Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Quadragesimale fratris Joh[ann]is Gritsch ordinis frat[rum] minoru[m] doctoris eximij. p[er] totum t[em]p[or]is spaciu[m]

https://hdl.handle.net/1874/461635

Kast 6
34
Cm

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

exardescit Ecci.ix. Mulierē sic allicientē deus neptunus .i. dyab
bolus. dē huiꝰ seculi adamauit et rape conatur eā ad perditōēm
eternā. nisi deū inuocz et pñiam agat. tunc deꝰ talē in vermem
mutat. qñ peracta pña facē tegit et demgrat et migz. et humilē
et honestū habitū induit. surstū volat p ostemplatōem. vocē ha
morosā emittit per soliatā oracōem. tunc talis euadit dyabolum
et eternam damnationem.

O.

Tercia pars in qua notatur potestas dei

Operans. et hoc in suscitatione adolescētis di. Adolescēs ti
bi dico surge. quasi di. Tu non vales virtute naturali surgere de
morte. precipio ergo tibi in virtute deitatis. surge de morte ani
tam. Moraliter videmus qꝺ in omni re aliquod est principale qꝺ
regit et ordinat. alia autem obediūt ei. sic ptz in apibus que se
quunt regem a obediunt ei et in gruibus que recto ordine sequū
tur vnam. Ideo pbs. nij. phisi. c. de tempore dicit. In quolibet
genere entium est aliquod principale quod est metrū a mensura
illius. vt vnitas in numero. instans in tempe. Et .x. metha. In
vno quoqz genere erit dare aliquod primū qꝺ sit metrū et men
sura aliorum que sunt in illo genere. Dic etiā in talibus impo
rator romanorū primus est cui habent omnes obedire. Ipse em
est dñs terre. vij. q. j. in apibus. Roma em ꝺdita duos reges ha
habere non potuit. ff. de rerū diuisione. l. vl. In spūalibus. Pa
pa primus est etiā ordinarius oīm ecclesiarū et clericoꝝ. de foro
petenti. c. liczt. Cum ergo sint duo quibꝰ tam spiritualiter qꝺ
poraliter omnes hoies sunt subiecti. et quoꝝ imperium habent
obtemperare. necesse est etiā qꝺ reducantur ad aliquod vnū. quod
est eis principiū. et qꝺ non solū habeant temporalia regere et spi
lia. imo tam vitia qꝺ mortua et qꝺ omnia obediant sue iurisdictō
ni. Illud principiū et vnum est deus altissimꝰ. in cuius ꝺditione
cuncta sunt posita et non est qui possit resistere sue voluntati. ha
ster. xiij. Hic em habz potestatem quā nemo habz scz mortuos
suscitare et aīas separatas a corpore reunire solo verbo. vtz in illo
adolescēte cui imperauit dicēs. adolescēs surge. tē. P.

Debet qꝺ
adolescēs impatiꝰ xpō a tribus surgē q vt iplurimū ei occur
Ab insolētia ad moralitatē. Ab mōtinētia ad castitatē. Ab in
tpantia ad sobrietatē. Dico pri°. tē. Dūt em iuuenes lasciui
et repidi ad virtutes. quia vt inexpti nescientes fructum et vtili
tatem laborare in principio pro adquisitione eorum pertinescunt
Ideo parentes eos informare debent et inducere ad virtutes a

mores puer. xiij. qui odit filium suū parat virge. Unde plinius
de accipitre dicit. qꝺ qñ pulli eius sunt apti ad volandū eos ex
pidum. pisit et alis verberat. cauēs qz in etate tenera ne pigritēt
et ocio marcescāt et vt ad pdam adaptent. Sic cōuenit oio circa
adolescentes et iuuenes ordinari. vt primo extra pprias domos
ad alienas ptes emittātur ad hōestos et pitos viros q̄ tales iuē
ducem status et nature instruāt. Si dispositus ad lras ponā
tur ad studiū trāium. si nobilis ad exercicia pugne vt in balistis
fundis et gladiis exercitenē. Si ciuis vel burgensis etiā sm odi
onē patris habilitet. Q. Hic fecerūt senes gentiles pueris su
is. et hꝰ in tribus. scripturis librorū. picturis gestorum. a figuris
sp exploraueēt eī nobiles antiqui q̄ meliores erāt phia illi pu
eros suos tam lris qꝺ moribꝰ imbuendos dederunt. Unde trayanꝰ
plutarchū. Nero senecā. Alexander aristotelē mgros habuerūt. et
ne a talibꝰ mgris aliqd dissolucionis vel lubrice lenitatis addisceēt
sume cauerunt. Dicit salomō de se dicit. sap. viij. Hāc amaui et
exquisiui a iuuētute mea. Idē docuerūt pueros picturis gestorum
vt sic narrat quidā expositor sup iuuenalē li. j. Satira nobiles
romani sic disposuerūt actōes suas p singulos dies q̄ sumo ma
ne ois simul adibant arcus triūphales in q̄bus aīcessores sui pi
gebant ēt armis et cautelis q̄bus deuicerāt hostes suos. sic iu
uenes illis visis accēderētur ad virtutes p imagīnē gestoꝝ. De
inde complū apollinis petebāt q̄ erant domꝰ sapie. postea iudi
es ad fori. senatores ad capitoliū descendebant. iudices vt cās
tractarēt. senatores vt de cōi vtilitate reipublice deliberarēt. et sic
ergo suū vsq̄ ad horam nonā expenderunt. Et ne iuuenes a bo
nis occupacionibus impedirentē. per totum tempus ante nonaz
ordinati erat qꝺ meretrices nullo sensu sua pstibula egrederen
tur ante nonam. ne iuuenes a suis informacōibus. et viri a con
silijs reipublice per declinacōnes vel per delectacōnes libidino
sas aliquatenus turbarentur. Item docebantur iuuenes ad vo
luptatē. qꝺ apud romanos pueri nobiliū q̄dā vtebantur veste q̄ dicē
tur pretexta et inde pueri nobiles vocabātur pretextati et habebant
certā pectoē suo bullam quandā auream habentem figuram coz
dis humani. Bulla autem fuit sementum figure quasi medietas
spere ad similitudinem bullarum que fuit in aqua. pretexta erat
de purpura que est rubei coloris. vt pudore sue nobilitatis a vi
cys se subtraherent. et cordis imaginem ante pectus suum por
tabant. vt seinuicem intuentes ita se fore homines cogitarent.

JOAN. GRITSCH.
QUADRAGESIMALE.
1481.

THO
RAR
6 – 34. fol.

Cm

Cm

6 – 34.

Conciones Joannis Gritsch ord. Ff. min. doctoris eximij

Operis egregij antea negligenē effigiati miserē. collectoris imo ordīs sue pfessionis fauore id ipsum emendatū in palā post alios pduco Et in eo pficere conantē certioē essevolo. lras sub titulo alphabeti insertas. non numero sermonū debuere sed pprio et integro suo numero materie h̄ in registro correspondē: vt infra patebit

Aron ūga

floruit. xlv. H.

Abel occidit ppē inuidiam. xxxvj. T.

Abijcere debem? temporalia vij. K. xnij. p.

Abiecit socrates auz̄ j. L. xnij. l. T

Abire debet peccator ab hijs xxviij. H.

Abijt xp̄s ad tria. xlv. D

Ablatum inuit. debet restitui vj. J xl. T

Abrahā imolat ysaac. xlij. M

Abscondit xp̄s discipulis presentiam suam post resurrectionem propter hec. xvj. p.

Abstinētia opmit carnis vicia eleuat mentē ad supna donat virtutē otra demonia j. E Refrenat corp? xxxij. L. facit hominem docilem. xxix. T

Abstinentes temptat dyabolus. nij. K

Abstrahere debem? corda ab exterioribus xxxvj. A

Accedit deus tripliciter ād animam. x. L.

Accedere debet peccator ad deum xvij. B. C.

Acceptus nullus est in patria sua xvij. y. z.

Acerbitatem passionis christi causabant hec. xxxvij. M

Acidia est fugenda ppter tria xxij. M. N. O.

Actio indifferens debet in melius interpretari. xxvj. T

Actio nra referri dz in deum xxv. A Et talē dz habere intentionē vij. G H. J Et dz inapi et simul in noie trinitatis vij G

Actio nostra est triplicia differentia xxj. P

actualis intentio an semp requiratur in opere. vij. J

Actus virtutis qñqz fit sine virtute tripliciter. xl. A

actibus nō deliberatis nec meremur nec demeremur. xxj. q.

Actiua vita an simul possit eē cum contemplatiua. xxj. P

acusare debet peccator ppria peccata. xxviij L

Adam tripliceꝫ cognitionem perdidit. xxviij. B

adherere debemus deo ppter hec. xlviij. F. G

Addiscere debet quilibz et a q̄libet xlij. M

adiuratio demonum an sit licita. xvij. P

adiutor noster est deus ppter tria vj. A. Et i ebo xxxix. P

Adiutorium sanctorum inuocare debemus. xij. H. xxv. y.

Admonitio iuste precedit vindictam. xv. y

BIBLIOTHECA CONVENTUS MEGENSIS.

a tūbus surgere·xxix·p· Est magne presūptōis·xj.C· D. E dñt bñficia facere parētibo ꝑ tria et ī tūbo xxi. C·D adorare debemus in ecclesia·viij·H·
adoratiõ debet homo xj. H·
adoratio ymaginū admittitur ꝓpter hec.xj. t.
aduentus xp̄i in carne fignis est demonstratus·xxxj· E
aduentus xp̄i in animam premittit grām.xxvj. C
aduentū xp̄i ad iudicium p̄cedunt signa·v·a
aduentū xp̄i in iudicio nemo scit determinate·nij·p
aduerbia a deo remunerātur non nomina·nx
aduersitas hec bona facit homini·xxix·z
aduersa patienter sustinens an semper mereatur·xlvij·v·
aduersitas est pabulum consolationis deuotoꝝ·xxx·a
aduersa sustinere patienter ē melior actus fortitudīs·xij·z
aduersitas probat conscientiā nij·D·
aduersitas compellit ire ad deum·xvj.E·
aduersitas accidit quotidie·xlvij·D·
adulator blanditur sicut serpens·xxxnij·[illegible].xlnij·E·
adulatio an sit mortale peccatum·vj.t
adulterari eo quis grauiꝰ peccat an vir vel mulier·xxxvi·m
adulterium est cauendum ꝓ hec·xxiij·v·t·
adulteratur anima cum dyabolo p oseum pcti·xxnij·n·o
adulterini filij ali·non debent a parentibo·xvj.D·
affectio mala sine opere mortaliter infigit·xxj.t·
affectum deus magis ponderat q̄ effectum·xxxvij·n·
affirmare non statim debemꝰ xxxj. E
agnꝰ xp̄s dr ꝓ hec·xlj: p agnus dei ter in missa dicitur hec·xlj·D
agnus occisus est in signū pascas·xxix·b
agricultura est vtilis·xxiij·q·
agricola molestari non dz illo tempore.xxij.q
agricola tenetur recōpensare sterilitatē·xvi·h·
alleluia est cātꝰ letitie·xlv·y·
alee ludus quandoq; est hatus·viij·post·y
alere debent parentes pueros suos.xvj·D
aliene rei [illegible]io prohibita est·xx.a
alta et profunda exercent simplices·xxvi·
alexans claudit iudeos·ij·o·
alexander pidis elegit mulierem·xxxv·g
amor dei omnia aliena contēnit:se deo ꝺiungit et superna desiderat·xxxv·a
amor describitur quatuor votis·xxxv·b·
amicitia causatur ex triplici bono xlnij.b·

Amicicia causat ex triplici bo
no·xliij·b·
amicus tenemur subuenire·ij·b
Amaritudo passionis christi
fuit maxima·xxxviij· m
Ambitiosi male regendo mun
dum destruunt·xxxiij·z
Ambulare sic debemus· xxx·z
Caute et prudenter·xxxj· Cviã
illam·xli· R· In virtutibo xlvi
G· Duper hec xlvj·p
anna cum trib⁹ viris tres ma
rias genuit·xlv·p
Anapiter docet pueros in iu
uentute habilitare·xxix·p·
Angel⁹ sex hz nobilitates·nij
q. fuit hoi in tribo·nij·t· An
fit digior hoie·xlij·e· An de⁹
ãglos pl⁹ diligat hoie xlij·f
Angelica custodia est homm
necessaria·nij·p
Custodiũt ꝑter h̄·nij·x· An
deseratur custodia ꝑter ho=
minis peccatum·xv·f
an custodi ꝑt salutẽ custodi
ti aliqđ acadat gaudiũ xv·h
An tristetur in perditione ho=
minis·xv·l
angeli bom quo coopante g̃=
tia ouerterit se i deũ et mali nõ
xxix·f. nõ sunt in ibo eqles
nij·r· Duperiores illuminant
inferiores·xli·c
Angeli peccatum est irremis
sibile·viij·R
angelorum prelium an fuerit
reale·xxix·E
Angelica salutatio permutat
in passione xliij·z
anima xpi ñ potuit culpa ma
culari·xxx·E
Aia xpi in morte ñ fuit separata
a deitate·xlnij·n·fuit in resur
rectõe nouo gaudio letificata
aia scã trãsfigurat in xlv y
imagine dei·x·M·Est vinea
dñi elcã·xvj·h· Dz solũ spõsũ
diligẽ xxxv·y Dz sponsũ ãmat
suis ad cenã mutare·xl·d
aia maculat sic origiali culpa
xxviij·d· Vedit delcãtiõe pec
cati diabolo·xxvj. e· Grã pue
mẽte agitat ad ꝓtritõz·xxvj·e
Eã deus triplr inhitat· ix·a·
Dz suam munda·xvj. I· Pue
gari·xvj. L· Dz se amore xpi
trãffigẽ gladio ꝓassiõis xxx
aia peccatrix ñ pt ascen ij·r
dẽ celũ·vij· S· Trahit p cor
p⁹ in infernũ·v·G·
Anima afflgitur perpetua ca
rentia sue perfectionis·xv·d·
Animaꝝ grauior est eaꝝ pe
na ꝙ demonum·v·l
animabo defunctorũ tenemur
subuenire·ij·b
anime defunctorum per se nõ
cognoscũt fcã viuentiũ ·xij·k·
aie de purgatorio tantũ⁹ libe
rant q̃ntumcũq⁹ testata earum
exequũtur·xxv·r·S
aia peccãdo adulterat. et fit
cõtra ea bõ mrionij·xxnij·m·
Anima separata an hẽat vsuz
potentie sensitiue·xlnij·t
animas de inferno christ⁹ nõ
liberauit·xlnij·D
animalia bruta docẽt nos mu
tuo amare·xij·d fit xnij·a
aialia magm corporis sterilia

Amplexatur deus duobo brā-
chijs pententem · xvij · o
Amputare non potest homo
sibi mēbrum · xxj · m
amputandi sunt tres rami no
aui xix · Ď t
āthioch? plagaťa deo · xvi · e
Anul? desponsatōis q̄d signi
ficat · vicesimoquarto · n
Apparuit christus p? resurre
ctōez p° mūi q̄drage° q̄nto · n
apparuit vnicuqz sm qp it?
fuit xlvi · n · a isto oedie xlvi e
Apparitōis legatio mulierib
facta an fuerit cōuemēs xlvi · f
apparētiā suā xps sbtraxit dis-
cipulis p? resurrectiōez ꝑpē
hxc · quadragesimoseptimo · v
appetit? hoīs trīplr decordia
tur · tricesimonono · r ·
appetēs honorē an sit i statu
dānandorū · tricesimonono · q
Appetitus beatitudinis an sit
omnibus innatus · xiij · m
appetitus noxius legibo regu
latur · vicesimoseptimo · E
appetitu generali beatitudis
an quis mereatur · xiij · n ·
apostolos i tribo imitari dēm?
vicesimoquinto · K
aquā grē hauriē dēm? xxxiij · l
aq̄la differt vindictā · vj · D
Qrigr orēplatiuos · xxxvi · d ·
ara ignoti dei xlnj · L
arbor dicitur christ? ꝑpē tria
archa federis · filiē et xlij · L
arcus · i · iris est signum incar
nationis · tricesimoprimo · F · G
prdua aggrediēda sunt auda
argūēs alīū dz eē cter xij · t
imūnis · tricesimō primo · n ·
arguūt deū tria genera hom
num · tricesimoprimo · q ·
argumenta resurrectionē pro
bantia sunt efficatia · xlvj · E ·
Aristoteles loq̄tur de aīa btā
et peccat̄œ · vij · S De iferno ·
v · p · Devnitate dei vij · b · Et
crediē qp sit saluat? · xxvij · Q ·
Arma militaria sunt clericis in
terdcā sed non spūalia · xl · B ·
ars c? ope sine peccato nō vi
tur est illicita · xnij · J
ascendēs in cēlū christ? p xii
māsiōes ibat · vicē° nono · G ·
astucia ꝓpētis ē ꝑplex · xxxij · p
Assumptōis ẏgis dilatio ei ñ
erat tedīosa · tricesimonono · a
Attritio praua non suffiat ad
delendū magnum pctm xl · m
auaricia cauēda ē · j · M Est im-
explebil' · xnij · b · Est cā hēsis
dānose · vicesimoseptimo · a ·
auaricia an sit peccatum mor-
tale · xnij · d
auar? ē magis vitupand? q̄m
p̄dig? · vicesimoq̄rto · Ď T ·
auari imisericordes ꝺpanē ru-
sticis · tricesimooctauo · I
autoritas p ꝑpalis et ꝑperialis
spectatur · v · b · c
aure? colo? nobilior est alijs ·
tricesimosexto · o
aurū naturale a artificiale diffe
runt · j · a
aures azinimas habuit midas
rex · xlij · o

Balneare nō de

bent iudei cum christi

ams tredecimo.G
Balneator tenetur de dāno ſi veſtes depoſitas negligentia p diderit.xlnij.x
Baptiſati non debent pueri ui dorum imitis parētibo.xj.a.
Baptiſatus ē quidā ꝓpter malicia chriſtianorū ivltā xxi.n
Baptiſm? aut non tollit penalitates.xlij.x
Baptiſm? eſt remedium originalis culpe.xlij.x
Beatitudo conſiſtit in viſiōe et habet tria.x.p.q
Beatitudo a quolibet appetitur tridecimo.I
Beatitudinis ſtat? excedit ſtatum innocentie.xlvj.d
Beati an cōpatiantur parentibus damnatis.x.H
Beatorū eſt pax plena
Beatitudines virtutes et donationes an differant.xlv.d
Beda venerabilis excecat a romanis.tricesimonono.J
Bellare tenetur vaſallus cum domino.vicesimoſecundo.T
Bellare nullꝰ dz ſine principis autoritate.tricesimonono.b.
Bellare dīnt clerici armis iſtis bellanti lzqīqz fugere xl.b.
vicesimoſecundo.H
Bellanti an liceat incendere et effracturas facere.xxxij.y
Bellum angelorum an fuerit reale.vicesimonono.E.
Bellum eſt quadruplex.vicesimono.E
Benefacere tenemur benefacto ributi.ij.A.b.xxj.b.c.
Beneficentia parentum ſtat in tribus.vicesimoprimo.C
Beneficium tria debet habere.iij.F.Reddendum eſt.vj.t
Beneficium non eſt faciendum ingrato.x.x.xij.R
Beneficiuz eſt primo anime faciendum.xvj.o
Beneficiorum oblivio culpabilis.vj.o xvj.A.
Beneficia dei debemus recolere
Blaſphemus iterum crucifigit chriſtum.xlij.T.grauiter punitur.xxxv.n. Dignus ē morte eterna.xlnij.H
Blaſphemari eſt peccatum in ſpīſcīm.tricesimo q̄nto.m.p.
Bona facta mala intētione valent.j.b ad hec.j.b
Bona facta in mortali valent
Bona ſpiritualia an ſint obmittēda propter ſcandalū.xxi.J
Bona quandoqz differēda ſūt vicesimoprimo.R
Bonos tranſfert deus tripliciē vj.M
Bonis quandoqz peccantibus potius miſericordia eſt faciendaꝫ q̄ iuſtitia.xxuij.l
Bonī corrūpuntur ſocietate malorum.vi.M
Bruta oſtendunt mutuam dilectionem.xiij.o
Bruta nutriunt infantulos hominis.xiij.p

Byphe ſentētia

an fuerit iuſta.xxxvi.y

Calidie eſt vna terra q̄ alia.xli.H

Chananea a christo non statim exaudita est ꝓpter ħ·vn·x
Cādela extincta duos effect? habet·xlvn·n
Caput figmficat prelatos a rectoes·xj.t tra hec xxxij I
Cardinales virtutes sunt cō·
Charitatis perfectio ē triplex xxxvj.p·
Charitas est tota et mimstra singularis christi·xl·I
Charitas dei facit omnia contemnere·xxxv·A
Charitas est regina omnium virtutū electa·xxxv·E
Carminatiōes nullus inuocare debet·vij·I·xvij·x
Carnalis amor est falsus et infidelis xxvj.x
Carnalis voluptas ipedit pemitē·ipedit aiam ab ingressu cēlū·vij·S Infficit aiam et mergit in infernum·xxix·C·
Caro otraiatur spiritui xxvij ꝫ·xxix·b·c·
Castigatio corporalis pmittitur a deo ꝓpt ħ·xvij.z·xvj.e
Castigat de? qs dilugit xix·z
Castitas qre dgitas
Castitatis causa viriia null? amputare debet.xxj.m
Casus maioris et minoris ex cōmunicatōis·xxx·v
Castor debet fratri immortalitatem·xvj.d
Cauet a peccatis qui penaz cōsiderat·v·m
Ceitas ē triplex·xxvij.b
Ceitas intellectus naturalis est ex trubus·xxvj.G
Cedē dēm? iracūdis·xix·I·
celestia ꝓpom dnt treis·vij·e
Celū fortis? influit in vno loco ꝙ in alio·vij·h
Celum empireum·xij·habet mansiones·xxix·g
cenaculū xpi duas ptes hz xl d
Cena xpi et sponse xl·d
ceru? bpētē hauit·xxxij.I
Cibus et potus quādo sint superfluus·xnij.o
Cibum aneubus miscere an sit laudabile ī sanctis xxxij m
Cicomia habet pietatez ad parentes·ij·b·xxj.c·d
Cignus morti propinquus cātat·xlij·z
Cimeres abo imponere an sit viciosum xxxij·m
Circes carminatrix signat voluptatem·ij·t
Circūstantie aggrauantes debent confiteri ij·p
Ciuium tria genera sunt·quibus similes esse solent cōmunicandi in pascha·xxxix d
auitas dz ħ hīe xxxix·E
Ciuitatis custodes debent bn nomen viuere xxxij·E
Ciuitatem tenent tria in honore·xxxix·E
clamaē dz pctōr ad deū xxij·l
Clarificata est maia in trubus xxxviij·S·t
Claritas corporis habetur ab anima·xlv·D
claudē dēm? sēs? ne depositū thezaur? xpm pdam? xlnij·x·
claues ligādi a soluēdi an oēs eccliē hēant sacerdotes xx.k·

KAST 6
34

Cōiugatoꝝ vita talis dz esse xxiij·y
Cōiurato ꝫmonū est ꝑpē tria prohibita xvij x
Cōmendari ꝑt q̄libet sācto in suplatiuo ratōe spēaē ꝓgatiui ix·n
Comedere q̄s ñ ꝫbet imſi adsit appetitus xvij t
Comedēs ꝫm appetitū carnis an semp peccet mōrlr xvij m
Comedere ñ ꝫbet xp̄ian? cum iudeis xl·C
Cōmunia an oīa sint habēda lege nature· xiij D xxvij I
Cōicādum an poti? sit in cena dñi ꝓasceue vel sācto paschę· xxxix C
Cōicās ꝓa dz hr̄e xvij o xliij f
Cōicans in pctō mortali associat xp̄m latrombꝫ xliij p
Cōicās scient ī peccatis ·an veraēr corp? xp̄i acapiat xliij L
Cōicās p̄cepto eccē consci? ꝫ peccatis an peccz xvij p·
Cōicare quotidie an liceat perfectis·xviij b·
Cōicandi frequētatio mutata est xvij b
Cōmunicās cōtrit? integralit & ptialr ꝛfessus peccat mortaliter xliij q·
Cōmunicat? tanq̄ spūalis debet ambnlare·xvj. G
Compatiendum tria monent xxij·K·
Compati dz vn? alteri xij·D
Filij parētꝫ sembꝫ·xxxj·d·e
Computare dz quilibet omn die qualiter vixerit·xlvj. T·
Conscia dz examinari·viij·I
Conscientia est tripliciter defectuosa·D·K· Sic describitur·v·L· Contra cōscīam faciens an sp sit pctm̄ mōrle·vj·s
Conscientia murmurans expellit dyabolum·xvij·C
Conscientia ligans ad mortale vel non·xvij·D·
Conscie cōtrarīū faciens peccat mortaliter·xvij·D
conscientie remorsus in damnatis graviōr pena q̄ illa que in eis causat ex igne·xv. b·c
Cōsilia secrete sunt habenda xliij·o·
Cōsiliū dz hr̄e tria·xxxvij·b·
Consiliari? ē duplex xxxvij·g
Consilium non ē q̄renduz ab inimīs·xxxvij· G·
Cōsolatio interna transcēdit passiones h? mundi xxx· a·
Consortia malorūz fugienda sunt·vj. N·
Consortia inhonesta debent clerici fugere xviij·z·
Constantia·xij·a·
Constantes debent esse consules·xxxvij·f·
Consules debent esse ad modum capitis·xiij· n·
Cōsules hec hēant·xxxvij·c·
Contemplatiui comparantur seraphim·xxv·l·
Contemplatiui instar aquile volant·xxxvj. d·
Cōtēplatiua vita est maioris meriti·xxj. x·
Contemplatiua et actiua vita·an possint simul esse·xxj. v

Clementiam debem? clemōsimis ostendere·iij·f·
Clemētia dei ppēdit ex hijs·vj.a.xvj.b·xvij·m·et xvij.t·
Clemencia est matri xp̄i a spū sancto donata·xxxij·E
Clemētiam dei nobis ipetrat maria·xxxj·J
Clericus nō viuens ꝑm hītū tonsurā an dicat ypocta·iij·c
Clerici dēt armis spūalibo bellare·xl·b·
Clericꝰ sic viuē dz·v·c
Codrus rex figmficat xp̄m liberatorem·vi·t
Cogitatio tripliciter immittit homim·xlvij·S
Cogitatio praua an semp sit mortalis·xlvij·D
Cogitationū aie an dyabolus possit iprimere·vij·m
Cogitationes prauas dyabolus imittit·xlvij·o
Cogitationes cordis an dyabolus cognoscat·vij·n
Cohabitat deus in anima tripliciter·ix.a
Cohabitauit matri nobili? q̄ alijs·ix·b·
Cohabitanti a;me deus dat tria·xlvi·p
Colon? tenet recōpēsare sterilitatē tpe vbertatis·xvi·H:
Colonos nemo molestare dz tempore agriculture·xxiij·q·
Columbas alteri? includēs re? ē furti·xxx·y¦
Comedēs ꝑm appetitū corpis an sp pecet mortalit·xxij·m
Conapiēdo xp̄m mīte·an mī xp̄i pl? meruerit:an cōapiēdo corpore·ix·G
Conceptionem ipediens diat homicida·xxxij·b
Conapere est mulieribo magnū premium·xv·M·
Concupiscentia polluit aīa a corpore·xxviij·D
Cōcupia q̄te delcātio
Conductor dz seruare leges conductionis·xvi·u:
Confessio vocalis valet ad ħ·xvij·f.xvi·n·
Confessio diuisa nō valet ad hec·j·Z
Confessio cordis an sola sufficiat ad salutem·xvij·E·
Confessio tria hz nccāria·xxviij·l
Confessus duplicā lege ꝓhibetur peccare·iij·p·
Cōfiteri dēt ꝓpria pctā·xvij·E·Et drāūstantie·iij·p:
Confiteri nō oportet prius dimissa pctā et iterata·iij·q
Confidentiam debem? habere ad xp̄m ꝓpter hec·xlviij·J
Confidentes exaudit deus et curat·vij·z·
Cognitionem tripliceꝫ perdidit homo ex peccato·xxviij·e
Cognitionē obscurā habem? de diuinis ꝓpter tria·xxvi·g
Cogscē ñ pūt mortui a se q̄d viuētes in mūdo faciāt·xiij·k
Cōgregare debem? vtutes in estate huius temporis q̄z fortmca·vij·n
Cōgregant aīalia necessitate nate:hō ex auaricia xxxviij·

Contritio cordis an sola sufficiat ad salutem xvij·E·Quanta oporteat esse xxviij·K·
Contritio est vngentum anime·xl·L·
Contumelias an quilibet tenetur patienter sustinere·xxxij·d·
Conuentacule phibentur·xxviij K·Sunt in tenebris·xxvj·x Sunt cauende·xxvij·d·In eis nō debet predicari·xxvj·t·
Conuersatio prauorum est fugienda·vj·n·xlvj·L
Conuersatio equalis otemptus parit xviij·T
Conuersionem peccatoris deus expectat·xvj·c·
Conuiua non debent relucta ri·xxxij·b
cōuiuiū xpi et sponse·xl·d
Conuiua inhoneста laycorum sacerdotes dñt vitare·xviij·z
cor petit deus sibi dari·xlvij·h
Cor debet mūdari·iij·A Purgatum recipit gratiam·xvij·t Et humile·xj·l·
cor quietum est melius in mūdo·xvj·D
Cor quietum tria perturbant xviij·J
cor debz abstrahi totaliter ab exterioribus·xxxvj·a
Cordis secreta an dyabolus noscat·vij·n
cor indouratum non mouetur ad contritionem·xxxvj·x
Corea in dominicis vel i festo est mortale
coreizantes deludunt christū viij·D·
Correctio fraterna ē duplex·xix·M·
correctio dz eē pia·xxviij·T·
Correctio debet illum moduz habere·xix·o·
corrector dz eē imunis·xxxj·n
corrigere ex charitate potest quilibet·xix·P
Corpus christi datur relatum propter hec·xliij·J
corpus christi videns in peccato an peccet·xlij·v·
Corpus christi dicitur panis viuus·xxv·I
corpus christi cōuenienter māducatur·xlij·I
Corpus xpi irreuerenter tractantes puniuntur·xlvj·Y
corporis christi dignam sumptionem tria faciunt·xviij·O xliij·f
Corpus xpi an veraciter sumatur a peccatore xlij·S
corpus xpi in virginali vtero sic fuit·xlij·I
Corpus christi materiale figmficatur per templum·xxvj·O·
Corpus xpi est assatus in ara crucis·xliij·x·C
Corpus cristi misticum sumus nos·xviij· M
Corpus politicum habet caput manus et pedes·xliij·n
Corpus contrariatur spiritui·xxvij·Y· Trahit animam per delectationē ad infernum v·G· Non consumitur igne infernali·v·M·
corpus est moles obluiosa vi·V· Debet castigari et vilipēdi

xxii. N. Dz destrui xxxvij. s
Corporalis infirmitas accidit homini tribo decausis. xix. x
corporalis īmundicia: an impediat homines a cōmunione xliij. H
coronam auream habet rex. xxxviij. T
crapula quere. gula: ebrietas.
credere deo deum. et in deum quid est. ij. M
credibile tria faciunt alicuius dictum. xlii. h
crinibus capitis non est gloriandum xij. I
crux xpi debet semper esse exaltata in corde. xxxvij. r.
crux exaltata est signum charitatis. xxxvij. A
cruces supplicium elegit xpus propter hec xxij. x
cruces lignum fuit demombo mortiferum. xlij. A
cruces signum fugat dyabolum xlij. d
crucifigunt blasphemi christū xlij. T
cruces adoratio. xj. r.
culpa non dimittit̄ p oibo tribulationibus mundi. xxix. z.
culpa an sit plene remissa per passionem christi. xxix. D.
Culpa dz odiri in inimico ij. q
Culpa frequenter iterata an deus dimittat. vij. c.
Culpa manet recedente actu peccati. viij. q
Culpa sine emenda non remittitur. viij. D
Culpa an remittatur sine infusione gratie. xxvj. f.
Culpa an prius remittatur q̄ gratia infunditur. xxvj. h
Culpa mortalis iuste eternaliter punitur. x. o.
Culpa originalis semp habuit remediū xxvij. b. et xxviij c
Cupiditas q̄re auaricia
Curiosis alta non sunt predicanda. xxvj. z
Custodia sensuum est bona. j. T xlnij. x
Custodia angelorū est necessaria. nij. p.
Custodia angelorum in obstinatis an vnq̄ deseratur. xv. f
Custos hominis est fidelis propter hec. nij. x
An habeat aliqs gaudium ex salute eius vel detrimentū de damnatione. xv. h. I
Dalida ligat sā psonem. xxviij. g
Damnādi an plures sint q̄ saluandi. vj. E
Damnat d[illegible] misericorditer peccatores. xxxiij. p
Damnatus an vnq̄ possit exire infernum [illegible]. o
Damnatorum corpora non cōsumuntur igne inferni. v. q
Damnatorum grauior pena est remorsus ꝺsciētie. xv. b. c
Damnatorum pena an mitigetur. v. D.
Damnatorum pena est grauior demonum. v. M
Dāna corporis et anime restituí oportz et qūo. xl. z. et xlv a

Dans dz attendere ꝯditoꝛ
recipientis vj. C xl. L et xlj A
Dare vel recipe aliq̃d an liceat
p sacramẽtis nij. O t̃ꝯ f
dans alteri dz tria habere
de ne dari dñt fidelit̃ t̃cesimo
q̃rto Ha tricesimoseptimo M
Dedicacio ecclesie est ad tria
Defectum latentẽ anꝛ̃editor
deat oñderi vj. M nono. q
defc̃t hũane nate xps assũpsit
ꝓpter hec
defũctis an ꝓfint suffragia vi
uentũ n F d. decio q̃nto P
Deitas iwest im̃to hũamtatis ve
late iij. z
Deitas ẽ ham? q̃ captus ẽ le-
uiatã xlviij. b xp̃i i morte
deitas ñ sepabatur ab amma
Deitas derelim̃qt hũamtatez
q̃ ad ꝓtectoꝛ in cruce xx vj. O
tricesimooctauo P
Delectacio carnis vendit dya
bolo aiam vicesioserto C
delectatio causat desperatom
vndecimo C
Demones ñ cruciant̃ igne in
fernalysq; ad iudiciũ v. r mi
nus cruciantur, q̃ aie dãnate
ꝓpter hs r. r: Dñt habitare in
corpibus hoim vij M An pos
sint iprimere cogitatos vij M
demões an sciant cordis secre
ta septimo N
Demonum adiuratio an sit lici
ta decimoseptimo P
demones quomodo expellan-
tur t̃plex ẽ opio decimooctauo f
Desperatio causatur a delecta
tõe desp̃atois exẽplũ vndecio e-
detractio ẽ expellenda xx. C.
detractio q̃d ẽ t̃cesimo q̃rto P
detractõ hz t̃s mos xxxnij S
Detractoꝛ compatur porco et
glirj ibid̃e vicesimo C
Decorpiom et serpenti tricesio
quarto r. S raptore xx. d
Detractoꝛ est peioꝛ fure. vel
diffamat seipsũ t̃cesimo q̃rto q
Detractoꝛ vel audiens liben
ter detractores q̃s hoꝛ peioꝛ
et maioris cꝛpe t̃cesioq̃rto. r
detrahẽdi ñ sũt sacẽdotes xx L
suoꝝ sp̃ficẽ dz decimooctauoꝛ
deuotõ sic cõficit̃ q̃d ragesimo
p. fit sp̃ealit̃ recordatõe pas
sionis christi quadradesimop̃
mo X. potest sic adquiri xxv k
Deuotio attendenda est in o.
pere miseriꝛdie tercõ G. ha
bẽda ẽ im susceptõe sacramẽti
decimooctauo Q
Deus ẽ miseriꝛs ꝓmptus et
potens decimo d. vj. A
de? vn? ẽ q̃ ñ ꝓt describi vij. a
deus an omnibus petentibus
misereat̃ tricesimotercio p
de? ẽ t̃plr cui aia scã nono A
Deus vbi habitabat ante cre
ationem nono C
de? ñ hitat in dyabolo nono C
de? penitentẽ osculat̃ xvij O
deus permittit mala fieri ꝓpt̃
hec tricesimoprimo O
deus malũ conuertit in bonuz
decimo C Concurrit ad effm
malũ sine culpa t̃cesimop̃mo p
deus a tribꝰ generibꝰ arguitur
q; ñ om̃ bñfaciat t̃cesimop° q
de? vocat errantem xlj. L

Deus inuocantē in ecclesia ex
audit viij· H
Facilter remittit culpam viij·
Reuelat sanctis petitiones
hominum decimoterão I
Deus affectum ponderat nō
opus trīcesimoseptimo K
Deus an plus penitentem dili
gat ꝙ semp benefacientē xvij r
Diabolus immittit malas co=
gitatōes q̄dragesimoseptio d
Diabolus expellit bonum pp̄o
situm q̄dragesimoseptimo P
hoiem excecat in oratōe q̄dra
gesimoseptimo r·piscat plurī
es quinq; digitis q̄dragesimo
octauo E Cōpat leoni ex ma
la societate q̄dragesioctauo h
Diabolus pt tēptare hōiez pp=
ter hec quarto C d
Diabolus potest hominē pos
sidere septimo M An possit im
primere malas cogitatōs vij m
Diabolus inhabitat in audi
toso vicesimoterão N
Diabolus ē relegatus et fuga
tus merito ligm crucis xlij: C
Diabolus temptat tria genera
hominum quarto R
Hominem facit ceū surdū et
mutum decimoseptimo T
Diabolus duxit pyrrem imi
tatem xvj. s
Eius dilecta filia est luxu=
ria xvj. y
Die dñica q̄libet dz audire mis
sam vicesimoterão P
Dies vltima certitudinaliter ne
scitur quarto y
Dies resurrectōis est gaudi
osa quadragesimoquinto· Q
Die septima requieuit de? ab
omni ope q̄dragesimoq̄rto M
Diffamat q̄s ep̄lr xlj. B·
Diffamatō q̄liter restituī de
beat quadragesimoprimo B
Diffidēt de mia dei nēo dz xj. f
Digmitas mundialis ē fugien=
da trīcesimonono P
Dilectio dei omnia cōtemit pp̄t
deum trīcesimoquarto z
Dilectio debet nos ligare ad
deum quadragesimooctauo g
Dilectio carnalis falsa est q̄ in
fidelis trīcesimosexto B
Diligi in omnibus et sup om
nia debet deus nono p. L·
Diligens deum in nullo q̄etat
nisi deo trīcesimoquinto d
Diligentibo deus se infundit
et transformat trīcesimoq̄nto c
Dilexit nos de? multiplr xlj. I
Dilugere dēm? nos pp̄t ea ij·t
Dilugere dēm? bñfactores vi
cesimoprimo b·et pp̄t hec xlj. I
dispensatores infideles plures
sunt quadragesimo D
disputatio de fide in publico fi
delium dz quadragesimosecūdo g
Diuinator peccat ep̄lr xvij·x
diuinatores null? inuocāi dz vij l
diuitie non feliciatant j. L M nō
saciant decimoquarto B
diuites colunt ventrem p deo
decimoquarto A
Dyteules moriuntur xiij T
diuturnitas ḡuat pctm iij pv1·I
doctor verbo et opere docere
debet vicesimosexto Q
doctor dignū hz statū xxvj.r=
doctrina veritatis libenter de

bet audiri tricesimoquinto ·f·
Doctrina debet opere impleri tricesimoquinto ℥
doctrina debet masticari i cor de vicesimoquinto ℥
dolor de peccatis quantus de beat esse vicesimooctauo ℞·
dolor an possit ee mim? rl ℟
dolor christi fuit acerbissim? tricesimooctauo ℳ
dolor verus an fuerit i christo tricesimooctauo ℕ·
Dolosa emptio vel vendicō obligat ad restitutionem ·vj.℔·
Dolus committitur commixtione specierum et vim vj. ℟
Dominica dicitur dies resurrectois ꝓpter resurrectionez q̄ pus dies solus dicebatur xlv r
dñica dz vocari in his viij· T·
dñica colit ꝓ sabbato viij ℍ·
q lz i ea opai ꝓpt ncātatē viij
dom? dei sācificat ꝓpt tria ix·q·
Dona septē spūsācta sūt otra septē iacturas q̄dragesimoq̄rto ℨ
Donū q̄dā a spūscō ·a· ā spiritusancto q̄dragesimoq̄nto c
Dona beatitudis et vtutis an sint idē q̄dragesimoq̄nto D·
dona debent esse iuxta cōditōz donantis decimotercō C
Donare ē magne nobilitatis a libertatis q̄dragesimotercō S
donaz dēm? xpo ea dona rl k
Dubia et occulta dēm? ad meius iterp̄tari vicesimoseptiot

Q Uietas est cauenda ꝓpt hec ix viij ℍ
Quietas an sp sit mōle
ptm̄ vicesimotercō ℒ
Quboscūq; pēa vicesimotercō ℐ
Ecclesia est munita āgelica custodia decimoquinto ·E·
ecclesia dr vinea domini xv p
ecclesia ꝓducit labruscas xv q
eccie thesauz? vñ puēiat ix ℰ
ecclā sustinz iudeos ꝓpt ℏ̄ x y
Ecclesia materiale ē p̄dicatōi apta nj·t·Ordōi viij· h nono p
ecclā dz deuote frequentariviij v
ecclesia dedicat ad ea nono q
Edes virtutis et honoris tricesimonono ℕ
egress? filij dei est ꝑplex vij ℴ
Electio hominis ad beatitudinez non habet causā decimo d
Electio vxoruz est triplex aut ꝓpt pulcritudmē abundāciā l honestatē vicesimotercō y
Electorum tribulatio est consolatō tricesimo ℛ
Eleōsina est triplex nj· E·dz e a hrē inj·℉·tria genera hoim eam petūt decimoquarto·℣·
eleōsina pat mīsa in celis inj ℊ
Elemosinaz largitor an dbeat hrē discretōz psōaz inj h decimoquarto r·
Elephas aiat sāguine xnj· ℴ
emēda peccati ē ꝑplex viij· S·
Emendare debemus vitam in iuuentute non expectare senectutem primo ſñ
Emptio ē dolosa tripliciť vj.h
Emere volunt homines vile et carius vendere et an hoc licat quadragesimo y
Emptum preciosi? inuenitur q̄ venditor estimauit tenetur

emptōr̄ teſtituerē vj I.
Emunitatem eccleſie hi hñt
tricēſimoſeptimo Z
Equalitas debet eſſe in iudi-
ce vndecimo .z.
errantem vocat deus xlj. I
errabāt hōies in tribus xlj. G
error paganor̄ de ydol xj. Q
Etas marie tempore vite tri-
ceſimooctauo .z.
Euchariſtia inſtituitur propt̄
hec quadrageſimoterc̄ T
Euchariſtia ſignatur per mā
na quadrageſimoprimo N
Euchariſtia dicitur pānis viu?
vicēſimoquinto H
euchariſtia inſtituitur in fine
ideo quadrageſimoterdo c
euchariſtiam accedens habe-
at tria decimooctauo Q.
euchariſtiam obediendo eccle
ſie ſumens conſcius de morta
li an peccet decimooctauo P
euchariſtiā an perfect? q̄ndie
debet ſumere decimooctauo .s.
euchariſtie ſumptō an ſit vtili
or in cēa paraſceue vel ſancto
paſche tricēſimonono T
euchariſtia quere communica
tō corpus chriſti ſacramentū
Exaltatus eſt chriſtus in cru
ce propter tria vndecimo o
exaltari oportet filium homi-
nis propter tria vndecimo N
Exaltata eſt maria ſuper ange
los vicēſimono H
examinare debemus conſcien
tiam quinto R octauo I
examinabit de? de ebo xj. y. I
exceſſus cibi et potus penes H
attenditur decimo quarto d
Excommunicato non debet fi
eri ſine ammonitione xv. y
Excommunicato maior et mi
nor tricēſimoquinto H
excommunicato an ſit iuſta p
te tpalī decimonono Q.
exōicato an liceat aliq̄ caſu p
tis pare in menſa tricēſioq̄nto e
excōmunicati ſunt ſtatuentes
aliq̄ cōtra libtatē eccleſiaſticaz
excuſatur quis per hec ab ino
bedientia vndecimo x
excuſat quandoq̄z timor hūa
nus a peccato tricēſimoſcdo. o
executō teſtamenti indelate fa
cienda eſt vicēſimoquinto R
executores negligentes ſūt a
mmarū necatores et exōican
di vicēſimoq̄nto H. et an tene
antur i āno executōz oplē ibiō
exequiarum pompa non pro
deſt animabus nij M
exēplū ſcādalorū gue ē xxj. h I
exemplum malorū trahit plu
res ad ſeq̄lā tricēſimoquinto o
exēplū amoris ioidiati xxxij Q
exēplū bñfaciēdi i tuuētute vij f
exēplū btitudis xiij m. baptiſā
ti ifidel ppt̄ malicā chriſtiano
rum vicēſimoprimo N
exēplū opaſſiōis brutorū xiij p
Caſtoris et polucis et amoris
et cōpaſſionis chriſti xvj. D.
exemplum cōpaſſiui imitis vi
cēſimoquarto t
exēplū delectatōis carnis quō
aīaz ducit ad infernū v. g vice
ſimonono I M Doloſitatis ne
gociatorum vj. R

Exēmplum dēmonis beatitudinem petentis deāmo t cō M
exēplū eleōsine accelerātis iij g
Desperatōnis vndeāmo f
Exemplū filij contrarij patris xvij · I filij ingrati vicesimo
primo f · fab bom et pauperis a
pacētis laboratoris tricesimoprimo b ·
exēplū grārū actōis vj · X Ghe
nūt vilipensionis remoti regē·
duodecimo E · fidelitatis duo
xxl · r hūilitatis ij · J xij · K ·
Hereticōz cōuenticulorum vi
cesimoseptimo D · hospitis et
psperantis tricesimoprimo · r
Exēplū īperantis et ingratitudis vj · y · deāmo t cō r · ipieta
tis xnij C Judicij temerarij de
āmooctauo Z ·
Exemplum impacientis mōnalis tricesimosecundo B ·
Mitigantis iram deamonono ·
I Invidis deāmonono Z Liberatōnis nostre vj · B
exēplū ligue custodie vndecīo
k · vtutis misse ex eleōsinis pa
te in G tionis mortis deāo xv
exēplum cenatus mulier M a
tie defensionis a dyabolo vicesimoquarto E ſ Marie frācisci
et Dominici vicesimoqrto h ·
exēplum Marie quō summe zsū
a dyabolo liberaut vicesimoqrto p · hūilitatis tcesimooctaua
exēplum obedīe vicesimo uo y
P vicesimoqnto C pacētie duodeāmo l · vicesimosecundo g ·
Exēplum pacētie deāmoqrto
T ij J quadragesimoseptio x
Penitēcie ij N · viij O · pdōis
passi tcesimop° Vpuisionis
propīe terō g
Exēplū duoz militū qz vnus
certādo pmiū habuit Alter m
chil tricesimonono O · Observande religionis deāmo D
Exemplum seruiendi deo dāmo D · vanitatis scientie mundialis duodeāmo F Sceritatis decimoquarto C tēptatōnis
nij l · trīmtatis sancte vij E · ē
mitatis inuocatōnis viij g · tionis pene purgatorij xnij · J
exēplum auditōnis verbi dei a
liqd remanentis vicesimoqnto
I · hūilitatis et victorie dyabolī vicesimoseptimo · y
Exēplum compassionis ludouici chīstum videntis vicesimoquinto E
Exemplum spīritus et carnis
quō aduersantur vicesimoseptimo h · falsi testis tricesimoqrto f · Pipīni pueri officiōse mentientis tricesimoquarto k Cō
passiōis chīsti vicesioqnto g
exēplum phebi ne bonī vilipēdant malos tcesimoseptimo p
exēplum puelle dyabolum imitantis vicesimooctauo N ·
exēplū amoris et pacīe summergentis vicesimonono C ·
exēplum blasphemie tricesimoqnto · O militis volentis militare deo vicesimoqnto M Venerantis festa et abundantis
vicesimosexto B · phi ocrigē
tis incorrigibilē vicesimooctauo t Mali cōsiliarij xxxvij · g ·

Probi viri ẽcesimononо l Pec
pentis reconciliati rustico ẽce
simoseptimo ·h
Exẽplũ deuote recordationis
passionis christi xlj.x:
exemplum apparitõis corpis
christi ī altari xlij·k
exẽplũ plagatoꝝ et p indignã
corpis christi sumptõꝝ xlvj.h
exẽplum cõfortatis militis q=
dragesimosepimo k
Exẽplum de certificatõe adũsi
tatis quotidiane xlvij· l
Exẽplum guidonis bom̃ futo
ris quadragesimooctauo m·
exercitiũ dꝝ eẽ ꝑm cuiuslibet' d
itõnem dcámonono n
Exercitiũ virtutũ est bonũ j. o
Exhereditari possunt filij his
quatuordecim causis xvj.p
exonerari dem̃? his xnij p
expellunt hominem tria de dõ
mo dcámooctauo q·
Expellere debemus de domi-
bus meretrices xvj. r
Expulsio demonum tripliceꝝ
habuit opimonem xvij f

Faber pauꝑ ẽce
lesiasticã ẽcesimoꝑo· s
fabula alaude et for=
mice de labore et oõ riij· t·
Fabula palatij veteris ꝺ istabi
litate q mutatõe seculi dcão u
fabula serpentis de ingratitu-
dine et infidelitate xiij·h
fabula castoris et poluis et a=
more christi xvj. d
fabula laomedontis promittẽ
tis et fouente et ñ soluente xl s
fabula ꝑbleumatis dauid de
cura paterna xvj. t
fabula pirami amoris et opas
sione christi ẽcesimosecundo·q
fabula de inuidis dcámono ꝫ
rebellionis inter spm̃ et carne
vicesimoseptimo h/Malo recto
ris tricesimotercõ· z
fabula cassandre de incredulis
tate tricesimoquinto k·
fabula corui mutati de loquã
citate et adulatõue ·tricesimo
quarto ·q
fabula lichanois in lusũ cõtri
de pietate christi q ingratitudie
et dolositate ẽcesimoquinto q
fabula elysie de infidelitate
maritorum et conuersionis ai
me in dnm tricesimoquinto r
fabula phebi et elysie·et facti
amoris tricesimoquinto r·tri
cesimosexto ·b
fabula veneris despicientis vi
rum de adulteris et glorioſis
mulieribus infidelibus tricesi
mosexto .l.
fabula phebi despicientis cupi
ditatem et gloriantis in om
nibus tricesimoseptimo q·p
Fabla lachone maledicẽtis ru
sticos de impijs ẽcesioocta·l
fabula pastoris et lupi de cane
et antiquis et litteratis ñ dere
linquendis tricesimonono·f.
fabula herculis pserpinaꝫ libe
rantis de christo educẽte aiaꝫ
de domo ifernj ẽcesimonono r
fabula lupi et agni simul bibẽ
cium ꝺ oppressoribꝰ calũniatoribꝰ
viduarꝝ pauperum xlj q

fabula mīdē regis ūlz āūūbo
asimmis de reuelatoribo secre
toz et fatua cōfidencia xliij·o
fabula pouis quā iupiter cor
rupit de dyabolo ·et anima·et
penitente et coꝛruptoꝛib? pū
ellarum q̄dragesimoquinto r
fabula hercules triumphātis
atheolū fic christus dyabolu
et anima xlvj. B
fabula athlantis velociter aū
rentis de dyabolo et aīa xlvj.l
fabula leonis lupi facētis pil
leum de societate potentum
pauper q̄dragesimooctauo h
fama per detractōnem ablata
restituī oꝑtet ·quadragesi=
mo primo B
familiaritas nimia parit con=
temptum ·decimooctauo ·Z
falsores fic debent punīri·
Fecunditas virginum est ma
ioꝛ et laudabilioꝛ cōiugatorū
decimoquinto M
Fecunditatem amme fides fa
cit quadragesimo E
felicem fuisse infelicissimuz ge
nus est xvj. Z
femine coruscant radijs mari
torum decimooctauo ·M
femina propter tria commen=
datur tricesimosexto H·
Fercula preciosa possunt vesci
absqz vicio gule decimoqrto o
fercula fa offert charitas chri
sto quadragesimo J·
festa sanctoꝛum in his debent
verari vinꝫ et et vicesimoq̄nto t
festa celebrantes debent ab o
mi voluptate abstinere vicesi=
moquinto D
Festa iudeoꝛum tria solennia
viij· J
festiuare sabbatum non licet
christianis vinꝫ·H
fetor curat caput languidum
tricesimosexto t·xlvj· N·
fetor candele aboꝛsum causat
tricesimoterciō D C
fidelitas seruanda est eē infide
li quadragesimo ·r
fidelitas multoꝛum ·t tricesimo
sexto H J·
fidelitas debet esse inter auem
et auem tricesimonono K
fides fundatuꝛ in sancta trini
tate octauo A
fides est duplex q̄dragesio B
fides est fundamentum omni
um virtutū secundo I xlvinj k
fides introducit christum ad
cenandum quadragesimo D
fides christiana est certioꝛ alt
is sectis q̄dragesimosecūdo H
fides sabbato in sancta virgi=
ne remānit q̄dragesimoq̄nto I
fide nemo disputare debet in
publico q̄dragesimosecūdo G
fides procurat inuocantis ex=
auditōnem septimoꝛ·
fidei lumine possumus ihesuꝫ
videre tricesimooctauo J K·
fides in intellectū an cordie na=
ture p̄oꝑat charitatē xl D E f
figura auaricie j. M·hūilitatis
ij·k· Veritatis vicesimooctauo r
figura iudicis christi v J Nō
seruantis promissum vj·B·
figura ascensionis vel ministe
rij christi decimoseptimo O

figurā publicatōnis peccatōꝝ vndecīo l. Purificatōis xvj. m figura reductōnis ad deum p flagellum decimosexto . E. figura expulsionis dyaboli p oratōnem decimooctauo . B figura furentis demonono l Negligentis correctoris vicesimonono . D figura renunciatōnis temporalium vicesimoquarto y. Z. figura sampsonis est spiritus ratōnalis quem ligat caro inspirante dyabolo septem vinculis vicesimooctauo . G figura mortis et peccatorum vicesimosexto e Penitencie nabucho . quadragesimosexto V figura exemplaritatis vite tricesimotercō x figura signatōnis crucis et recordatōnis dominice passiōis tricesimoseptimo . A figura vsurpanti bona pauperum quadragesimoprimo C figura mundicie communicatōnis quadragesimotercō f Figura zorobabelis et laudis virginis matris christi . quadragesimoquarto C figura diuitis raptoris et vsurpatoris et adulteri quadragesimoquinto G figura persone suote per mulierem amictam sole : quadragesimoseptimo C Passionis christi i ysaac quadragesimosecundo M Filius dei triphater nascitur septimo C Solus incarnatus est . vicesimosexto M filius dei est misericors propter tria septimo T Nomine filij inuocatus exaudit septimo D filiorum tria sunt genera decimosexto D. filius debet diligere parentes propter tria et in tribus . vicesimoprimo . C . D . E . filia dei dilecta est humilitas secundo . H filia dyaboli dilectissima est luxuria decimosexto . y finis mundi nescitur quarto y finis est ornatus operis xij . r . fiscus tollit quod non christ? tricesimoquarto . B . flagellum compellit peccatorem ad conuersionem decimosexto E . F flagellat deus inutus xvj . c flagellat deus amicos . vicesimonono : Z . flagellare quere castigat? puit fons pietatis est christus tricesimotercō K fons naturalis sic causatur tricesimotercō . K . formam recipit materia disposita primo . D . formato corpis inuco xxvj k formica colligit in estate prudenter octauo M formicando ceteris paribus ꝗs plus peccat vir aut mulier tricesimosexto . M forseus vidit tres ignes prodolosis . sexto . K fortitudis act? ꝗs melior xij . ? fortitudinis actus sit triplat

fine virtute quadragesimo . A
Fortitudinis actu faciunt reli
giosi armis spiritualibus xl . b
Franciscus fuit humilis tercō d
Franciscus deuotus cōtempla
tor passionis christi xv . t
fragi debet pauis elemosinay
tercō J vicesimoquinto . E
frater debet fratrem amare .
iuuaī decimotercō O . cōrugē
decimonono M
fragilis fugere debet tempta
tōnes vicesimosecundo S
fructum bonī operis conaī dy
abolus p dere xlvij . p do S
fugē qnqz lz d bello vicesiosecū
fugere debemus vanam glori
am tricesimonono P
fugere debemus prauos vj . N
Jracundos decimonono . R
fugere potest quan do qz per
fectus psecutores tcesiocō q
furor est fugiendus decimono
no : D E F g k
furiosus impunitatem habet .
vicesimoprimo . Q .
furarī n licet vicesimo . A
furtum est minus malum . et
minus punitur q rapina . vi
cesimo . B

Gaudere debem⁹
cum sanctis . vicesimo
quinto . t
gaudere oportet in resurrecti
one quadragesimoquinto . t
gaudium angelorum dicitur
augeri decimoquinto . J .
gaudium virtutum est conti
nuum q securum tcesionono n
gaudium summum Maria ha
bunt in passione filij eius . qua
dragesimoquinto . A
Gentiles illuminati commen
dant Mariam nono f
gladio sancti mortui sunt pro
pter hec decimotercō B
gloria beatitudinis est maior
passionibus mundi tricesimo
B
gloria di in omnibus est que
renda septimo . G
gloria vana huius mundi vi
lescit duodecimo H .
gloriantur quidam de crimi
bus duodecimo : H .
gloria vana refutanda est tri
cesimonono . P .
gloriam humanam appetens
an sit d statu damnandorum
tricesimonono . Q
gloriari nullus debet de hijs .
duodecimo . D E H
gloriari nullus debet de virtu
tibus . tricesimoseptimo . Q
gloriantur tubaldi de malicijs
tricesimo . t
Glorificatur anima prius cor
pore propter hec . vicesimo
tercō . E .
glorioli periculose moriuntur
decimotercō t
gratia omnibus offertur equa
liter tercō I
gracia quare non equaliter da
tur in omnibus decimo . N
gracia non datur nisi disposi
to primo D decimoseptimo o
gracia carente resurgere nō
potest a peccato decimo . I .

Grām dēmus pētere xiij. h
gracia maior datur pententi
q̄ prius habuit xvj. Q
gracia p̄uemente deꝰ respicit
peccatorē decimoseptimo M.
gracia carens est ex culpa p-
pria decimoseptimo N
gracia anima illuminatur ad
cognoscendum xxvj. g
gracia an prius diffundatur
dispositione vel conuerso vi
cesimosexto h.
gracia an requiratur in iustifi
catōe impij vicesimosexto f.
gracia compatur presentiali
tate solus tricesimo I
gracia in cōuersione cooperā
batur angelus vicesimonono F
gracias agere debemus vj. T
X. decimosexto B in iuuentu
te vicesimoquinto P
gula his modis committitur
decimoquarto N primo I
gula multa mala facit primo
E decimoquarto k
gulosi cito moriuntur xnij. A
gulosorum sunt diuersa ferci
la decimoquarto L

Habitatio trinita
tis est anima viij. z
habitat deus in aīma
tripliciter nono A
habitatō dei ante creatōz ix c
habitacula dei sunt tria ix. C.
habitant demones in homīn
bus septimo M
habitare non debet christianꝰ
cum iudeo vicesimotercō g
habitatiō bōn cū malis et malor
periculosa est. vj. N. quadra
gesimosexto B
halma dicitur virgo tricesimo
primo k.
homo deitatis deus cepit leui
athā quadragesimooctauo b
hauire debemus aquam gra
de tricesimotercō. l
hereditare qui filij possunt de
cimosexto. B.
heresis causatur ex triplici vi
cio vicesimosexto. f.
Hereticorum conuenticula sūt
mala. decimooctauo. k.
hermofroditus perdidit vir
ginitatem de incauta custodia
sensuum vicesimonono. N.
hester figurat Mariam. tri
cesimoprimo. I
hildebertus timuit penas in
ferni decimoquarto. z.
hirci sanguis mollit adaman
tem decimoquarto. B.
homicida est dans mulieri po
tum ne concipiat. vicesimoq̄r
to. B.
homicida est ambulare cum
telo causa necandi. tricesimo
septimo. z. k
homicida tria mala incurrit.
tricesimooctauo. f. g.
homicidium prohibetur pena
capitis. tricesimooctauo. f.
homicidium venenū grauius
est. q̄ gladij. sexto. k.
homicidium contingit tripli
citer tricesimooctauo. C

Hominem an deus plus diligat q̄ angelum · quadragesimo secundo f

Homo exterior debet occidi ē cesimo septimo H·

Homo peccando perdidit diffinitō nem propriam tricesimo I tricesimotercō B

Homo per peccatum mutatur in bestiam tricesimotercō · O

Homo debet vilitatem propriam cognoscē vicesimosecūdo n

Homo temptatur propter hec quarto D

Hō phaē aduersitate nij D E

Hō custoditur ab angelo nij·p Et quare non a deo immediate nij·v Non debet adorari vn decimo b

Homo debet diligenter custodire animam a peccato xvj. I hō est peccabilis factus propter hec decimo · E

Honesta vita hec est tricesimo nono I

Honor parentum est duplex· vicesimoquarto K

Honor sequitur laborem quadragesimoseptimo : t

Honorandi sunt parentes ·vicesimoprimo C D E f G

Sacerdotes et maiores vicesimo E· Et mulieres propter h tricesimosexto G

hōres desiderantes an sint in statu damnatōnis ·tricesimo nono Q

hora mortis est incerta vij O

Hospes anime est christus nostro I quadragesimo I

Hospicium cordis debet purgari tercō A

hostis debilis est ad temptandum quarto G

Hugo vidit christum in altari quadragesimotercō K·

humilitas est filia dilecta dei Et tria facit secundo h

humilitas est in tribus ·xij.l·

humanum genus infectum ē in adam vicesimooctauo A B

Iacob decortica uit virgas septimo Q tricesimotercō ·x

Idolatra paganor ēvana xj.o

Ieiunium valet ad hec primo E r·

Ieiunat an omnes teneantur primo ·f

Ieiunium quinq modis soluitur primo I

Ieiunantibus quare non prohibetur vinum sicut a alia j.k

Ieiunantibus quare taxatur prandium et non potus p° I

Ignis purgatorij grauissime est secundo g

Ignis infernalis intollerabil est quinto P

Ignis infernalis non consūit corpus quinto Q

Ignis infernalis an sit grauior verme decimoquinto B

Ignis infernalis an sit grauior pena demonum · quinto c

Ignorancia est mater erroris quadragesimo primo f

Jhs & saluator xpc tria vj. A
Jhs creuit sapiencia xlij. I
Jactancia nabuchodonosor q̄
modo punita est xvij D
Jhs inuocatus expellit dyabo
lum decimooctauo A
illicitum promissum non obli-
gat vndecimo t D
ymaginuz adorato quomodo
fieri habet et quare vndecio. r
incantatrices inuocari non de
bent vij. I
Nec iudeos ad curandum vi
cesimotercō g
incantatrices quandoqz pmis
siue curāt q̄dragesimooctauo k
incantatrices sunt deceptrices
quadragesimooctauo. l:
incarnatōis opus est maxi-
mi amoris quinto D
incarnatōnem tota trinitas fe
cit vicesimosexto. M.
incarnato quare specialiter at
tribuit spūisco vicesimosexto m.
Jncarnatus est dei filius sine
corruptōne virginis quinto p
incarnari deꝫ distulit propter
hec vj. C.
incarnatus si fuisset christus fi
lius non peccasset vicesimooctauo y
incarnatōnez an lucifer agno
uerit ante casum quarto A
incendere an liceat bellantibo
tricesimosecundo y
incerta in melius debent inter
pretari vicesimoseptimo t D.
in incarnatione deus ōia no
bilitauit elementa xxviij. p
incertum habet homo statuz
octauo N.
Jnāpientē debet se putare p
fectus vndecimo D
inapientes voluptate carnali
impediuntur tercō S.
incontinencia in sembus con-
temnitur vicesimonono H
incredulitatē ea tollit xlij H:
incredulitatem habent predi
catores propter hec tricesimo
quinto K
incredulitatem veritas vite
tollit tricesimoseptimo C
Jndulgencia datur ad hoc et
vnde prouenit exc̄sio q̄rto v
indulgere debemus inimico p
pter tria secundo r.
indurati peccatis vix conuer-
tuntur vicesimosexto D
infamis efficitur de iusto bel-
lo effugiens exc̄simosecūdo a
infelicium hominum tria sūt
genera vndecimo. O.
Jnfelicissimum est fuisse feli-
cem decimosexto z
inferiora reguntur a superio
ribus tricesimotercō E
inferiores debent superioribo
obedire. vicesimo. M.
Jnfernus describitur quinto
M. m.
infernum nullus exire potest
decimoquinto. A.
infidelitas mundi indifferu
mo experitur. quadragesimo
sexto. K.
infidelitas committitur in tri
bus quadragesimo O. S
infidelis non est accendus ad
fidem vndecimo A
infidelis baptisatus ē propter

malicia christianorum vicesimoprimo N

Infirma tria sunt in homine q dragesimosexto Q

Infirmitas corporalis acadit a peccato vicesimonono r

Infirmitates acadunt quinq; de causis vicesimoseptimo j

Infirmitati nostre subuenit, s us vicesimosecundo K

Infirmos q; q; carminat ces aurant quadragesimo octauo k.

Infirmi ostendant suos defectus deo vicesimosecundo H.

Infirmi cantat ri ces vocare aut eorum beneficijs uti non debet vij l. nec iudeorum medicinaz sumere vicesimotertio G

Influxio celi est maior i vno loco q; m alio viij. h

Ignorancia non excusat peccatorem quinto f

Igras ipe ñ dr hō vn deamo n

Ingratitudo est valde turpis vj. t Est vicium pessimum decio r

Ingratus comparatur serpenti deamotercio. r

Ingratus beneficio indignus est deamo r. deamotercō r

Ingratorum tria sunt genera vj. D

Inimica sunt diligendi propter hec secundo P

Inimicas tenemur signa charitatis ostendere tricesimosecundo J

Iniuria tria causat secundo S

iniuria personalis tripliciter potest repelli tricesimosecundo G

Iniuriatō non credas in consilio tricesimoseptimo h

Immittit dyabolus malas cogitationes quadragesimoseptimo. b

immittitur praua cogitatō tripliciter q̄dragesimoseptimo s

ymolatō ysaac figura passionis quadragesimotercō

Immortalitatem dedit nobis christus moriendo pro nobis deamosexto D.

Immundicia corporalis an impediat communionez quadragesimotercō h

Innocens preseruatus plura a deo accepit q; lapsus in peccatum tricesimoseptimo. q.

Innocens an plus obligetur deo q; pentens lapsus tricesimoseptimo M

innocētes esse debemus sicut agnus quadragesimop° P q

inobediencia mundanoruz magna est deamo Q

Imperatori omnes debēt obedire vicesimonono q

imperatorem decet largitas vicesimoquarto Q. r

Imperator dicitur luminare magnum quinto B

imperialis potestas talis debet esse quinto D.

impy iustificatō quatuor habet vicesimosexto f

inquietant mentem deuotam tria deamooctauo. j.

inquilinus tenetur habere diligenciam ad rem conductam deamosexto h

Inquilinus potest expelli a
domo his ꝺ causis xvj. I
Insigma sacerdotum oīa viz
tutes signficant vicesimo. J
Insigma militaria null? gerē
dz ñ sit miles xxxnj. D x. I
ispirat de? aīe ꝺcept? bonos
Intellāis hūanus ē cec? ꝺ ꝺi
mis ꝓpt̄ tria vicesimosexto G
Intellectus clarificatur a deo
vicesimosexto G
Intellectum donat spūssanct?
quadragesimoquarto Z
Intentō iudicat omnes sc̄o x
intē° corrupta facit simoniam
quarto M.
intētō tō dz dirigi in deūvnj g
intercedunt sancti pro pecca=
toribus deámoteráo H.
Intercedit beata virgo pro pec
catorib? vicesimoquarto H
Invidia est toxicum charitatis
deámonono t
Invido deus iniuriam faceret
si poneret eum in celum xix. z
Invitat nos deus ad pemten=
dam vicesimosecundo Q
Invitatur christus ad cenam ē
bus anallis quadragesimo d
Invocare debemus deum vj. a
Invocatio demonum est proh
bita deámoseptimo P
Invocatō diuiatorū pumt̄ vnj l
Invocare debemus sanctos de
ámoterāō H vicesimoquinto p
Invocare infirmus nou dz iu=
deos vicesimoteráō g
Invocantem deus qñq; statiz
non exaudit pp̄ter triavnj x
Iocunditas sanctorum est ma
gna vicesimosexto A
Ionas est figura veritatis vice
simooctauo r monono D
Ira est damnabilis in tribꝰ ꝺi
Ira t̄a ꝺstruit i iracūdo xix h
Ira an sit peccatū mortale vl
grauissimū deámonono J
iracūd? aufert ꝺo vīdāz deáo
nono E. a fugiēd? ꝺ āonono k
Ire remedia ibidem.
Iris signficat christū t̄ vicesimop
mo g. ē signū federis ibidē f g
Iterato peccati ē periculosavj.
z. vicesimooctauo O
Iubilare debemus de die resur
rectiōis q̄dragesimoq̄nto Q
Iudas visus est in mari v. P
Iudei non sunt compellēdi ad
fidem vndeámo A
Iudei sustinentur propter hec
ab ecclesia deámo y
Iudei nou sunt vocandi ad in
firmos Nec cum eis comede
re vel balneari vicesimoteāō g
Iudeorum paruuli non sunt
baptisandi inuitis parentib?
vndeámo M
Iudei christi voluntatem exe=
quentes eum cruáfigendo an
peccauerunt duodeámo r
Iudex debet habere hec vnde
ámo Z.
Iudex an excedat modum ex
communicando reum pro tem
porali deámonono Q. Vel
pro temporali vitam tollen=
do deámonono r
Iudex an potius debet iustiáaz
facere q̄ misericordiam vel e
conuerso vicesimoquarto. I

Insignia sacerdotum omnia virtutes significant xx. J
Judex dans sētēcām mortis an dicat homicida t cesio octauo c
Judicari nullꝰ dz ad mortē o fessꝰ in tormīs Nisi pꝰ tormē ta pseueret q̄dragesio q̄rto J
Judicare ꝑm hām et sciam est melius q̄ ꝑm estimationem t cesimonono f
Judicans alterum immunita tem habere debet vndecimo h
Judicū nij modis pūnitur xj z
Judex vltimꝰ iudicabit in virtute nij p
Judicabit hec vndecimo h
Judicū precedent signa nij z
Judiciuz ratiōis sic habetur xicesimoprimo L
Judicant homines temerarie ꝓpter ꝓpriam infectōm x viij z
Judicare ꝓximum an aliq̄ mō liceat decimono A
Jurātes falsē cā decipiēdi ꝓximū peccāt mortaliter t cesio q̄rto e
Jurare facies aliū iniuste vin cit hōicidā t cesimoquarto H
Iuramentū debitum tria hz t ri cesimoquarto G
Iuramentum an plus obliget q̄ votum quadragesimo t
Jus naturale est tercō k
Justificatō impij an sit miracu lum tricesimo p
Justificatō ipij est maioris po testatis q̄ creatio celi xlvj. C
Justificatio impij quatuor ha bet vicesimosexto f
Justicia debet esse cpata xij: b.
Justicia est regina virtutum tricesimosecundo S.
Justicia dei an excedat miseri cordiam septimo y.
Justus corrumpitur societate malorum vj. N
iustꝰ trāsfert t plr vj. N
iustus semper benefaciens an minus diligatur pentente de cimoseptimo K
Justus confunditur a scandalo so vicesimoprimo f
Justus debet semper aut ascendere aut descendere vicesimoprimo D
Iuuare debet vnus alterum decimotercō. G secundo r
Iuuenes debent deo primo seruire septimo f.

Labō: agricultū re vtil est vicesimoter cio Q
Labor est septuplex quadragesimo t cō h
fit spe premij primo p
laborare debemus in hac vita octauo N
labore vtutū peruenimus ad finem s. deū vicesimosecūdo d
laboratores hi non tenentur ad ieiunium primo. G.
laboratores in corde politico sunt pedes q̄dragesimo t cō Q
laborantis vicesimooctauo M
labruscas facit vinea ecclesie decimoquinto Q.
lac matris est conuenies ci bus pueri decimooctauo D r

Lacte mie ños nūtrit maria ꝺ
ámoſexto ꝼ
lactiánia ꝓhibentur in q̄dra-
geſima primo R
lacrime hec facunt viceſimoo
ctauo ꝼ moquarto B
laicus ꝺz dare decimas trice ſi
laicus p̄dicare ñ ꝺz xxvj. C.
Largitas decet imperatorem
viceſimoquarto ꝛ
latorleg̃ ꝺz viuè ꝼm legē xꝛj·t
lauare nos debemus terc̄o A
trícſimooctauo L
laudare hoiez an ſit mor̄levj r
laudari poteſt quilibet ſanct?
in ſuperlatino nono M
laus humana vileſcit et eſt de
tribus duodecimo d·
legio q̄ ſit q̄drageſimoq̄rto f
legionem vulnerum chriſt?
habuit q̄drageſimoquinto·e
lex chriſtianoꝝ ē amor·ħ fidi
ē ꝓ ſpm̄ſcm viceſimoſeptimo r
lex vetus poterat aliquos ſal-
uare viceſimoſeptimo p
lex noua an ſit grauior veteri
viceſimoſeptimo N
lex chriſtianorum differt a le
ge nature viceſimoſeptimo·r
lex nature tercio R
lex c̄oductionis huāda ē xvj.n
lex alia et alia data eſt ꝼm tē-
pora viceſimoſeptimo·f
lex rationis data eſt a deo ab
initio viceſimoſeptimo f·
libè dñt ſacra mīſtrari q̄rto o
liberauit nos chriſtus per mor
tem a ſeruitute vj. B
libido reſtringitur per abſti-
nentiam primo f

Lignuz crucis tria prodiuit
quadrageſimoſecundo B
lymbum chriſtus intrauit et
hec facit quadrageſimoq̄rto s
lingua cuſtoditur duplicimu
ro vndecimo R
lingua eſt peſſimum et opti-
mum tricſimoquinto ·l
lingua detractoris eſt maledi
dicta viceſimo C
litterati in ciuitatibus ſunt di
ligendi tricſimonono f
litteratis deficientibus defici
rectū regimen t̄ceſimonono f
locum proprium vnunquod
q̄z querit decimoſeptimo B
locutio oris iudicabitur xj. R
locutio debet eſſe hūilis xxiij M
loquitur creatura homūm tri
busvocibus viceſimoſecūdoq
lucifer clare ñvidit eēntiā nisi
lucifer expellitur ab imperfe-
ctionibus ag̃el viceſimooctauo f
ludouic? abdicauit mūdū vnj R
ludouicus paſcit xp̄m xxv. G
ludouicus propter meritum fi
dei nolunt videre chriſtum in
altari quadrageſimoterc̄o R
ludus alee quinq̄z modis eſt
licitus octauo y·
ludens grauiſſime peccat i di
ebꝰ dominicis et feſtiuis vinj y
ludus ſcacharum c̄orrectione
morum inuentū ē xxviij·p T
lumen naturale hominis eſt
obſcurum viceſimoſexto·G·
lux dicitur chriſtus propter
hec tricſimo N·
luxuria eſt dilectiſſima filia di
ſaboli xvj·y

Luxuria est radix peruersse hẽ
reseos·vicesimoseptimo· C
luxuria dissipat substantiam
corporis et anime natura et
burse·decimosexto·y·
luxuria senum est contemnen
da·vicesimonono·R·
luxuria pollutus non debet cõ
municare q̃dragesimotercio f

Macula peccati
in homine remissibil
est·et non in angelo
octauo·r·
Magica ars prohibet·xvij·r
Magdalena excusatur a chri
sto ab omni peccato·xxxvj·r
magdalena cõmunicauit virtu
tibus oibus sanctis·xxxvj· S
magdalena sedebat secus pe
des christi·tricesimoquinto·f
et tricesimosexto·p
magdalena conuertit ad chri
stum·tricesimosexto· D· E·
magdalena constantissime p̃
dicauit christum·xxxvj· Q·
magdalena an peccauerit ope
re·tricesimosexto· f
maiores honorari debent· vi
cesimo· E·
mala nos compellunt ire ad
deum·vicesimonono· D·
mala permittuntur propter
hec·tricesimoprimo· o
mala condonata per penitẽ
tiam in iudicio reuelabuntur
omnibus·vndecimo·m
malis obstinatis non est pre
dicandum·decimooctauo· T·
malis potius est iusticia facẽ
da q̃ misericordia xxnij· L
Malis dat deus temporalia
propter hec·tricesimoprimo· q
malorum suffragia an valea
ant·secundo· D·
mali sunt fugiendi·sexto· N
mali nocent bonis·sicut lupꝰ
nocuit agno· quadragesimo
primo· Q·
malefactor ocãdi potest· dei
mo nono· r
manna significat eucharisti
am·quadragesimoprimo· N
mansiones celi empirei xij·sũt
vicesimonono· G
manumissus tenetur dominuz
suum semper reuereri·xxj· B·
mare habet tria pericula·ter
cio· D· r
maria mẽte martir fuit·xij· y
fugientes ad eam suscipit·de
cimosexto· r
maria est terra in quaz se chri
stus inclinauit et trinitas in
scripsit eam·vicesimoq̃rto·d·
Est potens·sapiẽs·et clemẽs
vicesimoquarto· E
Defendit peccatores suis prẽ
cibus·vicesimoquarto· h k
maria nobis impetrat clemen
tiam·tricesimoprimo· y
maria vestiuit christum·inj·z·
maria mistam multitudinez
angelorum habuit pro custo
dia·quarto· T·
maria filium genuit sine lesio
ne virginitatis·tricesimoꝑ·k
maria est signum primum vir
ginum ortum tempore gra
tie·tercio· L

Maria est terra purissima ex qua fons viuus emanauit. trigesimotercio. m

Et clarificata nobilitate. trigesimooctauo. b

maria habuit deum sublimiori modo. Est medium in quo deus fecit oraculum. quadragesimoquarto. q.

maria est tabernaculus filij dei nono. d

maria an plus meruerit christum mente concipiendo q̄ ventre pariendo. nono. g

maria in passione filij dei habuit summum gaudium. q̄dragesimoquinto. a. Et dolores quadragesimoquinto. f.

maria fuit pulcerrima. trigesimooctauo. e

maria habuit duas puellas assistentes eius virginitatem trigesimooctauo. y

Est ad thronum eburneus exaltata. trigesimooctauo. z.

Quare nō statim ascendit ad celum cum christo. xxxviij. z.

maria in secunda sanctificatione fuit confirmata q̄ non potuit peccare. trigesimo octauo. b

maritus non debet vxorem pcutere. decimooctauo. c.

Nec abuti vxore. xxiij. z.

mathathias noluit obedire illicitis. vndecimo. b

mater per se debet lactare puerum. decimoterciō. q

martirium est duplex. xij. e.

martirium corporale non est de necessitate salutis. xij. e

Matrices quare tandem deffluone gladij mortui sunt. decimoterciō. b

matrimoniuz tria bona habet vicesimoquarto. m

Est seruandum propter tria vicesimotercio. e

matrimonium instituit deus in paradiso. vicesimoterciō. e.

matrimonium contrahi debet propter honestam causam. vicesimoterciō. y.

matrimonium contractum propter turpes causas an teneat vicesimoterciō. z

mauricij imperator timuit penam eternam. et elegit corporalem. decimoquarto. z

mediatores inter deuz et peccatorem sunt sancti. decimotercio. h

medicinam iudeorum non debet christianus accipere. vicesimoterciō. g.

medicus potest curare confidentem. septimo. z

medicus primo expellit nocua. decimoseptimo. t

Medium virtutis tenuit ihesus. trigesimonono. t.

memoria passionis christi sanctificat. et est remedium salutis. decimoquinto. t. quadragesimosecundo. z. quadragesimotercio. a.

mendacium est triplex. trigesimoquarto. d

mendacium loqui et veritatez tacere. an sit equale peccatum

trícesimoquarto. O.
Mendacium permáosum hà
bet tres speces. trícesiquar=
to. I.
mendacium iocosum et offícá
sum potest esse mortale pec=
catum quadruplicater. trícesi=
moquarto. M.
mendicantibus validis nō est
facienda elemosina. xnij O
mensura iniusta facit negoá=
um iniustum et restitutōne di
gnum. sexto. I.
mercanáa redditur iniusta et
dolosa ex trībus. sexto. H
mercatores tria habent viáa.
sexto. I.
mercatores vendunt deum p
obulo. q̄dragesimoquarto. b
meretrices expellende sunt de
cimosexto. I
mentem tria inquietant. decá=
mooctauo. J
Midas rex aures azininas ha
buit. quadragesimoterc̄. M
miles christi hec debet habere
duodecimo. H. T
miles non debet in iusto bello
a domino fugere. trícesimose=
cundo. I.
militis insignia nullus assume
re debet. trícesimoquarto. d.
milites sic viuere debent. qua
dragesimoterc̄. p
milites obligantur pro princá
pe militare. trícesimonono. D
ministrant angeli hominibus
quarto. t. v.
minister bonus hec faciat. q̄=
dragesimooctauo. M.
ministri an in obedientia non
faciendo illicitum culpentur p.
iuuo. trícesimosecundo. p
minister legis iuste abscindit
membrum insanum a corpore
ciuili. trícesimooctauo. E
ministri an in iusto bello debe
ant ad preceptum domin̄orū
innocentes damnare. trícesi=
mosecundo. p.
miraculum requirit tria. trícesi
mo. p
missa inter omnia suffragia
maioris virtutis est. secūdo. c
missam debet quilibet layeus
in dominica audire. vicesimo=
tercio. p
misericordia dei omnibus eq̄
liter offertur nulli denegatur
decimo. D.
misericordiam ostendit deus
in trībus. trícesimoseptimo. I
misericordiam consequentur
misericordes. vicesimoq̄rto. r
misericordiam ostendit deus
q̄ peccantem non statim pu=
nit. sed expectat. decimosex=
to. C. trícesimoseptimo. I
miseretur dei filius propt̄ tria
septimo. T.
misericordia beatorum ad pa
rentes damnatos. decimo. S
Misericordes esse debemus.
secundo. F.
misericordia prepollere debet
in rectoribus. vicesimoq̄rto. I
mixta mercimonia cremari de
bent. sexto. H
moralia sine fide an iustificent
vicesimoseptimo. G

Morbosus spiritual debet tria facere · vicesimosecundo · R ·
mors christi recordata est fructuosa · duodecimo · S
mors potentuz et diuitum est periculosa · decimoterdo · T ·
mors est triplex · xxx · D ·
mors vitari non potest ideo nō ē timenda · tricesimo · C ·
mors meditata facit penitere octauo · o · valet ad hec · decimo octauo · E tricesimo · d · e · f · g
mors non est a natura · sed a peccato · vicesimonono · x
moritur homo ex triplici causa · tricesimooctauo · b
moritur homo in meliori statu · sexto · Q ·
moritur homo spiritualis mūdo · tricesimoseptimo · T ·
moritur homo male tripliciter tricesimo · H
moritur homo violenter triplici ex fine tricesimooctauo d
mortis hora est incerta viij · o
mortem crucis christus elegit propē hec · vicesimosecūdo · x ·
moriendi necessitas an fuerit in christo · duodecimo · p ·
moriuntur iuuenes fortes propter hec · tricesimoprimo · x ·
Mortuus non cognoscit per se quid viui faciunt · xiij · r ·
mortuis parentibus debemus subuenire iure · secundo · A
mortuis possunt viuentes sb uenire · secundo · f ·
mortuaria debent dto exequi · secundo · E
Mortale peccatum punitur eternaliter · decimo · Q ·
Mortali peccato an aliquis hic satisfacere possit · decimo septimo H
mortale: an vnum grauius sit altero · vicesimoprimo · t ·
mortale excludit hominem a communione fidelium · decimosexto · L
mortificare debemus corpora tricesimoseptimo · L ·
mundus debet relinqui propter hec · decimo · F
Habet rebellionem in omnibus statibus ibidem · Q · habet infidelitatem · Instabilitatem · et anxietatem · decimo · F primo · R tricesimosexto · b · c ·
mundi amatores debiles sūt in celestibus · decimoquarto a
mundi vanitas ex tribus cognoscit · qdragesimosexto · p
mundari debet anima · decimosexto · l · m ·
munus debet esse scōm condictionem dantis et accipientis · decimoterdo · C
mulier amicta sole significat personam sanctam · quadragesimoseptimo · Q
mulier est honoranda Nter hec · tricesimosexto · G
mulieres alliciuntur quatuor modis ad formicatōnem · tricesimosecundo · k
mulier semviro deludit instar lupi · tricesimosexto · l
mulier fecunda laudatur · sterilis reprobat · decimoqnto · n
mulierem tria clarificant · tri-

cesimooctauo·M·
Mulierem ornatus an vnq̃ excusetur a peccato mortali de amoquarto·f
mutilantes virilia·vel alia mẽbra sunt homicide· vicesimoprimo·M·

Nabuchodono
sor·petiuit amare· q̃ dragesimosexto· N·
Natiuitas filij dei est triplex· septimo·O·
natiuitas hominis est duplex· tricesimo·k
naturalis lex est hec·tercio· k vicesimo·f·l
naufragium est vita presens· quadragesimooctauo·f·
Nauicula significat maciam· vel penitentiam·tercio·k
necessitate vrgente potest q̃s in dominica laborare·viij·l·
necessaria salutis obmitti non debet ꝓpter scandalum·xxj·l
negligentia correctionis punitur·decimonono·p·
negociacõ redditur illicita propter tria·sexto·G·k
negociacõ est duplex· quadragesimo·p·
negociatores dolosi debent excõmunicari·sexto·G·
negociatores debent patefacere defectus rei·sexto·M·
nigromancia est prohibita de amoseptimo·r

Nobilitas est in virtutibus· duodecimo·k
notorii peccatores expellendi sunt·tricesimo·r·
Etiam de domibus·xvj·l
notorium peccatum quid est quadragesimotercio·k
nupte hec seruare debent·vicesimoquarto·M·
nuncios tres mittit deus· decimosexto·l
numero septenario deus multa fecit· q̃dragesimoq̃rto·p·
nutriri debent pueri a parentibus·decimosexto·p·
nutrire matres et lactare debent pueros·decimotercõ·G
nutrix talis dz esse· xiij·G

Obedientia subditoꝝ adꝑlatos· xx M·xj·T
Obedientia habet maximum meritum·vicesimo·o·
obedire an debeat homo hominj·vicesimo·G
obedientia consistit in triplici consensu·vicesimo·o
obedire an debeat omni homini·vicesimosecundo·M·
obedire quis in hijs excusat vndecimo·r
obedire non tenentur serui in illicitis: ne periurium committunt·tricesimosecundo·p·
obedire debent filij parẽtibus· vicesimoprimo·G

Obedire an filius teneatur parentibus exeundo religionem propter eorum subuentionem vicesimoprimo. G

Oblatio ꝑue voluntatis ē deo accepta. xx. t

Oblatio semper facienda est in missa. xxiii. p.

Obscura non creduntur: misi ꝓbentur. xlvij. x

Obluuo beneficiorum ingratitudinem facit. vj. D

Obstinatum custodit angelus xv. G

Obstinatus falsē se excusat. quinto. f.

Occidere nullus debet seipsum xxxvij. D

Occasio violenta ex vindicta seuissimū est peccatū. xxxvij. ſ

Occidere potest iudex malefactorem pro re tpali. xix. r

Odium multa mala facit in ciuitatibus. xxxix. D

Ocium est arma dyaboli. tercio. D.

Octauianus contra ocium dedit pueros suos lanificio. tricesimonono. I

Odium ledit habentem. secundo. D.

Oeultatur christus sub spēb? sacramenti. xliij. I

Odire debemus malum culpe inimici. ij. Q.

Offensa dei infinita per nullaz satisfactōez remittit. xvij. D

Offerre debet peccator ꝓ peccato hec. xvj. M

Offerre dz hec deo. xxv. M

Offerre debet laycus in oīm missa. xxiij. p.

officiales comparātur vulpi. xxxij. D.

Officium mūtum est hoc quia dragesimo. p

Officium consulum et rectoꝝ ī xxxvj. C xlij. N.

Opposita ex oppositis curantur quarto I.

opera sunt in triplici differentia. secundo. x

Operā debent tria habere. secundo. y.

Opera viua aut mortua q̄ sunt primo. C.

Opera debent dirigi in deum. septimo. g

Opera bona querit dyabolus extinguere. xlvii. t

Opera viua et mortificata ꝓ peccata reuiuiscūt per pemtiā. xvj. r.

Opera īmortali peccato facta ad hec valent. xvj. r

Opera necessaria saluti nō sunt ꝑter scandalum obmittēda xxj. I

Opera virtutum a natura non sunt. sed a deo. xxij. b

Operari meritorie nullꝰ potest sine gratia. xxij. ſ N.

Opus simstra intentōne factū an valeat. j. b

Opus factum contra conscientiam an sit mortale. vj. S

Opus voluntariū m semper crescit. xxxix. z

Opus iudicatur iustum ex fine duodecimo. K

Opus ex voto est magis meritorium sexto · P
Opus indeliberatiuum ex passionibus prouemens nec meritum nec demeritum habet vicesimoprimo Q
Opus virtuosum maiori difficultate factum auget meritum vicesimosecundo · F
Opus christi quod fuit maximum quinto · T
Opera tria miranda fecit christus in vtero virginis ǫnto · z
Operari licet in dominica propter necessitatem octauo · J ·
Operarij aliqui non tenentur ieiunare primo · G
Orato subuenit animabus in purgatorio secundo · D
Operarij fideliter laborare debent quadragesimoterco · H
Orato non iuuat damnatos quinto · L
Orato quandoqȝ differtur aliqn propter hec septimo · K
Orato debet esse potius cordis ꝙ vocis decimoterco · F · g ·
Orato expellit dyabolum : decimooctauo · B
Orato dupliciter potest sancto porrigi : decimoterco · J
Orare non debemus pro sanctis quinto · S
Orare an semper oporteat vocaliter decimoterco · E ·
Orare an semper oporteat cum attentione decimoterco · E
Ordo charitatis est ille decimo octauo · D
Ordo matrimonij est seruandꝰ propter tria vicesimoterco · E
Originale peccatum sic animā maculat vicesimooctauo D ·
Ornamentorum ecclesiarum signatura an possit sine peccato fieri quarto · M
Ornatu non est gloriandum · duodecimo · H
Ornatus damnat decimoquarto · E
Ornatus quomodo sit peccatū mortale decimoquarto · g
Ornatus mulierum trahit ad malitiam decimo · B
Ornatus mulierum an vnq̄ possit excusari a peccato mortali decimoquarto · F ·
Osculatur deus pententem · decimoseptimo · O ·
Osculantur tria genera hominum christum quadragesimo quarto · E
Ouidius laudat virginem Mariam · nono · F ·

Pabulus salutis est verbum dei vicesimoterco · t ·
Patientia est habenda in aduersis propter tria quadragesimoseptimo · t ·
Patiencie exemplum est christus quadragesimoseptimo p
patientie exemplum duodecimo · I : vicesimosecundo · g
patiens facit hec · tricesimosecundo B
patiens an semper mereatur quadragesimoseptimo · D ·

Paganoꝝ vanitas patet ex
ydolatria vndecimo · O
palma significat gaudium vir
tutis tricesimonono M · O
palmites ecclesie sunt christia
ni decimoquinto · P
panis sacramentalis est per se
bonus sed accidentaliter cau-
sat malum in malo · xlij · R
panis eucharistie habet tria ·
vicesimoquinto · H
panis est quintuplex xxv · E
papa est luminare magnum a
vilipenditur quinto · B · C
parentes sine originali procu
rant pueros cum originali ·
quadragesimosecundo · P
parentes dupliciter honorari
debent vicesimoquarto Z Et
propter hec vicesimoprimo C
parentes quomodo odiri de-
bent · vicesimoquarto · A
parentes plus diligunt filios
q̄ econuerso decimoseptio · I
parentes qui dant bona sua fi
liis in vita decipiuntur xxj · F
pater tenetur alere filios suos
vicesimoquinto · D ·
parentes an sint preferēdi ex
traneis decimooctauo · O
parentes exhereditare possūt
filios propter hec decimosexto p
parentibus defunctis tenemur
subuenire secundo B
pascha debet in letitia celebra
ri · quadragesimoquinto Q
passio christi deuote medita-
ta placet deo per maxime xv t
hec bona facit quadragesimo
primo D quadragesimotercio
A : alleuiat diuinas passiones
quadragesimosecundo z · vice
simoquinto G fructificat xn s
passio christi fuit ignominio
sa ex tribus quadragesimose-
cundo · P
passio christi contulit sacra-
tis efficaciam · nono D ·
passio christi an fecerit plena
remissionem tricesimonono D
passio christi figuratur in ysa
ac quadragesimosecundo : M
passio insultans tripliciter re-
primitur vicesimosecundo · L
passiones huius mundi non
sufficiunt ad delendam penaz
peccati vicesimonono · I
pati oportet quemlibet pter
tria quadragesimoseptimo T
pater celestis tres habz filios
decimosexto · S
paupertas triplex est decimo
pauptas iucunda ei o qrto q
Dedicata est decimoquarto D
paupertas christi nobis pro-
ponitur in eius natiuitate tri
cesimooctauo · K
Pauperes debent esse pacien
tes · tricesimoprimo · Q
pauperes spiritu habent hec :
decimoquarto S
pax finis est omnis laboris ·
quadragesimoquarto · I
pax debet haberi · decimoocta
uo · G vicesimonono · A
pax triplex est decimooctauo I
pacem triplicem facit christus
vicesimonono · B · C · D
peccatum habet offensam et
libidinem decimoseptimo · H

peccatum ex decauit Adam tri
plici cognitione vicesimooctauo E
peccatum habet culpam et pe
nam octauo . D
Peccatum vnum sine altero ñ
dimittitur . primo z .
Peccatum diuturnitate graua
tur tercō p
Peccatuz mortale punitur eter
naliter . decimo . o
Peccatum non dimittitur im
punitum . decimoquarto . y
Peccatum ostendi debet confes
sori . vicesimosecundo . K
Peccatum omne deletur per pe
nitenciam . primo .
Peccatum actuale non dimitti
tur sine penitentia . primo .
Peccati ymago sic describitur:
decimoseptimo . A
Peccata primitus grauius rin
dicabantur vicesimoquarto g
peccatum inficit potencias a
nime . scilicet . intellectiuam
volitiuam et operatiuam qua
dragesimoquarto . z
Peccata remittuntur p fidem
secundo . l
Peccata prius dimissa et itera
ta an oporteat confiteri . tercō
q .
Peccata reiterari est periculo
sum sexto . z
Peccata reiterata adhuc reui
uiscunt septimo . A
Peccatum frequenter iteratuz
an deus dimittat . septimo C
Peccata per penitenciam con
donata etiam apparebunt in
iudicio . vndecimo . M
peccare sub spe venie ad presū
ptionem pertinet vndecimo c
peccatorem deus vocat ad pe
nitenciam vicesimosecundo Q
peccatoz ignominiose eget de
cimosexto . z
peccator non dicitur homo .
tricesimo I
peccatoz debet ad deum cla
mare vicesimosecundo . l
peccator debet inducias a do
petere . decimoseptimo G .
peccator an possit dyabolum
vincere sine auxilio gracie . vi
cesimosecundo . M .
peccator non debet obmittere
bona opera facere primo . H
peccator comparatur stulto .
quinto G . Carpe quinto . E
peccatoz debet surgere ambu
lare . octauo . Q
peccatoz surgere non potest si
ne gracia . decimo l
peccator inuocare debet san
ctos pro intermissione . deci
motercō D
peccator hec offerre dz deo p
pecca to decimosexto . M
peccator excluditur a commu
nione fidelium decimosexto l
peccator subito descendit ad i
fernum decimoquinto . A
peccator an ad tantam graci
am resurgat de quanto cci
dit peccando decimosexto Q
peccator debet semper bene o
perari propter hec . decimose
xto . r

Peccatorem maximum potest quilibet se humiliter estimare tricesimoseptimo · b terc̃o d
Pellicano comparatur christ? tricesimosexto · x ·
Penalitates non tolluntur in baptismo propter hec · qua dragesimosecundo · x ·
Penalitates hominis christ? assumpsit propter tria · decimoquinto · b
Pena purgatorij an sit maior quacunq; · secundo · g
Pena infernalis est intolerabilis · quinto · p
Pena infernalis est eterna et multiplex · decimoquinto A ·
Pena damnatorum est grauior demonum · quinto · e
Pene huius mundi non sunt condigne passiones ad futurã gloriam · vicesimonono Z tricesimo · A B
Pene egiptorum decimoq̃rto z pena vnius est metus aliorũ quinto · M
Pena damnatorum an suffragijs mitigetur · quinto S
Pena vermis an sit maior igne infernali decimoquinto S
Pẽa eterna datur mortali peccato decimo · o
Penam deus sine emenda non dimittit octauo S
Pena peccati multis dimittitur vicesimonono Z
Pena peccati tarata per sacerdotem non potest determinari quantum remittat decimoseptimo I
Pẽitẽcia induãtur memoria mortis tricesimo S
Pena simplicis iactancie qualis fuit quadragesimosexto r
Pemitencia promouetur quinq; consideratõnibus octauo I
Pemitencia adquiritur per tale exemplum octauo o
Pemitencia delz grauissima peccata primo x
Pemitencia in extremis vix sufficit ad salutem tercio M
Pemitencia sera tribus difficultatur tercio M
Pemitencia frequenter est iterranda septimo D
Pemitenciam quinq; faciunt octauo K I
Pemitere quis potest in articulo mortis tercio M
Pemitens debet abire lauare mire vicesimooctauo H.
Pemitentem deus osculatur amplexatur decimoseptimo o
Pemitentem an deus plus diligat q̃ semper benefacientem decimoseptimo x
Pemitens releuatus an plus obligatur deoq̃ innocens preseruatus tricesimoseptimo M
Pemiteñ restituuntur omnes virtutes necessarie ad salutez decimosexto Q
Peregrinus huius vite tres leges teneat ãdragesiosexto y
Peregrinus non tenetur ad iuniuz primo g cesioq̃nto I
Perfectõ gracie est triplex vi
perfectio status vel religionis
in quo est vicesimo tercio x

Perfectus quandoq3 cadit in superbiam spiritualem · iij · y ·
Perfectus semper proficere debet et nunq̃ stare · xviij · r
Perfectus a tribus cognoscit xxij · b ·
Perfectus an quotidie debeat communicare · xviij · D
Periculum maris triplex est · iij · D · x · y
Perfectio ordo quis sit an q̃ est in cõmunitate · vel qui in solitudine · xxiij · G
Permittit deus mala fieri propter hec · xxx j · o
Permittere malum est dupliciter intelligendum · tricesimo primo · p
Permutat deus grauissimum malum in optimum · x · E
Perseuerare debem? in bonis inceptis · quadragesimo · K · decimoterćio · A · quadragesimooctauo · g ·
Petere debemus tria · decimoterćio · d
Petćio non statim exauditur propter hec tria · vij · x
Petćio mentalis an sufficiat decimoterćio · E
Pietatem tenemur parentib? facere · ij · b
Pietatem rectores debent habere · xxiij · I
Philomena quare cubando cantat · xxxv · F
Phebus occisione serpentis cõtempsit cupidinem · tricesimo septimo · p ·
Pyramus dilexit tysbe · tricesimosecundo · Q ·
Piscatores tres sunt · quadragesimooctauo · A ·
Piscationem tria impediunt a captione hominum · quadragesimooctauo · d ·
Piscina rupta cuius pisces qui exeunt · quadragesimooctauo A ·
Platonem esse saluatuz pie credi potest · vicesimoseptimo · q ·
Poculum aureas permutabat homines in bestias · iij · I ·
Pompa obsequioꝝ non subuenit amme · nij · M ·
Possessio temporaliuꝫ an sit a natura · xiij · T · D
Possidere an quis possit rez temporalem quasi propriam · decimoterćio · D
Potus aut non interdicatur in quadragesima sicut cibus carnium · j · J ·
Potio data sterilitatis causa mulieri · vicesimoquarto · b ·
Potentia intellectiua volitiua et operatiua inficiuntur p peccatum · q̃dragesimoquarto · z
Potentia peccandi fuit ablata marie · tricesimooctauo · D ·
Potentes periculose moriũtur decimoterćio · T
Potentes sic corrigi debent · vicesimooctauo · t
Potentes deum arguũt de sterilitate · xxx j · t
Potentum societas fugienda est · xlviij · H
Potestas christi fuit exaltata in resurrectione · xlvj · A

Potestas ligandi et soluendi an sit equalis ommbus sacerdotibus · vicesimo · K
potestas imperatoris debz eē talis · quinto · d ·
potestas papalis vilipenditur quinto · C
potestas superiorum est plena iniquitate · quinto · b
preceptum non omnes indifferenter ligat · primo · g
precepta veteris an iustificauerint seruantes · vicesimoseptimo · M
predestinatio non habet causam precedentem · decimo · d ·
predicator honorandus est · vicesimotercō · M ·
predicator habet dignuz statum · vicesimosexto · r ·
predicator petit elemosinam ex debito · tercō · h ·
predicator comperatur piscatori · quinto · E · quadragesimooctauo · C ·
predicator assimilatur statue quinto · h
predicator debet solum dispositis predicare · decimooctauo T ·
predicator paucos conuertit propter hec · tricesimoquinto · r ·
predicator peccator an predicando peccet · vicesimosexto · Q ·
predicatorem tria impediunt a captura quadragesimooctauo · D
predicanda sunt simplicia simplicibus · vicesimosexto · z
predicare potest dyacōnus a subdyaconus · vicesimosexto · K ·
predicare non licet laycis · vicesimosexto · Q
predicare licet in ecclesia propter tria · vicesimosexto · t
prefectus ciuitatis debet tuere pacem · vicesimonono · A
prefectus vigilum hec debet facere · vicesimono · C
pregnans non tenetur ieiunare · primo · g
prelatus assimilatur carpis · quinto · E
prelatus precedere debet subditos · duodecimo · t
prelatus debet corripere · decimonono · p · Semper studere · vicesimo · g
prelatus malo exemplo subditos mficit · vicesimotercō f
prelatis est obediendum · vicesimo · M ·
Et in hijs · vndecimo · t
prelatus sic debet viure · tricesimotercō · t
Tria habere · tricesimotercō g
prelatus debet tempora alia iuste expendere · tricesimoquarto · A ·
presentia christi firmat et roborat animam · quadragesimosexto · y
Dat dulcedinē immarcessibilem · q̄dragesimoseptimo · A ·
Saluat · tricesimo · M
prescientia habet causam x D
preseruat deus nos a peccatis tricesimoseptimo M

Preseruatus per christuz nō
debet spernere peccatorem ·
trīcesimoseptimo·o
preseruatus plus tenetur deo
q̄ lapsus ·trīcesimoseptimo·p
presbiteri honorari debent · vi
cesimo·C·
presumptō causatur in immo
derata delectatōne·xj.C·
presumptō an sit peccatum ·
vndecimo·D
princeps precedere debz et ꝺm
legem viuere· duodecimo·t·
probatō conscientie sic debet
fieri·decimooctauo·o
probare debet sensus cōmuni
cans ·quadragesimosecūdo·D
probat deus electos tribula-
tiōe·trīcesimo·A
prodigus est peccator et tria
dz facere. decimoseptimo·b c
prodigus peccator deum resi
tat·decimosexto·t
prodigus an peior sit auaro·
vicesimoquarto·s
proficientes christus confor-
tat. tercō·D
proficere debet quilibet nunc̄
stare·xviij·t·xxxj.A
proficiens se debet reputare i-
ꝯpientem·vndecimo·d
professus deo maiorem mise
ricordiam consequitur·xx·D·
propheta nō est acceptus in
patria sua·x viij·y·
promissum debet seruari·vii·b
quadragesimoquarto·G
propria voluntas est deo dā-
da·vicesimo·t
propria voluntas arcebit in in
fernō·vicesimo·D·x
proprium dei est misereri. se-
ptimo·t
proprietas temporalium vez
an sit licita·xiij·D
prosperitas facit oblitiōem bē
neficiorum·sexto·D·
prosperitas facit periculose mo
ri·decimotercō·t·
prosperitas non est stabilis·
quadragesimosexto·p
proximum diligere debemus
propter hec·ij·t·xiij·o
proximo tria debemus face-
re· quadragesimoprimo·D·
proximum non debemus iudi
care temerarie·decioctauo·z
prudentiam debet ambulans
habere et habet tres partes·
trīcesimoprimo·C
prudentia triplex est et facit
hec. trīcesimosecundo·p·
prudentes mundi deum argu
unt de hoc·trīcesimoprimo·x
publicanda non sunt secreta
consilia·q̄dragesimotercio·o
publici peccatores repellendi
sunt·trīcesimo·r
publice predicari debet verbuz
dei. vicesimosexto·t·
pueri debent informari i hijs
vicesimonono.p·G
pueri debent diligere parētes
decimoseptimo·l
honorare· vicesimoprimo·C
D·C·G·
pueri nō tenentur ad ieiuniuz
primo·G
pueri iudeorum nō debent ba
ptisari inuitis parentibus·xj.A·

Pulcritudo marie: trícesimo octauo·r
pulcritudo non fundat amicitiam·decimooctauo·p
pugna angelorum fuit realis vicesimonono·E·
pumit deus grauius quanto diutiꝰ expectat·deꝯosexto·C
purgatorium est graue·ij G
purgatorium quandoqꝫ animę exire possunt·quinto·O·

Quare per quadragesimam ꝯabus tatur non potus·j·I

Quare non vinum prohibetur in quadragesima sicut carnes·primo·K·
Quare deus non imediate custodit hominem sine angelo·quarto·M
quare angelus ita fideliter hominem custodit. quarto·r
quomodo ignis infernal aget in spiritum·quinto·p·
quare deus hominem non suscipit in infantia·sexto·Q
quare deus non cito exaudit inuocantes·septimo·r
quare deus facit hominez peccabilem·decimo·E
quare deus vnum saluat ꝛ alterum damnat·decimo·C
quare deus equaliter non omnes respicit·decimo·N
quare non adoramus hominem sicut ymaginem·vndecimo·P·
Quare martires tandem gladio mortui sunt·decimotercio·b·
quare deus in cruce mori voluit et non in alio supplicio·vicesimosecundo·r
quare anima prius glorificatur corpore·vicesimotercio·e
quare incarnatio magis attribuitur spiritui sancto·ꝙ patri vicesimosexto·h
quare in hyeme pauciores sūt infirmitates ꝙ in estate·vicesimonono·S
quare philomena cubando cantat·tricesimoquinto·f
quare in presentia interfectoris vulnus cruentat·tricesimooctauo·H
quare vna patria calidior est altera·quadragesimoprimo h
quare aqua recipit contrariaz qualitatem et non ignis·quadragesimoquinto·l·
quare lupus hominem preuidens efficiat raucum·decimoseptimo·i
quare christus die tercia resurrexit et non alia·quadragesimoquinto·p·
quare petrus dimisit piscationem et postea resumpsit·quadragesimoseptimo·i
quare mortale punitur eternaliter et non venniale·decimo o
quare peccatum hominis est remissibile angeli non·octauo·h·

Quare tomi trium p̃cedens chorusca-tio prius videtur. de cimoquinto. p.

quare patr̃s purgatus ab ori ginali prolem immundum p̃ creat. quadragesimo secũdo p

quare baptisma tollit peccatũ non penam. quadragesimo secundo. x

querens et harundo altercan tur. secundo. I

quiescunt christus in tũbus. q̃ dragesimoquarto. p.

quies est finis laboris. q̃dra gesimoquarto. o

Quietem cordis tria pertur bant. decimooctauo. I

quietant hominem tria in deo quadragesimosexto. q

Rationez redde re debemus de omni actu deliberatiuo. se ptimo. H.

Rationi debet sensualitas obe dire. vicesimo. r

ratione carentes non me rẽtur nec demerentur. vicesimo pri mo. Q.

rationis iudicium tale est. vi cesimoprimo. S.

rationem quotidie debem? ha bere. quadragesimosexto. t.

rationez quilibet reddet de sua vita statu seu regula. xlvj. t v

radix omnium virtutum est fi des. secundo. l

radici comparatur christus in virginali vtero. quadrage simosecundo. l

rancor est dimittẽdus. nj. H.

rapiuntur per mortez iuuenes ne malicia mutet eos. tricesi moprimo. x.

rapinam prohibet de? qz est grauior furto. xx. A. b

recidiuare est periculosuz. vj. z.

reconciliauit nos christus hu mana natura. xxvj. M

reconciliatõis signo christ? vt agnus occisus est. xxix. D.

reconciliationis signo de? pe nitenti tria facit. xvij. M

reconciliato inimico non cre das. tricesimoseptimo. H

recognitio peccati placat deuz decimoseptimo. b

recordatõ passionis christi ẽ vtilis. duodecimo. L. xv. t.

rectori semper studere debet. xx. G. Et habere misericordi am. vicesimoquarto. l

rectores non debent extolli. tricesimotercõ. G

rectores ambitiosi mundum destruunt. tricesimotercõ. z.

rectori tria debet habere. tricesimotercõ z

pollere iusticia et scientia. vi cesimonono. f

redeunt peccata deleta per rei teratõnem ad hec septimo. a

redire debet anima ad deum vnde est egressa. septimo. H.

reddere oportet rationem de hijs. vndecimo. I.

reficit anima deuota christum hijs fercul. quadragesimo I

reges dicuntur sacerdotes. vi cesimo. f.

Regnum dei primo est querē dum · septimo · E
regula clericorum · quinto · C
regula prelatorum · tricesimo tercio · T · z ·
regula consulum · quadrage simotercio · u
Militum: q̄dragesimoc̄io · I ·
regula viduarum · vicesimo nono · I
regula coniugatorum · vicesi motercio · y ·
regula popularium · quadra gesimotercio · o ·
regula religiosorum vicesimo quarto · x ·
rei alene contrectatio est illi cita et furtum · vicesimo · A
religiosus sc̄m habitum nō viuens an dicaē ypocrita · inj ·
religio q̄d ē · vicesimotercio · s
religiosus corpore et nō cor de separatus a mundo infru ctuosus est · sexto · o
religiosi opus ex voto est me lius alterī sine voto · sexto · p
religio an sit melior q̄ seculari ter viuere · sexto · o
relinquere debemus omnia · vicesimo quarto · p
remissio plena culpe an chri sti passiōe fuerit facta · xxxix v
remissibile est hominis pecca tum et angeli non · octauo · t ·
remus et romulus nutriti sūt a lupa · decimotercio · p ·
remus occisus est a fratre · de cimo quinto · E
renunciandum est omnibus taliter · vicesimo quarto · z ·
repellere quis potest iniurias tripliciter · tricesimo secūdo · G
reprobis dat deus tempora lia abundanē tricesimo primo q
reproborum malum ordinat ad quadruplex bonum electo rum · decimo · E ·
res temporalis nō possidetur a natura · decimotercio · t ·
respublica seruatur per hec · tricesimonono · E · ſ ·
resistere debemus temptatio ni in prin° · vicesimo secūdo · c
responsio mollis frangit iram decimonono · q
restitutio que et qualiter fieri debet · quadragesimo · ſ ·
restituere debet doloserendōs vel emens · sexto · I
resurrectio christi cōparat vri · quadragesimoquinto · r ·
resurrectio christi est causa nostre resurrectionis · xlv · T
resurrectio christi congrue p mo ostēdebatur mulieribus · quadragesimosexto · F ·
resurgendo christus hec adq fiuit · quadragesimoquinto · c ·
resurgēdo xp̄s an p̄mo appa ruerit matri · q̄drageſi° q̄nto n
resurrexit xp̄s tercia die ꝓpt̄ hec · quadragesimoquinto · o
resurrectionē ai leticia debeq celebrare q̄dragesimoq̄nto · q
resurgē a mortuis debuit xp̄s ꝓpt̄ hec · q̄dragesimoq̄nto · m
resurgunt bom et mali taliter quinto · I
resurgere nemo potest a pec catis sine g̃tia · decimosexto · q

Resurget peccator ad talem gratiam·xvj.q
resuscitatio corporalis vel spū alis que maior·xxx·p
reuereri debent sacerdotes xx
H·I E I
reuocatur pctor p tria·xvj.a·
rosa caput infigit·xxxvj.t
roma destruenda figms ostē=
ditur·xxxix·I
romam tria in honore seruabant·xxxiij·F
rota fortune·x·I
rustici sunt in ranas transformati·xxxviij·L

Saba tēptat sapientiā salomois·xlv·v·
Sabbatū dedicatum ē in honore virgis·xlv·K·
sabbatum celebramus in domimica·viij·h
sacerdos in mortali existēs an possit celebrare vel an eius ora tio valeat·ij·d
sacerdos an peccet dādo peccatori petēti sacramētū xliij·g
sacerdos honorari debet·xx·
E h I L
sacerdotū vita·v·E
sacerdotes vitare debent cōuersatia laycorum xviij·z
sacerdotes possunt deum placare·xx·l
sacerdotalis potestas ligandi et soluendi an sit equalis ombus·xx k
sacerdotiū est dignū·xx·E
Et sunt tegres·xx·f ix·r·
sacramēta instituta sunt a xpō

Sacramēntuz debet libere ministrari·nij·o
sacramentum eucharistie qre institutū est in fine·xliij·e.r·
sacramentū eucharistie an pfect? qtūdie sumē dēat xviij·s
sacramenti sumptio mutata ē xvij·S
sacramenti sumptio talem requirit preparationem·xvij·o
sacramēti vtilitates·xviij·Q·
sacramenta ordinantur cōtra septem defectus·viij·q·
sacramentoz sufficientia otrā omnem morbum·xxvij·b
sacramenta p quacūqz lege fuerunt instituta·ix·D
sacramentum sumens cōscius de peccato ex obedientia ecclesie an peccet·xvij·p
saluare vult deꝰ oēs·vj.d
saluari poterant aliqui tempore legis et ante absqz obseruātia legis·xxvij·p
saluati sunt plures ꝓpter fidez ante fidem·xvij·G
salutatio angelica mutata ē in passione·xlij·i·
sampson designat peccatorez ligatum·xxvij·g
sanctificatur ecclesia ꝓpter tria nono·Q
sanctificata est maria hys gradibus·xxxvij·D
sanctus quilibet habet speciale donum m supertatiuo·viij·M
sancti interedunt pro nobis xij·H
sancti cognoscunt preces no=

ſtras a deo .xiij. ¶
ſci p? ſe reliq̃uit h̃ .xxv. ℂ
ſanctos inuocare dem? xxv. p
ſanctis canoniſatis ſolenmitates facere poſſumus xxv. p
ſanctorum natalicia ſolenmit̃ ſunt celebranda. xxv. t.
ſanctorum iucunditas eſt magna .xxvj. A
ſanguis xp̃i omnes liberauit a peccatis .xxiij. ſ
ſanguis chriſti habet tres effectus .xxij. z
ſanguis chriſti oblatio an fuerit patri acceptiſſima .xliij. y.
ſanguis chriſti eſt ſepties effuſus .xxiij. A
ſanguis chriſti memoriaz habere debemus .xxiij. ℂ
ſanguis chriſti et ſanctorum merita fructificãt hoiez xij. s
Mortuos ſuſcitat xlij. u
ſanguis humanus fecundat arborem .xj. S
ſapiẽtia mundi ẽ vana xj. e. f
ſapientie donum datum eſt cõtra debilitatẽ itellect? .xlnj. z
ſatiſfactio pene ẽ de ẽbo vij s
ſatiſfactio non remittit offenſam dei .xvij. h.
ſatiſfacere an quis poſſit in vita pro mortali .xvij. h
ſatiſfacere an aliquis poſſit in hac vita pro alio xvij. k
ſaturitas mala eſt .j. E
ſcandalo occurrente an bonũ ſit omittendum bonum ſpirituale .xxj. ¶
ſcientia nobilitat hoiez .xli. f.
ſcientiam tripliciez amiſit Adã xxviij. b. e
ſcientia mundi vanã. xij. e. f.
ſciens ꝓprie dicit̃ hõ .xj. n
ſcire non poſſunt demones ſecreta cordium .vij. n.
ſcire nemo poteſt certe diem vltimum .nij. y
ſcolaris probatur humilitate duodecimo. L
ſcolaribus cõpatiendum eſt et eorum priuilegium .xxix. G.
Scriptura diuina an poſſit ſuſpendi ad collum .xvij. y
ſecreta non ſunt pandenda. xlnj. o
ſecretorum relator diſplicet. tricesimoquarto. Q
ſecreta cordium an dyabolus ſciat .vij. n
ſeculariũ vita an ſit melior religioſorum .vj. o
ſeculi finem an quis ſciat determinate .iij. y
ſeminare hic debemus virtutes .vij. n
Senator vnde dicatur. tricesimoſeptimo. d
ſenes non tenentur ieiunare. primo. G
ſenes a iumentis iuuari debent. vicesimoprimo. d
ſenum incontinentia contemptibilis eſt .vicesimonono. e
ſenectus in conſiliis eſt vtilis tricesimoſeptimo. d
ſenſus cuſtodire debemus. primo ¶. quadrageſimoq̃rto. x
ſenſualitas debet rationi obedire. vicesimo. r
ſenſualitas contrariatur ſpiri-

tui ·vicesimoseptimo· h
sententiari null? debet ad mor
tem ex confessis in tormentis
nisi perseueret· quadragesi=
moquarto· I·
septenarius numerus est per=
fectus·quadragesimoqrto·p
septem dona spiritussancti cō=
tra hec dāñ·q̄dragesoqrto· i
sequi debemus christum·vice
simooctauo·x·duodecāo· D·
sequi debem? sanctos in hijs
vicesimoquinto· b
sera penitentia vix ad salutez
suffiat·tercāo·M·
Seraphim significat deuotos
contemplatiuos·vicesimoq̄nto·l
serpens habet hanc astuciam
tricesimosecundo·p
serpens eneus figurat christ=
stum·tricesimoprimo·h·
seruiūt nob angeli·nij· T D·
seruire debemus christo·vice=
simoquinto·m:n· Apter tria
quadragesimooctauo·sM·
seruu bom sex sunt seruitia·q̄=
dragesimooctauo·n·c
serui fidelitas probatur· qua=
dragesimosexto·r
seruitor christi hec debet ha=
bere·quadragesimooctauo·i
seruus inobediens domino in
illiato mandato non est per=
iurus·tricesimoserundo·p·
seruus vnde dicatur·tricesimo
secundo·z· Et decioqrto·K·
seruum peccatum facit tricesi°
secundo·z·vicesimo Q
seruus peccati est cauendus
Apter hec tricesimoterāo· A

Seruitutem ebrietas facit vi=
cesimoterāo· h
seruitus morti comparatur·
tricesimosecundo·z
seruus non potest acapere or
dines nisi manumissus xxj.o.
seruorum infidelium dispensa
torum plura sunt genera xl·v
signa quādoqz ostendunt euē
tus malos xxxviij D xxxix· I
signa aduentum domini pre=
comizant tricesimoprimo· E
signa communia tenetur quis
ostendere inimico·xxxij·I
signare ornamentis ecclesiam
an sit peccatum quarto M
signatos signo crucis non le=
dit diabol? q̄dragesi° secūdo d
signorum in morte christi mo
ralizatio q̄dragesimoquarto·l
symonia committitur sola in=
tentione quarto· N
synus abrahe quid sit·decimo
quarto· f
sitiuit christus in cruce ad hec
quadragesimoquarto·K
sobrietas a multis malis pre=
seruat vicesimonono· T
sitire debemus ad fontem gra
tie tricesimoterāo·L
societas malorum est fugien=
da quadragesimosexto S
societas dyaboli est mala qua
dragesimooctauo h
socrates abiecit aurum primo
L· Eius humilitas·secūdo I
socrates interemptus est ab
ydolatris·octauo·b
sol facit omnia videre tricesimo
quinto· r

Sol figuat papam. v. b.
Solis eclipsis qualis fuerit in morte christi. xlnij. I
Solenmitates sanctorum sunt celebrande. vicesimoquinto. t.
Solenmitates sanctorum nulla voluptate debent dehonestari. vicesimoquinto. x
Solutudo est ꝯdruplex. j. N.
Solutudo mulierum est cōmendabilis. tricesimosexto. K
Sperare debemus in sanctam trinitatem. septimo. z.
Sperare nullus debet sine meritis precedentibus. xl. I
Sperantes medicus facilius curat. septimo. z
Spes vescit et abat xpiani. xl. h
Spiritussancti dona. xlnj. z
Spiritussanctus animam dilligit singularit et cōmunit. ix k
Spiritussanctus an sit in homine nemo scit omum lege viij o
Spiritussancto attribuitur incarnatio xpi hꝫ. vicesimo sexto m
Spiritus humanus per peccatum inficitur in potentijs intellectiua volitiua et operatiua. hꝫ quadragesimoquarto. z.
Spiritualia sunt temporalibus preponenda. septimo. C
Spiritualia opera de necessitate salutis non sunt obmittenda propter scandalum. xxj. I
Sponsa christi debet christum inuitare ad cenam. xl. D
Spōsa debet habitare cum christo. tricesimo. M
Sponsa christi peccando facit contra tria bona matrimonij. vicesimoquarto. M
Stadium dicitur tale. quadragesimosexto. O.
Stat? beatitudinis excedit statuz innocentie quadragesimo sexto. D
Status altus est periculosus. decimoterdo. t.
Status ecclesiasticus vilipenditur. quinto. C
Status clericorum talis debet esse. quinto C
Status quis melior an religiosorum vel laycorum. vj.o
Statuta laycorum clericos ligare non possunt. vicesimoprimo. A
Statuta laycorum hec habere debent. vicesimoprimo. A.
Statuta coniugatorum tria sunt vicesimotertio. r.
Stelle cadētes significant christianos. quinto C
Steriles mulieres reprobātur decimoquinto. M
Stetit ihesus in medio triplici ter. quadragesimoseptimo. p
Stolam nouaz dat deus penitenti. decimoseptimo C
Stomachus euacuari debet. decimoseptimo. T
Stultus impetrauit rationis legem. vicesimoseptimo. C
Subdyaconus potest predicare. vicesimosexto. K.
Subditus an debeat in omnibus obedire. vndecimo. t
Subditus debet cedere superiori. vicesimo. o
Subiectō ordinata est in beatis

decimo·Q
Subijcere se ex humilitate ō-
nibus an liceat·duodecimo n
subuenire debemus parenti-
bus in purgatorio·secūdo. B
Subuenire debemus pauperi
bus·tricesimo·J
subuenire debemus proximis
in tribus·tricesimoprimo· D
suffragium est quadruplex·
secundo·C·
suffragium a malo factum an
valeat·secundo·D
suffragia hos iuuant·v: E·
suggerit dyabolus mala·qua
dragesimoseptimo·p
suggestiom debemus resiste-
re·vicesimosecundo·r
superbia causat heresim in mk
tis·vicesimosexto·p
superior sic viuere debet·trice
simotercio·D
superior comparatur capiti·
vndecimo·T
piscatori·quinto·C
superiori obediendum est·vi-
cesimo· N
superiores compatantur vul-
pis·tricesimotercio·H
surrexit christus tercia die p
pter hec·qdragesimoqnto O
surgere debet peccator a pec-
catis·octauo·Q
surgere non potest peccator
sine gratia·vicesimosecūdo·M
sursum ad deum debemus cor
da dirigere·tricesimoquinto·
p·q tricesimosexto·A
sursum ad deum debemus re-
spicere·secundo·p·3
Suscitatio impi est maior ꝙ
creatio celi·qdragesimosexto·c
suscitatio impij quatuor requi
rit·vicesimosexto·F·

Tabernacula tria
sunt christi·nono·C
Tacere veritatem an sit
equale peccatum quale sit lo-
qui mendaciū·tricesimoctauo
tactu christus probauit resur
rectiōez·qdragesimoseptio·d e
tardatio executionis testamē
ti preiudicat anime testatoris
vicesimoquinto·r·s
temerarie male iudicat bonos
decimooctauo·z
temporalia non habent fideli
tatem et sunt periculosa·vice-
simoseptimo·p
temporalia sunt spernenda·
vij·K·xxij·a·b j.L
temporalia dantur reprobis
abundanter propter hec·tri
cesimoprimo·Q
temptatur christus a dyabo-
lo·quarto·H
temptantur tria genera homi
num·quarto·K
temptationem permittit deus
propter hec·quarto·D
temptator est debilis·quarto
G·vicesimosecundo·r
temptationem triplicater eua-
dimus·vicesimosecundo·r
Templum materiale corpus
christi in vtero significat·vice
simosexto·K
tempus computare debemus
quottidie·qdragesimosexto t

Tempõre pacis et otij multa mala fiunt · trícesimonono · H
terra per tria mouetur · dcamoterão · D
terram se esse homo cogitare debet · dcámooctauo · E
terrena sunt postponenda cælestibus · septimo · E
testamenta exequi debent ãn tocitius . vicesimoquinto · t · s
testis falsus grauiter peccat · trícesimoquarto · E ·
testificari possunt audita et vísa · quàdragesimosecundo · k ·
theodosius imperator legem dedit patie · trícesimosecũdo . c
thesaurizare debemus · primo p · primo Q · Et in tribus ·
thesaurus ecclesie quis sit · no no · x · Et vnde prouemat
thesaurus indulgentiarum · trícesimoquarto · t
Tyberius imperator cõuicia nõ reluctabat · trícesimosecũdo c
timor est custos anime · xvj · k
timor humanus est damnosus · trícesimoseptimo · J ·
timor human? an aliqualiter excuset peccatum · xxxij · o
timor seruilis an sit donuz dei quadragesimoquinto · C ·
timor mortis stultus est . trícesimo . C ·
timor filialis est donum spiritussancti · q̃dragesimoq̃nto · b
timere debemus amissionem spũssãcti · q̃dragesimoq̃nto · b
transfigurat deus hominez ad ymaginem eius · dcámo · M ·
tribulatio est pabulum consolationis iustorum · trícesimo · a
Tribulatione probatur homo · quarto · D ·
tribulatione culpa dimittitur beatitudo adquiritur · vicesimonono · 3
tristabatur christus in morte et non virgines · quadragesimoquarto · d
trinitas sancta est fundamentum nostrum · octauo · A ·
trinitas sic describitur seu probatur · octauo · C ·
trinitas tota operata est incarnationem · vicesimosexto · M ·
Turtur significat viduam · trícesimonono · H

Vana gloria est

de tribus · duodecão · h
Vana gloria transibit · trícesimosexto · C · trícesimonono · p · Vilescit · xvj · d
vanitas mundi ex tribus cognoscitur q̃dragesimosexto p
vasallus tenetur cum domino bellare · vicesimosecundo · t
vendere omnes volunt care a vile emere · quadragesimo · p ·
velatur corp? christi propter hec · quadragesimoterao · J ·
venditor an debeat patefacere occultuz defectum · sexto m
vendicare an licet carius · quadragesimo · p ·
venditio an sit illicita propter defectum vel latentem vicium · sexto · J
venerari non debent reliquie ignote · vicesimoquinto · 3

verba otiosa deus iudicabit. vndecimo. K
Verba nostra debent esse hu
milia. duodecimo. M
verba mollia frangunt iram. decimonono. L.
verbum dei est attente audi
endum. tricesimoquinto. F
verbum dei debet bene masti
cari. vicesimoquinto. F
verbum dei necessariuz est ad
salutem. vicesimoterćio. t
verbum dei dispositis solum ē
predicandū. decimooctauo. t
verbum dei etiam a mimmis.
prolatum non est contemnen
dum. decimoterćio. M
verbuz dei per tua expellit dy
abolum. decimooctauo. A
verbera dei patienter toleran=
da sunt. tricesimosecundo. E.
verecundia honesta et humili
tas custodiunt virginitatem.
tricesimooctauo. y
veritas est dicenda scdm con=
gruentiam. vicesimoprimo. K
veritas dicenda est pietate. vi
cesimooctauo. O
veritas ē moneta dei. xxviij. p
veritas comparatur aque be=
nedicte. decimonono. b
veritas vite facit credulitatem
tricesimoseptimo. C.
veritatem tacere an sit equale
mendacio. tricesimoqrto. o
vestis purpurea et bissina qd
fit. decimoterćio. y
vestis purpurea est regalis.
tricesimosexto. o
vestem autem vel purpuream
nemo nisi princeps portare de
bet. tricesimosexto. d
Vestis sordida quandoqz ia=
ctantiam habet. xiij. H.
vestimentum triplex habuit
christus. terćio. f
vestitu non est gloriandum.
duodecimo. H
vetula putat se equitare super
bestiam ꝙdragesimooctauo k
vetula detractrix lupo antiquo
comparatur. vicesimo. b.
via recta ad celum est hec qua
dragesimoprimo. k. t.
Est arta et difficilis exemplū
quinto. G
via huius mundi est periculo
sa. tricesimoprimo. C
via directa est ambulanda.
quadragesimosexto. G.
Vian? debet esse talis. xxxix I
vicimus in domo nō debet no
cere alteri. tricesimoquarto. p
vicium occultum rei an ven=
dens debeat patefacere vj. m
vitia ieiunio cōpmunē. j. E.
videre debemus sursum in de
um. secundo. y
videre debemus ihesum in tri=
bus. tricesimooctauo. k.
videns sacramentum eucharis
stie impeccato mortali existēs
an peccet. ꝙdragesimoterćio. v
vidua hec facē debet. xxix. l.
vidua ex tribus flebat filium.
vicesimonono. J
vidualis status est cōmenda=
bilis. vicesimonono. k
vigilare debemus. iij. o.
vigiles quid custodire debent

decimonono. C
Vilitas hominis est hec. qua-
dragesimoseptimo. G
vindicatur dyabolus tripliciter.
vicesimo secundo. E
vindicta quandoqz est lauda
bilis. decimonono. E.
vindicat deus violentiam fa-
ctam pauperi. xli. Q. r.
vindictam non debet verbera
tus querere. tricesimo se cūdo d
vinea christi est anima. xvj. b
vinea ē christianis commissa
decimoquinto. r.
vinum quare in xl. non inter
dicitur. primo. k
vinum an debeat potari. vice-
simotercio. k
vinum vendens mixtum aqua
peccat. sexto. K
virgas posuit iacob ad cānā-
lia. septimo. Q
virgilius laudat virginez glo
riosam. nono. F
virgo hebraice scribitur hal-
ma. tricesimoprimo. k
virginitas est status excellen
tissimus. vicesimoquinto. b
virginitas marie salua perma
sit parendo. quinto. r
virgines fecūdiores sunt ma
ritatis. decimoquinto. M
virgines replent paradisum.
decimoquinto. o
virgines non debent se cōna-
re. vicesimonono. M
virgines mundi carent vere-
cundia. tricesimooctauo. y
Vir vxorem percutiens pun-
itur sic. decimooctauo. C
Virtutes felicitatē pstāt. j. k
virtutes induūt animam. j. s.
virtutis premium est hono-
vicesimonono. K
virtutes theologice induant
christum ad cenaculum. xl. d
virtutes cardinales roborant
contra quatuor temptationes
tricesimosecundo. k. l
virtutes dona et beatitudines
an idez sint. q̄dragesimo q̄nto d
virtutes necessario ad salutez
restituūtur penitēti. xvj. Q.
virtutes sunt diligende pro-
pter hec. tricesimonono. M.
virtutis actum facit quando-
qz quis sine virtute tripliciter
quadragesimo. A
virtutum opera non sunt a na
tura ꝫ dono. vicesimosecūdo d
Visa testificari possunt. qua-
dragesimotercio. k
visione consistit beatitudo. x p
vita sancta haberi debet. j. q.
vita christi an debuerit esse so
litaria vel cōmunis. xxiij. r.
vita ecclesiasticorum. v. C.
vita christianorum est latior
alijs. vicesimoprimo. M
vita contemplatiua an possit
simul stare cum vita actiua. vi
cesimoprimo. x
vita nostra assimilatur pere-
grinatōi. q̄dragesimosexto. s
titis ecclesie est christus. xvp
viuētes an possint iuuare mor
tuos. secundo. F
viuens an possit satisfacere p
mortuo. decimoseptimo. K
vngentum triplex. xl. k. l

Vnicornis capitur in gremio virginis · vicesimoquarto · d·
Vnus deꝰ sic ostenditur · octauo · A · B
Vocalis oratio quare est inuenta · decimoterão · E ·
Vocat deus per tres nuncios · decimosexto · A ·
Vocat deus ad penitentiam · vicesimosecundo · G
Vocat deus ad sequelam · vicesimooctauo · I
Vocant nos deus et dyabolus quadragesimoprimo · A
Volare debemus in deum tricesimosexto · D
Voluntas est īperatiua · xxj · s·
Voluntas instat iudicis corrūpitur · vicesimoprimo · H ·
Voluntas in grauioribus pro facto reputatur · xxxvij · z
Voluntatis peccatuz et operis an sint vnum · xxxvij · z
Voluntas libera angelorum in chaum̄ conuersionem tali modo · vicesimonono · K ·
Volūtas ꝓpria ē cōm̄ subiacenda · vicesimo · L ·
Volūtatis actus an aggrauet peccatum · xxxviij · A ·
Voluptas carnalis impedit insapientes · terão · C ·
Votum addit comitatem operi vj · p · xx · T · D
Voto opus meritorium factuz melius est sine voto · xx · t
Votum mutatum m melꝰ est solutum · vicesimo · y
Vox creature ad hominem est triplex · vicesimosecundo · q
Vsura cōmittitur sola intentione corrupta · quarto · N
Vsura magna est christianorum · decimo · G
Vsura an aliquo casu liceat repi · decimo · H ·
Vterus virginalis fuit thalamus christi · xlnij · p
Vtilitas sacramentorum ē hec nono · T
Vulnus interfecti sanguinem emittit in presentia vulnerantis · tricesimooctauo · H
Vulnera tua a dyabolo accapit homo · quadragesimosecūdo · x
Vulneratio christi hec nobis contulit · q̄dragesimosecūdo · v
Vulnerum christi fuit legio · quadragesimoquinto · E
Vulpi assimlantur deceptores tricesimoterão · H ·
Vxor debet eligi honesta · vi
Vxor per tua pa cesi° c̄ao h
ficat virum · xlviij · L
Vxore null? dz abuti · xxiij · z ·
Vxores lege nature nō debent eē cōmunes · vicesi° septimo · m

Truz audia sit

pctm̄ mortale xxiij · o
Vtrz adulatoria laus sit semper mortalis · sexto · r ·
Vtrum adulterando vir grauius peccet mulieri · xxxvj · M
Vtrum angelica custodia vnq̄ deseratur · decimoquinto · F
Vtrz angelus damnatione custoditi incurrat defectum xv · I
Vtrum angelo ex salute custoditi accederat aliqs gaum xv h

Vtrum ãnime defunctoꝝ vn
q̃ exeant habitacula quinto o
Vtrum anime defunctoꝝ iu
uantur a viuentibus·ij·ℱ
Vtruꝝ anima christi ognoscat
omia que cognoscit verbum
quadragesimoprimo·d·
Vtrum anime preiudicet dila=
tio executionis testamenti. vi=
cesimoquinto·ℵ·ℭ·
Vtrum apparuerit christus p̃=
mo matri·q̃dragesimoq̃nto n
Vtrum appetens honorem sit
in statu damnatoruꝝ·xxxix·q
Vtrum appetitus beatitudinis
sit omnibus innatus·xij·ſℳ
Vtrum argui possit deus de a
liqua negligentia.xxxj.q
Vtrum attentionem verboruꝝ
in oratione semper oporteat
esse·dcimotercio·G
Vtrum auaricia semper sit pec
catum mortale·xij.d
Vtrum audatia omnis sit vir=
tus·quadragesimo.A
Vtrum beatitudinem in gene
rali appetens quis mereatur.
dcimotercio·ℳ·
Vtrum beati compatiantur pa
rentibus damnatis·x·ℭ
Vtrum beati exeant celum vi=
dere penam dãnatoꝝ·xlvj·d
Vtrum beati celum possint exi
re·quinto.d
Vtrum beatitudines et dona dif=
ferant·q̃dragesimoquinto. d
Vtrum bellanti liceat incendere
et effracturas facere·xxxij·v
Vtrum bona spiritualia sint p
pter scandalum omittenda·
vicesimoprimo·j·
Vtrum bona facta ex voto sint
meliora hijs que fiunt sine vo
to·vj.p·xx·t·v·
Vtrum cayphe sententia fuerit
iusta·tricesimosexto·y
Vtrum carnus liceat vendere q̃
emere·quadragesimo·y·
Vtrum cartham quis poterit
ad collum suspendere p̃o au=
ra egritudinis . dcimoseptí=
mo·y
Vtrum ãbus omnis sit hãtus
vicesimoterão·ℜ
Vtrum ãbo immiscere ãneres
fuerit in sanctis laudabile·tri=
cesimosecundo·ℳ
Vtrum claues ligandi et solue
di omnes sacerdotes equali=
ter habeant·vicesimo·t·
Vtrum cogitatio praua semp
sit mortalis·quadragesimosc=
ptimo·ℭ
Vtrum cogitationem malam
dyabolus possit imprimere·se
ptimo·ℳ
Vtrum cogitationes secretas
cordis dyabolus cognoscat·
septimo·ℜ
Vtrum comedens scom appeti
tum et delectationem carnis
pecet mortaliter·dcimoq̃=
to·ℕ
Vtrum concipiendo christum
mente mater christi plus me
ruit q̃ concipiendo corpore·
nono·G·
Vtrum confessio sola cordis
suffiçat ad salutem·dcimo=
septimo·ℰ

Utrum cognoscere quis se possit habere spiritumsanctum · nono. C.

Utrum communia omina sint habenda lege nature · decimo tercio. D. r

Utrum communicandum potius sit in cena domini parascue vel sancto paschę · tricesimo nono · e

Utrum communicans scienter in peccato mortali veraciter corpus christi accipiat · quadragesimosecundo · f

Utrum communicans precepto ecclesie conscius tamen de peccato peccet mortaliter · decimooctauo · p ·

Utrum communicare quottidie liceat perfectis · decimooctauo · s

Utrum factum contra conscientiam sit semper mortale · sexto · s

Utrum construere precedat destruere · vicesimosexto · t ·

Utrum contemplatiua vita et actiua simul possint stare · vicesimoptimo D. u

Utrum contrahens matrimonium propter turpem causam teneat et utrum peccet · xxiij

Utrum contritio sola cordis sufficiat ad salutem · xvii · e

Utrum contritio quantumcunq; parua sufficiat pro quantocunq; peccato magno · xl · m

Utrum contritus integraliter & parcialiter confitens peccet communicando · quadragesimosecundo · q ·

Utrum contumeliam debeat quilibet patienter sustinere · tricesimosecundo · d

Utrum conuersum deus magis diligat q̄ iustum · decimo septimo · h

Utrum corrigere posset quilibet alterum ex charitate · decimooctauo · s

Utrum corpus christi videns in peccato mortali peccet · quadragesimotercio · D

Utrum corpus christi veraciter sumatur a peccatore · quadragesimotercio · s ·

Utrum corporalis immundicia impediat sumptionem corporis christi · quadragesimotercio · y

Utrum culpa fit per passionem christi plene remissa tricesimonono · v

Utrum culpam frequenter iteratam deus remittat · septimo · q ·

Utrum culpa remittatur sine infusione gratie · vicesimosexto · f ·

Utrum culpa prius remittatur q̄ gratia infundatur · vicesimosexto · y

Utrum damnandi plures sint q̄ saluandi · sexto · e

Utrum damnatus vnq̄ possit exire infernum · quinto · q ·

Utrum damnatorum pena suffragijs mitigetur · quinto · x ·

Vtruz damnatoꝝ verius sit grauior pena q̄ ignis. xv. b.
Vtrum damnatorum pena sit grauior pena demonum. v. r.
Vtrum dare aliquid vel recipere liceat pro sacramento. nn o
Vtrum debitor maior sit preseruat? q̄ releuatus. xxxvij m
Vtruz defunctis prosint suffragia viuentium. secundo. d.
Vtrum demones crucientur igne infernali. quinto. r.
Vtrum demones possint habitare in corporibus hominum et eos vexare. septimo. m
Vtrum demones possint scire cordis secreta. septimo. n
Vtrum demones liceat adiurari. decimoseptimo. D
Vtrum detractor vel audiens detractorem peior sit et maioris culpe. tricesimoquarto. r.
Vtrum deus misereatur omnibus penitentibus. xxxnij. p
Vtrum dictum contra cōscientiam semp sit mortale. vj. S.
Vtrum dies vltima sciri possit ab aliquo. quarto. q
Vtrum dilatio executionis testamenti preiudicet anime testantis. vicesimoquinto. q
Vtrum dilectio inimici sit maioris meriti. secundo. p
Vtrum dispositio in anima precedat infusionē gratie. xxvj. b
Vtruz dolor christi fuerit acerbissimus. tricesimooctauo. M
Vtrum dolor matris christi in passione excesserit omnem dolorem nostrum. xlv. f
Vtruz dolor verus fuerit in christo. tricesimooctauo. M.
Vtrum dominium rerum temporalium sit a natura. xiij. T.
Vtrum dona spiritussancti differant a beatitudinibus. xlv. d
Vtruz ebrietas sit semper mortale peccatum. xxiij. l
Vtrum egenis et pauperib? inuoluntarijs sit subuenendum decimoquarto. t
Vtrum elemosinarum largitor debeat habere differentiam psonarum. tercio. H
Vtrum quis valeat emere villus et vendere carius. xl. y
Vtrum essentia diuina represetat mala. vndecimo. J
Vtrum eucharistia quere corpus christi communicare.
Vtrum excommunicando pro re tēporali iudex excedat modum. decimonono. q.
Vtrum excommunicato liceat a liquo mō participari. xxxv. r.
Vtrum executores teneantur in anno executionem complere. vicesimoquinto. s.
Vtrum fides in intellectu ordine nature precedat charitatem. quadragesimo. f
Vtrum formicando vir pl? peccet q̄ mulier ceteris paribus. tricesimosexto. M
Vtrum gloriam humanam appetens sit de statu damnādorum. tricesimonono. q
Vtrum gratia prius infundatur q̄ disponatur anima. vicesimosexto. D.

Vtrum gratia requiratur in iustificatione impi. xxvj. f
Vtrum deus habitet in diabolo. nono. c
Vtrum habitare possint demones cum hominibus. vij. m.
Vtrum de? pl? diligat angelū q̄ hominem. xlij. f
Vtrum homo mihil sibi conscius obligetur ad aliq̄. xxxj. a
Vtrum vnus homo plus inclinetur ad vitia q̄ alter. xxij. d
Vtrum homo moriatur in meliori statu. sexto. c
Vtrum homo debeat se alteri subdere in humilitate. xij. l
Vtrum omnes ieiunare teneantur indifferenter. primo. f
Vtrum ignis infernalis magis cruciet q̄ vermis. xv. b
Vtrum incarnatus fuisset christus si hō nō peccasset xxvij p
Vtrum incarnationem lucifer cognouerit ante casum. nij. a.
Vtrum infidelis sit potius informandus q̄ fidelis. xviij. e
Vtrum inimicas teneamur signa charitatis ostēdē. xxxij i
Vtrum immundicia corporalis communionē impediat. xlij h
Vtrum innocens plus obligetur deo q̄ lapsus. xxxvij. m.
Vtrum impij iustificatio sit maior q̄ celi creatio. xlvi. c
Vtrum ypocrita semper peccet mortaliter. tertio. b
Vtrum ira sit grauissimus peccatum. decimonono. i
Vtrum iudeos perfidos debeat sustinere ecclesia. x. p.
Vtrum iudex auferendo vitam propter rem temporalem excedat. decimonono. b
Vtrum iudex potius debeat facere iustitiam q̄ misericordiam. vicesimoquarto. l
Vtrum iudex dans sententiam mortis dicatur homicida. tricesimooctauo. c
Vtrum iudicare quis possit proximum suum. xix. a
Vtrum iuramentum plus obliget q̄ votū. q̄dragesimo. b
Vtrum iustificare impium sit miraculosum. tricesimo. p
Vtrum iustitia dei excedat misericordiam eius. septimo. a.
Vtrum laycorum statuta obligent in foro conscientie presertim ecclesiasticas personas vicesimoprimo. a
Vtrum laudare nomen proprium sit peccatum. tricesimo. q
Vtrum laudare hominem sit mortale. vi. k
Vtrum lex noua grauior sit veteri. vicesimoseptimo. h.
Vtrum liberate fuerint aliquae animae de inferno. quadragesimoquarto. d
Vtr? lay? possit p̄dicare xxvi q
Vtrum lucifer vidit clare essentiam dei. nij. a. h
Vtr? lud? ois sit illicit? vij. p
Vtrum magica ars sit licita. decimoseptimo. a
Vtrum magdalena peccauerit opere. tricesimosexto. f.
Vtrum malorum suffragia valeant. secundo. d

Vtrz mendacium loq et veritatē tacere sit eqle pctm xxxnij o
Vtrum mentiri liceat aliquo modo · triesimoquarto · N·
vtrum michael realiter pugnauerit cum lucifero·xxix· E
vtrz mrio^m otractū ꝓpter tuc pem causam teneat·xxiij·I
vtrum mīster sit periur? in obediens de illicito·xxxij· y:
vtrum moralia fine fide iustificent·vicesimoseptimo·G
vtrum moriendi necessitas fuerit in christo·xij·p
vtrz mortuꝰ? fuiſſ xp̄s semo violent occiſ? ñ fuiſſ·xlnij m
vtrum mortuis possunt viuentes subuenire·ij·F
vtrum mortale peccatum habens possit orare ꝓ aliis·ij·d
vtrum mortale vicium sit grauius altero·xxj.T
vtrum mundi finem quis certe scire possit·quarto·y·
Vtrum natura det dominium rerum temporalium·xiij·t· v
vtrum nigromantia sit ars licita·decimoseptimo·D
Vtrū obediēdo ecclesie cōsci? de pctō dicans peccet·xviij·p
vtrum obedire debet homo homini·duodecimo· N·
vtrum obedientiam transgrediendo in illicitis seruus sit peiurus·triesimosecundo·y
vtrum obedire debeat filius patri exeundo religionē vt ei subueniat·vicesimoprimo·G
vtrum obstinatione peccatorus angelus deserat custodiā decimoquinto·G
vtruz occidere possit iudex hominez pro re temporali·xix·t
vtrum opera viua ex peccato mortificata per pēnam reuiuiscant·decimosexto·t
vtrum opera in mortali facta ad aliquid valeant·xvj·t
vtrum opa spiritualia fiant ꝓpt scandalum omittenda·xxj·I
vtrum opus finistra intentione factum valeat·j.b
vtrum opus factum contra cōscientiam sit mortale·vj.s·
vtrum opus ex voto factum sit magis meritoriū·vj·p·xxt
vtrum oratio debeat esse semper vocalis·xiij·E
vtrum oratio debeat semp esse attenta·xiij·G
vtrum ornamenta ecclesiastica possint armis signari sine peccato·quarto·M
vtrum ornatus mulierz vnq̄ possint excusari a mortū·xnij f
vtrum patiens in aduersis semper mereatur·xlvij·v
vtrum parentes sint extranei preferendi·xviij·v
vtrum passio christi fecerat remissionem plenam·triesimo nono·D
vtrum pater celestis dans filium in redemptionem dicatur redemptor·xxxix·y
vtrum pauperibus inuoluntarijs dāda sit elemosina:xnij t
Vtrum vnum peccatum cōsumatum sit grauius altero·vicesimoprimo·T

Utrum peccata mortalia hãbens eius valeant suffragia secundo·d

Utruz peccati mortalis sit satisfactio in hac vita·xvj·h

Utruz peccata dimissa et itera ta oporteat confiteri·iij· K·

Utrum peccatum frequnter iteratum deus dimittat·vij·C·

Utrum peccata reluceant in essentia diuina·vndecimo·j

Utrum peccator possit vincere dyabolum sine auxilio gratie·vicesimosecundo·M·

Utrum peccator ad tantã gloriam resurgat de quanta cecidit peccando·decimosexto·q·

Utrum peccatorẽ quilibet possit se humiliando nominare·tricesimoseptimo·q·tercio·d·

Utrum penalitates sint a natura seu a peccato·xxix·x

Utruz pena purgatorij sit maior quacũqz mundi·quinto·r·

Utrum pena damnatorum suffragijs mitigetur·quinto·S

Utrum pena eterna debeat dari pro mortali peccato·x·o

Utrum penitentia sera valeat·tercio·sM

Utrum penitentem deus plus diligat q̃ semper bene facientem·decimoseptimo·t

Utrum penitẽs releuatus pl? deo obligetur q̃ innocens p̃seruatus·tricesimoseptmio m

Utrum penitenti restituant ̃ omnes virtutes perdite per peccatum·decimosexto·q

Utrum perfect? debet q̃tidie communicare·xviij·S

Utrum perfectio ãtius habeatur per depositionez q̃ per appositionem·vicesimosecũdo·c

Utrum pigricia sit mortale peccatum·vicesimotercio·e

Utrum possessio rerum temporalium sit a natura·xiij·t

Utrum possidere possit q̃s rez quasi propriam·xiij·D

Utrum potentiaz peccãdi xp̃s habuerit·tricesimo·t

Utruz potestas ligandi et soluendi sit equalis omnibus sacerdotibus·vicesimo·k

Utruz precepta legis veteris iustificauerint seruãtes·xxvi.n

Utruz predicator peccator peccẽt predicando·vicesimosexto·S

Utrum p̃dicator teneatur facere ea que predicat·xxvj.s·

Utrum predicare possit layeus vicesimosexto·q·

Utrum prelatus propter persecutionem malorum debeat fugere man? innocorum.tricesimotercio·k

Utrum prelium angelorum fuerit reale·vicesimonono·E

Utrum presumptio sit peccatũ vndecimo·d

Utrum prodigus sit peior tenaci auaro·vicesimoquarto·s

Utrum proprietas rerum temporalium sit licita·xiij·D

Utrum punire possit vnus pro altero·vicesimoseptimo·j·

Utrum purgatorium sit grauissimum·secundo·G

Vtrum rapina sit grauior furto·vicesimo·b
vtrum reapi possit aliquid p sacramentis·quarto· o
Vtrum redemptor diu possit pater q̃ tradidit nobis filiū i redemptionem·xxxix·p
vtrum redemptio alīqua sit in inferno·quinto·S
vtrum reiteranti frequenter peccatū deus indulgeat vij·c
vtrum religiosus non viuens sm habitū dicat ypocrita iij·c
vtrum religio sit melior vita seculari·sexto·o
vtrum religio sit perfectior cū hominibus conuersantium vel in solitudine·vicesimo terão s
vtrum religionem exire debeat filius precepto parentū vt eis subueniat vicesimoprimo g
vtrum remittere possit deus peccatum sine infusione gratie vicesimosexto·F
vtr q̃s resistere possit tẽptationi libera sua potẽtia·xxij·m
vtrū resuscitatio spiritualis sit maior q̃ corporalis·xxx·p
Vtrum sacerdos in mortali celebrari possit et an eius oratio valeat·secundo·D
vtruz sacerdos peccet dando potẽti potẽti sacramẽtū xlvij g
Vtrum sacerdotes habeant equalem potestatem ligandi et soluendi·vicesimo·k·
vtrū sacramentū eucharistie p fectus quotidie possit sumere·decimooctauo·s
vtrum sacramentum sumens conscius de peccato obediendo ecclesie peccet·xvij·p
vtrum pro sacramento aliq̃d possit dari vel reapi·quarto o
vtrum saluandi plures sint q̃ damnandi·sexto·E
Vtrum sanguis xpi oblatio fuerit patri acceptissima·xlij·y
vtrum quis possit satisfacere in hac vita pro peccato mortali·decimoseptimo·h
vtrum satisfacere possit quis in hac vita vnus pro alio scilicet mortuo·decimoseptimo·k
vtrum secreta cordiuz dyabolus cognoscat·septimo·N·
vtrum seculi finem aliquis sciat·quarto·y
vtrum senum incontinentia sit periculosior q̃ iuuenū·xxix·r
vtruz signa teneatur quis mimico ostendere charitatis·tricesimosecundo·I
vtrum signo aliquo possit q̃s scire se habere spiritūsc̃m·ix·o
vtrum spiritualia quis omittere debeat propter vitandum scandalum·vicesimoprimo·I
vtrum statuta laycorum ligẽt ecclesiasticos vicesimoprimo a
vtrum subditus teneatur in ōmnibus obedire superiori·xj·t·
vtrum subijcere quis debeat omnibus humilitate·xii·n
vtrum suffragium peccatoris valeat·secundo·d
vtrum suffragium viuentium valeat mortuis·secundo·f
vtrum suggestio mali semper sit mortalis·xlvij·s

Vtrum tacere veritatem sit tale peccatum sicut mendacium tricesimoquarto. b.

Vtrum tardatio executionis testamenti testatoris anime p iudicet. vicesimoquinto. t

Vtrum temporalium rerum possessio sit a natura xiij. t

Vtrum tenaces peiores sint prodigis. vicesimoquarto S

Vtrum timor humanus aliquo modo peccatum excusat. tricesimosecundo o

Vtrum timor seruilis sit donum dei. quadragesimoquinto. C

Vtrum venditor debeat patefacere defectum rei occulte vi. M

Vtrum venditio sit illicita propter defectum rei vel latentez bonitatem. vj. H. J

Vtrum verba diuina liceat suspendi ad collum causa iocatis. decimoseptimo. y

Vtrum vermis pena sit grauior igne. decimoquinto. b

Vtrum veritatem tacere sit equale mendacio. xxxiij. o.

Vtrum videns corpus christi in mortali peccato peccet quadragesimotercio. D.

Vtrum vinum liceat potare. vicesimotercio. k

Vtrum virtutes cardinales donum et beatitudines sint idem. xlv d

Vtrum virtutes amisse per peccatum restituantur penitenti. xvi. q

Vtrum vita xpi debuerit esse solitaria. vicesimotercio. r

Vtrum vita contemplatiua et actiua possint simul esse. xxj. x

Vtrum vita hac possit aliquis satisfacere pro mortali. xvij h

Vtrum viuentes possit iuuare mortuos. secundo. f

Vtrum vltra sortem quis possit aliquo modo recipere. x. h

Vtrum voluntatis peccatum et operis sint idem. xxxvij. z

Vtrum voluntatis peccatum actus aggrauat. xxxvij. A

Vtrum volens quod deus vult velle semp bene velit xxxvij. a

Vtrum opus voto factum sit melius sine voto. xx. t. v.

Vtrum vsura possit aliquo casu recipi x. h

Vtrum vsus vini liceat. vicesimotercio. k

Vtrum vxores lege nature debeant esse communes. xxvij M.

Vtrum christus indiguerit angelorum custodia. nij. T

Vtrum christus necessitatem habuerit moriendi. xij. p

Vtrum christus mediator fuit secundum deitatem. vicesimosexto. N

Vtrum christus potuerit peccare. tricesimo. T

Vtrum christus in passione verum dolorem habuerit. tricesimooctauo. N

Vtrum christus in triduo fuerit homo. vicesimosexto. p

Vtrum ypocrita dicatur clericus non viuens secundum habitum et tonsuram. ij. C

Vtrum ypocrita ostendens exterius quod interius non est vel simulans sanctitatem quam no

hz pec̃et mortalit̃ semp iij·b

Xpūs icarnatus an fuisset si homo non peccasset xxviij·y

xp̄i caro obnoxia fuit a pct̄o anteq̄ coruperetur xv·t

xp̄i mēbra fuerunt in vtero v̄ginis p̄ruissima xlij·l

xp̄s ꝙuit in v̄gīali thalāo xlnij·p

xp̄s in vtero virginali habuit omnem sciētiam·xlij·l

xp̄s creuit i sapiētia sic xlij·l

xp̄s triplicit̃ nascit̃ ·vij·o

xp̄us nascit̃ sine corruptōne virginis· quinto x

xp̄s in vtero virginis compa rat̃ radiū q̄drageſi° secūdo k l

thūstus penalitates assumpſit propter hec decimoq̄nto·s

xp̄s actiuam et contemplatiuam vitam habuit xxj·D x

xp̄s compat̃ pelicano xlij·D

xp̄s cpat̃ agno p̄p̃ tria xlj·p

xp̄s compatur pudi xxxj·G

serpenti eneo tricesimop°·H·

xp̄s assimilat̃ luū p̄p̃ tria xxx s

xp̄s habitauit nobiscū p̄pter amorem tricesimo· M

xp̄s p p̄tiam est vtilis xxx·l·

xp̄s saluat et gubnat xxx l

Christus in vtero virginis tria mira fecit quinto y

christus signatur per eodrū regem liberatorem sexto·b

christus vocauit nos personaliter et verbaliter xvi f

xp̄s vocat ad p̄niaz xxij q

xp̄s est fōs aque viue xxi·y·

xp̄s ē lapis reprobat? xvj·G

xp̄s temptat̃ a diabolo nij·h

Christus an habuerit necessitatem moriendi·xij·p

xp̄s ē vitus p̄pagmata xv·p

Est dñs q̄drageſi° octauo·m

Christus mediator est scdm hutuanam naturam xxvj·M

xp̄s an potuerit peccare xxx t·

xp̄us excusauit magdalenam ab hijs tricesimosexto·K

xp̄s exaltat? ē in cruce i signū charitatis tricesimoseptimo k

xp̄s debuit p̄p̃m libare p̄pter tria·tricesimosexto O

xp̄s accepit p̄mo honorē a p? confusionē·tricesimonono· S

x·deſig̃t̃ p haulē fortē xxxix·p

Christus in passione veruz dolorē hūit·tricesimooctauo·M

Christus derelict? est a p̄re sic·tricesimooctauo·p

Christus in ortu capi voluit propter hec·xlnij·C

Christ? cur tristabat̃ de morte et non martires·xlnij·D·

Christus debuit videri triplic̃ater·tricesimooctauo·K

Christus in cruce tria genera hominum agnouit·xli· S

christus tria docuit otra tres errores quadragesimop°· G

Christus in cruce mortes tria fecit·q̄dragesimosecūdo·b

xp̄s tot? nob vtil fuit·xli·T

Christus moriendo nobis i mortalitatem dedit·xvj·d

Christus dormiente in cruce formata est ecclesia xv·M·

Christus per passionem meruit nobis vitā eternā·xxij d

xp̄s per passionē dedit sacūs

efficatiam: nono. R.
Xps an semo mortuꝰ? essꝫ si nō violenē occisus fuissꝫ. xlnj. M
Christus instituit eucharisti am propter hec. xlnj. t
sacramēta propter hꝰ xxvij. b
Christꝰ resurgere debuit propter hec. q̄dragesimo q̄nto. t.
Xps stetit in medio discipulo. tripliciē q̄dragesimo septio. f
Xps consistit in medio virtutū tricesimonono. t
Xps semper fuit presens discipulis q̄dragesimoseptimo. y.
Xps deuote inuocatus confortat. iij. z
Xps inuocatus nomine filij exaudit. vij. D
Xps docuit frequentare ecclesiam. viij. h
Xps dispositaz ecclesiam tripliciter ingreditur. xxvi. C.
Xps dum sentitur in anima dilatatur desiderium. xlvij. b
Xps abscondit se a suis ꝓpter hec. quadragesimoseptimo. y
Xpm concupimus per bonum. affectum. septimo. t.
Xps in tribuo non fuit verus homo. vicesimosexto. p.
Xpiani auerterunt se a recta via. quinto. E
Xpiani non debent bibere cum iudeis. vicesimoterćio. G
Xpiani die dominico non debent voluptati viuē. xxv. D. x
Xpianis est ortum signum virginis. tricesimoprimo. I
Xerses pbs inuenit ludum scacorum. vicesimooctauo. t

Idea mali non est in essentia diuina xi. J. ydee in essentia sunt idē ꝫ in creaturis sunt alie et alie
ydolatria paganorum ix. l.
est mala. vndecimo. o
ymago peccati sic est. xvij. A
tricesimoterćio. A
ymago ebrietatis talis est. vicesimoterćio. i
ymago mortis. tricesima. E.
ypocrita sic dicitur. terćio. E.
ypocrita ostendit exterius q̄d sit interius. terćio. b.
ypocrita an semp peccet mortaliter. terćio. b.
ypocrita ne dicatur clericus vel religiosus qui non sc̄m habitum viuit. iij. C. ysaac īmolatio est figura passionis christi quadragesimosecundo. M.
ysaac īmolatio est figura renūciationis. vicesimoq̄rto. y. z
ysaac est figura resignationis temporaliuz. vicesimo q̄rto. y
ysaias lignea serra est occisus terćio. M

Enophepa q̄d fit. vicesimovi. D.
Zelus quere amore singulo mutari priuari debet
ebrius miles. vicesimoterćio. i
Jona abstinentie debet corpus domari. tricesimosecundo. l.
Zorobabel prefert omnibus veritatem. vicesimo octauo. G
Zorobabel prefert mulierez regi. quadragesimoquarto. G

Quadragesimale fratris Jobis Gritsch ordinis fratrum minorum doctoris eximij p totum tpis spacium deseruies cum thematum euangeliorum et epistarum introductoribus et tabula poptima:
Incipit feliciter:

Cum ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Mathei vi:

A Sedz naturales aurum naturale differt ab artificiali in hoc q naturale sed in platea tium magis hēt virtutes qs artificiale non habz Nā si limatura auri naturalis in ālbo rales et sumit malos corpis hūores Et sedm aurē pseruat occultat et retardat lepzā Aurū vero artificiale qs alchimiste opan tur licz auro naturali assimletur in colore et exteriori appentia: nul lius tñ virtutis est nec nobilitatis hoc sumptuum est expensarum et pditum laboris et tpis Hic virtutes et bona opa recta inten tōe opata vtpote ad laudē dei et salutē aie sunt magne virtutis et nobilitatis. Nā bona opa ad grām disponūt m bono hoiem confortant retardāt lepzā pctī et gliam paurāt eternā Ipa vero bona opa finistra intentōne fctā ptie laudis vel honoris et si exteriori appentia appareāt meritoria: nihil tñ merentē btitudis nec deo sunt accepta sicut dz puer xv. Victime impioruz aboīa biles sunt deo vota iustoz placabilia. Neqz em: vt hēt xnj q. v. Scriptū est in oipotentis dei iudicio qd hoc a quo detur inspiciatur scz a quo corde Hic est em q scriptū est genē iiij. Respexit deus ad abel et ad munera eius ad Cayn aūt et ad munera eius nō respexit Ne igit dei munera et opa nra despiciat et nos labores pdamus: sincerā intentōem deo offeram? qs hortatur nos euāgelista in verbis thematis. B Querit vtz exns impctō mortali vel faciens aliqd opus de genere bonoz finistra intentōne frustret omm pmio et nihil mereatur sua opatōne Et videtur q nihil. xnj. q. v. Scriptū est vbi habetur q dona iniquoz non pbat altissimus nec respicit in oblationes eoz: nec in multitudine sacrificiorum ppiabit pctis eoz In oppositum est boēi. nij. de ysolatōne Nullū bonum irremuneratū Bñ sm boñ in nij sup smas di xv ar j. q v Qz homo qtuncūqz fuerit pctōr non dēt desinere faciēdo bona. Dic ieiunare pter deum elemosinas dare intrare eccām orare et huiōi Quia qñ aliquod

aj.

facis bom· nō ꝑt esse sine aliq̄ gr̄a gr̄atis data· q̄ dispōit de congruo licet non de condigno ad gr̄am gratū faciētē· quā dñs aliquo modo acceptat· et si non ad meritū vite eterne ꝙ ad aliqua bona huius vite Ad autoritatē allegatā dicendū ꝙ altissimus illa bona non acceptat ad meritū vite eterne· nec ꝓpt̄ hoc tñ ea ꝙ sunt mortua ¶ Unde magister nō· sñiaꝝ dixit· c· ij· facit dr̄am īter opa viua mortua et viuificata dicēs ꝙ illa opa sola viua sunt q̄ in charitate fiūt· Et illa opa si ꝑ sequētia peccata mortificātur ꝑ sequentē pñiaꝝ reuiuiscere pñt· et nō q̄ mortificant ꝑ pctā sequētia nuncupātur tūc mortificata Deinde dicit Que vero sine charitate fiūt in pctō sc̄z mortali· dū pseuerat in illo mortua et iama generant Et concludit Ille namq; irrisor est et nō pentēs q̄ sic omissa plangit et plāgenda volūtate vel opere omittere nō desinit Ne ergo nostris laboribus frustremur debem? de peccatis pentere cū volūtate nūq̄ peccādi et ad charitatē nos ꝑ opera virtutū dispone re ad gr̄az ¶ Ad hui? igit̄ ad expeditōem et diuisionez euāgelij triplicā tam sens? litteralis q̄ moralis· qđ etiā in sequentibo deo fauēte cōtinuabo vsq; ad finem pñtis operis D ¶ Notādum ꝙ cū multiplicā habeatur experimēto nullā formā posse reapi q̄ in materia dispositā· Actus em̄ actiuoz sunt in patiente p̄ dispositō ij· de aīa Nam forma ignis introduci nō ꝑt in lignū· nisi lignū ꝑ calorez prius disponatur Anima em̄ nō infundit̄ anteq̄ corpus lineamenta habeat xxxij q· ij· sicut semina· oportet ergo prius domū cōpagina ri· et sic habitatorē introduci vbi supra c· Qz vero Dic etiā in spūalibus de? nulli infundit gr̄am nisi dispōsito Oportet em̄ ꝙ ꝑ us q̄s desinat esse viciosus q̄ incipiat esse virtuosus· et naturaliē remissio pctoꝝ p̄cedit infusionem grē de pe· di· ij· ff· si aūt Cum em̄ festū resurrectōis sit magnū et gloriosū quo deus abūdant dispositis vult elargiri suā gratiā Ut hui? igit̄ simus capaces· ordinauit mater ecclesia vigiliā sc̄z tēpus pñie et dispositōes p xl· dies quod hodie incipit· et oī die aliq̄s ꝑparatiuū pomt· at qz ipsius gratie spāle dispositiuū ¶ Et primo i euāgelio hodierno inuitat nos singulariē ad tria sc̄z Ad exercitium laboriosum p corporis castigatōem ibi Cuz ieiunatis ¶ Ad obsequiuz studiosū p terrenoꝝ abdicatōez ibi· nolite thesaurizare ¶ Ad primum gl̄osū p ⁊tutū opatōnem ibi· thesaurizate vobis ⁊c·

Quātū nunc ad primā ptē lr̄ālez ē notandū ꝙ hic vnū p̄apiē ⁊ duo ꝓhibent· p̄apiē em̄ ieiunandū sicut ipse

saluator noster ieiunauit e? ieiunij initiū hodie ichoaē. Et ibo dic Cū ieiunatis. i. ieiunare debetis q ieiunū ē magē ps satisfactionis delictoz. prohibz āt postea fanoē hoīm vt sez ñ fiat pter famā et ianez glam Ideo dic fic ypocrite. q oia facūt vt videanē et omēdenē ab hoibo Dilr phibet sil atā tristiā cū dicat Nolite fieri fic ypocrite tristes. i. tristiā oñdere Et notāter dic nolite fieri et nō nolite esse. q difficile est corp? ieiunijs attere et tristiaz i vultu ñ sentire. tūc ypocrite fiūt tristes qñ p alia signa estiaz simulāt quā i se tñ non hñt. exēminat em. i. exēminos naturalis oditois ponūt facies suas Amen dico vobis q receperunt mercedē suā. E Moraliē notādum q medicus exptus vbi periculū iudicat imminere grauī? vbi diligenti? osuevit adhibere vsū remedioz. Cū āt sm auic. fen. iij. pmi. c. vij. nihil sit de terī? saturitate seu gulositate. teste salomone. plures gula q gladi? pdit Ideo medic? aiaz ad hāc curādam. p capit abstinētiaz et ieiunū. q teste ypocrate i amphorismis pte secūda. ex plenitudie inqt q̄nqz egritudines fiūt euacuato restaurat Et grafan? i canone sexto die di. xxxv Itaqz gula a paradiso regnantez expulit. h abstinētia ad paradisuz reuocauit errātem Debem? g̃ per h sacrū rps ieiunare et abstinentiā cozporis habere et h spēaliē pter tua bona Quia ieiunū siue abstinētia Compnit carnis vicia Et eleuat mentē ad supna Et donat virtutē contra demonia Dico nanqz pmo q abstinentia siue ieiunū opnit carnis vicia Sic nanqz equ? replet? recalcitrat et ipinguat?. macerat? āt fame pacifice opatur et incedit. sic caro nrā q̄ est equ? aie. cui ipsa insidet. si nō abstinētia maceratur et castigat recalcitrat otra eū et ducat i precipitiū sicut in. h freno abstinētie domat et ad viaz rectam btitudinis ducatur Quare ps dicit Inchamo et freno maxillas eoz ostrige Sic noce p teperātiaz et abstinētiaz lubidinē carnis restrinxit vt dz de cōse. di. v. non dico Et iudith de q̄ dz iudith viij. q ieiunabat oibo diebo pter festa et habuit alicui ad carnez. et timebat dñm valde nec erat q̄ loqretur de illa vbum malum In qbo bñ insoez sez a delicatōe supfluoruz aberum. pfositate vestiū et opatione pcōrū Et h cū papuū ē ieiuniū sm q dic aug? sup iob em. et allegatur de con. di. v. Jeiunū magnū et generale ē abstinere ab iniq̄tatibo et illicitis voluptatibo h? scli Quid em pdest medicina dū gladi? pfisterer i plagaē te nihil Sic ieiunū corporale cibi et pot? et vestium nihil prodest nisi etiaz a vicijs ieiunem?

Vnde etiam ꝑ̄us ꝑ̄apa · vbi supra dicit Nihil prodest ieiunare
aliqua bona facere · nisi mentē ꝙs studeat a pctō reuocare Bern.
Si gula peccant · ieiunū fit ab ꝫbis : si oculus · a curiosis aspectib⁹
bus : si lingua · a detractōnibus : si manus · a malis operib⁹ : si ani
mus a malis desideriis et voluptatibus ¶ Sed queritur an om
nes indifferenter teneantur ꝑ quadragesimam ieiunare : Et vi
detur ꝙ sic · quia precepta eccl'e obligant sicut dei preceptū scdm
illud luc̄ x · Qui vos audit me audit Sed ad precepta dei oēs
tenentur · et ꝙ omnes ieiunent · est preceptum ecclesie de conse
distim · iij · sacerdotibus Et de cōsecra · dist · v · quadragesima igi
tur ꝛc̄ · In oppositū arguitur sic · Quicunqz trāsgreditur dei pre
ceptum vel ecclesie peccat scdm doctorem subtilem mortaliter ·
Si ergo ieiunium esset in precepto ad oēs indifferenter · non
ieiunantes semp peccarēt mortaliter · ꝑ quod videretur magis
lapsus hoīb⁹ esse injectus ꝙ̄ salus Rn̄dendū scdm sctūm Tho ·
in scda secūde · ꝙ statuta cōmunia proponūtur scdm ꝙ multitu
dinē conueniūt · et ideo legislator in eis statuendo : attendit illud
quod cōmuniter et in pluribus accidit Si quid autem ex speali
causa in aliquo inueniat̄ · qs obꝛuātie statuti repugnat · non in
tendit legislator ad statuti obseruantiā obligari In quo tamē est
distinctio adhibenda Nam si causa est euidens ꝑ seipm licite po
test homo statuti obseruātiam pretermittere · psertim cōsuetudine in
teruemente · si non posset de facili recursus haberi ad superiorē · Si
vero causa sit dubia · dēt ad superiorez recurrere · qui habet ꝓtātem
in talibus dispensandi · G · a hoc etiam ē obseruandū in ieiunijs
ab eccl'a institutis · ad que cōmuniter oēs obligant̄ · nisi in eis
fuerit aliqs speciale impedimentū ; sicut in pueris et pregnantibo
sembus · et laboratoribus peregrinis et viatoribus Nam i pueris
ꝑgnantibo et sembus est euidens cā non ieiunandi · tū ꝓpter debi
litatē nature ex qua prouenit ꝙ indigent frequenter cibo et nō
multo simul sumpto · tum etiam quia indigent multo nutrimēto
ꝓpter necessitatem augmenti vel conseruationem vite sicut in se
nibus Et ideo dicit sanctus tho · ꝙ pueri ꝙ̄diu sunt in statu au
gmēti qui est vt in pluribo vsqz ad finem tercij septennij scz vlti
mum ꝑmum annū · non tenentur ad ecclesiastica ieiunia obser
uanda Cōuenies tñ est ꝙ etiā in h̄ tpe se ad ieiunandū exerce
ant̄ plus ꝛ min⁹ ꝫm modū sue etatis Q̄nqz tñ magna tribulatō
ne imminēte i signū pñie artioris pueris ieiunia indicant̄ Sic etiaꝫ
de iumētis legit̄ Jone ij · Hoīes et iumēta ñ gustēt aliquid nec a
qua bibāt De pegrinis autē et oparijs distinguendum est · ꝙ si

q⁹

G

pegrinatō et opis labor omode differū pñt · aut dimittū absq; de
trimento corpalis salutis et exteriorīs status · requiritur ad oser
uatōnem corpalis vel spūal vite: non sunt ꝓpter hoc eccāstica ie
iunia ptermittenda Si aūt imineat necītas statim pegrinandi ·
et magnas dietas faciendi: vel eē multū laborādi: l eē ꝓpter con
seruatōnem vite spūalis · vel etiam ꝓpter necītatē aliqm ad vitā
spūalē · et sil cū hȝ non pñt ieiunia eccē obꝺuari · non obligat hō
ad ieiunandū · qr non vidr fuisse intentio statuentis eccē ieiunia
vt p hoc ipediret alias pias et magis necessarias cās Vidr tam
in talibr recurrendū eē ad superioris dispensatōem · misi forte vbi
osuetum est: qr ex hoipso qꝺ prelati dissimilant annuere videnr
Ad argumentū ꝛtrariū ꝺm qꝺ preceptā q̄ p modū cōis statu
ti tradunt · non eodē modo obligant omes · hȝ scꝺm qꝺ requiritur
ad finem quē legislator intendit: cuius autoritatē · si aliqs trās
grediendo statutū otēnat: vel hȝ modo transgrediat qꝺ ipediat
finis quē intēdit · peccat mortalr talis trangressor Si aūt aliqs
ex rōnabili cā statutū nō ꝺuet · pcipue in casu in quo eē si legis la
tor adesset · ñ decerneret esse seruandū: tal trāsgressio non ostituit
pctm mōle Et inde est qꝺ non omes qui non seruāt ieiunia eccē
peccant mortaliter · h Secundo abstinentia tempantia siue
ieiunium · eleuat mentē sursum ad otemplatōem acutam Sunt
em quedam aialia: sicut serpentes: magne abstimētie · a talia eē
sunt acutioris ingenij et vite lōgioris Sic etiā hoies Dñ senec ·
in epla xv · p copiam ciboȝ ingenij subtilitas ipedit Et bn · in ser
mone Quanto magis cibi ventrē pascunt · tanto amplius sensus
mētis obtundūt Nā greca dicūt ex grosso vētre subtiles sensus
non posse generari · qr turbati sunt et moti sunt sic ebrij et omis
sapia eoȝ devorata ē ꝓs · cxj · Quare daniel · x · dr Daniel affli
xit se triū ebdomadarū diebꝫ · panē ꝺ desiderabilē non comedit · ca
ro et vinū in os eius nō introierat · apparuit ei angel? dicēs Ex
die quo primo posuisti cor tuū ad intelligendū · vt te affligeres
in ospectu dei tui · exaudita sunt verba tua · et ego veni ꝓpter ser
mones tuos · vt docerem te Dñ de ose · di · v · nihil dr Q nihil sic
iuuandū est sicut cibus bñ digestus nihil sic salutē · nihil sic sen
sui acumen opat nihil sic egritudinē fugat sicut moderata refe
ctio · ȝ · Qȝ qris cum īmoderatus potus maxie ingenij et sen
sum auferat magē qꝺ cibo ēre p xl · dies cibo in nūero taxat qꝺ sez se
mel tm̄ hȝ comedere · et ñ potus · qr pluries hȝ potare Ꝺm scꝺz
sanctū tho · qꝺ ieiunij ab eccā instituī principalr ad capias re
frenādas · ita tñ qꝺ natura saluet Ad hȝ ār vidr sufficere vna cō

mestio p quaz hō pōt et nature satisfacere · a ēt accipie aliqđ sub trahere. dimittēdo comestioīs vices · ꝫ potus magis sumē ad al teratōez corpis et digestionē ciboz sūptoz ꝙ ad nutritōz · lz ali quo mō nutriat · et ideo licz ieiunātibo plies bibere Si āt aliqs imoderato potu vtat̄ pt peccare et meritū ieiunij amittere Hic etiam si in vna comestione imoderate cibū sumat. Vna vt dic̄ greg̃ · de con · di · v · q̃nqz modis viaum gule tēptat ieiunantez vt meritū amittat scz puemendo tps comedendi: qz vt habet̄ de cōse · di · j · solent Non ieiunat in xl · qui ante comedit ante ꝙ ve spere dicant̄ · prius em̄ debet audire missaz et vesperas · et elemo sinam dare et postea comedere · pparando lautōres cibos l̄ cum acuratiꝰ pauratius ꝙ expedit l̄ q̃titatē sumendi excedim̄ · vel cū maiori auiditate cibū sumimus ꝙ debeamus · versus. Est ver tum ꝙ quinqz modis gula damnet edētem Cum mimuz comes dit vel edendi pueit horā · Querit delicias parat escas deliciose Vl̄ sumit cupide · qđ non ē deliciose · K Tercio abstinētia siue ieiunū donat vtutes ptra demonia Nā elephas qñ est ieiun? facilius triūphat de dracone · Legit̄ em̄ ꝙ draco vidēs elephan tē potu aut cibo ḡuatū libētius eū inuadit et tuti? mtra eū pua let · ꝫ sobrio ñ a ꝓpinq̃t Sic draco infernalis pualz ptra crapu losos · sed abstinentes abhorret Dñ ysid. de summo bono li ij · Ieiunia sunt fortia tela aduersus demonū tēptamēta: in cuius exemplū dr Math · xvij · ꝙ qñ semel discipuli ñ valebant de q̃ dam obsesso eijcere demonū · interrogabāt xp̄m vnde eū eijcere rent: Et dixit eis. hꝰ genꝰ demoīoz ñ nisi p ieiunū et orōez eij ciat̄ Dñ Amb · in exameron · Medicinaz q̃ris et ieiumū fugis · q̃ magis a deo remediū repire possis: Ieiuniū hominis sputum · Sed si serpens gustauerit morit̄ Vide quanta sit vis ieiunij Sed q̃ris cū oīe illud phibeat̄ ieiunantū p xl · qđ dat occasionē pec cādi et dyabolo materiā vincēdi: vt puta carnes · ouа · lacticinia quare etiā vinū non phibet̄ Cū sit ꝫm sapientē · prou̇ xx · Luxu riosa res vinū · Dñ etiā dyabolus plus a merito deiciat Dicit ꝫm sanctū thomā Qz ecclā illos cibos interdixit ieiunātibo · qui et in comedēdo maximā hūt delectatōez · et qui hoiem maxie ad venе ra puocant Huiōi aūt sunt carnes aialiū in terra quiescētium et respirantiū · et q̃ ex eis p̄cedunt · sic lacticinia et ouа Quanto em̄ huiōi magis ofoꝛmant̄ humano corpi · plus delectāt · et ma gis conferūt ad hūanū corpis nutrimentū: et sic ex eoꝝ comesti one plus supflunt vt vertat̄ in materiā semis · cuius mltiplicato est maximū mutamentū luxurie Et sic trāsitur ad illud qđ dr de

luxurie Et sic ꝛ̄ndetur ad illud qđ dr de vino q̄ ad actū gn̄atōis tria ꝯopanē scz calor spūs et humor. Ad calorē quidē maxie ꝯ opatur vinū. et alia calefacientia ꝯpus Ad spūm autē videnē ꝯopati inflatiua Dz ad hūorem maxie ꝯopatur esus carnū. ex quibo multū de alimento generat Alteratio aūt caloris. et multi plicatō spirituū multū trāsfit. ꝫ sba hūoris diu manz Et iō magꝭ inerdiūt ieiunantibo esus carnū et lacticinioꝝ q̄ vsus vim et legumināū que sunt inflatiuā qr ad inꝯtinentia magꝭ puocatiua

Decīda ys in q̄ inuitamur ad obsequiū stu

dioſum. p terrenoꝝ abdicatōem ibi Nolite thesaurisare Pro q̄ notandū lr̄aliť q̄ saluator nr̄ volēs hoiez deuotū informare die taz salutis suadet. ñ solū absť mēnā q̄ ad interiorē inordinatā opa tōem. ꝫ eē q̄ ad exteriorē inordinatā rerū cumulatōm: dicēs. Nolite thesau. s. de vili re. ato tīnitoria: a defacili amissibili. nolite solliciti eē. nec multū ogregare: qr ergo et tinea ea ꝛsumūt. et q̄ maxis laboribo ogreganē aliqñ fures furanē Ditis ḡ moderati i ogregādo et discreti. vt nccia et vtilia ad salutē ḡratis. Nota tañ ē notandū q̄ antiq̄tus inē phos magꝭ fuit qō: q̄ hoiez vtedi tacēt et felicē facerēt Cui dupl̄x erat opio Una epicuroꝝ dicen tiū felicitatē ꝛsistere in bonis tpalibo. s. in pecuniis. delicijs et hono ribus. qr in hijs humana vita versareť. ecē. x. Pecuie oia obe fitvera denoiatio Nō ei ḡnū milij magnū dr magnitudie mōtis nec ethiops albus. albedie mus: nec quis diues pecunia aliena. Pecunia em̄ non hoīs. ꝫ mundi ē. qr hoiem deserit et mundū se quitur: Exemplū canis seqñs duos nesciť cui? sit. msi in itinere separentur. tunc sequť dñm suum dimisso alieno Sic homo va dens cum mundo in fine cuius diuitie fuerint experť Docta opi nio fuit parypoteticoꝝ dicentiū virtutes hoiem ditare et felicem facere q̄ non suanť in bursa sed in aia. et rcordēte hoie a mūdo ipm sequūť Hui? opionis oñditur fuisse socrates. de quo dr xij q. ij. gloria epi Socrates iste thebanus homo quondam ditissi mus. cum apud athenas ad philosophādum pgeret. magnum auri pond? abiecit nec putauit se posse et virtutes simul et diui cias possidere Et bocci? a theoderico tyrāno de roma exulatus. et tempalib? depredatus. cōsolando se virtutibo suis q̄s hēbat. dixit. has scz virtutes nullus potuit puere terror. qui nros co mites psequereť qē M. Hanc eē opinionē doctor nr̄ xp̄c te nuit. et suos discipulos instruxit. dicens. Nolite thesaurisare

vobis thesauros in terra Et h̄ ꝓpter tua quia sunt
Periculose et dānabiles
Nociue et instabiles
Infructuose et steriles.
Dico ꝓmo q̄ diuitie sunt periculose a dānabiles adq̄rentibo et thesauri zā tibus Nam sicut spine non colligun tur absq̄ manuuz lesione · et lutum sine inquinatione · sic nec di uitie sine periculo mēdacij · doli: vsure v̄ rapine · ꝑuer · xviij · Qui festinat ditari non erit innocēs a peccato Exemplū lucē xi. Jn illo qui dixit xp̄o Magister dic fratri meo vt diuidat mecū hē reditatem Ad quem et alios dns dixit · Videte et cauete ab oīi auaricia: q̄ non in abundantia cuiusq̄ vita eius est ex bnjs que possidet Addens sil̄itudinē: dicēs Hoīs cuiusd̄ diuitis vbere fructus ager attulit · et cogitabat intra se dicēs Quid faciā q̄ non habeo quo cōgregem fructus meos Et dixit · hoc faciā De struam horrea mea et maiora faciam · et illuc congregabo oīa que nata sunt mihi et bona mea · et dicā aie mee · Anima mea habes multa bona posita in annos plurimos · requiesce · comede · bibe · epulare · Dixit aut̄ illi deus Stulte hac nocte dyabolu animā tuam repetent a te · que autem parasti cuius erunt? Sic est qui sibi thesaurizat: et non est in deū diues · dixit q̄ ad discipulos: Nolite solliciti esse anime vestre · q̄d mādūcetis · nec corpori q̄d vestiamini · aia em̄ plus est q̄ esca · et corpus plus q̄ vestimen tum Considerate corvos qui non seminat neq̄ metūt · quibo nō est cellariū neq̄ horreum et d̄s pascit illos · quātomagis vos plures estis illis: Sed dicetes non debeo laborare et soli tus esse pro necessarijs? Dico q̄ quadruplex est solicitudo circa nē ceraria Prima est circa necessaria · vt seminare et metere et simi lia · et hec est bona · de qua loquitur salomon ꝑuer · xxx · Diuitiā as et pauptatem ne dederis mihi sed tantū victui meo tribue ne cessaria Secunda est superflua · vt quando cor hoīs in tantū occu patur q̄ dei et aie obliuiscit · et hec est mala · de qua dixit moy ses deut · xxxij · deū q̄ te genuit dereliquisti et oblitus es dñi cre atoris tui Tertia est viciosa que mentē hoīs perturbat · timēs ne possessa pereant aut laborata nō cōtingant · et hec est peior Ta lis fuerat in iudeis et pylato timentes ne ꝑderēt regnum quod possidebant · occiderūt xp̄m Quarta est erronea scz que de desp rationē desperat · ne sibi in aliquo non subueniat: et hec est pes sima · q̄n ergo dicit · nolite solliciti esse · non excludit solicitudo de bita et necessaria ꝓmo modo · h̄ excluduntur alie tres Secūdo di uitie sunt nocue hūanibo · sicut enim carnes nocue sunt ossibus · q: ideo a cambo vocant · et fructꝰ nocius arboribo q: ideo discernū

tur. Dic diuites propter diuitias patiuntur insidias latronum· oppressiones principū et potentū et exactões officialiū ecc̄s vj. Est malum qđ vidi sub sole vir cui dedit dñs diuitias et substā tiam nec tribuit ei potestatē vt comedat ex eis Diuites nanq; nunq; plenam hñt securitatē nec iucūditatem· q; semp sunt in ti more pdendi· ideo cmumt̄ comedunt ex anxietate ppria corda et vitā· Unde Aug· vj. confessio· narrat· q; transiēs p quē dam vicū vidit paupere iacentē· a ingemuit loquens ad socios suos· omnibo inquit conabo quibus laboram? nihil aliud velle mus nisi ad securaz letiā pertingere· ad quas nos iste mendi= cus precessit et sequitur· iste iucūdat et ego anxius ero· iste se= curus est et ego trepidus· Hec ille Tertio sunt steriles et in= fructuose amātibus· vnde experimento docet q; q̄ntūcunq; ter ra sup quā arena maris proijcitur sit fecunda et frugibo apta· p arenā redditur sterilis et inepta Dic in pposito qñ ppsperitas hoīz mūdi q̄i maris vnda· bona tpalia et diuitias ad hoīez pellit hz primo fuerit vtuosus et fertilis in virtutibo et deuotõe· postea reddit vicios⁹ a sterilē Explū hēmus in saul· j. reg· xv· p

Tercia pars in qua inuitamur ad premium

glorioſum per operationem virtutuz ibi· thesaurizate vobis in celis lucrum mercedis Moraliter· volens thesaurizare lucrū mer cedis in celis· nō debet h recusare onus laboris· quia regula iu= tis est li· vj· Qui sentit on? sentire debet a cōmodum Videm? enim per exemplū familiarie· q; laboratores pro posse conantur laborare bonum expectātes salariū Q. ñro magis xp̄ianus a fa mulus dei cui promittūtur regna celoruz studiosissime pro xp̄o laborare debet a virtutibus thesaurizare scilicet ieunādo Testā te Hiero· in epla ad filiū mauricij de exhortatõe salutari taliter inquente Omne opus leue fieri solet auz eius p̄mium cogitat· a spes premij solatium sit laboris· Hic beat? Aug· primo de ci· dei c· xxix· suasit fidelibo q; mala pro xp̄o tormenta tolerabāt· quan do ipsis infideles tactāter suis insultāt probitatibo de dō suo· sic q; q; fidelis habet rndere Deus me? vbiq; est pñs· vbiq; totus· nusq; inclusus· q; pt adesse secretus· abesse non motus Ille cum me a diuersis rebus exagitat· aut merita examinat· aut peccata castigat· mercedenq; mihi eternam pro toleratis malis tēpo= ralibus pie seruat· Q Volens igit hanc mercedem ex= nā thesaurizare dz Erariuz disponere· Diuitias reponere Custodiaz apponere· Debet nāq; primo hō disponere erariū

bonum·quod est vitá sancta et imaculata· fundamentū oīuz bo
norum et grāy Juxta illud apli j. thi. vj Precipe iḋt diuitib⁹
non sublime sapere: nec spae in mœrto diuitiaz ꝫ in deo viuo q̄ p̄
stat nob oīa abūde ad fruendū·bñ agere·diuites fieri in oībus
bonis thesaurizare sibi fundamentū bonū·in futuz vt apprehen
dant verā vitā Nūc ergo pcōz audi me et de⁹ exaudiet te·vi
ta em̄ tua mors ē et vana vita Vis ḡ applēdere veraz vitā noli
alta sape alta q̄rere ꝫ hūilit p̄x te susceptibilē ome īspiratōi au
diendo et obediēdo De⁹ em̄ vult te hrē suasibilez cū dic̄ ñ spare
in īcerto diuitiaz·q̄ tales ipsuasibiles sūt ꝫ in deo ē spandū q̄
p̄stat nob oīa abūdant Per illa em̄ q̄ tibi dat suadet exire a pec
cato vt ptractat aug. de doctrina xp̄iana Nihil em̄ tuuz vis hē
malū·non fisū·ñ famulū·ñ librū non aphū Cū ergo in oībo tu
is bomtatē q̄ras aut in te solo bomtatē nō auras? q̄d te offendit
vita tua quā solam vis hrē malam inter omma bona tua? Olte
cius mhil tuum vis habere indecens vel ineptuz· non agrum·ñ
plantā·non cappam·non caligam· Nā pro viciis q̄tidie appetis
illa·mhil est ergo homī seipso vilius·ait seneca· Quare tñdit
aug·ibidē·quia bona vis habere et bon⁹ non esse·rogo iquit te
p̄pone vitā tuā caligę tue· et noli te hrē vilioꝛem oībo rebo tuis
q̄re vis pl⁹ esse seru⁹ q̄ liber? latro q̄ rex? mortu⁹ q̄ viuēs? nec
quaz q̄ iust⁹? Inde ergo·nunq̄d plus diligis melius esse a me
lius esse cupis? Cur ergo bonā mortē desideras et vitā bonā non
curas? misi q̄ mortē plusq̄ vitaz amas Audis nec quo oīa bona
tua cōcordit clamāt illud ecci xxix· Pone thesauruz tuū in pce
ptis altissimi et pderit tibi magis q̄ aurum Erubescat igit vita
tua q̄ te socīū malū habeāt oīa bona tua·ne in fine quasi otrariꝰ
um te expellant Jam psuasus es a deo vt recedas a malo Sed
vt pchdoloꝛ·hō opatus est tumētis ipientibo et vitioꝛ fāis ēil
lis et ipietioꝛ Nā piscis cohibet se ab esca si hamū videat·auis
a grano si laqueum cernat·canis ab osse si baculuz timeat·et te
eterna pena ñ pt cohibere a pcō Dñ aug·sup illo dbo·petite et
accipietis dic̄ Erubescat mā pigricia·pl⁹ vult ille dare q̄ tu reci
pere·pl⁹ iste misereri q̄ tu a miseria liberari R Quz dicis· Jā
resuscitatus sum· pono bñ agere et vitā emendare· sz volo ex
pectare tempus opportunū O frat noli ostiū claudere veme per
dilatōem·sed prebe te susceptibilē diume īspiratōi Jam thesau
riza tibi fundamentū bonū·q̄ modo tps est gratie· mō dies sa
lutis Jaz de⁹ pulsat ad ostiū·gerēs plenas man? charismati
bus gratiaz Quid ergo recipe tardas oblatū thesaurū? nunq̄d

expectas te fortiorē vel deū potentiorē vel hostē strenuiorem vel
temptationem mitiorem. Dū fortis es a peccādi consuetudie nō
ligatus non potes veipm viere. quo ḥ poteris peccatis onera-
tus. etsi nunc grām reapte renuis putas deū pt? ad dandū p n
ptiorem. Et si thesaurum tpis tibi cōcessuz nunc in malū expen
deris credis reuocādum dū voluerīs? Dñ poeta Qui nō est ho-
die eras minus aptus erit. et de pe di. j. pdixerat in glo. Di ce-
us videt hoies negligentes mutat qđ prius pmiserat. ¶ Secūdo debet homo thesaurū reponere scz aurum charitatis. ar
gentū castitatis. oleū pietatis. vinuz deuotōis. gēmas recte ope
ratōis. hos eīm thesauros repomim? qī per hoc sacruz tps vir-
tutibus vacamus Ad qđ hortamur. ij. corinth. vj. In oībus ex-
hibeamus nos sīc dei ministros. in multa patientia Nam sicut
diligēs mulier die ac nocte laborat nendo. texendo. suendo. vt
corpus nudū induat vestibo honestis et decentibo Sic persona
honesta ad hoc laborare debet vt p ommbo aiam virtutibo in-
duat. Est eīm virtz habitus mētis bñ ostitute. m Anb°. xxxij
q. mij. de pudicicia in glo. Quē habitū ñ misi p opa virtutū et ex
ercitiū eaz adquimus. sīc dīc pbs ij. ethicoz Ex frequētatis acti
bus generatur habit? Benedicantur ergo man? q non solū vi
le corpus induūt suis laboribo. ſ qđ dignius est etiā aiam vesti
unt virtutibo Dñ orator poeta O directa man? que xpi militat
armis O summa plebs nata deo ¶ Tertio debemus custo
diam apponere ne thesaurū virtutū pdam?. ad qđ necia est bo-
na sera ad claudēdum q est sensualis tutela Hēsus eīm porte coz
dis sūt quos repmēdo porta clauditur honestatis. ita vt mil au-
dias illiciti. q mihil capias l aspicias qđ est phibitū vel cōcupi-
scentie imētuū. neqz tāgas cl? capias explere nefas est Qui
eīm has portas bona sera claudit et nulli illicito dat ingressum
seruat thesaurum et non pdit xpm Sic eīm hz iudith xiij. Qua
olofernes dedit iudith ingressuz vbi erat ei? thesauri. io pdidit
caput suum Si ergo tēptatio pulsat ad ostiū claude sensum sig
ostiū dicēs: non intrabis. qr hec a do odita sunt apud me a signa
ta in thesauris meis Et ne in nocte latro seram apiat adhibe ve
recūdiam que lampas est pudice mētis Vt ait Bernñ. sup cātica

Feria quinta post cinerum

Cum introisset iheſus capharnaum ac
cessit ad eū centurio rogans eum. dicēs Dñe puer me?
iacet in domo paliticꝰ a male torquet Matth. viij. D.

Vulnus quātomagis strīngit et torquet · tanto diligētius egēt ostendit medico ad curādum Unde boetius · Si opera medicantis expectas · oportet vt vulnus detegas Sic peccatis mortalibus vulneratus · frequentius in mēte recordare debet et dolere: et ad deum mediū aīmarū curandum exclamare Unde de penitentia distinct .j. Nunc autem si recorderis peccatorū tuorum · et frequenter in conspectu dei pronūcies · et pro eis clemētiam eiusdē deprecēris: citius ille delebit Si autem nunc obliuiscaris peccatorum tuorū scilicet quo ad penas tēpales: tunc id est in die iudicij eorum recordabēris · quando nolens in toto mundo publicabuntur · et in cōspectu proferentur omniū · tam amicorū q̄ inimicorum tuorū et sanctorum angelorū celestiumq; virtutuū Debemus ergo stimulo peccatorū in conscientia cum centurione christum inuocare · pro adiutorio scīm scilicet spiritus nostri qui peccatis vulneratus iacet in domo corpois · siue motu recte operatōnis quasi paralīticus · vt ipse sua misericordia dignetur eum tangere et curare: dicens Domine puer meus ꝛc̄ ✠ Queritur si aliquod peccatum mortale sit ita graue · q̄ per dei misericordiam nō possit deleri: Et videtur q̄ sic Nam peccatū in spiritū sanctum · nec hic nec in futuro dimittitur Dicēdum q̄ nō est peccatum in vita ista tam graue · quod p pēitentiā tolli non possit et p misericordiaz dei deleri Ratō huius est: quia si peccatū non posset tolli · aut hoc esset q̄ aliquis de suo peccato nō posset pēnitere · sicut accidit dēmonibus et damnatis · quorū affectus sic cōfirmati sunt in malo · q̄ nō potest eis displicere peccatum misi quātum ad penam · quod de aliquo viatore dici non potest · cum habeat liberum arbitrium flexibile · siue ad bonū siue ad malum Et ergo dicere q̄ aliquod malum siue peccatū sit in hac vita · de quo aliquis pēitere non possit · erroneum est Primo ex eo quia tolleretur liberum arbitrium · Secūdo quia p hoc derogaretur viribus et efficacie gratie diuine qua potest moueri cor cuiuscū q̄ peccatoris ad pēitēdum · scīm illud prouer · xxj · Cor regis in manu domini et quocūq; voluerit: inclinabit illud Tertio est impossibile ex pte diuine misericordie Quia si deus p pēitentiam non dimitteret peccatum: tūc in vita videretur maior pena pctōris ad peccādum q̄ dei mia ad indulgendū Contra q̄s dr Joel · ij · in epla hesterna Q̄z deus ē benignus et misericors et multe mie pstabilis sup malicia Et ideo dd̄m est q̄ oīne pctm̄ in hac vita siue dimissū cū spūali · siue seculari · pt deleri p mīam dei · Et dicens oppositū · dr extra de terminatōez sancte matris eccle-

et p̄ ꝓseqūs hereticus cēnsendus de pē·di·iij·ſ·ecce Nec obstat argu· ꝯtrarium de pctō in ſpūmſcm·qz hoc acāpitur p̄ finali im pñia ſm̄ auguſt· de verbis dm̄ que pemtus eſt irremiſſibilis ℣· Queriē ſecundo an ſit aliqs̄ pctm̄ ita leue qꝫ abſqz dei mia poſſit remoueri? Dico qꝫ ipoſſibile eſt pctm̄ actuale ſine pñia remitti· Rō qꝫ tale peccatū eſt offenſa dei·igiē tale peccatuz remittiē ſic remittūtur offenſe à deo·ꝫ offenſa nō remittiē niſi p̄ gratiam q̄ cauſat benignitatē ꝯtritōis i ꝓſcientia pctōris· vt quemadmodū in ſtatu peccati fuit auerſ? ab incōmutabili bono ad cōmutabile bonum:ita p̄ grām ſupnam pctōr ouertiē ad deū cū deteſtatōne auerſionis p̄dcē et ꝓpoſito emendādi ℣ Tertō q̄riē an vnū pc catū mōle ſine alio p̄ dei grām poſſit remoueri? Dico qꝫ eſt im poſſibile qꝫ pctm̄ mōle dimittiē p̄ grāz dei q̄ non p̄t ſtare cum peccato mōli Et ſi dimitteret vnuz et remaneret aliud grā dei ſtare cū iſto qđ eſt ipoſſibile Secūda rō eſt Cui deus miſereē totaliē miſeretur deu·xxxij· Qz ſi pctōr peniteret de vno et ñ de altero de? ei nō totaliē miſereretur In c? exemplū nunqꝫ xp̄s le gitur aliquē in ꝑte curaſſe ꝫ i toto·nō ſolū in corpe ꝫ etiā i aīa· Vnde Aug? in li·de pñia Quedaz impietas infidelitatis eſt ab illo q̄ eſt iuſt? et iuſtitia dimidiaz ſpare miam Deq̄tur do cumē tum qꝫ volens meritorie penitere nō doleat de vno pctō tm̄ et ñ de alio ꝫ de oībus ſimul·nec cōfiteaē tm̄ de hijs de q̄bo non vere cundaē alteꝝ āt qđ pudet ſubticet·nec cōfeſſionem dimidiat di uerſis ꝓfeſſorib⁹ Vñ magiſter nr̄i:ſen·di·xvj Caueat homo ne ductus verecūdia dimidiat apud ſe cōfeſſionez vt diuerſa diuſis ſacēdotib⁹ velit manifeſtare·q̄dā em̄ vm̄ celāt qđ alteri māifeſtāt qđ eſt ſe laudare et ſic attēdere ypocriſim et sēp venia carere Qui tum ad expoſitōem et ꝯtinuatōem euāgelij·heri dicebatur de q̄ dam diſpoſitiuo·p qđ corpus exercitatur ad op? virtutis·hodie hortamur ad ſuffragiū mediāte q̄ aīa liberatur ab onere miſera bilis ſuitutis·et ſūt tres ꝑtes·i ꝑma notatur de palitici īfirmita te et patris ſupplicatōe ibi Dñe puer ꝛc· In ſecūda tractatur de Centuriois humilitate et eius commendatione ibi Dñe nō ſū dignus· In tercia recitatur de xp̄i benignitate et fructuoſa cre dulitate ibi Vade et ſicut credidiſti ℣ A·

Quātū ergo ad p̄mā ꝑtē circa īrāz ē notan

dum qꝫ ille centurio erat de gentib⁹ a romanis in iudeam poſit? hīs ſub ſe centū milites Hic habens ſuum valde dilectum pali ticum et omnibus viribus deſtitutum· audita xp̄i fama·et qꝫ in

capharnaūm remisit tanq̄ pius dñs et bonus pro dicto seruo q̄
pro puero supplere exorabat dicens Dñe in quem totalit̄ confi
do · puer meus id est seruus quem non minus q̄ puerum meum
diligo iacet in domo paralitic⁹ et male torquetur · Moraliter
ter p seruū paralitic⁹ centurionis designat̄ pt amic⁹ defunct⁹ aut
iuslibet fidelis viuentis Hic em̄ pro successori congregando bo
na retinendo ea nimis amando · minus de delictis corrigendo ·
negligenter instruendo · multum laborando seruiuit · Propter qđ
vt miser in purgatorio detinetur et torquetur · pro quo centurio
sc̄z viuens in gratia potens est rogare · q̄ tot habet sub se ad
iutores quot in charitate coniunctos habet fideles · et alijs pijs
operibo debet ei subuenire Nam sc̄m ph̄m refamulari oportet
ei qui benefecit · q̄ tali qulibet naturaliter obligatur ad ātidota
ff · de pet̄ · hered · l · sed etsi · ff · consulunt B Cū autez parentes
multa bñficia nobis contulerunt · quibo sm̄ ph̄m ix · ethicoz̄ · nō
pt reddi equiualens · q̄tum possum⁹ suffragijs debem⁹ eis sub
uenire Unde Job xix In persona parentis ad pueros dic̄ Mise
remini mei miseremini mei saltem vos amici mei q̄ manus do
mini tetigit me Hortamur igitur eis subuenire propter tria · scili
cet ratione ¶ Familiaritatis et charitatis q̄ puer siue seruus ¶
Debilitatis quia iacet paraliticus ¶ Penalitatis quia male tor
quetur C Dico nanq̄ primo q̄ parenti defuncto aut nostro ami
co in carcere purgatorij constituto debemus suffragijs subueni
re rone familiaritatis et charitatis Quia serui nostri fuerunt · et
in sudore vultus eorum nobis bona adquisierunt et reliquerunt
¶ Nam sicut seruus obligatur dño sic viceuersa dñs seruo · et sic
parentes pueris sic pueri parētibo · Hoc ostendit natura multo
rum aialium et auiū C Icome sunt tante pietatis ad parentes su
os vt senescentes denudatos plumis suis naturali pietate foueāt
et nutriunt Si ergo volucres celi tante sūt pietatis erga paren
tes suos · q̄nto magis hoies rone ptūpes proximos et parētes ·
corpore tanq̄ veste spoliatos et in locis penalibo afflictos · auxi
lio et suffragio debēt protegere Auis etiam videns sociuz suū debile
ab estu et calore solis ad terram prostratum · opponit se radijs
solaribo et facit sibi vmbram donec resumptis viribus resurgat
Sic debemus nos proximis q̄ amicis nostris in purgatorio mi
serio feruore penaz prostratis orōnuz et el'maz suffragijs apd
diuinā clementiā facere vmbrā · donec resūptis viribo resurgāt a
loco penaz et miserie · Dñ Job xij · Nimiz interroga iumēta et
docebūt te · volatilia celi et indicabūt tibi · In cui⁹ figuraz papie

deuc̃ xxij. Si videris azinum aut bouẽ frãtis tui i via cẽãdisse
non despicies ꝫ subleuabis eũ Si igit̃ ex p̃cepto dño exhibẽ
da est cura iumẽto cadẽti pensãdũ solicite ẽ q̃nta debeat̃ pxio a
penti nob̃ p charitatẽ ꝺucto a i purgatorio iã pstrato. ꝯ ofide
rãs iudas machabe? vt dr ij. mach. xij. q̃ misit hierosolimã xij
milia dragmas argenti offerre ibi p pctis mortuor̃ i bello Hic
etiã nos debem? facere elimas et talia hmoi offerre p pentib?
vt a petor̃ vinculis absoluãtur Dñs ad heb xiij. Memẽtote victo
rum tuor̃ fil̃ victi. et laborantiũ tanq̃ et ipsi i cœpore morãtes
C Qz q̃re q̃bo suffragijs debeant iuuari et solui a pctis Dicit
beat? greg. q̃ q̃tuor modis soluunt̃ vicz oblatõe sac̃dotũ. pãbo
scor̃. elemosinis eor̃ et ieunijs cognatoruz De p̃mo. q̃n em
sacerdos offert cor̃p? et sanguinẽ xp̃i p aiabo defunctis. p hoc
sacrificiũ maxime iuuãtur ille aie. q. istud sacrificiũ int̃ omnia
suffragia ecclesie maxime vtutis est. et tam acceptũ deo vt ali?
aias de pnis liberat. ecc̃i. xlv Ipsum elegit ab omni viuẽte. of
ferre sac̃ficiũ deo incẽsum et odorẽ bonũ in memoriã placere p
ple suo Dñs greg. i dyalogo suo. q̃dã mulier credẽs vir̃ suum
mortuũ q̃ ñ mortuꝰ ꝫ capt? ab hostibo fuit. fecit p eo missas de
functor̃ celebrari. q̃ viu? in captiuitate vtute oblatois semp xpe
dinor̃ a vinculis absolutus. narrando postea vxori cognouit m
raculose a deo fcm̃ Dolẽs igit̃ pntes et amicos celerit̃ a vinculis
purgatorij liberari faciat p eis missas celebrari Greg. Hec vi
ctima animam ab eterno interitu liberat. q̃ nobis mortẽ vnge
nitꝰ p misterium representat C Secũdo iuuantur oratoibo scor̃
Dñs secũdo machab. xij Sancta a salubris est cogitatio pro de=
functis exorare vt a peccatis soluant̃ Si em̃ iustus homo pec=
catori viuenti p̃t apud deum gratiã ipetrare. nullũ dubium quĩ
etiam mortuis suis oratoibo penaz purgatorij possit mitigare.
Et notant̃ Greg. dicit q̃ scor̃ oratonibo iuuãtur aie defuncto=
rum non oratoibo malor̃. q. ꝫm illud Cũ is q̃ displicet ad inter
ce dẽdũ mittit̃ irati animꝰ ad deteriora puocat̃ D Qz dicer̃es
ergo exns in petõ mortali nec celebrare nec orare debet p aiab?
Dico q̃ in suffragijs q̃ fiunt p malos duo p̃nt cõsiderari Primo
ipsum opus operatũ sicut sacrificium altaris qd̃ semper est bonũ
qua ex seipso efficaciam habet absq̃ opere operantis. quã eq̃lit̃
explet p quẽcũq̃ fiat. q̃ tũ ad ꝯ missa a oia alia suffragia p ma
los facta defunctis prosũt Secũdo ipm opus operans. sic distin=
guo q. si suffragia fiunt p malum tanq̃ p actorẽ sic ñ pfũt. nisi
forte per accidens. vt si malus dans elemosinã. exoret pauper

ad orandum p̄ro defuncto · vel hec fiunt p ministrum · aut ergo
facit ea vt minister public? · scz dei vel ecclesie · sic sacerdos qui
celebrat missas vel exeq̄as defunctor̄ · sic semper p̄sunt · q̄ ma
lica ministri non nocet operi bon̄ actoris · aut fiunt p priuatum
ministrū · scz alicuius priuate persone · aut ergo facit de manda
to persone existētis in charitate · sic p̄sunt · ℔ si non existētis in
charitate sic non prosunt · E · Tercio iuuatur elemosinis ca-
torum et amicor̄ · Vnde dixit dñs thob · Elemosina a morte li-
berat et ipsa peccata purgat · et facit inuenire vitā eternam Ele
mosina autē est triplex · Prima est vt debita defunctor̄ soluant
ecci nij · Decima pauperi fine tristicia aurē tuaz · et redde debitu
tuuz · Verba ista possunt cuilibet heredi dicā · qui hereditatē am
ci sui tulit · et debita eius non soluit Decima aurē tuam fine tri-
stitia et audi desideriū pauperis amici tui qui est in purgatorio i
tāta paupertate · q̄ de ōmibus bonis suis nō potest habere obu
lum · p̄solue eius debita · q̄ hoc desiderat · et noli eum cōtristari i
dilatōne · q̄ forsitan pro hijs punitur Decīda vt testamēta cō-
dita reddantur · ecci nij · Fili elemosinā pauperis ne defraudes ·
Qui enim hanc defraudāt sunt fures et sacrilegi et excōmunicā
di · xij · q · ij · qui oblatōnes Tercia vt de tuo in speciali aliq̄d pau
peribus eroges · thob · iij · Ex substantia tua fac elemosinam
Quarto ieiunio anime liberātur Figuratur nee · p̄mo · vbi legit̄
q̄ neemias luxit et ieiunauit multis diebz p filijs israhel capti
uatis · et liberati fuerunt · sic et anime · F · Dico secundo · q̄ ani-
mabus parentū subuenire debem? rōne debilitatis · q̄ iacet vt
paraliticus qui nō habet motū nec vsum mēbrorum Sic ipsi de
biles sunt · et seipsas adiuuare non p̄nt · nec mereri · cum sint ex
tra statū merēdi et operādi · et impedimēta tollendi · Dñ Joh ·
ix · Venit nox q̄n nemo operari potest Sed q̄ritur an aie in pur
gatorio possint ab alijs qui in seculo viuunt in aliquo iuuari Et
videtur q̄ non · ad galla · vj · vnusquisq; onus suū portabit · i · pe
nam pro peccato In oppositū est illud ij · machab · xij · Sancta et
salubris est cogitatio p defunctis exorare ꝛc · Nā ap̄lus j · cor ·
xij · loq̄tur de mistico corpore ad similitudinē corporis humani ·
Nam p vnum mēbrum suppletur indigētia alterius Ergo cum
gratia sit potētior q̄ natura · grā in corpore mistico vnū mem
brum p̄t supplere alterius indigentiā · Hinc ē q̄ suffragia mē-
brorum ecclesie p̄nt prodesse ōmembris indigentibz · q̄ vero per
morte cōmembra eiusdē corporis esse non desinūt · p̄nt prodesse
eē defunctis Dñ Aug? dicit · Non ē negandū spiritū defunctor̄

pietate suoꝝ viuentium posse reuelari Nec obstat ar· contrariū
qꝛ illud intelligiē de dānatis· quibꝫ non ꝯmunicantur suffragia
ecclesie Tertio aīabꝫ in purgatorio est subueniendū tōe penali-
tatis et miserie qꝛ multis penis male torquent· naturale nāqꝫ est
hōi· cui? subuenire magis afflictis et eis cōpati· sic etiā aīabꝫ in
purgatorio exñtibꝫ ꝓpter grauissimas afflictiōes cōpati debem?
G. Sed queriē· si pena purgatorij sit maiꝛ pena q̄ in vita
quecūqꝫ alia ꝯpatis Rñdet tcħ· sup nij· sen· di· xlix. ar· ij· q· j.
Qꝛ pena purgatorij maiꝛ est ꝯtra pena tpali Nam sc̄dm eun
dem pena causatur dupliciter· s· ex absentia bom amati· et plēn
tia mali editi Et vtroqꝫ mō pena purgatorij maiꝛ ē Cuius tō
est· qꝛ motus aiaꝝ in purgatorio· ñ retardat mole ꝯporis· hꝫ ve-
hemētissime desiderāt cū deo pfecta fruitōne ꝑfungi: ex cui? frui
tionis q ꝑuictōis absentia· vehemētissime affligunt· maxie cum
tps videant aduenisse· q̄ cū deo pfecte eēnt ꝑuicte· si dū erant in
corpe· penā suis pctis debitā psoluissent Ad hꝫ est eē mgr sentē·
in nij· di· xlix· Hoc aūt dr de igne purgatorij q̄ si eterni? nō sit·
miro tñ mō grauis ē Excellit em oēm penā quācunqꝫ vnq̄ pas
sus est aliqs in hac vita Nunq̄ in carne mueta est tāta pena· lz
innūerabilia martires passi sunt tormēta Ad hꝫ etiā boīi· sup nij·
sent· di· xlix· ar· ij· Oꝛtꝫ nos hꝫ ꝺcedere etiā si non appareat nob
rendū auctī· q̄ tōm· ꝓ eo q ístud magis est sup̄ naturā et tōem
q̄ ꝑm naturā et dispositōem De illa pena idē dr in primo arg·
Qꝛ augu· dic̄ in quodā ꝓmone Iste ignis deterior erit· q̄ quicq̄d
in seculo penaꝝ· aut videre aut sentiē· aut cogitare qs ꝑt· Ꝟ

Secūda ps in q̄ notatur centuriois magr hu

militas· dicēs· dñe· qi diceret Tu sol? es dñs et laudabil? inmis
ego indignus fu?· vnā tuus rigit nō sum dign? rc Morale
sic centurio ex humilitate ꝓ xp̄m exaudit· omēdat· et fu? e? ab ifir
mitate curat· sic ex humile eē hoī multa bona ꝓuenūt· oꝛ g̃ nos
eē humiles vt illa bona adq̄ram? Nā vt dr phs de somno a vigi
lia Principio oīa pua sūt Ex puo em g̃no arboꝛ maxia· et de pua
matia magnū aīal gnat· sic ex humili coꝛde mlta bō hoī nascunt
Quicūqꝫ ei illa bona desiderauerit obtinē in cælo a in terra· nō de
bet se supbe extollere hꝫ humiliter se subdere· qꝛ vt habetur dist·
xl· multi sacerdotes· ſ· Quicunq̄ desiderauerit primatum in ter-
ra inuenīet confusiōem in cælo· nec quis festīnet quomodo alīs
appeat maiꝛ sed quō oīb inferiꝛ· scz ꝑ humilitatē videat·

Hec em virtus scz humilitas e filia dilectissima dei pris potes
Patris furorem placare Dixi primo q humilitas placat fu
hoiem a dyabolo liberare. rorem pris celestis Nā pue plan
Donū grē abūdanē pcreaē tule in medio flatuū validissimo
rum ventoz. q cedunt et inclinat se pacē hnt: et sic quiescūt et
violentiā mitigant vbi arbores excelse frondosissime et ramosisse
me multū resistentes auulsionē et ofractōem patiunē. Ppter
pter qd fabulose dr q̄nter querū et arundinē orta est altercatō
querū oquerēte de ipetu ventoz. q cum fortissima atq durissi
ma. et cū mole et spissitudine ligni sui pfundeq ac latissime radi
cata essz. tñ p ipm radicitus euulsa. et insup ex medio fracta. nec
non et in terrā proiecta. et ipsa arundinē interrogante. dicens
O arundo que adeo debilis et pus es. qualiter vētos tam vali
dos illesa et integra effugisti? Rñdisse fertur arundo et dixisse.
Tu mq̄t O querus superba eras. et dura et inflexibilitate tua
resistere volens vento fortiori: ipsunq sup te transire non finēs
violenter humiliata et incurvata. merito fracta es. Ego vero cū
vento cedens ad oīnem ventū me humilio. et absq vlla rebellio
ne vel resistentia sup me illū transire finoriō a nullo ledor. a nul
lo aliq̄d patior Et quicq̄d passa es rigore tuo q inflexibilitas atq
superbia fecerūt tibi Sic etiā se humilians in oībz ventuz ire dei
hoīs potest subterfugere. vbi superbo deiectatur vel eradicat Exē
plū sequitur de socrate pho. qui cū multas tyrānides passus esz
a quodā tyrāno rqui tandē ei minabat mortē Rñdit humiliter
mortem volo. quo audito tyrānus dixit Et ego facia te vnere
muntū Tunc soctes ait Nihil muntus patior. quicq̄d inuleris
hoc volo. siue mortē siue vitā Cedebat em socrates omni furori
tyranni inclinans cor suum. vt sup ipm transiret sine resistētia.
queāq tyrannus inferret. R Cuius figura hētur in. Reg.
xxj. in achab humliato cui dns pepat. ne faceret malū qd ppo
suerat deus Sup quo hiero. ad oceanū de morte sancte fabio
le dicit O felix humilitas pemtētie que gladiū diuini furoris in
tromisit in vaginam misericordie Secūdo humilitas liberat
hominē a potestate dyaboli Nam aper iacētem in terra ledere
non potest Sic nec dyabolus aper infernī humilem In cuius ex
plum legit in vitis patrū. dyabolū dixisse bto machario minime
vincis me. q non poterat eū vincere. ieiunando. nec vigilando
sz hūilitate: q mq̄t. ego n possū me hūiliare sic tu Sic ee pisces
puus n tenet nec capit rethe sic nec hūilis rethe deceptōis dya
boli Exēplz bti Anthonii Cum vidēs totū mūdū laqueis plenū ad

mirando et tremefact? quesiuit a dño qs illos euaderet Rñdit dominus p sola humilitas cuius figura habetur .ij. paralipom xxxij. in ezechia. et in epla hodierna. cui? cor eleuatū erat. Qui postea hūiliat? euasit mortē. Unde hic bon? fund? humilitatis in quo omis edificatio cōstructa crescit in templū sanctū in dño quē qui habet nunq habet vnde a dyabolo vincā possit. Tertio impetrat donū abundātis grē. Quēadmodū em aque corpales ales. i. fluenta grām corda pfunda humilitate replent. Et ideo in loca pfunda fluūt et ea replent sicut ptz in lacis. sic aque spū= qz cor virginis et dei genitricis fuit cetēris humilitate pfundi? ideo fluentis grām impleta fuit abundāti? et salutata plena grā ab angelo. quare dicat in cantico suo Respexit humilitatē ancille sue ꝛc. Et gen. xvnj. habet de abrahā qui humiliat? corā dño dixit. Loquar ad dñm meū cū sim pulvis et cinis. meruit amplā orē grām familiaris colloquij. Et cēturio q se ipsū despicēs dixit Dñe nō sū dign? ꝛc. meruit gloriā et laudē p cūctis in israhel

Tertia pars i qua notatur fructuosa credulitas centurionis.

Credidit nāq saluatoris deitatē. et illā esse tā te sapientie et ptātis q nō solū in pūtia sed etiā in abūtia posset et sciret curare seruū suū. quare dixit. Dic tm verbo et sanabitur puer meus. pter quā credulitatē dixit ei ihs. Vade et sicut credidisti fiat tibi ¶ Moraliē. Firma fides vel credulitas est fūdamentū omis bon. Nam sicut radix arboris est primū fundamentum a qua rami singuli et fructus recipiunt efficaciā et virtutem. sic a fide omes virtutes et omnes actus nostri recipiunt firmentum et iustitiam. quia ꝑm Jacobum vt allegat de sum. trī et fi. catho. firmiter in glo. Justus in fide viuit. Et aug. Fides est primū donū quo pie et iuste viuit. Ut igit pie et iuste vnam? firmā credulitatē in corde et opere ostendem? et meremur a deo per hanc

Peccatorum remissionem
Demoniorum confusionem.
Optatorum consecutionem ¶.

Dico nāq primo q pp credulitatē meremur pctōz remissionē act. j. c. de xpo 8z Huic oēs pphe testimoniū phibēt. remissionē acape p nomē ei? oēs qui credūt in eū. Nā viri ninuite crediderūt dño et predicauerūt ieiunū et remissionē pctōz obtinuerunt ¶ Sz dicēret qs an qlibet credēs deū habeat remissionē pctōz. Dico q nō qz multi credunt deuz sic iudei et pagani q tn ex hoc

nō habent remissionē pctōz. Dñs dicit magister sentē. in. nj. di. xxnj. allegando sanctū augē. q differūt. credere deo. credere deū et credere in deū. Nam credere deo est credere vera esse que ipe dixit in scripturis vel gessit in creaturis. Ecū. ij. Crede deo et re capabit te Sed credere deū est credere ipsū deū esse et ipsum esse creatorē ommū creaturarū a quo omia hñt suā essentiā. Dñs ad hēb. xj. optet accedētē ad deū credere q est. Dz credere in deū est credendo in eū tēdere cū amore. vñ Joh. xnj. Creditis in deum et in me credite. Cristiani igit credunt deū sz esse creatorē omniū. credunt deo hoc est verbis eiꝰ et scripturis. et credūt in deum. i. omia que ptinēt ad suā deitatē et humanitatē. Nō igit suffiat credere deo nec deum p remissione pctōz. q sic etiā credunt demones et damnati. requirit ergo vt credas in deū q sic tendas in eū et credēdo eum ames sm augē. ℣ ℟ Dico secūdo q meremur ꝓpter credulitatē: demoniōz cōfusionē. marc. vlti. Signa autē eos qui in me credunt hec sequentē. in nomine meo demonia eicient. Et ideo fides dicit spūale scutū in quo demonē vincere possum? Epb. vj. In oibo sumentes scutū fidei in quo potestis omia tela neqssimi ignea extinguere Dicit papias et habet in expositione sup iuuenalē. q numa pompilio sacrificāte cecidit quoddā scutū de celo qđ achilli fuit datuz et rñsum q illic thomanū impiū foret destruendū vbi illud scutū achillis foret seruatū Moralit scutū fidei de celo cecidit qñ xps de celo venies fidē oibo pdicauit Et vbiāqz illud scutū seruatū fuerit demons hz extirpare dominū et diuinū seruare. qđ oñdit in figura daniel. vj. In damele qui cū in lacu leonū cū leombo staret nullus eū ledere potuit q crediderat deo suo ℣ ℣ Certio ꝓpter fidē et credulitatē mereimur optatorū cōsecutōez Mar. xj. Quecūqz orātes petitis credite q accipietis et euemēt vobis. Narrat magister in hystoriis. q cū alexandꝛ magnꝰ venisset ad montes caspios miserūt ad eū filij captiuitatis tribunū egrediēdi licētiam postulantes Cūqz qsisset cāz captiuitatis percepit eos recessisse a deo isrl vitulis aureis ꝑmolādo et ꝑ ꝓphas dei denunciasse eos de captiuitate nō redituros. tūc rñdit alexander q arti? illos in cluderet Cum igit angustiarū incideret obturare mollibo bitumibo qđ tñ humano labore fieri nō potuit. rogauit deum isrl vt illud opus cōpleret. et ecce nutu diuino ꝓpter credulitatē eiꝰ prerupta montium ad se mucē accesserunt et factuseſt locus immeabilis Et vt ait Josephꝰ. deus quid facturꝰ est ꝓ fidelibo suis oñdit cum tantū ꝓ infidelibo fecit Exemplum etiā habemꝰ in

centurione qui p salute serui deprecanti finaliter responsum fuit Vade q fiat credidisti fiat tibi

Feria sexta post cinerum

Audistis q dictū est antiqs. diliges prīmū tuū et odio habebis inimicū tuū Ego aūt dico vobis. diligite inimicos vros. Matth. v. ℙ Cōsueuerunt artifices potiꝰ hoc opꝰ opari p quod magis lucrū expectare sed maioris lucri et meriti ē diligere inimicū q̄ amicū. igit. Ūn mgr. nj. sen. di. xxx. q̄rens illā q̄stionē. an potiꝰ fit pluriſq; meriti diligere inimicos q̄ diligere amicos. determinat p maioris meriti est diligere inimicū q̄ amicū. qs p baptē aucte saluatoris matth. vj. Si dimiseritis hoibus peccā eoꝝ dimittetur et vobis pcca vra Si vero non dimiseritis nec pater dimittet peccata vestra. Et ꝯcludit ex hijs verbis dicens. ecce hic habet qs ptaxauim? scz maioris meriti esse diligere inimicuꝝ et bñ facere ei q̄ istū qui mhil mali nobis fecit vt sic fiat argumentū Omis dilectio p quā dimittunt pcca est maioris virtutis q̄ illa p quā nō dimittunt pcca sed p dilectionē inimicoꝝ dimittunt peccata vt dictū est et nō p amicoꝝ g nō solum diligere debem? amicos et prīmos iuxta dicta antiquoꝝ sed etiam inimicos qs mandat dns in verbis p themate assumptis. Queritr vtrū ex illo precepto oēs teneant ad diligendū inimicos. et videt q nō Nam voluntas nra debet esse cōformis voluntati diuine sed deus odit illos qui inimicitiam tenent. vñ ps. Inimicos odio habui. Contra diligite inimicos vros. Rndit sanctus thomas. xxv. ar. viij. q dilectio inimicoꝝ tripl̄r pōt ꝯsiderari. uno modo vt inimicū diligant inquantū sunt inimici. et h est peruersū et charitati repugnans scz q vn? diligat aliquē sm viciū et malū quod facit ei qz sic diligeret aliquis malum alterius Et hoc est qs vult magister. nj. sen. di. xxix. iuxta fi. queres illā questiōz Cur dns pceperat diligere inimicos. matth. v. cū alibi p apiat odio habere parētes et filios. qz dixit Lu. xiiij. Si quis venit ad me et nō odit prem suum et mrem et vxorē filios frēs et sorores et aiam suā nō pōt meus esse discipulus Ad que ibidē dicit magister duo esse diligenda in hoie scz naturā et virtutes. vicia vero et peccatū est odio habendum Et postea dicit q parentes inquantū mali sunt odiendi et inimici diligendi inquantum homines ℙ Q Sedo vt odias malum culpe in eis. naz qui diligit iniquitatē odit aiam suā sm ps. Diligere em bonū prim.

et odire eius malū est recta dilectio et pfectū odiū qz ambo ab eodē fonte charitatis p̄ceduṫ ꝓpter qs idē ꝓpha postq̄ dicit Inimicos odio habui addit Perfecto odio oderā illos vbi glo dicit Perfectū odiū est primū diligere ꝑm naturā a odire eius culpā et penā Tertio vt in oīmbo pſperis que salutē eoꝝ p̄mouēt ꝙgaudeas et in oīmbo nēcijs ad vite sustentatōēz foꝝ et tpe necessitatis eis subuenias inquantū pñt mihi talis esset inimicꝰ fidei et ecclesie tūc ꝑm q̄sdaz nō tenet sibi hō in casu necessitatis optare bonū tpale si timet eū in malicia sua cōfortari nisi firmiter credet eū ex hoc bono meliorandū vel ad fidē conuertendū Melꝰ enī est q̄ talis moriat cōporaliṫ q̄ ecclesie et fidei mala inferat et p tale bonū in malo ꝙfortet Si dicꝰ dicꝰeres quō possuz inimicos me p̄sequēti indulgere ita q̄ nō odiā eiꝰ vitā et naturā. ih idē aug̃ tripliciter modo Primo in sermōe plurimoꝝ martiꝝ oīdens q̄ leuissime hō possit diligere inimicū et ei indulgere. qm̄ in dilectōe inimicoꝝ nō tēptat hō a ieiunio nō ab abstinentia nō a vigilia nō a carne nō ab induūtōe vestiū nō p̄cipit sibi vt oret magis in ecc̄a nec vt vigilet Vñ ibidē aug̃ dicit de diligēdis inimicis fratres karissimi nullus vnq̄ in veritate poterit se excusare. q̄ nō pōt mihi aliq̄s dicere nō possuz vigilare nunq̄d pōt dicere nō possuz amare pōt dicere nō possū res meas totas pauperibo dare et in monasterio deo seruire oīa illa preter hoc q̄ nō possis amare credo tibi Vñ ibidē aug̃ inq̄t Et si dixeris q̄ nō possū a vino vel a carnibo abstinere credim̄ tibi. Si autē dixeris q̄ nō possis in te peccātibo indulgere oīmino nō credim̄ q̄ nulla nobis remanet excusatio dū nō de cellario sed de corde ista elemosinā iubemur implere. Secūda responsio est eiusdē aug̃ ibidē quarentis a te Dic mihi xp̄iane feci aliqua pcā otra deum Et dicꝰes q̄ sic postmodū querit a te Dic mihi qs maiꝰ est pctm̄ qs fecisti otra deū vel pctm̄ qs fecit hō cōtra te Et dicꝰ te respōdendo q̄ maiꝰ est peccatū illud qs fecisti cōtra deū q̄ hō quod est infinitū cū offendisti psonaz infinitā q̄ illud peccatum quod in te fecit hō per hoc quod est finitū cū offenderit psonaz finitā Vñ ibidē ait Si dicꝰeret aliq̄s tāta mala me inimicꝰ cōpulit sustinere vt eū nulla rōne possū diligere Attēdis igit quid tibi fecit hō et nō attēdis q̄d tu fecisti deo si sciētiā tuā diligenter discutis et inquiris sine vlla ꝙpensatione maiora tu peccata cōmisisti in deo q̄ ille cōmisit hō et qua frōte vis vt tibi dē dimittere multū cū tu nō adq̄escis dimittere paru Tertia rō est eiusdē q̄ etiā querit a te habente inimicū quod potiꝰ velis in

illa vita habere bonū vel malū. Paulubio tñdens q bonum. si
ḡ vis habere bonū debes parcere inimico qr in odiendo inimicū
facis malū aie tue. sed indulgendo facis malū corpi tuo. vbi em
corp? tuū staret lete anxiat qñ videt inimicū. et si anxiat? dolet
ꝺtristat patit qr q̄ alterū in corpe psequt? pri? ipe i corde psecutio
nē sustinere cognoscit. Ex hijs cuilibet dicēti q nō possit indul
gere inimico obuiat q̄ cōtra vōez loquit. ℣ Si diceret q̄s
videt q nō debeā remittere nec indulgere inimico in me peccāti
nisi satisfaciat mihi de iniuria illata. qr ꝟm aug. Nō dimittitur
pccm nisi ablatū restituat. Dico q hō cui iniuriat et qui iniuriā
passus est statim tenet petēti vemā dimittere cordis rancorem
Pro quo sciendū q ex iniuria illata solet in hoie tria oriri scz rā=
cor i affcū. fignū rācoris i effcū. et actio cōtra iniuriantē. ꝑmū te
net hō statim dimittere petēti et nunq̄ in corde suo tenere. mat.
xvnj. Sic pater me? celestis faciet vobis. si nō remiseritis vnus=
quisq; fratri suo de cordibo vris. Secundū scz fignū rancoris in
effectu tenet etiā hō dimttere petenti vemā et satisfacere volen
ti inquantū ꝑt. nec etiā oportet q q̄s ledenti tantā familiaritatē
exhibeat sicut añ fecit sed sufficit sibi signa cōmunia que directe
ordinant ad vitā eternā habendā nō negare. Sic et dñs remit
tit parato satisfacere De hoc pōt intelligi illud qđ dicit Lu. xvii
Si reuersus fuerit ad te aliqs dicens. penitet me. dimitte illi.
Tertiū scz actionē cōtra iniuriantē nō tenet dimittere nisi ille re
stituat vel quantū ad rei ablationē vel fame quantū pōt qr talis
salua charitate ꝑt ctra talē in iudicio agere et qđ suū est repete=
re Quantū nūc ad cōtinuationē et declarationē euangelij habi=
tū est in prioribo de aliquibo virtutibo scz ieiunio et hūilitate nūc
ne frustremur merito qualit fundari debēt in charitate videam?
et sunt tres partes que notant in euangelio. In prima sancte af
fectionis charitas dilatanda. ibi. audistis qr dictū est antiquis.
In secūda pure intentionis sinceritas restanda. ibi. attendite ne
tustitiā vrāz ꝛc. In tertia pie subuentionis largitas ordināda. ibi
cū ḡ facis elemosinā ꝛc.

Quantū igitur ad primaz partē ad litteraz
est sciendū q hec qđ dicit. odio habebis inimicū tuū. nō est verbum
legis. qr hoc in lege nō scribit sed est interptatio iudaice expo=
sitōis q̄ dicebant q oīe qđ nō erat in lege ꝓhibitū erat eis cō
cessū T Moralit est notandū q volens meritorie labora
re nccio fūdat sua opa sup sincerā charitatē vt neminē odio hēa

sed tā amicū q̄ inimicū ꝓpter deū diligat· naz vt phs dicit· vnꝰ
Etb· q̄ naturaliter vnūqȝq; diligit suū sile· Cū ḡ quilibz hō sit
eiusdē spēi cū alterō et filis in natura dz ex natura cōsilez hominē
diligere et nullū odire vl ledere· ad qȝ inducit nos natura Re
gitē in naturalibz de quadā aue noie arpia que ē auis ferocissima
habēs vultū silem hōis que si ferocitate aliquē hominē interfe
cerit videȝ se habere eius silitudinē maxime dolet· multo magis
homo cōe predit? dolere debet se fecisse verbo vl facto sibi silez
et maxie xp̄ianū cū sit cōmembrū suū· Debem? ḡ nos inuicē ama
re· iux illud Joh· xv· Hoc est preceptū meū vt diligatis inuicē
et maxime debem? inimicū diligere· et h ꝓpē tria· scz ꝓpē

Debitū psoluendū
Eternū premiū osequendū
Dānacōis pculū euadendū

Primo em̄ debem? inimicos diligere ꝓpter debitū persol
uendū· Duplex em̄ in h ha
bem? debitū scz precepti sicut hic ptz· qȝ p̄ceptū ita generaliē ob
ligatorū est q̄ ab illo null? se excusare pōt· Vñ aug· in smone
de martiribz dixit· de diligendis inimicis frēs karissimi null? vn
q̄ in veritate potest se excusare. Itē debitū cōmissi delicti· statu
it nāqȝ dñs nobis hanc legē iustiae vt si volum? q̄ ipse dimit
tat nobis debita nrā dimittam? nos pus inimicis nris debita sua
Et vt ista lege nos ꝓprio ore ostringerem? posuit h in q̄nta pe
titione oriōis dñice vt scz sibi quotidie dicerem? Dimitte nobis
debita nrā sic et nos· di· rē Sup quo verbo dicit Crys· sup matb·
Cū qua fronte orat qui inimicicā seruat aduersus alterū a quo
Forsitā Iesus est. Dicit em̄ ipse orans mentē dicēs remitto· et
nō remittit· sic etiā a deo petit indulgētiā et nō illi indulgeē· ꝓpē
h posuit dñs silitudinē de seruo nequā qui debebat decē milia ta
lentoȝ et tñ accepta grā remissionis a dño suo nolut centū de
narios dimittere oseruo suo vbi pabolā sic oclusit· Sic et pater
me? celestis faciet vobis si nō remiseritis vnusq̄sqȝ fratri suo de
cordibz vris. matb· xviij· Secūdo debem? inimicos diligere ꝓpē
eternū premiū osequendū· vñ aug· Diligere inimicos est gran
dis labor in h seculo sed grāde premiū in futuro· q̄ p amorē ini
micicie efficieris amic? dei· Et sicut dicit hic salvator· nō solū effici
eris dei amic? sed etiā filī?· sed filijs debet hereditas· ideo q̄ ꝓpē
deū diligit inimicos premiū osequit eternū· Hoc maxime oñdi
tur nobis in beato stephano· qui q̄n flexis gembz p lapidātibz
inimicis exorauit vidit celos apertos et ihm stantē a dextris vir
tutis dei et sic statim obdormiuit in dño sicut habet act· vij ℣
Tertio ꝓpter periculū euitandū· quod quidē est duplex scz tpal

odij et eterni supplicij · qui enī odit hz in mente letale vuln? a gē
cit in corde tenebras pt̄oz · vñ · j. Jo · ij · Qui odit frēm suū ho
micida est et in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo
vadit q; tenebre obcecauerūt oc'los ei? · Ideo aug? · dicit nota-
bile verbū sup p̄s · Dic puta maliciaz esse q̄ ignē · nā si vis aliq̄d
incēdere ignis pri? ardet · misi enī ardeat nō incēdit · Ita et mali
cia p̄cedit ex te q̄d vastat · te vtiq; Qz alteri nō noceat fieri p̄t
ne dicēs · Frenate iraī q̄ vos stimulat ad vindictā · Ita enī scorpi
o ē · Si igit̄ te vis vindicare de inimico tuo ad ipsā iraī tuā te cō
uerte q; ipsa est inimica tua q̄ occidit aīaz tuā · Aliud piculū est
nj. Qui nō diligit manet in morte · Omis q̄ odit frēz suū homi
da ē · Et scitis qm̄ oīs homicida nō hz vitā eternā in se manentē

Secunda ps in qua saluator nos docet in

opibo nris hrē sinceritatē rectitudinē intēcionis · in h̄ q; dicit · ar
tēdite · Iraī p̄z ex se // x (Moraliť est notandū q; opa nraī p̄nt
esse in ēplia draī · Dūt nāq; q̄daz opa tā bona q; male fieri ñ p̄nt
vt amare deū Alia sūt opa tā mala q; nō p̄nt bñ fieri vt deū blas
phemare mētiri adulterari zc̄ · Alia sūt indifferenter q̄ bñ q; male
fieri p̄nt vt ieiunare orare et elemosinas dare q̄ si fiūt ad hono-
rē dei et p̄ deū sūt bona et meritoria · si vero in fauorē seculi pu
ta p̄pter pompā auariciā et simulatōez vel laudē et hmōi · hz opa
in se sint bona tñ q; bñ nō fiūt scz recta intēcione sūt vana et de-
fectiōe detegenda · c · scpta in glo · ij · Qz dc? non est remunerator
nōim h̄ aduerbiū · h̄ est · dc? nō remunerat bonū q̄ fit s. d q̄
bñ et recte fit et recta intēcione p̄pter deū · vñ nō remunerauit iu
deos q; h̄ bonū op? fecerūt crucifigendo xp̄m vñ nraī sal? pueri
q; h̄ nō bñ ex iusta intēcione fecerūt h̄ p̄pter inuidiam · Dc? enī
cor interrogat nō manū xnij · q · v · si q̄d muenisti · Nec obsideras
q̄d fiat h̄ quo aīo fiat · xv · q · vj · c · j · in fi · vñ vers? Quicq̄d agūt
hōies intēcio iudicat oīes // y (Vt g̃ in nris laborib̄ non fru-
straremur meritis debent opa nostra esse supi? eleuata intēcionis
rectitudine · Interi? coaptata incorruptōis pulcritudine Inferi?
subiugata ex dñationis celsitudine. Primo oportet esse opa nraī
esse supi? eleuata zc̄ Sicut enī oculus mēby dirigit in opando sic
et intēcio facit opa bona tēdere ad fmē debitū scz in deū Exem
plū de balistario q̄ claudit vnū oculū tenens alīū apertū vt sagit

tā recte ad terminū dirigat intentū· Dic dz hō in ope suo apte
vnū oculū et claudere alterū ꝙ nō indifferenter ꝙ dz claudere sinis
strū ne in ope suo aspiciat ab bona tpalia et ad mundū ne faciat
opus suū vt ab hōibo videat et adquirat vanā gl'iaz· q; matth· vi
dicit· Si oculꝰ tuus· i· intētio fuerit nequā· tuū corpꝰ· i· opꝰ tuus
tenebrosū· i· sine meritis erit // Z Debet em oculū dextrū sem
per hrē apertū ad deū vt omnia faciat ppter ipm· Dz ad hoc otrarii
spūtū nos trahere aduersarii nr vt in exo habet· j· sheg· xj· ca
dicit· facia vobiscū fedꝰ vt eua oim vestrū oculos dextros a po
na vos cbprec triū vniuerso isrl· Nō sic karissimi ꝙ semp in omi
bus aspiciam? ad deū exēplo illi? boni regis Josaphat qui ait· ij
par· xx· Cū ignoram? qd agere debeam? hoc solū habem? resi
dui vt oculos nros dirigam? ad te qui es premiū et remunera
tio nra Dn et de discipl'is dicit matth· xvij· q; leuātes oculos suos
neminē viderūt nisi solū ihm· Dic et nos p otinuā vigilā et solici
tudinē debem? leuare oculos mentis q; neminē videam? nec pa
rentes neq; cognatos non carnales ppter qs· nō aut nec argen
tū· nō laudē vel honorē· ꝙ solū ihm in omibo opibo nris // A C
Dico sēdo q; oportet nos esse interi? illatos et ab omi immunda
latos putredine pctōr· q; fiant ex vase fetido et immundo non
nisi fetida et corrupta exeunt· sic ex corde corrupto iniqtate mihil
pgredit nisi maculatū et ingratū deo· Jac· nij· Emūdate mani?
pctōres et purificate corda duplices animo· q· d· ꝑm bonaue· Si
man? vel opa vultis esse mundi· studete pus purificare corda q
sūt fontalia operū nrōr pnāpia· Dz qui sunt hōies qui habeāt
munda corda? puer· xx· Quis pōt dicere mundū est cor meum
valde em est mirabile et detestabile q; toto posse hōies sic labo
rāt soliāte lauare corpꝰ a turpib? · mundare a vermibo capita·
mundare a noxijs intestina· mundare a sordibo vestimenta· qre
te in lectis munda lintea anima· in mensis munda mantilia· mun
da ferula· munda vina et valde munda mancipia· et q; non au
rāt habere interius mundissima corda // B Quare multi sūt
ypocrite sic es sepulcris exterius dealbatis· sed intus oīi spurci
cia plenis sicut cadaueribo mortuoꝝ· multi em observatōes hone
stā onōdunt q; tñ interi? iniqtate mundia ꝛc ceteros excellūt De q
bus oīibo dicit matth· xxiij· Ve vobis scribe et phariſei· qui mun
datis qs deforis est intus autē est is plen rapina et immūdicia
et addit· phariſee cece pus mūda qs est intus vt fiat qs deforis
est mundū· Dz dicret qs vtq talis ypocrita vel simulator qui

ostendit exterius honestatē vel sanctitatē quā interius non habz:
peccat semp mortaliē in tali oñione. Rñdit sanctus tho. dicens
q̄ in ypocrisi sunt duo scz defectus sūtatis et simulatio ipsius. si
ꝫ ypocrita dicat iste cuius mtēo fert solū ad apparentiā ita q̄
non curat hrē sūtatē ꝫ solū sāus vel honestus appatere sic sp est
mortale. si autē dicat ypocrita ille qui intendit sūtatez simulare
a qua deficit p pcīm mortale tūc quātus sit in pcco mortali ex q̄
priuat sūtatē non tñ ipsa simulatō est ei pcīm mortale sed dr ter
venīale qz discernendū est ex fine qui si repugnet charitati dei et
primi erit pcīm mortale puta cū simulat sanctitatē vt falsā do-
ctrinā semīnet vel vt adipiscat ecclesiasticā dignitatē indignus
vel tpalia bona in quibo finē ostituit. si vero finis intētus nō re-
pugnat charitati puta cū ab ipsa fictione tm delectat erit pcīm
venīale de quo dicit pbs. nī. erz. q̄ magis dicat vanus q̄ malꝰ
vñ qñ alīqs p bona opa que facit ex suo genere ad dei sermtium
ptinētia nō querit deo placere sed hoībo simulat rectā intentionē
quā non hz dicat ypocrita. Cū greg. ypocrite portantes dei im-
tentionē deseruiūt seculo q̄ p ipsa qz que se agere sancta osten-
dunt non ouersionē q̄runt hoīm sed autoꝝ fautorū. et ita simulāt
mendacē intentionē rectā quā non habent. ¶ Sed queris q9 C
an religiosus vel clericus negligens et non viuens sm habitū et
tonsurā exteriorē dicat ypocrita? Rñdet q̄ habitus sanctitatis
puta religionis vel clericat? signat statū quo qs obligat ad ope
ra perfectionis. et ideo cū quis habitū perfectionis et sanctitatis
assumit intendens se ad statū perfectionis transferre si per infir
mitatē deficiat non est simulator vel ypocrita dicendus ex eo q̄ d
non ostendat suū peccatū sanctitatis habitū deponendo. si autē
ad hoc habitum sanctitatis assumpsit vt se iustum ostendet pro
pter propriū commodum dicitur ypocrita et simulator. C D
Dico tertio q̄ oportet opera nostra esse inferius per humlitatē
subiugata. non enim debemus superbire de bonis operibus sed
humiliter subiugare. scitis enim q̄ arbores quanto altius ascen
dunt tanto minus fructificant vt patet de salice et quanto humi
liores tanto fecundiores. Sic spiritualiter quanto homines ma-
gis ostenduntur per superbiam et propriam reputationem beno
rum tanto minus in bonis operibus fructificant et quanto humi
liores sunt tanto magis in bonis operibus abundant. Eccle-
siastici tertio. ¶ Quanto maior es humilia te in omnibus.
Unde saluari si cupis oportet te hec duo principaliter seruare

Primū q nunq̄ facias opus bonū. Secm q facias oīe malum
Sic p̄mo nullū bonū facis qñ bona q̄ facis ex hūilitate ñ estimas
nec ex te ꝫ ex grā dei facta putas. Hic et oīe bonū facis qñ vt
vilissimū pctōrē te ipsū despicis et mala omissa nō meritis tuis
ꝫ diume mie te p̄seruāti ascribis. vñ aug⁹. in li. de sancta virgin
cate. omia pcta sūt hñda tanq̄ tibi dimittant a deo a qbo te de
custodit ne omittant. Qz queat vtrū aliqs possit se dicere pec
catorē vel peiorē latrone q̄ tñ osci? nō est alie? pcī. Et videtur
q̄ sic cā humilitatis q̄ vt habet in cañ. ad ei?. di. v. bonarū men
aū est ibi recognoscere culpā vbi culpa nō est. In oppositū ē tex
tus aug⁹. xxij. q. ij. Cū humilitatis cā mentitis metiendo effaceris
qd euitaras scz pctōr. Veritas autē ipsa in te nō est misi ita dices
tis te pctōrez vt etiā esse cognoscas. Rñdet glo. q̄ in genere p̄
qs dicere se esse pctōrē q̄ nemo sine crimine viuit et recognosce
do in se culpā esse nō peccat dūmodo ꝫ credit verū esse qd dicit. ꝫ
specialit dicēdo aliqd pcm de se cui? oppositū credit peccat mor
talit. Sancti ꝫ qui se dicebāt pctōres putabāt ꝫ ex negligētia di
uine grē q̄ hic nō tā bñ laborabāt sicut forte alij q̄ si tanta fuis
sent grā p̄dotati. Dñs scribit dñs bonauē. de btō frācisco. c. de eiꝰ
humilitate. Qz cuidā fratri deuoto tal viro monstrabat celi?
Cū semel idē frater esset in comitatu sancti francisci et vnacū ipo
in quadā ecclia deserta feruēti oraret affectu in extasi fact? vidit
inter multas in celo sedes vnā ceteris dignorē p̄ciosis ornatam
lapidibo et cū gla refulgentē. miratus intra se p̄celsi refulgentiā
thronī anxia cepit cogitatōe pquirere q̄s ad illū deberet assumi.
audiuit inter hec voce dicentē sibi. sedes ista etiā vnius de ruenti
bus fuit et nūc humili seruat Francisco. Reuersus demū frater
ad se ab orōis excessu virū beatū exteriꝰ p̄deūtē solito fuit mo
re secutus. Cūq; inde tes p viā de deo inuicē loqrent frater ille
visionis sue nō immemor solerter ab eo q̄siuit q̄d de se ipso senti
ret. ad quē humilis xp̄i seruus. videor ait mihi maximus pctōr
Cui autē cū frater diceret ex aduerso q̄ ꝫ nec posset sana cōsci
entia dicere nec sentire. subiunxit. Si quantūcunq; sce' eratū ho
minem tāta fuisset xp̄s misericordia p̄secutus arbitror sane q̄
multō q̄ ego deo gratior esset

Tertia ps i qua tractatur de largitate pie sub

uentionis ibi. Cū ergo facis elemosinā. Pro qua notandū q̄ qua
in oī actu meritorio duo esse oportet scz actus et modus. hinc
est q̄ p̄mo ponit motū indebitū vt vitet. hic aūt secō subiūgit

actū elemosine debitū vt exequat ibi·te autē facente elemosinā
hñ est sciendū q vt habet Mat. x. preceptū fuit nobis q qñ po
pul? erat congregand? q fieret simplex clangor tubar. ypocrite
autē qñ volebāt facere elemosinā vt viderent ad iactantiā prefe
rebant hmōi tubas // E Dñs ypocrita dicit ab yper qđ est sup E
et crisis qđ est aur. qñ deaurat? desup. matth. xxiij. Ve vob ypo
crite qui similes estis sepulcris dealbatis. vñ talis iactantia phibe
tur in oībus actibo et spāliter in actu elemosine. hic. Te igitur
faciēte elemosinā nesciat sinistra tua qđ faciat dextera tua. i hu
mana laus intētionē tuā nō destruat. Moraliter in hac pte horta
mur ad actū multū meritorū scz largitionē elemosinarū. Natu
ralit nāq oīa que sūt mūdi sūme sibi būfacere inuicē et adiu
uare. Bonū em̄ p̄m ꝑbm est sui ipi? diffusiuū et cōmunicatiuum
nā sol semp illuminat. ignis calefacit. aqua humectat. terra fru
ctificat // F Cū q hō fit melior oībus his debet etiā cōmunica F
re se in bonis suis et būficiū pietatis primis suis ostendere Nā
vt habet di. lxxxvj. Qui clementiā nō hz nec indut? est viscera
misericordie et lacrymar. q̄uis spūalis sit id est faciat opa spi
tualia q̄m ad exteriora nō adimpleuit legē xp̄i. Vt igit im-
pleas legem dei et merearis vitā eternā in xp̄o attende verbum
sapientis Eccl. xxij. Ante mortē bene fac amico tuo et p̄m vires
tuas exporrigens da pauperi. In quibo verbis notant tria i acti
one būficij vel largitione elemosinar. attendenda. scz cōferētis
celeritas. ibi. ante mortē. accipientis ꝓpinquitas ibi. benefac ami
co. patientis necessitas ibi. da pauperibo. Attendam? ergo in be
neficio celeritatē conferentis quia scz statim dto et libenter debet
beneficiū impartiri. nam sicut statim qñ membr ledit natura ad
ei? adiutoriū mittit sanguinē ad locū lesionis et hoc statim sine
violentia. sic hō stati n qñ videt indigentiā alterius. sponte cele-
riter et libēter debet sibi necessariū sbsidiū mittere et erogare. nō
em̄ debet expectare q roget. sed alterius petitionem preuenire.
Et hoc est qđ dicit seneca li. iij. de beneficijs Gratissima sunt in
quit beneficia hmōi facilit occurrentia et facilia vbi nulla mora est
misi in recipientis verecundia. sed sic nō faciūt qui anteq̄ paupe-
ri pecuniā denariū offerāt decies vultū auertunt Ideo dicit seneca
Vidi q nō tulit gratis qui cum precibus accepit. nulla em̄ res
carior q̄ que precibus empta est. Molestum enim verbum est et
onerosum dimisso vultu dicere rogo // G Est igitur celeri G
ter faciendū beneficiū quod ostendit cū dicit. ante mortē bñ fac
mors em̄ sp parata est. Et ideo cū dr añ mortē innuit q statim

fine dilatōe in vita sua p se dz adimplere non differre p? morte
ad heredes q statim obliuiscit nec qs ꝓmittit p heredes adim
plet. Exēplū. heremita q̄daz vidēs in q̄dam visione multas ani
mas in diuersis statibo. inter alia vidit virū vnū sedentē et añ ipsū
mensā stantē oīmbo boms repletā. et alia mensa stabat vltra cū
vacua a quo q̄rens q̄d significaret Rñdit mensa illa que stat añ
me sūt opa mie et alia bona q̄ fec añ mortē et illis boms mod
vtor. mensa vero p? me posita signat q cū adhuc viuerē vtor si
lis et amicis heredibo meis mandaui vt anime mee in aliq̄ subue
nirent. et ecce adhuc stat vacua q mei obliti sūt. Et ideo quida
sapiens dicit. Fac bñ dū viuis p? mortē viuere si vis. Ecādo at
tendēda est acapientis ꝓpinquitas q ceteris paribo amicis ma
gis tenemur bñfacere etiā ꝓpinqs et parētibo q̄ extreis et remo
tis. hoc em docet natura. Cor em magis et ꝑ⁹ infundit de calo
re mēbris sibi ꝓximis sicut sūt epar et renes q̄ remotis sicut sūt
manus et pedes. Sic etiā magis ꝓximis q̄ extraneis tenemur
bñfacere Vñ seneca. q̄uis oīmi petēti date debeas tñ in bñfico
spectandi sunt acapientiū mores anim? habitatio societas et obse
quiū nobis impensa. qs em est dtra istos qui in cōsideratis mo
ribo ātius et plus tribuūt histriombo et hui⁹modi turpibo psonis ꝓt
malaz societatē et inhonestā dersationē q̄ honestis et religiosis
Vñ aug. vt habet trāssūptiue in can. di. lxxxvj. Donare res su
as histriombo īmane. i. maxim pcēm ē. Hinc q̄dz q̄tē an volēs fa
cē elemosinā debeat habere drāz psōaz. Et videt q nō. xvj. q. j.
si aīpis vbi habet q elemosina indifferent oīmbo est facēda q
scriptū est. Omni petēti te tribue. Contra ibidē in glo. Desuper
elemosina in manu tua donec inuenias iustū cui des. Rñdet re
habetur. xlvj. di. quiescam? q eoz qui petūt elemosinam aliqua
petunt quasi ex debito vt p̄dicatores et plati ꝓ sustentatione ex
portis. hij em sūt dgni et cōstat q tale officiū est eis cōmissū sūt
acapiendi et elemosina est eis danda rōne officij a quasi ex debi
to als nō. Aliqui vero petūt p nutrimento et sic indistincte est
oīmbo danda. nec in hijs sunt examinandi qm abraham hospi
talem se circa omnes ostendebat. Si enim scrutator fuisset circa
refugientes ad se nunq̄ angelos hospicio recepisset. fortassis
enim non putasset eos angelos sed deum cum requis repelle
ret sed quoniam omnes acapiebat. suscepit et angelos. non
enim ex vita eorum quos acapis mercedem tibi retributurus est
deus sed ex voluntate et honorificentia multa ex miseri cordia
et bonitate Et sic habemus q ommibus hominib? indistincte est

elemosina danda nisi qs ꝑpter securitatē ubi negligat iustitiā si
cut quidā histriones et meretrices quibꝫ subtrahēduz est nisi fa
me moriantē. Etiā attendend? est ordo charitatis vt ceteris pa=
tribꝫ pot? denē bono q̄ malo et cōsanguineo q̄ extraneo Et de
illa loq̄tur tibi illa auctas dei desudet elemosina. J. Tertio
attēdenda est patientis necitas qđ oñditur cū dicitur pauperi
q̄nto em̄ qs est paupior tāto magis dēmus sibi beneficiū largiri
Juxta illud ps. Disperſit dedit pauperibꝫ Jsta em̄ est regu-
la euāgelica quā dedit nob saluator luc. xnij. dicēs Cū facis cō-
uiuium noli vocare diuites ꝫ voca paupes qui non pñt tibi re=
tribuere Qđ tñ est otra mores mūdanoruz qui non pauperibꝫ
et indigentibꝫ ꝫ potius diuitibꝫ et potētibꝫ sua cōicant beneficia
vt ea retribuāt De qbus dic veritas luce vj. Si bñfecerītis hijs
qui bene vobis faciunt que vobis gratia? quasi diceret nulla. Vñ
psa. lxxj. et in epistola hodierna. Frange esurienti panem tuum
dicit frange id est diuide non tm̄ vni sed multis. esurienti id est
pauperi nichil habenti panem tuum nō alienum de laboribꝫ tuis
adquisitū. non de rapina furto usura deceptione ludo ꝛc. et ege=
nos vagos. nō tuos amicos diuites habentes. sed egenos pau=
peres honestos religiosos magis indigentes induc in domum
tuam non in stabulum porcoz. in locū despectum. Cum videris
nudum non superbe vestitū operi eum et carnē tuā id est ꝓximuz
nō despexeris

Sabbato post cinez.

Qum sero fm̄ esz erat nauis in medio
mari et ihs solus in terra. Mar. vj. R Dns dic. rij
poluti. q̄ ars supplet defectuz nature. ptz. qñ em̄ de sero
deficit lum̄ naturale scz sol candela artificialis incendit vt dom?
illustret Etiā q̄ ponderositate corpis naturaliē ascendere nequit
artificialē querit scalam vt arte ascendat. sic etiā nō valēs aquā
transire nisi mergatē. nauē intrat mediante qua ad portū dedu
citur Sic spiritualiē vbi hominī regula naturalis deficit ꝓuidit
de artificiali vt defect? nature suppleatur Nam vt habetur ex de
sum. tri. et fi. ca. c. firmiter. in glo. bern̄. super verbo ꝓposito. de
us tria distinxit tempora. scz tempus ante legem sub lege et tē=
pus gratie. in quibus homines distinctas habuerūt regulas vi
uendi In tempore ante legem habebant ius naturale quo rege
bantur quod consistebat in his verbis Quod tibi vis fieri ni
hi fac. quod non tibi noli. sic potes in terris viuere iure poli. di
j. in pncipio. Cum autē homo in hijs deficeret. vnusqq̄z corrū

pens viam̄ suam vt dicāt̄ gen̄·vj. Deleta om̄i carne per diluuiū̄ deus hūc defectū̄ naturalē volens subleuare per artē dedit mo-
si decalogū̄ in tabulis scriptū̄ vt postea sub lege quasi sub arte regerent̄ que omnia in figura cōtingebant vt tempore gratie cō-
plerent̄ Cū autē venit plenitudo temporis scz tempus gratie qđ
sero erat factū̄ venit filius dei solus in terrā id est carnez huma
nā sumere de virgine vt omnes de angustijs et miserijs liberaret
ponens nauem·s·matrē eius in mundo mediante qua q̄si artifi-
ciali instrumento ad portū̄ salutis diu gemur· Dicāt̄ igit̄· Cū se-
ro factum esset et ihs solus in terra erat nauis in medio mari·vel
nauis designat pen̄tentiā que nos de periculis mundi in sero hu-
tēporis pōt ducere ad portū̄ salutis ¶ Querit̄ de prima ap-
plicatione an sūma dei misericordia que de se om̄ibus equaliter pre
sentat̄ nobis p matris xp̄i merita singulariter cōcedat̄ Hec que-
stio vnū̄ p̄supponit et aliud querit· supponit em̄ q̄ misericordia
dei om̄ibus equaliter presentat̄·deinde querit si dei misericordia sin
gulariter habeam? per matrē xp̄i·Qđ autē supponit pz per xp̄m
dicentē math·ix·Misericordiā volo et non sacrificiū̄· q̄si diceret
misericordiā in vob̄ desidero magis q̄ aliqđ bonū̄ op? ai et ego
omnibus misereor et plus misericordiā om̄do q̄ aliqđ op?·vñ aug̃
in quodā sermone Sicut fons emanat aquaz om̄ibus recipere vo-
lentibus et fiat sol cū suo radio repñtat̄ vt luceat om̄ibus sup terrā
et tñ nō est ex defectu fontis si aliqui nō recipiant aquam nec ex
defectu solis vel sui radii si aliqđ obstaculū̄ apponat̄ vt nō relu-
ceat exñtibus in domo sed ex defectu nolentis recipere seu ponen
tibus obstaculū̄ vt sol non in domo recipiat̄· Sic non est ex defe
ctu dei misericordie que de se representat̄ omnibus sed ex defectu
nolentis recipere eaz Sed ad quesitū̄ respondendo dicāt̄ q̄ dei mi
sericordia principaliter dat̄ p xp̄m quasi per originē vnde efflu
deinde per matrem quasi per singularem impetratricem qđ om̄i-
do ex dictis mag stri·nj.sententiarū̄ di·j. et sui cōmentatoris bo-
nauēture ibidē·ar·q·q ij·dicentiū̄ q̄ misericordia dei maxime fa
cta est per incarnationem sed incarnatio facta est per matrē vir
ginē·igit̄ misericordia facta cū xp̄o est de maria virgine Unde
xp̄s pendens in cruce reconcilians humanā naturam suo patri di
xit matri cōmittendo sibi Johem·Ecce filius tuus Joh·xix· qua
si diceret ꝑm quosdam glosantes q̄ in te matre solum fides ec-
clesie permansit ideo nunc habeas curaz de ea cū filio quē tibi cō
mitto vt nauis ecc̄e tua misericordia gubernet̄· Possū ꝑ dicere
dño q̄ ps·xlvij· Suscepim? de? miaz tuā in medio tēpli tui·i·m

ecclesia p meritū mris tue ¶ M Querit̄ p scd̄a applicatione: vtr pnīa sera in angustijs mortis constituti sit nauis salutifera ducēs eos ad portū salutis In ista qōe fic pcedā duo tangendo Prio q pnīa in extremis vix sufficiat ad salutē. scdo q nō pt esse nimis sera dū tn̄ sit vera De pmo in extremis pnīa vix vel raro est vera et sufficiēs ad salutē et h̄ ppt̄ illa motiua q̄ tangit btūs aug⁹. in li. de pnīa. et allegat̄ de pe. di. vl. c. null⁹ expectet Pri mo q ex dolore mmo et ex cōpassiōe vehemēti impedit̄ vsus libe ri arbitrij fic est in extremis qn̄ nō est spes de vita hōis vt cōtin git in sūmersione vel vulneratōe vel graui infirmitate qn̄ cruciatus ligat mēbra et dolor sensū p̄mit q hō vix aliq̄d cogitare valet q dz esse voluntaria ppt̄ deū. presumit̄ em̄ in tali puncto q si remot⁹ esset a tali periculo siue pena nō extorq̄ret a se talē displicētiaz vt dicat aug̃. Et vt cōiter de infirmo in extremis est sicut de hōie exīte in periculo maris q̄ merces suas p̄icit ad mare vt euadat periculū. tal⁹ hz aliq̄d voluntarie et aliq̄d de inuoluntario voluntarie p̄icit vt euadat periculū. inuoluntarie q nō libenter perdit. fic infirm⁹ in puncto mortis posit⁹ q̄i videt̄ a se extorq̄ re actuz displicētie ppt̄ timorē pene nō ppt̄ amorē dei et iustitie oportet autē nō soluz timere iudicē h̄ fm aug⁹. diligē. scdo q ha bit⁹ mal⁹ vsq; tūc ōtinuat⁹ multū retrahit ab actu pnīe vt mun d⁹ quē dilexit: filij si sūt q vxor et oīa delectabilia vehementer illi impressa. quō em̄ ethiops p̄t mutare pellē suā et pard⁹ colo rē. fic et vos bñfacere ñ potestis cū nihil aliud nisi maluz facere didicistis Cōsuetudo em̄ difficulter p̄t frangi cū sit altera natura fm ph̄m. tertio q in tali puncto arduo hō nō est bn̄ dīs su oz actuuz. ppter illa dicit aug⁹. v̄ sup̄. q periculosissimum est expectare sero tinā pēnitētiaz ¶ N Modo de secundo q pnīa numq̄ est nimis sera dum tn̄ est vera. ratio est. q̄ diu em̄ hō habet vsum liberi arbitrij cū discretione potest peccare peccato interiori licet q̄nq; non exteriori saltem cōplacendo peccatis priuscōmissis ita etiā potest dimittere peccata per displicentiā. ppt̄ Hoc autoritatibus aug⁹. vbi de vera pnīa dicit. pēnitentia si in extremo vite in hiatu aduenerit sanat et liberat. et ezech. xviij. quanq; hora pctōr ingemuerit et conuersus fuerit vita viuet Ex illa aucte colligit q malicia q̄ntūcūq; iterata et ōtinuata fuerit nō phibet q̄n hō possit v̄e pēnitē si facit q8 in se ē. Exemplum in malo fuisse pessimo hōie de q̄ scribit. iij. reg̃. xxj. q fuit rex sup ihrl̄m et malus in multis. primo in hoc q totū ppl̄m induxit ad adorā dum ydola et posuit ydola ad tēplum et destruxit aras dei viuētis

Secundo sacrificauit filios suos p ignē ita q̄ ꝑm doct· fecit sicō
di ydolū moloth q̄s fuit ereū et sic ígmtū fecit filiū ampleti d
sic sacrificauit filios suos ydol· Tertio impleuit ihēm sanguine
innoxio vsq; ad os· i· ocādit oēs ꝓphas dñi q̄s inuenire pote
rat· et ysaiā ꝓphaz sanctū qui erat de stirpe regia iussit serra lig
gnea serrari vt eo magis affligeret Post hec mala oia ꝑm doc
pentuit q̄ misericordiā inuenit quare nemiñ desperandū est q
hac vita· licet ꝓpt hoc nō differas penitere q̄ nescis horā et tpꝰ
math· xxv· Vigilate itaq; q̄ nescitis diē neq; horā Quantum
nūc ad expositionē et ꝛtinuationē euāgelij hodie dicebā quo tem
pūt amhilari simstra intētione· hodie quo laboratores ꝛtinuā
tēptatione et adiuuant xpi ꝛsolatione et ꝑm hoc sūt tres partes
pūtis euangelij· In prima notat d vigilia laboris necessitate ibi
Cum sero esset· In secūda de xpi gubernationis principalitate
vtilitate ibi· ego sū· In tertia de ppli infirmitate q̄ miraculosa fu
mitate ibi· Et quotq̄t tangebant eū

Quantū igitur ad primam ptez est sciendū

vt habet Joh· vj· Q̄z ihs post miraculuz factuz de q̄nq; pambo
fugit a ppl̄o in montē solus orare q̄z volebāt eum facere regē
sup se viso isto magno miraculo tūc cōpulsi sunt discipuli ascen
dere in nauiculā et eum precedere trans fretū ad bethsayda· sed
hoc factuz est sero Et dum essent in mari venit ventus contrarius
contra quē oportuit eos laborare multū remigando· Et ihs vi
dens eos laborare arcta quartā vigiliā noctis venit ad eos ambu
em q̄n rebellionē habuerūt inimicorū diuiserūt noctē in quatuor
vigilias i quibo custodiebāt ciuitates Et quarta vigilia ꝑm ho
dam erat mane in diluculo in quo venit ihs ad discipulos Q
Morabit q̄z vndiq; habem? inimicos nobis aduersantes ygnē
etiā vigilam? Nā hīs magnā cāz corā iudice pendentē et alter
tū aduersariū modicū adq̄escit sed solerter vigilat vt cāz defen
dat et se ipm a pena liberet· q̄z vt habet ex de cōsue· ex parte in
glo· viglantibo et nō negligentibo subuenit iura· debem? etiā
solert vigilare vt cāz pendentē corā deo de accusatiōe pctōrū non
negligam? sup q̄ astut? aduersari? dyabol? nos semp accusat·
Debem? ḡ vitā nrāz q̄ opac nocti ꝓpter obscuritatē pctōy diu
dere in q̄tuor vigilias in q̄bo vigilare dēm?· Et prīo in opibo co
tritiōis et pnie Secdo in opibo sctificatōis et remuolētie Tertio i
opibo opassiōis a mie· Quāto i opibo suotōis a sapie Prio in
opibo cōtriciōis ne iuemamur a iudice fic fatue vgines de q̄bo

Matth. xxv. dormierūt oēs ꝛc. Dñ tremor ij. Cōsurge lauda i no
cte i pn̄o vigilian. effūde sicut aquā cor tuū in ospcū dñm scz vt
cor tuū sit aquosū p lacrimabilē opunctōez: totū effusū p fidelez
confessiōez Pp. Notanr̄ ḡ dicit sicut aquā de q̄ nec colōr nec
sapor nec odor in canali remaneat vt sic nō tm̄ pctā: ḥ etiā oēs ē
cūstātias aggūātes ofiteri oporteat vt ē q̄litas crimis pfone lo
cus tēpr̄ et pseuerātia Quia tāto gr̄iora sut pctā q̄nto diutius
infelicē aiaz detinēt alligatā Est insup circūstātia repetitio pctī
dimissi siue reādiuatio in pctm̄ qđ declaro qr̄ q̄ penituit de pec
cato ptēr legem generalē obligātē ad nō peccādū etiā innocētē
teneť iste duplicū lege spāli nō peccare scz lege gr̄itudis. et lege
promissi Primū pz qr̄ exīti in pctō mortali: nullius ē dr̄? debi
tor nisi pene eterne Igit̄ si sibi grām ofert. ḥ erit deus maxime
gratuitū. a liberalit̄ collatū. et p̄cipue si ē grā eq̄lis collata alr̄ in
nocēti ḡ ille ex lege gratitudis: tenet̄ deo spāliť. ꝓpter illud do
nū sume liberalit̄ collatū. et p ons offendēs postea: grauius pec
cat ꝓpt̄ ingratitudinē Secūdū pz q̄ penitēs q̄tēscūq̄z digne pe
nitet: obligat se saltē voto ad nō peccādum in posterr̄. qr̄ sine
tali ꝓposito non ē digna pna. et ꝓpt̄ ḥ astrictus ē ad nō peccan
dum lege generaľ iustitie. ḡ si peccat trāsgrediť duplicē legez
et p ons graui? peccat Tz hic oriť dubiū aut pctm̄ dimis
su fit circūstātia aggrauās pctm̄ reādiui. an oporteat confiteri
oēs circumstātias aggrauātes. vt dr̄ de pe. a re. c. dr̄? q̄. id est
Si oporteat in spāli ofiteri pctā pterita. tāq̄ circumstātias agg̃
uātes Rñdeo q̄q̄ fit licitū et forsan vtile. non videť tñ necārium
illa cōfiteri in spāli qr̄ imq̄ntū aggrauāt pnt exprm̄ sufficienť in
confessione absq̄z expssione istorū pctōrū pus dimissorū in spāli
expone dicēdo de magnis a multis pctis alis penitui. et vt spero
in dño mihi remisisse. et ego fui magis ingrat? nūc peccādo Ista
em̄ emēdatio vite dr̄ pma vigilia: qñ sic intuēte et pctōrū ofessio
ne: pctōr dolet deum offendisse et grāz amisisse Hāc vigiliā q̄li
bet hr̄ē dz. sicut exēplo pauonis instruimur. q̄ pr̄? pmuz somnuz
cuigilat. et clamat. qr̄ pulcritudinē suā se amisisse timet. Hic et
hō p dr̄mitōez culpe et negligētie grāz amittit et pdit. q̄ quidez
grā ē indumētū et pulcritudo aie. sine q̄ filia eterni regis turpiť
ēsi nuda incedit ¶ Si Secundo vigilare debem? in opibz scī=
ficatōis et benuolētie Marc. xiij. Iamitte ū ꝓcipit vt vigilet Ja
nitor ē timor q̄ sp vigilare dz. ne remissi sim? i bonis opib. Hec
ē virga vigilās Hiere. j. et Lu. ij. dr̄ q̄ pastores erāt vigilantes
sup gregem. scz sensuū. cogitationū. affectionū. locutionū. et hr̄?

Exēplū ꝟ hēm? de vigilia passerū Vñ ps. Vigilaui et fact? sum sic passer solitari? in tecto. Passer primo tenerime diligit pullos suos et in foramibo petre. ne ab acapitro capiant. mdificat. scalpo q̄q̄ glutit ato digerit ꝓpt̄ caliditatē. nec vigilare cessat. Sic i ꝓposito ꝟu? fidelis dz pullos suos. i. opa sua diligē. ne in eis fiat negligentia p audiam. et in foramibo petre. i. xp̄i absconde. ne in eis fiet fraus p vanā gl'az Secūdo dz in eis esse caliditas dilectōis. ne opa nra sint cruda. ꝟ charitate decocta et inflāmata. Tertio vigilare debem? in opibo cōpassionis et mie. Apo. iij. Est vigilans a firma cetera q̄ moritura sunt. siue p pcm. siue p tpalū defcm et sic p duplicē miaz scz spūalē a tpalē ꝓximis subuenēdū. Hy? exēplum hēm? in gruibo q̄ alēnati vigilant p seimicē hntes solicitudinē. disponunt vigilias de nocte explorāt alie ex q̄ pte tēptent insidie pcedit vna ceteras et p vices suscipiūt vigilias Isti sunt vigiles q̄ custodiunt ciuitatē. Cant. iij. q̄ diligent dicūeūt vt suppleant aliorū defcm et ncātatē Qui to vigilare dēm? in opibo deuotōis Cant. v. Ego dormio. et cor meum vigilat Vigilat cor dormētis. qñ viget affectus cordis in grā deuotōis et otēplatōis Hy? hēm? exēplum in philomena. q̄ p totā noctē cātat et vigilat. dum ppēdit diē appropinq̄re. sic deuot? hō nunq̄ qescit a laude dīna. et q̄ntomagis ppēdit graz appropinq̄re. tātodulci? vigilat et in orōe et deuotōe cantat. dicēs cum ps. Deꝰ ds mus ad te de lu. vi. Hec em ē q̄rta vigilia in q̄ ihs venit ad discipulos in diluculo. ¶ ℌ.

Secūda ps in q̄ notatur de vtili ꝓsentialitate gubnatoris xp̄i Nam qñ ad discipulos naue ascēdit. cessauit vent? in eꝰ pūtia. in eꝰ absentia apli fuerit in mag̃ periculo. putata ex noctis obscuritate. maris tēpestate. nauis prauitate. undaꝝ otrarietate. et laboꝝ gūitate. nec mirū. q ꝟ pericula ostēdūt. q ꝟps ñ aderat. vñ Hiero. dño in mōtis caumine ꝓmorante statim vent? otrari? oritē. et turbat mare. et pericitātur apli et tādiu immēs naufragiū perseuerat. q̄diu ihs venīat. ¶ Mo raliter ē notand q ꝟ fic in naturalibo vide?. q ꝟ q̄ntūcūq̄ defect? dependet ab aliq̄ cā. tūc deficiente cā. deficit eē effect? Sic defi te sole a q̄ dependet radi? solaris a illustratio. deficit et illumi tio Et deficiēte nauta et gubnatore. deficit salus nauis Est em pūtia naute cā salutis. et eꝰ absentia cā sūmerfiōis. vt dz ij. phi. Sic spūaliē cū oīs sal? dependeat a xp̄o. q. ꝟm apl'z. Per ipm et

ā ipso q ī ipso sūt oīa. et via p mare hȳ? mūndi ad btitudinē fit multū pic' osa. ē em vt 8z de pe. di. ȳ. citȳ? ī glo. valde arta: vt oēs nos saluz a ubēt de piaū vult nos sua pnīalitate osolari: di tes Cōfidite ego sū. nolite timē ¶ Dīt nāqz ī eū ofidē Inapien tes q̄s ifōrt ne peāt. Profiētes q̄s ofortat vt opleāt. Profiē tes siue pfū q̄s obuat vt pmaneāt Inapiētes em sūt. qui vere penitēt: de pteritis. et ponūt firmē vitā emēdare Hȳ sūt q̄ p° nauē trahētes sūt a tra Nā q̄ cito hō p pnaz vitā suā ponit a mūdo elōgare. et iapit pemtere: obuiat pirata ifernal'. ventovo luptatis et carnalitatis tā valido: q ñ solū cor: ħ eē oēs sensus cō turbet et irritet. et q hō nesciat q̄ se diuertat Cogitat em si lux uri os? duz fore mlieres dimittere. si auar? pecuniā. si raptor ra pinā. si ebos? ē pulā. et sic dulcedine voluptatis carnal': multi re tardant' a capiunt' et occidunt' ¶ T ¶ Quare plato ī phedrone ait Esca oīm malorū ē voluptas. q ī ea capiunt' hoies sic hamo pisces. Ille malū opar' cuidā piculo maris. de q̄ narrat Boe- tii de oso. metro. ix. dicēs Q vlixes q̄dā strenu? miles rediens de bello tropano. decēmo errauit p mare Uno vero tpe vidēs q̄n dā isulā ī q̄ erat pulcerrima dña. q̄ figura sol' dicebat' ad quā applicuit et itrauit Ista p incātatōes et carmia miscuit q̄dā po culū q oēs de eodē bibētes sic voluit a natura et spē hūana ī be- stias trāsmutauit Hic socios vlixis. vnū ī apz. alū ī leonē. ēū in corū suo poculo pmutaut Q8 vidēs vlixes p odorē vnus floris quē sibi dederat regia trope. piculū euasit Ulixes strenu? miles. ē hō q̄ sēsualitatē rōe uicit Hic em more mūdanoz viuēs sm sēsualitatē. nihil denegās oau' l' cordi. multo tpe petic' ose erat. et mē oīa picula maxima ī mūdo reperit voluptatē cari quī ñc oau' oīm hoīm pulcerrima adiudicat'. ħ sit ē pissiā et piu lossiā: nā p suas incātatōes et deceptōes q̄s dā a rōe trāsmutās in bestias: vnū in lupū rapacē feat. sic nobilē raptorē. alū ī vul pē sic dolosū mercatorē. vnū in canē latrātē. sic iudicē l' aduoca tū mumiapē ꝛc. Hoc piculū euadere pt sol? vlixes sez pemtēs q̄ vt strenu? miles ħ oīa post posuit et uicit p odorē suauissimum floris xpi. quē pepit regia celoz. et pnaz ī apicti panauit. ¶ Secūdo pfiētes timere ñ dñt. ħ ofidere q ihs eos ofortat. vt op? iceptū opleāt otra oīa aduersa Nā q̄nto nauis ī mari pfū dio? et lōgio? trahit. tāto magis vr? trahētiū laborē. melio? tñ esh nauē a tra ñ discedē. q̄ añq̄ eminū et portū attingant. remigā- tes a labore cessare Hic nōnulli sunt in pn° valde feruētes ī orā do. ieiunādo ꝛc. Ex modico intuallo tpis pnato labore. cautūē

ãdia·q a labore quiescūt·nec mediū·nec portū bñtudis ad
q̃runt optatū Hñt em̃ ventū audie vel ociositatis·que dyabolus
cõtra pficẽtes suscitat·vt eos ipediat·et aias eorū capiat Otio
sitas em̃ et voluptas arma sūt hostis antiq̃ ad mseras aias capi
endas vt hz ex de renū·misi cū pde·in glo· Cõtra hunc ventum
dem? fortit remigare et laborare·hm q Hiero·hortat rusticum
monachū·vt recitat de d·di·v·nunqd·dicẽs· Semp facto alie
qd opis·vt dyabol? inueniat te occupatū Querit em̃ dyabol?
quo virtuosos p dulcedinẽ sue inspiratois delectet Inspirat em̃
dulcedinẽ quietis·lenit vestiti·suauit refiã·pocula sapida·lecti
sternia mūda·et cerimonialia mollia·cõuenire magis nature q̃ hy
rū otraria·viz·ieiunare·esurire·sitire vigilare·nunq̃ qescẽ que
vox ẽ multis tã dulcis armonia·q statiz obtus periculis obdor
mūt·et sensibꝰ sopiunt Istud ãt malū opat cuidã periculo ma
nis·de q̃ in fabulis poetaꝝ recitat·qd est syrenaꝝ cantiũ· Di
cunt i mari eẽ mōstra·qd syren dr·hñs ex p te vna facẽ virgis
ex parte altera formã pisis Et dr syren·q̃si trahẽs Syron em̃
grece dr traho latine·ex eo q syrẽ p dulcissimã armoniã hoies
attrahit·et obdormire fcit. et attractos occidit· // x Nam vt
recitat alexand in antillario poet q vltres p? destructõez tropo
per eas trasitur? talu fuit vsus cautela q aures sociorū suorū cera
obturauit. ne syrenaz armoniã audirẽt et obdormirẽt Semetip
su ãt malo nauis alligauit et sic euasit Syrẽ ẽ dyabol? qui dul
cedine inspiratois conat oes a labore ad otiū trahe· et allectos
quiete occidere et submergere Dz g̃ pficẽs aures suorū sociorum
quinq̃ sensuū obturare·i·cera instabilitate et fluxibilitate tpis
cõsiderãdo quietẽ hãc et solatõez statiz fluere a p? inquietẽ et
nam obtinere·et malo cruas alligari per firmū ꝓpositū et sic po
tens illꝰ maluz euadere // y Tertio pficiscere dñt et ñ timẽ
q ibꝰ per pñtiã suaz eos obuiat·vt permaneant Naz tpe tẽpe
statis nauicula maxie periclitat q̃ntomagis portui approp̃inq̃t q
reperc̃utitur et q̃nq̃z vento subuertitur Sic vita perfectorum est
periculosa arca finem·q vẽto temptatois maxime reperc̃utitur
et dimisso culmine perfectionis in ymum deiicitur· Vnde valde
fraudulenter contra tales perfectos ventū spiritualis elatois et
ꝓprie confidẽtie dyabolus suscitat vt eos peruertat·mouẽdo spe
cies a fantasmata omniuz bonoruz et virtutū i memoria reductos
et eorum memoriaz facit vt in hijs oplaceant·in q̃ oplacẽtia su
ministrat venenum vane glorie· Consideratione em̃ virtutū et
logitudine tpis putic dei putãt se i hijs meritis multis domꝰ so

re dignos et gratijs · vel cōgitāt se talē in bonis firmatos · q̄ i-
possibile sit labi in pctm̄ et sic q̄nq; minia ofidētia minis caute i-
cedētes cadunt q̄nq; in pctm̄ · Dñs apls · j · cor · x · Qui se existi-
mat stare · videat ne cadat · Cogitare dz hō · q̄ nihil ē in mundo
q̄ trāsmutatōez ñ hēat Et iō mundꝰ dr a motu · q̄ ñ est tā fot
tis · scūs · prudēs · qui tm̄ de se ofidere dz · ꝫ sp timere · q̄ sic mlti
ceciderūt sci et fortissimi · ita ec̄ et ipse cadere pt · vñ Apls · Vide
te quo caute ābuletis · ñ q̄si insipiētes · ꝫ vt sapientes redimētes
tps · qm̄ dies mali sunt · Istud nāq; malū opaē cuidam peritu
lo maris · qđ fit per cete beluam marinā · q̄ fixa ad tēpꝰ permanz
in mari in aliq̄ loco q̄ sic stans colligit lutū in dorso in q̄ crescūt
gramina · et herbe virescunt · vñ fit q̄si mōticulus virens · qui aūz
nauigantibo apparet · illic applicāt · vela soluūt · et ibi figunt · esti
mantes se in tra solida eē · ꝫ ignē accēdunt p nccārijs deo quen
dis · bestia calorē sentiēs se subito subtrahit · et collocatos in ma
ri mergit Hec bestia designat mundū rōe instabilitatis lz q̄nq;
ad tps in psperitate vm̄ vel alteri in aduersitate stare videaē q̄
cōtinet multū lutū pctōrū · in quibo mundani q̄si in virentibo flo
ribo gaudēt · intātū q̄ q̄nq; ec̄ nauigātibo in vita perfcā hītabiē
appareat · deponendo velū timoris dei · cōfidētia ppria ad eū decli
nant · alijs mūdanis colhītātes · comedūt · bibunt · et loquūtur m
hil timentes decipiunē et pctis inuoluūtur · a sic mundꝰ eos i p
fundū mergit infernī Nulla igiē ofidētia ē hūna de mundo · ꝫ
sp timendꝰ · ꝫ sola ofidētia est in dño hūna · qui pt nos in bono
conseruare · dicens Confidite · ꝛc̄ ·

Tercia pꝰ in q̄ tractatur de miraculosa pote

state q̄ oēs infirmos curauit · solum per tactū vestimēti eꝰ · q̄ vt
lu · vj · dr · Virt? ex illo exibat · et sanabat oēs · ‖ Z Morahē
est notādum · q̄ sic videm? naturaliē aliq̄s fructꝰ gēmas siue b
bas eē magne virtutis · q̄ tāgētes solū pñt ofortare ac ofolida
re Vñ psaac et plīniꝰ in dictis · dicunt duo eē genera malogānato
rū q̄dā malogranatū est dulce qđ hz virtutē ostringendi · ofor
tādi · et cōsolidandi ec̄ · Alterū qđ ē acetosum · naturā ex calore de
ficientē · repat mirabiliter et confortat · valet contra epatis cale
factionē · et cordis defēm · Vñ legiē in de pomo q̄ morte Arest ·
p ofortatōe cordis et virtū in puncto mortis in manu tenuisse
pomū · Et si natura tāte ē virtutis sanatiue · q̄ntomagis deitas i
carnata q̄ cōdidit naturā · si ex deuotōe cordis tāgit · nob iuisibi
li demōstratōe siue grē pbz medicinā salutis vñ theodosiꝰ i pīnali

ſuo·vt tractat de pe·di·ij·quid ē· de? ſalutis et ſcitatis auctōr et
largitor·pleñqz p̄bz hoī ſue p̄ñe mediāna īuiſibili admiſtratōe
ſcz ſi tāgit et iplorat (Debem? igit fincera deuotōe p ſalute
et ſanitate tāgè veſtimentū xp̄i·q deitas fuit velata:aia xp̄i coro
nata: caro xp̄i arcūdata Primū veſtimētū ē hūanitas·q vt veſti
mētū corp? deitatē abſcōdit a occultauit De q Ruth·iij· Induè
veſtimētis·et abſcōdè in area·vt ñ te videat hō Iſtud veſtimē
tū fuit coloꝛe purpureū·et hꝫ p vulneratōes et ſanguis aſpſiones
Quare ypſa·lxiij·q̄t ꝓpha in pſona inferiorū angelorꝫ mirātiū
xp̄i paſſiōes dicēs Quare rubꝫ ē indumētū tuū·et veſtimēta ſic
calcantiū in torcular Figurat tunica Joſeph·intincta in ſāguine
hedi·et oñſa p̄ri·geñ·xxxvij·Sic hūanitas xp̄i innocentè vulne
rata et ſāguine aſpſa in paſſiōe·oñdebat p̄ri celeſti·qñ i patibu
lo cruis ad cēlū leuabat·C? veſtimēti fimbriā·i·aliquā modicā
paſſiōes q̄cūqz ex deuotōe tetigerūt·virtutē et grāz adq̄rit· Se
cundū veſtimētū ē virtutis et grē·q aia xp̄i p̄fectis ſpiritibꝫ i cēlo
fulget·Nā ſm mgīm·iij·ſen·di·xiij·aie xp̄i collata ē tāta grā q
maioꝛ creari ñ p̄t· Iſtud veſtimentū ē aureū de q ps̄ ait·Aſtitit
regina·i·aia xp̄i·a dextris tuis in veſtitu deaurato circūdata va
rietate ſcz virtutū·Figurat in veſtimētis regalibꝫ q̄bꝫ heſter in
duta·in atriū regis aſſueri·ītrauit·regē placauit a ꝑpl'm libera
uit Heſter·v Fibriā·i·aliquā ptīculā hꝫ veſtimēti tāgè dēm? per
imitatōz·qz qđ ad plenū ñ poſſu? tāgè ſaltē ptē tāgam? et grāz
et gl'az adq̄rim?·Tercīū veſtimētū ē vter? virgine? marie ge
mīnis dei·q caro xp̄i nouē menſibꝫ circūdabat·et tegebat De q
Hie·xxxj·Nouū faciet dñs ſup t̄rā·m'r cīūdabit vir gremio
vteri ſui Iſtud veſtimētū ē ſtragl'atū vulgariter geſtreymet: de q
dr puer·vl· Stragulata veſtē feat ſibi·biſſ? et purpura idumea
tū e?· Nā ſic ſtragulatū ē diuerſis coloribꝫ coloratū·ſic corp? et
vter? virgine?·Eſt em blaue? p patīe ſtrenuitatē· Candidus
p caſtitatē·purpure? p charitatē De p°·ē em patiēs in aduerſis
ſic mud? ſine īdumēto·et mīles ſine gladio·ñ ſic maria·vñ petr?
cōmeſtor· Virgo fuit mē āguſtias ſic liliū mē ſpinas·et ſic ro
ſa iestimabil patie in filij ſui paſſiōe Iſtud veſtimētū mīhilvz ī
in futeratū·illa futeratura ē letīcia vt leta ſit patia Nā m'ti patiū
tur ꝫ interi? ñ hñt letīciā·qz deſiāt eis futeatura Nō ſic maria de
q dr·qz fuit i pemis hylaris in iuuētis gīta·i moleſtijs leta·Jō ſi
gurari p̄t p rebeccā·q iterptat multa patia Que q̄dē rebecca ſi
it deſpōſata yſaac q mē pretat let? Multe ſē pſecutōes hodie in
eccīa dei·ſi videa? quo tractant plati eccē q ſūt i magō pſecutōe

et affluctõe: ofcia et obia vtgz ex vna pte · quã nullo mõ dñt im
fringẽ. ptãs ex alia cui ñ pñt refiſtẽ · nccãtas regm · cui vellẽt hẽ
benẽ ſbueire · iõ nccãria ẽ eis patia Secũdo vter? virgine? ẽ can
d d? p caſtitatẽ · fuit em̃ corpe et mẽte caſta virgo · Dñ Amb ·
li · ij · de virgi · 8t ſic · Quid caſti? virgie maria q̃ corp? ſine ota=
gio ẽt corpis generaunt: et ſubdit de ceteris e? virtutibo taceo vir
b? laudãda · nã ſic illa corpis mundicã cuſtodies oloferne occi=
dẽt meruit · ſic illa potẽtiã dyaboli minuit et pſtrauit Jdcõ bñ
dixẽt illã oes vna voce · dicẽtes Tu gla hiꝛl'm · ecce clara viſio=
tu letícia iſt ecce g̃ta fruitio · tu hõrificẽtia ppli nr̃i ecce plena do
tatẽ amauetis · Tercio vter? virgine? ẽ purpure? p ardẽtiſſimã
charitatẽ Dñ Apo · xij · Signũ magnũ apparuit i celo mlr am=
icta ſole · Nã ſic ſol ſtans in celo totã terrã illũmat · ſic maria re=
loqns de ipſa 8t · tolle h̃ corp? ſolare · qs illũmat mundũ et dies
ñ erit · tolle mariã hanc maris ſtellã itaqz magni a ſpacõſi: qs
igit̃ veſtimẽtũ ſtragulatũ ſcz mariã tãgere dẽm? cordiali inuoca
tiõe · in oibo ncãtatibo · et virt? miſericordie et pietatis ex eo exi
bit · quod ſanat oes ·

Dominica inuocauit ·

Ductus ẽ ihũs i deſertũ a ſpũ · vt tẽptare
tur a dyabolo Mat · nij · Videm? mhil fieri ſine cã · vnde
Plato in thimeo · mhil hz ortũ e? cã legitia ñ pceſſerit ·
Nã ſi q̃rẽ · q̃re dom? fit · aſſig̃tur cã final' · vt ſcz inhitatẽ de fẽ=
dat a nubo et pluuio · Jſta em̃ cã finalis · lz ſit vltia i executio
ne ẽ tñ ſp ꝓma in intẽtione et pcedit · ij · phi · Sic cũ xps ductus
ſit a ſpũ in deſerto · ncãtio ñ ſine cã · q̃re ãt et q̃ cã finalis ſcz vt
tẽptaret a dyabolo · 8z igit̃ Duct? ẽ ibs ℣ Querit vtz ille
tẽptator lucifer · q̃ nunc ẽ angel? tenebrarũ · ogquerit añ caſũ fien
dũ incarnatõis miſterii p aliquã 8mam pſonarũ Et vid̃r q nõ
q: vt h̃ dicit̃ ꝓpter h̃ tẽptauit xpm̃ ſcz vt ſciret ſi eſt filius dei
Rñ q tẽptator ille cognouit miſteriũ futurũ fiendũ · ſed modũ
igrauit Et cogñit iſto mõ · q videndo deum facie ad faciẽ vide=
bat eũ ee artificẽ cauſalẽ oim futuroꝝ otingentiuꝝ · et ſic cogno=
uit futura relucentia in eo q: autẽ diuina eſſentia eſt clarum ſpe
culum · contínens omnia futura relucentia ſicut preſentia vel pre
terita · miſterium incarnatõis vt aliqd futurum relucẽs ognouit

Hic oñdi ꝑt ꝑ duo exēpla. Primū ꝑ sil'itudinē a ymaginē oīm hoīm in mēte mea. qz fic sil'itudo vna a vnī? hoīs in mēte mea ē sufficiēs repñtatiuū. ad repñtandū mihi oēs hoīes. qt sūt et eē ꝓñt: sic eē ēntia dīna. qz erat forma intrinseca in aīa lucifeti. ñ informatiue informās. ꝫ vitalit imutās qz erat obiectū. qđ āgeli lo illabat. Cū em obiectū illđ oīa repñtarz futura ꝓtingētia: repñtabat eē angelo futurā incarnatōez. et hūanī generis redēptōem Exēplū secūdū. Nā si in illa eccā essz speculū magnū. et oīa q in eccā sunt illi apponerent. illa relucerēt in eo. et q speculū videt. inspicēt. et res ꝓñtas ꝑ speculū. Sic ad ꝓpositū potuit esse de angelo. vñ eē qz erat acutioris intellectus. ꝓpt suā subtilitatē. iđo clarī? ꝟgscebat. ¶ Ex qre dubitauit tēptādo xpm si essz fili? dei. Mñdit qđ qñ ceēdit in pctm. pctm velabat mentē ipius vt caldaze candelā accēsā. q ꝑdidit maiorē ptē sue illūinositatis et scie quā hūit de deo. Sic eē ꝑdidit sciaz artā de incarnatōe filij dei. lz ꝑ lapsū recordarez ꝑ aliq de mō incarnatōis. et qz de? voluit recordari eū. Ideo vidēs xpm sig facē excēdētia hūana ptātē. sic mortuos suscitare ꝛc. putabat ipsū eē filiū dei. sic etiā in natitate qñ audiuit angelos cantare. gla in excelsis deo. et no uā stellā irradiare. Sz qñ viderat sig hūane infirmitatis in eo. sz q qñ esurijt et hoz. fil'ia. dubitabat an essz ille. Vt ḡ veritatis ꝟgscē posset. et hī? redēptōez generis hūanī ipedire. in dēbtū ac cēsit ad eū tēptādo ꝛc. ¶ Visis in pcēdētibo de qb? dā virtutibo et oīmētis. qbo pmītēs ꝓt armari. hodie sequē qđē aduersarī? tales aggredit. vt mercē de possint eterna ꝓuari. Et fm hī tres sunt ptes pñtis euāgelij. ¶ In prima ꝑt quo hō eligit ad ter tamis ingressum ibi duct? ē. ¶ In secūda quo aduersarī? hoiez insequtur vt ipediat eī? ꝓgressuz ibi. Et accēdēs ¶ In tēa quo bellū ocludit quo ad egressuz. ibi Tunc reliquit

Quantū ergo ad primū notādum ē circa lit terā. Qz xps imediate postq fuit a iohe baptizat? in iordane ascēdit instigante spūscō. q in colūbe spē in ipsū descēdit in deb tū. i. locū solitarū. aptū pīne. qđ debtū fm mgm hysto. fuit in ter hirlm et hiericho Et vocat ārētena. eo q xps ibi ieiunauit xl. diebo. et xl. noctibo. et ꝓus de cop dicebat. i. loc? saguis. eo q ibi latitabant latrones sanguinē effundētes. De q loco ē ꝟ in ꝓbola de hoīe descēdēte a hirlm in hiericho. q incidit i latro nes. ¶ ¶ Vocabit hō in debto hī? mundi. multis tēptatōibus dyaboli subiaceat. vt vincēs coroneť. vict? de ꝙat Hoc decuit

deum sic ordinare. Primo vce ppter act? vniuscuiusq; Nā scdm Aug. li. vij. de ciui. dei. c. iij: Deꝰ sic administrat res vt eas p= prios motꝰ agere sinat Ideo tā hoiem q̄ dyabolum ostituit in libertate arbitrij. et in manu alij sui reliqt Ecc̄. xv. Et vtrūq; p misit agē qđ voluit. siue hūc i tēptādo. siue istū i osolādo vt ap paꝛ ꝫt? et laus p suū oppositū Dñ ꝫt mgr̄ ij. sen. di. xxiij. ca. j. Nō essꝫ laudabile hoi. si iō būviuē possꝫ. qꝛ nēo maleviuē suade ret Ita q̄ si hō habuisset p naturā non posse peccare. nulla laus esset hoi non peccare. et tēptatoi resistere. Sꝫ qꝛ pt pec care. vincere. q vinā tēptatoibꝰ. Ideo gloriā p trūphum et vi= tupiū p casū adqrit Dñ bonauē. in ij. suo sup mgr̄m sen. di. xxiij ar. j.

D De? ideo pmittē debuit hoiez a dyabolo ipugnari vt si fortiē et viriliē ageret. maiorē gloriā inde osequeretur.

Temptatur igitur homo propter tria per dyabolum

Ad pbitatis pbatōez. Ad imq̄tatis correctionē. Ad humi litatis eruditōez. Nam primo tēptat hō ad pbitatis zc̄. nā scola= tis de nouo intrās scolas tēptat de patia. miles de ostātia. Si aut legiē de ostantino ipatore. q̄ xpianos nouos in fide pbauit q̄ fideles eēnt et ostātes Sic deꝰ inexptos pbat et expit p mlt tas ebulatōes Sic tēptauit iob p sathaniaz dissipans oēm sbaz eꝰ. Etiā abrahā in imolatōe filij et fidel iuētꝰ ē. Dñ iudith. vij dicē. q qñ filij istl fuerūt in pscutione oloferms vocauit iudith pbros dicēs eis Vos frēs q̄ pbiteri estis in pplo dei. ad eloqui um vestꝝ corda eoꝝ erigite. vt memores sint. quō a deo tēpta ti sūt prēs nri. vt pbarētur si vere colerēt deuz suum. memores esse dēnt. quō pater noster abrahā temptatus est. et per multas tribulatiōes pbatus. dei amicus effectꝰ est Sic ysaac. sic iacob sic mopses et oēs q̄ placuerunt deo. p multas tribulationes trās ierunt fideles Illi ār q̄ tēptatiōes n̄ susceperūt ai timore dn̄. et impatiaz suā et im ppetui murmuratiōis sue otra dn̄m ptulerūt exēminati sūt ab exēminatore et a hpētibꝰ pierūt. E Secūdo tē ptat hō ad iniquitatis correctōez Nā aurifaber mittit aurum in test am. vt per ignē clarificetur et purgetur a mixtura. Sic deꝰ per tēptationes et tribulationes purgat aias a peccatis Dñ hec est ratio. qre sancti martires aliqn maximam lesionē tormētoꝝ senserunt. qꝛ per hꝫ peccata venialia. si q̄ habuerunt diluerunt. et eorum meritū et coronam augerunt. ps̄ in persona sanctorū ꝫt. Posuisti tribulationes in dorso nostro trāsiuim? per ignem et aquam. et eduxisti nos in refrigerium. Sic filij israhel xl ducti p xl. annos per desertum. magnis tribulationibꝰ purgabant

Tercio tēptat hō p eruditōez hūilitatis · Quō em̄ qs pōss̄ p
ximo suo ebulato opati · q̄ nunq̄ ebulatōez gustass̄ · Nā xps ex
hjs q̄ passus ē · didiat hūilitatē et opassionē · misi em̄ tēptaremur
ppt̄ defēm nrē ogmtōis et expietie · de nobipb̄ supbiremꝰ Et ne
cū lucifero vltra nos ascēdam? · pmittit deꝰ qñq; electū tēptari
sic̄ pz ij · cor · xij · de paulo · q̄ cū esset vas eleōis · tñ tēptat? ē ne
magnitudo reuelationū eū extollēt · vñ dixit Ne magnitudo re
uelationū extollat me · dat? ē m̄ stimul? carnis mee · angelus sa
thane q̄ me colaphizet . De h̄ loqns Gre · ix · moral · ca · xxxvj ·
dr Supna dispēsatio idarco nos tota sibi mtētōe fruētes · caris
nrē pmittit tēptatōibo ꝓcuti · ne mēs nra audeat in supbiā ēsum
ptione securitatis eleuari vt dū pulsata trepidat · in solo actoris
adiutorio fidē robusti? spēaficet

G Sz q̄ret vñ tēptatio p
ueniat . dr q̄ qñq; ab interiori · vt qñ qs tēptat̄ ppt̄ puritatē p
baz Ja · j · Unꝰ q̄b̄ tēptat̄ a ꝓpria sua illa molestissima · nā si bel
lū infra vnū regnū ē · nociuū ē · et magis · infra ciuitatē · et magis
infra vnā domū · b̄ intolerabile videt̄ infra eandē psonā · q̄ qui
diligit iniq̄tatē odit aiam suā · hm ps̄ · Qñq; causat̄ ab exterio
ri scz qñ qs puocat̄ ad malū ex hjs q̄ audit et videt · sic Dan ·
xiij · dr q̄ senes iniq̄ et ipudica videtes susānā exarserūt in ꝓpri
scētiā eꝰ Illa āt ē de se fatet̄ · q̄ misi ꝓmittat̄ cū interiori · de se mi
hil pt̄ · Qñq; ortē ab inferiori scz a dyabolo q̄ ē auctor infermi qñ
ipse instigat ad actū malū Act · v · dixit petrꝰ ananie · Cur tem
ptauit sathanas cor tuum mētiri te spūiscō . Illa ē debilissima · q̄
hm Aug · debilē ē hostis q̄ n̄ vincit · misi volētē · et iō mētiē dicit̄
Hostis n̄ ledit · misi cū tēptat? obedit . Est leo dum cedit · si stat
q̄si musca ēcedit Jsto tñ n̄ obstāte dyabolꝰ plꝰ tēptat peiētes
q̄ pctōres q̄ peitētes sibi resistūt · b̄ pctōres st̄ ei obedientes sic
castrū sibi subditū n̄ impugnat · sed sibi ꝓtrariū · vñ Gre · Hostis
nr̄ q̄ntomagis sibi rebellare ꝑspicit · tāto āplius expugnare pcedit ·
vñ iudith · xij · dr Ego nunq̄ nocui vitq · q̄ voluit seruire regi
Nabucho · regi babilonis · populus autē tuus si non ꝓtemptassent
me · non leuassem manum meā ꝓtra eum · Verba ista fuerūt olo
fernis · p quē dyabolus signatur · q̄ plꝰ tēptat peiitētes rebellā
tes · q̄ malos facientes eꝰ voluntatē · et iō magis cauē dēt · By

Secūda ps̄ i q̄ tractatur · quō aduersari? ho

minem insequitur in progressu certaminis vt eā impediat ibi · Et
accedens temptator · nam sicut lucifer permissione diuina transf
formatus in spēm serpentis · primum hoiem interꝰ tēptauit ac

supauit scz gula supbia et auaricia·sic eaš ꝑmissiõe aggredíẽdo
xp̃m i spẽ hũana·vestitu hõesto:ꝑ xp̃m ẽ deuict? ·et ofusibiliter
fugat? ·qñ in p̃dcis ſbo mtebaš xp̃m supare Dyabol? eñ atten-
des xp̃m xl· dieb? ieiunasse·putabat eũ fame crucíari: vt igiš ꝑ
gulã posſ eũ capẽ. tẽptauit eũ dicẽs Si filꝰ dei es·iube vt lapi
des isti panes fiãt:vt comedas·q? esuris · Sz ne dyabol? xp̃m
agscẽt·rñdit prudenš ꝑ scꝑturã·Deu·viij Nõ i solo pane viuit
hõ·q·d·Tu oñdis te honestũ et prudẽtẽ extiori ꝑuersatõne·ſ
prudẽtiã verb admĩhilas et tollꝭ Nã prudẽs et hõst? dz ꝑº aiaz
hẽe ꝺ digniori ꝙ meliori:ſ aĩa dignior ꝙ melior ẽ cõrpe·et ꝙ ꝑº
et poti? debẽs q̃rẽ de ãbo aĩe et spũali q̃ de cõrpali·cũ hõ ostitu
aꝭ ex vtꝰ Et ꝯ vult in verb istis:dicẽs· ñ i solo pane viuit hõ:
q̃si scz tot? cõrpaꝭ·ſ eẽ ꝙ in aĩa spũaꝭ·viuit in oĩ verbo qꝺ pro
cedit mediãte ispiratõe ꝭ p̃dicatõe ꝺ ore dei Tũc·i·p? illã tẽpta
tõez assũpsit eũ dyabol? ·vt tẽptarz eũ i vana gꝭa: et duxit illũ
in hierlm·et statuit euz sup pinaculuz tẽpli·i·loc̃ vbi doctoẽs
legis ofueuerãt ꝓꝭo legẽ exponẽ:dicẽs Si filꝰ dei es scz fiẽ oñ
dis in opib?:vt fiẽ filꝰ dei de opib? suis glorificẽris ab hoĩb? et
miraculis·mitte te deorsũ·q? scꝑtũ ẽ Q̃m ãge·su·mã·de te·
vt ruſ·cẽ· Etiã ꝯ fecit dyabol? ·vt xp̃s ex ꝯ sumẽt occasionẽ va
ne gloriẽꝙ ne timore humano dimittat·excludit timorẽ ꝑ scꝑtu
rã·ſ chꝰst? illi iterũ obuiat ꝑ scꝑturã dicẽs Non tẽptab dñm
deum tuum·q·d·Hoc qꝺ ꝓposuisti ñ lz fieri Cum ex alia scꝑtu
ra hẽaẽ Deutro·vj· Non tẽptabis dñm deum tuum· Nam fic
tẽptarẽ deum·si totaliter cõmittarẽ me auxilio ꝺ̃mo·cũ auxilio hu
mano bñ ꝑ gd? descẽdere possim Dict? iterz dyabol? in secũdo
accessit ad montem:tẽptãdo eum ꝑ auaricia duces in mõtẽ exal
si in ipetu spirit?·q mons ẽ in deserto·distãs a loco in q̃ chꝰst?
ieiunauit duob? miliaribꝫ·vbi xp̃o oñdit oĩa regna mundi· quasi
sua dicẽs Hec oĩa tibi dabo·si cadẽs adorauerꝭ me Chꝰst? igi
tur q̃ suã patiẽtiã sustinuit iniuriã·dei ꝓis cui soli talis cult? cõ
petit·non sustinuit·sed exprobrauit·dicẽs·Vade sathanas· q?
scribiẽ. Deutro·vj· Dñm deum tuum adorabis·et illi soli seruí
es· Dict? igiš ofusibiliš abscessit ¶ Morališ ẽ notãdum: ꝙ
sedm phm j·thopicoꝝ·quot modis ꝺz vnum oppositorum·tot
modis ꝺz et reliquũ Si eĩ vnũ oppositoꝝ ꝺz multiplẽ et reliquũ
viij· phisico Quot eñ sũt mala. tot sũt opposita bõ Quot enim
sunt noctes·tot sũt ꝑ oppositũ dies Cum igiš q̃si infinita sint ma
la tẽptatõis dyaboli·oꝑtz ꝙ eẽ sint tot cautele et remedia vñ ·ff·
de verre inspicẽdo le·j· Nouis superuenientib? causis nouis est

remediis succurrēdū Cū igit aduersari? hūam genetis sp qrat
noua mala et iacula vt vulnet et occidat. necario sp nouis remo
diis et bonis virtutibo ei obuiandū. vñ Greg. in omel. de vir
mte. Sicut arte medicē calida frigidis frigida calidis curant
ita dns nr contraria apposuit medicamēta pctis vt lubricis stinen
tiā tenacibo largitatē iracundis māsuetudinē elatis paupez hūi
litatē R Qñ igit dyabol? accedit hoiez hijs mal ipugre
studeat virtutibo hijs oppositis obuiare Est em aduersari? val
de astut? tēptādo qr ai nos obsiderat Abstinētia macerato
tēptat gulositate Pietate assiduos. superbia et vanitate
In diuitijs celicos. symoniaca punitate Nā p tēptator acce
dit macerato abstinētia et qñ cōpatiēs hūane fragilitati inua
dit armis malicie sue. suggerēdo bonī ppositū suū difficultatē a
bor. vilitatē et īsipiditatē. laborū assiduitatē. abstinētie diutur
nitatē. cōplexiōis fragilitatē. qsi oia cōtraria ibecillitati carnis
dicēs Dic vt lapides isti. i. illa dura opa et vtutes. vñ aia refici
sic caro pane. panes fiāt. i. mitiora. q. d. Tu abstinētia et ieunio
macereris et debil es faus. pōderos? et piger. et in oibo bonis qñ
lapis tard? Fac g abstinētiā tuā mitiorē vt eā possis tolerare
mitū ē qttidie ieunare. hēs caput debile. stomachū idisposituz
p oleo. defitis semio. Fac g tpatā refectōez et abstinētiā Et ad hs
adducat naturā. scpturā et figurā. Nā natura dictat moderatā
refectiōez. vñ pbs. ij. ethicoꝝ dic. Pot? a abi ap̄li? et mim? refā
corrūpūt samitatē. q āt cōmēsurata sūt. satiant. augēt. et saluant
Scriptura ad ro. xij Hortat ad rōnabile obsequiū Irrōnabile ig
vidz mim? sumē qp natura appetit Dicit g hij. vt hz de pe. di. ij
hij sūt. Māducem? et biba? et iet nū regbim? Qs oñdit figura
j. Regū xxviij. vbi dz. q saul cecidit piect? i tra et robur i eo n
erat. qr ñ comederat panē tota die Et alia figura dt ij reg. xij
q helyas comedit et bibit. et ābulauit i fortitudie cibi illi? vsq
ad mōtē dei L Hec et hoz filia tēptator ieunātibo suggr
ut sub spē pietatis. vt eas de ppositis bonis auertat. et ad gulā
deiciat. l ad alia vicia Oñ legit de b. Frācisco vt scribit doct
deuot? bonauē. in legēda sua. ca. de austeritate vite Qz ai qdā
nocte. b. Frācisc? in cella cōmi vacaret. vocauit eū hostis anti
qu? tercio. dicēs. Francisce fran. fran. Cui aim quid quereret
rndisset. fallaciter ille subtraxit Null? ē in mundo pctor cui si cō
uers? fuerit. ñ idulgebat de? Qz qūcqz se pma dura necauerit
misericordiā nō inuenet in eternū Qz statim vir dei p reuelatiōz
cognit hostis fallaciā qm nisus fuerit eum ad tpia reuocare

Hec ē em illa bestia de q̄ Dam·vij· Ecce bestia alia fil'isvrso in pte stetit·et tres ordines dētiū erāt in ore ei?·et dicebat Surge comede carnes plurimas· Ista bestia ē dyabol? tēptator·forax sic vrsus·cupies deuorare et deglutire oēm scām aiaz·et in bono modos inuadēdi et tēptādi hoies scz per gulā·superbiā·et auaricia·· Suggerit igit ieiunantibo a abstinētibo gulositatē·dicēs· cuilibet·Surge comede carnes plurimas·ē oēm abū delicabilez fm appetitū·et potū ad saturitatē Huic abstinēs obuiare dz·dicēs·Nō in solo pane viuit hō ꝛc·i·hō ñ viuit·si fm deficium carnis viuit·ꝫ moriet·iuxt apl'm dicentē·Si fm carnē vixeritis moriemi·ꝫ solūmō viuit pane celesti scz xp̄o i aia·et in oi verbo qd̄ procedit de ore dei·Secundo tēptator aggredit ad cāpū certā hūs armat? vana gl'a et superbia·p quā ypocritas et malicordes deuotos inuadit·dicēs·Si fi·dei es mit·te deor·q·d· Tu multa et magā opa mie et pietatis exercens. q̄ oñdis te singularē filium dei·iuxt illud Lu·vj. Estote misericordes sic et p̄ vr̄ misericors ē Quare? igit es ne decipi poteris mitte te in opibo tuis deorsum ad oñsionē hoim·vt inde ab hoibo gl'ificetis·ad qd tm̄ in occultos laborias·magā expēdisti ppt̄ deū nec laudē aliquā reportasti·· Nam lux nihil valet sub modio·ꝫ sup cādelabꝝ Hac em istiga tione dyabolica·hoies decepti·qsi oēs mittūt se a laude dei deor sū ad ppriā laudē·oēs q̄rūt vanā gl'az·// ℳ Ornamenta em ecclastica armis signant·ad oñsionē exeq̄e mortuoꝝ cū pompa pagunt·q: fm Aug·vt allegat p mgr̄m sen·nij·di·xlvi·a xiij· q·ij·aie defunctoꝝ pōpe exeq̄arū magis st̄ solatiuz viuoꝝ q̄ sb fidūi mortuoꝝ Ꝯz dicis peccō·signādo oēmēta q trado eccīs in remediū aiarū? Dico ād si ꝫ facis ad vanā gl'az·vt ex eo tu et parētes gl'ificent·et si ñ peccas dando·tm̄ peccas in vanā gl'az q̄do Vel si soluz ꝫ facis ad tui parentūq recordatōz·vt aspicētes aiaruz recordent p q̄bo data sunt·et vt magis p eis dño pces fundent·sic fieri potest sine peccato Sic etiam simile habetur de sepulcris in ecclesia·que fieri p̄t sine pctō ad recordatōz vt habeā xiij·q·ij·cum grauia peccata Debem? ergo cauere·ne instructu dyabolico decipiam? in opibo mie ad vanā gl'az·iuxt illud Mat·vj. Attendite ne iustitiā vrāz faciatis corā hoibo vt videamini ab eis Et pfper de vita cōtēplatiua Vanitas vanos hoies afflat? sui vero arguit·q̄ se de operibo q̄rū sibi cōscij ñ sūt tue piē iactant·et ab hoibo laudari affectant// ℳ Tercio tēptator aggreditur ecclesiasticos armis auaricie et cupiditatis ostendit

em̄ reḡ mundi · delicias hōres et diuitias in q̄bo mundꝰ versat
dicēs · renūciantī mundo Hec t̄ dabo ad voluntatē · si cadēs av
ta scā · a voto ꝓmisso · a ꝓposito bono : adoraueris me Q̄ ñ ei hō
cadit in auariciā : adorat dyabolum · q̄ ſm apl'm Auaricia ẽ ydo
lorū ſunt? Dic em̄ ydolatra adorat ydolū et dyaboluz · sic auar?
pecuniā et dyaboluz · vñ ꝺ̄ſificator de ipſa Nō alꝰ deꝰ ẽ mīſi ꝺ
la pecunia · ſua ardenē · hanc petit : orat · hōrat · corporis ac aīe
negligit amorē Heu multos hodie tēptator ſp̄ūales eccl̄ias
inuadit et ſymoniaca p̄untate vinat et deiat : q̄ plꝰ ſpe lucri tē
porat' q̄ xp̄i amore pagunt ꝺ̄na mīſteria et intētōe corrupta ad
miniſtriāt eccl̄astica ſacra : q̄ oēs ḡuit' peccant · et ſymoniā cōmi
tūt · vendētes ſp̄ualia ꝓ tpalibꝫ · Et ſi ñ ſp aperte verb̄ · et pactō
tñ vt cōit' p̄ua eſtimatōe et intētōe · hȳ em̄ oēs ſymōiaci cenſēdi
ſūt q̄ vt hī ex̄ de vſu · ca · cōſuluit Dic intētōe corrupta cōmitt'
vſura et ſymōia ¶ O Qz q̄ut' an liceat aliq̄d dare t' recipe p
miſſis vel alīs ſacm̄ētis · et vidē q̄ ñ q̄ ſacrā ſūt libe cōferēda ex
de ſymo · c · ad aplicā audiētiā Dic antho · de butrio doctoꝝ vtuꝫ
iuris · q̄ ñ ẽ licitū aliq̄d recipere et exigere vt ꝺ̄ ex̄ de ſymo · ca
in ordinando Qz vbi ſpōte aliq̄d offert' ex q̄dā liberalitate · vel
laudabili cōſuetudine vt in exequiis ſolz dari cere? in bīdōe nu
bētiū pānis vel vinū in cōſecrōe manuū ḡuū vel ſimlia · lz p hȳ nō
ſint eccl̄astica ſacrā denegāda vel differēda · tñ pꝰ eoꝝ collatōes
ꝓplus cōpelli ꝑt ad ipſa p̄ſtāda ſm gof · Ad argumētū cōtrariū
dicēdo · q̄ ſacrā ſūt libera · i · fine exactōe · vel pacto exp̄ſſo vel ta
cito cōferēda Qz bñ licitū ẽ aliq̄d ḡtuitū recipe qđ ſpōte offert' p

Tertia pars in q̄ tractatur de triūphali victo

ria xp̄i · et hȳ q̄ntū ad egreſſuz belli · ibi Et ecce angeli ꝛc · Mora
liē angeli accedunt et hominē cōtra dyaboluz defendunt · nā ſic
eunt ad bellū · p̄udēt ꝺ̄ expto mgro · ſciēs ōmia nccaria bellā
ti oñdere · caute aggredi dimicare · ictus cauē Dic mīſticōrs deꝰ
cogſcēs fragilitatē hūanā eē inexpertā et ineptā · ad bellandū et
reſiſtēdū pertīe et aſtucie ſathane · ne ab eo fallat' a vincat' · de
dit hoī angeluz bonum · magiſtrum expertum · ſcientem omnia
neceſſaria ꝓ humana ſalute · vnde scōm Hiero · in ome · ſancti mi
chaelis Non poſſet tuta eſſe humana infirmitas · inter tot et tā
tas hoſtis illiꝰ inſidias · miſi scōz angeloꝝ munīret' auxilio · ſm
igit' magiſtrū ij · ſen · di · xj · · quiſquis electoꝝ hz āgeluz bonuꝫ
ad ſuū p̄ſēm · atq; cuſtodiā ſp̄alit' delegatū · vñ ps Ange · ſu · de
In q̄bꝫꝫ āgelica natura ꝓmit' q̄ ad ea cōmēdāda · ſ · ꝓpt' eoꝝ

Nobilitatē quā angeli hñt creatā Dignitatē quā ex gr̄uitis hñt
cōdonatā Utilitatē quā ex officijs hñt deputatā · Primo nāqz vi
de? oia noua magis in p̄ncipio se oñdē et mōstrare i suis actib⁹
Sic de? volēs se oñdē creaturis artificē dignissimū spāliē se tā-
q̄ in speciē ⁊imilitudis in natura angelica oñdit. p̄ducēs ad extre
ma in p̄n°. duo ⁊traria ad maiorē exp̄ssionē et eluādatōez · scz
nobilissimā naturā · et vilissimaz · supmā et infimam scz angelicā
et materiaz informē · tuꝛ illō geñ · j. In p̄n° cre · de? cē · et t̄ · p cē
ture ei āgelice sex nobilitates ⁊tulit Pri° claritatē siue speciosita
tē i suo aspectu · nā i aspū hoim mhil clarit?ē solc · āgelica tñ mł
to clarioꝛ ē natura · Vñ ſm Anſel · Si vn? angel? staret in cēlo
et eēnt tot soles · q̄t sut stelle · claritas vn? angeli extinguēt oēs
istos soles sua claritate · sic mō claritas sol̄ claritatē oim stellaꝝ
trāscēdēt pulcitudinē sol̄ · q̄ ip̄m intuitiue videret q̄ntū sol
trāscēdit pulcitudinē t̄re et icōpabiliter · et ista nobilitas ē oibꝰ
oēcreata · ⁊ angeli q̄ rueñt sint per habit? vitōsos obnubilati ⁊
dep̄ssi Dic em̄ Dyoñ. q̄ dem̄ōes hñt oꝛgana splēdidissima · ꝛ
per habit? vitōsos dep̄ssa · sic si sol cū caldaꝛ mgro eſſ detectus
In angel̄ aūt bonis tāq̄ in speculo claro et mūdo relucēt oia in
feriora Et iō Dyoñ. de dīnis nōibꝰ · vocat angelū speculū splē
didissimū · secundo angelus habet fortitudinem in suo actu natu
raliter cōcreatam Nam per solū cēli tactum facit fron deſtere ar
bores et germinare cuncta! Vn? em̄ angelus volut totū furma
met̄ · et singuli singulos cēlos et planetas · et aliq̄s planeta ha
bet sex motus · et tot angelos sicut mercuri? Ecce fortitudo an
geli · cum sol sit tā magn? · et q̄libet stella firmamenti · q̄ excedit
multū terram Legitur etiam in veteri testamento · q̄ vn? ange-
l? in vno exercitu interfecit · clxxxv · milia · Terao hñt in suo eē
re immortalitatem · sunt em̄ angeli imortaeis. ñ quidē ex ꝓpria na-
tura · sed ex voluntate diuina Deo si cum gladio percuteres an
gelum non mortificares eum Quarto hñt altitudinem sui intel
lectus · quamq̄ em̄ duo specula cōtra se tenet mutuo · tñc pma-
go et ⁊c̄q̄d est in vno resplendet in alio · quapropter diuinum
speculum in quo cuncta relucent creata · repercutitur et relucet in
angelica natura · que est etiam speculatiꝛ vt scilicet cognoscunt
a quo sunt facti · et ad quid · et cunctas res creandas et creatas
Quinto habent libertatem · vt facere possint quidquid velint ·
Hac libertate deus angelos primo cum gratia decoraut · quā
scdm bea · Augustinum p̄h · de ciui · dei Erat simul deus cōdens

naturam et largiens gratiam · Et in li · de gra dicit q aīa cassis
confirmatoez graz habuerūt: lz magister sen · dicat malos gra
nō hūisse Dexto dedit eis incorporeitatē · et inde hūt ag · htare
velocitatē · et simplicitatē Ideo in ictu oculi sūt pntes i altari a
sacio · sm Grego · et vltra mare valde ato · q: a corpe ñ retard
tur vt aie R Qz qrē · an oia eqlit hēant · aut ñ: dz q uō · q
erāt impares i natura et spēe differētes et gra: q: in gra creat
erāt · et ordo in eis posit? · vt vn? pesset i nobilitate alteri Dñ fo
nobilitates tres ierarchias ex eis dei ordinauit · et vt supiores
purgarēt: illumināret · et pficerent inferiores: a ipsi imediati? d
unū lumē reciperēt et in alios tūc trāsfunderēt · vñ btūs paul
in raptu vidit ix · choros et qsi tres ierarchias siē hūt ipatores
assistētes · et pnapātes · et mīstrātes · et hij sīlit dicunt pnapes
q: alij putnde psunt · alij auitati · alij vero vni homi Qz nunq?
fuerunt ordines int ipsos a pmordio creatois: dt mgr i · ij · di · c
q nō · ꝙ nobilitas ineqlis · et scia et natura in pficuitate pl? aīe
vn? ē posit? in austodiā putnde · alter vni auitati · alē hoi · C
C Secundo omēdant ex gratuitis qbo sūt decorati et pmiati · e
eo q steterunt Fuerunt em vj · dignitates eis tradite Primo si
erunt oculi eorum aperti vt viderēt clare diuinaz essentiā: nā ā
cōuersionē ñ viderunt diuinā essentiā clare · qđ pz spāliē de ma
ēpliā nōe Prima q: si deuz clare vidissent · nunq? cecidissent C
rō ē q: ñ potuissent se auertisse ab illo bono btifico et dideratis
li ifito in q delēabili visiōe ofistit vita eēna originaliē Tu dicis
voluntas pr artari · nec ē libera: dico q ñ · q: si obiectum desider
bile opaē tractuz magis desiderabilē maiorē tractuz et maximu
tractum · maximuz opaē Qz q ifitū ē desiderabile · nullā pate
auersionē · qre si ipsā clare vidissent · se a bono imōmutabili non
auertissent Qz dicēs · freqnē audiu q demōes hoibo sp sūt mis
sti re ptingāt ad illd gaudiū de q cecidērunt si ḡ deum nō clare
viderunt · qle gaudiū hrē poterāt Dicēdum q illd vbum ē ver
ꝙ itelligend ē de gaudio qđ hūissent si stetissent Secūda rō ē · q
deum ñ clare videāt q: si clare deum vidissent · nunq? lucifer de
xisset Ascēdā i celū vt excellētiā di attingā · vidisset ei q oē bonu
ptipatū et oē bonū creatū a đo effluxit tā q? a pnapio et origi
q sol? bon? ē essentialiē · in cui? oparatōe omne bonum creatum l
tenet tanq? tenebre ad lumen · et tanq? gutta aque ad mare et sc
q? faūlla ad celum et terram · et sic deum de bono recepto laud
sent · et creatori suo gratias egissent et stetissent · Tecia ratio
Nam potentie anime in patria sunt equales · q ad actus suos

intantū ꝙ ꝗnta est cognitio tantus est amor Si ḡ cognitio ē in summo ergo et amor Si ḡ deū clare vidissent: pfectissie amassent et sic non cecidissēt ergo ñ viderunt clare Secūdo cena ti virtutibo intantū vt dicat dyoni ꝙ angeli met ignorāt ꝓpias virtutes et cenatus: Vñ qui videret angelū videret deū clarissime eo relucentem Tercō astricti deo fuerunt Quarto pducti ꝙ michil misi dulcedo possit de eis ꝓdire Vñ ipsi iugit de um laudāt indiabili melodia vt habet in Apo et isa vj duo seraphin clamabāt alt ad altez Q8 etiā claret in matia matto et sexto confirmati nā ab inicio oēs bonī creati sunt ꝯ statim pꝰ puulā morulā lucifer auersus a deo conuertens se ad sua naturalia splendida amorē cepit inordinatū et supbiuit Jō cum suis se q̄bo cecidit de quo isa xiij Quō cecidisti lucifer q̄ mane oriebatis in delicijs i paradiso funsti dei cenatus omni lapide p̄ciosi q̄ traxit secū terciā ptē stellaꝝ cū cauda sua O q̄t hodie filles il li. q̄ inordiata dilectōe quā hūt ad se vel ꝓpt decorē faciei vel capitis corporis vel vestimentoꝝ cenatū auertētes se a deo alios trahunt secū ad eternā dānatōm Angeli vero bonī adherentes summo bono amorem sapientes ordinatū ad deū ꝓpia cognitōe in suis naturalibo viluerūt et se hūili auerūt et grāz confirmatōmis meruerūt T Dico tercō ꝙ angeli sunt nob emendandi vel honorādi qz deputati sunt ad nostram vtilitatem vt s nos

A peccatis retrahant

Ab inimicis defendant

Ad paradisum ꝓducant De ꝓmo nobiles ꝓ filios educit recto res et magnos q̄ filios in moribo et scia instruant et de mal cori gant Dic deus filios suis pudit de angelo q̄ hoiem custodiat dirigat et adiuuet in necessitatibo Vñ Bern de angelis Quocūens uocā angelū custodē tuū directorē tuū adiutorē tuū in oīb operationibo tuis in tribulatōe vero neqz dormitat ꝯ qñqz ad tēpus dissimulat Exēplū in balaā Nūe xxij q̄ pgens ad maledicēdū israhel ab angelo ē ipeditus et israhel custoditus a maledictōne Sz q̄re cū xp̄o et matia nūḡ habuerūt maledictōz pcti an etiaz habuerāt angelū retrahentē Dicūt doctores ꝙ xp̄s ñ habuit angelū custodē qz ab istāti conceptois btūs fuit et sine pcto ꝯ ā habuit i misterio sic pz in eu angelio hodierno Sz de b vgie mātr Crisō i q̄dā sermōe Infita mihi angelos ad gloriose vgis obsequiū ee deputatū nullaten? ambigim? vt custodirent lectum

salomonis gūssimū·et cauerēt nē ꝓparatū eīm regis hospitiū hostis mœderet ꝫ Crisо·ꝫ frāūsc? de maronis meū? inqt dicēs Credo eam imediate a ē mtate custodiā et multitudinē illā an gelor̄ in obsequm ei transmissā·null? ąqꝫ spūs malign? ad eā acœdere pmiss? est Vñ deus ñ ꝟsentissꝫ creature volenti sibi no cere·q̄ clarūit ea claritate q̄ maior sub deo neqt intelligi Se cundo hoiem ab mimīs defendunt Naz cū naturalit̄ cꝛpale ñ agat in spūale·et imimā tenebraꝝ sint spūales necārio oportet cū nos ex cꝛporeitate spiritibo resistere ñ valemus·q̄ deus pu dent de spūali subsidio scꝫ angelica custodiavt p̄cipiant mal̄ an gelis volentibo nob̄ nocere ne malū inferant iuxt illud apo·vij ·Nolite nocere terre mari neqꝫ arboribo·terra sūt pueri nouite de terra nati·mare sunt adolescētes iuuenes q̄si mare m paupt cēcijs feruidi:et instabiles arbores senes mvita plongati Exem plū thob̄·viij·vbi ꝺr sentenaliť·q̄ saravij vicos habuit q̄s ō nes dyabol? occadit ·thobias vo solus adiutorio angeli rapha elis euasit·psal·Immittit dñs angelū in circuitu timenciū eū·t eripiet eos Vñ Sꝫ q̄re deus ñ per se custodit hoiez cū sit suf ficiens custos: Dico quamuis deus sit sufficiens custos·tamen etiam custodit mediantibus angelis propter seruandam cꝛ dinatōm ptīū vniūsi Lex eīm dei talis ē·vt inferiori a superiorib? puideat Et ꝫ ꝓmo ꝓpter vtilitatē custodiendū q̄ ex ꝫ ꝓficiunt in meito acādentali ꝓcurando ꝓpter vtilitatē custoditon̄ q̄ indi gēt per angelos dirigi in finē Ter cō angeli aiaꝝ hoīs ad para disū perducunt Nam q̄ ꝫ bonū cōductū securius vadit Sic an gelus nos secure ducit in peregnatōe h? vite ad patriaꝝ vite eīne Et hoc ē qđ dñs pmisit moysi Exo·xxiij·di·ecce ego mittā an gelum meū q̄ precedit te in viaꝝ introducat te in locū ſ·paratū si quē ꝓpatiun Exēplum Lu·xvj·hētur in lasaro paupere q̄ mor tuꝰ portatus ē ab angelis i sinū abrahe Ꝫ Sꝫ aut angeli ista fideliť et diligenter custodiūt hoiez sine suis meritis·dicēdo ꝓ ter restauratōm angelice ruine q̄ angeli mali saentes homine deputatū ad locum vñ ipsi ceciderunt inimicātur ei et eum impe diunt inq̄ntū permittūtur·angeli autē bom cupientes augmētū acādentalis premij et gaudij qđ fit per reparatōm angelice ru ne et assocatōm hoīm·diligenter custodiunt et defendunt vt a tiꝰ ordines restaurentur angelor̄ et nūcrus btōr̄ iuxt illud Lu xv·Gaudiū est angel̄ dei super vno pctōre pnam agente Vñ mgt ij·sen·di ix·Per xpm redēptum est humanum genus·de q̄ fit reparatō ruine angelice·hic acipitur documentum gr̄ vor̄

lentes associati angelis · ꝙ suppleā rumām eorum · necārio efficiūt angeli in vita eoꝝ Et ꝟ in sexpūmo in cōrde puroꝝ solus deꝰ in eis reluceat Secūdo ī fortitudīe vt omnib⁹ tēptatōib⁹ resistāt Tertō vite xpī ipressione vt q̄libet dicat · viuo ego · iā nō ego · viuit ām in me xp̄s Quarto grā dei incorporatōe Quinto spūs dū ratōe Sexto corpis subiugatōe Feria · ij post inuocauit Sp̄·

Vm venerit filius hominis in maiestate sua ꝙ oēs angeli eius cū eo · tūc sedebit super sedē maiestatis sue ſ. iudicare Mat · xxv · ꝟm astrologos · qñ sol suo tpe intrat leonē · q̄ est domus eiꝰ ꝓpria sicut xv · die Julij tunc apparet maxime vtutis et ptātis attrahendi vapores siccos incendendi et humidos sutendi i pluuiā Sic sol iustīe dei filius · qñ tēpore ordinato a deo prē itra bit ꝓpriā domū · i · mediā regionē aeris super montē oliueti sedēs in throno regio mīsterio angelorꝝ fabricato vt iudex viuorum ꝙ mortuorꝝ · tūc apparebit maxime vtutis et ptātis attrahēdi homines de tumulis suis sicut sol vapores de tra · aliquos in pluuiaꝝ lacrimarum sutendi q̄s cōdemnabit · et aliqs exaltandi sursū ad ethera celestia et igne charitatis incendendi et glificādi · Vñ mgr emittet vox illa magā qua resurgent oēs mortui ꝙ tunc mīsterio angelorum vestilabitur area qꝝ boni cōgregabunt ei de q̄tuor ꝓ tib⁹ orb⁹ angelico mīsterio q̄ et rapientur obuiam xp̄o in aera · ī tur sententia sup vtroſq; venite bñdicti ꝛc̄ · Ite maledicti ꝛc̄ · et mīsterio angelorꝝ virtute dei cooperante mittētur mali in carcerē ignis · hoc est in infernū ex de sū · tri · et fi · ca · c · firmit oēs minū cum suis ꝓpriis resurgent corporib⁹ q̄ nunc gestant vt recipiant ꝟm opera sua sive bō fuerint sive mala illi cū dyabolo penaꝝ perpetuam · et isti cū xp̄o gl'iam sēpiternaꝝ Hoc totū erit cum filiꝰ hoīs venit ꝛc̄ Queritur an aliqs astrologus ꝓphetarel pbus sciat determinate qñ finis sit mūdi et iudex veniat cū maiestate et videat ꝙ sic Nā multi sancti p̄es diē vltimum mundi conati sūt determinare oñdere Ex q̄bus ꝑm? fuit sanctus methodius · q̄ reuelationē ꝓteritoꝝ a futuroꝝ habuisse legit · ꝟ nāq; ait ꝙ in septimo milenario annoꝝ ñ erit ammō longitudo temporuꝝ in q̄ mō sumꝰ ꝓnariū oīa dispoſuerit ſ · vñ · planetas · septē dies · septem die bo operatus ē · et vij · die requieuit · sic dicunt mundū p vij · milia ā

norū duraturū Et qz xp̄s ꝑm eos ꝯmauit eccl̄az vij. sacr̄is et vij
fig̃aul. dedit cuilibet fig̃aulo ducētos annos et xx. et tunc illud
reſiduū de vij. milibo annorū ꝯplebit. ꝟ hoc ſubtilis lector pote-
rit ymagiari q̄ntū iam de iſto tpe trāſierit et q̄ntū adhuc reſtet
mille et cētū faciunt q̄nqz figilla. q alia duo hēbunt q̄dringen-
ta et. xl. et ſic āno dñi Mcccc. xl. ꝑm illos reſtant adhuc cētus
anm q̄bo mundus durabit et tunc fit finis Sed Beda venerabi-
lis dicit arca h̄. q tabule dyomſij n̄ dēant iterari miſi ter. et ſic
ꝑm eundē in breui eēt finis mundi. ſ. p? āos xp̄i Mcccc. ciirca
lx. Itē ꝑm ꝯputatōm Euſebij. finis mundi eſſet et antixp̄s veni
ret Mcccc lx. anno Quare metuſta q̄dā ſcribit dicēs Poſt q̄dri
gentos mille dñi rcor annos Tunc antixp̄s naſcet demone plo
nus. In oppoſitū eſt euangeliū Mat. xxiiij Nā int̄rogātibo di
ſcipul̄ de extremo iudicio et dicētibo xp̄o Dne dic nob q̄n h̄ erit
et ſignū aduentus tui et ꝯſūmatōis ſeculi Rñdit eis ihs Nō eſt
vr̄m noſſe tpa vel momenta q̄ p̄ poſuit in ſua ꝓtāte Ex qbo bñ cō
cluditur q dēt̄minate cōi mō loq̄ndo nemo ſcire ꝑt diē vltimum
vel q̄n xp̄us venīat in maieſtate ad iudicium miſi alicui a ſp̄uſcō
ſp̄ali mō reuelatū fuerit Dedit tn̄ xp̄s alīq̄ fig̃. p q̄ approxiatiō
vltime diei iudicare poſſu? dicēs Erunt fig̃ in ſole et luna a ſtel
lis. erunt peſtilenᵹe et fames et turbatōs prelioz. ſurgēs gēs
ꝯtra gentē. et regnū ꝯtra regnū et terremotus magni per loca
vñ Gre. in omel. loq̄ns de iſtis figmis dicēs Ex quibo ꝓfecto oi
bus alia fcā cerminus. alia ex ꝓximo vētura formidamus Nā
gentē ſup̄ gentem exurgē earunqz preſſuras terris miſtē. plus
ia in noſtris tribulatōmbo videmus. q̄ in noſtris cōdiābo le-
gim? q terremotus vrbes inumeras ſuerunt. ex aliis mundi p
tibus ſatis ſcitis q̄ frequenter audiu? peſtilēciam ſine ceſſa
one patimur Deq̄tur cū multa iam prenūciata ꝯpleta ſint. dubiū
n̄ eſt. q̄n eē ſeq̄ntur pauca q̄ reſtant. qz ſeq̄nciū reruz certitudo
eſt preteritoz exhibitō Ez ad dcā illoruz doctoz eſt dōm q? ꝯ
iecturalit̄ loquuntur q n̄ determinate Ez aut xp̄s occultauit no
b temp? hoc Dico vt omm hora in ianuis meis appareat. nos
ꝓparemus et vigilem? Vñ Mat. xxiij. vigilate videte et orate. ne
ſcitis ei q̄n tps ſit Sicut hō peregre pfect? reliq̄t domū ſuaz et
dedit ſeruis ſuis ptātē cuiuſqz operis et ianitori p̄cepit. vt vigi
let ſolicite laborāt et vigilant Sic vigilate. neſcitis em q̄n dñs
dom? veniat ſero. an media nocte: an gallicātu an mane. ne cū
repente venerit inueniat vos dormientes ꝛc. Z Quantū
nunc ad ꝑſcutōz et ꝯtinuatōm euangelij. hēri mī eccl̄a poſuit.

quo aduersarius penitentē inuadit animis vitor. hodie timore iudicij cautē vt mala fugiat neve mat ad manū tortor. Et ēs partes ꝟ tractanē ¶ In pma iudicā dor. ꝟ uocato ibi ¶ Cuz venit filius hois ¶ In scda separator. examinato ibi ¶ Tunc dicz ¶ In ēra examinatoruz pmato ibi ¶ Ibunt hij in vitā eternam

Circa ptimā prem lrāliter notandū qꝫ sicut

in iudicio humano in q̄ malefic⁹ ē odēnand⁹. in pncipio ad cō uocator. iudicis et aliorū ꝟsulum. ad iudiciū cāpana pulsatur vel aliud signū tubarū vel huiōi per qs ꝟuemunt a pncipio imūnē sanguis human⁹ effundēd⁹. Sic mlta sig̃ ēnibilia p̄cedunt xpi iudicis iudiciū. multū horribilia et formidanda per q̄ oēs cōuocabunt ad iudiciū. videlz ēca corpa celestia. ēca hoies et ēca elem taprio em̄ corpa celestia mutabūt ſ. sol lūa et stelle de q̄ dr Lu. xxi. Erunt sig̃ in sole et luna et stellis Nā vt dr Mat. xxiiii. sol obscurabit. a luna n̄ dabit lum̄ suum. et stelle cadēt de celo. sol obscurabit q̄ obscurato acapi pt q̄ntū ad luas ꝟuator. qr tūc si et eclipſ vltima. luc̄ auferēs ab oīb⁹ ptib⁹ ēre qs in nulla alia eclipſi fieri ꝟsueuerit Ista em̄ eclipſ differt ab alijs in ēbo Primo qr erit vlis Scdo qr diu durabit Tercō. qr n̄ per lune int̄positor. ꝟ vtute dīna ſ. p aduētū veri sol ihu xpi q̄ sua claritate luc̄ solis obscurabit Tūſ. sic luna cto sole obscurat sic i gl̄iosa xpi appatōe sol obtēbrescit Secūdo luna n̄ dabit lum̄ suū ꝓpt eas dē cās vel ꝓpt aeris obscuritatē Tunc em̄ mund⁹ succēdet et ꝟsuabitur per ignē fm mgrm̄ nr̄. sc. di. xlvii. a q̄ tūc aer ꝓpt fuositatē acē sa obscurabitur et luna q̄si perdidisse lum̄ suū. et sanguinolēta videtur De hijs duob⁹ figm̄s predcm̄ē Joel. ij. sol ꝟtetur in tenebras. et luna in sanguinē añq̄ veniet dies dn̄i magn⁹ et horribil⁹ Tercō stelle cadēt de celo n̄ realiter cū sint eis dē nature cū celo a q̄ libet stella mlto maior ē ēra ꝟ tm̄ ad estiatōz hom̄m qr q̄dā ignee ipressiones generate in aere ꝓpter mmiā ſcātatē terr̄ q̄s pbs vocat in lib⁹ metheororuz. assub. et vulgo stelle nuncupantur q̄ q̄n̄ definunt apparere videtur stelle cadē vel vapores inēſi ca dentes de aere videtur q̄si stelle Scdo erunt signa ēca hominesq ꝟ hoc fāe pestilēce et guerrarum Nā vt ēra exicc̄a ad inēdiū disp̄onitur. loco tpe n̄ pluet et erit ſicitas et sterilitas tā grādis. op multi fāe morient et ex ꝟsequti mortalitates a pestilēce et pha multa gēs cōtra gentē. et regn̄ cōtra regnū De qbo dr Lu. xxi surget gēs cōtra gentē. et regnuz aduſ⁹ regnuz et terremotus magn̄ erunt per loca et pestilencie a fāes Post ꝟ venet antixps

q̄ multos seducet hoīnes · inūerum p̄missione Aperiēt nāq;
ei oēs thesauri abscondit per dyabolū q̄bo homines alliāt · tor
mētoz mīatōe · mauditis em̄ tormentis xp̄ianos sibi resistētes
trucidabit · metu q̄z a fide recedent et sibi adherēt · miraculoz
operatōe · tūc em̄ tortores miracula faciēt et ñ sā sic in p̄nāpio
ecīe Hec āt fiunt virtute dēonioz et p̄nāpis luciferi q̄ nunc
per xp̄z ligatus in inferno tūc exibit permissione dīna · sm Mat
xxiij · Erit em̄ tūc tribulatō mag̃ · q̄l ñ fuit ab initō mundi vsq;
mō neq; fiet // A // Tercō erunt sig̃ cēa elēnta in aere · aq̄ · terra
igne Nā sm hiero · vt dicāt se inuenisse in ānalibo hebreoz xv ·
erunt sig̃ añ iudicīū Primo eriget se mare lx · cubitis super alti
tudīē monāū · stans in loco suo q̄si murus Secdo tm̄ mare descē
det q̄ vix videri possit Tercio belue marine apparētes sup mare
dabunt mugitos magnos q̄s dē sol? intelligit Quarto ardebit
mare et aq̄ Cui? ex ardore arbores et ȳbe dabunt vorē sāguineū
Quinto vt alij asserūt · oīa volatilia celi in cāpis gregabuntur
p̄nūq̄dq; genꝰ in ordine suo · michil gustandū nec bibēdū ꝫ for
midandū vidēnuz aduentū Sexto ruunt edificia · et flāme ignee
surgēt ad occasū sol̄ cōtra facīē firmamēti vsq; ad ortū cōcurren
cia Septimo petre ad mutuē collidēt · a in ptes scindēt Octauo
fiet generāl̄ tremotus · q̄ adeo erit magnꝰ · q̄ nullꝰ hō nec aial
stare possit q̄ omnia ad tr̄ām p̄sternet Nono cōbibit terra · et oēs
montes a cōlles in puluerē redigent Decimo exibunt hoies ꝫ
caūnis suis velut amentes · nec sibi mutuo p̄ timore loq̄ poterūt
Undecimo surgent ossa mortuoz et stabunt sup̄ sepulchrū · q̄ ō
nia aperient ab ortu sol̄ vsq; ad occasū · vt iñ mortui valeant ex
ire Duodecio cadēt stelle · oīa em̄ sidera errātia a stationaria · spe
gent ex se cometes igneos · et iterū tūc germinabunt splendoreq;
Tredecimo morient viuentes · vt cū mortuis resurgent Decimo
q̄rto ardebit celum et terra Decimo q̄nto · fiet celum nouū et tra
noua et ꝫ omnia añ iudicīū fiēt // B // Moraliter illa signa p̄
cutrēcia xp̄i aduentū ad iudicium q̄ fiunt in celo p̄nt exponi p si
gnis q̄ sunt in ecīa · futurum iudicium de ꝓpinq̄ esse repūtanda
Nam sicut in celo sunt sol luna a stelle · sic in ecīa papa impera
tor et xp̄iani lucentes sanctitate · papa et imperator dno lumi
naria magna · de q̄bo dicatur ex̄ de ma · et obe · c · solite fecit deus
duo luminaria magna in firmamento celi · luminare maius · i ·
papam vt preesset diei · et luminare minus · i · imperatorē vt p̄esset
nocti · vtrūq; magnum ꝫ alterꝫ maius Ad firmamentū igit̄ ec
lie · ꝫ estrlis ecclesie · fecit deus duo luminaria · i · duas institut di

gnitates · q̄ sunt pōtifical' auctas et regal' ptās Dz illa q̄ pest die
bo · i · spūalibo ē maioꝛ · q̄bo noctibo · i · carnalibo est minoꝛ Et sūt
stelle minores oēs inferiores xp̄iam q̄si sine nūero geñ · xv suspi
ce celuz et numera stellas si potes In hijs nāq; sūt fcā sig̃ tuꝛ
illud qđ ioh̄i in pathmos fuit reuelatū · apo · vj · vbi legit̄ q; auz
ioh̄es videret vij · sigilla et cū agn? aperuisset vij · sigillū · sol fās
ē niger q̄si saccꝰ cilicin? · et luna q̄si sanguis · et stelle ceciderunt
de celo ¶ C Quid per vij · sigillum ñ vij · millēarius ann? a cre
atōe mundi tunc apparebit Papal' ptās obscurata Im=
perial' maiestas detestata Mundialis hōestas deturpata
Nā sicut sol materialis ē obscurabilis vt ñ videat̄ Sic vt de pñ
ti ceꝛmin? papalis auctas · et tot? status ecc̄āstic⁹ ē intīm ob=
tēbratus in coꝛdibo hoim q; michil curatur C? rō ē remissio sāta
tis · ad quā seq̄tur dedigtō reuerēcie et digtatis Cessante nāq; cā
q̄ est sanctitas cessat ec̄ effās q̄ est reuerencia et digtas Dol em̄
et fructificat ter re Sic ecc̄iastic⁹ q̄ntomag̃ se inclinat m sua spera et descendit tātomin? generat
tate tātomiu? curatur in digtate Dz em̄ ex ordine q̄libet eccles
astic⁹ p̄ ommibo lucere vt sol · mtis sācitate · coꝛdis puritate · car
nis castitate · oris veritate · operis strenuitate · vict? sobetate · ge
stus maturitate · vestis humilitate · et toti? vite honestate et san
ctitate · q̄ omnia clar̄ colligi p̄nt ex canonibo sacs xxxv · di · eccie
di · xlj · clericus di · xlviii · per totū et de cō · di · v · in oīb⁹ et ex̄ de vi
et ho · cle · a crapula Dz heu in vita sca obtēbrati multi reperiun
tur sicut sacaus q̄si? qꝛ eoꝝ actō ñ rñdet pfessiom q̄q; honoꝛ
est sublimus et vita pclius · q̄ruz pfessio deifica · actōbo dmonia
ca Contra q̄s de di · xl · ca · ñ est facile q; ñ omnes sunt scōruz filij
q̄ scōrum tenent loca ꝑ q̄ eorū exercēt opera Dñ volentes esse in
hōre dñi more scōrum viuē in sanctitate legitur q; apud genti=
les sac̄dotes siue flamines erāt in mag⁹ honoꝛe · qꝛ erāt in ma
gna austeritate vite put ait plato in thimeo li j · q; apud athem
enses prediti sacerdotō sepatim a pplo uiuebant ne alīq̄ ppha
nuz Tremō inq̄t stoyaus vir eloq̄ntissim? · de vita antiq̄ruz sac̄do
tū narrans ait : q; ommibo p? positis negocijs sēper in tēplo fue
runt et rerum naturas cās q̄z siderum cōes cōtēplati sunt · et nun
q; se mulieribo miscuerunt · nunq; cognatos liberos ꝓpinq̄s qui=
dam viderunt · ex eo tēpoꝛe q̄ cepissent diuino cultui deseruire ·
carnibo et vino sp se abstinuer̄t ꝓpter tenuitatem sensus et vrti
gimem capitis quaz ex paruo cibo pacieb̄at · maxie ꝓpter libidis

appetitū · q̄ ex hijs ab hasaē · pañ rātō vescebanē · ne offenderē
stōchum · et si qñ cōedebant · tunsū panē ysopuz suebant vt esca
gnorē illius calore decoqrēt Quid loqr iqt devolatilibo ſai ouā
qqz et lacp carnibo vitarent · qz alteruz carnes hqdas · alterum
sanguinē eē dicebant colore mutato Di ḡ flamines gentiles siue
sacdotes i superstitiōs cultibo suis ritibo sathāe hinōtes · et sic a
lasciuijs se abstinent et a negocijs secularibo se subtrahunt · ca
stimonijs se lacerāt carnibo · a cōsortijs se separāt hūamis · vt q
etiā possint in suis ritibo mīstrare Quales tūc dñt eē sacdotes q
ecāastici dei altissimi vt digne hniant ei q̄bo ē, cōmiss? pplus dei
redēptus sanguine suo q̄ sunt mediatores inē deum et pplm su
um · et q̄bo ēpmiss? sūmus honoe in regō dei si bñ hniant Dupli
a em honoē dignī sūt q̄ qñ p̄sunt presbrij thi · v D Beati
do videmus iā iperatoriā ptātē detestatā ab vrbibo Dic em lu
na lūm suum a sole recipit · et p? eqlē terra et mare diffundit ·
Sic inpator et qlibet eē substitūtus hñs ptātē regni · suā auto
ritatē a deo assumpsit vt regat iustitia et eqtate · vñ Roā · ij Dis
ptās a dño deo ē Dñt igitur tales assentire diuine ordinatōi
ex libidine pnapandi nec ex libidine ad q̄rēdi ppria ꝺmoda nec
ex libidine voluptādi et lasciuiendi · nec ex libidine iudicādi · sed
deo et ecāe in oibo assentire et obedire · ad exeq̄ndum vtusq; in
periū ad dei hōrē et pplī cōmoditatē · mala cohibēdo et bō iube
do oñdēdo et exeq̄ndo qz vt ait Aug · iij · li · ad Crisō · In hj huiusmō
deo reges · si in suo regno bō iubeant · mala phibeant ñ q̄ perti
nent ad humanā societatē · ꝫ q̄ ad dīnā spectant religionē Dz p
nunc pchdol or tanta malicia excreuit in cordibo aliquz superio
rum regēcum qp ptās eoz a deo data q̄ lucida et integ eē debz p
eqtatē et iusticiā · rubea et sanguinolenta videat per corruptōz
iniqtatis et subditoz calumniā et seuiciā · vñ Policarp? li · v · c ·
vj · dicit platonē dixisse Cuz in subditos inqt ptās seuit ide e ac si
pupillū tutor perseqtur vel cuz tuo mucrone iugulas ob eē defe
sionē ab eodē traditū tibi gladiū accepisti Seuit em ptās hoz
in subditis · qñ ñ hñt eqlitatē iudicādi · pietatē corrigendi · recti
tudinē docēdi E Tercō stelle cadēt de celo Nā vt dem ē pe
ius · vapores sicci et eleuati incēsi a sole cadunt in ētia · Dic multi
ex xpianis · fide a xpo illuminati et charitate incēsi · tracti delica
tōe carnis · et gustate pcti · cadēt a fide et charitate · et si ñ pbitas
pfessiōe · tñ secreta abnegatōe et fīa opione et hoestate · vbi mō
reluceat fides firma · vbi hōestas sincera · vbi virginū pudicicia vbi
cōiugatoz fidelitas · vbi viduarum religio · vbi artistaz rectitudo

vbi inferior obedia · vbi p̄lator reuerēcia Heu oēs declinauerūt simul inutiles facti sūt et ñ ē q̄ faciat bonū Quare hodie verificat illud zach · vij Auerūt scapulas suas recedētes · et cor suū posuerūt vt adamātē ne audirēt legē dei Hij em̄ oēs assimulātē carpis Naz ꝑm phd · carpa piscis videt rethe piscantis fugit ad fūdū aq̄ · et figit ibi caput suū in luto ne capiat ita q̄ rethe ñ tangit ñ ē? cau dā piscatores sūt p̄lati ecc̄ie p̄dicatores rectores comunitatū. rethe verba euangelica · statuta canonica · et p̄cepta iusta et sc̄a · per q̄ mittūt piscatores ecc̄ie aias fideliū p aq̄s baptismatis purgatas capē · et ad vsū ec̄lie reḡ adaptare Hoc hoies sūt ita lutosi pctis a tm̄ delectāt in illis q̄ retinentes oēm rōm figunt corda sua a in uoluunt caput luto superbie auaricie luxurie et mobedie q̄ ñ tāgū tur aliq̄ correctōe vel informatōe ꝫ q̄si obstinati in malicia · solū dicū tangere // F Dicūt hij se excusādo · ceci sum? et viā veritatis ignoramus q̄ ductores q̄ opere et ſmone nos dirigant nō hēm? ſm loq̄s perūse xp̄iane · ió erras q̄ mal? es et malicia induratū est cor tuū · et q̄ntomaḡ correctōe peraueris tantopl? vt intus malleatōe induratis Dis nanq̄ malus ignorās a errās est vt dicat pbus iij · ethico · licet em̄ vita sc̄a et via rc̄a tibi oñdat ñ solū verbo ꝫ ec̄ fco · viam tm̄ rectam ñ imitaris · sed delectatōe carnis et voluptate mundi alicieris viam infernū abscedere · G Dicit quidam stultus de quo legitur Cum rex quidam pō tens duas edificass̄ ciuitates · vnā in montanis ad quā erat via dura Secundum p rupes vestimentorum lacerationē · Terciū per aquam macularum ablutione Sed vincens illa certamina optis recipiebatur in ciuitate ad omnia solacia · et gaudia ienarrabilia Secunda ciuitas i vallibus erat situata · ad quam ducebat via delectabilis habens tria hospicia In primo optime recreabatur In secundo vestibo et honoribus exaltabatur In tercō i diuitijs et lapidibus preciosis ditabatur · sed cum ad ciuitatem veniebat occidebatur et i carcere iperatoris cruciabatur Conspiratis igit duobus socijs quorum vnus prudens et sapiens · et alter stultus · Cum ad biuium venissent · statua in medio stans cōtinebat vtrāq̄ ciuitatū cōditōm ititulatā: dirigens viā rectā · licet arta ad ciuitatē gaudij et honoris Et sap · ait hec est via recta quam mœdere debemus · fatuus non · sed melior est plana · a ō lectabilis i q̄ bene tractabimur Prudēs igit ꝓpt̄ societatē fatuus

ſecurus · ābo p? hanc ꝑuecā delcātōm capti ſūt a iudice iuuitatus
ad ſuſpendū ducti Excuſante ār ſapiente ſe de fatuo q̄ ꝑ ſoꝛ
etatē fuerit ſecutus · rñdit iudex Tu aī ſapiēs fis · ſeq̄ ñ debuerat
fatuū ꝫ ipſe te. et ſic ābo ſuſpēſi ſūt Ad ꝓpoſitū duo ſocij ſūt ſpūs
et coꝛpus inuicē cōfederati: ſpūs ſapiens · coꝛp? fatuus · due citi
tates · regnū celoꝝ · et infern? · ꝫ arta eſt via q̄ ducit ad regnū
in q̄ oꝛ pugre per abſtinenciā ībi et pot? · per depoſitōm pcōꝝ
rum veſtiū et purgatōm pcōꝝ Alia ār via ē lata a delcābil in q̄
in ꝓncipio hō optime recreatur · in medio ditat et in fine hōrat
Sed poſtq̄ ad ciuitatē vēit eternalē cruciat // Duo ſocii
cōfederati vementes ad biuiū · ꝛſiderāt quā viam incedere velint
ſpūs ſiore pene cēne refutat viam planā ad infernū · ꝫ coꝛp? refu
tat viam artā ad regnuz Statuia igit̄ in medio oñdit viā regni
eē meliorē ſ · ꝑlatus ſuperior · predicatoꝛ q̄ ꝫ de ſe ſit imobil · nec
vadat viam quā oñdit · veritatē tñ oñdit et dicit · huic veritati q̄
libet hñs cōm aſſentit · ꝫ q̄re ñ ſeq̄tur cōm et ſpm · q: tāta ē coꝛa
cta amicicia et ſocietas int̄ aiam et coꝛp? in malicia · q: ſpūs aīq̄
velit relinq̄re coꝛp? in delcātōmbo poti? cōtra motū ꝓpriuz et in
formatōm ſuperioris vadit ad cēnum ſupplicū Secda pars in q̄
tractat quō iudex cōuocatus ad iudiciuz ſtricte examinat Nam
ſicut in iudicio hūano p? pulſatōm ſignoꝝ venit iudex ad tbu
nal · mittendo ꝓ reo vt examinet̄ a per teſtes aut ſeptā vincetur
Sic p? expeditōm oīm ſignorū · veniet iudex cū ptate mag̃ ſuper
montē oliueti ad mediam regionē aeris nec fm mg̃m ſē · mi · di
xlvij · deſcendat in vallē ioſaphat · ſicut q̄dam putabant · ꝫ mane
bit in ſpacio aeris in altitudine cum miliaꝝ in throno regio mi
ſterio angelorū ex nubibo fabricato Ecce · xxmij · ego in altiſſis hic
et thronus meꝰ in colūna nub · ibi ſedebit et bom ad eū tollent
volantes q̄ſi voluctes in aere · et tunc mittet angelos cū tuba n
voce mag̃ di. Surgite mortui ad iudiciū · q̄ cōgregabunt oīes
mortuos cuiuſcunq; oditōmis vel ſtatus ſexus vel etatis fuerint
n · Corin · v // Oēs nos manifestari oꝛ aī tribunal xpi Ut
bom reſurgent fm mſurā et etatē plenitudīs ſ · xxxiij · āiorū ētis
mſiuz ſñ oi deformitate Mali vo cū deformitatibo ſuis et demeri
tis q̄ ec̄ in era fic̄ omes in valle ioſaphat iacebunt Et ꝫ ꝓcinct
a dño per Joelē iij · c · di Cōgregabo oēs gētes et ducā eos in val
lē ioſaphat a diſceptabo ibi cū eis Et tūc iplebit̄ ꝓphia damel vi
quā vidit Nabucho · et damel predixit · q: q̄dā antiquꝰ dierum
ſedebat ſuper thronuz flammeuz: a cuius facie egrediebat flumi
us igneus et rapidus velociſſie currens · cui miſtrabant milia mi

lii angelor. et sedebant ad iudicadum. et libi aperti sunt coram eo Iste antiquus dierum est dei filius eternus. cuius imperii non finis q iudicabit super thronu flameu. i. sede maiestatis. in cuius aspectu duo libi aperient. s. conscia bonor. et malorum in q scpta hinc meuta et demerita singulorum Isti libi aperient vt quilibet videat et cognoscat siue bonum siue malu quod gessit ipse vel alter Quanta mala tunc inuenient scpta et confusibi lia in conscientijs istorum. q nunq eorum pcta confessione apperuerunt. et pre confusione celauerunt Q magnu cartularium tuc portabunt heretici vsurarij. et alij malefactores qs tunc vt confessos et uictos exprpria conscia et iniquitate. iudex q falli nec mutari pt sepabit de medio iustorum sicut pastor segregat hedos ab agnis vt mittat eos ad caminu ignis Greg. in ome. O qui anguste erunt vie reprborum. superius et ut iudex reprbatis iratus. iferni horrendu chaos. a dextris pcta ac iusticia. a sinistris infita demonia ad supplicia trahenda et dicet. redde rebutom superbis rc. ¶ Ra ¶ Moraliter e notandu q quilibet prudens potis q derit frequnter suam conscias examinare et corrigere p primam q sic piculose ad iudiciu vbi oia publicabunt differre Na sicut charitatiu? et amicabiliter accusator. primo psona peccatre monet ad pte. deinde opus ondit vt se corrigat et emendet. et si se correxerit culpa celat. si vo corrector ptemserit. eu publice in iudicio accusabit. et de defectu testificat Ita conscia. Vn aug. sup ps. xxxvj. et allegat xj. q iij. custodi iqt inocentia tua qr qm dns dicit iudex alius testis q conscia tua n erit inter iudice et conscia tua. i. aia Et Deu. in li. suo de moribus. nullu conscium pctorum tuorum magis timuerus q temetipsu. alienu em potes fugere. de nunq Hanc ait conscias hint nnulli explr defectuosa qdam nanq hint Conscia dilatata Conscia infirmata ¶ Conscia cauteriata Primo inueniunt ali q. qr conscientia e nimis dilatata. q nunq ponderant n grossiora pcta. qr conscientia e sicut rethe hns larga foramina vbi n oplhe dunt nisi maiores pisces q minores sp euadunt Sic isti n pode rant odiosa iuramenta. primo nec continua mendacia periuria minec mendacia sunt alicuius reputatoris nisi cadant in diffamatom primi Adulterium n curatur nisi persona scandalisetur vel publicetur De quo dicitur Ecc. xxj Cor fatui quasi vas confractum. omnem sapienciam non tenebit. i. fatuus e q talis sciar hz confractam ita q nullam discretor vel reputatom facit de magnis peccatis Isti debent esse leones. nam leo hz sit fortissim? be striatum postquaz malefecerit. si sit captus a canibus etiam pac

uis multū timet et oculos ad tra dītur Hic pctōr qñ hz oscīāt
interi? mordentē si sit captus alīq̄ tēptatōe l' tribulatōe. eē mo
dica pctā timē dz q eū dānent et vereāt dari dz de pnis sicut d
magnis vñ Deñ tuta scelera eē ñ pñt qz a si laxēdi facultatē ha
beant fiduciā ñ hñt Dunt eē alīq̄ q hñt cōsciam firmaz et debilē p
oppositū q ñ solū pctā magḡ ḡ etiaz pua et q ñ sūt peccata pl? ut
sto ponderāt et magna a gratia iudicāt fiant nutēre ignē dicto
dñicis applicare vasa ad cōqndū lauare man? radere crines fa
dere vngues et hōscia freqnt instigatōe dyaboli puenit q fa
duāt hoiem ad pplexitatē peccādi a etiā interdū ad desperatōē
et hec ē cōscia infirma quā apl's phibet j. Corin x. Dē qđ i ma
cello vemt manducate michil inq̄rentes ppter cōsciam tertio
sūt q hñt cōscias cauteriatas et hij ponderāt pua ḡ de magnis
michil curāt q? s. cōscia opatur tele aranee q capit paruas mu
scas et magnas emittit tales fuerunt pharisei deamantes mentā
ruta et oē olus et gulosa leḡ pterm̄serunt Mat. xxiii. Et hij sūt
ypocrite de q̄bo ap? j. thi: nij Qz in nouissimis tpibo re
ment qdā ypocrite loqntes mdaciū et cauteriatā hñtes sciam
Istas cōscias dēm? rectificare examinare a purgare aliq̄ vsq̄
amus ad iudiciū vbi nos accusabunt ¶ Sed dicet qs qđ
ē cōscia quā sic examinare a purgare dēmus Dico q cōscia ē cog
dis scia q scia dr dupl'r Illa videlz q se nouit p se vel illa q pre
se etiā alia nouit ex se Cor em ex se nouit sua a multa alia qñ no
uit se appellat cōscia qñ pter se alia nominat scientia Conscientia
āt bona est titulus religionis templum salomonis ager benedi
dictionis ortus deliciarum aureum reclinatoriū gaudium āge
loy archa fœdus thesaurus regm aula dei habitaculū spūs
liber signatus et clausus in die iudicij aperiendus michil est mū
cundius michil seuius bona conscientia In speculo cōsciēe sta
tus interioris hoīs cognoscitur anima āt ñ nouit se q sine specu
lo est Speculum em mundū clarz et purum totius religionis e
conscientia Dicut em mulier q vitio suo vmco placere appetit rilli
mtuitu speculi appositi reddentis decorē et pulcritudinē facie
sue apponit sic anima in quibus ab ymagine veritatis distat vel
in quibus creatrias ymago reapiat in conscientia relegit et in
telligit Non igitur immerito conscientiam speculo cōparauerim
qm in eo tanq̄ in speculo rōnis oculus tā qđ decens in se et cla
ro aspectu comprehendere potest.

Tercia ps in q̄ notatur pmiatio examinatōis

Nā sicut in iudicio tpali añq̄ sñia diffinitiua cōtra reū pferatur· acta e? siue bō siue mala preceptā et prelcā legūt corā ppl̄o quā lectōm tunc seq̄tur sñia Dic in iudicio vltimo statuet dñs oues ·i· iustos q̄ ei? voce audierit a dextris aīcabilit eos inuitādo dicēs vēnite benedicti pris mei ꝛc· Et assigt rōz q̄re illa meruerit· q̄ esuri ui et dedistis michi māducare ꝛc· Istā mutatōm pdixit dñs de us p os eze· c· xxxiij· vt legit̄m epla hodierna Cōsequnt statuet et hedos fetētes s· pctōres a simistris Et sic iustos et electos dulā mutabit ad etnas epulas Dic iustos acter exprobrabit ad etnas pēas dicēs Discedite a me maledicti in ignē etnū Et assigt cāz q̄ esurui ñ dedistis michi māducare ꝛc Et sic lata sñia ibūt hij in supplicū etnū Justi āt in vitā etnā ℣ Moralit ē nōndū q̄ sic vide? q̄ q̄ sibi diligēter pundet de puteo mim? in eū cadit toz cōsiderare q̄ vt hēt ex de iudeis c· ad liberandā in g· pena vmā·met? ē alteri? Nu g̃ diligent penam cōsiderat dānatoz q̄ videt te resilet a te Est em infern? sm hu· de scō victore lu· nupabilu fetore intolerabili· plen? dolore innūerabili· ibi miseria ibi tenebre ibi cedo null? ibi horor etn? ibi nulla spes bom nec desperatō mali hij ille In q̄bus verb ea diligēter ponderat dem? vt caueam? infernū· q̄ hz localitatē insaciabilē· Pēalitatē intolerabilē Perpetuitatē miserabilē Dico pmo q̄ infern? hz localitatē insaciabilē· q̄ lacus sine mēsura et pfund? sine fūdo Nā sm rich pficle terre ebo milibo et ducētis q̄nq̄gīta miliaribo· in medio infern? ē in centro tre et sm mēsurā q̄rundaz astronomoz a su perficie terre ebo milibo et ducētis q̄nq̄gīta miliaribo· in medio dyametri et hij ad maiorē penā malorz q̄ sic missi? in exiliū· q̄n to remoti? pomit tātopl? dolet· et etiam carcer pfundior solz eē penaluz et gūuz Dic sm rich· de? ordinauit q̄ sicut corpa sūt i locis suis sm exigenciā suoz naturaliū pōderū sic eī creaturas rōnales ordinauit ad loca sm exigenciā suoz aioruz Et iō sicut elī sūt in celo q̄ suo amore celestia trems pposuerunt Ita repbi p diuinā iusticiaz sunt in loco infimo q̄ suo amore infima et tre na superioribo celestibus pposuerunt ℣ Sed q̄rit an anime damnate de inferno vel purgande de purgatorio vnq̄ exire pos sint de habitaculis suis Dicunt doc· q̄ sic ad tempus permissione diuina· vel propter hominum instructionez vel terrorem vel q̄n q̄ ad impetrandū suffragia· sed in hij est dra q̄ aie bone pūt ex ire q̄n volunt· ñ tñ pter hij passim exeūt et frequenter· ß raro q̄n

vident deū hoc velle qz oīno ꝺ fortiat ꝑ ꝫm voluntatē suā volun-
tati ꝺiuine Anime āt ꝺānate exire ñ pñt. niſi pmiſſe ex ſpēali ꝺi-
ſpenſatōe ꝺiua nec p ꝫ exeunt penā ꝫ bene locāti ¶ P ¶ Dico ſ
cūdo qꝺ infernꝰ hz penalitatē intolerabilē qz plenus ardore ine
ruptibili · fetore intolerabili Juſtū em̄ eſt vt ꝺr Sap. xj. Qz per
q̄ quis peccat · qꝺ etiā p ꝫ et torq̄tur · ꝫ qz reprobi ꝺpoſiti ex q̄tu
or electis peccauerunt · iō in illis et p illa puniēt Et primo ab
igne caliſſio · ſic ei igis reuberans ē caliꝺior exalāte ſic igis
chibam ita igis infernal̄ q̄ſi in clibano includit vt a cus cruci
et ¶ Hz q̄rit quō igis ifernal̄ poterit agē in ſpm. ꝺīm qꝺ ꝫ
hoc fit ꝺtra naturā · ñ tñ eſt ꝺtra ꝺiā ptātem Vñ Aug. ꝺ ciu
ꝺei ꝺicit. Iz igis ñ ardeat in aq̄ naturali pmo in ipſa extingui
tur · tñ in aq̄ ſulphurea ꝑt ardere Sic q̄uis igis infernꝰ ſi
ſit agere in aiam naturali tñ qñ plena ē ſulphureo fetore poſ
tunc agē ꝑt in ipſā vt inſtrm̄ ꝺiuine iuſtitie Vñ Iapo. ꝺr ꝺ poe
catoribꝰ · ps iſtoꝝ in ſtagno ardēti et ſulphure ¶ Q ¶ Sed
mirū videtur qꝺ igis ille vrit aiam̄ et corpꝰ. et tñ ñ conſumit. D
co qꝺ ſic hēmus in naturalibꝰ ꝫm qꝺ media ꝺicunt ſ. qꝺ ſi cor ho
mis mortui veneno mixtū et in ignē ponit · cōburit ꝫ ñ cōſūit
pmo igē reſiſtit Sic in ꝓpoſito mortuus veneno poti in inferno
perpetuo cōburetur et nunq̄ cōſūetur · ſFrigus ē etiā ibi in ſūmo
et omnia elēnta agunt in ſūmo Trāſeūt em̄ aie ꝺānate ꝺ calore
intenſiſſimo ad frigus intenſiſſimū Sil'r aer et ētra in fetore poſ
ſimo agunt in ſpm̄ Deut. xxxij. Congregabo ſup eos mala a ſa
gittas meas cōplebo in eis Et iō ꝺr in euangelio qꝺ ibi erit fle
et ſtriꝺor ꝺentiū ¶ R ¶ Sed q̄rit an pena infernalis ſit maior
q̄ pena ꝺemonū Rñꝺet ꝺñs Bonauen. qꝺ q̄uis ipſi ꝺemones ꝺ
fectus habeant in ſe poſitos · ipſi tñ non puniūt igne infernali
vſq; ad iudiciū et hoc vt eoꝝ exercitatō ñ impediatur et vt ꝺiuina
miſerꝺia oñdatur q̄ ſuſtinet vaſa ire cum multa patiencia · Anime
āt ꝺānate ꝝuus puniuntur q̄ ꝺemones ꝓpt̄ tres cōes · Prima
quia ꝺeus nunq̄ p maligis ſpiritibꝰ tm̄ facit ſic p hoīb · iō ine
grau pluſq̄ ꝺemōes puniunt Secūda qz ipſe ꝺyabol tm̄ puna
aūſione eternaliter eſt punitus ꝺ q̄ ſurgere ñ vz · ꝫ homim ꝺeus
multoꝺiens ignoſcit et ſibi graz exhibuit reſurgendi · ſi g in extre
mis voluntate in pctis manere vult · merito eternaliter punit igne
infernali Tercia qz ſciūt ſe obliuioni traditos · nec mitigabit
corpore nec in anima recepturos Demones vero tm̄ q ad ſbam
ſpiritualem non quo ad corpus · ¶ Dico tercio qꝺ infernus ꝫ
perpetuata tem miſerabilē · quia ibi ē hoꝝ eternꝰ · nec ſpes bon

hñ Arest. paganus ꝑmó poetrié sue In inferno ꝺtinua ẽ lis. et
meroꝛ ꝺsolabit. Nam iustū est vt q̄ diu pctōr de pctis ñ vult
penitere ꝫ permanẽ in actu male voluntatis q̄ tazdiu pena sua
duret ꝫ fic ẽ de hoibo in pctis mōlibo decẽdētibo. q̄ in sua ma
lo actu et si ñ exteriori tñ interiori perseuerant. vñ m̄q̄t Au. xxi
de ciu. dei ca. xij. q̄ dignus est crudatu eterno q̄ in se corrupit
voluntate maximū bonum quod in eo posset ee eternū ¶ Sed
q̄ritur an vnq̄ pena dānatoꝝ mitigetur saltē per suffra-
gia amicoꝝ Et videt q̄ sic Nam deus nulluz actū exerceat. nec
punit̄ nec vindicat̄ sine misedia q̄ ꝫm bonauen. deus purum
actū miseriꝯ dē et eī pure iustum facere ñ possz. q̄ inseparabilit̄
in deo sūt annexi Et iō ex misedia dei videtur q̄ damnatis per
suffragia fiat alīq̄lis mitigatō lz ñ total liberatio Et hꝰ declarat̄
per exēplum quod hētur in legenda sū Brandani. q̄. xv. annis
manfit in mari. et vno die vidit hominē sedētē in lapide supna-
rectois dñice reuerendam req̄em et mitigatōm pene hrē Et ad
iect in signū hꝰ cras videb mille milia demonū ꝫ eē. et cū maxi-
ma tempestate me reapē. qs et factū est In oppositū hꝰ sūt sancti
doctores dicētes. q̄ in inferno nulla ẽ redēptō. nec liberatōis
nec mitigatōis per nrā suffragia Quia ad hꝰ vt suffragia pfint
defunctis req̄runt tria Primū quod indigeant et q̄ beati ñ indi
gent iō p eis fieri ñ dñt suffragia Dñ Aug. put recitatur ex de
cle. miss. ca. cum marthe Iniuriam facit martiri q̄ orat p martire
te viuens. et q̄ damnati sunt mortui et ex charitate et a corpo
re mistico separati. iō nulla spūal influencia perueniet ad eos
sicut nec hūor radicis ad ramū aridum et abscisū Aug. si scirem
ꝓxem meū in inferno ee. ñ plus orarē p eo q̄ p dyabolo. q̄ aūt
suffragari et orare vt si q̄s sit in via saluatōnis sibi pficiat. ter
in purgatorio q̄ primo indigent. secūdo sunt in corpore mistico
viuentes. et ter cō fecerunt se capaces Ad argu. autē factum de
misedia concurrente ad oēm actum. dñm ẽ. q̄ hoc verz ẽ de pēa
imponenda ex condignum. q̄ ꝫm mgrm iiij. sen. di. xlviij. de
us et ipꝫ damnatis suam miam ondit q̄ ctra odignū ipsas pu
nit Nunq̄ em aliquē tā dure et acriter punit. q̄n maiorē pum-
toz demeruisset. Dic ee inde forte ꝓpter aliqua bona fca in vita

mitiorem penā et reqem p vna die iposuit · nec p alq̄ suffragi
penā taxatā sibi pmutauit ¶ Feria tercia post inuocauit

QVm intrasset Jhesus hierosolimā
omota ē vrbs ciuitas dicēs · qs est h̄ Math · xxi
¶ Qñ aliqd inōsuetū audiēt vel videt mirāt ex
et ex admiratōe q̄rūt Nā ph̄i videtes solē et luna
inōsuete eclipsari mirati sunt · et philosophādo cām eius q̄rē
q̄re j. metha · 8z Qz hoies ꝓpter admiratiōem cepērunt phiari
etiā filij israhel i deserto fame castigati vidētes mana de celo d
tū · ex nouitate et in ꝟsuetudie mirati q̄sierunt dicētes manhu
qd ē h̄ Exo: xvj · Dic cū ihs ciuitatē hierosolimā intrasset · faciens
inaudita miracula et noua opa · mirati sunt q̄rentes et dicentes
qs est h̄ ¶ Querit cū xp̄s q̄ est dei filius intrauerit mundū ꝟ
mīe suo patri reconciliare · qd maximū op? fuerit potens hoiem
ad amorē ꝟmouere et in admiratōem mutare Et videt qbusd
doctorib⁹ q̄ inē opa visibilia maximū op? fuerit op? creatōis
q̄ in sex diebꝫ omnia ex nichilo p̄duxit · et ex nulla materia cre
aturas · āgelos et ōnia animālia fecit et illas creaturas in eēnā
sustinet ita q̄ vna ñ peat nec ledat · h̄ maneat vnaq̄qz vt creata
ē a deo pret pctōrē q̄ non manet sicut creatus ē a deo innocens
vñ mḡt magister ij · sen · di · xxxij · Homo ñ ē talis qlis a deo cr
at Ipse em̄ creat a deo innocēs et fine vicio Item aliq̄ reputant
h̄ op? maximū q̄ ex maxima misericordia pctōres sustinet in h̄ mū
doa p grāz eos ad pnāz vocat · qd ꝓbāt Sap · xj · P? mlta mala
enumerata p q̄ dñs posset ocidere pctōrē et dānare dī · ꝙ mise
reris oim · qm̄ omnia potes et dissimulas pcta hoim ꝓpt pnāz
¶ Sed in fine omunit concordant dicētes q̄ hoc fit maximum
opus dei qd vnq̄ fecit · faciet · vel facturus ē inē opa visibilia · q̄
sancta ē nitas hūamtatē vnuit filio in psona qd ē maximū opus
Quod pz per ea maxima Primū ēq filius dei descendit et intra
ut mēz suā salua virgitate · et ita fec sibi vnā mrem et filiā hūl
lima et altissimā Secūdū q̄ natura diuina fuit simul tucta cum
natura hūana q ita nata a supma sume fuit hūiliata et nata ifa
ſ · hūamtas in gne intellectualiū fuit sume exaltata · teiū ē q̄ xp̄s
dei filius in vtero mris faciebat qd fac in ē nitate Ista ar supe
da et admirāda opa q noua · declarāt i illis vb̄ q̄ recitātur a qd
sapiente sub hac forma dicēte · virgo et mater filia tui filij · gra
dis humilis alta · plusq̄ creatura termin? ia fixus eterni consi
tuens p quā nra sublimat natura quā nobilitasti vemīte factore

qui est dig̃tus tua fiet factura: in tuo ventre iam stetit plenus amore. pducēs spūmscm̃ mundū ꝑseuās dum de te fuit natus sicut flos a flore. ℟ In tribo ꝓmo pedibo declarat̃ ꝓmū scz q̄ xp̄s dei filiꝰ in suā descēdit mrēz eius salua virgitate p tria exempla. Primū exēplum est q̄ xp̄s venit in matrē virginē sic radius solꝫ in corpꝰ trāsparens q̄ sicut radius solꝫ emissus a sole. a vltra pgrediēs retinet eius calorē nec corrūpendo nec maculando ipsum corpꝰ trāsparens sic verbū qđ est dei filius i matrē virginē descendēs eius non minuit virgitatē. Secundū exēplum ē de rubo moysi. Exo. iij Quia sicut rubus igne accēdebat̃ et non cōburebat̃. Ita xp̄s de mrē assumpsit carnē de q̄ nasceba tur. a tñ eius virgitas non ꝑdebat̃. Tercīū exēplum de tribus pueris in camino ignis. Dañ. iij. Quia sic ipsi in camino ignis incluſi habebant̃ et eos ignis non ledebat. ita hec virgo genuit deum. sed intacta pmansit Et ita vna et eadē psona fuit mater et virgo hūillima et altissima. qđ ē bñ admratōe dignū. Fuit in quā filia filij eo q̄ ipsa deū habuit ꝑ pīe. sicut nos: q̄ est pater oīm. vt dr ad ephŏ. iij. Demū ipsa fuit eius mat̃. q̄ ipsū quem genuit ablactauit. vt dr Aug. Et protāto dr Origenes sup illo verbo Matth. j. Cum esꝫ desponsata mē ihu. Mat̃ mq̄t eꝰ matter imaculata. mat̃ incorrupta. mē intacta. mat̃ eꝰ. cuius eꝰ? mater dei ōm̃ gemitū. domim et regis omnium plasmatoris et creatoris auctorꝫ Et sequitur paulopost. ipsa eadē virgo. ipsa mat̃ dñi. ipsa et genitrix. ipsa anolla plasmatō eꝰ. Igit̃ bñ fuit mat̃ filij dei et filia filij dei. et virgo virgim ꝑpet̃ qđ creaturarū fuit altissima. et sil̃it hūillima subdēs se angelo hūilit̃ rñdendo. Ec ce ancilla dñi Lu. i. ℣ Secundū mirabile qđ nos dz ꝑmouet̃ ad amorē q̄ntū ad incarnatōez fuit. q̄ naturā hūanā tā sublimi ter nobilitauit. eo q̄ natura hūana est ꝑiuncta cū diuina. vt dicit poeta in illis vltimis tribo pedibo Tu es ꝑ quā sblimatur nrā natura. Qđ etiā notat̃ ꝑ tria stupēda. Primū est q̄ natura sup ma fuit sume hūilitatis. in ꝙ q̄sumpsit habitū hūanitatis Ō q̄ mira dig̃tio ē illa saluatoris. q̄ celoꝝ ptinet regnū. quē totꝰ nō capit orb. q̄ est rex regū et dñs dñantiū. in quo sūt oēs thesauri sapie ꝑditi. q̄ est diuitiarꝫ altitudo: ꝑ nobis paup nasciꝫ. et in t it sume sublimata q̄ humanitas que in genere intellectualiū tenet gdū infimū. talit̃ fuit vltra oēm creaturā nobilitata. ita vt hō deo fiet eq̄lis. qđ certe modicū ñ existit. imo maximū. q̄ secat vtraq; vnū. ad ephe. q. Q̄ñ scz dimitatē cū hūanitate ꝑiunxit

in natura suppositi. Tercīū stupendū ē. qꝫ ille q̄ est dñs oīm: factus ē seruꝰ oīm. qꝫ formā serui accipiens. ad philipen. ij. Tercium mirabile et maximū ē. qꝫ xp̄s in ventre mris tue fuit mirāda. a ꝟ notat dum dicit poeta in illis vltimis tribꝰ peditꝰ sez in tuo ventre iam stetit plen⁹ amore. Quartū est qꝫ ipse filius in dando se matri. ita sibi dedit pfectū filium sicut hūt de. qꝫ idē filꝰ fuit filꝰ dei pīs. et virgis matris. Quintū ē qꝫ ille filꝰ exīs in vtero mris. p̄ducebat psonā spūssā. quē nunq̄ dimisit spirare. Tercium ē. qꝫ ille filꝰ exīs in vtero virgis. obseruabat totū mundū. qꝫ tūc hēbat eandē vim obseruatiuā cū patre et spūsco. De istis igit oīb⁹ maxis et nouis mirari oportz. et omnes ad amorē: qꝫ cū q̄t. q̄s ē hic. tñdet apo. xix. Est rex regū et dñs dñantiū. hic formā hui accepit. vt huic a morte redimeret. Quantū nunc ad euangeliū et ōtinuatōez ei⁹. heri oñdit ecclīa horrorē iudicij et penā dānatoꝝ. hodie redarguit auariā am cupidorum mercatorum. Et sunt tres partes euangelij. In p̄ma pte oñdit quo xp̄s veit ad saluādū p̄dita ib. Hic ē ihs In secūda quo reprobat et expellit iusta et dolosa negocia ibi. Et inuenit. In tercia docet relinquere mala. et amare celestia ibi. Et relictis.

Quantū ad primā ptē circa litterā ē sciendū

Qꝫ venēte ihu in hierlm. sm Aug. in die palmaꝝ. Facta ē magna cōmotio admiratōis. p̄t fama xp̄i de suscitatōe lazari. de hōre xp̄i ipenso. et laude pueroꝝ clamantiū et dicētiū. Osanna. i. ob secro salua. Quare admirati q̄rebāt. Quis est hic sez q̄ p̄t nos saluos facē. Et ppli turbaꝝ q̄ seqbant. a ei⁹ miracula viderāt. rñderūt dicētes. Hic ē ihs p̄pha a nazareth. A Moraliter videndum ei⁹. qꝫ vnūq̄qꝫ ibi prudent q̄t. vbi inuenire nō dubitatur. Inuanuz in igne q̄t aqua. et in aqua ignis: in bono malum. et in malo bonuz. in crudeli pietatē. et in ipio fidelitatē. qꝫ vnumq̄qꝫ iux suam naturā hz locū. nīj. p̄bicorū. Dic cū deo iux dīm Boecij. de oso. Dicit sūmuz bonum. sume p̄ius et iust⁹ et misericors ōes ei⁹ sup oīa opa ei⁹. sm ps. In eo nihil nisi bonitatē pietatez inuenire possum⁹. Debem⁹ g̃ nos a malis separe. et corda nra ad deum eleuare. et p salute inuocare. qꝫ tāto nobis sublimior deꝰ. q̄nto nr̄ anim⁹ a rebs infimis sepat. vt habeat de pe. di. ij. scām eccāz. et ē dictum sci greg. sup ezech. Debem⁹ g̃ totaliter nos a mundanis separare. vt simꝰ sic pueri inocētes. et ihm inuocare. q̄ ē filius dei. et dicē Osāna obsecrm⁹ te ihu q̄ es saluator. salua nos. qꝫ Potēs es ad liberand. Proptꝰ es ad adiuuand.

Clemens es ad indulgendū Dico ꝓmo q̃ ihs ē potēs ad liberā
dum nō em̃ angel? nec alīqs scūs ꝫ solus dei filī? potuit erigē
papitū tāti casus ysa xix Clamabūt ad dñm a facie tribulātis
et mittet eis ꝓpugnatorē et saluatorem q̃ liberet eos Nā dyabol?
hoīez seduxerat ad peccādum et iō sub pretuce dyaboli hō iuste
fuit detētus iuste q̃dē ex pte hoīs sed iniuste ex pte dyaboli Si
cut declarat Anselmus Cur deꝰ hō ca vij Hō imāt meruerat vt
punireť nec ab vllo quemētī? q̃ ab illo cui obsenserat vt pecca=
bolus ꝫ faciebat iniustī? qnto ñ ad hoc amore iustiae trahēba=
tur ꝫ instinctu malicie pellebať Et iō ꝑm eum iustū fuit ex pte
hoīs q̃ ipse a dyabolo puniret ꝫ ñ fuit iustū ex pte dyaboli vt
hoīez puniret ¶ B Ab illa q̃ iniusta potestate liberauit nos xp̃s
morte sua q̃ solus ꝫ facere potuit Jacob nij Vn? est em̃ legisla
tor et iudex q̃ p̃t pdē et liberare Liberauit em̃ nos eo mō q̃ Co=
dri? rex athenensiū pp̃m suū de q̃ narrat Aug? xviij de ciui=
dei c xix Cui cū regio sua a hostibus ingēti bello hostiū debella
ta eēt hūanū auxilij diffidētia ad oraculū appollinis cōfugit ac
per legatos scīscitatus ē quo tā gne bellū discuti posſ rndit ap
pollo in finē ei forte si ipse hostiū manu occubuisſ q̃ cū ad ho
cderent Videns igiť Codr? q̃ ciuitas sua nullo mō pacē hrē pos
set nisi ipse hostilī manu occuberet deposuit regia insignia et ha
bitū paupis induit et castra hostiū ē ingressus vbi q̃ndā ad pu
gnā puocās interfacis occubuit ficq; patriā liberauit rex ē xp̃s
qui ē rex ecclie militātis aduersarij sūt ciuitates dyaboli ex demo
nibus et malis hoīb congregate pbatū em̃ fuit et a deo ordinatū
q̃ ecclā et electi hūanū generis aliť pacē hrē nō poterāt nisi rex
eor̄ inficereť Hoc considerās rex dei filius cū in forma dei eēt exi
nanuit semetipsū formā serui accipiēs in filitudinem hoīm factus
inuēt? vt hō fact? obediēs vsq; ad mortē ad philipen nj C
Secūdo fuit ꝓmpt? ad adiuuandum Ipse em̃ inuocātes exau=
dit petentibus tribuit querentibus occurrit pulsantibus aperit Job
xxx et si corruerit ipse saluabit Tz aut incarnatōem suam tm̃ di
stulit rndeť q̃ qui sapiens vult opari non tm̃ q̃nt modum ingru
um sed etiam tēp? determinatū et quemēs Sic a dei filius di=
stulit xp̃s incarnatōis et ꝫ ꝓpť tria Primo ꝓpť desiderij incen
sionē Nam q̃nto diuti? desideratū negať tāto amplius negate
rei desiderium augmentatur vñ Bern Dilatio rei amate est au
gmentatio desiderij Deꝰ veniens in carnē tantū gratie vnicuq;

contulit: ꝙntū ipsū desiderū affectus cuilibet dilatauit Hinc ex
ꝙ felicū symeom. ad amplexandū se totū vlnis suis dedit. cum
affectus ad videndū ipsū in carne totus et magn? fuit. dicens
toto cordis affectu. putas videbo oculꝫ meis. putas durabo vs
veniat. p quē oculi cordis reuelabunt Et qr eius desiderū fuit
ad e? pñtiā corpalē. iō meruit eum amplecti dulciter vlnis suis
Hinc cum ppḥe dñm venire promittebant. et ipse venire differe-
bat. erant ille ꝙrulose voces et plene murmure Expecta. reexpe
cta: modicum ibi. modicū ibi. p ꝙs voces ppḥs ipatiēs i expecta
tione suspēsus iproperabat nūcijs ꝙsi diceret: dicitis nob. mō ve
niet. expecta modicum. et iterū expecta et adhuc nonvenit Sic
hūanū gen? tā ex promissionibo ꝙ ex miserijs afflictionū deside-
rabat e? pñtiā: dicēs illud aggei. ij. Veniet desideratus cunctis
gentibo Secūdo de? distulit venire ppt egrotātiū multiplicatio-
nē. et ꝙ tūc p̄mo fieret auxiliū. qñ magis esꝫ necārū. vñ Aug.
Tunc venit medic? qñ p totū mundū magn? iacebat egrotus
Erat em̄ multitudo magna egrotātium q̄ medicum postulabāt
nec fuit quisq̄. q non saltē originali egritudine laboraret Qua
re sanctissim? dō clamauit ad dñm. dicēs. Miserē mei de? qñ
infir. rc̄. Itē Hieremias in vtero scīficat? Sana me dñe et sana
bor. saluū me fac et salu? ero. hiere. ij. Tercio de? venire distu-
lit ppt ppḥas. et figurarū opletōez. hoc est vsqꝫ oēs figure et p
phetie p̄teriissent. vñ dñs Ozee iij. 8t. dies multos expectabis
me. Et Sap̄. xviij. Dum medium silentiū tenerent oia et nox in
suo cursu iter medium pageret: op̄s p̄mo tu? dñe exilies de celo a
regalibo sedibo venit. Dñ bn. iam nō apparebat angelꝫ. nō loq̄
batꝫ ppḥa. Cessabāt oia. filij isrl sine rege et sine p̄nape et sine
vnctione. tūc filius dixit Ecce venio tm̄ p tūc erat silentium. q
ad vnius hoīs edictum describeret vniuersus orbis Et hoc est
qd ait apls Qñ venit plenitudo tpis. misit de? filiū suū in tpis
D. C Tercio fuit clemēs ad indulgendum Non em̄ vult mors
peccatorē. sed cōuerti. non pire sed ad agnitionem veritatis veni
re. Job. iij. Non em̄ misit de? filium suū. vt iudicet mundū sed
vt mund? saluet p ipsū Aug. in meditatōibo suis dicit sic Quid
est ihs mihi saluator. ergo ppter temetipsum. esto mihi ihs. noli
dñe. noli sic attendere malum meum. vt obliuiscaris bonum tu
um O bone dñe. si ego admisi vnde me damnare potes. tu no
amisisti vnde me saluare soles et potes. hec ille Sed queritur
an ihs per suam clementiam velit omnes saluare. et videtur q
sic. vt 8t apls. Deus vult oēs hoīes saluos fieri j. thimo. ij. In

oppoſitū Matth. xxv. Ibunt hi in ſuppliciū eternū. Iuſti autez in vitā eternā. rñdet Nycolaⁿ de lyra. dicēs. q illō dictū aplī pt tripliciter exponi. Uno mō vt ſit diſtributio accōmoda. vt ſit ſenſus. deⁿ vult oēs ſaluos fieri q̄ ſaluantⁿ. Secundo vt ſit diſtributio p generibo ſingulorū. a ñ p ſingulā generū. Sicut cū diceⁿ oē aial fuit in archa noe. q de oibo generibo aialiū fuerunt ibi aliq̄ individua. et ſic deus de oibo ſtatibo hoīm vult aliq̄s ſaluos fieri. Tertio vt dictū illud intelligaⁿ de voluntate ſigm. et ñ bñ placiti: que ē efficax. Uel de voluntate dei antecedēte. et ñ de vo luntate conſequente. Et dicitur voluntas antecedēs. de qua q̄s vult aliquid abſolute. conſequens autē: q̄ quis aliquid vult conſiderati circūſtantijs et additōibo particularibo. Primo mō vult iudex cū uitatis. et hoc ē bonū. Si tñ conſideret aliq̄s vt fur vel latro. ſic eū tatis voluntate antecedente oēs cives viuē mēntū ſunt mēbra ci non vult viuē. q non ē bonū. ſ vult ipſū mori. eo q turbat bo nū cōmune. Et hoc mō deⁿ vult oēs hoīes ſaluos fieri abſolute. cō ſideratis autē additōibo particularibo. ſm q̄s aliqui ſunt iuſti. et aliq̄ iuſti. ſic vult ſm ordinez ſue iuſtice aliq̄s ſaluos fieri. et ali q̄s non. ¶ E Hz q̄ritⁿ. an plures ſint ſaluandi q̄ damnandi. et videⁿ q plures ſint ſaluandi. q cum deⁿ ſit p̄mor ad miſeran dū q̄ ad damnandū. plures ſaluabit q̄ damnabit. Confirmatur. q alis nō tā magnā multitudinē hoīm. tā iudeorū q̄ gentilium creaſſet ad damnatōez. Itē cū meritū xpi p infinitis mundis ſuffi ceret: otioſe certe ſtaret. ſi p tā pauos valeret. a ideo videtur q plēs ſaluentⁿ p clementiā dei. q̄ damnentⁿ p iuſticiā. ¶ In op poſitum eſt aſſertio euangelica. Matth. xxij. Multi ſunt vocati pauci vero electi. Et btūs Aug. xxij. de ciui. dei. c. xxj. dicit q plu res erunt in penis q̄ in gla. Hz q̄uis pauci dicātur ela reſpecti ue ad damnatos. multi tñ ſunt. q ſm venerabilē anſel. li. ij. Cur deⁿ hō. maior ē numerⁿ hoīm qui fuerunt mortui añ xpm. et q tpe mortis ſue viuebant. quā poſt Et Fran. de maronis dicit ſup magiſtrⁿ. Ne tot erūt hoīes electi. q̄t angeli boni ſteterunt. Et certū ē q illi ſunt q̄ſi infiniti. ratio autē q̄re multi ſaluentⁿ ē. vt di cit bonauē. q actus dei et operatōes p pñti vita hñt p̄ncipaliter m ſericordiā annexā. et tūc iuſticiā. Et q ſm ſcripturā. In q̄cūq hora pctōr ingemuerit ſalus erit. Volunt eē multi docto. q deⁿ multis gentibo virtutes exercentibo. hanc faciat grām. vt vnuz gemitum emittant. et malorū actuū recognitōez. et q ſic eorum extremā pñaz acceptet. Sed nullum mouere dz. q plures ſint damnandi. cum etiam inueniamus omnia preciosa numero eſſe

G

pauciora q̄ vilia·plꝰ em̄ de plūbo habeť q̄ de auro vel argēto
et plures filices q̄ margaritas ꝛc· G

Decima ps in q̄ ondit̄ur·quō xp̄ūs reprobat

et expellit inuſta negocia·Nam q̄n ibꝫ vt ꝓsueuit·ꝓmo templū
intrauit·videns ibi negocia mōuementia et diuinū cultū pro
bantia·actores eoꝝ eiecit scz emētes et vēdentes·et mēsas ter
uertit Q una ꝑm Hiero·sacerdotes ex auaricia statuerunt q̄ au
malia p sacrificio apta ꝓpꝫo ibi venderent: n̄ hūtibo· vt sic ꝓuē
p oblatōibo reapent Et q̄ multi non hēbant vñ emerēt: posita
runt numularios·ne ꝓpꝫs ꝓpť defectum monete posset se exau
sare·q̄s oēs eiecit de tēplo dicēs·Scriptū est q̄ dom⁹ ꝛc· Ad
ralit̄ est notādum q̄ sicut pbs dicit in p̄dicamentis q̄ ptraria se
mutuo expellunt·nec cōpatunť se mutuo·sicut videm⁹ in nigro
et albo·vnū em̄ et idem ꝑm idē·non p̄t eē albū et nigrū·frigidū
et calidū·bonū et malum in nullo em̄ loco pñt simul eē·vñ de pe
di·n̄·si em̄ sicut dies a nox misceri nequnt sic iustitia et iniq̄
tas·pctm̄ et bona opa·xp̄s et dyabolus·sic mē eccā sanguine xp̄i
dedicata ad cultū et hōrē eꝰ ad bona opa·n̄ opatť secum pctm
nec aliquā iniq̄tatē et dolositatē In signū hꝰ xp̄s iniq̄s et dolo
sos eiecit·negociatores de eccā·oñendo oēs tales expellendos
esse a cione fideliū·q̄ vt 8t Crisо·lxxxviij·di·c·ejaculs· M
Mercator nunq̄ p̄t placere deo Cuꝰ rō ē·q̄ vt cōmuniť dole
si sunt in negocijs·

Spēs diuersas commiscendo
Pondera et mensuras variādo
Defectꝰ et rerꝫ fracturas celādo

Nā ꝓmo negociatio mere
torꝫ reddiť dolosa a iuſta
si spēs diuerse cōmiscent̄ q̄
dem coloris vel spēi n̄ tñ eius
dē valoris vel oditōis·Sicut ꝓtingit q̄n ꝓpť multitudinē eiusdē
adiungiť aliq̄d eiusdē coloris·vel vino puro aqua vel aliud·nō
tñ talꝫ admixtionis valoꝛ eꝰ minorať·et vt pfectum vendiť q̄d
est dolosū et inuſtum·et ab eccā ꝓhibendū et puniēdum·ysa·j·
Argentū tuū versū ē in scoriā·vinū tuū mixtum est aqua Qua
re sequitur pena illoꝝ·dicēs·Erit opus vestrum quasi scintilla
et succendetur vtrunq̄ simul scz mixtum a immixtum·bonū et
malum·et non erit qui extinguat Lege etiam ꝑeratoria tales fal
sidicā et deceptores acriter puniendi sunt·et non solum cōmit̄ē
ne falsa spēs·sed etiam monetaꝝ falsores· et hāꝫ ꝓpriū·de
quibus habetur·ff·ad legem corneliam de falsis·et extra de cri
mine falsi ad audientiam· ¶ ¶Sed queriť vtrū vendito red
datur inuſta et illicita ꝓpter talē defectum rei· vel ꝓpter latēs

bōitatē Dico ſm brīm tho. Aut vēditor hūc defēm ꝯſcit aut ñ Si ꝯſcit defēm ī re quā vēdit. ſiue ſit ſm ſpēz ſiue valorē: frau dē ꝯmittit in venditōe. et teneť illiāta et teneť ad reſtitutōem Si vero eo ignorāte aliq̄s predictoꝝ defectuū in re vendita fu erit ſcz q̄ alter ſpēs ꝯmiſcuerit vel vinū. ꝓmutauerit aurū vel ar gentū vel liās falſificauerit. a q̄ ipſe ꝑ bono accepit: venditor q̄ dē non peccat. q̄ facit iuſtū materialiť. non tñ e? opatio ē in iuſta. teneť tñ cum ad e? notiāā puenerit dānū recōpenſare em ptoris Contingit em̄ qñq̄ venditorē credere tē ſuam mīm? ꝑāo ā: emptor ſi illud ꝯſcat. iniuſte emit et ad reſtitutōez tenetur. Et eadē rō ē de q̄litate et q̄ntitate Ex hijs ꝑz q̄ illiātū ē vendere aurū et argentū ab alchimiſtis factū. ꝑ vero auro vel argento q̄ non ē adeo purū et virtuoſū vt verū aurū. nec hz eaſdē ꝓprie tates. Si autē ꝑ alchimiā fieret verū aurū. ñ eſſz illiātū illud ven dere ꝑ vero. q̄ mīl ꝓhibet artē vti aliq̄bo naturalibo cauſ ad ꝓducēdum naturales et veros affect?. ſīc Aug. dt de tri. iij. k Patet eē illiātū eē. vinū ꝯmiſcē melle vel ſinapio. ꝓpť dulcedinez vt eo cari? vendať. vel ánere clauſulato. ꝓpť fortitudinē vel ſapo rē. q̄ q̄buſdā hoīb ſunt nociua. Eſt em̄ ámis clauſulat? vulga tiť weydaſche: ꝙ ſin? viſcerū. mel īflatiuū. et ſinapiū genera tiuū ptīs: 8z kiſteūg. Patet etiā doloſū eſſe de manevimū bonū ꝓpinare ad alliciēdum ꝓpīm et allectū eſſe aliud vas de debilio ri vino fundere árca veſpas. Patet eē doloſū eē ſpēs ad cēlariū reponē. vt poſtq̄ hūditatē et ponderoſitatē adq̄ſierint. earus vendant ꝛc. vñ narrat Beda li. iij. c. xvij. in geſtis anglioꝝ de forſeo epo ſcō Cum em̄ ille a corpe fuiſſz raptꝰ. meruit ange lorū aſpectus intueri. et tūc tuſſus ē ab angelo in mundū videre Q̄s cū ſcciſſz vidit vallē tenebroſā in imo poſitā hūtē tres ignes grādes acēdētes vallē. Et cū angelū mīrogaſſet q̄d hꝰ eſſet. rñ dit dicēs. Tres ignes. ſunt tria iniq̄ et doloſa. q̄ negociatores hūt. acēdētes totū mundū et ꝯſumētes. Primꝰ ignis ē menda tium et ꝑiurium. a freq̄nť ꝯmittit in venditōe et emptōe Secun dus ē auaricia et cupiditas vendētium et etiā emētium. Terciū ē impietas fraudis a doli. ¶ 1 ¶ Secundo negociatio reddit̄ do loſa et iniuſta ꝓpter defectum quantitatis. q̄ per menſuram et ponderis cognoſcitur Vt ſi quis ſcienter vtatur defectuoſa mēſu ra vel pondere in vendēdo. fraudē ꝯmittit. et eſt illiāta venditio. ſicut contingit inter ꝑincernas hoſpites. et carniſices. et huiōi-

vñ Deutro. xxv. Non habeb in sacculo diuersa pondera maio
et minus. nec erit in domo tua modius maior et minor. qz abo
ominabit dñs eū q facit hec. et Leui. xix. pcepit dñs dicēs Dic
tera iusta et equa sint pondera. iust? modi? . iustusqz sortari
et Prouer. xx. Abominatio apud deū pondus et pond? et state
ra dolosa non ē bō Qz qrit an aliq mensura sit taxata vel pōd
ḳ ḳm scm tho. Qz mensuras rez venaliū necesse ē esse in diuer
sis locis diuersas. ppt diuersitatē copie et iopie rez. qz vbi res
magis abūdat. ↄsueuerūt ee maiores mēsure et pondera Inver
tū qz loco ad rectores ciuitatū et cōmunitatū ptinet deliberare
sint iuste mēsure rez venaliū pensatis ↄditōibo locoz et temp
Et iō has mensuras ḷ pōdera publica aucte vel ↄsuetudie istitu
tas ptenere ñ lz / ℳ Tertio negociatio reddit dolosa et illici
ta. ex defectu q̄litatis. puta si aliqs aial infirmū vendat q̄si sani
pān? defectuosus i colore ḷ p̄ositate p pfecto. hic dit facit hy
qui fenestras claudūt. ne pān? pateat emēti vel equū claudican
tē vel al's defectuosū vendūt p veloa et pfō De q̄bo pla. r. De
qui dicitis bonū malum. et malū bonū. vñ Tulli? li. iij. e. xi. De
officijs qrit. an vir honest? deat patefacē vitia rerū in venditōe
an celare. Et induit ibi sīmas pbon. ↄtrarias. aliud inqt vide
bat dyogenē babilonie magno et gui stoico. aliud atipatro dy
scipulo e? homi acutissimo Antipatro oia patefaciēda videbant
cū hō hoibo ↄsulere deat et fruire hūane societati. et ea lege fit hō
natus vt vtilitas ciuislibz sit vtilitas cōis. Dyogenē vero vide
tur ↄtrariū ñ oportē venditorē dicere vitia mīs q̄ ↄstitutū sit in
re aliu. cetera sine insidijs agē Que em vendit. vellet vēdē ope
time et vendo meū ñ pl? q̄ ceteri. cui g̃ iniuria vñ Dyogenes q
stulti? q̄ venditorē vitia rei quā vendit narrare. a q̄si pcō poiat
re. domū pestilentē vēdo Ad ↄtrariū vero arguit antipater q
mīs sic fecerit. iniuste et iprobe facit. vñ ↄcludit Tulli? q̄ i du
bijs cauſ ex alia pte defendit honestas ex alia vtilitas. q̄si dicat
honeste ē narrare vitia rei vendēde. vtile vero ñ publicare. vñ se
qrit ḥ gen? celandi q̄s ñ videat certe. nō aperti. nō simplicis
non ingenui. ñ iusti. ñ bom viri. versuti potiꝰ obscuri. astuti. fal
laas. callidi hoīs ē Et introducit in exēplum ciuisdā fallacis q
voluit vendere certū suū. q cū intelligēt. q̄ q̄dā velit emere certū
suū ad inhabitādum. fecit venire piscatores in naucul tpe ane
cum tubarū multitudine. qd cum alius miraret. rīdit q̄ de illo
loco erat piscatus. q̄cq̄d esset piscium. qd alius audiens. cepit
emit cetulos et cum postera die ml tale videret. āmirati dixēt

alij q ibi consueuerunt esse piscatores et ita fuit ibi fact? dolus quia aliud fuit actum et aliud simulatum· dolus autem legibo vindicatur

Tercia ps in q̃ xp̃s docet malū relinquere et

fugere et ad bonum pergere in hoc q mutādo locum reliqt malos et pestiferos· et ad bonos se transtulit predicando et docendo ꝛc̃· ¶ N Moraliter est notādum· q quia cōuersatio malorum est periculosa. ideo exemplo xp̃i fugienda Nam sicut modicum fermentum magnam massam infat et amaricat et modicū putridum totum pomū· et dens infirmus totum caput· Sic malus et peccator multos iustos cohabitātes deprauat· q̃re in p q· j· Nui serpentē in finu suo nutrit· patietur ab eo· et xx vij uer· 8z· Depe malor consortia etiam bonos corrūpunt· Docet g sapiens Eccl̃· vij· malum esse relinquēdum et fugiēdum: dicens· Discede ab iniquo· et deficient mala abs te· Ne igitur iusti ab iustis inficiantur per eorum consortium: transfert eos dom?·

¶ De rebellione ad reconciliationē
¶ De dissolutione ad religionē
¶ De peginatōe ad q̃etatōez

Primo existentes in statu peccati transfert ad statuz pm̄e et gratie· Nam sicut misericors rex exules et pfugos et proscriptos in alienis regnis vagantes reuocat gratiose· et ad pacis reconciliationem admittit· Ita christus suos rebelles recedentes ab eo per peccatum· exulantes in regno dyaboli in regione vmbre mortis trāsferet per pemtentiam miseri corditer et gratiose in regnum suum· et repatriare facit· De illo exilio translatus fuit petrus: paul? · magdalena· matheus· quare dicere possunt illud Colo· j· Eripuit nos de potestate tenebrarum· et transtulit in regnum filij sui· ¶ Secundo dominus transfert iustos et electos suos de dissolutione ad religionem Nam cetulanus cernens plantam delicati fructus· periculis expositam hominum vel bestiarum in cāpis transfert ad viridarium suum bene munitum· vt ibi floreat· et fructificet Sic dn̄s noster videns hominem aptum ad fructificandum in ecclesia qui stat in mundo· quasi in campis non bene munitum· ne exagitatur vel infestatur a bestijs infernalibus· vel pravis hominibus· vt gemmas bon̄ spiritus conspiciat a fruct? virtutum pareat· ordinat ad ortum et ad statum sancte religionis sicut franciscus dominicus· claram· brigidam ꝛc̃· ¶ De hac translatione dicit ps̄· Vineam de eigpto trāstulisti dei sti eā· Et signanter notat talē religiosū vineā Vinea ei mlt̄ū hz

de hūoꝛe et iō apta ē ꝙ alubi possit trāsferi ꝙ vbicūqz trāslata
fuerit ꝑt vtiliter radicari · Sic ꝛte karissimi · ad hꝫ ꝙ mereantur hoies a dño ꝑdicto mō trāsferi · ncē ē ꝙ more vinee · hūoꝛē grē et deuotōis hēant inteꝝ? · ꝙ voluntatē in firmo ꝓposito radicēt Istud tñ ē ꝺra multos · qui hꝫ de seculo ad religionem ꝛporalit̄ sint trāslati · nōdum tñ sunt in firmo et bono ꝓposito radicati · Et hmc ē ꝙ in religione nō ꝓficiunt · hꝫ potiꝰ deficiunt Arbor em̄ de silua ad oꝛtū trāslata · nunqꝫ fructificat nec vegetatur nisi radix cū arbore trāsferat̄ · Nam si radix in silua remanet · truncus vero ad oꝛtū transferat̄ non fructificat sed deficiat̄ Sic ꝑcul dubio nisi radix coꝛdis · scz ꝓpria volūtas trāslata fuerit et mutata de silua mundi p oꝛtēptū totalit̄ eradicata · non ꝑt ꝓficē spūalit̄ q̄ꝰ localiter ad oꝛtū religiois fit delata · Et ideo religiosi qui radicem coꝛdis sui in seculo dimiserūt · p mīmā dilectionem seculi · et trunci coꝛpis ad diuinū seruicīū trāstulerunt · non fructificāt · nec in virtutibꝰ ꝓficiunt Sed q̄rit̄ an stat? religionis sit melioꝛ ꝙ̄ secularis Et videt̄ ꝙ secularis ꝙ statꝰ secularis hꝫ exercicia vtutū pl'a · q̄ nō ꝑt hīe religiosus Nā diues i opibꝰ mīe ꝑt multū seminare · religiosus vero ñ · iō ꝛē · Dñs apl's ij · coꝛ · ix · Qui pce seminat · pce et metz · et q̄ seminat i bñdcōibꝰ · ꝭ bñdcōibꝰ et metet · In oppositū est scūs thꝰ · in secunda secūde · q · clxxxvj · et habet̄ etiam in decretis xxiij · q · j · admonere · Q religiois ingressio excedit omne genꝰ satisfactionis et pñe · iō dico ꝙ statꝰ religionis ē melioꝛ Primo ꝓpter securitatem · q̄ sicut securius et melius ē esse in poꝛtu · ꝙ in mari ꝓpter infinita pericula · sic melius est esse et securius in religione ꝙ in seculo vbi multa sunt pricula · q̄ apl's ānumerat · ij · coꝛ · xj · Periculi fluminū · picul' latroꝝ ꝛē ‖ P Secundo ꝓpter acceptacōem diuinā Nam sicut ille q̄ plura dona dat · magis acceptus est illo q̄ minora dat Sic religiosus donans deo ex voto ꝓpriam voluntatē · ptātē et actum · magis acceptꝰ est quā ille q̄ solum actum deo tribuit Dñs Ansel. in li · de fil'itudinibꝰ · q̄ dat arboꝛē fructuꝫ et opus · plus dat ꝙ qui solum donat fructum · et non arboꝛem Terdio propter maioꝛem ꝛmiatōez quia per ingressum religionis consequitur quis remissionem omnium peccatorum · vt patet per argumentum in oppositum allegatum Ad argumentuꝫ dicendum ꝙ etiam religiosus per eadem exercicia pietatis meretur potest · sicut et secularis · donans coꝛ et affectum · sicut et secularis donat rem et effectum · quia deus coꝛ interrogat · et non manum · decima quarta · questione quinta · si quid inueneris · nec

considerat q̄d fiat · sed q̄ aio fiat · xv · q · vj · c · j · in fine · ¶ Tercio dñs trāsfert iustos de hac pegrinatōe ad eternā q̄etatōez · Nā ex hīs seruū fidelem vel p̄latus p̄mouet eū post debitū seruitū ad aliquā dignitatē vel officū p remuneratōe · vt ibi in tuitu ꝑ uitij et laboris quietē hēat · Isto mō dñs nr̄ eos q̄ se in hac vita laboribo virtuosis occupant fidelit̄ trāsfert p̄ hanc vitaz ad magnā dignitatē · et ad quietē regni celestis ppetuā · sic ezech · xlmi · dicit̄ de enoch · q̄ ad hꝰ laborauit vt deo placeret · et in para disum trāslat? ē // ¶ Qz q̄rit̄ an deus sp hoiez sic suscipiat et trāsferat de statu hꝰ vite ad aliā vitā in optimo statu vite sue · Et videtur ꝙ nō · qr optim? status multorū · ē infantia in q̄ tñ non morium̄t̄ · sed in senectute cū senuerint in ām̄is et pctis · Pro cuius solutōe ē notādum · ꝙ non esset cōuenies quēlibet mori in statu infantie · lz sit melior status multoz · et hꝰ ꝓpt̄ tria Primo qr sic periret multiplicatio hoim · cū oēs añ temp? pubertatis · et añꝫ essent apti ad p̄creādū extingueren̄t̄ : nec p dñs fieret mt̄ multiplicatio hoim · nec restauratio angelice rume Secundo libtas boīs frustaret̄ · cum nunq̄ ad vsū bone vel male opatōis deduceretur · Tercio homi violētia fieret · q̄ libero arbitrio opando ve ne vsq̄z ad semū · magnam posꝫ meren glaz · q̄ tñ bono morien do in infantia p̄uaretur añ vsū liberi arbitrij Ideo dicim̄ aliq̄ ꝙ de? hoiez i optio statu suscipiat p mort̄ · vnū sic moriendo · alte rum sic · vnū vt coronetur · alterz vt mtius puniatur · qđ p̄bant auct̄e ezech · dicētis Nolo mort̄ pctōris · ꝫ vt magis conuertatur et viuat : et alubi Rapi · v · rapt? ē ne malicia mutaret intellectū e? Nam libtas hoīs et̄a nobil̄ · ꝙ de? ñ vult hoiez p̄uare digni tate libtatis · qn hō posſit bñ vel male meritorie vel ñ opari · Cū ꝫ de? q̄ p̄scit rlūmū finē hoīs · bonū siue malz · ex ꝓpria nostra voluntate electū · ꝫm quē ꝫm scm̄ tho · hoiez predestinat aut pre ti et firmam · deus hāc suo tempore · sulphure pm̄e et igne charitatis accendit : vt eum sicut latronē dextrū saltē in puncto mor tis posſit saluare · quia sēm sanctū tho · li · iij · contra gentiles c · ix · Malum non cōsumit tantū naturā bonarum scintillarum · qn ex eis fiat magnus ignis Ad hoc em̄ deus semp stat ad ostiuz cordis cum igne charitatis · et pulsat vt sibi aperiatur · et scintil lam accendat Apo · iij · Ego sto ad ostium et pulso ꝛc̄ · Sic scin xit · nec in apostasia eum mori pmisit · sed sulphure pm̄e et igne charitatis in corde mœsus · in statu meritorio vitā finiuit

¶ Feria quarta post inuocauit.

Accesserunt ad ihesū q̄dā de scribis
phariseis dicētes. Magister volum⁹ a te signum
videre Matth. xij ¶ R. Volēs alū mtoxicare. sb dul
cedine aliq̄ cibi vel pot⁹ imittit venenū mortis. q̄s
mai⁹ malū et pctm. q̄ si hoiez gladio occideret. vñ C. de malef
ais. a mathematicis .l.j. pl⁹ ē et atrocius hoiez veneno extinguē
q̄ ferro necare Naz pena e⁹ si maior ē. deportatio. si minor ē de
capitatio. vel bestiaz subiectio Dic dolosus inimic⁹ q̄ sub specie
pietatis et amicicie q̄rit homi nocere. peior ē. q̄ q̄ apta malicia hoi
nocet De q̄ dt pbs ix. ethicoz. Qui fingit se amicū et nō ē. pe
ior ē eo q̄ fingit falsam monetā. hȳ sunt ꝑm ps̄. Qui loquitur
pacē cū p̄rio suo. mala autē in cordibo eorū Tales etiā fuerunt
pbei. q̄ simlata amicicia et pietate q̄rebant vide xp̄i fig̃. vt salti
p e⁹ opa eū cumialit accusarēt et caperēt. q̄ suis vbis ostradicē
nō poterāt. dicētes mgr̄ zc̄. ¶ Queritᵗ an pbei xp̄m adulatorie
laudando peccauerint mortalit. dicētes mgr̄ zc̄. Ad qs rndendū
Primo videndū ē. an laudare hoiez sit pctm Secūdo an sit pctm
mortale. nā laudare hoiez stingit bñ vel male. put debite circū
stātie suant l̄ preēmittant Si em aliq̄s velit aliquē laudare. vt
ex hȳ solet. ne in tribulatoibs defiat alis circūstātis debite ob
seruatis. sic ē virt⁹ amicicie Si autē aliquis velit aliquē lauda
re. in q̄bo ñ ē laudand⁹. vtputa de pctō. sic adulteri. vel luxurioſi
se mutuo laudant de magn̄ potētia oeūdi l̄ multitudine mulierū
sic ē magnū pctm. de q̄ dr ps̄. Laudat pctōr i desideriis aie sue
et iniqu⁹ bñdicit Vel ec̄ q̄ ñ sūt rcā l̄ certa. ꝑm illis Eccl. xxvij.
Alī ꝑmonē ne laudes virū. et Eccle. ix. ne laudes vir̄ in specie sua
Vel ec̄ si timeri poterit. ne laude ad manē gl'az puocet Ecc. ix.
alī mortē ne laudes hoiez. q. q̄ q̄q̄ illoz modoz quis laudat.
est adulatio et pctm. Secūdo q̄n laus illa otrariat charitati. qđ
fieri ꝑt vno mō tōe materie. sic cū quis laudat pctm alic⁹. quem
sic laudando fouet. ȳ otrariat charitati et dilcōi dei. otra e⁹ iu
stitiā hō loquit. et dilectōez ꝓximi quē in pctō fouet. vñ ysa. v.
Ve qui dicitis bonū malum et malū bonum. Alio mō ratione m
tentionis. puta cum aliquis adulatur ad hoc alicui vt fraudulē
ter noceat ei corporaliter vel spiritualiter. sicut pharisei christū
vt dicitur in euangelio. sic est peccatū mortale. Prouer. xxvij.
Meliora sūt vulnera diligentis. q̄ fraudulētis oscula. Tertio p
occasionē sic cū laus adulatoris sit alteri occasio peccādi. et ꝓxi

adulatorus intētū. Et tūc ꝺsideranduz ē. vtrū occasio sit data vel
accepta. vel q̄s ruina ex hac seq̄tur scz venial mortal et ꝑm hꝫ
est iudicandū. sicut et de scandalo Ꝺi autē aliq̄s ex sola auidita-
te delectandi aliq̄s vel etiā ad euitandū aliq̄d malū vel ꝺsequnduz
aliq̄d in ncūtate. alicui adulat? fuerit. ñ ē otra charitatē nec pec
catū mortale Iudei āt mundiosa intētōe xp̄m laudabant. iō mor
taliē peccabant // Ꝺ Quenē itez. vtz q̄s dicēs aut faciens
cōtra ꝺsciaz aut iusticiā aliq̄d. peccz mortaliē. rñdet bonauē. li-
ñ. di. iii. q. iii. dicēs. Qz ꝺscia dictat aliq̄n eē agendū aliq̄d q̄ ē
ꝑm legē dei. et sic agendo hō ꝺformat ꝺsciaz suā voluntati ꝺme
et sic faciēdo ñ peccat. imo mereē Aliq̄n dictat faciendū eē illud
q̄ ē indifferēs ad bonū et ad malū Et tūc dictat vel illud eē fa
ciendū vt bonū et faciat. et sic ñ peccat stāte ꝺscia talu. aut dictat
aliq̄d q̄ ē otra legē dei. et sic nō ligat ad faciendū l̄ ñ faciēdū. ꝫ
ipsa deponē. et tūc q̄cq̄d agat mortaliē peccat. siue ꝺformando
se. siue diffoꝛmādo. qz si agat q̄ dictat peccat. qz facit cōtra le
gē dei. si āt ñ agat. facit otra ꝺsciaz illā. et sic eē peccat. non tōe
operis. sed tōe male voluntatis. qz facit in otēptū dei dum cre-
dit cōscia durāte illud eē otra legē dei. Et hꝫ ē q̄ ꝺcit glo. sup il-
lud apli. Ad ro. xiiij. Oē q̄ non ē ex fide pctm̄ ē. et glo. Omne
q̄ ad ꝺsciaz ptinet. si ahē fiat. et apls esse pctm̄. quāuis etiam
fiat q̄ bonū ē. si nō faciēdum credaē. pctm̄ est. Ratio ē. qz de?
non tm̄ attēdit q̄d hō facit. ꝫ quō faciat. eē ille q̄ facit q̄ de? iu
bet. nō bono aīo sed malo. peccat mortaliē Ꝺic ḡ stāte tali ꝺscia
cōtra ꝺsciaz faciēdo. peccat mortaliē lz teneat illā dimittere // Ad
ꝓpositū igiē scribē. a pharisei vocādo xp̄m magistꝝ dicēdo contra
cōscientiā ꝓpriā peccabant mortaliē Et ideo xp̄s redarguēs eos
de pctō mortali. et generatio p̄ua et puersa ꝛc. Quantum
nunc ad ꝓsecutōez et cōtinuationem euangelij. sicut xp̄s heri
mercatoꝝ. vēphendit cupiditatē. sic hodie reāduantiuz ad ma
lum ingratitudinē. Et sunt tres partes ꝓncipales huius
In prima corrigit magnam ingratitudinem peccantium. ibi.
Generatio praua.
In secunda aggrauat periculum reāduantium ibi Cum au-
tem immundus spiritus exierit.
In tercia commendat gratiam bene operantium. ibi. Adhuc
eo loquente.

Quātū ad primā ptē ē sciēdū. qꝺ quāuis scri
be et phei xp̄m vidissēt multa sig̃ a miracula facē ista tū ꝑm hie-

non reputabant magī et ideo signū de celo q̄rebant scz q̄ signū
faceret sicut helyas ad cuius inuocationem ignis de celo cadit
iij reg xviij. Vel sicut samuel q̄ fecit tonitrua et fulgura contra
morē patrie et pluuiā j.re.xij. Vel q̄ māna de celo caderet sicut
factum fuit tpe moysi Exo xvj. Vz q̄ ingratū iudei de signis et
factis et maioribo hijs nō credebant ideo eoz ingratitudinē
malitiā in tribo reprehendit Primo in prauitate duratōis dicēs
Generatio mala et adultera: vocat eos generatōez malā. ꝓt
duratōez maloz opez. et insidiose cogitatōis. adulterā vero q̄
cū dīs generatōez et gentē iudeoz elegisset sibi in spālez ꝓt
offerēdo eis mlta bīficia. puta dādo legē de eis nascēdo eos ab
do eos defēdēdo: educēdo. inimicos. hūliādo ꝓt q̄ merito eū in
spālē dīm hrē debebāt. quē tñ multū despiciebant. sicut gens p
uersa et indurata. de q̄ dr Deu xxxij. Generatio em̄ puersa est
et infideles filij. Et iō n̄ fuerūt digni videre signa deitatis. h tm
audire signum hūanitatis et passionis et eoz pue obstinatōis
et h̄ in iona ꝓpha Quia sicut ionas innocēs et iustus. pectus
erat in mari et a pisce receptus postmodū viuus in aridā pectus
sic xp̄s iustus et rectus de sinu patris in hūc mundū ꝓpectus
tre terre tribo diebo et noctibo receptus. tercia die in aridā. i. vi
tā potētia dei suscitatus. mundū trāquillū fecit. et patri reconcilia
uit. roma. v. Cum inimici essemus reconciliati sumus deo p mortem
filij sui. Secundo reprehendit eos de grauitate incōpūctionis. di
cens Viri ninuite. q̄ scz fuerunt gentiles. cū generatione hac ma
la surget in iudicio scz vltimo simul Et isti ninuite hanc malam
generationē iudeorū condēnabunt nō ptāte h opatōe qz ex eoz
opatione hec mala generatio magis dānabil apparebit. cum isti
ninuite gentiles ex vna ꝑdicatione ione n̄ triēnio ꝑdicātis sicut
xp̄s penitentiam egerunt Et ecce plusq̄ ionas hic. i. in medio
vestri sum persona maioris dignitatis. potentie. sapientie et sci
tatis. quia ionas tm̄ ꝓpheta hic autem xp̄s dīs ꝓphetaz. Ter
cio reprehendit eorum tarditatem recte inquisitionis et rec pti
onis doctrine veritatis. dicens. regina austri studiosa festina et
diligens fuit ad querendum et addiscendum sapientiam salo
monis. que cum esset nobilis regina delicata mulier. labores nō
recusauit sed a finibus mundi ad salomonem venit. sapientiaz
eius audire Ad hos autem venit christus. non ipse ad christum
qui est maior salomone. quia salomon solum rex temporalis h
autem rex celorum Et ideo illa regina etiam opatione condēnabit
hāc gnationē Et nō q̄ illa regia ē saba de q̄ dr iij reg. x.

p? inuocauit

Moraliē ad xp̄iam plura a deo recœperit bñficia q̄ tuti maiores tenent reddere gtes. Nā fm Hen. in li. de bñficijs. ñ referre g tias de bñficijs turpe ē Vñ creatat ex de donatoibo. c. prudētis in glo Qz martiat occ? qndā mgtū. q ñ reddidit gtes suis bñfcō tori? ficcas poculā nemo tuuz. á tu reddē vices á deſine vellevo cari. de dec? ē sp sumē. nunq̄ dare Hic vere ples reph̄di pñt q nō soluz pane q̄tidiano corpaliē reficiunt. verū etiā spūaliē fre q̄nt pane sacmētali. et in mēsa altaris corpe et sāguine xp̄i refi grās ñ referūt. ¶ D De q̄bo p̄s. Obliti sūt bñfcōz. e?. et mi rabiliū que oñdit eis De huiōi beneficijs et domis acceptis

¶ Quidā de deo nō cogitāt Primi sūt valde ingrati. in h̄
¶ Quidā deū de bñficijs ñ hōrāt q bñficiorū dei obliſcuntur.
¶ Quidā dei bñficia exaſperāt Hanc em̄ oblionē causat

voluptas carnis. Nam fm boeti. ij. de cso. metro. ix. Corp? fm ymaginatōez platonicoz vocat moles obliuiosa Fuit em̄ opio platonis sic tāgit Arest. j. posterioz. q aīa a sua creatōe hz no tiā oim rez. ß stati q̄n infundit. terreno corpi tradit oblionī noticiā illam Hic corp? in delicijs expositū. nulli? bñficij recor daē nec dei nec hoīs. pdit em̄ memoriam oim bñficiorz. sicut pz Gen. xl. in pposito pincernarū pharaonis. q fuerat pius incarce rat? ad ioseph et p ipsū de sua phetia informat? ß succedenti b? pſperis oblat? ē sui interptis Hic ec ē de mltis q̄ ad afflictōis torio pmittit multa ß liberati a tribulatōe succedēte pſperitate et voluptate oim obliuiscunt nec ec dm̄ creatoris recordantur ps. Oblat? es dm̄ creatoris tui ¶ c Secundo q̄dā sunt ingra ti et deum de bñficijs ñ hōrāt nec grās referunt hz a deo q̄tidie corpaliē q spiritualiē pascant similes porcis q glandes arboris comedunt nunq̄ tñ oculos ad euz erigunt cuius fruct? imessan ter depascunt Hic revera charissimi fieri ñ dz. ß sp in oib? gra tias agē Vñ apls ad thessa. Sine intermissione orate in oib? grās agite Vñ Aug in epla ad marcellinum nihil meli? dicere possimus q̄ deo gratias quid melius inquit vel animo geram? vel ore promamus vel calamo exprimamus q̄ deo gratias nihil dici breui? nec audiri letius nec intelligi gratius nec agi fructuo sius quidquid potest In signum huius in omnibus horis di camus benedicamus domino deo gratias Unde legitur in vitis pa trum. Quomodo senex vidit in spiritu fratres in mensa co medentes quosdam mel et albos panes alios stercus. ad

miratus intra se dēp̄cabat deum. vt hoc mīsterium ei reuelaret
qz idem cibꝰ oībꝰ appositus in manducando fuit mutatus. vnde
vox desup. dicēs. Qui manducāt mel et albos panes. sūt q̄ in
more et grārū actōe sedent ad mensaz. ideoqz mel cōmedunt. Qui
vero q̄ stercꝰ manducāt. sunt hi qui murmurār. detrahunt. et
male loquūtur in mēsa. nec grās dicunt. Tercio sunt q̄dā ingrati. q̄ deum de suis bīficijs exprobrāt et exasperāt. hi sunt
similes vxori cuiusdā. quā maritus a morte liberauit. tradēdo se
ad cōfusionē. collisterij p delicto vxoris. h p cꝰ bīficio detrahit
eē ḡta vt ingrata ei decreto illam confusionē et enormitatē ipropera
uit. Sic saluator nr vt nos a confusione ppetua et dānatione libe
raret tradidit se ad collisterū alapaz et ad confusionē crucis mo
tis. et ad vulnera magna Ex q̄ grati eē deberent de bīficio mā
gno vt ingrati ei vulnera p nob susceptā morte et passionē. ca
put et oīa mēbra cruēta tata iproperam? de qbꝰ Ecā. xxix. Pal
et potabit ingratos a adhuc amara audiet ab ingratis Ilti sunt
fil'es cuidā ingrato militi de q̄ narrat Deñ. nij. de bīficijs. qui
naufragꝰ hōri applicuit. et hospicio cuiusdā receptus. et p xpm
dies refocillatus. tādē licētiā accepit p̄mittēs q̄ ei grām apud
patorez p̄curare vellet. dum ad eum veniret. Demēs ār ad phy
lippum regez macedonum. p̄ p̄dictum militē fuit expulsus. et ob
probriose tractatus. qđ ille non tulit. sed ad curiā regis accessit
et ingratitudinē militis exposuit. Philippus h audiēs. iussit vi
gratissimo militi et iprobatissimo stigmata infigerent. q̄ ei in
gratitudinē ppetuo testarent. Sic de naufragio mortis eterne
morte xp̄i liberati. ad domū xp̄i scz eccīam electi recreati corpo
re suo multa p̄mittim? et pauca soluim? Ideo xp̄s in curia pa
tris omnia obprobria xp̄ianoz malorz manifestat. qui stigma
ta eterne maledictionis eis īprimit. Z.

Decīda ps in q̄ dñs oīdit periculum peccā

um per recidiuationem. Ez hunc passum allegorice exponendo
de pplo gentili et iudeorū. Est notadum q̄ primo dyabolus habi
tauit in iudeis scz tpe legis nature. h postmodū post ascensionē
et legis susceptōez. ad temp? cessit ab eis. et venit ad gētiles.
sed q̄ gētiles postmodū receperūt fidē xp̄i. quā iudei spreuerūt
ideo recedēte dyabolo a gētilibꝰ. ad iudeos ē reuersus. in qbꝰ hi
p infidelitatē et obstinatōez dz inhabitare. Moraliē ē notādum
q̄ magnuz ē periculum recidiuare p? pnaz i poena pcā. nā pr de
Auicenna. q alij medici expti. q infirmus recidiuans in pas
sē egritudinē. est in magno periculo mortis Cui? tō ē. q? quotpl

hō infirmat̄ · tantomag̃ natura eius debilitatur et q̃nto debilior tanto periculosior et pnior ad mort̃e Sic recidiuans in pcta dele ta per pnam ẽ in periculoso statu · vñ gre. in pastorali · a recitat̄ de pen̄ · di · iij · Qui admissa plangit · nec tñ deserit pena grauio ri se subpat · delicta iterata plus punit oz ff. de iure pr̄onatus l j

Nam per talem recidiuatōm fit
Homo debilior ad resurgendum
Dyabol? fortior ad inuadendum
Deus difficilior ad indulgendum

Nā pmo hō efficit̄ de bilior ad resurgendu fiant naturaliter vide? q̃ q̃ntoplus pisas · le pus vel aliis in rethe vel laqo se agitat · tantomag̃ se inuoluit a minus euadit · et qñ credit effugere per cordā retrahit̄ a vola tu Due em̄ vices faciūt cōsuetudinē ff · de iu · pa · l j · Sic pct̄or di utis? manendo in pct̄o · structius per cōsuetudinē capit̄ · et q̃nto pluries reiterat̄ · tantomag̃ hō ad resurgendu debilitat̄ · a qñ p pomit p pnam euolare · per cordam male delectatōms et cōsuetu dis retrahit̄ · vñ hētur ex̄ de cōsue · cū tanto · q tāto sūt grauiora pcta q̃nto diutius infelicē aiam detinent alligata et ex̄ de cōsan et affi · ñ dz · diuturnitas tēporis ñ diminuit pctm: ꝫ auget · ꝫ q̃ tis pcta in cōsuetudinē deducta sint g̃uissia · leuissia tñ estiman tur a pct̄oribo a q̃si nulla · decepti nanq; pua delectatōe · periculū et g̃uita t̃e nō ponderant: nec attendunt · sicut nec pisas hamū delectatōe cibi attēdit · in q̃ tñ capitur tenetur et morti traditur Secundo dyabol? efficitur fortior et aliosior iterꝫ ad inuadēdu Nā latro cōsiderans se pspere et sine reprehensione homicidium peregisse audatior fit et eo alio aliosior ad latrocinandū Sic dya bol? cū semel tēptādo hōiez vicerit a pct̄o ocāderit · tāto audatior efficitur · iterꝫ ad hoiem inuadēdum · Qd onditur in parabola euangelij vbi dz Cū imundus spūs · i · dyabolus q̃ imund? dz q secū hz imundicia peccati · per quā aiam quā possidet · facit imun dam · exierit ab homine s. per pnam e? · tunc ambulat per loca inaquosa · i · corda iustor̃ q̃ sunt arida a mœsa dilectōe dei · et sñ is puis suggestiombo et ñ inuemens dicit · reuitar in domū me am s. aiam pententis q̃ olim mea fuit de q̃ per pnam expuls? su Est em̄ dyabolus ita versutus videns q iustos et deuotos vi cere ñ pt̃ ꝑ ter eor̃ constantiam et fortitudinem · cogitat intra se aliq̃n tēptasse talē ex q̃ nunc expulsus sū per pnam et ꝯ in tali vitō et vicisse · reuitatis ꝫ iterꝫ illuc quē alias debilē inuenisti ite rum debilem reperies Tunc cū rēit reppert eum scob s. cōtōms et cōfessionis purgatū et mundatū et forte vacantē · tepidum a

oc̄sū · q; forte adhuc ic̄ōsuetū ad exercēdū vtutū facillantē · qū
tunc dyabolus aggrediturꝰ · mouendo fantasmata malorꝝ i me
moria reseruata · mc̄dō do per desideriuꝫ amoris · vt hō cōsentiꝫ
adhibeat et tādē in opꝰ malum rediuet Quē si mimis fo · tēpe
sistentē sibi reppert ñ valens p se vincere eū associat vñ spūs ne
qtiores se · alia vñ · via mōlia pulsando et inuadendo tādiu q
cor sibi ad aliquē cōsensū aperiat · tunc intrat et inhabitat ibi · et
fiunt hois illius nouissima peiora pioribꝰ · q; ñ soluꝫ vnuꝫ petiꝫ
ī qō ꝺsensit redit ymo oīa alia dimissa per pīam reuniscunt
Q Qz qritur ad q reuniscunt pcta deleta per pīam in reati
uatōe Ad qō qdā rñdet dicētes q; redeunt q ad reatū · q ad pe
nāz ec̄ q ad oīa · mumentes se super illud Mat · xviij · et reatū
de pe · di nj · ſ · j · Verue nec̄ oē debitū dimisi tibi qm̄ rogasti me
nōne oportuit et te misereri cōseruo tuo qm̄ rogauit te · et ita ira
tus dñs tradidit eū tortoribꝰ q̄adusqz redderet vniuersū debitū · sic
et pr̄ me? celestis faciet vob Super q dicit Sabanꝰ vt allegatur
de pe · di nj · Considerādū vniuersū debitū q; ñ solum pcta q; pe
baptismuꝫ hō egit reputabunt ei ad penā · verūc originalia pec
cata q in baptismo ei dimissa sūt Theologi autē dicunt q; pcta ei
uiscunt siue redeunt tm̄ q ad effectū aggrauatōis ꝑpt̄ ingratitu
nē precedētis grē vel remissionis et ñ redeunt q ad culpā sū ma
culā nec per ꝺñs ad reatū pene et sic ꝺr de pe · di · nj · cōsiderādū
cōcordat Host · nec ꝑpt̄ h̄ est ita graue sicut omma peccata ei im
hnis ñ oporteat iterare cōfessionē in h̄ casu · ꝫ suffiat in gie cōfi
teri ingētitudinē suam in recidiuando vt dicit Iodocus in summa
sua Tercō deꝰ est difficiliꝰ q tardiꝰ ad indulgēdum · nā q dimo
stuo semel infidel inuenit vir grām inuenit et veniaz meret · mi
tomag q; frequnter · sic vir inuenet miām a deo q; peccādo eꝰ mi
sericordiam frequnter refutauit vñ Aug · in li soliloqoꝝ et recitatur d
pe · di iij · manis Frequnt peccās et lugens veniaz vir meret Na
ibidē ꝺr michil ꝑsunt lamenta si replicātur pcta · michil vꝫ a mal ver
miam poscere et mala denuo iterare Deꝰ em̄ vt clemēs ꝑcepit
veniam petēti miam facit · ꝫ iterāti pctm̄ ad ira et vindictaz ꝺtat
B Qdiaut figuratur iij · reg · ij vbi ꝺr q; cū semey peccasset m
dauid · regnante salomone rege sub eo ipetrauit indulgentiā si
isto pacto · q; iret in ihrl'm ibi edificaret sibi domuꝫ et ñ trāsiret
torrentē cedron et in q̄cunqz die trāsiret moreretur · qđ placuit
semey · ꝫ veniens ihrl'm fuit eꝰ fugientes ab eo · descēdit pꝰ eos
de ihrl'm ad regem geth · cū rex salomon hoc cognouisset · misit
banamiam vt eum imp̄ficeret Salomon designat pacificū · i · xp̄m

per semel pctōr q̄ deum offendit · ꝫ lacrimis indulgenciā obtinz
papē sibi vt domum stabiliet in ihrlm · i · in visione paās · et in
per pctm̄ n̄ recedat alias moriet · Dz q̄d p? tres annos vult ire
p? seruos suos · tres anni sunt tres ptes pnie q̄bo cōpletis fuī
sui · i. corporales sensus fugiūt de iugo spūs · et dn̄dunt ad ẏgē
geth · i · mundum · qs̄ miꝫ pctōr n̄ adūtens pactū qs̄ pmisit veli
cto ihrlm. i. statu pnie vadit p? eos per cōsensū et tunc exōtat?
dns̄ ad vindictam mittit banamā · i · iustitiam et cōdēnabat eū et
fiunt nouissima hoīs illius peiora prioribus ¶ C Sed queritur
an culpa iteratis pctīs frequnter imtīm aggꝫuetur q̄ de? tandē de-
dignetur ei per mīam indulgē dum vēnit ad pnam Et videt q̄
sic Amos j. c. Super tribus sceleribus damasci et super q̄rtū n̄ con
uertā eum Glo. Hiero. di nij · dicat q̄ eadem pctā cōmittētū · nec
pnam nec indulgenciā se daturū denūciat Igitur videt q̄ pnia
tīm ter possit iterari ¶ D In oppositū ē mgr nij · sen · di · xxxi ·
Pnia n̄ tīm semel agatur ꝫ frequnter iteretur · cōcordat ec̄ Aug
de su · tri · et fi · ca · c · firmiter vbi ux̄ fi · dr Dī p? susceptōm ba-
ptis mi q̄s q̄ plapsus fuerit in peccatū per veram sēper pnam pōr
teparari Et iō rndendo dicit doctor deuotus bonauentu · in nij
sto super mgrim sen · di xxxj. Pessime ē error et crudelissimus di
cere q̄ pnia n̄ possit iterari q̄ claudit viscera dime mie cū fit oēs
pctōres vel fere oēs cogeret desperare Iō dom q̄ iterari pt q̄dē
scunq̄ hō in hac vita est · pbat auctē ezech · xviij Dī ipius ege
rit pnam oīm iq̄tatū eius n̄ recordabor Dz h̄ manifeste in dō
q̄ primo peccant homicidio occidēdo viam virū versabee quā pol
luit per adulteriū et penituit De q̄ dr n̄ · reg · xj. Et rursus nūe-
rando ppm peccat et iterū penituit et indulgenciā et mīam ē cō
secutus · et in filijs isr̄l q̄ frequnter otra deum grauissimis peccatis
peccauerunt ꝫ pnia ducti misericorditer indulgenciam meruerūt Dz
ad argumtū dicat bonauen · q̄ Hiero intelligit q̄ primus pctīm fit
cōsentire i corde · secūdū facere in opere · tcium vsuere in cōsuetu-
dinē · q̄tū f malē n̄ penitere Et de illo q̄rto nec pnaz dat nec re
mam q̄ p? morē n̄ est locus pnie · Ab alijs vero tribus liberat et
dat penitētī veniam et indulgenciam quocūens voluerit Iz de ter
tio tardius fiat pz in suscitatōe cum mortuoz q̄rum vnum susci
tauit in domo s · puellam Mat · ix Et sigficat mortuum per pctm
mortale i corde Secūdū xp̄s suscitauit ex porta s · adolescentē Lu vij
q̄ sigificat mortuum in opere · Tercium suscitauit in sepulcro
cum fletu s · lazarum quadriduanum fetentem Iob · xj. qui sigmi-
ficat peccatorem iacentem in sepulcro male cōsuetudis q̄dem

deus tarde et cum difficultate resuscitauit Sed q̄rtū mortuū f
legim? per xp̄m suscitatū sic nec q̄rtū pctm̄ s. impīam finalē d
missum q; talis est desperatus a deo et traditus dyabolo ū q̄
ne fine in inferno tor q̄bitur de pe. di j. voluissent

Tercia pars in qua ꝛmendatur gracia bene

operātium. p cuius expositione est notandū q; xp̄s sup̄ impīs
te dixit se deū esse in verb istis s. Et ecce plusq̄ salomon h. de q
dyabolus inuidens xp̄o p̄m Cāso. introduxit per os cuiusdam
aduocati suos parentes carnales vt per h̄ obtegeret naturā de
tatis in xp̄o dicēs christo Ecce mat̄ tua et fratres tui foris stāt
supple ex̄ tectum q̄rentes te. intendens insidiose si ꝑpter h̄ dicte
ret predicatōm q; in hoc arguēret eum fore pur̄ hoīem ex mo
tu carnalis affectōis Consanguinei et cognati more sacre scr
pture freq̄nter dicunt frēs Dñi ille insidiator h̄ dixit ac si dicere
vellet Tu gloriaris de celo hrē prēm et tñ radicē habes in terra
// Non em̄ p̄t eē filius dei quē hoīes genuerūt in tra Et qm̄ xp̄s
mtebant a bono spūali retrahē ꝑpter affectōz carnalē parentū
cū tñ in h̄ casu honor et op? dei debeat p̄pom̄ lz alias sint hono
randi: ñ tamen sup̄ deum ideo xp̄s dixit Que est mat̄ mea et qui
sunt frēs mei. in q̄ tamen nec mrem carnalē negauit nec contē
pnit h̄ spūalem cogtōm p̄ponendo dixit. extendens manū in di
scipulos. ecce mr mea et fratres mei Quicunq; fecerit volūtatē
patris ꝛc. // Et Moraliter ē notandum q; fiant xp̄s spūalia p̄
posuit tēporalibo. docuit in ommbo spiritualia et celestia tempo
ralibo et terrenis fore p̄ponenda Cuius rō est. q; per celestia
spūalia donantur terrestria et non econuerso Mat. vj. q̄rite pri
mum regnum dei et iustiam eius et h̄ omnia s. terrena adiciē
tur vob Nam fatuus in hoc differt a prudente q; fatuꝰ expe
rōe ñ distinguit inter vtile et inutile. dignum et indignum. bo
num et malum. h̄ q̄nq; qs inutilius et indignius est p̄ponit vti
liori. q; si offeratur ei florenus et pomum abycit florenū et el
git pomuz in q̄ perpenditur e? fatuitas Prudēs vero p̄ cōtrariū
eligit quod vtilius est et dignius q; dicit pbus iij. topicoꝝ. h̄ ma
gis est eligendum qd̄ est vtile ad oia et qd̄ est semper melꝰ. et
quod est dignius. qd̄ potest deducere in meliorem finē qd̄ ē aut
voluptate qd̄ est fine tristicia qd̄ est fine voluptate. q̄ qd̄ cū tri
stitia et qd̄ est mag̃ bonū aie q̄ corporis Cū āt spūalia et celestia
sint huiōi et dig̃tate et vtilitate preferanē tēporalibo vt hēē ex
ma. et ob. solite. ff. Jō q̄libz dz ea p̄eligēa p̄ponēa h̄ q̄ad tal

Temporis prioritatem
Intentionis principalitatē
Ordinis dignitatem
debem? ad senectutē ⁊ tuose operari · et nos exercere in virtutibo
ſc̄ conuersationis vſ? inualeſcat · q̄ qđ noua teſta capit inueterata
ra aīalia ſine labore domari pñt · vñ mollis cera reāpit ymagiēz
ſigilli de facili et indurata retinet · ſic de etate iuuenili Et ſicut in
durata cera ñ facilē informat ꝗ frangitur · ſic etas in malis in
durata et inueterata vix ab bonum inclinat Accidit em̄ q̄busdaz
ſicut cuidā molitori q̄ bēbat azellū iuuenē et pulcrū: quē tm̄ di
ligebat parcēs ſibi nullū on? nec iugum impoſuit ꝗ dum ad ſe
nium peruenisſet amiſſa pulcritudine et fortitudine eum onera
re voluit · ꝗ q̄ ñ aſſuetus onera reiecit et mgrm̄ calcaneo per cuſ
ſit et occidit · ſic mḡ vlū aſim̄ ſecuti ⁊ vitā amiſit Dic q̄dam
volunt parcere corpori in iuuentute q̄ nec ei on? ieiunij nec vi
gilie nec alicuius caſtigationis īponunt dicentes, ꝗ ad ſeniū · tūc
ꝑponunt multa facere ꝗ amiſſa fortitudine ⁊ ſanitate · in ſenectu
te pondera portare nequnt. et ſic ſine fructō dei et ſine virtutibo de
ſiciunt et moriunt̄ · et mgrm̄ ſ · ſpm̄ rōnalē calcaneo · i · affectōibo
mal̄ et ad mala induratis percutiunt et et̄naliter ocadunt Voles
igitur morte et̄nam fugere et vitā eternā poſſidere ſtudeat ſui
re deo in iuuentute et fortitudine · q̄re dr Treñ · iij · Bonuz ē viro
cū portauerit iugū ab adoleſcentia ſua: qđ figurat̄ ꝗ Mat · xix · In
iuuene q̄ xp̄m interrogauit dicēs Mgr̄ q̄d faciam vitā et̄naz poſ
ſidebo Qui dixit Si vis ad vitā ingredi ꝛua mandata dei Non
hoīcidiū facias · ñ adulteraberis · ñ furtū facias: ñ falſū teſtimoniuz
dices · honora p̄rem et mr̄em · et diliges proximum tuuz ſicut teip̄z
Et adoleſcens · oīa ꝗ audiui a iuuentute mea ¶ G Secūdo
ſpūalia et celeſtia ꝑponenda ſunt tremis q̄ ad principalitatē intētō
nis Naz in oī ope bono et ſpūali intentō tota dz dirigi in deū qđ
principalē fiat ad ei? gl̄iaz · tuē illud apli j · cor · x Oīa in gl̄iaz dei
facite Sz dicēres ſi oīa in gl̄iaz dei fieri dñt tūc videt̄ q̄ oīs act?
ſit meritorius? vel demeritorius? · bon? vel mal? et q̄ nullus ſit idrñs
torius? · ſi ſecūduz ē demeritorius? : rñdet̄ q̄ fuerūt aliq̄ dicētes q̄ hō
nihil facit ex deliberatiōe q̄n de? reputet ei ad p̄miū l̄ ad demeri
tū ñ in die iudicij vt dicit de omni actu deliberatiuo rōz reddē
dz · ꝗ Et huic dō ꝛsonare videt̄ dc̄a ſc̄orum q̄ dicunt · q̄ ſic ñ

perībit capillus de cāpite · ita nec mom̄tū de tēpore · de q̄ tōm̄ n̄
reddere oz Hoc idē dicere videtur Anshel · q̄ exigetur a nob⁹ o
tēpus īpensū q̄liter sit expensū Dz ille mod⁹ dicēdi · aut mmis
multū ampliat viaz salutis · aut mmis multū coartat Naz ad ḥ
q̄ opus fiat meritorium aut dicēt req̄rī actualē relatōem illius
operis ad deū · aut dicent sufficere relatōm in habitu et invmū
salu ¶ Si dicant q̄ req̄rit relatō actualis a in particulari
tunc mmis ē arta via salutis: q̄ tunc in ōm opere q̄s hō n̄ actu
alit referret in deuz demeret et peccaret q̄s est ḥ duz dicere Dz
si sufficeret relatō habitual et in vmū salū tunc aliq̄s q̄posuit
in corde suo · deo fore in p̄ncipio anni mēs vel septimane · ocia o
pera q̄ postea faceret eē michil de deo cogitās essent sibi merito
ria et tunc mmis ampliāret viam salutis Cō ē cōtra illud q̄d dic
q̄ arta est via q̄ ducit ad regnum Est igitur alius mod⁹ dicen
di · q̄ in operibo voluntatis deliberatiue est ponere mediū inē bo
nitatē et malicia Nam q̄dam actō deliberatiua a voluntate pro
dens est ordinata ad debitū finem s · ad deuz · hec q̄dē est bona
et si fit ex charitate tūc est meritoria Quedā vo actō n̄ est ordi
nata · et ḥ diuīsio ē per imediata Dz n̄ omms actō n̄ ordinata ad d
um tanq̄ ad finem ē mala · q̄ q̄daz n̄ ordinat p̄pter inordinatā
cōuersionē ad creaturā · q̄dam vo n̄ ordinat p̄pter operātis negli
gentiam · q̄dam vero n̄ ordinat p̄pter operantis infirmitatē q̄ mi
seriam Prima drā actionis n̄ ordinate ē mala malicia cōmissionis
puta q̄ actio se cōuertit ad creaturā q̄ illam ordinatōm cōmit
et igit est ibi q̄dam omissio Secunda ē mala malicia omissionis
tercia vero neutro mō mala est ḥ ē indrīs · Talis ār actō q̄n q̄s
facit aliquē actum ita q̄ circa creaturam n̄ affligatur inordinate ·
nec tn̄ illam actōem ordinat ad deum · ḥ facit p̄pter aliquē finē
q̄ respicit aliquam indigentiam nature · vt cū aliq̄s ambulat vt
recreetur vel comedat vt reficiatur et tal actō indifferens iudica
tur q̄ deo nec illam remunerat nec iputat ad culpam et ḥ q̄ i ta
li actōe non ē malicia cōmissionis q̄ n̄ est inordinata delectatio
Nec etiam omissionis non em̄ sepe omittit hō q̄n actōs suas n̄
refert in deum Indulgetur em̄ nature fragili et infirme vt mlta
talia possit facere nec deus req̄rit ab hoie in tali statu distractio
nis q̄ omnia dum facit referat ad se · req̄rit tn̄ aliq̄n̄ s · q̄n est tē
pus et locus · et si tunc n̄ referat omittēdo peccat ve · Sed quid
ad verbum apostoli · dm̄ q̄ illud verbuz potest acipi affirma
tiue vel negatiue · si acipitur negatiue tunc est p̄ceptū et est se
sus Ita facitis omnia opera vestra vt michil faciatis ytra gloz

dei Si autē intelligitur affirmatiue · tūc ꝑt teneri collectiue vel distributiue Si distributiue et diuisim tunc ē cōsiliū et āmonitio Ammonet em̄ ap̄s · ꝑm hunc sensū · q̄ oē opus nīm referamus ī deum qđ de q̄libet diuisim facere possim⁹ et si faciamus vtile est noꝭ et expediens Nullū ē em̄ opus deliberatiuū qđ a noꝭ fit qđ q̄dē nō possum⁹ facere ꝓpter deum Si ār teneat collectiue tunc nō est cōsiliū nec p̄ceptiꝫ ꝫ finis p̄cepti vel cōsilij Ad ꝫ em̄ debemus tendere et ꝫ desiderare q̄ ad talē statū perueniam⁹ q̄ oēs actō nes nr̄as et affectōes p̄ncipali intentōe ad deuꝫ referam⁹ // Ter cō p̄onere debem⁹ spūalia et celestia rēporalibꝫ ꝓpter dig tatē ordinis Digniora nanq̄ in ordine sēper p̄ponunt sicut vi demus in elemētis Cum ꝫ spūalia s · virtutes et celestia s · gloria et gaudiū beatitudis sint digniora oībꝫ tremis q̄ oīa vt sterc̄ora sunt in cōparatōe aur̄ sic et terrena respectū spiritualiū vtutū et do nor̄ Vñ sap · vij Dē aurū in cōparatōe illius s · virtutis vel gaudij beatitudinis arena ē exigua et tanq̄ lutū estimabit argentū in cōspectu illius In signum hꝰ sancti reges terre oīa regna mundi et ornatū seculi contempserunt vt virtutes adq̄rerent q glo riam possiderent sempiternaꝫ Sicut legitur de sc̄o Lodouico filio Karoli reg̃ francie fratre et hirlm · q̄ omnia terrena vt sterc̄ora arbitrans relicto seculo et hereditate paterna ordinem fratꝝ mi norum ingrediendo gl̄iam celestē adeptus est Vnde in bulla de eius translatōe scribit Johannes papa xxij · Lodouicus vt sol re fulgens in virtute multa · repentine ad sūmam gloriam gradit̄ regalibꝫ dignis cōspectibꝫ vt candēs lilium · ac odoris suauissimi rosa rutēs · nunc gaudet inenarrabilem numerum ¶ Feria q̄nta p⁹ inuocauit

Egressus ihesus secessit in ptes tyri et sydonis · et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicēs Miserere mei domine fili dauid filia mea male a demonio vexatur Mat · xv // Languidus potis⁹ si prudens est expertū et ratum querit medi cū q̄ ignarū · q⁹ vulgariter dr q̄ melior est magr̄ discipulo · sic sen tiens aliquē morbum · siue sit oculoꝝ dentium siue capitis · nō dr recurrere ad phitonissas et carminatores et huiusmodi vt suis carmi nibus cōuratōibꝫ siue benedictionibꝫ curentur qđ sub pena excōica tionis ꝑm canones · et concremationis seu decapitationis siue de portationis ꝑm leges phibetur · sed potius ad verum medicum et expertum magistrum s · xp̄m debemus recurrere et eius auxiliū implorare Vñ aug de ā · dei · et allegat̄ xxvj · q ij · q̄ sine saluatore

salutē hrē vult · et sine vera sapia estimat se sapientē fieri posse.
ñ sanus ꝟ eger ē · ñ prudens ꝟ stultus · in egritudine assidua labe
rabit et in ætate noxia stultus et demens permanebit · ac pcipi
ois imq̃sitō et ois curatō q̃ a diuinis et magicis artibo vel ab ipi
demonibo in ydolor cultura expedit mos potius ē diēda q̃ri
ta et q̃ ea sectant si se ñ correxerint ad et nam perditōm tendit
Hoc attendens illa mulier ꝟm origenē in omel · ñ petit iacobus
ñ rogauit iobem. ñ accessit ad petrū · n est mqt michi necessa
deiusso · ꝟ suscepit in se pñie prōcinū. et sola curarat ad dñm
et eum in vocē tenuit et dixit Miserere mei fili ds / ℳ Qui
citur vtr demones possint inhitare corporibo hoim et eos ver
are Et videt q n · q ꝟm aug · de fide ad petrū Duo sps ñ pñt si
mul esse in eodē loco ꝟ aia et spūs est in q̃libet pte corporis tota
ꝟm eundē et Arest · g in nulla parte corporis pt demon habitar
Contra nullus spūs eyatur de corpore in q̃ ñ est · ꝟ demon eya
tur de corpore vt ꝟ or · g pt esse in corpore · rñdet Aug in li · de
ximatōe dēonum · q demones per naturā sue subtilitatis pñt pe
netrare q̃nq corpora et in eis sine obstaculo subsistere · cōe
co sue ptātis pñt corpora in q̃bo sunt mouere et perturbare Ad
argumentū dom q duo spūs ñ pñt simul eē in eodē · et ꝟm idem
ꝟ bñ simul esse pñt diuisimo de · mō aia ē in corpore vt forma per
fectiua seu informatiua · dyabolus vero solū vt motor a destructo
perfectioms Oz q̃ritur an possit aie impmere malas cogitatōs
et affectōnes malas incendere Dicat bonauen · in scdo suo sup
mgrm sen · di viij · q v · q pt eas aie administrare per suggestiones
ꝟ ñ pncipalit efficere · q sicut in corporalibo igne accendere ñ e
igne generare ꝟ potius pabulum igni ministrare vel igne applicā
do cōbustibili vel econuerso Sic in spūalibo dyabol? pt per sugge
stionē malas cogitationes et affectōs q · pabulum administrare
et istas per ignē male concupie et libidis accendere ꝓterea di
a sanctis doctoribo incentor malor ñ effectiue ꝟ ministratiue.
ℳ Oz q̃ritur an diaboli possint scire secreta cordiū · rñdz Bo
nauen · vbi supꝝ · q scire cogitatōs hoim pt eē dupl Uno° q scit
aīa īfallibilē sic sol? de? nouit cogitatōs hois l cui de? reuelauit
Alio° p directuā pbabilē; ꝟ mō demon scire pt cogitatōs hoīs
q ei pauca sūt ita secreta q̃n ꝓdeant in opera exteriora vel q figū
cordis vt apparet in rubore rōe verecūdie tūm oris vel amoris · p
per alia sig exteriora corporis manuū vel pedum · q oia diuersi
modo mouentur ꝟm diuersitatē affectionum · Hinc est q mulie
cogitatōs nē de pxendi pūt a demonibo · nisi arceant vtute di

Et h cognitō potius est cōiecture q̄ certe scie Patet ꝑ quid dicendū est ad quesitū Quantū ad cōtinuatōm et ꝓsecutōm ītāleꝝ euangelij Heri ecclesia docuit quō xp̄s obstinatos et incredulos reprehendit · hodie quō chananeam supplicantē ꝓpter credulitatē suscepit Et sunt tres partes huius euangelij principales.

¶ In pma notatur imitabil egressio redemptoris ibi Egressꝰ ihūs

¶ In secunda stupenda miseratio saluatoris ibi Ecce chananea

¶ In tcia deuota cōmēdatō oditoris ibi O mlier magē fides tua

Circa primā ptem est ītāliter notandū · q̄

egressus ihesus de genazareth · vbi scribas et phēos de sua superstitiōsitate vana reprehendit · vbi mlta miracula fecit et tñ sepe obprobria sustinuit ab eis vt inf̄tus abcessit · secedens ad partes tyri et sydonis media ꝓducta · tyrus erat ciuitas gentiliū chanaan neoꝝ ꝑm remig · Sydon vero terminus eoꝝ Illa ciuitas fuit in terra promissionis ꝓpe montez lybani de q̄ terra filij israhel expulerunt primus chananeos ꝙ ex quibusdā remanentibꝰ de illis hec mulier descendebat ¶ O Moraliē est notandum q̄ nisi effectus sequeretur a cā: cā nō cognosceret Nā effectꝰ ducit nos in cognitōm cāe vt dr j. phīc. Nam cū videmus aliquod opus perfectum et bonum arguimus artificem bonum et perfectum Sic deꝰ pater volens se mundo ostendere · fecit opꝰ inauditum et inenarrabile q̄ inconsuetum: mittendo filium in carnem vt per eius egressum nob ingressum et viam vite monstraret Vnde de sum · tri. et fi. ca. c. firmiter dr · q̄ ipse vnigenitus dei filius ihs xp̄s a tota trinitate cōiter incarnatus · ex maria semper virgine spūssācti cooperatōe conceptus · viam vite manifeste demonstrauit · In quibꝰ verbis tres notantur natiuitates seu egressus dei filij quibus viam vitē nobis monstrauit scilicet ·

¶ Paternalis · vnde nascitur eternaliter

¶ Maternalis · vnde egreditur temporaliter

¶ Mentalis · vnde ꝓdūcē spūaliter ¶ Naz ꝑmo dei filius nascitur a pre sp Sicut em splendor q̄ gignit ab igne atq; diffunditur coeu? ē illi et esset coetnus · si ignis esset etnus · sic filius ē coetern? patri et semper gignit · vnde magister sen · in j. di · ix · allegādo origenem dicit saluator noster splendor est claritatis · splendor autem non simul nascitur et desinit · sed quociens ortum fuerit lumen ex quo splendor nascitur. tociens oritur et splendor claritatis · sic ergo saluator semper nascitur: De hac natiuitate dicit michē v · Egressus est sicut ab initio etemitatis · et psalmis-

Ex vēo añ lucifer genuī tē Hec em̄ generatō est tā occlta et ip
plicabīl qz hylari? dicebat Ego nesao · qz ñ req̄o · ꝛsolabor mo
qz archāgeli nesaerīt · āgelī ñ ivellexerīt ꝓpe ñ sciscīt · apli ñ di
caverīt Hāc eē gñatōz salomō fatetur ignorare dicēs puer ex
Tria sunt difficilia mihi et ārtū penitus ignoro Via aqle in ce
lo · viā colubr sup petrā · viā nauis in medio mari · et viā viri in
adolescēcia Nā auis in aere ñ facit vestigiū Sic nos p creatu
volando ex deo imediate creati sum? et ñ inuenīt vestigiū alius
ius cōcatenatōnis honoris deificē ꝫ magē gloria dei Secūdo colub
sup lapidē ñ facit vestigiū Sic de? q̄ ē spes oīm · hz regimē q̄ntū
simū nec patīt ꝓpt hꝰ aliq̄ ācatricē in mambo portādo oīa · q̄ntū
sit in oībo pñcialit essencialit et potencialit · Tercō nauis ze-fle
nos i mari dimittis ab eterno schweben wir et huc venim? ex ma
ri diuinitatis ñ ipsū exuiscerādo in aliq̄ · vt auis se exuiscerat p
creando ouā hz ārtū penitus ignorat ſ · viam adolescētis · i · ꝓpe
generatōm eternalē ꝓ Hz q̄ est vtilitas hꝰ generatōnis De
o q̄ creatō rez Egress? em̄ ille etern? · egressū mundi p creat
onē causauit qz sicut radius egrediens a sole causat res in esse sic
egressus dei filius a prē causat res in eē glo · sup illis ps · Sp
mel locutus est de? duo hꝰ audiui · duo q̄dē ſ · psonaꝝ emanantiu
et mundi creatōm · ārē Job xxxiij · Semel loq̄tur deus · loq̄ē em̄
filiū generando q̄ ē verbū prīs et creaturas in eodē verbo creā
do Nā ꝑm doctores · misi filius a prē egress? essz generatōe etn
na · botrus de vinea · nec pomū de pomo · nec pirū de piro posset
generare Est em̄ fecūditas prīs cā oīs fecunditatis Egress? est
igitur dei filius per creatōm rez in sex diebo · vt sicut ipse sepa
mo descendo regressus ē in cor patris vt homi ꝓpt quē oia fa
sunt viā monstraret redeundi ad deū · ꝫ adā seq̄ noluit ꝫ alias
in creaturis filiū dei solū redire pmisit Secundo filius dei egre
sus de mrē tpalit · in salutē oīm ē natus · vt hoiem reconciliaret
ei viam monstraret ad deum Abac · iij · Egress? es in salute pp
Nā deus pater videns voluntatem suam frustrataz q̄ homo e
rans in mundo non egrederetur · ne inanum eum creaverat · f
ad finem ordinatum scilicet beatitudinem eum reduceret · misit
post quinq̄ milia annorum in sexta etate mundi iterum filium
suum in vterum virginis vt temporaliter a virgine nasceretur
et conuersando cum hominibus viam monstraret beatitudinis
et sic errātem hominem reduceret In quo egressu dei filius per
iij · annis · laborando fidelit · duas turmas aiaꝝ ſ · inferoꝝ et pr
dium ad quirit · et cum gaudio in ascensione quando rediit

ad prēm reduxit. ℚ Figurat̄ genē. xxx. in iacob q̄ egress⁹ solus in longinq̄ p vxore fuit socio suo vij. annis p rachel et vij. alios annos p lya. p mercede postulans cunctas oues varias coloratas. qs cū placuisset laban tulit iacob virgas et decorticauit vt diuſ apparerent coloribo. et posuit in canalibo vbi greges bibebant. vt aspū eaz conciperent et variis coloribo fetus pcrearent. qs et factum ē et multū in gregibo ouiū et pecoz di tatus. cū duabo vxoribo et duabo turmis ad prēm cū gaudio est reuersus Per iacob q̄ supplantator dr designat̄ xp̄s filius dei qui supplantauit dyabolū in baculo crucis. b egressus de prē visibili ter in mundo fuit xxxiij. annis p aīa sibi in fide desponsanda q̄ponens oribo vgulas verba et fcā diuersaz virtutū in q̄b⁹ multi hoies imitati. multū ditatus i simplicib⁹ et rudibo s. iustis hoibo cū duabo turmis aiaz s. gentiliū et iudeoz. vel cōtēplationz et actiuoz ad ꝓpria est reuersus // h ℙ tercō filius dei egrediē et nasciē spūalē a mente deuota Nā sm mgrm). sen. di. xv. filius dei visibiliter semel visus est. s frequēter mittit̄ a prē i visibilē in aīas iustoz vt papiatur et cognoscat̄ Percipiē ātē affectū cōapim⁹ et ad effectū ꝓducamus tociens filiū dei capi⁹ et generamus Vñ leo papa dicit De⁹ per affectū cōapiē. p effectū nasciē. per pfectū nutriē. et ebulatōibo roborat̄ et pfiatur i pfām etatē plenitudis xpi Videns nanq⁹ pius pr̄ cui cura semper est de filiis missionem primā qua misit filium suum in carnē visibiliter et in amarissimā mortem. in multis peccatoribo euacuati. et q̄ adhuc superfit locus beatitudinis non cessat s q̄tidie vt viam vite eterne manifestius monstrarent et inspirent. et animam captiuam in peccatis ad eum reducant // d ℂ Hij em alte clamant illud can̄. vj. reuertere. sunamitis reuertere. vt intueamur te Sed heu mlti vt herodi⁹ saturatus prede vel dedit⁹ carne ad vocem clamantis et reuocantis non redeunt. sed in delectationibus carnis et peccatis persistunt. ℙiat legitur de coruo geneſ. octauo. qui egressus de archa posuit se super cadaue ra et non reuertebatur. ℙic etiam anima peccatrix ponens se p desiderū sup delectatōes carnis pplacēdo ei. et vocē filij dei nec spūſ̄acti exaudit. nec curat i archā cōli vñ exiunt regredi qs lamentabatur pp̄s in h. s pomo et morte cōsiderans mirabiliaz huiusmodi aie pctis infecte. dicens De anime peccatrices q̄ non hz posse redeundi ad locū suū statutū. q turpia opa et delectatōes

corporis ipediunt ascensū eī surſū Ez btā aīa q̄ ñ fuerit infēcta p̄
uis operibo hī mūdi · qr ḧ sola ubē ad dēū volat · a fiat colūba
arcā ramū olīue · i · effēz mīe q grē īfigm pac ētnea felicitatis pce

Secunda ps in qua notatur stupenda mīe

ratō ſaluatoris ibi Ecce chananea · i · mlr de tra chananeor gr
tālis indigens ōino auxilio · cū magē fiducia venit ad xpm d · M
serere mei dñe fili dō Tak · cōsidera mulieris pḧiam · inspice aīa
gnosā · ñ prexit ad ōmos · ñ muocauit magos · ñ alligaturas q
unt · ñ īpostūces munusculas adduxit illas ſ · q̄ demōes puoca
solent incātatōmbo suis vulnī augere · reliq̄t oēs dyaboli fac
tates · vē venit ad ſaluatorē aīaz nāz ¶ Moraliē ē nō
dū ſm alex · qr in īdia ē q̄dā fons tal nature · q̄ ad clamorē hoī
pñtis · eē ſi tante loḡt magō ipetu erūpit q̄ſi ebullīēs · ſic ē de fōte
ōme mīe · q̄ ad vocē muocātis · vel eē desidertātis erūpit abūdā
ſeipm effluit hauriendū · vñ Orig · in ome · de muliere clamante
dicit Si hoiem mī rogare volueris · interrogas q̄d faat · audīēs
dormīt · á ñ vocat aut rē dedīḡt tibi rñdere · ad dēū āt mhil ha
rum ē opus · ḧ vbicunq; fueris et īuocaueris d · miserere · ilico ad
dit · vñ Amb · de pe · di j. libē ignosco pmpte indulgeo · et mīam
magē volo q̄ sacrificiū Nō n · vem vocare iustos · ḧ pctōres ad
pnāz et pe · di j. leo papa · multiplex mia dr Misericordie dei nec
mensuras possum? ponere · nec tpa diffinire apud quā null? p
titur moras venie cōuersio Clamemus ḡ āi illa chananea d · M
serere Ipse n · filius dei est misericors ꝓpter ea q̄ allegatur illa mu
lier in sua petitōe d · Dñe fili dō miserere mei ſ · Cnā fili? d

¶ Jure voluntario · qr dñs vniūsalis est oībo muocantibo mīs
¶ Jure ꝓpetario · qr fili? dei collaterak ricors · qr dñs vniūsorū
¶ Jure hereditario · qr benuol? et letak iō benignus et volunta
us est ad miserandum et parcendum Naturaliter em videmus
q̄ q̄nto animal ē maiori dominio p̄ditū tāto pmus et maiori p
etate ē ad miserādū et pcēdū · sicut pz in rege animaliū leone · q
irat? pār pstratis · et in rege apū · q̄ ḧm pḧm ē sine aculeo · sic d
filius sic excedit in domīmo · ita et in mīa excedet oēs · vñ ḧḧ
ḧ volens expmere in eius laudē dic Miserator ōs eius super op
eius ¶ D CQs at tēdere dz pctōr · et vt huus dñm implorare p
venia · dicēdo pacam habe in me · qs si ñ fecerit de iniuria pata
tis illata et pteruia iniuriantis · gnus cōcitak in ira Sicut rego
puta vinū q̄nto dulti? · tāto si mutak in acetū fit amari? Sic eō
uerso filius dei si ad ira cōcitatur · q̄nto plus ē miserīcors hūlīa

petēti ignosci · tantop̄ ira sicē et amaricē ymā ñ petentis pec-
catis sibi inuriantis Exēplum p̄z in aqla · de q̄ legit in mitis ver-
q̄ q̄ñ cornix ipse q̄t eā · diu puocat et vexat nūc trahendo caudā
nunc alas · ꝯ diuti? ñ valens sustinere ꝓpter iportunitatē cornī-
cē vngubo rapit et dilacerat eam q̄ ꝓpter nobilitatē nature mī
iustitia petēte ad vindictam ad tēp? q̄ñq̄ dissimulat · patienter
n miserecordiē expectans emendam · ꝯ tandē ꝓpter peccatū ipor tu
nitatē et pinacidam · delinquentes rapit sua vindictā et dilacerat · se
parādo aiam miserā a corpe per mortē · et expellit eā nalitē pūn-
endā Quare Greg · i pastorali c · lxxvij Necesse ē dū pcti vulnā
in subditis ñ restringit corrigēdo se · solutudie ipsa discretō spe
nalitē moderet q̄ vite disciplinā teneat q̄ viscera pietatis ñ amit
nitis et misericordis · cū ꝑm greg · i q̄dā collectā est ꝓprium misereri
et peccare Dicit nāq̄ ꝑbus ꝙ · retho · q̄ iuuenes q̄ filij sūt magī mi
seri cordes q̄ senes Cuius cō est q̄ sunt bon nec ꝓpter iuuentutē
et paucitatē dierū sunt ibuti in malicia · et ideo etiam alios ñ cre
dunt malos esse · ꝯ senes experti in malicia ñ cōpatiunt miseris
intīm sicut iuuenes · q̄ putant miseriā ex culpa euenisse Hoc con
fidērans illa mulier · inuocauit eū? miam noīe filij vt essē ꝓmor et
uitius eā exaudiret · iō eccīa in ꝓma omni mane īstituit cantare
officium · xp̄e fili dei viui miserere nob · vt cōe filiatōis in q̄ in
uocatur ꝓmptior sit nob peccatorib ad miserendum · et quod
petitur in collecta sequenti sc̄z Dñe deus omnipotens q̄ ad pnā
ptū huius diei ꝛc̄ · fit largitor ad indulgendum // r Sed q̄
titur q̄re filius dei iuocatus cōe filiatōis · differt et expectat q̄ñ
q̄z adiplere preces supplicatōis sicut etiā patuit in hac mulier
clamante et inuocante eius miam cōne filiatōis ꝛc̄ / respondet
q̄ ꝓpter tria Primo vt peccator tarditate et mora in petendo · cla
rius cognoscat mala que gessit · et cognitione delicti fortius do-
leat et tristetur et dolore et gravitate magis caueat Dñ ꝯm sen
tentiam eximij doctoris aug · super illo verbo Et anima mea tur
bata est valde Diutius petēdo latior est dolor de peccatis et sce-
leribus cōmissis Salubre ergo est et vtile peccatori freq̄nter ex
pectare et libenter cum petit vt quanto diutius tardatur tanto ā
plus mereat abundanter recipere qd̄ flagitat · nam semina mue
vel grelu pressa solidanter · et si ad superficiē tardius exeunt · tamē
ad frugem multiplicatorem consurgunt · Sic sepe desideria qua
celeriter non fiunt tardius exaudiuntur · et quod implere q̄tidie

petimus ex ipsa melius tarditate psperatur Hac em cā permisit
xps hanc mulierē tm clamare p? eum Dñ greg·li xxij moy·in
mo q tardius auditur credat q a superna cura negligatur Sepe
em desideria q celeriter ñ fiūt tardius exaudiunt Hac ec ex ca
tm tardauit liberare ppm suum de futuris vt ipsi dicerēt ps·xl
inj· Exurge q re obdormis dñe ꝛc· Hac etiā de cā tm distulit sal
uare gen? hūanum vt sancti patres ardentius clamarent Emit
te agnum dñi ꝛc· Vt disrumperes celum ꝛc· Secundo dei filius
negligit q̄q̄ exaudire q· ozō ñ fit ita ficut fieri dz s·aum debi
tis circūstanciis quibo ptermissis petitō non exaudit Propter
dām fiunt petētibo discipulis p tēporalibo indebite· nescitis q
petatis Mat·xx Tercō differt q̄q̄ exaudire vt ex difficultate
sanatōis petens magis caueat sibi nam ex difficultate sanatōis
fit maior custodia recepte sanitatis· q· tāto plus diligit· q̄nto
maiori periculo et ēmine nouit se q̄s liberari Dñi greg·xxij·moy·
ē·viij Certū q̄ppe est q mim? diligit saluatorē suum et redemp
tē· q minus intulit periculū qđ euasit Iō petrus cū difficultate
tarditate sanatus· optime se de cetero custodiuit a peccatis· Si
paulus ne caderet dicebat Castigo cozp? meū et in seruitutē re
digo· ne forte cum alijs p̄dicauerim ipse reprobo effiar Ter
dei filius ē misericors de iure hereditario Sicut em radix est fi
et fruct? eius Qualis pat talis filius· q· āt pater ei? dō sm ca
nē fuit magne clemēcie et mie iux illud ysa· lv· Misericordias
dō fideles Ita ec filius eius sm carnē hanc clemēciā et miam
trahendo hereditauit // y Sed q̄ritur an filius dei plus sit
sericors q̄ iustus· vel econuerso Dico q· cum filius dei sit iust
et misericors ideo ipsa iustiia et misericordia et quicquid est
deo est ipse deus vt dicat magister j·sen·di·vnj Sequitur q
us sic est misericors sicut et iustus· et econuerso· tame misericor
die effectus plus in nob relucent q̄ iustitie Et ideo quia deus
sit peccātibo et subito ñ punit et mia eius a pgenie in pgenies
Ideo dz esse magis misericors q̄ iustus et q· tempus pñs est mi
et postmodū erit tps iustitie· iō tunc pl? patebit iustiia q̄ mia
q· reddet vnicuiq; iux opera sua // z

Tercia pars in quo ostenditur cōmendatio

xpi q illā gentilē mulierē ꝓpter fidem et bonā confidenciā cōmen
dauit dicēs O mulier magna ē fides tua Et merito dz magis q
lia e? a demonio liberauit· et ei graciam et mi im impetrauit·
Moraliter est notandum inter omnia maxime egrotantibus

necessaria est fides et cōfidēcia bom̄ media Naz vt dicit seneca
in q̄dam declamatōe michil magꝝ pdest egs q̄ cōfidere in eū a q̄
cupit curari. qs pz p tale exemplū Quidā semel abdicauit filium
suū ꝙ abdicat? studuit artē mediane. ptigit prēz ḡuit infirmari
cedit filius iā exptus medicus q curat prēm. hac re recōciliatur
acidit āt vt nouercā eiusdē filij eadē infirmitate q̄ et pr laborarz
iubet pat filio vt nouercā curet fiat prēm iam curauit. filꝰ no
luit et iō itez abdicatus a prē cora iudice accusatur. qr ñ vult
uercā curare. filius rñdit ñ posse. dato q eadē infirmitate la-
boraret qr ñ eius cē affectōis et cōfidēcie ad filiū fuit fiat pat
Sic ꝙ multe sint infirmitates hoim. et perturbatōes cordiū. q̄
mouent huiōi anxiatos p salute et vita eēna pclamare ad medi
cū aiaz s. xp̄m tm vnū et ñ altez exaudit et curat iuxt eꝰ dicit
nec affectōz Et iō hñtē cōfidēcia exaudit. altez vero ñ Vñ C. de
veteri iure enucliando l. j. oēm spem nraz ad sola referre dem?
sume puidēcia ēmitatis. a q̄ mundi elemta et eoz dispositō pcs-
serunt. sine q̄ ñ est armis vel ingemo confidēduz. qre aplus ad
Ro. j. dicit q iustus s. fidel viuit ex fide et de pe. di nij. i domo
Ex fide viuit iust? et mundat ei cor dū pegrinat et in eo deside
ratur qs ñ hētur ¶ A ¶ Dicit igitur bn̄ q fides sit magna Est
n. magē et stupēda et a cūctis hoibo bō ofidēcia āplexanda rōne
Firmitatis vigorose Est nāq; pmo fides magē ꝛc. fūda-
Sblimitatis gloriose tur nanq; fides nra vigorose sup̄ fir
Dilitatis fructuose mā petrā et pfām s. sanctā ēmitatē q̄
ē hm mgrm sen. in j. di. j. vn? et sol? de? verus s. pat et filius et
spūssc̄us. vnus eiusdēq; sube vel eēnae q̄ est sūmū bonū qs pur
gatissimis mentibo cermē Vñ de sum. ēm. et fi. ca. c. firmē dr
Firmiē credim? et simplr cōfitemur. q̄ vn? solus verus ē deus
eter n? imensus et imutabil. omps incōphensibilis et ineffabil
pat et filius et spūssc̄us. tres q̄dē psone ꝙ vna eēncia q̄ suba seu
natura. simplex oio Dom? em̄ vix ruma patit. q̄ firmo ac solido
fundamento situatur. Quō igitur sancta ecclesia posset cadere
quam suum fundamentum nunq̄ desimit tenere et defendere Dz
sanctam ecclesiam paganus vel iudeus iaculo infidelitatis con-
cutit dicens. quomodo deus chr̄stianorum potest esse vn? a tri
nus Defendit chr̄stianus hoc. non solum ostendendo autorita
te sanctorum. verūetiam aucte et ratōe paganoz Prio autorita
te sacre scpture deut. vj. oñditur vnitas dei Audi isrl. dns deus
nus vn? est Et ecā. j. dicit ihesus filius sirach. vn? ē altissim?

creator oim · ōmipotēns · rex potēs et metuendus mimis ꝓ
idē ꝓbatur aucte paganoꝝ et pboꝝ · dic nanq; pbus · rñ · mo
Deus est vnus et nus · nobil in fine nobilitatis et Boeth in
cōsol · Nā vnus ē de? ¶ B Nam et socrates et hac cā dr
interemptus qr vnum deum apud ydolatras cōfessus ē Dic
q; ꝓus canē q; deos plures colēt · eo q; canis essz factura dr
ydola vana factura hōis ꝓpter qd ab ydolatris acusatus · can
ribo manū patus veneno ē interēptus Nam h; est cōis xp̄ianor
et paganoꝝ auctas · cōsentientes in vnum deū Item ꝓbatur
rōe aresto · j. cœli Dicat vnus ē mund? · igitur vn? ē motor · so
ꝓnceps q; mouet mundū · qr si essent duo motores · vnus esset
perfluus · vel si ñ esset superfluus teq;ret alīū mundz et sic duo
essent mundi Cuius oppositū tenet pbus · Itē ꝓbatur h; rōe di
bonauentu · ꝑmissis ex bo suppositōmbo Prima q; deus est sūmum
bonum Secunda q; est omps · tercia q; ē sūma beatitudo Patet
igitur sic · de? ē summuz bonuz · igitur si sunt duo dii · erunt duo
summa bō · tunc vn? illoꝝ aut diligit alterū aut ñ: si sic ai vt q;
fit sūmum bonū vt q; est diligend? amore fruitōis igitur vnus
q; fruitur altero · h; q; fruit alio bono a se illo indiget · igitur
vn? indiget alio et vterq; indiget · igitur neut est de? Secūdo
deus est omps igitur poterit q; oīs alia persona a se michil po
terit igitur si sint duo dii diuersi in natura · h; pt vn? facere q;
tero qd alter michil possit et ecōuso · h; cui pt potencia auferri no
est de? · igitur si sunt duo dii nullus ē deus · tercio de? ē summa
beatitudo tunc si essent duo dii null? possz in beatitudine ap
tū inq;etare qr vn? essz ab alio in aliud · igit nullus est de? Hyr
bonauen · in j. suo sup sñias di · ij · q j. ¶ C Sed dicerr iudi
cōcedo deum oim esse vnum: h; nego eum eē in personis sanz Et
xp̄ianus ñ solum aucte execaberis. verūetiā rōe notabili delir
mutus esse ꝓbaberis Nōne ds ps · lxvj. in uocādo scām trinit
tem dixit Bñdicat nos de? deus nr bñdicat nos deus · designā
do per h; q; dicit ter deus q; est trinitas personaz · h; dicēs et no
tuant eum · oñdit vnitatē essencie Et gen̄ j. pater dixit filio et
spūi scō Faciamus hominē · et gen̄ · xviij · dr q; abraam tres vidit
et vnum adorauit Et fm aug: de ci · dei li · x · c · xviij porphirius q;
fuit paganus · scām trinitatē cōfitetur dicēs Monas genuit mōa
idē et in se reflexit ardorē · i · pat generat filiū et i se hūt spūm scm
Itē rōe ꝓbatur per tich · super j sen · di · ij ar ñ · q · j · ex bo presupp
fitis Primum q; in diuina eēncia ē sūma bomitas · h; ad summam
bomitatē pertinet se sūme cōicare · qr fm dionisium de angelis

hierarchia. c. vnj. Bonū est sui cōmunicatiuū sed diuina bonitas non pōt se sūme cōmunicare alicui creature nec oīmbo simul quia non sunt capaces bonitatis In summo ḡ oportet in diuinis esse plonā increatā cui sūme cōmunicet sed tales plone increate sunt filiꝰ et spūssanctꝰ. ḡ pater est p̄ncipiū earū quantū ad cōmunicationē bonitatis. Secundū suppositū est q̄ in essentia diuina est suma pfectio sed pfectionis est p̄ducere sibi simile in natura igitur sūme pfectious est p̄ducere sibi simile in natura sed nulla creatura pōt esse deo sūme simulis igit ad pfectionē diuinā spectat q̄ ibi fit emanatio alicuꝰ plone increate sz q̄ vna fit impoducta que est pater et alie due p̄ducte que sunt filiꝰ et spūssāctꝰ Tertiū suppositū in deo est suma charitas igit est ibi persona amans et plona amata et sūmꝰ amor qui p̄cedit a patre in filiū et a filio in patrē. Et si est ibi summꝰ amor ibi est summa iucunditas cū nō sit amor p̄uatꝰ sed ad alterū cū nullius bōm sine socio fit iucunda possessio p̄m senecā ad lucillū. igit ad summā iucunditatem requirit societas et etiā pluralitas cuiꝰ pater per amorē charitatē iucunditatē et bonitatē est p̄ncipiū illaꝝ duaꝝ personaꝝ. ¶ Dñ Secundo fides nostra est magna rōne sublimitatis gloriose trinitatis que tā sublimis et infinita est q̄ eā nec intelligere nec cogitare nec sufficienti rōne ostendere nec p̄bare possumus. et ideo vbi ratio defecit ibi fides supplet. dis. ij. in fi. reuera. cuiꝰ rei create possit inuenire notiā. teste p̄ho. ij. metꝫ. in p̄n. Sicut oculus noctuarum ad lucē solis ita intellectꝰ noster ad ea que sunt manifesta nature. Vñ legit in li. de vita et moribus p̄hoꝝ. q̄ quidā p̄bs multis annis in solitudine stetit vt naturā apis posset inuestigare nec potuit. minꝰ ḡ diuinitatē et trinitatē sublimē. Narrat tulliꝰ in li. de natura deoꝝ q̄ quidā rex que fiuit a quodā p̄ho q̄d esset deus. p̄bus induxit eum die petit rōndendi. expleto triduo iterꝝ aliud triduū postulauit. et pꝰ maiorē terminū adquisitū nō rndit. Cui rex ait. videō me deludis. at ille. dñe mi nō. q. dꝰ est tam immensus et sublimis q̄ quāto de eo plus cogito tanto plus defitio. et quid respondeā nescio. ¶ Et de beato aug. legit put ipse ait hanc habuisse visionem dū libros de trinitate cōponere intenderet. Vidit nanq videbat quidā puerū ambulare puerū quendā videns aquā maris cū manu extrahentē atq in paruā foueā infundentē. de quo aug. admiratꝰ quesiuit quid puer facere vellet. qui rndit. totaꝫ aquā maris in hanc foueā extrahere intendo. Et aug. quo fili

hoc facere poteris? est impossibile Ille puer ptin? subiunxit &
tu nūc vis cōponere libros de trinitate. sicut & possibile non es
q hanc aquā de mari totaliter extrahā et in hanc foueā pacis
colligā. ita nec est possibile q tu deuenias ad sublimitatē trinitatis
nitatē trinitatis et ad plenā diuinitatis notitiā. Vñ magister
sen. di. ij. c. j. loquens ō sblimitate sācte trinitatis dicēs de ipa
modestia et timore agendū est a attētissimis auribo atq deuotis
audiendū vbi queritᵉ vnitas et trinitas prīs et. f. et. s. f. q. nisi
periculosi? alibi errat nec laboriosi? aliqd queritᵉ nec fructuosi
si? aliqd inuenit ¶ F Tertio fides trinitatis est magn rōne ne
litatis fructuose. magna em vtilitas est sancte trinitatis ai nulli
sine ea saluari possit p eā solā beatificari et saluari oportet. vnde
atha?. Quicūq; vult salu? esse añ oia op? est vt teneat catholi
cā fidē. fides autē catholica hec est. Vnū deū in trinitate et trinita
tē in vnitate veneremur. vñ magister. j. sen. di. j. Res quibo fr
endū est et nos btōs faciūt sūt pater et fi. et. f. s. ¶ G ¶ Assigna
ti pñtigit tria documēta. Primū q oīs nrā factio. oīs nrā inc
ptio qñ surgim? mane vadim? ad mensā dormitū de nocte se
noīe prīs et fi. et. s. s. Vnde plato in thimeo In oīmbo siue mar
ms siue mimmis diuinū auxiliū dz implorari. In signū hr dīs
pcepit aplis baptisare oēs gentes in noīe. p. et. f. et. s. s. vnd
narrat greg. j. dyal. c. nij. de quadā monacha cuiusdā mona
sterij. que mane lactucā aspicēs deprīuit quā auide momordit
sine signo crucis et inuocatione trinitatis. arrepta a dyabolo p
nus cecidit. cūq; mirabiliter vexaret. vñ patri equitio sub cel
tate nunciatū est vt veniret cōcitus. cūq; dyabolus videret sācti
prez cōiurat? et interrogat? rndit Ego inquit qd fea? stabam
sup lactucā venit illa et momordit me et sic ex pcepto viri dei abi
cessit Secundū documentū q oīmis nrā bona deseruitio sit in ho
mine dei scz sibi reddēdo grās p gliaz patri In aui? signū greg
ordinauit q in fine psalmoz semp diceret glia patri. Tertiū
documentū q in oīmbo nris anxietatibo angustijsz̄ si volumus
liberari debem? inuocare sanctā trinitatem per illa verba. Sanc
cte deus. sancte fortis sancte et miserecors saluator miserere no
bis De quibus verbis refert damascen? libro. nij. q aim apud
constantinopolim pestilentia grauis esset quidam puer de me
dio populi in celum raptus predictum canticum sancte trinitatis
ab angelis est edoctus quod cum rediens coram populo decan
tasset mox omnis pestilentia est fugata.

Feria sexta pōst Jnuocauit

Erat dies festus iudeoꝝ et ascendit

Ihs hierosolimā Joh. v. ℞ Albertꝰ de natura planetaꝝ dicit q̄ celestes influētie plus influūt in vno loco et tpe q̄ in alio ſm aspectꝰ magis directos vel indirectos. sic vere certa sunt loca deo dicata et magis accepta et ad impetrandū diuine gratie influentiā oportunā sicut sūt ecclesie et altaria. vñ ps Adorate deū in atrio sancto eius Ad hoc em̄ vt habeāt. xij. q. j. futurā ecclesiā. viri religiosi sicut fuit cōstantinus nō solū possessiones et predia q̄ possidebant sed etiā semet ipos dño cōsecrarūt edificātes basilicas in suis fundis in honore sanctorū martirū p ciuitates ac monasteria innumera in quibꝫ cet? dño seruientiū inuenirent. Vt igit̄ ad illa sacra loca ad orandū et deo placandū frequenter accederem?: doctor veritatis viā prestrando dū erat dies festus iudeoꝝ ascendit ihesolimam in templū. Queriē cū xp̄s seruauerit festa iudeoꝝ quare xp̄iani etiā nō festiuāt sabbata eoꝝ. ℟ Rñdeō q̄ hoc ordinauit ecclesia instinctu spūssancti vt post resurrectionem dñi sabbatū nō colereē sed dominicā diē loco sabbati celebrare debem? ꝓpter honorē et gaudiū resurrectionis. nec illa mutatio est ꝺtra preceptuz Exo. xx. Memento vt diē sabbati sanctifices q̄ diē dominicā p sabbato colendo obseruat morale hoc. qua ratione hoc mandatū a deo preceptū est. ℣unt nanq̄ duo in illo precepto. scz moturalis scz q̄ hō aliquo tpe vacet cōtemplationi et diuino cultui rale et cerimoniale. morale. s. illud qđ est de dictamine legis naJudei em̄ ꝓpter inditā auaritiā tm̄ se et sibi subditos opibꝰ seruilibus occupassent q̄ mens eoꝝ oīno destructa fuisset. et ideo illa obseruatio sabbati instituta fuit a deo vt etiā q̄nq̄ in recognitionē bonorū receptoꝝ diuino cultui vacarent gratiā peterēt et venīā de peccatis inuenirēt quod ita bñ p vacationē diei domini ce obseruat̄ sicut sabbati ℣ed ad hoc qđ cerimoniale est scilz ad ogis taxationē et tpis nō obseruat̄ sed mutatū est in diē dominicā in memoriā et reuerentiā dominice resurrectionis nec ab aliq̄ xp̄iano sabbatū coli debet ne videat̄ iudaisare et predicator antichomanos ℙeruenit ad me quosdā pueri spūs hoies. p̄ua imē vos aliqua et sancte fidei aduersa seminasse ita ut in die sabbati aliq̄d operari phibērent quos quid aliud nisi antixp̄i predicatores dixerim? q̄ scz antixp̄s venies diē sabbatū atq̄ dñicū ab oīni

facet ope custodiū · Sed quid de muliere que vōtū faceret di
sabbati vacare ñdet rayn · q talia vota sunt renocāda si sint iu
specte mulieres q iudaisare velint alis nō: si hoc faciant ꝓpter ve
nerationē beate virginis / ¶ Sed queret an die dnico vtiq; li
ceat ꝓpter instantē necessitatē opari Rñdet ray in sum · q licet
arare fructꝰ colligere ꝓpter periculū hostiū qui forte hec alijs die
bus caperent vel occiderent vel iacente segete in agro aut feno
in pratis si imminneat tempestas aut pluuia que corrūpat aut de
terioret talia · Sed in hoc epūs loci si cōmode adiri possit vel sim
plex sacerdos queri debet qui pōt hoc indulgere et cū talibus dispē
sare vt talia re.nouent et se a damno pcauent ¶ Quantū nunc
ad pcautionē euāgelij et cōtinuationē heri dicebat quo xps chia
nanea exaudiuit misericordiā petentē · hodie quo misericordiā
suscepit peccatorē petentē et sm hoc in pñti euāgelio notantur
tres partes ¶ In prima absolutio pctōrus figuralis et hi impū
¶ In secūda curatio languoris corpalis ibi · erat autē quidam hō.
¶ In tertia detractio liuoris criminalis ibi erat autē sabbatum

Quantū ad primū est notandū q iudei ter

in anno habebant festa solennia scz festū azimorum in pascha.
qñ agnus paschalis immolabat et azima id est panis albus nō
fermentatus · vulgariter macze kuchen cōmedebat Festū nouaꝝ
frugū qd distat a pascha septē ebdomadū que faciunt · xlij · dies
quod fuit festū pentecostes siue iubilei in quo deo offerebant p
mūera · Festū tabernaculorū siue scenophegie in memoriā exitus
de egipto · sed presens festū sm cur fuit pentecosten ad quod
festū xps ex lege ascendit in iherusalē quia omne masculinū de
nebat in istis tribus solennitatibꝰ corā dño in iherusalē vbi tem
plū dñi erat apparere · vt dicit exo · xxiij. Et in iherusalē fuit pba
tica piscina · dicta p contrariū piscina qr piscibꝰ carebat et aquaꝝ
ex collectione pluuiarū illic affluentiū habebat · hec greece dice
bat pbatica id est ouis · qr pbaton greece est ouis latine · qr ibi
oues immolande lauabant · hebraice autē berhsayda id est do
mus pecudū que ibi seruabant ad immolandū · et dicit dom? qꝫ
forte habuit aliquod tectum superius sub quo habuit quinq;
portic? · vñ sm dras animaliū immolandoꝝ cuilibet speciei vna
portic? correspondebat et in hijs iacebat magna multitudo infir
morꝝ de diuersis partibꝰ ꝓpter virtutē aque piscine quā virtutē
ex tribꝰ dicit habuisse · Primo ab hostijs immolandis que ibi la
uabant et a deo cōsecrabant Secundo a ligno crucis vt in hist

sco dicit q regina sabba vidit in domo saltus quoddā lignum
de quo dixit salomon q in eo quidā suspendendus erat p cuius
morte regnū iudeorū deleri debebat Ideo salomon illud lignū in
pfundū in viscerib⁹ terre abscondi fecit vbi postea pbatica pi-
scina est facta q⁹ type passionis xpi illud lignū supnatauit quod
iudei acceperūt et crucē dominicā parauerūt Tertio a motu ange
li descendentis et mouentis aquā ℟ Moraliter per illā pi-
scinā sanatiuā infirmat⁹ merito penitentia designat⁹ que habet
virtutē omniū spūaliū morbo⁹ curatiuā Act. q. petrus dixit pe
nitentiā agite et acipietis donū spūssancti in quo omnia perdita
et necessaria ad vitā eternā reduuntur Figurat⁹ in iordane qui na
aman lepr⁹ā lauit et mundat⁹ nij. regū. v. sic spūalis lepr⁹us
qui amisit omnē sanitatē et omnez virtutē et gratiā despectus a
deo et angelis a regno celorū excluſus Lauans se in penitentia
a lepra mundat⁹ et amissa p peccatū recuperat de pe. di. nj. au-
tentica. Omnia bona p peccatū mortua p penitentiā reuiuiscunt
ad meritū vite eterne versus. Quod p peccatū fuit in te mortifi
catū. Fiet adhuc gratū si fuerit vnificatū ℟ Huiꝰ igit̄ pisci
ne q̄tuꝫ sunt portic⁹? id est ꝯsiderationes allicientes et inducen-
tes ad penitentiā scz ꝯsideratio

Beatus propri
Seuericatis iudicij
Opportunitatis tpis et loci
Incertitudinis status pprij
Certitudinis mortis periculi

Nam primo volens lauari p
penitentiā et sanari debet in-
gredi p ꝯsiderationē primaꝫ
porticū et diligenter examia-
re pprīā ꝯscientiā de reatib⁹
pprijs et omēs aggrauare et
nō se superbe excusare Sic cognoscit q multipliciter deū offen-
dit paucis delectationib⁹ gloriā eternā amisit et eternā penā in
petrauit Vñ anime peccatrix se excusanti de peccatis dicat Here
ij. O aia ignara et ceca quo dicis nō sū polluta? post baalim id ē
diabolū nō ambulaui. vide vias tuas id est examinare facta tua
in ꝯualle id est humilitate cordis et pfunda pscrutatione et sci-
to quid feceris. q. d. O aia peccatrix noli te excusare de tuis infi
mitis malicijs que ppetrasti vel cogitatione vel delectatione ꝯsen
su vel ope. sed cognosce te infectā et deturpatā mortaliter et pri
uatā diuine grē. nec dicas nō ambulaui post baalim id est tēpta
tiones demonū sed potiꝰ cognosce te dereliquisse grauit̄ contra
deū et pximū et pete ab ipso veniā. et cōfidenter in humilitate cor
dis culpe turpitudinē cū rubore verecūdie et ipsā deplora in ama
ritudine otritiōis. nā vt dicit glo. sup Ezeb. xxxvj. Recordamini
viarum viaꝝ pessimaꝝ et displicebit vobis iniquitates vestre

et erubescetis super vijs vestris. ℣ Nonne David cōsiderans turpitudinem suorum peccatorum que fecit displicuerunt sibi cū rubore verecūdie dicēs Amplius laua me ab iniquitate mea et a pec. meo ꝛc. qm iniqtatē vsq; cōtra me est sp. ℣ M Secundo intra secundū porticū p cōsiderationē severitatis iudicij q sic vi iustitie nullū bonū manet irremuneratū sic nec malū manet impunitū ꝑm hoc nij. de cōso. Judex em vlis xps omes iudicabit vnicuiq; reddet iuxta sua merita bona vel mala que gessit in corpore. et ideo miser pctor cōsiderare debet de oīb cogitationib verbis et factis necnō de malis delectationib et oīb quibus contra diuinā voluntatē fecit de quibus oīb reddet rōnē et grā inter pumet̄ mīs pnīaz egerit. Istā severitatē iudicij bñ quidam sanct? scz ihero. cōsiderabat dicēs. Surgite mortui ad iudicū. ℣ N Tertio intra porticū tertiā p cōsiderationē oportunitatis tpis. modo nanq; est tps pnīe et grē. p hanc vitā tps retributionis premij glie vel pene. Ideo apls hortat̄ omes dicēs. nij. coz. vj. Ecce nūc tps acceptabile. ecce nūc dies salutis. Nunc qd em vnusquisq; seminat in estate de eodē metitur in hyeme. Apls. Qui parce seminat parce et meter. Vñ sapiens in ꝓuerbijs dicit formicā inter oīa animalia terre esse sapientiorē ex eo q cōgregat in estate que comedat in hyeme. Dicit ipsa mstinctu nature percipit tempus oportunū cōgregandi et ideo cōgregat ne sibi deficiat. Vñ redarḡt in hyeme alauda venit ad formicā petens de granis que collegerat in estate. et q̄situ formica. quid alauda in estate fecerit respondit q cantaverit et dixit formica. si p estatē cantasti nūc poteris saltare q tibi michil cōducit. Sic in alia vita nichil nisi de tuis meritis habebis que modo tpe grē cumulasti. Quarto intra porticū quartā p cōsiderationē mortitudinis tui stat?. nescit em hō an odio vel amore dignus sit. ecclē. ix. Nullus em cōmuni lege pōt habere certitudinē sui stat?. vtrū deo placeat in suis actib vel displiceat. Debet g̃ q̃libet quantū in se est facere illa que disponūt de congruo ad recipiendā diuinā grāz q̄z precipuū e pnīa p quā deleant̄ pcā. Act. nij. Penitemini igit̄ et cōvertimini vt deleant̄ pcā vra. nisi impius penitētiaz egerit ab oīb pctis suis vita viuet et non morietur Ezech. xviij. et in epla hodierna. ℣ O Quinto debemus intrare q̄ntaz porticū p cōsiderationē certitudinis mortis q ineuitabiliter omes morimur ꝫ ignoram? tps. Vñ beda. q̄ nichil hil certius morte et incertiꝰ hora mortis. et ideo sp paū debem?

esse iuxta admonitionē Math. xxv. Vigilate itaq; q̄ nescitis diē neq; horā. Diq̄s em̄ diligenter hec q̄nq; cōsiderat paulū dubio pe mitēdaz intrat. Hz dicere q̄s. nō possū dolere de peccatis cōmis fis. Dico q̄ nō dicis verū qz patz. naz quidā in latrocinio capt̄ ligat? adiudicat? et oculis velat? ducebat ad suspendiū. cui rex venit obuiā dic. amice quo ducēris? respondit. pter latrocinū ducor adiudicat? ad patibulū. ait rex. nunq̄d doles q̄ latrocinū p̄ tradit? respondit sic dñe vellē satisfacere. adiecit rex. et ego misereor tui. et eū a suspendio liberauit. Sic hō p̄ pcm̄ mortale facit latrocinū et occidit aiaz in quo latrocinio capit̄ a dyabolo et acci satius cōrā iudice cui oīa sūt p̄nta nuda et aperta. hebre. x. Iu dicat̄ ad mortē eternā Ezech. xvnj. Aīa que peccauerit ipsa mo riet̄. Jaz velut latro oculis ꝑie cōsiderationis velat? ducit velo cissime sicut sagitta balist̄ ad patibulū infernale et ad tormenta ppetua. nā vita nra est velocissima? cursus ad mortē in quo nec paululū stare nec tardi? ire p̄mittimur ꝛ oēs pāi passu vrgemur Seneca. quotidie morimur. q̄tidie aliq̄ ps vite dimittit̄. et si cre scim? vita decrescit. Cū igit̄ pc̄or sic velocissime curat ad mor tē obuiat ei dñs frequent̄ et loquit̄ ad eū p̄ inspirationē vt co gitet quo ad penā eternam iudicat? est ad quā sine intermissio ne ducit̄. Dicit igit̄ dñs. doleas q̄ peccatū cōmisisti et aiaz occi disti. Si igit̄ pc̄or dixerit doleo ex corde. statim a dño a suspen dio liberat̄ infernī et reconciliat̄ deo. quare Ezech. xvnj. dz Si impius egerit pniaz ab oībus pc̄is suis que opat? est et custo dierit oīa p̄cepta mea vita viuet et nō moriet̄. Ecce revocatio sententie mortis

Secunda ps in qua tangitur curatio lāguo

ris ꝛc. Nam quanto infirmitas est plixior tāto grauior est pa cienti. q̄ igit̄ iste languid? longo tpe in infirmitate sua labora uit. f. xxxvnj. āīs nō est dubiū q̄n multū affligeret̄ ꝛ saluator noster eis afflictionē cōsiderās dicit Vis salu? fieri? ad innuendū neminē posse saluari nisi tū. Respondit languid?. dñe hōiez nō habeo paup em̄ erat et hōiez p̄ suo auxilio nutrire nō poterat. Dicit igi tur ihs. surge tolle grabatū tuū ꝛc. ℣ Moralit. quidā mlt̄is annis in peccatis iacent et delectant̄ intantū q̄ q̄uis in portiu ecclesie sint. lauari tñ p̄ pniaz nolūt. hi merito dicere p̄nt dño. hō minē nō habeo. i. vsū vōis vt hō ꝛ vt litargic? et amēs iaceo. nā vt dicit galien? litargia est quedā passio mentis cū febre acuta. hec em̄ faciunt hōies amētes q obliuiosos intantū q̄ q̄nq; fatuant̄

se nō habere caput · qñqz putans se mortuos nec quicqd debet
comedere · hoz caput ꝑm Gahe · foueri nō debet sed ponderare
Dñi medicꝰ q̄daz bonꝰ tali litargio ymaginanti se nō habere c
put imposuit capiti suo capellū plūbeū et sic partim ex onere q
portauit partim ex repaussione sanguims et caloris q̄ ad caput
suū ascenderat ductꝰ est ad sui noticiā · Sic spūaliter amentes
id est hyrnwutich · et pctōres nō ꝑsiderātes se habere caput sp
deū oim malorꝝ inspectorē q̄ obliti sūt dñi creatoris sui feruere
ꝯcupie iacētes in pcīs non sunt fouendi et ꝯsolandi ꝙ potꝰ po
derandi et cohercēdi penis · vt sic ex vna parte timore pene tpal
et ex alia pene infernalis cohibeanē a malis et reducanē ad co
gnitionē veritatis · qz vt dz ex̄ de vi · et ho · cle · vt clericoꝝ mores
quos diuinꝰ amor a malo nō reuocat · pena tpalis saltē cohibeat
a pcō ‖ Q Quilibet igiē languidꝰ inueterat⁹ volens sana
ri et a penis oīnibo liberari · p̄cepto xp̄i dz nō solū timore sed chas
xp̄i amore

‖ Surgere de pcīs penitēdo
‖ Tollere lectū satisfaciendo
‖ Ambulare virtutibo ꝓficiendo

Debet nanqz primo pctōr surge
re a pcīs · vñ apls · Surge qui
dormis · et resurge a mortuis · sur
git nāqz velocissime qui in lecto
suo sentit scorpionē Sic q̄ in ꝯscia sentit pctm̄ pungitiuū dz sta
tim surgere et ꝯsciaz p dolorē lachrymarꝝ purgare sicut ꝓphe
qui dicit Lauabo p singulas noctes lectū meū · i · ꝯsciaz · et lachry
mis meis stratū meū · i · delictū in quo steti rigabo Aīa nanqz q
munda hoi infundit qñ pcm̄ actuale ꝑpetrat maculaē · vñ dic
doct · subtilis scotꝰ in · mj · suo sup mgrm Oz q̄uis actꝰ pcī trāse
eat optet tñ ꝙ aliqd remaneat pꝰ actū in aīa aliōqn sit es essent
qui pcm̄ omisissent et q̄ nō · et hoc intelligit tā de actu interio
pcī q̄ exteriori · qz sicut ꝑ cōtactum alicꝰ pulcri coloris remanet
vestigiū pulcrꝝ et claꝝ in aliq̄ subiecto et pꝰ tactū immūdi colo
ris immundū vestigiū · sic pꝰ bonū opꝰ et virtuosū actū remanet
in aīa quedā pulcritudo et decor aīe ꝑ quā acceptat deo et ordi
nat ad gl̄iaz et post malū et vicioſū actū remanet quedā macula
dissōuenies aīe et dānosa ꝑ quā ordinat ad penā ‖ ſi Illa ā
macula tanto magis deturpat et nocet ipi peccāti quāto natura
ipſi q̄ cōmittit pctm̄ est nobilior et potētia ex qua fit est dignio
or et nobilior · vñ qñ actꝰ peccati trāsiens siue fuerit in cogitā
one siue locutione siue facto ꝑpetrat in appetitu sensitiuo fit ma
cula venialis peccati · qñ vero hic et idē actꝰ peccati ꝑpetrat i ap
petitu intellectiuo hois fit macula mortalis peccati remissibilis
qñ vero in appetitu intellectiuo angeli ꝑpetrat actꝰ trāsiens pc

cati fit iterū macula mortalis ꝫ irremissibilis. et sic venialis macula peccati est debitū pene terminabilis. mortalis vero macula est debitū pene interminabilis quantū est de se ly p pñiaz relaxatur Irremissibilis vero macula est debitū pene eterne simpliciter. Sed queritē quare macula venialis peccati est debitū pene terminabilis et nō mortalis? Dico q in venali illa inordinatio dilecti oris creature citra deū fuit ppē fragilitatez ip̄ō venā meretē. alia autē ppter malicīā ideo nō. Sed quare macula mortalis peccati est in hōie remissibilis a p pñiaz venā meretē et in angelo silr est irremissibilis? Dicit alexander in. nj. suo q liberū arbitriū est in deo angelo et hōie nō tñ equaliter In deo em̄ est liberū arbitrium añ electionē et p?. In hōie vero est liberū arbitriū mutabiliter ante electionē ꝫ postēp elegerit immutabiliter. vñ cū hō possit peccare in angelis in angelo vero est irremissibilis. cū igit̄ de? sit tante pie penā infinitā vult p pñiaz et dolorē cōtritionis relaxare surgere debem? a peccatis ad dolorē et cōtritionē ℣ Secūdo lāguinando orādo vigilando vt satisfaciat pene. q. ly de? sit tante pietatis q statim peccatori p cōtritionē relaxet maculā et culpā. nō tñ tollit penā nec dimittit nisi pctōr tollat lectū. i. laborē satisfaciendo In cōmissione em̄ peccati duo inuenīūtur scz culpa qua cōtra dei preceptū qs fecit. a pena ad quā obligatur pctōr ppter illā transgressionē. sed primū scz culpam de? facilit̄ dimittit. q. in instāti cōtritionis et doloris. iuxta illud p̄s. Cor cōtritū a humiliatū de? nō despicies. vñ cū dauid diceret. vt habetē. ij. regū xij. peccaui. dixit ei nathan. dñs q̄ q transtulit peccatū tuū. sed secundū scz penā debitā peccati de? nō ita faciliter dimittit quia nō sine aliqua pena equiualenti in acceptatiōe diuina dimittitē. Oportet ꝫ de offensa dei aliquā emendā facere quod pōt fieri tripliciter scz aut per animā aut per corp? aut per substanciā. Per animam fit emenda per amoris incensionē et charitatis inflammationē quia sicut ignis est purgatiu? metalli auri et argenti sic charitas purgat animaz a macula peccati ppter qđ p̄ceptū fuit Numeri. q omnia que deo offerri debebant et per ignem transire vt per flammam ignis purgarētur sic quando anima per peccatum est contaminata per ardorem charitatis purgatur. j. Petri quarto Charitas operit multitudinem peccatorum. quod non potest intelligi de seqla scilicet pena Emenda per corp? fit p amarā cōpūctionē in lachrymarū effusiōe a carnis macerationē

Sicut em̄ aqua lauat sordes exteriores · ita lacrym̄a ꝑnūciōs interiores vt ficut delectat? fuit in pcō ita doleat in ōpūctione hoc remediū fuit petri · ꝓm em̄ q̄ntitatē culpe vt dicit Greg? · de esse magnitudo pene vt sint fruct? digni pnīe · vñ deut · xxv. Pro mēsura pcā erit et plagarū mod? · Vñ siq̄s pnīaz dignā et adeq̄ tā pficeret p? mortē statim euolaret · Emēda p res corpales si in elemosinaz largitōe · vñ Math · v · Beati mīsericordes q̄m ipsi Et q̄m est illud singulare remediū · ideo dixit daniel ad regem nabugodonosor · pcā tua elemosinis redime · Dan · mj · Terebo languid? dz ambulare in virtutibo ꝓficiēdo · s · surſū p viā charitatis · deorsū p viā pietatis · intorsū p viā hūilitatis · Sic em̄ pro mtens ambulat viā trīū dieꝝ vt veniat ad montē dei oreb xp̄i

Tertia ps in qua agitur de detractiōe iudeoꝝ

crimīalis Judei nāq; videtes languidū a xp̄o sabbato auratum lectū suū portare de mādato xp̄i reprehēderūt eū de violatōe sabbati · dies em̄ sabbati p̄ma fuit q̄ ꝓcipiebat a deo feriari · Exod · xxxj · Custodite sabbatū meū · est em̄ vobis sanctū · q̄ polluerit illud morte moriat̄ · q̄ fecerit in eo op? peribit aīa ipsi? · q; autem iudei hoc preceptū ad lītaz et nō ad sensū obſuabāt · videtes ipsū portare lectū suū cāz apparentē lz indecentē habebant ipsū reprehendēdi et ꝓhm diffamādi de cui? impio ꝙ fecit · ipsi em̄ tanq; sciolī nō interrogāt q̄s te sanauit q; de sanatōe infirmorū die sabbati fuerūt frequent̄ rōnabilit̄ ab ipso ꝓfusi · Lu · xnj · Dz ꝓm crīs interrogāt q̄s ꝓcepit grabatū tollere vt ex ꝙ xp̄i op? in die sabbati opatū posset euidēti? increpare ¶ Moralit̄ sicut iudei ad lrām die sabbati solenniſabant nullū op? in ea faciendo q; nec ignē accendūt nec aliq̄d deq̄runt nec vltra mille passus ire in lis tabernaculis pmittunt̄ · Sic xp̄iam iuxta sensū spūale in hijs operibo nō ꝓhibent̄ ꝙ q̄escant ab oīmbo seruilibo operibo et peccatis vt dicit̄ ex de feriis · c · licet · Et laudibo hymnis psalmis et cantijs spūalibo debēt vacare ꝓm Gratianū · de cō · di · iij · iuuia · vñ Ezech · xlvj · dicit̄ de ꝓp̄lo xp̄iano Adorabit ꝓp̄ls terre ecīe catholice in sabbatis et kalendis In quibo verbis ꝓp̄ta xp̄iam dñicam et alia festa sanctoꝝ venerari debent · et hoc spūaliter in tribus scz

In ecclesiaz frequētatione
In corpoz castigatione
In ꝓximoz ocompassione ·

Debet primo nanq; ꝓp̄ls xp̄ianus die dominica esse in ecclesiarum frequentatione · Dicit nāq; Plinius libro octauo Ex super oīa animalia irrationabilia elephātes in nouilunio in flumine

defect? abluūt et nouo fideī cōmunīc p?? inclīnāt et sic ad sua loca redeūt. Sic p nouilunīū possum? intelligere q?libet festuz xp̄i btē ūginis vel alteri? sancti cui? natalicia celebram? in quo cōueniūt in solennitatibo sacris ad ecc̄iaz scp̄turas apl̄oz et euangelij audiant qui autē nō pseuerat in orōne vsqz missa pa- xp̄s docuit et facto premonstrauit qui sancto sabbato cepit in sy nagogā docere Marci. vj. Contra hoc tñ dānabiliter faciunt q̄ passus et gressus quos mane in dedicationibo et solēnitatibo fre- quentatiōe ecc̄iaz dedicare deberent tradūt p saltus et tripudia et coreas dyabolo. Dñ aug?. Quilibet saltus qui fit in corea est saltus in p̄fundū inferm. Cui? ratio est quia sicut deuoti dieb? festiuis intrando ecclesias cordis humilitate xp̄m adorant geni bus flexis. sic isti de terra alte saltando deludunt xp̄o qui alte se- ctūt xp̄m collaudando isti in obprobriū xp̄o deludūt brachia la- de extendendo qui p eis expansis manibo et brachijs in cruce fu it clauat? Item deuoti nudatis capitibo vel velatis xp̄o humilit̄ inclīnāt. isti in derisionē capita sertis et coronis et populis ador- nant qui p eis spinea corona fuit coronat?. Et nō solū hij mor talit̄ peccant coīsantes sed etiā assistentes hijs spectaculis. vñ cap. in quadā omelia dicit q? non credit vino si dicat se illesum euasisse a spectaculis talū. cum etiā sanct? ꝓpha dauid ex eo q? vidit bersabee se lauantē ad libidinē ꝓuocatus fuerit Et ideo ne in talibo spectaculis homo ad libidinē et ad malū ꝓuocet debet se subtrahere ab hijs sicut thobias qui dicit numq̄ cum ludenti- bus m scīi me. neq̄ cum hijs qui in leuitate ambulant partē apē me prebui Tho. nj. Item ad vindictā hui? peccati dicit Exo. xxxij. Q? cū moyses descendisset de monte synai et appropinq̄s set ad castra filiorū israhel videns vitulum a coreas iratus est valde et proiecit de manu tabulas testimonij deinde assumptis secum de filijs leui interfecit viginti tria milia hominum ¶ Secundo populus xp̄ianus in dominica venerari debet deum in corporum castigatione. nam solent ieiuni et sobrij frequētare ec clesiam et diuina misteria audire iuxta illud petri Fratres sobrij

estote et vigilate Contra hoc faciūt crapulosi et ebriosi qui hij diebo tabernā p ecclesia carnibo esculis et poculis adornant ibi mensas aut altaria preparant·scurrilia scortū predicant·clamoribo pulsant et miracula oñdunt·ibi videntes exœcant·rectos dunt gressus·loquaces amittūt verbū·loquūtur muti q̄ deo tacent timsant·quare quidā versificator cant·Dum bibo vinū linguā mea loquit latinū·Hec oīa facit venter plenus qui est deus eorū·iuxta p̄s·Hij sunt quorū deus venter est et gloria cōfusionē De quibo Isa·v·Ve qui surgitis mane ad ebrietatē sectandā et potandū vsq; ad vesperas et vino estuetis·cythara et lyra et tympanū et tybia et vinū in cōuiuijs vestris·et opus dñi nō respicitis nec opera manuū eius cōsideratis·Propterea dilatauit infernus aiam suam et aperuit os suū absq; vllo termino et descendent fortes eius et ꝑpl's eius et sublimes eius gloriosiq; eius ad eū qui sanctuaria mea polluistis Ezech·xxiij· ℣ Terno ꝑpl's debet festa venerare in p̄mor̄ opassione Luce·xiij· Si bos vel asinus sc̄z paup vel angustiat? cadit ad puteū id est in aliquā necessitatē nonne liberabit die sabbati? quasi dicerer sic Etiā et vos angustiatū et pauperē debetis refocillare die sabbati et cōsolari Contra quod faciūt auari lusores qui die sabbati festorū fraudulenter querunt pauperes denudare· similes lusoribo qui xp̄m eruerunt festibo suis mittentes sortē·Exquo autē oīnis talis illicitus ludus ꝑ canones et leges phibet·Peccant huiōi lusores mortaliter et grauiꝰ in diebo festiuis et grauissimis natiuitatis sc̄z in vigilia natiuitatis dñi·et nō solū hij sed omnes qui cōsuerunt taxillos candelas vel qui ludo intersunt puerorū vel inspectores maxime clerici·vt dicit de aleatoribo ff·et extra de vi·et ho·cle·clerici·Unde ipsi miseremini lusores nō solū ludendo vno peccato peccāt sed multis sc̄z cupiditatis et auaricie p dñi deriū lucrandi·vsure q̄·xj·p·xii· prestant et est vsura irremissibilis q̄ alius expectat p annū tu autē in momento vis vsuram habere·Ita rapina ibi cōmittit et furtū q̄ voluntatē habet spoliandi cōtra iustitiā·Item mendaciū et blasphemia et abnegatio dei·et appropriatio et inuocatio demonū·cōmittit periurium et oīa mala Hij omnes sunt puersores xp̄iane religionis et corrisores xp̄i et sue dignissime matris et sanctor̄ quor̄ festa debent honorant ℣ Sed quere an oīnis ludus sit illicitus et phibitꝰ dico q̄ nō sed aliquis ludus p̄ōt licite fieri sicut ludus alee·et hoc q̄z modis Primo dū persona cōgrua ludit vt secularis q̄ clericus in alea ludere nō licet·publicus eñ aleator repellit a dignitate

non obstante cōsuetudine vt habeā ex dē exēs·prēla· inter dīe
ctos· Talis etiā depom pōt si ammonit? se nō correxerit·xnj·q
nj·siquis· Secundo cōgruitas mensure vt vltra solidū nō ludat
vel ymunē zecham Tertio requirit cgruitas materie vt p escu=
lento vel poculento ludat Quarto cōgruitas tpis vt tpe debito
quod nō fit tpus penitētie tps vacationis diuinor siaut diebus
festiuis et huiōi Quinto q nō faciat cōtra legē ludi id est q nō
male cōputet nec ludentē puocet·hec notanda C· de vsu alee·ꝛc

Sabbato post Inuocaut

Faciam? hic tria tabernacula Mat·
xvij· Secdm phm·mj·phicor· Vnūquodq natura
liter vertit ad locū sibi ppriū et quiescentē sue natu=
re vt ibi quiescat et delectet·talpa in terra·piscis in aqua·auis
in aere·et salamandra in igne Sic deus cum sunt delicie esse cū fi=
lijs hominū. vt cū homine posset habitare i anima fecit triclinū
trinitatis·cameram memorie p patre vt ibi quiesceret p cōtinuaz
recordationē·cameram intelligentie p filio p ipsi? et nulli? alteri?
cognitionē·cameram voluntatis p spūsancto p sincera dilectionē
In hijs nāq tribo potentijs ē sm magistrū·j. sen·di·nj· ymago
et similitudo dei quā pctis heu multū deturpam? et sanctā trini=
tatē obprobriose a mente expellim? quā si reformare volum? et
deū reuocare sm exhortationē pauli ad coloc· expoliare debem?
veterē hominē et induere nouū qui sm deū creatus est· glo·vt
habeā de pe·di·nj· Qm expoliare debem? habitū et vsū peccato
rū et habitum virtutū induere vt mens cōnalis magis et magis
crescat et adquirat cognitionē dei et illa reuocatio fit sm ymagi=
nē id est cōnez que est ymago dei· Faciam? igitur hic in mente
nostra tria tabernacula // Z Queritē cum mens humana siue
anima sit singulare tabernaculū trinitatis·an de? nobilius in ea
fit cp in alijs creaturis? Et videtur q nō q sm magistrū·j. sen·
dist·xxxvij· Deus incōmutabiliter semper in se existens presē=
tialiter potentialiter et essentialiter est in oīi natura·igit videt
q non habeat specialē modū essendi in anima cp in alijs rebus·
Contra vbi prius dicit idem magister q in sanctis spiritibus et
aiabo est excellēs? scz p gratiā inhabitās // A Ad qs rndendū
est notandū q de? est cū aīa tripliciter· Uno mō vniuersaliter et p
naturā quo dr esse in oīibo rebo p essentiā et potentiā et pntiaz sm
greg·sup cantica. p essentiā q̄dez incp̄tuz adest oīibo vt cā essēdi
p ponaz vo mp̄tū oīa ptāti ei? sbdūt· ꝫ p pntiā incp̄tū oīa nuda

3 q°

et aperta sunt oculis eius · Alio modo spūaliter et p grāz qūo est
cū qualibet aīa fidelī eā inhabitando p̄m magistr̄z sen·di·xxxvij
p sua capacitatis diuersitate alij amplius alij minꝰ quas sibi dile-
ctū templū gratia sue bonitatis edificauit · nō em̄ vbiunqz est in
habitat: vbiunqz vero inhabitat ibi est · in solis nunqz bonis ha-
bitat p grāz qui sunt templū eius ¶ B Tertio modo singulari-
ter p illapsū deificū qūo solū est in pfectis Vñ dixit angelꝰ ad
gedeonē · dñs tecū vironꝝ fortissime Judi·vj. Gedeon signat re-
tos pfectos et fortissimos spū · talium pfectorꝝ psonā gerit sacer-
dos in missa · cui salutanti populū et dicenti. dñs vobiscū · ēt dia-
et cū spiritu tuo · p spm̄ intelligit mentis intimū · nec etiā sufficit
sacerdoti tanti misterij sacra tractanti qꝫ dñs sit secū illo modo qꝫ
primo modo et p cōmunē grāz de qua dictū ē in secūdo sicut est ce-
ceteris fidelibꝫ cōmunbꝫ quos ipse preallocautꝰ fuerat dicēs · dñs
vobiscū · et ideo sibi nō respondet · sit et tecū · sed dicit · et cū spū
tuo · q·d · et dñs sit tecū · nō sicut nobiscū sed plꝰ qꝫ nobiscū et in
timiori et sublimiori mō qꝫ nobiscū sic etiā sublimiori et excellenti
ori mō fuit cū vgine qꝫ cū aliq̄ creatura · q̄re · b. augꝰ · in sermone
loquēs in psona angeli ad beatā vginē dic̄ · dñs tecū ꝟ nō sic mecū
sed plus qꝫ mecū · tecū dñs in corde · tecū in vtero · tecū in auxilio
Gratulare ꝙ beata virgo · xp̄s rex de solio suo venit in vterum tuo
ex sinu pris in vteꝝ dignatꝰ est descendere mris · sic etiā intimio
ri modo habitat deus cum mentibꝫ amorosis et pfectis · Vñ beatus
sup cā · sermone · xxij · Nō omino cōtenta erit anima sic affecta
et sic dilecta · cōmuni scz pītia sponsi sicut ceteri mīi specialī prero
gatiua intimis illū affectibꝫ atqz ipsis medullis cordis celitꝰ illa
psis suscipiat habeatqz presto quod desiderat · Hunc modum di
uine presentie et tactus dilectissimi sponsi et amplexum amoris et
rum verbi eterni experta fuerat illa amorosa anima hugonis de
sancto victo · in de arra anime sic dicentis · Quid est inquit illud
dulce quod in eius recordatione aliqñ me tangere solet et tā ve-
hementer atqz suauiter afficere vt iam tota quodāmodo a me
ipsa alienari et attrahi · quo nescio impiam exhilaratur conscia
tia in oblitione ommū preteritorū malorū memoria cor illumi
natur desideriū tuaundat · iamqz alibi nescio vbi me tunc video
et quasi ꝗbusdā amplexibus amoris intus teneor · sed nescio qꝫ
illud sit et tñ illud semp retinere et nunqꝫ perdere toto animi in
su laboro · luctat quodāmodo et delectat animꝰ ne recedat ab eo
qs sp aplecti desiderat et qi in illo oim desideriorꝫ fine se iuenīs
sume et meffabiliter exultat nihil amplius qrens sp sic qꝫ sic ee poterit

Nunq̃d ille est dilect? meus? Rñdit hugo· O aīa mea vbi ille ē dilect? tuus qui visitat te sed vēit imvisibilis vēit occultus vt tangat te nō vt videat a te vēit vt nō teū effundat sed vt gustandū prebeat se nō vt impleat desideriū sed vt trahat affectuz Et sic ptz ille singularis modus quo deus est cū mentibo deotis

C Queritur iterz cū modo deus inhabitet mentes sanctorum vbi habitabat anteq̃ fecerat cēlū et terrā et mentes deotorum Dicit magister in .j. sen·di·xxxvij· q̃ in se habitabat deus enim apud se habitat et apud se est Sed queritur an eēā in dyabolo habitet·dico q̃ nō q̃ nō est capax grē Vñ dicit sanct? tho in opē dio suo q̃ quedā sut noia que importāt naturas put sunt naturā·in his ꝺcendū est q̃ deus insit·sunt aliqua p que intelligū tur deformitates vt dyabol? de quibo nō est dicendū q̃ deꝰ insit nisi addat inquantū spūs vel aliud tale Sic etiā est in dyabolo p pnīaz potentiā et essentiā inq̃tū spūs Dz quo est in rebo oīibo et tñ nō inquinat sordibo earū? Dicit magister sen. in .j. q̃ sic sol radios suos sine vlla pollutione sui effudit sup loca et corpa nō solū munda sed etiā immūda ac sordibo fetentia q̃z ꝺtactu homines ac queqz alie res inficiūt·solis vero radijs impolluti a ꝺtaminati ea ꝺtingentes existūt Nō igit est mirandū si essentia diuina oīmo simplex et incōtaminabil oīa replet loca et oīibo creaturis essentialit̃ inest nec tñ cuius q̃ sordibo rei cōtaminet vl ꝺtingat Vñ aug̃·in li·de natura bon· Cū in deo inq̃t sint oīa q̃ cōdidit nō tñ mq̃nant eū illi q̃ peccāt ꝛc Quantū ad ꝺtinuationē lrālez euangelij hec docebat quo pctōr debebat mundari a peccati macula Hodie quo tamitas btā elegit inhabitare mūda tabernacula·et fm hoc tres sunt partes que fm tria tabernacula habē tur ad honorē sancte tamitatis.

C In prima ostendit quo deus tabernaculū virginale formauit p singularem sanctitatem C In secunda quomodo tabernaculum mentale adaptauit per virtualem charitatem C In tertia quo tabernaculum materiale ordinauit ad generalem pietatem

Dico namq̃ primo q̃ deus per singularē san S. q̃ceptōē
ctitatē sibi formauit tabernaculū virgineū·s. mariā vt in ea gloriose nuptie p filio dei possent celebrari Loc? em fm phm·nij· phicoz dz ꝓportionari locato· Cū igit filius dei sit nobilissim? et dignissim? loc? et tabernaculū suū in q̃ debebat·ix·menses q̃escere et humane nature copulari merito fuit preelectissimus et omni virtute decoratus qualis fuit maria Juxta illud Cantic̄orum·nij

pulcra es ꝛc Sup q̄ dicit alexandꝝ nequaq̄ p̄legisset eā mīs esse
ceteris creaturis dignior deo dilectior trinitati gratiosior et mis
sis excellentior ¶ D Nec mirū cū rex cœlorū formauit ad se
habitandū ¶ Carnē virginis vt tabernaculū stellare ¶ Animā
eius vt tabernaculū solare ¶ Naturā vtriusq̄ vt tabernaculum
regale C Primo em̄ fuit caro virginis formata vt stella per re
gē cœlorū ad quā formationē ꝟsidero huiꝰ vite tres sapientes
m spū eleuatos attestantes huiꝰ rei misteriū Primꝰ de lege na
ture fuit balaā filiꝰ beor qui in spū eleuatꝰ videns mariā ꝑm car
nē formari in mundicia stellaꝝ clamat ꝓphetādo numeri xxiij
Orietꝫ inquit stella ex Jacob Et bñ dicit stella qꝝ stella est spēs
dida nullā hñs grauitatē vt dicit phs ij cœli Ita maria mundis
sima ꝑm carnē extincto fomite nullam sensit rebellionem carnis
ymo fortissimaꝝ habuit carnis repressionē Et ideo dicit multa
doct qꝝ in eius carne nūq̄ fuerit languor nature vel lex mēbroꝝ
vel fomes pcī vl dominiū politicū voluntatis ad sensū sed dom
nū dispositū fuit in statu innocētie Quare de lege sp̄ta sapien
tissimꝰ salo in quadā visione ymaginaria eleuatꝰ istā mulierem
fortē vidit ꝓul formari ꝑm carnē et ideo dicit Puer vl c For
titudo et decor indumentū eius Post hoc de lege gratie b Aug
in quoddā lumen viuificū eleuatꝰ altius prioribꝫ videns matrē
dei ꝑm carnis formationē. prupit in hec verba Quis potuit m
huiꝰ anima siue carne locꝰ esse vicinoꝝque ad eū vicē stimemus
omia dñi templū est effecta Figuraē nanq̄ vterus virginis per
archā noe de qua habet gen vnj Qꝝ in archa noe vbi familia
sua saluauit erat fenestra vitrea p quā aque diluuñ nō intrau
rūt sed sola lux qua omes in archa videbant Moraliē p archaꝫ
intelligit corpꝰ virginis siue vterus in quo verus noe id est dñs
filiꝰ requieuit Noe em̄ interpretat requies vñ eccī xxxj Qui
creauit me requieuit in tabernaculo meo Fenestra vitrea audit
virginis p quā lux diuine grē angelo nunciante intrauit quam
grāꝫ omibꝫ de familia noe participauit i omibꝫ fidelibꝫ mibilo
min? aque diluuij peccati nunq̄ p fenestrā alicuiꝰ sensus ipsius
intrare potuerūt ¶ E Secūdo prefatꝰ rex cœlorū visus est for
mare aiaꝫ virginis vt tabernaculuꝫ solare que a suo principio ra
diis vt solaribꝫ mundissimis refulsit quā pulcritudine et cla
tē et fideras angelica natura in eius laudē ꝓrupit per hec verba
Pulcritudo eius est cœli spēs in visione glorie eccī xlvij Aspect
eius vt sol in exitu vas plenū grē ad quos cantus nōnullos ꝑ
doctꝫ viatores quadā lucē ymaginaria eleuatos in spū et ꝑ legē

naturē ille vir sctūs iob. qui vidit solē fulgere quo ad aīam ma-
rie et lunam mederē clare. s. eius carnē. et letatū est cor eius.
Job. xxxi. Et de lege scripta ponūt nōnulli sctūm pphaz dauid
mtellectualit alti? eleuatū qui vidit spōsum. i. dei filiū in sole po
nere tabernaculū suum dī. In sole posuit tabernackm suū. i. in a
mmam marie posuit tabernackm Et de lege grē ad hanc visio-
a sui pncipio pfuatiue redēptaz. ait Quid cm nobilī dei mrē. qđ
splēdidius ea. quā splendor elegit. vt de ceteris eius virtutib?
taceam. hgo erat ñ solū corpe ꝫ et mēte. hec Amb. sup luc̄. a im
li. de setā virgītate virginis ex visione Amb. aīa marie non fuit
a casu eleuata. ꝫ a casu pfuata alias ū virgo mente ꝫ pctō corru
pta Figurat p portā quā vidit ezech. q nūq̄ fuit apta. ꝫ sp clau
sa. ezech. xliij. ꝝ p eā nunq̄ intrauit pctm. alis ñ fuiſſ sp clausa

F. Tercio rex celoz iterū visus est formare sibi tercū tabna
culum ad modū regalis triclinij pro lectulo salomonis. s. mariā
totā dotando corpe et aīa. et aīam vmēdo cū corpe In cuius vi
gnitate ois natura angelica ptulit laudes. in celo. ex terremis pt ar-
nacli est aliquat eleuatus: et ideo in iij. li. de vetula: de hac vir
gine et ei magnificēcia. prupit in hec verba Surrunda quidē ma
gni ai. magniq̄ decoris pluris hōestatis Et ūgilius maro exīs
in europa. ad visionē hanc. vbi rex formauit illud tabnaculū ter
cium est eleuatus Idēo dic̄ in bucolicoz. egloga. nij. Iam veit
vltima carmis ctas. iam redit a virgo Hoc tabnaculū ctiā ofi de
rans in sua dignitate et decore Hiero. exīs in roma proclamat
Quid nos tātilli. qđ actōe pusilli qđ in eius laudibo referam?
cum si oīum nostrum mēbra verterentur in linguas. eam lau-
dare sufficeret nullus. altior celo est de qua loqui mitimur. abisso
profūdior. cui laudes dicere conamur Si celum. in quit. te vocē
altior es. si matrem gentiū. precedis. si formā dei te appellē. di
gna existis. si dominam angelorz. pata esse probaris. quid igi-
tur digne de te dicam. nescio hec ille / G Sed queritur cum
maria sit omni laude digmissima. an hoc magis meruerit xpm
conapiendo mente. q̄ conapiendo et pariendo carne? Respōdet
Auguſt. in lib. de virgim. q beatior fuit beata virgo cōapiendo
christum mēte q̄ carne. quia ex eo q̄ sumus cōuncti sanctis car
nis xpi māte. nō in hoc beati sum? nec in hoc stat nīm meritū
a bonū. sed si doctrina et moribo obediendo atq̄ imitādo sanctis
coheremus. in hoc boni sum? et meremur Dñi cum dicerēt xpo

beati⁹ vent̄ q̄ te portauit Rn̄dit xp̄s Quīmo beati q̄ audiūt verbū dei ⁊ custodiūt illud· ꝑt̄ qđ ꝛcludit ibidē aug· q̄ matia ꝑticꝑtas mihil marie ꝓfuiſſ̄ miſi felicā? deū corde q̄ carne geſtaſſet: et p ons mag̃ meruit ex virginitate cōcꝑiendo xp̄m mēte q̄ maīmitate xp̄m cōcꝑiendo et piendo carne Iſtud tñ verū ē ſi ons remus illa duo ꝑm ſe ꝑut vnū nō includit aliud Virginitas· n· ē q̄ eſt ꝑt̄ deū ꝑm quā cōcꝑimꝰ xp̄m mēte ſine carnali cꝑtōe ē melior q̄ cꝑtio carnalis ſiue mētalis ¶ Hꝝ ſi illa duo ſciū cem non excludūt· ita q̄ cōcꝑe xp̄m carne q̄tū eſt de ſe q̄az cō gruitate ℓ neceſſitate includat cōcꝑe xp̄m mēte· ſic maīmitas di in btā virgine fuit potior q̄ virginitas· q⁹ maīmitas hmōi ſcīa dit virginitatē et ſānctatē et nō ecōuerſo Indecēs em̄ fuiſſ̄ et pec ꝓſequens ipoſſibile q̄dāmodo mrēm dei eſſe et nō ſcām et virgi nem Nō eſt āt inconueniens ecōuerſo· q⁹ mℓtī ſāctī et bonī ſunt cōcꝑientes xp̄m mente· q̄ tamen ipſuz nō cꝑiūt carne· ſimili citer ergo dicendo q⁹ maternitas in btā virgine ē potior et ma gis meritoria q̄ᵭ vginitas Dic ſi q̄ nē q̄d eſt melī? viuere an ē Dicēdū q⁹ viuē ē melī? q̄ eē q⁹ ñ iuenīt viuē ſine eē ℔ bñ cōſilo

Dico ſecūdo q⁹ deus per ſingularē charitatē

mentē noſtrā ad ℔ cꝑtauit et cor diſpoſuit vt ſpūſſanct? pos ſet ibi permanere· cū virtutibo ornaretur Nam ſic dic̄ ꝓbs vir ethi· Similia ſimilibo gaudēt· puri et mūdi delectāt̄ impuris ⁊ mūdis· ſic videm? pueros a puritate vocatos maxime in floribo delectari et porcos īmūdos in ſtercore· vł: Gaudet porcus i ſer no pluſq̄ in fonte ſereno Sic immūdi pctōres mag̃ peccatis de lectant̄ q⁹ virtutibo Et iō porc? infernal̄ imūd? ſpūs ā eis dem habitat Puri autē et iuſti q̄ in floribo virtutū delectant̄· ſa fis ſpe· et charitate· hūlitate· caſtitate· iuſtic̄a et mia· habēt ſpi ritū mundū· i· ſpīm ſāctum in cordibo eoz· q̄re dicit de pe· dicip potest In hijs itaq; virtutibo ſine q̄bus ad vitā nimme ꝓuenit ſpūſſanct? in electoz ſuoz cordibo pmanet· ¶ In q̄ quidē pmanentia notat̄ ſingularis ꝓrogatiua dei ponēs tua· ſcilicet·

Singularitatem diuine dilectionis
Singularitatē donoz dine diſpenſatōis
Singularitatē dine ꝓuidētie et curatōis

Dico ꝑmo q⁹ deus ſi ue ſpūſſanct? animat mūdam et virtutibo ornatam ita ſingulariē diligit· q⁹ ipſaz in oīnibo et omnia in ipa diligit· et ꝓpter ipſam et nihil ſine ipſa diligit Vnde hugo de ar ra amme affectanti ſe vnire· et ſolam ſingulariter diligi a dile cto· ſic ait Nihil o aīa priulegio ſingularis amoris tui ſoctas

tonorum prescribit · quia sponsus tuus in omnibus te et quos
diligit propter te ac per hoc singulariter et vnice Sz queris
quo ille amor spiritussancti possit dici singularis ad vnā animā
cum tamen sit communis omnibo · presertz cū omne diuisuz in plu
ra minus sit singulare quia virtus vnita fortior est seipsa disp
sa Dicendū q obiectio bene currit de amore carnali · ꝫ sciens est
de amore spirituali · et maxime in deo · cuius amor ratione diui
nē simplicitatis omnino vnicus est et indiuisibilis · et ideo deus
omnia vnice diligit : et ipsa m omnibo diligit Vnde hugo vbi su
pra Iste inquit amor vnicus est non priuatus · sol? nec tñ solita
rius · participat? nec diuisus · omnis et singularis · auctor? sin
gulus et singularis · totus nec participatone decrescēs · nec vsu
deficiens · nec tpe veterascens · antiqu? et nou? · affectu desidera
bilis · experientia dulcis · fructu eternus · iucunditate plen? · ¶ Ic
Sed replicares · licet ex p̄dictis bene probet diuisibilitas amo-
tis diuini · non tamen arguitur eius singularitas · q eadē ratōne
singula diligat · et quālibet aiam bonā et minus pfectam? Ad ꝫ
dicēdum q sicut est de ydeis in mēte diuina · que scdm q ad es-
sentiam pertinent sunt omnino simplices et indeterminate · sic a
ipsa essentia diuina · tñ fm q important respectus ad creaturas
quas · sunt exemplaria sic sunt alie et alie Sic potest dici in pro
posito de amore dei · q licz vnic? sit et simplex p operationem ad
deum · vt tamen respicit hanc et hāc aiam · sub aliqua cōne sin-
gularitatis respicit vnā et nō aliā Vñ de qlibet aia pfecta dic spō
sus Cantic · vj · Una ē colūba mea : vna est pfecta mea · Ad desi-
gnandū etiā huiꝰ dilectois singularitatē dixit Gabriel ℣ Marie
Benedicta tu in mulieribo · et nō dixit sup mulieres Pl? ēem ali-
quā diligi in omnibo mulieribo q̄ sup oēs mulieres · q̄ possibile ē
aliquā diligi sup ōnes q̄ tñ nō diligit in omnibo Diligē em in oi
bus aliquam est m omni dilectōe ipsā intēdere ec ꝫ ē ipsā omēs
diligere · et nullā diligi sine ipsa Et hec singularitas dilectois fi
gurata est in hester · que inter multas puellas et in omnibus
de qlibet tali virgine cātat Elegit eā de? et pelegit eā ꝛc · ¶ M
Secundo spiritussanct? aiam mundam ornatā virtutibo p suam
permanentiam et inhabitatōem singulariꝫ dotat domꝰ dei · Ad
cuius euidentiam est sciendū q donorum dei quedam sunt omu
nia vt ea que ad vsum vniuersorum venūt vt sol et luna · spi-
ritus aeris et similia Quedam sunt specialia vt ea que non in
tamen omnibus sed cuidam societati collata sunt vt columna nubis ·

et manna cudeis fuerūt ꝺcessa· et nūc fides et sapia et huiōi cōe
dunt fidelibꝰ Quedā vero sunt singularia· vt ea q̄ vnicuiq; ꝑa
ipartita sunt· sic Abrahe fides· dauid mansuetudo salomoi sapia
sampsom fortitudo· iob pacia· petro ꝓnapatus apl'oꝝ· paulo
apl'atus gentiū· iohām ꝑulegiū amoris· btē virgīis feūditas
virginalis Et sil'r est de singulis mentibꝰ q̄ semp q̄libet hūt alt
qs bonū dei· ita sibi singulare· q̄ nulli alteri �means illum modū ꝑs
tit· N Exemplū faciliare est in facie hūana· qr in q̄libet facie
hūana est indita natural'r aliq̄ distinctio singularitatis q̄ nulla
sibi· quo ad oia sil'is inuemt̄ Sic etiā de facie mentali Dñ etiā de
quoꝝ sancto cantat̄ Non est inuentus similis illi Et ꝺm hanc sin
gularitatē cuilibet in merito· cōpetit singularis ratio in ꝓmio Dñ
q̄libet setūs in patria hꝫt aliqs ꝓmiū ꝺm aliquē modum singula
rem· q̄ non est in aliquo alio sancto Et exide bñ saluat̄ q̄ quil
sanct? in suo festo in suplatiuo ꝺmendat̄ Hec singularitas mer
toꝝ et ꝓmioꝝ relucet pl'imū in effectu quē opatur spūssanct? q̄
hos in quibꝰ manet Dñ aliquibꝰ deuotis ꝑsonis fiūt crebra aliq̄
apparitōnes. que tamē non fiunt aliis in eodē gradu charitatis·
vel etiam maioris exītibꝰ Sil'r q̄dam sancti multis clarēt mira
culis .quibꝰ non clarēt aliꝫ· etiā maioris meriti et ꝓmij Sic bīt
Nicol? pl'a opatur miracula q̄ setūs Petrus Cui? ratio ēt collo
gi ꝑt ex dictis· hec em̄ ipsi meruerūt aliq̄ singulari mō grē q̄us
nob occlto Dñ bn· sup can· Nō oibꝰ eodē mō data ē grā· pono
thōas in latere· iohēs in pectore· petr? in sinu ꝓis· paul? i ter
cio celo· secreta huiōi grāy assecuti sūt Et ꝓmo thōas in fūdam
to fidei· iohēs in loco charitatis· paul? i mtio sapie· petr? in iuri
ꝺ tatis Sic apd spōsū mānoēs m'te sūt et ꝺm q̄ requirit tabnacli
dispositū et mundū ita dotat eū singl'ari ꝓulegio Et io q̄lz deuo
t? ꝑt dicē cū ps· Tu dñe singularit̄ m spe· osti· me zc· Tercio
spūssctūs aiaꝝ mūdā p sui hītatōez custodit p singularē punctuā
et curā: q̄ videlz de? ita singularit̄ curā hrē vidz de aia deuota
q· cū eā solā occupet̄ Dñ hu· vbi s Sic ēte mihi vē· cū e? mihi
tōes ēca me attēdo q̄ si fas ē dicē: qd āmō mihil agat alis de? ni
vt mee saluti ꝓuideat· et ita totū ad custodiā meaꝝ occupati eū
video· q· ōnium obl'tus sit: et mihi soli vacare velit semper se p
sentem exhibet· semper se paratū offert· quocūq; vrto me non
me deserit· vbicūq; fuero· non recedit· q̄quid egero pariter assi
stit· O· Sed queritur an per aliquod signum possit q̄s argu
ficari q̄ spūssanct? habitꝫ i eo? Dicēdū q̄ de lege cōi nulli ꝑt esse
cti? qr nescit hō an odio l' amore dign? sit Ꝺz de lege spāli dz q̄

põt alcui euidēt ostendere Sic credit de moyse q̄ in visiōe cla
ra dei ꝟ coguerit· et de paulo in raptu et de btā virgine et mltis
aliis Q autē de lege cōi hoc per se nullus possit scire p aliquod
signū probatur· q̄ si p aliquod signū hoc posꝟ sciri· hoc maxime
esꝟ p vnū istorum scz p receptōez visibilē spūssancti· vel per emū
datōem ab oīi petō vemali et actuali· vel p reuelationem secre=
te:ꝟ nullum istorum est euidēs signū Primū non: quod patet ō
nicolao aduena· q̄ fuit vnus de septē dyacombo electis in custo
dia viduar. spiritusancto plenus· vt testatur luc· in actis· q̄ rece
pit spiritūsanctū appenter et tamen apostatauit in fide· et multa
miqua semnauit et predicauit· de quo dixit ioh· i apoc· j.c· Ha
beo aduersus te pauca· q̄m habeo illic· s· in ecīa pgama tenētes
doctrinā nicolaitarum Nec secundum signum est euidēs· nā licz
aliqui diu manent sine peccato et remorsu vemal' et mort' culpe·
attamen nō sunt certi de salute eterna Aplus em̄ non sine causa
dixit Nihil mihi ꝟscius sum· ꝟ in hoc non iust ificatus sum· et a
libi Qui se existimat stare videat ne cadat Cecidit em̄ adā q̄ fu
it in tanta perfectione et perfectissimo statu creatus Etiā iudas
du cum xpo vixit sine peccato et tn̄ periit Nec insup tertiū si=
gnuz est euidēs· nam et balaam fuit pphēta et multa secreta di
est scrutatus· et tamen int dānatos reputatus· Hoc idē patet ō
multis q̄ miracula facīet tpe antixpi de q̄bo dr in euāgelio· qđ di=
cturi sunt in die iudicij Dñe nōne in nōie tuo pphauimus· et sig
et miracula fr̄amus&c. zc̄ Nec ec̄ est eundeus signū in morientibus
p xpo q̄m multi se int fecerūt p xpo· de q̄bo dubiū est an sint sal
uati sic recitat aug· j.8 ā· dei· c· xxvj. De monialibo q̄ seipsas vo
me int fecerūt in flumie p̄pitādo· nolētes naugare ad pagāos
Et ita habem? q̄ nullū signū est euidēs ad ꝟ q̄ alīs sciat se es
se in charitate et hēat spm̄sanctū Debet ergo q̄libet se pare q̄ tū
pt ad ꝟ vt spm̄sctm̄ suscipiat vel si habet ne eum perdat ¶ p ¶

Tertia ps in q̄ notatur quō trinitas sācta ta

bernaculū materiale ordinauit ad pietatis sue generalē iflnētiaz
De q̄ dr p ps· xlv· Edificauit tabnaculū suū altissim? Nā sic sol
ꝟm ptolomeū phm̄ in ꝟpa domo· s· in leone ē maxie virtutis et i
fluētie vt ꝟz in diebo cāicularibo· qñ feruore sui gmina aresćit et
tertiā exicat Sic de? in ecīa quaz p spālī domo et tabernaculo
elegit est maxime pietatis et charitatis Dñs et ñ· palip· vn· q̄ auz
salomon in hirlm cōpleuisset domum dñi apparuit ei dñs nocte

et ait Audiui oꝝez tuā· et elegi locū istū ꝯmihi in domū sacrificij·
Si clauserō cēlū et pluuia ñ fluxerit· mandauero et præceperō lo
custe· vt deuoret terrā· et miserō pestilentiā in ꝑp̄lm meū· quor
sus autē ꝑp̄s me? sup q̄s inuocatū est nomen meū dēpcatus me
fuerit et exq̄sierit faciē meā· et egerint pn̄am a vijs suis pessimis
ego exaudiā de cēlo· et ꝓpiā? ero pctis eoꝝ· et sanabo terrā eoꝝ
Oculi q̄z mei erūt apti· et aures mee erecte ad oꝝōem e? q̄ in lo
cō isto oꝝauerit Elegi em̄ et sanctificaui locū istū vt sit nomē me
um ibi in sempiternū· et pmaneāt oculi mei et oꝛ meū ibi cūctis
diebꝫ· et ideo vt hētur xp̄ianꝫ· q· j· futurā eccām Vir religiosissimus
Constantin? ꝑm? fidē veritatis patēter adeptus· lōiam dedit p
uiuſuꝫ orbē suo de gentibꝫ impio· ñ solū fieri xp̄ianos· ꝫ ec fabri
candi eccās· et p̄dia tribuēda ꝛstituit· demq̄z idē p̄fatus p̄ncps
donaria imensa ꝛtulit· et fabricā tēpli ꝑme sedis· i· aplicæ sedis
bti Petri instituit· Q Dedicat nāq̄z sū sctificat matēialis eccle
sia ad tria genera officiorꝫ· scz in Sunt nāq̄z in eccā sacrā· vt
Apotecā mediciualiū vnguētorꝫ spēs aromaticæ in remedium
Thesaurariū cēlestiū donorꝫ oīm morborꝫ spūaliū et de
scolam moraliuꝫ documentorꝫ fectuum Et sunt vij· in nu
mero· s· bapm?· confirmatio· eucharistia· pn̄a· ordo· mrionū· et ex
trema vnctio· vsus Abluo· firmo· alo· dolet· vngit· ordo· ligo·
De istis hētur de ose· di· nij Istorꝫ aūt sacrorꝫ sufficientia a
dimē assignt doctores q̄dā· at tē dētes· q· sunt remedia oīū defec
tuū· Hic defectꝰ ei ē duplex· s· penal· a culpabil· si defectꝰ ē culpabil· ꝫ·
tripl· vel originalis· et cōtra hunc ē bapm?· vel actualis mortis
cōtra quē est pn̄a· vel actualis venialis· cōtra q̄m ē extrema vn
ctio Si āt defect? ē penalis· ꝫ est q̄dr· s· ignorātia in cōne
cōtra q̄m est ordo· in q̄ defect clauis scie· vel ē inclinatio et pn̄e
tas ad malū in voluntate· cōtra quē est eucharistia· vel ei firmi
tas in irascibili· cōtra quē est confirmatō· vel est cupia in concupisci
bili cōtra quē est mrionū· R Dz q̄d vtq; oia sacra noue le
gis hēant efficaciā suam a xp̄o· vt instituēte· vel vt pmerēte· Et
videz q̄ ab ipso vt instituente· pbat sic Nullū signuz ad placitū ñ
gns hz efficaciā· ñ ab instituēte et assistēte· ꝫ sacrā sūt sig signa
ad placitū sensibilia· vñ mgr· nij· se· di· j· Sacrm̄ ē signū gre
e? filitudinē gerat et cā existat· et gre in· mora· et pomit· j· q· j·
Sacrm̄ ē q̄ sb tegimto rei sensibilū virtus dei opat secrete· sa
lutē aiarꝫ Cōtra ab ipso sūt vt merēte· pbat· sacrā noue legis
hñt efficaciā a xp̄i passiōe· ꝗ ex merito xp̄i oīa pcz q· ab passio
xp̄i ñ eēt laudabil· et meritoria· nisi imq̄m volūtarie accepta alia

dens probat̃ p Aug·xv·de ā·dei·c·xxvj. vbi vult q̄ per vuln̄ xp̄i/ate:ale q̄s erat ostū vnde sacramenta manauerūt et effica ciam habuerunt:¶ Ūdeo q̄ sac̄menta habuerunt efficaciā a xp̄o ptimuz vt ab instituente·quia solus ea potuit instituere· quare omnia a xp̄o instituta reperiuntur·pmo baptismus·q̄ iob̄·xv· legit̄ q̄ discipuli eo vtuente baptisabant Itē Mar·vl·Ēutes do·cōz·2c̄·De eucharistia pz·q̄ pmo fuit p̄dicata et p̄comzata diffuse Joh·vj.¶ Iz institutio ei? facta est in cena Lu·xxij·Hoc facite in me·2c̄·De ofirmatiōe ꝓ Math·xix·q̄n xp̄s iposuit mā? sup puulos·vñ et in pmtiua eccl̄ia apli p ipositōem manuū cō firmabant:actu·viij·De sacrāmēto pñe iob̄·xx:q̄y remiseritis pec·2c̄·De sacro vnctōis extreme Mar·vj.leginus q̄ discipuli vngebāt oleo mltos infirmos et sanabāt·¶ h̄ ñ poterat fieri ñ virtute xp̄i instituētis hoc·De ordine Lucē xxij·Hoc fa.in me· Itē Joh̄·xx·Quoz remiseritis pec·2c̄· Hec em̄ dictio precipue pñet ad ordinez sacerdotalē·s·ptās respū corporis xp̄i veri· et ptās respū corporis xp̄i mistici De matrimonio Math·xix·Nū quid legistis q̄ masculū et femiā fecit eos·s·deus·et dixit sup ple p os ade Qñobrē·relinq̄t hō pa·2c̄ Ex predictis sequūt̃ alī qua correlatia·pmuz q̄ falsum est dicere q̄ iacobo instituerit sa cramentū pñe Jacō·v·Cōfitemini alterutrū pcta vrā:q̄ ei? au toritas non erat Secūdū q̄ falsa est opio dicentiū·q̄ sacr̄m vn ctionis fit institutū ab eodē iac̄·infirmat̃ q̄s in vob̄ inducat 2c̄· ¶ Dico secūdo q̄ sacramēta h̄nt efficaciā a merito xp̄i et a pas sione·pbatur autoritate Aug̃·xviij de ā:dei· In exodio gene= tis hūam de latere viri dormentis detracta cōsta edificata est fe mina·christū et eccl̄iam tali fō ꝓphetari oportebat·sopor q̄= pe viri dormētis mors erat xp̄i e? examinis i cruce pēdētis lācea lat? pforatū ē·atq̄ inde sāguis et aq̄ fluxit·q̄ sacrā eē nouim? qbo edificat̃ eccl̄ia xp̄i Itē hēt̃ de cō:di·nij.c. ꝓtie· et ex ꝺ ba· et e? effectu·c·maiores Nā in xp̄i passione appuerūt oia sacrā· Baptism? in aq̄ Joh·ij·Cōfirmatio in ei? sāguine q̄ ofirmauit i bono Eucharistia·q̄ ibi fuit idē sac̄dos a hostia ꝑm aug·nij· de trī·Pñia in ofessione latrōis Ordo:q̄ ibi fuit sac̄dos seipsū offerēs·ꝑm aplm ad hēb·hoc em̄ fecit seipsū offerēdo Extrema vnctio p sāguinē linientē Matrimoniū·q̄ ibi ecclesiā sibi copu· lauit·iuxta illud Exo·nij· Expōsus sāguinū tu mihi es¶ T Iz occurrunt dubia·pmū q̄ fuerit nec̄itas istitutōis sacrāoz Dicēdū q̄ nec̄ū fuit ad vmtatē et verā ofirmitatē rligiōis xp̄iane·vt p aliq̄s signū sensibile ocurrēt int̃ se·et distigueret̃ ab infidelibꝰ

Secundo dubitatur que fuerit vtilitas Dicendum quod duplex fuit profectus boni et resistentia mali. meritum nanque consistit precipue in actu nobilissime virtutis scilicet latrie. mo vsus sacrorum. sunt vsus actus latrie igitur non secundi. quia sunt monitores contra hostiles insultus Nam virtutes quibus memur vita eterna. s. fides theologice. et nisi cardinales Et in adiutorium fidei datur baptismus. ad actum spei extrema vncto. ad actum charitatis eucharistia. ad actum prudentie ordo. ad actum fortitudinis confirmatio. ad actum iustitie penia. ad actum tpantie matrimonium ¶ Q. Sed quis illorum sit excellentior. dicendum quod baptismus dicit alia ratione efficacie. de quo dicit. nisi. nam virtute eius dimittuntur omnia peccata. quia ad culpam et quia ad penam Eucharistia excedit ratione dignitatis et sanctitatis de quo dicit. nihil Confirmatio excedit ratione conferentis. quia a solo episcopo confertur sicut ecclesiastica ordo Matrimonium excedit ratione significationis. quia significat vnionem christi ad ecclesiam quam vnione diuine et humane nature // Sed fuerunt ne institutia sacramenta per aliquam legem Dico quod sicut. quia de? nec per tpe nature lapse deleuit genus humanum fine remedio necessario. Sed quia fuerunt. sed non est certum de tpe legis nature. sed tum quod aliqua oblatio et fides puta. sed per tpe legis scripte circumcisio vtra originale in masculis. et vtrumque et probat per ezech. xvj. per tuus amoreus et mitto tuo cethea. ecce qui natus es in die ortus tui. non est precisus umbilicus tuus. et non es lota aqua in salutem Hinc igitur ecclesia vbi tam preciosa et salutifera habetur aromata atque vnguenta cum oi reuerentia et deuotione intrare debem? vt deus nobis offerat gratiam et salutem. quia vt dicit gen. xxvi Deo re non est nisi aliud nisi domus dei et porta celi ¶ R. Secundo ecclesia est thesaurarium celestium donorum et diuitiarum in quibus sunt indulgentie multe et gratie. quibus hoc osculo potest Nam thesaurus ecclesie recondit? in ecclesia. puerit ex supabundantia meriti passionis christi. et gutta minima sanguinis vel sudoris sufficiens fuisset ad omnem petorum expiationem. quia vnquam fuerunt perpetrata. quia eius respectu nihil sunt oia. Ecce meritis sanctissime dei genitricis marie. quia nec mortaliter nec venialiter quod peccauit. quibus infinitas passiones et amaros dolores in suo filio passione et morte sustinuerit quibus nobis meruit Etiam ex meritis omnium sanctorum martirum. quorum sanguis per christo effusus nobis mariem meruit Etiam ex abundantia meritorum omnium deuotorum christianorum. quia vltra mensuram delictorum vel debitorum suorum. per tribulationes et afflictiones superogauerunt et nobis meruerunt ¶ P. Item ieiunia orationes. elimosine castigationes quibus solebant. per oia per dimanationem scriptorum ecclesie recondita sancti Petri. quia ex successoribus collata quia omissa

fidelibꝫ in charitate vnitis diſpeſãdã et diſtribuẽda · in dedicatõi
bus · põnis et feſtiuitatibꝫ ſctõꝝ largiſſiẽ diſtribuũt · vt vnuſ
q̃ſq; tuã ſuã capacitatẽ acapiat Et iõ cũ ſũma humilitate et deuo-
tõe tabnaculũ eccẽ ẽ intrãdũ · cũ ꝛtritõe a cordis dolore & pctis
Indulgentia nãq; preſupponit dimiſſionem peccati cum ſit quo
daꝫ relaxatio pene debite p pctis Ex quo dicto patet correlatiue
q̃ multi ſunt ſtolidi et ſtulti q̃ magnis laboribꝫ et expenſis curruũt
ad dedicatões · nec ofſi · nec ꝛtriti · et ideo infructuoſe recedunt
et vinam ñ peiores ebetatibꝫ · ludis · coꝛis · et hijs filibꝫ rediẽt
A Tertio eccã ẽ ſchola moraliũ documentoꝝ · ibi em fiũt pre
dicatões · exhoꝛtatões · oratões · preces · oblatões · miſſe · in qui
bus omnibꝫ deꝰ placatur et mia ipetrat Dñi ezechꝫ · x · dꝛ q dom⁹
dñi impleta eſt nube · ſ · doctrina ſalutari · oõne ſpuali etiam qui
bus coꝛda aida iruganẽ et deꝰ mitigat · Qꝫ dolenẽ referendũ
eſt et q̃rendũ cũ pphã ezechꝫ · viij · Conuerſus vidi · et ecce vigiti
quinq; viri qui hẽbant doꝛſa contra altare templi · et facies eoꝝ
contra oriẽtẽ Et videte ſi pphã et deus p pphetam cõqueſtus
eſt · q antiqui pplus non fuit attentus in domo dñi · vbi aialia
irrõnalia offeꝛebantur : quid igit in modernis tpibꝫ ſi vidiſſet
multos · non ſolũ ſine reuerẽtia · ſꝫ cũ irreuerentia magna vmen
tes : non in hũilitate ſꝫ cum ſupbia ibidem ſtantes : non oꝛantes
ſed cũ diſſolutõe cauillantes · detrahentes nec verbũ dei audien
tes Quid dixiſſꝫ pphã : Certe dico · q illud verbũ ſaluatoris Do
mus mea dom⁹ oõis eſt · vos aũt feciſtis illã ſpelunca latroñ ·
Cauidubio ꝫ dixit q inuenit ibi q̃ſdã in deõtia · ſ · oues · boues ·
colũbas et numulatios Inuenit em deꝰ p̃mo in ſcta eccã bones
i · mentes mũdi delectatõibꝫ deditas : que ſolum de coꝛporum
conſolatõibus curant · ſed animam et ſpũm neglugũt : ſp ad mo
dum boũ terrã arantes · et ſpũm negligentes : quoꝝ coꝛ inſtar
talpe exeꝛcat in terremis · et verſat in eis · nec vnq̃ mentes ſuas
erigũt ad celeſtia · ſic nec bos · q pulus trene affectõis exeꝛca
ut eos Tales ſp paleis ad modũ boũ comedũt · i · ī pctis dlcãt
et vanis · quibꝫ paleis foꝛnax inferni eſt accenſa · Hij ſunt in dõ
mo dñi ſic latrones Pedꝫ deus in domo ſua inuenit oues · i · mẽ
tes vana intencõe coꝛruptas : q exteriꝰ pretendunt · q pure ppẽ
deũ ad domũ dñi vadunt et veniũt · ſꝫ intencio multoꝝ freq̃nẽ
ẽ coꝛrupta · q forte ad videndũ et audiendũ vana et mutua illuc
accedũt Dñi multi mirãtes et in domo dñi exñtes · hñt doꝛſa ſua
ad altare inſpiciũt mulieres · et mulieres ecõtra viros : et ad iſtũ

finē multi venūt. et in illis sub pelle ouina látet cor vulpinū. ⁊
munt in vestimētis ouiū. et intrinsecus sunt lupi rapaces Isti sā
latrones qui spoliant in domo dñi hoīes mundis affectōibꝫ d
sanctis meditatōibꝫ. meritis et gratijs. B Terdo inuenit ho
colūbas. non simplices. ⁊ varijs pennis variatū ornatas Sic m
domo dñi inueniunt q̄ sup se ornant varijs vestimētis et colo
ribꝫ qui sunt filij spāli serpenti q̄ vt dr ysido. tāta prefulget ve
rietate decori. vt in sui admiratōez intuentes inducat: et q. pigm
est. q̄s cursu inuadere nequit. sui admiratōne intuentes rapit. n
quāto ē discolor. tāto i veneno deterior Sic homo ornatus tāq
q̄dam ydolū. oculos et corda intuentū ad se trahit et stupido
et insensata reddit. et sic ea p cupiam rapit. et veneno male d
lectatōis extinguit. et ideo q̄nto ornatior et pulcrior. tāto pnic
sior. et ideo talis ornatus vethe dyaboli dr̄ ad capiendū aīas
Dz dicās nō ideo adorno me vt capiam hoīes. dico q̄ facis sicut
latro. qui non p se vult piscari in vinario dñi: vel venare in fore
sta e? tñ comodat vethe suū latronī audatiori Sic et illi dāt or
pora sua dyabolo ad decipiendū et capiendū aīas Multi em vo
lunt concupiscī q̄ vis cōcupiscere non velint. et ideo faciunt in tē
plo speluncā latronum. Quarto inuenit ibi numulatos. qui nu
mū et monetā eterne cesaris. s. aīam suam ymagine ad modum
numi insignitam cambiūt et vendūt dyabolo p modica delecta
tōne In ecclā nanq̄ nulla talis emptio fieri debet sed reemptio et
solutio pcōz p contritōem et dolorem et deuotam actionem

¶ Dominica Reminiscere.

Assumpsit Jhūs petrū iacobū ⁊ frē ei⁹
Joh̄ez et duxit illos i montē excelsū seorsū. et trāsfigura
tz ē añ eos mat. xvij. C Alkabitiꝰ in theorica planet
tarz dic. q̄ q̄ volūt dinari in astris sup aliquibꝫ effectibꝫ et euēt
bz futuris. necē ē vt altos mōtes adeāt C? nō ē sm ptolo. almag
gestis in. q. subtilitas mōtani aeris sbtilitatē atq̄ lipiditatē effi
cit nōis. sic volēs dinari et ctificari de effectibꝫ grē et pietatis dei. q
an sit de nūero saluādoz excluꝰ oibꝫ tremis et mūdialibꝫ. p affe
ctū vei amoris et charitatis surs̄u i deū ascēdat. et dimit? illustrē
et pfectē ifectē q̄sq̄ ad pfectam lucē puciat Dic dr de pe. di. n. nō
reūtebant Desiderū iusto? qd absq̄ obstaculo ē dimitus illustra
tur. q̄ꝰ ad pfectaz lucē et btām pueniat. discipuli igit xpi reductis
oibꝫ tremis. q. sincera dilectōe solū xp̄z accesserūt. p alijs secretis
dimitatis meruerūt speculari in xpi trāsfiguratōne. C Quemad

cū deus ꝓsit oīs hoīes saluare dīr petrū et iohem assumit ad
glam·et andreā et philippū vult dānare? Et videt ꝙ ipse de?
fit cā ꝛre vn? saluat et alter dānat Dicēdū ꝙ nūq̄ fuit hō ado
miser in peccādo i hac vita cui de? suā miaz negaret et grāz. dū
tm seipm capacē faceret Nihil em tā vile·tā imundū qđ sol ñ il-
lustret reiecto obstaculo Videm? nāqz in magnete c? virt? na
turat est attrahe ferz et semp trhit mi ferrū oleo iungat·p qđ
virt? magnetis ipedit·nec h est rōne magnetis c? virt? ē idif
ferēs ad oīne ferz ꝫ alteri? ipedītis Sic de? naturalr ē mise-
ricors et de natura sua ē oīs indrīter ad se trahe et clement re
cipe Hñ amb·in li·de pe·et allegat de pe·di·j.c·mediana· D
De? diffinitōez nō facit q̄ miam suā oīibo ꝓmisit·glo·idifferē
ter quēlibet petōrez recipit·nisi se peccatis ipediat Est igit ōia
electio p̄destinatio siue receptio vm? et nō alteri? a liba volūta
de sīa et ex mera grā nullā penit? hīs cāz Sua āt reprobatio
et reiectio nūq̄ est sine cā cū null? dānet nisi ꝓ petō originali l
actuali mōlu Electio igit dei est sine meritis·ꝫ reprobatio ñ si-
ne demeritis·nec reprobatio facit alcui iuriā·qđ oñdit p exem
plū beati Aug·in li·de p̄destinatōe sic·Di vn? habet duos debi
tores q̄ ꝑm iustiā tenent sibi satisfacē si exigit ab vtroq̄ debitū
nec illu nec isti iuriat·si etiā donat vni et remittit· et ab altero
exigit·quis sane mentis dicere p̄t ꝙ faciat iuriā illi a q̄ exigit
mō ꝓpositū acapiam? in deo et hoīe Nā apl'us dic ꝙ p vnum
hoiem pctm̄ intrauit·s·originale·p qđ oīs sum? obligati p ꝑmū
pctm̄·si nūc vni donat et alteri nō: qo p̄t eū iuste de h redarguē
re null? ·remittit ꝫ cui vult·et cui ñ vult nō remittit ꝫ indurat
pmissiue·q·ei gram nō infundit· // E Qz aut pmittit homine? E 10
peccare cū p̄cauē possit vt nō hēat cām reprobatōis? Dico ꝙ iō
qz de? ex sua ꝓuidētia nouit de maxio malo maximū bonū elicē
ita ꝙ non est ado magm malū qđ ñ i magnū bonū uertat Nō
em esz magnuz in artifice de bona matia bonuz pare artificiū et
nobile·ꝫ si de vili matia p̄clarū op? faceret·magne foret reputa
tōis Sic dico ꝙ iā de? ex sua ꝓuidētia magm malum pmittit fi-
ei vt inde bonum magnū eliciat Nā ꝙ lucifer ceāidit magnum
malū fuit·ꝫ illud magnum malū de? ordinauit ad hoīs catōez
lapsū hoīs ad xp̄i incarnatōez qđ fuit summū bonum Ideo dicit
greg·in bñdictōe cerei pascal O felix culpa q̄ talē ac tm̄ meruit
hre redēptorē Ordinauit em de? malū reprobo? ad q̄druplex
bonum electo? Primo ad extollēdum eo? laudē·si em rōnalez
creaturā fecisz ipeccabilē null? elect? eēt laudabil·ex eo ꝙ non

peccasse qz nullꝰ laudat de hijs q̄ nō sunt in sua ptāte Aut nō
qz nō laudat de silētio ·vñ greg· in moralibo Deꝰ summoꝝ sapi
um naturā bonā odidit ꝯ mutabilē vt si stare nollent ruerēt·q
q̄ starēt eo maioris meriti essent Secūdo hijpm ordinauit ad eo
rum hōrē. qz honorabiliꝰ regnuz possident q̄ illud hñt p vtutis
sue adq̄sitōem q̄ q̄ solū p electōem Si āt sancti fuissent ipeccabi
es sola electōe habuissent regnū·ꝯ nō nūc qz fuerūt mutātes ōa
tra pctā: matth· xj. A diebꝰ iohis baptiste vsqz nūc regnū celoꝝ
vim patit· et violēti rapiūt illud Illud āt hōris signū est·qz nō
cōronabit nisi q̄ legitime certauerit Tertio ꝯ fit ad eoꝝ virtu
tes cōfuandū· qz ꝑm bn· humilitas est custos et decor vtutū· ꝑ
petōruz pugn̄ dat int̄ dū sctis nō vt ruant ꝯ vt humilitas cōfu
tur· ij· cor· xij· Datꝰ ē mihi stimulꝰ carnis mee angelꝰ sathā
ne q̄ me colaphizet Quarto ad pficiendū eorū decorē· videmus
eīm visibilit̄ in sensibo qp vtile est int̄duz vt res destruat̄ qp melio
repetur Ita deꝰ aliqñ suos scōs et deuotos pmittit cadere vt fo
ctiores resurgāt· vnde dam: xj. dr de eruditis ruēt vt oflent et c
ligāt vsqz ad tps pfimtū Ita ec magdalena ruit· ꝯ postea cō
flata ardore charitatis pfectōr et sanctior a corruptōe surrexit· sic
ec paulꝰ et petrꝰ Qñtū nūc ad expositōem lrālem et cōtinuatio
nē textꝰ ē sciēdū qp sic videmꝰ fameloētes libēt sustinēt labores
osideratōe qp eis solenne prādiū patur Sic sancta mat ecāa fide
les q̄s p istud sacrū tps pīne ad labores arduos cōduxit· i hijs
ne deficiant ꝯ pficiāt ichoata prādiū delectabile et glaz ītermi
bilez p remuñatōe hodie mōstrat i figūa trāsfiguratōis xpi reb
faces eiꝰ vt sol p claritate relucebat Et ꝑm ꝯ i pīti euāgelio cō
ptes notāt i q̄bꝰ q̄libet fidel istruit ad vtutes· in q̄z Assumpsit ihs·
notat mūdi vtilitas renūciādo· in pncipio cū dr Assumpsit ihs·
In secūda hūana fragilitas reuelāda ibi accessit ihs et tetigit
In tia beatitudinis dignitas de fidei rāda ibi Leuantes oculos·

Quātū ad primā ptē ē sciēdū qp xps tm tres

discipl̄os· s· petrū iacobū et iobem seorsum ab alijs sumsit· sic
vt multos ostenderet ad glam vocatos ꝯ paucos electos ꝑter
delectatōes et gaudia mūdi: duxit igit̄ illos in mōtē excelsum
seorsuz vt cognosceret se nō posse saluari in tra· et in tremis· ꝯ solū
ad celestia eleuatos· ¶ Morat̄ q̄ desiderat in beatitudine
xpm glificatū videre mūdū et oīa trena dr reliquere Nā vt dic
phs v· phisi· Termin? ad qnē nō ad q̄d nisi termin? a q̄ deser
tur Qui enim vult ire versus hierl̄m relinquere oportet alia loca

in medio. sic q̄ vult celū adire mūndū oportet abijcere. et oīa
terrena odire. q̄ hm Bernar. in floribus suis Diuiti vmbra absc̄
dunt hominē a lumine sol materiale. ita illa mūdana et terrena absc̄
dit hominē a dilectōem dei Et ideo q̄ vult deū diligere necē
est vt diuitias et terrena odiat. q̄ aūt voluerit amare diuitias a
terrena necē est vt deū odiat. hec sunt crāb. sup matth. cum simile pl̄
Nemo alius dign? ē deo. n̄ q̄ opes otēmt Cui rō assignat̄ ysoy
di. c. Omnes huius seculi dilectores in terrenis rebo fortes sunt.
a debiles in celestibo. ¶ Debemus ergo mūdum et omnia terre
na transitoria spernere et relinquere quia habent.

Infidelitatē in adq̄rendo
Instabilitatē in retinendo
Auricetatē in relinquendo

Dico nāq̄ primo ꝛc. Naz vt q̄s bō
na mūdi adq̄rat. n̄ curat pntes de
ape prēm et mrēm pturbare Deci
pit ei amic? amicū vicin? vicinū pū. xj. Pilatoz cre decapit ami
cū suū Sic ec̄ hodie mechanici seipsos in laboribo suis decapitūt. a
ssiderāt ipietatē auaritiē: dixit Vide imq̄tatē et ptradictōez in ci
uitate. tota die ac nocte circūdabit eā sup muros ei? imq̄tas et la
boz in medio ei? et iust̄ia. n̄ deficit de plateis ei? vsura et dol?
Et spēalē ibi nota vsurā q̄ vt pchdolor valde cōis ē xp̄iano q̄ tu
deo pl? hodie xp̄iam q̄ tudei vsurā rapiūt Nā iude? d̄ libra de
narijs vel duos p̄ septuanaz supfit. tu aūt falsē xp̄iane vix i soldo
octauas. et vsura noīe cēsus baptisas In q̄ facis ptra h̄ qd̄ phibe
tur deu. xpin Nō fenorab̄ frī tuo ad vsurā. q̄ g̃ facit h̄ admittit n̄
det ad dūione altaris: nec ad xp̄ianam sepulturā. vt h̄etur ex̄ de
vsuz. c. q̄ in oīb̄ Et h̄ i signū maledictōis et dānatōis etue Et
am cuitas in q̄ fiunt mīsi displiceat et corrigat. maledic̄ est vt d̄z
Josue vj. Cuitas h̄ anathema ē deo. et maledic̄us q̄ edificat eaz
vñ mḡr in. smaz di. xxxvij. c. nij. Cōmoda frī tuo. et accipe qd̄
decisti. et mhil supfluū qras. q̄ supabūdātia. s. ex pactōe in vsu
rā ꝑputat̄ Est em̄ vsura. vt ait aug? cū q̄s pl? exigit in pecūia
vel q̄libet re q̄ accepit Ite hiero. putat aliq̄ vsurā ee tm̄ in pecu
nia. sed intelligūt vsura vocari supabūdantiā. s. quicq̄d est si ab
eo qd̄ dedit pl? ē. vt si in hyeme dem? decē modios. et in mes
se q̄ndecī recipim?. et ideo d̄z in cano. xnij. q. jij. vsura. q̄ vsura
est quicq̄d sortē excedit. vel qd̄ vltra sortem exigitur sub spe lu
cri. ¶ Sed quer̄itur an in aliquo cāu licitū sit etiam sine vsura
vltra sortē accipe Et vid̄z q̄ nō Dz hostiē. et alij doctores iuris
dicunt q̄ in tribo casibo liceat. Primo si gratis aliquid datur a

debitoꝛ et a pnāpio creditoꝛ sine aliq̄ spe mutuauit. Hāte cœpit
vt ꝺr ex de vsuꝝ. ꝺsulunt Nā iux glo. sup verbo spantes. hanū ē
etiā aliq̄d spare. s. punāū vel tale saltē sed actio. q. q̄z naturaliter ad
antidota obligat. ff. de petitōe hēditatis. l. ß et fi. ff. cōsulunt. ibi
ꝺr sup illo verbo obligauerit i glo. q̄ oīs creatura mouet ad hi
faciendū ei q̄ sibi bñfacit. et tal obligatō ex instinctu nature pue
ꝺit Dicdo qñ illud vltra papiā. vt intereē. exēplū. fideiusſor ma
pit ad vsuras sortē solutā creditoꝛi. cū ei obest q̄tū petit. et sic ñ
est lucꝝ notat ex de fideiusſo. c. pueit Terdo qñ debitoꝛ nō sol
uit in termio assignato. et acœpit damnū ex eo Exemplū vnde
tibi fundū meū. s. domū vel alia hitatōem certo pdo vt infra ter
tum tps mihi soluas. si nō satisfacis. lapso ēmio potero vsuras
petere. cū frūs rei vendite tuos facias. et mihi trī mihil soluisti
C. de vsur. l. ij. Hoc tñ intelligas qñ interesse. s. dānum ē inter
rem. vel cū petit cā dām et nō lucrū captādi. vt si oportuit q̄ ego
reapem pecunias ad vsurā. illas posſ petere cā dām. et nō cā lu
cri. ¶ Qcdo mundꝰ et oīa terrena hñt instabilitatē in rebꝰ
Vñ Jacō. Trānsit mūdꝰ et concupia eꝰ. nā non ē potēna. non glia
nec diuitie q̄ pñt diu pmanere: tristicia vertit in letiā: letiā in
mesticiaz. et qꝺ pmū est eleuat. et altū supprimit. et figuatur in
rota fortune: ūre Boeti. li. ij. de cōso. pſa secūda in pſona ipſi
fortune sic dic Nos ad cōstantiā nris moribꝰ alienam. inexple
ta hoīm cupiditas alligaut: q. ꝺ. minie Nam ḧ nrāvis est. hūa
nū ludum ludim. rotā volubili ocbe versam. infima sūma
sūma ifimis mutare gaudem. Et paucis interpositis subiungit
opes. honoꝛes. ceteraq̄z talia. s. rem mei nutis sunt. dñam fami
lie cognoscāt. meū venit. me abeūte recedūt hec ille. Sup q̄ pſu
su q̄dam cōposicoꝛ metrice sic ꝺt En ego Fortūa si stare sorte pos
vna Et ñ mutarer: nunq̄ fortūa vocarer Et iō q̄dam tale ꝺscri
ptōem fortune visus ē fcemare Fortuna mūdial vultū hz multi
nis pulcrū et apparentē: odorē hēt spēz. cūctos allicientē. cœpue
hz anguillarū. et alas aq̄laꝝ. caudā insup draconis. et motus
ſptilioīs Illa descriptio sic pt apparē. Fortūa mūdial vultū hz multi
capit. et sic facies mubeis sentit. et attrahit. sic odores spēz. q. q
diu durare ñ poterit hz corpꝰ anguillaꝝ. et q. a volatu ñ deficit
alas hz aquilarū. dū lucra mudet: motus hēr vesptilionis. q. aiam
candel iz volita t. sed dum quenq̄ mors obsidet. caudam hz dra
conis q̄ mortu vitā terminat. k. ¶ Tercio mundꝰ hēt anxietā
tem rē. Nam q̄to aliq̄ sunt cautiora in possessiōe tātomaiora in
amissione. tpalia igit vt est domꝰ. familia que p̄ cūctis hoīs

dilīgūt et amāt dū p mortē auferunt· animū hoīs in morte cru
ciant et anxiāt cū mhil hoy secū deferre qāt· vñ ps Dormierūt
sonuz suū et mhil inuenerūt viri diuitiaz in māib: suis Dñ red-
tatur fabl'ose· qdā vrt? palaciū rndisse cuidā poete deplorāti
ei? desolatōez in poet a arīstotel in hys bb Dom? egregia opū
gor ad lacrimas tuā ītuēs solutudiez· at illa otremunt opassa mi
hi pt mltitudiez lacrimaz· cui iqt: vbi sunt qso q quōdam te
habitauerūt· iucūdā vitā cū securitate et rpis amentate duxerīt
At illa· tpales iqt exītes tpal'r cū tpe trāsierunt· iucūdaz vitaz
et me q; sub sorte tpis trāsitoriā dimiserunt· res nēpe nec stabi
les q cū fluxibo tpis fluxibiles fluūt Hec rnsio hy? palacij concor
dat huic rnsiom ioh· trāsit mun· et cupi· e? · qd exponēs aug· di
cit Ecce inqt mūd? trāsit et cupia e? Quid vis g l' amare tē-
poralia et trāsitre cū tpe· an xpm amare et ietnum viuere? reruz
tpalū fluui? trāsit: g tāq; iuxta fluuiū nata arbor est dns xps·
rapis in pceps tene gnū: volut te amor mūdi tene xpm: cp si a
mas illā miseriā fugiāq; vitā vbi cū tāto labore viuitis· qnto·
magis amare debtis illā vitā etnā· vbi nullū doloē sustiebitis ·

Secunda ps in q notatur fragilitas hūane

nature q a deo ē sustentāda et releuāda· ibi· accessit ibs et reti-
git eos· dicens· surgite· Moraliter q̄ius hō facti impulsu aut
carnis aut mūdi aut dyaboli p cōsensum act? iordinati cadat a
deo p se· ex fragilitate tñ sue nature p se resurgere neq̄t misi tā-
gatur a deo et sustentet· sic videm? de cadēte in foueā pfundā
misi adiuuet et trahat ab alio p se exire ñ pt Sic lazar? in pec
catū sanati ñ pt nec exire p se Accedit ergo xps tāgendo et mu
tādo et releuat sua grā leprosuz imfirmū q̄re dr luce v· cp xps le-
prosum· i· pctōr tāgendo mūdauit· vt oñderet cp largitate di
uine grē pctā emūdant· vñ de pe: di· j· ss· hic ē lazar? leprosus
tangit cū respū dine pietatis mēs pctōris illustrata cōpungit
Accedit g deus hoiem tangendo
Per secretā ispiratōem vt eū exātet
Per vberē largitōez vt eū remūneret
Per seuerā idignōem vt euz puniat
ispirat concptus bonos et virtuosos act? · dicēs illud exo· xx·
Dema ad te et benedicā tibi: Nā sicut radi? exit a face a
trāsiēs ad speculū ymaginē ibi ītuētis creat· sic radi? dine grē a
deo ad hoīs mētē accedit· et ibi suā ymaginē sctāz creat et repñ
tat a mtē i suā sit; tudinē a ymaginē trāsfigurat· greñ· j· Facam?

Dico nāq; p° cp dr? ac
cedit hoiem secreti? ispi
rādo· qz ipe ē sic pñuari?
secret? · q p grām iterū?

hoiem ad ymaginē ⁊ silitudinem nrām Nam illa trāsfiguratio
ymagis dei cātur ab amore dīno. Mens. n. deuota: lumine diui
grē illustrata intuet clare pietatē et iusticiā dei Cōsiderādo etiā
dei iusticiā et ꝑpam ipietatē. inspirat menti humilitatē et timorē
ꝫ respiciendo dei pietatē inspirat spē. et statiz hō cadit in amorē
ꝫ calescēte amore mhil refutat amantis amorē adiplere Omnia
tunc suffert. oia sustinet. q; amāti mhil est difficile. et q̄tum ꝑ
se in ommbo amanti assilat et tūc hō ꝓtat dei ymaginem Vn
hug. de arra aie loqns de amore dīno: dicēs Dic aia mea dilecta. q; amor vita tua est. et quicq̄d diligis ea vi dilectionis. in
eandē ymaginē vel silitudiem trāsformaris. si rosam diligis. silitudinem rose recipis. si deū nō dico q; deꝰ eris ꝫ deificaberis Ps
dicēres ñ possū istam silitudinem intelligere hūdo p exemplū
valde sensibile Accipe ferrū nondū ignitū illud ē difformē et te
gidū. nullius actuitatis. ꝫ postq̄ ignis in ipso recipiē. statim
in ignis silitudinē trāsformat. in claritate et actōe. sic suo modo
est de aia Secūdo deꝰ accedit ꝛc. Nam deꝰ accedit ad hoiem
p vberē affectū remuneratiūm Et hz est qñ deꝰ movet ad hoiem
ꝓmouendū tempal'r et eternal'r extollendū Calor em naturalis
solaris descendēs inferi? ad vapores. ipsos assumit et sursum de
uat et extollit. et ī nubes et hūoi ecos vbi Sic feruor diuine chari
tatis qñq; respiat ad hominē. et eū tpal'r exaltat. et etiaz qñq;
ipm eternal'r ditat Vñ ipse ē qui dt illud Ioh. xnij. Vemaz et re
apiam vos ad meipm. N. Hz ḡre non omes eq̄liter acapit
et respiat vnū ficē alīū Dicit quidā q; hoc fit ex pte dei origi
ter. vt in tali meq̄litate pfectō dei magis oñdat. et virtus diui
tatis magis ꝓpendat Nam ꝫm pḧm oppositā iuxta se posita ma
gis elucescunt. sicut mgrū cum albo. ymago pulcra iuxta deſor
mem. magis oñdit picā artificis Sic suo mō de deo. si n. oi hoi
grām in sūmo ōicaret. non esꝫ grad? in hominbo ratē ꝑfectō
ms vel impfectōms Alij dicūt q; illa meq̄litas sit ex pte recipien
tium ꝓpter diuersas dispositōes hoīm. et ad hoc adducūt exem
pla Primo de radio solis q̄ de se attingit materiā liq̄factibilez re
æram et liq̄scit. ⁊ idē radius materiam indurabilē attingit ꝑ lu
tum et indurescit Constat tñ q; eodē modo se hz in opatōne ad
vtrunqz. ꝫ ipsa recipientia aliē et aliē dispositā radiū ñ eq̄liter
recipiūt. et iō ñ effiat idē in vtroqz ꝓpē varias dispōnes Eodē
mō deꝰ q̄tū est de se vno mō se hz ad oīs creaturas eq̄liē illu
minans oēm hoiem ꝫm suā dispositōem Aliud exemplū de sensi
bi vna differt ab alia in claritate qs ñ est a sole simpliciter q̄ tñ

indifferent effundit · ñ tñ eccliē suscipiūnt ꝓpter ineqlem dispo
sitōm Sic de sole iustice q̄ ꝓpter viam tarē plꝰ respexit aiaz xp̄i
q̄ alias · et plꝰ mariā q̄ petrū ꝛc · Tercō accedit deꝰ per respectz
punitiuū et per seueram indignatōm qꝝ fiat motus lapidis est
deorsum ad terram descendere et eam percutere Sic motus di
uine iustice tendit ad hoiem terrenum et pctōrem · q̄ se emēdet
ñ vult · vt ipsū tribulatōmbo corrigat et cōuertat · dicēs illud j.
cor · nij In virga vemo ad vos Nullum em malum via iustice
manet impunitū Hoc etiꝰ de cōso deꝰ em q̄ ē iustꝰ iudex vel ꝑ im
mundo mala nra aduersitatibo punit et corrigit · vel m purgatorio
venialia ꝑ ñ deleta · vel m inferno mortalia et naliter crearet O
Sz videt q̄ deus iuste mortale et naliter puniat cū de=
lectatō peccati mortal ato et raptim transeat Dico q̄ ꝑ iuste fit
et hoc ꝓpter duo Nam qntomaior ē ille q̄ offendit · tantomaior
est eī offensa et offendēs grauius puniend? · vt hētur ex de ex=
cess · prela · tanta in glo · q̄ em ep̄m offendit plꝰ et gr̄ius peccat
q̄ q̄ simplex · et plus q̄ clericū q̄ laycū et magr et marie q̄ papaz
vel ip̄eratorē vel ꝓpe qđ est cm lese maiestatis · qđ ec fine pea
magr ñ dicit · ymo pena capitis punitur ſm leges Cum g̃ deus
oēs ꝓpes papā et regē excedat in infinitū · q̄ eum offendit p
pctm mortale infinite offendit · et g̃ dign? ē punitōe infinita q̄ ē
mors eterna Secūdo q̄ diu durat culpa tādiu dz infligi pea ſm
greg · nij · dyalo · in infinitū durat culpa qꝝ malū ad ꝗ sep̄er vel=
lent vule vt sp̄ possent peccare lz n · actus pcti mortal fit finit?
et q̄si momentane? · tñ qꝝ in voluntate peruersa pctōr est tal
inf̄nitas s · sep̄er velle peccare · iō deꝰ iuste tales infinite et eterna
liter punit · vt g̃ tali mō ꝑ eternaz punitōm deus ñ accedat et
tangat · hō de pctis surgē dz et oculos mētis solū in deū leuāt ꝛc

Tercia ps inqua notatur dignitas et suauitas beatitudis sume desiderāda ibi · leuantes oculos

Dco q̄ notā
dum q̄ q̄ñ nubes lucida q̄ ſm doctores spūssācis extitit in forma
nub apparens xp̄m cū dedit · discipuli audientes voce de nube di
centē · ꝗ est filius meus dilect? · potuissent errasse in hijs ebo ꝑ
q̄ fuissz plata de mopse an helyavel xp̄o Iō xp̄s eos certificādo di
rauit est faciendum q̄ fiat videm? q̄ inter oēs sensus visū magr
sparentibo alijs duobo solus corā oculi eorum remanſit // D ſſ Mo
diligim? C? rō per ph̄m in li · de sensu et sensato assignatur qꝝ vi=
sus multas rerū differias nob demonstrat Dñ cū angelus raphael
tobiam sterco hirundinū execatū salutaret dicēs ei Gaudiū tibi

sit sp·rñdit tobias Quāle gāudiū ē michi·duz in tenebs sedo
et lumen cēli ñ video. Tob·v Et cecus q̄sit? a dño: q̄dvisv fa
ciam tibi·dixit·dñe vt videā/ Mar.x Dz ḡ q̄ visū p̄ cunctis sensi
bo diligim? Cum igit̄ tota merces nr̄a et vera beatitudo origina
ter ꝯsistat in clara dei visione et in saluatore nr̄o ihu xp̄o·iux il
lud Joh·x vij Hec ē vita eēna vt cognoscant te deū pz·et que
misisti ihm xp̄m Visio illa in q̄ videbim? deum facie ad faciē cer
multū delectabilis dulcis melliflua et gaudiosa·intm q̄ si hō a
tempore p̄mi hois vsq; ad extremuz iudiciū oēs passiones ho
minuz sustinuisset si foret possibile vnco intuitu sibi esset sanct
ctū Nā tanta erit delectatō in illa visione q̄ si mund? totus cū
aureus p toto mundo adv̄sū ictum ñ auerteret oculos Ibi fm
mgrm nn·sen·di xlviij·q̄cq̄d amabit̄ aderit·nec deiderabit̄ q̄s
ñ aderit Et oē q̄s ibi erit bonum erit et sūmus de? et sūmuz bo
erit: et q̄s est oīno beatissimuz·ita sēper fore certū erit De hac be
atitudine et gl'a p̄t expom illa auctas quam dixit regia saba sa
lomon. videns e? magnificēciam ij·paralip·ix Beati sunt seruo
tui q̄ assistunt cor̄ te om̄ tpe ¶ Q ¶ In q̄bo verb oñditur beati
tudo ꝯsistere in ebo virtutibo ꝯtra tres mundi defect? s:

In subiectōe ctra mundi p̄suptōm
In dilectōe ctra mundi dissentōem
In duratōe ctra mundi corruptōm

Dico p̄mo q̄ hīt subie
ctōm q̄ ñ ꝯturbab̄· q̄
bus tui Sicut n·res cor
porales hñt int̄ se perpetuam subiectōm·q̄ s·oia inferiora obe
diunt planetis·planete in suis motibo firmamento firmamen
āt mouet̄ fm influēciam celi crustallim fm astrologos Sic him
in paradiso celesti ē perfectissia subiectō·q̄ tota curia celestis sic
ordinata est per ḡdus ordines et status·legiones q distinctōs
q̄ sine alīq̄ ꝯtradictōe hz perfectissimam subiectionē· q̄ sibinuic
cē fm varios ḡdus angeli et hoīes famulantur. et tandē oēs pa
ter subsunt et obediunt creatori Jō dz tui tui Oēs n·tuiunt do
et quilibet otentus est de statu suo et conditōe et ḡdu Vñ j. Mac
viij·Omnes obediūt vm̄·et zelus et inuidia ñ est inter eos·et d
talibo seruis loquitur scptura Apoc·xxij Seruī eius seruient ei
et faciem eius videbunt Dz pchdoloz ñ est sic in eccia militante
vbi nulla est subiectō ꝫ tota p̄suptō Nodem ñ querunt seruire
ꝫ preire·ñ famulari ꝫ dñari·ñ obedire sed obstinate et friuole p̄
latis et superioribo ꝯtraire Vbi modo est monachus·monialis
vel religiosus qui obediat superiori sine murmure·vbi secularis
qui ad preceptum rectoris inuoluntarium expediat sine contra
dictione Hodie p certo in multis est tanta presuptō et obstinatio

q̄ nec deo nec ꝑlato. nec rectoꝝ velit ꝑuire. ymo nec obedire De
q̄bo Hiere. ix. dr Locutus sū tibi in abundancia mea et dixisti. nō
seruiam Sed nō sic kr̄i. q̄ nisi veri obedientes fuerim⁹ et prela-
tis seruiamus et superioribꝫ ꝫ in mundo ꝑpt̄ xp̄m in humilitate
cordis. in cel vbi ꝑuire regnare est nunq̄ poterim⁹ deo seruire
Hñ dns loq̄tur ysa. lxv. de seruis suis et sermis mundi dicens.
Ecce ꝑui mei bibent et vos sitietis. ecce ꝑui mei letant et vos cō
fundemi ‖ r Secundo dico q̄ in beatitudine ē dilectō fine dis
sensione q̄s ondit̄ur in eo q̄s dr. assistunt corā te. q̄ sancti sp as
sistunt deo et sunt ꝑpim q̄ sibi. a ipse eis p mimū amorē Naz sic
stelle i celo sunt sibīnuicē ꝑpim q̄. et firmam̄to semper assistunt. q̄
in eo sunt fixe. et mouent motu firmam̄ti sine cessatōe. sic beati i
patria sibīnuicē sunt ꝑpim q̄ per mutuā charitatē. a firmam̄to s.
deo semper assistunt diligendo. cōtēplando et se per dilectōz ei fir
mit figendo. ipsuq̄ cōtinue seq̄ndo. et voluntatē ꝑpriaz ꝑm vo
luntatē eius regulando. a obediendo. sunt n. intrim voluntati dine
cōformati. q̄ videntes prēm. mrēz. filiū vel filiā in inferno. ma
le nō essent perfecte beati. exq̄ n. deus vult. vt aie ibidē pacantur
amme in celo nō pnt aliud velle Cōpassio n. nō est sine passione. ꝫ
nulla passio est i patria ‖ D ſ Dz dicis sic sunt amme saluate
sine ōni mia. q̄ nō cōpacunt suis parentibꝫ Dico q̄ hñt miam.
q̄ntū ad eē suum. et q̄ntū ad operari et nō q̄ntū ad istos. q̄ nō sunt
mie receptibiles Dicent ḡ penam illoz cū gaudio q̄ q̄ illā pcaz
magnam euaserunt De ista assistencia pt dicit illud zach. nij Justi
sunt filij splendoris tui q̄ assistunt dnatori vniuse terre Heu sic nō
est de nob⁹ in hoc mundo. q̄ nō possum⁹ cōpari stellis fixis ꝫ stelle
erraticis q̄ in firmam̄to nō fixe ꝫ cōtra firmamentū mouent. nec
sunt sibīnuicē sunt cōiuncte ymo vna ab alia pessime et elongisse se
parat. sicut sol et luna q̄ plenilumio totalit̄ opponunt. sic nos
sumus erratici q̄ in multis erramus Nāq̄libet errat in statu suo
nec sumus fixi firmam̄to s. deo per bonū ꝓpositū et rectā voluntā
tem. sumus remoti per immūdicā. per diuersas irrisiones. rixas
cōtentōes. per magnas iniurias fraudes et deceptōes. vnus c
tractatur atq̄ opponitur alteri. sic nō sunt sancti i patria nec tales
esse debent q̄ cupiunt eis collocari et adherere ipsi n. hñt pfectam
dilectōm et amorē Hñ ꝑsper de vita cōtēplatiua dicit Erit inq̄t i
vita illa intellect⁹ sine errore. memoria sine oblitione. cogitō sine
ne phantasmatōe. charitas sine simulatōe. sensus sine offensione ‖
T ſ Tercō dico q̄ beatitudo consistit in duratōe et perpetuitate per-

manencia· cōtra mundi cōr ruptōm et instabilitatē qz ꝺe q ibi ꝑ
uent omm tēpore· i· fine fine Nā fm ysid· In hybernia ē qꝺā m
sula· vbi hoīes nunq̄ moriunt· et est ibi insula alia i q̄ corpora
nunq̄ cōrūpunt Dic vere est ille paradisus celestis· qz beati q̄
ibi sunt ñ incurrunt mortē· infirmitatē nec corruptōm; ymo ōm
tēpore sp viuunt perpetuo· ñ esuriunt neq3 sitiunt De q̄ arest·
lumine naturali eleuatus loq̄ns dicit ꝓmo celi Extra celū ñ ē tps
nec locus nec vacuū ꝟ ibi sūt encia inalterabilia· ipassibilia· opa
mā vitam ducēcia quā toto etno perficiunt Et ꝓfect ꝺ illa imēd
li duratōe· dicit de vita ꝺteplatiua Erit ꝓpetua incolumitas si
ne debilitate· salus sine dolore: vita sine morte· facultas sine ipe
dimento· securitas sine fastigio· et perfcā sanitas sine morte· ꝟ
ille Ez ꝓch dolor ñ ē sic i mūdo· vbi nlla ē duratō· ꝟ tō corruptō
ñ etnitas ꝟ instabilitas· ñ fortitudo ꝟ fragilitas· ñ pulchitudo ꝟ ꝑpe
tudo· ñ securitas mortis ꝟ imchitudo rpis Istā instabilitatē· corru
ptōz q̄ imchitudinē mortis deberz q̄libet i cor de pēsare et se ad tale
statū ordinare vbi nec timore mortis nec instabilitate tēporis pos
ꝟ vita etna ꝓuari // V ¶ Dicit legitur in li· hysto· de filio cuꝺā
nobil vmco q̄ intrauit religionē vt deo ꝟuiret· ad quē venit ꝓ
vt eū vi extraheret Cui filius· pat ſi vnam abstuleris cōsuetudi
nē de tra tua q̄ ibi ē redire cogor ad seculuz· et ꝓ q̄ exiit filius·
In terra tua ē q̄ tā cito iuuenes moriūt fiat senes Iuuenis igi
tur lz fim mori timeo et vitā perdere etnam Cui pat· nolo fili q̄
ad seculum redeas et me seq̄ris· ꝟ ego seq̄r te et vitam etternam
possideam

Feria secunda post remmiscere

Ego vado et queretis me· et in pecca
to vro moriemi Joh· vii r x ¶ Ihs dicit q̄ inter
alia vicium ingratitudis pessimum ē Dñ Seneca in
li· de bñficijs Nulluz bñficiū dandum ē negligenti
ymo beneficiū datū auferēdum ē Dñ cano· et leges dicunt ex ꝺ
dona· c vlti· xij q· ii Octaua discussio et C· de revocādis dōcibo
l· vlti· q̄ ingrati pñt ꝓuari graciā sibi cōcessa puta si ex ingrati
tudine inuirantur donatori inꝺcendo violentas manus· à arri
cum inuriam intulerint vulnerando fustibo cēdendo· vel q̄ue dā
num rez suarum· vel periculum vite inferre presūpserint· vel si
cōditōm appositā ñ impleuerint Nam accidit casus q̄ q̄dā epūs
abbati sā Anselmi magī et pinguia bñficia cōtulit tali tiranno et
fide· vt dño suo epo fideliter seruiret· q̄ cōtra faciens cōquestum
est dño Honorio pape de ipsius abbatis iniuria· mandat papa·

ꝙ iste inꝯtus fuit ꝓtra ep̄m suū a q̄ bō bñfiā habuit · q̄ ab ec
clesia sua et beneficijs perpetuo abscindat̄ Dic ad ꝓpositū q̄ do
minus de⁹ donator oīm bonor̄ · ꝓpo iudayco āsi ꝓpo elō et di
lecto multa cōtulit bñficia et grās · puta electōis m peculiarem
ꝓpm ꝓtectōis cōtra adūsarius · abatōis in deserto et eductōis
de egipto · ipsi tñ sp vt ingratꝰ ñ cessantes at roces murmur eī in
ferre · bñficior̄ oblitiōe · ydolor̄ adoratōe · et tandē filij sui mor
tificatōe · merito oīb⁹ gracijs sūt ꝓuati · et ad mortē eternā iudi
cati quaꝫ mortē xp̄s eis p̄dixit et cām notauit d. Ego vado ꝛc ·
Ꝙ Queritur an iudei q̄vt ꝯmuniē moriuntur in sua perfidia ꝺ
beat sustinere et defendere sca mr ecīa · et videt q ñ Jobis xv ·
Si q̄s in me ñ manserit : mittetur foras sicut palmes et arescet
et colligent eum et in ignem mittent et ardet Jtē ꝺm leges oīs
hereticj de curtatibꝰ sunt expellendi et vltimo supplicō tradendi ·
nec aliq̄d loco eis relinq̄ndum est . q cū ipsis clemtis ꝙ eos fit i
iuria C · de hereticis l . arrianā et q⁹ de hereticis dr · cū ꝺ iudeis te
nenduꝫ est · q vbi par ē rō · par dꝫ cē iudicū xxxij · q j . apud ff
ad l . aq̄liā ad illud Contra mr ecīa ñ ē mater seuertatis ꝧ pie
tatis · et iō dꝫ potiꝰ expectare iudeor̄ cōuersionē q̄ festinare ad e
oꝝ damnatōm xlv . di · q̄ sincera Dico q mr ecīa q̄ ē mater mier
pietatis · nullum refugientē despiat · ꝧ oēs ad ꝓtectōis gremiū
clementer suscipit et cōuersionem eorum expectat Ꝺꝫ q iudeos
nolentes de pfidia redire ad gremiū matris ecclesie sustinet a ñ
hereticos · est triplex de causa Primo in penam damnatōis sue
viuunt ei iudei in grauissia miseratōe ſbiectōe mirabili duritie
et multiplici erūna et miseria · in penam et vindictam · et hec dura
bit donec sciant et cognoscant q deus dñabitur Jacob et finis
eius . q̄ꝙ cōuertantur ad vesperas · i · cogtōꝫ veri luminis a xp̄i
Ꝺñ vt habetur ex̄ de iudeis cōsuluit in glo . j . Constantinus impe
rator ꝓpter mortē xp̄i subiecit iudeos hinc miserabili seruituti ·
et ecclām ad honorē dei multis libertatibꝰ dotauit Z Secū
do ne memoria sōrum patruꝫ et specialit passionis xp̄i extingue
retur vt q̄n oculis eos inspiamus et adhuc eorū malicia videm⁹
et pertinaciam cogitemus q ipsi sunt · q̄rum prēs sancti abrahaꝫ
ysaac et iacob et alij ꝓphe eor̄ gne · xp̄m filiū dei incarnandum
crucifigendum et morciendū figuris et auctib⁹ ꝓnunciauerunt · et
q̄ū predecessores xp̄o mortem intulerūt Tertiuꝫ ne pactū dei ir
ritetur Nā Moyses dixit iudeis · vt habet deut . nij · q̄ si patrā
tes malum cora dño deo vr̄o vt eū ad iracundiā ꝓuocetis · testes
huiꝰ celuꝫ et trā ato pitures vos de terra · quā transito iordā

ij

ꝙ q⁹

ñ ꝺ iudeis

Z

possessuri estis. ñ inhabitabitis in ea lõgo tpe. ꝯ delebit vos a dñs
dispdet ī oēs gentes a remanebitis pauci in natoibo. ad qs vos
dñs ducturus est et seqtur ñ tñ dittet te. nec delebit te oino

R. Sed dias exq nolunt cõuerti ꝯ in perfidia permanere. an
sint cogendi ad fidē ne moriant in peccatis eoꝝ Diendum qđ
sunt cõpellendi qz ꝑm ap?: Coacta seruitia deo ñ placent Unde
xlv. di. de iudeis sic dr De iudeis ait pcepit scā synod?: nemi de
ceps ad credēdū vim inferre Cui n. de? vult miserē. et quē vult
indurat Non n. tales inuiti saluandi sunt. qz nullus inuitus fi
bon? ꝯ volens Dicit n. hō s. adā ꝑtia arbitrij voluntate serpen
ti obediens pnt. sic vocāte se grā dei ꝑtie mītis dūsione qsq cre
dēdo saluatur ḡ ñ vi. ꝯ libera arbitrij voluntate et facultate vt
uertant suadendi sunt. et ñ vllo° ipellendi Dñt n. auctibo rōis
et blandimentis s. ꝑmissionibo et munerib⁹ ad fidē ꝓuocari. eo
qđ de pueris iudeoꝝ et alioꝝ infideliū. an inuitis parentibo fiat
baptisandi. rñdet scūs tho. qꝺ simplr ñ ꝯ puulos eorū ipē inuitis
baptisare. ꝯ qñ ad annos discretōis peruenunt pnt fidē suscipe
pere eē parētibo inuitis Dicat eē ibidē doctor qꝺ cōsuetudo mala
mam hz autoritatē q̄ sēper est in ommib⁹ imitanda. ꝯ autē ecclē
vsus nunqꝺ habuit. qꝺ iudeoꝝ filij inuitis parentibo baptisentur
tur. qꝺqꝺ aliqñ fuerint pncipes potentissimi. quib⁹ familiares
fuerunt sanctissimi epi vt Siluester cōstantino. ambrosius theo
dosio. q̄ nullo° hec permisissent ab eis impetrare. si hoc esset
sonum rōm. Et iō periculosū videt hanc assertōm de nouo indu
cere vt iudeorū puuli inuitis parentibo baptisarentur ꝓpter duo
Primo ꝓpter periculum fidei qz baptismus añ vsū rōis. de fa
cili ad persuasionē parentū peruerteret Secundo qz filius añ ali
quos discretionis ꝑm naturalē iusticiam. dz esse sub cura patris
hec Tho. in q̄dam q̄stione de q̄dlibet ꝛc. Quantū ad expositōm
lēm et cōtinuatōm euangelij ē notandum. qꝺ scā mr ecclā sa
pientā curā hīs de filijs suis per istud sacrū tēp?. eos a malis re
trahendo et pfectum virtutis ꝓuocādo. aliqñ obsecrat vt ꝓuo
cet. aliqñ munera ꝑmittit vt alliciat. aliqñ penas cōminatur vt
timorem inuciat. Et ideo sicut heri ꝑmisit munera beatitudinis
vt alliciat sic hodie minatur mala vt timorē inuciat. et ꝑm hoc
tres sunt partes euangelii
In prima pomitur dura cōminatō ibi. In pctō vrō moriemi ī
In secunda stricta xpi examinatō ibi. multa habeo vob⁹ loqui ꝛc.
In tercia determinata xpi passio ibi Si exaltatus fuero ꝛc.

Quantū ad primā ptem est notandū· qz cū
mali et obstinativt plurimū retrahant a mal operibo ominatōe
magī qz pmissione· pl? timore qz amore Jō xpūs cōgscēs pheos
obstinatos in malicijs· cū nollent suos cōmbo assentīe· nec pmis
siones adūtere terrat eos ominatōe dicēs Ego vado s. volunta
tio p passionē et mortē ad patrem et qretis me s· p? mortē i re-
stra destructōe ad liberatōm· ꝟ pter incredulitatē et obstiatōz
in pctō obstinatōms moriemi // B Moralit est notanduz· qz
int oia delcābo maxīe hoiem trahit· siue ad bonuz siue ad maluz
ita fortit ec qlibz ligat ad delcābile qz nec cōminatōe nec pmissi
one solui possit· sicut pz in filio capto Et iō phs dicit ij· et hico·
c. vj. qz a delcābilibo et delectabilibo maxime ē cauendum: et qz
dēm? nos ad ea hrē· sicut senes pleb tractane se habuerūt ad He
lenam· q visis malā quitatī iminere pter eam· iudicauerunt eaz
ee abjciendam Sic ec cōsiderāda ē delcātō an sit bō vel mala· si
bō tenenda est· si mala añ qz illaqat et ad mortē inducat abjcie-
da // C Dñ delcātō siue cōcupia est gnale vicīū a q oia mala
oriuntur Trahit em Dico p° qz delcātō siue cōcupia qs
Quosdaz ad psūptōm p excessum dam trahit p excessum ad
Quosdaz ad desperatōz p defectm presūptōm qz ad mortē eter
Quosdam ad dilectōm per directm nā Nam cū alīqs in suis fa
ctis minūi delectatur ad qrit spē immoderatā alīc? bōm possibilē
Et hoc fit fieri dupliciter Aut per ppriam vtutē: qz de ppria virtute
tm ofidit· qz minūi excedit ppriam facultatē Sic qdaz psumunt
loq et fabulari de magī scīa et nouis inuentōmbo· preferētes se
predecessoribo suis· ad hanc spēm presūptōms videt posse refer
ri illud Eccī. xxxij Audi tacēs isrl et qrens· et in medio magtoz
loq ñ presumas Aliq presumunt de ppriis viribo sicut Holofernes
cōtra iudeos· q tñ cōfusus per mulierē mortuus est cōtra quē Ju-
dith orauit ad dñm dicens Dñe deus celi et tre intuere superbiaz
illoz· et respice ad nrām humilitatē· et oñde qz ñ derelinqs p re
sumētes de te· et pūmētes de se et de sua vtute gloriantes hūili
as Judith vj. Isto° iuuenes et ebrij multa presumunt et sunt
magne spei sicut dicit Arest· ij rethō· Cz rō est triplex ꝟm tres o
ditos ipsius obiecti spei Obiectū em spei est bonum arduū qz pos
sibile· qz autē iuuenes et adolescentes multū putant se habere d·
futuro et parum hñt de preterito· mēoria autē est preteritī· spes
vero futuri Ideo multū habent de spe q de possibili· et paz de rea
de actu Dñ sicut materia ꝑma dr esse in potētia ad oēs formas·

et ꝗntomaꝯ actuaꝫ·tāntopl⁹ pdit de potēcialitate Ita adolesc̄s
siue iuuenis·dum ē in adolescēcia et in potēcia ad oēm actū c
statū·pt esse sacerdos eps papa·ꝙ cū creuerit modicū·vir fiet
cit portare aq̄ bñdcām Secūda cā est caliditas nature·ꝙt cō
copiā caloris et spirituuz·et iō cor in eis ampliaꝫ Ex ampliat
ne ār cordis hō tendit in arduaDñ ps·viam mandator tuor
cucurri cū ꝛc· Tercia ē inexperiencia illi ꝙ nduz passi sunt difficul
tates et resistēcias in factis suis·audaces sūt ad tēptandum cō
Illiverso ꝙ iam freqnter sustinuerūt resistencias in cōnatibo ñ de
facili ea tēptant Et ꝙ ē cā q̄re iuuenes ñ dñt fieri duces belloꝝ
sicut ꝺr inj. topico·nēo iuuenes eligit in duces eo ꝙ ñ sic cū
eē prudētes D Aliq̄ psumunt de perfectōe q̄ adhuc sunt in
inchoatōe·ꝗntūcūqz em aliqs pfecerit·sp reputare se ꝺz inci
tē Ecā·xviij·Cū cōsūmauerit hō tūc incipit Greg·in moralib
sit mens per torporē veterascē q̄ sēper studet per desiderii ictꝰ
are Idē·Si in boms inchoatis nolum⁹ latescē valde necē est ne
sēper ea credam⁹ nos inchoare Dñ dixit q̄da pr̄ cuidam fri dum
ti Ego moriu⁹ sū mundo·et si tu moriu⁹ es ait pr̄·dyabolus fr
moriu⁹ ñ ē Alio· pt q̄s tendere in aliq̄d bonū·vt possibile p
tutē et miam ꝺmam q̄ ñ est possibile fiat cū aliqs se sperat ve
miam obtinere sine pñia·vel gliam sine meritis ꝙ psuptō ꝓprie
spēs peccati in spūsc̄m·qz per huiōi psuptōm tollitur et diuī
mit adiutoriū spssā·per qs hō reuocat a pctō Et hꝰ ꝙ q̄r ipi
tñ moriunt in suis peccatis Ꝺz videt qz psumptō ñ sit pctm cui
sans hōi morte Nā illis qs ē pctm causas morte ñ excusat a pcto
sed presumptō excusat a pctō Diar n·mgr xxij·di·sed li·sed·
qz Adam minus peccauit·qz sub spe veme peccauit·qs videt ad
presuptōm pertinere ꝺ·sāus Tho·in ba·be· Qz peccare cū ppo
sito perseuerandi in pctō sub spe veme·ad presuptōm pertinet
et ꝙ ñ diminuit ꝙ auget pctm Peccare ār sub spe veme qñqz pot
piende cū ꝓposito abstinendi a pctō et penitendi· ꝙ ñ ē psuptōs
ꝙ ꝙ pctm diminuit qz per hoc videt hr̄e notiam min⁹ firmata ad
peccandu E Dico scūdo·qz delectatō q̄sdam trahit ad de
speratōm nā qñ affectus alicui amore inficitur aliq̄ rei corporali
vtputa·mulieris vestis ornatus glorie honoris curiositatis et hu
iusmodi·tunc hō fastidit bona spiritualia·sicut est predicatio cō
fessio penitencia orare frequntare ecām·nec huiō⁹ reputat valde
nec sapiunt talia tādiu q̄usqz post ea ñ estimet possibile sibi
adipisci nec per se nec per aliū Dñ diffidit de se qz nō possit pe
nitere et satisfacere sufficienter de malis suis et diffidit de mis

ricordia dei q̄ eum iuuare non possit · et ita desperat · quod est
etiam peccatum in spiritumsanctum et maximum · in quo multi
homines moriuntur · Unde super illud Prouerbiorum · xxiiij · Si
desperaueris lapsus in die angustie minuetur fortitudo tua. dic
glosa Nil est execrabilius desperatione qua quilibet in generali
bus huius vite laboribus et quod peius est in fidei certamine
perdidit constanciam Et Isidorus in libro de summo bono · per
petrare flagicium aliquod mors anime est · sed desperatio est de
scendere in infernum · // F Sic desperauit Cayn fratricida · qui dixit Maior est iniquitas mea q̄ vt veniam merear Ge
nesis iij · Hiis datur hec doctrina q̄ considerare debent · q̄ dei
da · quia misericordia excedit magnitudinem · multitudinem et longitu
misericordia diffidat · quia maior est eius misericordi
dinem omnium peccatorum · Unde autor de spiritu ca · nū · / Ne
mo de dei misericordia desperet · q̄ fit pecatoris miseria · Et quisquis ad deum toto corde cla
maverit exaudiet illum · quia misericors est · Et ideo cum dauid
grauissime peccasset in adulterio et homicidio · postquam dixit
domino peccaui · dixit ei prophete nathan · dominus exaudiuit
et abstulit a te peccatum tuum · ij · regum · duodecimo · Et ideo
psalmista dicit laudando eius misericordiam Suauis dominus
vniuersis · et misericordia eius super omnia opera eius / Ac
cidit in dyocesi Norwicensi duos esse socios · vnus multis ma
lis implicatus · et alter deuotus · Malus dum frequenter a bo
no socio culparetur vitam emendare · socium suum deridens mi
sericordiam dei tantam esse asserut · q̄ saltem in fine mortis sibi
sufficeret Miser tandem ille occulto dei iudicio infirmari permit
titur Sed socius bonus de salute eius hesitans · languentem ad
confessionem et penitenciam induxit · rogans eum vt dei miseri
cordie recordaretur · de qua sanus multum presumebat · sed dy
abolus qui eum vsque in finem presumere docuerat in ipso fi
ne docuit desperare · Nocte vero mortis ipsius · visio talis soci
o bono monstrata est · Vidit ihesum indutum clamide coccinea
spinis caput coronatum · manibus pedibusq̄ sanguine vulnere
irrigatum · et in sinistra manu crucem tenentem rubro vulnere
lateris cū humero denudato · coram eo socij infirmantis astare · et
h̄ sibi blandis verb̄ dicere Ecce in q̄t q̄lem p tui amore ptulj pas
sionē · cerne caput meū spinosum · vide corpus totum sanguine
cruentatum · et lateris aperturā aduerte que et quanta sustinui
ppter te · pete igitur misericordiam meā magnā · et l̄z ingratus
sis · et eā non merueris tū tibi cōcedā remā delictorū · Ad hec ille

de mane plenus dixit Sāo mqt dñe miam tuā magnaz et scio
nl omimus · qtustica tua ñ est frustra Dñ lz ad me saluandū fe
tassis tua mia te iclinet · neqq̄ iustica tua ḥ ꝓmitteret · et iō me
ctis meis pauas a nullis · de tua iustica saluari ñ possū Et sco
mic adūxit clement ymo mqt instant pete miam meā qz ḥ iu
stus fim · tñ in operibo meis nulli ē mia p? ponenda Ille mīs ie
pit denuo cōtra miam dei disputare · asserens se de iustica cōe
natū nec velle miam petere vllo sensu · recepit igit saluator fu
pietatis repulsā et volenti dānari · iuste versus est in sentiā · ac
ceptaqz manu dextra vt soāo dormiente apparuit in vulnere la
teris imersā · et cruore repletā extraxit · pectoqz sanguine in fa
cē morientis dixit Ecce mqt mihtime sanguis me? in die vltōis
ē signū cōtra te mrandū · q hrē potueras miam et illā respuisti
Soā? insup ex visione tubili stupefact? volens citrē ad infir
mū socīū visionē hanc narrare. facē bsa ad parietē inuenit et no
tū corp? rigidū et extēsū faciez vndiqz recētī sanguine cructatā
quā nec aq frigida nec caluda abluere poterat in signū sue dam
natōis ¶ G Dixi t cō q delectatō q̄sdā trahit p directm et p
medīū virtutū ad dilectōm dei · hm · n · relās extremis s. virtō
seu rerū tēporaliū solū p medīū et in medio virtutū qrunt ibz · n
salutē et inuemunt et mortē euadunt et nā Dñ Hiere · xxx. Cuz
qsieritis me in toto corde vro inuemar a vob Et notant diat m
toto corde · q si alia a deo · sicut sūt terrena trāsitoria et pcā di
ligam? · deuz toto corde ñ qrim? nec eū p dñs inuenī? Dñs dm
michil dz curare · ñ deum hrē Sed dicis in mundo mhil aliud di
ligo ñ xpz quē toto corde hrē desidero · qñqz absentē ꝑpendo Di
co q ihs dilāus tuz se qñqz sbtrahit a te ꝓpter tua Pmovet tu
cognoscas tuā fragilitatē qs sis a te. et qd a deo · Nā hō qñqz
credit se talia hrē a ꝓpa natura · sicut sanctitatē pulctudinē gnis
cā fortitudinē deuotōm et huiōi cōsimilia · q tñ ñ hz a natura ḥ
tm a dna grā Dñ ap? · phil · nj · Dia possū m eo q me cōfortat
Sequē ex hoc q null? dz se de hys iactare ex spūali superbia ḥ se hu
miliare et ne amittat timere Secūdo se subtrahit dilāus a te · ne
eius pnā sētias · vt pbet tuā fidelitatē · an ꝓpter recessum istum
occultū: velis eum dimittere et hōēciare eū alīū amatōē in cz tu
um acapere · q in infideli corde absentia amati generat oblīo
onē Dñ vulgariter dz ab augen · ab hertzen Ter cō vt ardentius
queras eum Ber · Occultat se deus vt ardencius queratur · quē
ritus cum gaudio inuematur · inuentus cum solicitudine magna

teneat Vñ sponsa salomonis·in absencia sal'o·amore ardē·s sur
rexit·et diligent' q̄siuit pervicos et plateas dilū·et dū euz m
uenit dixit·teneā eū nec dittā Hic sponsa xp̄i dz surgē p amorē
ad oībo transitoriis·et in oīb' solū xp̄m diligent' q̄rē et muentū
ū solūtudine tenere·ne eum per cōsēsū malū amittat ‖ H

Secunda ps in qua notatur xp̄i stricta exa

minatō fienda in futuro quā xp̄s iudeis cōminatus ē dicēs Nō
ta habeo rē· Moraliē sicut lingua infcā malo humore febū n pōt
tē et bñ iudicare de ábo et potu·sic pz in febritātibo q̄ dulcia a-
ci alīū iudicare tē n pōt·nec ec dz alīū iudicare iux illud Amb
qs ec alī·in can·iij·q vij· Iudicet ille de alterius errore·q̄ n hz
qs in se cōdēnet rē· Exo·xxiij· Non seqris turbā ad faciendum
malū nec in iudicū plurimoū adq̄esces sīne vt a vero deuies·
xp̄s igit' iust? et innocēs q̄ iux dcm Petri pcm n fecit·nec inuē
tus ē dolus in ore e?·potuit iudeos peccatores iudicare et eos
de pctis corrigē qr vt hēt' ex de hereti·c·q̄ alīū·qr q̄ alīū ab erro
re n revocat seipsū errare demonstrat ‖ ¶ Ne igit' errare ar
guere'·iudicauit errores iudeoz Hic ec p? finē mundi in gene
rali iudicō iudicabit errores hoīm scz qui cōsistunt in

Cordis cogitatōe
Ons locutione·
Operis omissione

Primo n. iudicabit cogitatōs cordis iux
illud ps· Ipse scrutans corda et renes·n
em erit aliq̄ cogitatō hoīs cōtra dīnā vo
luntatē quā ipse n videat et clare intueatur· naz sicut in speculo
claro oia relucēt·ita in clara dīna eēncia oia relucebunt cogita-
ta tua sive bō sive mala Vñ recitat·qr in quitate carthaginēsi spe
culum erat q̄dā in q̄ oēs ad illd venientes poterāt videri·a ma
xime ū ibi malefactores eēnt·et tūc melius apparebat Hic in iu-
dicio extremo apparebit speculū dīnitatis s. eēncia dīna in q̄ y de-
alīē relucebunt oia cogitata bō et mala· et spēaliē tūc mala mā
apparebunt adultōm et punitōm Vñ sap·j. Qui loq̄tur imq̄ n pt
latere nec preterubit illū corripiēs iudicū·in cogitatōmbo·n·im
pij imēcogatō erit Dz q̄ritur an mala nra relucēant i eēncia dīna
sicut bō Et videt qr n·qr q̄ in eēncia dīna relucent·et q̄ de? in es
sencia sua recognoscat sut ibi·ꝑ mala mā n sut in eēncia dīna·nec
per essentiam·nec per similitudinem·Contra deus est iustus iu
dex·et punit peccatores propter mala cogmita·Igitur respon-
det richardus·de media villa·super magistrum in tercio suo
distinctione·tricesimasexta·Qz si deus approbando mala non

nouit · certissie tñ nouit intuenda ea Dñ Iob ad deū loqns c. vlt.
dicit Nulla te latet cogitatō · nec tñ intēdebat ibi de bō ℔ec d
mala · qt tñ malū sub rōe mali q̄ malū est p̄uatō ē · igit̄ ideam ñ
hz in deo ℔ cognoscitur p ideā bom · sicut tenebra p cogtōz lum
vt vult aug · de diu · no · c. vij: dicēs Lux ℔m cām in seipsa tēbra
rū cogtōm pambiuit · ñ aliunde videns tenebras q̄ a lumine Et
iō qñ dr in oppositū q̄ malum ñ est in deo ꝛc · dicit rich · q̄ q̄ris
malicia ñ fit in deo nec p eīciā nec per similitudinē ꝑticā. tñ fi
militudo bomitatis sibi oppositē p quā cognoscit̄ est in deo ¶ Ps
¶ Secūdo dñs iudicabit locutōs oris Nā nl erit locutū cōtra di
uuam voluntatē de q̄ hoies ñ opeteat reddere rōm Et ℔ē q̄d
ipse dñs dicit Mat · xij · Dico āt vob q̄ oē verbū ocōsū qd locuti
fuerint hoies reddent rōm de eo in die iudicij Ex verb tuis tu
stificaberis · et ex verb tuis cōdēnaberis Considera igit̄ o pctōr q̄
lē rōm reddere poteris de multis verb ocōsis vanis et scurrilib
detractōmbo et blasphemys ꝛc · De q̄bo oībo g̃ auit̃ pumeris · d
g̃ ad exhortatōm p̄s · phibe linguā tuaz a malo · et la · tua ne lo
do · Naz natura linguaz ī custodiā posuit · ī eoq̄ q̄si duplā mu
ro claudit̄ osseo et carneo · ad oñdēdū q̄ suma custodia hīda
et añq̄ op? suū exerceat q̄ duplex examinatō p̄cedere debat
mo · n · dz cōsiderare an fit iudicū ¶ Secūdo an fit expediēs Et ille
due vie per q̄s ℔mo transire dz · de q̄bo in p̄s · Dixi custodiaz
as meas vt ñ delinq̄ in lingua mea · posui ori meo custodiaz
¶ Dñ abbas paph? sicut narrat̃ in li · ix · hist · ē partite · cū eēt
teris · accessit ad q̄ndaz vt addisceret · et cū deuenisset ad istū
Dixi custodiam vias meas ꝛc · dixit se satis didicisse · nec oz vlt
ra? addiscere si illam lectōm posset bñ scire ¶ Dñ Ecā · xxxv · Beat?
vir q̄ habitat cū mulere sesata · et q̄ lingua sua ñ ē lapsus · et iō bñ
insesatus ē et misē q̄ nimirū linguaz relaxat ad bba inania sic d
ues q̄ hac de cā iusto dei iudicō in lingua cruciabit̃ in flamm
infernalibo Luc · xvj · Tertiō dñs iudicabit oia opa nrā tā omiss
q̄ omissa q̄ oia manifesta erūt añ eū añq̄ sniaz pferat ozra pc
catorē Hic em iudex ordinari? dictare sniam ñ dz cōtra reū · nis
cōuict? fuerit p legittima documenta · á p eundēdam facti · aut p cō
fessionē ꝑpam · aut testes · à instrā vt dr ex de cōst · eccia sē ¶
¶ Hic iudex xp̄s cōtra nullū dabit sniam damnatōis misi p eund
dēdam pfcōy · et per ꝑpam cōfessionē pctōy pctōz oīdat̃ q̄ia
in tua cōscia q̄si instrō notificabunt̃ in cōspcū iudicis et oīm ali
orum hominum · licet antea fuerint occulta Luce · xij · Quod in
tenebris dixistis in lumine dicetur · Huius etiam exemplum

hēm? de dō· q̄ tā adulteriū q̄ homicidiū occultissīe perpetrant
ci bersabea vxore vrie et vria· et statiz p? ea misit ad dñz nathā
dicens Tu fecisti abscondite· ego vero faciam verbū istud in cō
spū omnis isr̄l et in cōspū sol· et sic p pēaz manifestam declara
bo culpā tuam Et sic p penā manifestam dtegit q̄ qz pctōr hz
quōcūqz fit in pñti· saltē in iudicio ñ pt latere Vñ Anst· i suis me
ditatōmbo· latere ē impossibile apparē intollerabile ℣ Ps ℟ hz
dubitat an pctā per pñam cōdonata: sint eī in iudicio reuelan
da et videt q ñ· qr qs tectū est videri ñ pt· ꝯ pctā p pñam cōdo
nata sunt tecta: sicut dicit glo· super illud ps· Beati q̄z remisse
sunt iniq̄tates ⁊c· In oppositū ē glo super illud j. Corin· nij Ma
nifestabit cōsilia cordiū glo· dicit q gesta et cogitata bō et ma
la tūc nota erunt ōmbo Ite ber· tractans illud idē vbū dicit Cum
ctaqz cuncton cunctis archana patebunt Ad hꝯ cōcordant oēs
doc· scē ecclē· q oia tā bona q̄ mala nō erunt ōmbo Et rō est ad
manifestam liberatōm dim iudicij declarādā· qr oñsio maloruz
in bois ē ad manifestatōm dine mie prius impense Sicut si rex
dimittit tibi cētū lib· p vno obulo· ñne si gtus eēs narrares bñ
ficiū reg ōmbo amicis tuis dicēs eis· regratiami regi p me intā
to sibi tenebar et p tanto michi remisit Eodē ār mō p pctō mōr
li merebaris pēaz et naz et remisit tibi p pena tēporali· q̄ nullaz
copatōm ad penaz et nam hz· multomag illud bñficiū debes vel
le manifestari Oñsio vo bonoz ad manifestatōm iustitie· vt vi
deat q nullū bonū manet irremūeratū· et econtra in mal erit oñ
sio malorz ad manifestatōz diuine iustitie· tūc p mētis oñsio bo
norz ad manifestatōz dine mie p̄tis et pmiantis Hec tñ oñsio
nec erit in infamiā l vendictaz ꝑ ad grāz actōz in boīs et ad di
gl̄az saluantis Vñ ij· Corin· v Qēs n· nos manifestari oz añ tbu
nal xp̄i vt reddat vnicuiqz ꝓpria corporis put gessit siue bonū
siue malū Ad arg· dōm q pctā dicit tecta q ad erubescentiā ñ q
ad sciaz· q̄ntū ad punitōm ñ q̄ntū ad cognitōm Vñ ex q̄ q̄libet sāus
gaudebit de liberatione tua a peccato· magna materia gaudij a
beatis subtraheretur· si ignorarent gratiam tibi factam Et ergo
deus sicut potest facere ignem approximare cōbustibili sine obu
stione et suspendere causalitates rerum q̄n vult Sic potest face
noticiā peccatorum tuorum in singul· et q tu idē sāas sine erube
scentia et alij sine scandalo vel vituperio

Tercia ps inq̄ xp̄s iudeis declarauit sna pas
sionē p eos in cruce inferēdam dicēs Cū exaltaueritis filiū hōis

sc̄z in cruce · visa gl'a mea: quā sūp̄le oñdā resurgēdo · ascendō
do. tunc cognoscitis q: ego sū xp̄s · i · messias vob ex lege p̄mi
sus · tūc aliq̄ ex vob in me credent · cognoscētes q: ego sū filius
dei · q a meipso michil facio ꝟ sicut docuit me p̄ q̄ verax ē sic facio
N ¶ Moralit̄ in hac pte instruimur q̄lit̄ hō rōz suā exaltare a
eleuare dz ad cognōscendū occultorū supnaturaliū ab istis sensibilib
Est nāq; magn̄ dra in hōiez saentē · et sapientē · et hoiem ignaz
et ignorantē · q: saens et intelligens cōuenienter ꝑ dz hō ap
sibi cōpetat ꝑ diffitō hois q̄ est aīal rōnale · i · aīal qđ vult
ne · ignorans āt et soluz sensualit̄ viuens vt brutū · n dr ꝑ
nale · ꝟ sensitiuū q: solū sensibilibo vt alia irrōnabilia vit̄ · et
ꝑ brutū q: caret rōe · dz ḡ filius hōis ad ꝟ studere · vt et ip
exaltet̄ ad rōm · et sciat et intelligat q: ꝑm Egidiū de roma
logo suo sup elenchoz · ab hūana natura degenerat q̄ scire et
telligere n affectat Est n · ignorāda mr̄ cūctoz errorū vt dr
can · di · xxxviii · c. ignorāda // O ¶ Oportz ḡ filiū hois ab ig
rancia ad sciam et rōm exaltari vt cognoscat // Dico nanq; ꝟ

Paganoz vanitatē — p rōm cōsiderare paganoz vanitatem
Judeorum cecitatem — Nā vanitas eoz pz ex eo · q nulla rō
xp̄ianoz veritatem — p babilū · vel tēptatōe carnali peccauer
peto ydolatre · ꝟ q: oīno euanuerūt in sensibo suis · obscuratū ē
insipiens eorū et ydola coluerunt · aliq̄ solē lunā q alia sidera
q̄ ignē sicut chaldei Nā sicut in q̄busd dā histo · scholast · inuen
caldei ignē adorantes · ad hoc ēc alios cogebant p modū ius
obtulerunt q̄buscunq; negantibo ignē et alijs deum colentibo p
gnam · ita q: si deꝰ eorū ab aliq̄ vincereture · eꝰ cultura admitt
rent · si vo ignis q̄ fuit deꝰ eorū aliorum cōsumēt ydola · ipsi ad
ignē colendū se sp obligarēt Isto audito canopei in egipto q
ydolū beli coluerunt · deposuerunt de capite ydoli sui coronā a
ream · et super caput suū quoddam vas testeum posuerunt · e
illud multis foramibo pforauerūt · et cū cera obduxerūt Deu
rūt igitur caldei ad illd ydolū examinandū · posuerūt ignē · et sta
tiz in foramibo cera liq̄fca dñdit aq̄ et ignē extinxit · et sic pualu
rūt ydola canopi eꝰ daz ciuitatis egipti · et illi pmissi fuit deiect
ydola suis Sic tali mō q mltis vanitatibo exercati deū verū n coluer
Vñ sap · xiij · vam sunt oēs hōies in q̄bo n fuit sc̄a dei · et de his
q̄ videntur bō · n potuerūt intelligē eū q ē · neq; operibo attendē
tes ascendētes agnouerūt q̄s eēt artifex · ꝟ aut ignē · aut spūm a
aerē · aut girū stellarū · aut mimiaz aq̄ · aut solē · aut lunaz rōnis
bis terraruz deos putauerūt In quibo verb sapiens reprehendit

Fatuitatē gentiliū pbor. de eo q̄ ñ cognouerūt deū eē mūdi cre
atorē Cum em effect? deducāt in noticiā sue cāe. et ipsi totaliter
fuerunt occupati ad inuestigandā cās rer. in h̄ culpandi sūt q̄
ad p̄mā cām deuenire ñ potuerunt ℣ Dor q̄uē est q̄ pbi ad
cognoscendū deū esse sufficientes ñ fuerunt cū nec xp̄iam q̄ soli
q̄ deū eē. ñ ē per aliā rōz demrātū hucusq; nec deū eē creatorē
mundi. h̄ q̄nq; ad deū innocentē se h̄nt. et rōz naturalē exercēt
studēdo. nec diuine grē obicē p̄bēt de? eis sufficiēt sun cōicabit
noticiam. sic q̄ eis sufficiat ad salutē Exempla de h̄ habent. de
cornelio cui missus ē petrus. de paulo cui missus ē ananias qui
sic se disposuerunt q̄ reuelatōm et inspiratōm de vno deo meru
erunt hr̄ē Et iō dōm q̄ sit culpa hoīs q̄ hz vsū rōnis. si nunq̄ e
uenīat q̄ noticiā 8 deo hēat saltē q̄nta ē necc̄ia ad salutē Dico se
cūdo q̄ oz per rōm cōsiderare iudeoz cēatatē Nā pagani vel gē
tiles lege nature viuētes fm sensū satis mirabiliē errauerūt ido
latrando Infeliq? tñ iudei q̄ altius exaltati vt hoīes vtētes rōe
et lege diuina directi errauerūt. auertētes se a vero deo et vnio
ad ydola vana et ficta. et ad opa manuū suay Vñ sap. xiij Infe
lices sūt et īmē mortuos ñ est spes illoz q̄ appellauerūt deos opa
manuū hoīm auz et argentū ⁊c. ℣ Q Et merito dicunt īfe=
liq̄ eē Infelix q̄ pauca sapit spernitq; doceri Infelix q̄ mlta sapit
et docere Infelix q̄ rēa docet operat̄q; miq̄ Et oībo istis
modis iudei ydolatre infelices fuerūt Primo q̄dē q. cū pauca sa=
perent de deo. spreuerunt deū per illa inuestigare. et sic se et su=
os docere Itē q. cū multa rēa docerent de lege. legē tñ ñ seq̄b ā
tur. imq̄ ydola muta adorando Dico tercō q̄ oz exaltari filiū ho
mims per rōm ad veritatē xp̄ianoz Non em sufficit xp̄iano sta
re cum paganis in sensibilibo. nec cum iudeis in legibo h̄ oz eum
super sensus et leges in adoratōe sua exaltari. vt ymaginē qđ ip
se venerat̄ ñ vt pulcz. p̄ciosū. aureū vel argenteū. et huiōi ho
noret. h̄ per rōm ymaginata et figurata cōsideret. ad q̄ istū hōrē
referat ℣ Vñ adoratō et honor q̄ crucī exhibet. ñ refert̄ ad
ipsā crucē in se. h̄ in passionē in ipsa figuificatā c? ipsa signū exi=
stit. a q̄ totā sanctitatē assumpsit quemadmoduz adoratio yma
gims b. virginis. ñ ad materiā illā. h̄ ad figuram quam signat
refertur fm q̄ honor sibi exhibitus ad ipsuz q̄ est ex ipsa incar
natus reducitur. fm etiā istum modum ista certamina sanctoz
impatientibus depicta honoranda sunt. q̄ntum ad fortitudinem

et zelū virtutis eoꝝ ad gl̄iam dei · et illa dz eē intentō adorātis
alias ydolū vt pagan⁹ adoraret et peccaret mortaliē ꝓz aut et
clesia admittit adoratōm ymaginū · cū tñ de⁹ ꝯphibeat in leg
Exo · xx · in ꝑmo mandato dicēs Nō facies tibi ymaginē vel sculp
ptā similitudinē · si ꝯphibitū ē ymaginē fieri · multomag adorari
Dicit do: Bonauen · in iij · suo sup mgrīm di · ix · q ymaginum
troductō in ecclesia ñ fuit absq; rōnabili cā Primo ꝓpē rudita
simpliciuz vt simplices q̄ nesciunt scꝑturas legere · i hmōi pictu
ris tanꝯ in scꝑturis apti⁹ possit sacrā nrē fidei legere · q; hmōi
ymagines sunt lrē laycoꝝ · vt dz de cō · di iij · platū Deinde ꝓpter
ter tarditatem affectuū s: vt hoies q ñ erātanē ad deuotōem m
hijs q̄ꝯ nob⁹ rps gessit · dū ipsa aure perāpiūt · saltē exāctus
dū eadē in figuris et picturis tanꝯ pñcia · oculꝯ corporeis cernū
plus em exātatur affect⁹ nī p ea q̄ videt · q̄ꝯ per ea q̄ audit vnd
Oratio Segmus irritant aīos dīssa per aures · q̄ꝯ q̄ oculꝯ subiecta
fidelibo · et q̄ ipse sibi tradit spectator Tercō ꝓpē meorie labilitē
tē · q; ea q̄ audiunt solū facilius obliuiom tradunē q̄ ea q̄ vid
tur Nā frequenē verificaē illud im multis qb⁹ dr · q̄d intrat p au
ē vnā exit per aliā ꝓterea ñ ē seper pstō q̄ bñficia nob⁹ prestita
ad meoriā reducat per verba iō dispensatōe dei ordinatū ē · vt p
magines fierent preāpue in eccles⁹ijs · vt videtes eas recordēt d
bñficiis ipenb⁹ · et sōꝝ opeꝝ et virtutūꝑto c⁹ ofirmatōe narrat
Damas · duo Primū q̄ q̄dā hist · refert q̄ dñs nī abagaro rex
q̄ per pictorē misit ymaginē · dñi figurare · q̄ ꝓpē facies eius ch
ruscatōm ipeditus · vestimentū ꝓpium faciei diuine supponēs
in vestimento illo suiꝑsius ymaginē absterhsse et ita aptenū a
bagaro misisse Et itez accepim⁹ Lucā euang · depinxisse dñm
mrēm eius Et sic pz q̄ ñ sunt adimuentōes · ꝗ sunt diuīe trādit
ones et apl̄ice sanctiones Ad arg · dōm q̄ ꝯphibitū fuit p eo typ
in q̄ de⁹ naturā hūanā ñdum assūpsit · tunc em de⁹ cū oīno spūs
essz infigurabilis erat · et iō ipsū sic figurare · error erat ipietas
Vñ damas · q; deus ꝓpter viscera mie sue factus est homo et cū
hoibo cōuersatus est · miracula fecit · passus est · crucifixus est ·
Hec ad memoriam hoim scripta sunt · q; ad nostram doctrinā · q
vero non omnes noscunt lrās · neq; lectiom vacant · patres de
creuerūt velut quosdaz triumphos ymaginibo describere ad fol
cem memoriaz ¶ Sed cur ñ adoramus hominem q̄ repre
tat ymaginem dei · vel alias res viuentes vt lapides ligna · que
ducunt eos in deum per vestigium trinitatis · ¶ Dicendum
igitur q; res aliqua non adoratur ratione nobilitatis quam in

se hz ß ōe nobilitatis quā figt Et si quedā sunt q̄ nos induxit per ymaginē vel vestigiū in deū. qz tñ p̄napalit nō sunt īstituta ad huiōi repñtatōes ·sicut ymagines et picture · ideo talia non adorabim? ·Cū g̊ exaltaueritis filiū hois · p tōez o g̊scetis hec oīa

Feria tercia post Remiscere

Vp cathedrā moysi sederunt scribe et phariseī Omnia igit̄ q̄ dixerint vobis facite ꝑm vero opa eoꝝ nolite facē Mat. xxiij· ¶ Ꝓbs dt vj. de aīalibo q caput ē subtilioris et ꝑoris sāgui nis p̄ ceteris mēbris vniuersis Q̄n igit̄ caput ex ipulsione sāgui nis egrotat· cetera mēbra dolēt Sic capita tā spūalia q̄ secularia tis Cuj? tō ē· qz sicut caput modico ipulsu alia mēbra ꝑturbat· sic ꝑlatus suo malo exēplo multos trahit ad inferos· di· xl. Si papa V̄n Cōrā· in q̄dā apparatu uius Tal̄ nāq; in ordine vita fit abbatis· vt in omn̄ p̄ cunctis subditis semp polleat scitate· Talibz igit̄ ꝑlatis in verbis et factis ē obediendū· scandalos āt vt sunt scribe et phariseī in verbis tm̄ et non factis· sicut dñs dt in verbis ꝑmissis. Queunt̄ an subditi teneant̄ suis supioribo in oīb obedire? Dico sine arg· cū doctoribo· q virt? et efficacia ꝑce pti ē· q subdit? de necitate obediat precepto supioris vel ꝑlati alis peccat mortalit̄· vt hz xj. q· iij· si āt. Hoc autē intelligendū quotiēscūq; ꝑlatus precipit iustū ꝑm deum· et ꝑm officiū q̄d ꝑ napalit dz exercere circa correctionē et salutē aiaꝝ Si autē aliq̄d ꝑcipet q̄d esset extra deū et salutē aie· nullo° esset obediēduz ¶ Q̄ma vt de act· v· et ex de ma· q obe· cū in eccīs· Obedire deo magis oportet q̄ hoibz Exēplum hz? habem? j. Machabe· ij· vbi dr q̄ Anthioch? rex mīsit libros p nuncios in hierl̄m et in oēs ciuitates iude· vt sequrent̄ leges gentium et ꝓhiberēt ololocau sta et sacrificia fieri in tēplo dei· et ꝓhiberēt celebrare sabbatū et dies solēnes· et coinq̄nari scā· et scīm ꝑl̄m isrl̄ et iussit edificare aras et tēpla· et idola et coinq̄nari aias eoꝝ in oīb īmūdicijs· et quicūq; non facerēt· morerent̄· In q̄bo tñ Matathias obedi re nolut: dicēs Et si oēs gentes obedūt regi arthiocho vt di scedat vn? q̄sq; a ꝓtitate legis patꝝ suoꝝ et assentiant mādatis e?· ego et filij mei et frēs obediem? legi patrū nr̄oꝝ Similit et sci fecerunt q̄ anteq̄ preceptus ꝑncipū obedirent adorādo ido la mortē sustinuerunt Sic q̄n ꝑlat? ꝑcipit h̄ q̄d ē ꝓtra salutem aiaꝝ et ꝓtra deū· sic frequent̄ fit· subdit? ñ dz obedire· imo potiꝰ

mœrē eligere q̄ in illo obedire Illicita em̄ nō obligant · vt hic
sti · de man · p̄n · C. illud: dz ibi · illud q̄z obligatorū ñ ē q̄ ois
bonos mœres ē · et ḡ vt dz j. reg · xxij · Ad p̄ceptū saul fuer ne
luerunt occidē · lxxv · sacerdotes in nobe · q̄ erat auitas sacer-
tū · q̄ in hȳ non habuerunt cōnabilē cām occidendi · ¶ Et
est cā cōnabilē · vt aliq̄s excusetur ab obia · p̄t dicit hz ex de cele-
ptis · si qñ · p̄pter capitales inimicicias pauptatē · infirmitatē · de
bilitatē · vel q̄ sine scandalo vel mag̃ dāno vel incōmō exeq̄ non
p̄t q̄s mūgiē · si sbdit? hz huiōi cām ñ obediēdi · eā tñ significa
re et exponē dz hūilē superiori p̄apicti si p̄t · si āt ñ p̄t · p̄sumit de
de p̄lato vel supiori cōnabili et pio q̄ non intēdat eū artare inde
bilē ad obediendū · ¶ Quantū ad p̄secutōez et expositōez euā
gelij Dic̄ hēri ecc̄a ōminādo p̄hibuit inferri trāsitū sic hodie p̄
mit viā eq̄tatis q̄ gradiē in celū · Et sunt tres p̄tes · In p̄ma tra
ctat de bono iustitie et eq̄tatis · vt seruetur in principio
¶ In secunda manifestatur periculum vanitatis · vt vitetur · ibi ·
omnia opera suorum
¶ In tercia cōmendatur plantarium humilitatis vt regnum lucre
tur · ibi · vos autem ꝛc̄ ·

Quātū ad primā p̄tē circa litterā ē sciēdū q̄

a tpe moysi de voluntate et ordinatōe dei · fuerunt ostituti ix. ꝺ
nes etate: more et scia p̄fūi q̄ ai moyse habuerunt regimē et cura
ppli et moyses sup eos · ita q̄ in vniuerso erāt lxxj · q̄ dicebāt
iudices ordinarij · et ad ipsos fiebat cōcursus in dubijs et ardu-
is causis nec aliq̄d tractabat̄ sine eis · q̄z determinatio p̄ legē
habebat̄ · quā trāsgredi nemo audebat De quibus dz Nūc · xi ·
Trāsactis igit̄ tpibo iudices isti p? mœrē moysi · remissa eqtate
te et inualescēte iniustitia et auaricia · sedentes sup cathedras ·
aucte iudicādi et docēdi pplm multa p̄peruerūt · ipsi aut̄ non re-
cerunt et ideo dicuntur scribe q̄ phei q̄ videbantur in pplo magi
periti et iusti · qui tñ erāt īperitissimi et iniustissimi · Cum igitur
bñ docerent et mael viuerēt · dixit ibs Omnia q̄ dixerint vobis
facite ꝛc̄ · ¶ p Moraliē est notādum q̄ sicut in veteri lege hab
bebantur ordinarij iudices sic etiam in noua lege sunt iudices ta
in statu spūali q̄ seculari · qui hñt in scitate et iustitia sanctam
et immaculatā iustitiam exercere Est em̄ de iustitia sicut de quo-
dam lapide dictus iaspis · de q̄ dicit autor lapidarij · c · nij · q̄ hz
illas ꝺditōes Q̄z si munde et caste geratur · facit potātem iusti
potētē et sanū Et ex hȳ ñ exercet virtutē suā misi icludat̄ argento

Et si gestans dat falsū iudiciū pdit oīno suā virtutē Sic eē iu
stica hītē·facit tutū et sanū et fortē·puer·xij·Nō otristabit iu
stū q̄cūq̄ ei acciderit Si āt ille q̄ debēt eā otinue portare·fecerit
falsū iudiciū statim pdit meritū suū. et adq̄rit mortē et dānatō
nē Ezech·xviij·Si iust? auerterit se a iustica sua·i·puaricatōe
q̄ puaricat? ē·et in pctis suis moriet·Vñ Aug·et allegat xj.q·
iij. Quicūq̄ aut osanguintate aut amicicia l' hostili odio l' mi=
macis i iudicādo duat puertit iudiciū xpi q̄ ē iustica et fructū
ipi? vertit in amaritudiez dānatōis ¶ Z ¶ Qui gvolūt mortē
fugē eternam·et vitā eternam secure possidere dīt habere·

Eqlitatē in iudicādo
Pietatē in corrigēdo·
Rectitudinē in docēdo

Dīt nāq̄ pmo iudices hrē eqlitatē i
iudicādo q̄ ñ amore carnalū amicoz
vel fauore ebuētū l' timore potētū iu=
stica puertāt Nam hijs q̄tuor modis fm greg· iudiciū puertit
Prio timore dū metu alic? ptātis veritatē loq̄ ptimescim? Cupi
ditate dū pmio alic? aīm corrūpim? Odio dū otra quēlibz adū
sariū molimur Amore·dū amico l' ppinq̄ otēdim? ptāte Nā sic
sol eqlit stat in medio planetaz·et suū lumē eqlit diffundit im
eos·sic eē iudex dz eē media psona im reū et actorē aīcū l' imm
ci puū et magnū·paupertē et diuitē m q̄s eqlit dz diuidē lumē
veritatis et iustice·Deu·j·Sive ciuis sit sive pegrin? nulla erit
distantia psonaz·ita magnū iudicab vt puū Figurā h? hēm?·
Deu·xvij·vbi dz q̄ dñs pcepit Qz si aliq̄s leuita venerit ad mī
strādum in tēplo de aliq̄ lōginq̄ ciuitate: alij qui pus ibi erāt dīt
eum recipere ad eandē portōez h? ē eqlē iustica m ei facere auz ce
teris ¶ Z ¶ Sic vere adhuc deberet eē q̄ iustica eqlit exneis a
intraneis pauperibo et diuitibo charitatiue diffunderet·Sed vt
pchdolor oppositū fit·omunit mō im iudices nullā virtutē iu=
stice exercēt misi instar·tafpidis muoluant auro vel argēto Qñ
cunq̄ em cā paupis sit clara ñ expedietur nec absolutur in cu
ris dñoz nisi man? pcuratoz et iudicium argento mūgatur·
Vñ greg·vt hz in can·xj.q·iij· Qui rec: inquit·iudicat·et pre=
mium remuneratōis expectat·fraudē in deum ppetrat q̄ iustica
hz·C·de pena iudicis qui male iudicauit·l·j.q̄ in q̄cunq̄ ca·fi=
ue publica siue puata siue fiscali·cuicūq̄ data fuerit pecunia vel
iudicia vel pcuratori siue aduocato: q̄ is qui dedit siue sit actor·
siue re? q̄ amittit actōez·i·ius pseqndi in iudicio qd sibi debet
Et iudex fm host·et ray·qui tulit iniquā sīam malo dolo scie
ter·puta si fiat timore·amore·odio·siue cupiditate siue aliq̄

alia cā teneť leso ad ōmne interesse. i. satisfacere de oi dāno ex
cepto. nīsi iste a q̄ corrupt? ē et p q̄ tulit līaz intulstam. posset
induci ad integrā restitutōez Et ei preter restitutionē dz ipom q̄
uis pīna Dñ Inno. in noueť. de sen. et re iudi. Cum eterem. Sy
iudex eccāstic? ordinari? vel delegat? otra oscias in guamen p
tis alteri? in iudicio q̄cq̄ fecerit p grām vel per sordes. ab exer
tione officij per annū nouerit se suspēsū. ad extimatōem litis p
quam leserit. nīhilomin? odēnand? Et si durāte suspēsōe inge
rit se dīnis. irregularis ē. et ī eo sol? papa dispēsat / b Ex
cundo iudex dz hrē iusticiam in corrigēdo vt scz pie et charitatiue
corrigat scz q̄ n̄ fit nīs seuer?. nec nīs virtuosus. ꝫ vt dr xlv. di
Sunt nunq̄ Vnum ad rei q̄ misceat et tēpet vt cōtumacibo im
petis seuerītatē pemīxtibo vero benignitatē oñdat Nam firma
mētū ꝑm naturales ē celerimi mot? et velocissimi. ꝫ ei adiuncti
sunt vij. orbes. vij. planetaz. otrarij mot? et dīfi. qb⁹ vtiq̄ recte
pulsū ē a natura vt otrarietas mot? planetaz. motū firmamēti
raperet et tēparet qđ si n̄ faceret tāt? essꝫ firmamēti impet?. q̄ to
tā mundi machinam inflāmaret Dic ergo iudices et rectores ad
sint vt oiter ad vindictam et iracundiā pūnites et velociores ipsi tā
secū hrē dñt pietatē et mansuetudinē. q̄z motu otrario eorū im
pet? tēperet. Dñ narrat seneca in li. de clemētia. de q̄dam q̄ ne
tū studuit ad hostes destruendum. et dum n̄ posꝫ q̄ndaz vinci
cōsulunt vtiliē. q̄ dixit ei. fac vt media q̄rbi vitata remedia n̄ p
sunt tēptāt otraria Dic si crudelitate michil adhuc fecisti. tēpta
nunc clemētiam et igīsce illi. qđ et factum ē. et hostis pacificat?
ē Dic superiores a iudices sbditos corrigē dñt. in mia et clemē
tia. q̄. vt hī xxvj. q. vij. alligant Citi? reddit cō in extremo iu
de mia q̄ de crudelitate. legit Hest. xiij. q̄ rex maxim? artaxer
ses ab india vsq̄ ethiopiam cētū et xxvij. ad duabo et ynapibo p
uincias subiugauerat. q̄s nolui abuti magnitudine sue potētie
sed clemētia et lemtate gubernare. sic q̄libet p̄mor eē dz ad mise
rēdum q̄ ad puniēdum / c Tercio iustitia dz hrē rātudini
in docēdo Dñt em subditos docere veritatis ogmtōez. vt sciant
necāria ad salutē orare et ieiunare. et hꝫ q̄ ad spūales Seculares
vero statuta et ordinatōes q̄ sunt ad dei hrē et morez hominum
imponere. sicut sunt phibitiones ludi. blasphemie. adulterij. et
huiōi et in eis dē exēplariter eis precedere q̄ ꝑm scm euangeliū
Qui fecerit a docuerit. ꝫ magn? vocabitur in regō celorū Dz et
pchdolor superiores. qui dñt esse alioz rectores. sunt subditis
insipientiores iponunt em subditis onera iportabilia. dignū id ē

minimo conatu nolunt ea mouere et sic frequēt faciūt subditos desperare. Exemplo camelū l' azini q̄ si plꝰ debito gūaē et oneratur solet totū renuere: sic ec̄ filij isrl̄ īmoderate afflicti i oneribꝫ et opi bꝰ egiptiōꝝ īpatiaz opabant et tādē a dño liberati totū renā ebant Exo. j. Quare ꝺz de illis superioribꝫ Lu. xj. Oneratis ho mines oneribꝫ q̄ portare nō pnt Dūr em̄ superiores facē more re ctoꝝ. q̄dum ec̄ manꝰ p adiutorio ad biḡ l' q̄drigaz apponunt eq̄ vel alie bestie magis voluntarij sunt ad trahēdum de palude Uñ legiē in vitaspa. q̄ q̄daz abbas fuit q̄ sub se q̄nq; milia mo nachoꝝ hūit. ꝫ q̄siuit a q̄dā viro sapiēte q̄d debēt facere vt oēs salui fierēt Rñdit sibi ille Quid q̄d vis vt alij faciant pmo fac. eo q̄ cepit facere a docere Actuū. j.

Secūda ps in q̄ manifestatur piculū vanita

tis. ibi oīa opera Nā velle videri in homis ꝑ gl'az dei ē merito tis ꝫ ꝑ ꝑtā gl'az. ē damnosū Vnde pbei q̄ vt viderent ab hoī bꝰ iusti et virtuosi q8 rñ nō fuēr. dilatabant philacteria sua Phi lacteria ꝑm Hiero. erāt q̄dam carte. in q̄bꝫ scribebat decalogus mandatorū. et pbei ponebant illas cartas in capite in modum corone. per q8 significare volebant q̄ legē dei hērēt sp in mēo. na. de ꝫ Deu. vj. Pbei igitur vt viderētur p ceteris religiosi et deuoti. plem? fuantes legē. sibi philacteria magis lata et grossi ori trā faciebant vt magis apparerēt. et sic ea dilatabant. male i telligētes illud Deu. vj. Q̄ illa portāda erāt in manu. nō carnis sed operis. et int̄ oculos nō corpis. ꝫ cordis per iugē meditatōez Christꝰ at oñdit eoꝝ superbiam et ambitōem in tribꝫ Primo quō tōe superbie q̄rebāt pmos acubitꝰ. i. pora loca mēse. vt in cōui uns ꝑ melioꝝ fercula et maiorē honorē Secundo in synago gis et locis sacis. vbi quemebat ꝑs ad audiēdū legē. abi cathe. dras pmas. i. sedes dignores. vt apparerēt principales a pāpti et vt pmas oblatōes reciperēt ꝑ auariciam Tercio in foro. i. in loco patēti pmas salutatōes cupiebant et sic voluēr ab hoīb? salutari et vocari rabbi. i. mgr̄. Dñ crīs. volunt vocari. sed non esse. nemē appetūt et effectum negligunt Sz nota q̄ dignum ē sed illam nō sibi: sed deo offerre dñt cū grāruactōe. q8 si nō fece et ogruū. vt superioribꝫ et frātis et religiosꝫ reuerētia exhibeat: unt pbei et ambitiosi dicuntur q̄ suis meritis attribuunt. q8 so lum grā dei acceperunt // D Moraliter est no. q̄ hodie multi hūtur files pbeis superbi gloriantes de domis datis ex grā. q̄si

ex meritis suis. nō attēdentes q̄ntā cōtumeliā et irreue-
facūt oia ex grā trībuēti Nam ex h̄ ꝑ̄ supbiā Nabucho. i
stiā ē mutat? xvij. q. nij. mitor glo. i. m alienatōe sensus. ē
em rosa hūs bonū odōrē et pulcr̄ colōrē. expōita fumo sulph
ris pdit odōrē et pulcritudinē. et pira vel poma cadunt de arb
ribo. sic donū datū hoi qđ expomt̄ hūane laudi. vilescit et amit
tit virtutē a mercēdē. et cadit a dilectōe dei Vñ Fulgēti? ad Ti
odor senatorem. Detestabilis ē cordis hūam superbia. q̄ fact
hō qđ de? in hoibo dānat Sed illa detestabilior. q̄ sibi ēbur ho
qđ de? hoibo donat. Damnabilis ē q̄ sba seculi malevolē dam
nabilior q̄ spūalibo doms superbo efficit Sunt em spālē tra de
na de q̄bo gl'a

Primo nāq; ꝛc. hȳ subjaūt fibi in
Quidam in alta potētia
Quidā in pfunda sapia
Quis in extioi appentia

cōpabiles thesauros. hoies et iūm
ta. castra et villas. ficut arfarat rex
medor. de q̄ dī iudith j. Qui fibi
multas subiugauerat gentes et edificauit fibi ciuitates potētiſſi
mas in potētia exercit? sui. et in gl'a q̄drigar suarū Ex artīb
quo domum suam fundauerat in arena. et super ventū posuit fu
am potētiam q̄ n̄ sustinet super se posita. h̄ oia talia sūt ruinos
Sequitur Nabuch. ē in bello devict? gl'az sit perdēs et regni
Vbi g̣ nunc ē potētia cesaris. q̄ pm? et solus ipatoz noiati sunt cesares quē romam stilis n̄ gladijs ex
adeīt. Vbi nic ē vana potētia neronis. q̄ fugat? a romanis fuit
dentibo acuēs. q̄ seipm per ventrē trāsfodit Vbi nunc ē illa ap
alexādri mag̃ potētia. q̄ sibi totū orbē subiecat. et prin. anis rex
uit. et vltimo a spālissimo amico intoxicat? veneno interijt Vbi
de glorioſe leo imedit. sed dū suam vanā potētiam nō aduerti
sepe in foueam ruit. de q̄ dum exire n̄ possit. collū cathenis sum
mittit ¶ Ergo in potētia illa nullo mō ē gloriādum. h̄ sem
per de casu ē timēdum. q. q̄to status altior tāto casus periculos
or et pfundior. Vñ hiere. ix. Non glorietꝫ fortis in fortitudine
sua Qs osidrās Primot? rex. qui cū floret maxio tigore et po
tētia impery sui. sedile suum in littore maris statuī iussit. et alto
quens mare ait. Impo tibi ne ascendas terrā meam. nec vestes
vel mēbra dñi tui et dñatoris made facere presumas Nihilomin
n? mare ascendit terrā et pedes e? madefecit q̄ facto resilies de
sedili: ait. Sciant oēs hītatores ēre et orb. vanū et friuolū ē re
gnū et regum potētiam: nec regis noīe quēpiam dignū. pre
eū e? nutu celum et terra et mare obediunt Et deponēs coronā
auream de capite. impositit ymagm saluatoris dei. dicēs. Tu

est potẽtia tuũ regnum dñe · nec vnq̃ post capitũ suo reposuit · cũ tñ rex esẽ normanie · dacie et anglie · ¶ Secũdo quidã gl'ant Eccã · j · Omnis sapiẽtia a dño deo ẽ · ẽ vere fatuitas magẽ ẽ et nõ in otrariũ · gloriã hñe de dono alterius? dantis Dic̃ qui gloriatur de tunica p̃ pcio ad diẽ accomodata Unde ap'lus j · ad Coz · iiij · Quid hẽs qđ nõ accepisti · si autẽ accepisti · qđ gloriaris q̃si nõ acceperis? Nã cogita vbi mõ sit sapiẽtia omniũ p̃decessorũ? vbi mõ ẽ sapiẽtia socñis qui p̃nceps pboz fuit · nõne captus ẽ et dãnatus · et veneno iterẽt? ¶ F ¶ Seneca magn? pbs et mgr̃ nr̃ os et in balneo minutus interiit · Nam scia Aristidis per totũ mũ dũ ozbẽ laudat̃ et predicat̃ · cũ tñ mores miserabilis fuit · nã vt refert Greg · nazanzen? Cum aristides in gretia apud mgz pontũ staret · et fluxũ et refluxũ maris q̃si in eo dẽ loco considerareret tutus cãm q̃rẽs nec inuenies · ex indignatõe aq̃ dixit: qr nõ posum capere te · capias me · et sic se p̃cipitãs sũmersus ẽ Ergo heret sapiens in sapiẽtia sua Acãdit parisi? q̃ q̃dam mgr̃ p? mortẽ suam apparuit discipulo suo indut? cappa de pgameno · minutissimis litteris tota plena · q̃ q̃situs ẽ a discipulo · q̃d hz miraculũ de figuret · mgr̃ rñdit · q̃libet hz lrãz plus me ḡuat q̃z si turtim scitos · in q̃bo dies meos ꝺsũpsi · nec possum tibi verbis exp̃mere q̃n germam sup collũ meũ poztarẽ · q̃ lrẽ sunt sophismata curiositato ardoze crucioz sub hac cappa · ita q̃ p vnã guttã sudoris mei possum aliq̃liter notificare Cũq̃z discipulus manũ extẽderet vt sudoris guttã accaperet man? eius perforata ẽ a gutta ferenti · Mox iste scholas loyce derelinq̃ns · ad ozdinẽ cisterciensiũ transiit: dicẽs hunc versũ Linq̃ coax ranis · cras ocnus · vanaq̃z vanis Ad loycã pgo · q̃ mortis nõ timet ḡ · i · otradictõez · Dñs bern · etiam aliq̃s scholas parisius ingressus · scholares aliq̃s doctos lucrifacere? p? disputatõez sek cogat? a mgr̃o vt aliq̃d deberet ¶ G ¶ Qui lz in scholis nunq̃ silogismũ audiuisset · rñdit Audite q̃liẽ dñs otra vos argumentabit̃ · ipse q̃dẽ ꝓponit vob legẽ p maiorẽ · assumet trãsgressionẽ p minorẽ et cõcludet penã eternã · hz mõ argumentãdo: lex quã dedit tibi deꝰ ut · nõ peccabis autẽ hz? p̃cepti p̃uaricator existis et peccas · igit̃ damnaberis Hec cõclusio est valde miserabilis · de q̃ ezech · vn · Fac ozloz qr terra plena ẽ iudicio sanguinũ et ciuitas plena est iniq̃tate Ecce q̃ stulta et periculosa ẽ sapia et scia hz mundi et ḡ derelinquenda

et sapia vera q̄ ē de eternis · q̄ ꝺnistit in deuotōe cordis ē ap̄lect̄
da Vñ b · fr̄ā · in regula loq̄tur fribꝰ suis dicēs · Qz frēs nesciun
tes lr̄as ñ curarēt lr̄as discē · ꝯ attēdant qꝫ sup̄ oia desiderare de
bēt hꝫe spm̄ dn̄ q scām e? opatōez // H Terāo q̄dā gl'ans
in exteriori apparentia · in nobilitatis claritate · vestiū pulcritudi
ne et carnis venustate De q̄bꝰ Osee · xij · Gl'a eoꝝ a ptu et cōfu
ptu · ꝯ vtinā recordarent̄ qꝫ ab vno deo sum? · ab vno pīe · vno
cōapimur vnoꝰ in mīno vtero nut̄mur · et ꝺnili mō morientur
et sepeliemur · q̄ nāq; testa moꝛtuoꝝ gl'osioꝛ · q̄ pulcrioꝛ · q̄ sapi
entioꝛ? Oēs in vnū sit̄ diues et paup Que g̃ ē nobilitas nr̄a · nil
aliud nisi q̄dā hoīs fama ¶ Nōne vide? hoīes viles ditari · et p̄ce
nobilitari et mlutes fieri? Saul boues · et dō oues ausi odiebant
postea ad reges elā sunt ¶ Nā ꝟm pḃm · nihil aliud q̄ virt? ai no
bilitat hoīez · q̄re ꝺr in decre · lvj. di · nunq̄ in glo · et tex · virtus
nobilitat aiaz · virtute remota migrat in exilū nobilitatis hōr.
¶ Nā q̄ natus ex pentibꝰ · prsus aliens a virtutibꝰ · dū tñ ipse sit ma
lus hr̄ vbi s Ite q̄dā ec̄ gloriant̄ de pulcritudine corpis et vesti
tu · Ecā · xj · Ne glorieris in vestitu vnq̄ Quia ꝟm bn · Qui glo
riat̄ de veste · filis ē furi gloriantis de capistro · q? ꝑpt̄ petīt Ado
introduct? ē vestīū vsus · q̄s em̄ latronē ñ exprobrarer gloriāt
de signo p latroc̄mo in frōte infixoꝰ // I Ite q̄dā in crimb
gloriant̄ · vtinā ex ꝑpria et ñ accomodatis: forte calue sunt sca
bie · q̄ sic ēmbo aptūt apparē · nōne absolon p capillos capitis su
spēsus interiit · in q̄bꝰ maxie gl'abat̄ Rḝ · ij · xviij · Dñ q̄dā matro
na diues et pulc̄ mms · ꝑpt̄ eꝝ cōetū multū visitabat̄ · q̄ nulla tur
pia audire volēs · oīb̄ honeste rñdebat Dñ fēm ē · vt q̄ūq; irre
demonē horribilē vidit seq̄ntē se: ad quā visiōez tremefacta · se
cerdoti pure ofessa ē · aq̄ bñdcā crebro se aspḡs nec liberata a tu
to ꝯ lz ad tp̄s eā dimiserit · q̄ venit ad q̄ndā hēmitā · q̄ oōe fuga
p ea añ altare diuinit? illustrat? p revelatōez ait mulieri Si de
mō ap̄li? ad te venerit? dicas ei · O q̄cq̄d in me hēs et inuems d
tuo · tolle · et ap̄li? ñ seq̄ris Q̄ ō cū dixiss̄ apparēti demoni statim
demō cū furia maxia · a cāpiēs capillos cū tota cute capitis · et ōm
cētu extraxit · et eā q̄si semimoꝛtuā reliq̄t Etiā legit de q̄dā pbo
q̄ cū mlierē theatralē ꝺspexiss̄ fleuit et req̄sit? q̄re ploraꝝ dixit
ploro hꝫ aie pditōz et qꝫ ego ñ satago tm̄ placē ꝺo sic illa ꝑlo-

Tercia ps in q̄ instruimur in nobis plantare

hūilitatē · cū ꝺr · vos āt nolite · q · d · vos affectatis ab hoīb̄ vo

ctu magistrū ex superbia et elatōe · quasi pre ceteris fitis pnāpā-
lucres · q; tm vnus talis principalis magister est · i · deus qui pōt
inceri? intellectum illuminare et spēm intelligibilem · et sciētiam
infundere Homo em̄ doc̄etur per alia exteriora signa · ex quibus
formantur in aia fantasmata a quibus intellectus agens abstra
hit spēm intelligibilem Deus autē qui ē verus doctor · mentem
interius illuminat · et veritatem oñdit et impmit · Ex sequenti
xps dissuadet extollentiaz in presidē do · q; ex prelatōe nemo ex
oz; extolli super alterum p̄ ambitionē Qui em̄ maior vestrum
vult esse · s · apud deum · ille erit vester mīster · i · parat? ad oia
offīa et mīsteria humilitatis sm condc̄etiam sui sta tus · Ad
hanc etiam humilitatē induat timore deiectionis future glorie
dicēs Qui se exaltat · s · superbe · hūiliabitur · i · deijc̄etur a gloria
eterna · sed qui virtuose se humiliat · in gloria exaltabitur ℣ R
Moraliter ē notādum q; lectionem quam mgr frequenter repe
tit · discipulus altius et pfundius imprimit · sicut clau? qui freq̄n
ter malleo percutitur · asseri pfundius infigitur Ex actu em̄ mr
tc̄iens iterato fit habitus · ij · et hi · Sic dñs noster et magister
ihs xps volens virtutem hūilitatis cordibus nostris pfunde in
figere lectionem hūilitatis frequenter replicauit · et vt 8z in cañ
di · xciij · dñs verbis et factis exemplum dedit hūilitatis · ℣ L ℣
Reputatur nanq; hec ꝓpositio ter in euangelio · s · h · et Lu · xviij ·
et Lu · xviij Ad inuendum q; quilibet volens exaltari ad eternā
beatitudinem · q; necessario habet tripliciter hanc virtutem
In corde per depressam meditatōez Primo debem? hēre hūi
In ore per discretam locutionem · litatē i corde · q; per illaz
In opere per sincerā operationem · aia dispomr̄ ad diuinaz
ir radiationē · Sicut constat ad sensum q; q̄nto vallis pfundior
tanto in ipsa fit et circa ipsam maior radior aggregatio corpm
celestiū · pter q8 ec̄ sequitur maior iocūdatio flor et fructuū Sic
ec̄ in moribꝰ ē · vt q; hūilitas facit hoiez situ ifimū · ideo maxiaz
adq̄rit diuinor radior influētiam ꝑ vbi radij influētium vniū
tur maximū incendiū diuinarū grār generatur Ergo vera hūi
litas dī in obsequiū xpi ipenditur intellectū captiuat · et ipm ad
diuinū lumen et incendiū pparat · puer · xj · Vbi hūilitas ibi et sa
pientia Et ptholome? inter sapientes phos dixit Ille ē sapiēcior
q; ec̄ē hūilior Quare boe · refert de oso · phie Qz olim osuetū fuit
antiq̄ iuuenes ponerentur ad scholas · examinabantur in vir-
tutibus · et maxime in humilitate et patientia · Nam antequam

introducerentur ad veras scholas · plures poste fuerūt qs opa
tuit eos trāsire · in qz qūlibet fuit pbs vnus examinator posit
Contigit vt quidam iuuenis introduceret · qui omnia examina
pertrāsiuit vsqz ad vltimā portā in qua acutissime examinat
humilitate et patiētia: et cum iam ad veras scholas introduc
beret · eleuatus in corde qz in oīb laudabilit permansit · sub tal
forma qsiuit ab introductore Mgr nōne hūilis et patiēs fu
eum mgr statim expulit et portam clausit · dicēs Si tacuisses
nullam placētiaz in corde de factis tuis habuisses · pbs fuisse
q · d · in verbis tuis ondis qz superbo es et n hūilis corde · iō non
es dignꝰ ingredi scholas pborū · exaltari et magistrari Sic vo
lens ingredi beatitudinē et glorioſe exaltari et luie supnaturalis
grē et gle illustrari · dz esse humilis corde · et de nullo gloriari Si
cut de b · p rē nrō Frācisco legit · qz sp dixit se latrone vilorē · et
interrogatus quare rndit · qz si deus latroni fecisset tātā grāz fo
te plus ea laboraret qz ego · qz fm grām mihi cōcessam non la
boro · et ideo reputo me viliorē Ber · humilitas est suiipsi? vera
gnitō qua homo sibiipsi vilescit Et frater egidius · Si qs esset
sanctior hō mundi et putaret se vilorem de mundo · in hoc esset
vera humilitas ‖ M Secūdo dz hō hre humilitatē in ore per
discretā locutōz · nam per illam humilitatē in ore · aīa purgatur
a vitijs et virtutibo decorat Sicut em cantus quarū auricularum
dulas est valde z delectabilis ad audiendū Sic verba humilis
dnt esse suauia z dulcia vt nullū oātēt vel puocēt ad irā Mollia
em verba z dulcia dura pacificant · et pacē et trāquillitatē pariūt
et obuiant · Puer · xv · Mollis rnsio frāgit irā Figurā hui? hēm?
Iudith · xiij · vbi hz qz iudith humiliter alloqndo ppm iugulat
ut olofernem potētissimū · Hester etiam humiliter alloquens
assuero · aman superbissimū in cruce suspendit Hester · vij · Sic
humilibo verbis pt quis fortissimos vincere et pacificare · virtu
tes cumulare · et dyabolum expellere ¶ Tertio dz homo habere
humilitatē in opere per quā aīa multū fortificatur et roborat qz
sicut inter actꝰ vitiosos plus superbia vituperat · et animaz de
bilitat et pstermit · sicut patet in primo angelo · et primo homie
Sic inter actus virtuosos vera humilitas animam roborat et ele
uat plus · Est enim fundamentum omnium virtutum · et in qua
omnes alie virtutes habent fundari et cōseruari · qz scdm Gre ·
Qui sine humilitate virtutes congregat · est quasi qui puluerem
in vento portat Debet enim vere humilis se subdere nonsolum
superioribus equalibus · sed etiam inferioribus · Eccliasti · iij ·

Quanto maior es hūilia te in ōmib? sicut arbor fecūda q̄ toma
gis abundat fructib? tāto ad trā inclinat se pfūdi? Exēplum
hēm? in speculo vere hūilitatis i b pīe nr̄ō s ffrācis. De q̄ scribit
do bōnē cardinal et doct deuot? c de hūilitate in e? legēda di
ces Tanevt pfē hūilitatis oēz iplēt sciaz seipsū adeo studunt ñ
solū supioribz ꝟ eē inferioribz sbdē q et soāo itineris: q̄ uis sim
plic obiaz p̄mittē solut? erat vt ñ tā q̄ plat? ex auctē papet
hō ñ dēat se oīb p hūilitatē subjcē q hūilitas pāpue ofistit im
subiectōe hois ad deū ꝟ illud qđ debet deo ñ ē hoi exhibendū
vtz in oīb actib latrie: ꝧ hō p hūilitatē ñ dz se hoi subjcē Itē
nulli dz facē id qđ v̄gat in detimētū salutis alteri? ꝟ si aliqs p
hūilitatē se alti subiiciat ꝟ q̄z vergēt in detimētū illi? cui se sub
jiciat q ex ꝟ supbirz l dēnēt Dñ aug st in regula Ne dū minū
ꝟuaē hūilitas regēdi frāgat auctas ꝧ ñ dz se p hūilitatē oīb? sb
jicē Cōtra phili q In hūilitate supiores sibimuicē arbitrātes
dēnāt s Tho in secūda secūde q clxj. Qz im hoie duo pūt cōsi
fectū ꝟ dei ē q̄cq̄d pūnet ad salutē et pfōez ꝟm illud Ozee xiq
Perditio tua isrl ex me tm̄ auxiliū tuū Hūilitas āt sic dem ē p
pe respiat reuerētiā q hō deo subjiciat Et iō q̄libz hō ꝟm id qđ
suū ē dz se cuilibz p̄rio subjcere q̄ntū āt ad id qđ ē dei i seipso ñ
teq̄t hūilitas vt aliqs id qđ ē dei in seipso subiiciat ei qđ appa
ret eē dei in alio Nā illi q̄ dona dei p̄tāpant dr̄ scunt se hz ea
ꝟm illud j. Coz ij vt sciam? q a deo donata sūt nob Et iō abꝧ
p̄udiāo hūilitatis pūt dona q̄ ipsi acepēt p̄ferre doms dei q
aliqs apparēt collata Dic apl's ad eph iiij et aliqs generatōib? ñ
ē agnitū filqs hominū sic ñc reuelatū ē sās apl's e? Sil'r eē h
ñ teq̄t hūilitas vt aliquis id qđ ē suū in seipso subiiciat ei qđ
ē hōis in p̄mo alioquin oportēt vt q̄libz reputaret se magis
pctōrē q̄libz alio cū tm̄ apl's abꝧ p̄udiāo hūilitatis dicat Gal
ij Nos natura iudei et ñ ex gētib? potiores Potest tm̄ aliqs
reputare aliqđ bonū esse in p̄mo qđ ipse nō h; vel aliqđ mali
in se esse quod in alio nō est ex quo potest ei se subjcere per hu
militatē Ad id autem quod dicitur in primo argumento Dicē
dum q non solum debem? deum reuereri in seipso sed etiam
id quod est eius debem? reuereri in quolibet nō tamen eodem
modo reuerentie quo reueremur deum: et ideo per humilitatem
debemus nos subjcere omnibus proximis propter deum
scdm illud prima Petri secundo Subiecti estote omi huma

ne creature ꝓpt̄ deū·latriā tñ soli deo dēm? exhibē Ad scdm
dicēdū·q hūilitas fic̄ et cetere virtutes p̄apue interi? in aia ei
stit·et ideo p̄t hō ꝑm interiorē actū aie alteri se subijcere· sine q
q occasionē hēat alic? qđ ptineat ad detrimentū sue salutis ꝯ
hꝫ ē qđ Aug·dr in regula·timore corā deo platus substrahat? hi
pedibo nris·hꝫ in exterioribo hūilitatis actibo·fic̄ et in actibo ce
ray virtutū et debita moderatio exhibēda·ne possint vergēi de
trimentū alteri? Si autē aliqs qđ dz faciat·et alij ex hꝫ occasiōe
sumant pcti·nō iputat hūilit̄ agēti·hꝫ supbieti·q ille nō scandi
lizat q̄uis ille scandalizet̄. Feria q̄rta p? Reminiscere

HEdēs ihūs hierosolimā assump
xij. discipulos suos secreto·et ait illis· Ecce asce
m? hierosolimā et fili? hois tradet̄ ꝑncipibo sacerdo
tū et scribis·et ꝺdēnabūt eum morte Math·xx· C
Isi·xij·li·et hi·dr q elephas ē aial magnū et forte in rebo bell
as aptū· In hꝭ em̄ aialibo medi et parthi ligneis turribo? colle
catis tāq̄ de muro iaculis dimicāt· Et Arest·nij·de aialib? dicit
q elephātes naturalit̄ benigni sunt·q̄ carent felle· acsdētalit
tñ efficiunt̄ seu qñ nimis puocant̄ vel qñ inebati vino vel sāgui
nis oñsione ad ꝓlīū acuūtur Oñ legit̄ j. Mach·vj·q iudas ma
chabe? hūit prelīū aduersū anthiochū regem Et qñ exercit? ꝑsi
cō parauerūt m ꝓlīū·elephantis oñdēt sanguinē vue vel mori
ad acuēdos in ꝓlīū·et hēbant sup eos turres ligneas firme ꝑte
gētes sup singulas bestias·et sup singulos vivos virtutis·xxx
q̄ pugbant·et bestie erāt armate loricas et armis ad pugnādum
et int? mgz bestie q̄ duxit eā vbi cēdēt de exercitu regis anthi
ochi sexcētī viri Per elephantē spūalit̄ ꝑt deligi hō qui fortis et
aptus ē ad pugnandū ꝺtra ꝑncipes tēbraz et exercitū vitioz·
Est em̄ vita hois militia sup tra Job vij· Hic em̄ hō ꝑm ꝑm
aial naturalit̄ māsuetū·et lz hō fit māsuet?·puocari tñ dz ad pu
gnā ꝺtra adūsarios·qñ oñdit̄ sāguis et passio xpi·et ad ꝑtā
dū onera ꝓceptorū: ad hꝫ hoc ꝓmit̄ passio xpi vt q pugnādo
modo lassati·laboribo? christi cōforentur et acuātur ad patiendā
et ad volūtariā sufferētiā laborū Oñ Liberi? papa·fic̄ alt·i cā
vij·q·j.c·suggestū Fratres kmi ñ vos afflictioms amaritudo a
pie mentis vestre ꝓposito cohercat recedere·considerātes quāta
pro absolutione nostra et liberatione creator dñsq redemptor
noster ptulit·q̄ousue se ꝺtūelys afficiēdū tradideit vt nos a vin
culo ptātis dyabolice liberaret Atrēda? igit̄ quo fili? hois tradi

t? ē principibo sacdotū et morte ēpissā xp̄ē nōs ordēnat? Ut p̄dixit suis discipul̄ in verb thematis. ℣ Querit̄ an in xp̄o fuerit necitas moriēdi? et videt̄ q̄ ñ. necessitas cogit hoiez mori. ꝟ xp̄s nō cogebat̄ ꝟ voluntarie se obtulit vt dr̄ ysa. liij. Oblat? q. ipe voluit Qd igit̄ ē voluntariū necitati ñ ē subiectū. ḡ in xp̄o ñ fuit necitas moriēdi In oppositū p̄s. j. celi ōt. Qz oēs res q̄ gene rant̄ eē corrūpunt̄ et assumunt̄. ꝟ qd̄ quemt oibo exñtibo sub eo dē genē de necitate cōuemt Mori autē quemt vno° oibo generatis hoibo. igit̄ et xp̄o Rñdr̄ dic̄. d media villa di. xvj. sup mgr̄z in. se. dicēs Qz in xp̄o fuit necitas moriēdi q̄tū ad hūanā naturā necitate voluntarie assūpta. ñ necitate coacta sic in nob ē Qz Ad e? intelligēdū ē sciēdū q̄ aliq̄ fuit necitas moriēdi in xp̄o. et aliq̄ ē in nob. q. in nob ē necitas moriēdi xp̄ē opositōez ex otra riis q̄litatibo et elemtis. et xp̄ē demeritū original̄ pcti et p cōposi tōez ad naturā et psonā In nobis em̄ non p̄t psona naturam a morte preseruari in xp̄o vero potuit. In nobis est etiam necessitas moriendi ꝓpter demeritum originalis peccati in xp̄o vero ñ. cū nun q̄ hūerit originale nec demeritū e? ꝟ xp̄ē q̄litatē natural opositōis de lege nat̄e. iō corp? xp̄i erat resolubile et mortale. duta ꝟ Nā vt dr̄ dū q̄dā p̄s eū intuit? fuiss. et ordinatōes sue natu fic et nost̄ corp?. q̄uis xp̄ē excellētissimā oplexiōem valde diu tute bñ ofideras. dixit. vere iste hō ñ morie t̄ ñ mors ei violent inferat̄ R Querit̄ iterū ex q̄ xp̄s volut tradi. flagellari et mo ri. an iudei exactores sue voluntatis crucifigētes xp̄m peccauerunt vel non. et videtur q̄ non peccauerunt. Tum quia bo num opus fecerunt. puto. opus nostre salutis. tum quia volun tatē dei p ꝟ ipleuer̄t Dico q̄ peccauer̄t q̄uis bonum op? fecer̄t qd̄ illud op? bonum. ñ bñ ꝟ male. puta. ex inuidia opati sunt. et nō ad fim̄ debitū et ordinatū Nā ꝟm bern. doc. anglie. nō ois q̄ facit qd̄ de? vult. nec q̄ vult qd̄ de? vult eum velle. semp nec cā tio bñ et sine pct̄o facit et vult. nisi sciens sciat saltē in moralib rēq̄sita. et int̄denter ꝟ velit vt credat deum sic velle et finaliter ꝟm int̄tionē et oppositū suum sic velit vt diuinam non suam pfi ciat voluntatem. Cuius ratio est. q. oportet in operib moralib bus habere circūstantias debitas et maxime circūstantiam finis vt videatur qua intentione. et cuius finis intentiones perficiat̄ que intentio nisi finaliter dirigatur ad rectitudinem et iusticiaz non est recta nec iusta. nec opus ex tali intentione procedens ē rectum et iustum. quia si seruat in opere suo rectitudinem propter aliud q̄ ipsam rectitudinem. non diligit rectitudinem.

ꝓpter se· ꝟ illud ꝓpter qđ illā ꝺuat Et iō talʾ nō ē dicendꝰ iustus
nec talʾ rātudo ē iustīa noīanda: oꝫ ꝑ oē opꝰ rēm et iustū fier
scientʾ a te· sic saltē qꝺ abꝟ errore vinūbʾli credas deū sic velle te
Et maxīe oꝫ vt fiat intēdentʾ· ſ· vt finaliē velʾ vt ōmā nō tuā ꝓpō
as volūtatē qꝫ oīa sʾvolēda et amanda ꝓpʾ deū actualiē vīrtus
liē et ipse deꝰ ꝓpʾ seipsū Ad ꝓpositū igiē dico q̄uꝰ deꝰ volunt
mori et cruāfigi a iudeis. et mors xp̄i fuerit nob̄ bō et necāria· q̄
āt caruit debita rcitudie et iustīa qꝫ nō itēdebāt ꝟ qs deꝰ volui
nec ꝓpʾ deū· ꝟ ꝓpʾ seipsū et inuidiā-intētōe nocēdi q libidinem
dicādi et iō peccaueīt ex ꝟ qꝺ bonū fecerīt Et ꝟ ē qs ꝺt mḡr in· ſ·
di· n̄· ſ· qꝺ actꝰ iude et iudeorū fuit malꝰ et actꝰ xp̄i ſ· p̄is bonꝰ
opꝰ xp̄i et p̄is bonū· ſ· tradēdo seipsū et offerēdo et i voluntate
p̄is ꝟ iplēdo et facēdo qꝫ bō p̄is et filij voluntas et malum fuit
opꝰ iude et iudeoꝝ qꝫ mala fuit intētio idcō male fecerīt Et ri
plū ꝓz in dāte elʾaz ꝓpʾ vanā glam ſ· vt reputeʾ bonꝰ Hic ei fi
ūt bonū opꝰ· et opꝰ de genē bonorū ꝟ qꝫ nō ad debitū finē ordi
uit· ſ· in deū ſ· in ꝓxim ꝓpʾ deū ꝟ ad se ꝓpʾ se· iō male ꝟ bonum
opꝰ fuit ꝛc· Quātū ad ōtinuatōez et expositōem euangelij ꝺi
cit heri eccʾa posuit viā q̄ iē ad padisū· sic hoe ꝓmit amarituꝺ
dinē pāssiōis xp̄i nob̄ i sb̄stīa Et ꝺm ꝟ tres sūt ꝓtes ꝓnapales
In ꝑma doceʾ qūo passio xp̄i ē inmtāda· ibi ascendens ihs·
In secūda qūo postulatio mā ē formāda· ibi nescitis qđ petatis
In tercia qūo ꝺ nātio tpaʾ ē refutāda· ibi scitis qꝫ ꝓnapes·

Quātū ad primā ptē ē sciēdū qꝫ veteres col

loq̄ndo iuuembs solēt vexatōes et angustīas q̄s passi sunt in tu
rētute narrare vt eō ad laboris patīam et sufferētiam eos inuis
tāt et inducant Sic saluator nr̄ ꝓnoscēs ārcta fuiʾa ōtigēna q̄
per passiōez pati debuit suis discipulʾ ꝑdixit· vt ex ꝟ eū deū vr̄ū
possent agʾscē et in tribulatōibs ꝓpter eū permanē· q̄re ꝺt Ascen
dēs ihs· ſ· de iudea q̄ ē respectu hierʾm in infimo sita ytra iordā
nē Moraliter ē notādū qꝫ mors xp̄i et scōꝝ deuota recorda
ta ē hoī multū fructuosa· nā vt tradūt naʾales sāguis hūanꝰ fer
undat lignū arīdū qꝫ si lignū fuerit arefactū· optimū remediū
ē statim in ꝓnº arefactōis apponē ad radices sāguinē hūanū Nat
rat hermes egiptiꝰ· qꝫ rosarīū plātatū in terra ōmixta cū sāguis
ne ad calorē modicū ignis ōi tpe ām ꝓducat rosas Sic hō q̄ ē as
bor Mat· xviij· Videō hoies q̄si arbores arescētes ꝑ pctīm et cō
cupiaz carnalīū delcātionū· qꝫ nec ꝺ ꝺo nec de scīs cogitāt, nec p
deuotōz frūctz boī opis factūr· i illo casu nō ē melius remediū q̄ ad ra

dicꝛ cordis talis hominis sanguinem christi sanctoꝝ suorum effusum apponere calidum per deuocionem exempla eorum recordari. ¶ Quiavt dicitur in can̄ distinctione xx de qui bꝫ. Exēpla scoꝝ tā in scriptis q̄ i fcis pficiāt sūt recordāda arboris i hois et faciēt eū scis fructificare illa tūc meditatio deuota acēdit statī amorē q̄ calor naturalis

Aggrediēdo ardua cū audacia
Sustinendo aduersa cum patientia
Perficiēdo aspera cum ostantia

Dixi primo q exēpla scoꝝ sunt deuote recordanda Per hꝫ ei hō declinabit aggrediēdū ardua cū audacia Multū em̄ mouet ad pond? laboris sustinēdū q̄n videm? alios et pauciores viriliter laborare et n̄ deficere Nā milites alex mag eo audaciores fuerūt infita ardua aggrediēdo q̄n eoꝝ pncipē in cūctis arduis precedē viderūt Dn̄ legit dixisse militibus suis Qđ me mqt videritis facē hꝫ et vos facte sed sp venite et iō multa magna nis obtinuerūt et ptāti eoꝝ subiugauerūt Dicet? legislator volēs oēm hoiez ptāti sue sbiugare sez xps saluator nr statuit p amarissimā mortē et passionē nobis precedēt visa e? amaritudie adūsitatē nrāz et tribulatōez sustinendem? audacter tolerare Est em̄ tōi osonū hm q hī ex de ost cū oēs Qđ q̄sq; ius qđ in alterū statuit q ipse eodē iurertat qđ cauet hꝫ morat doc dt patē legē quā ipse tuleris et ff de legi l pnapes. hꝫ pnceps legibus solutus sit tn̄ hm legē viuē dz ¶ Dal uator igit noster xps nullā legē dare volut quā ipse primo nō seruauit Cepit em̄ ihs facere et docere Act j. Et g̃ cū regez nostrum in cunctis arduis et malis corporalib? precedere noueritm? militi christiano p magna confusione et ignominia reputatur si non cū alijs sanctis et militib? christi regem cū audacia sequatur et stipendium vite eterne lucratur Nam b Job p stipendio vite eterne delectabiliter et viriliter secut? est regez suum pumtus in possessione pumtus ple et in carne q̄tus dn̄s de eo dicat dyabolo Job ij nunq̄d consideraſti seruū meum iob q̄ non sit sibi similis in terra vir simplex et rectus et timens deum ac recedens a malo Et si nō pepāt tali iusto qualiter parcet im quo naim de Job dicitur tob ij Temptationez igitur permisit dom? euenire illi vt posteris daretur exemplum ipsius patie tie Dic etiam alij sancti prophete zach hiere ysa pet paulus kathe bar nobis in exemplū christū secuti sunt Dn̄ ia v Exēplum imqt accipite frēs longanimitatis et laboris et patientie phetas qui locuti sunt in nomine domini et sufferentiam iob

audistis et finē dñi vidistis · Et si dñs noluit pcē ꝺsanguineis familiaribꝫ et secretarijs suis q̄n calicem passionis oportet eos bibere Vñ petētibꝫ dixe · regnū ꝓposuit: dic · Potes · bi · calicē · q̄ d · regnū nulli datur · nisi possit mori et pati p me · hunc ē calicem ipsi biberunt Quo igit potuit pcere hostibꝫ suis et aduersarijs · quin etiam oporteat eos multa aduersa sustinere p regno eterno Et ḡ aplꝰ · ij · ad thi · iij · ꝺr Oēs qui pie volunt viuere ic · // x Videtur ḡ q̄ martirium cōrpale sit de necūtate salutis per auctē iam dictam Dicēdum q̄ non Cum multi sint sci ꝺfessores et virgines qui sine cōrpali martirio scz morte meruerunt beatitudinē Pro q̄ est no · q̄ martirium est duplex scz cōrpale et spūale · Cōrpale est vbi sanguis effundit p amore xp̄i · sic · s · martires fecerunt Spirituale vero p̄t esse sine effusione sanguinis qui quis vincit mundū · nec ꝓpter aduersa nec ꝓspera ad aliq̄ illicita consentit sed omnia aduersa etiam morte acerbissimam p iusticia conseruanda parat? ē sustinere Nam iracundiam mitigare · libidinē fugere · iusticiam custodire · auariciam cōtemnere · cōtumelias patienter ferre · odientē diligere et in abundantia solicitum esse et largum in pauptate · est martirium in occulta cogitatione // y Sic b · virgo lz non cōrpe · tñ mente martir fuit Vñ ꝺicit Hiero · in sermo · de assump · Recte ꝺixerim q̄ ꝺei genitrix virgo et martir fuit q̄uis in pace vitam finierit Et greg · Quāuis autem cō persecutōis desint · hz tñ pax suum martirium · q̄ et si carnis colla ferro non subijcā? · tñ spūali gladio carnalia ꝺsideria ense trucidam? Et Joh · euangel · nequaq̄ per martirium vitam finiuit · et tñ martir extitit: q̄ passionez quā non suscepit in cōrpe · seruauit in mente Et nos ḡ · vt ꝺicit Aug? · sine ferro martires esse possum? si patientiam veraciter in aīo custodiam? et mundiciam seu innocentiam in vita teneam? Dixi secundo q̄ hō per exēpla sanctorū ꝺz sustinere aduersa cum patientia parum nāq̄ ꝓdest audacia et audacter aggredi ad ardua · nisi ēt sequatur sufferentia ita q̄ etiam hō sustineat patienter aduersa quia dam enim audaces sunt ad aggrediendum sed fragiles ad sustinendū et timidi · sicut hermaq̄ qui cornibꝫ eleuatis videt̄ magnanelle aggredi sed si modica festuca tangat · statim retrahit cornua · q̄bꝫ ꝺicit paulus Vobis datū est a xp̄o · vt non solum in eū credatis · hz ēt vt p illo patiamini · phil · j · Ipe ēm pau: vt strenuus miles xp̄i non solū ardua aggressus est · hz patient omnia sustinuit pro xp̄o · sic pz Actu · ab · xj · c · vsq̄ ad fi · et q̄ annumerat ij · ad cor · xj · in laboribꝫ plurimis · vnde tullius in sua rethorica ad

fortitudinē pīnet susceptio piculoz et ppessio laborz. ¶ Z Quz 3 q°
queriē quis illoz actuū fortitudinis vel aggredi arduа vel susti
nere aduersa fit maioris meriti. Dicit tho. in scōa scē. q? susti-
nere aduersa. q? ille act? virtutis est maioris meriti q? est diffici-
lioz sed sustinere ardua est difficilior q? aggredi aduersa et hoc
ondiē tripliciter. Primo quidē quia sustinere videt aliqs ab ali
q? inuadenti fortiori. q? autē aggrediē inuadit p modū fortioris
difficili? est autē pugnare cū fortiori q? cū debiliori. Secdo q? il
le qui sustinet iaz sentit picula imminere. ille autē q aggrediē hz
ea vt futura. difficili? est autē non moueri a pītibo q? a futuris.
Tertio q? sustinere importat diuturnitatē tpis. ꝫ aggredi pōt
q? ex subito motu. difficili? est autē aliquē diu manē immobilē
q? subito motu mouere ad aliqd arduū. vñ dicit nj. Ethi. q? qdā
sūt preuolantes añ pericula. in ipsis aūt descendūt. fortes aūt cō
tractio modo se habēt. ¶ A Tertio dz hō exemplo scōz esse con A
stans et in cōstantia pficere aspera. finis itaq; et nō pugna coro
nat. nihil em̄ pficeret aggredi nihil sustinere donaret nisi sequa
tur terciū scz pseuerantia et cōsumatio. vñ Bern̄. ad ianuenb. pse
uerātia sola meret vitis gloriā et coronā virtutibo. prius absq;
pseuerantia nec qui pugnat victoriā nec palmā victor cōsequat
Tolle igit pseuerantiā nec obsequiū mercedē hz nec bñficiū gra
tiā nec laudē fortitudo. si cautela sampsonis si salomonis deuotō
pseuerātiā tenuisset. nec is pfecto priuaret sapia nec ille virib?
Et greg. Incassū bonū op? agit si ante vite terminū deseratur
q? frustra velociter curit qui anteq? ad metā puenerit quiescit.
Ideo cursores paulatim in mane pcedunt et semp pl? et pl? p
ficiūt et sic cōtinuando ad terminū optatū puenīt. Sed quidaz
sunt sicut lecna que in pncipio parit multos catulos deinde pau-
ciores et in fine sterilis efficit. Sic in pncipio opis quidā sūt val
de feruentes deinde tepescūt et in fine totaliē desistūt q deficiūt.
B ¶ Sed queriē cū sancti martires varia sint ppessa tormenta b q°
in quibo etiā pseuerarē pmanserut. aut vt cōiter tandē occasione
gladij vitā finierūt ssīndendū ad hoc pnt aliqne cōgruentie assi-
gnari. Primo ad designandū q? oīis creatura irrōnabilis seruat
ordinē et magis se parat ad obediendū deo q? hō. nam oīis cre
atura seruat ordinē suū in quo est a dño instituta. naz volucres
cantant tpe suo pullificāt tpe debito. piscis natat in aqua. et sic
de aliis. homo autē peruertit ordinē suū abutendo libero arbi-
trio quod ei dns cōtulit ad bene operandū. iuxta illud Eccī. xv.
Reliquit eum in manu consilij sui. Diuit igit creatura irrōnalis

semper subdidit diuinis legibus ita interdū deus eam subdi
sanctis suis vt ignem aquam bestias de quibus interdū per
pertū ad cōuersionē infidelū plures euaserūt. Per homines
tem malos qui peruersa voluntate etiam ipsū deum impugna
permittit etiam sanctos suos violenter flagellari vt sic sancti
domino conformentē in hoc qua ipse effusione sanguinis
eos mortuus est. ita etiam ipsi sancti per effusionem sanguinis
p eū occidant. vñ Jo. xv. Si me pseuti sūt et vos pseq̄ent
cūdo ad oñendū fidelibo diuinā potentiā q̄ em̄ passio gladij
hz tantā penalitatē sicut alia tormēta. et sicut dē sanctos suos
beauit ab his tormētis maximis constat q̄ eciā sic eos liberare
posset ab ictu gladij si vellet vt ex hoc oñdāt diuina volūtate
tincti nō tyrānoz potentia q̄ nihil valeret nisi dē sic disponeret
eos vitā finire. quare dz in apoc. vj. Vidi aīas interfectoz
verbū dei et testiōm qs habebant vt sit aliq̄lis formitas mor
tis et generis tormēti ad motiuā cāz ideo gladio extincti sūt. gla
dius em̄ spūs est verbū dei. et ipsi ppt verbū dei passi sunt Tertio
ad designandū q̄ passi sunt ppt xpm q̄ est caput oim nrm̄. non
em̄ est licitū mēbra p alia viā ingredi in regnū q̄ p illā qua ca
put nrm̄ xps precessit. Et ideo oportuit sanctos pati et vnū sic
alterz sic fm ordinationē diuinā mori.

Secūda pars in qua docemur digne postu

lare et petitionē recte formare. ibi. nescitis q̄d petatis Circa q̄m
partē est notandū q̄ iudei aliq̄ putabāt xpm p ppham eis promi
sū tpaliē in ihrlm regnaturū. et sic scripturas tpaliē de xpo et eius
regno intellexerūt. et io regnū iudeoz iā p romanos ablatū erro
debāt p xpm restituendū ppt qs discipli dixerūt xpo act. j. dic
si in tpe hoc restitues regnū israel? et hoc modo Jo. et Ja. filij zebedei
nondū pfecte illuminati credebāt. Audietes igit xpm moriturz et
tertia die resurrecturz estimauerūt eū imediate post resurrectionē
in ihrlm regre. q̄re cupientes ei tāe cōsanguinitatis p̄teritis esse
collaterales. sumiserūt mrēz ad xpm petendū p se. hoc q̄ petebāt
petebāt et nō celestia xps postulatōez eoz. q̄i stultā exprobauit
di. nescitis q̄d petatis ¶ C Moraliē est notandū q̄ q̄ cupit pe
tionis sue exauditionē necē est vt mō ogruo petat. naz vt habet
ex de spmo. c. etsi qōes. In acceptiēdis vel dādis mūeribus tria sunt
maxie attēdenda. psone scz dātis et acceptiētis q̄litas. et q̄ntitas
mūeris et donatōis tps. q̄litas psonarū vt a quo et cui. s. an pau
pi vel diuiti vel econuerso. siue a diuite locupleti datū fuerit. diues

ẽñ et locuples magna dona donare dñt ꝓ̃m exigentiã recipientis
q̃ si recipiẽs est honorabilis dez vt magꝝ petat et nõ exilia· vñ se
neca· Quidã scimꝫ? petijt ab antigono rege talentũ· rñdit pl?
esse q̃ scimꝫ? petẽ debeat· et sic repulsus scimꝫ? petijt denarium
rñdit mĩ? esse q̃ regẽ deceret· Et de alex· magꝝ legit q̃ cuidam
pauperi petẽti denariũ obtulit castꝫ· q̃ renuẽte et dicẽte sibi ꝯ ñ
cõuenire· dixit· nõ curo q̃d tibi cõueniat ꝯ q̃d me dare hœat Etiã
attẽdẽda est estimatio mũeris· ſ· an magni vel mĩoris ꝑcij res da
ta existat· etiã donatõis tps an instante necitate seu alio tpe cõ
ferat· qꝫ etiã ex eo põderari dz· Hic spũaliꝫ si pensem? q̃litatem
donatoris nõi est rex regũ et dñs dñantiũ· si autẽ postulantis ho
mĩs ꝺditionẽ apparet q̃ rex oĩm aialiũ et dignioꝝ creatura· q̃
re nec ex pce dantis nec petẽtis decz exilia petẽ cũ nec regi nrõ
cuenĩat villa donare· Petam? igiꝫ nccia petã? et magna q̃ sunt
spũalia et ea acipiem? · Lu· xj· Petite et accipietis· Petere igiꝫ
dem? ‖ Culpe remissionẽ ‖ Grẽ impetratõm ‖ Glorie adeptio
nẽ ¶ Detẽ? igiꝫ ꝓ° a deo rege nrõ petẽ culpe remissionẽ· nã vt
vidẽ? hũtes hospitalia ꝺbusta et deuastata mittere solẽt ad curi
am ꝑ lẽis indulgentiaꝝ vt reparenꝫ· sic pctõres in q̃bꝺ hospitale
dei ꝑ pcca destructũ est dñt cor ꝺtritũ et hũiliatũ ad curiã celestẽ
mittere vt valeant lrãs indulgentiaꝝ ipetrare· Mod? ãt q̃ ho
spitale dei destruaꝫ tãgit Job· ij· Si pente vẽt? i· tẽptatio inflã-
mans ad pctm irruit a regiõe debĩ· i· inferni a q̃ venit dyabol?
q̃ regio est debĩ ꝑpẽ toũ? bom penuriã· et ꝺcussit q̃tuor angulos
· i· ꝺbutes cardinales et dom? cecidit et interepti sũt· vij· filij iob
id ẽ septẽ dona· ſ· et tres filie i· tres ꝺbutes theologice· pctõr q̃
in q̃ tẽplũ dei destructũ est dz petẽ lrãz indulgentiaꝝ et remissio
nẽ culpaꝝ sicut petebat manasses· ñ. paꝛ· xxxnj· di· peccaui dñe
ꝓcor vt trãsferas iniq̃tatẽ ꝺuĩ tui et miq̃tatẽ meã ego cog̃sco· pe
to dñe ꝺgans remitte mĩ ‖ E ¶ Dz q̃riꝫ an ista petitõ siue ozo
sufficiat mẽtalis vel opteat etiã vocaliter petẽ et orare· ꝯ q̃ pe
tes aut orãs faciat ꝯ ꝑ cõitate vt psõa publica sicut sũt mĩstri ec-
clesie· tũc võliter et apte dz orare vt etiã a circũstantibꝺ audiaꝫ et
ꝯ ꝑpter duo· ꝓmo vt etiã eos ad deuotõez et orõez ꝓuocet· secũ
do et vt ab eis tedĩũ tollat· vñ augꝰ· ix· cõfessionũ ꝑpter ꝯ psal-
modia inuẽta est vt tollaꝫ tedĩũ a circũstantibꝺ ¶ Et nch· viri acti
ui pñt orare sola mẽte ꝑ ꝑpter rusticos institutũ ẽ freq̃nter orare
võliter et ꝑpẽ simplices q̃ solũ amaritudinẽ cordis et mẽtis de?
tẽspiãt et nõ oris ꝺba· ‖ F ¶ Si ãt petẽs vel orãs ẽ psõa ꝓuata
et singularis tũc nõ solũ ore ꝑ etiaz mẽte orare põt· vñ dam· non

solū mēte ꝫ et lingua et mēte · a hoc · potiꝰ cor de q̄ ore cātendū
Dñi et · j. regū · j. legit q̄ helchana filiꝰ roboā habuit duas vxo
res · nomē vna āna et nomē sc̄de fenēna · fuerūtq; fenēne filii. āne
āt nō erāt liberi q̄ dñs cluserat vuluā · i · vteru eiꝰ Ppt q̄d emu
la eiꝰ affligebat et exprobrauit eā · cū āt ex hoc anna esset amaro
aīo orauit dñm flēs largiter et vouit votū di · Dñe exercituū si
respiciēs videris afflictionē famule tue et recordat⁹ mei fueris n
oblit⁹ ancille tue semē virile dederis dabo eū dño Porro anna lo
q̄bat⁹ in corde suo et vox penit⁹ nō audiebat⁹ Et factū est p̄ ce
cultū dierū · cepit anna et pepit filiū vocauitq; nomē eius samuel
eo q̄ a dño postulasset mu · In q̄bo verbo instruimur q̄ ex cor
de et mente loq̄t⁹ dño q̄ etiam eū exaudit · qz vt dicit Ihi · li · d fi
lo · mil valz strepit⁹ labiorū vbi cor est mutū ¶ G Qz dicēs
oz petitōem seu orōez sp esse attētā ita q̄ hoc q̄d orat⁹ vel penē ne
balit in orōe etiā habeat⁹ actualit in mēte Dico q̄ attētio q̄ orōi
vocali admiscet p̄t ē triplex · vna q̄ attēdit⁹ ad verba ne q̄s i eis
erret · secūda q̄ attendit⁹ ad sēsū verborū · tertia q̄ ad fm̄ verborū
· s · ad deū et ad rē p̄ q̄ orat⁹ · q̄ q̄dē maxie est necā ñ tñ req̄it⁹ ex
necitate q̄ peticōi seu orōm̄ p totū assit qz vis p̄me imēcōis q̄ ali
q̄s ad orādū accedit reddit tota orōez meritoriā et ipetratiuā fm gr̄ā
āt p̄ma intētio desit oīo nō meritoria ē neq; ipetratiua fm gr̄ā
qz ille q̄ sic orat ñ attēdit nec de⁹ illā oīoez exaudit ¶ Secūdo
do dēm⁹ petē grē ipetratōez · nā sic videm⁹ q̄ q̄ dñm suū offendit
ex eꝰ ex cā pdit grāz eiꝰ · vel filiꝰ q̄ prēz offēdit et eiꝰ grām amittit
sūmittit vel surrogat aliquē amicū dñi vel pris vt ipsi grāz impe
tret et reconciliet sic legit · ij · reg⁹ · xmj. de absalone filio dⁱ q̄ occi
dēdo amonē frēz eiꝰ gnit prēz offendit · et sic tribo āms ppt stupo
rē patris latēs in gessut absconsus sūmisit mulierē cōsilio Joab vt
imꝫcēdēt p eo ad prēz et ad grām eiꝰ ē reconciliat⁹ · sic q̄ deū pcās
mortalibo offendit occidēdo aiāz ppaz pdit grāz eiꝰ et ñ reconciliet
p mulierē · s · virginē gl̄osā vel sōs amicos et milites dei stabit
in indignōne et furore patris celestis Dz g̃ pctōr p̄ tres annos
· i · ctritionē cōfessionē et satisfactionē aliquē sāctū amicū sibi cui
fidelit fuerit inuocare vt imꝫcēderet p eo · iux illud Job · v · Ad
aliquē sāctorū cōuertere · s · vt tibi grāz dñs dei tui impetret quā
pcīs amisisti ¶ Qz dicis frustra alicui portigit⁹ oīo fiue in
uocatio q̄ hō ingrat⁹ ñ audit ꝫ sol⁹ de⁹ est q̄ nras necitates ñ au
gustias cognoscit · vñ aug⁹ · in li · de cura p mortuis agēda dicit · ne
scīt mortui etiā sācti q̄d agāt viui etiā corū filii Rndit tho · de
sais q̄ oīo vel aliud suffragiū portigitur alicui dupl̄t · Uno mō

q̄ p ipm implendū · alio mō vt p ipsū impetrandū · ꝑmo q̄dē mō
solū deo orōnē siue inuocatōez nrāz portigí? · qz oēs orōes nrē ce
dimaū dñt ad grāz et gl'iaz ꝯsequendā q̄ sol? de? hz dare · iux illō
ps · grāz et gl'iaz dabit dñs · ꝟ scdo mō orōez porrigim? sanctis
angel' et hōibo · nō vt de? p eos nrās petitōes ꝯgscat · qz ꝼm sco
tū doc · subtī · in suo · mj · di · q · vl · Ipsi ꝯgscūt orōnes nrās et pia
opa a deo q̄ h̄ reuelat illi facto quē hōras et tūc p mētale defide=
ctū orat etiā deū p te suis meritis vt de? respiciat sua fuiua q̄ fe
cit in hac vita et oia merita ita q̄ illa merita p q̄ tal' est adeptus
gaudia eē na tibi etiā valeant ad gaudiū eē nū · C? exm p̄noiat?
doc · assigt · si est vn? potēs m diuitis hōrib⁹ pl'es hns fuitores
qz vn? pl'a fecit sibi fuiua q̄ alī? quē tñ dns suffiaēt remūera
uit si ille inuocat' ab alīq̄ vt p eo ad deū int'cedat · tal' pt petē vt
respiciat sua merita et fuiua intm q̄ ec illi valeāt grāz obtinere
ita etiā b / K Ad autoritatē etiā bti aug · dicēs q̄ mortui · s·
exītes in purgatorio ea q̄ h̄ in mūdo agunt' cōsiderata eoz na
turali ꝯgnitōe nō ꝯgscūt et p̄apue interiores mot? cordis · nā
naturali ꝯgnitōe intuitiua ea ꝯgscere n̄ pnt qz impediūt' ꝓpter
imoderatā distātiā · nec noticia reuelatōis spāl' qz non hnt illaz
notiā in verbo quā ꝯmitat' regulariē tal' reuelatio · ꝟ bti i pa
tia q̄ videt verbū dmū · oia q̄ decz eos ꝯgscē de nob⁹ et que ēca
nos agūt' ec q̄m ad iferiores mot? cordis videt in verbo et maxie
eoz excellentiā decz vt ꝯgscāt petōes ad eos figmis voce l' coe
de porrectos C Ter cō dem? petē gl'az eē nā nā illō dem? petē
qs appetit? hūan? tā tōe regl'at? hz natural'r ꝯcupiscē · ꝟ appeti
t? natural' et regulat? appetit bm vt dic ꝑbs j. eth · oia bonū ad
optāt · nec dubtū q̄n appetāt sūmū bonū q̄ oē ꝺsiderātū ꝯplect̄a q̄
etat' ita vt illo obtēto nl' aliud oīno desidet hō fic oñdi p̄t p exm
nā ocul? nō q̄etat' nec cōtētat' in isto vel illo colore ꝟ si esset obie
ctū includēs oēz colorē · in illo solo potētia visiua q̄etari posset sic
est de deo q̄ est obiectū beatificū in q̄ est cō ois bon · q̄re sine eo
vt asserit magn? plato · teste aug · de ci · dei li · vnj · nec vlla nat'a
subsistit nec vlla scia mstruit nec vlus rei aliq̄s impedit · vñ li · nj
de cōsol · boe · sic ait · oīm hōim cura mortaliū quā multiplicū stu
diorū labor exercet diuersoq̄ calle rē · C? cō est vt dicat qz i eo
est stat? oīm bonoz aggregatōe pfect? · Illi? etiā sūmi bon vt
dicit q̄daz platonic? tā delicata est visio tātoq̄ amore digmssia
vt q̄cq̄d hūi possit illa sola nō hita nō faciūt aiaz btāz ꝟ miseram
in figm h? ꝓpa ds dic Dnā pecu a dño rē M C Dñ q̄daz de=
mon int'rogat? de quodā obsesso de illo sūmo bono in quo gl'a

padiſi ꝺniſtit dixit·ſi cōlūna fertēa a igmta eſſz plēa raſoziis aſſ
tiſſimis erecta in cælū vſqz ad diē iudicij·ſi carnē hrēz i q̄ pati pō
ſē me p illā trahi vellē nē aſcēdēdo nē deſcēdēdo q̄ tūc poſſe ꝺdre
ad illā gl'iaz i q̄ fuī·o ſi ꝯ demon pati vellz p illa gl'ia q̄ tūc p̄
an? hō cui inatū ē ꝺcupiſcē illud bo^m Boz q̄tē an oīmbo inmatī ſit
appetē btītudinē. et vī q̄ ñ·aug^s·x·de tri·c·j. Firmiſſime nouit
amari ſi nota ñ poſſe·ſ ñ oēs ꝺg̃ſcūt btītudinē q̄s p̄z p ꝓbz·x eſt
c·vj. qz q̄dā poſuerūt eā i diuitijs·q̄dā i hōrūbo g̃ N Cōtra au
g^s·xnj.ſ ē·c·v·oēs appetūt btītudinē·rndz tūc ꝯ. m·mj. ſup ma
giſtrū di·xlix·di·q̄ btītudo dupl'r p̄t cōſiderari·ſ·in gnali mō
eſt bo^m q̄dā ſuffiēntiſſimū vel i ſpāli·ſ·imō cōſiſtit i clara dei
viſione et pfecta ei? dilectōe et gaudio q̄s hī de dei bōitate p̄
ti·Prio ei ē oībo nota·q̄bet ei ſcīt q̄ eſt bo^m et q̄ eſt ſuffiēti
ſimū·ſcḋo mō ñ eſt oībo nota·vñ eſt q̄ ñ oēs appetūt ꝫ p̄mo mō
qz appetit? ei? naꝯalis ē·vñ aug^s·xnj. de ē·c·vnj. diē q̄ ad pfec
dū btītudinē naꝯa cōpellit·cui ſume bon? et imutabilit̄ btūs creā
tor ꝯ mdidit Ad arg^m·cōtrariū diē ḋs. q̄ q̄uis oēs nouerint beā
titudinē in ſuo eſſe generaliſſimo. ñ tñ nouerūt oēs eā in ſuo eſſe
ſpāliſſimo·Boz dias mereꝯ q̄s appetēdo btītudinē in eſſe genera
liſſimo. et vī q̄ fic·qz appetēdo btītudinē deū appeti? ꝫ in appetē
do deū eſt meritū igit̄·In oppoſitū ij·erꝯ·c·v· Ex his q̄ inſunt
nob a naꝯa nō laudāur nec vituparnur nec ſum? bon? nec mal?
ꝫ volūtas naꝯaliē appetit btītudinē vt dcm̄ eſt igit̄ ꝛc Dico btī
tudo vt generaliē cōſideraꝯ ꝫm ꝯ nec meremur nec vituparnur
ꝫ appetēdo btītudinē ſcḋo mō vt cōſiſtit in clara dei viſione et p̄
fecta ei? dilcōne·ſic mēmur et qz nec ſic naꝯaliter cognoſcit nec
naturaliter appetitur

Tercia ps in qua oñditur quō dñatio ē reſti

tāda·ibi ſcitis· Circa q̄ notādū q̄ alij diſcipuli q̄n audierūt quō p
dā duo q̄ p̄matū et excellētiā petebāt ſūt ꝛtriſtati xp̄s at ſic bōi
p̄z in filijs ſuis errorē correxit et ad pacē reꝯāliauit dās eis nor
mā debite viuēdi ḋ·ſcitis qz p̄nāpes gētiū·i·q̄ int̄ gētes p̄nāpā
ē dñant̄ eis·ita q̄ coronant̄ poñ? pēſſe q̄ p̄deſſe et ſubditis ſer
uire et q̄ maiores ſūt int̄ gētes ptātē exercēt et oñdit int̄ eos·ſ·
iniuſte oppmendo ſubditos·poſtponētes iuſtos et iniuſtos ex
altātes·itaqz a multis p adulatōez bñficij et bñfactōres vocant̄
et diuerſis hōrūbo laudant̄ ꝫ ñ ita erit int̄ vos q̄ ſez talis maior
tas et dñatio regt in reg̃ meo vbi maioritas habebit̄ p hūilitatē
qz q̄cūq volueꝛit fieri int̄ vos maior ſit ex hūilitate veſtra mini
ſter et ſeruꝰ·ſic em̄ fili? hōis·i·marie virginis ñ venit miſtrari

ħ hūilit mīstrare / ¶ Moraliť in illa ꝑte instruimur excel
lentiā et supbiā spernē et ex hūilitate alť alteri seruire et ꝓpť one
xionē naťe amare et adiuuare · vidē? nāq; huiōi nexū amoris a
ab altera ceru? vn? in natādo sup lacū vel flumē suppomť altēi
leo ceteraq; rapacia aīalia de p̄dis suis ceteris debilibo aīalibo di
uīt · sic et nos q̄ sū? vm? p̄ris et mris frēs et sorores debem?
v · alť alteri? oñ · por · ac · vñ ex de p̄sup · c · vltra · mādata celestia
efficaci? geri? si nrā cū fribo onera paciamur · Ad hāc nāq; mu
tuā charitatē inducūt nos spāliť tria scz ¶ Circa ꝑmū est notādū
Nature deformitas q aūs · i li · de ꝓbleu · mouet illud ꝓbleuma
Capitis vmitas Cur hō de q̄cūq; aliena natōe sit sepat? fide
Hūane naťe fragilitas et cultu exñte i t̄bulatōe opatiť et mi
sereť / Et rñdet q q̄uis hō psona fide et natōe sit sepat? ab alťo
q? rñ naťa hūanitatis est i oībo hōibo vna et eadē · vñ ħ spēs vm
uocē p̄dicať de oībo hōibo ħm logos et iō vn? alti cōpatiť q̄ntū
cūq; exneo q? cogscit eū hze secū aliq̄d cōe · vñ dr in li · de aīalibo
q nō ē autū vm? spēi vt se comedāt · ħ etiā alia aīalia docē vidē
tur · nā mortua eq̄ pullū ei? relictū alia suscipit nutiendū / ꝑ ¶
Idē adhuc qd mai? est · lupa bestia crudelissima fercitati et rapa
citati assueta muemť etiā alqs pia esse · nā si puerū vagientē deli=
ctū a mrē muemť ipsū suo lacte pascit et nutrit · vñ ħm q dic aug
ħm vnā opi · tem? et tomul? cōditores vrbis rhome q̄s q̄daz vir
go hēmita genuit nesciens ꝓpria fecit q̄s lupa iuenť et suo lacte
nutrit · Cōsiliť hī de rege cyro psam q̄m siluā ꝓiect? fuit a ca=
filios alienos nō pascit nec lactat ħ sepe ꝓpos pueros abrīat et
occidit / ¶ ¶ Est hodie nāq; magn? abusus matrū q̄ sine nec̄i
tate ħ ex superbia ne mamille molliant pueros tradūt nutiabo ali
enis exneam cōplexionū vñ maxia strages et occasio puerōz cā
tur · o vos infectrices ꝓpriq; sāguinis et carnis nutte paruos pu
eros vt nō mutent naťa et vita a vobis? vñ Ihi · qi infātul? ma
terno lacte nutitur laudabili? est q alio · c? rō est qz infātul? cō
sequť cōplexionē et naturā nutricis siue bonā siue malā · Docet
igiť media eligē nutrices sobrias castas sanas a bñ morigeratas
nō ebriosas luxuriosas mēstruosas indisciplinatas / Secundo dr
alter alteri cōpati et charitatē oñdere ꝓpť capitis vnitatē. nā vi=
dem? q oia mēbra q̄ sūt sub vno capite sibi ipis seruūt et cōpas
sionē oñdūt · nā si pes leditur vel deturpať oculus lachrymatur.

lingua enūciat guttur clamat mān? tāgit ꝛc̄. Dic ſpūaliē q̄ ſū-
m? oēs nati ab vno prē. ſ. xp̄o q̄ eſt caput nr̄m et ab vna mr̄e ec-
cleſia regenerati. ſic igiē frēs ſe mutuo diligūt vterum. ſic a nob
dēm? nos ip̄os diligē et adiuuare et ſeruire in oib⁹. vñ aug⁹. de
doctrina xp̄iana. ſi putā? nō eſſe p̄rios niſi q̄ de eiuſdē parentib⁹
naſcunt? adā et eua intēdam? et ſic oēs frēs ſum?. ꝫ q̄daz ſunt
files oſſibo leonis q̄ diuinē carere medulla et ex ꝫ fūt tam dure
et arida q̄ ignē amittūt ſimul cōuſſa. Dic aliq̄ carēt medulla cō
paſſiōis et mie et ſūt aridi et crudeles intantū vt ſepe qñ oiungū
tur cū alijs in aliq̄ congregatōe videnē ignē ſpirare crudelitatis et
impietatis. Iſti etiā p crudelitatē et impietatē vocabunē ad iudi
ciū et ſine mia dānabunē Oſee. j. voca eos abſq; mia R
Tertio dz alter alteri ſeruire et charitatē et hūanitatē oſtēdere
p̄ter humanā fragilitatē et miſeriā. nā medic? q̄ in ſe p̄bauit
infirmitatē. infirmo quē curat magis cōpatit ſibi diligentiē ſub
uenit miniſtrat remedia q̄ ali? q̄ infirmitatē nō p̄bauit. Cum
igiē de? poſuerit hōiez in tali ſtatu vt null? ſit ſibi ipſi ſufficiens
ꝫ q̄libet indigeat adiutorio alteri? iō ex ſe hō cōgſe ere dz q̄libet al
teri in miſeria ſeruiat et etiā ex miſeria quā patit ſeruiri et iuua-
ri cōcupiſcat. Ius em̄ naturale eſt. qđ tibi fieri vis fac alteri. ſed
hodie pl̄es habent puerſi q̄ volūt conſolari in ſuis anguſtijs et
miſeriis ꝫ nec verbo nec facto ſuccurrūt miſeris a tribulatis imo
qđ g̃ui? eſt dū p alios ex feciſ eleuant ad gloriā q̄ nunq̄ mi-
ſeriā habuerint pauperes et miſeros exaſpernāt et exprobrant. fa
ciūt em̄ tales ingrati ſicut ſerpens de quo fabuloſe recitat in ge
ſtis. nam cū quidā impator poſt meridiē ad venandū equitabat
acidit dū transiret inuenit quendā ſerpentē a paſtoribo captū
et ad arborē alligatū. ſerpēs vero horribiliē clamabat. impator
pietate mot? ſoluit eū et in ſinu poſuit vt eū calefaceret cū iſq; ca
lefact? incepit impatorē mordere et venenū ſuū p̄icere. aiit im-
pator. q̄d facis. cur malū p bono reddis? data eſt vox ſerpēti et
ait. qđ natura dedit nemo tollere p̄t. tu feciſti q̄d in te fuit. ego
vero ꝫm naturā meā feci ſemp eo inimic? hōi qr̄ p̄ter hōiem lu
punt? Illis aūt otēdentibo. vocat? eſt q̄daz p̄bs vt inter eos
eſſet iudex. ait p̄bs. iſta audio p auditū ideo de hac contentione
nolo inter vos iudicare ꝫ volo vt ſerpens ligē ad arborē et do
min? impator ſit liber tūc iudicabo p vtraq; parte. et ſic factū e
tūc ait p̄bs ſ̄pēti. iā es ligat? ſoluas te ip̄m ſi potes et recedas
ait ſ̄pēs. nō poſſū. et p̄bs. morieris igiē qr̄ ſp in gt? hōi fuiſti. et
ait impatori. dñe iā liber es. venenū de ſinu tuo excutias et ām

de tali fabilitate nō te intrō mittas· q̃ ꝓpens nihil aliud poterit facẽ miſi qđ naẽa dedit· ¶ Sic vere kr̃i pueri hoies cinul cũq; oditōis exiſtāt filij vel filia reſpū pris vel mris· ꝟus reſpū dñi· aucilla reſpū dñe· cuius reſpū cōitatis· q̃ a miſeria et nudita te eſt releuat? bonis tpalibꝫ dotat? hōre et gl'ia coronat? et bñ factorē et liberatorē ſuū attēptat perẽbare et inq̃etare· hic meri to ad pōtē miſeriā et paupertatē eſt relegand? et oīm hōre pu uand? q̃ qđ a naẽa hz vir dimittẽ pt· vñ puer· xxx· per ea mo uer̃ terra et q̃tū qđ nō pt ſuſtinẽ· per ſeruū cū regnauit· per ſtul tū cū ſaturat? fuerit ꝟbo· per odioſā mulierē cū in mūmonio fue rit aſſumpta· et per ancillam cum hres fuerit dñe ſue

Feria q̃nta poſt ſi emiſcere

Homo q̃dam erat diues et induebatur purpura et byſſo et epulabaẽ q̃tidie ſplendide· Lu· xvj·

T Alphorabi? in li· de drā regionū dicit· Q̃ in altā regione ſic m mōtibꝫ diu ſani ſum? ꝟ cū infirmamur cit? morimur· C? nō eſt ꝟm pḣm in pbleumatibꝫ· q̃ ſic ſubtilitas aeris q̃ in alta regione ſubtilē q̃ acutā facit ſanitatē ſic etiā acutā infirmi tatē efficit et languorē· Sic hoies exñtes in altitudine h? mūdi diuites et potẽtes in hōribꝫ q̃ diu ſut in hac vita alti et ab alijs eleuati ſani ſut ſine defectu· ꝟ ſi cōtingit eos in natura deficere q̃ infiemare· periculoſe q̃ ſubito morium̃· vtinā nō morte perpe tua ſic morte ſpuali et tēporali· vñ Ihero· otra Jouia· Quanto eñ nūc alti? tollimur tāto vtiq; cit? et periculoſi? morimur Et claudian? de pe· di· nj q̃ g· in gl· Maligni tollunt̃ in altū vt la pſu ꝟuoū ruant· Diues gitt̃ de q̃ pñs ꝟba loquit̃ periculoſe moe tuus eſt et ſepult? in inferno· q̃ diues erat et induebaẽ purpu ra et byſſo et epulabaẽ quotidie ſplend de vt ꝓmit̃ in verbis thematis Queritꝫ an poſſeſſio rerū tēporaliū exteriorū ſit homi ni naturalis· Et videt̃ q̃ nō· null? eñ dz ſibi attribuere qđ dei eſt ſed dominium oīm rer̃ creatar̃ eſt ꝓpꝛie dei· ſm illud ps· Dñi eſt terra et plenitudo eius· g̃ non eſt naturalis hōi rer̃ poſſeſſio· Cōtra in ps· dicit Oīa ſubieciſti ſub pedibꝫ eius· ꝛc Rñdet ſcūs tho· in ſēda ſede· q· lxvj· q̃ res exteriores pōt dupliciter cōſiderari· Uno mō q̃tū ad eius naturā q̃ nō ſubiacet humane ptāte ſed ſolū diuine cui oīa ad nutū obediūt· Alio mō q̃tū ad vſū ipſius rei et ſic hz homo naturale dominiū rerū exteriorū q̃ per rōnem et voluntatē pōt vti rebus exteriorib⁹ ad ſuā vtilitatē quaſi ꝓpter ſe factis· ¶ Ꝛeper eñ imperfectiora ſut ꝓpt̃ perfectiora facta Et

ex hac rōne ꝓbāt ꝓpha in ꝓmo pol. q̄ possessio rer exteriorū ē hōi naꝯalis. Hoc āt naturale dr̄ūm super ceteras creaturas qs cō petat hōi ſm rōnez in qua ymago dei cōſiſtit manifeſtat in ipſa hōis creatione Gen. j. vbi dr Faciam⁹ hōiez ad ymaginez et ſi tudinē nr̄az et ꝓſit piſcib⁹ maris. Ad argumentū cōtrariū dicēs q̄ de⁹ hz ꝓncipale dr̄ūz oīm rer et ipſe ſm ſuā puidētiā ordi uit q̄ſdaz res ad cor paſcē hōis ſuſtentationē et ꝓpē hz hō hz natu rale rerū dominū q̄tū ad ptātē vtēdi ipſis / D Qz videt q̄ nō liceat alicui rē aliquam q̄i ꝓpriam poſſidere Omne enī qđ eſt cōtra ius naturale eſt illicitū ſ ſm ius naturale oīa ſunt omnia cui q̄dez omūitati ꝛtraciaꝯ poſſeſſionū ꝓprietas. ḡ illicitū ē cui libet hōi appropare ſibi aliquā rē exteriorē. Dñs amb. dicit vt ha betꝯ in decretis di. xlvij. c. ſicut hz. ꝓprium nemo dicat qđ eſt omu ne rē. Cōtra. aug. dicit in li. de hereſibꝫ. apl̄ica dicunt q̄ ſe hz no mine arrogantiſſime vocauerūt eo q̄ in ſuā cōionē nō acāperent vtētes cōmugibꝫ et res ꝓprias poſſidētes q̄les hz catholica eccā et monachos et clericos plāmos. Qz ideo iſti hereticī ſunt q̄m ſe ab eccīa ſepantes nullā ſpem putāt eos hīe qui vtunt⁹ his rebꝫ q̄bꝫ ipſi carēt. ḡ eſt erroneū dicere q̄ nō liceat hōi ꝓpria poſſi re. Rñdet ſcūs tho. q̄ circa rē exteriorē duo cōpetūt hōi q̄z vnū eſt ptās ꝓpriādi et diſpenſādi. et q̄tū ad hz liātū eſt q̄ hō ꝓpria poſſideat et etiā neceſſariū ad hūanaz vitā ꝓpē tria. Primo qui dē q̄ magis ſoliāt⁹ eſt vnuſq̄ſqz ad ꝓpriandū id qđ ſibi ſoli cō petit q̄tū id qđ eſt cōmune oīm vel multoz. q̄ vnuſq̄ſqz laborē ſu giens reliq̄d alteri qđ ptinet ad cōmune. ſicut acādit in multi dine miniſtroz. Dcdo mō q̄ ordinati⁹ res humane tractant⁹ cū ſingulis imineat ꝓpria cura alic⁹ rei ꝓpriādē. eſſet āt cōfuſio ſi q̄libet indiſtincte quodlibet ꝓpriaret Tercio mō q̄ ꝓpter hoc ma gis pacific⁹ ſtat⁹ hōis cōſeruat⁹ dū vnuſq̄ſqz re ſua cōtent⁹ eſt. Dñs videm⁹ q̄ inter eos qui cōiter et ex indiuiſo aliq̄d poſſident frequēti⁹ turgia oriunt⁹ / r Aliud vero qđ cōpetit hōi circa res exteriores eſt vſus ipſoz. et q̄tū ad hz hō nō dz hīe res exterio res vt ꝓprias ſ vt omunes. vt ſcz de facili eas alijs cōicet in ne ceſſitates aliozꝫ. ſicut apl̄s dicit. j. thy. j. Diuitibꝫ hȝ ſeculi præ pue facile tribuere cōmunicare. Et amb. vt habet i decretis. xlvij. di. ſicut hi. Eſurientiū panis eſt quē tu detines. nudoz indumen tū eſt qđ tu recludis. miſeroz redēpcio et abſolutio eſt peccuma quā tu in terrā fodis. Ad arg. cōtrariū dicēduz q̄ cōitas rez at tribuit iuri naturali. nō q̄ ius naturale dictet oīa eſſe poſſidēda cō et nihil eſſe. q. ꝓpriū poſſidendū. ſed q̄ ſm ius naturale non eſt

diſtinctio poſſeſſionū ꝑ magis ꝑm humanū ꝺictū qꝫ ꝑtinꝫ ad
ius poſitiuū. vñ ꝓprietas poſſeſſionū nō eſt cōtra ius naturale. ꝑ
iuri naturali ſupaddit ꝑ adinuentōez hūane. Et amb. lo
quit de ꝓprietate ꝙtū ad vſū. vñ ſubdit. plus ꝙ ſufficeret ſuptui
violent obtentū eſt. Dic iſte diues qꝛ habuit vſū tpalū ꝛeꝫ in
ordinatū ex eo ꝙ induebat purpura et byſſo ⁊ epulabat quoti
die ſplendide et lazar⁹ in his deficiebat ideo reꝓhendit et dāna
tus ꝺicat. ¶ Quantū ad ꝓſecutionē et cōtinuatōez litteralē eua
gelij hodie eccīa ſpectaculū magnū et merito memorie ꝺmendā
dū ꝓmit vt q̄ heri adhuc nō vitā emendarūt paſſiōis xꝓi amo
re. ſaltē hodie cōcuanē miſerabil diuitis damnationis horrore
Et ꝑm h̄ tres ſūt partes declarāde. ¶ In ꝓma notat miſerabilis
ſtat⁹ culpe et pcī in ꝓn⁹. erat q̄ꝺaꝫ hō ꝛc. ¶ In ſecūda cōmenda
bilis ſtat⁹ grē et meritū. ibi. et erat q̄ꝺaꝫ mēdic⁹. ¶ In tertia ineu
tabilis ſtatus bon̄ vel mali premij. ibi. factū eſt autem. p

Quantū ad primā partē circa lrāꝫ eſt notan

dū vbi ꝺr ꝙ diues iſte induebat purpura et byſſo Purpura è ve
ſtis regal ꝓciosa et rubea in ſignū victorie qꝛ vtēs tali veſte ru
bea ꝺr eſſe victor aduerſarioꝝ et ñ tm̄ tpaliū ꝑ eē ſpūaliū inimico
nū Byſſus vero eſt gen⁹ lin̄ cādidiſſimi et molliſſimi et creſcit in
egipto in ſignū iuſtitie ⁊ innocētie qꝛ tali veſte innocētes ⁊ iuſti
ſolū vti ſolēt. hic autē diues his abutebat qꝛ nō ad ncūtatē ꝑ ſu
pfluitatē exposuit. ¶ Moraliť eſt notandū ꝙ instar h⁹ abu
ſoris multi etiā hodie habent diuites voraces et voluptuoſi co
lentes vētrē ꝓpriū pl⁹ ꝙ deū. hij deū nō curāt honorare nec pau
pes cōſolari q̄ nō hūtes aīas vt bruta in vanitatibo viuūt. hi ſūt
de q̄bo apls phil. nj. ꝺicit. q̄ꝝ deꝰ vēter eſt et gloria in cōfuſione
immūdi cruis xꝓi. nam vt ꝺicit pbs. ij de ꝓprietatibo aialiū. Alī
malua magn̄ corpis ſūt pauce generatōis ato ſeneſcūt et moriū
tur. et⁹ cā eſt qꝛ ab eoꝝ tranſit in incrementū corpis ꝓprij et mi
hil vel parū in materiā ſeminis et ideo ſtatim pingueſcūt et facili
ter ſuffocant. Dic diuites voluptuoſi omnez ſbaz ꝺuertūt ad abu
ſū ꝓpriū. bñ comedūt ꝓciose veſtiunt et iō impinguati graues
ſunt ad generādū plē bon̄ opis ꝑ ſteriles et debiles ſunt in vir
tutibo et fortes in vicijs. vñ greg⁹. ix. mor. et reꝛtat. xlvij. diſ
Oēs h⁹ ſeculi dilectores in terrenis rebo fortes ſūt et debiles in
celeſtibo. nā ꝓ tpali gl̄ia vſqꝫ ad mortē de ſudore appetūt et ꝓ
ſpe ꝑpetue nē pacꝫ q̄dē in laboē ſbſiſtūt ꝓ terrenis lucris q̄ ſlibꝫ
iniurias tolerant et pro celeſti mercede vel tenuiſſimi verbi ferre
cōtumelias recuſant terreno iudici etiā die aſſiſtere fortes ſu nt.

im oꝛoe vero coꝝ dño · vel omꝰ hoꝛe momēto lassanē · Sepe mo
ditatē deiectionē famē p adqꝛendis diuitijs atqꝫ honoꝛibꝰ tol
ꝝt et spe eaꝝ reꝛ se p abstimetiā cruciāt ad qs adipiscendas n
stimēt. H ille B ¶ In qbo verbis vita fatua mūdanoꝛ diuiū
et potētū merito respuēda oñdit · et hoc ꝑpter tria scilicet
¶ Cupiditatē q auaritiā insaciabilē ¶ Mā sicut infernꝰ nō impl
¶ Vanitatē et supbiaz intolerabilē tur pctoꝛibꝰ H sp mūd sust
¶ Gulositatē et ingluuiē damnabilē pe pl'es · et terra sabulo
nunqꝫ saciabit aq · et ignis nunqꝫ dicit sufficat H sp crescit viet
eius ad ampliꝰ cōburendū ex appositōe cōbustibiliū · Dic aup
tas auaroꝝ nō pt impleri nec saciari · H qnto plꝰ adqꝛit tāto m
gis crescit · Dñ augē · de verbo dñi · Inexplebilis est auaritia di
tū · sp rapit nunqꝫ saciat · nō parat pī · nō mrēz agscit · amico fid
nō ꝟuat · viduā oppmit · pupillū inuadit · Hic em modꝰ impm
di iaz cōis est oīibꝰ mūdanis cupidis vt nec paupibꝰ iustis nec
religiosis viduis nec sembꝰ vllis parcat · āmouent em tales a se
viscera ꝓpassionis oīno et induūt se viscera crudelitatis vt nul
li parcāt de cꝰ dāno lucꝝ expectāt · Dicit ouidi' · xv · methamoꝛ
qꝫ est fluuiꝰ qdaz cꝰ aq bibita reddit viscera bibentis saxea et q
qd intingit in illa aq fit lapideū · Dñ dicit sic · Flumē hūt aiones
qs potū saxea reddit · viscera aut tactꝰ induat marmora rebus
Fluuiꝰ ille est cupiditas deoꝛdinata diuitiaꝝ cuiꝰ affectōes pri
uant hoīez misericordia charitate ac pietate qꝫ nō solū inuita n
curat tollere ymo nec paupibꝰ ꝙꝝ tñ illa bona sūt in necēitatibus
subuenire Et ideo dꝛ in can · xij · q · j. Qꝝ nō minoꝛis crīminis est
abundāti tollere qꝫ cū possis et abundās sis indigētibꝰ denegāre
Dñ amb · ibi vt · s · Esurientū panis est quē tu detines · nudoꝝ ve
stis est quā tu recludis · miseroꝝ redēptio est et pecunia quā tu
in terra defodis · Dñ lu · vj. Ve vobis diuitibꝰ q habetis suppleꝫ
cōsolationē viāz · qꝛ de quo mō ꝛsolamini statim cōtristabimini ·
¶ Dñ reatē m lu · hysto. qꝫ in cīitate q vocat' susu fuit quidaz
potēs et dues qi papa eoꝝ quā auaritiē qdaz rex tartaroꝝ ob
sedit et cepit · et iuꝛ illū diuitē vnā turrim plenā auro argento et
lapidibꝰ pciosꝭ reppit q minima auaricia ꝺ sufficiēti malicia ñ puni?
eē captꝰ ē a rege et inclusꝰ fine cibo et potu · cuiꝰ p mia clamāti ēt
sū fuit a rege · fiet ei iudiciū fine mia qꝛ ñ fecit miaz · si thesauros
ñ minus amasses ꝓ tua defensiōe distribuisses et te et tuā citatē po
tuisses saluasse · nūc āt te thesaurꝰ tuꝰ quē tā aūde collegisti q di
lexisti ñ pt tuuare sic tādē fame mꝛit Dic veia si cupiūt diuites
miaz a deo obtinē ad pauꝑes dñt etiā miaz hīe et aurū et argē

tū nō nimis amare qꝛ vt ꝺꝛ eccl̄i·x· Nihil iniquiꝰ q̄ amare pe-
cuniā·Dꝛ etiā sibi diues puidè de bonis mutuis·i· sēs viris et
pauperibꝫ ꝑ stipēdio elemosinaꝝ q̄ eū suis oroibꝫ in morte a re-
ge tartaroꝝ·i·sathana defēdant et ptegāt iubēte ipsa veritate
Lu·xvj. Facite vob amicos de māmona iniq̄tatis vt cū defeceri
tis recipiāt vos in eterna tabnacula·Quia q̄ sibi de his nō pundēt
a rege tartaroꝝ capiunt et in infernū eternalit includunt· Sic
dicit apl's·j. thy·vj. Qui volūt diuites fieri incidūt in tēptatō
nē et in laqueū dyaboli· D Queritꝫ cū laq?·s. dyaboli fit pec- D q̄o
catū mōle an quilibꝫ diues auar? fit in mōrli pcco illaqat? Et
videt q̄ sic Null? em dign? est morte eterna misi ꝑ pctm mōrle·
ꝙ ꝓpter auaritiā hoeis digni sūt morte Cū em apl's tho·j. pmisi
set repletos oīi iniq̄tate formicatōe auaritia subdit·q̄ tria agūt
digni sūt morte·igit. Cōtra·auaritia ꝺꝛ q̄i eius auiditas qꝛ·s·in
teriora bona appetit nō est pctm·naturalit em ea hō appetit· tū qꝛ
naturalit subiecta sūt hoi·tū qꝛ ꝑ ea vita hois ꝺseruat ꝙ videt q̄
auaritia nō sit pctm Sñdꝫ scūs tho·in ka be·q·cxvnj.q auaritia
importat imoderātiaꝝ q̄ndaꝝ arca diuitias dupl'r· Uno mō ime
diate arca ipsā acceptōez et cōseruationē diuitiaꝝ imp̄tū·s·aliqs
adq̄rit pecuniā vltra debitū aliena surripiendo vel retinēdo et sic
oppomit iustitie-et hꝫ mō ex genere suo est pctm mōrle Sic ei ad
auaritiā ptinet q̄ aliqs iuste acapiat vel retineat res alienas qō
ptinet ad rapinā vel furtū q̄ sunt etiā peca mortalia· de illo dicit
Ezech·xxij. Principes eiꝰ in medio eiꝰ q̄i lupi rapientes predā
ad effundēdū sāguinē et auare lucra sectanda Cōtingit tñ in hꝫ
genere auaritie aliq̄d esse pctm venale ꝓpt impfectōez act?·naꝝ
hntes iustū bellū ea q̄ violentia in bello adq̄runt eoꝝ efficiunt·
et hꝫ nō hꝫ vōz rapine nec peccati mortalis nec ad restitutōem te-
nent q̄uis possint in acceptiōe p̄de iustū bellū hntes peccare p
cupiditatē ex pua intētione si ·s· nō ꝓpter iustitiā hꝫ ꝓpter p̄dicta
principaliter pugnēt·Alio mō importat imoderātiam arca interio-
res affectiones puto cū aliqs nimis amat vel desiderat diuitias á
delectat in eis etiā si nolit rape aliena sm hꝫ oppomit liberalitati
si tūc ille inordinat? amor diuitiaꝝ imtātū crescat q̄ ꝑferat cha
ritati vt·s· ꝓpt amorē diuitiaꝝ aliqs nō vreat facere otra amo-
rē ꝺi et ꝓximi sic auaritia itꝝ ē mōrle·si āt ioꝛdinatio amoris ifra
hꝫ fistat·s·vt hō q̄uis supflue diuitias amet ñ tñ ꝑferat eorū a-
morē amoꝛ ꝺmo vt·s· ꝓpt diuitias ñ velit aliq̄d facē otra deū
ꝓxim sic auaritia ñ ē pctm mōrle Ad arg·oppositū dicēdo q̄ ap

petit? rez exterioz est hoi nalis vt eoz q̄ sūt ꝓpter finē
io intātū vicō caret inquantū cōtinet sb regula sūpta ex rōne
ms·auaritia hanc regulaz excludit igit est pctm ac
do vita mundanoz est respuenda ꝓpter eoz vanitatē et sūpt
Vanū em multū est hoi sic preciose se ornare·naz caldare dr
tū interi? et sericō decoratū exteri? nutilat et interi? fetet· sic
vestibo ornat? est q̄i sepulcrū de albatū·vñ Jnno·de vilitate hoi
ne cōditōis Quid est hō ꝓ preciose ornat? n sepulcrū foris dealba
tū int? autē plenū spurcicia· Sūt etiaz mulieres ornate pcla
qbo demões dant respōsa fallacia et libidis mētua·radiant
to argēto et gēmis et vestibo preciob et mihilomin? sunt intrinse
et vile lutū·vñ merice dr Auri nobilitas luteaz si vestiat ollam
Nō tñ hinc seqt hanc min? esse lutū Cōtra hanc bo curiosita
ornat? dicit Jhero·in q̄daz epla Si vir vel mulier se ornauerit
vult? hoim ad se ꝓtrauerit et si nullū inde sequat malū damn
iudiciū tñ patet eternū·qz venenū attulit si fuisset q̄ biberet·nō
materia ꝓme vestis multū vilis fuit·s·pellis aī lana·q̄n·nj·Q
cit de? ade et vxori sue tunicas pelliceas·i·de pellibo aialiū·D
inde autē ꝓcessus est ad lanaz pannū·deinde ad lanaz multis c
loribo depictam·deinde ad sericū et purpurā ad aurum et ad lapi
des preciosos·Vñ legit in hyst·thom· q̄ ille q̄ primo apud ro
indut? fuit purpura a fulmine pauit interijt Sic quilibet p
pt vanitatē vestiū pcutit fulmine pcī mortalis·Ex q̄·in omi
pītis euangelij Sūt nōnulli qui cultū subtiliū preciosaz vesti
um nō putāt esse pctm q̄ si culpa nō esset nequaq̄ ꝓmo diuinus
vigilant exprimeret·q̄ diues qui torq̄bat apud inferos purpu
ra et bysso indut? fuisset / f Sed q̄rit an ornat? mulier vi
q̄ excuset a pctō mortali·Et videt q̄ nō tuc predicta Sed co
tra q̄ ꝓm h̄ videret q̄ artifices huiōi ornamēta ꝓpantes etiam
mortalit peccarēt Dic·s·tho·ba be·q·clxix·q̄ in ipsis rebo exte
rioribo quibo hō vtit nō est aliqd viciū ex parte hōis q̄ immode
rate vtit eis q̄ qdē immoderātia pt·ee dupl Uno mō p cōparōm
ad cōsuetudinē hōim cū q̄bo aliq̄s viuit·vñ aug·nj·de cōfes·di
q̄ q̄ cōtra mores hōim sūt flagicia p mor diuinitate vitāda sunt
vt pactū int se cīatis et gētis cōsuetudine vel lege firmatū nulli
ūs cuis aut pegrī libidine violet·turpis em ē omis ps vnius
so suo nō cōgruēs Alio mō pt esse immoderatio in vsu taliū rerū
ex inordinato affectu vtētis ex q̄ q̄nq̄ cōtingit q̄ hō libidinose
talibo vtat siue ꝓm cōsuetudinē eoz cū q̄bo vtit siue ec pt eoz
cōsuetudinē· Vñ aug·nj.de doct·xpiana Jn vsu rerū abesse opti

libidinē q̄ nō solū ipsa eorū inter q̄s viuit ꝯsuetudine nequit ab
unē ꝫ etiā sepe fines ei? egressa feditatē suā q̄ imē claustra morū
solennīū latīrabat flagicīosissima eruptiōe manifestat / G Cō
tingit autē alia imoderatio affect? triplex q̄tuz ad supabundātiā
Uno mō p ꝫ q̄ aliq̄s ex supfluo cultu vestiū hōm glīaz q̄rit · p
ut sez taba huiōi pertinēt ad quenda ornatū · vñ greg · Sūt nō
nulli vt pus · nemo q̄ppe vestimēta pcipua · s · exedētia ppriū sta
tū m̄si ad manē glīaz q̄rit · Alio mō fm q̄ hō p superfluū cultū ve
stiū q̄rit delicias fm q̄ vestis ordinat ad corporis fomentū Ter
tio mō fm q̄ minimū solicitudinē appōit ad exteriorē vestiū cul=
tū? sitq̄ pt esse duplex imoderatio ex parte fimis · ex parte āt defe=
ctū? sitq̄ pt esse duplex imoderatio p affectū · Uno mō ex negligē
tia hōis q̄ nō adhibet studiū vel laborē ad ꝫ q̄ exteriori cultu vti
tur fm q̄ oz · vñ phs dic · vij · etꝫ · q̄ ad molliē pertinet q̄ aliq̄s
trahat vestimētū per terrā vt nō laboret eleuando ipsū · / H
Alio mō ex eo q̄ ipsū defectū exteriorīs cult? ad gloriā ordinat
Uñ dicit aug · in li · de fmone dñi in mōte Nō in solo rerū corpo
reārū nitore atq̄ pōpa ꝫ etiā in ipsis sordibo et lutosis esse posse
iactātiaz et eo periculosiorē q̄ sub noīe humilitatis dei decipit vt phs
dicit in mj · etꝫ · q̄ superabundātia et mordinat? defect? ad ia=
ctantiā pertinet · pmissis illis dicēdo q̄ supī cōiter dicta sūt circa ex
teriorē cultū · Insup intendendū est q̄ddaz spāle sez q̄ muliebris
cult? vicios ad lasciuiā puocat fm illud puer · vij · Ecce mulier
occurrit illi ornatu meretricio preparata ad decipiendū aīas · pōt
tīi mulier licite operā dare ad ꝫ q̄ viro suo placeat ne per ei? cō
ceptū in adulteriū labaē etiā absq̄ pcō · Ille āt mulieres que vi
ros nō hāt nec volūt habere et sūt in statu nō habēdi ñ pnt abs=
q̄ pcō appetere placere virorū aspectibo ad concupiscendū q̄ ꝫ ē
dare eis mētiuū peccādi Etsi quādā hab intētione se ornēt vt ali
os puocēt ad concupiaz mōaliter peccāt · Si āt ex q̄dam leuitate
vel etiā ex quadam vanitate ppē iactantiā q̄ndam nō semper est
pcm mōale ꝫ q̄nq̄z veniale · Et eadē cō q̄tuz ad ꝫ est etiā de vi=
tis · vñ aug · in epla ad possidiū Nolo vt de cōmentis auri vel
vestis ppriā habeas in phibendo sniaz m̄si in eis qui neq̄z cōiu=
gati sunt neq̄z cōiugari cupientes cogitare debent q̄o placeant
deo · Illi autē cogitāt que sunt mundi quo placeāt vel viri vxo=
bus vel mulieres maritis vt q̄ capillos nudare femīas q̄s etiā
caput velare apls iubet nec maritatā decet in quo tñ possent ali=
que a peccato excusari quando hoc non fieret ex aliq̄ vanitate ꝫ
apter cōtratiā ꝯsuetudinē quāuis talis ꝯsuetudo nō sit laudabil

¶ Ad argumentū cōtrariū dicendū q̄ ſiqua ars eſt ad fabricā
dū aliqua opa quibꝫ hoies vti nō pñt abſq; peccato· p ſequ
artifices talia faciēdo peccarēt vtpote prebentes directe alīs o
caſionē peccandi puta ſiquis fabricaret ydola vel aliqua ad cul
ydolatrie pertinētia· ſiqua vero ars ſit cui? operibꝫ hoies poſſ
bñ et male vti ſicut gladij ſagitte et alia huiōi· vſus taliū artiū
nō eſt pctm· et he ſole artes ſunt dicende· ſi tñ operibꝫ aliquis
tis vt pluries aliqui male vterent q̄uis de ſe nō ſint illicite ſum
tñ per effectū p̄nāpis a ciuitate extirpande ꝑm documenta plu
mis ¶ Qua ḡ mulieres liāte pñt ſe ornare vel vt cōſeruent decen
cā ſui ſtat? vel etiā aliq̄d ſuperaddere vt placeant viris ornā
quens eſt vt artifex taliū ornamentoꝝ nō peccat in vſu talis a
tis niſi forte inueniendo aliqua ſuperflua et curioſa ¶ R ſ Ter
tio vita mundanoꝝ ꝛc· ꝓpter guloſitatē· nam quilibet fugit hu
naturaliter quod ſibi cōtrariū eſt et deſtructiuū honoris et mi
rariū ſue libertatis ſic autē eſt guloſitas· nam voluptuoſi et gu
loſi delicate viuentes rethe delectationis ad modū auiale capti
tur q̄ a delicijs carnalibꝫ recedere nō pñt dum volunt et tunc re
ſeruitutē redigunt et fiūt ſerui dyaboli ſicut et illi qui in bello ca
piunt ſerui fiunt et ingenuitatē perdunt· inſti· de iure perſo· c·
ſūma· ꝓpter qđ beat? ambro· in quadā epla ſic inquit Quicūq;
a puericia ſe dederit delicijs manebit in ſeruitute vt viuens mor
tuus ſit· Et ideo fatuuz eſt delicate et guloſe viuere et delectar
ones ſequi carnales et maxime ex eo quia delectatio breuis eſt
pena autē que ſequit longa eſt et intolerabilis· quod quidz per
in diuite epulone qui in delicijs et diuitijs fuit ſemper q̄ indu
bat purpura et byſſo et epulabat quotidie ſplendide· cui? pen
pus delicianz fuit breue· tps autē pēanz eternuz et fine termino
q̄ cū moꝛtuus eſt ſepultus eſt in inferno· ¶ Nō em̄ ſic gula anti
tus curabat ſed in p̄nāpio mundi· ſed ꝑm Ino· tertiuz de vili
tate ꝯditionis humane· parte· ij· c· xvnj· Inuctū vite hoīs aqua
fuit et panis et veſtimentū ¶ I ſ Nūc autē guloſis nō ſufficit
fructꝰ arboꝝ· non grana legumīnū· non radices herbaꝝ· non
piſces maris· non beſtie terre· nec aues celi ſed querunt pigmen
ta· tēperāt aromata· nutriunt altilia· capiunt obſa que ſtudioſe
ſe coquunt archiocoquoꝝ arte que laute parant officio miniſtri
rū alius cōfundit et colat· alius cōfundit et cōficit· ſubſtantiaq;
vertit in accidēs· naturāq; in artē vt ſaturitas tranſeat in eſuriē
tē vt faſtidium reuocet in appetitū· ad irritandum gulā· q̄ ad
ſuſtentādum naturā q̄ ꝑm hoc minimis ē cōtenta ꝙ ad auditū

explendā ipsa tñ gule voluptas tā brus ē vt spatio loci vix sit q̄
tuor digitor. spatio trs vix sit totidē momētor. qs mlt tñ di
spliciz guloſ. qz appetūt hrē guttur ī q̄ celebrat illis diuinū lōgū
vt lōgā hēant delectatōez. sic patuit de plāorate. q̄ dsiderabat
hrē collū gruis lōgū. vt diu sētiret dulcedinē. Vlt et eadē vōe e
picuꝝ guttur ad cēlū optabant hrē. Et cā est. qz in gutture delcā
tio magna est et maior q̄ sit in lingua. iij. etb. ꝑt qs guloſ metā
sobrietatis et trantie exceduntM. ¶ Et sic ſm Jnno. otēmt me
diocritas et supfluitas affectat in diuersitate ciboꝝ et varietate
saporꝝ. auiditas ei nescit modū: et voratas excedit mensurā et
sequt pena. et inde grauat stomach9. turbat sensus. oppmit ī
tellās. inde ñ sanitas et sal9. ſ morbo et mors Audi ḡ doctrinaz
sapiēs. et noh auid9. cē im oi epulatōe: et ñ effūdas te sup oēm
escā Jn multis em escis erit infirmitas. qz multi ꝑt crapulā pi
eñt Dñ Auic. ꝑma fen. iij. c. vij. Nihil deteriꝰ saturitate tpe fer
tilitatis ¶ Mltos ei vidi9 q̄ saturit suffocati pierūt. et mortui sūt
¶ Queritt an alīqs comedēs ſm appetitū a delectatōz carnis: pec
cet mortal. Et vidz q̄ non. qz in naturalibo deiderys pauꝰ pec
cant ſm phz Contra aplus Si ſm carnē vixeritis: moriemi sñ
dēdo. ad hoc pono aliqs oclusiones et correlaria Prima q̄ qui
guloſe vivit: peccat mortaliter. ꝓbatur. p vicii gule oēs virtu
tes obūbrantur. qz greḡ. dicit. iij. moz. dñante vicio gule oīe
qs hoies fortiter egerūt. fortiter pdunt. si venter ñ restringit.
sed virtutes non tollunt nisi ꝑ pctm mortale. ḡ. ¶ Secūda cō
clusio vicii gule omittit. dū quis inordinate appetitui suo come
dendo vel bibendo satisfacit. ꝓbatur hꝫ ꝑ beatū grego. iij. moz.
c. xxxij. vbi quinqz modos ponit in q̄bus vicii gule cōfistit seu
cōmittit. eo q̄ inordinate et contra iudiciū rōis q̄lz appetitū
suo vel tēptatōi satisfacit Et hꝫ modi habentur eiam de cōse
quēs. v. ca. quinqz modis. vbi dicit Quinqz modis nos vicii gu
le tēptat Aliqñ nanqz indigentie tps ꝓuenit. aliqñ ñ ſ abos lau
tiores q̄rit. aliqñ q̄ sumenda sunt ꝑatu acuratiꝰ expetit. aliqñ
aūt q̄litas ciboꝝ et tps cōgruit. ſ in ipsa q̄litate sumendi mēsu
ra refectōis excedit. nōnunq̄ abiecti9 ē qs deiderat. et tñ ipso
estu imensi deiderij deteriꝰ pccat Primum correlariū. q̄ nō so
lum in pciosis escis vicii gule cōmittit. sed etiā in vilissimis
patet ꝙ beatū augu. de doctrina xpiana. ca. j. et. ij. Et tō est ibi
assignata. qz i oibo talibo ñ vsus rey ſ libido in culpa ē Et iō dauid
aq̄ caput effudit. et tñ carnes comedit q̄ sūt pciosiores aq̄. Et
esau culpabilis fuit vendēs ꝑmogenita ꝑt libidinē qua habuit

lētaculū in comedendo xlj. di. q̄squis et se. ¶ O Secūdum cōrelariū p̄dosa feracula vesci possunt absq; vitio gule Cui? ratio ē vbi prius. q. in omnibo huiōi rebo non ex eay verum natura q̄ bus vtimur. ꝯ cā vtendi. et modo appetendi approbandū est vt approbandū qs faciam? ¶ Tertia ꝯclusio q̄ excessus sumēdi cibum et potū non attēditur penes q̄ntitatē vnifoꝛmē rei sumende. pbatur: tpantia q̄ refrenare dz gulā nō habet medīū rei. ꝯ medium ꝓportionis. ergo medīū illud non erit vnifoꝛme oībo q̄tū ad cibū sumendum Nā si haberet medīū rei. illud medium eēt et ꝑm eandē distantiā mensuraret excessum et debitū modum sumendi cibuz in oībo. qs simplr est falsū. q. pbs dic in eth. qd vni est paru alij est multū. Et ergo excessus sumendi cibū et potū attēditur ꝑm ꝓportionem psonay cibū sumentium. q. magis corpulent? de ampliori indiget cibo et potu pro ꝺseruatōe naturę sue. et ꝯ absq; vicio gule. vt pz de karolo magno q̄ pro sustētatione nature sue indiguit cibo magno Nā absq; vicio gule cōmedebat in vno prādio quartā ptem arietis. anserē vel lepoꝛem vnuz. et ꝯ q̄dem fuit debitū sibi vel modicū: nob ār esset magn? excessus et vicium Et sic patet quid dicendum sit ad questionē.

Secūda pars in qua ostenditur stat? gratie

cōmendabilis et meriti p ipm laza. pa. vt dic pbs ij. ethi. oppositā iuxta se posita magis eluescūt Et q. dcm ē de diuite q̄ sua auaritia et voluptate meruit flammā et penā eternā Dicēdū ē ecōpiditate et voluptate meruit flammā et penā eternā Dicēdū ē ecōde paupe q̄ sua penuria et miseria meruit gl̄am eternam Dī igit de lazaro q̄ fuit paup et mēdic? de auaro inoīato q̄ diues purpura et bysso vestit? Secūdo lazar? vt famosus noīat? auarus de voluptate est diffamatus Lazarus vlceratus ad ꝯlum ducitur. auatus vt miser in infernū sepelitur et cruciatur Unde pbs dorus de summo bono Cui abundantia est delicīaruin attendat supplīciū diuitis. cū tāta in inferno imē ignes erat inopia. quanta ē epulay fuerat copia. in illo seclo esuire a sitire noluit. ꝓteres illic imē flāmas sitiēs stillā aq̄ q̄siuit nec hrē meruit Et subdit dues et paup obtinuerunt sibi Iste descēdit: ille ascendit Iste de diuitijs ad supplitia. ille de supplitijs ad delitias ¶ Q Moralr qui iter securū cū paupe cupit hrē ad ꝯlū dz se i hac vita a diuitijs a pabilibo exonerare vt expeditus xpm in pauptate seq̄ possit. qa vt dicitur xij. q. ij. glia. Nocētes oneratus pōdere auri non pōt xpm seq̄ Naturalr em medīū sapit naturā extremoꝝ. j. phi. Cū em paupes nascamur et moriamur vita nrā q̄ est medīū in

ter principium et finē debz etiā in pauptate foueri Quare dt Are
sto. in emgmatibo ꝺm q̃ recitat hiero. otra rufinū Stateram ne
transileas Statera est vita hūana Due pelues statere sunt igres
sus ī mūdū. et egressus de mūdo Ponat ꝑ hō īvna pelui paup
tatē ū q̃ mundū ingredit. et in alia pauptatē ū q̃ egredit. et in
uenet q̃ eque ponderabūt Ecc. v. Sic egressus est nud? de vre
tro mris sue. sic reuertet. et mhil aufert de labore suo dist. xlvii.
ca. Sic Dic tu q̃ ꝓpa dias. q̃ ex q̃bo recꝯditis in hunc mundū de
tulisti qñ in hāc igressus es luce. qñ de ventre mris existi. q̃bo q̃
so facultatibo q̃busq; subsidijs stipatus ingressus es. q. di. fir tē
tñ des. dias nullis ꝑ cū pauptas fuerit nobiscū a ꝓncipio. et etiā
erit in fine soa. in vita nrā non otēnam? eā. Q (Gz triplex re
Egestatis et volūtati otraria pitur pauptas in h̄ mūdo. f.
Honestatis virtuosa q volūtaria Nam prma pauptas dr ege
Damtatis vana et nullis nccaria stas miserabilis. et istā hūt
miserabiles psone. paupes inuoluntarij. cupientes hrē diuitias
q̃s non hēnt Isti sunt plem murmure. accusant deū de distribu
toe ineq̃li rez. rpaltū de tenacitate ꝓnoz et fortuna de ifelicie
tū. et blasphemant. detrahūt de quibo ps̄ Non fuerūt satura
ista pauptas euemt vobis in penā delictoz. q. s. deū non time=
tis. nom e? blasphematis. et multa mala omittitis Nōne ꝓpha
dixit. non vidi iustū derelictū: nec semen e? q̃rens panē Depo
mite igit malitiam vrām et cōfidite in deo. qui dt. nolite sollicti
esse dicētes. quid manducem? aut q̃d bibem? aut. q̃ opiemur.
hec eñ oia gentes requrūt qui ignorāt deū. scit ei pater vr̄ q
hijs oibo indigetis. vñ augus. nec diuiti obsunt opes. si eis bene
vtit. nec paupem egestas ꝺmēdabiliorē facit. si inter sordes et
iopiā pcā ñ taceat. Si (Gz q̃rit an talibo egeis inuolūtarijs sit ec
subuemēdum. Dico q̃ lz vitiosi sint. vel plerūq; vt plīmū tñ pīū
ē eoz defcibo subuemire vñ ps̄. Btūs q̃ intelligit ꝛc. Et glo. sup
illd ecc. xij. Da misericordi et ne suscipias pctōrē. Qui indigētū miaz
ebuit. nec ꝑ delicto spmit miaz vel fac Nam ei respicieda ē. ñ pso
na q̃ dat indigēti pctōri. ñ q̃ pctōrē q̃i velit eū in pctis fouere. ꝑ q̃
hō ē. et iust? fiat et viuat Sic nō pctōrē ꝑ iustū ptēdit iuuare.
nō diligit delictū ꝑ naturā. Si (Secdo ē pauꝑtas honesta et ꝺmē
dabilis q̃ voluntaria et spōte ꝓpt̄ xpm suscepta in q̃ hō ñ solū so
licitudinē secli deserit. mo indigētijs multis se exponit Ista paup
tas non est otēnenda q̃ eā xps dedicauit xij. q. ij. glia epi. mo
deus illam pauptatem esse voluit vt sustimentes coronentur. et

diuites in ipsis mentiuntur. habet di. xlvij. c. sicut. hij em sūt
Humiliores xpō in eoꝝ uersatōe Nam ꝓmo xc. Ipse emꝫ
Validiores dyabolo in tēptatione xps realiter et affectualit
Beatiores in cœlo in remuneratione. paup et egen? est factus
Juxta illud ps. Ego egenus sum et paup. ꝑm glo. mēdic? et pe
tēs Et expomē de xpō q ꝓ nob paup nasci voluit: et in mendica
tate viuere q mori Et ideo miles xpi non debet existimare sigm
vile qs ꝓmo rex noster nō erubuit ꝑferre Dñ pī noster frāalē?
hoetatur fratres suos ire ꝑ elemosina ꝙfidenē. dicēs. nec opor
tet eos verecūdari. qr dñs se paupez fecī ih mūdo Nā pauptas
antecꝫ dñs noster eam elegit. miria q dedec? erat. ꝫ mō eam de
dicauit sua acceptōe. q iō a nullo otēnenda sz imitāda Aug. 8 ec
clesiasticis dogtibo Bonū est facultates cū dispēsatōe paupibus
erogare. melius ꝓ intētione deū sequēdi ihesum simul donare. q abla
ta solūtudine egere cū xpō Secūdo sūt in tēptatōe validiores.
Nam nudus aliz induto multis pāmis securi? luctat: qr nō habz
vñ a colluctāte teneatur Dic qr vita nrā colluctatio est cū dyabo
lo vt dic apostol? epb. vj. non ē nob colluctatio adūsus carnē q
sāguinē. ꝫ aduersus ꝓnapes et ptātes. aduersus mūdi rectores te
nebraꝝ hanꝝ. q dyabol? tot? nudus. qr de diuitijs nō curat. qr
aūt diuites ex oi pte sunt vestiti: iō dyabol? ꝑt eos ex oi pte re
nere q prosternere in tēptatōe Paupes vero qa nudi sūt euade
re possunt: Greg. nudi cū nudo luctari debem?. facilius em ad t
ram trahit q hz in se vnde teneat. Serpēs em vt dic mgt hist
ri. hoiez nudū fugit. ꝫ insilit ī uestitū Dic dyabol? ꝓpens antiqꝫ
paupes fugit et in diuites tēptatione sua insilit. j. thj. vj. Qui vo
lunt diuites fieri incidūt in laqueū q tēptationē dyaboli. Terō
sunt beatiores remuneratione. quia erūt iudices assessores in iu
dicio. Math. xix. Interrogante petro dñm dicēs Ecce nos relic
quimus oia et secuti sumus te. qd ergo erit nob? qd dab nob pres
ime? respōdit ihesus In regeneratōe cū sederit filius hois in sede
maiestatis sue sedebitis et vos iudicātes xij. tribus israhel Magnum
ei tūc erit iudicare. ꝫ magis cētuplū accipe. et hereditatē et nam
pro pua penuria accipe et possidere. T (Dñ recitatur de q̄dam
rege q habuit duas filias: vnā pulcrimam et aliā turpissimam.
pulc ab oibo appetebat. turpē vero nemo curabat. q flēs i cspe
ctu regis et pris. dixit rex. noli flere. qr q te accipe volueri: da
bo ei regnū meū et heredē ostituā oim bonoꝝ meoꝝ. q aūt accē
pit sororē tuam mihil ñ pulcritudinē secū accipiet Filia pulc ē vita
hoc scli Filia turpis pauptas. q hanc accipit hes erit regni eius.

spiritu·qm ipor est regnum celor·¶ Tercia pauptas vana et vitupabilis est·que est ppt trāsitoria bona spūalia siue tpalia· illa non est necaria ad vitā eternam·nec vtilis talis fuit multor pbor tpe ioh̄is euangeliste·q ppter vanā gl̄iaz mundi gēmas pciosas fregerūt in signū mundam ꝺceptus Et alij pb̄i multi vt liberius vacarēt studio pb̄ie·abiecerūt sbam et diuitias·Scribit hiero·ad paulinū presbr̄m et recitat xp̄i·q·ij· Loc̄ tes Qz socra tes ille theban? hō quida ditissim? cū ad pb̄andum ad athenas pferret·magnū auri pond? abiecit et summersit in mari·qr ñ pu tauit se sil̄ virtutes et diuitias possidere·qr ait illa ppt trāsitoria fecerit et ñ ppt amorē xp̄i·iō eor pauptas vitupabil̄ et vana fuit Hic ec̄ heu multor pauptas vitupabilis oñdit: et spāliter illor de libero spū qui ppt vanitatē et ocūū mendacitatē assumunt· vt labores fugiant: illis nulla elemosina ē danda· D ¶ Qz cōtra h̄ vid? illud lxxxvj.di·c·non satis·vbi ꝺr qꝺ mia oib̄ facienda est Dicēdum qꝺ verum est ꝺsiderata natura·vt pri? etiam tactū est· h̄ in malicia non sunt fouendi Pro quo notādum qꝺ q̄tū necārū est ad pīs·pīt assig̃ri tria genera hoim petentiū elemosinā Pri mi petunt ppt bonum honestū· vt illi q ppt deum reliq̄runt Nā et in pauptate dño famulant·ad h̄ vt possint liberi? ꝺtēplatōm vacare et deo fuire·tales sunt religiosi viri frēs siue sorores imi tantes xp̄m De quib̄ btūs gre·nū·mo·ꝺr Dunt nōnulli iust̄ q ad apprehendēdum culmē pfectōis accincti·dū altiora appetūt exteri? cūcta derelinquūt Illis elemosina ē danda cuiuscūq ꝺdi tōnis existunt spūales siue seculares validi siue infirmi· Secūdi sunt petētes ppt bonum vtile·siue ppter vtilitatē: et sunt pone vtiusq sex? frēs et sorores siue alie spūales pone q non solū ex prioi cā elegerūt pauptatē: h̄ etiā vt infirmis et debilib̄ pso nis possint adesse subuenire et iuuare q multū vtiles sunt· hijs ec̄ non solū intuitu charitatis et deuotōis: h̄ etiaz labor suor me rito datur elemosina Tercij sunt q petūt elemosinam ppt bonū delectabile·sic sunt validi mendicātes q laborare possent maīb qs rñ fugiūt et ocūū querūt p mendicitatē·ꝺtra h̄ qs ꝺr p ppbaz labores manuū tuar māducab Ilt vt qr ppt securitatē cibi negli gūt uisitiā·subtrahēda ē elīna vt hēt·v·q·v· Nō ois.ñ iā fa me moriat Dñ hēt·C·ꝺ mēdicātib̄ validis·l·j.et·ij· Qz hij va lidi mēdicātes singli dīt ispici et explorari ꝺ integritate corpis a tolore annor·atqz de inertia et q repti fuerint absqz vlla de b i litate redigendi sunt ad seruitutem impatoris: et ad colonatum ppetuū Iusti? em fecerit & iuste petentē correxeris·qꝺ si decim

vt habet ex glosa predicte legis. et ex alia glosa. super matheum que hic additur

Tertia pars in qua ostenditur ineuitabilis

status premij. ad quem iuxta meritum quilibet iuste ordinatur vel demeritū ibi factū est vt moreretur mendic⁹. Et dicta ī nus abrahe dicit locus reqei vbi nullū malum nec pene nec culpe vbi sancti patres post mortē plene purgati ante mortem xpi habitabāt. et modo accipitur in scriptura pro loco eterne beatitudinis. Sequitur mortuus est etiam diues et damnatus est ad penas infernī. in q̄bus leuauit oculos. non corporales ꝫ mētales ad lazarū existentē in loco quietis et beatitudinis clamando per desiderium inflāmatum dicens Pater abraham vt eum magis alliciat ad miserādum paterna pietate. Mitte lazarum vt intingat ꝛc. vbi considera miser peccator deū beati gregis. in omnibus Q̄ minimum diues eum cuius in hac vita misereri non voluit in suo supplicio positus patronum querit Et qui vulnerato pauperi mense sue minima dare nolunt. in inferno positus vsq; ad minima querenda peruenit Naz guttā aque petit qui micas panis negauit Vocat autem extremū digiti lazari modicū suffragium meriti sui Et per guttā aque modicū refrigerij gratie et misericordie Petebat aūt aquā grē et refrigerū lingue. q̄ in ligua maxime torquebat. q̄ ꝫm greg. in ipsa vt plurimū peccauerat. p gulā epulando quotidie splēdide. p loq̄lā q̄ p⁹ epulas seq̄tur vana loq̄tas Ꝛ ꝫsidera petor q̄le rēsum habuit q̄ tā modicū petit. Fili recordare ꝛc. Aug. ideo rogās diues ñ exaudit ī tormētis q̄ rogantē paupem nō audiuit in tertis Sequitur m hīs oīb⁹. ex dās oīb⁹. s. meritis a demeritis iusto iudicio magnū chaos firmatū ē int nos et vos Q̄d expōit mgr nic. sen. di. vl. sic posita est hic iustitia. illuc miq̄tas. q̄ nullaten⁹ associari valet. ado cum sācti dei iustitie additi sunt. vt nulla cōpassiōe ad reprobos tra fire valeāt. nec dānati pñt accedere ad scōs regnādū nec ad cō gaudendū. q̄re frustra petis Sequitur rogo. q̄s nō dic ex charitate. q̄ eā ñ hūit. ꝫ tūc fuit eis in vita occasio peccādi. tū ex cōe diuitiaz volūtate ad abusū. tū cōe male vite p quā dedit exēplū sequēdi Ex hijs sumit argumentū q̄ dānatoz pena crescit vsq; ad iudicium ī tormētis Sequitur. ait illi abrahā. ac si dicat frēs tui. et q̄ aū eis sunt imo habēt moysen q̄ docuit moralia. et pp̄as q̄ mistica docuerit credēda. q̄ cōtinēt pmia btōz et supplitia damnatoz. Et iō ait

diant illos et monita eoꝝ ꝺ̀ꝑe impleãt et salúabunt ¶ Mora
liter in hac pte ad ꝓmoꝛẽ emẽdatõez peccati istruimur de magꝝ
eq̃litate dei · q̃ de sua iustitia vnicuiqz qꝺ suũ ẽ et sibi cõpetit do=
nat · iustis ꝑ remuneratõe bonoꝝ vitã gl'ie · iniustis dãnatõem
pene · ꝺm vniuscuiusqz ꝑpam dispositõem Sic em̃ sol stãs in me
dio cœli suã influit virtutẽ et actõem ꝺm dispositõem recipientiũ
in vno cãndo calidũ · in alio frigidũ · in alio leticiã i altero tristiciã
sic pz in aq̃la et noctua Sic de? q̃ est cã ꝓma ꝺm autorẽ de cauꝭ
influit bõitatẽ suã vna influxione · ꝫ res ñ recipiũt illã bõitatẽ oẽs
eq̃lẽ: ꝫ ꝺm capacitatẽ sue nature · vna bonũ altera malũ Sic iu=
sti et dispositi gauꝺiũ et leticiã sempiternã · mali et idispositi inꝫ
vitia et pctã pturbatõez et tristiciã · ꝺm ei boerũ: nullũ bonũ ire=
remuneratũ dimittit · nec malũ ipumtũ Quare dic̃ ḡgo · et al =
le · de pe · di · j · mediana · dicẽs · fine vltõe delictũ nõ debit · aut ei
ipse hõ in se ꝫ pumt aut ꝫ de? cũ hoie vidicãs pmittit ¶ Ne
q̃ ꝑ ḡ pctõ pãtur qꝺ nullatenꝰ fine vidicã laxatur Et ꝫ pz tripli
ciz Designatur ꝑ figurã Primo pz ꝑ figurã Nã adã peccauit co
Declaratꝫ ꝑ scripturã medẽdo cibũ vetitũ et pumt? ẽ · nõ soluz
Informatꝫ ꝑ naturã in se ꝫ i oibꝰ posteris suis · genꝰ · inj ¶ Ha
yn interfeãt abel et ipse a lamech inꝫfect? ẽ · genꝰ · nj · Item ꝓpter
malicã hoim̃ tot? mund? seu genꝰ hũanum diluuio pijt · exce=
pto noe et q̃ cũ ipso in archa erãt · gen · vij · Itẽ pharao et oim̃is
ꝑplꝰ egyptiacis multis plagis pumt? ẽ · et finaliter in mari rubro
pierũt et summersi sunt eo q̃ otra dñm ꝑplm ei? dimittere nolu
erunt · exodi in plibꝰ ca · De q̃bꝰ plagis in speculo vincerti libro
iij · ca · v · tales hẽntur versus · ¶ Rãguis rana culex muscę pec?
vlcera grãdo Bruc? caligo moꝝs pigra pruina necãdo · Vel alij
et meli? Prima rubẽs vnda · rana ꝙ plaga secuꝺa · Inꝺ cuplex tri
stis · p? musca nocẽtioꝝ istis · Quinta pec? strauit · vesicas sexta
creauit Post seq̃tur grãdo · pꝰ bruchus dẽte nephando Nona te
nigit sole · ꝓmam necat vltima prolẽ · Itẽ filij isrl ꝑ pctã eoruꝫ
xl · annis afflicti sunt in solitudie · et annꝰ ꝑ die ꝺputat · numeri
xiij · Itẽ recesserũt a deo faciendo vitulũ ꝺflatilẽ quẽ adorauerũt
io grauit pumti sunt · q ceciderũt vigintia milia ex eis · exo · xxxij
Et hec eadẽ replicat apls dicẽs Qꝝ in plibꝰ displicuerũt deo · naꝫ
in deserto pstrati sunt Et seq̃tur · ꝫ autẽ in figura fcã sunt nostri
vt non simꝰ cupiscẽtes maloꝝ sicẽ et illi cõcupierunt · j · coꝝ · x Dñ
affligit cões oim̃ ꝺcõrum typum gerunt reproboꝝ · q̃ in iferno dã
nati sunt · et cruciantur eternaliter ꝺm q̃ oñdit apls vbi s̃ di · Hec
oia in figura cõtingebant illis scripta ad nostram correctionem

in q̄uos fines seculoꝝ deuenerūt Et sic ptz qūo pctm̄ sine vindicta non laxat: et hꝫ p figurā Deo oñdit hoc idē p scripturā: et hꝫ pñtis euāgelij de diuite epulone. q̄ in inferno sepultꝰ est. et maxims cruciat tormentis. imo modica gutta denegata fuit sibi. vt refrigeratz linguā suam. eo q̄ micā pans prius lazaro negauerat Et ideo abrahā dicebat Fili recordare. q̄ re. bo. in vi. tua et la. sil't mala. nunc āt hic ꝺsolat. tu vero cruciaris Ideo hyda. tertius cenomien. eps. vt hētur in speculo vincētij lib. xxvj. ne in locū hꝰ tormēti veniret. quotidie xp̄m talit exorabat Dr. intrare me non finas ifernales mediānas. vbi erroꝝ. vbi metꝰ. vbi fletus. vbi reprobi detegunt. vbi rei ꝺfundūtur. vbi tortor semp cedēs. vbi vermis semp edens. vbi totū hoc phēne: q̄ pes mors gehēne. Me recepret ꝺpon illa. ꝺō dauid vbs tranquilla in q̄ lux phēmis. vbi eterna pax. ad quā suspiro. te reqro vt teū inhabitē amen. Dñ hētur in speculo vincētij. li. xxvij. de mauritio impatoꝛ qui dū essꝫ vir deū timens malebat in hoc seculo facinoꝝ suoꝝ corpali supplicio vindicām psoluere: q̄ tormentis gehennalibo cruciari. Q̄ cū iugiter in suis oribꝫ dñz depcaret exaudiri meruit Quadā itaq; nocte dum i stratu suo quiesceret: vidit p somniū añ se eneā saluatoris effigiē. quo erat ante portam palatij. ex q̄ est vox emissa dicēs ad eum. Mauritiū Et tenētes eū q̄dā iudiciarij mīstri exuerūt eū Tē ait ad eū saluatoꝛ ymago. vbi vis reddā tibi mala q̄ meruisti hic aut in futuro Et ille. O amatoꝛ hoim dñe hic potiꝰ q̄ in illo Tuc iussit ꝺma vox eum tradi et ꝺstantinā ei? vxorē. et oēm ei? cōem focē imitū Exp gefactꝰ vero mīsit ad exterhēdum philippū generū suum Cui igit assistenti dixit mauritiꝰ Bas inter agmina nrā aliq̄m militē noie focā. Cui ille Bao vnū Et ipatoꝛ cui? est q̄litatis Qui ait. iuuenis. timiꝺ? et temerarij? Tunc referēs augus. somniū philippo glificauit magnificē dñm p hꝰ? revelatēm Post hꝫ aūt mauritiꝰ augustꝰ in hostili terra positus cū militibus suos ferro a rapis abstinē ꝺpelleret: nec eis stipendia cōsueta largiret Focā vagabūde cēperūt vt impij regnū sup eos acciperet Qui sepedcūs focas obediens regalē purpurā sumpsit. Qꝰ audiens mauritiꝰ aio ꝺssolutus rebo adūsum se fluentibo cessit. et in quā dam siluam marī ꝺtiguā fugit In q̄ cū vxore et quiq; filijs iussit focē cesaris interēptus est. certe ille dñs fuit deuotus et magne fidei qui sic pemis credidit ifernū. q̄ maluit hꝫ punitꝰ q̄ alubi. Cui? oppositū multi incredulꝰ xp̄iam sentiūt dicētes Si clericis cū de inferno. et pastoꝛ. de lupo assererent. mhil daret eis Pe-

etiam quidã rusticus dum q̃ndam p̃dicãtẽ audiret de pẽis im
ferni loq̃ntẽ: ait Maledicãis sit q̃ tibi credat· q? ibi nunq̃ fuisti·
Cui fr̃ si aliquis inde rediret· et tibi de pẽis iferni diceres· ñ cre
deres ei nec cessares a malo· q? sic ille exiuisset· ita et tu crederes
inde posse egredi· ꝟ crede mihi· infernũ ita p̃fundũ est q̃ null?
p̃t inde ascẽdere· ita clausum q̃ null? p̃t inde exire· ita custoditũ
q̃ null? põt euadere Dñs Job scribit· vij· c· Sic osumit nubes
et ptrãsit sic· qui descẽdit ad infernos nõ ascendz· nec remittet
vltra in domũ suã· nec cog̃scet eũ ãplius locus e?· et tñ intrroit?
est facilis· exitus aũt ipossibil: q? vnco passu intram? p infimi=
tos autẽ exire non valem? Nã vno solo passu quo aia exit a cor
pe· si pctõr est subito ad infernũ descendet Dñs Job· xxj· In bo=
nis ducũt dies suos et in pũcto ad iferna descẽdunt· vbi ex dña
iustícia q̃ ibi euidẽtissime manifestat Damnati cruciabunt die ac no
cte in secula seculoz Apoc· xj· Et maxis pẽis· vt pcã eoz vin
dicẽtur q̃ in hjs versibo ꝑhendunt· s· Indice scriptura caligo
vincula flagella· Frigus flãma timor· vermis cõfusio fetor· Sũt
patre pene q̃s quisq; dr̃t timẽ· Tercio oñdit vindcã pctõz p na
turã· Et hoc in pumtõne reprobz Nam iustum est· et iustícia
dei ꝟ requirit· q? qui semp manet in culpa· sempq; manet in pe=
na Vnde beatus Gregoriꝰ· et recitatur de pe· dist· j· ss· potest·
Juste pumit deus malos eternaliter· vt quia in hac vita nunq̃
voluerunt carere peccato· nunq̃ careant supplitio Illud etiam
ostenditur exemplariter in natura Nam vt refert ysidoꝰ· libro·
etꝟ· libro· xvj· c· nij· d quodam lapide q̃ abeston nominatur· hic
talis est virtutis et conditõnis q? cum semel accẽditur nunq̃m ex
tinguetur postea Cuius ratõnem assignat dominꝰ albertus· di=
cens· hunc lapidem quandam habere pinguedinem interius in
clusam que est materia et fomentum ignis Ita et in simili est de
istis qui in inferno igne gehennali cremantur et puniuntur· qui
cum culpam mortalis criminis semper in se habeant inclusam
que est fomentum ignis infernalis· et totius cruciatõnis· ideo ig
nis infernalis nec ve eternum ab eis vnq̃ separatur· et meter=
num nunq̃m extinguitur Juxta illud ysa· vltimo· qui in persona
dei de eis sic inquit· Qui preuaricati sunt in me· vermis eorum
non morietur· et ignis eorum non extinguetur· et erunt vsq; ad
sanctatem omnis carnis· Ꝟ Sed queritur an in inferno vermis
sit maior pena ignis Et videtur q? ignis sit maior q? ꝟm Aug·
xxj· de ciui· dei· c· nij· Nihil igne vrente ẽ molestius· Cõtra illa
pena maior ẽ qua homo magis cupit effugere· sed hoies magis

tupiūt effugere penā mētis q̄ cōrporis: vñ vt aliqñ effugiāt re
hemētē tristiciā mīficiūt se Cū g̈ vermis sit pena mētis: q: est re
morsus cōscientie: et pena ignis sit pena cōrporis maior est pe
vermis q̄ pena ignis Respōdetur ad hꝫ sm tūch: in nj. sen. supe
mgīm di: vl: q̄ vermis duplr pt accipi. aut ꝓprie: l: ꝓ verme cor
porali: aut methaphorice scz ꝓ remorsu cōscietie: q̄ vermis dicē
inq̄tū oritur ex turpitudine peccati: sic vermis ex putredine cor
porali: et aiam spūaliter pūgēdo affligit: sicut vermis carnē ipaz
mordendo vel puniendo: vtroq; mō dicūt aliq̄ ibi esse penā ver-
mis: ꝓpē hꝫ q̄ dic scriptura Judith vltio Dabit ignē et vermes
in carnes eoꝝ: Et eccli: vij: Vindicta carnis ipij ignis et vermis:
Vermis autē puniens carnē est vermis corporalis vt eis videt
Quīnus autē Aug: xxj. de ci: dei: c: ix: dimittat sub dubio vtrū
in iferno erūt vermes materiales vel nō: cōiē tñ tenet q̄ nō: qz
vegetabilia et bruta non remanebunt eo q̄ nunq̄ habuerunt cor
dinem ad incorruptōem: et post iudiciū nō erit generatio et cor
ruptio Dicit igit tūch: p penam g̈ vermis intelligit sacra scriptu
ra remorsum cōscientie q̄ et si principalr ci imediate affligatur aia:
eo tamen ex cōsequēti: et per q̈ndam redundantiā etiam affligē
tur caro C. Unde caro damnatoꝝ affligetur: et ab exteriori
et ab interiori Et sic q̄rere vtrum in dānatis sit maior pena ver
mis q̄ ignis est querere vtrum remorsus conscientie sit eis ma
ior pena q̄ illa que in eis causatur ex igne Ad quod simpliciē dis
cendum q̄ sic: et pt sic declarari Dicit magnitudo delectationis pē
satur ex tribus scz ex magnitudine bonī cōiuncti: ci ex bona dispo
sitione potētie ad suscipiendū passionem delectatōis: et ex pfecti
one cōtūctionis Sic magnitudo doloris pensatur ex magnitu
dine mali cōtūcti: et ex hoc q̄ potētia est multū disposita ad pa
tiendū ab illo malo: et ex forti cōiunctōe mali affligentis aiz illa
potētia D Malū em interius affligens aiam damnatā ē ꝓpe
tua carētia siue pfectōis ad quam erat apta nata: inq̄tū illa carē
tia apphenditur sub cōtūtudie sibi messe p peccato ꝓprie volūta-
tis Hec em carētia vt sic apphēsa est illud maximū malū qd ami
mam afflugit: qd lōge magis est bone dispositōi aie cōtrariuz q̄
actio ipsi? ignis Anima etiā est magis disposita ad patiendum
a malo pdicto q̄ ab ipso igne: quod patet qz ipse ignis non est
aptus natus aiam affligere ex ꝓpria virtute imediate: ipam em
non affligit imediate nisi inq̄tuz est istrumentū diuine iustīe
et post iudicium affliget animam cū corpe mediāte aia aūe pa
titur a pdicto spūali malo imediate et p se Conjunctio etiam est

fortior: quia fortior est apprehensio p intellectū q̄ p sensū · et q̄uis post corporis resumptionem illud malū qđ voco vermem · et ipsū ignem apprehendat p intellectū · tamen principaliꝰ apprehendet ignē p sensū: et vermē per intellectū. qr vermis est qđ magis mtelligibile cū sit aliq̄d spūale q̄ ignis · cū sit aliquid sensibile · Vermis ē est pūtior aīe q̄ ignis · qr corporalia nō pūt eē intra aīmaz cū spūalia Malū autē quod est aīe realiter p̄sentiꝰ et ab ea cogmtum dām q̄ illud verbū Aug · intelligēdum est de molestia q̄ infertur per instrumentū corporale et cęteris paribus

Feria sexta post remmiscere

Homo quidā erat paterfamilias q̄ plātauit vineam et sepē circūdedit ei Matth · xxj. Videm? rē bñ munitā posse magis custodiri et oservari ab hostibꝰ mim? ipugnari Est em̄ pena capitis q̄ murū ciuitatis violenter scalat siue alīs modis trāscēdit · vt hētur ff · de rerū diuisione l · si q̄s violauerit Pñ remus frater romuli occisus traditur ob id q̄ murū ciuitatis rome volūtarie trāscēdit · vt em̄ glo · ibidem dic Duo erāt frēs qui romam fecerūt · et cū contētio esset ciuius nomine vocaret̄ roma a remo vel a romulo · sorte obtinuit romulus q̄ dñs remānsit: q̄ postea frēm occidi fecit · qr cōtra suū fas erat inchoatū dictū in trāscendēdo muros Dic de? rex celoꝝ magnā edificauit ciuitatē · s · scām ecclesiā · quam vt vineam speciosissimam plantauit · vites eius · s · devotos xp̄ianos multiplicauit · et custodia fortissima angelorꝝ eā munuit · et circūdedit vtra hostes qui sub pena capitis et mdignatōis oipotētis dei appropiare nec trāscendere possunt murū istū magnum et altū Vnde Hieremie p̄mo deus ad angelicā ptātem loq̄tur dicēs Ego dedi te hodie in ciuitatē munitā et in murū eneū super omnez terram regibꝰ iuda · i · ptentibus xp̄m et p̄nāpibꝰ eius et sacerdotibꝰ: et omni populo istī. et bellabunt aduersum te sed dēmones et non preualebunt: quia tecum ego sum ait dom̄? vt liberem te Bene igitur dicitur q̄ homo quidam scilicet deus erat · ¶ · F · ¶

Queritur an spes vel murus āgelice custodie vnq̄ dirupiatur aut homo spernit custodiam: et peccatis obstinatur Et videtur q̄ sic psaie quinto Auferam sepes eius · i · custodiam angelorum Item Ezechielis xxxvij · Cadent sepes et muri eius corruent · igitur · Contra. de nemine est desperandum q̄ diu est in vita sic

Augustin? dicāt primō retractatōnum: sed desperāduz esz de ob
stinatis nisi possint cōuerti et fieri bom: Respondēdum q duplr
est custodia · quedā generalis que fit circa totā vnam gētem que
daz vero ptialatis que est circa vnam psonam singularē Primo
modo dimittit angel? custodire: sicut dicatur q Michael qui erat
princeps synagoge · nūc est princeps ecclie · G · Secūdo mo
do dicunt cōmuniter · q nunq̄ dimittit homiem custodire q̄diu
proficiat: sed nō proficit in obstinatis ad eorum salutē · ideo aliquo
modo eos dimittit: non tamen oīmo q̄diu sunt viatores · cum
custodia sit executō quedam diuine prouidētie · circa hominē vi
atorem · deus autem prouidētiam non subtrahit alicui quātum
cunq malo In modo autē illo scribentes diuersificātur Quidā
em dicunt q dimittit quātum ad custodie actū · q actu nō custo
dit · sed non q̄tum ad habitū · quia semp est paratus custodire · si
vellet a malo resipiscere · sed hoc nō · q cum null? q̄diu est viator
sit oīmo impossibilis ad bonuz · et ita possz ei angel? mīta cōmo
da imptiri · quātum ad officium custodie spectat · non videt igit
q actu deserat oīo Alij dicūt q duplex est officiū angelice custo
die · qddam respectū corporis · s · defendere ne a demone opprimat ·
qddam respectū anime · s · defendere ne a demone subuertatur Qui
tum ad pmum non deserit · sed quātum ad secūdum · eo q iam e
peruersus · et frustra laboraret Sed nec hoc suffician · qa custodia
principalius respicit animaz q̄ corpus · licet autē talis anima sit
actu puersa · non tamen est ad cōtrarium impossibilis facta Alij
dicunt q subtrahit beneficium custodie obstimato · quantū ad
hoc · q non instigat ad bonum · cum bonum totaliter despiat e
sed non quantū ad hoc q reuocet a malo Plura em mala face
ret q̄ facit · si non eum reuocaret · et progressum temptatoris ab
quando impediret · vnde etiam sic non deerit custodia antiqpi · n
hoc satis probabiliter potest sustineri Et secm̄ hanc viam pz
ad autoritates respondendū · q intelliguntur de custodia gnali
aut si de spāli intelligunt · sic intelligunt q̄tū ad effectū boni ·
q non instigat ad bonum · H · Queritur secundo vtrum āge
lo custodienti acādat aliquod gaudiū ex salute custoditi? q̄ ficri
detur Luce xv · Gaudium est angelis dei sup vno pectatore pe
nitentiam agente · sed non gaudent de penitentia nisi ppt eoz
salutē · si ergo eis adcresceret de penitētia gaudent multofortius
de salute · J Contra · qui potest nouiter gaudere pr nouit af
fia · z affectiones in angelis beatis sunt oīno stabilite et qete · z
non potest eis contingere gaudiū nouum Respōdeo dicēduz q

gaudium bt̄oꝝ esse iudicaē i habitu charitatis· nullū em̄ i eis est gaudium mi charitate regulatum· Unde scd̄m magnitudinem charitatis erit gaudij magnitudo Dic autē eodē habitu charitatis pt hō ples simul diligē·imo hns charitatē eodez habitu diligit oe diligibile et nō variaē·nec multiplicaē habit? p diligibiliū variatōez vel multiplicatōez· ꝟ solū multiplicaē mot? et act? eo q plura simul et vno actu diligē nō pt et eodē motu i plúa fiē moueri Dic pt hō et angel? btūs eodē habitu charitatis et gaudij simul de pluribo gaudere habitu gaudij ñ augmētato nec mlt̄iplicato p augmentatōez vel multiplicatōez obiectoꝝ·et h̄ vno actu si voluerit et eē pluribo fm iperiū volūtatis Dic em̄ intellectus btōꝝ pt simul ad plura ouerti·et vno actu simul plura itelligere·sic eoꝝ volūtas et affect? pt simul et vno actu plura amare nō solū in gñali ꝟ eē in pticulari se supra singula ouertē do Ad ꝟ q pt̄as nō aufert ptātē nature ꝟ necessitatē attritōis et lmitationis glorie nō opassibilē Ideo affect? glorios simul et vno actu pt moueri ad plura·pt eē et pluribo actibo et motibus ad plura moueri. non i eodē nūc ꝟ in diuersis Et ita vno actu vl di diū p crementū obiectoꝝ nō fm habitū· q idē habit? sp manet idē habit? charitatis·ñ solū fm actū·q pl? gaudet q̄dām modo de pluribo q̄ de pauciorib·· pl? eē gaudet de bono melioris q̄ ꝺ bono min? bonī·et h̄ fortasse siue vno motu siue pluribo mouea tur Ꝟz si opponerz aliq̄s otra h̄ q̄s dem̄ est q̄ vno actu a motu posit angel? plures diligē q̄ ipossibile est eūdem motū esse intēsum et remissum·ostat q̄ angel? mag̃ diligat meliorē et intēsius. et min? intēse de alio·g̃ ipossibile ē q̄ eodē motu et actu simul gaudeant de vtroq; Itē martires et virgines et p̄dicatores gaudent spāliē de p̄legijs suis·vñ ꝺz cōiē q̄ eis aureola ꝺ beatur·sed si vno actu de oi bono gaudeāt non videē q̄ possint plus gaudere de boms p̄dictis q̄ de alijs cōibo q̄ gesserūt·g̃ fm istuz modum aureola nulla erit h̄ē ·non negatur q̄n bene possit ferri diuersis motibo amoris et gaudij in diuersa·ꝟ h̄ asseritur: quia vno et eodem actu et motu possunt simul gaudere de plurib⁹·imo de oībus beatis Cum em̄ possit coꝝ intellectus simul ad diuersa ferri et ñ sit min? potēs effectus coꝝ q̄ intellectus pōt fiē fiē actu amoris moueri ad diuersa·et q̄ in oibo erit rua ratio gaudij et amoris fm plus et min? p̄ncipata·scz amor dei a charitas·nam plus amabit qui plus deū amabit:ꝟ intellectus fiē apphendet illam ratōnem fm magis et minus esse in diuersis

sic etiā effāis ꝑm magis et min? eē in diuerb ꝫ affāis simul ꝑm
magis et min? mouebitur ad diuersos Et est exemplū si lux fe
ageret voluntarie: cū ex ꝫ non essꝫ min? potens q̄ nunc: cū agit
tm̄ naturaliter: imo multo potēcior: nunc vno actu simul et me
illūmaret et calefaceret oia q̄ in dyaphano ponerent. et ꝫ mul
tiplicaretur: et augeretur in ipsa virtus illuminandi et calefa
endi: vel actus necessarie multiplicarent. et licet vno actu oia il
illuminaret et calefaceret: non tñ equaliter oia: imo magis qua
magis essent calefactibilia et illuminabilia: et min? que minus
vt in ꝓposito se hꝫ Non ē ergo inconuenies eundē actū qui ē sug
diuersa ꝑm vnam cōnem ab eis ptiapatā sedm magis et minus
esse intensum et remissum Ad argumentū otrariū dm: q̄ licet
in btis sint affectōnes stabilite quo ad habitū: q̄ affectōes ad
gloriam facēte sibi erūt ꝑpetuo stabilite: et oppōsite erūt oino
ab eis sepate. tñ non est necesse q̄ actus affectōum non possint
supradicto mō multiplicari. ¶ Querit̄ terāo vtrum ex dam
natōe custodiū mutrat: angel? custodies aliqd detrimentū Et
videꝫ q̄ sic: ꝓsa: xxxiij: Angeli pacis amare flebant ꝫ nulla ēm
eis cā fletus mſi dānatio custodiū ergo. Itē in gestis bti Johis
euangeliste dixit stacte? q̄ qñ Johānes Eugenū et agrippum
a morte suscitauit: vidit angelos eoꝝ flentes et dolētes: angē
los vero sathane gaudētes ꝫ h̄ ñ erat ñ q̄ illi a bono incepto de
stiterūt: g̃ multofortiꝫ dolent qñ damnant Et in vitispatꝝ dr: q̄
paulus dū frēs mutrarent eccām: vidit quendā monachū magn
toto corpe: et demones vtraq; pte eū tenentes Dctūm vero an
gelū e? delonge lugubrē: tristēq; seqntē: igit̄ Cōtra: dolor ñ est
sine pena: nec pena sine culpa Cū igit̄ in angel non fit culpa: nec
fuerit: non ꝑt esse pena siue tristicia Rñdeo q̄ tripliciter pōt in
telligi: q̄ angel? custodiens mutrat aliqd detrimentū ex dāna
tōne custodiū Aut p bom̄ alicuius amissionem: q̄ ꝑditer hoc
aliquem bonū hītum: vel hñdum si saluaretur: aut p volūtatis n
desiderij cessatōz eo q̄ non fit qd̄ desiderabat: aut p quandā ex
passionē: q̄ ꝑpatit̄ ei ꝓt̄ miseriam quā mutrit: neutro āt mō
pōt iste veritatē: qd̄ mutrat aliqd detrimentū: non quidē primo
modo: q̄ pfecte btūs est Perfecte autē btūs cū hēat pfām beati
tudinem de bom̄ habiti pmanſione mhil ꝑdere pōt: nec aliquid
amplius expectare suam btitudinem augens: nec secūdo mō eo
q̄ volūtatem hꝫ totaliter sine voluntati cōformatā: et ideo non
vult nec desiderat salutē custodiū absolute et ī oēz euentū ꝫ ſm
q̄ scit deum eum velle: scilicet sup conditōem meriti et obedientie

diuine voluntatis · ita q; si otrariū acāderit: nō vult eū saluari · et
ideo si non saluat voluntas eius non cassatur sicut nec dīna · q;
fm apl'm · j. thymo · j. vult oēs hoīes saluos fieri · a ad agnīcōez
veritatis venire · non em dīna voluntas cassat · p hoc q; non sal=
uantur · nec venīt ad cognīcōem veritatis Nec tamo mō licet ḥ
aliqui dixerint tū ꝑ̄ ꝑ̄ ofirmitatē ad dīnam voluntatē et iusticiā
q; letabit' iustus cū viderit vindictā · vñ nulla opassione ad repro
bos mouebunt' sic grego · dr · tum ꝑter pfectōem gaudij. cui ñ
potest aliquid de ōtrario admisceri Ad rationes in oppositū ad
primā auctoritatē · dīm q; intelligit' de prelatis · qui nomine an
geli q̄ñq; in scriptura designant' · ꝑter diuine volūtatis nunca
tionē quā dīnt subditis exhibere Et ad literā intelligitur dictum pro captiuitate pl'i in
data Ad exēpla dicēdum q; vtrūq; illoꝝ fuit in visione ymagīa
tia · in qua potuerunt angeli oñdi tristes et lugubres · ḥ in se tri
stes non erant · q; nec in se tristabant' · ḥ in ymagīb⁹ et fil'itudīn
bus q̄busdā Quātuz ad ītinuacōem et expositōez euāgelij ē sci
endū · q; sic hērū eccā ostendit. quorundā imāq; crudelitatē · ſ. N. a
Sic hodie proponit dei pietatem et ingratoꝝ prauitatem · et
scīm hoc ponunt' tres ptes · Et ostenditur homo erat
In prīma condonantis benignitas commendabilis ibi · quidam
In scīda execrātis malignitas detestabil' · ibi · et agricole ap̄ hēres
In tercia examīantis sagacitas admirabilis · ibi · cui g̃ venerit ꝛc ·
Quantū ad primū est sciēdum q; pīs euāge
lium exponi ꝑt ad lrām de synagoga · quā dīns dr ꝑmo in egipto
plantauit Iuxta illud ps̄ · Vineam de egypto trāstulisti · eicāsti
gentes et plantasti eam Sed exponēdo de sctā eccā quā dīns de
paradyso sub figura disposuit · q̄n de latere ade dormientis euā
formauit Sic dormiēte xp̄o in cruce · q̄n de latere eius sanguis
et aqua effluxit · efficacia et ītumatio eccē est ordīata Vnde aug ·
de vera innocētia ꝓfessione · exrix · Dormiuit adam vt fiat eua ·
moritur xp̄us vt fiat eccl'ia · dormienti ade fit eua de latere · mo
tuo xp̄o lancea pungitur latus eius vt profluant sacramenta q̄bo
formatur eccl'ia Concordat ad hoc ex de sūma trinitate cōcio vi
enne fidei catholice vbi sic dicit' Xp̄e emisso spū pforari sustinuit
latus suū · vt exinde ꝑfluentibo vndis aque et sanguis · forma
retur vnica et imaculata · ac virgo sctā mater eccā dīxit sibi · sic
de latere ꝑmi hoīs sopati eua sibi in origīe ē formata N. Morale
at ē notandū q; inē oīa ordinata nature geneatio pāpua est ad

conseruatōem speciei Quare dic̄ phūs ij· de aīa· q̄ generare in
est ommbo pfectis et īperfectis non Et aīz sit pfectio q̄dam co
mendabil' in alijs speciebo· multomagis in specie humana cōuā
dañ oportet et in muliere fecūditas· q̄re h'ē' ff· de edilitio edicto
·ſ· q̄ia' si mulier q̄ magnū pmiū est mulieribo dāpe et dāpnū tu
eri· h' em̄ mun? a solo deo datū est homini· et bñdcōne ofirma
tum q̄n in padiso dictū est pmo pnti Crescite et multiplica· et re
ple· terrā In signū h? mulieres ſterules reputabāt maledicte
in veteri lege Quod er̄ in noua lege cōfirmatū ē a saluatore sub
figura· q̄n in via maledixit ficui q̄a nō habuit fructū· vt habetur
Math· xxj· Sed dicūt vgines et cōtinentes dur? est h' pmo· qui
nos maledictos asserūt Et ideo ne terreāt alīq̄ē ista verba pōi
us illa intelligēda sunt spiritualr q̄z litteraliter Sterules enim
oīs maledicte sunt· nō facientes opa meritoria· fecūdi aut' ms
critorie opantes bñdicti· ¶ O· Et q̄z virgines et cōtinentes con
iugatas duplicā fecūditate anteced̄t ideo maxie benedicte· qua
cōiugati carne generāt· virgines vero spū Ille em̄ carne generat
prolem corruptibilē Iste carne et spū generāt incorruptibilē et glo
riam eternā Propt'ē' qs dicit hieronim?· et habet' xxxij· q· j· Mu
ltie terrā implent· vgines padisum Fecūditas illa carnal' in pa
diso ordinata in creatōe· q̄n dc̄? in medio padiſ fontē fecit ad ir
rigandū totū· figurat et dc̄signat spūalem fecūditatē· de q̄ dcit
repleri debebat· et fiendū in recreatione· q̄n vineā ecclie plātauit
in qua filiū vmgemtū· vt fecūdissimam vitē posuit· et in medio
qs est caluarie loc? fontē aq̄ et sāguims in latere ei? pfodit· ad
irrigandū et fecūdandū eā· et ad meritorie opandū· dz bñ igit
hō q̄dam pat'familias· ¶ Q Dz notādum q̄ hic plantatori' vi
neatoꝝ alijs omissis tria sunt necessaria ſ· ꝓpagmatio· putatō a
pastimatio· ſ· ad palos alligatio Sic deus pat'familias volens
vineā in ecclesia plantare et fecūdare tulit vitē nobilissimā· scilz
cet ih̄m filium eius· Et

Propagiauit ī trā ad multiplicatōez
Putauit ad fructus augmentationē
Pastimauit ad rectificationem

(Dixi nanq; pmo q̄ de
filiū eius ꝓpagmauit ad
multiplicatōz Naturale
ei q̄n vitis fodit'ē' in terrā
et ponit'ē' tūc fortificat' in vtute· et ex ea mlt'os ꝓducat palmites
a ex eo vt multiplicent'ē' palmites ꝓpagiat' Sic ai trā nrā cū va
cua fine palmite et sterilis deus filium suū misit a ꝓpagmauit eū
in terra· q̄n eum in vtero virginis humanauit· vt vineam eccle
sie palmitibo id est xp̄ianis deuotis multiplicaret a repleret Job
xv· Ego sum vitis a vos palmites Producit em̄ hec vitis mes

numerabiles palmites apl̄oꝝ ꝯfessoꝝ martyꝝ virginū aliarū-
qꝫ deuotaꝝ personarū vsqꝫ ad fines orbis terraꝝ. Juxt illud ps̄
lxxix. Extēdit palmites suos vsqꝫ ad mare ℣ Q. Hij palmi-
tes in p̄mitiua eccl̄ia p̄tulerūt vuas suauissimas bonaꝝ virtutū
sed mō intātū amaricati sunt hoīes vitijs. q̄ nihil faciūt nisi la
bruscas scz actōes et opatōes demeritorias Dñi ysa. v. Vinea sa
cta ē dilecto meo: sepiuit eaz et lapides elegit ex illa et plantauit
eā electā. et edificauit in medio ei? turrim. et torcular extruxit in
ea. et expectauit vt faceret vuas. et fecit labruscas Quid inquit
debui facere vinee mee. et ñ feci? Et seq̄tur indigt̄io ipsi? patrꝰ
familias scz dei dicētis Nunc oñdā vobis q̄d faciam vinee mee
auferā sepē ei? et erit in direptōez. diruam macerie ei? et erit in
conculcationē Nō putabit nec fodiet. et ascēdet spine et vepres
sup eam. et mandabo desup. ne pluant sup eam pmbres Carissi-
mi sicut hic ibidē dr et expomē. vinea dñi sabaoth dom? istl ē.
scz eccl̄a. quā de? pater plantauit et sanguine filij sui in agro h?
mundi ꝛgauit. et sepē angelice p̄tectōis ei circūdedit. turrē cō-
texplatōis in ea ostruxit q torcular sue p̄prie passionis i ea fabri
cauit lapidesqꝫ i. offēdicula et errores i ea sustulit et amouit. q̄
propē a p̄ncipio expectaut q̄ hec vinea a xp̄ianis faceret vuas
virtutes et op? bonorū opm. et q̄ vino ꝺsolatōis ipsum deū re-
crearet Sed reuera illa ñ videt iam facere vuas. ꝫ labruscas. ñ
opa bō. ꝫ vana. nō act? virtuosos sed poti? inutiles et defectuo
sos Deu. xxxi. Dua eorū vua fellis et botrus amaritudinū? Et iō
dñs indigt̄? bñficia sua ab ea subtrahit. sepē et macerie diuine
p̄tectionis amouet et demonibo et tyrānis in direptionē et ꝺcul
cationē expomit. et erit in ꝺculcationē et depressionē ab aduersa
rijs hereticis et pagānis. et ascēdēt sup eam vepres et spine id ē
calamitates et infirmitates pungētes q miserie. et mandabo nu
bibo ne pluant. ꝫ maneat sterilitas vbi libet in penam
pcti ℣ R. Secundo de? pater putauit filiū ad fructus augmē
tationē Putatio em̄ est superfluorū resecatio. vitis itaqꝫ indiget
putatiōne Nam si debito tpe rami superflui p̄scindūtur tūc vitis
vires recipit. et cōcipit materiam ex q̄ fruct? et flores parturit
in futurū. si autē cessat debita putatio et p̄uio tūc multos ramos
supfluos generat. et velociꝰ sterilescit Vitis em̄ diuina scz filius
dei. lz de sui natura supfluitatē ipsā nullā hūerit. caro tñ quā
assumere voluit. aīq̄ ꝺpet verbo. obligata fuit pctō. de q̄ ne-
cessario putata et resecata fuit. Dñi mgr iij. sen. di. iij. c. j. Que-
ritur etiam de carne verbi an p̄usq̄ ꝺpet obligata fuerit pctō.

et an tahs assumpta fuerit a verbo Sane ꝑt dicā et credi oportet
iuxꝫ scōꝝ attestatōis cōuenientiā. ipsam ꝑius pctō fuisse obno-
xiam: sicut reliq̄ virgis caro sed spūssā opatōe mūdatam. ita ve-
ab omni cōtagione imunis vniret verbo. pena tñ non necessita-
te sed volūtate assumentis remanēte. / S Sed cur penalita-
tē non sicut culpā resecauit a carne Dicēdum q̄ penam carnalē
et passibilem assumpsit et retinuit: vt per passionē et amarissimā
mortē nrām culpam. et eternam mortē deleret. vñ mḡr iij. sen-
di. xv. Sicut ꝓpter hoiem factus est. ita ꝓpter eū defectus hois
suscepit. suscepit em de ntō. vt de suo nobis tribueret. et nostrꝫ
tolleret. Quare beatus ber. in quodam sermone dicit. O bone
ihu q̄d tibi et mortiꝫ nos debuimus. et tu soluis. nos peccauimꝰ
et tu luis. opus fine exēplo. grā fine merito. charitas fine modo
Quid g̈ digm? dño tā benigno retribuim? qui aiaz nrām tam
gratiose a pctis putauit. et preciosō sanguine redemit. q̄ q̄ eā
imunē a pctis seruemus et maculatam pctis freq̄nter gladio lin-
gue per ꝯfessionē putemus qꝫ vt dicitur can. ij. Temp? putatō
mis aduenit / T S Terdo deus pī filium suū vitē veram plan-
nauit et ad palū crucis ligauit Nam qñ palmites nō eleuantur
et ligant. botri et vue cadētes deorsū in terrā putrescunt et con-
culcātur Sic ne virtus passionis vilescat in mēte et cadat a me-
moria. erigitur eleuat. et extenditur xps in cruce. vt omnibo pa-
teat ligatur grossis clauis manibo et pedibo. ad signandum. q̄
a nullo velit fugere sed deuote e? passionē recordanti semp velit
assistere et subuenire Vñ bern. sup cantica sermone xxij. Passio
tua dñe ihu vltimū refugiū. singulare remediū desiderēte sapiēta
iustitia non sufficiente sucurrentibo meritis illa sucurrit. cum in
defecerit virtus mea. non cōturbabor. non diffido Sed q̄d faci
am. calicē salutaris accipiam Vñ deuotus doctor benauentura scri
bens de deuoto patre ntō frācisco. in legenda de stigmatibo eiꝰ
sacris dicit. q̄ frācisc? seruus dei fidelis et prudens. inuestigans
bñplacitū dei i q̄ sume posset deo ꝓplacere. et imissum ē menti eiꝰ
per diuinū oraculū q̄ in apertiōe libri euangelici reuelaret ei a
xpō. q̄d deo in ipso. et de ipso maxime foret acceptum Oratione
itaq̄ cū multa deuotione premissa. sacꝫ euangeliorum libꝫ de
altari sumptū. in sancte trinitatis noīe aperiri fecit per socium viꝝ
vtiq̄ deotū et sanctum Sane cum in trina libri apertione diui
passio semper occurreret Intellexit vir deo plenus. q̄ in nullo
magis q̄ in deuota passionis memoria. et sicut fuerat xpm imi-
tatus in actibus vite. sic conformis ei esse deberet in afflictōibꝰ

et doloribꝰ passionis. q̃ tãdẽ passionis amore. intim̃ incaluit q̃'a
xp̃o in mõte aluerne. passionis sig̃ in manibꝰ. pedibꝰ. et late bi
emio añ mortẽ apparent̃ suscepit. Sic eẽ vinculo charitatis et
ꝯpassionis dẽm? cruci affigi: vt cũ apl'o dicẽ possim? illi gal.
vj. Cõfig? sũ cruci. Vel ego stigmata dñi ihꝰ in corpe meo gal.
v. ℣ Ad hanc nãq; ꝯpassionẽ: et passionis memoriã cõ
mouet exẽplũ naturale. Nã vt legit̃ Quondã anglic? q̃dã p-
fect? ad terriã scam. p q̃ndã paganũ ꝺduct? fuit in q̃ddã nem?
pulcerrimũ. hñs arbores valde pceres. in q̃ nullã auẽ audiens
pemt? cantãtẽ. admirat? surrsũ suspiciẽs vidit multas aues mor
tuas. expassis illis in ramis arboꝝ iacẽtes Cunq; cãm a saracẽ
no ductore q̃rẽt. dixit. q̃ p totũ annũ in abũdantia nem? hoc
gn? ꝑba passus ẽ. et morti traditus. eẽs q̃si p ꝯpassionẽ oĩ ãno
scũ moriũtur: erat eĩn tũc ebdomada passionis xp̃i: adũgẽs q̃
a dñica vsq; ad q̃ndenã sic starẽt q̃si mortue. at in dñica p? hoc
reuiuiscerẽt et cantũ resumerẽt q̃si a dñica de passione ꝺolerẽt
per q̃ndenã. et in dñica resurrectõis cantũ resumendo resurrecti
oñ ꝯgauderẽt Sic multomagis hõ rõnalis p passionẽ redẽpt?
affigi et ligari ꝺz cruci p otinuã recordatõez vt non solũ in ãno
semel ꝟ sp et p̃cipue sex̃ feria in q̃ nrã sal? in ara crucis ẽ ꝺsumata
memoriam ꝺeuotã; habeat xp̃i passionis ꝛc̃. ℣ x

Secunda ps in q̃ notatur ꝛc̃. Quod ꝑbatur
per iudaicũ ꝑplm. et pessimã ei? opatõez Nam'q̃s tãtomagis re
p̃hendit̃. q̃ntomaioris ingratitudis erpit̃. qꝫ ꝟ in ꝑbm Ingrati
tudo ẽ maximũ vitiũ Cũ igit̃ de? ꝑpl'o iudaico multa et innume
rabilia ꝺtulerit bñficia. et ipsi sp ingti essent valde reprehẽsibiles
redꝺanẽ. Nam de? eis spãlit̃ vineã suam scz synagogã. l̃ scam
vitã ornẽdatur. vt ipsi velut singulares cultores hanc plantarẽt
virtutibꝰ et ꝓducerẽt fruct? suaues et delectabiles dño Ipse aũt
ꝑbas veteris testamẽti eximie scitatis ad erudiendũ et increpã
dũ legis trãsgressores. vt tollerẽt fructũ de vinea locata. et pri
mo pauos ꝟ multũ ꝓbatos vt eẽnt rectores scz moyses et aarõ
Juxt illud ps. Misit moyses ꝟuũ suũ et aaron quẽ elegit ipsũ Per
uersi autẽ agricole q̃ cultores eos ꝺuersis penis afflixerũt. sicut
moysen et aarõ. i castris aliqs occiderẽt sic Hiemmã. aliqs lapida
uerũt sic ysayã. aliqs imẽ tẽplũ et altare imẽfecerũt sic nabath et
zachariã Quare ꝺr ꝟ Et agricole apprehẽsis ꝟuis ei? ꝛc̃. Misit

item ex sua benignitate alios vel plures poribo Et hm Rabanum corp? oim pphar. qbo ex malicia fecerunt filiē Mat. xxiij. Ec ce mitto ad vos pphas et sapientes et scribas. et ex eis occidetis et crucifigetis et flagellabitis in synagogis vestris. Misit tertio et nouissime deū pphar filiū suū vltimū dī. Verebunt forte filiū meū Sed ipsi malicia obstinati. videtes filiū dei in carne dixerūt Hic ē heres De q hereditate de? p̄ loqns filio suo. pre ps. dicentē. Dabūt tibi gētes hereditatē tuā. Quā q̄dē hereditatē pnapes sacerdotū pdē timuerunt. q̄re eū apprehendēt. et adduxerunt in domū pnapis sacerdotū Lu. xxij. et eiecerunt eū ex vi neā et ex pcta passus ē. heb. xiij Et ocāderunt eū suspendētes in ligno. act. nj / ℣ Moraliē ē notādū. q̄ em de? pplo xpiano amore singulari vineā suam scām eccāz sanguine pprio irrigatā locauit excolendā. vt ipse fruct? pfionis sue recipiat. mittit nū cios multos vt amoneant opari. q̄ n oporteat eū agricolas va nos expellē. et eternaliē dānare Cōgruū em ē. vt admonitio p cedat vindictā. Sicut vide? q̄ in tēpestate chorruscatio tonitru um p̄cedit. lz naturaliē tonitruū causeē Cuius duplex tō affig ri p̄t scz naturaliē et moraliē Naturaliē em q̄ illuminatio ij. de aia fit in instanti. et son? succedsiue. iō visu velocius sentim? chorru scatōez. q̄ auditu papiam? tonitruū Secūda moraliē p̄t quemā ter dia. q̄ ordinatōe diuina fiat q̄ chorruscatio p̄cedat toni truū. vt admoneat hoies se fig̃ crucis mumre. a deū p auxilio inuocare ne tonitruo ocādant Dicut ec ex iure habemus pcq vtj. oēs dcame. q̄ vindcā fienda de pctō. p q̄ q̄s excōicat. nō dz fieri talis excōmunicatio. misi trina admonitio p̄cedat. Dñ di de sen. excō. c. sacro. phibem? ne q̄s in aliquē sentētiam excōmu nicatōis pmulgari presumat ñ opetēti admonitōe premissa De bet em q̄libet esse pmior ad indulgēdū q̄ dānandū. sicut legitur Gen. qñ pctm sodome et gomorre p vindicta de terra ad dñm clamaret. noluit statim vindicare sed primo discutere an sic eſ Quare habeē in can. ij. q. j. Deus ops: vt nos a papitande sim platōe opescet: cum oia nuda et apta sunt oculi mala tm sodome audita noluit iudicare pusq̄ manifeste ogscet ideo p se ingre dignatus ē. vtq̄ clamor sodomor opere cōpletus sit nō q̄ igno raut. sed vt nobis exēplum daret. ne precipites in iudicandis. et in discutiendis essem? negocijs. et ne mala primor. prius q̄ q̄ presumat credere. q̄ pbare et exaiare / A. Sic deus ipo tes q̄ ñ vult mortē pctōis. anteqū velit damnare negligentem cultorem. premittit tres nūcios. vt amoneant et vocet scz.

Mentalẽ inſpiratiõnẽ
Corporalẽ caſtigatõez
Verbalem vocatiõnẽ

Nam mẽtal' inſpiratiõ frequẽs ẽ et ſp admonet ad cogitãdum dei bõitatem miaz et iuſticiã·vt q̃ti ſim? et bñ labo= remus Dñ em̃ mentalibꝰ ocul' dei bõitatẽ penſam? ·mag̃ ẽ et im= fimita·q̃ ũ michil eſſem? ·de mhilo deus nos ſua bõitate fecit et creauit·et non brutũ inſenſibile et irrõnale· ꝫ rõnales vt ange los·vñ porph·in tractatu de v·p̃dicabilibꝰ·c·de dña dicit· Bu= mus em̃ rõnales vt dñ·ꝫ mortale nobis additũ eſt vt ſepat nos ab illis Etiã nõſolũ rõnales vt angelos nos creauit·ſed eẽ ſm eſſentiã intelligentiam memoriã et voluntatẽ ad ymaginẽ et ſili tudinẽ deus nos fecit et formauit Gen·pmo Faciam? hoiez ad ymaginẽ et ſimilitudinẽ nrãm· Illa nãq; bõitas dei infimita·ſp eſt cogitãda·et in mente reuoluenda cũ grãrũactõe· / B Vñ hylimãdus tractat de quodam ad eũ dixiſſe·mhil aſpicere mſi i q edificaret· Cui ali? inſtetit dicẽs· Quid igitur tibi cõfert ad edificatõez viſio bufonis Ait iſte. Certe multũ·q; mhil meriti teuoco et grãs ago deo meo·q̃ tã execrabilẽ formã mihi nõ trí= buit·ſed ſpẽm pulcerrimã et ad eius ymaginẽ me fecit· Decũdo inſpiratio mentalis nos admonet ad cogitãdum dei miaz·q̃ taz mag̃ eſt ·q; lz dictante iuſticia hoca q̃libet pecet·et dignus ſit morte eterna·iux illud ezech·xviij· Anima q̃ peccauerit morte moriet· ſemp tñ eius miaz grãm·et indulgentiã ipetrat: vt hõ a pctis ſe auertat·d·nolo morte peccatoris·ſed magis vt ouer tatur et viuat Nam angelus ſemel peccauit ĩ cælo·nec expecta uit deus e? pñam·ſed ſtatim p̃cipitat? eſt de cælo·vt nec redire valeat Primi gentes im padiſo peccauerũt·et ſtatim electi ſunt Hos im diluuio eẽ nõ expectauit·ꝫ eos sũmerſit·et abſtulit po= ſteriorib xxx·annos: dicẽs Erunt dies illius centũ viginti ãno rum· C Conſiderate q; plures damnati ſunt et miſerabiliter extin= cti q̃ mim? peccauerunt q̃ nos·q̃ non ſolũ vno peccato·ꝫ multis et q̃ſi infinitis·et multis annis peccauerunt·a tñ deus adhuc p ſua miaz expectat·Vñ Grego· Pctores de? diu tolerat vt cõ uertãtur q; ſi nõ ouertũtur duri? dãnat· Cõuerte igit' ad dñm ne dãneris Quantũcunq; em̃ imgt? fueris·et miam te vocantẽ reſpueris·ſi pñaz egeris·non vult te expellẽ·imo pie et gratoſe te ſuſcipere· Nã petꝛ pemtẽtẽ ñ reſpuit·paulũ ſe pſternentẽ· magdalenã flentẽ·mathẽũ theolonariũ·zacheũ pncipẽ publica nozꝛ Si negaſti deũ cũ petro. ſi perſecutor xpi fuiſti cum paulo ſi publice peccaſti cum maria magdalena ſi illiata adquieuiſti cũ

matheo· si surrexeris a pmam egeris· cum hijs miam obtinebis
Dñ bn· Sic ex toto corde indulget dñs tā liberaliē ꝺonat oēs
miuiā· vt iā ñ dānet vlasc̄do nec ꝺfundat iproperādo· nec mi
nus dirigit iputādo Quicūqz em hec bñ cōsideraret ꝓuidebit
nuncū dei reuerenē suscipet· et fructū daret debitū / D Tes
cio inspiratio mentaľ admonet ꝺsiderare dei magnā iustiā Cū
em nos pdere debebat· et eternaliē dānare ex iustitia· vt iustus
am e? saluaret et ꝓ hoie debitū exoluēt· morte mraz morte sua
amarissima destruxit et nos a dyabolo redemit Dñ j. petri j. Re
entes q ñ corruptibilibꝫ auro vel argēto redēpti estis de vana
stra ꝺuersatōe paterne traditōis: ꝫ pciosō sanguine agñ imacu
lati· Dñ ad ꝓpositū de xpo et hoie ꝓducēda ē illa fabula quam
greca reputāt de castore a polluce· q fuerūt duo germani quoꝝ
vn? castor petiuit a pre imortalitatē et recepit q: fuit filius Iouis
sed pollux in necessitate moriēdi pmānsit Cui frat gratiosē cōpa
tiens cogitauit q̄ht immortalitatē suā cōmunicare posꝫ fri suo·
vñ ipse spōte amarā morte subijt ad tēp? ꝓ germano· vt e? di
uinitatis pticeps esꝫ et immortal fieret· atqz eis vn? ortus occa
susqz ppetuꝰ vtriusqz esꝫ· et ꝫ fiat ꝓpt dilōez quā ad frem ha
buit· ꝓpter qꝰ vt dicunt greci· ambo sunt in celū trāslati· et in si
gnū tractus zodiaci sūt positi et gemini sunt appellati Moraliē ad
ꝓpositū Isti duo germani sūt dei filius et hō· q: eundē pro cele
ste hem? · et filius dei immortalitatē a pre recipies hominē in mor
te pmanēte Cui frat opatiens· ꝓ eo amarissima morte mortuꝰ
ē· et sibi immortalitatē apud prem obtinuit· Simplicia em mor
mortuꝰ est· vt nram q duplex fuit morte curaret· hic pulcre de
clarat aug? · nn· de tri· c· nnj Dñ j. petri ij· Petā nrā ipse ptulit
in corpe suo· vt peccatis mortui iustitie viuam? cuius liuore sa
nati sum? Hanc iustiā pensare debem? · et nunciū hūc inspiran
tē deuote suscipe· Cui? tñ multi oppositū puerū facitū· q malis
suis ceptibꝫ et affectōibꝫ· inspiratōes hi? mōi opprimūt et occi
dūt / E Secūdo dico· q corpaľ castigatio siue tribulatio no
bis mittit· vt nos admoneat et cohercat bñfacē· Nā sic equꝰ
vel azin? dū ex viā ē· vel si incedit lente· a dño suo pungit vt ad
viā redeat· vel veloci? incedat Sicut legit balaā fuisse azine suc
dū ambularet ex viā Numeri xxij· Sic et de? petōrē pugit· qñ
ei tribulatōez vel aliquā aduersitatē corpalē mittit· vt si ex viam
charitatis ābulat in pcās pctā deseret· et in grā et virtutibꝫ ꝓfi
ciat· et pcedat Dñ Grego· Mala q nos ꝫ pmūt ad deū ire opels
sunt Cuius figurā hem? Gen· xxj. in agar ancilla· q dñam suā

despexit · et recedes ab ea · fugiesq; in locū desertū C ui angelus apparēs dixit ei Reuertere ad dñam tuā · et hūilia te sub manū ipsi? Quā q̄dem figurā · b · Aug · sup Job · ptractans · vt etiā habeē exiij · q · nō · c · Qñ vult · sic inq̄t Ad hoc g̃ agar ancilla ut fugiē vt reuertatur · atq; vtinā reuertat · q; ples eius · sicut ysrl̄es iacob cū tribo hereditatē tenebit suple in patria · i · in regē celi · ne sua mane surgent ad me Sic anthioch? cū essz sanus crude lissim? fuit · et supbo nimis · volēs hierosolimā facere cōgeriem sepulcri iudeor̄ · tussit agitari curr̄ et sine intermissione agēs iter celesti eū pungente iudicio · plaga insanabili a deo paussus est · ita q; fetorē p̄prie infirmitatis ferre non posz Et tūc verba narrauit ad propositū · dicēs Iustū e subditū esse deo · et mortalem non parē deo sentire · q · mach · ix · / F Qñ b · aug? sup psal · terū sic ad p̄positū inq̄t · Flagellū interi? vel exteri? glificat ere atorē · pellit nolentē · erudit ignorātē · custodit virtutē expellit infirmitatē · exitat torpentē · hūiliat supbientē · purgat peniten te · cruciat innocētē · inuitat ad meritē supuenientē · Hec ille Hūc nuncū ec̄ plures p̄ ipatientiā verbis blasphemijs lapidant et occidūt / Terdius nunq? q̄ pctōribo mittit ad tollendū fructū et admonendū · et aduocādū e filij dei · vt q̄ priores nūcios per gnī celestis Hic venit psonaliter verbalit vocare · et ore p̄prio de precare · di · illud ps · Venite filij audite me · timorez dn̄ docebo vos Facit em̄ xp̄s filij dei instar falcarij · volentis euolatū reuocare falconē · q̄ ascendēs arborē vel alterū locū apparentē · cum re clamatorio rubeo vocat et reclamat Sic filius dei missus a deo p̄prie · volens hoiez p̄ditū et euolatū de mambo suis reuocare · in lo co caluarie ascendit arborē sancte crucis · et totū corpus vulnera tū p̄pter iniq̄tates nr̄as oñdit · et voce magna et clamore valido reuocauit · supplicādo p̄ peccatoribo · di · Pater dimitte illis · q; nesciūt q̄d faciunt · Sed heu pctōres illā voce lamentabilē non audiūt · imo xp̄m q̄tidie p malicias crucifigunt et occidūt Qua re ꝯqrit̄ de eis dicēs illud Job Seruū meū vocaui · et ñ rndit mi hi ore p̄prio deprecabar eū Isti ingrati peccatores et iter fectores xp̄i · figurātur in fratribo ioseph q̄ fratē suū ioseph quē pater i time dilexit · et tunica polimita vestiunt · in asternā miserunt · et p̄iecerunt · et triginta denarijs vendiderūt · vt hētur Gen · xxxvij et in epla hodierna Nā deꝰ p̄ filio suo · vt esz caro et frat nī fe cit tunicā hūanā · q̄ venies de sede et domo p̄tis celestis idutā tu

mica hūanitatis ñ cessat freqnr visitare nos aut p inspiratões. aut p castigatões. aut verbales vocatões in ore pdicatoꝝ. Dz hūc pctores qñ sōmatorē vituperāt et sacras eꝝ admonitões qñ sō mia p nihilo reputāt. et eū q ē gaudiū eternū p modica et misā tanea delectatōe tradunt et vendūt. et in ēternam pisaunt qñ eū in orde per obliuionē et ingratitudinem relinquūt.

Tercia ps in q̄ notatur admirabilis lagac

tas ibi Cū āt vēnit ꝛc. Cū em xps iudeis pabolā de vinea et agr colt ꝓposuit. Dicebant forte se nō intelligē. nec posse fidē dare. Ideo ꝑm Crīs. illud pabolicū dictū p scripturā explicat. dicens. Nunqd legistis. q. d. Si pabolā meā ñ intelligitis. saltē scripturā illā intelligatis. Nunqd em vos legispiti scitis qs scribit in lege. lapidē. i. xpm eꝝ virtꝝ ē firma et solida quē reprobauerunt i. pdēnaueīt. et a se reiecerūt. edificātes. i. sacerdotes iudeoꝝ q ꝝ īmerat edificare eccām et cultū diuinū. Et ita q̄s ꝑmo vocant agricolas. nunc vocat edificatores et filiū patrisfamilias vocat lapidē. ꝙ lapis factꝝ ē in caput anguli noui edificij. i. noue eccē catholice Qua autē ꝙ opꝝ hūanū nō ē. ꝙ opꝝ di singulare et stu pēdū Ideo subdit. ꝙ a dño factū ē istud ꝛc. Pro q̄ ad īām ē no tādū. ꝙ in edificatōe tēpli salomonis q̄ndā lapidē pluries obla tū p edificio fuisse reiectū et reprobatū ab edificatoribꝰ hēt. q vltimo ponit ē in ꝟsūmatōe anguli. vbi ꝟūgebant pietes tēpli Et ille figurat xpm multotiēs reprobatū p ꝑnapes sacēdotū. q tādē fāis ē in caput anguli. s. eccē ꝟūgēs iudeos et gētiles. qñ duos pietes in vnitate fidei Et qm iudei et sacerdotes iudeoꝝ hūc lapidē quē debebāt ponē in edificio catholice eccē reproba uerūt Ideo xps ꝛcludit ex verb. ps. Ideo dico vob. ꝙ a vob auf tet regnū dei. i. regimē eccē et dabit gēti. i. xpiano ex gētibꝰ ꝟūb. facētū fructꝝ ei. Et nō ē. qr q̄ ceciderit sup lapidē istū. s. xpm eū offēdēdo p pctm fiē vos ofringet Et ñ st oteret qr lz hō pecet in deū pt tñ p pnaz reparī ad salutē. Et iō dr ofringet. qr de eo qs ofringit aliqd remaneat. ꝙ qs oteret. qñ i puluerē. et in nihilū redigit. Et qr ec q̄dā eoꝝ debebāt in tali obstinatōe mori. iō addidit Sup quē vero ceciderit p finale sen tentiā vltimi iudicij. istū otēt durissima dānatōe et pemis eternis

H Moralit vinea excolēda. ē aia hois a deo locata ad tēp? p diligentē cultura seruāda q̄ vt lex dictat Insti. de locato et con ducto. l. q̄ p vsu. Qr ꝟductor alicꝝ dom? vinee. t alteri? possēt oms. ad rē ꝟductā dz talē diligētiā adhibē. q̄lē diligētissim? pi.

familias suis vebo adhibere ꝯsueuit sed si nō talē diligētiā adhi
buerit· p̄t tali dom̄o vel habitatōe p̄uari et expelli a domo et alte
ri locari. Sz pono casū q̄ aliqs alicui locauerit p̄dm̄ suū p̄ certa
pensione ānuatim reddēda· sterilitas magn̄ ꝯtingit et sic magnuz
dāmū cēdit cōductori sine culpa sua vitio tm̄ ipsi? vi casu seu for-
tuitu· Queriē vr̄z colon? totā teneatur soluē pensionē Rndit
papa Gregori? ix· ex̄ de locato et ꝯduc. c· ꝑpē· q̄ pensio remit-
tēda ē p̄ rata nisi sterilitas possit recōpensari cū vbertate precedē
tis vel subsequntis anni Hic nota de colonis q̄ frequnt̄ etiā ex leui
cā pensiōis remissionē expostulant· qui tm̄ nulla succedēte abū
dantia vel fertilitate remissum recōpensant· ad qđ tm̄ ex iure te-
nētur Ad ꝑpositū cū de? hoi vineā vinēdarū siue habitaculū toe-
tur hō diligēs cultura eā ꝺseruare ne auferetur ab eo· et locetur
ꝺmodo q̄ de ea deo dare pensionē debitā cruciatōis et vindi
cte in tpe suo sz post hāc vitā i iferno· Cultat em̄ bn̄ qui· s·
A damno peccati seruatur Debem? em̄ primo aiaz a damno
Ab īmūdis sordibo purgat pcti p̄uare· q̄ sic iuste inquilinus
A iustis debitis liberatur p̄t domo siue vinea ꝺducta priuari
qui p negligentiā ꝺductoris patit dāmificatōez vt puta minatur
ruinā p stillicidiū nouū· qđ ante locatōez n̄ hūit vel alterū ꝺfimi
gis de? homim̄ potest priuari anima et vita· quādo eam quam
sanā et mundam homi infundendo locauit reperit defectuosā
et ruinosam p stillicidium peccatoꝝ· Videm? em̄ qui audiosus
hospes tectum foraminatū nō refiat· q̄ de modica stilla ꝺtinua
ta· in breui grauem recipit iacturam et tabefactionem lignoꝝ
et ruinam dom? Sic piger qui per negligentē custodiam exte
riorum sensuū patitur stillicidium imissionuz carnalium delecta
tionum· tabescit in viribus anime. et tantum abilitatur ad vir-
tutes· q̄ tandem tam fragilis effiatur et ruinosus· q̄ non soluz
maximis ventis temptationum resistere non queat· imo nec cer
te minimis flatibus possit contraire· sed leui temptatione siue
delectatione cōmouetur ad consensum et ad operis cōsūmatio
nem· et ad ruinam damnabilem· ℞ Quare diligens ho-
spes debet diligenter custodire et timere deum· ne pigritia tale
damnum acapiat· Unde ecclesiasti· xxvij· Si non in timore do
mini tenueris te instanter· subuertetur domus tua· Timor em̄
domini expellit peccatum in te· Ecclesiastici primo· Debet
ergo quilibet timorem premittere quasi precursorem· Nobiles

em ꝙ sueuerūt añ se hrē p̄ursores cū baculꝫ arcētes turbā ne opp̄
manē Sic aīa iusti qñ exit ad loqndū · audiēdū vidēdū · et huiꝰ
hrē sp dz timorē p̄ursorē · q̄ cū baculo ꝓsideratōis mortis eterne
acerbitatis diuini iudicij pene infernī et pūgatorij p̄cedāt et ꝑ
bā delcationū et carnalū motuū et desideriorꝫ arceat et ꝓmat.
Tale p̄ursorē eua in padiso ñ hūit: et iō p visū decepta in delcā
tōez cecidit et ad mortē et̄nā · nec dyna filia iacob quā curiositas
ñ necūtas egredi fecit ad videdū mulieꝝ tre illius · q̄ a sychem fi
lio emor ē oppssa Gen. xxxnj Timor em ē seps mag · mur? fo
tissim? · potēs huare aiaz a dāno pcti Et iō in oibz opibz et actō
mbz ē hnd? Quare in puerbis dz In timore dm declinat ois hō
a malo Ez vt pchdolor plres sūt hntes timorē hūanū · timētes
hoies · hōres scli verba · scādala · q̄ sint q̄ verū hēant timorē hij
timēt bñfacē et verecūdanꝫ: gaudēt autē dū malefacūt et inde
glant De hjs inqt aug · In sic timēte seqtur iniq̄tas · si spaē pu
nitas Iste timor ē sp malꝰ ꝺm Cas · q̄ fmē instituit in rebus
mundanis · q̄ timore facit hō · hoc qs ,facere nō deberet aut ob
mittit qs facere debere t: vt penā fugiat rpalē · ¶ Secūdo de
bem? aīam nobis locatā a sordibz purgare ,Nam vt habetur in
auc · de lenomb? ſ · Statuim? In q̄bz p̄t expelli de domo et ea p̄
uari · si ibi male imūde ouersēt: vt si publicas meretrices tenet ·
vel alios publicos peccatores Sic ec spūaliter · q̄ tenet i domo
aie pcta mortalia · q̄ aīam maculant a diffamanꝫ · et eā p pīaz
non expellūt · digm̄ sunt puari aīa et eterna punitōe · et q̄ exclu
dantur a ꝺsortio fidelū Sicut figuratur Leuit · v · et numeri xix
in purificatōe imundorꝫ Nam vt ibi dz dns p̄cepit ꝙ q̄ tangeret
rem imundā videlicz tumentū mortuū · vel hoiez mortuū · vel se
pā ocisā · imund? erat · et excludebatur a tēplo et a ꝺcione hoim
hic em in hunc modū purificari debebat · ꝓmolabatur agn? sine
macula · et offerebantur sacerdoti duo turtures aut duo pulli co
lūbarꝫ · et filia purissima de q̄ fiebant panes q̄s sol? sacerdos p
illo die tm edebat · q̄ in crastinum reuare ñ poterāt sine putre
dine ¶ Sic moralit tria quālibz aīam maculant et imun
dā facūt scz ꝺcupia carnis · ꝺcupia oculorꝫ · et cupiditas terre
norum a superbia vite · que est dyabolica pestis · Dicit igitur q̄
tetigerit tumentum mortuum id est carnalem concupiscētiam in
qua velut in stercore putrescunt homines · ille immund? erit q̄
etiam hominem mortuum tetigerit: homo enim ab humo dici
tur · quia mortuus in cupiditate iacet terrene affectionis ·
ille etiam immundus erit · qui tetigerit fra n occasam · scz

sez supbā ec̄ imūd⁹ erit ī aīa Debet igit̄ aīa hȳs fedato isto mō
purificarī Primo dz offerri p ipsa agn⁹ imaculatus · hȳ est mēo-
ria passionis xp̄i · q̄ est agn⁹ sine macula p nobis oblatus ¶ In
hac em̄ oblatōe purificat̄ aīa · Vana em̄ essz ois pēna · nisi passio
xp̄i nobis īpetrasz vemā Vñ leo papa in q̄dā sermone 8t Effu
sio p mustis sanguis iusti tā potēs fuit ad premū vt si vniuer
sitas captiuoz redēptorē suū crederet · tyrānica vincula absolue
ret vniuersa Secundo dz offerri par turtur · i · par oculoz ge
mentū · q̄ tūc sacrificiū nostz pingue fit · a statim accendit̄ a
caloze diuino · hȳ sine lacrimis nihil ē Greg · sup ezech · omel · vij
Holocaustū sic ēt est op⁹ bonū · qđ lacrime nō infundūt · olocau
stū pingue ē · qđ hō agit corde hūili et lacrimis irrigat̄ Ter cō
fessio tm̄ · q̄ solus sacerdos suscipe · solus meditari · solus intelligē
dz · et hȳ p isto die tm̄ · i · p ista hoza q̄ pcōr ofitet̄ · nec liātum
ē sp pcm̄ meditarī · q̄ n̄ poterūt ī crastinū rebuarī · hȳ putrescūt
in arca sacerdotis Vñ Job xxj · Digsti q̄si in saculo pcā mea
hȳ curasti iniq̄tatē meā audacter · Per hȳ em̄ potis mūdare aīam
ab imūdis ¶ Tercio aīam dz exonerari a debitis iustis · et pē
sionē ānualē reddē Dz em̄ q̄libz deo reddē debita ad q̄ tenetur ·
Ecc̄ · xxj · Deo dignas oblatōnes offer Nā vt hētur · ff · de pu-
blicis iudicijs · nec vectigalia Cōductor p̄t p̄uari domo · q̄n non
fuat leges ꝺductōis · vt tpe debito mādēdo arbores · tra n̄ colē
do · t fisc⁹ n̄ soluēdo · t alia opa obmittēdo Dic hō p̄uat̄ aīa et lo
caf̄ demonibo · nisi fuet leges et canones reddēdo deo debitū ex
aia ¶ Dz q̄f̄ qȳ ē maius debitū deo de aīa obligatū · Ad qđ rñ-
dendū sunt tres opiones Quidā em̄ dixerūt qđ sufficēt deo da
re obsequiū psonale · qđ ofistit in genuū flectōe et pstratōe cor
poris Alij dixerunt q̄ nō sufficēt deo dari psonale obsequiū ni
si ec̄ dec̄ obsequiū reale · qđ ofistit in el'mozū largitōe Alij dixēt
q̄ n̄ sufficat obsequiū psonale nec reale · nisi ec̄ dec̄ obsequiū spū
ale vt sez aliqs seipsū dedicet et ofecret ad cultū dei dādo seipsū
filiū · vel filiā religiom vel sacerdotio De hȳs g̃ q̄dā deuot⁹ du
bitans · venit ad michēā pphaz et eū sup hȳs oib⁹ interrogauit
Mich · vj · Et pmo interrogauit si sufficat 8o multas flectiones
genuū facē · di · Quid digne offeram deo ? Curuabo genua mea
deo excelso ? Et pha nihil rndit Secūdo interrogauit si sufficat
multas el'mas dari · di · Nunq̄d ei offerā olocausta pinguiū vi
tulos et agnaculos ? Et iterum pha nihil respondit · Tercio in-
terrogauit · si sufficat ad ppetuū cultū dei filium in religione po

nē di· Nunq̄d dabo p̄mogenitū meū p̄ scelē meo· fructū ventris
mei p̄ pcō aīe mee? Et tūc ꝓpha ad illa tria retoq̄ de rīdit· di
cēs· Indicabo tibi· o hō q̄d sit bonū· et q̄d dñs req̄rat a te vi
facere iudicū· diligē mīaz: et solicite ambulare corā deo tuo Di
cit p̄mo facere iudicū· ac si dicat· q: me interrogasti si sufficiat
aīe tue filiū tuū in religionē ponere dico tibi q̄ non· nisi etiā iudi
cū facias de teipso· vt sicut caro tua delectata ē in peccatis sic ē
puniet in lamētis Non em̄ esz equū q̄ tu peccares et filius tuus
penā portaret· q: filius non portabit iniq̄tatē patris· nec econ
uerso· // O Rīndit secundo ad aliā q̄stionē di· diligere mīam
ac si dicat. Interrogasti si sufficiat multas elemosinas facē· Di
co tibi q̄ non· nisi prius ea tibi facias· et aīe tue mīam ipendas·
q: non esz quemēs: vt q̄s alteri esset prius. et sibiipsi ipius Ecā
Nun sibi nequā ē· cui bon? erit· q· d· nulli Rīndit tercio dicens
Solicite ambulare corā deo tuo· ac si dicat Interrogasti si sufficiat
cit multas genuū flectiones facere· Dico tibi q̄ nō· nisi etiam q
bona opa studeas solicitus esse. et sic ambulare corā deo tuo non
solū exteriori apparētia: sed ēt interiori deuotōe· et presentia stu
deas aīam mundam seruare a pctis: qđ est maximū obsequium
deo red dēdū Ad qđ ēt obligamur oēs p̄missione· q: votum cō
mune ē illud· qđ oēs in baptismo fecūt· cum respondet renūcias
ri dyabolo: et pōpis eius· vt dr mgr· nis· sen· di· iij· c· viij· Ex q̄
bus patet illa pars· et per dñs totum huius euangelij·

Sermo deāmusextauus·

Homo q̄dam habuit duos filios· et
dixit adolescentior ex illis. pater da mihi portionem
sbe que me ctingit Luc· xv· /// P Natura dictat
plē a parētibo fore nutriēdam et alēdam· q: q̄ sucœdat pentib?
in tomis· q: q̄ dat alteri eē et vitā dat etiā quemēt necessaria ad
esse et viuere Dz p̄m p̄m· viij· eth· Filij a pentibo esse suscipiūt·
g̃ merito eē suscipiūt ab eis nutrimentū Illa em̄ pcedunt ex in
stinctu nature scz liberoz successio· et eoz educatio· vt habet
di· j. Jus naturale et lex dicit q̄ omnia q̄ nrā sunt ex tcto filijs
paramꝰ· ff· de liberis agnos· vel alen· l· penul· Vñ dicit impator
cogitare debent pentes· q: et ipsi fuerūt filij· et ea que a suis pen
tibo sperabant· suis facere filijs debent· In auc: vt cū de appella
tione cognoscit· ff· cōsiderare· coll· viij· Dz q̄rit an pater possit
filiū suū exhereditare? Et videt q: nō· cū successio illa sit natura
lis Dico q̄ multis causis p̄t filius exhēditari q̄ allegant In auc·

vt cū de appellatōe ognoscit. ff. cās. coll. viij. s. Si parētibo vio
lentā manū intulerit. vel graue vel inhonestā iniuriam fecerit. l
publicā Si cum maleficis versat vt maleficus. si vite parentum
insidiatus fuerit p venenū. vel alio mō si vxoris patris. scz nouer
cie et ex sua delatōe parentes graue dispendiū sustinuerunt. si
contra voluntatē parentū intē artianos et mimos pseueraverit cū
pī illius pfessionis non fuerit. si filia vitā luxuriosam egerit. cū
parentes p posse suo eā dotare vellent. misi neglexerint eā mari
tare vsq; ad xxv. annū si pentes de carcē non eduxint Nam si
pī per liberoz negligentiam. vel otēptū non fuerit liberatus. et
in captiuitate decesserit. illi liberi ad eius succēssionem venire non
debent. qui non festinauerunt eius redemptionem procurare.
si pohibuerunt patrem condere testamentum. et pater postea
potuerit facere testamentum. si pentibo furiosis debitam curā non impenderint. si pa
re filium.
tentes postea recuperāt sanitatē pnt filiū exheredare. v. Here
des spoliant frenetis iniuria carcer. Delatos accusant. praua re
nentia nouercas. Verberat et phibet. meretur fideiussio munus.
Hec p tanto dicta sunt. qz adolescens de q̄ presens ploquitur
verbū nullum forte illorum otra patrē perpetrauit. cuius ex cā
debita portione sue substantie et hereditatis postulauit. vt. pz.
zc. ¶ Queritur vtz hō adoptiuus filius dei patris ad tantā
grām p pmam resurgat. quantā amisit de peccatis? Et rndent
aliqui doctores q̄ non oportet q̄ resurgat realiter ad tantā grām;
quantā p pctm amisit Cuius cō est qz quicūqz gradus grē suf
ficit ad delendū omnē culpam mortalē. quantū sufficit ad delen
dū culpam Ideo pentes resurgere pt in minori vel maiori grā
scdm q̄ se melius preparat et disponit. et diuina bonitas et lar
gitas dispensat. Alius autē appet q̄ resurgat ad maiorē grām.
gradus grē. vltra illos gradus gratie. q̄s primo ante peccatum
habuit. ¶ Queritur secūdo an oēs virtutes necārie ad salutē p
pctm amisse. p pmam redeant. et reddant pentēti. Dicēdū q̄
fic Nā oēs virtutes necārie adusū charitatis ad salutē reducunt
si erant dissipate per peccatū Et intelligo hoc de virtutibus ad
usum charitatis. et ad salutem necessarias. sicut ē fides. spes. et
charitas. Et nota q̄ licet in peccatoribo maneāt multe virtutes

naturales · tamē tales sine fide et charitate · non valēt erigē volū
tatē creatam · ad fixe diligendū deū gr̄uit̄e propt̄ seipsū sup oīa
quin potius ipsam deflectant · et deflectam detinent ad aliud
libet cōmodū ꝑprīū · Quia ad hꝫt volūtas creata erigat̄ supra
se in deū ad diligēdū deū fixe et gr̄uite ꝑpt̄ se et sup oīa teqt̄ q̄
dā virt? sup natural et hewpca gr̄is a deo infusa q̄lis ē charitas
et grā Patz in fili ex de hē · ad nr̄az in clemētis · in dānatōe hēē
beghardoz et bēginarū colonie Et ꝑpt̄ hꝫ in pīna reddūtur oīs
virtutes infuse necessarie ad salutē q̄ erāt per pctm̄ amiss? (Q
Querit̄ tertio an opa p charitatē viua et mortificata ex pctō per
pīnaz remittiscant? Ñdet̄ q̄ opa fca in charitate · ꝫ postea pctō
mortificata · p pīnaz remittiscūt · Dz illa opa de genē bonorū · q̄ in
mōrtli pctō sūt fca nunq̄ erūt viua · q̄ nunq̄ hp̄m vite sez grām
hūerūt Charitas em ē vita et forma oīm virtutū: et operū eaz
Et igit̄ q̄ vitā nunq̄ hūerūt · iō nunq̄ viuēt Dz q̄d erit de opi
b? illis fās in mōrtli? Dico q̄ lz de odigno ad mihilū valeant de
cōgruo tñ ad multa valēt Primo dyabolus in tali hoie ñ tātā hꝫ
ptātē: q̄ntā hrēt si illa opa p eū ñ essent fca Sicut legitur de q̄
dā iudeo signte se sig̃ crucis · ad quē accēdēs dyabolus · nec pos
tēs sibi nocē · dixit ad alios demones Ecce vas vacuū · ꝫ sig̃tum
Ita ofit̄ ē de alijs bonis opibo in mortali fās Deinde valēt ad
q̄ndā bonā habilitatē faciēdi bō et declinandi mala · puta ad aī
suefactōez bonoz opm Nā iter sepi? vsitatū · fatu? ytrāsitur
Exēplū de q̄dā milite q̄ informat? q̄ pacē cū deo facēt · et non
peccaret · noluit sed bn̄ treugā ad mensā annuit · et in illa treu
ga sic in bonis habilitat? ē · q̄ post verā pacē cū deo iniit q̄ pec
care cessauit · Tertio ad mitius suppliciū tollendū · q̄ exq̄ ad bo
nū disponūt · factūt vt hō sepe in minori otēptu peccet et ei? re
a multis pctis virtute assuefactōis · p huiōi opa indite retrahā
tur · et p oīs factūt vt hō nō tantā penaz incurrit q̄ntā incurrēt
si huiōi opa nō fecisset Penam autē debitā nō minuūt sed bn̄ de
bendam mō predicto Quarto ad corpalē ꝓsperitatē sez fertili
tatē · sanitatē diuitias et huiōi talia obtinēda q̄ nullum bonum
manet ir̄remuneratū scōm boe · vitā autē eternam non pūt mere
ri · cū actio eoz vitalis qua ē operantē perducere ad vitā etrnā
semper fit suspēsa Dicit igitur bonauē · in nij · super magistrum
di · xv · ar · j · Q̄ Homo q̄ntūcunq̄ sit maxim? peccator · nō de
bet desinē bō facere · sicut elemosinas dare · frequētare ecclās ora
re · ieiunare · et hui? modi · q̄ q̄n sic aliq̄d facit ad dei gl'az hꝫ nō
potest esse sine aliq̄ grā gratis data · q̄ dispoit de ogruo ad gr̄ām

gratum faciente. quā dns aliq̄ mō acceptat. Et ex h̄ meretur de ꝯgruo Etiam p alia opa se disponit ad grāz et multiplicat p eo interessores Quantū ad ōtinuatōez et expositionē ē sciendū q̄ sicut hēū ostendebat dei pietas in reuocādo auertente. Hic hodie magis declarat dei benignitas in suscipiēdo penitentē et sedm hoc tres sunt partes huius.

In p̄ma notat dānosa sepatio adolescētis in p̄n°. hō quidā ꝛc.
In secūda fructuosa reuersio penitētis ibi Ipse autē intra se ꝛc.
In tercia amarosa receptio indulgentis. ibi. Cum autē adhuc.

Quātū ad p̄imū ē notandu q̄ p̄ns text? p̄t

exponi de p?lo iudaico: q̄ fuit filius semōr. et gentilū q̄ fuit iunior. filius maior siue semōr in cultu vnius dei permansit et iunior vsq̄z ad colenda ydola deū dereliquit Huba est oē illud q̄ viuim? sapim? cogitamus. hanc deus eque oibz dedit Hui? g̃ sbe por tionē iunior sibi petit dari: cū hō rōnalis suo sensu delectat. et p libez arbitriū vult p̄m sensualitatē se regere. et a dño creatoris exire Et diuisit illi sbam Amb. videns autē q̄ diuinū patrimo niū petētibo datur nec putas culpa patris esse q̄ adolescētiori de dit. nulla dei regno infirma etas. nec fides g̃uat annis. ipe cer te se indicauit ydoneū q̄ poposcit. atq̄z vtinam nō recessiss̄ a pa tre. impedimentū nesciss̄ etatis Sequtur em̄ nō multū post hos dies congregatis omnibz ꝛc. Trib. Filius iunior in regionē lon ginquā p̄fectus est. non localiter a deo recedens. qui vbiq̄z est l. affectu Fugit em̄ pctōr deū vt a longinq̄ stet ꝛc. // D Mo raliter per istos duos filios. per semōrez potest designari iust? viuens in voluntate dei patris. cui de ꝯgruo debetur hereditas eterna. p iuniōr ē pctōr q̄ sepat? ē a deo. nō ē dign? pane q̄ ve sciē hic q̄si spuri? repellend? ē ab hereditate eterna. Nā vt ca nones et leges dictāt. tria sunt genera filiorz Quidā em̄ filij di cunt legitimi q̄ naturales vt nati ex legitimo thoro. isti iure suc cedunt petētibo in hēditate. et ad oēs act? legitimos reputātur ydonei. ex q̄ fi. sūt le. c. cū imē. et c. ex tenore. Alii dicunt legiti mi et nō naturales. vt adoptiui seu arrogati. isti ex grā ēt suc cedūt petētibo Quidā nec naturales nec legitimi. horz q̄dā dī cunt māzeres scz de scorto nati Dūt q̄dā spurij q̄ de adulterio nati sunt. hij ī nullo succedūt. nec īstitui p̄nt a ti. q̄ de adulterio nati sunt. hij ī nullo succedūt. nec īstitui p̄nt a pē nec p̄m legē ali debent. qs īductū ē ī detestatōez crimis. horz sedm canones ex benignitate ali debent. hos mater tenetur ale re ante triennium. et pater post. Et sunt inhabiles ad ōnes ec

clesiasticas dignitates Sic spūaliter de? pater hz filiū legitimū
et naturalē scz ihm xpm quē sm aplm hēb. i. ostituit hērēdē om
uersorū per quē fecit et secula Habet etiam filiū legitimū et ado
ptiuū scz iustū fidelē. hūc ex grā et cōgruo facit hērēdē vice eter
ne Thitū iij. Justificati grā ipsi? hēredes sum? sm spē vite eter
ne / T ¶ Habet etiam et spuriū scz iniustū peccatorē. cui nec
hereditario nihil obligatur. q̄ trñ ex grā postulat aliq̄ trāsitoria
et dona naturalia donari. dicens. pater da mihi portionē rē Cui
deus pater ex pietate motus donat aliq̄ necessaria et tēporalia
vt virtuose expendat. ipse autē pctōr filius perditionis
Patrem celestem refutat obprobriose Dico ꝓmo q̄ peccator
Donata deuorat voluptuose spurius dyaboli patet
Egestate pctōrū exulat ignominiose cēlestē rē. Nam cū ad
hēsionem q̄rere deberet eius sepationē exposulat Naturaliē em
q̄libet res pti huic magis adhereret. vbi maiorē influentiam p
etatis et auxilij sperat hrē. sicut videm? in floribꝰ qui semper se
vertūt ad partē solis ꝓpter influentiam Et vulgo dicē. vertere
debes pallium: q̄ parte nosci flare ventū Hoc etiam exprimitur
in pueris: qui nullibi melius hñt q̄ in domo patris et in sinu ma
tris. et sp ad hunc hñt recursum . Vñ recitatur q̄ rex dauid se
mel amisit salomonē filium suū: quē cognoscens sapientē. per
eius sapiaz locū eius habitatōnis et mansionis auscultabat mit
tēs in orbē terre tria ꝓbleumata ad oēs reges. sciens ea nemi
nē mīi filiū posse soluere et exponere vt per hꝰ filij mansionē ex
piret. Primū ꝓbleuma . Quid melꝰ? et vtilꝰ? et delectabilꝰ? q̄
qđ ꝓt homo habere in hac vita Secundū quis abꝰ esꝫ homini
magis cōueniens Terciū quis esset locus securior pro puero
Que ꝓbleumata delata per circuitū. ad quēdam regē tandē de
uenerūt: cum q̄ tūc tēporis salomon morabatur . Qui rex audi
tis ꝓbleumatibꝰ misit ꝓ omnibꝰ satrapis et sapientibꝰ ysraēl
ꝓ hoꝝ solutione: sed nemo inuentus: accessit salomon intelli
gens patrē suū hec misisse / D ¶ Et rñdit ad primū Nihil vti
lius et delectabilius ꝓt homo habere in hoc mūdo: q̄ cor quieti
Ad secundū nō est cōueniēcior ābus ꝓ puero. q̄ lac matris Ad
terciū nuem ētissim? locus et securissimus. est gremium matris
Cōsideras q̄ salomō desideriū pris redijt. ad quē pr̄ ait. Fili mi
nunq̄d me viuēte. hūisses ita q̄etū cor fuit meū q̄ puer natu
raliē inclinat stare cū parētibꝰ nec aliq̄s tibi tā bñfacit nutrimen
to et doctrina sicut ego. nec alubi es ita secur? in aliq̄ regis au
tia fuit in mea. et ideo noli vltra? recede a me Spūaliter homo

qui p pctm̄ longe recessit a deo. stat in cōtinua cordis perturbā
tōe. nunc timore ꝓlatōm̄s si occultū ē pctm̄. nunc corporis dā
nificatōe. vel rey amissione. timore mortis q pauore et ne dāna
tōm̄s. nec p̄ quetari nisi cū deo qñ s. cōsiderat se imunē a pctō. q
stare in grā vñ Aug. Inquietū est cor meū donec veniat ad te
Debet ḡ peccator redire ad domū dei pat̄s s. scāz ecām. in q̄ se
curatur ab omnibo aduſarijs. et hꝫ p pīam Et inuenīet prēm ḡ
uosu. mrēm s. vginē gloriosā clemētē. q̄ refugientes ad gremiū
fue mie suscipit. et ab hostibo defendit et lacte grē nutrit Dñ ve
nerabilis Anb. in orōe q̄ inquit. vgo munda dicit Licut nāqz te
atissima v̄ ego impossibile ē vt hꝫ merita tibi tā singularia. nob tam
necessaria obliuiscar̄s. sicut mutissima incredibile est. vt supplicā
tibo ñ miserear̄is Neo igit̄ diffidat de matris mia. q̄ si peccasti
p ignorāciam. reūtere ad eam. q̄ ipsa sapiens est ad impetrandū
remissionē pctī Si per debilitatē peccasti. mr̄ dei fortis ē et te re
leuare p̄ t a pctō in qđ ceciditi Si per malicām te elongasti. re=
uere ad vginē gloriosā. q̄ misericors ē saluare. et te vbere ple
no lactare et recreare Et ḡ dicat b. Bern. Lileat mīam tuaz O
tā virgo. si q̄s est q̄ inuocatā eam in necessitatibo sibi memīt de
fuisse Nos q̄dē puuli tui in ceteris ogaudebim? tibi q. dicēt Eo
q̄ dīḡ fuisti cōpere filiū dei. et parere. humilitatē tuam lauda=
mus. virginitatē tuam miramur. hꝫ mīam inuocam? Hec ē em̄ q̄
toā? mundi reparatōm obtinuit. et salutē oīm impetrauit Quis
āt mie tue o bñdcā longitudinē. latitudinē. sublimitatē et pfun=
ditatē q̄at inuestigare Nā longitudo eius vsqz in nouissimū dī
em inuocantibo eā subuenit vmbris. latitudo q̄qz eius replet or=
bē terraz. vt sua mia sit plena oīs terra. sublimitas mie cuncta
tis supne inuenit restauratōz. pfundū autē eius mie sedētibo in
tenebs et vmbra mortis obtinuit redēptōm p. Secundo pec
cator male facit patrimoniū suum s. dona naturalia corporis et a
nime luxuriose expendēdo Nam sicut ignis osumit lig̃. sic luxu
ria dissipat et cōsumit substam. burse nature et fortune. ec̄ grē et
glorie Job. xxxi. Ignis est vsqz ad perditionem deuorās. et
oia eradicās germina Est em̄ luxuria singulariter dilcā. et pcā
pua filia dyabolꝫ quam vt per eam multos possit lucrari dimisit
liberā et solutā. vt oībo esset cōis. dyabolus em̄ cogitans si habe
ret filias ex hijs generos haberet quos secū traheret ad infer
nū Duxit itaqz vxorē inīqtatem. de hac genuit symoniam. qua
copulauit clericis. postea ypocrisim. quam copulauit religiosis.
monachis et begūis. rapinā nobilibo. vsurā burgensibo. dolos

tatē aduocatus · superbiā potētibꝰ · ꝫ luxuriā nulli appropriauit, ꝫ eā ōmbꝰ exposuit · vt plures secū ad infernū traheret De ista turpissima bestia filia dyaboli loquitur Agelius li · nostrū actus rū di · nulla bestia capitalior q̄ voluptas corporis · cuius auidi bidines temere et effrenate inardantur · hinc patrie pditōs · hinc rerumpublicarum euersiones · nullum demq̄ scelus nullum fas nus est · ad quod suscipiendum non libido voluptatis impellat

Z Terō dixi q̄ peccator ignominiose egerit · q̄ in omni abundātia et letitia cordis sui perfrat curiū · et mutato ordine in egestate opellitur mendi care Dñi boetius ij · de conso · In omni aduersitate fortune infelix assimuz genꝰ infortunii est · recordare se fuisse felicē Sic infelix assimꝰ dr homo · q̄ abundantiam omniū rerum tā spūalium q̄ corporaliū habuit · quaz per breuissimā peccati delatiōnē amisit amittit deum s · prēm · matiam mēm · fratrē angelum · interiorē fionē sanctoꝝ · fauorē hominuz · inobedientiam rerū · cōsumit na turalia · et etiam pdit gratuita Et ideo bene dr egere · fiat pater in illo pdigo qui dīsis patre mrē et fratre et ommbꝰ amicis ab cessit in longimq̄ regionē · et consūpta substantia luxuriose vi do ñ solum burse · ꝫ etiam nature et grē cepit egere · et dilapidare piebat ventrē implere et nemo illi dabat O q̄ntā miseriam et mi feliatatē ille sustinuit · q̄ tantā plenitudinē et abundantiā amisit

A Poterat ille cōq̄ri de perūsitate mundi et infelicitate · fi cut q̄dam garcio · q̄ dicebat ta fieri in curijs dñoꝝ q̄ melius op posito mō se haberent Primuz q̄ q̄ pcus sunt vestiti · remotius locantur ab igne Secundū q̄ q̄ plus esuiunt debilꝰ parant · Ter tium q̄ q̄ posterius ponuntur · citius de mensa vocantur Sic etiam ꝫ lz famē insaciabilē · miseriam intolerabilē pateretur · ni mo tñ eum refocillaut · q̄ pēz mie spreuit · q̄ alteri adhesit Sic pctōr q̄ peccādo se a deo separat · eius dilectōm amittit et pue et miserie eterne se subpat Sicut oñditur fm fulgentiū · q̄ ipse pctm p veteres dr sub imagine mulieris fuisse depictū ꝫ medo regina q̄dam cōtinue tremens vocata dea infernal · in q̄ orna tu stabant tres ymagines · vna dei · alia hoīs · alia dyabli · q̄ ymago peccati hijs tribꝰ ymaginibꝰ tres cartas porrigebat In q̄ rum pma ad ymaginē dei cōtinebatur hec · deum saluatorē meum misera pdidi et oēs angelos eꝰ · reuertere michi vt q̄d nata sum cūda ad ymaginē demonis hēbat In ꝑx fundū infernū extracta sū q̄ mia dei me abiecit Tertia ad ymaginez hominis cōtinebat hec · oīa mala ōmis horroꝝ et ōmis tribulatō finis meus est et ois

pena solū cupio· vt si q̄s me diligit h̄ sibi innotescat· q̄ qui sibi ipsi p̄desse nō vult p̄fectū et liberatōm ab alijs nō q̄rat· nec expectz q̄ deq̄piet Ex q̄bo omnibo apparet q̄ ipsū pctm̄ est adeo maluz et nociuuz q̄ omnibus bonis nos spoliat· et eterne egestati nos associat Hj

Secunda ps in qua notatur fructuosa reuer sio penitentis ad statū grē ibi Jn se ār reuersus ꝛc· Moraliē pec cator longe a deo diuisus et separatus· dz instār h? p̄digi p cōsideratōm in se reuerti· pensare p̄priam miseriam et inopiam· et dei pat̄s maximā pietatē· dolere et nō q̄escere· donec ad eum re mat· q̄ ē p̄ misericordiaz· et deus tot? cōsolatōmis· vñ natura liē q̄libet res vertitur ad locū sibi p̄pumvt p̄t conseruari in esse· nij phis· Nam pisciś q̄rit aq̄· auis aerez· talpa terrā· salmandra ignē· puer p̄mū Sic pctōr paul in regione calamitatis et miseriae a deo elongatus dolere dz a penitere et festinare ad p̄mū· q̄ tante pietatis est· q nullius sperniť p̄mam· oēs suscipit cōsuat et defendit Dñs de pe· di· iij· ff· Ecce dr Talis erga hoīes pietas dei est· q nunq̄ spernit p̄mam· si oi sincere et simplr offerat· ec̄ si ad sumuz q̄s p̄uenat maloz et inde velit reuerti ad virtutis vi am· suscipit libenť· amplectitur oīa facit· q̄tenz? reuocet ad p̄ore statū· qs q̄ adhuc p̄stantius est et eminentius· ec̄ si nō potuerit a liq̄s explere oēm satisfaciendi ordinē· q̄ntulacūq̄ et quālibet bre uitēpore gestam nō respuit p̄mam· C Ad hunc p̄mū p̄ū et benignū dz pctōr instar filij p̄digi Primo em̄ dz pctōr in cor In corde recurrere ad eius benignitatē de recurrē ad dei benignitatē q̄ sm ap? · p̄ ē misericordiaz· Vñ ps· Quō In ore ponere p̄priam iniquitatem In ope intēdē satisfactōis hūilitatē miserere mei deus· miserere mei· mistus est dñs timentibo se· qm̄ ipse cognouit figmentū nrm̄ Nam sicut naturaliter vbi ē maior exp̄ssio simi litudis· ibi experitur ec̄ maior ratō amoris et dilectōmis· sicut ī in parentibo ad filios et econuerso inter quem et quem· artisanuz et artisanum Cum igit̄ deus sit pater nr̄ creando recreando et iusti ficando· et nob̄ ipresserit similitudinē et ymaginē suaz· maxime dilectōmis et amoris est ad nos Quare ps vm̄ gemitus dei fili us· q? nos sumus filij adoptiui· docuit nos inuocare p̄mem nr̄z in necessitatibo dicēs· vt hētur Mat· vj· Dicite p̄ nr̄ q̄ es in cel D Sed cur pater pietatis filios tā dire flagellat Dico q̄ pec catis nostris cōpellitur· q̄ sicut iudex nō diceretur iust? q̄ sp par ceret malefactorib̄ ꝯ iust? et vt dānosus reipblice arguēdus

Sic dē? pz ñ essz iustus· si malos ñ puniret· et iustus remune
raret/ Animū autē mouemens ē deo ipossibile· sic a iniustū de
ḡ vera iusticia exigēte· et nrā iniusticia a neḡcia merente· opel
lit ad puniendū· q̄uis sit cōtra naturā eius et voluntatē· ysa·
j. Heu vindicabor de inimicis meis Dicit heu· insinuans q̄ am
dolore· et per ōnes inuoluntarie Q. d pz eē in tarda puniē ?nā
qñ aliqs aliqd inuoluntariū facit tardius facit· sicut vidē? in
Fuis et ancillis· q̄ trina iussione vix p̄cepto dñi· vel dñe ol tpe
rant Et illud signuz est q̄ sunt ad ḡ faciendū inuoluntarij· Sic
dē? facit q̄ cōtra naturā e? ē ñ misereri· puniendo tardius pu
nit vt tardādo oñdat q̄ ñ delectāt in punitōe Quod oñdit per si
guñ Gen· iij vbi dr q̄ peccāte adā in paradiso· venit dē? ad pu
niendum· et ambulauit ad aurā p? meridiē Dicit notāt ambu
lauit. i· tarde ñ festinanter venit· ad aurā. i· vox e? videbatur pe
dere a vēto leui q̄ est inter austrū et occidentē Et ḡ sm hyb· hoā
x· diei Ite qñ pctm sodomoz clamauit ad deuz p vindictā· nolu
it festinanter et in p̄nctu punire pctōres· lz magnuz eoz esset
pctm· ḡ pus voluit descendere ad tardandū se· et videre si sic eēt
Quare dicit clamor sodomoz venit ad me ?c· descendam· et vi
deo vtz clamorē q̄ venit ad me ope cōpleuerunt Gen· xviij· ex
qbo pz maḡ pietas dei patris quā seper debem? cogitare· et i do
lore cordis p mia inuocare ?c· E Secūdo pctōr dz ponere
p cōfessionē oris p̄priam miq̄tatē dicēdo cōfessori Ego indign?
et miß pctōr peccaui in celum qđ ofitebor deo oipotēti in e? ofite
ctu malum feci ?c· Sic eē dō cognoscens reatū suuz dixit O dñe
tibi soli peccaui et malum coram te feci Nā exns in domo ince
sa ñ diu expectat ḡ statim dum ignē sētit fenestras aperit· mag
poce et lamentabili corde clamat p adiutorio Sic cōsiderans de
mum cōscie igne male concupie· et pctī igmtā et mensa dz ape
rire os· et ad cōfessorē p adiutorio clamare· vñ Cri· sup illo ver
bo Dixi cōfitebor ?c· Magn dei pietas q̄ ad solam p̄missionē pecca
ta dimittit· ñdum p̄nunciat ore· et tñ dē? iaz audit in corde· q̄ ip?
dicere q̄si q̄dā p̄nunciare est Dotū em̄ p ope reputatur ḡ vo
ḡm will)· qñ deē facultas operis Sed q̄ritur an pctōr per sola
cordis cōfessionē et cōtōm et ñ oris cōfessionē· possit q̄s mun
dari a peccatis Et videt q̄ sic· per predām au toritatē Ri· mgri
hugo· q̄ per solam cordis cōtritōm· pt m adulto deleri pctm· si
vere cōterit et satisfacere p̄ponit de cetero ñ peccare· et d p̄missis
cōfiteri et satisfacere iuxt iudiciū ecīe Et si nunq̄ sequitur oris
fessio vel operis satisfactō pctm tñ iam dimissum in cōtōe ñ redit

pecat tñ mōlūē is q̄ ꝑt cōfiteri iux̄ ꝑceptū ecc̄ie ⁊ ope satisfacē
te et ꝯ ñ facit. Hoc ēc vult mg̃r Gr̄anus de pe. di j. mag̃ ℣
Sed q̄ris ex q̄ sola cōtritō e cordis pctm̄ a deo delēt ⁊ ad q̄d tūc
ē oris cōfessio. ℟. q̄ necessaria est ꝓpter obligatōm preceptī q̄
tis ecc̄ie. Ñ ꝑm tñ ꝯ ꝑm iudiciū dei ꝯ ēc ꝑm iudiciū militan
remōēdi nec pctm̄ nec pēam remittit ⁊ misi sit cū ꝓposito cōfitēdi
et iudicium ecc̄ie subeundi si facultas affuerit q̄ alēt? ille ñ
esset sufficiens nec esset cōtritō q̄ cōtritio ē actus penitendi for=
matus grā. Ordinauit āt ecc̄ia cōfessionem oris ad hūilitatē ⁊
iustitiam exercendā et vt pctōr reddatur cautior: et vt satisfaci
at ecclesie quaz lesit. dū em̄ pctōr peccat mōlit. peccat cōtra de
um et ecc̄iam. Contra deū q̄ e? ꝑceptū iritū facit. iō et iam astri=
gitur q̄dam vinculo ad deum q̄ solum per cōtritōm remittitur
et soluitur. Secundo peccat cōtra ecc̄iam quam cōtēmit et scanda
lisat et ligatur altero vinculo q̄ solum per cōfessionē et satisfa
ctōm iunctā pēnam et absolutōm presbi ydonei relaxat. Hec
ꝓbant dicta et manifestant exempla. Nam vt dr Joh. xj. Dñs
ꝓus suscitauit lazarū. et aplis p? modū precepit solue suscitatuz
ex de sen. exō. a nob. ff. j. Itē pz in leꝓso quē dñs a pctō mun=
dauit. et vt p? ea sacerdoti sacrificium offerret ex lege ꝑcepit. Ecc̄a
im dicē leprosꝫ q̄ in via mundati sūt anteq̄ ad sacerdotes remitēr
et tñ iusti sunt ire ad sacerdotes de pe. di j. ff. An cor vrm. ¶ G
Tercō peccator dz intendere operis satisfactōm et in humilita=
te cordis dicere patri celesti. O de? pater multa mala cōmisi. et
tepus et oia q̄ dedisti michi in peccatis expendi. Et ideo iaz ñ su=
dignus vocari filius tu? vt ff. possi aliq̄d a te petē q̄si filius ex de
iux̄ merita michi gr̄am et recipias me ad te q̄si mercenarium vt
q̄d satisfactionis expedīa. Videm? qñ dñs famulo suo indebitat
q̄ petit laborandi inducias vt mercede laboris dñs exoluat. Sic
ēc peccator dz petere inducias a dño vt per satisfactōm indebi=
tata oia exoluat. Tales inducias petiit Job x. di. Dimitte me vt
plangam paululū dolorē meum. añq̄ vadam et ñ reūtar ad ter
rā tnbrosā et opertā mortis caligine. terrā miserie et tenebrarū v=
bi vmbra mortis. et null? ordo ꝫ sempiē? horror inhitās. ℣
Sed q̄ritur vtrū in hac vita ꝑ peccato mortali possit aliq̄s satis
facere et deo reconciliari. Et videt q̄ ñ. Nam tanta est offensa q̄n
tus is q̄ offenditur. ꝫ deus est infinitus q̄ offenditur. in pecca=
to. ꝫ q̄nta est offensa tāta ēc dz esse satisfactio: alioq̄n ñ fit satis=

factio Oportet g̃ q̃ hō in ifinitū se puniat · ꝟ hoc ē impossibile ·
hac vita cū hois dies breues sint Contra Job pecit pauca tribue
potius p satisfactōe Igit ꝛc ꝟ · bonauen · ꝟm opinionē aliq̃ do
ctoꝝ · q̃ de oī eo qđ ē in pctō ñ fit satisfactio · qm̃ ꝟ est impossibile
nec deꝰ exigit satisfactōm de ōi eo qđ est in culpa · ꝟ aliq̃d do
nat p miam · de aliq̃ req̃rit satisfactōm p iusticiā vt simul ibi fit
mia et iustica Dñi notandū q̃ in peccato sunt duo s. offensa dei
et libido inordinata Offensa dei est infinita et p illo ñ fit satisfa
ctio nec fieri p̃t et si hō in infinitū viueret Vꝝ dum pemitens cō
uertit se ad deum et displicenciā hꝝ de auersione · deꝰ ex sua mia
illam dimittit · suam dando grām Libido āt p se finita ē · et q̃ deꝰ
iustus ē ñ remittit totū · ꝟ p isto exigit penā cōdignā p ipso d̃
no qđ intulit sibi peccatoꝝ per culpaꝝ et delectatōm libidinosa ·
Ista āt pena ob rigorē diuine iustice est vitabo nostris im̃pec
tōnabil et nrē cogtōm ignota I Exq̃ āt oꝝ vt satisfaciam̃
deo p̃uidit ex hꝰ igit nob viam mia diuina · et cōstituit arbitra
sacdotē · cui dedit potenciam arbitrandi et taxandi pēam magi
vel minꝰ asperā put maioritas vel minoritas crimis exigit an
tiaꝝ exposcat et manifestādi nob p̃tē pene · vtute passionis xp̃i
humilitate cōfessionis et cōtionis remittere vt diuina iustica p
ista p̃te solutōm ab isto non exigat · sed ex passionis pena xp̃i
sit contenta · quanta autem sit pars illa · nostrum non est deter
minare sed dei P̃patet igitur respondendo ad argumentum · q̃
satisfactio illa non sit de offensa q̃ est infinita · quam deus ex mi
sericordia remittit · sed de libidine et damno que sunt finita
R q Sed queritur an vnus possit satisfacere pro alio duz ad
huc est in hac vita Et videtur q̃ non Gal · vj · vnusq̃sq̃ onꝰ su
um portabit · i · penam p pctō suo Dicēdum q̃ in hac vita vnus
p̃t satisfacere p alio qđ p̃batur sic Vnus p̃t satisfacere p alio q̃
in purgatorio vt puta si iniunctū sit alicui q̃ faciat tantā elēō
sinam vel talem peregrinatōm · et morte preuentus ꝟ adimplere
ñ potest · ñ interuemente negligencia aliq̃ de diuina bonitate p
sumendū ē q̃ si alius faciat eā p illo est absolutus de delicto illo
Sic g̃ exns in hac vita mortali potest satisfacere p exñtibꝰ i pur
gatorio q̃ sunt in alio foro · magꝝ ergo in hac vita vnꝰ satisfac
re potest p alio Nam inter istos q̃ sunt in ecclesia militāte vnꝰ
impetrat alteri grām vt hēē super illo Matꝝ · ix · Videns ihs fi
dē illoꝝ air paltico Cōfide fili re · ti · pec · glo · q̃ntū vꝝ apud deū
fides p̃pria apud quē vꝝ tm̃ aliena Sed magꝝ ē impetrare alteri
grām q̃ p alio satisfacere Gal · vj · Alter alterius onera portate

Tenet g̃ cõiter a doctoribꝫ qꝫ vn? potest satisfacere p alio vi uente vt puta si ille p q̃ dz fieri satisfactio ipotens sit cõe infirmi tatis vel cõe alterius ipedimenti cõnalis ñ ptendẽs euadere la nũ cõi qꝫ vn? satisfaciat p alio ꝓpa autoritate. ꝟ autoritas ordi nantis tẽqrenda est Ad arg. dõm qꝫ intelligendum est de illis q̃bꝫ ñ cõicantur suffragia eccĩe. vel q̃ ñ sunt de cõrpore ecclesie sicut sunt excõicati vel exñtes in inferno ibi vnusquisq; onus su um portabit sine alleuatõe ꝓpter diuinam iusticiam 1

Tercia ps in qua notatur amorosa receptio

patris indulgentis ibi Cum aũt ꝛc. Moraliẽ est notãdum ꝟm qꝫ ꝑbs dicit ix. etꝟ. qꝫ parentes plꝰ amant filios q̃ ecõtra Cꝰ tõ ẽ qꝫ magis sciũt parentes q̃ filij. qꝫ filij ex eis sint nati gic ecĩ mẽs plꝰ diligunt filios q̃ prẽs. qꝫ ẽtiores sunt de eis et plus laboris hñt ẽca eos Cum g̃ pentes multũ diligant filios qꝫ vt hẽtur C. de cura filij l. vl. Nullus amor vincit pĩnum Filij ecĩ dñt diligere parentes Cꝰ ꝛtrarium plures faciunt Sicut recitaẽ in gestis ro manoꝝ. de q̃dam filio regis alexandri q̃ multũ dilectꝰ a prẽ. sep tñ patri insidiabaẽ. de q̃ pr admirans. prudẽter et mansuete pa trasti. et heres meꝰ eris aut michi mortẽ minaris. in delicijs nu triũ te et oĩa mea tua sunt. define imqt ab illa imq̃tate. filius vo eius dictis ñ adq̃escens de die in diẽ in malicia crescebat Pat ꝟ videns in locũ debitũ filiũ duxit. dans ei gladiũ q̃ ipse erat preũ ctus dí. O fili mi interfice me qꝫ minus scandalum est tibi me ꝟ in occulto interficere cꝫ cõrã ꝓlo Filius ꝟ audiens statiꝫ gladiũ a se ꝓiecit. et corã prẽ flexis genubꝫ cũ fletu magno miam ab eo pe cĩt dí. O pr peccaui iã ñ sũ dignus vocari filius tuꝰ Pater vo pietate motus osculatus ẽ eum dí: Fili dulcissime dimissa sunt tibi omnia ammõ ñ pecces et esto michi fidelꝭ et ego ero tibi g̃uosꝰ Imperator est dñs nr ihs xps. filius malus xpianus. mat dei gemitur Dum em malus xpianus diuinis preceptis ñ obedit. q̃ tit mortẽ xpi q̃ntũ in eo est. istum secũ duxit in debitũ hꝰ mundi in q̃ ñ tm obtulit se mori. ymo mortuus ẽ ꝓpter delicta nra iam dat tibi gladiũ. i. ptatẽ eiꝫ tenere. vel a te eripere q occidere. qꝫ ꝟm apr. q petã amittunt. iterꝫ deum crucifigunt Cum ergo ha beas ptatẽ xpm occidendi per peccata fac instar hꝰ filij. cogno sce dona q̃ accepisti a xpo. et mala q̃ inuisti peccato. et propere abs te gladiũ. i. voluntatẽ deo ꝛtrariam et dicas in humilitate

cordis Pater peccauī a malū ꝛc M Quāto āt peccato: p pē
mitenciā se auertit a petō in signū sincere charitatis et vere cō
sollatōmis vult de?

Obuiare penitēdi veloāt
Amplexari eum dulater
Dotare ipsum nobiliter

Primo qñ adhuc peccato: lōge
a deo sine suis meritis. de? a lōge
oculis sue mie eū respicit et grām
puemente mmittit q eum dispo
mit et ad suam cōsideratōz iduat vñ ps· Mia eius preuenīet me
Nam sicut videmus in hyeme qñ sol radios suos ñ ex alto ḣ ex
transuerso influit et imittit· terra stringit· fructu spoliatur· nec
floribo adornatur Sic sol iustitie de?· qñ de altitudine bonitatis
et deitatis radiū sue grē et mie imittit cordi humano· tūc cor to
talit illuminatur ad cogītōz petōz· inflāmat ad amorē et ape
ritur ad fructuosū laborē Sicut legim? de scō Petro quē xps re
spexit· et recordatus est verbi qd ei dixit ihs· et etiam si peccati
qd ei displicuit· et ex amore quem ad xpm habuit dolut et pe
tenciā egit· et ḣ ec ḣ dr de filio pdigo q pē eius ē mia motus su
per eū et occurrit obuiam ei M Sed dicis ex q petōr scipz
cognoscere non pt· misi illustretur lumine puenientis grē videt
michi q ñ est sibi iputandū q grām illā ñ hz· q a solo deo dat·
sine prēdētibo meritis Dico tibi petōr q si grām illā ñ habuerit ti
bi iuste iputatur· ymo qlibet carens illa grā· iuste cōdēnat· C?
est rō· q· qñ hō pt in opus aliqd ad qd necātio vel ex pacto seq
tur aliqd· si illd opus ñ facit merito iputatur sibi· q aliqs necess
sariū ñ seqtur· verbi grā Actus illuminatiu? q est a sole ñ ē im po
testate mea· ḣ si sū in domo totalit clausa· q cū radiis solaribo ē
vndiqz ꝛcāūscepta· si domus ñ illuminat merito michi iputatur
q· possū si volo fenestrā et ostiū aperire· et facere istum actū q
facto domus necessario illustratur Grē ñ est in ptāte agricultoris
q· crescunt fructus et semina· q· ḣ est a virtute cēli· michi lomi
n? si anno elapso ager fructū ñ habuerit· cultori iputat̄ maxime
si agrū ñ purgauit nec disposuit· q· ḣ in ptāte sua fuit Grē pa
pa dans indulgenciā ecām vel romā visitanti· q indulgencia ñ
est in ptāte mea· q· tñ actus s· ire ad ecām vel romā que seqt
actus indulgenciaz est in ptāte mea· iō si indulgencias ñ ha
buero merito michi iputatur et ñ pape Dic est in apposito Nā q
us esse in grā ñ est in potestate hois recipientis· ḣ solū in pote
state dei tribuentis q· tamen hō potest in actum et in opus se
in peccati detestatōm et cōtritionem· p? quam ñ apter quā deus

vult dare grām. ideo ſi ipſa non habueras merito cōdēnaris Jō
neceſſe ēt xps veniat obuiā pentēti Non em p̄ p̄digo venſtī
obuiam pententi. ſi ñ p̄us dixiſſet. ſurgā et ibo ad p̄rem. nec ad
p̄ā patriam fuiſſet reuerſus. ſi ñ reliq̄ſſet alienā Q Sed
quitur an aliq̄ diſpoſitō prema ad grām ſuſcipiendam requira
tur ſ. ꝙ gracia duobꝰ modis acāpi ptOno mō p̄ quolibet bo=
no et auxilio. et qñq̄ minus perfecto qđ cōtingit. quando deus
nos per ſuam inſpirationem monet dicens. fac hoc vel hoc bo=
num. ad talem graciam non requiritur diſpoſitō hominis. miſi
cum venerit vt aſſencat nutu diuino. tale bonum p̄ficiendo Re=
quitur diſpoſitio hominis. q̄ ſicut nulla forma introducitur miſi
quando modo acāpitur gracia p̄ iuſtificatione feſtina. ad quā re=
materia ſit diſpoſita vtꝫ in cera. q̄ non ſuſcipit impreſſionem et
ymaginem ſigilli. miſi cera ſit prius diſpoſita per liquefactionem
ſic grā iuſtificatōnis ñ recāpitur. miſi mens prius diſponatur et
vicijs purgetur de pe. di. j. Alij ecōtra p̄ter quod yſa. lvij. Si
abſtuleris de medio tui cathenam ſ. peccatorum ſequitur. orietur
lux tua et dñs ſplendoribus iplebit ammam tuam Secundo de=
us patet pentē dulciē ſuſcipit. et eū amplexatur et oſculat
in ſignū vere reconciliatōnis. Nā amplexus et oſcula ſunt ſigna
pacis et amoris Sic dū pentens affectu et intellectu q̄ſi duobꝰ
brachijs deum attingit. et deus eū in mia et gracia ſuſcipit. q̄ſi
etiam duobus brachijs. q̄d aliud q̄ amoroſus et graciоſus am
plexꝰ duoꝝ. et oſculū ſuauiſſimū et patrnū iſigit dū pentēti ap=
to corde et affectu. dulcedo dñe bñdcōis iſūdit. et oēs vires aie
huius vere benedictionis irrigantur. a recreantur Iſto oſculo ſu
perbenedicto et amantiſſimo magno deſiderio et frequenti ſuſpi
cio. amma ſponſa xpi appetere ſolet. a vt iucundetur et letetur
dicere illud Cantico. primo Oſculetur me oſculo oris ſui quaſi
dicere Amantiſſimus ſponſus meus ihesus. in cuius amore lan
gueo. mittat michi graciam et miſericordiam quam totis vi
ſceribus cordis deſidero. et confortet me dulcedine ſue pietatis
et diuine benedictionis. et reuiuiſcam. Nam vt dicat commen=
tator de impreſſionibus aeris. ad hoc ꝙ ymber prouenat. et
terram irrigat et fructificet. neceſſe eſt vt vapor et nebula de=
ſcendat. Dicetiam vt benedictio celeſtis gracie nos fecundet in
bonis fructibus fructificet recreet a confortet. neceſſe eſt vt cor
aperiatur. et affectus deuotus. ex eo ad deum aſcendat N
Nam ille affectus deuotus eſt odor delectabilis. in quo

de? multū ioundatur et delcātur Gen·xxvij· Ecce odor filij mei odor agri plen· cui bñdixit dñs Volens igit' bñdicī a dño pre celesti· dz facere sicut Iacob· q̄ cōsilio matris sue induit se vestimentis odoriferis esau frīs sui· a accedēs ad prēm aī pulmento q̄ li bent' cōedebat· et bñdictōm accepit vtz in epla Hic cōsilio a doctrina matris mie· induti vestibo esau· i· hoīs celestis· e? vestimentū est charitas. cū pulmento cōfecto ex floribo odoriferis virtutū et accedam? ad deū· et illud pulmentū ei offeramus· et q̄sito se tit odorē istum suauissimum puenientem· ñ solum a vestimentis charitatis· ꝫ ec ab alijs virtutibo paul dubio in signum veri amo tis osculo pacis nos suscipit et benedictōe celesti bñdicat cōferā do nob de tore celi· i· de altitudine deitatis grām et de pinguedi ne fre digissima humanitate xpi abundanciā miseratōnū Q Tercō de? pater penitentē honorabilit' suscipit· eū dotādo glo riose· q̄ dicat hijs suis et mīstris s·angel' afferte stolam primā· i·primam innocēciā quā p pctm pdidit Stola em ē vestis innocēcie q̄ aīa vestitur in baptismo et designatur p cappam et camisiam quā infans p? susceptōm cr̄matis indut Et date anulū in manu e?· i·fidē fortā·m signū vere desponsationis· et calciamenta· i· pmptitudinē bonoꝝ opm Et adducite vitulū sagimatū. i·piguē q̄d figt obediam oīm creaturarū· q̄ oia hō p pctm amisit· et per pnam restituunt' Deus em ñ est ita vindicatiuus sicut multi· q̄ iniuriantī nolunt dimittere q̄ leuissima recognitione infinitā iniuriā dimittit· et iniuriātē ad maiorē grāz gaudent' suscipit· facit sic bonus colonus vel agricola q̄ illā terrā magis amat· q̄ p? spinas habuit et postea fertilē messē pducat r Sed q̄rit an de? plus diligat pctōrē penitentē q̄ iustum semper bñfacientē Et videtur q̄ sic iux illud Lu·xv Gaudiū est angel' dei super vno peccatore pnam agente q̄ super nonagintanouez iustis q̄ ñ indigent pe nitencia Exemplum etiam huius parabole vbi filius senior· i· iu stus bonus laborator ecclesie· non tantum gaudium facit pa tri sic iuuenior penitens Dico q̄ vt frequentius est verum q̄ illi q̄ surgunt de maximis peccatis per pnam postea compacto et ad q̄sito habitu oppositō· plenīqz fiunt feruentiores in virtutibo et in diuina dilectione· q̄ isti q̄ de pius aut nullis surrexerunt· sed semper steterunt Et aut patet naturaliter in ferro frigido et du ro· nam quanto materia et suba ē magis frigida a contraria igni fi igne accenditur et ignitur· tanto calidior et feruentior efficit· et calorē diutius cōseruat· ferrū nanqz ignitū feruentius ē ligno· Eodē mō de peccatore cōuerso et charitate incēso Quare ag?

dñi apparens iohi euangelistę in insula pathmos · reuelauit sibi statū ęc̃lie dam epi laodicenſ tepidū et damnosū · dicens ꝯ vt quid annunciaret · vtinā frigidus esses vel calidus · i · totus malꝰ vel totus bonus · ꝯ qꝛ tepidus es · i · piger et otiosus incipiam te euomere i · scandalose eyęre ꝛc̃ · Sed illud prius dcm̃ nō est generaliter de quilibet peccatore intelligendum ꝯ de quibusdam Nullus enim de gloriosa virgine q̄ nunq̄ cecidit · vel iohe baptista q̄ sanctificatus fuerit in vtero ¶ Nam ceteris paribꝰ feruentior plꝰ dilectōe et in operibꝰ virtuosis · qui excedit nōnullos tepidos q̄ nō ceciderūt Et de istis loq̄tur euangelium di · gaudiū ē ꝛc̃ Sic ec̃ intelligendū ē in pñti lra s · q̄ filius semel perfectus est q̄ sine mortalibꝰ precepta dei seruat · qm̃ simphoniā · i · suauissimā pietatē dei cōsideret · q̄ penitentē tā citō suscipit ad grām et cū tanto gaudio sibi cōuiuium ek̄nū pparat · indignatur · i · admiratur Hec em̃ indignatō nō expoñt̄ p despectōe ꝯ p admiratōe Admiratur em̃ q̄libet iustus merito de dei pietate q̄ tanto indigū peccatorē tā immensā facit grām · nonne admiratōe fuit bn̄ dignuz q̄ magdalenā tā magnam peccatr̄ cē · plenaz vnūs vicijs ita benigne suscepit Et de paulo q̄z in via persequendi xp̄z et ecc̃iam tā misericorditer permutauit Et de multis alijs q̄ de pessima eorum vita conūsi ad grām · et mīam meruerunt Hanc igitur admiratōz iusti · pz̄ celestis pacificat et declarat dicens Fili tu semp mecum es supple in gracia ꝯ forte tepide · ꝯ autē non semper mecū fuit in gracia ꝯ p pctā sepatus a me · et mortuꝰ eternalit̄ · ꝯ modo de morte surrexit et reuersus est ad me · et ergo meruit pstimam q̄ gaudendum ꝛc̃ ·

¶ Dominica oculi

Erat ihesus ejc̃ens demoniū et illud erat mutum Luc · xj · ¶ Medicus expertus nō curat morbū nisi p̄ꝰ materiam peccantē expulerit et eiecerit Materia em̃ p̄or dz p̄mo bn̄ digeri et ꝺsui ā tēq̄ alia fiat Dñs Luc · j · fen · iij · cavij · doctz di · Oēs q̄ sāitatē hr̄e volūt · nec cōedāt nec bibāt doec̃ ctū habuerit desiderium · q stōa ch̄ꝰ q supiora itestina a p̄mo nutr̄ete euacuata fuerit Dic spūalit̄ nisi sume p̄t cibū spiritualē et sanatiuū aie nisi euacuat̄ fit p̄mo a pctō quod est materia peccans et destruens sanitatez anime ·

sicut malꝰ ábo a venenōsus ꝓccans et destruēs samitatē cōpis
Dñ habet xv q j. ca nec is Cum interfiat ipius xps infundiē
et vbi aboiatō i ꝓtīm abolet i tollit de tra i corde terreno
et imundo sanctificatō cōsecrat Hoc ec oñdit medicus saluti i
pñti infirmo cui grām samitatis cōferre noluit misi prius dēoniū
peccantē m eo et morbum ipius curantē eiecisset Peat em ipsum
hoiem mutū Dicit em in themate Erat ihs eiciens dēoniū nē
V Querit vtrū liceat dēones adiurare Et videt q nō Dic em
origenes sup Math ñ ē bm ptātē datā a saluatore adiurare dēo
ma Judaicū em est hꝫ nec em dēmus iudeoꝝ ritus imitari hꝫ po
tius vt ptāte a xpō data g ñ ē liātū dēones adiurare ꝫ cōtra
qs dr Mar vl In noie meo dēonia eicient Sed inducere aliq
ad aliqd agendū ꝓpt nomen dñi hꝫ est adiurare g liatū est dē
nes adiurare Sz sanctꝰ Tho in secūda ij q xc q duplex ē adiu
randi modꝰ Unus qdē modus p modū dēpcationis vel inducti
onis ob reuerētiā alicui sacri Alius āt p modū cōpulsionis Pri
mo autem modo non lz dēmones adiurare qr ille modus adiu
randi videtur ad q̄ndam benuolentiam vel amicitiam pertinere
q non lz ad dēmones vti cum hoc repugnet legi nature eo q
dyabolus est obstinatus aduersarius sūmi ꝓnāpis nostri dei et
ab ecclesia irreuocabiliter preciisus et ita mendax et fallax q fi
q̄nq dicit veritatem vtilem aut dicit eam compulsus a deo aut
vt sibi magis credatur in mendacio et sic cautelosius decipiat Et
iō q fic familiarit eum inuocat aut per cōiuratōs siue p caracte
res siue q̄q̄nq alio° sinatōnis peccat directe cōtra deum cōtra
ecclesiam et cōtra seipsū x Est igitur ꝓhibitū q̄si superstitio
sū et illicitū in omni lege Primo in lege sua Exo xix vbi ꝓpi
tur occidi qui mātat magos et ariolos Itez bm leges capite pu
ti debent et si acœdunt domum alterius debent cremari Item
bona eorum omnia debent publicari C de male et mathx l nul
lus l nemo et l culpa Sed scōm canones siquidem peccatum oc
cultum sit imponitur penitentia xl dierum extra de sortilegiis c
j si notorium eukaristia denegatur de con di ij ꝓpter dilectionem
Item si sit clericus deponendus est et in monasterio detrudē
dus Di laycus excommunicandus xxvj q v non oportet et
ca si quis episcopus Sed a crescente contumacia crescere debet
a pena vt incarcerēt a huiōi Item si seruus sit debet verberibo
castigari xxvj q v Contra etiaz Etiam oēs tales sūt infames sic
a q̄ ad eos cōueniunt vñ nec ad accusatōm dñt admitti ij qui
quisquis nec ad testimonium extra de testi testimonium

Secūdus modus adiurandi est p̄ modum cōpulsionis: et isto° ꝯ nob ad aliq̄d vti: et ad aliq̄d nō ꝯ Demones em̄ im cursu hȳ vite nob adūsarii cōstituunt: nō āt eoꝝ actꝰ nrē dispositōm subdun tur: ꝯ dispositōm diuine et scōꝝ angeloꝝ: qz vt Aug: dicit in: de iurando per deū dim nois tanq̄ inimicos repellere: ne nob no ceant: vel spūaliē vel corporaliē p̄m ptātē datam a xp̄o p̄m illud Luc: x: Ecce dedi vob ptātē calcādi sup̄ p̄pentes z scorpiones: z sup̄ oēm ptātē inimici et nichil vob nocebunt: nō tn̄ licitū est eos ad iurare ad aliq̄d addiscendū ab eis: vel ēē aliq̄d aliud per eos obtinendum: qz ꝯ pertineret ad aliq̄ societatē et familiaritatez cū ipſ hūdā: nisi forte ex spēali instinctu vel reuelatōe dīna: ali q̄ sancti ad aliq̄s defūctos corrigendos dēonū opatōe vtant̄ sicut le gif de bt̄o Jacobo q̄ per dēones fecit hermogimem ad se adduci Ad arg: in oppositū dm̄ q̄ Origen: loq̄tur de adiuratōe: q̄ nō fit per modum cōpulsionis ꝯ maḡ per modum cuiusdam benuo le dēpcatōis: q̄ nullo° ꝯ: qz talis aut cōmittit peccatum infide litatis vt si credēdo dyabolo diuinum ei aliq̄d attribuatur: aut p̄dolatrie vt in oblatōmbo et sacrificijs: aut saltem inobediencie qz facit cōtra phibitōnem dei et ecclesie ꝯ Sed queritur q̄d de carminatricibo z carminatoribus: qui carminant infirmos l̄ pueros vel animalia: nunquid peccant mortaliter? Dicit Astaxē fis in summa sua: q̄ si nichil superstitiosum dicunt aut docent á faciunt sed tm̄ vtuntur licitis precibus z adiuratōmbo: sicut per passionem et crucem z similia: n̄ credo q̄ peccent mortaliter: mo si talia fecerint post prohibitionem ab ecclesia sibi factam: ꝯ cre do q̄ prohibendi sunt viri et mulieres a talibus: quia multa in utilia et superstitiosa solent admiscere nisi forte sit sacerdos re ligiosus et discretus: aut eīam laycus siue vir siue mulier excel lentis vite et probate discretionis: qui fusa oratione licita super infirmum non super pomum vel pirū aut angulum: et similia: ꝯ super infirmantes manus imponent: iuxta illud Mar: vlti: Bu per egros manus imponent et bene habebunt: nec sunt hec per sone prohibende a talibus: nisi forte timeantur qs̄ ad exemplū illorum indiscreti et superstitiosi carminatores sibi vsurpent ad vsum: tuentes se exemplo illorum Sed queritur vtrum licē at ad collum diuina verba suspendere ꝯ: Astaxensis: q̄ in om nibus incantationibus: vel scriptis suspensis sunt duo cauenda Primo enim cauendum est quid profertur vel scribitur: quia si est aliquid ad inuocationem demonum pertinēs: manifeste ē sup

stitiosū et illiatū Scilr cauendū est si contingat ignota noīa ibi
ponere·ne sub illis lateat aliqd illiatū Dñs Cāb·dicit sup mat·
q phariseoz magficatiū fimbas exēplo. nunc multi aliq noīa bo
brayca angeloz ofingunt et scribunt et alligant·q ñ intelligen
tibo metuenda videtur Cauendū est eē ne aliqd faliū cōtineant·
qr sic eē effectus expectari ñ posset a deo q ñ ē testis falsitatis·
Scdo cauēdū ne cū vb sacs ibi otineāt iniqua·vana vt aliq cura
cteres mscpti·pter signū crucis·aut ne spes habeat in mō scriptō
di vel ligandi·vel in q̄cūq alia huiōi vanitate·q ad diuinā reue
tenciam ñ pertineant qr h iudicaret supstitiosū·alias ār est hoc
tū Dñs xxvj.q vj. Nō liceat xpiams dz·q ñ liceat in collectibo
herbaz mediānal tū aliqs obsuatōs vel incātatōs ardere·nisi
tm cū simbolo diuino·aut orōne dñica·vt tm deus creator omī
honoret Quantū ad cōtinuatōm et expositōm euangelij·sicut
hesi ad pmam nos monuit diuina pietas·sic hodie peccata fugi
fa ät innia dolositas et sm h in pncti euangelio sunt tres ptes·
In prima oñditur diuina potencia insuperabilis per demonis
expulsionem ibi Erat ihesus
In secunda eterna sapiencia imperscrutabilis per ratōms pfun
ditatem ibi Ipse autem ꝛc̄.
In tercia humana excellencia cōmendabilis per cōmendatōms
voaferatōm ibi factum est ꝛc̄.

¶ Quātū ad primū est sciendū q demones ex
pellere a corporibo obsessis·est solū dme ptātis·quaz ptāte ipse
miraculose oñdit in isto hoie demoniaco·q facty fuit a demōe
mutus·Moraliē autē ē notādū q sicut malū a malo pcedit·sic a
dyabolo origie iniqtatis ñ ñ malū hōi pcurat Est em instar lupi
hoī inimicus·vt eum rapiat et deuoret Z Quemitur em in
qdam pbleumate·qre lupi hoiem quē videt rauci effiāt Er de
q io q lupi vorax ē·qrens hoiem inuadere et deuorare·inue
tit ei raucedinē·ne clamore p defensionē alioz valeat euadere·
Sz ab alijs maiora efficacioz naturaliter cō assignē q io·q lupi est
aial voracissimū a maxie gulosū et vtiq carnibo crudis et male di
gestibilibo vtē est aial frigidū et siccū et cū sit talis nature·frigi
gide et siccē·oriuntur in corpe suo infectōs cōsiles siue cōplexi
oni·h est frigide et siccē. huiōi autez humores infecti frigidi et
ficci et imundi·exeunt per suos oculos claros puros et lucidos
sos·q cum exeunt aerem sibi primum inficiunt·qui infectus ad
lium inficit·et ille aliū vsqz dum perueniat ad hominē et tūc hō

per ois infici. qm ista infectio pcedes a lupo erat frigida a hic ca. et h est papue rauitatis ca Ad ppositu dyabol? ec sic gulosus et vorax est. sm Petru apl'm Circuiens qrens que deuoret Que dit em corpe et anima deuorare et deglutire ore infernali Et io dict? est dyabol? a dya qd e duo et bolos qd e mœsus q duos bolos tm de corpe et anima qut facere. vt het ex de su. tri. et fi. ca. firmit sup illo vbo dyabolus Etia est frigid? p letale mimia et ficaus fine omni huore gre. qre totus versutus et malicia i fect? isimtos qut modos et vias hoiez peccatis inficiendi. et vt eo infco rauu et mutu faciat. ne clamore confessionis p sacerdote liberet et euadat Quare dr in can. xvj. q j. visis. hostis versut? e q hz mille nocedi mos. nec ignora? astuia e? Conat nanq a pncipio ruine sue vnitate ecclesie rescindere. charitate vulnera re. sanctor operu dulcedine mundie felle infcere. et ombo mois humanu gen? euertere et pturbare. Hic em lupus aduersarius humam generis n per canes fideles. i. predicatores eyciat. fa at hoiem cu per pcm mole inhabitat

Mutum ne peccatum aperiat confessione
Cecum ne periculum videat cognitione
Surdum ne doctrinam audiat attentione

Primo facit hominem mutum Nam sicut lupus dolosus voles rapere agnum. n rapit per pedes. nec auca per alas. h dentibo stringit guttur eius ne clamet sic dyabolus hominem quez per peccatum possidet non stringit in pedibo nec manibus. permit tit em talem currere ad ecclesias visitare loca sanctoru. roma ire ad sacrum sepulcrum pergere. dare elemosinas. vestire paupe res offerre sacrificia celebrare ieiunare q noscit ea advitaz eter nam michil valere. nec facientes de sua potestate euadere Strin git tamen talem fortissime in gutture ne os aperiat. et se captu peccatis a dyabolo renunciat in confessione Hz. n. im ore suo qnqz dentes acutissimos qbo stringit vere cundia timore pnie feruore concupiscentie. spem longiorus vite a vltimo desperatom vene De istis dentibo scribitur Ecc. xxj. Dentes leonum dentes eius super q dicit Nicolaus de lira. q per istos dentes deuorat tota lutre bonum gracie a. diminuit bonum nature quasi rumphea a cuta omnis iquitas. quia ledit animam a corpus. et ledit eti am in presenti subtrahendo gracam. et in futuro prebendo gehenne penam que est interminabilis Hic est enim illa bestia terribilis atq mirabilis quam vidit Daniel vt hetur c. vij. danielis q habuit dentes ferreos a magnos comedens a comminues. et

celiq̄ pedibꝫ cōculcās · quem hoiem em̄ dyabolus pdere et dāna
re neq̄t · ipedit em̄ eum mānitū p̄t a beatitudine Hanc igi
tur bestiam trībilē canes sancte ecclie · i · predicatores verbi dei la
tratu et clamore fugare dñt ab habitatōmbꝫ hoim̄ Iux illud Isa
lviij · Clama ne cesses · q̄si tuba exalta vocē tuam · et annuncia po
pulo meo scelera eoꝝ Nam per hunc clamorē predicatoꝝ fu
gant · e q̄bꝫ dyabolus a cordibꝫ humanis expellit · q̄ eē cōpan
tur tribꝫ q̄ p̄m sapientē hoiem de domo expellunt Primū est stil
licidiū Dic q̄n autibꝫ per verbū dei instillat nomen dñi ibꝫ re
deuote inuocet · expellit statim dyabolus p̄s. Laudans inuoca
bo dñm · et ab inimicis meis salu? ero Quare eē xp̄s dixit de di
scipul suis · q de ombꝫ successoribꝫ eoꝝ In nomine meo demo
nia ejcient Mat · xvj. Quod ei expertū fuerat a lxxij · discipulis ·
missi in oem̄ trā p̄dicaturi · cū gaudio ad dñm reuisi sūt dicentes
Dñe eē demonia in noie tuo subjcient nob Luc · x · Hunc eē mo
dum inuocandi nomen dñi · habuit nobilis hō ille q̄ purgatori
um patricij ingrediens · oēs dyabolicas illusiones euasit aij di
xit Jhu xp̄e fili dei viui · miserere michi peccatori Dz ḡ in omni
bꝫ periculis et illusiombꝫ et factis · illud ineffabile nomen inuoca
ri et reuereri Qua p̄pter Greg · in cōfilio lugdun · ordinauit et in
stituit q̄dens h̄ dulce nomen ihs inter missaꝝ solennia dicerē
genua flecterent assistentes vel saltē capite inclinato p̄fundius
adorarent · eo q̄ et generaliter scribit · vt in noie ihu oe genu fle
ctatur celestiū terrestriū et infernoꝝ vt septū hētur in vj. de emu
nitate ecclesiarū ca · decet domum dñi Et ratō ibidē assignat q̄
illud nomen est super oē nomen et aliud sub celo nō ē datū in q̄
saluos fieri oporteat credentes Secundū est deuota ora
q̄ cōpatur fumo Sicut em̄ fumꝰ expellit hoiem de domo · sic ora
deuota dyabolū de corde vñ Mat · xvij Hoc genus demoniꝝ nō
ejcitur · nisi per ieiunium et oratōm Figuratur Tho · vj. vbi hēē
ssimiliter · q̄ cū demon septē viros sare jugulasset · thobias iuuen
volens eam ducere timuit · quē angelꝰ in forma iuuenis duxit ·
p̄fidentes igitur manst p̄ma mansione iux fluuium trygris · et
thobias exiuit vt lauaret pedes suos · et piscis imanis exiuit ad
deuorandū eū · et clamauit ad angelū Et dixit angelus · apēhē
de branchā eius · et trahe eum ad te ad siccum qđ factū est · tunc
dixit ei angelus Exentera hunc piscē · et cor eius · et fel et iecur
repone tibi · sunt em̄ hec medicamēta necessaria Et interrogauit
eū thobias dicēs Obsecro te frater vt michi dicas qđ remedij
habebunt illa Et ait angelus Cordis eius p̄ticulā si sup carbōes

ponas extricat oīe genus demoniōz siue a viro siue a mulierē
ta vt vltra nō acœdat ad eas Sic moraliť cū demō vex pcōz
carnaliť et brutaliter viuentē inuadere possit hō tñ qui per sac=
dotē et p̄dicatorē q̄ angelū dei duať et informať ſ. p fincerā cō
sideratiōnē xp̄i cordis et maxie dilectiōis particulā recipit q̄ to
tā eiꝰ dilectōez ꝓpter magnitudinē pensare nō possumꝰ et eam
ad ignē sue charitatis et amoris posuerit. paldubio fumꝰ deuo
tionis et orōnis qui inde ꝓuenit oīe demoniū expellit ¶
Tertiū qđ hōiez de domo expellit est mulier verbosa et liūgiosa
cui opať sciā hōis que p ſmonē xp̄i inflāmať cōtra pcām que
nō cessat murmurare donec dyabolꝰ p pcām expellať. de qua di
cit matꝫ. xvij. Increpauit se ipsū scz hō p sciam et exiuit ab eo
demoniū. Hanc igiť vxorē que data est in adiutoriū hōis dz q̄
libet pie et diligenť attendere nec cōtra eā facere. q̄ sicut vir qui
legitimā vxorē male tractauit graui pena subjaceť. naz ſm leges
in autē. vt liceat matri et aue. ſſ. fiq̄s. Si vir vxorē flagellis vel
fustibꝰ verberauerit nisi p causis in legibꝰ expressis dabit ei ter
tiā partē donatōis quā dederat ꝓpter nuptias. si aūt nō dedit do
nationē ꝓpter nuptias punit in q̄rta parte substantie sue si eius
subaz nō excedit. cccc. aureos. ꝫ si excedit dabit ei. c. aureos. ¶
De reputatōibꝰ que fiūt in iudicio. l. vltia. D Sic qui facit
ctra sciaz peccat mortaliť et dignē pena eterna. q̄vt habeť
xxxij. q. j. ſſ. oīes. Ex hijs ptz q̄ oīe qđ cōtra sciaz fit edifi=
cat ad gehennā. Dz cōtra si obligamur ad oīe illud qđ sciēcia
dictat cū sciencia aliq̄ dictet faciendū aliq̄d cōtra deū. ģ tene=
mur facere cōtra deū. Innocent bonauē. in. ij. sup mgrīm di. xxxix.
q̄ scia aliq̄ dictat aliquid qđ est ſm legem dei. aliq̄ aliq̄d qđ
est ꝓter legē dei. Et loquiť hic de dictamie p modū p̄ceptionis
vel ꝓhibitōis. nō p modū cōsilij vel persuasionis. q̄ nūc sciēn=
tia dictat qđ est cōtra legē dei. illa cōscientia nō ligat ad faciēdū
vel nō faciendū. sed ligat ad se deponendū p eo q̄ talis cōscien
cia sit erronea errore repugnante legi diuine et necessario q̄ diu
manet ponit hōiez extra statū salutis et ideo necesse est ipaz de=
ponere q̄ siue hō faciat qđ dz siue eiꝰ oppositū mortaliter peccat
si em faciat qđ cōscientia dictat et illud est cōtra legē dei et facere
cōtra legē dei: sit mortale pcām absq; dubio mortaliter peccat.
si vero facit oppositū eius quod cōscientia dictat ipsa manente ad
huc peccat mortaliť non ratione operis qđ facit sed q̄ malo mō
facit. facit em in cōceptū dei dū credit dictāte sibi cōscientia hoc
deo displicere q̄uis deo placeat. Et hoc est quod dicit glo sup.

illud rho·xnij· Omne qđ̄ nō est ex fide peccatū est· ibi glo·
Omne quod ad cōscientiā pertinet si aliter fiat dicit ap̄us esse
peccatū q̄ uis em̄ fiat etiā quod bonū est si non faciendū credat
peccatū est Et ratio hui⁹ est qz nō tm̄ attendit deus quid homo
faciat sed quo animo faciat et ille qui facit quod de⁹ phibet cre
dens facere contra ipsi⁹ dei voluntatē non facit bono animo sed
malo et ideo peccat mortaliē Si aūt cōscientia dictat aliquid qđ
est ꝑm legem dei sic simpliciť ligat et vl̄e p eo q̄ hō ad illa liga-
tus est p legē diuinā et cōscientia que illi cōcordat ligatū oñdit·
Si aūt tertio dictat qđ est preter legē dei iterꝝ ligat q̄ditu ma
net·vñ vel teneť homo cōscientiā deponere vel teneť id quod di
ctat cōscientia adimplere·vtpote si dictat quòd necessariū est ad
salutē festucā de terra leuare· Dic igiť ꝓz q̄ cōscientia aut ligat
se deponendū·nō tm̄ oīnis cōscientia ligat ad faciendū qđ dictat
nō esse faciendum ad qđ hō alias teneť·sed talis cōscientia etiam
diciť erronea·p hoc ꝓz rn̄dendū ad obiectionē· Peccādo dyabo-
lus facit hōiez cecū cogitatione Cruit em̄ sibi oculos cogitationis
ne periculū peccati videat et cognoscat·nam sicut coruꝰ in cada-
uere ꝑmo oculos extrahit·sic coruꝰ ille infernalis ꝑmo oculū de
xtrū eruit ne peccator gaudiū beatorū videat nec cōsideret·Secū
do sinistrū ne supplicia damnatorū credat et peccare abhorreat·
quare diciť Sap̄·ii· Excecauit eos malicia sua ꝛc G Tertio
dyabolꝰ facit hōiez surdū ne inspirationē doctrine attendat·nam
sicut aspis contra vocē incantatoris aures obdurat vnā figendo
in terrā alterā cauda infixa tegendo· Sic dyabolus facit hōiem
tantū delectari in peccatis q̄ vt ne increpationē audiat predica-
tis figit vnā aurē scz sensū totaliter in terram·nihil em̄ petit au-
dire nisi de terrenis in quibo sup oīnia delectatur· alteram vero
aurē scz intellectū cauda obturat dū nihil de morte cogitare vult
qui tn̄ semper intonat et clamat· memor esto q̄m mors non tar-
dabit Eccī·xnij· Debet ergo prudens terram audire dicentem·
Terra es et in terrā vadis· Caudam vero·memorari nouissima
tua et in eternū nō peccabis· Unde legiť in gestis alex·q̄ et qui-
dam lapis missus fuit qui positus in vna parte statere ponde-
uit plusq̄ oīnia alia in altera parte statere·puluere aūt modico
posito super lapidē minus ponderabat q̄ quodcūq̄ pom̄ posiť
in alia parte statere. quod videntes multi sapientes mirabant
quoꝝ vnus ait· Iste lapis demonstrat quid tu es o alexander
nunc em̄ plus pōderas q̄ totus mundꝰ qui te sustinere nō pōt
sed paruo puluere posito sup te·s·mortuo· eris mīnꝰ q̄ q̄cquid

mundi. Sic quilibet cognoscere debet quid modo et hoc nō tātū sed maxime finez quid erit F

Secūda pars in qua ostenditur imscruta

bilis sapientia xp̄i ex eo q tā sufficienē et efficacē cōmbo p̄bauit cōtra insultantes demonū se non habere nec ejcere virtute p̄nci pis demoniorū demonia ab obsessis Duo quo notandū q̄ anti q̄= lenē p̄ter sacrificia que fiebant. et hanc habebant pagani q̄a ficut naturaliter iratꝰ mitigat per encenia ficut etiā habē de ia cob qui noscens fratrē suū iratū cōtra eū vt eius iram mitigaret p̄emisit ei munera dicens. placabo eū muneribo. gen. xxxij. Sic etiā isti pagani vt placarent demones faciebant eis sacrificia de animalibo et auibo et etiā ymmolabant p̄prios filios et filias de= moniis. Sic etiā credebant xp̄m p̄ter multa sacrificia facta de= quare dixerunt In beelzebub p̄nāpe demoniorꝫ ejat demonia q.d. p̄ter amicitiā cōtractaz cū p̄nāpe demoniorꝫ ex sacrifi= is sibi exhibitis p eum imperat minoribo demoniis. Contra qđ arguit xp̄s dicens Omne regnū in se diuisum desolabitur. q.d. In quo omnes cōcordant hōies q a demoniis recipiāt nocumē= tum et hoc ipsi intendunt qui tm curant de auro et de encenijs si cut de luto Unde si p̄nāpes eoꝝ corrumperent et illa causa im pediret alios demones a nocumentis hōim regnū eoꝝ esset di= uisum et per consequens non durabile. quia oīe regnū in se di uisū ꝛc. Cuius videm? oppositū et p consequens nō est verū q p me placati sunt muneribo et virtute p̄ncipis eoꝝ ejciā minores Secunda opinio paganoꝝ fuit q demones possent expelli per artem astrologie Ubi nota q plato ponit q potentia demonū p̄ter eoꝝ peccata subiecta erat soli et lune et etiā nature aliorū planetaꝝ a cōiunctiones poterāt ejcere demones p̄ter qđ pbi dicebant xp̄m fore magnū astrologum et sic quando vellet pos set demones expellere Et illa de causa temptantes eū signum de celo querebant vt si effectus faceret in aere euenire signum essz q̄ per artem astrologie demones expelleret. Ad quod xp̄s ite= rum sapienter respondit Filij vestri scz mei discipuli qui meum sunt quos non in astrologia informastis qui illitterati sunt ejꝰ iunt demonia cuius ergo virtute? non astrologie quia illittera ti. tum etiā demones quia virtutes stellaꝝ excellunt non obedi= unt stellis. igit. Tertia opinio fuit q demones expelleret per

mīgromancīā·nām ſm magiſtr hyſto·ſalomōn p artē trādidit
quoſdaz exoraſmos quibus coopatis verbis lapidibo preāoſis a
herbis·exoraſte immūdos ſpūs expellebant· Et ideo credebāt
xp̄m tam magnū adiuratorē et incantatorē demonū q̄ ad nutū
ei obedirent Et ideo turbe videntes expulſionē demonis incepe
runt predicta credere et cogitare. Cū autē xp̄us vt deus cognō
ſceret cogitationes eorū rndit·Si in digito ꝛc̄·q·d· demon quia
ſapientiſſim? meli? cognoſcet virtutes herbaz et lapidū q̄ alu
quis homo et ergo iſtis nō eſt ſubiectus ſed virtute dei obedit
mihi·que virt? ſuperat ōmia creata·quod ſi credideritis quia in
digito id eſt virtute dei eiicio demonia·expreſſuz ſignū eſt quod
ad vos vent regnū id eſt fides vnde poſſidebitis beatitudinem
Et hoc oſtendit p exemplū ſic·qñ aliquis miles poſſidet pacifi
ce aliquod caſtrū·ſi alius fortior ſupueneit vincit eum et de ca
ſtro ſuo contra voluntatē eius expellit et diuidit ſpolia·notum
eſt q̄ nō cōſentiūt·Sic cū dyabol? hominē poſſidet pacifice·ve
nit filius dei fortior eo et eū virtute dei de homine cōtra eiz vo
luntatē eiat ergo nō in virtute ſathane nec ex amicicia ſed extra
uerſia et violentia ¶ Moraliter eſt notandū q̄ xp̄s ad hoc
q̄ oſtendit demones eſſe pacificos et cōcordes inter ſe et vnus
nō cōtrariet alteri ꝓpter quod regnū coz ꝑmanere diuīt·Sic a
maiori inſtruit fideles pacificos inter ſe et cōcordes eſſe ne vnus
perturbet alium ſi voluerint ſine deſolatione regni ciuitatis do
mus in pacifica poſſeſſione permanere quia ſicut videm? q̄ cia
naturalia q̄diu ſunt in pace et concordia ꝑmanent·ſed deficien
te pace omnia deficiunt Corpora nanqz elementata q̄diu ſunt
in ipſis elementa pacifica et adequata ad mutuē tādiu ipſū mixtū
manet Proportione aūt huiuſcemodi et pace ceſſante et aliquo
elemento predomināte et in aliud agente neceſſe eſt mixtū defice
re et corrūpi ſicut patet in ligno putrido in quo dū deficit virtus
cōiunctiua elementoz partes ligni ab inuicē recedentes in pul
uerem redigunt·Quapter non inepte quidā philoz vt dicit
primo phicoz poſuerunt pacem eſſe principiū ommū rez natu
raliū·Sic reuera etiā eſt de corpore politico cōgregatione ſeu cō
munitate ſcz de hominibus eiuſdē regni ciuitatis vel domus qui
abſqz pace nequaq̄ ſubſiſtere poſſunt q̄nymo ſi pax et concor
dia fraterna deficit neceſſe eſt eas deficere et perire· quare non
tm iure diuino verūetiam humano precipit ommibo fidelibo ſub
magnis penis pacem ſeruare·vt enim habetur·xxiij·q·j·Qui
contra pacem eccleſie ſunt ſi dignitatem aut angulū miliae hñs

debent nudari eis et priuari nobiles qui dignitatē nō habent de
bent pscriptionē pati suaz substantiaz et ignobiles verberari a
perpetuo exilio castigari Sedm etiā leges vt habet in h feudo=
rū de pace tenenda violatoribo pacis magne pene fm exigentiaz
delictoz imponunt H Hanc pacē seruandā docet etiā vir=
gilius in vi eneydoz vt recitat p beatū aug de ci dei Tu regē
imperio pplos thomane memento He tibi erunt artes pacisqz
imponere mores Parcere subiectis et debellare supbos Vult di
cere virgilius qz multiplicata thoma eneas cupiens dominari in
vrbe cū esset dns thome voluit habere cōsiliū quo posset obtinere
desideratū et arcūiens orbem nō consiliū potuit inuenire tandem
sup hoc cogitauit dicens Si possem inuenire patrē meū ipe suo
consilio poneret me quietū et descendendo ad inferna patrem
inuenit Cui pater anchises Ego inquit scio ad quid venisti fi
lī Tu vis scire quo posses durare in domino et dominari toto
orbi Habe in tuo regimine illas regulas scz Tpe pacis ponas
in pplo honestos mores vt te dilugant omes te reuereant et te
amore filiali timeāt Alia regula vtaris pace et misericordia par
cendo subiectis scz bonis et expelle supbos a viciosos Hoc etiā amos
nis ostendit dicens Pacē et veritatē dilugite ait dns ꝛc H
Et debemus em triplicem habere pacem et diligere scilicet
Interiorem que est gaudiosa Primo em pax que est interior
Exteriorez que est fructuosa est valde gaudiosa Est igitur
Superiorem que est generosa illa pax qū mens in dino amo
re sic firmata qz nihil extrinsecz ipsā pturbare pōt nec in
terius desiderii circa diuersa fluctuat sed omes vires sunt recol
lecte ad intendendū vm et sūmo bono de qua pace dicit leo pa
pa Hec est vera pax a voluntate dei nō diuidi et in his que sol
dei sunt delectari sed istā pacē et internā mentis quietā tria per
turbant scz peccati oblectatio cogitationū euagatio a passionum
molestatio Primū ptz mens em peccato obnoxia nunqz pōt eē
quieta qua cor impij quasi mare feruens quod quiescere nō pōt
Cui? ratio pmt sapientie xxij Semper em seua presumit tur
bata cōscientia apter quod bene dicit apheta Non est pax impi
is dicit dns ysa xlvij Cui? ratio est fm aug Pax est tranquil=
litas ordinis que quidē tranquillitas in hoc attenditur qz omes
motus appetitiui quiescant in sūmo bono sed constat qz hec tran
quillitas tollitur per peccatū vt spreto summo bono quis inhereat
bono creato Unde signum vere pacis et pacate conscientie est
si quotienscunqz alicuius peccati memoria se menti offerat statiz

illūd cū aspernatione detestetis et quanto instantius et validiꝰ
hoc fit · tanto amplius mens quietaē et cōscientia serenaē pcū
dum etiā patet · nam quibusdaz tantus tumulus cogitationū se
ingerit ꝙ nec vnū aue maria quieta mente dicere possunt Et ta
les merito omnez suauitatē et deuotionē orōis perdunt Juxta
illud eccs · x Nusce morietes perdunt suauitatē vnguenti · Eau
sa autē huiꝰ tumultus est mentis distractio et eius mimia occu
patio in rebus exterioribus · et ideo qui ad amplexū interne qu
etis cupit pertingere necesse est ipsū vacare et quiescere non solū
ab operibo malis sed etiā a cogitationibo supuacuis · nam licet
aliqui vacent ab operibo noxijs ꝙdiu tamē euagantē cogitationi
bus vanis nunꝙ experiri merentē illud ꝓphetici Vacate et videte
qm̄ suauis est dñs vt dicit tich · de cōtemplatione. Teraū patet
nam passiones que nobis ab exterioribus seu indigentijs pue
niūt vel etiā ab exterioribꝰ motibꝰ insurgūt adeo et cōtinue mo
lestant hominē et cōcutiunt vt tota vita humana pñs nō misi que
dam pugna et milicia videat Juxta illud Job · vij · Nilicia ē vi
ta hominis sup terram · Hec em̄ pugne molestia non tollit in vi
tis perfectis quietē internā mentis sed potius auget. quia sm̄
greg̃ · quanto mens se magis perāpit in exterioribꝰ affligi et dil
trahi tanto auidius cogitur in pace eterne quietis delectari. Et
istam pacem xps suis discipulis promiserat cū dixit Job · xv · In
mundo pressurā habebitis · in me autē pacem · Seamda pax scz
exterior bene seruata est multum fructuosa et vtilis et hec est inte
hominē et ꝓximū suū · de qua pace habet Eph · iij · Solicati seruā
te vnitatem spūs in vinculo pacis Nam sicut videm? ꝙ filij vt
filie descendentes ab vno patre et matre plus se diligunt ꝙ qui
a diuersis ꝓgenitoribꝰ nascunt · Sic qua omniū nostrū est cau
put pater vnus deus · mater vna sancta ecclesia · baptisma vnus
vna fides vno precio redempti ad eandem beatitudinez ordinati
Debem? vinculo pacis nos diligere et signa charitatis ostende
re · que pax ostenditē quando osculum in missa datur · nam pax a
osculum ad hoc fit in missa sm̄ ꝙ habet de consecē · di · ij · c · pacez
in glo · vt quis consentiat alteri · nam quanto magis ad inuicem
consentim? et vnanimes existim? tanto maiorē pacem habem?
et vt veri amici in charitate magis radicati sumus et fructuosius
meremur R Hanc autē bonam pacem plures mundani per
mutant qui virtutibus concordare deberent in peccatis et infidi
is contra bonos mores et virtuosos cōmunicant et participant
diuersis conuenticulis et malis societatibꝰ et cōspirationibo ꝙra

supiores et rectores, contra pauperes et inopes. contra sacerdo
tes et religiosos quod tñ lege impatoria phibet. C. de hijs qui
ad ecclesiā ofiguint. denuciam? et de feudis de pace iuramen
to firmanda. ff. Cōuenticulas vbi sub pena vnius libr auri phi=
bet. Super quo apparat? dicat Cōuenticula. Vbicunq; fiant cō
iurationes phibent p. l. istā quod quidē hodie male obseruatur
pmo totū contrariū faciunt ciuitates maxime lombardie et par=
tes q̄ sunt in ciuitatib? et cōpagines. Hic etiā phibent alias oīs
iurationes negociatorū scz vt spēs diuersoꝝ corporū negociatō
ms nō minorēs q̄ statuerint inter se venundet. Contra hoc faci
unt hereticā qui cōuenticulas celebrant et officiū predicationis in
ocultō vsurpant et sanctū sacerdotiū et sacramenta ecclesie vili=
pendant. hij hereticī sunt et excōicati vt habet extra de hereticis
c. cū ex iniuncto. Hoc pacē et cōcordiā deus nō acceptat sed ma
gis vindicat matb. x. Non veni pacē mittere sed gladiū id est
seuerā vindictam. I Tertia pax scz superior et generosa est
beatorū quā pacem etiā ipse simeon iustus desiderabat qñ ihm in
vlnis portabat in templo dicens. Nunc dimittis seruū tuū dñe
ām verbū tuū in pace. luce. ij. Quamuis em hic iustus symeon
ihm et saluatorē vlnis suis amplexaret in quo oēs thesauri be
atitudinis recondit sūt nō tñ quietat? et pacificat? optauit et pe
tijt vbi intimius et suauius? posset eū intueri et stabiliter in oīb?
potentijs anime sacrarī. quod fit post hanc vitā cū oēs vires
anime ad ymaginē pertinētes per dulcē deitatis pītiaz illustrā=
tur et implent thesauro diuine largitatis. tūc em est pax plena et
pfecta qñ pater appropriate replet memoriā p thesaurū sue diui
nitatis. p amplexū sue eternitatis et per influxū sue oīpotentie
et maiestatis. quia dicit Anshel. in psol. ca. xxv. Ibi erunt beati
oīpotentes voluntatis sue. q. sicut et oīpotēs voluntas dei
in oīnibus rebus adimplebit q. nihil volent nisi quod voluntas di
uina in oīnibus rebus impleat. Filij? appropriate implebit intelligē
tiaz p speciē sue formalitatis. p candorē sue claritatis. p lucē imac
cessibilem sue sapientie et veritatis. nam ām anselm. vbi sup. diui=
na sapientia oīndet se ipsa mentibus beatis in qua tanq̄ in speculo
limpidissimo oīnia in momento pfectissime cognoscent vt dicat
aug. Spūssanct? appropriate replebit voluntatē p gustū dulcissi
mū dine suauitatis. p amplexū mellifluū indissolubilis charita=
tis et p leticiā et gaudiū eterne felicitatis. quod quidē gaudiū bi=
bent de fonte vnio in ea puritate obiectiue. sicut deus sua fonta
li bonitate fruit in seipso. tūc verificabit illud qd scribit matb.

Intra in gaudium dñi tui. Et notanter dicit intra in gaudium et non dicit aperi desiderium et suscipe in te gaudiū domini tui quia illud gaudiū fruitionis est tante magnitudinis et tam indicibilis suauitatis q mens beata ipsū plene cōprehendere nō pōt sed tota absorbebit ex plenitudine illius gaudij sicut stilla aque absorbetur a vino forti vt dicit bernardus.

¶ Tertia pars in qua notatur excellentia xpi et eius benedicte matris.

Pro quo notandū q dū pharisei xpm vituperarēt dicentes. In beelzebub principe demoniorum eiicit demonia. prudentia et ordinatione diuina ad cōfusionē iudeorum et ad falsitatis eorum ostensionē surrexit q̄daz mulier q a sanctis doctoribus dicit fuisse sancta marcella famula beate marthe sororis lazari extollens vocem id est ex corde et constanter alte proferens laudē xpi cōtra vituperiū iudeorum dicens Beatus venter q te portauit. sm mco. de lyra. matrē beatificat et laudat ex filio et non econuerso q ab ipso puenit gratia et gloria principaliter rōne diuinitatis. et instrumentaliter rōne humanitatis quia humanitas xpi est organū coniunctum ipsi deitati. At ille dixit emendādo fidem et constantiā mulieris et aliorum similiū. q̄nymo id est potius nō dicit aduersatiue sed emendatiue. q. d. non solū illa que me portauit beata est sed etiā qui audiūt verbū dei corde credentes et opere adimplentes. Vñ dicit beatus aug. li. de virginitate q beata virgo maria felicius concepit deū mente per fidem q̄ corpore per carnis assumptionem Moraliter persona deuota que sacramentaliter xpm in mente suscipit et charitate inseparabiliter eum copulat et portat ex nobilitate et dignitate quā adquirit ex ipsius supabundantis gratie redundantiaz merito a tota celesti curia commendat et ab omnibus beata predicat. Sicut videmus q si virgo casta et pudica ex plebeio regi copularet. Hec virgo licet simplex magnū honorē et dignitatē induceret a regis dignitate. naz regina appellaret sm leges quousq; post mortem viri nupta esset viro dignitatis inferioris q. vt habet. ff. de senatoribus. femine Femine dignitates suas a virorum dignitatibus sortiunt. Vxores nanq; coruscant radijs maritorum. in auten. de ysufribus. ff. si vero. coll. quarta. Figurā et exemplū habemus in hester que nata de genere iudeorum copulata fuit regi assuero ꝓpter quod multas dignitates accepit et regina appellata eā rex adamauit sup omnes mulieres eo q grāz et misericordiā habuit corā ea sup omnes mulieres. cui etiā capiti imposuit diadema regi et fecit regnare in

loco vasthi·hester·ij· Quare in ei? laudē et ꝯmendationē dixit Mardochē? ·Paru? fons creuit in fluuiū et in lucē solemqꝫ cō- uersus est et in aquas plurimas redūdauit· Hec em̄ hester est quā rex accepit vxorē et voluit esse regmā·hester·xnj. ℣ Spūaliter·persona casta et munda que in charitate per sumpti onē corpis xp̄i se filio dei regi eterno et imortali copulat et vnit digne beata et gloriosa regina predicat̄ et ab oīb⁹ angelis ho noraē·qꝫ vnū est cū xp̄o dicente saluatore Johis·vj. Qui edit carnē meā et bibit sanguinē meū in me manet et ego in eo Sup quo dicit beat⁹ aug⁹·et allegat̄ de conse·di·ij· qꝫ passus est dñs p nobis. ꝯmendauit nobis in illo sacramento sanguinē suū et corpus suū quod etiā fecit nosmetipos·nam a corpus xp̄i nos fa cti sumus: ℣ Sed queris an simus facti corpus xp̄i quod est natū de virgine vel quod est in altari sub pānis specie Rñdet gl· vbi supra qꝫ illa verba referunt̄ ad ecclesiā nō ad corpus suū sumptū de virgine·nō em̄ fecit nos corpus suū quod natū est de virgine et sumit̄ in altari sub specie panis a vim·sed fecit nos corp⁹ suū spūale scz ecclesiam fidelium·et ideo dicit̄ spirituale licet constet ex corporalibo partibus scz fidelibo quia partes eius non corpo rali sed spirituali vinculo charitatis in eius cōpositione vnunt̄ li cet corpora sequestrentur· ℣ Ad hanc autē vnionē corpo ris xp̄i vt homo fiat membꝫ vbi xp̄s caput est de necessario req̄ runtur tria que etiā disponūt ad corpis xp̄i dignā susceptionē·s·

Fundamētalis discie depuratio·
Actualis mentis deuotio·
Totalis tocie volūtatis pfectio

℣ Primo em̄ requirit̄ fundamē- talis depuratio conscientie qꝫ sit depurata sic conscientia ab oīi culpabili defectu qꝫ super nullo conscientia reprehendat̄ qꝫ a solū puro et imaculato cordi se per suam gratiaz infundit qui est candor lucis eterne· Unde habetur de conse·dist·ij· Nichil in sacrificijs maius esse potest qꝫ corpus et sanguis xp̄i·nec vl- la oblatio hac potior est sed hec omnis precellit que pura conscī encia dño offerenda est et pura mente sumenda atqꝫ ab oīb⁹ honoranda Et ideo volens accedere ad hoc sacramentū dz exa- minare discientiā suam p̄m aplm·j.cor.xj. Et si videat se esse in pcco mortali scz qꝫ videt se nō penitere de pcco mortali iam cō- misso vel esse in ꝓposito aliqd cōmittendi et in tali statu qui h⁹ sa cramentū suscipit mortaliter peccat ꝓter irreuerentiā quā facit sacmēto et rei dōte sub sacmēto et rei significate ñ dōte et etiā qꝫ est ecclastici p̄cepti trāsgressor Ille ec̄ q̄ p̄m rei vitatē nō ē in

peccato mortali credit tamèn se esse in mortali si cū tali conscien
tia hoc sacramentū suscipit peccat mortaliter quia est reuerēs
sacramento debite cōtemptor. Si autē non videt se esse in pec
cato mortali et nō credit et tamē est. aut hoc puenit ex omissio
ne diligentie debite in examinando cōscientiā et tūc dico q mor
taliter peccat nō tñ ita grauiter sicut prius. aut non proueniet ex
omissione debite diligentie quaz tenet homo adhibere sed quia
homo de lege cōmuni certus esse non potest vtrum peniteat di
gne. ꝓm illud Eccs. ix. Nemo scit vtrū odio vel amore dignꝰ sit
et sic accedens in mortali peccato ad susceptionē huius sacramē
ti nō peccat mortaliter sed cōsequit remissionē latentis peccati
aliter em qñcunqz homo hoc sacramentum susciperet exponeret
se periculo peccati mortalis quod falsū ē. hec tota. i. nij. sup sen.
di. ix. ar. ij. q. j. Sed queritꝰ vtrū quis peccet accedens
cū cōscientia peccati presertim cum hoc faciat obediendo præ
pto ecclesie. Ad quod dicendū q peccat mortaliter si accesserit ꝑ
cum peccato mortali nec excusatur ꝓpter preceptū ecclesie quia ec
clesia non precipit vt quis cōmunicet cū peccato sed potius pre
habita prepatione diligenti. Consulitur ergo illi q anteq̄ accē
dat ad sacramentū cōscientiaz suaz expurget. Item dico q qui
ex cōtemptu precepti ecclesie nō cōmunicat semel in anno. etiam
peccat mortaliter Sed dicetes. ergo habens peccatum quod
dimittere nō pōt ꝑ tunc si accedit peccat mortaliter. si non acce
dit etiā peccat mortaliter ergo erit perplexus Ad hoc. si dicis q
peccatū dimittere nō possis mentiris. etiā si quis in illa dispōsi
one esset ꝑ illa vice q de consilio sacerdotis abstineret a cōione
tunc nō esset perplexus quia tunc ex contemptu nō ꝓtraheret pre
cepto ecclesie et in hoc respicienda est cōscientia ꝓfitentis Dico
tamen q stante ypostasi si talis ex cōtemptu nolit se expurgare
a peccato tunc melius facit nō accedendo licet em peccet mortali
ter min? tñ q cū peccato accedendo cē Quo Veaundū dispoñ
tiuū ad susceptionez sacramenti pertinens ad proficientes est ele
uatio mentis in deum per actualem deuotionem Eleuatio quidē
mentis per sanctas meditationes et deuotionē causatur iuxta illd
ps. In meditatione mea exardescet ignis. nam sicut ligna mul
plicata in igne ignis roboratur et augmentatur sic multis hone
stis meditationibus vtputa Christi passionis huius sacramen
ti institutionis et fructuum eius crescit noster affectus deuoti
onis. Est em illud sacramentum magne virtutis et efficacie.
quod a Christo amore intensissimo ordinatum est Vnde

Richᵹ. in. nñ. sup magistrū di. ix. Pōt sacrāmentū a digne suscipiente xp̄us manducatur vtiliter quia hec manducatio manducantū reducit ad memoriā passionē xp̄i. fidem confirmat. spē augmentat. charitatē inflāmat. dat vitam gratie. xp̄o vnit manducātez spūaliter interna consolatione reficit. ipsū roborat ad operatōez bonī. sustentat contra casū puenientē ex ꝓpria infirmitate. munit contra demonis impulsum remittit ardorē carnalis concupiscē Et possunt hic. xij. effectꝰ significari per. xij. fructꝰ ligni vite. de quo habet Apoc. xxij. Et ad celebriorē illoꝝ memoriā in tribus versib⁹ collecti sunt. v. Inflammat memorat sustentat roborat auget Hostia spem purgat reficit vitā dat et vnit Cōfirmatqꝫ fidē munit fomitēqꝫ remittit Sed dicēret quis. si aliquis inuenerit se indeuotū et tepidum nō potens sic omnia meritoria nunquid accedet? Dicendū aut est ꝑsona cōmunis puta sacerdos qui gerit personā ecclesie. si non habet aliud impedimentū ꝓpter tepiditatē huiōi dūmodo faciat quod in se est nō debet omittere missaz quia deuotio totiꝰ ecclesie in cuiꝰ persona celebrat supplet id quod sibi deficit deuotionis Si autē persona est priuata tunc dico qꝫ in illa requirit actualis deuotio. sed si die cōmunionis ad nullā deuotionē se dispositū fuerit aut senserit aut talis torpor est ex culpa precedente puta qꝫ occupauit se aliquibus inutilibus per que distrahebat. et tunc tutius est differre aut preseruauit se colligendo se ad deuotionē quantū potuit dando conatū quantū in se fuit sic hūiliter pōt accedere sperans qꝫ ex vi sacramenti sibi deuotio conferat R Tertiū dispositiuū est totalis ꝓiectio voluntatis in deū ꝓponendo firmiter nunqꝫ de cetero velle peccare sed semp in via dei ꝑsistere et talis cōformitas voluntatis ptinet ad ꝑfectos. ps. Mihi adhęrere deo bonuz est Vult em̄ deus qꝫ semp operemur bonū sine defectu. quare dicit ꝓuer. iij. et habet in decretis de pe. di. i. nō reuertebat Justoꝝ semita est lux splendēs et crescens vsqꝫ ad ꝑfectū diem. id est perfectoꝝ vita et cōuersatio est splendens per bonī exempli euidentiā et crescens per meritoꝝ affluentiā vsqꝫ ad perfectaz clarificationē mentis in beatitudine. debent em̄ perfecti semp ꝓgredi et nunqꝫ stare quia ꝑm greg. In via dei stare retrocedere est. Ex quibus patet error hereticorum quorundam dicentium. qꝫ homo in ꝓsenti vita potest tm̄ perfectionis culmen attingere. qꝫ amplius in grā et charitate ꝑficere nō pōt. Cuius rationem assignant quia ꝑm tales aliae inueniret aliqs perfectior xp̄o. si

homo semper posset ꝓficere·hꝝ reprobant ab ecclesia vt hereti
ci vt habet in cl·de hereticis·ad nostꝝ· Voluit em ratio illoꝝ
ibidem in apparatu primo autoritatibus·nam ps·loquens de p
fectis dicit·Ibunt de virtute in virtutē· Et greg· super Ezech
et de pe·di·ꝝ·dum sanctā ecclesiā dns suscipit in gradibus suis
dmoscit qꝫ eius gloria p illius incrementa declarat· De hijs
gradibus etiā Job loquit dicens·Per singulos gradus meos
ꝓnunciabo illū oīpotentē·Hos quidē gradus dns sub missis
nomine describit dicens Sic est regnū dei quēadmodū si homo
iactet semen in terrā et dormiat et exurgat nocte ac die et semē
germinet et crescat dum nescit ille·vltro em terra fructificat pri
mū herbam·deinde spicam·deinde plenū fructū in spica·et cum
ex se ꝓduxerit fructū statim mittet falcē qm adest tempus mes
sis Semen homo iactat in terrā cū cordi suo bonā intentionem
inserit·postea dormit quādo in spe bonī operis quiescit·nocte ac
die surgit et inter aduersa et pspera ꝓficit· semen germinat et
crescit dū nescit ille·quia et cū adhuc metiri incrementa sua non
valet·semel concepta virtus ad ꝓfectū duct et vltro terra fructi
ficat quia ꝑueniente se gratia mens hominis spontanee ad fruc
tū bonī operis assurgit Nota ibi plene· Ad rationē illoꝝ dicitur
qꝫ minus pōt bene per augmentū peruenire ad quantitatē maio
ris in his que habent quantitatē vnus rationis·sed gratia alte
rius hominis se habet ad gratiā xpī sicut virtus particularis ad
vniuersalē·Vnde sicut virtus ignis quantūcunqꝫ crescat nō pōt
equari virtuti solis·ita gratia hōis quantūcūqꝫ ꝓfecta nō ꝓt equa
ri virtuti et gratie xpī· vt etiā dicit tho·in·ij·parte·q·vlt·ar·ij·
Nō est ergo facienda equatio finiti ad infinitū Ꝙ Ꝙꝫ que
rit vtrū perfectus ad hoc vt magis ꝓficiat semp et frequentē de
beat cōmunicare Dico qꝫ ibus iste vt ꝓficiēti et perfecto
requirit debitam preparationem puritatis et deuotionem vt di
ctum est·et qui assiduam habet talem preparationem bene facit
cōmunicando frequenter·qui vero raro etiam communicat raro·
Vnde in primitiua ecclesia quotidie cōmunicabant quia habebāt
huiusmodi innocentiam siue puritatem per baptismū et ardorē
charitatis siue deuotionis per donationem spiritussancti qua ve
ro postmodum charitas refriguit et innocentia baptismalis vi
pluribus perdita fuit ideo relictum fuit iudicio et conscientie
vnuscuiusqꝫ vt cōicaret quando se dispositū cognosceret ne mā
ducaret ad suam damnationē· Et quia homines incꝑerūt fieri
negligētes ideo iterū institutū fuit qꝫ frequētaret· Vñ anacletꝰ

papa instituit vt quãcũqz venirent ad ecclesiam cõmunicarent Sed quia multi frequẽtabant ecclesiã qui se nõ bñ preparabant ideo instituit papa fabian9 vt ter in anno cõicarent· scz in nata li pascha et penthecoste· quia in hijs festiuitatibus meli9 se preparabant Et quia hõies in hijs trib9 festis et temporib9 adhuc negligentes erant ideo ad extremũ est ad pascha reductũ quod precedit tẽpus prepationis scz quadragesima: Vñ si hõ sentit se feruidũ sicut in statu ecclesie primitiue cõicet frequenter· sed si se in statu medio habet aliqñ debet cessare vt discat reuerẽter ac cedere aliqñ cõicare vt inflãmet ardore et tũc ꝑm illaz partẽ ꝑm quã viderit se melius ꝓficere ad illã declinet qz hoc solũ per experientiã discere põt· dicendo ergo q9 aliquibus est vtile sepe cõmunicare et aliquib9 vtile raro ꝑm dicta ꝛc̃

Feria secunda post oculi

Quanta audiuim9 facta in capharnaũ· fac et hic in patria tua Lu· iij·c· ¶ Nam vt videmus oĩe agens ꝑ sua actione requirit passum scz subiectum debitũ· qz· ij· de anima dicit pb̃s Actus actiuorũ sunt in patiente prediposito· agricola eĩ volens seminare necessario req= rit terrã aptaz et dispositam ad hoc qz si semen iaceret in petrã vel in terrã multã nõ germinaret nec ꝓduceret fructũ Sic seminator verbi dei requirit etiã hõies dispositos et aptos ꝑ suscepti one doctrine. Non eĩ equaliter oĩib9 ꝓponendũ est semen veritatis· nõ eĩ infidelib9 et hereticis nec induratis in malicia est ꝑ dicandũ Vñ origenes vt habet· xxiij· di· In mandatis habem9 vt venientes ad ciuitatẽ discam9 prius quis in ea dignus sit vt apud eũ cibũ sumam9· quãto magis nosce oportet quis qualis ue sit is cui immortalitatis verba credenda sunt· Solicitꝰ eĩ esse debem9 dicente xp̃o· ne margaritas nostras mittam9 ante porcos ne forte cõculcent eas pedibus et canes conuersi dirumpãt Matb· vij· Quod exponit augẽ· ij· li· de sermone domini in monte· ca· xv· dis· Sacra scriptura dicitur sanctum quia non debet corumpi· et margarite quia non debet contemni· canes sunt veritatis impugnatores· porci vero veritatis cõtemptores· quasi di ceret: Nolite sacram scripturam aperire et predicare hereticis infidelibus nec luxuriosis et carnalibus ne vilipendatur et reprehendant vos verborent et occidant· Sed videtur xp̃us otrariuz fecisse infidelib9 et publicanis predicando Rñdet sanct9 augꝰ

hereticā siue infideles · aut ita sunt obstinati q̄ de eoꝝ correctione non sperat · aut sperat si fic est eis predicandū · sic faciebant apli · si nō aut habitant cū aliqs qui predicationē recipiunt et hic est eis predicandū Ita intelligit hoc dictū · Sic cū xps cognouit ut populum patrie sue scz de nazareth in malicia obstinatos et duros · nec dictis nec factis posse eos conuertere ibi nō predicauit nec miracula fecit · sed capharnaū accessit ad populū dispositum predicando et miracula faciendo · Et ideo dixerunt ei audiuim? · ꝛc · V Queritur vtrū parentes et ꝓpinqui sint extraneis in oībus preferendi Et videt q̄ sic gal · vlt · operemur bonū ad oēs maxime aūt ad domesticos fidei · Cōtra xps patriā suā reliquit et extraneis predicauit et benefecit · ergo dilendū fm mgrm · nj · sen · di · xxix · q̄ domestici siue ꝓpinqui sint locandus in ordine charitatis q̄nto loco extranei vero in sexto · Scdm em mgrm verus locus veritatis et dilectionis est vt primo ante oīa diligam? deū · scdo nosmetipos · tertio parentes scz patrē et matrē · quarto filios fratres sorores et huiōi · q̄nto domesticos · sexto extraneos et inimicos nam ratio hoc dictat q̄ illud quod est ꝓpinquius plus respiciat et prius ficut etiaz diffusio calorus corpalis prius est ad loca ꝓpinquiora q̄ ad remota ergo a simili cōicatio maiorus amorus spiritual prius respicit naturalu ter quod est sibi ꝓpinquū q̄ quod est remotū Sed est notandū q̄ aliter est dicendū de ꝓpinquo et parente eque ydoneo et inter ydoneo · si em ꝓpinqui sunt eque ydonei cū extraneis pōt qs suū ꝓpinquū vel amicū preferre extraneo nisi forte ex hoc scandalu oriat vel aliqui exinde malū exemplū accipiant vt qī timet ꝓ babiliter q̄ ex hoc alij etiā inducant ad bnfaciendū ꝓpinqs siue amicis minus dignis · Huius exemplū habem? gen · xlvij · vbi dicit q̄ pharao dixit ad ioseph de fratribus suis q̄ si nosti in eis viros industres constitue eos mgros pecoꝝ meoꝝ · si vero ꝓpinquus amicus alicui? sit minus ydoneus extraneo nō debet eū preferre in aliquo postposito exneo meliori · als talis de infidelis dispensator q̄ negociū qs gerit nō meliorat cū possit Et emplū pt̄z etiā i saluatore q̄ petētibo dsāguineis vt vn? ad dexterā et alī? ad simistrā in regno suo sederet rndit · nescitis q̄d petatis · Per hoc etiā dicit ad argumentū ortariū · q̄ extranei erant ꝓ in qs et opatiotis meliores · iō eos ptulit et multa bō eis fecit vñ ihero · sup leu · vnj · c · dic · Qui pstātior ē ex oi ppo q̄ doctior qui sactior q̄ i oi vtute eminētior ille eligat ad sacdotiū · q̄ timime hodie fuat pl? inspiat pōna q̄ sapia nobilitas q̄ vtutis

bursa plena q̄ mens serena: et ideo recto ordine posito necessa
rio omniū patimur subuersionē ¶ Queritē iterū vtrū hō ma
iori debito teneatē informare infideles q̄ in fide instructos. Ad
quod respōdendū premitto talem distinctionē q̄ alio et alio mo
do informandi sunt gentiles iudei hereticī et veri xp̄iani. Primo
gentiles instruendi sunt p rationes naturales vt ad fidei funda-
mentū possint peruenire. p̄baē. gentiles non cōuenūt nobiscū in
autoritate alicuius sacre scripture p quam possint cōuinci ergo p
rationes cōuincendi sunt aī inducendi vt fidei nostre adhereant
ānō est sancti tho. in sū. cōtra gentiles. li. j. c. ij et ōna tz. quia
vbi deficit autoritas ad rōnez current̄ est q̄ ius naturale com
mune est oīm nationi. dis. j. ius naturale. Secundo iudeis oste-
dendū est vetus testamentū male intellexisse vt p hoc ad fidem
inclinent̄. et sic beat⁹ siluester conatus est quosdā adducere ad
veritatis viam vt ptz in legenda eius. Tertio hereticī tā p rōnez
naturalē q̄ p vetus testamentū et nouū inducendi sūt vt ad gre
miū sancte mris ecclesie redeant. et sicut patet in aliquibus pl'es
sunt ad fidem reducti ¶ Quarto tā gentiles q̄ iudei necnō hereti-
ci miraculis sunt ad fidem reuersi. ptz q̄ de multis sanctis quo-
rū quidā gentiles quidā iudeos quidā hereticos p miracula con-
uerterunt. et hoc maxime fuit necessariū in p̄mitiua ecclesia. vt
patz in glo. sup illo verbo. Signa autē eos qui crediderint hec
sequent̄ marc. vl. ¶ Quinto gentiles magis errant q̄ iudei. et ut
dei q̄ hereticī supple intelligendo circa plura. p̄baē. plus negant
de scriptura gentiles q̄ iudei. et iudei q̄ hereticī quia hereticī cir-
ca aliquos articulos errant tm̄. iudei autē totum nouū testamen
tum negant et vetus male interpretant̄. gentiles autē totam sa-
cram scripturā negant inquantū tangit fidem nostrā ¶ Sexto he
reticī grauius et periculosius errant q̄ iudei et iudei q̄ gentiles. p
batur. grauius peccat qui nō implet quod p̄mittit q̄ qui nō im-
plet quod nō p̄mittit sed hereticī a fide apostatarūt et tamē vt fi
deles tz nō sint adhuc aliquid tenent̄ et sub p̄tectu tali plura ma
la p̄nt brasare q̄ ita p̄nt etiā facere iudei cū quibus vet⁹ testam̄ ha
bent? ¶mune quod male vt dictū est interpretant̄ ¶Septimo tñ-
dendo ad q̄stiū. hō maiori debito tenet̄ informare infideles q̄ in
structos in fide dūmodo credat aliq̄d bonū efficē. ptz q̄ maior pi
culū imineat ex parte infideliū et maxie hereticorū q̄ fideliū ꝛc ¶
Quantum nunc ad continuationem euangelij hodie dictum est
quomodo aduersarius inuadit possidentem. hodie docemur fuge
re inuadentes et p̄m hoc tres sunt partes p̄nc̄pales declarandi

In ꝓma vana iudeoꝝ postulatio·in ꝑn· In secūda cecī ꝓcoꝝ perturbatio·repletꝰ·In tertia tuta xp̄i declinatio·ibi Jhs autē

¶ **Quantū ad primū Jhesu exīte in nazareth.**

dixerūt scribe et pharisei·quanta audiuim⁹?·q·d· Nescim⁹ an ꝑ mores illi veri sint q̄ dicunt̄ de tuis miraculis mi etiā hic in nazareth que est ciuitas tua etiā ꝓbaueris Et vocant nazareth eā patriā q̄ ibi cōcept⁹ educat⁹ seu nutrit⁹ fuit et in terle hē nat⁹ ꝑ Rīndit ihs·Amen dico vobis·nemo ꝓpha generaliter loquendo acceptꝰ est in patria sua Ex quibꝫ videt xp̄s velle inferre·sed ego sū ꝓpha vobis in lege ꝓmissus·Deut·xviij·Prophaz de gente tua et de fratribꝫ suscitabit tibi dn̄s de⁹·ipm audies·sed me non acapitis ymo cōtemnitis·quare nō estis digni q̄ inter vos miracula faciā ꝓter vrām incredulitatē·Et hoc ondendo adduxit duo exēpla ꝓbantia veritatē sui dicti scz ꝓphas esse magis acceptos inter alienos q̄ inter ꝓprios·Primū sumit̄·mj·regū·xvij· de helya qui tpe magne famis derelict⁹ ab oīnibꝫ viduis gentis sue isrl̄ acceptꝰ fuit deuote et sustentat⁹ a quadā vidua gentili Et filr hic a suis persecut⁹ fuit·et g̃ etiā ab eis fuū sustinuit beneficiū alijs cōferendo·et ideo nō mirū si instar helye xp̄us apud extraneos et nō apud suos incredulos et ingratos miracula faciat dicēs·In veritate dico vobis Nota sarepta est modica vrbs inter tyrū et sydonē·Exemplū secundū sumit̄·mj·regū·v· de helyseo qui inter ꝓplm suū isrl̄ nemnē a lepra curauit sed tm̄ gentilē qz naaman syrū ꝓpter ingratitudinē gentis sue isrl̄ et eiꝰ ydolatriā q̄ tūc colebant vitulos aureos quos Jheroboam fecit inferendo sicut prius·Si g̃ isti famosissimi ꝓphe nō fuerunt acceptꝰ ꝓpter ꝓplī ingratitudinē et apud extraneos miracula ostenderūt·quare nō etiā xp̄s eximi⁹ ꝓphaz pōt ꝓpter ingratitudinē et malicia gentis sue fi gere et se ad aliā gentem deuotā transferre vbi reuerenter suscipiet et bonū fructū operat̄· Z Moralit̄ est notandū q̄ inter alia que reddunt hominē tustum et sanctum cōtemptibilez est nimia familiaritas·homo em̄ quantūcunq; virtuosus fi inter alios cōmorat̄ vltimo nihil curat̄ et cōtemnitur· Quare phus dicit de regimine principum Nimia familiaritas parit contemptū·Et.ff.de officio psidis·l·obseruandū Ex conuersatione equali contemptio dignitatis nascit̄ Debent g̃ psone hōeste et supiorꝫ dignitatis se subtrahē a quibus q̄ conuersationibꝫ inferiorꝫ ne cōtēptibiles habeant̄ Et spāliter sacerdotes cuiuscūq; cōditionis existāt dn̄t vitare tabernas publicas vbi sūt cōsortia

cōtinua laycoꝝ. exē de vi. et ho. cle. Clericā offica Et in cle. j. et
ij. e. ti. ec. Et specialr intelligit hꝫ de omnibꝫ in qbo sunt iocula-
tores et lusores et huiōi infames psone. cuz qbꝫ nō licet clericis
et religiosis esse. alias licite possunt cū honestis psonis esse. qs
emendare pōt verbo et exemplo sic xps Unde j. pe. ij. Conuersa
tionem vestrā habentes inf gentes bonam Sed licet multa ha-
beantur sanctitatis et honestatis exemplaria tā in vita xpi q scoꝝ
patrū. cp ec adhuc supuuentiū deuotoꝝ religiosoruz sacdotū q
seculariū psonaꝝ. nullus tn eorū in patria sua sc; in hꝫ mūdo ac
ceptatur. neqꝫ iustus pdicatur propter
Vicioꝝ carnaliū expientie otinuitatē
Nature īfecte ad male loqndū pnitatē
Peruersaqꝫ vite diffōmitatem

Ratio pmi patet Nā
fm Chriſ. sup Math
Oīnis homo estimat
scz se alterum. nec pt melius sentire de altero qp ipse sentit de se
Ecce fornicari? nemīnē existimat castū. superbo neminē putat hu
milem. Cuius ratio est quia receptū est in recipiente p modū re
cipientis Dic pz de dulci recepto in ligua febricitātis. de q dicit
et iudicat qp sit amarū. qa lingua amaro humore īficitur Sic cū
hoīes sclares carnalia desideria et spurcitias mundi otinue exer
centes et expientes sint. ergo carnales religiosos et sanctos vi
tos tales esse iudicāt qles ipsi sunt Qs tamen iudiciū temerariū
ura apostolus prohibet dicens. Nolite ante tēpus iudicare. j.
Corinthꝫ. iij. De tali iudicio etiam habetur xj. q. iij. Temerariū
vbi dicitur qp non est cuiāduz iudiciū humanū vbi est bona cō
scientia. quia tale iudicium est temerarium. Debent ergo tales
infecti peccatis Primo scipsos iudicare. quia scdm apostolū. Si
nosipsos iudicarem? vtiqꝫ non iudicaremur Unde dixit quidā
frater vt legitur in vitis patruz: qp quando dominus flagellauit
egyptū in primo gentis suus non erat dom? in qua nō erat mor
tuum Et dixit discipul? quid est hoc? Rndit senex. si qs videt
peccata sua non cōsiderat aliena nec iudicat Sicut etiā legitur in
vitis patrum. qp quidam frater m fithi aliquando inuentus ē aul
pabilis Et miserunt seniores ad abbatem moysen vt veniret.
q nolunt venire. miserunt autē secūdo: dicētes. veni quia fratres
te expectant Et surgens venit tollens scūm sportā vetustissimam
et impleuit eā arena et portauit Illi vero exierunt ei obuiam di-
centes. quid est hoc pater? dixit eis senex Peccata mea sunt p?
me currētia q ea ñ videō: et veni ego hodie aliena iudicāe pecca
ta Illi autē audientes nihil locuti sunt Unde dixit alius senex.
Non iudices fornicatorem si cast? es: quia similiter legem pre

ūāricaris Quī emī dixit · nō fornicabetis · etiā dixit nō iudicet
Vnde frater q̄dam int̄rogauit senē dicēs · Si videro culpā frīs
mei: bonū ne ē celare: dicat ei sen ex Quacūq; hora tegimus pctā
fratris tegit de? pctā nrā · q qñ p̄dixerim? et de? p̄dcr nostrū
pctm A · Secūdo dico q̄ p̄he · i · bonī virtuosī ꝺceptibiles sūt
mūdo · et nō acceptātur a mūdanis p̄ter infectōem nature · nā
tāta ē infectio nature hūane q̄ oīs homines p̄nī sūt ad malū
et ideo promptores ad detrahendū et ad malū dīm q̄ bonū loquē
dum · imo q̄ ignorāter q̄ fine fiant · et licz qñq; bono fine: ad ma
lum tamen int̄rptantur Cuius cā est: q̄ humana locutio ē inor
luta detractionibo et calumnijs Vnde in prologo sentētiar dic
magister · q̄ non dubitam? hūanī eloquī finem nem sp calumnie
et detractionī emulorū fuisse suppositū Hoc est eē qs gen · vitī · di
citur Ihēsus em et cogitatio hūanī cordis in malū prona sūt · sīc
ad detrahendū et male iudicādū ꝺtra doctrinā in corā catholicis
di · Existimatōem retine Qz dubitatur an aliq̄ mō liceat alicui
malū dicere vel iudicare de proxīo suo: Ad hoc dīm q̄ hoc p̄t eē vno
mō ex euidentia facti vt q̄s aliū iudicat · et dicat hominādā · q̄ vi
dit eū int̄ficere hominē · et hoc nullū peccatū est · Secūdo modo et
signis euidentibo vt cū q̄s dic vel iudicat aliquē fornicatorē · q̄a
vidit eū cū aliq̄ nudum · et solū cū nuda et sola: hoc eē nullū est pec
catū Tertio i signis leuibo et in hoc iudicio ē triplex grad? · Prim?
qñ q̄s ex signis leuibo incipit dubitare de bonitate fratris · a hoc
est peccatū venīale · q̄ procedit ex humana fragilitate · et hoc nō
vocat̄ p̄cipue iudiciū hoc suspicio Secūd? grad? qñ ex talibo signis
firmit̄ tenet in aīo q̄ frater sit malus · et hoc p̄cipue est iudiciū · q̄a
iudiciū importat sentētiā firmā · a est pctm̄ mortale q̄ cōtrariat
charitati Tertī? qñ ex talibo signis leuibo non solū p̄dicto modo
iudicat hoc eē p̄cedit ad manifestatōem et ad punitōem fratris:
a hoc adhuc ē grauī? q̄ non solū est ꝺtra charitatē hoc eē ꝺtra iusti
cie eqtatem B · Tertio mō acceptātur cē · p̄t vite differentia
tem Nā sīc ꝺtraria nō se ꝺpatiunt̄ hoc mutuo se expellūt: sic vita
bonorum est detrimentū malor̄ sīc patet in p̄po et iudeis Nā
qua vita p̄pī fuit bona et iudeorum mala Ideo frequēter ab eo
reprehensi et victi vitam suam repugnāt · dicētes eū eē blasphe
mū: malefactorem violatorē legis Sic et mō non est tāta sanctas
religiosus q̄ si malicia et vitā hominū mitit̄ reclamare · vita eius
vilipēditur et ipse reprobat̄ Est em de veritate audienda · sic de
suptione aque benedicē · quādo em aq̄ dat̄ benedicā a sacdote p̄ce
missam tot? ppl's deuote applaudit et accurrit approximādo ad

ſacerdotē deponunt caputia· inclināt capita· extēdunt manꝰ et
vestes vt aquā bñdcām recipiant· ſed ſi ſacerdos liberalr ſupſp
serit de aq̄· ſtatim auertūt ſe et fugiūt· et ꝺra ſacerdotē murmu
rant Sic nobiles et ignobiles· cum audiūt de aliquo predicatoꝛe
deuoto religioſo· qꝺ diat hominbꝰ veritatē· mirabiliter applau=
dunt et ꝺmendant· et ſermones eius frequentāt· ſed ſi cōtingat
qꝺ ad vicia ꝓria eoꝝ ſe inclinant et largiter dat correctōnem·
ſtatim remurmurāt et faciem auertunt· predicatorē ꝺtemnūt et
vitam eius reprehendūt· nj· thi· nnj· A veritate quidē auditum a=
uertent· ad fabulas autē conuertētur Aug⁹· xj· q· inj Nemo pi
torum Melius eſt pro veritate ſuppliciū pati· qꝺ pro adulatōne
recipe beneficiū· Item ibidē pelagius vnicuiqꝫ puidēdum eſt·
ne aliquem iniuſte proſequatur iudicet vel puniat· ne iheſum ꝓ
ſequatur et puniat· et iudicet· et ſic patet qc̄·

¶ Quantū ad ſecūdam ptē notandū qꝺ hūane
ne quicie ꝓpium eſt· qꝺ ſi ratōnbꝰ vincatur· non adq̄eſcere· ſed in
iram prorūpere· et ex ira in malū actum irruere· et quādoqꝫ i hꝰ
exemplus ſupati· ideo ad iram cōcitati· ducētes chriſtū de ciuitate
ſcz nazareth in ſupciliū montis· vt eum precipitarēt et occiderēt
C. Aliter eſt notādum· qꝺ ignis ratōne ſue caliditatis eſt
maxīe actiuitatis inter oīa elementa Nā ꝟm pḟm· nj· deaia poſſ
augeri in infinitū· quouſqꝫ eſſ cōbuſtibile: et ergo ſūmo ſtudio
cauendū eſt ne fiant incēdia vt ei hēt in legibꝰ· ff· de officio pfe
cti vigilum p totū Antiq̄ magnam cuſtodiā ignis hēbant Oꝛ
dinatuꝫ em̄ rome erat p impatores· qꝺ vnꝰ in cīate pfectꝰ ſeu
mḡr vigilū erat· qui cū alijs ſibi ſubiectis· p totā noctē diligenter
vigilabat· et oīa loca vrbis viſitabat· et ne incēdia fierēt p negli
gentiam· inq̄linos oēs admonebāt vt vnuſq̄ſqꝫ apud ſe in domo
hrēt et negligētes fuſtibꝰ et flagellis et alijs ḡuioribꝰ peis arce
bant Tal cuſtodia eē apud nos ſp ē hūda Vꝝ cū ignis ſpūal· ſ
ira ḡuior q multoplꝰ dānabilior ſit· qꝺ ignis corpalis· ideo tāto
maior cuſtodia et diligētia hūda ē ne incēdamur ira Nā iracūdi
a imē alia pcā mortalia annūerat dī· xxv· ſ· Alias ꝺ qbꝰ ꝺz Qui
cūqꝫ em̄ aliq̄ꝺ de iſtis pctis in ſe dñari cognouerit· miſi digne ſe
emendauerit et ſi hūerit ſpaciū longo tpe· pnam ñ egerit· et lar
gas elimoſinas non erogauerit et a pctis ipſis ñ abſtinuerit: illo trā
ſitorio igne de qꝺ ꝺt apls purgari non poterit· ꝫ eēna illū flāma
ſine vllo remedio cruciabit· D Eſt em̄ iracūdia· tam malum

et damnosum peccatum qđ subtrahit.
Deo effectum sue potentie
Proximo affectum debite benuolentie
Propo subiecto aspectū cōmis a itelligētie
simplr ihabitare. et vis liberalit sua dona dare et legare. Sz co
tra illa iniuriat iracūdus in oīb. Primo aufert a deo vidāz quia
ira est deordinat? appetit? vindē et de? dic xo. xij. Mihi vin
ctam et ego retribuā. De? em duo sibi reseruauit. s. gl'az et vin
ctā. ꝟ vnū vult sibi subtrahere supbo. et alterꝫ iracūdo. De gloria
dei dicitur ysaie xlviij. Gloriā meā alteri nō dabo. Et apls. So
li deo honor et gloria. Secūdo iracūdo deo iniuriat. ex eo qđ exp
lit eū a qete sue habitatōis. de q̄ ps. Fact? ē in pace loc? ei?: et
habitatio eius in spon. i. in mente q̄eta. Que locū pacis obturbat
iracūdus puer. xv. Vir iracūdus puocat rixas. Terao deo iniu
at ipedīdo ne legatū dei stare possit. Legauit ei de? hoīb pacē
in fine vite. d. Joh. xiij. pacē relinq̄ vob. pacē meā do vo. Et iō
iracūdus tāq̄ obsessus a dyabolo et exāīcat? a deo ē vitād? p
uer. xxij. Noli esse amicus hominī iracūdo neq; ambules cū vi
ro furioso. ¶ Sed dicēret q̄s. videtur qđ ira non sit peccatū
Peccādo em scđm doctores demeremur. ꝟ passionib; non mere-
mur sic nec vituperamur. vt ꝟ ij. et ꝟ. g. nulla passio est peccā. Ira
autē est passio ꝛc. Cōtra ꝟ dic apls ad epheb. iij. Oīs indignō
et ira tollat a vob. Fīndet tho. in secūda secūde q. clvij. qđ ira p
prie noiat q̄ndaz passionē. passio āt appetit? sensitiuus intūm est to
na imq̄tū rōe regulat: si aūt ordinē cōmis excludat ē mala. Ordo
autē cōmis in ira p̄t attēdi q̄tū ad duo. Primo q̄tum ad appeti
bile in quod tendit qđ est vindicta. Inde si aliq̄s appetat qđ fiat
ordinem ratōis fiat vindicta est laudabilis ire appetitus. et voca-
tur ira p zelum: si aūt aliq̄s appetat qđ fiat vindicta q̄ltercūq; con
tra ordinem rationis puta si appetat puniri eū q̄ nō meruit. l
vltra q̄ merut. vel etiā non scđm legitimū ordinem. vel nō p
debituz finem q̄ est obseruatio iusticie et correctio culpe: erit appe
titus ille ire viciosus. et noiatur ira per vicium. Alio modo attendi
tur ordo rationis circa irā. q̄tū ad modū irascendi vt scz motus
ire non immoderate feruescat nec interius nec exterius. qđ q̄dq
si pretermittatur non erit ira absq; peccato. etiam si aliq̄s appe
tat ultam vindictam. Ad obiectionem igitur dicitur qđ quia passio
p̄t esse regulata ratione vel non: et ideo scđm passionez absolute
consideratam non importatur ratio meriti vel demeriti seu laudis
vel vituperij. scđm tamen qđ est regulata ratione potest habere

rationem meritorij et laudabilis: et econtrario. sm q non est re-
gulata ratione. pt habere rationez demeriti et vituperabilis Et ido
phūs ibidem dicit. q laudatur vel vituperatur qui alteri irascit
Secundo ira subtrahit proximo affectum debite bemuolētie. Te
nor enim proximi ē saluare subam. famaz et personā ff Sz
contra illa tria ira compellit aliquem ad nocendum proximo. s-
bunt subam. famam etiā et personam scz famam diffamando. a
substantiam depredando. ecci xxj. Obiurgatio et ira annulla-
personam trucidādo. Unde xj. q. iij. Cum apud Ira facit hoiem
talia cōmittere de q̄bus post multū homo solet dolere. huiusmo
di iratus qui diffamat proximum vel occidit cōparatur apro. q̄
scdm philosophū est animal iracundum: nullam reapiens disci
plinam ꝫ potius se morti exponit q̄ domesticetur. nocuū multū
et lesiuum et pro modico irascitur. et proximū inuadit. sic iracū-
dus pro leui facto vel verbo: et frequenter pro modica suspitione
diffamat. verberat lacerat. destruit et occidit proximos suos. et
potius vult mortaliter peccare et seipsum ad periculū tpalis et et-
nalis mortis dare q̄ velit proximo suo pcere De tali proximo q̄
sic incepit nocumētū ab iracūdo dicit ps Exemiauit eū ap de filia
et singularis fert? depast? ē eū. vñ math. v: dicit dns? Qis q̄ irascit
fratri suo reꝰ erit iudicio. vbi dicit glo. q p illa tria q̄ ibi tāguntur
scz iudiciū. cōsiliū et gehennā diuerse mansiones in eterna dānati
one p modo peccati singulariter exprimuntur. G Sed q̄ritur
an omnis ira sit peccatū mortale? Et videtur q sic p iam dicta.
Contra dicit ps. Irascimini et nolite peccare Sup quo verbo dicit
glo. Venialis est ira que non ducitur ad effectū. Unde sanctus
tho. in secunda secunde. q. clviij. q motus ire pt esse inordinatus
et peccatū duplicit Uno mō ex pte appetibilis vtpote cum aliqs
appetit indebitā vindictam. et sic ex genere suo ira est pcm mortale
sz iudiciū. salutis et gehennā diuerse mansiones in eterna dānati
one p modo peccati singulariter exprimuntur. G Sed q̄ritur
an omnis ira sit peccatū mortale? Et videtur q sic p iam dicta.
Contra dicit ps. Irascimini et nolite peccare Sup quo verbo dicit
glo. Venialis est ira que non ducitur ad effectū. Unde sanctus
tho. in secunda secunde. q. clviij. q motus ire pt esse inordinatus
et peccatū duplicit Uno mō ex pte appetibilis vtpote cum aliqs
appetit indebitā vindictam. et sic ex genere suo ira est pcm mortale
le. qz contrariatur charitati et iustitie. pt tamen cōtingere q talis
appetit? sit peccatū veniale. pter imperfectionem act? q̄ q̄dem im
perfectio attenditur vel ex pte appetētis. puta cū mot? ire preuenit
iudiciū rationis. vel ex pte appetibilis. puta cum aliqs appetit i
aliq̄ modico se vindicare. qz q̄si nihil est reputādum. ita q si etiā
actu inferatur nō esset peccatū mortale. puta si aliquis parū tra
hat aliquem puerū per capillos vel aliquid huiusmodi Alio mo
do potest esse motus inordinatus ire. q̄tum ad modū irascendi
vtpote si nimis ardenter irascatur interius. vel si nimis exterius
manifestet signa ire Et sic ira scdm se non habet in suo genere ra
tionem mortalis peccati. potest tamen contingere q sit peccatū

mōrle· puta si ex vehemētia īre aliqs exādat a dilectōe dei et pri
mi Ad obiectōem igitur dōm· q ex illa autoritate non hētur· q
ois ira sit pctm mortale· sed q stultū p iracūdiam spualiter ocdū
duntur inquantū· s· non refrenando p ratōnem motum ire dilū
buntur in aliq pcta mortalia· puta in blasphemiā dei· vel minus
pri· ℔ Tercio ira ꝓpo sbiecto sbtrahit et destruit tria· primo
subtrahit honestatē corpal dispositōis· scdo impedit ptātez natu
ral vōis· tercio minuit q̄titatē vitalis duratōis Primū ptz· q· q
tunc̄q; pson̄a fit pulcra mutat tn̄ p iram Nā vertit oculos· faciē
manus et pedes· rubet in facie vel palescit· spumat in ore· mani
tremulat· lingua cespitat· et totus homo alienat De illo loqui
tur seneca· ij· et· iij· de ira· dicēs· mihi eque ꝓfuit iratum· fiat in
tueri deformitatē rei· Nam in ea facies turbat· ora pulcerrima
fedat· auruos vultus ex trāquillissimis reddit Et sequitur qua
lem putas Cuius ymago tam fetida est Ideo dicit quidā· q ira
tis profuit inspicere speculum vt ymago repaissa ostēderet hō
mini suam deformitatē· Hec ille Secūdo impedit ptātem naturalē
ratōnis Juxta illud cathonis Ira impedit animū· ne possit cernere
verum Et ideo dyabolus facit sicut astutus piscator· qui qñ facit
liter vult decipere pisces· turbat aq̄m· et tunc est securus· q pi
sces non possunt cernere vethe· et periculum ꝓpositū Eodem mo
do dyabol? facit immittēdo in quācunq; congregatōem ire tur
batōem et rixe· p aliquā iracūdam psonam: vt possit liberi? eas
capere p peccata· et ad plantū mactare Tercio ira minuit quan
titatem vitalis duratōnis Animalia em̄ excessiue colerica sunt na
turaliter breuis vite scdm phm sicut maxime apparet in cani
Et hoc est etiā qđ dicitur eccī· xxx· Zelus et iracūdia minuit di
es· et añ tps senectā adducēt Ideo antiq̄ dixēr ira cē breuē in
famā· et idō maxie est cauenda cū sit peior dyabolo Nam legio
demonum potest esse in vno homīe· duo autē iracundi non pos
sunt esse simul in vna domo· ℔ Sed quer̄itur· an ira sit maxi
mum peccatum et grauissimū Et videtur q· sic scdm Crisē· Ni
hil est turpius visu furentis ergo ꝛc· Respō· t thomas· vbi su
pra· q· sicut etiam prius dictum est Inordinatio ire scdm duo attē
ditur· s· scdm indebitū appetibile· et scdm indebitum modū ira
scendi· q̄tū igit ad appetibile qđ iratus appetit· vidz ira cē mi
nimum pctōz· appetit em̄ malū pene alicuius sub ratōne boni
qđ est vindicta· et iō ex pte mali qđ appetit cōuenit peccatū ire cū
illis peccatis que appetunt malum proximi· puta cum inuidia et
odio· sed odium appetit absolute malum alicuius inq̄tuz huiusmō

inuidus autē appetit malū alterius· ꝓpter appetitū prope glorie
ꝫ iratus appetit malū alterius sub ratione iuste vindicte Ex quo
patet ꝙ odiū est grauius ꝙ̄ inuidia: et inuidia ꝙ̄ ira· ꝙ petius ē
petere malū sub ratione mali ꝙ̄ sub rōne boni· et petius est ap
petere malū sub ratiōe boń exterioris quod est honor vel gloria
ꝙ̄ sub ratione rectitudinis iustitie· ꝫ ex pte boń sub cuius ratiōe
appetit iratus malū quemit ira cū peccato cōcupiscētie· qō tendit
in aliquod bonū· et ꝙ̄tum ad ꝫ etiā absolute loquendo pctm̄ ire
videtur esse minus ꝙ̄ concupie· ꝙ̄nto melius est bonum iustitie qō
appetit iratus: ꝙ̄ bonum delectabile vel vtile quod appetit concu
piscens· vñ pḧs dic̄ in vij· ethi· ꝙ inōtinēs concupiscētie est tur
pior ꝙ̄ incōtinens ire· ꝫ ꝙ̄tum ad inordinatōem que est ꝑm mo
dum irascendi· ira habet q̄ndam excellentiā et velocitatez sui mo
tus: ꝑm illud puer· xxvij· Ira non habet misericordiā· nec erū
pens furor· et impetum conātati spiritus ferre quis poterit? Et
de tali turpitudine dicit etiam Crīs· in autoritate priori· scz q̄tuz
ad gestus exteriores qui prouenunt ex impetu ire·

¶ Tertia pars in qua tractatur q̄liter xp̄s tute

ac prudēter declinauit de furiosis iudeis vt eoꝝ irā mitigaret Ve
rūm· dicit enim xp̄s se inuisibilem· et p medium eoꝝ ibat· Verū· dicit
ꝙ sub rupe saxum ei cessit sicut mox· in hijs verbis de rupe verti
ce xp̄s descendens et sub rupe latens saxū subterfugit· ad tactū
vestis ipsius· et sicut cera resoluta quēdam sitū effecit tāte capaci
tatis in quo lineamenta vestis impressa adhuc seruant

Moraliter est notandū ꝙ quāto maior est resistentia medij· tāto
maior est motus et violētia· nij· phis· Sicut videm? · arbor ma
gna multū resistens radicatus p ventum euellitur vbi arundo ce
dens pmanet nec frangitur Huius de causa parabolice loquendo
altercatio facta fuit inter querā et arundinem· vt habetur pri?
Sic qui iracundo vel furioso nititur resistere· verbis contumelios
et etiam factis quandoqz leditur· vbi patienter cedens liberatur·
Debet ergo homo furienti cedere· ne furorem accendat· et irā ei?
prouocet· qua vt habetur C· ad l· iuliam de vi publica a priuata
l· Quoniam grauius delinquit qui altum ad iracūdiam prouo
cat ꝙ̄ ille qui prouocatur· Possumus ergo cedere furiēti: per

Subtractionē p̄sentialitatis
Suppositatōez loquacitatis
Obuiationem beningnitatis

Dico emm ꝑmo ꝙ hō debet se
subtrahe a cede psonaliter furiēti
et sic mitigat irā ei? Sic vidē?
qñ olla bullies feruētissime ēmouet ab igne· stati cessat ei? ebullitō

sic qñ hō subtrahit suā p̄sentiā a furioso q̄escit ei⁹ ira · puer · xv.
Hōr est hoi q̄ sepat se a ꝺtētionibꝫ Exemplū in absalon · vt hēt
ij · regū xnij · q̄ ꝓp̄ homicidiū fratris sui amon abscōdit se a fu
vre patris · et latuit in gessur tribꝫ annis vsqꝫ placatōr patris
¶ Secūdo homo debet suppꝛtare furientē de malis verb & iō
tuis Nā aū ligñ subtrahunt ab igne · minuit ignis · et olla cessat
ebullire · Sic dū ꝺba icētiua et ꝓuocatiua sbtrahūt a furioso · mi
tigatur ei⁹ ira · puer · xxvj. Cū defecerint ligna extinguet ignis
et susurratōe subtracta iurgia q̄escent Exemplum habetur Jo
viij · in muliere dēphensa ī adulterio · cōrā ihesu a iudeis furiosis
acusata · nihil respondens a xp̄o est absoluta · a libīs tradita ·
Quod hodie attēdere debent mulieres: a maritos non verb in
tare · ℔ subtrahere verba si eis displiceant verbera ¶ Tercio
homo debet furienti obuiare verb māsuetis · nam si esse bullien
ti aq̄ frigida infundatur statim ab ebullitione cessat Sic ī verbꝫ
mollia refrigeratiua ire furienti ꝓponant eius furor mitigat · p
uer · xv · Mollis frāgit irā · hmo dur⁹ suscitat furorē Exē
plum ij · reg · xij · in roboam ad quez venit popul⁹ isr̄l dicēs Pa
ter tuꝰ scz salomon durissimū iugum nob imposuit · tu g̃ iminu
vt ꝓmemus tibi · q̄ inyt ꝺsiliū cū senioribꝫ et dixerunt ei Si die ī
obedieris populo huic et seruieris ei · et pcōmi eor⁹ cēseris · lo
cutus q̄ fueris verba lenia ad eos erunt tibi seruꝰ cūctis diebꝫ · q
dereliquit cōsiliuz senū · et populo dura respondit · d · Pater me
us cēdit vos flagellis · ego aūt vos cēdam scorpiombꝫ · ꝓp̄ qđ
pdidit decē tribꝫ Exemplū eē habetur m vitaspatrū · de q̄dam he
remita q̄ obuiauit in heremo cuidam latronī Cui dixit heremita
Quo vadis dēmō⁹ Et rñdit Ex q̄ sū dēmō · faciā sic dēmō · et o
ādit eū Postea alius heremita obuiauit ei et dixit Salue mi fi
qđ ille audiens · tot⁹ contritus pēnituit · et duct⁹ in heremū fūs
est fūs et deuotus monach⁹ Sic eē xp̄s descendēs et tacēa fu
rorem iudeoꝝ extinxit et sanus et saluus euasit cē

¶ Feria tercia post Oculi

RESpiciens Jhesus in discipulos suos
dixit symoni petro Si peccauerit in te frater tuus
vade et corripe eum inter te et ipsū solū Math · xviij
M · Philosophus vij · politicoꝝ · vult q̄ armonia multī bo
mmem confortet et edificet · hoc etiam refert boetius in musica
sua loquens de vtilitate musice dicēs q̄ valet ad curandū vel al
euiandum diuersas infirmitates · et specialiter ab illis melanc

bas et luaticis spm malū hz fugare. nō ex sui natura vel naturali virtute. ꝫ ex eo ꝙ tollit tristicā a melācolias et imētatē. ex qbo magis idispositi sunt ad vexatōez dēmonis Sic ēt dz. j. Re. xvj Q2 saul q̄ vexabat a dēmone. alleuiabat qn̄ dauid cytharā pulsebat cora eo. qz illa armonia aliqlt dulcorabat auditū et ꝙ ap petitū. et io mins tristabat. et aptus erat ad illam vexatōem: ꝫ maxie fugabat. ꝓpt vm cruc̄s. vt dz in glo. q̄ in ligno cythare et cordar. extēsione figurabat Sic armonia fine correctōis. mo dulata cor̄ pctōre. q̄ tristat tiore dānatōis et imētat remorsu sciexpotēs est vexatōem spūs malign alleuiare. et pctōrē q̄ de spatū reuocare et solari Vñ salomō. vt ēt hēt xlv. di. Cū btūs admonet dicēs. parce filiū tuū virga. et liberab aiaz et a morte Ista ēt passio siue correctio dz eē charitatiua leuis et moderata qz vt hēt. ff. ad. l. acq̄lia. p̄ceptoris nimia seuicia culpe assigtur Si igr videris frem in te peccantē. charitatiue et pie corripe eū inter te. vt dicit verba thematis ¶ Queritur an h̄ p̄ceptū corrigendi se extēdat ad oms vel ad solos platos. ꝫ sc̄dm doctores ꝙ duplex est correctio Una q̄dem que est actus charitatis specialiter tendens ad emendatōem fratris delinquentis p simplicem admonitōem Et talis correctio ptinet ad quēlibet habentem charitatē. siue sit subditus siue prelatus. ¶ Corrector autem talis debet istum modum habere. qz amicabiliter et dulciter delinquentē admoneat. hic debet suam correctionē moderare ex quatuor. Primo ex quantitate culpe. aliter in leuibz peccatis. aliter in grauibz debet se corrector habere Secundo ex spe correctionis qz forte opportunius tps expectat Tercio ex statu persone que corrigenda est. qz si prelatus. nobil vel magna psona cum reuerentia ammonendus et hortandus est. quia forte aliter correctus ad impatientiā puocaret. et indoc efficeret. Quarto ex zelo charitatis dz corripe peccantē Si at ille zelus amar? sit puta inuidie vel rancoris non oportz corripe. qz sic purgando alium seipsum pollueret. qz ex sola tali radice corrigens peccat mortaliter. ¶ Alia est correctio q̄ est actus iustitie. p quam intendit bonū omune. qđ non solum puratur p simplicem admonitōem fratris. sed etiam interdum p punitōem vt etiam alij timore seruili a peccato desistāt Extra de vi. et ho. cle. vt clericor. Quos timor dīn a malo non reuocat. saltē tpal pena cohercat. verb. Oderunt peccare bonī virtutis amore. oderūt peccare mali forme pene. Talis aūt punitiua correctio ad solos platos ptinz. qui non solum hūt ammonere. ꝫ etiam punendo corrigere Et si

negligenter coꝛrexerint subditos · tenet̄ur de delictis eoꝝ extra
de regulaꝛibus · c · vlti · Et pro pena possunt depom de officijs ·
lxxxvj. dist · dictum in principio Grauitas hui⁹ negligentie ostē
ditur · j. Re · inj · et · nij · i exemplo hely sacerdotis · ad quem omi
nus dixit p samuelē · q aduersus hely vellet suscitare omia ma
la : ꝓpter iniquitatē illam · q nouerat indigne et male agere fili
os suos · et eos nō coꝛripuit Et sequit̄ in quarto · ca · q est facta
plaga magna nimis sup israhael qua oēs a philistheis · ceciderunt
de eis · xxx · mlia pedituꝝ et archa dei capta est · duoq; filij hely
mortui sunt Dz etiā talis prelatus videre ne modum in coꝛrige
do exceedat · scz ne sit nimis facilis et misericoꝛs · nec nimis severe
rus ne facilitas veñie incētiuum tribuat delinquēdi · ff · de peis re
spiciendus, sed etiam cauēdum est ne durius puniat q̄ causa de
poscat · Q · ¶ Sed videt̄ q prelatus siue iudex spiritualē mo
dum excedat coꝛrigendi quādo aliquez pro dāno temporali pu
ta de debitis vel ꝺsimili excōmuicat cum excōmunicatio sit grauis
sima penarum Respondet thomas in scriptis sup magistrū · nij ·
senten · dis · xvij · Q iudex talis nō excedit modum · excludendo
aliquem a regno celoꝝ · Unde cum nō debeat excludere a regno
celoꝝ nisi indignos · nec aliq̄s redditur idigni⁹ · nisi p peccatū
mortale ꝓpter qđ charitatē amittit que est via ducēs ad regnū · iō
nulli⁹ excōicari dz nisi pro pcto mortali · Et q; in damnificando a
liquē coꝛpal'r siue in rebꝰ coꝛpalibꝰ · q̄s mortal'r peccat · et cōtra
charitatē facit · iō p dāno tpali alicui illato · ecclā · aliq̄z excōmuni
care pt Sed q; sēm phm pene sunt mediane · sapiens mediaꝰ
a leuioribꝰ mediamis et min⁹ periculosis dēt incipe Ideo excōmu
nicatio que est maxima penarū · inflgi non debet : etiam pro pec
cato mortali · nisi cōtumax fuerit vel ñ veniendo ad iudicū · vel an
te terminatōnem iudicij · sine licentia recedēdo · vel determinatō
nī iudicis non pendo · tunc em̄ post q̄m āmonitus fuerit · si obedi
re contēpserit cōtumax reputatur · et excōmunicari debet · nec ta
lis excedit modū coꝛrigendi · R · Videtur etiam q iudex se
cularis occidēdo furem vel malefactoꝛē modum excedat pro re
temporali · scz furto · rapina · et huiusmodi · cum vita hominis sit
melioꝛ quocunq; bono vel re temporali · Unde augusti · in libro
de duabꝰ animabus dicit · q vita etiam muscē · et cuiuscunq; ani
malis melioꝛ est celo Si ergo vita hominis est melioꝛ quocūq;
bono tpali · in occisione hoꝝ non redditur equivalēs ēqualem ·
ꝫ maxium p mimo · a ꝫ excessus est in puntōe iudicis scl'aris Di
cunt doctoꝛes q licet malefactoꝛem occidere p re tēporali ꝓpter

ogruentiaā: qz alis talis polida nūq̄ possit regi· cū alter alterꝝ damnaret et iniurijs turbaret ¶ Nā sic̄ videm⁹· q̄ si aliqd mēbꝝ in corpe hois infirmū et insanū totū corp⁹ imq̄taret· liceret illd amputari· ne totum corp⁹ inficeret et turbaret· dēs em̄ putridus extrahiē vt caput postea quetē Dic qz oēs vnū corp⁹ sumus in xp̄o et alter alteri⁹ membra· q̄ putrid⁹ est et infectiu⁹ et scā= daloſus vel imq̄tatiu⁹ paās ecc̄e vel cōitatis· lz amputari a corpe ecc̄e· ne alij infiāt Dic̄ exemplū hēm⁹ Exod· xxxij· in Moyse qui q̄i minister legis ex p̄cepto dn̄ illos occidit· q̄ fecerūt sibi vitu lum oflatile et in noua lege hētur Act· v· q̄ Petrus occidit Ana mā et vxorē eius qui absconderāt pecuniam, Nam pcussit eum gladio oris sui· qd̄ non min⁹ est q̄ pcutere gladio materiali Itē thomas illi qui pcussit eum in cōuicio maledixit· di· pcutiat te leo quod et factū est Ad id vero qd̄ deduc̄ in oppositū Dicēdum q̄ licet vita hominis sit melior quocūq; bono tempali· iudex tamen occidēdo eum non excedit· qz nō habet oculum ad occasionem na ture vel ad vitā hominis simplr· sed ad malicīam extinguēdam Sed qz talis malicia est ꝺuicta tali nature· a illam malicīā nō po test auferre sine occasione illius nature· ideo aufert naturam nō ꝓpter se et ꝓp̄ suam nobilitatē ꝫ ꝓpter culpā et pen̄ qd̄ nullo° ꝓpac̄ rōne ꝺifformitatis et vilitatis Quantū nunc ad ōtinua tionem hui⁹ dicebac̄ de aliq̄n paās emendatōe hodie de eius pture batōe et emendatōe Et secm̄ hoc sunt tres ptes p̄ntis cuāgelij In prima datus est modus fraterne correctōnis In principio· In scīda monstratur virtus discrete pumcōnis· ibi· Amen· In tercia actus singularis remissionis· ibi Iterꝝ dico vob⁹ cē·

¶ Quantū ad primā ptem text⁹ de se patz· Ma ralit̄er est notandū q̄ quilibet ex charitate· q̄ vnus est cū altero tenetur fraternalr alterꝝ corrigere et q̄tum p̄t ab erroribꝰ viciorꝝ reuocare Nā sic̄ videm⁹ q̄ arbor in stipite mlt⁹ inordīatos et supfluos ramusculos ꝓducēs n̄ mltū fructificare p̄t· n̄ rescidanc̄ ramusculi supflui Cui⁹ cō· qz hūor viscosus vñ fruct⁹ generac̄ ibi supflue emittē· et ꝑ arbor fructibꝰ ꝓuac̄ et tandē sterilizac̄· Sic hō dūis arbor vsa nisi corrigac̄ a gladio correctōis purge tur a nociuis et malis opibꝰ affectū cordis nunq̄ potit ad ꝓductō nē virtutis· ꝫ sp in errore pmanens sterilizatur· et tandem flam mis infernalibꝰ deputac̄· Debet igit̄ ex pietate q̄lz aliū corrige re· et ab erroribꝰ reuocare quia vt habetur extra de hereticis· c· Qui alium ab errore non reuocat cum p̄t seipsū errare demon s

strāt Et C. de emēdatōe ꝓpinquōꝝ l. vna Quos ad vite dire
ra domestice laudis exēpla non reuocāt: saltē cōrectōis media
na cōpellat T Sunt eī tres rami valde mali et nociui am
putandi per aultrū cōrectionis. vt non ipediant fructum hone
statis et eterne saluationis scz Primo eī homo cōrigi debet
Nam? emulationis et iuidie de inuidia que est toxicum cha
Nam? subtractōis alene subē ritatis. ostium iniqtatis. et pu
Nā? stractōis et male īfamie tredo oīis sanctatis Primo ei
inuidia est toxicum charitatis Nisi inuidia esset quilibet gaude
ret de bono alterius. et de malo eius doleret. qz h̄ est ꝓtiū cha
ritatis. Aug. super Joh: Tolle inuidiam et meum est quod hēs
sunt eī inuidi simles noctuis. q̄ non possunt sine magno dolo
re lumen solis inspicere et ideo de nocte solū volant. D Su
etiam inuidi pspitatē virtuosoꝝ nō pnt audire nec videre ꝓsp
figuratur geneſ xxxvij. in ioseph quem fratres ex iuidia videre
non poterāt Oderāt eī eum nec poterāt ei quicq̄ pacifice loq̄
Unde Crīs. patitur ioseph sanctus innocētis vite inuidiaz. et emu
los in se fratres sancta exitat vita. quia boni malum videre nō
possunt Demqz vementem ad se lacerāt. seuiūt. necare festināt
nolunt meliorē viuere ne degeneres ipsi possent iproperia sustis
re Q ꝗt hodie hnī filios inuidi filis iacob. q̄ p iuidiā mittē fra
tres suos vicios et ꝓrios oppmē. si vidn? pl? pspatur; si ꝓsp
mus laudaē. si moribo ornaē. si sūtatē ꝛmēdatur. a meritis sus
pl? luctur. illa bona nō possunt aspicē. n̄ audie. h̄ susurratōe dm
grāt. admhilāt q puertūt. De quibo j. re. inj. Caligauerūt ocu
li eius et videre non poterāt lucernam dn̄i anteq̄ extingueretur
H Talis inuidiosa fuit cyrces de qua in fabulis poetaꝝ dic
tur q scilla erat quedā filia solis pulcrima. quā glaucꝰ dr? mas
rinus dilexit. et eius copulam verb simplicibo exoraut; q̄ az nul
lo modo consentiret in ipsū. questus est glaucus cyrce incātatrici
ci. rogās q in amorem suum scillam traheret. et ad ei? copulaz
inclinaret. h̄ cyrces amorē suum ipi glauco ꝓsentaut. et cum
diligenter adamauit. et q scillā ꝛtēneret practicauit: qđ glācus
non recipiens amorem cyrces ꝛtemphit. q̄ cyrces indignata fontē
vbi scilla venire et balneare se cōsueuerat maleficijs suis infecit
et sic cū ad balneādum redijt ab ymag imbo iferius in canes mu
tata fuit. et ārcūquaqz capita canina latrātia habuit. et sic eam
mōstrum maximum fecit Sic inuidiosus qñ audit q̄ aliqs ꝓsp
nā aliquā diligit. solet se ex iuidia īgerē et offerre: et n̄ vocat?
aliis anferre. si āt ꝛtingat q̄ ādo ei? et obsequm ꝛtēnaē q ei

assiõ alteri? ꝑferaꝫ. solet indignari. et ꝗs sibi preferri audit iuꝰ
dia stimulatiꝰ ꝗ. ꝑ iste solet in fontẽ virtutũ et suffiçiençiaꝝ. in
quo se balneant maleficia diffamatõis et detractatõis ꝓcere
et eos ꝗ hñt formas pulcras honestatis et sctitatis demgre in
viles canes et turpia mõstra pmutare Sen. in li. de moribꝫ dr Et
si nullos inimicos tibi fecit iniuria. multos tñ facit inuidia. V. Se
cũdo inuidia ẽ ostiũ imꝗtatis. p. hanc ei intrauit moꝛs in mũduꝫ
Et iõ dr affis oim ꝓncipalis imꝗtatis Est em filia supbie. a ꝗ cõ
trahit pũnacia otra maiores. sorꝛ vane gׅlie. a ꝗ trahit discor=
dia cõtra eqles. neptis iracundie. a ꝗ trahit iustitia otra melio=
res. nurus auaricie. a qua cõtrahit fraudulentia cõtra simplicio
res Per hanc occasus ẽ abel a cayn Jacob tribulatus ab esau. io=
seph venditus a fribꝰ. dauid a saul psecutus. et xp̃c a iudeis occi=
sus Hanc em bestia euadere neo pot. pterq; solus miser. phido.
de summo bono Celebre ẽ puerbiũ ab antiq; qꝫ sola miseria nescit
mundiaꝫ. miserrima nanqꝫ fortuna miseri hois hec ẽ qꝫ ei non iui
detur Ferẽ em platonẽ cũ ei discipuli muderẽt inꝝ rogasse socra
tem. q; sibi posset hoim inuidias declinare Rñdit socꝛtes Esto in
quit vt carsites. q; fuit abũdans infortunijs. a cares oibꝰ bonis
Z. Tertio inuidia ẽ putredo oꝛis samtatis pu. rnij. putredo os
sium inuidia Hoc em pessimũ et inustissimũ viciuꝫ ẽ. in eo qꝫ est
reꝓprobũ in suũ actorẽ Hugo de sctõ vic. Justius inuidia mhil
est. q; qꝫ protinus ipsum actorẽ punit excruciatqꝫ suum Quia si=
cut rubigo ferrum. sic inuidia oꝛ in quo nascitur oꝛrũpit Et ideo
deus maxiam iniuriam faceret inuido. si ꝓponeret eum in celo quia
ibi summa felicitas in proxio est p consequẽs summum nocumen=
tum foret inuido. et ideo cõgrue erit in iferno. vbi mhil videbit
cui inuidere possit Legitur in hystoꝛijs qꝫ duo fuerũt socij in cu=
ria cuiusdam regis. vnus inuidus et alter auarus. et dum mur=
mur de eis esset inter curiales. voluit rex eos licentiare. promit
tens quicquid peterent obtineret sic tamen qꝫ primus quicquid
haberet. secundus in duplo reꝓperet Tũc inuidus nolens. qꝫ so
cius magis bonum obtineret. noluit primo petere. sed tandẽ soꝛ
te misso inuidus ꝓmo petijt erui sibi pro mercede oculum. vt so
cio suo duo oculi eruerẽtur. Hijs multi similes sunt in mũdo qui
poti? duplũ dãnum eligunt. scilz aie et rei. qꝫ qꝫ alteri faceant
parcuum cõmodum. A Secundo ramus nociui amputand?
p gladiũ correctõis. est subtractio rei aliene Ad quã amputan
dum Primo deus magnũ ictum facit. dicens. Exod. xx. Non

furtū faces · phibens p hoc ſcz mcolaū de ly · oem ptrectatōem
rei alīene · vel retentōem iniuſtam · ſiue ſit p rapinā ſiue vſuram
p furtum · ſiue p ſacrilegiū · vñ auguſt · in libro · q · Ero · xxij · di
at · q noie furti intelligit oīa vſurpatio illicita rei alīene · hō
em rapinam pmiſit · qui furtū prohibuit · Hoc tamen modicum
curant raptores · putātes rapinam non eſſe peccatū · nec cōtra p
ceptum dei: cum tamē non poſſit fieri ſine peccato Vnde ysa · lxj ·
Ego dominꝰ diligēs iudicium · et odio habens rapinā in holocau
ſtum · qs non diceret ſi rapina peccatū non eēt Rapina em quā
dam coactōnem dicit · p quam cōtra iuſticiam auferꝫ alicui qs
eſt ſuum In ſocietate aūt hoīm nullꝰ coactōem hz · niſi p pblicā
ptātez Et iō q̄uz p violētiā aliq̄d aufert hoī · ſi ſit pſona puata nō
vtēs ptāte publica · illicite agit · et rapinā omittit rtz in latrocinio
Et iō gr̄ue punit dēnt Eſt em pena raptoris rez fm leges · p
infra annū punit in q̄druplū computata · ptꝰ annum vero in ſimplū
ff · vi bonoꝝ raptorum · l · j · et · ij · Et hoc agitur ſi agatur cōtra
eum ciuiliter · i · ad penā peccūariam · ſi aūt criminaliter · i · ad penā cor
pis · tūc diſtīguit inter vim priuatā · i · ſine armis · et vim publicā
· i · cū armis · pprie primū reus deponit ab ordinatōe rerum ſuaꝝ
q̄ pdit factōz teſtamēti · et terciā ptē bonoꝝ ſuoꝝ · pprie ſecūdū
mittit in exiliū · inſti · de publicis iudicijs · ff · Ite lex iuliana decꝫ
vero canones excōicat ab epō · in cꝰ dyoceſi rapinā omiſit · ex de
rapto · c · j · et · ij · nec abſoluit niſi priꝰ emendꝫ Si aūt nolit eū pcꝰ
fit ſatiſfacē · l satiſfaciendi plēam ſecuritatē dare · denegēt ei bñ
ficiū pīne · ſi vero vſqz ab obitū in obſtinatōe fuerit · et tūc emenda
tōem vel emēdandi ſecuritatē pſtiterit · pīnaz et viaticū et eccām
cam ſepulturā hēbit · ſi vero in morte ſatiſfacere nō poterit · ſtrictꝰ
viaticū hēbit · et eccāſtica ſepultura carebit · ex c · ſup eo · Et ij ad
terrorem aliorꝝ · vel ad cōfuſionem cognatorꝝ · vt p hoc inducā
tur ad ſatiſfaciendū Et intelligit hoc hoſt · ſi ſepe ſit amonitus
ſi vero ſup hoc non fuerit āmonitus · vel ſi fuerit z modicū tpe cō
tumax fuerit · abſolutus p preſbiterum pprium ſepeliendꝰ erit · et
heredes cogentur p cēſuram eccleſiaſticam ſatiſfacere · ſēm fa
cultatem defuncti · Et idem eſt ſi cōſtitutus in morte ſatiſfacere
promiſit ſi cōualeſceret · et ante ſatiſfactōnem decēſſit · ſi etiam in
vita ſatiſfacere non poſſet · non negaretur ei pemitētia ſēm hoc
ſtienſ · ſi ſe emendare pmitteret · ſi ad pinguiorē fortunā vnirꝫ

B · Sed queritur vtrum rapina ſit grauius peccatum furto
ſñdet aſtexanꝰ in ſū · q̄ ſic duplū ratōne Primo q̄ directius
opponit violentia q̄ eſt in rapina voluntati · q̄ ignorātia q̄ eſt in

furto Secūdo q̄ p rapīnā nō tm̄ inferēt aliēi dānū in rebo· ꝫ eē
vergit in q̄ndam iniuriā siue ignominiā psōe q̄ ppō derat fraudi a
dolo q̄ p̄nent ad furtū Vnde et rapina ḡuius punitur q̄ furtū
Nec obstat p̄dās q̄ hoīes magis vereāt dānare de furto q̄ de ra
pina· q̄ hoīes sensibo inherētes magis gloriant de virtute exte
riori que patet in rapina q̄ de virtute īteriori que tollit p pecca
tū· et ideo min? vereāt de rapina q̄ de furto ¶ Tertū
us ramus ꝛc· est detractio que multis nocet· et iō maledicit oīs
detractor a deo eccl̄i· xxxviij· Lusurro et biliḡuis maledict?· mlt
tos em̄ turbauit pacē habentes: lingua tertia cōmouit multos· a
dispsit illos de gēte in gentē· ciuitates muratas diuitū destruxit
et domos magnatoꝝ effodit· hec em̄ est lingua maledicā· instru
mentū dyaboli· que pacē et cōcordiā de multis abscidit· dū secre
tum p̄imi q̄ ab altero audit festinat alteri nūciare et famā de
ꝛigrare Lūt ec̄ pena dyaboli q̄ stercora humane infirmitatis ro
stro fetido et polluto cōmouēt· dentibo mordent· et lingūt·
Hij ec̄ sunt gūres infernales q̄ quēlibet rodunt in fama· hono
re et oīi sanctitate Refert plīn? de elephāte· q̄ licet cetera aīalia
suā virtute exceedat tm̄ murē corrodentē timet Dic vere non ē tā
fortis· potēs· prudens· et religiosus siue layc?· qui non dēat tīe
re detractorem corrodentē· dyabolū p̄t homo fugere et a se fuga
re· detractorem autem non· ¶ Imo plus nocet detractor
q̄ fur seu raptor· quia hij solum terrena bona auferunt: que red
di possunt· detractor autē bona spiritualia scilicet famam et ho
nestatem que reddi non possunt· Vnde Ambrosius· Tolerabi
liores sunt qui bona furantur q̄ qui famam auferant Hoc attē
dant symee dyaboli· vetule fetide· que ore fetido detrahūt homi
nibus· que assimilantur lupo De quo dicit p̄bs viij· de aīalibus
q̄ quando senescit non potens viterius venari p̄p̄ debilitatē dē
tium tūc pergit ad villas et ad vias et insidiatur hominbo trās
eūtibo eos mordēdo· et q̄ dētes sui sūt venenosi q̄s mordet infīat
et occidit Dic et vetula iueterata malicijs et ī oībo mal' exp̄ta q̄n
vltra suā neq̄tiā exercē n̄ valet mordet dētibo et lingua detrahēdo

¶ Secūda p̄s in q̄ tractatur de autoritate t̄ po
testate collata per x̄pm sacerdotibo ibi· Amen dico ꝛc· Pro qua ītā
liter est sciendū sicut dns dixit· vt habetur in p̄ma p̄te q̄ ostra i=
corrigibiles sīa excōicatois debet p̄ferri· di· Fiat sic et hinc? et
publicanus Ethnic? a·um· sm̄ brutonē dr gētil? et dr ab ethnos
grece q̄s est gens latine Gentes em̄ siue gentiles dicuntur quasi

gemtales: qꝝ ſunt vt fueꝛt gemiti · ſ · ſub peccāto · et nōdum regē
nerati Vult ergo dñs dicere · q̄ ꝺtumax ecclie et plaꝛis eius dī
excōicati et expelli de eccleſia et a ptiçipatōne bonoꝝ vſqꝫ ad ſa
tiſfactōnem peccati · E Moraliꝫ videm? dīgm? et vtilius plꝰ
honorari et appciari · quare · viij · etꝫ · ꝺr · q̄ maioꝛibo ꝺat honoꝛ
mīoꝛibo vero lucꝝ · qꝛ honoꝛ eſt pcemiū virtutis et bñficij · lucꝝ
autē eſt auxiliū indigentie · Unde · ff · de ꝺcti · et eoꝝ fi · l · Bono
res et munera non ordinatōem · i · nō ſcḋm ordinē tpis: ꝫ poſſo
tibus quibuſcunqꝫ impūgenda ſunt Cum autē ſacerdotiū ſit ma
ximū dignitate et oīa tpalia excellat · ſic ſol lunam · vt hēat d
maio · ſolite · relinquiꝫ q̄ ab oīb⁹ et in oīmib⁹ honorari ꝺeat Ni
habeꝫ in auꝫ · quo optet epōs coll · j · in princ · Maria in omnib⁹
ſunt dona dei ſacerdotiū et mptum · illud quidē ſuis miniſtris
Hoc autē hūamſ pſidens · ac diligentiā exhibens · ex vno cōdēq
principio vtraqꝫ pcedētia hūanā exoꝛnant vitā Unde xp̄c exer
cuit actus ꝓpos vtriuſqꝫ dignitatis Quedam em̄ fecit vt mipa
toꝛ · qui vendētes et emētes de tēplo p flagella eiecit · q̄dam aūt
vt ſacerdos quādo ſe obtulit hoſtiaꝫ diſcipl⁹is: di · hoc eſt corp?
meum · ff Ut p hoc oñderet · q̄ vtraqꝫ dignitas ab ipſo mana
ret di · x · qm̄ · dēt igiꝫ ſacerdotiū merito honorari Juxta illꝰ ecc
vij · Deum time et honorifica ſacerdotes · et hoc ꝓpter tria ſcil ·

dignitatem regalem Nam dignitas ſacerdotalis in ꝫ mer
ſanctitatē exemplarez to ſublimatur et honoraꝫ q̄ preapue
Salutatem generalē · ꝺma diſpenſatōne ſacerdotes reges cō
ſtituūtur ad regendū ſe et alios Unde Hiero · in epla ad quen
dam leuitā · et · xij · q · j · c · duo ſunt genera · loq̄ns de ſacerdotibus
ſic ait: Hij imāt ſunt reges · ſe et alios virtutibo regētes · et ꝫ de
ſignat corona in capite · quā hñt in ſignuz regis et regime · qꝰ ex
pectaꝫ a xp̄o ſceptrū ſapīa q̄ fulgere dēnt ꝓpter qꝰ tanq̄ ad re
ges loq̄tur ipſa ſapia increata Pap · vi · Ad vos igiꝫ ꝛges ſunt
hij ꝫmones mei · vt diſcatis ſapiam · qꝛ vt ꝺr dñs Jo · papa xij
in q̄dam extrauagante q̄ inꝺpit ꝗrundā Dic lumē materiale dis
ꝛigit clauigerū in vſum clauis materiaꝫ · ſic clauis ſcie dirigit cla
uem ptātis Alias ſi cecus cecū ducat · ambo in foueā cadunt Dil
gite igiꝫ lumen ſapie oīes qui peſtis ꝓbis · qꝛ ſcḋm btūm Hie
ro · officiū ſacerdotis eſt interrogantibo rndere de lege · C
Tenentꝫ igitur legē ſcire · non tm̄ explicare · ſed eā implere · nec
eos cōſoletur ignorātia: qꝛ ſcḋm Cryſo · non ꝑt eſſe excuſatio dā
natōms ignorātia veritatis · ꝓpꝫ qꝰ ꝑapiꝫ plonis eccaſtīcis diſ
xcv · ecce p̄dicatores p quos ecclā ꝛcūifertꝫ ſacris lris ſemp dēnt

mistere. ne tunc q̄rant addiscere. cū ex officio alios debeāt do
cere Nam Eugenius papa tertius ait Nullus est quem oporte
at vel plura vel meliora scire q̄ prīcipē et rectorē Quare ille glo
riosus bene. ait Si alterum pedem in sepulcro. alterum extra
haberem. adhuc addiscere vellem. Sed heu dilectissimi quales
sunt hodie multi rectores et prelati q̄ seipsos nō valent regere.
aliis q̄ quō poterunt p̄esse Dñ aplus j. thi. iij. Si quis mīqt do
mui sue p̄esse nescit. ecclesie dei quō diligenciā habebit q:d. nul
lo modo Tales rectores cecos et insipientes cōpat btūs Bern
in li. de cōsideratōe symee currenti in tecto dicēs. rex fatuus in
solio. est symea in tecto q̄ michil cōponit et vnit. sed qđ cōpositū
est dissolut et diuidit Unde reuera kīm. nō est hodie necessariuz
mittere in tharsis ad portandū symeas et pauones. sicut legit
de Salomone ij. paral. ix. q̄ misit naues in tharsis ad portan
dū symeas et pauones. q: inter clericos iā multos ad modū sy
meaū inuenimus fatuos pennis pauonis amictos De quibus
Greg. in registro gemendo conqūtur dicēs Dicere imqt pudo
et graue est tacere. regendi rectores et q̄ docēdi sunt doctores.
nec videre erubescūt. nec metuūt: ducatū aiaz iprudenē assumūt
quibz via dilectōis est ignota vel quō ipse gradiantur. ignari
sunt rē. ℣ Dico secundo q̄ sacerdotes dīt honorari pp
ter exemplarē sanctitatē. ad quam spēaliter sunt electi. Unde j.
pe. ij. dicit petrus de sacerdotibus. Vos estis genus electuz re
gale sacerdociū. gens sancta. populus adq̄sitionis In quibus
verbis notatur Primo q̄ sacerdotalis ordo est eternalit̄ p̄destina
tus ad hoc vt sit sanctus Ad ephe. j. Elegit vos in ipso ante cō
stitutionem mundi vt essetis sancti et immaculati in ospectu eius
Nam vt dicit ij. et b. Electō semper ē rōe alicuius melioris bonī
Elegit ergo dīs sacerdotes vt ministros salutares. seruos pe
culiares. ad sacramentoz suoz dispensatōz vt hētur de consec
cetis Sed q̄ sanctā ecclāz hīt tractare decēs est. vt eē sint sancti
vt patet de ose. di. ij. tubo. pter quod dīs precepit ommbz sa
cerdotibz Leui. xx. Sanctificamini sancti estote q̄m ego sanct?
sum dīs deus vr̄. Et iō Hiero. in epla ad pāmachium et mar
cellum inquit Oportet nos clericatus honore non abuti. sed di
ligenti cūstodia mandatoz hoc eē qđ eē videmur Omnia eīm ist
gmia clericorum virtutes in nob repītant p̄dicāt vtutes clamāt
℣ Clamat corona pauptatē. vestis honestatē. status puritatē
cultus castitatē. p̄fessio humilitatē. exemptō religionē. officiuz

deuotōm·studiū cōtemplatōm Et ideo nisi virtutibo polleamus
tota vita mā mendaciū est·et ymago deformis·q; mentitur ca
put·mentitur habitus·mentitē status·mentitur cultus·mentit
ꝓfessio·mentitur exēptō·mentitur officiū·mentitē et studiū·ve
per hꝫ nos sumus clericus pictus clericus mentitus·hꝫ ille Dico
terō q; sacerdotes dñt honorari ꝓpter nrām vtilitatē·et eorum
ptātem Nam in curiis dñoꝝ potētior et vtilior solet p alijs ho
norari sicut habet Gen·xlj·de ioseph q̄ secūdus p̄ rege ma ri
catius pharaonis in tota terra egipti ab oibo·ymo ec a fratri
bo honoratus et adoratus est Sic etiā sacerdotes vicarij summi re
gis·q̄bo dñs nr̄ ptātem tribuit ligandi et soluendi·etiam claue
regm celoꝝ vt aperiant vel claudant·honorari dñt ab ōnibus
Vnde sicut hodie habet in euangelio dñs petro et suis succesoribo hanc ptātē cōmisit dicēs Quecūq; ligaueritis sup terrā·erūt
ligata et in celo·et q̄cūq; solueritis sup terrā erunt soluta et in ce
lo Mag̃ igitur hꝫ vtilitas est ꝓlo xp̄iano hr̄ē tales secū in terra·
hñtes ptātē ligandi et soluendi·potentes aperire et claudere ce
lum Sed q̄ris an illa ptās sit eq̄lis in ommbo sacerdotibo
Dico vt colligitur ex dictis dñi bonauen·in nj·sup mgrīm sen·
di·xix·ar ij·q ij·q; ptās illa p̄t dupl̄r cōsiderari·vel q̄ntū ad
sentiā vel q̄ntū ad vsū·si p̄mum radicalit est in anima sicut ca
racter ipressus in ordinatione·et eq̄lis est in ommbo sacerdo
bus et q̄libet fm hanc est alteri equalis papa eps siue simplex·
Et ideo xcij·di·legimus·vbicūq; fuerit eps siue rome siue ravē
bio·siue constantinopoli·siue regio·siue alexandrie·ciusdē me
riti est et sacerdocij Aliō° possumus loqui quantum ad vsum·et
hoc mō requritur autoritas iurisdictōis Neo em̄ potest alium
ligare aut iudicare·nisi qui iudex eius constituitur ab eo q̄ po
test Cum em̄ sacerdos fuerit a ꝓlo electus·et ab epo siue abba
te ordinatus siue cōfirmatus adq̄rit iurisdictōm Et ideo iurisdi
ctio est tanq̄ vis motiua ipsius clauis ptātis·hac āt deficiēte q̄
clauem moueat et si assit clauis nunq̄ aperit·q si amittitur hoc
iurisdictō cessat etiam clauis execuō Et fm hoc q̄ntum ad iurisdictōis administratōm dicā est·q; papa ordinatōe diuina pre
latus est ommbo epis·postea eps alijs sacerdotibus Ter
magnum ē etiam et honore dignum esse familiarem imperato
ris aliquem potens intrare et loq̄ cum domino et iram eius placa
re· Sic sacerdos in curia dei ē familiaris potens deo loqui p sua
am orationem et eius irā placare et ꝓlo pacem impetrare· Si
aut figuratur Exod·xxxij·in Moyse·q̄ duz filij israhel peccassent

adorando vitulū conflatile ymolantes hostias · loqnte dño ad
moysen di · Vade descende peccaut pplus tuus Dimitte me vt ira
scatur furor meꝰ cōtra eos vt deleā eos · rogabat ipse p pplo et
placatus ē dñs · ne faceret malū qđ locutus fuerat aduersus po
pulū · qre dr j qj · ipsi · q sacdotes ipsi q̄ p pplo interpellant pec
cata populi comedunt qr suis pāb⁹ ea delent atq; cōsumūt Ite
maximum est et dignissimū · sacerdotē posse creatorē creare · et
p hūana salute deo prī ymolare a offerre Quare oī honore dig
sunt · nec detrahendi sunt · sicut dicit theleſphorus papa vj · q j ·
Sacerdotes q̄ pprio ore corpꝰ dñi cōficiunt ab omnib⁹ sunt obe
diendi a timendi · ñ dilacerādi aut detrahendi · qr a qb⁹ se domi
pplꝰ benedicī · saluari aut instrui cupit · nullatenꝰ eos arguē dz
Ad hꝰ em b-Gre · hortabatur mauricīū imperatorē ad debitā reue
rentiā mīstris ecclie in li · v · regīstri sic dicēs Non indignetur im
qr sacerdotib⁹ dñs meus ꝫ excellenti cōsideratōe pp̄ eum cꝰ sui
sunt · ita eis dñetur vt debitā reuerentiam impendat · qr illi ali
qñ in diuinis eloquijs dj et bñ angeli noiantur Cōtra
hꝰ faciunt detrahentes eoꝝ famaz suis detractōnib⁹ · qđ tamen
valde cōe est · hz grauissimū pctm̄ mortale sit Dñ cōstantin⁹ ipa
tor dicit vt hētur xc vj · di · c · in scripturis Si de dñi sacerdotib⁹ q̄
cure prēs aiaz dicunt aliqđ cōtigerit vos audire · qđ cōfusionē
pijs mentib⁹ ingerat · ñ infrumtū · i · inuerecundū ꝫ pudoratos fi
lios noe imitātes · priam de reliq̄ verecundiam cōtegatis Et pre
misit ibidē vere · si pprijs oculꝰ vidisse sacerdotē dei aut aliquē eo
rum q̄ monastico habitu circūamicti sunt peccātē · clamdē meā
expīcatē et cooperiē eum · ne ab aliq̄ videretur xc · ſ

¶ Tercia ps in qua ondit̄ · qp ñ solum ex cha
ritate debemus corrigere et correctōnib⁹ humilit̄ obedire ꝫ etiā
demus ad bona cōsentire Moralit̄ cōsensū duoꝝ informamur de
virtute obedie · q̄ cōsistit in cōsensu maioris et inferioris Dic̄ ve
gen⁹ de re militari · qp nichil magis ad victoriam p deſt q̄ mon
tis obtēperare superiorū Monita āt ea sūt q̄ fieri pñt in bello · per
tria sig̃ s · per signum vocale vt sunt mandata superiorꝝ · semuo
cale vt tuba vel cornu mutū · vt vexilla et sig̃ armoꝝ Sic in bel
lo cōtra dyaboluz dēmus obtemperare monitis signis vocalib⁹
s · mandatis verbalit̄ datis · qr mandat nob⁹ dominus noster vt
obediamus et consentiamus superioribus dicens Ad hēb · xiij Obe
dite pp̄ositis vestris et subiacete eis Et Math · xxiij · Quecunqz
dixerint vob⁹ facte Nam vt habetur ff · de re mili · l · militū Qui

mandata ꝓncipū ñ ſeruāt capite eſt puniend⁹. etiā ſi rē bēne geſ
ſerit Dic etiā pena eterna eſt puniendus. q̄ inobediens ē. q. pec
cat mortalit̄ xj. q. iij. q̄ reſiſtit et ſe. Signuocale ſignū ſut emigmata
ꝓphaz. a figuraz Nā adā ſtatī vt creat⁹ ē. ꝓcepto obedie fuit
āſtruct⁹ Gen. ij. Noe archā faciendo et intrando ſaluatus eſt a
diluuio Gen. vii. Abraham filiū deo ỹmolando. pī multaz gē
cium vocatus eſt. Gen. xxij. Loth angelo obediendo reedēs a
ſodoma ab incēdio liberatus eſt Gen. xix. Signum mutū ſunt
exempla creaturarū Dicit Amb. q̄ apes q̄ legibꝰ regī apū ñ obē
perant occidunt O Mare naturaliter obedit influenae cēli
planeta firmamento Sic in oī genere rez de⁹ cōſtituit aliqs ſu
periores et excellentiores quibꝰ obedire voluit Sed illa obedien
cia ꝓfiſtit in triplici ſubiectiuo conſenſu ſ.

Inferioris ad ſuperiorē Debet nanq; ꝓmouerus obedientia
Sensualitatis ad rōem minoꝝ ſiue inferioꝝ. p cōſenſū humili
rōnis ad ſuum creatorē ter ſuperiori cedere et ei obedire iux
illud moral' docto. cathonis Cede maiori. Eſt em virtus obedi
tā magna q̄ ſemper merita cumulat et augmentat. hoiem nobi
litat et dignificat. et etiam de vita eterna certificat. pz primuz Pā
p illam virtutē ſe exercens. nullum momētū temporis ſine meri
to trāſit. ſicut b. fran. Q̄z verus obediens ſp meretur Unde tan
tum eſt meritum obedientie q̄ in caſu aliquis actualem dei dile
ctōm et cōtemplatōm tenetur dimittere. et ſuperiori obedire. po
natur em q̄ aliquis qui vouit obedientiam ſit in actuali cōtem
platōe. et prelatus ſuus precipiat ſibi. q̄ vadat ad aliquez aliū
locum opera exteriora exercēdo. tenetur ſibi obedire et dimittere
illam actualem cōtemplatōm Ex q̄ pz q̄ meritū obedie ē maxi
mum cui tā magnum correndet premiū Sicut habetur Gen. xxij
q̄ deus precepit abrahe vt ỹmolaret filiū ſuum et abrahā obe
diens fuit voci eius ꝓpter qđ deus dixit ſibi In ſemine tuo
benedicentur omnes gentes multiplicabo ſemē
tuum ſicut ſtellas celi et ſicut arenam maris Et iterum Ego pro
tector tuus et merces tua magna nimis P Item dicebant
ſenes q̄ nichil ſic deus q̄rit ab hijs q̄ primicias habent cōuerſa
tōnis q̄ obedie laborē Vñ ſeculatis quidam relinquens ſeculū
venit ad heremum adducens ſecū vnicum filium. et venit ad ab
batem quem inuenit in piſtrino. et videns eum abbas venientē
ſalutauit eum. et videns puerum. dixit ad patrem Amas eum.
Et ille dixit Etiam. rurſum dixit ei. oīno diligis eum. rñdit chā
Hoc audiens abbas dixit. Tolle ergo eum ſi diligis eū. et mit
te in furnū. ſic modo cū ardet furnus. et tenens pater filium ſuū

iactauit eū in furno ardenti. statim autē factus est furnus velut
vos. ex q̄ readquisiuit gloriam q̄ meritum obedientie. et magnū
premium sicut abrahaz ℣ Sed diceres forte concedo q̄ hō
merito maiori s. deo debeat in omnibo obedire ꝫ nō videtur quare
homo hominē debeat obedire. cū deus hoiem cōditū ad ymagi-
nē. nō constituit super hominem. ꝫ super bestias terre dicēs. do-
minamī piscibo maris. volatilibo cēli et vniuersis bestijs Gen. j.
Quod etiam patuit vt dicit Aug. in primis parentibo et maxie
patriarchis. qui potius fuerunt rectores pecudū q̄ hominum. et
primi et antiqui patres q̄ soli deo debebant eē subditi. neq̄ q̄ abu
tebantur a domino cōcessa libertate. sed in omni honestate mo-
rum creatori omniuz seruiebant ℟. q̄ nunc per abrupta vicioz
homines defluentes. vix etiam sub durissima seruitute possunt
a vicijs cohiberi Vnde peccantibo filijs israhel in Deut. xxviij or
cōmando Deo eos q̄ non seruieris dño deo tuo in gaudio et le
titia cordis tui Propter rerum omnium abundantiam. seruies inimi
co tuo in fame et siti et ariditate. et rerum omniuz penuria et im-
ponam iugum ferreum super ceruicē tuam Audi ergo q̄d dicit
est et minas tāti iudicis vereatis Sicut em̄ dicit Aug. michil interē
sub cuius imperio homo seruiat moriturus. dummō ille qui im-
perat ad iniqua non cogat Felicius em̄ seruitur homini q̄ libidi
ni Considera xp̄m dei filium de ipsa maiestate superna ad nrām
miseriaz descendisse. et subdi parentibo voluit. hoc vos q̄ estis
sub obediencia considerare debetis p̄cipem salutis nostre ihesum
non remisse. vt voluntatē suam faceret. ꝫ patris. ac per hoc pa-
tri obediens vsq̄z ad mortem. non liberas manus nec pedes. ꝫ
affixos cruci corpusq̄z sacrū immobile. ꝫ solū os liberū ad oranduz
habuisse monstratur. et cor ad diligendum. nequaq̄ igit̄ huus
eius ē q̄ talē fic passum nō vult talē imitari liberas g̃ manz ad fa
ciendū. liberos pedes ad ābulandū nō habeb. sed totū corpus cum
xp̄o affixum p̄ñie cruci. sola tibi lingua ad orandū laudandum
et cōfitendum. et cor ad diligendum tibi liberum remanebit. e-
Secundo hō per sensualitatē debet obedire et dissentiē rationi Nā
sicut experitur domū male habere cum ancilla dñatur Qua puer
xxx. Per ea mouet terra. et q̄rtum q̄s non p̄t sustinere. p huum
cum regnauerit. per stultum cum saturatus fuerit ābo. i. mebria
tus vino per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assu-
pta et per ancillam cum heres fuerit domine sue Et hoc quartuz
plus ponderat. quia cum ancilla fuerit heres domine sue. erit a-
mata et honorata sicut domina. et ipsa domina repudiatur ab

ea ficut habemus gen. xvj. sententialiter. q abraha habuit vxo honestam nomine Sara. q sterilis erat. que cum vidisset q ipa set habere filium naturaliter. nec bonum esse q tā sanct homo sicut abraham fuit careret ple de corpore suo. ancillam suam mine agar vxori sibi ex deuotōe tradidit dicens. ingredere ad ancillam meā. si forte saltem suscipiam ex illa filios. vt q non possum habere filios naturales. saltē habeam p adoptōm Agar vt dicunt hebrei fuit filia regis egipti vna de vxoribus pharaonis q videns sanctitatē sare cum esset in domo regis. quō pharao domus eius flagellatus fuerat a dño pter ipsam. dixit in cor de suo. q melius esset filie sue agar. q fuiret saray. tanq ancilla q si remaneret in magno honore in domo paterna. et ideo tra didit eam saray tanq ancillam. quam ancillam abraha de cōsen su vxoris accepit non cā libidinis. sed amore plis. q agar anci la ly esset prius bona et deuota puella. postq cōuncta fuit abra he in matrimonium. et vidit se cōcepisse ab eo. estimauit q om nia bona promissa semini abrahe oplerentur in sua pie. et ex hos rupit in quandam elatōm et despexit dnam suam. tanq a di uino pmisso repudiatam. Quā cōsiderans saray. q abraham mis dissimulabat iniuriam sibi factam. dixit ei Iniquus mq agis contra me. et ille statim adquiescens ratōi. dixit. ancilla tua in manu tua est. i. in potestate tua ad castigandum et humiliandum fac tibi sicut videtur. castigante igitur eam saray. fugā iniit versus terrā egipti vnde erat Moraliter abraham est homo. q reuera habet vxorem et ancillam q. s. sara vxor sua signat ani mā. agar vero ancilla sensualitatem. sara igitur anima de se ste rilis videtur. q per se nichil videtur posse operari. nec ptum ca iuscunq operis boni generare cum non habeat organa. et ideo oz q ancillā pmoueat. q sibi filium boni operis pducat. Cū igit sensualitas sic dissa libertati fuerit. et voluntatē q si vir. ad se al lexerit per appetitū animalem. et in suis occasiombus spreta ratō ne sic pdnetur. male stat in regno aie et in pturbatōe et cōmo tōe totius familie potencia. Oz ergo vō oqueri. et hominem in ducere ad huiōi iniurie vindictam. q vna cū rōe castigare et huili are dnt carnalitatē. vt cōsentiat et seruiat rōni Gal. iij. Eyce ancillam et filiū eius. n tm erit heres filius ancille cū filio libere

Ex hō oz p rōnem deo cōsentire. et totā ppriam voluntatē ei subycere Nā sm Anſ. de similitudinibus. ppria voluntas deo cōuenit. Quid? em deus q̄cq̄d vult oz velle ppa volūtate. ita et aliā quam sequitur n habeat sup se Cū igit hō vult aliq̄d per

ppria voluntatē. deo aufert ąſi ſuaz coronā. Sicut em̄ corona ſo
li regi cōpetit. ſic ppria voluntas dei fōs ē et origo totius bonita
tis et bonī. ita ppria voluntas hois ē exordiū oīs mali. Vñ Anſ
aſſimilat ppriam voluntatē ẏbe venenoſe. quam ądam medicus
peritiſſim? ſuis pntibo interdixit. cōminans q; ſi ex ea comede
rent leprōſi effecti mox interirēt. at illi preceptis eius obedire no
lebant. et herbas comedētes leprōſi effecti. leproſoſqz filios genu
erunt. atqz vt medicus cōminatus fuerat mortui ſunt. Quoz ſi
liq; patres ſuos agnouerunt herba illa infirmatos fuiſſe a mor
tuos. eandē tñ herbā ſuper oēs diligunt. indeqz ąbos ſuos cōdi
unt. maneqz ſurgentes ex eadē q̄ſi p medicamēto acąpiūt. Vñ ſ
q̄ ſint dēmtes. oīs q̄ audit adūtere pt. ſ ñ minus dementātur
q̄ ppa voluntate vtunt. Ipſa ei herba dyaboli venenoſa. omnibo
ea vtentibo ē et peſtifera. Hanc de? pmis pntibo interdixit. et tñ
ex ea comederunt. leprōſi facti ſunt et de paradiſo expulſi. Et
ex ąbo omnibo pz. q; ppria voluntas dz ocądi merito vt hō va
leat ſm voluntatē dei viuere. dicēdo fiat voluntas tua. Vñ Bern
Bonus obediens dat ſuū velle ſuuz nolle. vt poſſit dicēre cū pphe
ta. Paratū cor meū de? Que oblatō ẏr magī deo gīta. q; q̄cunqz a
lius eſt. qđ hō dare deo pt. dat em̄ arborez cū fructibo ſre. Obe
diencia victimis iure ppōnitur. qz p victimis aliena caro. p obedi
enciā vero voluntas ppa mactatur. vnſ. q j. ſciendū. Ex ąbo oclu
dit Anſ. q; opus meritorium factū ex voto. magī ē meritoriū q;
ſi fieret ſine voto. Ex q̄ ſequitur ſicut ibi pbat Anſ. q; magī eſt ſpes
monacho profeſſo. Et ponit ſiłitudinē: duo ſūt ąqz vnus vouet ñ
facere cōtra deum. et ſecundus ñ vouet et vt̄qz delinquit. Dicit
Anſ. q; deus p̄muz iudicat. poſtq; perfecte pemtet. tanq; ſuum a
ñ alienū. et acąpiet de? vindictam de eo tanq; de ſuo. Secundum
at iudicat duri? dicens. Ideo noluiſti mihi fidelitatē pmittere. vt
poſſis cōtra me liberius peccare. et g; ego cōtra te. ñ vt erga me
um ſ vt aduerſū alienum agam. totumqz erit mei iuris. vſque
ad quadrantem nouiſſimum. Sic ergo deus interpretatur profeſſum et non profeſſum iudicat. non ſolum autem profeſſum mi
nus iudicat non profeſſo ſed etiam quolibet layco. Profeſſus em̄
maiorem miſericordiam conſequetur ſi pemteat. et ſi non maio
rem damnationem ſuſtinebit. Et ſi dixeris. q; deus iuſte pt dice
re vouentī. Perue nequam tu quanto michi eras familiarior.
tanto es inhabilior. Poteſt ille reſpondere. Domine verum eſt qđ
dicis. q; diu pemtere nolui. ſed poſtquam pemteo meqz ipſum

in emendatōz trādō nūnq̄ petis illo pati debeo · q̄ nec id quod habet tibi totū dare vult p satisfactōe sui delicti · reseruās igitur sibi ꝓpriā voluntatē · facit sicut q̄dam pauper de q̄ narrat Bern. q̄dam p clamatōe di · Q̄ in quadam ciuitate fuerunt due legez quaz prima talis erat · q̄ quicunq; sponte damnum fecit · reddere quadruplum · qui autem non sponte sed preter intentōz reddere simplum Secunda q̄ damnū illati fit actō Accidit casu in ista ciuitate q̄ diues ꝑpotens et diues morabatur iuxta pauperem · q̄ iuxta domum suam habebat arborem q̄ multum nocebat diuiti impediendo ingressum domus et claritatem eius · cogabat diues personalit̄ · vt ipsam arborem succideret et eam sibi venderet · pauper elatus noluit et semper diuiti nocere voluit · Q̄ uod videns diues cogitauit q̄ sm legez euaderet et quadam nocte arborem succendit · et q̄ domus ꝓpe illam arborem erat · ignis de arbore cecidit et pauperis domunculam cum omnibus bonis combussit Q̄ uod videns pauper cōtra diuitem coram iudice conquestus est Diues autem respondit Arbor michi nocuit et ideo sponte eam succendi volo reddere quadruplum. domus autem preter meam intentionem combusta est et ideo reddam simplum Et iudicatum est q̄ iuxta legem faceret Diues est deus · pauper homo · arbor propria voluntas · que nocet diuiti impediendo ingressum celi · et crudelitatez claritatis eius minuendo Hanc voluntatem petit deus sibi dare p felicitate eterna · sed hoc homō pauper a elatus recusat · succenditur igitur a deo duz anima traditur flammis eternalibo inferni · et quia corpus iungetur post iudicium anime etiam totaliter crematibitur et eternaliter · quare dicunt aliqui · q̄ in inferno michil magis q̄ ꝓpria voluntas ardebit Bern · Tolle ꝓpriam voluntatem et infernus non erit Cum igitur tunc pauper damnatus cōquerit de damnatione sua · q̄ michi semper nocuisti et restitisti ꝓpria voluntate sponte succendi eam · et ideo reddam tibi quadruplum · omne malum et omnia tormenta Apo · xviij · quantum glorificauit se et in delicijs fuit tantū date ei tormentū et luctū

Feria quarta post Oculi

Accesserunt ad iheſum ab hieroſolimis scribe et pharisei dicētes · quare discipuli tui trāsgrediuntur traditiones seniorum Math · xv

Videmus q̄ obligatus ad solidum soluendum · satisfacit cum donat libram quod est maius Dicit etiam habenti

in ſimili exemplu. extra de vo. et vo. tẽ. c. ſcripture. ꝙ qui dẽ obligatur ex voto ad aliquod obſequium temporale puta pere grinatõis vel ieiunij. vel alterius operis pietatis. tenetur illud reddere. ſi autem cõmutat illud in melius. non frangit votum. Vnde accidit caſus. ꝙ quidam vouit viſitare ſepulcrum dominj cum. et mutando propoſitum factus eſt monachus. ſuper quo quefitum fuit a papa an ſit reus voti fracti ꝛc. in hec verba. fracti voti non aliquatenus habetur. qui temporale obſequiu in perpetuam noſcitur religionis obſeruandam cõmutare Sic e tiam tranſgreſſor precepti non eſt. qui huius ad ſuiaz et ad me liorem ptem obſeruat et non ad litteram Vnde C. de legatibus l. p. l. non dubium Non dubium eſt in legẽ cõmittere eum qui verba legis amplexus. contra legẽ mtis voluntatem nec penas inſertas legibo euitabit q̃ ſe cõtra iuris sentẽciã ſeua ꝓgatiua fraudulenter excuſat ℣ Ad ꝓpoſitum phariſei et iudei a pa tribo quandã traditõm ſiue legem receperunt que reſtringebat eos ad lotõnem manuum quando ad menſã accedebant. q̃ ꝑm aliquos non ſemel in pncipio. ſed ꝑm multitudinem ſeculoruz ſepius fiebat Et illud ſtatuerunt propter verbum yſa. j. dicẽtis lauami et mundi eſtote. inſinuans et mandans lotõm aiaruz et ñ corpoz. Phariſei autẽ et ſcribe ſuam hꝫ ſtatuti trahebãt ad quandam ſuperſticioſa falſitatẽ. dicentes huiõi lotõm valere ad ſpualem mundiciam. quod cognoſcentes diſcipuli volebant tra here ꝓpm a tali ſuperſtitioſa falſitate. non lauabant manus. ꝫ iuxta rectam ſuiam aiaz Et ideo phariſei reprehendẽdo eos. di cunt xpo quare ꝛc. ℣ Querit̃ an conſuetudo ſtatuta cõmunitatum ſiue leges humane ſemper obligent in foro cõ ſcientie ꝛc. a doc. ꝙ ſi ſint iuſte facta ſemper obligant alit nõ Ad hoc autem vt ſint iuſta. dñt hrẽ illa Primo ꝙ non ſint cõ tra libertatem eccleſiaſticã. q. vt ſic cõditores et ſeruitores fac entes et ꝓſentientes ſũt ipſo facto excõicati. ex de ſen. ex. noue rit Vel honorius terci? excõicat omnes q̃ de cetero ſuam fecerit ſtatuta edita. et conſuetudines introductas ꝓtra eccleſie libtatẽ niſi fecerint ãmouere Et eã excõicat ſtatutarios a ſcptores ſtatu toz ipſoz necnon et ptates. rectores. consules. et cõſiliarios lo toz. vbi huiõi ſtatuta et cõſuetudines edite fuerint vel ſeruate. Ibi em dr pchdolor ꝙ i diuerſ mundi ptibo cõſules ciuitatũ et rectores. necnon et alij qui poteſtatez hrẽ vicent. tot onera fre quenter ponunt eccleſijs. vt deterioris cõditõis factũ ſb eis sa cerdotũ videat. ꝙ ſub pharaone fuerũt. q̃ diuine legi noticiã nõ

Habuit Iste q̄dem ommibꝫ alijs nationibꝫ seruitutī subactis ſi
cerdotes et possessiones eorum in prīstina libertate dimisit. et d
publico eis alimoniam mīstrauit Ipsi vero onera sua ferevniuer
sa īponunt ecclesijs. et tot angarijs et theolonijs et exactōnibꝫ
eā affligunt vt totū eis q̄d Hieremias deplorat cōpetere vide
tur dī. p̄nceps puincaar. facta est sub ẽbuto Contra q̄d mandat
Gre. tertiꝰ ex de emu. ec. ñ mīꝰ sub anathematis districtōne
ne de cetero talia fiant Isa. x. Ve q̄ cōdunt leges iniq̄s et scribẽ
tes iniustitiā scripserunt. vt opprimerent in iudicio paupem. et
facerent cāe hūilitū ppli mei. q̄d facietis in die visitatōnis et cala
mitatis de longe venientis. ad cꝫ fugietis auxilīū. et vbi delinq̄s
tis gl'iam vrām. Cauete igit ne inuenemī sub vinculo. et ī mī
fectis ſ. demonibꝫ cadatis Illud enī pcīm ẽ tā gue q̄ ẽ casus ref
uatus dño pape ipso facto. q̄d tñ mīme curatur. nec cōfitet nec
cōtritur. et q̄d ex corruptela mōbilibꝫ et generalit ppetratur
nullꝰ credit in spāli ñ facto hrē cum Decīdo q̄ ordinē ad bo
nū finē. vtpote ppt bonū cōe. et ñ ppt bonū puatū. alias statu
ta ñ obligant Tercio q̄ talia sint in se iusta. q̄ aliq̄n aliq̄d ẽ vti
le reipblice. quod tñ in se ñ est iustum Sicut hrē peccāmam ẽ vti
le reipblice. et tñ lex statutū vel cōsuetudo possit esse et fieri. q̄
bo malo modo cōgregaretur. vtpote grauando clericos paupe
res viduas et orphanos. et sic de alijs. talia q̄ sunt iniusta non
obligant. sed eius oppositū Quarto vt fiat ab habente potestā
tem Nam si cōditor legū non hꝫ potestatē. statuta sua non obli
gant. q̄ tali statuenti dicā pt vt dictū fuit Nopi Ero. ī. quis te
cōstituit p̄nāpē sup nos. quinto vt ex fama sint iusta. et hꝫ vt
fm pporcōm onera et honores diuidātur quo ad multitudinē
tunc obligant aliter ñ Sexto q̄ ñ sint cōtra ius diuinū et a deo
ordinatū: cōtra sacre scripture precepta in decalogo specialit cō
tenta Septimo q̄ ñ sit cōtra ius naturale. et veritatem et rationē
aliter non obligant Vnde si aliqua fiant vel statuantur cōtra
illa predicta. sunt refutanda. nec obligant aliquem mī statuan
tur ad penam eternam Quantū i gīt ad pcessum et continu
ationem hui dictum est de correctione fraternali et obediēnāa. et
hodie de subiectione filiali et puerorum ad pentes reuerenāa. et
sunt tres ptes littere.

In prima notatur iudeoꝝ cōfutiua cecitas in principio

In secunda eorum expressiua falsitas. ibi omnis plantatio quā
non et cetera

In tcō dictoꝝ instructiua veritas ibi adhuc et vos ñ

Quantū ad primā ptē est sciendū ꝙ iudices ordinarii. de qbo ꝓus dcm est. mœtuo moyse inualescente mtu
stica. statuerunt aliq̄ ptinencia ad regim ppli. sub pœpto tanq̄ necessaria. aliq̄ vero sub mortōe tanq̄ decēcia et honesta. de qbus
honestis erat ec illud vnū qđ ꝫ tangit. ꝙ s. accedētes ad mensa lauarēt manꝰ qđ discipuli ñ faciebant. ñ ꝙ loto manuū q̄ ad ho
nestatē faciebat esse mala. vel ꝙ ipsi obmittēdo bñfacerent vt fa
ciat ad honestatē. ꝫ bñfacerēt obmittendo ppt superstitōz quā ipsi
pharisei intēdebāt. iō reprehendunt discipulos q̄si trāsgressores
leg̃. ꝫ xps q̄si clauo clauū retūdēdo. rndit. Q. m transgredit mā
datū dei ppt mandatū hoīs. ē mag̃ accusandꝰ nec ꝑdoneꝰ alios
acusare. ꝫ vos scribe et pharisei estis hypocrite. rc. Q. āt mior sit
vra s. illa. vos transgredimi pcepta dei ppt mandatū hoīs. pz
ꝙ docuistis filios dicere pntibo suis. Vota mea et oblatōs mee
sacerdotibo fce plꝰ ꝑsunt pntibo q̄ si eis darent. ꝙ sic ꝑsūt aie.
et tūc corpori q̄si filij dicūt pri et mri. Aliꝰ ē deo offerre q̄ vob
in necitatibo subuenire. ꝙ tal oblatō aiabo vris et nris ꝑdest. et
tūc tm̄ corpib ꝑdesse. Ex ꝫ ei pntes paupes fiebāt. et ita ir ritū
festis mandatū dei. Ero. xx. Honora prem et mam ꝙ honor ñ
solū in tenerēcia ꝫ ec corpm subuentōe cōsistit. Et hec vult hra. Au
nꝰ qđ q̄cq̄ rc. Postea obiurgat eos de callida simulatōe oñdēs
eos aliud hre in corde et aliud i ore io ñ ec dignos acusare. sic
transgredientes mandatū dei. ñ dñt alios acusare. ꝫ vos pbei
estis huoi. igit mior pbat ꝙ qđ ore dicitis. corde ñ pbatis. Et
ꝙ estis illi de qbo Isa. dicit ppls ꝫ labijs me honorat. corāt eoz
longe rc. B. Moraliter est notādū ꝙ rōm ꝺsonū ē. ꝙ illis bñ
quamus. a qbo ec multa recepimus bō. Nā ꝼm pbm naturaliter
qslibet animal diligit suū bñfactorē. eum honorat et reueren
ter tractat. Nā vt hr ff. de obsequijs prōm. psona sp sancta. i.
honoranda ꝺz videri libro et filio. persona patris aut prōm sep
facta videri ꝺz ff. de obsequijs libroz. le. libo. Et igit libi siue ꝫ
ui. ꝙ manumittunt a prōmis siue a dnis suis. tenent eis sp ꝺus
renā et obsequm ꝑstare q̄ cōsistunt in alendo. si paupes sūt in
firmitate. de obse. prōm ꝑstandis l. ec liberis. Dñ si ꝺus dona
tus libtat ꝓmoueat ad sacer dociū. et postea acusetur epo. ꝙ
nolit domino suo horas canonicas psallere. degradari ꝺz. Extra
de ser. non ordinan. nullus. Q. uod intelligitur ꝼm Bernh. quā
do enim ipsum sub hac condicione manumisit vt ei psalleret

Contra Inn. di. q̄aūq; &c. q illi in quibo patronus aliqs obseq̄
um retinet non sunt ordinandi &c. illud intelligitur s obsequio
temporali s. vt det votum equum vel huiōi. tale ñ potest retine
ri in eo qui manumittitur ad ordines. obsequium autem spiri
tuale vt oret pro eo. celebret missas et huiōi potest bñ retineri
¶ Cum igitur quilibet seruus teneatur obsequium prestare
domino ꝓpter beneficium sibi factum. multoplus filius vel filia
parentibus qui eis multa beneficia contulerunt Unde pbus viij.
ethi. Filij parentibus suis non possunt reddere equiualens. quia
tria nobilissima dona ab eis receperunt s. esse. nutrimentum et
doctrinā Debemus igitur honorare patronos nostros naturales

Honore reuerencie propter esse originis
Honore beneficencie propter nutrimtuēm necessitatis
Honore obediencie propter nutrimentum probitatis.

Primo dēm? honorare pntes et eos reuerēt tractare. q: ab eis
accepim? eē et originē. Nā q̄ vilissimā aliq̄ tumcā vel camisiam
ab altero accipet datorē pl? alijs diligeret et honoraret. Multo
magꝭ ples pntes a q̄bo nobilissimā naturā accepit Ecclī. Honora
prēm tuū et gemit? matis tue ñ obliuiscaris. meñto miñ ꝑ ipsos
gemitus fuisses ñ natus esses Iste honor reuerencie cōsistit in af
fāi et in effectu In affectu diligendo pntes. et timendo offensā
eoꝝ ex amore. Unde Hiero. de honorandis parentibo. ꝓbeatur pa
rentibo mixta formido In effectu assurgendo caput inclinando.
et huiōi. vo. xiij Cui honorē glo. reddite honorez Debēdo
dñt pntes honorari honore beneficencie. q cōsistit in tribo Pri
mo in solatō verboꝝ. Hiero. de honorādis pntibo Nemo aspe
ris verb patrem ledat. hec filiorꝝ ora loquantur quod parentes
delectant audire. quod heu pauci filij faciunt sed parentes mal
verb tractant et eis enormiter maledicunt Hij sunt filij ire dā
natōnis Exo. xx. Qui maledixerit patri vel matri morte mora
tur Secundo honor beneficencie consistit in seruicio Eccī. iij. q
timet deum honorat parentes q. d. fuiet eis q̄ eum genuerunt.
Nā coruus qñ ex senio deplumatur. pulli q alij corui pennis su
is et alis eos vestiunt Elephas etiam senio grauatus appodiā
te se ad arborem fractū vel debilē cadens clamat ad q? voce iu
uenes elephantes adcurrūt. et eū de terra tollūt. Sic eē pueri pa
rētes ḡuatis senio dñt iuuare. qs heu alīq̄ modicū curāt. ymo pa
rētes vberibo truādant. q̄s pñt parētes q̄si spurios expellē. et e
os exhēditare ꝓpt huiōi iurias. vt &c. Nu. vt cū de appellatōibo
ꝙ ꝑscit. s. cās coll. xiij. Eccī. iij. Fili suscipe senectutē patris tui

et ne ẽtristes eũ in vita tua ¶ Tercõ honor ꝛc̃ · ꝓfistit i ex
hibitõe et mĩstratõe necãion. victus et vestitutus ¶ cũ. inj. Ho
nora prẽm et mrẽm q supuenet tibi bñdictõ tua Dñ pulli ꝯcom
ãũ diligunt suos pentes · et q̃diu eos in iuuentute nutꝛerũt tã
diu eẽ in senio eos suscipiunt et foiient Sic etiam filij ísrl prẽm
suũ et mrẽm in senectute fouebant vt dr genñ · xlij · Sed heu tal
videtur hodie inter pntes et filios esse ĩgtitudo qual int rabi
dos canes · q̃diu eĩ catuli de lacte matꝛis viuũt diligunt mrẽm
fibiq; adherent. ꝫ q̃nto sunt maiores et hñt acutos dentes et
pñt mel ossa ꝯrodere sicut pr̃ et mr̃ · si os ꝓpiatur ad medium
vt illud arripiant festinant · nunc infilũt nec plꝰ pcunt parenti
bo q̃ alijs pmo ꝓposse pati sunt pugꝛe Sic multi sũt filꝛes q dum
sunt in ptate pntũ et vtuunt de bonis eoꝝ eos diligunt et hono
rant ¶ Si at cõtingit pentes redigꝛe bonis ad manꝰ filioꝝ
et filiarũ cõtũelia afficiunt De talibo dr Mich · vj. Filius cõtũeliã
facit patri suo · et filia cõsurget aduersus mrẽm suã Dñ ferẽ q̃ q
dã pfamilias totã hereditatẽ dimisit filio suo · filius vero q̃ prĩ
multa bñficia ꝓmisit factuꝝ · dum bõ in mambo habuit · primo
patrẽ ad camerã ꝓpriam locauit · ꝫ senescente prĩ · in camera euꝝ
sustinere nolens · de camera eiecit · et exꝛ vetro ostiũ aule sibi lcm
pauuit Aduemente igitur hyeme dum frigꝰ mualuit · fine tegi
mento iacẽs · rogauit puerũ filij sui vt prẽm et filiũ suũ rogaret
vt pannũlum aliquẽ sibi cõcederet ad se tegendum · puer vo
vix duas vlnas burruli obtinuit Cum vero alie due vlne supes
sent · puer flendo prẽm rogauit vt sibi illas cõferret Quo que
rente ad quid ita obmixe peteret · rñdit puer · reuera pr̃ seruabo
inquit eas quous q̃ fueris decrepitus sicut nunc est auꝰ meꝰ pr̃
tuus · et tũc eas tibi dabo · nec ãplius a me hẽb q̃ ipse iã a te ob
tinet Ille igit̃ ex puero ꝯrreptus in corde passꝰ · prẽm plꝰ ho
norauit ¶ Tercõ dẽmus honorare pentes · hũilit̃ obedien
do eis Epb · Filij obedite pntibo vris Nã doctna pij pris docto
ris libent̃ suscipiẽ Sic eĩ doctna pntũ q̃ amore ꝯrdiali instru
unt libent̃ suscipi dr a Suari · puer · j. Audi fili mi disciplinã pris
tui · et ne dittas legẽ matꝛis tue · vt addat̃ grã capitũ tuo et torq̃s
collo tuo Dr q̃ritur an iubente prẽ filius teneat̃ exire religionẽ
vt eis subuenat in necãtate cõstitutis ¶ · alex · de ales · et eĩ Ri
de lira sup hunc passũ · q̃ aliter ẽ dõm de isto · q̃ ñ dũ religionẽ
intrauit · et aliter de isto q̃ iã religionẽ intrauit De ꝓmo si videat
pntes in magꝝ necãtate q̃bo p alũ sbuẽre ñ possit · ñ dr religionẽ
intrare · ꝫ tenet̃ obedire et mĩstrare parentibo · maxime si absq;

periculo peccati possit ī seculo remanere Si vero p aliū possit pa
rentibo mīstrari pt fivult religionē intrare Dñs Crīb· exponēs illis
Mat. viij· Ditte mortuos sepelire mortuos suos· dicit q malus
est abducere hoiem a spūalibo· et maxime cū fuerint q mīstrāt
parentū cōpleant Erabant em aliq q cōplere possent illius fil
tis sepulturā Postq vero aliqs iā est m religione pfessus· mor
tuus ē mundo· vñ p spūalē mortē deobligatur mundo a cura mor
pendenda pentibo· sicut ēt deo obligatur per mortē corporalem
Et iō ñ peccat· nec cōtra pceptū facit dei si in clausto remanēat
sub pcepto prelati parentū mīstratione ptermissa Est em fact?
ipotēs ad reddēdū debitū mīsterium absq; pria culpa· dz tam
qntū pt salua ordis sui obedientia satagare vt per se vel per al
um suis parentibo subuematur· si in necitate fuerint cōstituti· Vñ
Hanc necessitatē vix inidere pt aliquis· q̄ diu durat pietas fide
liū Deo timor iste s· ne pentes penuriā et defectū paciant p in
gressum filioz vanus est· Vñ hiero· in epla ad paulū· Nisi tu
possessiunculas tuas caute: et q· pede raptim vendideris ī baby
xps vnde alat pauperes suos

Secunda ps in qua oñditur phariseoz; ex

pressiua falsitas Nam qñ per doctrinā xpi videbant eoz simu
latōm et doctrinā reprobatā· et q̄ non poterant resistere p ratio
nem vel scripturam· ex inundia mouebantur cōtra ipsum ad mo
uendum seditōnem Sed qz veritas doctrine non est dimittēda
pter scandalum. quod procedit ex malicia ipsius scandalisāti·
Unde Greg· Si de veritate scandalum oritur· rectius oritur pmit
titur· q̄ q̄ veritas relinq̄tur Deo sequitur omnis plantatō· i· do
ctrina ab hoie inuenta· q non est legi ipsius dei cōsona eradicabi
tur· qz ī hz firmuz fundamentū et radicē fimite illos q· d· doctri
nam et vitā talium euitate· ceca sunt vero carentes intellectu le
gis· et duces ceoz qz alios excecant suo errore et scandalisant
et ducunt eos ad pricipiū damnatōis eterne Hy Moralitate
hz instruimur ñ multū curare per doctrinam veritatis malos scā
dalisare· hz cauere ne scandalum dem? pximis per opera et dā
nostra mala· qz vt dz Math· xviij· qui scandalisauerit vnum de
pusillis istis mimis· i· simplicibo qui sunt parue virtutis· qui m
me credunt· expedit vt suspendatur mola asinaria in collo eius
et demergatur m profundum maris· quod exponit Nico· de ly
ra Expedit· i· melius esset homim mori corporalit q̄ ex malo
exēplo suo facere alīū ruere in peccatum mortale· qz ex hz meritē

mobe nec̃ernam que grãuior est mobe tẽpali Nec mir q̃ dã-
nũ tpale alicui illato mime·qs q̃si mchil ẽ respũ damm spũalis
pmãeat ipumtũ Sicut em hẽt ex̃ de iiu·et dãno dato c·si q̃s·q
si q̃s aperuerit ãsternã et foderit et ñ operuerit eã·cũ ceciderit bos
vel asin? in cã·dñs ãsterne reddet p̃cũi iumtor Et h̃ est verũ
p̃m glo·si h̃ fcat in publico loco vbi hoies vel iumenta cõsueue-
runt ãbulare·si vero in p̃uato loco vbi ec̃ cõsueuerunt fieri tales
fouee l ãsterne ñ tenet Sic ec̃ dr ff·ad l·acq̃lĩa q̃ q̃ foueas vr
por ceruor capiendorũ cã faciunt·si in uineis fecerunt a ivia
pb̃ca si aliqs malum ibi acciderit·misi p̃us denũciatũ et p̃clama
tũ fuerit obligant̃ satisfacere de dãno·q̃ q̃ occasionẽ damni de
dit·tenet̃ de damno satisfacere ex̃ de mu·et dãno dato Si aũ
pa tua et ff·ad l·cornelĩa michil imest Sic q̃ peccãdo publice fo
ueam fodit ad quã p imitatõm simplices ruunt p scandalũ ille g̃
un̄ peccat·et deo tenet̃ satisfacere de damno aiar istarũ Qua
te dr Mat·xxviij·ve hoi illi p quẽ scandalum venit Nam ex tali
scandalo triplex malum orit̃ s· Primo dico q̃ infirm? corrũpi
Infirmus corrũpitur tur·cũ ex malo qs videt vel iudicat scã
Bonus confunditur dalisat qs ap?·phibet j.corin·vij·cui
Deus ex eo contẽnẽ dicit·peribit infirm? in tua cõscia·frat̃
Propter quẽ xps mortu? ẽ Sic ãt peccãtes in frẽs·cõsciam eor in
firmar pcientes·in xpo peccãt·q̃ propter si esca scandalisat frẽr
meũ n̄ manducabo carnes meẽnũ ne frẽm meũ scandalisẽ Hinc
bern·grauiorẽ ab eo dñs psecutor sustinet·q̃ permõso scanda
li exemplo aias ab eo q̃s redemit auertit·q̃ a iudeo q̃ sanguinẽ
eius fudit Itẽ horendũ pemtus sacrilegium qs etiam ipsorũ fa
nus videtur excedere·q̃ domino manus sacrilegas iiecerunt
q̃ oim aiarũ rex? peccator tenetur·q̃ de sue peruerse vite scanda
lo periclitari videntur·et cor̃ summo iudice reddet de singul̃ ratõ
nem· Sed notandum q̃ scandalum grece dr ruina vel offensio
laõne·et fit q̃n q̃s ad ruinam disponit spiritualem vel dem·vel
factum alterius q̃ntum s·aliq̃s sua ammonitõe vel inductõe·
aut exemplo alterum trahit ad peccandum Et est duplex s·pas
siuum et actiuum Passiuum in eo q̃ quis scandalisatur Actiuũ
in eo qui scandalisat dans occasionẽ ruine Et scandalũ passiuũ
sep est peccatum in eo qui scandalisatur Non em̄ scandalisa-
tur misi inquantum aliqualiter ruit spirituali ruina que est pec
catum Importat em̄ quandam commotionem ammi
a bono in eo qui scandalum patitur · Nullus autem com-
mouetur qui rei immobili firmiter inheret·maiores autem

et pfecti soli deo inherent cū ē imūtabilē bonitas · q: et si inhe
ant suis prelatis · nō inherent eis nisi inq̄ntū illi inherent xpō ſſu
q̄ntūcūq; alios videāt īordiate se hrē dēs ℓfcis ipſi tñ a rectitudi
ne nō recedunt · ſm illud ps · Qui cōfidunt in dño sicut mons ſy
on nō cōmouebitur inc̄inum q̄ hītat in hierlm · ymo oia tā bona
q̄ mala ī bonū cōūtūt · et iñ emdandē · hīc legit de q̄dā hēmita de
q̄ pus dixi · q̄re dixit ps · Pax multa diligentibo legē tuam · et nō
est illis scandalū Potest ec̄ esse scandalum passiuum in aliq̄ sine
pctō ſ · eius ex cū facto vel dicto scandalizatur de hys q̄ alius be
nefacit Sicut pz de xpo Mar · vj · Nō hunc tāta sapia et virtutes
q̄ p manū eius efficiunt nisi ñne q̄ est fabri filius et scandalizabāt in
tiā vt in euangelio pz fuerunt scandalizati in eo ſmonem Sic sā
daluz actiuū sp ē pctm · si illud op9 qđ facit ē pctm vel si hēat spm
peccati qđ dīttendū ē sp ppt̄ primi charitatē de q̄nulq̄q; tene
tur saluti p̄rimi p̄uidere ¶ Qz videt̄ q̄ bō spūalia sint ppter
scandala obmittēda Nā sac̄ doctrina videt̄ eē maxie spūal · ſ · ab
ea cessandū ē ppter scandalum · mat · vij · Nolite dare scīm cani
bo neq; margaritas vras spergatis añ porcos · ne cōculcent eas pedib⁹
vos · g̃ bonuz spūale ē dīttēdum ppt̄ scandaluz Contra gre · sup
ezech · xi de veritate scandalum suit̄ · vtilius nasci permittē sc̄ā
sancti tho · in ſa · ſe · q · xliij · q̄stio illa locū nō hz de scandalo acti
uo q̄ cū scandalū actiuuz sit dcm vel fcm mim9 rectū · nichil est
cū scandalo actiuo faciendū Hēt āt q̄stio locū si intelligat̄ de scan
dalo passiuo Considerandū ē g̃ q̄d sit dīttēduz ne alius scanda
lizet̄ Est āt in spūalibo bonis distinguēduz · nā q̄dam horz sunt
de necītate salutis · q̄ pretermitti nō pñt sine pctō morali Manifestū
āt q̄ nullus dz mōlit̄ peccare vt alterius pctm impediat · q · ſm cā
dinem charitatis plus dz homo suam salutē spiritualiter diligere
q̄ alterius Et iō ea q̄ sunt de necessitate salutis p̄termitti nō dīt
ppter scandalum vitandum In hys autē bonis spiritualibus que
sunt de necessitate salutis · videtur distinguendum q · scandalū
quod ex eis oritur quandoq; ex malicia procedit scilicz cum alius
qui impedire volunt huiusmodi spiritualia bona cōtinando · et
hoc est scandalum pharisorum · qui de doctrina domini scandalizā
bantur · hoc esse contemnendum deus docet Matthe · xv ·
¶ Quandoq; enim scandalum procedit ex infirmitate veritatis
rantia et huiusmodi scandalum pusillorum est · propter quod
sunt spiritualia opera vel occultanda vel etiam differenda mīdū
vbi periculum non imminet · quousque reddita ratiōe huiusmodi
di scandalum cesset · si autem post redditam cōm huiusmodi scādalū

duxet .iam videt esse ex malicia et· sic ꝓpter ipsū non sunt huiōi opa spūalia dimittēda Ad argumentū ostr ū dicendū q̄ in do ctrina duo sunt ꝯsiderāda scz veritas q̄ docet· et ipse act? docēdi· q̄z primū est de ncāte salutis vt scz ostrarīū veritati nō do ceat ꝟ veritatē ꝑm cōgruentiā tēporis et psonarū ꝓponat ille cui incūbit docēdi officiū Et ideo ꝓpter nullū scandalū qđ seq̄tur· dz hō ꝑtermissa veritate falsitatē docere ꝟ ipse act? docēdi imē spūales elemosinas cōputat· et iō sic alia mie opa ē q̄nq̄z dif ferend? ꝓpter scandalū pusillorz· vt prius dictū est ℟ De= cundo ex scandalo hō bon? confundit qz innocētes et recti q̄ cō morātur scandalizāti eī de sibi imputātur Hinc dañ· ix· ꝓpter imq̄tatis patrz nrōrz· hiert'm et ꝓphs e? in obprobriū sunt oīb gētib? p̄ cūctū Itē hiere· t reno· j.ꝟ scandalū deplorat: d· Di= derunt eā hostes et deriserūt sabbata e? Et seq̄tur Oēs qui glori ficabant eā sprouerūt eā· qz viderūt ignominiā e? · Ex eo· n· q̄ pa= tres peccauerūt· filij innocētes deteri? habuerunt· parifor: miter hūc freq̄nt cōtingit propt scandalū vni? factoris· vnū totū re= gnū· statū cuitatē. vel domū maculari vel confundi irreuocabilu= ter Et ideo tales sunt expellēdi ab oīb Dñi matb· xviij· Si ma nꝰ tua vel pes tuꝰ scandalizat te· abscide eū et ꝓjce abs te· i· si mēbrū corpis mistici peccauerit otra omūe bonū cuiuslibet stat? expellat et puniatur M Dz arca ꝟ verba dicēt aliq̄s· si ocu lus vel aliud mēbrz corpale dat mihi occasionē peccādi· an licē at mihi amputare: dico q̄ nō· qz vt habet· ff· ad· l· aq̄liā· l· hō Nemo ē dñs mēbrorū suorū· et iō nulli ꝟ seure in corpe suo: pec catū non ꝯsistit in mēbris· ꝟ in corde et voluntate. et ꝑ ad tollen dū pctm· sufficit tollē malā voluntatē nec dz sibi q̄sq̄ vitilia am putare cōe ꝯmontie· qz vt habet xxxiij· q· v· Tunc saluabitur· Non ferro· ꝟ religione q̄renda ē castitas Tales eī mutilantes se spontē: misi lang uor fuerit cā missionis sunt homicide ꝓpt̄ peri= culū homicidij· qđ inde puenire posꝟ et ꝯditōe dei inimici· l· v· di· Si qs abscider. Sunt eī inhabiles ad ordines sacros nisi cū eis dispensēt per superiorē Tertio de? ex scandalo ortū· Di cunt eīm scandalizati· si deo ꝟ malū displiceret vel iste nō cōmit= teret· vel de? ꝟ grauiter vindicaret Hinc pō· Existimasti inq̄ qđ cōmittis Talis scandalo mō peccāt xpiani· q̄ eē derent vtiqz q̄ eo tui simil· glo· i· existimare feasti· vt malum mihi placeat maioris pfectionis et religionis: minoris tñ deuotōis alijs se= ctis existūt et maioris imq̄tatis mō vita xpianorū Nam iudei legē Moysi vsqz ad mortē obser

uant Mamichei legem machmet nec vinū bibunt· nec alia pre
cepta ptereūt Christiam vero oia otraria legis faciūt·ydola ado
rāt·deū blasphemant·adulterant·furātur·et sic de alijs·et sic de
um suū otēnūt et multos maliōa sua a fide retrahūt. N. Nō q
dā iude? vomā missus ad speculandū mores xpianoz·vt ānus
cōuerteret·et sacm baptisma susciperet vidēs maliciā hoim baptis
sari supplicāt exorabat·q dū inqreret an ex deuotōe vel pene tio
re baptisari vellet: dixit q non ppt sanctitatē vel deuotōez hoim
velle baptizari. sed q: maliōa xpianoz hrēt deū ipsoz exstiuas
tū·q non posset nec audēt se vindicare sic q̄ndā de? eoīm de pec
catis·nō etiā apperēt esse xpian? Ecce q̄ntū otēptū deo faimus
altissimo Eccī·xlix·Reliqrūt legē altissimi reges iuda·i·oēs cō
fitētes xpm·maiores oī ppho q natōe defecerunt ppt maliciā cor
tēpserunt timorē dei Dic reuera kmi eē ñ dz·ꝫ quersatōez vrām
inē gentes hūtes bonā·vt in eo qs detractāt de vob tāq̄ d ma
lefactoribo ex opibo bonis vos obserātes glificēt deū in diei visi
tatōis·j.pe·ij·q: si nō·q̄nto nr status iā obsistit sublimor oī ma
tione in gla tāto casus noster profundior erit in eterna pena.

¶ Tercia ps in q̄ notatur dictor xpi veritas p
quā instruimur Dco q̄ sciendū·q xps volens turbā et pblm de
uotū·a doctrina falsa phēoz et scribaz reuocare: duocauit eū
ad se:d·Audite ñ qs mittat in os·i·cibo corpal coimqnat hoiez
sez macula pcti ꝫ q̄ procedūt de ore·et exeunt a corde·Comedere
em non ē malū bm se·ꝫ bm accīdēs pt esse malū sez imqntū hō p
delectatōez male ad ābū afficiē·et ille affectus inordinatē pce
dit a corde Qđ autē sic inordinate procedit·procedit a corde et ex
ore·imqntū os ē instrumētū cordis·ꝫ coimqnat hoiem·Et sic a
corde exeunt cogitatōes male·homicidia et huiōi rc O Mo
ralit ē notādum·q sic colligi pt ex sacro canone q lege pt? eccli
bet sequtur oditōez pntū ꝫ differentez sequtur em oditōem pntū·s·
pīis q̄ ad hōres et nobilitatē Filius em oditō? a comite· etiam
si añ natiuitatē eius pater desinat esse·comes nascit·ff·de decu
rionibo·l·ij·Sequtur etiam conditionē matris quantū ad liberta
tem et seruitutē·Nam si mater libera ē·partū generat liberum si
autē serua seruū·seru? autē gemitus inhabilis est ad ordines sa
cros nīsi manumittat·ex de seruus non ordinādis·c j. Dñ ber·
pomt casum q Johānes quidā miles impediebat grego·dya·
conū ne ordinaret in presbitez ea occasione·quia dicebat pa
trem ipsi? dyacom hominē suū esse. q̄uis mater ipsi? libera esset

qđ dyabolus ꝓposuit cora papa. ꝙre papa mādat archiepo nea
pos. ꝙten? si ꝑdicta vera sunt: militē ipsū ꝓcurat ab huiōi ipe
dimēto Sic ad ꝓpositū ois operatio siue actio hūana. ꝺr libera si
ue sua. s. meritoria vel imeritoria ꝺitōe cordis. qđ hz se ad mo
dū vtriusqz ptis piēdo ea ꝑtā si cor fuerit liberum. qđ ē qñ grā
et spūsctō ē repletū ois actio ab eo ꝓgenita erit libera. a vite et
ne meritoria. qz ꝝ. cor. iij. vbi spūs dñi ibi libertas Dz si seruum
et dyabolo obligatū. actio ē vilis ꝺitōis. sua a imeritoria
qz q facit ptm̄ suū? ē ptī. Job. vij. nec ꝑt ꝓmoueri ad digna
tē a ꝑpendā eternā Iudicat igit sup hoc sum? sacerdos. q̄d opa
nra sint ꝓcreata a corde. an sc̄z libera vel sua. nec aliud intero
gat Iuxta illud xnj. q. v. Si qđ inuenisti. De? cor interrogat
et nō manū. libera igit remunerat a ordinat ad eternā gloriaz
alia ad seruitutē ꝑpetuā obligat ꝑ Dz sciēdum q actiones
hois ꝑtit ee in tripla ꝺra. ꝺm qs hō ꝑt bn̄ vel male. vel neutro
se habere. nam quedam sunt.

Ab hoie absqz ꝑuia intentōe — Actiones ꝓmo mō sunt tales
In corde sola interiori affectōe — q causant a passionibz vehēm
Corde et ope cum deliberatōe — tibz vt qñ aliqđ fit ex vehemē
ti ira vel amore Nam qñqz affect? et appetitus sensitiu? siue aia
lis. ex obiectu delectabili siue tristabili tā vehement incēditur q
quis sine deliberatōe et intentōe vōis in op? exit. siue bonū siue
malū Sicut petrus q tāto amore ad xp̄m estuabat. q videns eū
capi. a male tractari. educto gladio āputauit suo sum̄i sacēdo
tis auriculā sine ꝑuia mtētione et deliberatōe. nec xp̄i determina
m? gladio in actū irruit. ✠ Hijs em̄ actōibz indeliberatis
ꝓcuiementibz a passionib? huiōi nec meremur nec demeremur
h. etz. Unde aug? Non est in ptate nra. qbus visis tangamur
loquitur etiā de illis ꝓmis motibus. vt habetur in cano. xx. q. j.
Mala. Mala nō sunt. que nec crimine mentē ꝑplicant. nec ꝺsciam
ligant Et ideo dicit ibidē Si per furorē aliquis innocentē ꝓmat
obnoxius morti. l. peccati. nō est verū in foro cōscientie. Hoc idez
ostēdit ius quile. ff. de adquirēda vel amittēda possessione. l. j.
Pro cuius cōcordantia legit Deutro. xix. et Josue. xx. q tres
erāt ciuitates refugij vltra iordanē. et tres citra. quaz ꝓma ta
lis erat vsus. q si quis hominē nolens occidebat fugiēs advnā
illarū a ꝺsanguineis occīsi ibi erat tut? sed si antequ illuc perue
niret eū inuenisset. ille qui poterat esse vltor sanguinis effusi. ipu
ne occidebat eū. ꝙ postq illic venerat. si ꝓpinqui occīsi volebāt

eū ouincere q̄ sponte occādisset eum. et hoc pbauerāt cora dui
bus vrbis istius. tradebatur tūc ad occādendū. Sic hodie isti q̄
non hnt vsum rationis. sicut pueri furiosi et insensati defendūtur
in ecā. Vñ aug⁹ in li. questionū vete. a no. te. de hys dt. Ali
quos scim⁹ subito demētes factos ferro. fuste. lapidibo. morbo
multis nocuisse. quos dā etiam occādisse. captos autē industria a
iudicys oblatos mīme reos factos eo q̄ nonvolūtate sed ipelle
te vi nescia. qua hec gesserūt nesciētes quō em reus ostituitur
qui nescit quid facit? Si Secūdo mō sunt quedā actiones
imanentes. que existūt in sola affectione cordis. que si facultas
sube tpis. scandali et huiōi non obstarent. ducerent in op⁹. Ipe
em affectiones si otra deū sunt. q̄ deliberate. mortaliter aiaj mo
ficiunt q̄uis pue et nullius nocumētis nobis videant. De quibo
sapiētie j. peruerse cogitatōes sepant aiam a deo. Ideo in figura
dicatur cāt. ij. Capite vulpeculas puas q̄ demolitūtur. qd intelli
gere p̄t per vulpeculas cōgruenti⁹ q̄ cogitatōes et affectiones
male cordis. q̄ hz pue sint reputationis tn̄ sicut vulpes vineā. sic
ipse dolo et fraude aiam et virtutes eius demolūtur et destru
unt. S Sed dicās quō cogitatio cordis tm̄ p̄t aiam mortalit
ter ificere. cū iacō. dicat ij. c. Peccatū cum osūmatū fuerit. s. ope
generat mortē. Illud autē qđ latet solū in corde non est adhuc
osūmatū. dico q̄ pctm̄ dr fore osūmatū et mortale. qñ solū in de
liberato osensu perficitur. Sed quō hoc fiat notādū. q̄ sic mal⁹
iudex q̄ munerib⁹ corrūpitur vt ad ptē inuitā se inclinet. et p
ea determinet. Sic etiam volūtas hois appetitu sensitiuo alliatur
et corrūpitur. vt illiata otra dictamen recte rationis determinet
et assentiat. Sunt em virtutes aliq̄e in nobis intellectuales sm
q̄s assimilamur angelis. et alie virtutes aiales q̄bo brutis assi
milamur. et inē illas discordia occurrente de aliquo bono dele
ctabili per ogmtōez q̄ vires animales deiderāt illud psequi
eo q̄ corpi videatur expediens. vires autē intellectuales dictat
illud esse fugiendū. eo q̄ anime repugnet vel eā retardat a fer
uitio dei. et q̄ voluntas est dña et impatrix in regno aie. vires
aiales et sensitiue serue et ancille. ideo coram ipsa ventilat. illa eā
et p rudētia carnis aduocata virtū sensitiuaz. alliat eā vt ipsam
determinet p ea. allegādo scripturā. d. tō delectabilia sunt pse
q̄nda. q̄ ad h̄ sunt facta. Juxta illud ps̄. Dele. me dñe in fac.
t. Prudētia vero spūs q̄ ē aduocata virtum supiozē tndit. d. q̄
magis intēdendū est legi diuine. q̄ aliqui corpee delectatiōi.
sicut ps̄. dicit. Memor fui dei et delec. sū. intantū q̄ defeat spūs

me? Qñ nunc voluntas ē recta · determinat ꝑ ptē virtū suaꝝ superiorꝝ · hoc delectabile carnis sub pena mortis eterne esse fu giendū · d · Si ꝑm carnē vixeritis moriemm Qui tñ ꝑ appetitū sē sitiuū fuerit corrupta · tūc determinat ꝑ ptē virtū sensitiuarum hoc esse pſeqndū · nec de deo esse curādū · et qr volūtas se in deū minatōe auertit a deo · et eē a dictamine rōis · et per deliberatuz cōsensū inclinat se ad ꝯ qđ ē iniust ū et malū · igit omittit ī auer sione illud pctm mortale lz nunq̄ exeat in opus ¶ Tertio sunt actiones q̄ in corde radicant · et deliberato animo tpe suo ī op? pducunt Hec eīm si sunt otra legē dei ḡuiores sunt et pecca ta mortalia · si otra dalia venialia Et qr op? superaddit volūta= ti · ḡuiores sunt et magis nocue · Dñ aug? de tri · xiij · c · v · ſma la iquit volūtate sola quisq̄ miser efficit · ꝯ miserior ptāte · qua fideriū male volūtatis iplet · Sed queritur an vnum pecca tum mortale in ope completū sit grauī? altero · et videtur q̄ nō quia quodlibet eoꝝ est infinitum · et vnum infinitū non est ma ius altero vt hētur · j · de celo et mundo · ergo vnum non est gra uius altero Contra · qr vnum punitur grauius altero · igit est maius altero ꝛc · Dico q̄ mortale pctm intelligitur finitū vel in finitū vel tōe obiecti pupensi · seu illius qui offendit · et sic qđ libet pctm mortale est infinitū qr peccās mortaliter auertit se a bo no infinito · s · deo · et ceteris paribo tantograuior est offensa · q̄ tomaior est ille qui offenditur · et sic qđlibet pctm est infinitū si ue voluntatis siue opis nec vnum excedit alterū Uno mō pōt in telligi infinitū infinitate actus scōz intensiōem · et sic nullū pctm est infinitum · et ita vnum ꝑt esse grauius altero · et sic bene act? peccati impendit voluntatē · quod etiam est grauius peccatū cor dis et operis simul · q̄ sit solum peccatū cordis · Tertio modo potest intelligi infinitū quantū ad appciatōem et detestatōnez sic q̄ prius debuisti detestari et respuere infinita · q̄ omittere il lud peccatum et plus debuisti appreciari earū · vel non esse oditū a deo p peccatū · q̄ infinita alia si essent Et illo primo modo om ne peccatum mortale est infinitū · quia auertit se a bono qđ dēt infinite appciari · et prius infinita respuere · q̄ ab illo se auerte= re Quarto modo potest intelligi quātum ad extensiuam infi= nitatem pene vel puniōis debite peccato · et sic omne mortale est infinitum infinitate pene · qr sibi debetur punitio infinita q e terna · et sic non est proportio inter pctm mōle et venale · Quito modo ꝑt intelligi infinite pene et puniōis debite intensiue · et sic pctm mortale non est infinitū · et vnum ꝑt esse grauī? al

terō · qz pumē imtē fiꝫ alterō Ad vōez in oppositū patet ex dictis quid dicendum sit ꝛc̄.

Feria quinta post Caulie

Surgēs Jhesus de synagoga intrauit in domū symonis Lu. nij. Deōm q̄ astrologi dicūt Sol ꝑtinue mouetur. vel ab oriēte in occidēs vel ecōtra: a nunq̄ quiescit. et cū venerit in leonē. est in ꝓpria domo. et maxie virtutis cū autē exit et ꝑtingit se cum altero benuolo planeta. sicut est venꝫ et mercurius. cū eo operatē bñ uole si autē cū maluolo cōiungat. sicut ē saturnꝫ. mars. nō male fm naturā. ꝫ fm effectū tēperat maliciā eoꝝ Sic perfectꝫ hō cōtinuo moueri dz de virtute in virtutē. nec q̄escē nec stare. qz fm grego. in via dei stare ē retrocedē Si igitē ē in domo. i. eccā. q̄ ē domꝫ ꝓpria oīm fidelitū. dz cōi q ꝺtēplatōi vacare feruentissime si extra cum bōis debet eos cōfortare et operibus pietatis cōsolari et huiusuodi et malos cōrectione fraterna tēpare. q a malo cōhibere sic in cōtinuo exercitio vel ascendendo ad deum ꝑ ꝺtēplationē aut descēdēdo ad ꝓximū ꝑ ꝓpassionē eē dz sic ecclesiastes scribit dñs bonauē. de seraphico viro ꝑe nrō frācisco. c. de stigmatibꝰ sactis in eꝫ legenda Mos imāt erat anglico vitio francisco. nunq̄ oāari a bōno. quin potiꝫ instar spiritui supernoꝝ in scala iacob. aut ascēdebat ad deū. aut descēdebat ad ꝓximū Sic cū vt habetē exē de venundatōue mīsi cū ꝑdē. xps legislator nūc ascēdebat in montē. vt ibi grām dōm cernēt cuz maiori libertate nūc vero descendebat in castra. vt cū vtilitate maiori nc̄itatibꝰ ꝓximi ꝓuideretē. qđ ec̄ notāt verba thematis ꝛc̄. q̄ postq̄ i synagoga uideos docuisset. cōi vacassē cōtinuo surrexit et domū symonis introiuit vt ibi ex ꝓpassione febricitātē sanaret Dicunt igitē verba thematis Surgens ꝛc̄. ℟ Querit an q̄s possit simul habere vitā ꝺtēplatiuā et actiuā. ita q̄ vna non impediat alteram. Et videtur q̄ non. qz vnū ꝺtrariorꝝ impeditur per alterū. ꝫ vita actiua contēplatiua videnē ꝺtrarietatē hz̄e adinuicē. qz vita actiua occupatur circa plurima. vita autē ꝺtēplatiua cōsistit ad contēplandum vnum Contra grego. vj. mo. dic Qui contēplatōis arcem tenere desiderāt. prius se in cāpo per exercitium operis ꝓbent. Rñdit sanctꝫ tho. secūda secunde. q. clxxxij. q. vita actiua pōt cōsiderari q̄ntū ad duo Uno mō q̄ntū ad ipsum studium et exercitium exteriorum actionum. et sic manifestum ē q̄ vita actiua impedit cōtēplatiuam imq̄ntū impossibile est q̄ aliquis simul occupetur circa exteriores actiones. et diuine cōtēplationi vacet.

Alio mō potest cōsiderari vita actiua quantū ad hoc q̄ interiores aīe passiones cōponit et ordinat · et q̄ntū ad hꝝ vita actiua ad ꝺtēplatōez ꝓmouet · q̄ impedit per inordinationē exteriorum passionū · Et de illo loquitur btūs Grego · dicēs Cum ꝺtēplatōis arcē aliqui tenē desiderāt prius se in cāpo per exercitium operis ꝓbent · vt soluāte sciant · si nulla iā mala ꝓximis irrogant sed ir rogata a ꝓximis eq̄nimit̄ portāt · si oblatis bonis tēpalibꝰ neq̄ q̄ mens letitia soluitur si subtractis iam nō nimio errore sautiā tur aut deinde perpēdant · vt cū ad semetipsos introrsus redeūt in eo q̄ spūalia ūmanēt nequaq̄ seū rez̄ cōrpaliū vmbras tra hant vt fortasse tractas manu discretōis ambigant Ex hꝝ ḡ exercitium vite actiue confertur ad ꝺtēplatiuā qꝫ quietat interiores passiones · ex q̄bꝰ fantasmata ꝓueniunt · per q̄ ꝺtēplatio impedit Et ꝑz per hꝝ ad argumentū · qꝫ ꝓdit q̄ntū ad ipsā occupatōez exteriorꝫ actuū · non autē q̄ntū ad effectū qui ē moderatio passionū ℣ Queritꝫ secundo q̄ sit maioris meriti Dicit tho · q̄ cū charitas sit radix merendi · et consistat in dilectōe dei ꝓximi Diligere deū ꝑm se ē magis meritorū q̄ ꝓximū Et iō illud qꝫ directius pertinet ad dilcōez dei magis ē meritorium ex suo genē q̄ illud qꝫ directi? pertinet ad dilcōez ꝓximi ꝓpt̄ deū . Vita aūt contēplatiua directe et imediate pertinet ad dilcōez dei Dicit em aug? · rix · de ciui · dei q̄ ocium scm̄ scz ꝺtēplatiue vite q̄rit charitas veritatis scz diuine cui potissime vita contēplatiua insistit sic dictum ē Vita autē actiua ordinat̄ directi? ad dilcōez ꝓximi q̄ satagit circa freq̄ns mīsteriū Lu · x · Et iō ex suo genē vita contēplatiua ē maioris meriti q̄ actiua Et hꝝ est qꝫ gre · in ij · omel · super ezech · ꝺr Contēplatiua maioris ē meriti q̄ actiua · q̄ hec in vsu pfectis operis laborat illud · q̄ scz necē ē ꝓximis subuenire · illa vero sapore intimo ventura iā requiē degustat · s · in ꝺtēplatōne dei · ꝑt tñ ꝺtingē q̄ aliq̄s in operibꝰ vite actiue plus meretur q̄ aliq̄s in opibꝰ vite contēplatiue · puta si ꝓpter abundantiā diuini amoris vt ei? voluntas impleat̄ · ꝓpter ipsi? glām interdū sustinet a dulcedine diuine ꝺtēplatōis ad temp? separari · Sciat apostolus dicebat · ro · ix Optabam ego ipse anathema esse a xp̄o ꝓ fratribꝰ meis . Qꝫ exponens Crisp · in li · de opunctione dicit Ita tota mentē ei? dimerserat amor xp̄i vt etiaz hoc qꝫ ei pre ceteris omnibꝰ amabilius erat esse cum xp̄o : rursus idipsum q̄ ita placeret contēneret ℣ Quantū autē ad cōtinuationē euangelij · hui dictū fuit · quo pueri debent eorum parētes tractare ho die quo xp̄s de sua clementia nō cessat languentes curare et ꝑm

hoc iij· sunt ptes euangelij·
In pma pte notat loa notabil mutatō ibi Surgēs ibs de sy·ē
In scda xpi omēdabil miseratio·ibi·Cū autē sol occidiss
In tercia mundi miserabil detestatio·ibi Facta autē die ec.

¶ Quantū ad primā ptē ē scdū scom nico· de
lira· Synagoga erat loc? vbi cōuenebant legisperiti et ois pplus
ad audiendā doctrinā legis· maxie diebo sabatoz· in qbo dui-
nis erat vacandū Et iō tali loco et tpe docebat xps· q: erat oue
niencia doctrine e?· Et surgens de synagoga vbi docuerat itro
iuit in domū symonis petri· vt ibi acciperet refectōez p? labore
Ibi recūbebat socr? i· mater vxoris petri febricitans· q cuntā a
xpo cōtinuo surrexit et mistrabat eis M Moraliē notandū·
q per istā febricitantē intelligere possum? psonā fitibundā ad
trāsitoria et calidā· q qntomagis abūdat tāto mim? satiat appe
itus: illa infirmat· et sua facta ē· q dña libera eē debet sup res
vniuersales Rā vt dt mgr ij· sen· Oia ppt hoiez facta sunt hō
autē ob aliud odit? nō ē· nisi ppter diuinā bonitatē· et creature
rōnal vtilitatē· vt scz sūmū bonū intelligeret· intelligendo ama
ret amando possideret: q possidēdo frueret· nō q de? indigeret
creature rationalis officio sed vt ipsa creatura deo seruiret· cui
seruire regnare ē· hec ille· Cum igit hō creature seruit amittit li
bertatē· q ipreciabil res est· vt habet· ff· de regul iuris· libertas
q more esau vendidit pmogenita p lentibo· i· modica delectatōe
trāsitoria: nec finē attingere pt vltimū scz deum· ad quē natura
liter inclinatus ē B Et ideo bñ dicitur infirmus seruus· et
iacere in lecto sordido· et in sterquilinio ois feditatis· hic adue-
niente xpo per grām cooperantē debet continuo
Surgere p terrenoz ommimodā abdicationē Rā hōoles
Seruire xpo per finceram deuotionem ab infirmita
Subsistere in bono per constantē adhesionē· tibo hz mun
di p grām dei suscitati· et libertati restituti· debet surgere per af
fectum ab omnibus terrenis· et ea spernere Ad hoc manuduc
tur per naturā· nam omne quod ē in natura sub totali cursu· in
suū primū modū originis rotatur Cum ergo in primo die ori-
ginis anima fit sicut tabula rasa in qua nihil est depictū· secūdo
de aia Ideo ad illā nuditatis formā hz inditā potētiā reuenedi·
Ex hz ergo cātur· q hō senex rez obliuiscit et qsi puer finaliter
efficit· eo q in rota sic reuoluit· et pūcto ieptois sic appropin-
quat Secūdo hoc claret Nam oī oia diuinū esse appetāt et ipsū

sit q̄dam forma non formata ꝫ forma oim formatorꝝ. ꝯm aug. de verbis dñi sermone xxxviij. Et ꝓpter nuditatē diuini esse dicat dyoñ. de di. no. c. v. Etenī deus neqꝫ erat neqꝫ ē. neqꝫ fuit. neqꝫ est. neqꝫ fiet. magis autē neqꝫ ē. ideo cū diuinū eē sit tā nudū et segregatū ab omni eo qđ dicit ꝑt. et oia diuinū esse appetant et illi assimlari. ꝯtrēs inditū hūt cuncta spernē. et se a seipsis segregare. Sed dias. si de deo non dicat ꝓpter sui abstractionē esse. de ipso ꝑdicat non esse ꝫ negando. nā illud qđ ē sup ens. sup vitā super substantiā. non ꝑt cogitari non esse. vt inqt. Insel. cōtra insipientē dicentē in corde suo non ē deus. q iō q̄uis de deo non prediceat esse. non tñ de ipso ꝑdicat non esse. auꝫ fit super esse. q̄uis ꝫ inter ꝯtradictoria medium esse videat. Sonia tamē. q ꝓpriā libertatē sequi dꝫ instinctū nature et deponere omnia p affectū et obliuisci. vt nud? reuertat. vñ q nudus exuit. Hoc em necessariū ē qr si voluerit deo cōiungi q̄ simplex ē oportet eū q multiplex ē sup qđā deponē et obliuisci fundari. vt eē simplex efficiatur. Ideo inquit frater egidi? de depositōne. Si mille annis viueret homo. nec haberet aliquid facere extra os suum satis haberet facere intra in corde suo. nec posset ad complementū perfectum venire tm haberet facere intra semetipsum.

¶ Sed q̄rit an hō per appositōez eoꝝ q̄bo caret vel depditōꝝ eoꝝ q hꝫ plus sue pfectiom approximquet. Dico q plus p depositiōez eoꝝ q in se ē et in se tenet. Nā hō in mō hūano minus ē diis q̄ deo. q de? se non dat nisi suo filio. iō hūana deponē vidz ꝙ esset q̄uor graduū. q pmixta foret tribo gradibo migredis. talis inquā albedo nunq̄ p appositōez graduū albedis adq̄ret sumuz gradū tā pfecte. sic si demerētur gd? migredis. eē si nihil apponeret. Sic in ꝓposito. homo em qui mundus et purus esse debet. ꝓficeret q̄ per appositōnem eius perfectio cresceret. Deum do homo debet seruire christo. ad hoc etiam natura dirigit. Nā cum de? sit finis omniū. q in quo omnia bona cōtinentur. ad illum finem mētue homo peruenire. q in bono partiq̄pari et cōsolari. Ad quem tamē fine medio peruenire nō potest quērēdo multa et scire cupit varia. et sub mō tote de vno volumine in aliud Et qr sit oēs vias scire et cūctari nō ꝑt. qr vnā habita dimittit et ichoat aliā. vñ ait tullius in li. nij. tuscul. Socratē

platonēqz vltras terras illustrasse scz ad inq̄rēdā sapiaz et hys
ad senectutē Et ideo hiero. in epla. xxxnj. inq̄t Socrates xxx
annos in docēdi scribendiqz dolore laborē opleuit Hic nāqz la-
borz quo q̄rit bonū et finis qui dē est: huius ē dei. q̄ hoi natu-
raliē inditus ē. D Sed dicis. hz vnꝰ hō plus a natura. q
fit virtuosus laborator q̄ aliꝰ? Dico q̄ sic. mēsurādo penes ipa
natōes. non autē penes opatōes: qz si oēs hoies ex natura sint
pares. inclinatōes āt plres ad ipsas virtutes hz vnꝰ plus q̄ alius
vt sub venē et ioue nati plus cēteris sunt viztuosi. hz reuera
in sermone de patiētia scz nj. v. q̄it Aug. de nō hītē charitatē
hūōi. an illa patiētia sit dicēda donū dei? et dicit q̄ sic Distingue
do tñ de doīs filiorum supcelestis birlm q̄ libera est. et de deis
datis filys cōcubinaz: qbus ea
munera dei danē Et allegat illud de ysaac et ysmahele. etiam
aliā cē. Quo facto et ysaac in hereditate ostituto. etiam alij filij
concubinaz eꝰ munera acceperūt. hec ille Similē dicit beatus
Aug. otra iulianū Qz otinētia et iustitia in ifidelibus sunt dei do
na Et ideo qs supeꝝ? dictū est. ampliꝰ? ad inclinatōes q̄ ad opa
est restringendū. tñ stricte loq̄ndo oia opera virtuosa nō sunt
ex homine. sed dei dono Quia igiē hō fidelis a natura ducitur in
dei seruitutē. cum eiꝰ opera sint charitate formata et meritoria
vltim finis et optim bonī diligenter seruire debet cooperanē ꝑ
tia. cū ifideles ognouerint tantū laborasse in virtutibus sine me
to vite eterne. E Sed dicis. cooperaē ne natura ipsi grē
vt eo faciliꝰ? opera ardua pficiat? dico q̄ sic: quo ad inclinatōes
et inclinatōes faciunt facilitatē vel promptitudinē. Promptus
do ergo facit. q̄ minꝰ? de resistentia ad actus bonos hz vnꝰ? hō
ex natura q̄ alius. et ampliori difficultate se vnꝰ? vincat q̄ alius
q̄us omnis hō se vincere valeat. eo q̄ tales inclinationes vel di
spositōes mīme suos affectus necessario mō inducant Vnde nas
ratur i collationibꝰ pīm i colle. xxxnj. melonis monachiꝰ q̄ Dy
ogenem quādā iruitus dixit O oculi corruptoris puerozꝝ i q̄s
cum discipuli irruere vellent: ait. quiescite o sodales. sum etiaꝫ
sed contineo me. q. d. sum pnus et inclinatus ad talia. sed me re
hibeo: quapropter et zepherinꝰ? derisus est. qui ex phisonomia so
cratis vicia multa sibi inesse iudicabat. socrates vero respon-
dēs dixit illa signa vera esse. sed ratione a se deiecta fore. Ideo
inquit tullius li. nj. tusculanū questionum Quādā iquit a natu

ra dicuntur tractandi vel imitandi a mala valitudine cum sanabile
tñ ē illud scz malū. ℟ Dz oriē dubium ex dictis an pl? me-
reaē in bonis actibo sevimens et cū difficultate et remisu opans
vel cū facilitate ipsos pficēs Rñdeē. q difficultas puenies ex p-
gritudine opis puenientis meritū auget. ℔ diminuit. sed difficultas ex ma
duobo patia sunt deptis inclinatoibo. estio illū pl? meri q pl? ri
at et ad oppositū ap̄l? inclinat? existit. Terao dz hō subsistē i
bono et ostanē deo adherē ℔ eē natura docz, Naturale nāqz ē q
supiora ab iferioribo ñ moueanē ℔ vicuersa. et q. hō naturalr ē
in sapiēte tristitiā cadē ñ posse Talr inqt seneca ē sapientis ai? ql
ē mūd? sup̄ lunā illic nāqz sp serenū ē ℊ Quapropē li. iij.
de ira inqt seneca monies ad patiaz et in mētis eqlitatē dās exē-
plū de dyogene. inqt Nūq̄ otielā tibi fecat ahqs maiorē q̄ dy
ogenē pbo stoyco. cui derisо dicēti adolescēti ptui? ispuisti tūc il
le lenē et sapienē inqt Nō qdē irascor: ℔ dubito an irasci oporte
at. ℔ iste Mira h? fuit patia. inqt Seneca de socte Socratē et
colapho paussū. michil dixisse q̄ molestū eē q nescirēt hoies qñ
cū galea pdire deberēt Multū ℊ dñabanē passiombo Hic eē pfe
ct? hō q mēte deo adhesit. ita firmē pmanē dz. q nec aduersa
nec pspa. ueqz moes neqz vita possit eū a dilōe et fruitio dei ā-
moue Dñ ille dimissim? apls Ro. viij. dixit Cert? sū em q nez
moes neqz vita. neqz angli neqz pnapat? neqz virtutes neqz i-
stāa neqz fuka neqz fortitudo neqz altitudo neqz pfundū neqz
creaē alia poit nos separe a charitate dei q ē in xpo ihu dño
nō Hic pfect? erat amator et seruitor ostās q a nullo poterat
comoueri. nec passiombo interioribo nec exterioribo a deuotōne
et charitate Qđ tñ hodie a qbusdā fictis duotarijs lōge ē ℌ
Queriē ℊ per q fiḡ possit perfect? ognosci. Dico q exceptis alijs
ptspālē ognosci per tria. Primū q omnes suos act? faciat ex
fundo mūdo scz hūilitate pfundissima: nec de se aliq̄d presumat
vel de suis actib? cōplaceat sed eos dignos vt terra eos absorbe
at estimat. quapropē quantū est ex ipso et suis meritis. se ad p
fundū infernū descendūt omnia mea. quidq̄d ergo ē sume diuine
gratie attribuit Pcēm q omnia q videt vel audit vel quecūqz
q ei acadūt. i nobiliori acipit. sp melī? cogitat. oia q̄ntū pt ex
cusat nec em molestat de aliq̄. neqz dolet. nisi q̄ntū depmi diui
nū hōrē aspicit Ex ℔ ℊ q oia in nobiliori recipit oia ei accidētia

sunt in dei directōem et vnionem q̄daz mātamenta et iuuamēta
Terāū talis homo stat in pace vera et q̄ete tā sui q̄ aliop̄ oīm
pz·nā mortuꝰ est suiipsius et creaturaꝝ ommiū· ꝗpropt̄ sūma
volūtas in eo opari pōt sine remissiōe et resistētia· et illud ē fin⁹
uerā q̄ē tibi viuerē et mihi fieres; ita q iuem q̄ nō ē alia ad hoc
possibilis via·misi vt oībo moriar·et tu solꝰ in me viuas· q̄sca;
vt operis·tacebo vt te loquēte in me audiam·hec ille

Secūda ps in qua notatur cōmēdabilis xp̄i

opatio et mirabatio·et ꝟ in miraculorū opatōe et curatione infirmo
rum·ibi Cū sol occidisset·i·post occasum solis· postq̄ eīm boies
ex relatis audierūt de xp̄o q̄modo miraculose socerus symōis ar
rauerat·oīs habētes infirmos varijs lāguoribo ducēbāt eos ad
ihm·At ihs singul̄ manꝰ ponens q̄i nullius mœbū q̄ntūcunq;
fedum abhorreret·curabat oīs ¶ Moraliē circa illā p̄ē in
struimur q̄ cogmita dei pietate erga electos suos multiformi
ostēsa sanando·defendēdo·elugendo·in nullo diffidere debēmus
ꝟ sperare de eiꝰ misericordia·si defectꝰ et languores nrōs p de
uotionem ad eū duxerimꝰ ante mortē·licet simus ꝓpinq̄ mortis
qđ notat̄ p occasum solis: vult nos misericordiā audire et curare
omnes et nullū perire·dic Ambro·de pe·di·j.alij·q̄ ihesus non
reuocat sua bñficia·imo cumlo liberalitatis āplificat·alꝰ cā mor
tis dicēbatur et dānatōis nrē Vñ vt hētur in canone di:lxxxiij:in
p̄n·Morte lāguētibo ꝓbatur infligē·q̄ ꝟ q̄ posset ñ excludit Cle
ca qđ dic Jo·an·q̄ medicus dz curare gratis infirmū paupem·ꝟ
si infirmꝰ diues est·a non vult dare aliq̄d medico: tenetur eum
curare suis expensis: et si cōualuerit repetat expensas· et ēt si mo
riatur eger p̄t adhuc obsta q̄ cā pietatis fecerit·misi fuisset propin
quꝰ infirmi·si āt ꝓhibeat sibi dari medicinā·p̄t medicꝰ iuste ei cu
rare et postea sibi cōpetit actio Sic ad ꝓpositū. deus qui est me
dicus aiarum qui potest et scit nos curare a languoribo nostris
spalibo et spiritualibo esset causa mortis et dānatōis·si non cura
ret quia nescit nos esse pauperes et infirmos· nec posse sibi re
pensare Quare ps·dixit Miserere mei dñe·q̄m infirmus sum ꝛc
igitur ipse ex sua pietate succurrit nostris miseriis et languoribo
et nouis mœb noua remedia adhibz·iux illis qđ hētur ff. d extra
inspiciēdo·l·j.in p̄n·nouis rebo nouū remediū ē adhibendū·et sic
nostre ignorātie subuenit p suā sapiam·infirmitati p potētiā·ma
liciē p elementiam vt contraria cōtrarijs arceat· ¶ Debem⁹
igitur instar morboꝝ sibi ostendere per peccata habere

Figuram monstruosam et morbosam
Vare vocem lugubrem et lacrimosa-
Vestem debilem et dolorosam

Hec enī tria sm plīm ꝙ retho mouēt ad cō= patiendū Nā primo pec cator dz se oñdē hīe figurā monstruosā et morbosam. Videm? enī ꝙ pauperes volētes mendicare si q̄ hñt mēbra mōstruosa seu morbosa oñdūt medicis siue hijs a q̄bus spant se iuuari. a vt hoc melius fiat arte vel cautela q̄libz effect? effigurāt q̄s non hñt Sic fr̄ualiter loq̄ndo peccator q̄libet in figura ē monstruosus. Nā aliq̄ aiam suā factā ad dei ymaginē p dolū et fraudulentiaz trāsmutant in vulp̄ē. aliq̄ per rapacitatē mutātur in leones. alii qui in porcos p luxuriā. aliq̄ in volucres p instabilitatez. aliq̄ in serpētes p adulatōes et detractōes. et sic de alijs. put docz bo eis? li. xij. de ciu. psa. iij. vbi dr Cuemit vt trāsformatū vitijs vi deas hoiez estimare nō posse. et de hijs multis exēplis positis dr. vt q̄ pbitate deserta hō esse desierit. cū in diuinā ꝺitōez trāsire non possit. veritatē in beluā hec ille Et de talibo scribit̄ ro. j. Mutauerūt gl̄am dei incōmutabil̄ dei in similitudinē corruptibilis ho minis. a volucr. et q̄drupedū Istos enī mōstruosos peccatores iij. Misericordie dīm multe. q? nō sum? ꝺsūpti. q? nō defecerūt miserationes ei? Idcirco mōstruositatē pctōr deponam? p ꝺtā tionē. et oñdam? deo p ꝺfessionē et statiz per factū misericordie sue salutē enim? als nō. puer. xxviij. Qui abscondit scelera sua non dirigr̄. q̄ autē ꝺfessus fuerit a reliq̄rit ea miaz ꝺsequtur. Secūdo pctōr morbosus. dz ad deū medicū clamare et exp̄mere vocē lugubrē. sicut videm? mendicātes paupes ad alios hoies clamare p subsidio. sic etiā fecerunt leprosi. de q̄bo dicitur Luc. xvij. q? eleuauerūt voces di. Ihesu p̄ceptor miserere nostri Spūa liter loq̄ndo q̄libet pctōr est valde paup et ipotēs q? est priua tus ipi deo qui est omne bonū. omis fortitudo nrā. sm q? etiā ps. dicit ad dīm. Tu es fortitudo mea et refugium meū. Ideo ad deum debem? clamare. vt de sua potētia velit subuenire nrē infirmitati et ipotētiā curare Et ipse statī vt pi? medic? malū tāgit pctōrē a inittit grāz ꝺfortatē. a ꝺfortat cor ad rēsistēdū oibo malis Quare dr apls heb. Optimū ē grā stabilire cor q? sic clipe? et hasta defendit a ꝺfortat mlitē dra tela hostis. sic grā dī cō tra tela hostis iniq̄. M. Dz q̄ntū vtr̄ hō i mōli pctō possit vin cere incursionē hostis sua potētia sine auxilio gr̄e? Dico q? aliud ē vincere. et aliud resistere Vincat q̄ per triūphum superior efficat hosti. Hoc nemo p̄t sine grā gratū facīte. sine q̄ eī nemo pōt a

seruitute pcti liberari·pfistit autē q̄ suggestiom hostis ñ ꝑsen
hoc p̄r hō fine illa grā gratū faciēte p ꝓpriā libertatē q̄ cogi nō
p̄t·etiā si dyabolus permitteret tota potestate sua insurgere co
tra hominē imo etiam nec de? sm aliquos cogere p̄t libertatem
hois manētē homine·sicut etiam ipossibile est hoiem esse et non
esse aial· Sed q̄ritur an per potētiā libertatis sue possit opari
meritorie fine grā auxiliante? Ad hoc respōdendū fuerunt alq̄
hereses Una Iouiniam:alia manichei·tertia pelagij Iouiniani
ex eo·q: ītellectualis natura per se inclinat ad bonū et honestū
dixit hoiez de necessitate opari bonū· Manichei vero ex eo q̄ in
tellectualis natura mouet sm sensum ad appetēduz delectabile
dixit hoiez de necessitate facere malū·sed q: isti voluerūt alq̄
mine li·arbi·tollere Pelagius volēs hoc saluare·minus ampli
uit ipm:d·q̄ libez ar·per se p̄t in q̄libet op? meritoriū ꝓpter
magnā suam efficaciā·sed qđ excedit facultatē nature in illud in
ar·nō p̄t ñ p grām sed q: ille opiones sunt hereticē ideo fides ca
tholica tenet viā mediā scz q̄ libe· ar·possit cadere et peccare p
se· Surgere autē a peccato p se non pōt·nec meritorie sine grā
opari Ideo dicit Aug·de natura et grā· Sine grā nec infantes
nec etate grandes. nec ipi et peccatores salui fieri p̄nt Ps
Terāo peccator morbosus·volēs a deo auerti·debet induere ve
stē debilē Multū em mouet ad miserandū habit? vilis et debil
dū a paupe deportat· Sic spūaliē loq̄ndo vestis aie est corpus
vile nostrum et de forme sm q̄ btūs Job attestat :d. Pelle et
carne vestisti me Hec vestis in ꝑsideratōe nrā dz vilis et cornu
ptibilis deferri·nec alicuius dignitatis et bonitatis estimari Et
aut fecit rex mīnue de q̄ habetur Jone·iij·q̄ surrexit de solio suo
ad predicationē ione·et abiecit vestimentū suū·et indutus ē sac
co·et sedit in ānere et āliāo clamans ad deum et miserit? est ni
ne faceret malū qđ ꝓmiserat· Sic nō dz esse dignitas nec pīas
hois tā magna·q̄ ipsum extollat in fallacē estimatōez sui ipsius
ꝫ surgē dz si quā talē hz et eā abiicere·et sedē in ānere et āliāo p
cōtinuā memoriā· et cogitare vilitatē ꝓpriā:q̄ debilissim? et vi
lissim? ē in egressu·in ꝓgressu et in īgressu Ingressus em lame
tabit·ꝓgressus miserabit·et egressus tristabit Dñ Adrian? i
perator quondā intrōgauit q̄ndā ph̄m. qđ esset hō Et ipse p ca
bulā scriptā rñdit·eo q̄ nō loq̄rē p hunc modū· Homo em est
mancipiū mortis·hospes loci·viator trāsiens Est em mancipiū
mortis· quia mortem nemo euadere potest· Oēs em dies rapit
et labores·q̄ in fine sm q̄ homo meruit: soluit Est hospes loci

q̄ cito oblionī trad̄it̄ · h̄z cū gaudio suscipiat̄ · et de hospicio in
fine exiēs: nihil de rebo hospicij secū portat q̄ntus in introitu sibi
multa fuer̄t p̄missa. ¶ Propt̄ qđ q̄dā metric? ad p̄positū
sic inq̄t · ꝺ · Dic hō q̄d spes · q̄ mundo tor? inhès · q̄ p̄nū vilez
ligneū qđ cubile Ite̅ est viator trāsiēs · q̄ hō sic ad mort̄e̅ p̄erat
et cōtinue ad ipsa moue t̄ · ac si maxio ipetu vrgere t̄ · nati em̄ ot̄
nue defini? esse et ad nō esse te̅dm? · et p oēs poti? a non esse
q̄ ab e̅ denoiati de̅m? · cū p̄m p̄hm · v · p̄hicor̄ · mot? tōz et nom
sortit̄ a termino ad que̅ · scq̄tur igit̄ vitas hūana q̄ ñ digne no
minet̄ e̅ Sap · ij · Ex nihilo nati sum? · et p? h̄ enim? tāq̄ nō fu
enim? · q̄n fum? et flatus e̅ in naribo nr̄is · Et tō ibide̅ affigitur
v · c · vbi sapies ad p̄positū tales adducat filitudies · q̄ sic vmbra
trāsit tāq̄ nūc? p̄trēs · et tāq̄ nauis q̄ aquā trāsit cū preterie
ut ñ inuenit̄ vestigiū ne q̄z semita: filr et auis q̄ trāsuolat in ae
re et sagitta emissa in locū destinatū. nullū argumētū itineris re
linq̄t p? se · ex q̄bo sapies ocludit suā itētionē et p̄positū · ꝺ · Sic
et nos nati cōtinuo desinim? ee̅. et virtutis q̄de̅ nullū signū vale=
m? oñdē Ex q̄bo p̄z · q̄ p mihilo sum? reputādi · ec̄ si aliquid su
m? · q̄ h̄ modicū e̅ · et qđ modicū e̅ p mihilo reputat̄ · ex̄ de symo
c · Et si q̄stiones · et i vj · de rescriptis · c · statutū · imo arest · q̄ · p̄hi=
cor̄ · loq̄ns ad p̄positū ꝺt q̄ itellect? noster reapit illud qđ pa
rū distat · ac si nihil distaret · g̅ ocludo de p̄mo ad vltimū · q̄ auz
paru · et q̄si nihil sum? q̄ ec̄ p mhilo sum? reputādi · h̄ cōsidera
et clama ad medicum salutis · et miserebitur tui ꝛc̄ ·

¶ Tertia pars in qua notatur detestatio mun

di ꝛc̄ · Pro q̄ notādū q̄ p? curatōez infirmor̄ · xp̄s vt vitā mun
danā et applausū hoim mūdanorū fugeret et ec̄ vitare fore oñde
ret egressus de illa ciuitate in q̄ illa miracula fecit · s · capharnaū
iuit in locū desertū Moralit̄ notādum q̄ capharnaū ꝺr ager pin
guedis siue ꝺsolatōis · et designt mundū q̄ pinguis e̅ oī iniq̄tate
et ꝺsolatiu? pctōr̄ carnalitū · que̅ deserē oporet quilibet volēte̅
saluari saltē p̄ displicētiā iniq̄tatis et imitari xp̄m ad dextrū · i · san
ctā et iustā vitā et asperā fidelitū opatōez · ¶ Nā sic hem? in
hēant ēras siue pomeria et vnā arborē p̄ finitū posit̄ · arbor
eius e̅ in cui? fundo radicē egerit Dicit̄ em̄ ibide̅ · q̄ tō nō pmit
tit · vt alter? arbor esse intelligatur q̄ cuius i fundū radicē egis
set · Et si arbor que e̅ in orto meo alterius terrā egerit vel pres=
serit eius arbor est · et non mea · si autem partem mee terre et

partē alterius egrēdit: cōis est. Sic deus et dyabolus duas tē-
ras: siue habitatōes hñt cōtiguas. deus locū iustorum fidelīū et
congregatōes religiosorū. dyabol? locū infidelīū peccatorū et cō
gregatōez malorū. Nūc arbor media ē hō indifferēs ꝑ liberum
arbitriū ad bonū siue malū statū iustorum siue malorum hns?
nunc statū radicē cordis ponit viuēdo ꝑm eū. ei? iudicatur esse
siue dei siue dyaboli-nec cura q̄ trunc? in vno et cor in altero lo
cetur. q: ꝑm Hiero. vt allegatur di. xl. Non ē facile. nō scōrū
filij sunt. q̄ tenēt loca scōrū ꝙ qui exercēt opa eorum Et grego.
ibidē. nō loca vel ordines creatori nr̄ō nos ꝓximos facīūt. ꝙ nos
aut merita bō ei iungunt. aut mala disiungunt. i. separant.
Qui ergo voluerit separari a dyabolo. et iungi xp̄o. locū non est
met materialē. ꝙ spūalē. et cordialiter sepet se a mundanis mal
et adhęat xp̄o p sanctitatē et iusticiā. et vt mercędē acapiat
Peccās pemteat Pemitens ꝓficiat. Duo ficiēs cōpleat.
Dico ergo ꝓmo q̄ peccator debet adherē xp̄o per pemitentiam
Desertū em̄ statū pm̄e desigt q̄ imitādo xp̄m relictis mūdanis et
pctis ingredi debe? vocāte xp̄o p apl'm Eph̄. v. Imitatores mei
estote sic filij kr̄i. ꝙ heu hodie hāc pēnā imutatōez seu vocatōez
pauci aduertūt. durātes in pctis quos tñ q̄tidie expectat pane
ter. vt cōuertātur Ihñ aug? de doctrina xp̄iana Si de? pat̄es ti
esset iā dudū totū mundū admhilasset Sz q: certe sibi ꝓprīū ē mi
sereri et pcere. ideo sp̄ uocat errātes ad pm̄z. et ꝙ qui dē ipos
allicīēdo p bñficiorum collatōez quēadmodum pater filio offert
pomum vel nuces vt ipsū ad se reuocet et pastor ouī ramum vi
tidē oñdit Sic de? fidelibo tēporalia bō tribuit et ꝓmittit vt sē
quant̄ et fideliter huiāt illi. Juxta illud qđ scribit Mat. xxv. Do
cauit suos suos. a tradidit illis bō sua. Bona inquit sua sez bo
na aīe. bō fortune et bō gr̄e Hec em̄ oīa tradidit homi ad seru
endum. vt hijs q̄si admīculis iuuet̄ imitari deum. ꝓterea vt hō
nō abutet̄ eis oīs creatura loq̄tur sibi tribo vocabo sez acape. red
de fuge. acape bñficiū gratant. redde debitū. fuge suppliciū.
Prima vocat celum. mistro tibi lumē in die vt vigiles. tene
bras in nocte. vt pauses Sol dicit ego ad vtilitatē tuā facio estā
tē et hyemē et autūnum et mayum Et aer. vitalē tibi ꝓbeo flatū
et omne gen? auium ad tuum obsequium. Terra dicit. ego te
pasco et te nutrio pane te oforto. vino te letifico. fructum fe
ro. et mensam tuā diuersis ammalibo repleo. illa omnia acape
a nobis Secundo creatura altera vocat admonet. d. Redde de
bitum ꝓ omnibo istis et seruias deo benefactori. q̄ imiteris eius

qui te tantū adamauit· vt nōs ꝓpt̄ te facerēt Omnia em̄ sbiect̄
sub pedibo tuis et ergo redde debitū vt deū diligas vt imiteris·
Tertia vox dicit· fuge mundū fuge peccatū fuge suppliciū eter-
nū quod si nō feceris dicit ignis a me cōbureris· aqua a me sum
mergeris· terra a me absorberis· infern? a me deglutieris· He-
ro· De? hebreoꝝ vocauit nos vt eam? viā triū dieꝝ in solitudi
ne et sacrificem? dño deo nr̄o· de? inquā hebreoꝝ vocauit nos
ad imitationē filij sui scz vt eam? et nō stem? aut retrocedam?·
qz ezech· nj· de huiōi scribit̄· Si cōuersus fuerit iustus a iusticia
sua et fecerit miquitatē in peccatis suis morie?· Eam? igit̄ viā
triū dieꝝ scz ꝑ viam cōtritionis cōfessionis et satisfactionis Qz
quo ibim? in solitudinē certe stricte pemtētie qua xp̄s nos precel
fit· Joh· baptista sanctificat? in vtero et q̄ plures alij· hos autē
pauci imitant̄ paucores modo inhabitāt· Et ratio est qz hec soli
tudo pemtentie videt̄ aspera in supficie licet contineat ab intra
suauitatē vnctionis diuine quēadmodū testa nuas ab extra du
ra est et aspera· nucleū tn̄ cōtinet ab intra magne dulcedinis· et
hec est via ꝑ solitudinem que duat ad vitam et ad terram pmis-
sionis ℟ Tertio ꝑ ficies debet xp̄m imitari in desertū id est
vitā sanctā vt ꝑficiendo semp in bonis omes spūales hostes vin
cat quod facit dū passiones et motus carnis insultantes repmit
et succūbit· quod fit tripliciter· primo preueniendo· secundo resi-
stendo· tertio fugiendo ℟ Nam isti mlires qui aggressū hostiū nō
expectant sed preueniūt eū diant̄ strenui et timent̄ sicut patet
in Juda machabeo et fratribo eius· j· mach· vij· Ita ꝑficientes
et viā ꝑfecti qui nō insultū passionū expectant sed anteq̄ insur-
gant eas ꝓueniendo domant in corporis castigatiōe et vires hu
miliāt intantū q̄ nullo modo spiritui resistunt diant̄ heroyā ex
motibo suis et quasi filij dei quos dyaboli ptimescunt clamātes
cōtra quēlibet talem· venisti ante tempus perdere nos· Mar· j.
Istos etiā dēmones formidant temptare qz ꝑm antiquoꝝ do-
ctoꝝ sñi az demon vict? ab aliquo nunq̄ audet ipsū sup eodem
genere cuiuis temptare· sed multi sunt nominati ꝑfecti lz nō
sint in re qui nō preueniūt insultus passionū domando carnē mo
rtificando vt habeant appetitū comedendi vel econtra vel qz nō sola
bibunt vt habeant appetitū comedendi vel econtra vel qz nō sola
nosi ex senectute cōmiscentes se solacijs iuuenū ꝑurant sibi va-
nos affectus per visum auditu et sic de alijs· Isti sunt pessimi
quia querunt occasiones peccādi· et ideo sume voluntarie peccant

Secūdo ꝓficiens dz resistere ꝑssiōibꝫ q̄si hostibꝫ suis. sicut dicit Exo. xvij. de Josue et filijs suis qui restitit amalech ascendēti cō tra ipsū Isto mō hoīes tēptati resistūt temptationibꝫ passionū et eas vincūt q. q̄to fortiꝰ resistūt tāto mi⁹ infestant Iac. in ca nonica. iij. c. Resistite dyabolo et fugiet a vobis Talit nō resi stūt hij passionibꝫ qui statiz surgente aliqua modica passiōe mo re brutali comitant et sequūt nullā facientes resistentiā nec aliq̄ subtrahendo. sicut eua q̄ ꝑfestim ꝑme pluasiom ꝓsensit vt dicit ibi gen. ij. sic ꝑfecti siue ꝓficientes facere nō dīnt ꝫ surgente pas sione cito motū ei⁹ extinguere dīnt. Ecc̄a. ij. Infirmitas in suo origine facili⁹ prescindit sic et mot⁹ passionū. vij Hiero. ad eu stochiū Ille mq̄t laudat ille p̄dicat beat⁹ q̄ statim vt cepit co gitare allidit cogitat⁹ ad petrā ℣ Tertio dz q̄s fugere tē ptationes passionū. q̄n em̄ q̄s videt q. nō sufficit ad resistendu si saluare vult vitā dz fugere Nā ꝺm leges q̄nq; licet de bello fu gere q̄n scz q̄s dīnm suū defendere nō ꝑt vel q̄n resistere nō ꝑt ad uersarijs. alꝫs si q̄s fugeret ꝺm canones infamis esset. vj. q. j. in fames. et ꝺm leges esset reus lese maiestatis et capite puniret. ff de re militari. l. omne. ff. qui in acie. Dic etiā fugiebat dauid sault nō valēs ei resistere. j. reg. xxnij Sic spūaliter qui sentiūt se ita in firmos q. nō p̄nt inimicis in tēptationibꝫ resistere dīnt importu nitates tēptationū fugere et se a mundi vani tatibꝫ que se impetūt sequestrare et in deserto cū xp̄o morari. sic dauid qui dicit. Ecce elongaui fugiēs et mansi in solitudine. ps Inij. Dn̄ petrus in canonica sua. c. j. Fugientes mq̄t ei⁹ que i mu do sunt cupiscentie corruptōez. Sed queris. q̄s est magis mal⁹ ceteris paribꝫ. aut ille q̄ peccat ex inclinatiōe habit⁹ aut q̄ ex in citatiōe passionis. Dico q. ille q̄ peccat ex inclinatiōe hīt⁹ q. agḡ uatio mali habit⁹ est voluntaria et mutatio passionū ē a nat̄a ic

Feria sexta post oculi

VEnit Jhesus in ciuitatē samarie q̄ dicit sychar. Joh. iij. ℣ Princeps alicui⁹ terre ita rus ad bellū cōtra aduersariū solet se armis suis mili taribꝫ mōstrare et suos vasallos vocare qui vt habēt de feudis quibꝫ modis feudū amittit. in p̄nā. tenent sub pena amissionis feudi cū dño bellū ingredi et cū dño preliare. vñ dicit ibidē Si dñs prelium campestre habuerit et vasallus eum morante dimi cit in ipo nō mortuum nō ad mortē vulneratū feudum amitte re debet Sup quo queritur glo. nunquid hoc intelligendum siue

iuste siue iniuste dñs pliat Et rñdet q̄ si iniuste pliet nō amittit vasall? feudum si dimiserit dñm vel nō preliandu; venit. si ait ignorat an iusta vel iniusta sit cā tenet obedire dño suo. Ad ppositū. Princeps regū terre et dñs vniuersi orbis cui? nos vasalli sumus xp̄s volens preliare cōtra aduersariū hūanī generis et homīnē a captiuitate liberare armis militaribo se munuit. quibo eū vincere voluerit. Primo in capite spineā coronā p galea. corp? vulneratū totaliter p lorica. p gladio exoratōis linguā p clipeo in manibus miserijs patientiā. p cultris aureis clauos amaros. pro quibus eum crucifigi affigi. et sic morte sua victo dyabolo pfecte p nobis satisfecit et a captiuitate liberauit. Vñ em habet de sū. tu. et fi. ca. fideli. li. vj. in glo. q̄ cōgruū fuit q̄ nros defect? sumeret ppter nāz satisfactionē quā p nobis satisfaciendo assūpserat vt p nobis pfecte satisfaceret. Et sm greg. in prefatione missegno scz crucis vincerē p xp̄m dñm nostrū. Monstrat g̃ xp̄s se q̄ tidie armis suis militaribo. et vocat suos vasallos ad preliandu; cōtra aduersariū p virtutes dū extēsus in cruce ostendit nos in sup instruit quibo virtutibo p̄liare debem? cū eo. sustineam? igit pauca aduersa patient ppter eū qui venit in mundū multa pati ppt nos qđ onēdunt verba thematis que dicit. venit zc Sychar em dicit aliquā q̄ designat amaritudinē passioms xp̄i quā in mūdo illo passus est ¶ Queritur an xp̄s ppter hōis liberationez debuerit suscipe ei? penalitatē et corpis fatigatōez. Et videt q̄ nō q̄ vbi nō est culpa ibi nō dz esse pena sed huiōi defect? sunt in penā pcī et xp̄s nō habuit pcm nec p cōsequens debuit habere penā. Hñdit doctor deuot? Bonauē. in. nj. sup mgrm. dis. xv. Qz absq; dubio congruū fuit xp̄m assumere naturā humanaz exēplū virtutis et fulimentū nrē fragilitatis. De pmo q̄ propo suerat nos redimere nō corruptibilibo auro vel argento sed pcio so sanguine suo et aīaz suā ponere p aīabo nris. ad hoc autē nō fuisset pdone? misi naturā deficientē et passibilem assumpsisset. et ppterea defect? nros volut in se habere. Vñ dicit Io. an. in glo sup verbo corp? passibile. de sū. tu. et fi. ca. li. vj. frig? calorē famē sitim et alias penalitates pati poterat sic corp? eius passibile fuit. Secundo ppter exemplū virtutis. scz hūilitatis q̄ patientie. q̄ pietatis quibo mediantibo puenit ad cēlū. et in quibo xp̄s voluit imitari sm illud matth. xj. Discite a me q̄ mitis sū et hūilis corde Tertio ppter fulimentum nostre fragilitatis ob quam natura

rationalis habet in se difficultatē ad credendū vera. irascibil' ad sperandū ardua. et cōcupiscibilis ad amandū recta Et ideo xp̄s voluit nō tm̄ nobis similari in natura sed etiā in defectibo et pe-nalitatibo vt manifestando in se veritatē humane nature prebet fulimentū nature rationali ad credendū ostendendo mihi lomi-nus immensitatē sue misericordie p susceptionē nostre miserie. vt etiā irascibili preberet fulimentū ad sperandū ostendēdo magni tudinē sue benuolentie. et etiā vt concupiscibili p̄beret incitamentū ad se amandū. Et ideo h̄z incōgruū videant huiōi defect9 in xp̄o p se considerati si tm̄ ad finē referant magna reperiāt cōdecentia cōgruitatis. Ad argumentū igit' dico q̄ duplex est pena scz nec-tate inflicta et pena voluntarie assumpta prima nō est sine culpa sed3 vero p̄t eē in eo in quo nulla precessit culpa a talis erat in xp̄o ꝛc ¶ Sed quare xp̄s mortē crucis elegit et nō aliā Di-co vt habet' in cle. de sū. trī. et fi. ca. fidei. in gl. Joh. ans. p̄ter quatuor Primo vt in illa pendens in aere se inter deū et hōiem mediatorē oñderet. Vñ. j. thy. ij. vnus em̄ deus vn9 et media-tor dei et hōim homo xp̄s ih̄s. qui dedit redemptionē semet ipsū p oñibo Secundo vt damna que obuenerāt p lignū p̄mis parē-tibo retitū p lignū crucis restauraret Tertio vt dyabolū qui per lignū vincebat: per lignū superaret. et hec duo greg9. expm̄it in prefatione de sancta crucē. qui salutē hūam generis ꝛc. Quar-to vt eundē oñderet pro quibo restaurandis patiebat scz pro superis angelo9 ruinis replendis et p inimicis reconciliandis. Primū designat' per brachiū superi9. scdm per inferi9. tertiū p dext9 quartū per sinist9. Quantū nunc ad litterā et doctrina-lē otinuationē euangelij hēri peccatori ostendebat' virtuosa exer-citatio. hodie vero annectit' q̄dam fructuosa informatio et sunt tres partes ¶ In prima oñdit' gratiosa occupatio in tione. in p̄ncipio ¶ In secunda virtuosa informatio in mulieris collatione. ibi venit mulier. ¶ In tertia fructuosa determinatio in veritatis ostensione ibi. ego sum. ꝛc

¶ **Quantū ad primū est sciendū q̄ xp̄s p̄ter** inuidiā phariseo9 recessit de iudea in galileā et habuit transire per regionē samaritano9. Et dicit' samaria a quadā ciuitate olī ibi destructa que etiā vocabat' samaria et hoc dicit litterā. De-mit ih̄s scz eundo de iudea in galileā in ciuitatē samarie dicta sy-char sita iuxta predium quod dedit Jacob patriarcha filio suo Jo-seph post mortē vt habet' gen. xlvnj. Ibi erat etiā fons Jacob

id est puteus quē iacob ibi foderat qñ ibi habitauit pro se et suis pecoribo ad aquandū. Et ihs exitinere fatigat? ibi sedebat hora qi. vj. s. circa meridiē ℣ Moraliť p iacob designat̄ p̄t de? pater qui ex immensa charitate salutē et redēptionē hūanę generis filiens In. vj. hora. i. vj. millenario ānoz mittēs filiū vnigenitū in hunc mundū. in quo fatigat? multis laboribo. tandē miste sez sanguinis et aque. Dñ oīs xp̄i fideles bibentes reuocillati a regenerationis eluc̄et et ex illis formať ecclesia sponsa xp̄i Dñ docēt mediū ꝙ sanguis dum est in vena nō nutrit. resudat ꝑ venas in fontes. sūt autē fontes loca cōcaua in corpe vbi actōe caloris naturalis sanguis de eo q̄ mutať in os. carnis in carnē. cutis in cutē. et sic de alijs. Dic misticę fuit de sanguine xp̄i put erat in vēnis mihil nobis profuit ad salutē sz qñ ex calore mimie charitatis ordinante prē et accepte filio. sanguis resudauit in fontes q̄nq; vulneꝝ ibi incepit nobis ad salutē p̄desse. Dñ hoste. in sū. de remissionibo. Cum in quit respectu dei tot? mund? sit mihil et sanguis xp̄i p̄ciosissima res. ei insup q̄tas psone osueuit estimationē augere a respū filij dei nulla fit estimatio sequť ꝙ mima gutta sanguinis xp̄i sufficeret ad expiationē oīm pcc̄oz et redēptionē oīm q̄ fuerūt vel eē possent et ipse nō guttā sed totū sanguinē fudit p pcc̄oribo. de q̄ pphetauit Isa. xij. Haurietis aquas in gaudio de fontibo saluatoris. Et notanť dicit de fontibo qz nō solū de vulnere laterali sz de mulis toti? corporis abundanť sanguis ad salutē nr̄az p̄flu xit figuraťetiā in fonte paradisi qui stans in medio per quos suos totū paradisū irrigat et fructificat ℣ Ipse em̄ sanguis xp̄i tres dignissimos habet effectus. quia est

Criminū expurgatiu?
Ligaminū dissolutiu?
Solaminū restitutiu?

Primo sanguis christi in cruce p nob effusus est solus expiatu? oīm crimi nū. epb. j. Habem? redēptionē p sanguinē ei? Nā legim? ꝙ sanguis aliq̄z aialiū habeat virtutē abstersiuā et mundificatiuā maculoz. sicut habeť in ꝓphetibo regu de sanguine extracto de subala dextra hyrūdinis vel columbe ꝙ abstergit maculas calid? instillat? Sic sanguis christi q̄ fuit columba p simplicitatē innocētie. et hyrūdo sez nunci? tpis grē p suū aduentū q̄ ad ītaz de subala dextra. i. de tuo latere a nidis ē extract? si p feruentē deuotionē in oculū mentis fuerit instillat?

et deuote meditāt? ąnto feruore charitatis est pfusus nō mod
las exteriorīs corpis ꝫ interiorīs ipsi? amme sanat et purgat ad
heb. ix. Omia pone in sanguīnē mūdantis et sine sanguinis ef
fusione nō fit remissio A Septies igit̄ saluator noster san
guīnē effudit vt septē maculas criminaliū purgaret. Primo cō
tra luxuriā in circūcisione a genitalibo sāguinē effudit vt cōspi
scentiā ab hoīibo tolleret in q̄ m genitalibo maxime fuit mac
tus de q̄ habet Lu. ij. Secūdo ctra irā sāguinē scz sudorē sāgui
neū effudit in orōne in mōte oliueti vt irā patris tolleret et ma
culā iracūdie q̄ sanguis noster infect? est mūgaret. lu. xxij. fa
ctus est sudor ei? sicut gutte sanguinis decurrētis in terrā. Ter
tio ctra pcīm gule q̄ caro delicate nutrit̄ volunt flagellari in cor
pe vt lasciuiā hūane carnis tēperaret. de q̄ math. xxvij. Quar
to ctra superbiā q̄ maxime fit in capite spinea corona coronari vt
superbiā humanā destrueret. de q̄ habet mat. xxvij. Quinto cō
tra auaticiaz in manibo cōclauari exteri? vt interiorē cordis ava
ritiaz purgaret. Dicit em math. xxvij. Nam? ei? fuerūt extente
et apte Sexto ctra accidiā voluit cclauari pedibo vt nos opatiuos
faceret Septimo cōtra immundiaz operuit lat? ei? et inde sanguis
nē effudit vt attēdetes ei? cordialē dilcōez etiaz nosipsos amare
m? Ex istis igitur xpi dignissimis membris septē criminaliū pec
catoꝝ sordes in nobis mūdant Apoc. j. Lauit nos a pcīis no
stris in sanguine suo. Figurā h? lotionis habem? leui. xvij. vbi
dicitur q̄ sacerdos aspergebat eū q̄ mundandus erat a lepra. se
pties cū sāguine passeris occisi et cū aqua. Iste passer occisus est
xp̄s. et dz passer ppt̄ alias cditōes ipius. naz passer zelat pro
rē suaz et p ea pugnat cbat pullos suos et etiam derelictos ab
alijs et illaq̄atos tuē posse liberat Sic cōformit̄ saluator nost̄
in cruce pugnauit p spōsa sua ecīa et sāguinē lagissime effudit
vt illaq̄atos pcīis liberaret Cibauit etiā pullos suos xp̄ianos p
cioso corpe et sāguine B Vñ apl's. Sanguis xp̄i emūdaut
cōscīaz nraz ab opibo nostris. heb. ix. Sanguis xp̄i nō solū hūa
nū gen? a vicioꝝ feedo mūdauit q̄nymo et sanctos prēs qui in
inferno erāt captiui de captiuitatis vinculo liberauit. ps. Eduxi
sti me de lacu miserie et de luto fecis. nam ꝫm naturales sanguis
talē expitur hrē ꝑpietatē q̄ dura solet frā gere Vñ de sanguine
hyrci legitur q̄ q̄uis adamas sit lapis durissim? et solidus ita
tū q̄ nec ferro nec calibe pōt frangi si tñ sāguine hyrcino hume
ctetur facilē sculpitur et frāgitur Sic reuera q̄uis vincula q̄bo
tenebantur antiqui prēs in captiuitate demoīs indissolubilia et

Firma essent intātū q̄ nullū fertū. i. ptās siue autoritas ipsa frā-
gere posset vel apire ppt̄ pcm̄ omissū. sanguine tñ hyrcino id ē
xpi soluta et fracta sūt. sicut in fabul' poetaꝝ fil'i tudinarie oñdit̄
fingūt nāq̄ poete q̄ vulcan⁹ faber iouis cū inuemsset vxorē suā
veneré cū marthe ligauit eos cathena adamātina ita q̄
separari nō poterāt p vllā violentiā et ptātez q̄lsq̄ oīnibo dns cele
stibo facti sūt iudicalū. Sic dea veneris scz hūana natura ofētiens
marthe. i. dyabolo fuit ligata cathena indissolubili et firmissima
intātuz q̄ nemo eā soluere et liberare potuit donec iudicalū fact̄ū
fuit et obprobriū cōrā oīnibo āgelis dei sup q̄ dei filiꝰ mia mot⁹
sanguine ppio supfuso vinculū ipsū fregit et hūanaz naturā de
carcere limbi liberauit. Hoc oñdit̄ apoc̄. xix. vbi dr q̄ Jobes vi
dit quendā sedētē in equo albo cui nomē erat fidel' et verax et b
bū dei hīs m̄ femore suo scriptū. rex regū a dñs dñantiū. q̄ etiā
habuit vestes aspersas sanguine. hic apphendēs bestiā posuit
in stagnū ignis et sulphuris et exerat⁹ celestis seqbat̄ eū in sto
lis albis. Hic xps fidel' et verax et verbū dei habuit in cruce ve-
stē hūanitatis sanguine aspersaz in qua bestia lucifero triūphauit
eūq̄ in stagnū ignis et sulphuris odēnauit q̄ sup equū albū. id ē
virtute deitatis ad bibendū descēdit et quentū scōz patz solutū
post se ascendēs in celū ad imortalitatē duxit et ad gaudia sēpit̄
na. vñ apl's. Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatē ¶
Tertio sanguis xpi est restitutiu⁹ hēditatis eccl'ne. sic em̄ sanguis
naturalis fm leges et canones est cā hēditatis et vñ hēditas aliqui
dat̄. sic sanguis xpi est cā eccl'ne hēditatis et testamēti sempiterni
Mat. xxiii. hic est sanguis noui et eterni testamēti. Hunc igitur
sanguinē xpi diligent̄ in scrinio cordis ꝑuare debem⁹ vt testam̄
tū nobis donatū ne pdam⁹ et hēditate ꝑuemur eccl'na. sicut etiā q̄
daz matrona fecit q̄ camisiā marit̄ sui vulnerati et occisi in ast̄am
repuauit. q̄ ū q̄die ast̄ā aperiēs et cruentā camisiā intuēs mor
te maritī amarissime fleuit. Sic etiā q̄libet deuota psona xpm ve
hortat̄ aug. in li. de virginitate di. Videte in cruce vulnera pen
detis. sanguinē morientis. pretiū morientis. cicatrices resurgētis
caput hz inclinatū ad osculandū. cor aptū ad diligēdū. brachia
extēsa ad amplexandū. totū corp⁹ expositū ad redimēduz. Hec
q̄nta sint cogitate. hec in statera cordis appēdite vt tot⁹ nob fi-
gurē in corde. q̄ tot⁹ p nobis fix⁹ fuit in cruce. D Qz que
ritur. an in sanguine xpi simus redempti a reatu pcōz nrōz
Et videt̄ q̄ nō. Sanguis em̄ xpi q̄d corpale est. Corpale āt nō

haber vim agendi in spūale · igit̄ · In oppositū apl's Eph. j. Deꝰ
glorificauit nos in dilecto filio suo in quo habem⁹ redēptionē
p sanguinē eiꝰ in redēptionē pcc̄oꝝ. Ad qđ rñdenduꝫ ponā rōes
cclusiones · Prima xp̄s p passionē suā nobis meruit vitā eternā
ꝑbat̄ · nā pꝰ passionē xp̄i immediate et nō añ pueri baptizati mo
rientes puenerūt ad vitā eternā · non em̄ ex ꝓprio merito sed xp̄i
sic nec vsqꝫ ad finē mundi aliqs tm̄ mereri potuisset nec etiam
adultꝰ ꝓprio merito qꝫ ad vitā pueniat cū meritū nr̄m sit finitū
nec posset p se premiū infinitū mereri · solū em̄ meritū xp̄i infini
tū nobis meruit illud p passionē qui fuit deꝰ et hō vt pulcre do
cuit Ansel · Cur deꝰ hō in plibo locis · meritū autē sm qꝫ adultꝰ
vltra meritū xp̄i mereat̄ amplius · etiā p̄mia bīt̄ i celo · Vñ et p̄cs
antiq̄ qui multa bona fecerūt ꝓpriis meritis non poterāt intrare
celū sed in limbo detinebant̄ quousqꝫ p xp̄m in cruce ianua regni
celestis aperiebat̄ vt ad vitā ingredi possent eternā · Secūda cō
clusio · xp̄s meruit nobis glorificationē corporis quā sum⁹ rece
pturi pꝰ diez iudicij · ꝑbat̄ · naꝫ sm omēs doctōres pꝰ iudicū ele
cti corpora habebūt clarificata · g̃ nō ꝓpriis meritis cū sint finita
igit̄ merito xp̄i infinito ¶ Dz obijceret qs · si christꝰ meru
it nobis corpis glorificationē · nō est vō quare aia pus glorifice
tur q̄ corpꝰ cū meritū christi et meritū cuiuslibet alterius? eque ac
to pficere possit suū effectū arca vnū sicut arca reliquū · Dico qꝫ
ꝓuidētia dei sic ordinauit fieri que interdū hz tōez occultā q̄ nō
semp appareat nec manifestat̄ oīmbo et ideo nō est iudicādum qꝫ
ex eo deꝰ nobis iniuriā faciat cū eius cāz ignoram⁹ sicut forte e
in ꝓposito · Secūm tñ beatū aug̃ · nj. de tri · ꝓuidētia diuina statu
it vt corpa inferiora q̃daꝫ ordine regerent̄ a corpibo superiorib⁹
¶ Et qꝫ sm ordinē dei ordo mot̄ celi in fine mūdi quiescit et oia
corpora nō infecta pcc̄is tūc erūt clara · et simul corpa hūana cū
eis de lege omnium qđ dico p tāto qꝫ corpꝰ xp̄i ex speciali cā pre
rexit hanc glificationē · et aliq̄ idē sentiūt de beata virgine Jo
euāgelista · imo btūs Ihero · sentit hoc idē de illis q̄ cū xp̄o sur
rexerunt ad testificandū xp̄i resurrexionē que nō fuisset ꝑbata si
iterato in puluerē fuissent redacti · et hanc opi · sanctꝰ tho · etiaꝫ
approbat in · nij · sept̄o di · xlnij · ar · nj. in sol · cuiusdā argumenti
¶ Tertia cclusio rñsalis ad quesitū · p xp̄i passionē seu sangu
nē sum⁹ liberati a reatu pcc̄oꝝ nr̄oꝝ · j. Jo · j. Sanguis xp̄i emū
dabit nos ab oīmi pcc̄o Cōtra · nullꝰ liberat̄ a pcc̄is virtute passionis xp̄i que nōdū cō
mīsit · g̃ nullꝰ liberat̄ a pcc̄is virtute passionis xp̄i que nōdū cō
qꝫ multa sūt pꝰ passionē xp̄i omissa et q̃tidie multa cōmittuntur

Item absq; baptismo et vera penitentia non absoluimur a peccatis igitur ꝛc. Ad primū dico q; christus nos sua passione liberauit a peccatis taliter instituens causam nostre liberationis ex qua possent omnia peccata nostra remitti tam presentia q; futura sicut si medicus faciat medicinaz ex qua sanari possent omnes morbi presentes et etiam futuri. Ad secundum dico q; passio christi est quedam causa vniuersalis remissionis omniū peccatorum quantū est in se sed vt in quolibet sortiatur suū effectum et deleat peccata propria cuiuslibet. necessarium est q; singulis adhibeantur quedā medicine et confectiones vt est baptismus penitentia et alia sacramenta que virtutem solum habent ex passione christi ꝛc. Ad argumentum in oppositum in principio questionis dico q; licet passio christi sit corporalis. sortitur tamen quā dam spiritualem virtutem ex diuinitate christi vnita cuius est instrumentum sm quam quidem virtutem passio christi est causa remissionis peccatoꝝ ꝛc

¶ Secūda pars in qua notatur ūtuosa informatio christi et hoc in collatione mulieris ꝛc. Recedente em Jhesu iuxta fontem de samaria regione de ciuitate sychar mulier quedam venit de puteo haurire aquam. Et sequitur. quomodo tu iudeus cum sis. In habitu em quem Jhesus portauit cognouit eum esse iudeum. qua sm Nicolaum de lyra. sicut in ꝛcaunatione nec ita et in fimbria vestimenti et angulis palleoꝝ noscebant iudei in qbo distinguebāt ab alijs hoīb. Sic etiā eccīa ordinauit iudeos aliqs manifestū signū deferre per quod discerni possint a christianis. extra de iudeis. c. in nonullis. nō couiuntur id est non simul vtuntur cibo et potu. Ratio huius quare iudei non comederunt nec biberunt cum samaritanis qua inimica eorum fuerunt ex eo q; samaritanī terram iudeorum occupauerant vt patet quarto regum. Et potest etiam esse ratio quare modo nō bibunt vinum cum christianis ¶ Sed queritur an christianis possit bibere cum iudeo vel alterū infideli. Dico q; non. cuius ratio habetur. xxxvj. q. j. nullus. et. c. omnes. Quia cum apud nos communibus cibis non vtantur sed discernant cibum idolatrum. et sacrilegum est eorum cibos vel potus a christianis sumi cum ea que ab apostolo pmittente nos sumim? ab illis iudicent immunda ac si infectiores essent xpiam q; iudei si nos que apponūtur ab illis vtamur. ipsi vero a nobis oblata condemnāt

faciūt hi xp̄iam p̄mittētes eos in cuiuis a societatibo suis stare
ludere ꝛc̄ Per hoc em̄ clerici amonit? nō desistens dz deponi et
laycꝰ excōicari .v. sup̄ .c. nullꝰ . Proh bet em̄ ibi eccīa di. nullꝰ
eoꝝ qui in sacro sūt ordine . aut laycis a ima coꝝ manducet
aut cū eis habitet . aut aliquē eoꝝ in infirmitatibo suis vocet aut
mediānā ab eis p̄piat . aut cū eis in balneo lauet . si vero quisq̄
hoc fecerit si clericꝰ est deponat . si laycꝰ excōicet Mora
hter i secūda parte mitamur ad sobrietatē . p potū autē aq̄ qđ
xp̄s pecit a muliere est cauenda ebrietas q̄ ꝑm aug̃ est oīm vi
cioꝝ fomes et nutrix . nā fic int̄ alia bona nature fauorabile val
de ē bonū libertas . qr vt habet̄ ff . de reg . iur . libtas inestimabilis
res est et oībo rebo fauorabilior . Ita vilis et turpis est seruit?
ad quā ebrietas nos traxit . habet̄ em̄ .xxxv . di . sexto die . nō es
set hodie seruit? si ebrietas nō fuisset . Vñ legit̄ gen̄ . ix . c . q̄ noe
p̄mo plātauit vineā qr añ diluuiū vinū nō fuit nec hōies vinū
bibebant et erāt fortes et potētes et gygantes erāt tūc sup̄ ter
rā Noe vero bibēs vinū ignorauit ei? potētiaz inebriat? dormi
ens iacuit in tabernaculo a posterioribo denudat? quē cū filij? su?
cham vidēt denudatū derisit prēz . qđ cū sibi denunciatū esset ꝑ
petue seruituti eū dānauit In his nanq̄ verbis tria mo
moda notant̄ q̄ solet ebrietas hōi inferre qr hōiez vsu rōnis pri
uat Diuitias et honores spoliat Prolē mendicitati et seruituti dā
nat Priuat̄ em̄ hō vsu rōnis p ebrietatē et fatu? efficit̄ et insen
sat? sicut bestia qđ designat̄ p dormitionez noe . qui em̄ dormit
iacet sicut bestia sine rōne sic etiā ebri? . Vñ Jnno . de vilitate cōdi
tionis hūane . Quid turpi? ebrioso cui fetor in ore tremor i cor
pore p̄mit stulta pandit occulta cui mens alienat̄ facies trāsfor
mat̄ Fingit̄ em̄ ymago ebriosi sic . qr est ymago puerilis . cornu
hns in manu . et in capite coronā de vitro . puer im signū qr ebrie
tas facit hōiez elinguē et insensatū more pueri . cornu hz in ma
nu in signū qr nullū secretū celat clangēdo et clamando revelat
coronā hz vitreā qr se reputat glorioſū et facundū et litteratuꝝ
.v . Vū bibo vinū lingua mea loquit̄ latinū . Tales bibuli et ebri
osi q̄ frequent̄ inebriant̄ sūt ꝑm canones infames et inhabiles
ad dignitates . vñ clerici huiōi ebriosi si āmoniti nō desistūt p̄nt
officio et bñficio ꝑuari . ex de vi . et ho . cle . a crapula . Et milites
dñt ꝗgulo militari ꝑuari . ff . de re militari . l . oīe delictū . ff . pen .
Et laycꝰ dz cōione ꝑuari vel verberari . xxxv . di . eps . Dedo ebri
etas spoliat hōiez diuitijs suis . frequenter magn potatores de
nudantur et depauperantur . Preterea sapiens dicit Ecclesiast . xix

Operarij ebriosus nō locupletabit. Pōt ēm talis dicere versum istū. Dues erā dudū ḣ tua me fecerūt nudū. Alea vina venus tabo his sū fact? egen?. Hoc designat p illud q noe erat a potatoribo denudat?. Tertio dānat plē. Dñ q noe filiū suū huiusmodi subiecit denotat q potatores ebriosi frequent plez suā mendicitatū et seruitutē exponūt Dñ ioseph? li. v. antiqtatū loquēs de potatoribo inqt. Frat? est eis de? et felicitatē scz pueros in quibo parētes debebāt esse felices quā innūeris laboribo adqsierūt ppē epulas amiserūt. Figura ē geñ. xxvij. vbi legit q ysaac postqm oblatū vinū bibit subtraxit filio suo pmogēito esau suā bñdictō nē Ex qtur. cū vinum sic inebriet et hoiez deformet an vsus vini sit licit? et videt q nō cōtra. xnij. Venū est nō mandu care carnes et nō bibere vinū. neqz in quo frater tuus offendit aut scandalizat. Cōtra. j. thy. v. Noli adhuc aquā bibere ḣ modico vtere vino ppter stomachū tuū. Rñdeo q nullꝰ abo vel pdicto tus ꝑm se ꝓfiderat? est illicit? ꝑm sniaz dñi dicētis Mat. xv. Nihil qđ intrat in os coinqnat hoiez et ideo bibere vinū ꝑm se loqntione bibētis qui a vino de facili ledit vel q ex speciali voto obligat ad vinū nō bibendū Qñqz autē ex mō bibēdi. qr si tenet nō mensurā in bibēdo excedit. qñqz autē ex parte aliorꝝ qui ex hoc scandalizarēt Ad oppositū dico q apls nō simplicit dicit. bonuz est a vino abstinere sed in casu in quo ex hoc aliqs scandalizāt

I Queritꝰ secundo. an ebrietas sit pcēm mortale. Et videt q sic qr est mater oīm vitiorꝝ vbi supꝝ. Itē magnitudo culpe ex magnitudine pene oñdit. ḣ ebrietas videt esse maxime punita ex eo q seruitutē attulit In oppositū est aug. in sermone de purgatorio dicēs ebrietatē esse pcēm mortale si fit assidua. si autē raro ꝓtingit videt esse veniale. Dicit tho. q culpa ebrietatis ꝓsistit in immoderato vsu q cōcupiscētia vini. hoc autē cōtingit esse triplicit. Uno mō sic q nesciat potū esse immoderatū et inebriare potantez tantē et sic ebrietas ꝑt esse sine pcēo. Alio mō sic q aliqs pāpiat esse potū immoderatū. nō tñ estimet potū inebriare potantez et sic ebrietas ꝑt esse pcēm venale Tertio mō ꝑt cōtingere q aliqs bñ aduertat potū esse immoderatū et inebriantē et tñ magis vult ebrietatē incurrere q̄ à potu abstinere et talis ꝓprie dicit ebriꝰ qr mortalia recipit spēm nō ab his q p accidēs eueniunt ꝑter intentionez sed ab eo qđ est p se intentū et sic ebrietas ē peccatū mortale qr ꝑm hoc volens et sciens priuat se vsu rōis q̄ ꝑm tute opat et pcā declinat q sic peccat mortaliter pticulo peccādi se

omittes · Dicit enim amb · in li · de priarchis vitanda dicim? ebrie
tate p quā crimina cauere nō possum? · nā que sobriꝰ cauem? per
ebrietatē ignorātes omittim? · vñ ebrietas p se loquēdo ē pcm
mortale nō solū ꝓpter iterationē act? sed qz nō ꝑt esse qz homo
assidue inebriet̄ q̄n sciens et volens ebrietatē maculat dū multo
tiens expiet̄ fortitudinē vini et suā debilitatē · Per hoc ptz quid
dicendū est ad primū · Ad secundū dico q̄ seruit? est secunda ex
ebrietate occasionalit̄ inquātū cham maledictionis seruitutis in
sua ptāte accepit ꝓpter hoc q irrisit patrē inebriatū · nō aūt ser
uit? fuit directe pena ebrietatis Ctiā q̄n dicit̄ q ebrietas est ma
ter vicioꝝ ex eo q homo ad pcca intēpantie maxime hꝰ ꝓnia
tē ꝓpter hoc q huiōi cupiscentie et delectationes sūt nobis ꝑ
naturales et ꝑm hoc diamt̄ huiōi pcca esse maxima non q̄ sunt
alijs grauiora sed quia sunt apud homines frequentiora ꝛc.

¶ Tertia pars in qua ostenditur xpi virtuosa

operatio et determinatio veritatis ꝛc̄ Mulier em̄ vt audiuit in xpi
verbo de cultu diuino dixit · Scio qz messias venit id est in ꝓnio
est ventur? · Hoc em̄ samaritanꝰ sciebant ex libris ge· penul·c·
vbi dat̄ signū de aduentu messye cū dicit̄ · Nō auferet̄ sceptrum
de iuda Hoc em̄ videbant tpe herodis esse ꝑpletū sub quo nat?
est xp̄s · et ideo apud eos cōmunis fama fuit de ꝓpinq̄tate mes
sye · Iste igit̄ messyas qui venit denūciabit nobis omnia ad salu
tē ptinentia · Dz ih̄s videns ei? deuotionē ondit se ei dicēs · Ego
sū sz messyas qui loquor tecū · Dic eo loquente venerūt discipu
li murmurātes nō sz ex suspitione sed hūilitate xp̄i q̄ cū samari
tana loqueret̄ · et dixerūt ei Rabbi manduca · Ondit igit̄ eis · ha
beo alīū ābū manducare sz salutē hoim q est voluntas patris
mei · quare dicit · Me? ab? est vt facā voluntatē patris qui vult
omnz hōies saluos fieri et ad agnitionē vitatis puenire quā volū
tatē statim pficiā in quibusdā · Et hoc ondit methaphoricē per
similitudinē messis dicēs Nōne ꝛc̄ · quasi diceret · luz tps messis cor
poralis adhuc distet · tñ messis spūalis modo instat · qz sicut in
messe corpali q̄n maturi sunt fruct? colligunt̄ · sic mō q̄n hoies
sunt maturi et parati ad credendū debent colligi · Et ergo q̄ mer
cit mercedē acāpit · i · qui corda hoim a pccis p doctrinā reuocat
et docet · prēmiū vite eterne p labore acāpit q congregat fructū · i ·
ꝓxim et bona opa in horreū vite et̄ne · Et est sile i illo qz sic alius
oñ i messe corpali ōtingit q illis qs ab vno semiat̄ ab alio colligit̄
sic i messe spūali? est q̄ semiat · s · qz priarche q ꝓphe ia fauerūt

primo semina fidei et alii qui meruit· sic si erunt apli qui ppm pe-
dicatione fidei ad horreu ecclesie deduxerunt et vterq illoz scz
ta ppe q apli ꝓter meritu laboris ceperunt celeste pmiu et gau-
diu sempiternu M Moraliter hic informamur p doctrina
xpi occasitate vt audia fugere et virtutes more messoz ad meten
du et colligendu fructu gaudij celestis indesinent seminare. na
bm ppm in ppleumatibo eo anno quo aer quiet? est et nullis ue
tis mouet multi hoies moriunt· cui? ro est bm Constantinu q
uent? habet aeru depurare et renouare quo non renouato coru
pit et inficit et p dns etia hoies inficiunt et moriunt· Sic etiaz
bm galienu in antiditario veteri corpa huana que in qete sut se-
dula. subito morbos ꝯtrahut et languores· q bm aue· in cor-
pore quieto morbosu humidu nullaten? pt deficcari· Dn dic p-
ma sen· nj. di· j. ca· nn· pigricia virtutes lassat aiales et coplexio
ne ad fleumatis ppietate inclinat Sic spualiter hoies acidiosi et
ociosi multas spuales corruptiones et languores p influxu mala
ru cogitationu et fantasmatu patiunt que alꝫ p exercitiu virtuo-
se operationis ꝺsumunt Dn dicit in aue· de monachis· siqs igit
uis sit hoim cursus et natura imitatrix viciox Exemplu hy? ha-
bem? in dauid· ij· reg· xj· qui cu ociaret in domo Joab existente
in bello adulteriu comisit· Dn ouidi?· Ocia si tollas periere cupi-
dis arcus· queri egistus quare factus sit adulter· in pmptu ca
est desidiosus erat· quare dicit de cose· di· v· nunq̃d in desideriis
id est vicio carnis est omis ociosus· Hoc nanqz vicium
Deo multuz displicet· ¶ Dico primo q acidia siue ociositas
Dyabolo p ductis placet deo multu displicet· nam sicut aci-
Homim m natura nocet diosus miles multu a rege vitupe
ratur· sic miles xpi xpian? qui piger et tepid? est in bello virtutuz
Dn bern· in de victis et virtutibo· Acidia est fex et sentina ducto
rum vicioz et hoiez deo facit ingratu· quare dns dixit p angelu
Joh̃i de quoda epo laodicensi qui acidiosus erat apoc· nj. Utina
frigid? esses aut calid? sed q tepid? es id est acidiosus inapia
te euome id est ex ore meo· i· dejcere a me· na calid? est qui fer
uet in seruitio dei· frigid? q omino desistit a bono· tepid? uro q
se medio modo hz· Et dicit glo· interli· q maior est spes de fri-
gidis q de tepidis· cui? ratio est q tepidi semp quanda fiduca
habent de hoc q aliquid bom agunt et ideo se no corrigut ideo
deus eos ejicit a se quia impenitentes sepe moriuntur· frigidi
uro quando cognoscunt se peccatores ardenter dolent· sicut

maria magdalena petrus paulus et ꝯplures alij de hijs gaudent angeli. Lu. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pemtentiā agente ꝙ sup. xcix. iustis scz tepidis qui nō indigēt pemtētia. Vñ dñs peccatorē pemtentē prepomit. lxxxix iustis acādiosis ℟ Dico secundo ꝙ acidiosus dyabolo multū placet Sicut em̄ sus plus delectat in sceno ꝙ in fonte sereno sic dyabolus quiescere delectat in acādioso Job. dormit in secreto calami sui id est in corde acādioso quiescit poraus infernalis Quare dicit Mat. xij. Cū immūdus spūs inuenerit domū vacantē scz hominē otiosū per acādiaz assumit alios. vij. spūs nequiores se scz vniuersa vicia et ingressus habitat ibi. figuratur Judicū. xviij. vbi legit ꝙ filij dan nō habentes possessionē inhabitandū misse sūt ex stirpe sua et fāilia ꝙnqz viros fortissimos vt explorarēt terrā cuntes itaqz vici venerūt lachis. viderūtqz ꝓpl'm ibi habitātē absqz vllo timore. iux sodomoꝝ ꝛsuetudinē securū et qetū reuersi sūt ad frēs suos in saraha et eschahol dicentes. vidim? terrā valde opulentaz et vberē. nolite negligere. nolite cessare eam? et possideam? eam nullus erit labor. Profecti igit de cognatōe dan multū acāncti armis bellicis obtinuerunt locū. Per filios dan denotant demones non habentes quietā possessionē ideo qrunt hoiez inhabitare. mittūt g ꝓnapes demoniorum suos inferiores ad explorandū an aliqē muemat otiosū et acādiosū nō exercitū in virtutibo quo inuento veniunt et alij cū armis oim viciorū et ingredientes habitant ibi. quare Jhero. ad rusticū monachū ait Semp aliquid boni facito vt te dyabol? inuem at occupatū Otiositas em̄ et voluptas arma sunt hostis antiqui. extra de re nunci. misi cū prudē Tertio acādia nocet homini et eius naturam cōsumit Nam sicut ferrū quod nō exercitat rubigine cōsumitur et vestis que nō portat a tineis demolit. sic homo acādia cordis pit et destruitur Hinc moralis catho Segniē fugito que vitia ignauia fert. Nam cū anim? languet ꝛsumit in ertia corp? Hoc g vicū antiqui prēs tanq venenū acutissimū formidabant. vñ ire git in vitas patrū ꝙ post sentiebant se tepidos in virtutibo vel oratione dederūt se laboribo ꝓpter ocij exclusionē ¶ Scz qrit an ois acādia sit pigricia sit pcm mōrle. Ad hoc rndendū ē ꝙ acādia ē pigricia p quā negligit vel negligent fiūt ea q facēda sūt hoc at dupliciter. á op? bonū qs negligi? ē nccitatis vt hore canonice clerico ordiato i sacris vel bñficiato sic ē mōrle si ꝓpt pigriciā omittāt sec? si p obliuionē vl infirmitatis ipotētiaz aut superogōis tōis sic veniale ē vel nullū qñ scz otiōes puate et huiōi omittūtur

quin negligit inclinare cū nomē dñi in missa ecclie ex de emun. ecclie. decet. li. vj. si etiā op? necitatis sit sit vemale ē mīsi forte magn? ītepti? negligentie inueniat vt si incopando dicat horas vel discōtinuādo p lōgos pmões vel versus finē nō expectāt ex de cele. mis. dolentes. vbi precipit in virtute sancte obedietie eccliās diuinū officiū nocturnū et diurnū q̄tū eis de? dederit studiose piter et deuote celebrare sine incopa et fabulationibo Nō uotionē habitā a deo non expellere p incopā vel fabulatōes et p alia que sūt deuotōis expulsiua. vñ dicit q̄tum eis de? dederit mortaliē. Rñdeo missaz audire totā vsqz m finē dñicas diebo et festiuis oīnibo pceptū est misi necitas aliud cogat. de conse. dist. j. oīes fideles. Queriē scdo vtrz negligentes offerre peccēt ex ta q̄ dupler est oblatio interior que cōsistit in oblatione spūs cō tribulati sic in oīni missa oblatio est faciēda exterior sic in festis solēnibo cogi pñt ad oblatōez cū sit generale cōsuetudo vbiqz terraz tunc offerre In alijs autē diebo cōsiliū est. hec ray. et hostiensis.

Sabbato post oculi

Perrexit Jhesus in montē oliueti et di

luculo itez venit in templū scz ad docendū Joh. vnj.

Q Dicit cōe cōcedim? null? labor vtilior est et laudabilior eo quo vita naturalis cōseruaē in esse. huiōi autē ē agri cultura de cui? fructu viuim?. Agricole igiē multū honorandi sunt cui? sudoribo et laboribo viuim?. dicitē em nō sine ministerio Purem a puritate et simplicitate vite. vel a buwen q̄ edificant et sustentāt humanā vitā. et hac de cā punlegiati sunt tā in lege cā. uni q̄ canonica p tpe agriculture q̄ nullo modo debēt molestari C. de agricolis. l. n unq̄. ymo letari cōgrua securitate. ex de treuga ꝛ pace. innouam? Qui em eos inquietat sm canones debet excōmunicari. Sic cū pplo xpiano nihil vtili? fit et salubri? p cōseruatione vite spūalis q̄ agricultura spūalis q̄ est seminatio verbi dei. Ideo seminatores huiōi multū diligendi sunt et reuerēdi nec molestandi in aliquo. q̄ etiā puri debent esse et edificare nō solū verbo sed etiā exemplo vt sic suis laboribo aīas pabulo spūali sustentēt et vitam spūalem ꝺbuēt. ℟ Quare dic Inno. j. vt habetur extra de officio iudicis. ordinarij. capl̄o inter cetera. que ad salutē spectāt pplī xpiani pabulū verbi dei pmaxis

sibi noscit esse necessariū qz sicut corpus materiali sic homo spū
ali cibo nutrit eo q nō in solo pane viuit hō sed in omni verbo
quod pcedit de ore dei · Vt igit verbū dñi solute semine gene
rali cōstitutione instituit vt epi vitos ydoneos ad sancte predi-
cationis officiū assumant qui sibi plebes cōmissas vite ipsorū re
bo edificent et exemplo · Hoc idē ostendit doctor veritatis qui si
bi soli viuere volebat p otemplationē ymo etiā alijs p frequen
tē pdicationē et exemplificationē sicut innuit verba thematis ?
Querit cū xps venerit in mundū hoiez perditū saluare an doce
do vel predicando · debuerit poti? cū hoibo cōuersari q̄ p contem
platiuā et solitariā vitā hoies vitare · Et videt q poti? habuerit
cōtemplatiuā et solitariā · nam ipsa est melior et securior et perfe
ctior · In oppositū · vita cōmunis et actiua fuit ei cōuenientior ad
pficiendū voluntatē patris igit · Rndeo q saluator vtranqz to
nuit qñqz em̄ conuersabat cū hoibo predicando sanando · qñqz soli-
tarie in montibo otemplando et orando · et licet vtranqz tenuerit
trī socialis ei magis cōuenies fuit Cuius ratio apparet ofidera-
to fine ad quē venerat · venit em̄ ad ostendendū se verū deū et ho
mine quod oportuit operibo pbare et sic vitā sociale tenere · Se
cundo venit nos informare in moribo et exemplis quod nō po-
tuit solitarie viuendo ondere · quare decuit eu vitā sociale habere
Tertio venit ad nos liberandū tā ab infirmitatibo q̄ spūalibo quare oportuit eū talē vitā tenere vt se domestica
ostendendo hoies attraheret a suā infirmitatē et veritatē hūana
carnis pbaret · Sed querit cū xps vtranqz vitā habuerit an reli
gio viuentiū in magna societate sit pfectior viuentiū in solitudi
ne · Et videt q religio viuentiū in societate sit pfectior qz plus
imitat xpm cū nō solū sibi sed etiā alijs pficiat Dñi dū pater no-
ster franciscus ordinē fratrū minorū dubitaret ordinare in sta
tu solitario vel sociali · responsū erat ei diuinit? q in societate ale
orū qz nō deberent frēs sui ordinis sibi soli viuere sed etiā alijs
pficere In oppositū dicit aug · illos factiores qui ab aspectu ho
minū sep arati vt liberi? orōm et otemplationi vacent nulli pre-
bent aspectū · Isti aūt sūt religiosi solitarii dñi beati? Ihero · rea-
tat in epla ad oceanū de quadā virgine solitaria dicens In tra
tissimi martini vita legim? q tranſiens sanct? martin? quandaz
virginē moribo et castitate preelsam auperet visitare illa nolui
sed exennū misit ei ac p fenestrā respiciens ait · pater ibi ora qz
a vivo nunq̄ sū visitata · grās agit deo sais martin? q in talib?
ibuta moribo castā custodierit voluntatē bñdixit eā et abijt leti

Ad quod respondēdū · primo vidēndū quid sit religio · et quid
pfectio · vt ex hīs duobꝫ appeat q̄ religio pfectior Religio em̄
est q̄dam modꝰ et ordo viuendi sub certe regule pfessiōe et ali
cuius superioris regimine Vñ dr religio q̄i q̄dam religatio supi
to dic Cassianꝰ in coll · patrū coll · j. Apostolꝰ inq̄t Si distribu
ero in cibos pauperꝫ oīs facultates meas · et si tradidero corp̄
meum vt ardeā · charitatē autē nō habuero mihil mihi prodest
Vñ liq̄do ꝓbat̄ q̄ pfectio nō stat in nuditate · nec ꝑuatōe oī
um facultatū seu dignitatū abiectiōe attingit nisi fuerit charitas
illa que in sola cordis puritate cōsistit Ipsa em̄ sm aplm̄ ē viau
lum pfectōnis · p hac solitudo sectāda est · pro hac ieiunia et vi
gilias et labores debere nos suscipe nouimus Insup et viaula et
carceres · et deīde si opus est mortis subire suppliciū · vt scz p illa
ab vniuerꝫ passionibꝫ noxijs illesum parare cor nostrū · et ꝯtinuaē
possim̄ et ad pfectōem charitatis istis gradibꝫ ascendē Igit̄ ieiu=
nia vigilie: meditatio scripturarꝫ · nuditas ac ꝑuatio oīm facultā
tū cē huiōi non pfectio. sꝫ pfectōis īstrumēta sunt · q̄ nō in ipsis
cōsistit illi? finis sꝫ p ipsa puenit̄ ad finē Incassum igit̄ p hꝫ exer
cita mouetur q̄sq̄ hijs velut sūmo bono ꝺtētus · hīs q̄ibꝫ disci
plime illi? īstrumēta · finem vero in quo oīs fructus cōsistit ig=
nans · q̄ āt sc̄m huius disciplime finē oīs · vite sue actus dirigit ·
et sc̄m tale genus vite in q̄dam p̄rogatiua regulas disciplime
huius custodit · de hꝫ dicemus q̄ in statu pfectionis sit Considen=
do igitur finalit̄ ceteris pibꝰ dicēdo · q̄ status aliquādo dr perfe
ctus et pfectior: quia est aptior et efficacior ad pficiēdum illuz q̄
eum assumit: eo mō q̄ mediana dicitur perfectior · quando est ef
ficacior ad introducēdum sanitatē recipienti Sic dicendo q̄ sta=
tus regularis vite et sācte congregatōnis est simpliciter pfectior
seu ad perficiendum nondum perfectos aptior: sc̄m cōmunem
cursum statu laycali · licet ex singulari gratia spiritussancti · et ex
aliqua speciali cōditione persone posset in casu aliter esse Quan
do q̄ dicitur status siue religio perfectior | esse · quia est aptior ad
perficiendum se et alios · ratione alicuius actus in quo participat
cum prelatis · sicut medicus tāto est perfectior et potētior · q̄nto
peritior et aptior ad curandum se et alios infirmos · et ad regen
dum sanos Sic dico q̄ vita socialis et ordo cōmuniter viuentiū
inter alios · sicut est sanctorꝫ doctorum · platorum et p̄dicatorū
siue minorum et aliorum similiū ordo est pfectior · q̄ non solum
pro se sꝫ ec̄ pro alijs hēnt plenitudinē redundantis perfectōis in-

verbis et exēplis Et ideo melior ꝙ vita solitaria vbi talis redū-
dantia perfectionis esse non potest· Secundo dicitur perfectior
quia est aptior ad apicem contemplationis Sic dico ꝙ religio siue
status perfectionis solitarius extra tumultum populi pfectior ē
illo qui degit in tumultu populi· quia quāto plura habet impedi-
tiua et pauciora impeditiua· tanto ātius et perfectius seu facilius
ad apicē perfectionis ducit· Unde super illud Can·iij· Ecce lectu-
lum salomonis· Glo· dum· anima a mundi strepitu se dederit lo-
cum in quo sponsus quiescet in se componit Et beatus Bernar-
dus in epistola ad Suggerium abbatē sancti Dyonisij claustra-
semper ipsum stipari militibus· vrgeri negocijs· turgnis perso-
nare· patere interdū et feminis· quid inter hec celestie· quid di-
unum· quid spirituale: poterit cogitari? fuge quippe silentium
et ab omni strepitu secularium ppetua quies cogit celestia medi
tari· Per hoc patet qualiter diuersis respectibus vnus ordo vi
status altero dicatur perfectior siue imperfectior ꝛc· ¶ Quia
nunc ad continuationem euāgelij· Heri ostēdebatur xpi magna
pietas· ex eo ꝙ samaritanam ignorantem tā dulciter informauit
hodie eius iustitia aut misericordia proclamatur· in eo ꝙ pecca
tricem ab accusatoribus iniustis liberauit Et secōm hoc tres sūt
partes presentis littere· ¶ In prima docet adulterium vitare·
ibi· adducunt ꝛc· ¶ In secunda iudices causas debere examina
re· ibi· Ihesus autē inclinans se· ꝛc· ¶ In tertia fugere pecca-
tum nec iterare· ibi· Vade et amplius noli peccare·

¶ **Quantum ad primum est notādum ꝙ xpūs**
circa tempus passionis sue maxime habuit consuetudinem in tē
plo predicare· docere· et mirabilia facere· In die enim hec om-
nia fecit· et de seto in bethaniam ad sorores lazari morātes iue-
nta montez oliueti reuertebatur· Sed de hijs iudei et phariseis in-
uidia cōnātati in populo querebant eum diffamare· et adducāt
mulierem deprehensam in adulterio dicētes· ¶ Magister ꝛc· Co
gitauerunt eā intra se· aut ipse dicet ꝙ debet lapidari· aut q̄ ni-
aut omnino tacebit Si primum derideb imus eū et eius predica
tionem· quia misericordiam predicat quam non seruat· Si secū
dum· dicemus ꝙ rectitudine iustitie caret· Si vero tacet· dice-
mus ꝙ propter timorē humanū veritatē propalare formidat
Sed aut non etiam adulteriū sicut adulterā adduxerūt· cum hm
leges erant eadem lege plectendi? Dico secōm Nycolaū de lyra
ꝙ suspitionē ponere voluerūt in cordibus populoꝝ· ꝙ putarē

q̄ aliq̄s de discipulis x̄pi fuerit adulter · vl̄ quia forte adulē fuit
dnes vel potens · et ideo forte amore fauore vel timore eum di-
miserunt · vel forte ex eo q̄ erant illius opinionis q̄ mulier for-
nicando magis peccaret q̄ vir et hoc ratione prolis · cuius non
habetur certitudo cuius sit ꝛc · ¶ Moraliter per hanc adul
teram quālibet psonā per adulterium peccantem notare possu-
mus siue vir siue mulier · Hec a demonibus capitur · vinculat̄ ·
et ad iudicium vltimum velocissime iuxta cursum tēporis rapit̄
et deducitur · et nisi per penitentiam humilem dei misericordiam
flexerit · ad cruciationem dabitur eternam · quam quilibet meri-
torum · Quanto aliquid est penis · tanto maiori indiget cau-
tela Cum igitur quis cognoscit furtes suspendendos · et homici-
das capite plectendos fore ex lege: merito cauet furtū et homi-
dium · Sic cum adulterium sit tam graue · q̄ non tantū quis pe
ne tēporali se obliget · imo pene eternali · ideo merito cauendum
Cruperat enim omne furtum terrene substantie · quia quod au
fertur cum sit creatura rationalis · maius est et melius q̄ omnis
terrena substantia · grauius etiam videtur homicidio · qui em̄ al-
terum occidit vel mutilat · pena raptim transit · qui autem coniu-
gem alterius aufert · pena quotidiana manet vsq̄ ad mortem
imo cum vir et vxor sint vna caro · qui alterum ipsorum aufert
idē est ac si reliquum occideret Et ideo propter grauitatem in ve
teri lege grauiter puniebantur Deutō xx · Si mechatus fuerit
aliquis cum vxore alterius · et adulterium perpetrauit cum vxo
re proximi sui morte moriatur et mechus et adultera Grauis ē
enim pena · qua vtraq̄ persona morte affligitur · Et ideo hic ha-
betur q̄ contra adulteram scribe a phariseis adduxerunt · dicētes
lex iubet huiusmodi lapidare · Unde legimus ij · Regum xij · Cū
Dauid adulteratus esset cū vxore vrie dixit dominus ei p̄ pro
phetam nathan Non recedet gladius scilicet vindicte de domo
tua · Ideo in detestationem huius crīmis vt magis vitetur · di
cit clemens papa Quid in omnibus peccatis adulterio grauius
in signum grauitatis huius prohibitio eius īmediate ponitur
post prohibitionem furti · et secundum in penis obtinet locum ·
xxxij · q · vij · quid in omnibus · dicitur esse grauissimum · q̄ gra
uissima pena punitur · scil̄ et morte · extra de furtis · c · inj · C · ea
l · cuius femina · Nam fedissima eam nequitia que pudorem su
um alienis libidinibus prosternunt C · ad l · iuliam de adulteris
et stupro · l · fetidissima · ¶ Merito igitur quilibet in matri

monij ordine existens a professus eiusdem inuiolabiliter sacra
mentum sui ordinis seruare debet · et hoc singulariter propter
tria scilicet propter.
Institutionis dignitatem
Constitutionis honestatem
Conseruationis vtilitatem
Nā q̄to fundator alic? religiois nobilior · digníor et sanctior ē
tanto et membra eiusdem ordinis plus gloriantur · Deus igitur
aū p̄cellat in oīb⁹ et institutor fuerit matrimonij et autor · vt di-
citur de frigis · et male · capi · littere in fine · eiusdem membra me
rito gloriari oportet Instituit em̄ hunc ordinem quādo misit so
porem in adam · et raptus adam in spiritu interfuit altie celesti-
in qua cognouit virtutem matrimonij cuius rei esset · a euigilās
prophetico spiritu dixit hoc nunc os ex ossibus meis · q̄mobrem
relinquet homo patrem et matrem · et adherebit vxori · Unde si
reprehenditur qui ordinem sancti benedicti francisci infringit ·
et statuta non seruat quantomagis qui pollut ordinem dei ·
Hic etiam ordo dignificatur ex parte loci · q̄ non in stabulis fi-
unt hodie multorum mos est contrahere nec in alio loco despe-
cto · sed in loco omnis voluptatis et decoris · scilicet in paradiso
institutus est · vt dicit Damascenus libro secundo · Veream-
dam igitur debent · qui non in loco patenti et honesto : sed in
occulto premordia ordinis sui vilipendunt. Item dignificatur
ex institutionis antiquitate. non enim de nouo institutus est or-
do ille · sed antiquitate excedit omnes alios ordines in terris in
stitutos · qui omnes post peccatum sunt institui sed ante pecca
tum tempore innocētie institutus est hic ordo a q̄ tamdiu dura
bit signum est bonitatis · quod em̄ malum est omnino nō potest
subsistere secm̄ philosophum · Item hunc ordinem christus in
tribus dignificauit Primo in eo q̄ ipse de matre comugata · ig
virgine nasci voluit · Secundo in eo q̄ presentia sua has nu
ptias honorauit Tercio q̄ ipse ad honorem matrimonij in nu
pcijs primum signum legitur fecisse Fecit enim aquam discipulis
suis ex aqua vinum · ostendens per hoc · q̄ licet actus huius or
dinis sit in se fetidus a vilis vt aqua · ex bono matrimonij sit pre
cioſus et exausabilis vt vinum · quia sine matrimonio vt aqua in
hipida · sic actus ille semper mortalis est · sed in matrimonio a-
qua in vinum mutatur . id est · actus mortalis peccati vertitur in
actum meritorium · dummodo recto ordine fit Quanta igitur re
prehensione digni sunt · qui miraculum dei peruertunt · facientes

de vino aquam· qui pulcras vxores dono dei habent· et ipsis reli
ctis eligunt sectas· hij profundius alijs damnabuntur p
Secundo propter constitutionis honestatem Habent enim in il
lo ordine existentes tres constitutiones siue statuta valde hone
sta Primum vt inseparabiliter conuiuant· quia coniuges nunq̄
possunt separari· nisi causa fornicationis Math· v· Et aplūs j.
cor· vij Precipio non ego· sed dominus virum a muliere nō discē
dere· Math· xix· Quos deus coniunxit homo non separet· Se=
cundū vt ex corde se diligant· quare philosophꝰ dicit viij· ethi
cor· Amicicia viri ad vxorem est sm quandam excellentiā Ideo
adam de hoc ait· genes ij· Hoc nunc os ex ossibus meis et caro
de carne mea: propter quod relinquet homo patrez cē· et ad hꝰ
designandū in presentia xpi nuptie facte sunt in chana quod ē
zelus Terarum q̄ defectum mutuum suppleant· Posito enim q̄
mas cum femina non darent opera generationi· nihilominus
plurimum ad alia vite necessaria est eorum societas opatiua xpt̄
operum diuersitatem· quia alia sunt opera viri· alia mulieris· Et
ideo mutuo viuentes sibi vite solatia imptiuntur· dum vnꝰ sup
plet defectum alterius· illa operando que sunt sibi propria· et ei
communicando quasi traiectitium faciendo· Hanc rationem assi=
gnat philosophus viij· ethi: et primo polit· Dixit igitur deus· ge
nes ij· Non est bonum hominem esse solum· faciamus ei adiuto
rium Vt igitur coniuges hec statuta magis obseruare valeant
datur eis doctrina necessaria· quando contrahere volunt· nō at=
tendant pulcritudinem corporalem· nec abundantiam tempora
lem· sed honestatem moralem permaxime inspicere debent· Cu
ius ratio est quia nulla sincera et firma amicitia potest fundari
in pulcritudine et abundantia· cum sint transitoria et bona cor=
tune variabilia· quibus cessantibus etiam amicitia cessat· philo=
sophus viij· ethic· amicis existentibus propter bonum delectabi
le siue vtile hunc cessanti cessat amicitia Ideo sapiens expertus in
omnibus vituperat corporis fallaciam pulcritudinem· prouerb·
xxxj· dicēs Fallax gratia et vana est pulcritudo· nec mirum qua
propter pulcritudinem multi perierunt Eccī· viij Cuius exēplum
habetur in gene· xxxiij· in sichem filio emor qui ad primum aspe
ctum dine filie iacob eam rapuit: et mori volunt nisi eam ducere
posset· quod et fecit in tanto ardore· q̄ pro eius amore se et po=
pulum suum circūcidi promisit· ob cuius facti ꝓpitationem iter
fectus est cum populo suo per fratres dine Sic etiam hodie mꝰ
tis accidit· qubus in principio feruor et in fine dolor: Quare

quidam philoſophus interrogatus · quare potius turpez q̄ pul
cram vxorem duxiſſet Reſpondit · turpem ſeruabo · pulcram au
tem que omnibus placet quomodo ſeruare potero? Sic etiā eſt
de illis qui eligunt ratione abundantie. alias non aduertentes
conditiones perſonales · qui nunq̄ cordialiter ſe diligūt · ꝟ ſem
per in ira et rixa conuiuunt · Quare quedam abundans matro
na queſita quare marito ſuo mortuo nō denuo nuberet alteri re
ſpondit ſe non inuenire virum qui ſe magis vellet q̄ ſua Debet
ergo ſolum inſpicere honeſtatem que poteſt ſola fundare veram
amicitiam et permanentem ſcdm philoſophum · ix · et hi · Vñ Chry
ſoſtomus exponens illud Math · primo · Salomon genuit boos
de raab · dicit · quia inquit ſcdm imperium dei accepit vxorē · et a
deo promiſſam in virtute generat filios · a in ſeipſis virtutes ha
bentes Exemplum dictorū habem? thob · vj · vbi legimus q̄ ſa
ra filia raguelis vni · viris tradita fuit · quos ſingulos prima no
cte demon aſmodeus ſuffocauit virgine permanēte intacta · quā
volens copulare thobias iuniore dixit ei angelus raphael · Audi
me et oſtendam tibi que ſunt quibus preualere potes demoniū
Hij nanq̄ qui coniugium ita ſuſcipiunt vt deum a ſe a ſua men
te excludant · et libidini vacent ſicut equus et mulus in quibus
non eſt intellectus · habet demon ſuper eos poteſtatē · ſcilicet ſe
parandi · inſtigandi ad adulterium et infidelitatē · tu autem aū
accepcris eam · ingreſſus in cubiculum per tres dies cōtinēs eſto
ab ea · nihil aliud niſi orationibus vacans · Tranſacta autē tre
cia nocte accipies virginem cū timore dei · et magis amore filio
rum q̄ libidinis ſcz eam duces et habebis in vxorem · vt in ſemi
ne abrahe in filijs benedictionem conſequaris ℣ Sed nunq̄
quid tenet matrimonium propter cauſas huiuſmodi ihoneſtas
puta pulcritudinis · libidinis · diuitiarum celebratum? Dicit ray
q̄ tenet · licet enim cauſa mouens turpis ſit vel inhoneſta · tamē
ex quo intendunt contrahere matrimoniū et cōſentiunt in ij verē
ba de preſenti ſufficit · xxxij · q · ij · ſolet queri · Hoc em̄ pater gen
xxix · vbi legitur q̄ iacob videns q̄ rachel eſſet decora facie · a pe
nuſta aſpectu eam diligens · ait ad laban Septem annis ſeruā
tibi pro rachel Et deut · xxj · Si videris pulcram mulierem in me
dio captiuorum et amaueris eam · volueriſq̄ vxorem habere · in
troduces eam in domū tuam Vita enim mala vel intentio aliqua
ius praua vel peruerſa non contaminat coniugij ſacramentū Ex
nunquid eſt peccatum propter pulcritudinem et huiuſmodi cō
trahere? Dicit ſanctus thomas · q̄ ſicut in cōtractu matrimonij

Jacob cum rachel deo: faciei non fuit causa principalis · sed secū
daria · hoc potest esse sine peccato · vel quandoq; est cum pecca=
to venialī · Si autem esset principalis causa libido pulcritudinis
non excusaretur a peccato mortali · si esset effrenata libido Ex q̄
ordinate suis abutuntur vxoribus · Sunt etiam ipso iure sēm
leges infames · quando vir agit vt femina vel econtra · C · ad l·
iuliam de adulteris · l · fedissima · in glosa · et ea · l · Cum vir · ta
les etiam nec possunt pro se nec pro alijs postulare: ff · de postu
lando · l · prima · ſ · remanet · Tertio dico · 2ō · propter conser=
uationis vtilitatem · Nam in istum finem principaliter institu
tus est matrimonij vsus scilicet vt propter creationē prolis spe
cies humana in esse conseruetur · dicente deo in paradiso · Cre=
scite et multiplicamini · Genesis primo · Secundario tamen post
peccatum extra paradisum in remedium culpe · scilicet ad vitan=
dam fornicationem: Unde Gregorius xxij · moralium · Qui tē
ptationum procellas cum difficultate tolerant · cōiugij portum
petant · Melius est enim nubere q̄ vri · finis enim principalis
huius ordinis scilicet procreatio prolis valde preciosus est · q̄a
ex eo generatur fructus qui choris angelorum asscribitur · Est
enim sacrum matrimonium tanq̄ cetus deliciarum · de quo col·
ligit chorus angelorum augmentum sui gaudij · in Maria rosa
pulcrima · katherina · agnete · margareta · et in alijs floribus
innumerabilibus · in apostolis · martiribus · confessoribus · vi=
ginibus · et virginibus · quorum floruz · vt credim? · multus et ma
gnus est in celo numerus M Et ergo infelices mulieres
que partum impediunt vel suffocant sine baptismate · Videant
quantum bonum angelis auferunt · et q̄ntum damnuz celesti thro
no inferunt · et q̄ntam maledictionem incurrunt · si tantum dam
natur qui beatum laurentium vel alium martirem iugulans aīaz
celo misit · O deus q̄ntum cruciabitur qui puerum non baptisa
tum interficit · et animam ad infernum mittit · q̄ntam cruciatōez
et penalitatem habebunt in inferno · estimare poterunt · in cru=
litate penarum · qua sēm leges puniri debent hic in terris · ſ · nā
vt habetur C · de hijs qui parētes vel filios occidunt · l · vna · q̄ si
qui sponte occidunt parentes vel filios · debent in sui culeo · i·
sacco de cuio cum cane et gallo gallinatio et vipera et symea p
iici in aquam · vt omnium elementoruz vsu carere inpiāt · et eis
celum supstiti · terra vero mortuo auferatur · si vero aqua ibi nō

fuerit • ponatur in siluam a feris deuorādus • Ideo autē ponunt
hec animalia • quia canis fugat symeam • et symea galluz • et gal
lus vipam • et cum non inuenerit vipera refugium • intrat corpꝰ
illius Sed̄m canones autem non ita puniuntur • quia deus non
vult mortem peccatoris • sed vt conuertatur Et ideo talibus con
suli debet • vt ad aliquod monasterium intrent in quo peccata
sua perpetua penitentia deplorent • Unde accidit casus • qꝙ quedā
mulier filium de quodam suscepit • ille vero impropabat eidem qꝙ
filius eius non fuisset • Unde ipsa de dyabolico furore accensa fi
lium interfecit • et penitentia ducta lacrimabiliter ad papam ale
xandrum tertium accedens • petijt sibi impendi consilium salutare
re • mandat papa episcopo loci • vt laboret eum inducere • vt ad a
liquod monasterium transeat • in quo perpetuo penitentiam a
gat de commisso • si autem ad hoc induci non potuit • dedit ei li
centiam vt in domino nubat • quia tutius videtur qꝙ nubat vti
qꝙ inhoneste multos admittat • B • Sed quid de illis • qui cū
explende libidinis vel odij medicatione homim aut mulieri ali
quid fecerit • vel ad potandum dederit • vt non possit generare
aut concipere vel nasci soboles • Dico qꝙ vt homicida teneri de
bet quantum ad penam legalem • ff • de penis si aliquid • ff • qui ab
ortiuum et • ff • ad legem corneliam de sicarijs • Si mulierem •
Et quantum ad penam spiritualem • sed non contrahitur ex hoc
irregularitas • nisi fetus fuerit animatus • extra de homicidio • cap •
si aliquis Unde magister • nij sentētiarum distinctōe • xxxj • Qui
venena sterilitatis procurant • non coniuges sed fornicarij sunt •
Et Augustinus de nuptijs Aliquando eousqꝫ peruenit hec libi
dinosa crudelitas vel libido crudelis • vt etiam venena sterilitatis
procuret • q si nihil valuerit conceptos fetus intra viscera aliquo
modo extinguat vel fundat • volendo prius suam prolem interire
qꝙ viuere • aut si in vtero viuebat cedi anteqꝙ nasci • procliuius si
ambo tales sunt coniuges non sunt • et si ab initio tales fuerunt
non sibi per connubium • sed per stuprum potius conuenerunt •
si vero ambo non tales sunt • audio dicere • aut illa quod immodo
est meretrix mariti aut ille adulter vxoris C

Secunda pars in qua ostenditur • quomo
do iudex debet causam cum discretione examinare • in eo qꝙ the-

sus se inclinaut ante q̃m proferret sententiam · Sic iudex de-
ber tria hr̃e vole alium rite iudicare Primo accusatõnem debet
humiliter suscipere · et aures tam diuiti q̃ pauperi equaliter in-
clinare Secundo accusationem recte discutere · testes examinan
do et legitima documenta admittendo Tercio sm̃az cum benig ni
tate et sinceritate proferre · Sed queritur circa hoc quod hic di
citur · qui vestrum sine peccato est · vtrum iudex in simili peccato
vel maiori obnoxius possit licite alium iudicare · Dicunt docto-
res · q̃ quantum est de ordine iustice · iudex qui est in simli e-
quali vel maiori peccato · licite non potest alium iudicare · maxi
me quando peccatum est notorium · quia tunc iudicans vel accu
sans scandalisat proximum · quando vero peccatum est occul-
tum · tunc peccat in eo q̃ cognoscit se esse in peccato · et tamen se
non purgat Sic intelligitur illud · inj · questione · vj · capittul' · j ·
vbi dicitur · iudex esse non potest · quem cum reo par aut maior
macula inficit: quia digne et iuste iudex esse non potest · in quo
non est iustitia De verborum significatione: capit · forus D
Moraliter tamen propter diem sabbati illam materiam appli-
cando virgim̃ gloriose · est notandum · q̃ illa terra ad quam se
Jhesus scribendo inclinaunt · non incongrue dicitur Maria · ad
quam thesus descendit · et per misterium incarnationis inclina
uit · et in eam scribendo multiplicater benedixit Juxta illud psal ·
Benedixisti domine terram tuam · Nam eo modo quo vnicor-
nis venatur et capitur · sic dei filius Secm̃ enim q̃
uon sine vnicornis est bestia ferocissima sic ap-
pellata eo q̃ habeat in fronte vnum cornu ita acutum et vali-
dum · quod quicquid impetierit aut ventilet perforet Nam cum
elephante sepe certamen habet quem vulneratum in ventre pro
sterint · tante etiam est fortitudinis · vt nulla venantium virtute
sue ingenio capiatur · Veruntamen puella et virgo in deserto
venienti · vnicornj proponitur · que cum sinum aperit et dilatat
bestia mox deposita omni ferocitate in eius gremium se inclu-
nat · acsi ibi dormire vellet et sic a venatoribus capitur · Vnicor-
nus ille conuenienter designare potest dei filium · qui fortissimus
deus omnium spirituum uuncupatur · numeri decimosexto · qui
potestate deitatis habet dyabolum vincere et prosternere hunc
venati sunt multis annis patres sancti suis suspirijs et clamori-
bus · nec valuerũt capere · donec puellam virgim̃ scz Mariã in deb
tum h̃ mundi de virtute sp̃ussancti preparatam posuerunt filio

dei cordis sinum aperiens · per amoris desiderium dilatauit: ex omni ferocitate depositā · id est omnem rigorem iustitie · q̄ primi tus ꝓpollebat · i finū · i · in uterū huius virginis descēdēs se iciaut Unde Augustinus in sermone de natiuitate beate virginis. Gra tulare beata virgo · christus rex ex solio suo venit in utero tuo · ex sinu patris in uterum dignatus est descendere matris Et pō Edificauit sicut unicornis edificium suum in terra · id est deus fi lius cooperante tota trinitate preparauit sibi reclinatorium in · stat unicornis in virgine Maria. ¶ In hac enim edifi · catione siue preparatione virginem Mariam per singularem ap ꝓpriationem inscripsit

Pater per potentiam faciens eam potentissimam.
Filius per sapientiam faciens eam sapientissimam.
Spiritussanctus per clementiem faciens eā clementissimā

Nam pater in diuinis in eam scripsit potentiam. et fecit eā tā potentem q̄ uellet et potest ommibus subuenire. et dyabolum tyrannum ferocissimum subiugare et fugare. De isto magno do no gloriatur ad laudem eterni patris in cantico suo. dicens. fe cit mihi magna qui potens est. Magnum enim est posse om nem bestiam nociuam fugare · sed maximum tyrannum poten tissimum posse subiugare et fugare. q̄ etiam non audeat appro pinquare. nec mirum qua si cedri naturaliter est tante potētie q̄ solum per umbram suam fugat serpentes et uenenosa omnia quare non cedrus illa Maria per singularem gratiam posset ser pentem antiquum · non solum per suam potentiam sed etiam so lum per inuocationem sui altissimi nominis. scilicet Maria fu gare · ne ad hominem valeat appropinquare. et ei nocere. Un de Bernardus · Non sic timent hostes uisibiles quamlibet ca stroꝝ multitudinem copiosā · sicut aeree potestates Marie no mē cabulum et exemplum: fluunt et pereunt sicut cera a facie ignis ubicunq̄ inuenerint crebram huius nominis recordationem · deuotam inuocationem · et solitam imitationem ¶ De bemus ergo cum innocentio petere et dicere · Aue dei mater al ma · que ex dignitate · qua mater dei es · imperare potes angel is et demonijs · compesce demones ne nobis nocēāt · precipe ange lis ut nos custodiant · Unde olim fuit quidam monachus in q̄ dam congregatione qui instigante dyabolo frequenter in cella rio tm̄ bibit · q̄ sine sesu oio eē putaret. h em̄ erat familiarissim⁹ virgini gloriose. Cū āt aduesperante die q̄dā ita ebri⁹ de cellario

exiret· ecclesiam per claustrum tenderet· apparuit ei dyabolus
in specie cuiusdam mire magnitudinis thauri occurrere· ipsum
q̄ cornibus transfodere· tunc ecce vidit subito quandam puellā
decora facie vestitem· et super humeros diffusa cesarie· et in sua
manu dextra tenentem quandam mueam virgam· que ipsum in
crepās dyabolum· aut in famulum suū taba ageret· et iussit vt cito
discederet· nec ei amplius quicq̄ mali faceret· hijs dictis dispa
tuit terror demonis· Demiq̄ cum ceptum iter perageret· et ec
clesie appropinquaret· demon quasi canis vehemens et nimis t̄
bilis ex improuiso contra eum prosilijt· et iterum predicta pu
ella affuit· et demonem repulit· Tandem ecclesiam quam pete
bat pro domonis expulsione per virginis consolationem secur?
intrat· et inimicus eo intrante terribilior q̄ prius· velut leo im
manissimus aduersus eum rugiens· quasi eum deuoraturus appa
ruit· At vero puella que primo et secundo eum liberauit· tercio
etiam virga quam manu gestabat ipsum dyabolum acriter ver
berabat dicens· qua mihi obedire noluisti· hec ad presens recipe me
tuisti· Itaq̄ dyabolus tribus viabus deuictus· imo verberibus
afflictus· statim vt fumus euanuit· nec vltra apparuit· quem
postea puella manu vsq̄ ad lectum suum reduxit· lectum disco
operuit· monachum intra locauit· caput eius reclinauit· ac cru
cis signum in eius frontem impressit· et cum mirari cepisset di
cens· que tu nam es· que mihi tanta impendis beneficia? respōdit
Maria· Mater dei· quo dicto abcessit· que omnia iste per ordi
nem adueniente die recitauit· et vitam emendauit· ꝛc· Hic sane
perpendi potest quante vigoris et potentie sit maria· que nos
existentes in medio leonum· in medio draconum: in medio ser
pentum infernalium defendit ne mordamur· strāgulemur et oc
cidamur subito a dyabolo· Non enim minor est dyabolus· nec
minoris astutie q̄ tempore thobie· vbi legitur septem viros sa
re iugulasse propter peccata eorum: thobie vj Quid est ergo
q̄ hodie non iugulat omnes· cum fere nullus sit· cuius peccata
non tradant ipsum in manus dyaboli· non video aliam causam
nisi quia dominus dedit nobis virginem Mariam potentissimaz
que habet virgam ferream ad arcenduz demones et bestias in
fernales dicente ps· Reges eos in virga ferrea· et tanq̄ vas figu
li confringes eos Hec potestas Marie figurata est Exo· vij· in
virga aaron que versa fuit in colubrum· et deuorauit virgas in
cantatorum· Dic potestas Marie terribilis et venenosa de
monijs· nobis autem gracilis et vtilis· deuorat et dissipat po

tentiam tenebrarum spiritum · Figuratur iudith · xiij · in perso
na Judith cōtra olofernem · quam glorificabant filij israhel Yo
noremus itaq; et glorificemus matrem dei tam potentem et ma
gnificam · vt fim? de merito etiam illorum marie familiarium · de
quibus · pś ꝓphetisat dicens Gloriam regni tui dicent · et potē
tiam tuam loquentur Deando filius dei in matrem eius scripsit
sapientiam · et fecit eam sapientissimam · nec mirum cum ipsa ba
sulauerit in gremio vteri sui fontem omnis sapientie et scientie
dei Sapientia enim edificauit sibi domum Sapientie · vi°, id est
dei filius qui est sapientia patris · elegit mariam inhabitandum
et ideo merito sapiens fuit Potuit em̄ dicere illud sapientie · vij ·
Omnium artifex docuit me sapientiam Conuenienter igitur sa
pientissima fuit · quia sicut prima Eua per suam infipietiam · ma
xmum dedit occasionem omnis damnatōnis · sic secūda in qua
mutatum est vocabulum eua in aue · per suam sapientiam debe
bat esse occasio nostre saluationis Et sicut ille mille artifex dya
bol? infinitos habet modos decipiendi per malitiam · sic ista vi
go infinitos habet modos nos docendi et reuocandi per sapien
tiam Vnde Bernardus · Tu bellatrix egregia · G. Primo
eum qui primus euam supplātauit expugnare viriliter agge ssa
es Nisi em̄ maria per suam sapientiam nos ab hostibus defen
deret · et contra eos semper pugnaret · a etiam iram filij sui placa
ret · dudum mundus ocubuisset cum modo perfectorum iustos
rum paucissimi sint · qui suis precib? deum mitigent · sed fere om
nes sequūtur vanitates De quo conqueritur dominus Ezech ·
xiij · minando · dicens De prophetis infipientib? · qui sequūtur spi
ritum suum · et mihil vident quasi vulpes in desertis · prophete tui
israhel non ascendistis ex aduerso · neq; opposuistis vos murum
pro domo israhel · vt staretis in prelio in die domini Vulpis est
animal dolosum intendens decceptionem aurium Sic modo chri
stiani quasi omnes vnusquisq; intendit decipere simplicioremse
nec aliquis est qui ascendz viam perfectionis ex aduerso pec
cata propria arguendo sed potius aliena · neq; opponunt se mu
rum pro peccatoribus feruenter orando · nec aliquis stat in pre
lio virtutum vt iram dei et passionē eius possit placare Dz mir
videtur valde · exquo tam exigu? · numerus pfectoz inuenitur ·
et q totus mūd? in tanta deuoluit multitudine crimin̄ · et in tā
to pondere peccatoz quomodo possit subsistere quin deleatur a
in abyssum ōducatur · hoc exigente humana malitia etiam diui
na equitate et iustitia Sicut etiam in sacra scriptura septem pec

cata et offense dei etiam nobis multum cōmunia habentur gra-
uiter plagata. Primo sub adam peccatum transgressionis. ppt
quod diuina iustitia inflixit penam exilij expellendo eum de pa
radiso. Secundo sub noe peccatum corruptionis scz formatōis
propter quod inflixit penam diluuij. et deleuit omnia. Geneſis
vij. Tertio sub gigantibus peccatū elationis in edificatione tur
ris. propter quod inflixit penam confusionis labiorum. Geneſ
xj. Quarto sub abraham peccatum repletionis. qua peccatuz
sodome fuit saturitas et abundātia panis. scdm ezech. Pro quo
diuina equitas influxit penam incendij. et dominus pluit igneꝫ
et sulphur. et subuertit q̄nqz impias ciuitates. geneſ xix. Quin
to sub moyse peccatum murmurationis. dathan et abyron. qui
surrexerunt contra deum et moysen seruum suum. pro qua domi
nus iflixit penam desidij et apertionis terre et deglutiuit dathā
et abyron. numeri xvj. Sexto sub dauid vane murmurationis.
propter quod inflixit dominus pestilentiam. ij. Reg. xxiij. De
primo sub helya peccatum irrisionis. pro quo inflicta fuit pena
totalis exterminij. et ignis de celo descendit. et combussit omēs
ij. Reguz xmo Quid est ergo karissimi. q hodie de mūdo nō
eiiamur. Fur adam de paradiso. aquis non submergimur p di
luuium. lingua nō confundimur. et igne non incendimur. et sic
de alijs. Nam plus transgrediamur precepta. corrupti simꝰ luxu
ria. numquid hodie cessauit elatio? nunquid ctra superiores et sa
cerdotes diminuta sit murmuratio? sic discurrēdo p singula. nul
lum vicium cessauit. sed omnia peiora sunt. quare ergo nob dif
feritur pena? non est alia ratio assignanda. q̄ q virgo gloriosa
nos suis precibus sustentat ℣ Legitur in legenda sācti do-
minici. q quidam frater minor. qui multo tēpore frater sancti
francisci extitit pluribus de fratribus ordinis p̄dicatorum narra
uit q quz beatus dominicus rome pro confirmatione sui ordinis
apud papā instaret. nocte orans vidit in spiritu xp̄m in aere ex-
istentem. et tres lanceas in manu tenentem. et contra mundum
eas vibrantem. Cui velociter mater misericordie occurrēs. q̄d
nanqz vellet facere inquisiuit Et ecce totus ille mundus tribus
vicijs plenus est. scilicet superbia. concupiscentia. et auaritia.
et ideo his tribꝰ lanceis ipsū volo p̄mere. tūc virgo ad eiꝰ genua
prouidens ait. Fili k̄me miserere. et tuam iustitiā mitia tēperare.
Ecce em fidelē seruū et pugilē strenuū q̄ vbiqz discurrēs mūdū
expugnabit et tuo dño subiugabit. alium quoqz seruum sibi
in adiutorium dabo. qui secum similiter decertabit. cui filius Ec

ce placatus faciem tuam suscepi sed vellem videre quos ad tantū
officium destinare velis· Tunc illa xpo sanctum dominū a frā
ciscum presentauit· quos xps acceptauit pariter et cōmendauit
Hec et alia magna patrocinia marie considerans Cassiauus ait
Tu patrona humani generis· tu afflictis rebus medica singula
ris· qua tuo non egeat munere cum sit peccare commune figu
ratur igitur maria ratōne sue sapientie per hester que iraz assue
ri mitigauit ·et israhael ne deleretur liberauit ·hester ·ix· Unde
ps· Collaudabunt multi sapientiam suaz· Cuius ratio· quia mul
totiens liberauit orbem per sapientiam suam. Tercio spiritus
sanctus cui appropriatur clementia inscripsit eaz et fecit eam cle
mentissimam Dignum enim fuit vt spiritussanctus eam ornaret
ret clementia· que thronus esse debebat altissimi et clementissi
mi principis· iuxta illud puerb· xx· Roborabitur clemētia thro
nus eius· Nam thronus diuine misericordie est Maria mater
clementie et misericordie in qua inueniunt omnes solatia misē
ta tuas laudes fileat· qui te fideliter inuocatam· senserit vn
q̄ in suis necessitatibus sibi defuisse· Et quid mirum si inuocata
adest· que etiam non votata presto est· Debet ergo cle
mentissimam virginem quilibet honorare et in necessitatibus in
uocare· nec obstantibus peccatis cessare· vult ommibus miseri
et ommibus veniam a filio impetrare· Unde legitur de quodam
magno peccatore· qui ex consuetudine volens ire ad peccandum
veniens ad altare vel ymaginem beate virginis· stans salutau
eam angelica salutatione· quod cum semel faceret· vidit ymagi
nem beate virginis cuz puero in sinu· sicut depingitur xps in cru
ce vulneratus et matri allatus· viditq3 sanguinem fluere de pus
to in gremio matris· sicut fluxerat in cruce de vulneribus xpi· q̄
viso· obstupefactus dixit O domina quis fecit hoc· Et virgo re
spondit Tu et ceteri peccatores qui amplius crucifigitis filium
meum· q̄ tudei Volebatq3 virgo sanguinem filij tergere et re
stringere· nec poterat Et peccator ille conuersus ad virginem di
xit· O mater misericordie intercede pro me· At illa vos pecca
tores vocatis me matrem misericordie· qui non cessatis me face
re matrem miserie et tristicie· Non sic clemētissima domina lo
quere· sed memento te aduocatam esse peccatorum· et intercede
p me· Et mater ad filiū ·O pissime fili amore mei misereri
huic peccatori Et filius noli mater grauari· q̄ te non audio· q
et ego rogaui patrē· vt si possibile cēt alio modo humanum ge

nus saluari. q̄ p passionē meam̄ amarā. transferret a me cali-
cem passionis et noluit audire me. Et mater o fili. Memēto. q̄
materno amore te viscerib? meis alui et cōdona huic peccatori
Et filius ait. ex iustitia tibi ostēdo. q̄ exaudire te non teneo. Et
mater ait Non scām iustitiam censemur. sed ad miscōiam tuā
confugim?. igit̄ propter tuā miscōiam miserere huic peccatori.
Et filius. rogaui et ego secūdo patrem. vt trā ferret calic̄ pas-
sionis a me. et nō audiuit me Et mater iterū dixit O fili memento
oim̄ laborū meorū et dolorū q̄s sustinui tecū. et dona mihi istū pctō
rem et filius O mē noli tristari. q̄ te nō audiam. ħ memento q̄
tertio rogaui patrē vt transferret calic̄ passionis a me et noluit
audire me. Et mater deposuit filiū. et volēs p̄cedere ad pedes
eius q̄ videns filius dixit. O mater quid vis facere Ait illa tādiu
ad pedes tuos cū peccatōe iacebo. quousq'ei venīa ꝓcedis Et ait
filius absit hoc mater q̄ sanctitū est in lege dīna. q̄ filius dēt ho
norare matrē. et iustitia cōcludit q̄ ille dēt legem īplere. qui le-
gem dedit. R Cum aūt sim filius tu? te honorare volo. a pec
catori ꝓpter te ipam indulgeo. et in signum paīs osculetur vul
nera mea. que osculata omnia sana fuerūt Figura hec virgo cle
mens. ij. Re. xvij. in q̄dam muliere que duos. s. ionatham et a
chimaā fugientes a facie absalon q̄rentis eos occidere. ex clemē
tia abscondit in puteo. expandēdo velum suum sup os putei. vbi
latuerunt quousq; serui absalon querentes abierūt. sic pctōres
qui deum peccatis offendunt. mater miscōie occultat velo clemē
tie in profunditate humilitatis sue. si ad eam confugerint quous
q; ira dī et vindicta cessauerint. Q nare de eius clementia dici-
tur prouerb. xvj Clementia eius quasi ymber serotinus.

¶ Tertia pars in qua ostēditur grauitas pecca
ti. ex eo q̄ longe est ab eo fugiēdum et nullomodo reiterandū
dicente christo Vade et amplius noli peccare Nam quādo ihe
sus malicīam et puersitatem iudeoꝝ et pharisorum cognouit. q̄ s-
perant. sed potiꝰ ex inuidia otra xp̄m. vt xp̄m p eam reprehende
rent. erga mulierez fuit miscōia motus di. Mulier quis est qui
te cōdemnauit. et cum non haberet accusatores ydoneos. eā mi
sericorditer liberauit di. vade rē. Quaritur an christus adulte-
ram illam liberando. et impunitā dimittendo. legem soluerit de
lapidatōe data Dico q̄ saluator absoluēdo adulterā. nō in ħ ne
gauit legē sp eē iplēdā. ħ q̄ illi puaricatōes legis nō eēnt ydonei

acusatores cum in maioribꝫ culpabiles fuerint nec vt rei accu-
satores extiterint. nec testibꝫ et legittimis documentis eam con-
tinent. et ideo misericordiam eam liberauit ꝛc. ℒ Moraliter est no-
tandum q̄ instar saluatoris in rectoribꝫ et iudicibꝫ iustitia et mia
prepollere dēt. vt alios iudicando sic misericordia vigeat. q̄ disciplī-
na iustitie nō amittat. Dñ hētur di. xlv. Ꝟz illud Rectorē subdi
tis pietas mrēm. disciplina vero prēm exhibeat. Ꝟz q̄ritur. an
melius sit semp facere iustitiam. q̄ miam. vel econuerso. Dico sec̄
doctores q̄ iustitiam. secm̄ q̄ dicit actum reddendi vnicuiq;
qđ suum est. homo ei tenet. deo. sibi et proxio. Si loq̄mur de iu
stitia quo ad deū patet q̄ melius est facere iustitiam. i. deo red
dere qđ suum est scz honorem et gliam. q̄ miam. q̄ deo misere
ri non possum? Sed de iustitia quo ad seipm. ptz q̄ melius est si
bi ipsi facere iustitiam q̄ misericordiam. scz sibi ipsi indulgere. q̄ in-
dulgētia aliq̄ est causa pcti. Si autē loq̄mur de iustitia quo ad
proximū distinguēdum est. q̄ aut talis faciens est psona publi
ca aut priuata. fil'r ille cui fieri dēt. vel est bonus vel malus. si p-
sona sit publica et proxim? cui fieri dēt sit malus. melius est sibi
facere iustitiam q̄ miaz Ratio est q̄ p iustitiam corrigit. sed p
misericordiā fit deterior et deteri? agit. Dñ dicit. C. de epali au
dientia. l. nemo Remissiōem vene crimina nisi semel omissa nō
hēant. nec in eos libertatis angustie referat hūanitas. qui ipu-
nitate veteris admissi. non emendatōi poti? q̄ consuetudini dpu
tarūt. Si autē psona sit bona. tūc faciendo iustitiā tali faciat ec mi
sericordiam. q̄ faciendo iustitiā efficit melior qui est actus ma-
gne mie Ꝟz si est psona q̄ aliq̄n fuit bona. ꝑ casu male egit. et pe
nitet se emendare et dolet. tunc tali poti? facienda est mia q̄ iu
stitia punitiua Et h̄ intelligit si psona publica sic iudex cōitatis
hoc pt facere saluis legibꝫ. si autē non. tunc tenet facere illud
qđ iustitia dictat. Ꝟz si est psona priuata. tūc teneatur facere miaz
et non iustitiā. s. punitiuam corpalē. ꝑ bene spualiter. vt videlic
ex mia non peccet. Sic ec faciendū esse oñdit saluator in pñti euā
gelio. qui vt psona publica: etiaz priuata poti? misericordiam fecit q̄
iustitiam punitiuā corpalem circa adulterā. Etiam oñendo quā
tam quotidie facit miam aie adultere peccatrici. cui ex mia semp
cōdonat veniaz. q̄diu hō est in statu faciendi pnam. voluit hāc
mulierē adulterā misericorditer liberare. Est nanq̄ aia iusti spō
sa xp̄i. q̄ dum pctō consentit cōtra tria bona matrimonij facit. s. fidē
plem. et sacramentū Nam. Fidem primit quam deo promisit.
Prolem interimit quam a deo adquisiuit. Sacrem diuinit.

Sabbato

Dñica ij Quadragesime

qñ se a deo diuisit Nā ꝑmū bonū mrionij ꝑm mgām nij·sen·di·
xxxj.ē fides·q ñ solū respiat ad op? ꝫ ec ad aīm·q imutari ñ dz
ad mrionū em nōsolū req̄ꝛ q cop? sibi datū·mutē alteri ñ
dicā Jux illud j.cor.vij· Vir ptātē sui copis ñ hz·nec mlier
ꝫ ec oporteat q aio sibi fidē ꝫuant ne vir alia vxorē siue mulierē
capisc at nec mlr alīū viz·Leui·xx Nō cau·vx·px·tui·q si
videūt mulierē ad capiscēdū:ia fornicat? ē eam·ꝑm euāge
listā M Jn signū h? mutui osēsus amoris ꝫuaꝛ osuetudo q ī
digito auriculari sinistro mlieris anul? viu:et ecōuerso viro anu
l? mulieris votaꝛ Nō q ꝑm nalales in illo digito ē q dāwena coꝛ
dis ad designādū q fides inꝛmiaꝛ eē dz p totūditatē et ñ soluz in
ope ꝫ ec ex corde diligē se dñt Ideo dr apls j.cor.vij· Nolite
fraudare inuicē q mlr ē obligata lege viu q̄nto tpe vir e? viuꝛ
et ecō Hanc fidē spūalē q ad cordis dilōez tēꝛ q̄libz xpo spō-
so suo ꝫuare q hz ꝑmisit in baptismo renūciando dyabolo et oi-
b? pōpis e? Dñi osee ij· Despōsabo te mi in fide Cōtra illam fidē
facit aīa despōsata deo·qñ dyabolū ad camerā cordis admittit
et e? psuasionibo factū ctra deū osētit·sic adulterādo cū diabolo
ꝫ vade et age amarā pmaz·et spōso tuo xpo recōciliaris Hiere·
iij· Vade et dic amatoribs falꝫ·q formicata es cū amatoribo mlt
tis ꝫ tñ reuteꝛ ad me·s·p pmaz·et ego suscipiā te Q q̄nta crude-
litas vitoꝛ multoꝛ·q̄ p? peractā pmaz amoꝛē mulierū nolunt
eas recōciliari·vñ aug·ad pollētū·et allegat xxxij·q·j· Q ꝫ ār
supillo vbo·vade demoeps noli peccare dr·Quis ñ intelligat
manū debē iḡsce qꝫ vidit iguisse deū ātoꝛū·nec se iā debē adul
terā dice·e? pemtētis ēme deletū ē a deo·Jdē de adulteris oiu
gijs ñ erit turpis neqꝫ difficil? p? patrata atqꝫ purgata adulte-
ria recōciliatio diuginꝫ vbi p claues regni celoꝝ ñ dubitatur fieri
remissio pctoꝝ Q Dequido aīa adulterādo cū dyabolo·et ei
in pctō osētiēdo faꝛt ctra ꝑm bonū mrionij·s·plē spūalē quam
cōceptā ꝑmit et occidit Proles em ꝑm mgām nij·se·ē secūdum
bonū·ꝑē qꝫ ꝑnapaliē mrionū ē a deo in padiso instituū:di-
cētes plē guaꝛ peccāt·vt ꝑus habeꝛ·mlto gūn? q̄ spiritualē plē
Crescite et multiplicamī·Qui em ctra illud bonum factū·ipe-
sc? cceptū op? meritoꝛū p pcca occidunt Impgnaꝛ em aīa spō
sa dei p secretā inspiratōez bom opis cceptū· crescit et ꝑfit p
feruētē pfectōez·fructum pit et gnat p diligētem opis
exercitōez:hunc fructum bom opis mtē dyabol? adulē ꝑmē et
occidē p potōes malarū suggestionuz·vt adulterā dignam fa-

tiat eē ne vltōis ꝯu. ē. Mulier cū biberit aq̄s amarissimas si pol
luta ē ꝺtēpto viro adulterij rea. ptrāsibunt eā aq̄ maledōis q̄ i
flato ventre ꝺputrescet femur ev critq; mḷr in maledōez. et in
exēplū oī ꝓpho. Ix illa auctoritas lr̄alit exponaē de adulteris carna
libo ꝑt tñ cē expom spūalit de aīa q̄ ꝺyabolo ꝺsētit in pctō illa
q̄ ꝺtēmt vir. et spōsū suū xp̄m. maledcā ē a deo. et oīa bō q̄ cō
pit in mēte. eē ꝓducāt a generat. putrida et mortua sunt nec de
cōdig̃ dig̃ ꝓmotōe eterna. et ñ pemteat in iudicio extremo cū
in maledōez a ꝺfusionē toti ꝓpho Si g̃ adulterasti cū ꝺyabolo p
cōsensū cuiuscunq; pcti p qđ maritū tuū amisisti recōg̃sce Jux il
lud hiē. ij. Xato q̄ntū malū et amarū ē te deḷiq̄sse dñm: et vade
reuiuifica plē quam occidisti: a ampliꝰ noli peccare. Tercio aīa
peccādo facit ꝺtra tercīū bonū mrionij. qđ ē fm mg̃m sacmtū
p qđ duo ꝑportanē. s. insēpabilitas q̄ vir ñ pōt ab vxore sua se
parī. nec mœdē ab eꝰ cohītatōe. nec eōº. nec aliq̄s absq; ꝺsen
su alterīꝰ ꝑt ꝺtēnā ꝓfiteri. ḷ religionē ingredi Et si ꝑter xr
tas cās fiat q̄nq; diuortīū q̄ ad cohītatōez ñ tñ aīi sacmtū sepa
tionē Et iō ꝺt mg̃ nij. sē. di. xxvij. Matrimonū ꝺtinet indiui
duā vite ꝺsuetudinē Tertīo ꝑportat ꝙ illa inseparabilitas sit ali
qꝰ rei sacre signū. et iō repñtat vnionē xp̄i ad fideles q̄ sūt eccā
Dic g̃ xp̄s nunq̄ sepat ab eccā: sic spōsus a spōsa. et eōº sepa
ri ñ dñt Cōtra illud bonū aīa peccatrix etiaz facit q̄n ꝺyabolo ad
pctm̄ ꝺsentit. q̄ se separat a deo et vnit se et associat ꝺyabolo.
Quare ysa. lix. ꝺr Peccata vīa diuisērt inē vos. et deū vām.

P Anima igitur sic separata a deo et miserа a demonib? ca
pitur et ligatur. a ad iudiciū ducat. Est em aīa peccatrix in pta
te ꝺyabolī. et nisi pabo btē vgis et pietate xp̄i ꝑuaret. a demo
nibo suffocaret. et eternaliter dānaret Christ? igitur videns mrem
ꝑ aīa peccatrice aduocare. de iustitia inclinat se ad pietatē q̄ di
gito sue ptātis aīam inscribit grā. q̄ demones accusatores cōfun
dunt. et aīa liberatur Exēplū in q̄dā ciuitate erat lubec? q̄dam et
adult magn?. et tñ virginē gl̄osā ñ modicū diligebat. trāsiens
añ ymaginē virgis ḷ eꝰ altare ꝺsuevit sp dicere Aue maria grā
plena. q̄dam autē die volēs ire ad scel? et adulterīū assuetū per
trāsitēs ymaginē virgis more soluto scām mariam salutabat. ad
iacebat autē domū sue fluuiꝰ quē ad explēdam ꝺcupiam suam
peragebat. quē dum vellet trāsire. a ꝺyabolo ipulsus. et in eum
dē cecidit. et mox dimersus ibidē interiit. cuius aīam mox rapu
it multitudo demonum. cupiēs eum deferre in barathr̄ ꝙ pietate
dei affuerunt angeli. si possent illi aliquid ferre solatij. quib? veni

ntibꝰ dixerũt dæmones verbis cõtumaciꝫ Vt quid huc aduenisti ante tempus torquere nos. Scis: nihil in aia habetis. qñ ꝓpter mala q̃ feci. iure cõdẽnata ẽ no bis Ad hꝰ valde tristes sancti angeli. ecce subito aduenit scã dei spũs hanc aiam rapuistis. q̃ rñderunt. qr inuenim? eam ꝓsumas se in operibꝰ malis At cõtra illa falsa sunt imq̃ q̃ ꝓfertis Vade ergo qñ aliquibi pergẽs me ꝑmũ salutãdo lætiaz a me accepit Qz si dixeritis q vim faciam? vobis. ecce ponam? in iudicio sumi remissionis gaudiꝫ ex hijs altricarent. placuit altissimo pro meritis scẽ suꝫ mãis vt aia pctõris ad corp? rediret. et de suis reatibꝰ pnaz agneret. qꝫ et fcm ẽ. et pietate xpi et sue dignissime mris a pena eterna liberat? Dicit igr xps cuilibet vade. s. ad pnam. et ãplꝰ? noli peccare Debet igr quilibet pentẽs dicẽ xpo sponso illud osee. ij. Vadam et reuertar. s. ad te xpe vitꝫ ꝓxẽ. qr bñ erat mihi tunc. secꝫ qñ fine pctõ ꝺiuncta erã sibi magis q̃ nunc qñ sum separata. et ad man? demonum tradita ¶ Dñica letare

Dyt ihesus trãsmare galilee quod

est tyberiadis. et seq̃bat eum multitudo magã. Joh vj. c. Liberalitas ꝺm pbm. nij. ethꝫ. ẽ virt? inclinans hoiem ad largiendũ magna dona. vbi et qñ. et cui oz: et cõuenit magnanimitatibꝰ regibꝰ et ducibꝰ. et cõsulibꝰ personis nobilibꝰ Dñi in aue. de ñ alie. aut imu. ecclesijs dedit de? hẽc et multoꝝ dñm eẽ. et facile dare. et maxie sanctis ecclie. quibꝰ optima mensura ẽ verũ donatarum imensitas Dñi liberalitas per quã sola dei ꝺuatur imitatio. C. de dona. re. l. fi vn? hoc idẽ oñdit natura Nam sol q̃ est rex planetarũ et oim stellarum. liberalior est effundere suam virtutẽ et influere cunctis et ideo pr oim nascẽtium 8r. a cuncta viuẽtia sequũtur eum. na scendo versus solẽ sursũ et vertẽdo se ad eum. sic per maxie pz i arboribꝰ et floribꝰ Sic etiam de magnis imperatoribꝰ legitur qꝫ in sua liberalitate maximam partẽ orbis ad eius sequelam sb tugarunt. sicut patet de alexandro magno. qui liberalitate quasi totũ orbem subiecit. hoc pro tãto dixi Rex regum dei filius venit ens in mundum. volens omnẽ ꝓximum ad se trahere. et per sequelam saluare liberalitatẽ suam multiformiter oñdit ñ in tempora libꝰ? sed spũalibꝰ? que multũ preciosiora et dignioza sunt Quã to enim sol lunam. et anima corp?. tãto spũalia excedunt tẽpalia

ar·j.q·iij· Si quis et ex dē maioritate et ōbe· Nolite ipse ei di
uītias donauit āplissimas grāz·egris sanitatē·mortuis vitam·
pcātibo vemā·indigētibo victū·errātibo doctrinā et culiber ōi
uemētē mediānā·nec exhaust? adhuc·ꝫ qtidie sua dona non
cessat largissime āpliare Vñ aug· Ihs ñ reuocat bñfcia·imo au
mulo liberalitatis sue amplificat· Nō ē igr miz q fic mō eū ōe
sue pietatis et liberalitatis multi sequūtur·q qñ abnt trālmare
galilee curādo infirmos ꝛc· ℞ Queritꝫ an imitator xpi pe
miam et largitatē ipediat hic in via·ne eū seqtur ad feliātatē
Et vr q ñ·matꝫ v·btī miserecordes: qm et ipsi miam ꝯsequntur.
R̄ñdēdo ad qstū: ꝑsupponēdum ē·qs dicat mīcors·qs liberal
vel ꝓdig?·et ex isto rñdet ad qstū Nam ꝓbi distinguūt inr li·
berales·ꝓdigos et tenaces Liberales em dicuntur ex·nij·etꝫ·q
dant qñ·vbi et qbo oz·ñ hñdo respectum ad deum·et illi dicun
tur vtuosi virtute naturali et adqsita Et tales vulg? multū lau
dat et ꝑmiat: dicēs: q dat·et hat·vel replicher hand nye gr
brach): lz otrariū i multis expiatur Alij dicuntur tenaces: et sūt
q deficiunt in donacoibo·q nec dant·qñ nec qbo nec vbi oportet
fic auari vsurarij a ꝯfiles q maledū sunt a dño Habac·ij· Deq
cogregat auaricā malam domui sue Cui? cō ꝓ voetū assignatur·
qr cum oz mi? ē alijs expendē pc?·ꝫ ꝓpr būrsā falsus·plurius·
iniqu?·discors·detractor·ñ caret arte dōli·ꝓditor imgtus·villa
n? et absq rubore Alij vero dicuntur ꝓdigi q nec modū nec mo
dū tenent·ꝫ magis sunt inclinati ad dandū qm vrapiendū ex
ponunt leuit sua·vbi et qñ vel qbo ñ oz·qs ec ē vitium ꝫm plm
qs opponitur liberalitati·vñ pbs nij·etꝫ·di·liberal ē q ꝫm sbz
expendit et q oz et q supabundat ꝓdigus ē S Sic rōnabi
liter qūs·qs istoz pejor·an scz ꝓdig? an auarus·tenax et illibe
ralr? Dicunt pbi qr auar? tenax a illiberalis sit magis vituperā
dus qr qm vterqz sit vitiosus tñ ꝓdigalitas ꝑt duci ad medi
um vt qñ hō deficat in rebo·vel qñ senescit cogitat defect? sene
ctutis: et incipit deficē in dando Illiberal autē auar? in suo vitio
sp pficit·qr de die in die sp fit tenatior·et nunqm satiatur opibo
Teste autore de ripa. dicēte· ñ vnqm thesauro satiatur ēstis aua
r? Et in cañ·xlvij·di·sicut Auaricia ē qrūlibet rez isatiabilr a in
honesta cupido. et illa ꝺr pessimū·nec aliqs istoz ꝺr mia vel cō
passio·lz multa exponant Ite sūt ec alij q dicuntur mites ñ tñ vr
re mites sūt fic illi q dant munera ꝫ ñ illis quibo oportet fic pau
peribo indigentibo ꝫ potiꝰ ad ꝑmizandū turpibo psonis hystri
onibo mētriabo qui ꝫm rap·mortaliter pecāt·nō soluz qr pauperibo

subtrahunt ꝯ eē qꝝ talibꝫ turpibꝫ psonis et indignis ꝓferunt· aug· vt hꝫ Cañ· lxxxvj· di· Donare res suas hyſtrionibꝫ ima- ne· i· maxie pctm ē· Et ꝯ verū ſi cōe vane gl'e vel ꝑ ꝓbuatōe ſui vitij ꝯ faciant: peccāt· al's ſi ncītate fame· vel alia honeſta cōe nō ē vez qꝝ vitium in nullo ē fouēdum· ꝯ natura in eis ꝓbuāda ē et ſuſtentāda Sunt etiam et alij putātes ſe eē miſericordes et nō ſūt· ſicut hij q̄ dant ꝑ ntibꝫ· amicis et ꝓſāguineis vt eos ditāt vel vltra ſtatū et ꝑpriā ꝓditōez ſui generis et pentele exaltēt qꝫ ē valde pē hodie Dz q̄ns an ſit ꝺtra ſalutē aie ſubuenire indigen tibꝫ amicis Dico qꝝ ꝓſiderati ꝛ· an amici ſint in timore et amore dei· et cū ꝯ indigentes· ſic potes eis bñficiū ipendē et ꝯ cōe pau pertatis et amore xp̄i ꝑmo· et ex ōñi cōe amicāe vel ꝓſāguinita- tis· ſi vero ñ ſunt honeſti· ñ teneris niſi in ncītate poſiti in q̄ pū cto tēpis oi hoi ſubuenire Sunt q̄rto et vltimo quidā viri mi- cordes et ꝓpaſſiui et ad paupes De quibꝫ greg· xl· moz· qui ꝑ mo affricti miſeriā in ſe reꝑcunt· et poſtea elemoſinā indigēti tribuūt Dic etiam vt oñdit in euangelio ſaluator nr̄ ꝑmo affli- gebaē in ſe ex ꝓpaſſione: dicēs Miſereor ſup turbam· Et p? ea eā miſericordiē et effectualē ſuſtētauit et ꝯ ꝑpē turbe deuotōez et honeſtatē q eū ſeq̄bant Tales nanq; miſericordes vix vel ra to dānanē nec ſepanē a deo ꝯ etiam miaz ꝓſequūtur ¶ Dz quid ſi talis perſeueraret ad mortē in pctis· nōne dānabit nō obſtante ſua mia Dico qꝝ ſic ſi ſcienter in pctis deceſſerit nec pe nitētiam egerit de pctis Dz dicunt doctores multi q tales miſi cordes de? ex ſua mia et grā· añ mortē pueniat grām ꝛtritōis infuſōdo· Sicut legitur de q̄dā milite anglicano multū liberali et cōpaſſiuo· al's luxurioſo ⁊ adultero q̄ hūit caſtz ſatis remo te diſtans a cōi ſtrata ꝯ ex ꝓſuetudine oi die ad ſtratā equitauit ſi quē pauperē peregrinū inueniret ſecū ad mēſā ducēt quē duz ſi reꝑcrit tota die let? fuit· al's tūſtis fuit vſqz aliquē hōre potu ie· qui tāi luxurie dedit? vxor e? honeſta q̄ndam frēm ordis mi noꝝ eiuſdē dñi ꝓfeſſorē exoꝛauit vt in ꝑmone ſuo vitium illud multū reꝑhendēt ſi dñs aliq̄ pīna tact? vitā emēdaret· q̄ fcō dñs cōtra ꝓfeſſorē indigt? familiaribꝫ ne cū ad menſā vocarent pōe pit· qꝫ fz ille ꝓſideras ñ vt not? dñm· ꝯ vt pauper peregrin? ad menſā pauper accēſſit· et ſe hūlit ad terrā ꝑſtrauit de e? hūi litate dñs cōcuſſus venam poſtulauit· et merito ſue pietatis et cōpaſſionis finē ſalutarē oſecut? · vitā eternam obtinuit· Quan tā q̄drageſimam vſqꝫhuc filios ſuos ad corporis caſtigationez

et laborem sollicitauit. hodie in medio q̄dragesime ne mimo labo
re deficiant. totū diuinū officiū solatiosū p̄ solatōe instituit et
q̄nq; letabunda ꝓponit. Primū ē liberatio pp̄li fidēl de iugo an
tiq̄ hostis. s. dyaboli et h̄ repīt̄ in officio nocturnali. vbi nar
rat̄ q̄ de? eduxit pp̄lm ꝺ egipto p manū mosi. p̄cedēte colūna
ignis et nub. sic p manū et ptātē xp̄i p̄cedēte fide et charitate li
berati sum? de statu pcti et dānatōis. si fidēliť laboraūim? p sa
cz illud tēp?. et p̄seuerauim? vsq; ad finē. Secundū gaudium ē
vnitas plebis eccē q̄ p̄us a finu mris eccē p magē ptē recesserat
ad seq̄ndas carnis ꝺcupias. et mō per pñaz reductis. q̄re hodie
in introitu misse cātat̄ solēniť. letare hyrl'm. i. eccā et q̄etū facite
zc. Terciū ē grā adoptōis q̄ nunc adoptamur in filios dei. ifide
les āt reprobanť. h̄ pz in epla in duobꝰ filijs et duabꝰ vxoribus
Analla ē synagoga c? filī? ē ysmahel. i. infideľ. filī? reprobatis
nis. q̄ expellit̄ ab ēna hēditate Sara vero vxor libera ē eccā e?
filius ysaac filius p̄missiōis ē xp̄ian?. Filī? ēne hēditatis Qua
re ꝺt apl's Nō em̄ erit hēs filius ancille cū filio libē zc: Quarti
ē spes eterne felicitatis. hēditatis q̄ iocunditatis. quā hēbim? de
visione regis celestis. qꝺ oñdit̄ in vasa aurea quā papa hodie i
p̄cessione defert Quintū ē solēne ꝺuinū qꝺ nob in euāgelio p
ponit̄ ad designandū plenā fruitōez. et oīs gaudij q̄ letitie sanc
tātē et abundantiā. In q̄ q̄dē euangelio tria ocurrūt ꝯsiderāda
Primo christi magna potentia quia sequebatur eum zc.
Secundo ipius magna clementia quia satiauit eam
Tercia e? magē p̄uidētia q̄ fecit colligere fragmenta.

¶ **Quantū ad primū dicit Johā. q̄ xp̄s semel**
postq̄ in hyrl'm docuerat. et infirmū in piscina sanauit. trāsiēs
cū discipul' trāsmare galilee. vbi sepe multa fecerat miracula. et
fama e? scītatis vbilibz diuulgabat̄ ibidē. Et notādū q̄ illōs ma
re diuerb vocabul' notificat̄. q̄ ñ erat mare salsū. h̄ q̄dā cōgre
gatio aq̄z ex fluxu iordanis. iō a lucā vocat̄ stagnū. Lu. v. Et
q̄ hebrei oēm ꝺgregatōez aq̄rū appellant mare. q̄ ꝓp̄ p̄uinciā
in q̄ erat: ꝺt mare galilee Dī ēc mare tyberiadis ab oppido noia
to tyberias. qꝺ herodes q̄ndā in hōrez tyberij cesaris ꝺstruxit.
Dī ēc mare genazareth. qꝺ in greco sonat generās. aurā q̄ in
illo mari multi vēti generātur Per illud mare ibs abijt et seqba
tur eū multitudo mag̃. q̄dā ex inuidia. q̄dā ꝓp̄ miracula q̄dam
ꝓp̄ samitatē corpm. q̄dā ꝓp̄ amorē q̄ doctrinā zc. ℣ Mo
ralit ē notādū q̄ p mare illud designāt p̄t mund? quē saluator ni

trāsiunt vt nos docēdo miracula faciēdo instruēt seq̃ eū · ñ in mi
raculis ꝟ scitate · vñ · ꝟ · q · vñ · ſ · Itē dāiel · Miracula sunt mirā
da · ñ in exēplum nrē actōis trahenda · Debem⁹ autē eū imitari
in virtutibꝫ Ad ꝟ em̄ nos p̄cedit vt eū via recta seq̃mur ⁊ a via
indirecta declinem⁹ · et ab errore vitiorū Facit em̄ istat elephan
tis · cū natura ē ꝑm plīnū li · v · Qꝫ si hoiez errātē obuiū habueit
in solitudine Primo ne ipsū terreat aliq̃ntulū de via subtrahit
se · et gradū figit paulatim ipsū precedēs · viam rectā ei oñdit ⁊
si draco ei occurrerit hoiez defendēdo · cū eo pugt et viriliter se
opponit Et ꝟ potissime diuinē facere qñ hñt iuuenes · timēt em̄
ꝙ hō q̄āt fert⁹ suos · et iō se expedire p° de hoie desiderāt vt sic
sequi possint nutrire filios suos et cauti⁹ custodire Per ꝟ exem
plū cōuenient oñdit vita pastoꝝ et curā hñtiuz · tā spūaliuz q̃
secularīū rerū · q̃ vt deuotos et honestos filios defendant et cu
stodiant · errātes pctōres reducere cū pietate dñt ad viaz rectā
p̄cēdo eos exēplarit vita et doctrina · ff · de re milit · offic · eū
Qui p̄est exercitui pōssime dz ꝛmeatū dare Nihil em̄ ē qđ luie
clarione prefulgeat q̃ recta fides a p̄nape · michil ē qđ ita neq̃at
occasui subiacere q̃ vera religio · C · de sum · trī · Inter claros Iō
gregibꝫ prebere dñt imo tāq̃ pastores q̄s cū gregibꝫ in perdi
to p̄sūt cōuenit Sic etiam chr̄ist⁹ saluator nr̄ · qñ vidit genus
humanū errare a via recta · ne ipsum terreat suā p̄nūaz aliq̃ntu
lum ꝑ occultatōez deitatis in humanitate · vel iustitie seueritatez
occultauit ꝑ exercitū pietatis et sic ꝑ exēplum scitatis hoiez pre
cessit · vt eum ad imitatōez inclinaret pie exhortādo di · Imitato
res mei estote · sic filij k̄rī · eph̄e · v · Etiam ne draco infernalis
hoiez a vita rēā impediret · in crucis prelio ꝛtra eum pugnauit et de
uicit · et sic hoiez liberauit et reduxit · q̃re dī · deut · xxxij · Inuenit
eum in inuio et ñ in via · vt iret in cīatē habitatōis Dicat ġ q̃li
bet precedat dñs añ ꝟuū suum · et ego seq̃r plaulatim q̃ ad ple
nū null⁹ pōt xp̄m imitari R Quātū igz nob possibile ē debe
mus sequi specialiter per ·

Voluntariam paupertatem contra auaritiam ·
Integram castitatem contra luxuriam ·
Obedientiam et humilitatem contra superbiam

Primo dēm⁹ seq̃ rē · Possibile valde ē et iustitie ꝛsonū vt miles
dum aliq̃d agit strenuuz ꝙ sp pre oc̄l⁹ suis hēat ducis sui exem
pluz Nā videm⁹ i grubo ꝙ vna ex eis sp agmē precedit ⁊ cla
mādo ad rectos volatos ceteros cogit · apes ec̄ q̃n de alueariboꝫ

exeunt a rege suo oculos suos ñ auertūt ꝯ sp ad eū intēdūt Cū
igē rex noster in paupertate preceſſerit vereundū et periculoſū
est tēdēti ad brītudinē hīe supfluas diuitias et eas ñ ꝓpē deuꝯ
indigentibo distribuē Dñ apls Cū essꝫ diues ꝓpter nos egen?
fact? ē cab Egen? ē q a manu aliena elemosinā petit Et mat.
viij Vulpes foueas hñt et vo ce mdos filꝰ? aūt hoīs ñ hꝫ vbi
caput suū reclinet ℣ Hanc pauptatē regis nri inspicē dete
m? et ſm exēplū e? viuē dicēte eo. Exēplū em dedi vobis ſ
Sic apli seqbanē xpm oīa delinqntes: dicēte petro i psona oīm
Ecce nos reliqm? oīa et secuti sum? te Hodie plēs glanē eē te
ordine sci petri a aplox noīe solū sbalia aūt sui ordis negant
Qui g vult eē mēbrū h? ordis et ver? imitator xpi dz relinquē
oīa p affectū mētis si nō p effectū opis et attendere figurā abra
he cui pcepit de? gen xxij di Tolle filiū vnigenitū quē diligis
ysaac et offer illū Sic in mūdo nihil tm diligē debes qđ ꝓpter
xpm ñ possis relinqre et deo offerre dz igr offeras filiū Quod
mellígit de? p filiū vel qñ offers filiū spūaliē qñ scz ꝑmo te aū
tis ab oī eo qđ attinet tibi iure ꝓpinqtatis Dñ saluator Si quis
venit ad me et ñ odit prēz et mrēz vxorē filios et frēs et sorores
res ñ pt me? eē discipul? ℣ Dz dias qre iubemur odire
amicos et ꝓpinqs q iubemur inimicos diligē Dico q in hijs in
qbo impediunt deo fuire. hiero Si pr in limine iacet calca super
eū ꝯ nōne h facies venit cōtra pceptū de honorādo pntes Dico
q duplicē honorē possum? parētibo exhibē vel spūalē vel corpa-
lē. spūalis ē im|reuerētia corpalis in sustētatōe Dñ qntū ad exhi
bitōez honoris spūalis postq̄ eī fili? se ad religionē trāstulit ñ
soluit honor patern? in reuerēdo ꝛsolando orādo ꝯ sub ordie
tia magis auget honor āt obligatōis qntū ad debitū sustētatō
nis soluitur p religionis ingressum: moriē em mūdo Sicut igr
filius si moriē morte nature soluitur ab huiōi obligatōe hōis
paterni sic si moriē morte grē eī soluitur qđ em mors natura
lis facit secularibo h mors spūalis scz religionis ingressus Se
cūdo addit tuū Tunc em relinqs vel offers tuū qñ oēillđ qđ iu
re ꝓpietatis ad te ptinet relinqs vel offers deo inqntū scz ē im
pedimētū salutis tue Dñ saluator misi qs renūciauerit oīb que
possidet ñ pt me? esse discipul? Dz qliē ē oīb renūciandū dico
q h pt esse duobo modis vel ſm necessitatē vt nec adqrātur te-
neantur vel expendantur cōtra deū vel ſm perfectōez vt vendā
tur et pauperibo erogentur Qui em deū vult diligē affectū suū
totaliē dz abstrahē a mūdanis qđ fit p euāgelicā pauptatē tūc

debes offerre vnigenitū suū ſ. actiones et opera meritoria q̄tus
em̄ sint a spūsco. tū ñ sim⁹ sufficientes ad aliqđ op⁹ meritorū bo
nū a nob. q̄ſi ex nobis q̄ sufficientia nra ex deo ē. ſ. mouēte tñ q̄
libez arbitriū manet i sua actōe. ſ. vt ꝓsentiat vel dissentiat mo
nitōi spūſcī. io actōes meritorie dicunt. dū voluntarie gemte et
vnigenite q̄ relinq̄ dñt: a offertu deo. q̄ in nullo bono gl'emur.
q̄ſi de nō. Vñ attēdite ne tuſtrācā vrām facatis cora hoibo. ne
videami ab eis Vñ apls Oia in gl'am dei facite A Dz q̄lit
tenemur actōes nras referre in deū Dico q̄ p̄ceptū de actiōibo
referēdis in deū ē affirmatiuū. io fic talia obligat sp: ꝯ ñ ad sp ꝯ
p loco et tpe. ꝯ ē ai actu cogitat de ope et fine ꝓnapali opis. q̄ ē
dz? et de ipsa obligatōe. quam dz nāt creat a deo totū em̄ se
dz deo. et ꝑm suā ſbam a virtutē et actōez Et nota ſi inadit co
gitatio placēdi hoibo in ope meritorio. dūmō tñ papit repellat
non inficit illud bonū op⁹. Vñ bn. dixit ai semel in ꝓdicatōe q̄
dā a spū supbie cēptarez. dixit Non ꝓpt te inœpi nec ꝓpt te ec
dimittā. Sic ec hēs q̄lit vnigenit? ē relinq̄nd? et offerēd? De
q̄do debes velinq̄re et offerre quē diligis scz oēs carnales delcā
tiones. nō solū actu ꝯ etiā ne in affectu capiscas Vñ dñs. math
v. Si q̄s viderit mulierē ad capiscēdā eā. iam mechat? ē. Hic
em̄ nō solū act⁹. ꝯ ec voluntas mechandi phibet. Et ꝑm aug.
noie mechie oīs delectatio carnal acapit. qñ scz aīa relicta lege
supioris cōis. turpi voluptati pstituta corrūpit. Querit q̄re di
cat q̄ viderit. a ñ capierit? ai ñ im speculatōe vel cogitōe sed im
voluntate et capia mechia cōmittat Dico q̄ ē capiscē ex subi
to motu. sine deliberatōe vel itentōe pficiēdi. a ꝯ ē venale. Et dz
a btō hiero. a rabano. ꝓassio. quā diffinit affectōez aī delibe
rata. ſi fit loc⁹ pficiēdi. et hic vltim⁹ modus melⁱ exprimit ai dz
q̄ viderit Aug⁹. Nō ait q̄ capierit: ꝯ q̄ viderit ad cōcapiscēdu
id ē ex ꝯ sine et aio attēdat et eā capiscat qđ iā ñ ē titubari. sed
plene ꝯsent libidini. B Secūdo debem⁹ cē. Ipse em̄ ē agn⁹
innocēs. quē agnū sequūtur ꝺgines q̄cūq; ierit. apo. xiiij. Con
suetudis ē tuēcular hodie gaudē et arcū saltare. cū arcus due
extremitates figunt in terra. vt medū eleuatū alti⁹ saltet Hic
spūalit gaudē dñt. q̄ duobo statibo. scz coiugali et viduali fixis
in terra p occupatōez terrenoz. ipse scle altioze et digniozē sta
tūscz virginalē hñt sup quē p cōez saltare dñt et cogitare. qm̄ ē
Status excellentissimus
Deo dilectissimus.
Hominū vtilissimus:

¶ Est enim animi status excellē
tissimus. Ecclesiast. xxvj. Nō
est ꝺdigna pōderatio ānētis

aie Et iō ꝑpt excellētiā e? ñ papit' a deo·ꝯ tm̄ ꝟsulit'·matth xix
Nñ j.cor.vij·de virgib? preceptū dm̄ ñ hēo ꝟsilū aūt do· Et
subdit·bonū ē hoi sic eē· Etiā ꝑpter sui excellentiā assimilat'sta
tui angelico hiero· In carne pret' carnē viuē ñ ē terrena ꝯ ange
lica vita·ñ hūana sēd diuina Etiā excedit statū angeliū·q: idē
dt·qđ angel? hz a natura·ꝯ hz virgo cū labore et grā· Ipse em̄
vgines sine carne viuūt in carne triūphantes· et iō marie ho
norātur ab angel' bern·vgitas ē gēma virtutū·germana ange
lorū·lux aiarū· Ipsa calcat libidinē·vincit dyabolū· ꝺtemit sclm
dep'mit oē periculū Secundo ē deo dilāssima· hiero·in ep'la ad
eustochiū Statim vt filius dei ingressus ē mundū·istā nouam
sibi familiā instituit·vt q̄ in cel' hēbat angelos·hrēt ꝑpie i ter
ris virgines Vt igr xps hunc statū·qñ dilectissimū cōfirmaret
et ꝟsecraret·voluit mr esse vgo·de vgine nasci·baptizari·pdi
cari·discipulū virginē pl? dilexit·cui mrēm virginē cōmēdauit·i
ter virgines obiit·virgib? p valete būdcez dedit di·btē steris
les· Terao ē hoi vtilissima·q: dat hoi fructū cētesimū·i·vltra
oēm statū premiū Nñ ambro·vt hr̄ rrrn·q·j.nuptie·Nuptie ē
rā iplēt·ꝯ vgitas padisum Dz dicerēt nupte·gue ꝯ nobis ꝑo
mē q̄ solus virgib? padisus apit'·ꝺt glo·bartho·nō ꝯ ideo ꝺt
vt sole virgines repleant padisuz·ꝯ q: faal?·vel q: virginitas
soroe ē angelorū·vbi oēs erunt virgines vel cōtinētes·neqz em̄
nubēt·neqz nubent' ¶ Terao dēm? seq̄ p obedictiā Ipse em̄
fm apl'm hūiliauit semetipsuz fact? obedies vsqz ad mortē Sic
et nos deo et supioib? obedire dēm? Ad heb·xiij· Filij obedite
ꝑpositis vris Debet igr obia subditoꝝ eē hūilis vt inferioꝛ hui
liter ipleat p̄ceptū supioris·dz eē festina·vt cito et festinanter im
pleat' p̄ceptū supioris·iocūdavt cū hilaritate cordis pagat' hy
larē em̄ datorē diligit de? Qui em̄ sic se p obedictiā hūiliat et in
clinat·de? eū premio exaltat·deu·xxvij· Si audieris voce dm̄
dei tui·faciet te dñs de? tu? excelsioē cunctis gētib? Legit' qui
dā deuoto fore oñsum qūo obedietes exaltarent' tali visione Di
dit em̄ q̄tuoe ordines añ deū Prim? hoim infirmantiū· et grās
deo agentiū Secund? ordo hospitalū pioꝝ· Terū? solitudies
seq̄ntū· Quart? obedientium·hic erat alijs supioe et maioe in
gl'a Et cū senex ille deuot? q̄rēt q̄re ꝯ·rñsum est ei·qm̄ oēs alij
hñt aliqđ ꝑprie volūtatis hr? āt volūtas ē solū i volūtate iubētis

¶ Secūda ps in q̄ notatur xpi mag clemētia
hoc in turbe cibatione Nā xpō ascendēte i montē cū discipulis

simbo ꝑmone eleuans ōculos et tātā multitudinē hoim cōsideras
et cor laborē mia motꝰ dixit ñphilippo Dñe emem? rē non q̄si
igras: ꝙ sciens vt sic discipulos suos de diuma ptāte quā ipse
hūit informaret D. Moralē natura ꝙ dictat vt pī filios su
os nutriat ꝙdiu se cū sunt Pullꝰ em̄ q̄diu in mdo manet cū pa
tribo pascē et ñ dimittē Tēē em̄ pī alē filios suos ñ sint mimo
res tnēmo q̄ tūc a mrē ali dñt si eā hñt vel msi filij sciant artem
beris ff. l. penul. vel misi filius cōtra prēz cāz imgtitudis cōmise
rit Sic q̄diu hō ē in mdo scē mris eccē iunctꝰ p obſuantiam
ꝑceptorū pīi celesti nec sepaueit se per imgtitudinē peccādo ctra
dñe prēz vult eum abo cōuemēti alē a ꝙ docuit filius sp deſide
rare et pēm celestē ꝑ pane q̄ttidiano inuocare et petere in cōe
dñica cū petēbo discipul et dicētibo ſMgr docē nos orare Ñn
ostꝙ ho. C. Est em̄ q̄ntuplex panis quē deꝰ pī filijs suis exñ
tibo in eccā ꝑ alimonio mīstrauit.

Corporalis
Exemplaris
Spiritualis
Doctrinalis
Sacmētalis

¶ De ꝑo et gen̄ ij. In sudore vultꝰ tui vescēris
pane tuo Isto pane se faciunt pctōres indigōs
cū ꝑm aug. pctōr ñ sit dignꝰ panē q̄ vesciē a tā
dē ꝑ imgtitudine dabitur magnis tormētis pū
niendis ī lapide ignito Hunc panē abundantes frāgere dñt in
die genibo vt indē fragmēta colligāt elemosinaꝝ psaie lvij Frā
ge esurienti panē tuū Etiam frāgi dñt egentibo in purgatorio
Nec viij Mittite ptes eis q̄ ñ ꝑparuerit sibi Et tā esurientibo in
celo Esuriunt em̄ sā elemosinas et bō opera nrā et ꝑapue xpūs
Matth xxv Esurui et ñ dedistis mihi manducare Legit in vita
sā ludouici filij regis ficilie ordinis mimoꝝ q̄ ludouicꝰ dū pars
cymonie in obsidiōe starꝝ ꝑ karolo rege prē suo cōuocauit imfit
in cena dñi oēs pauperes ātatis vt more solito eos pasceret et
eoꝝ pedes lauaret. Contigit q̄ ōmbo pauperibo a leprosꝭ in ho
spitio suo exñtibo affuit et vnꝰ in aspū alijs horribilioꝝ Ad quē
sctissimꝰ ludouicꝰ accedēs ꝑ ceteris ex feruore xpi et deuotōne la
uit abauit et osculū ei imfixit. q̄ statim peracta pietate ab oculꝭ ō
nū disparuit nec ꝑus nec pꝰ ea imē alios cōparuit vbi pie credē
dū ē eum xpm̄ fuisse q̄ sb tali effigie amico suo apparere voluit
vt ipse ex pietatis opere nosceret christuꝰ in mēbris suis abasse
et magnum meritū cumulasse. Grego ad verubuendum pigri
aut estis? quando hoc quod iacenti in terra porrigitis sedēn-

ti in celo datis Ex hijs hēs igit̄ fragmenta triū spōtāz
De secūdo ecā·xv·dicunt illū pane vite et intellect⁹. Iste panis
dz masticari et in vētrē mitti·cui⁹·q̄ n masticat dicū n sēt odorē
e⁹? Ita n masticauerim⁹ vbū qđ audim⁹ tractantes: n intelligi⁹
vtutē e⁹? Io māhu interptat qđ ē hȳ·vt q̄tēscunq; audim⁹·q̄s
m⁹? qđ ē hȳ Figuratur·leui·xj.vbi dz qđ n rumiat imundum ē et
iste hō imund⁹ ē apud deū·q̄ n recordat aliq̄n l retractat vbū
dei qđ audiunt ꝫ dicō statim obliuiscor·ē igitur adhuc in vita
dico q lz audita retinē n possum vz tibi adhuc·fic legitur in vita
spatrū q q̄dā frat simplex freq̄nt audiēs vbum dei n recorda-
batur p⁹ qđ et ꝓposuit scō pri·s·labilitatē memorie sue Tūc pa-
pepit ei aquā mittē in ollā vt ꝓnceat·et iterū·et tuo filio: q̄s
ab eo q olla esh mundior illa in quā aquā mīsit vel alia in quam
nullā aquam posuit Cui ait dicēt illā eē imundiorē p aquā mun-
datā: ait pr Ita et iste mundior ē q audit verbū dei lz n retineat
totū·mihilomin⁹ tn sibi aliq̄d remanet Sic eē creatur de q̄da
aquam hauriēte p cribrū·q lz aquam emittat totā·mihilomin⁹
remanet humidū et purgatū·iob·xv·Ia vos mundi estis ꝓpter
ꝓmonē quē locut⁹ sū vob· Ab isto pane colligē dz hō fragmēta
q̄nq; spōtarū·a sunt hȳ in q̄bo tota scptura ꝓphēditur·s. Crede
fuge·age·time·appete·Crede in deū·fuge vitiū·age bonū·time
supplicū·appete pmiū eternū G De hoc pane·ps· Cibabis
nos pane lacrimarū ꝓam q̄n ocul⁹ vento expomē: lacrimatur· sic
q̄n memoria et cognitio nra vēto aduersitatis et passionis xpi et
pdecessor⁹ pīm expomē: dēm⁹ ec eis cpati et lacrimare· Tot enī
panes lacrimarū ꝓponūtur·q̄t legim⁹ scōrū exēpla Q̄n enī acer
bitatē harū passionū in corde nrō reuoluim⁹·aie nre amara et in
sipida: efficiūtur sapida et dulcia Iob·v·Que pus nolebat tan
gere aīa mea: nuc p angustia cibi mei sunt Vñ q̄dam adolescens
cū esh in ꝓbatōe clareuallis·recolēs pīnas diuitias et delicias·
vidēsq; rugorē cordis ad scl'm redire ꝓposuit· ꝫ cū tēp⁹ expecta
ret ydoneū·ei ad mēsā sedēti insipiditatē aboꝛ abhorenti·appa
ruit dns in latē vulnerat⁹: a apponens manū ꝓtio vulneri vīn
sāguis effluebat·ait ad eū Quotiēs inueneris panē durū intin
ge eū in illo vulnere et sapid⁹ erit·q̄ dicto disparuit·ipse vo cō
trit⁹ in religione pmansit Ex illo pane colligūtur fragmēta ofte
matōis spōte vm⁹·ps Et panis cor hois confirmat H De
q̄rto pane Iob·vj. Ego sū panis viu⁹ q̄ de celo descēdi·vbi ad
Sūmam et gloriosam ꝺditōez uertēdū q iste panis hȳ
Magnam et fructuosam perfectionem·

Longã et ꝓuosã duratõm Nã in dñm̃ re cõsideraꝫ operatõ
simis et cõditõ rei· q̃ntũ ad cõditõm nature hꝫ rei ille pams est
valde mirabilis qꝝ de celo dñdit· q̃ntũ ad virtutis pfectõm ẽ vi
uꝫ· q̃ntũ ad fims pfectõm ẽ valde vtiꝫ· cũ de celo descẽdit· res n-
cõditõibo mirabiliores· sicut pꝫ de celo orbibo et stellis· q̃ g dic
hunt pane de celo remisse innuit eꝫ nobilitatẽ· res em̃ q̃qz otra
tibo nascunꝫ· sanores sũt q̃ q̃ in vallibo q̃uis sint eꝫ de gnis Et
in ẽ qꝫ aialia ꝓbas mõtanas comedẽcia sũt ꝑ ceteris sanora Sic
reuera ille pams qꝝ ostũ habuit in monte celestis manfionis de
celo dñdit· nulli dubiũ q̃n magnã virtutẽ habuerit et hꝫ qꝝ in o
medẽtibo samitatẽ cõfert sepiꝫnã Et nõ q ille pams sup oia ẽ mi
rabiꝫ virtutis et effãis Primo qꝝ per cõsecrationẽ ñ mnuiꝫ: ꝑ fra-
ctõm ñ cõtriꝫ· vnꝫ exps· pluribo locis cõsecraꝫ sumiꝫ et cõficiꝫ
sua mundicia ab imundis ñ inficitur Secõdo dico· q ille pams vi-
uꝫ hꝫ nobilẽ ptatẽ cũ dr pams viuus· res em̃ viua ẽ potẽtior et
magꝫ virtuosa q̃ mortua· et ergo pams dr viuꝫ ꝑ eo qꝝ in se hꝫ
vitã naturalẽ et cõfert digne sumẽtibo vitã spũalẽ et eꝫ ernã Di
co qꝝ hꝫ vitã naturalẽ qꝝ ibi ẽ corpꝫ xpi per sacramtalẽ cõfectõꝫ
aia cũ corpe per naturalẽ cõiunctõm· filius per hũane nature ise-
parabilẽ assũptõm· pꝫ et spũssãis per idẽtitatẽ eẽncie· et indiuisi-
bilẽ operatõm Dat ergo digne sumentibo vitã spũalẽ Sic ei pa
nis materialis vitã hois cõtinuat ne deficiat· sic pams xpi dat vi
tã spũalẽ aie· vt eã i virtutibo pficiat· qꝝ dñdit de celo et dat vi
tã mundo Joh· vj· dat eꝫ vitã eꝫnã Joh· vj· Qui mãducauerit ex
hꝫ pane viuꝫ ineꝫnũ Terco dico qꝝ hꝫ durabilẽ firmitatẽ· et hꝫ nõ
tur cũ dr ego sũ pams· et ille incorruptibiꝫ ẽ· q̃uis em̃ spes ille
q nob appaꝫet et acidencia illa corrũpanꝫ et alterentur ineꝫ· tñ
xps xpꝫ hꝫ ñ mutatur nec corrũpitur· sicut baculꝫ rectus in aq̃ po
fitus videtur fractus· q̃uis m veritate pseueret integꝫ Sic vere
pams ille sub aq̃ fluxibiliũ acidẽciũ lz frangi videatur· itegrer
tñ manet sb q̃libet ptcula diuisiõis· nec mutaꝫ in aliq̃ treñ· nii
parnli pederũt panẽ· et ñ erat q̃ frangeret eis Iste pams ẽ ors
acrus et auarus indignis· ꝯ dignis dulcissimꝫ Istius pams fra
gmenta sũt tres partes hostie facte in altari per sacerdotẽ Pria
ad designandũ qꝝ hꝫ sacrificiũ offerꝫ ad hõtẽ scoꝝ i celo Secda ad
saluãe viuoꝝ in mundo Tercia q̃ in calicẽ mergiꝫ ad libatõꝫ la
boraciũ in purgatorio· et iõ sacdos dicit vt illis pficiat ad hõrẽ
nob ãt s· tã viuentibo q̃ mortuis iunctis pcharitatẽ ad salutẽ

De q̄nto pāe ſpuali ſ. grā pūer. xxxj. panē ociosa ñ cōedit Jſrā
pāez tim̄ et ſolicitudo facūt cōdeaceū Ber. time ai artiſcit grā
auz abierit tene auz denuo redierit Bz q̄s vnq̄ vidit dcāmiētē
cōedere. ſic nec tu ñ de ſōno pcī ſurrexeris pane grē paſcēis Et
iō bñ dr ūi. re. xix. q angel? helyā bis exātauit vt panē cōederet
in c? fortitudine ābulauit xl. diebo ad mōtē dei Sic per angelū
hō bis exātat ad ſurgēdum et panē grē cōedēduz Primo p inſpi
ratōm timoris pene Secdo amoris grē et gl̄ie Jſtius pāis ſūt va
ria fragm̄ta ſ. donoz et grāz q̄ per xij. cophinos diuidunt̄ et
plem̄ fint Opera. n. nrā ſine grā nec plena nec perfcā ſunt. ꝛc

¶ **Tercia ps in q̄ notatur xp̄i puidencia et hoc**

in iuſſione collectōis fragm̄toz et panuz multiplicatōe Et dr ibi
q̄ erat multū fenum in loco. qz fuit in rere q̄n multa gemina iā i
fenum erant dſiccata ad dram alt̄ius miraculi. qd fcm fuit in ul
mo in debto galilee. de q̄ ſcribit mar. vij. c. et legit dnica vj. p̄
octa. penth. in q̄ dns ſaturauit mj. milia ex vij. piſcibo et ſupera
uerāt de fragm̄tis vii ſporte. h̄ āt v. pāes multiplicaunt in mr de
fragm̄tis xij. cophim̄ implerēt̄ur. Jl. Morabt̄ per xij. cophimos
deſig̃ñ p̄nt xij. apli in q̄ xp̄s fragm̄ta virtutū recollegit Et vir
tutes apl̄oz diamtur fragm̄ta reſpāue virtutū xp̄i qz ſicut fra
gm̄ta pue ſūt eſtiātōis ad totū q integrū. ſic vtutes apl̄oz et cē
ōnū ſcōz nullius reputatōis ſūt nec eſtimatōis ad plāitudinē
et perfectōm virtutū xp̄i iō dicit Jo. an. in apparatu ſz clemētā
de hereti. ad nrm. loq̄ns de errore q̄rundā dicētium hoiem mor
tā p̄nti tm̄ et talē perfectōis g̃duz poſſe ad q̄rt̄ q reddatur mi
peccabil̄ nec āplius poſſe p̄ficere in grā qz al's aliq̄s poſſ xp̄o per
fectio inueniri grā alt̄ius hōis ſe hz ad grām xp̄i. ſicut viat? p
cularis ad vrbſalem Dñ ſicut virtus igms q̄ntūcunq̄ creſcat. in
p̄r eq̄ virtuti ſol. ita grā hōis q̄ntūcunq̄ perfā ñ p̄r eq̄ virtu
ti et grē xp̄i Eſt. n. perfectō chriſti tāta. q maxima hōis perfc
rtō reſpectue dr imperfcā Jō dr C. de veteri iure enucleādo l. ij
. ff. h qz dme Jn rebo humanis michil eſt perfcm Bz q̄s q̄e tūc
xp̄s dicit Eſtote perfecti ſicut p̄ vē celeſtis pfectus eſt. aut ſic i
poſſibile Dico ſecundo vt hēt ex de ſū. tri. c. dānamus. q dicit
eſtote perfā ſ. perfcōe grē Eſt. n. pfectio grē plex ſ. q ad ſuffi
cienciā ſic q̄libet grā g̃tū faciens q̄tūcunq̄ parua perfcā eſt. qz
ſufficiat ad vitā eternā hñdā. q ad efficientiā vt illa q̄ efficiat perfcm
ſ. q̄ facit hōiem ex charitate motiū p fratrbo. q ad perſeuerāciā vt il
la q̄ perſeuerat in fē. h. n. grā primo facit hōiem dno cariſ. ſcdo
perſeuerātē perducat ad regnū. R. Hanc perfcōz caritatis

gā habnēt sā apli a martires xpi · q̄ lz tēspāt grē xpi dicatur i
pfā · perfāz tñ eis ipetrauit gl'iaz et iocūditatē in cel' Quā q̄ au
pt eē hñ · nc ātio ex eis colligit fragmta Dēm? p° ex eis col
Simere deuotōis q̄ ad deū ligere deuotōm Nā ad hq apes
Virtuose opatōis ad seipsū hēant mel · cāūdaut flores ctoz
Hōeste cōsatōis q̄ ad pximū et arboz et q̄cq̄d hñt mell' ibi
totū colligunt Sic q̄libet fidel' volens hrē mel dulcedīs et deuo
tōis: dz in ctto sce mtis eccie p cōsideratōz volare de sco ad sem
de martiribo ad v̄gines et cordialiter tractare eoz virtutes · et
spāl't pietatē xpi passionē e? et acbissimā moztē et hūilitatē · et
pietatē sue gemtricis · et p̄ualdubio sugres mel deuotōis et fi ñ po
teris ad plenū oia tecolligēt · imitaris paulati messores xpi scos
aplos fic altera ruth · et colligespicas Qñ bn · ñ oibo eodē mō da
tā grā illa s · deuotō · porro thōs in latere · iohānes in pectore ·
petrus in finu pris · paul? in t'cio celo · secreti h? grām sūt assecuti
Dico mulier s · maria strauit sibi in tuto loco hūilitatis · magda
lena p? terciā in solio spei · thomas 8 fūdamto fidei · iohes in lata
charitatis · paulus in mtio sapie · petrus in luce veritatis Sic apō
sponsū mansiones multe sūt Alia igit deuō grat mansionē vnā i
q̄ magis possit q̄escere · et dulcedinē deuotōis sugere et nunc volz
suesū cōsiderādo pmia btōz ps Ascēdit sz cherubi et volauit sup
pēnas vetorū Cherubin dicūtur angeli q̄ hñt plenitudinē scie q̄n
tū ad vi cōtēplatiuā Et dicūtur vēti ꝓpter agilitatē obedie q̄tū
vide? hūanitatē nrām in xpo sup eos exaltatā · et nos speram?
assumi ad eoz gl'iam · vel eē sup eos volamus vsq̄ ad seraphe
q̄ dicūtur amore ardētes · qñ de scia volamus ad amorē · Se
raphim eñ alate dicūtur sex alis Juxt illud seraphim stabat · iuxt
illō sex ale vni et sex ale alteri · qlar dētes charitate et deuotōe ·
bēt eē alati respū sui primi a dei Due ale respū sui sūt itētio rcā
et opatio perfcā · due ale respū primi · sūt remissio iniuriarū et
largitio eleosinarū · due ale respū dei sūt orō deuō et grārūactio
indefessa Et dicunt isti seraphim stantes volantes clamantes ·
Sic deuoti charitate feruētes · dūt eē stantes erecti a tēporalibo
et a vicijs · et cauere ne cadant 8m cōsilū ap'l · Sc 8o dūt eē vo
lantes per puipendēcias meritoz · opa eñ ꝓpa dūt velare et pū
pendere seipsos mutiles reputādo Terōvolautes p otēptu oiz
terrenorū q̄rentes solū illa q̄ sursū sunt col · inj Tēporale eñ infra
nos ē · creatū tñ nos ē · de? autē bonuz optimuz sursū et s nos ē
Quarto dūt eē clamantes per desideriuz eternorū · scūs scā? rc

M Dēm? scdo colligere a sās fragmta virtuose opatōis ij. co
rū. vj. In oibo exhibeam? nos sic dei mīstros in multa paāa ssā
fm amb. apes oēs sūt subdite vni regi. et sedule mīstrāt sibi fi
diuersa officia. qr aliq cōstant regē: aliq laborāt exterius. alis
mel et cerā ordinant Dic ec in ecclesiis hōies eē dz. qr sedule ser
uant et mīstrant regi xpō. fm diuersa officia et grāz a dño da
tā. qdā orando qdā predicādo qdā infirmis mīstrando. qdaz la
boribo manuū. putilitate reipblice fuiendo qdā militādo qdā de
fendēdo in qbo oibo si fidelit et iuste fiant. regi xpō fuimꝰ a mi
sterio em xpi nullus sexꝰ excludit. nec vir nec mulier nulla con
dicio nec lib nec fuus Et io dicit b. hiero ypp aliqd bom facere
re dy abolus inueniat occupatū In signū hꝰ voluit xpūs mīstra
re et ñ mīstrari. vt volentes eē eꝰ discipuli eē mīstrare Vñ dixit
discipul. q voluerit eē int vos maior erit vr mīnister q. d. No
lo qr aliqs ita magnus sit int vos. qn obligef deo fuire p aliqꝫ
adminīstratōm Et io papa in signū affcis sue adminīstratōis
nōiat se fuū fuoz. vt oñdat se hrē affcm pt xpm ōmbo fuire
vt hēt in plogo decretaliū Et ita nōiat impator se fuū ex illa cāa
hēt C. de off. prefecti affricē l. j. vñ apꝰ. vt recitat xx vnj. q j. Ita
nunc Cū sim lib ab ōmbo. oim me fuū feci vt plures lucfacerē Ne
Demus em voluntarie deo fuire. auz eꝰ seruitus vtilior et mītū
fructuosior sit qnqz mundi fuitute. refert beda qr in anglia q
dā miles strenuꝰ febbo cepit estuare. que auz rex anglie. vt fin
gulatissimū visitaret. dixit miles. rogo te dñe vt auferas a me
vnā die febs p ōmbo fuicis meis Ad que rex. nunqd ego deꝰ sū
vel medicus tal et possim hꝰ Cui miles. nunc nosco me tēpus et
labores oēs perdidisse. fuiendo mundo. āmō illi fuiā q pōt da
re et auferre febres. et eo cōualescēte fēs ē religiosus Dixi fao
qr colligere dēmus fragmta hōeste cōsatōis q ad primū j. ebi
nij. Exēplū esto fidelitū in verbo in cōsatōe in charitate in fide
in castitate Nā sic exptus piscator volens colligere multos pi
sces ponit luctnā ardētē. vermez lucētē vel qrāneuz lignuz putri
duz in vas vitreuz in aq. et cōuenīt pisces Dic q alqs ponit
vitā scām. et luctā cōuersatōm in fluxibilitate et in instabilitate
hꝰ mundi colligit plures lubcos ad beatitudinez et lasciuos ꝯ
heu nunc plures q colligē dñt pisces per luctnā vite. venant cā
cros. i. malefactores qs in vicis nutunt per eoz inordinatā vitā
Q. Legit qr cāci per puduz arietis epar cōgregent Dic p ma
lā et inhonestā vitā superiorꝫ prelatoꝫ et religiosoꝫ christianoꝫ
multi malefactores colligunt et cōfortāt in malo qr ret°cdunt a

tatē. Dñs fabulose recitat de cācō. cū ab eo q̄reret aut sp ret
crederet et nunq̄ mederet rōnē. q. sic docuerit me prēs mei. et
hȳ e vera cā quā nunc a cācro sbditi et simplices didicerūt. q̄ sunt
tiores tā spūales q̄ seculares hntes regim̄ ppl'i. ñ aliud docuerit
recitatē ec de q̄dā iaculatore. q cū a rege philippo peteret q̄d cogi
taret. rñdit. cogito q̄re nunc ñ sūt ita bni milites sic roland? et
olmerus. rñdit ioc. q. null? inuenit hodie tal karol? Dñs p locū
munē bni et honesti rectores et p̄lati. de q̄ multū dñt treri q. vt
a filiq̄re hoc ñ inuenūt subditi bni et hōesti. rō. q. hodie ñ inue
scribit xp̄i. q. iij. c. papue Sare dñt p̄lati. q̄ si pūsa vnq̄ ꝑpetrāt
q̄ tot mortibo digm̄ sūt q̄t ad subditos exēpla pditōis trāsmit
sūt. Hz q̄cq̄d fit de superiori vita. cōsideret vnꝰ q̄s q̄lē vitā ip
se heat. vt in die iudicij cōscia ꝑpa ñ accusēt. et ippetuū dānet
vbi filius ñ pōbit imq̄tatē patris nec econuerso. ꝑ vnusq̄sq; ꝑm
apl'm vt gessit in corpe ꝑprio mercedē recipiet ꝛc.

Feria secunda post letare

Dope erat dies pasche. et ascendit ihe
sus hierosolimā job. ii. P. Videmus q̄ indebitatus q̄n
tocūq; creditorē exoluit. tāto facilioē et pmptioē eū sa
tisfacit ad denuā cōmodatōm. q. vt hēt instī. de actōm. ff. pl? āt pl?
soluit q̄ añ tps soluit et mnus q̄ p? determinatū tps Dñs seneca q̄
cito dat bis dat. Sic cū deo sp obligemur de bñficijs collatis gā
as agere. q̄ntocūq; illud agimus tāto pmptior efficit ad odonā
dū maiora. hylarē em datorē diligit deꝰ Hilaris em dator ē. q̄
donat deo iuuentutē adolescentiā. ꝑ tristis q̄ p? tps debitū forte
in senio vel in fine mortis vult persoluere et forte pl? timore q̄
amore Dñs aug. Nullus expectet q̄n peccare ñ pt Arbitrij em q̄
rat libtatē vt dolere possit cōmissa ñ nctātē Dñs de pe. di. j. Me
diginaddā de paradiso dñs statim p? culpā eiect ñ distulit. sed
statiz sepauit a delicijs vt pīam ageret. statim tunica vestiunt
eū pellicea ñ serica Cōsilr saluator docet nos a iuuētute bñfacere
et ñ finē expectare de cōmissis penitere Ipse em q̄ nunq̄ pecca
uit deū prēm ab mō laude et gloria p̄soluit et vsq; ad mortez
gaas agē ñ destitit. ꝑ ec dū ppe erat trāsitus mortis ad hȳ facēdū
hierosolimā ascendit Et iō dr in thēate ppe erat pascha. i. tran
situs ꝛc. Q. Cū plures tarde penitent. morientes sn debita satis
factōe pctōr. legātes aliq̄ p libatōe celeriori de purgatorio. an
in aliq̄ pudicet testatorꝭ aiabo executōms dilatō Et videt q̄ ñ
ppriq; q̄ū. Nec q̄s q̄. ff. ceterꝭ. de eo q̄ in dei iudicio ē cōstitutus.

ñob fas ñ ē aliud decernere · pē id in q̄ eū dies supmus inuenit & testator siue sui executores exeq̄ntur ordinatōm suevltime volū tatis siue ñ pē ꝫ hēbit nisi bonū vel maluz qđ sibi debebatur ꝫ illo statu in q̄ eū supmus dies · i · dies mortis inuenit ꝫ tē si bonꝰ hō mittat eleosinā p suū futentē cuidā paupi · si futens ille eā ñ dederit · ꝫ eā ex maligtate in aq̄ peierit · seu sibi retinuerit ñ pter ꝫ minuitur meritū testatoris · qr bō sua p eos pcepit paupe ribo distribui · g̃ siue executores distribuant siue ñ · siue distribue tardēt ñ pē ꝫ pcius vel melius aīa testatoris hēbit · r · Cōtra o perato exterioꝝ vltra bomtatē actꝰ interioris vz ad aliqđ accīta le premiū · g̃ a fiki executō vltime voluntatis pie testatoris vltra voluntatē bonā quā ꝫ abuit in pāpiendo sibi aliq̄d pdest ad aīe sue alleuiatōz · q̄ g̃ ñ exequūtur aut exeq̄ tardāt · aīe testatoris p iudicāt ꝫ rich · in iiij · suo sꝫ mgrīm di · xxxv · ar · v q · nij Q dila° executōis in aliq̄ piudicat aīe testatoris Qꝰ duplex ē rō Una qr q̄ntotiꝰ eccīe pauperes q̄bo legatū ē reaptūt illud qđ testator e is legauit tātof reqntius et ātius orant p aīa defuncti et orare te nent et q̄nto tardius reaptūt qđ eis legatū ē · tanto tepidiores sūt ad adorādū · et mag̃ tardant orare p aīa defuncti · accelera° āt feruētiuz orōnū p aīa defuncti · multū vz ad eꝰ alleuiatōz et re leriorē expeditōm Alia rō ē qr sic defuncti in charitate aliqđ pue gabile secū portātes : in hac vita meruerūt vt ei ē fi p eis detur eis pfint ñ ad augmtū grē ꝫ ad alleuiatōz et abbuiatōz pene · sic testatoꝝ testm facies in charitate decedēs testm faciēdo meret vt eꝰ executio sibi pꝰ morte valeat · ñ ad augmtū grē ꝫ ad alle uiatōm et abbuiatōm sue pene Et io q̄nto testm · sui ātiꝰ execu toi demandatur · tātoātius alleuiatur · et q̄ntōtardius executio sui testamti cōpletur · tātotardius ceteris paribo incipit alleuiari et tardius liberatur Si tñ legata sua nunq̄ soluerentur · nec for te fca sua q̄ pcepit emdari p executores emdarētur · nec debita sua q̄ pcepit solui p executores soluerētur · ñ pē ꝫ ppetuo rema neret ī pēa q̄uis pē ꝫ mltotardius libaretur a pēa Ex dās pꝰ q̄ guisse peccāt et magnā pditōm et illegabilitatē faciunt execu tores · q̄ executōs testamtoꝝ sibi cōmissas ñ cōplēt q̄ātiꝰ pīt oportunitate habita cōpetēti Ad pmū in oppositū dom · q illud verbū intelligitur de q̄dā hereticō · q̄ in sua hereſi decesserat et ta li mortuo et cuicūq̄z ī mortali decedēti michil pdest qđ pꝰ ea p eis fiat Dñ vsurariꝫ q̄ in cōdēdo testm · precipit · vt sui executores restituant pꝰ morte suā illis a q̄bo acceperūt vsuras · et nolūt q̄ fiat restitutō q̄diu viuunt ꝫ intēdunt illa bō retinere · si de in

hemitate euadunt · ñ ꝑdest ad salutē aie sue testm̄ qđ facit · qꝛ tales im moꝛli pctō decedūt q̄uis in ꝑori statu morerēt · si nollēt q̄ eē ꝑ? mortē suā restituerēt Ad secūdū dm · q̄ q̄uis ñ minu aē meritū petētis q̄ntū ad ipetratōz grē · tñ minuit q̄ntū ad re missionē pene · maxīe qꝛ si ille paup eleōsinā recepiss ferenti? o= rauerit ꝓ eo et mag̃ tēret orare · ℣. Qz q̄ut an executores testa= tōꝝ teanē infra annū explere Dicit tuch · vbi s · q̄ aut testator tps determinat mq̄ntū vult testm̄ eē ipletū aut ñ · si sic ñ tenenē executores tētionē necitatis vsq; ad illud tps testamentaꝛis cōplē · ñ viderēt ali? explēdo se posse facere aie defuncti vtilitatē maioꝛē · tūc em̄ et si in foro iudicij cōpelli ñ possent ad ali? iplen dū · tñ ad h eos cōscia dēret cōpellē qꝛ supponendū est q̄ volun tas defuncti fuit vt illoꝝ et illo tpe testm̄ iplerēt q̄ eēt expedien ꝑ? aie sue Si āt ñ determinat tps infra qđ velit testm̄ iplere · tūc distinguo q̄ aut executores hñt libere bō de q̄bo possint stati testm̄ implere · aut ñ hēant · si hēant · dico q̄ iplere tenenē q̄ du di · Ju oīb obligatōibo in q̄bo dies ñ pomit pīti die debē · ꝓ terea q̄ntocūus testm̄ implet tātocūi? aīa defuncti alleuiatur vt ꝑh̄z Dñ illi executores q̄ penes se hñt imꝓmptu et libere bō de q̄bo ali? pīt testm̄ implere · et ꝓ longū tps tardant suā executōz cōplere · necatoribo egencū cōpantur xīi · q ii · Qui oblatos de= functoꝝ retinent aut negāt ecclesijs · aut difficile reddunt tāq egencū necatores excōicētur Et ꝑm glo · ibidē h intelligit · si ob ligatōibo volūtarijs · h de illis bonis q̄ relcā sūt ecclesijs Et c · se· di · qđ oblatos defunctoꝝ retinent et ecclesijs tradere dēorantur vt infideles ab ecclā sūt abyciēdi Executores eē si illa bō retinēt ꝓ scipm̄ sūt fures et raptores e · c · Dña velut necatores pauperū ab ecclesijs dñt excludi q̄usq; reddant e q · clerici · et sacłegū d mittit xpi · q nij · sacłegū Dñ si executores infra ānū saltē am monitōe epi pias voluntates defunctoꝝ ñ iplent ai pīt si nollēt p epm̄ dñt cōpelli · ex de testa · nos q̄dē et tua nob in glo · et c · jo in textu Si āt executores ñ hēant bō imꝓmptu de q̄bo pīt infra annū testm̄ implere ñ credo qꝛ ꝓpe h deuoluat ptās eoꝝ ꝑ? ānū ad epm̄ · tenentur tñ facere qđ in se ē vt bona hēant · et habita citius q̄ pīt distribuant Quantū ad ꝯtinuatōm · heri operaris deuotis eē exhibunt solatiū hodie ne pmio puētur · tollit qđam obstaculū et ꝑm h tres · sunt ptes euāgelij In ꝓma notatur d uersatio exēplaris in tēpli accessione · et h in ꝓncipio In scda incepato virtual in rēdēcū expulsione ibi Et ai fecisset

In tercia informatio ꝓphalis futuri ostenſione. ibi Soluite tem
plum et cetera

¶ Quantū ad primū notādū ꝙ iudei ſcdm̄ le
ges leui · xxiij · et exo · xxiij · int̄ alias ſolennitates ēs hēbant · in
q̄bo oē maſculinum dēbat ſtatuto tempore et loco ſe deo ꝓſona
liter repreſentare · q̄ locus hieroſolimis in templo erat · xp̄s igit̄
exp̄ns caphar naū vt ꝺr aī illud euangeliū · p? miraculū factum
de aq̄ vinum in nupcijs ipſe et mr̄ eius et frēs aſcenderunt hie
rl̄mā ad ſolennitatē paſche vt ibi deo red̄et iuſticiā ſibi debi
tā in obſeruatōe legaliū ꝛc̄ ¶ Moraliť q̄libet xp̄ianus ex p̄ce
pto ecc̄ie tenet̄ ēē ſolennitates ſanctoꝝ venerari vt ꝺr de cōſe-
ꝺi j. oēs ſc̄ā qr̄ ꝺuemt ad honorē p̄ncipis vt dies natiuitatis ſue
vel p̄ncipij imperij ſolennit̄ celebretur vt ꝺr C. de feriis l. vlt.
plus cōuenit dies natiuitatis · q̄ q̄s p̄ceps ſp̄ual̄ naſcit̄ ad regē
et ad ſocietatē iungit̄ btōꝝ ſolennit̄ celebrari et gaudere Qua
re in p̄nāpalionibo festiuitatibo · introitus misse incipit Gaudea?
oēs ꝛc̄ · vñ legitur i le · b · agnetis : ꝙ p? passionē eius ad pentes
ad ſepulcꝝ vigilarent et lugerent viderunt chorū virginū veſti
bo aureis radiantē int̄ q̄s viderunt b · agne. ſimili veſte fulgētē
a dext̄s e? ag̃m cādidiorē mue ſtātē · q̄bo illa ait Videte ne me q̄
ſi mortuā lugeatis · ſ cōgaudete mecū et cōgtulamī michi · qr̄ ad
hijs oīb⁹ ducādas ſedes accepi Demus igit̄ cōgtulari ſanctis · et
eos deuote vērari qr̄ p? ſe nob⁹ reliq̄rūt ¶ Primo em̄ reliq̄runt
relucēcia vere imitationis reluc̄ēcia ſanctitatis vite p caſti-
Cōfidēcia ēte inuocatōis tatē hūilitatē paciam · vt imite-
Expiencia ēt̄ ne retributōis mur · vñ rabanꝰ Deus in diuer
ſis mundi ptib⁹ diuerſ penis martires pati voluit · et virtutib⁹
diuerſ lucere · vt vbiq̄ hēantur teſtes veritatis et exempla ſan
ctitatis ¶ Qñ em̄ q̄ videt vel audit ſc̄orum p̄cedentiū exē
pla · dz ea retinere et in corde deuote reuoluē et iux̄ poſſe imitari
pijs operibo: ſic̄ johes baptiſta q̄ exēpla patrū predecēſoꝝ i cor
de tacens reuoluit et ita ſimilia fecit · q̄ xp̄s helias et helizeꝰ ec̄
putaretur ſc̄ā ſpeculū purū repūtāt et oñdit q̄cq̄d ei opponitur
Sic in nob⁹ virtutes relucere dñt : q̄ a ſanctis p̄monſtrāt̄ Sz heu
multa ſūt īpura et falſa ſpecula q̄ aliud recipiunt et aliud oñdūt
bō exēpla rapiūt ſ mala facere ñ obmittūt · ſic̄ hi q̄ diebo dñicis
et feſtiuis pl? alijs feriis mala exercent adulterādo ludēdo po-
tādo choriſādo ꝛc̄ · vñ dicit aug · q̄ melius eſt̄ opari in agro vel a
liud op? exercēdo q̄ huiōi mala ꝑpetrare Et hiero · Nimia ſa-

turitate vel lasciuia velle martirē honorare · quē ſamus deo p̄ies
tuna placuiſſe valde abſurdū ē. Nā mō heu ad hoc deuenit q̄n
dei et gentiles deuotiores x̄pianis inuenant Iudeꝰ nanq; nul-
lo° ſabbatū ſuū violat · ec̄ p magno cōmodo ſuo · mīmam iotaz
leḡ n̄ preteriret · orōs deuotas et corpis afflictōs ꝓpter deū fac
Tu autē ficte x̄piane credis ꝓpter lasciuiā et ventris reple
tom feſta fore inſtituta Quia igitur nec deū nec ſcōs debite et
deuote veramus · iō multis afflictōmbo nunc apoſtēate nunc ca
uiſtia · guerris et huiōi ſine ceſſatōe plagamur · ezech · xxiij · Tan
tuatia mea ſpreuiſtis et ſabbata mea polluiſtis · et ego ſpeznaz
vos ſ. p̄ imiſſionē ois mali · q̄ dic̄ deus yſa · j. Solēmitates vrās
odiuit aīa mea Secūdo ſancti reliq̄ūt ofidēciā certā exau
ditōms · ſi eos inuocauerim? tpe tribulatōms Nā hns cāz ardu
am cora iudice pēdentē hōrat · hōrat et inuocat amicū iudicis vt
cam e? p̄mouear Dic nos famulos et amicos diſtricti iudicis ho
norare debem? et inuocare vt p nob intercedant Ad qs hoeta
mur per illud job v · Ad aliquem ſanctorum conuertere Vnde le
gimus Exo · viij · q̄ quando pharao fuit plagatus a dō plagis
multis · vocauit moyſen et aaron · vt deuz orarent pro eo vt tol
leret plagam ranarum · quod cum factum eſſet deus abſtulit ra
nas de domo et familia pharaonis Item Exod · xvij · legitur de
Moyſe qui leuauit manus · et orauit pro filijs iſrahel · et iſrahel
vincebat amalech Si igitur in hac vita moēles nob ſikes tāta ſu
is orationibus meruerunt alijs · quis dubitet quin ſancti in cel
deo coniuncti inſeparabiliter plus poſſint pro nobis impetrare
Sed queritur an om nibus ſanctis tam viuentibus q̄ mortuis
poſſimus preces porrigere et eos ſolenniter venerari · Dico au-
tem q̄ ſi talis ſanctus homo in vita ſua per eccleſiaz ē approba
tus et canoniſatus · ſicut dicit innoc · et hoſti · extra de reliquijs
q̄ poſſumus ei preces publicas ſolēnes porrigere · et officiuz ſo
lenne · et ſi eccleſia in canoniſatōe eius erraret quod non eſt cre
dendum licet accidere poſſet extra de ſenten · excom · A nob · mi-
chilomin? tamen preces in eius honorem effuſe propter fidem
deo ſunt acceptę que non deficit · Si tamen talis non eſt canoni
ſatus · et per papam approbatus · et tamen aliquis credit eum
eſſe ſanctum · poteſt ei porrigere preces in ſecreto non ſolenni-
ter · nec ſolenne · officium debet dici de eo Ex hijs pa
tet · q̄ hij grauiter peccant q̄ muentas nouas reliq̄as publicare
nerabur · q̄ ſidum autoritate tōne pontificis fuerint approbate-
Confingit q̄nq; homines dyabolica fraude ſic talib; falſ figmtis

deapi·ſicut qñq; occōne q̄ſtus fieri cōſueuit Dñ acādit·cāſus
ſm bn·q; q̄dā ſic dyabolica fraude decepti·q̄ndā in ebetate occā-
ſū·q̄ſi ſcm̄ vērabāt·cū ec̄ p tabbo in ebetate occāb ecīa vir pmit
tat orare cū ap?·dicit Eboſi ñ poſſidebunt regm dei Qui cal?de
latus ad aures ſūmi pontificis mandauit vt hēt de reliquijs a
re·ſanc·audiuimus·q; illū colere de cetero ñ p̄ſuant q; ſi p eum
miracula fierent ſm̄ autoritate papē et cōane ecīe ñ licēret p ſō
vērari·A. Tercō ſci reliq̄runt exp̄icāā et ne retebutōis et cōſola
tōis·vñ joh·j. Q8 audiuimus et vidim? annunciam? vob vt
et vos ſocietatē hcatis nobcū·et ſocietas nra ſit cū p̄e et filio ei
ihu xpo·vitā etnā q̄ erat apud p̄em et apparuit nob·et h ſep ſi
mus vob vt gaudeatis et gaudiū vrm̄ ſit plenū Facit em̄ euāge
liſta inſtar cauſſi et ſincerīſſi amici mutatis ad dulciſſias epulas
et pocula ſuauiſſia ſuos cates·ſic ipſe uos muntat ad ſuā gl̄oſa
ſocietatē cū ihu xpo·i q̄ cuilibet aduemēti m̄ſura plēa et ſupabū
dans ois iocūditatis et letīe miſtrat Dñ de iocunditate illius
ſc̄e ſocietatis au·in li·iii·de libo arbit?o ſic loq̄tur di·tāta ē imq̄t
illa pulc̄tudo iuſtīe tantaq; iocunditas luis et ne incōmutabil
vēritatis et ſapie·vt ec̄ ſi ñ licēret manere pl? q̄ vm? diei mora
p̄t h ſolū innūerabiles ām h? vite plem̄ delicijs c̄ūfluēa bo
nor tpalīū·tē merito cōtenerent Nō em̄ fl'o à puo affū dcm
ē·qm̄ melior ē dies vna in atrijs tuis ſup milia h au·Ab hac igi
tur iocūda ſocietate ipedit et retrahit ſocietas perūſa mūdano p
in q̄ vn? alīū et alt alterū plus ad vicia trahit q̄ ad vtutes Et
h ē bm ſen·potiſſia cā q̄re plures ſint vicioſi q̄ victuoſi·pl'es dā
nent q̄ ſaluent Iſta em̄ hodie vna maxia ē hoim·et iſt aim gut
geſel igit et iſt aim bob ſchelm·i·neq; qr vt hēt ff·p ſoāo·nec
p̄mittendū ē q̄ de rebo illicitis et inhoestis nulla p̄t ee ſocietas
Dñ ē qđ palā ē·qr delor turpis atq; feda ē cōio·B· Narrat
valerius de duobo ſocijs Etiā narrat in vita ſancti joh·eleoſina
rij de duobo ſocijs ſutoribo·q; vn? valde diues hīs magnam
familiā p̄em mrēz vxorē filios et filias·q̄s oēs arte ſua aluit ai
h deuotus vērator ſcor vacabat ecīe ſine int̄miſſione Alt vero e?
dē artis peritior eccām ñ freq̄ntabat·nec in feſtis apl'or nec
a·ijs laborare ceſſabat·de q̄ argutus p bonū ſoc tū inuidebat ei
di·Melior ego ſū in arte mra·et vñ ē q̄ tu diues fc̄s·ego in tāta
inopiā deuēi Tu bon? iuēi thſaur in tra·et in fc̄s ſū diues·h ſi
vis vem meā Ille adq̄eſcēs duxit eū ad eccām·h ora deū ſm̄ mē
miſſiōe et hōra ſcōs·et hēb qđ p̄miſit qr di·p̄mū q̄ite r̄gm dei
iuſticiā e?·et h oia adiāt vob·qđ fc̄z ea diues fc̄s do gras egit

Secūnda ps in q̄ tr̄actat̄ de virtuali eiecti
one cupidoꝝ et mercatoꝝ eorūdē Nā xp̄o intrante hierl̄m· vt
ōsuerunt·statim tēplū adiit. et dū sol̄ sic intraret vt ꝑ ōr emētes
et vēdētes eiecit In lege em̄ moysi iudeis cōcedebat deo offerre
aiālia·ne more gētilitatis ad ydola se cōuterēt·sac̄dotes āt eoꝝ
cupiditate cecati·cōtra legē permittebant ea in tēplo vēdi·a nu
mulatios posuerūt vt ñ hñtes monetā·ibi mutuarent vt nullꝰ
offerendo posset se excusare ꝑm bedā. C. Moraliter xp̄s ingre
diendo tēplū materiale ad rectificādū illud ita fecit Primo volēs
ingredi ꝑm ioh̄em cōmouit cūtatē ad q̄rendū q̄s est ꝑ Secūdo ō
uit Sic ec̄ spūale tēplū s·aiam volens ingredi·ad iustificatōm
ipsius aliq̄ p̄mittit vt possit ibi hītare Primo em̄ oz domū ordi
nari·et sic hitatorē introduc Nā ꝑm nat̄ales aia q̄ē forma sb̄a
et vita corpis·ñ introduc̄ in corp̄ ñ pus fuerit organisatū et
dispositū Ñ mḡr sen·in ij·ñdū cōpagata caro infūdit aia· ꝑ ia
effigiato corpore·sic de⁹ q̄ē vita aie fit aia vita corporis de pe·
di·j. ꝑ idē ñ ingredit aiam ñ p̄⁹ fuerit mediante grā dispositā a
iustificata Ad ꝑ em̄ aiam p̄mo Dico q̄ añq̄ deꝰ aiāz ingredit
Exagitat grā p̄uemendo inhītādū: p̄mo grā p̄uemente eā in
Expurgat grā cōgēdo ōmbo viūbo agitat et cōmouet ad pec
Informat grā perfic̄edo cator cogt̄om: de cogt̄oe ad cordis
cōt̄om·et tāde ad lac̄mar effusionē Fact em̄ deꝰ grām in aima
fit sol in ęra m ęremotu Nā vt dic̄ ꝑ̄s in·metheo· Q. ñ vētus
grossus ex grossis vaporibo generatus in vētre ęre includit·et v
tute sol̄ tāgit·adeo trahit qñq; et cōmouet·q ęremotus in cā
tur vsq; tāde ęra scindit Sic qñ in cord hōis ęrem et mundam
affectōs cārles ex grossis a fedis cogitatōibo generate includū
tur grā p̄uemente·tā potēt cmouet et trahunt q cor p doōlo
scidit et affectōs tōlit euaporat et āmchilant·q̄re di·p̄s· C. rē
mouisti dñe ęrā·i. cor ęrenū et cōturbasti eā s·p dolorē cōcōis
sana cōcōs e⁹ q· cōmō ē· D· Oz heu mlti sūt fic magm mōtes
gues p obstiatoz l̄ iduratoz male cōsuetudis·q̄ lz int̄ dū pax
mōueant ad cogt̄oz·ñ tñ p̄nt ꝑt̄ gūtatē cōmoueri ad cōt̄oz· in
star minis in altis mōtibo q̄ p° leuit p calorē sol̄ solvit·ꝑ si diu
ꝑmanet i glacie irresolubilē a lapidē dur cōtinet Sic ec̄ ē de obsti
natis et induratis i pctis De q̄bo ad ro·ij·ꝑm duritiā tuā et ip̄eni
tes oz thesaurisas tibi ira i die tuelatōis iusti iudicij dei Et ecā
ij· Cor dur male hēbit i nouissio q̄ danabit i p̄fūdo iferni·sic
pharao iduat malicia nolēs dimitt filios isr̄l̄ i p̄fūdo maris rub

ſbmersus ē Exo·xnii E·Dico scdoq; dmō aīa p grām puenīēs
ad cōtritōm·intrat xps p grām cooperātē et eyat pcta de tēplo
cordis q̄si vēdēcia et dyabolū q̄si emtē·qr pcta vēdunt i tēplo cor
dis aīam p modica delcātōe Isa·lij·gtis venundati estis a bn dic
gtis qr p michilo et breuissia delcātōe vēdit aīa ad ek̄nā miseriā
q̄d igit̄ peius et dānabilius aīe q̄ pctm mōrle in se et in cor de
p delcātōm ſuare·et ñ p cōt̄ōz grā cooperante expellē qđ ſuat
et excludit deū in q̄ oē bonū cōfistit·in q̄ ē tō vita aīe·et donat
et a ꝑpat eā dyabolo ꝑnapi oīs malū et miserie·rectori infernī et
ppetue cruciatōis vñ jo·in apo·in insula pathmos relegat? vo
lens cog̃scere statū pctōris vt hī apo·vj.oñsū fuit ei in figura
equ? pallid? et q̄ sedebat s̄z eū nom̄ ei erat mors. cui infern? se
q̄bat̄·p equū pallidū ſm haymo·deſig̃tur pctōr· q̄ hz opa mor
tis duz hz pcta mōrtia Pallor em̄ fit ex recessu sāguis. i q̄ vita cō
fistit tēdēs ad interiora Sic ec̄ pctōr ē pallidus a discoloratus
qr sine grā et charitate·in q̄ cōfistit vita aīe et tōtus decor p̄ter
morte dyabolus deſig̃tur q̄ mors dr·qr p eū mors imꝑita oē
malū et ad mortē ek̄nā trahere ñ desistit: h̄ sedet sup pctōrē·q̄
escit in corde e?·p dñm̄ que seq̄tur infernus et pēa etna p modi
ca letitia hīta in pctō·hȳ cōsiderās ipse miserior de?·p° pulsat
ad cor hōis per grām puementē·expcans si q̄s ianuā sibi aperiat
per pctōm·q̄ aperta intrat per grām cooperādo pctā expellēdo
et aīam iustificādo co·j. Justificati gtis grā ipsi? p reuelatōm q̄
ē in xpo ihu·E·Hz q̄ntū vtz ad iustificatōm ipi requrat grē infu
sio Et videt̄ qr ñ·qr q̄cq̄d p̄t de? mediante cā scda·p̄t facere sine
ea·g̃ si deus p̄t iustificare ipiū mediante grā·p̄t ec̄ sine grā Con
tra ñ expellit̄ tēbra corpal̄ñ per lum̄ corpale g̃ nec tēbra pcti ex
pellit̄·nisi per grām q̄ lum̄ ē spūale Dico ſm tich·nij·s̄z mgr̄m
di·xvij·ar nij·q ij·qr sicut qñ ex vno elemto fit aliud cōtrariū q̄
tuor s·vm? forme corruptō et alterius generatō et dispositō ad
generatōm alterius Sic cū de ipio fit iustus requrunt̄ q̄tuor s·i
pietatis destructio q̄ ē culpe remissio et grē infusio a dispositō ad
destructōm ipietatis q̄ ē culpe detestatōa dispositō ad susceptōm
grē q̄ ē li·ar·ad deū cōuſio Et sic p̄z qr grē infusio requrit̄ ad ipm
iustificatōz Ad arg·in oppositū dm·qr illa ꝑpositio intelligenda
ē de scda cā efficiēte·grā āt ē iustificatōis cā scda fort̄ ñ efficiēs
Et iō sic deus ñ p̄t facere aliq̄s albū ee fine albedie sic nec iustū
fine grā·G·Dico ꝯcō·qr qñ xps aīam subintrat a eā emūdauit
per gtiam cooperantē·tūc eā illūiat et imfōrt̄ p grām perficit̄
Illustrat em̄ tēbra illius intellectus possibil̄·et errores oñdit·

Via em̄ nr̄a fibūpsi ī puris naturalibo detelcā · ī dinoz rebo hz ō
gnitom obscurā · et q̄si cecā · et sicut ceus iudicat de coloribo · sic
natural intellcūs de rebo dīnis · et hoc puenit ex ēbo Primo exū
tuis itellcīue debilitate est ei ita debit ad dīna sic̄ ocul? noctue ad
luc̄ sol ī · metz Deo ex luis naturalis obscuritate Lum̄ · n · na
turale s. intellcūs agens ad dīna illustrare ē insufficiens qz solū
pnt nec fātasmata et ea irradiare · dīna āt sētire n̄
scendētis intellcm̄ nr̄m ī pportionabilitate · ipsa em̄ dīna transcē
dūt oia sēsibilia et ymaginabilia nec mirū cū multa naturalia ita
sensus nr̄os trāscēdant qz sn̄ corruptōe ea sētire n̄ valeam? sicut
sol oc̄lm · hz xps imtrās cor et aiaz nr̄am collirio grē pficētis oc̄lz
mtis s. intellcm̄ clarificat et illūiat ad vidēduz dīna. euz cōfortat
ad cōscendūa obiecta pportionat ad intelligēdū Ipse · n. ē lux
vera q̄ illūiat oem̄ hōiez Joh · j. Dn̄ b · au · ī puris naturalibo dēlcs
qz dīna intelligere n̄ poterat fatet se fuisse cecū · hz p? ea p grām
xpi illuiatū di · ix · cōfessionū fuerā imāgr latrator auarus a ceus
adūsus lrās · hz de melle celi · i · grā melle? fcs ē · et de luie tuo luio
sus Et angelus dn̄i epz laodi psumtē de sua cōgtōe naturali cor
rexit di · apo · iij · dias qz sis diues et nescis qz mis es et miabil
et ceus · collirio inunge oculos tuos vt videas q · di · tu presūis
te multa intelligere cū tn̄ michil intelligas de dīnis in q̄bo ceus
es n̄ grā dei illuietis Collirio igit inunge oculos tuos · i · grā spūs
sā q̄ illuināt oculos mtis · dicit āt inunge qz hz grā sit a solo deo dā
te · tn̄ im ptāte hōis ē vt sibi det qz pt se ad eā disponere hz · hz
q̄tue vrtū datō siue infusio grē sit pter nature cedime q̄ dispoñ°
sius culpe remissio vel ecōuersio Ad qd̄ n̄ dēt doc · dimersio de · tacb
videt sentire qz ibi n̄ sit aliq̄ portitas nature: hz tm̄mō fm̄ rōm · qz
ipsa infusio grē ē realit ipsa remissio culpe q̄ntū ad offensā Nō
em̄ pt dici qz sint due mutatōs distincte · sic gnatō vni? ē destru
ctō alteri? cū pctm̄ formalit nulla eēnāa sit · hz carēāa siue absen
tia boni debiti Dn̄ q̄ vis sit absēnāa alic? eēnāe · et in aliq̄ hūte es
sēnāa cū nulla eēnāa ē · cū g̃ corruptō siue destructō sit ab ente in
n̄ ens deformitatē pctī destruu n̄ ē realit aliud q̄ bonū restituī
q? est pter quatō · hz āt bonū restituit in infusione grē pmo vt verius
loq̄r · ē ipsa grā q̄ infūdit et illius bom restitutō ē ipsius grē infu
sio qz cū infusio grē gratifacientis ē remissio pctī p qs aīa deo displi
cebat · et ē qdā perfectio aie per quā deo placet et p? per tōz intel
ligendi ē aiam deo n̄ displicere q̄ deo placere · iō ipsius gracie infu
sio pter ē per tōz intelligendi sub tōe q̄ est pctī remissio q̄ sb tōe

q̄ aia per eaz placēt deo · illa placēa q̄ eaz reputat dignā vita eterna

Tercia pars in q̄ tractatur de ꝑhetali forma

tōe iudeis p̄dicādo suā mortē et resurrectōm Ignorabant nāq; iudei xp̄z moriturū et tāa die resurrecturz · iō q̄rēbāt abeo signm̄ siue potēcie · videtes em̄ vēdētes de tēplo eycere et numulariorū mīsas subuertere · volebant scire q̄ ptāte h̄ faceret · xp̄s ār ñ h̄ ex ꝑsse oñdebat q̄ in ptāte dīmitatis qz ñ erāt dignī h̄ ipiate p alīud sig^m s. resurrectōis p eꝛēplū · iōe ꝑbe di · Soluite · i · solueīs tēplū h̄ · i · corp̄ meū supple p passionē et mortē quā michi infe tis · et ego in t̄bo diebo exātabo illud s. ptāte dīma Et notanter dic soluite · ñ iperatiue h̄ pmissiue Judei vero h̄ intelligentes de tem plo materiali et ñ de corpe xp̄m deriserūt dicētes xl. et vj. annis edificatū ē tēplū h̄ ꝛc · Moraliē ē notādū · q̄ vulgꝰ solz ꝑponet illōs ꝑbleuma · an aliq̄d p̄fit fcī q̄ destructū Sed veraciē rñdēdo · dīm ē · an fcī siue cōstructū q̄ destructū li ꝑus figificet ordinē durationis · aut facilitatē laboris Si ꝑmo di co q̄ p̄ domus ē destructa q̄ ostructa · oz em̄ ex ñ domo fieri do mū vtz j. ꝑbīco · c · v vbi ꝑbs dicit domus q̄dē fit · ñ ex eo q̄ diuī sa sūt fic et statua · et figuratū ex ñ figurato · ex ñ musico musicꝰ pz igitur q̄ ordine durationis ꝑus ē ñ esse domus q̄ esse Si ār lo q̄mur de ij · vt lij p̄ figificet facilitatē laboris · p̄t esse dupl̄r · sm q̄ dnā est inē corpalia q̄m alia · si corpalia facilius destruūtur q̄ cōstruant̄ Facilꝰ · n. domus destruit̄ et cōburitur q̄ edificatur spūalia vero si mixta sūt vt cōsectōs · ordinatōs facilius cōstruūtur q̄ destruantur ex̄ de trās · c · ij Vñ iux canonicas sanctiones epūs solus hōrē dare p̄t Epi q̄z a metropo · suis munꝰ cōsecrōis acci pūit q̄ tñ ñ pñt n̄ p romanū pontificē ordinari Deus ār ē de spū alibo puris s. de grā virtute q̄ facilius destruantur q̄ edificētur qz p vnū pctm̄ destruunt̄ oēs virtutes · de regul'turis defleat ꝑ positū cū iudei ēt illius eēnt opinionis q̄ corpalia p̄fit et facilius destruēnt̄ q̄ ostruerēt · mirabātur de dās xp̄i di Soluite tēplū h̄ · dicētes deuso die xlvj. annis h̄ tēplū edificatū supple magnis laborib⁹ ē · et tu vis s. in t̄bo diebo facilē cōstruere · qđ tā difficile ē et magꝭ spatō destrui vix p̄t xp̄s ār intellexit de spūali tēplo s. corpe glificādo in resurrectōe qđ ipe facilius potuit p glificatōz cōstruere et excitare q̄ ipsi p occasionē destruere et mortificāri Designāt ār corp̄ xp̄i p tēplū materiale valde decenter · et h̄ spālit ꝑter ea s. ꝑter rōz Naturaliter fortōis Miseraliter vecordiatōis realis siue destructōis Prio igit̄ corpus xp̄i or tēplum rōe ꝛc · Vñ aug · pertractās illud verbuz Io. ij · et pñtis euan · xl · et vj. an

mis edi. xl. di. Qz tot diebo edificat et formatur corp⁹ hūanū
in vtero mat̄s. qt anms illis tēpluz matiale fuit edificatū Nam
sba illa q̄ corpus hōis formaturvt dicit barth. hz q̄tuoc g̃d⁹. p
mus ē vij. diey in q̄ semē ē q̄si lac. scdus ē ix. diey in q̄ semē san
guim imiscet. in q̄ g̃du tūc epat cor et cebz. formāt̄ ꝫ adhuc
sūt sanguinea quē g̃dū vocat ypocras fetū. t̄ciis g̃dus ē xij. di
eñ in q̄ ēt alia mbra disponuntur. vltim⁹ g̃dus ē xviij. diey. in
q̄ mbra formata cogāmsatur et ad susceptōz aie fortificanda di
sponuntur q̄bo dispositis aia creatur a deo. et creando corpori i
fundit̄ fm mgrm sē. Dic corpus viuificatur et imās mapit sē
mouere mambo q pedibo calatrare. et fm galie. si fēa plus in si
nistro latere. si vero mascul⁹ in dextro. et sic vsqz ad pfcm com
pleñtū in vtre mat̄s ix. mibo et vj. diebo nutrit Gen.
rat̄ū. et in aliq̄ mediate a deo. Nā sbe ipius ex q̄ corpus xp̄i de
buit formari vsqz ad spaciū ix. mstrū succesiua augmētatō. fcā ē
a deo mediante natura Et q̄ natura operat̄ per modū sicut mo
tus. nō pt eē in istanti ymo nc̄ario req̄ritur tēpus. sic tā ipi⁹ sbe
ad locū g̃ū atōis deductō. q̄ corporis xp̄i sucesiua augmtatio
fcā fuit a natura. ꝫ xp̄i corporis formatō et per lineamta q mbo
nū cōpleta cogāisatō fcā fuit a tō t̄mitate. a ꝑpate tñ a spūsco aie
vero xp̄i creatō et ipius corporis aiātō a tō t̄mitate ē fcā a ꝑpria
te tñ a prē Dicit ipi⁹ corporis cū aīa cōnali ad vnitatē psone
sine assūptō ē fcā a tota t̄mitate t̄minata tñ ad solā personā filij
M. Qz diceres cū ꝫ au. opera t̄mitatis ad extra sint īdiusa et o
p̄ incarnatōis sit op⁹ t̄mitatis ad extra. videt̄ q tō t̄mitas sit in
carnata nō tm fili⁹ ꝫ dñs bonauē. in iij. suo s. mgrm di. q opea
t̄mitatis bñ sūt indiusa actiue ad illatā operatōz. ꝫ nō passiue sū
t̄minatiue q̄ntū ad carnis susceptōm Sicut pz per familiare exē
plū Si tres puelle vestiant vnā vestē ita dūtaxat q vna illay in
duatur tūc induitio ē a tubo nō tñ ex induunt̄. ꝫ viua sola t̄mina
tiue t̄mduta Qz aut illa incarnatō mag attribuit spūi sco q̄ pri q
or q incarnatus ē de spūsco cū tñ opus sit totiꝰ t̄mitatis ꝫ. mgr
in iij. di. nij. q nō tō operatō incarnatōis spūisco sepius attribui
tur q̄ ipse solꝰ spūsctus sine prē et filio fecerit. ꝫ q spūsctus ē cha
ritas et donū pris et filij. in q̄ charitate verbuz dei ē caro fcm iō si
bi attribuit Ecce corpus xp̄i or tēplū vbe pie et viscerat̄ recōdita
tōis q̄ fit in tēplo matiali malefactor cōfugies defendit a ptāte se
cundum hō ex de imu. ec. int̄ alia q ibi fit t̄cōdiatō petōris ad ꝰ
sic confugientes ad xp̄z a ptāte dyaboli defendūt t̄cōdiāt dominū

ps · Suscepiſ de? mi · tu · i · m · t · tui · i · in hūamitate tua Et ij · cor
v · deus erat in xpo mundū recōcilians sibi ¶ Sed q̄tē fm
quā naturā xps dicatur mediator siue recōciliator fr̄. · böuen · in
ij · sup mgrīm di · xix · q̄ ñ p̄t eē mediator fm ūmaz naturā q̄ cū
mediator dicat officiū recōciliatōis · et mediator dēat differre
ab illis q̄s recōciliat · et xps fm ūmā naturā sit ille cui fit recōci
liatō · ſ fm diuersas ꝓpietates in q̄bꝫ cōiicat cū deo et hoiē ꝫ n
iustiiā et innocēciā in q̄ cōiicat cū deo · et mōlitatē in q̄ cōiicat cū
hoiē · et dū mors cōiungit iusticiē in eodē cōsideratur hō petōr
et mōlis · deo iusto et imōli · recōciliati ei suſ deo ꝙ mortē hōis
innocēcis Et iō mgr̄ vbi s̄ dicit ī ira · xps mediator dr fm hūani
tatē · ñ fm ūmitatē · cſ rō ē · q̄ mediū dz esse inter extrema ꝑ me
diator dei et hoim dz eē infra deū a sup hoies · ſ xps fm ūmaz
naturā ñ ē inferior deo ꝑ fm diuinaz naturā ñ p̄t eē mediator · ꝑ
solū est mediator fm naturā assumptā ¶ Terō dr rēplus
rōne destructōis siue resolutōis · nam sic templū materiale ꝓ
pter iniquitatē iudeor fuit destructū · sic corpſ xp̄i ꝓpt iniquita
tem ꝓpr̄i sui fuit vulneratū · destructū et resolutū · ñ q̄ ad sepatōz
deitatis ſ ꝑncipalū ptū hois · ſ · corpis et aie ¶ ñ boñ · in · ij · sup
mgrīm di · xxj · inq̄t · i mortē xp̄i aia ñ fuit sepata a deitate q̄ nec
deū deerat · q̄ indissolubili vinculo sibi eā cōiunxerat · vñ sic non
decet viz relinq̄re vxorē · sic nec verbū separari ab aia · nob eē non
expediebat · q̄ si facta fuiſſ sepatio · aia illa non habuiſſ potes
tiam ad eripiendum genus hūanum a captiuitate · nec mediatri
as officium ad reconciliandū et neutz erat nob expediens Etiā
aie christi non cōgruebat · tum q̄ innocētissima et bntissima et iō
velle separari a verbo non poterat Sed dicis illa diuidūtur in mor
te que cōiungūt in necessitate · ¶ numq̄ q̄z em ex quibus con
iungitur in illa resoluitur · j · phiſi · a regula tuis · omnis res pe
q̄scunq̄ cās nasciť · p easdē dissoluitur Cū ergo in natitate ūi
cta fuerint diuinitas et humanitas · debebat eē per mortē separi
fr̄ · bonauē · q̄ dnplex ē cōiūctō ſ · naturalē et supernaturalē Ista
ergo q̄ cōiūgūt naturaliť in natitate diuinitatis ad hūamitatē ñ erat natu ral
sepata ab aia et corpore ī ēduo · videť q̄ rōe illiſ cōiūctōis xps ī
ēduo fuerit verſ hō nec ꝙ ōñs mortuſ Dicť bōuē · q̄ ꝓpť hāc rōz
mgr̄ sñiaz deficit · dicēs xp̄m in ēduo fuisse hōiez · q̄ ad ſ q̄ ali
q̄s sit hō · nccārio p̄exigiť vnio aie ad carnē · q̄ q̄cūq̄ ē hō mor
tuſ ē deficiens a cōpleta rōe hōis et cōpletū ñ predicat de dimi
nuto · ergo si xps in triduo fuit hō mortuſ · ñ fuit verſ homo ñ

Feria tercia post letare

Iam festo medi
ante · ascendit Jhs
in templū et docebat
Joh · vij · Q. Phus
nij · ethico · dic · Q sermones cō
sonantes operibo accęptātur et
dissonantes condēnant · Qui er
go vult vt eius verba accepten
tur non solum verbis · sed etiam
moribꝫ et factis docere debet Un
de · ff · in phemo · Oportet pri?
animas · et postea linguas fieri
eruditas · magistri etiā primum
moribꝫ · deinde scientia et facun
dia alios precedere debēt · C · de
conformita · mgrōs · Quare etiā
Cāso · dic · et allegatur · xl · dist ·
multi Si bene vixeris et bene do
ceris pfm instruis: si bene do
ceris et male vixeris · tui solius
condēnator es · Nam bene viuē
do q bene docendo pfm instruis
quo viuere deat · bene āt docēdo
et male viuendo deū instruis q
mō te deat condēnare Magister
ergo veritatis et saluator nr vo
lens fructuose pfm docere · quo
ecām freqntare deret · et solēm
nitates scōr veneraū et deū in oī
bus honorare · qs verbis docuit
pri? moribꝫ et factis oñdit · Et
ideo iam die festo mediāte · ascē
dit ptius in templū q postea in tē
plo viā seqndi docuit et oñdit rō
Querit cū docē et pdicare sit
magn op? caritatis An liceat lay
cis sic sacerdotibꝫ osectis: Et vi
det q sic · q olim pdicabāt lay

ā de licētia sacerdotū xxiij · dis-
mulier · Cōtra xxj · q · j · adiam?
Obi dr · Q pter dm sacerdotes
nullus pdicare audeat · Dm est
vt habet ex de here · sicut in vno
De hereticā prauitas vel aliavi
tia sub spē virtutū occulte subin
trent · interdicādū est laicis vni
uersis cuiuscūqz ordinis cēseā
tur officiū predicādi · q predica
re est dignū et laudabile officiū
qd solum ad doctores ecē et sa
cerdotes admissos ptinet q scie
tiam a deo dataz p capacitate et
vtilitate audientiū seminare dnt
Unde dr · xxvi · di · Ecce · opor-
tet eum q docet q instruit aīas
rudes · esse talēvt p ingenio di-
scentiū seipsum possit aptare · et
verbi ordinē p audientis capaci-
tate et vtilitate audiētium dirigere · Nam sic cor vt dr in li · de
aīa libꝫ · est nobilissimū mēbrū
corpis · fons et receptiuū prīci
piū sanguinis et positū in medi
o · vt eum trāsfundat ad ōnia a
lia membra · H · Sic doctor et
predicator dignū habet statum
cui? frugē melioris vite non pt
quis hre q pdicare et regere po
pulū dei · ex de renun · Nisi cum
prēdē · Est em q mediator dei et
hoīs · et ideo infusā sibi sciam si
ue per studiū adqsitā sincera ca
itate ad alia mēbra trāsfūdere de
bet · q in hoc exercet officiū an-
gelorū supme ihierarchie qrū in
terest inferiores āgelos purga-
re et illumnare de secretis et oc
cultis dei · ex magro · ij · senten ·

di. xi. Sed diceret quis. Nōne quilibet ex caritate teneť alteꝝ increpare informare et docere. Rñdet Alexā. in. iij°. q̄ docere pōt quis alteꝝ tripliciter. s. Si pliciter exhortādo et hoc ꝺueit ōmibus. predicādo solum sacerdotib?. cathedrā tenendo qs cōuenit solis doctorib?. Sed nunquid ꝺyacon etiā possint predicare. Dico q̄ sic de licētia sacerdotis. alias nō. Sic etiā subdyacon⁹ pōt predicare. q̄ prelationē et curam aīarū habere p̄t vnde p̄dicat racōne prelacōis ñ racōne ordinis. Y. Sed nunq̄d predicator tenetur facere illo qs predicat assērēdo. Rñdet Alexan. q̄ tenetur facere quicq̄d asserit faciendū de hiis que pertinent ad nc̄itatem salutis. non autē que pertinēt ad perfectōez religionis ad quā non ōnes tenentur. Sed nunq̄d pctōr predicando peccat? Rñdet idē q̄ aliqs ꝺocet q̄ teneť ex officio quā si ꝺ nc̄itate. aliqs ꝺocz quāsi ex voluntate. Itē pctm aliqs ē notoriū. aliqs occultū. Dicit ergo q̄ exns in pctō notorio. siue predicet ex nc̄itate officij siue exvoluntate peccat. Illum āt qui est in pctō occulto dicit peccare. aī ex voluntate predicat et hoc ratione ꝺcēptus. non autē istuz q̄ predicat ex officio. dum tñ illud faciat aī dei timore. et quasi coactus officij necessitate. Similit autē ꝑm aliquos vidr diendum q̄ exns in pctō siue occulto siue manifesto docens vel predicans si nō studeat de pctō dolere. simpliciter ꝺr ꝺtēnere et ideo peccare. T. Sed queriť an in aliq̄ alio loco q̄ in eccā possit qs p̄dicare? Dom. q̄ racōnabiliter fit in eccā. q̄ ille locus ad hoc magis est aptus Et hoc ꝓpter tria vt alias habetur. Etiā exemplo xp̄i qui in templo xp̄i docebat. Potest tamē etiam fieri in alio loco honesto siue publico. et nō in priuatis domibo ne suspicio hēresis ex hoc oriatur. di. xxx. Si quis. Vnde in auten. de eccā. §. si quis in sua domo. Illa domus in qua ꝺuenticula celebrāt̄ur et occulte predicať publicāda est. Vñ saluator noster dicebat publice in monte dicēs Mat. x. qs in aure auditis predicate sup tecta Et cū interrogaret? de doctrina eius. Rñdit ego palā locutus sum mūdo. et in occulto locutus sum michil. ¶ Quātuz ad expoicōem et continuacōez euā gelij. heri xp̄us eiecit de templo negociatores. hodie corrigit falsos ypocritas et legis p̄uaricatores. Et ꝺm h̄ tres sunt partes. In prima notať iudeoꝝ vituperabilis admiratio. ibi. quo hic hās scit. In secūda saluatoris laudabilis obuiacō ibi. Nōne moyses dedit. In tercia peruersoꝝ admirabilis ꝛfutatio ibi. Nolite iudicare ꝺm faciem.

Quantū ad primum festū de quo hic agiē fuit

festum sceno phagie·i·taberna=
aloñ scenos em̄ grece vmbra
dicē·q; tunc iudei comedebant
in vmbraculis ramoz ad memo
riam·ēl·annoz in. quib? fuerūt
in deserto in tabernaculis qš fe
stum fieri debebat ꝑm dei prece=
ptū le·xpiñ·qndecīa die mēš ,se
ptēbris per·vij·dies quoñ pri=
mi? et vltimus solēnes erāt·i me
dio igitur isti? festi·s·quarta di
e dum erāt deuotiores· ascendit
ihs ihꝛosolimā in templū et do
cebat ibi·Mirabant ergo iudei
mdignātes·vnde xp̄o tanta ines
set sapiencia et intelligentia scri
pturaz·et ego in eius ꝺtemptū
dicebant estimantes eū esse filiū
fabri et puz hoiem·quo hic lite
ras scit cū non didicerit? ℣. ¶
Moraliter per vmbracula illa
iudeoñ peruersoz designai pos
sunt iudeoz conuenticula que so
lent haberi in: loās tenebꝛosis et
oculis i quib? semināt zizania
hꝛeticē prauitatis: ꝺtra sanctaz
ecclam redemptorē nostz et eiꝰ
gemitūē mrēm miseꝛicoꝛdie·q=
nunt em̄ tenebras et fugiunt lu
cem sicut noctue vt eoz nepha=
ria opera nō arguātur·qz vt ha
bet·ff·de ven·inspi·l·j·ss· si mu
lier Tenebre apte sunt ad fabri
candū falsū·ñ Jo·ij·Qui ma=
le agit odit lucē·Qēs em̄ occul
te actiones suspecte sūt ex de of
fi·iudi·dele·ꝺsuluit·Hi em̄ hꝛe
tici a suis nuncupātur apli·et vt
plices seducant·sanctitatē simu=
lant

veniunt in vestimentis oniū·lu=
tosis pedibus·vt vēi nnitanoēs
apostoloñ·sed vt lupi rapaces
oues rapiunt et seducūt· Nam
agricola celestis volēs ex bonis
homībus hoꝛreū celeste replere
triticū bonum seminauit in scāz
ecclam·s·humilitatē·castitatem
paupertatez· Sed inimicus hō
aduersaꝛi? dyabol? hois·atten=
dens spoliacōem mferm vt deū
in semīe suo impediꝛz a inferna
le hoꝛreum impleꝛz: supsemina
uit zizaniam·cōtra hūilitatē sup
biam·ctra pauptatem auariciā·
et ctra cast. tatem luxuriā·℣
Ex quibꝰ omnib? prauitas in ce
lo·in paradiso et in terra pullu=
lauit et ōnis hꝛeš·Nā ex super
bia oꝛta est falsa exposicio dōz
Ex auaricia reprobacō imiq sac
mentoꝛū·Ex luxuria affectacō p
uersoꝛū·¶ Primo nāqz ex sup=
bia oꝛta est hꝛesis multoꝛū qui
vt viderentur ab hoibus·conati
sūt dīa sā euāgeliū et sāctoꝛū pa
trum falsis exposicōibus declara
re·Sic nestoriꝰ arrianꝰ wycleff
husso·et cꝑplures alij qui veꝛita
tem radētes ꝓ eoꝛū puersa doḡ=
ta simplices abduxeꝛūt· Ista hꝛe=
šs vt ꝓphetice in oꝛdib? mul=
toꝛū adhuc latz·q nec dās scō=
rū doctoꝛū·nec ecce scē p̄bēt fir
mū assensū imo qz tioꝛe pene ñ
audēt ꝑpalaē publice·occulte au
res simplicū demulcēt et eoꝛum
mtes seducūt·qs rep̄hēdit apo
sto·j.thi·vj. Si qs aliē doctz et ñ
adq·sa·ser·do·nri ihu·a ei q ꝑm

pietatē est doctrine · supbo est nl
sciens · de quo etiā Leo papa scri
bit · vt hētur · xpm̄ · q · nō · Quid
autē miq̄us est impia sape et sa
pientioribꝫ doctoribꝫ nō credere
dz in hāc insipiētiā cadūt q̄ cuz
ad cognoscendā veritatē aliq̄ i=
pediūtur obscuro · ñ ad ꝓphicas
voces · nec aplicas lras · nec ad
euāgelicas auctes · sed ad semet
ipsos reuertunt · et ideo mgri er
roris exist̄ūt q̄ veritatis discipli
nō fuerūt. Z · Cōtra hāc he
reticā prauitatē dz hō simplex de
plana scriptura ostentata · nec p=
funda et alta q̄rere · sic faciūt ex
supbia quidā acuti spūs q̄bꝫ nul
lꝰ pdicatoꝝ sufficit subtilia pdica
re · hꝫ q̄runt altissīa et ignorant
ima · Et ideo nō mirū q̄ sūt ima
gne intelligētie et pue oscie · sta
tum hñt altū et pfūdissimū ca=
sum · q̄to em̄ altꝰ scādunt · tāto
periculosiꝰ et dānabiliꝰ cadunt ·
Quare apls ad co · xj · admonz
dicēs · Noli alta sape ꝫ timē · di
cunt nutrices · et sic est · q̄ cū p=
uulꝰ claritati solis mimū exponi
tur vel ignis · ꝓpe excessum lūis
luscus efficit ac ceus · qi=nº · de
aīa · excellens sensibile destruit
sensuz · Sic laīa vtriusq̄ sexꝰ ex
mima curiositate inuestigādi ar
chana dīna et subtilia · imūdum
in hereses et cētates mētales ·
cū illa mimū excedāt intelligen
tiā illūatoꝝ · Ad hoc designans
dīnus apls raptus ad tercū cē=
lum · i · scāz tēmtatē · vidit ibi ar
chana q̄ non licebāt hoī loqui-

Exemplū figurat̄ grē · xj · in ill
qui volebāt turrim edificare vs
q̄z in cælum ꝫ im imo ꝑfūd · a filu
afecto q̄ elenatus in superbia di
xit in corde suo · ascēdaz in cēlū
q̄ cecidit in ꝓfundū inferni · Et
adam volēs hē sciam dei · ele=
ctus de paradiso adquisiuit insipi
entiā tumētorū · Quare dixit
bi · xxv° · Mel comede qs sufficiat
tibi ne forte saciat̄ euomas illd
Et seq̄tur qi · sic q̄ mel comedit
multū nō est ei bonū · sic q̄ scruta
tor est maiestatis oppimitur a
gl̄a · M · Secūdo ex auaritia
etiā oritur hereſis dānabilis q̄ā
sic pulvis claros excecat oculos
sic auaicia multos excecauit mē
tes q̄z eorū a veritate ad falsitatē
permutauit · Est nanq̄ quedaz
secta hereticoꝝ quibꝰ oīa solent
esse cōia · nō solum aurū et argē
tum sed etiaz vxores et filie et ē ·
Hꝫ em̄ quos videt pauper ad
eoꝝ errores ꝑ munera allicuit
ꝑmittētes ōmbꝰ subuenire · sic
sūt waldēses · q̄vulgariē dicunt
lucz ler · hꝫ occulte scām ecclam
diffamant · in quēticulis suis sa
cramta spnūt · dicētes ꝓpe auai
tiam mucta a sacerdotibꝰ q̄ edo
tibꝰ detrahūt dēas a xpō i no
ua lege firmatas · et a dño deo i
lege veteri institutas ecclīs tra
dere negligūt · et ōma cedmatr
ad dei hōrez et salutē aiaruz m
pediūt et pꝰponūt de q̄bꝰ apls
p · thi · nj · In nouissimis tpibꝰ
discedūt q̄s a fide attē · spi · er · a
doctrinis dēmoniuz et ypocri lo-

quentium mendacia· phibentiū
nubere· abstinere a cibis qs deꝰ
creauit ad capiendū cū grārum
actōne fidelibꝫ· De qbus etiā hē
tur exī de here· ad abolendā: vñ
uersos qui de sacō oꝛpis a san
guinis dñi nostri ihu xpi· vel de
baptate seu pctōꝝ pfessione mī
moīo ꝛ reliqs sacramētis eccle
siasticis aliter sentire aut docere
non metuunt quā sacrosca coma
na eccia pdicat ꝛ obseruat· ꝛ sin
guli epi p Dyocē· suas cū cōsilio
clericoꝝ hereticos iudicauerint·
ppetui anathēatis vinculo imno
damus. Ꝫ Lucius. iij· Et cōnabi
liter anathēatizanē q̄ dicūt sacrā
ecclesie mchil pdesse· nec suffra
gia defunctis valere ꝛc· falsificā
tes doctrinā xpi· roboratā et con
firmatā quinq; sigillis et plagis
eius· vñ totā efficaciā et virtutē
sacramēta supserunt· B Volu
it em saluatoꝛ nē cōtra quēlibet
morbū sufficientissimū adhibere
remediū· Est em duplex morbo
ꝛ culpe et pene· si morbo culpe
sc; aut originalis aut actualis· con
tra originalē culpā exhibuit ba=
ptisma in remediū· si aūt actual
is culpa· aut venialis aut mortalis
contra venialē dedit extremā vn
ctionē aquā bñdictā et multa· si
mortalis pemtentiā· In remedi
um aūt pene exhibuit q dedit ef
ficacia· iij· alijs sacris cōtra· iij
penalitates inflictas hoibus ex
pcō· q̄ sunt cupia· infirmitas·
ignorancia et malicia· Cōtra cō
cupiscentiā est matrimoniū· con

post letare

tra infirmitatē est cōfirmatio· in
qua dat· s· s· ad robur· cōtra ig̃
rantiā ordo· cōtra maliciā eukari
stia q̄ est sacrm caritatis· Hec ei
sacrā cōn abiliter a xpo ordinata
sunt et a· s· s· inspirata· pro oī ne
cessitate hoīs: vt pctā tollant· et
hominē ad vitā eternā disponāt
et ñ vt animaꝝ cleriꝝ nutriāt
vt heretica dicit· C· ¶ Tercō ex
luxuria grādis pcedit heresis q̄
rundā qui tracti cupia mulierū
cuticula celebrāt· vxoes ꝑprias
publicāt et filias vt alijs mulieri
bus cōmiscerī possint· Hic officiū
cium pdicationis sibi vsurpāt et
occulte predicāt vt luxuriā omē
dant· et continētes psonas et ci
nentia vouētes vituperēt q̄s oēs
sca catholica eccia excōicat· vt hē
tur exī de here· cū ex inuicto· vbi
sic dr· Licet defideriū intelligēdi
scripturas diuinas· et sm eas stu
diū exhortādi reprehendendū nō
sit· sed potius cōmendandū i eo
tñ apparēt quida lapa merito ar
guendi q̄ occulta conuēticula cele
brāt officiū predicatōis sibi vsur
pant· sacet dotū simpliatatez elu
dunt: et eoꝝ consortiū aspnanē
q̄ talibus nō inherēt· Deus em
lux vera q̄ oēm hominē illuiat ve
mentē in hūc mundū intm odit
opa tenebrarū· vt apli suos in
mundū vniuersuz predicatuꝝ os
euangeliuz omni creature missu
rus eis precepit aperte dicens·
Quod dico vobis in tenebris di
cite in luce· et quod i aure audi
tis predicate super tecta· D

Contrā hanc hereticam prauitatem debet hō se cauere · vt talia occulta nō visitet · falsam doctrinam cōtra fidē et veritatē manifestā nō attēdat · nec huiōi enormitatibus assentiat: sz reclamet ꝓdeat vt pḣ penā et maledictōnem eternā euadat: qz nō soluz q̄ nouā sectā et huiōi hereses fingunt sūt hereticā cēsendi et excōicati: sed etiā q̄ talia assentiūt sūt hereticā. xxiiij. q. iij. hereticus. vñ Cesarius narrat in dyalogo suo qꝺ tpe Henrici ipatoris cū Lucio papa werone ciuitate moraz fecisset · multis tā eccīaz ꝑlatis qꝫ etiā regni principalibo ibidē congregatis · fuit etiā ibi quidā gotschalcus · tūc canonicus maioris ecclesie i Colonia cū frē suo eberhardo canonico sancti Georgij: q̄rum hospes pene singulis noctibus cū vxore et filia de domo ꝓpria egrediebat Qđ cū eberhardus cōsiderasset · secutus illuz in domū quandā subterraneā satis amplā · m q̄ multis ex vtroqz sexu congregatis · quidā hereſiarcha sermonē blasphemij plenū · cunctis tacētibus fecit · ꝓ quē mores et vitā illorū instituit: demū extincta cādela vnusquisqz sibi ꝓximā inuasit nullā hñtes drām inter virgies et viduā. et dñam et ancillā · et qđ horribili? est socrem et filiā · Eberhardus hoc videns: vt puto · iuuenis vanus et luxuriosus ꝺsiłans se disapuluz hospitis sui filie vł alteri cuilibet puelle m̄ simone se iunxit · Cūqz hoc attēptasset bñ ad annuz dimidium · magister cūctis auditentibus ait · Iuuenis iste tā sepe frequentat auditoriū nīm · vt ꝺco erit habilis ad docendū alios ḣ auꝺito āplius nō intrauit: q̄ḣ narrante frē suo · Gotschalcus canonicus eum arguit q̄re ḣ attēptasset et eū hereticū noiauit · ipe rndit hanc quentiulā nō frequētasse ꝓpē hereses sz ꝓpē puellas Talis est vita hereticoꝝ · q̄ ꝓpē luxuriā non solū vxores et filias publicant · imo deū blasphemāt et mīem misericordie · et totaz ecclesiam opprobriose diffamant · Hij sūt falsi ꝓphe de q̄bus hortatur Matḣ · vij · cauete · d · Attēdite a falsis ꝓphetis qui ve · zē ·

Secūda pars inqua

ostenditur obuiatio laudabilis nostri saluatoris · ibi · Non ne Moyses dedit vobis legē zc Nam iudei malicia exercati · xpi opera nolebant credere esse opa dei · sed demoī asscribebāt · quia sabbatū violauit sanando eozū infirmos: quare dicunt ei: demoniū hēs · s · i · cruus ptāte ḣ opa facis · Lex em̄ dei pcepit custodire sabbatū · Sz xps rndens reprehendit eos de legis transgressione dicens · Nōne Moyses dedit vobis legem sz Exo · xx · Non occides iustū et innocētes · et nemo ex vobis faciet legē · exq̄ quitis me interficere hoiem innocentem et iustū · et ḣ est signum q̄ estis preuaricatores legis · C

Moraliter est no. q̄ sicut cēcis per baculum ē ingitur. et artista per regulam. sic appetitus noxi? homīs regul̄ et legibꝰ coartat̄ et dirigitur. Quare Greḡ. 9. in ꝓhemio decretaliū dicit. Lex iō ꝓdita vt appetit? noxius sb tuto regula limitet̄ per quā gen? humanū vt honeste vuat alter non ledat. ius suum vnicuiq; tri buat informat̄. Dñ legitur. ff. de origi. et ꝓcessu iuris ciuil. l. j. q̄ ꝑplus romanus primo sine le ge siue iure sola ptāte reḡ gubernabatur. ꝑ postea aucta ciuitate populꝰ sine lege transiens. eum rex in tres diuisit partes: q̄s par tes alias appellauit: que tūc rei publice curam per sentētias par tū earuꝫ impēdebat. et ita leges quasdā ad ꝑplm tulit. Iteruꝫ ce pit populꝰ romanus iure imœrere magis q̄ consuetudine vti q̄ eis que per latam legē ordinata fuerant vsq; ad. 12. annos. sed ne hoc diuīus fieret placuit publica auctoritate. 12. cōstitui viros per quos peterētur leges a grecis ciuitatibus: et ciuitas fundaretur legibus quas in tabulis eburneas: per scriptas ad oculos hominū posuerunt vt apertꝰ omnibus appareret. Dicit apparatus q̄ aūq̄ hoc fieret grecī miserūt romam sapientem quendam vt explorauet. an digni essent roma nis legibus. Qui cum romam venisset romanī cogitātes quid portaret fieri. quendam stultum ad disputandū cum greco posuerūt:

vt si perderet tandem derīsio eēt Grecus disputare cepit et eleuauit vnum digitum: vnū deum signās. Stultus vero credens q̄ vellet ipsum vno oculo cecare. et ipe eleuauit duos. et ctiaz cū cis polliceꝫ. sicut naturaliter euenit quasi cecaē eum vellet de vtroq; Grecus autez credidit q̄ trinitatem ostenderet. Grecus iterum manū apertā oñdit vt oñdēt omnia nuda deo. Stult? aūt timēs maxillam sibi dari. pugnuz clausum q̄si reperc̄ussus leuauit. Grecus intellexit q̄ dē? oīa clauderet palma. et sic credens romanos dignos legibus recessit. et leges fecit, hīs sapientib? concedi in ciuitate Athenaꝝ et Lacedemoꝝ. Insti. de iure natura. ff. et non elegant Et sic leges a grecis originem habuerunt. sicut et q̄libꝫ scientia. vt Pristian? testatur in prīa. sui tractatus. Ad ꝓpositū nos assimilamur romanis q̄ ex nobis legem nō habuim?: sed a principio a grecis. i. celesti ierarchia. a tota trinitate a q̄ omnis scientia originez habuit. ff. Primus homo in creatōne legem q̄ liter viuere deberet sumpsit. et post scdm varietatem temporis vt vitam homo directe a principio ad medium. de medio in finem qui est deus dirigeret et regulaet. alias et alias leges accepit a deo: q̄ ē principiū et mediū et termin? ois legislatōis. vt dī in Auten. de prīuile. dotis. coll. 8. Accepit nanq; homo.

In statu innocētie legē racōnis·
In statu negligētie legē timoris
In statu clemētie legem amoris
Nam cum a principio deꝰ homi
nem regere fecerit. et dñs vmū=
sorum legem sibi indidit rātōis·
Unde se et alios regere posset: q̄
lex nature dicitur· quia inserta ē
aīmaliter oīm hoī immutabi
liter iudeo: gētili et xp̄iano: per
hanc eīm legem homo hz cognī=
tionem et intelligit quid bonum
quid malū· iniuriā nemīm infer
re: neminez fraudare· a periurio
abstinere· alieno coniugio nō in
sidiari et̄c· cōsimilia: qđ conclu
ditur in hijs verbīb?· Qđ tibi vis
fieri fac et alteri· Et qđ tibi non
nec alteri facias· Per hanc legē
obligamur ad omnia moralia:
et virtutes morales· nec aliquis
excusatur Unde aplus· Gentes
que legem scriptaz· s· mopsi non
hñt ficut iudei naturaliter faciūt
ea que legis sunt· discernēdo· s·
bonū a malo· Et in cano· di· p·
Consuetudo dz Si rōne constat
lex erit ei omne qđ rōne ostiterit
G· Sed dicerēs cū hō· per rōem
teneatur et obligetꝰ ad moralia·
an sola moralia hoiez iustificēt si
ne fideꝰ Dico qꝫ nō Heb· jj· Sine
fide impossibile ē deo placere Si g
hñs oīa moralia: nō hñs fidem
n̄ est deo acceptus· etiā n̄ ē iusti
ficatꝰ· sequitur ex illo qꝫ multi ꝑ
fidez et aīn legē et in lege facientes
moralia bō sunt saluati· Qđ ptz
ad Heb· jj· vbi ꝓphes ex eis enūe
rantur· et eis ibidē dz· Juxꝫ fidez
omnes defuncti sunt acceptis re
promissionīb?· Unde Gen· jj·
dicitur· Gal· z· Credidit abra=
haz deo· et reputatū est ei ad iu=
stitiam· Sup quo dicit Nico· de
Lyra· Qꝫ abrahā ex fide Christi
venturi iustificatus fuit· Ex qbꝫ
dictis ꝓz qꝫ n̄ solū hij qui in lege
scripta vel gre sunt: deo placen=
etiam q̄ iuxta legez rōnis dedita
vixerunt moraliter: deo placuerūt·
H· Ideo eam nullus transgredi
dz: dissentiendo legi membrorū: q̄
huic est cōtria· Unde aplus Ro·
>· Video aliaz legē in membris
meis· repugnātē legi mētis mee
Iste eīm due leges se hñt ad in=
uicem: sicut due filie vnī? De qua
bz Esop? ponit talē fabulaz· Qꝫ
ꝑ eaz vnā nuptui dedit figulo
alterā cetulano Nō longe post
visitādo eas: venit ad illā quam
dedit cetulano: q̄rens qđ ageret
Cui illa rndit· ꝑ n̄ deus dederit
nobis pluuiā ad irrigandū cetū
bn̄ erit nob Venit ad alterā filiā
querēs· Cui illa· ꝑ n̄ deꝰ dederit
ficalatē· vt vasa lutea valeam?
exiccare· bn̄ erit nobis· Et dixit
hō ille Nescio si rogare debeam
deū ꝓ pluuia vel ꝓ ficalate· Ad
ꝓpositum ille due filie sunt caro
et spūs q̄ ꝑm aplm ad Gal· 5· si
bi iuicē adūsantē· Ꝺz caro illam
filia petit freqnter pluuiaz· i· de
lectationem carnalez que militat
aduersus aīmam Spiritus au
tem alia filia petit ficalatem id ē
temperantiā et abstinentiā rōna
bilē· Sed qꝫ spiritus ē nobilioꝫ

filia. et id desiderat q8 bonum ē. desiderio suo satisfaciendū est et desideriis carnis nō ē descendē dum: qđ iubet vas electōnis ad Gal. 5. dicēs. Spū ambulate: et desideria carnis ñ perficietis. Sed q̄uis de? dederit nob legez dirigentē ad celestia. eaz tñ pau modū azmi ad desideria carnis. J. Queris que fit illa lex nature vel q̄ fuerit homini data. Dico q̄ lex naturalis seu ius naturale inter oia pmatū obtinz: et dignitate añcellit. vt hētur di. 5. hꝫ q̄. & hētur ibidē in glo. q̄ añcedit alia iura origine: q̄ incipit ab exordio rōnal creature. Itē dignitate pcellit. q̄ hoc ius nullā patitur imutacōem. Naz siquid est cōmūi iuri naturali illud inconcussum est. Itē antecedit amplitudine: q̄ iure naturali omia sunt omuna. hꝫ hoc nō est alio iure contra ius naturale nulla fit dispensatio. Sed aduersus alia iura sepe. ¶ Dixi pmo q̄ lex naturalis pcedit origine alia iura positiua. pbatur. q̄ omnes leges seu iura positiua in processu temporis emanarūt. Jus aūt naturale in pncipio mūdi durabit vsq̄ in finē. vñ di. v. Hec q̄. dicit de lege naturali q̄ incipit ab exordio racionalis creature Super q̄ dicit glo. q̄ incepit per intelligentiam: non per essentiam. imo verius posset dici q̄ incepit q̄ ad vsum. quia ius naturale id ē naturalis equitas ab eterno fuit.

¶ Dico secundo q̄ pcedit dignitate: q̄ nullam patit immutacōnem cū scribebatur in cordibus hominū Dñ Aug⁹ z. confess. loqns de lege naturali dicit Lex tua scripta in cordibus hominuz quā nec vlla quidez delet iniquitas. Hoc idem hētur dist. 6. Non ē pctm. ff. hijs ita. R. Sed cōñ. de lege nature est q̄ nullꝰ innocens occidatur. adulteriū nō omittatur. nec furtum. sed illa inuemūtur a deo esse mutata. Nam deus pcepit abrahe q̄ filium suū innocentem occideret. Geneh. zz. Item precepit iudeis vt mutuata vasa egiptōrum surriperent Exo. jz. Et precepit Osee vt vxorez fornicariam acciperet. Osee p. Dico q̄ naturali morte omnes moriūtur tam innocētes q̄ rei: que quidē naturalis mors. diuina potestate inducit ꝓpter peccatum originale. ꝑm illꝫ. j. Reg. z. Dominꝰ mortificat et viuificat. ideo absq̄ aliqua iniustitia pt ꝑm mādatū dei infligi mors cuilibet homini. vel innocēti. Similiter accedens ad mulierem alienam cōmittit adulteriū. si autē hoc faciat ex mandato dñi. aliena non ē. nec committit adulteriū Et eadē rō ē de furto q̄ q̄cunq̄ accipit aliquid de mandato dei qui est dominꝰ vniuersoꝝ. non accipit alienum sicut filij isrl egiptijs fecerunt. J. Dixi tercō q̄ iure naturali omnia sunt omuna. habetur hoc expresse. dist. 8. differt

rbi dicitur q̄ iure nature omnia sunt communia omnib⁹. Q8 n̄ solum inter apostolos seruatuz creditur: qui habuerunt oz vnū et aiam vnā in deo. Deūetiā a philosophis creditum inuenitur. Nam apud platonē illa ciuitas iustissime ordinata traditur in qua quisq; proprios nescit affectus. Jure vero consuetudinis vel institucōnis hoc meum est. illud vero alterius. ꝓpter q̄d habetur in ca. sequenti. Tolle iura inperatoris: et quis audet dicere. hec villa mea est. meus ē ille seruus. mea est hec dom⁹. Sed cōn̄. qz sic sequeretur q̄ ordo nō deberet esse in hoibus et in mundo: q̄d essz inconueniens. qz oēs eēnt equales. et sic tolleretur seruitus. amicicia iter vxores et liberos. fratres et cōsanguineos. et pater filie ūgeretur. et filius matri. a populais vxoi ꝓnapis q̄ omnia essent inconuenientia. non em̄ natura patit vt diligāt omnes feie: sicut vxores. et alq; filiq; sic legittim filiq; aliem sicut frēs M. Et taliter arguit Aristo. z. poli. in ꝓna. cōn̄ platonē q̄ eē cōmunia estimauit optimuz. Dico q̄ de lege nature simpliciť n̄ omnia dn̄t esse cōia. qz quedā ex institucione nature et lege naturali sūt exempta. nec omnes esse dn̄t cōmunes nisi ad vsum obsequij et dilectōis. Non autē quo ad vsū carnal⁹ copule. vt habetur super verbo. Et coniuges. xz. q. j. dilectissimis. Nam et in statu innocentie. vbi simpliciter omnia fuissent omunia. et ad imperiū racōnis omnia membra fuissent mota. mulieres tñ quo ad vsum carnis non fuissent cōes. Et iō ponitur in ꝓna. ff. vbi dicit q̄ ius naturale est maris a femine conpellamus: et hoc fuisset etiaz ante peccatū in statu innocentie. vt dicit sācts Tho. in. q. sup sen. dist. 26. q. z. arti. 3. Etsi sic Plato sensit. q̄ omnia eēnt omunia quo ad vsum obsequij et dilectōis. bene sensit. si autez ad vsum carnis bene ipugnatur ab Aristo. et hz videtur sensisse ex hz q̄ dixit in Thime. hoc impossibile fore inter hoim. tamē Dragmātij viuūt in omunī hz vxores hñt determinatas. non ꝓpter libidinez. hz sola amoze. vt habetur in epla quaz alexandro scripsit. Ita et apostoli habuerūt oia in omun. tamen illa q̄ de lege nature debuerunt eē exēpta magis dilexerunt sicut pie credēdū est. qz būs Petronellā filiam suaz pl⁹ dilexerit q̄ aliam iuuēculā a alq; discipli suos ostāguiē eos. a sic ordo ꝓfāis huabat int̄ eos. sicut ordo magis ꝓfāis est int̄ religiosos q̄ oia bn̄t in cōmun et c̄. Sic cōis possessio vna libertas omniuz de iure naturali est inducta. Sed modo distinguo Possessio et seruitus non sunt a natura inducte sed per hominuz racōnem ad necessitatez humane vite institute

cēntie. vbi simpliciter omnia fuissent omunia. et ad imperiū racōnis omnia membra fuissent mota. mulieres tñ quo ad vsum carnis non fuissent cōes. Et iō ponitur in ꝓna. ff. vbi dicit q̄ ius naturale est maris a femine conpellamus: et hoc fuisset etiaz ante peccatū in statu innocentie. vt dicit sācts Tho. in. q. sup sen. dist. 26. q. z. arti. 3. Etsi sic Plato sensit. q̄ omnia eēnt omunia quo ad vsum obsequij et dilectōis. bene sensit. si autez ad vsum carnis bene ipugnatur ab Aristo. et hz videtur sensisse ex hz q̄ dixit in Thime. hoc impossibile fore inter hoim. tamē Dragmātij viuūt in omunī hz vxores hñt determinatas. non ꝓpter libidinez. hz sola amoze. vt habetur in epla quaz alexandro scripsit. Ita et apostoli habuerūt oia in omun. tamen illa q̄ de lege nature debuerunt eē exēpta magis dilexerunt sicut pie credēdū est. qz būs Petronellā filiam suaz pl⁹ dilexerit q̄ aliam iuuēculā a alq; discipli suos ostāguiē eos. a sic ordo ꝓfāis huabat int̄ eos. sicut ordo magis ꝓfāis est int̄ religiosos q̄ oia bn̄t in cōmun et c̄. Sic cōis possessio vna libertas omniuz de iure naturali est inducta. Sed modo distinguo Possessio et seruitus non sunt a natura inducte sed per hominuz racōnem ad necessitatez humane vite institute

mane vite instituta: nec p hꝰ lex nature est mutata. sed p additionem magis declarata: sic etiã de multis videt ecclia dispensare vt violatione sabbati. qꝫ tamen nõ est ita. ãt sint precepta dei. sz bñ ea ad intellectũ legislatoris iterpretatur ꝛc. ℣ Secũdo ihõ ac cepit legẽ timoris. q̃ fuit lex moy si magis p influxiones penarum coh̃ bonis manũ. q̃ aiam De qua apl̃s ad Gal. iij. Lex ꝓpt̃ trãsgressores posita est vbi emz est varietas morboruz ibi necessario habet̃ diuersitas remediorz. Cũ autẽ post diluuiũ ꝓplus peculiaris dei multiplicaret̃: ne ritu gẽtilitatis ad ydola conuerterent̃ sed vnũ verũ deũ colerent. et moribꝰ cerimonijs ab alijs distinguerẽtur dedit eis deus leges quibus iustificari possent et in dei voluntate pmanere ℣ Sed queritꝰ an precepta veteris legis iustificauerint ea seruantes. ad qꝫ rñdendum premitto vnã distinctiõem Videlicet q̃ pl̃a sunt p̃cepta veteris legis. Quedã sunt moralia quedam cerimonialia. et q̃dam iudicialia. Precepta moralia efficaciam habent ex dictamine naturalis rõnis. et cessante lege cẽ non desinunt à principio mundi inceperunt. et durabunt vsqz in finem semper. Cerimonialia ãt pertinent ad cultũ dei et sũt figuralia et cessabant figurato aduemente sez xp̃o in ꝓmulgatõe euangelij. ita vt siquis post ea ꝑ uasset peccaret mortaliter. Iudicialia autem precepta sũt hec que pertinent ad ordinationem hominũ adinuicẽ. et vim obligãdi non habent ex sola ratione. sed ex sola institutione. et lege cessante non obligant. sicut nec ceremonialia. Tamen si q̃s prin ceps in suo regno eadem p̃cepta ordinaret obseruari. non peccaret dũmodo ea intentione nõ faceret. vt vim haberent ex veteri lege nõ tamen iustificabãt ipsas seruantes: ꝓbat̃. alias sequeretur q̃ christus fuisset inutiliter incarnatus. et legem dedisset p quam oporteret iustificari. etiaz sine causa mortuus esset. qꝫ non est dicendũ. ℣ Contra sacerdos per aspersionẽ sanguinis vituli expiabat sanctuarium ab immundicijs filiorũ ysrahel. et preuaricationibus eorum atqz peccatis. ergo legalia virtutem habebant iustificãdi a peccatis. qꝫ patet Leuitic. xvj. Dico q̃ legalia non poterant in se realiter cõtinere virtutẽ pfluentem a xp̃o incarnato et passo sicut modo cõtinent sacramenta noue legis. et ideo non poterant a peccato mũdari. Sicut apl̃s dicit ad Heb. x. Q̃ impossibile est sanguinem sez thauroz et hyrcoꝝ auferre pcã. poterat aũt mẽs fidelium tẽpore legis p fidẽ christi iungi incarnato et passo et ita ex fide xp̃i iustificabant̃ cuius fidei ꝓtestatõ erat huiõi ceremoiaruz obꝑuatõ inq̃ erat figura xp̃i. et iõ p peccatis offerebãt̃ sacrificia q̃da i re-

lege: non qz ipsa sacrificia a pec catis mundarēt sed qz erāt que= dam pteſtatōnes fidei q̄ a pctō mundabāt Auctoritas aūt p̄dcā intelligit̄ de pctō seu immūdicia carnis nō mētis. Sicut apls dic Heb. ix. Qz sanguis thaurorū et hyrcorū et cinis vituli aspsus inq̄natos scificat ad emendatō nem carnis et mētis. P Secūda cōclusio. Tpe legis et añ le gē et absq; obseruātia vteris le gis. poterāt aliq̄ saluari. p bat p Dyo. de cē. ie. c. ix. Vbi ex in tentione hāc cōclusionē tenet. d Qz multi gentilū p angelos re= ducti sunt in deū. imo ad dignī tatem quandā sunt sublimati sic melchisedech q̄ fuit sūmus sacer dos. Qz8 eē tenet dñs Albertus glosator eius. q̄ etiā īter alia lo quens de viris pfectis de gētib? noīat melchisedech Job. licz. ab Abrahā descēderit et ysaac: ñ tñ de filijs ysrahel. qz ab ysrahel ñ descēdit. Sed a frē suo Esau. et q̄ntus fuit ab Abrahā. Vt hēt̄ in. iij. plogo sup Job. quē tñ nō oēs biblie hñt. Isto tñ nō obstā te sāis reputat̄ vt ex li. suo clare patere p̄t Q. Ex q̄bus sequit̄ bñ cōrelatiue. q̄ pie credendū est et tenendu q̄ pres p̄ri sūt salua ti: maxīe aūt Pla. et Aresto. ex eo q̄ moral'r erāt bōm. et virtuose vixerunt. et catholice in suis sūt locuti. Nā plato dixit in thimeo q̄ mūdus a deo esse fāus. a bōi tas cā fuit satisfactōis mūdi. et origo oīm rerū. Itē narrat̄ i his.

Rōa. et habetur secūda 2e. q. iij. ar. vij. sol'. tercij argumēti. Qui uentū fuit q̄dā sepulcrum in q̄ iacebat hō mortuus. a diabolo plu res q̄ fuit plato hñs laminā au ream in pectore in q̄ erat scriptū xp̄c nascet̄ ex virgine et credo i eū. In Aresto. h̄ idē apparet q̄ dic in li. de secretis secretorū. q̄ de? gloriosus creauit hoiem et feat eum nobilū aialium: et in li. de morte Aresto. q̄ intitulat̄ de pomo dicit. q̄ creator de nichilo feat ens. Et ibidē dicit Melon p̄bus discipulus Aresto. q̄ Abrahā erat sapiētior oībus q̄ añ ip̄m fuerūt Intellexit q̄ tota generatio sua ibat i errorē. et tūc p̄cepit ei de? vt immolaret filiū suuz vnigenī tum. et voluit hoc facere. vt ad esset p̄fectus ad seruitiū dei. et non est secutus viā patris sui. q̄ adorabat ydola. et tunc fertur dixisse Aresto. placz mihi respō sio melonis. et multū sermones sui placuerunt nobis et veritatez dixit. et cōfiteor verba sua et lau do intentionē suam. Ecce q̄ cla re patet q̄ predicti p̄bi senserūt de hijs q̄ sunt fidei. B Tercio in statu clemētie siue gē deus de dit hoī legē amoris scz euāgelij xp̄i. qs non dedit in tabulis lapi deis. sicut legē patrū. scz lex fidei scripta est p s. s. in cordibus fide lū. Dñs Aug? de spū. in rā dic Sicut lex patrū fuit in tabul' la pideis. ita lex fidei scripta est in cordibus hominū siue fidelium Item apls. ij. chor. iij. loqns

corinthios prupit in hec verba · Quoniā epistola xpi est mínstrata a nobis et scripta non atramento sed spū dei viui · non ī tabulis lapideis · sed in tabulis cordis carnalib? · id est in cordibus per caritatē dilatatis · Sed dicetes que est dra inter legem naturē inditā cordibus hominū et nouam que etiā per spm sanctū infunditur · Dico q lex naturalis ī ditus hominī sine supaddito do no grē · sed lex amois · s · noua p superadditū nouę gratę inditur et ideo non solū iudicat quid sit faciendū nature sed etiam adiuuat ad implendū · Differt etiaz noua lex a veteri · q lex vetus ē quasi pedagoga puerorūz · Ad Gal · iij · Ideo · b · aug? · ad Miximū manichei discipulū differentiam legis et euāgelij dixit esse timorē et amorē · Ideo lex vetus sicut pueris et imperfūs pre cōminacōem penaz et promissionē terrenorū tēpalū induxit antiquos ad obseruantiā mandatorum · Lex autē noua cuius virtus principaliter cōsistit in ipsa spūali grā indita cordibus · et lex amoris que promittit spūalia bona et eterna que sunt obiecta virtutis papue caritatis · et ita per se ī ea ī quasi in propria · et propter hoc etiaz lex vetus diē cohibere manū ñ climaē · non quasi in extranea ꝺ lex vetus diē cohibere manū ñ aūm · quia qui timore pene ab aliquo pctō abstinet · non simpliciter eius voluntas a pctō recedit · sicut voluntas illius qui amore iustitie abstinet a pctis et propter hoc lex noua que est lex amois dicitur etiam animū cohibere fuerunt tamen aliqui in statu veteris testamenti habentes caritatē et grām spūsancti qui principaliter expectabant spūales promissiones et eternas Et pm hoc ptinebant ad legem nouā simpliciter · etiā in nouo testamento fuerunt aliqui carnales nonduz pertingētes ad perfectōem noue legis quos oportuit etiaz in nouo testamento induci ad virtutis opera propter timorē penaz et per aliqua tpalia promissa · S · ¶ Sed queritē vtrum lex noua sit grauior legi veteri · Et videt q sic · q · quod se habet per additōem ad aliud est grauius illo sed lex noua habet se per modū additionis ſ Mat · v · Non veni soluere legem sed adimplere · nisi iustitia vestra abundet pl? q scribarum zc · Contra math · xj · Jugum emm meum suaue est et onus meum leue · Dico q in lege veteri tria oportet considerare sez precepta moralia · ceremonialia et iudicialia · Si enim obparemus legem nouam ad antiquam quātum ad precepta moralia sic eadem sunt hic et ibi · ꝺ tamen sunt magis explicita · Si autem obpemus legem nouā ad antiquā quantum ad precepta ceremonialia · tunc lex antiqua longe grauior est quātum ad multitudinē et quantum ad grauitatē et difficultatē seruādi

Ñ aug⁹ · ad Januariū refert · q rabbimoyses numerauit in le ge sexcēta precepta · In lege au cē noua non sunt nisi septē sacra menta · ad que tamē nō ōnes ob ligant⁹ · s · ad cōiugiū et ordinez Si autē opemus legem nouam ad veterē penes iudicialia · tunc lex noua leuissima ē · q nulla iu dicialia xp̄s imposuit · Ad arg · dicendū · q lex noua se hēt p ad ditiōem intelligendo explicatio nem · non autē alio mō superad dit · nec ad iudicialia nec ad cere monialia nec ad moralia ꝛc̄ ·

Tercia pars in qua

ostendit iuridica iudeoꝝ confutatio ibi · Nolite iudicare p quo nota · q phariſei inuidia excecati et malicia: legem solum attēdebant extrinſice iuxta ſrām quasi solum phibēs opera seruili a fieri die sabbati · et sensū legis qui non phibet opa pietatis a sa lutis · ꝫ potius iubet fieri die sab bati non curabāt · et ideo xp̄m q iuxta sententiā legis opera pieta tis exercuit redarguerūt · Xp̄us autē eos p̄pr̄is suis actōmb⁹ cō futabat de circūcisione quā fece runt die sabbati · q tamen circūci sio non fuit ex lege dicēs · Unum opus sez pietatis fecī circūcido sez paral ticū i sabbato et ōnes mira mini · Nam moyses dedit circun cisionem · non q esset ex lege · q non includitur i preceptis legis cū sit q̄dam ceremoniale · ꝫ qa fuit ex patribus · s · abraham qui

ipsam accepit in signum saluis quā vos facitis in sabbo et q̄ est tm̄ ꝑm partē corpis · Ego autē in sabbo totū hoiem sanum fe cī magis licita sit et melior sana tio hois in anima a corpe q̄ ac cisio tm̄ corpalis · Et ideo noli te iudicare temerarie ꝑm facie · i exteriorē apparētiam et ſrām sim plicē q̄ ocadit · sed sensū inspi te et veritatē et videbitis me non violasse sabbatū ꝛc̄ · T · Mora liter cū nobis solū stent exte ora etiā debiliter et de interio bo mihi sciam⁹ q̄z deus sol⁹ cō gnito: est valde frāuolū a malis olū est nobis iudicare occulta ho mnū et vsurpare diuinū offici Actio em̄ hois indifferēs ad bo num a malū cū est nobis dubia interptari debz ad meliorē ꝑtē vt habeat extra de reg · iur · Cito te misericordes · Super quo bo dicit beda in omel · hoc loco michil aliud p̄pi nobis estimo mirū vt ea fcā in quibo dubiū est q aio fiant · in meliorē partē inter pretemur · q em̄ scriptum est · ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos · de manifestis dctm̄ est · q: secre toꝝ de⁹ iudex est · xxxij · di · cruci scant · Manifesta autē sut q nō possunt bono aīo fieri vt stupr blasphemie · furta · ebrietates · a similia · de quibo nobis permitti tur iudicare · Sed circa hanc re gulā obiicitur · dubia in detrac tē p̄cē sunt interptāda · ex de ho mi · ad audientiam · Ubi dicitur q̄ si aliquis dubitat vtrum ex

vulnere qđ intulit alicui ille sit
mortuus: debet se reputare hoī
adam et nō exequi officiū suū et
qui dubitat an sit baptisatus. p
sumitur non baptisatus. tenenō
est ergo in dubijs illud qđ tuti=
ciū ad̄ vertitur. illa dubia i de
tertiōe et tutiōe partē sunt iter
pretāda. In penalib? tamen cau
sis benigni? est interp̄tādū. ff.
de reg. iur. l. factum. Et de qui
bus est dubiū quo ad̄ño fiant: i
meliorē partē sunt interp̄tanda
Unde etiā quilibz presumit di=
gnus nisi p̄betur indign?. ex̄ de
scrutinio in o. fa. c. j. in tex. et
glo. ℣ De occultis igit̄ fās
hominū temeratie null? debet a
liū iudicare. Et h̄ ꝓpter tria. s.
Alienitatē dei auctoritatis.
Obscuritatem recte veritatis.
Gravitatē ꝓprie iniquitatis.

¶ Primo iudicare temere nō
debemus cū alien? sum? ab hac
auctoritate que soli? dei est. Nā
ficut nulli iudici licet subditū al=
terius iudicis iudicare. vt dicit
vi. q. iij. iudiciū. Sic nec homi
cui homis licet iudicare. qđ est
subditū soli deo. p. reg. xvij. Hō
iudicet que foris sunt. de? autez
intuetur cor. Et ad roma. xiij.
Tu qs es qui iudicas alienum
seruū. Ideo qm occulta hominū
temeraie iudicāt: dīm ꝺtēnunt
sibi officium soli? dei vsurpando
qđ hodie valde cōmune est tam
viris q̄ mulieribus et sp̄aliter se
nibus. Et ideo quicūqz tales sūt

sunt peiores bestijs serpentibus
et demonibo. nam bestia quātus
crudelis sit. tamē qz est irracōa
lis declinat qnqz crudelitatē qn
non habz hominē inuadētē. Iu
dex āt temerari? q̄uis sit racōa
lis. nūq̄ tñ cessat crudel'r dila=
mare et dilacerare famā hōmis
sedeat. vadat. comedat siue bi=
bat inter nobiles et ignobiles.
spūales et seculares dentib? suis
venenosis ꝓxim̄ insamit et inua=
dit. quē tamen pūtia non videt.
Est etiā peior serpēte. nā serpēs
timet hominē. et ideo querit eū
occulte ledere et veneno inficere
si autē non poterit fugit ab eo.
Hic autē hñs malicīā serpētis. nō
timet nec magm̄ nec potētē nec
spūalē nec secularē sp inficit ore
polluto et lingua maledicā. Est
etiā peior dyaº. qz si dyabolus
vidz iustū et scm̄ nō audet eū tan
gere. dyabolic? autē ille cū vide
rit hōmez scm̄ vl' höestū. nō ti=
met ꝫ eū ꝺtēnit. eū defamat. et
hōestatē e? ānhilat. Quare me
rito ps̄. ait. Dentes eoz arma
et sagitte et gladij. s. lingue eo
rū: acutus. ℣ Secdo ꝓpter ob
scuritatē et cēcitatem recte veri=
tatis iudicare non debem? Sum?
em̄ cēci et ignari de veritate rei.
nō em̄ possum? scire q̄ intē cōe l'
quo ad̄ño fcā fiāt qz de? sol? scru
tator cordiū et occultoꝝ vt p̄mis
sum est. Sz multi sunt q̄ viden
tur esse de natura oculi q̄ vidz a=
lia et seipsū videre nō pōt. sic ipi
videt et attēdant facta aliorūz

sed sua non considerant: festucā
i oculo fratris corrigūt· trabem
autē magnā in oculo ꝓprio amo
uere nolunt· tales scd̄m veritatē
non iudicāt· sed fm qꝫ in se sen
tiunt· sicut metallū fusū in mo=
dulum formā suscipit quā in se
habz· sic aliqn sunt ita puersi q̄
iuxta formā et malicā suaz quā
in se habent· oēs alios esse in
modulo cordis estimāt forma=
tos· Hȳ quasi infirmi ex corrupti
one gust? · ōma insipida et ma
la iudicant· que tñ in se dulcia et
bona esse ꝙbātur· De quib? ꝓuer· xvij· qui iustificat impiuz
et condēnat iustū· abhominabi
lis vterqz est apud deū· Tales
fuerūt illi duo senes iudices in=
uetrati malis q̄ ꝯdēnauerūt in=
nocētem susānam vsqz ad mor=
tem ꝓpter ꝓpriam ꝯcupiaz ma
lā· De quib? Dañ· xiij· Ȳ·
Tercio nō debem? iudicare quē
quā temerarie· qr forte maiori
sarina pctōrum sum? grauati q̄
hȳ quos iudicam? Qui em̄ defi
cit in iudicio in eo qđ ꝓpinquū ē
qūo iudicat qđ remote est? Ec=
clesi· vij° Noli querere fieri iu=
dex nisi virtute valeas irrūpere
iniquitates· Sup quo dicit Gre
go· Debz q̄sqz ꝓprias virtutes
perpēdere et p qualitate virtū a
rā aliorum suscipere ne dū delē
tur in loco glē· fiat subditis au=
tor ruine· et qr grauatur ponde
re suoz· velit fieri iudex aliena
rum culparum· Duz est em̄ vt q̄
nescit moderamē vite sue qꝫ fiet

iudex aliene vite· hec ille· Qui
ergo vult esse iust? mapiat a se
ipso et faciat de se iudiciū et non
de alio· Quia scd̄m aplm.· Co
rinth· xi°· Si nosipsos iudicare
mus nō vtiqz iudicaremur· Vñ
dixit quidā senex· fiat legē in
vitispatz· qꝫ quādo deus flagel
lant egiptū non erat dom? in q̄
nō erat mortu? · et dixit discipu
lus· Quid est hoc verbū? dixit
senex· qr si pspexerim? pctā nrā
non videm? aliena stultū est ei
homim habenti mortuū relicto
eo abire et flere mortuū ꝓpri sui
Et itez dixit senex· misi habue=
rit homo in corde suo qꝫ pecca=
tor est· deus eum nō exaudit· et
dixit discipul? · quid est hoc? di
xit senex· si quis videt pctā sua
non cōsiderat aliena· sed ofidens
re peccata aliena periculosū est·
Sicut qui hz radiū solis in ocu
lo directe non videt solē nec aliq̄
sibi ꝓpinqua· Habet em̄ visū qua
si exacutū· sic radius est op? bo
num· vel aliqua grā a deo data·
quā si homo reapit seipsum ex=
tollendo et alium despiciendo ac
tus est· Sed si in eo quid boni
facit adhuc seipsum panipen=
dit· et alios in bonis extollit ve
rus iustus est·

Feria quarta post letare·

Preteriens ihe=
sus vidit hominē ce=
cum a natiuitate· Et
interrogauerunt eu
discipuli ei? dicentes Rabbi qs

quarta feria
~~Quinta feria~~

peccauit hic aut parentes eius vt cecus nasceret. Job. ix. Plato in Thimeo dicit. q̄ nihil est cuius ortū causa legitima et rō non p̄cesserit. Nā qđ rac̄one caret extirpare necesse est di. lxvij. Cor epi. quia aūt infirmitas corporalis. sicut est cecitas siue surditas et huiōi. qñq̄ ex peccato p̄ueniunt. vt 32 ex de pe. et remiss. Cū huiꝰ cecitatis desiderantes scire inuestigant a magistro dicentes Rabbi quis peccauit ꝛc. Z. Queritur vtrum vnꝰ homo possit puniri p alterius peccato: videtur q̄ nō. per Augm. j. q. iiij. ca. nullius. Vbi dicitur. q̄ nullius alterius crimen maculat nescientes Et Ezech. Filius nō portabit iniquitatē patris. Contra dñs dicit Moysi Exo. xx. Ego sū dñs deus tuꝰ zelotes: qui visito peccata patrum in filios. Rñ dicendū est q̄ duplex est pena. s. spiritualis et temporalis. Spiritualis pena nūq̄ punitur quis p pctō alterius. q̄ spiritualis p̄tinet ad aiam: p̄m quā q̄libet est liber. et de illa pena loquit Augꝰ. vbi supra. Sed pena tēporali vnꝰ qñq̄ punit p altero et p pctō alterius. Et hoc tripliciter. Vel q̄ vnꝰ hō temporaliter est res alterius. sicut filius p̄m corpꝰ est res quedam patris. vel p̄uus est res dñi sui. et ita p̄pter peccatū patris interficit cū Bersabee uxore Vrie p̄pter pctm adulterij et homicidij dū punitur filius. sicut habet. ij. Reg. xij. q̄ filius David quem genuit cū patris mortuꝰ est. Et p̄pter dñm punitur qñq̄ seruus vel populus. sicut dr. ij. reguꝫ. vltō. q̄ p̄plus israhel est punitus pestilentia p̄pter peccatū David numerantis p̄plm. Alio mō inquantū peccatum vnius derivatur in alterū. et hoc vel p imitationē. sicut filij q̄ imitantur pcta parentū. et serui peccata dñoꝝ et socij sociorū. vel per modū meriti. sic peccata subditoꝝ merent prelatū peccatorē. p̄m illud Job. xxxiij. Regnare facit ypocritaꝫ p̄pter pcta populi sui. Etiā per aliqualē assensū seu dissimulac̄oem. Sic etiā bonj interdū puniuntur cū malis. quia eoꝝ pcta non redarguerunt. vt ait Augꝰ. j. de ci. dei. Terao ad emendandū vnitatem humane societatis. ex quo vnus homo debet p alio solicitus esse ne pecet. et ad detestac̄onem peccati. dum. s. pena vnius redundat in oēs que omnes sunt vnum corpus. vt Augꝰ. dicit de peccato Achor de quo Josue. vij. legit et. vij. sentētialiter. Q̄z deꝰ israhel p̄mittit tradere hiericho. ita q̄ nihil in eo tollerent. nec aurū nec argentum. nec eorum vasa q̄ Achor peccauit sumens de anathemate pallium coccineum. ꝛc. siclos et regulam auream et abscondit in terra. Quare dominus iratus tradidit filios israhel in manus hx Acho. et corruerunt ex eis triginta sex homines. et sic pena vnius

redundauit in alios in detestacōnem peccati. Sed dñs deus insu
git vm̄ cuatatem: alteri surditatē et huōi infirmitates. Dicit do
ctores q̄ quinq; fit de causis. Primo ne nimiū homines per lu
bia exaltentur: nam segetes si primo multū crescant abrodūtur
et prescinduntur ne nimio vigore et virtute effuso pereāt et are
scant. Sic quosdaz deus hic castigat aliq̄ infirmitate ne nimiū
exaltentur et damnent. Exemplū in paulo ai datus est stimul⁹
angel⁹ sathane ad colaphisandū eum. Ideo dicit. ij. Corinth. xij.
Ne magnitudo reuelationū extollat me datus est mihi ꝛc. Ioo
metrista dicit. Est q̄ torquetur ne fast⁹ ei dñetur. Secūdo datur
alicui infirmitas. siue aduersitas. vt quis in pacientia probetur et me
ritū ei cumuletur. Nā aurum siue argentū in igne probatur vt pu
rificetur et magis emēdetur et apparetur. sic homo in infirmitatib⁹
siue aduersitatibz. Exempluz in Job in Thobia et martirib⁹ hic
afflictis. Vñ metrista. Est q̄ torquetur vt inde purg⁹ probetur. vel
vt ei meritū cumuletur. Tercio vt de⁹ p tales glorificet. nam arti
fex bonus q̄nq; opus suū destruit. vt in renouacōe melioris glo
rificetur. Sic deus quosdā castigat in infirmitatibus. vt sanando
eorundem cognoscat et collaudatur. Exemplū in cco nato. de q̄
saluatur dicit hic. Neq; hic peccauit neq; parentes eius scilicet
propter quod peccatum ipse cecus natus est. sed propter hoc cecus
natus est. vt manifestentur opera dei in illo. Quarto vt q̄s exe
naliter crucietur: hic impiat et sic sine fine in miseria permaneat. nisi
agricolatores arbores steriles primo cortice denudāt inferius ut
sic citius deficcētur et tandem ad ignē cremandū aptius disponan
tur. Sic de⁹ quosdam malos pctōres hic q̄nq; impit punire. au
ferendo eis bona tēporalia sanitatē et psperitatē. vt habilitētur
ad cruciatōnem perpetuā. Actuū. xij. Et in sodomitis. Genē. xix.
Datā et Abirō. Nume. xvj. Et in multis peccatoribz huius mū
di. Metrista. Est q̄ torquetur vt perpetuo cruciet⁹. Quinto vt
a pctō quis purgetur et satisfaciat de cōmissis et potius hic q̄ in
purgatorio. sicut pater castigat filium. et dñs seruū. vt emendet
delictū et pmpiat dignum stipendiū. Sic deus peccatores casti
gat vt hic emendatus post mortē adquirat regnū eternū. Exi
plum in Maria sorore Moysi. de qua dr Nume. xij. q̄ fuit lepra
percussa et filij israhel. et q̄die multi xp̄iani hic a deo flagellant
infirmitatibz et alijs aduersitatibus vt peccata emēdent a posse
vitā eternam habeant. Metrista. Est q̄ torquetur vt crimen pur
ficetur. Debent ergo tales afflicti eē pacientes vt in pacia sua pos
sint possidere regnū dei ꝛc. Quātū nūc ad ptinuacōem litteralē

uangelij. Christus hęri oñdit et redarguit iudeos de legis p̄ua
catione. Hodie instruit preuaricacōis emundatōnem in cęa au
ratione. et hm hoc tres sunt partes.
In prima ostenditur cęcitatis causatio ibi. Pretereūs Jhus.
In secunda infirmitatis causatio ibi. Hec cum dixisset
In tertia dei potestatis ōmēdatio ibi. Ille homo ꝛc.

Quantū ad primam partem sciendū est. q.
Judeis merant duo contra xp̄m. s. furor seuiendi: et duratō
credēdi. vt ergo eorum furorē mitigaret se absentauit. Nazvt dr
Joh. viij. Videns Jhesus q̄ iudei volebant eū lapidare exiuit de
templo et miraculose inuisibiliter per medū illorum ibat in quo trā
situ vidit in via illum cęcū. de quo hic dicitur quia natiuitate cęcus
erat. quem Jhesus diligenter respiciēs ad hyt discipul' daret q̄rendi
occasionē. Interrogabant discipuli eius de cā cęcitatis. putabant
enim ex eo q̄ dñs dixit. prius languido sancto. vt habet Joh. v.
Jade et amplius noli peccare ne tibi deteriꝰ cōtingat: q̄ ptm̄ ē
causa languoris. ideo Christus respondens dixit eis. Neq; hic
peccauit ꝛc. sed vt manifestentur opera dei. s. per miraculosā ope
rationem illuminatōis. ideo subdit. Me oportet operari. sc̄z mi
racula faciendo ꝛc. Quia sicut vnicuiq; est operandū q̄n̄ est dies
et non de nocte sic nūc ē dies mee operationis per quā ille qui mi
hi me manifestabitur a hoc in illuminatione huius cęci. Q̄z autē
dies est ex pēna lucis patet. sed ego sū lux mundi. et q̄diu sum
in mūdo lux sum ego mundi. et ergo oportet opari miraculose et
iudeam incredulitatis iudeoꝝ per diuinā operationē emollire.

A Moraliter videmus vnū quotq; in principio et radice destru
ctum conflem et parē fructum parere. sicut radix arboris vermi
bus corrupta p̄duat fructū defectuosū. Et sicut dicunt quidā na
turales. Leprosus qui ex ebrietate leprā incurrit. omnes de eiꝰ stir
pe erunt leprosi. Dic ad ꝓpositum peccato actoris succēssiōe dāna
tur hęredis. Vnde Giezi cōmittēte symoniam: totum semen eius
inficitur damnatum est: q̄d intelligitur de semine vicij non ge
neris. Sicut ergo filij qui p̄missionū sunt computantur in semen
bonū: ita qui ex operis sunt estimantur in semen malum. Naz et iu
dei ex patre dyabolo sunt: non carnis succēssione sed criminis. j.
q. j. Cito. Cum ergo radix humane nature sc̄z primus parens a
ctuali contagione infectus fuerit. et sequendo motum sensualita
tis rationem excęcauerit. et sciētiā sibi datam amiserit: eius om
nes posteriores q̄ participant in crimine. ec̄ quemēs ē eos i pena cę

ūtatis et ignorātie partiāpare. Vnde. C. de epis. l. fi quenq; Co
uent eos quos par facin? inquinat et equa simul pena omutat.
B Gen? g humanū a pē pmo infectuz et exœcatū quinq; mi
lia annoz. in tenebris ignorantie et cœcitatis sedebat: vsq; g ēps
filius dei mundū pertrāsiens oculis miseriocordie et gratie euz dili
gent respexit. Sic eū a trib? cœcitatib? liberauit. Habuit ei cœcitatē
Innatam per pctm originale. humanū a patre ādā
Causatam per pctm actuale. habuit cœcitatē innati
Inueteratā p pctm osuetudiale
per pctm originale. Omne em peccatū mentē quodāmō excœcat
Et iō pbus dicit. iij. ethi. Omnis mal? ignorans. hoc autē malus
mentē excœcans per inordinatū motū fomitis concupiscentie: tra
ductū est a parentibus in plem. Iux illud ps. l. Ecce em in in
quitatibus conceptus sum. et ideo cœcitas q ex isto pcto puenit con
nascitur hoi. De qua apls Eph. ij. Nascimur oēs filij ire. C
Habet em hec cecitas triplicē defectum. Pcim? est culpa et q̄dā
hec stat semp hō ligatur ad perpetuaz penam dānationis. Ad
dei filius oculis misericordie respiciens. pertransiuit gen? humā
nū collirio gratie. et p omm tēpore sufficiens remediū adhibuit.
In tempore nature collirii oblacōnis et circūcisionis. In tempore gr̄e pr
dit tēpore legis scripte collirii circūcisionis. In tempore gr̄e
fectissimū. s. baptismū qui non solū tollit defectū illum cecitatis.
imo etiā gratiam ofert et baptismū suscipientē confortat et volo
rat. Secund? defectus est pena peccati originalis et est fames. fri
tis. frigus. mors. et naturalis māneratio et huiōi. Hec aūt pena
litates per baptismū non tollūtur ppter exercitiū que in alio loco
notātur. Tertius defect? est fomes qui hz difficultatem ad bonū
et pnitatem ad malū. Istos defectus recognoscēs apls ait. In
felix ego sum q̄s me liberabit a carcere mortis huius. Non enim
illud bonū q̄s volo facio: sed q̄s nolo illud malū facio. D 2ij
queritur quō anima maculetur originali pctō. Dicit magister. ij
sentē. dis. xxxj. Ex qz caro per peccatū corrupta fuit in Adā adeo
q; cum ante peccatū vir et mulier sine incētiuo libidinis et concu
piscentie feruore possent ouenire. essetq; thorus immaculat?. nū
post pctm nō valet fieri copula carnalis absq; libidinosa cupia
que semper vitium est et etiam culpa. nisi excusetur per bona con
iugij. In concupiscentia igitur et libidine: concipitur caro forma
da in corpus prolis. Vnde caro ipsa que concipitur in vitiosa cu
piscentia polluit. a corrūpitur: ex actus actu aīa aī infundit ma
culā contrahit. i. vitiū concupiscentie qua pollūtur et fit rea q̄ originali

nale pecatū. Hoc potest ostendi trib⁹ exemplis. Primū in re
bus sensibilib⁹: videm⁹ q̄ corpus qđ induit sordidū vestimentū
ab eo inquinatur. Sic spūs rational⁹ qui induit corpus infectuz
capīa genitoris & maculatū. Vñ dicit Grego. in moral. Q̄ do
mus luteas inhabitem⁹? q̄ diu in corpe terreno sōsistim⁹? Et sicut
qui tangit picē inquinabit ab ea. ita anima ex spūali otactu cor
poris. Secūdo oñditur in legibo. Est em̄ lex. ff. de senatori. feie
nis sicut ipse. Sic anima q̄ est filia sūmi iperatoris ab eo p̄ducta
q̄ filia senatoris vel principis nuberetur plebeio. fit vil⁹ conditio
qñ cōiūgitur corpori ab adā ꝓpagato et infecto vicio concupie
otrahit vilitatez ipsius. Tercio ex cano. xxxij. di. seriatim. quia si
quis cōtrahit cum corrupta. efficitur irregularis a sacros ordies
nō potest recipere nisi cū eo dispenset. Ita spūs noster exīs filius
sūmi regis coiūgens cū carne corrupta. efficitur irregularis. vt or
dines celestes non possit acceptare. nec ad ordines ihierarchie ce
lestis collocari. nisi mediante baptismate cū eo dispensetur. E
Secundo hō habuit ceitatē causatā per pctm̄ actuale. quia pctm̄
actuale mentē excecat q̄ omis malus ignorans. hoc ptz in p
mo homine qui per peccatū actuale cognicōne dei priuatus fuit.
Nam sēm mgīm. ij. se. di. xxii. Homo añ lapsū preditus erat
triplici cognicōne scz rerum factarum ꝓpter se. Omniū em̄ reruz
naturas et ꝓprietates vidit et cognouit. Et ideo nō deus nec an
gelus: sed homo omnib⁹ noīa animantib⁹ iposuit. Vnde mgī.
Horū em̄ omniū deus sciam tribuit et prudentiā hoi atq̄ auraz
reliquit vt dīnationi eius subiacerentur et racōni eius gubernent⁹
vt sciret illi necessaria pudere: a quibus emolimentū debebat re
cipere. Et dicit magister q̄ illā sciam de prudentia per pctm̄ nō
amisit. sicut nec illam qua carni necessaria p̄uideret. quia in scru
tando amisit. Creatoris q̄z cognicōem hō etiā habuit. cognouit
enim a quo creatus fuit. non eo modo cognoscendi quo ex audi
tu solo pāpitur. quomō a credentibus absens queritur sed qua
dam interiori inspiracōne qua p̄ntiam dei contēplabatur. non tñ
ita excellenter sicut post hanc vitaz sci in celo visuri sunt. neq̄ ita
in enigmate qualiter in hac vita videm⁹. Hāc cognicōem et vi
sionem etiā homo per pctm̄ amisit. Porro cognicōnē etiaz sui hō
accepit vt et q̄d deberet superiori et q̄d eq̄li et inferiori ñ ignora
ret. Cognicōnē q̄z suā et ordinē. s. q̄l⁹ fact⁹ essz et q̄liter moderre
deberet. q̄d agē et q̄d cauere intellexit. Hāc etiā visionē intellcūa
li et cognicōnē per pctm̄ hō amisit pariter a amorē. quare de eo

bene dicatur Actu.xiij. Etis cecis non videns. ¶ Figuratiue
iij.Regū.xxv.in sedechia rege quez nabucho.rex babilonis ca
pit ꝓpter violacōem iuramenti et fidei et filios eius ꝙs occidit co
rā eo.eruitqz sibi oculos et postea posuit in carcere. Sedechias
recte designat hominē primū siue aliū actualiter peccantez cōtra
deū:qui violat per inobedientiam fidem deo ꝓmissam q̄ statim a
dyabolo capitur q̄ est rex ofusionis. Hic filios eius.s. virtuosos
et pios affectus dei amoris occidit amhilat.et sibi oculos cognitō
nis eruit.et fututi sue eū astringit. Hic petōz bñ poterit dicere
illud Thob.v. Quale mihi gaudiū est:qui in tenebris sedeo et
lumen celi nō video. Vñ Amb.in exame. Si ceco damnū est huiꝰ
sol materialis grām nō videre.q̄ntomagis peccatori damnū ve
ri lumīis munere defraudatū:perpetue noctis tenebras sustinē
em ꝓ peccato originali habuit cecitatē inchoatā.et p pctm actu
ale ctinuatā.ita p ꝙsuetudinē peccati vsqz ad finem deductā:ha
buit cecitatē inueteratā.hec cecitas periculosissima est et dānosis
sima.qz non solū hoiem ꝓuat donis naturalibo et gratuitis.imo
etiā animā ligat et vinculat.et ppetue fututi dyabolo subiicit
¶ Figuratur Judic.xvj.in Sāsone q̄ deceptus a Dalila plu
ries ligatus.tandē philisteis ipsa ꝓuante ligatus.rasus et exce
catus est.et in carcerez positus.vt clarius patebit in expoſicōne.
Sampsō fortis.est hō hns arbitrii libertatē qui cogi non potest
cuius fortitudo est in capillis.i.in donis gratuitis et naturalib?.
caput mentis sue cenantibus. Dalila paupcula est sensualitas cui
ꝙūgitur hō per racōem fidei miraculi qū adhuc ad carnalia ieli
natur. Philistei inimici.s.demones ei vocato ad gloriam inuidē
tes. Et quia hominē nō pūt decapere.nec excecare misi per carnis
et sensualitatē.ideo ad mulierem recurrūt vt hoi blandiatur. Ca
ro autem querens spm decapere consilio philistinoꝝ.i.demonio
rū. Primo ligat eū neruiceis humbo et spm trahit ad carnis delis
tias. Secundo ligat eū septē humbus nouis.i.per mundanas ex
cellentias que signant im canapo et filo torto. Superbi em eleuā
tur in canapis. Tercio ligat crines ei liceo et clauo fixo in tecta
dū faciat spm ad illa temporalia affectōne placabiliter inclinan
licet autez illi triplici mō homo sit ligatus.tamen sua fortitudine
adhuc non est priuatus.quia nondum est peccati tanta complac
entia q̄ in illis induretur.vel ad opus per cōsensum inclinetur.
Sed si miser Sampson obdormitat super genua dalile.salutem
suaz scz negligendo.et sensualitati ꝙsentiendo.caputqz inclinādo

Post letare

Tue a dyabolo consore Homo traditur · quia gratia spoliatur debilitatq; efficitur non valens resistere · tunc capitur et ligatur culpe vinculo · et in vtroq; oculo excecatur · dextro · s · non considerando quantū amisit · sinistro quantū omisit · carceri mancipatur male cō suetudinis a fruitu dyaboli subiugatur qui eū molere facit · dū instar vote de peccato in pctm̄ voluntur · et malū remissū frequenter iterat · Hos ceos dei filius veniens in hūc mundū considerans illuminaut · et eoꝝ cecitatē miserico rditer abstulit · Dñs Greg. Cecum quippe genꝰ humanū qđ in parente pmo a paradisi gaudijs expulsū superne claritatē lucis ignorās dānacōis sue tenebras patitur · Sed tm̄ per redēptoris p̄niam illuminatur · vt in etne lucis gaudia ia̅ p desideria videat atq; in via vite bonā opis gressus ponat · Et infra · Dū oditor noster appropinquat ihesu choi defectui · ceus ad lumen redit · qꝛ dum diuinitas defectus noster carnis suscepit · ceū humanū genus lumen qđ amisit recepit · Venit em̄ illuminare hjs qui in tenebris a in vmbra mortis sedent · Luce · p̄.

Secunda pars in qua ostenditur cecitatis curatio ibi · Hec cū dixisset Nota natatoriū syloe fuit piscina aque: que replebatur ex aq̄ fontis syloe positi ad radicez montis syon ad quem ceus ille lutosis oculis abijt et lauit et venit diues · Moraliter est notandū qꝛ p illam piscinā aq̄ designat̄ pt peintē tia que post naufragiū sola virtute passionis xp̄i efficaciā habet lauandi hoies peccatores ceos · Nam sicut ordinatōne ecclesie · ecclesia aut amittitur polluta semine vel sanguinis effusione inū da est · nec in ea celebrari dñt diuina · nisi prius reconciliet̄ et aq̄ benedicta consecret̄ · vt dz de consec · eccle · c · si ecclesia · etiam si aliquis excōmunicatus vel paganus ibi sepelietur sunt inde ejiaen di · nec in eadem celebrari debet ante ejectōnem e · ca · Ita ecclesia xp̄i · anima polluta peccato mortali imunda est nec in ea laus diuina celebratur · nisi peccata mortalia fuerint ejecta et ipsa aq̄ penitētie lota et mūdata · De q̄ aqua penitētie dicit Ezech · xxxvj · Dabo vob̄ aquā mundā et mūdabimi ab oīb̄ inquinamētis vīs · Dñs de pe · di · j · Nemine Nemo pt ab errore ad veritatē a pctō ad correctōez · ñ p veritā p̄niaz tm̄ fuit · Reuocat em̄ a morte ad vitā de tenebris ad lucē · a pctō ad iustitiā · ab errore ad veritatez · ca · Ascēdit vbi pul · Hinc igit̄ q̄libz libent̄ p̄niam suscipe q instar huius cei · Abiē ab erroris laqo cordiakr pentēdo · Lauate ī doloris alueo ite ḡlit confitendo · Deinde cū erroris studio veraci sanctificādo ·

Primo nanq; debet homó abire a peccatis. Vnde de pe. dis. iij. plur. Et sunt plures in textu et in glo. Abire ē pctm detesta ri: corrigere a ab ipso recedere. Nullꝰ em̄ inimicus tā letal: q̄ nō delinquēti ignosceret: cogmto eius doloꝛe cordis et firmo ꝓposito satisfaciendi de dāno illato. Sic deꝰ cogmtor occultorꝫ cordium ignoscit statim delinquenti. si detestat malum cōii eū factum et ꝓponit firmiter corrigere et satisfacere. ¶ Aristoteles in secretis secretorꝫ. Cū homines veram iplorant et de reatibus pmittēt. verisile est q̄ deus ab eis auertat qđ trepidāt. Exemplum in ꝑ Magdalena. In Maria egipciaca. Naz vt dr pri. Regū. xij. Dauid timuit saul q̄ caderet in manꝰ eius: abijt et fugit a facie eius et saluatus ē. Sic ne dñs deus sup peccatorē iraſcatur et eū eternaliter pereat et dānat: debet abire a pctis p veram otricōnē et cordialem ꝓpositōnem q̄ tantū de offensa dei doleat. q̄ cor mi. signū amaritudinis effundat lacrimas. Vñ ꝓsper de pe. di. j. Plorro lacrime ex vera otricōne fluentes: restringūt eternū ignis incendia et tēporalibꝫ pems ꝛmutant eterna supplicia. Hoc considerans Dauid dixit. Lauabo p singulas noctes lectū meū. i. cōscientiā lacrimis meis stratū meum rigabo. Vñ Luce. vj. Beati q̄ fletis. q̄ ridebitis. Legitur in vitis patrꝫ q̄ fratres fuerunt sil cōgregati et rogauerūt beatū Arsemū vt diceret eis aliqđ verbū edificacōnis qui fleuit. dicens. ꝓducant oculi vri lacrimas et cōburant corpa vestra ne in eternū ꝛburentur. ¶ Item ibi dr. q̄ senex quidā fleuit inconsolabiliter dicēs se audiuisse voces innumerabiles freq̄nter dicentes. ve mihi q̄ non fleui. Et doctor deuot? loquitur de prē nostro Franasco dicit q̄ nūq̄ cessauit lacrimas ꝛ imbribus oculos expiare mentales. Cum em̄ ex fletu ꝛtinuo infirmitatē oculorum incurriſſ maximā: suadente sibi medico q̄ abstineret a lacrimis. si corporei visus cecitatem vellet effugere. Vir sanctus respondit. Nō est frater medice ob amorē luminis qđ habem? ꝛmune cū muscis visitatio eterni luminis repellenda vel modicū. q̄ non spūs ꝓpter carnē: sed caro ꝓpter spm̄ benefiaū lumenis accepit. Malebat siquidē corporalis visus lumen amittere q̄ lacrimas quibꝰ oculus mūdatur inteior vt deum videre valeat re p ressa deuotōne spūs impedire. ¶ Sed queris q̄nta debet esse cōtritio. Dicunt quidā q̄ tanta q̄ peccator potius voluiſſ omnem penam subire q̄ peccaſſe. xxij. q. v. Ita ne. Unde Richard. in. iij. super sententias distin. xvij. ponit hanc racōnem dicens q̄ in amissione rerum necesse est vt tantum vrat doloꝛ: quantum inheserat amor. Sed summum bonum qđ per peccatum amittitur

scilicet mortale: maxime est diligendum. Ideo p peccatis maxima requiritur contritio. Sed dicendum simpliciter q licet tal cō tritio esset magis perfecta non tamen necessaria sed sufficit hm Antho. de butrio in lectura sua super illo verbo caueat de pen. a re. Omnis vtriusq sexus q doleat q deum offendit quia si doleret non de offensione dei sed de infamia quaz incurrit vel quia propter hoc honorem suum amisit talis penitentia non esset sufficiens neq digna l. di. vt constitueretur. ¶ Pro quo notandū q penitentia seu contritio est triplex. Una prouemens pro peccatis ex consideratione diuine bōtatis et misericordie reducens hominem ad emendam et contricōnem. talis contritio est solum in bonis et sola perfecta fructuosa. Alia est prouemens ex sola cōsideratione pene temporalis vel gehennalis vt puta infamie amissionis honoris et huiōi vt dictum est. et talis etiam est in damnatis et infructuosa. Tertia prouemens ex solo horore sceleris pene seruens vsq ad desperatōnem talis etiam est in malis et infructuosa. Sicut pz de iuda pnia ducta ex horore sceleris dixit peccauī tradens sanguinem iustum et desperatus laqueo se suspendit. ¶ Secundo debet homo peccator se lauare per integrā confessionem. psa. j. Lauamini et mundi estote auferte malu cogitacōnum vestrarum. Primum respiciat contricōnem. Secundum confessionem. Per confessionem enim possumus mala perpetrata cogitacōne q operatōne expellere. Nam sicut seruus volens stubam vel camerā bene purgare primo pulueres aqua spargit. postea per scobam ex ommibus angulis congregat et ejicit. Sic postq peccator de omnibus malis dolet et aqua lacrimarū spargit debet ex ommibus viribus amime congregare peccata ad memoriam Et per scobam confessionis integraliter ejicere. Vñ ps. lxxvj. Meditatus sum nocte cum cor de meo exercitabor. s. p diligentem inquisicōnem ommium malorum meorum et scopebā per confessionem spiritum meum. In quibus verbis tria notantur fructuosa necessaria ad fructuosam confessionem. Primo q fit premeditata. Nullus enim iudicus alicuius domini redderet racōnem nisi primo apud se de ommibus premeditatus esset. q modo vel qualiter vel quantum exposuisset. Sic quilibet volens fructuose coram sacerdote deo rationem reddere de peccatis debet prius omnia premeditari quō vel quotiens inutiliter exposuerit tempq polluerit animā q corpq vt nō sic canis rabidq ad cōfessionem ipe ad sacerdotem veniat ignorans quid confiteri debeat q q sacerdotē oporteat p te confiteri. Vñ postq david contra deū peccauit.

ãnteq̃ domino cõfitereture·pẽcatū suū in dolore cordis premi
ditatus fuit·Quare dixit pſ·xxxj·Dixi cõfitebor aduersū me in
iustitiã meã dño:et tu remisisti ipietatẽ peccati mei Sup·quelo
diãt magister siñaz·nij·di·xvij·allegãdo Cassiodoz·Dixi·i·de
liberaui apud me q cõfitebor:et tu remisisti ꝛc̃. M Secundo
requirit q sit integra et clara et nõ palliata· Nulli? em̃ occultan
do peccata sua et ñ cãũstantionaliter ea declarãdo·satisfaãt pre
cepto ecclesie in q̃ precipit omni fideli adulto·q oia sua pcãa
delict·i·cãũstantionalr cõfiteatur·Vñ magister·nij·sen·di·xvj·
allegando Aug̃ dic̃·Hõ cõsideret qualitatez criminis in loco in
tẽpore·in pseuerantia·in varietate psone· Faciũt em̃ plures tot
cãũlocutiões palleatas et occultas·q mi cõfessor per astutiam
obuiet·nullo mõ taliter se deliquisse fatereñ·Hij cõparantur cui
dam facienti labyrintũ·De quo refert Ouidius·Q quidã orien
talis talẽ fecerat labyrintũ in quem quicũq; intrauerat vnq̃ exi
re valuit·In quo iludebat q̃dã animal minothaurus q̃s oẽs
ingredientes deuorabat· Tandẽ quidã astutus voleus ingredi
et thaurꝫ occidẽ·assumpsit globũ fili et ligabat ad hostiũ labyri
ti:quez globũ tenuit in vna manu·in alia portauit massam·et pi
lam de sepo·pice et pil̃ factaz et descendit ad locũ vbi erat thau
rus·Cum autez ille aperiret os eius vt deuoraret eum·pigit ille
massam in os eius in quã mirabiliter infixit dentes suos et arre
pto gladio interfecit eũ et redijt per filuz· Sic quidã pctores fa
bricant labyrintũ·et tot faciunt repagula et euasiones in pecca
tis q ppetratum pctũ nullo modo possit muestigari·Oportet ẽ
confessorẽ per astutiam ingredi interrogãcões p filum pietatis
p pmissiones et alleuiacões vt confidentiam faciat·et desperatiõ
os molliat sic pilã m os eius pigat·et os apertũ retinet vsq; pec
cata pmit et dyabolũ gladio lingue interimit et expellit· Tercio
debet esse ppria et nõ aliena·diãt em̃ pſ· Scepebã spm̃ meũ non
alterũ·Dicitur em̃ in pcepto ecclesie·sua pctã excludendum alia·
nisi sint ita connexa q propria non possint notificari nisi etiam a
lia cõfiteantur·Sunt enim quidam qui nihil aliud cõfitentur
nisi peccata aliorum seipsos in omnibus excusantes·fiunt phari
seus·Vnde Prouerbioz·xviij·Justus accusatoz est sui·Qua vi
re cõfitetur qui se accusat et malum quod fecit sibi imputat nõ
alteri·Sed quasi omnes sequuntur primos parentes· Nam A
dam vt dicitur Geneſ tercio·quando a domino interrogabatur
quare de ligno fetido comedisset· seipsum excusauit et mulierem
accusauit dicens· Quam mihi dedisti in sociam dedit mihi de

lignoꝝ comedi. Mulier increpata excusando se iputauit pec
catū suum serpenti dicēs. serpens decepit me. sic qnqz excusādo
solet hoīes peccata dēmōi iputare dicētes. Der teufel ryet mirs.
Exemplū Quondā acādit puellaz morantē in ciuitate mul
ti temptari a iuuenibo in fornicacōne. vt ꝯ hanc temptacōem fu
geret. ꝓposuit exire ciuitatē in quodā castro cuidā dñe nobili famu
lari. Cui iter arripienti versus castrū in forma adolescentis dēmō
apparuit querēs q̄ pergeret. Et ipsa ei ꝓpositū exposuit: sed de
mon dissuasit et p oppositū ibi pericula fore multa p̄dixit et dispa
ruit. Post hoc breui tēpore interuallo per quendā famulū castri
adamatus et īpregnatur et de castro expellitur. Qua redeūte ci
dolore et fletu ad priorē ciuitatez. denuo ei dyabolus apparuit et
cām doloris eius q̄siuit. Respondēte inter alia sbmtulit et dyabo
lꝰ mihi consuluit. Tunc dyabolꝰ dedit ei alapā dicēs; mentiris.
qz in illo loco tibi dissuasi et pericula oñdi. ꝟ ex malicia ꝓpria vo
luntate feasti. Sic etiā multi se excusant qꝫ trā ꝓprio motu et ma
licia perpetrarūt. Debes ergo deliberate integre et ꝓpria pcta cō
fiteri et vitā meretrīs et vitā eternā obtinebis. Dñ Grān? de pe
di. ꝟ. contrario. Confessio animam a morte liberat. paradisuz
aperit. spem saluādi tribuit. Nam p confessionem chananea vem
am meruit. minue tuitas pmāsit. xp̄us latronē in paradisū sum
pſit. Nobida ouis nō ostenditē et pdigus filius ad p̄rem reuer
titur. Ideo hō debet venire cū rigoris studio satisfaciendi
Job. v. Vade et amplius noli peccare. Nā secōm Galienū aerem
expiratū iterato respirare insanū est valde et periculosū. Jō Ari
sto. i de regimine pncipū scribēs. qz apto super nos hostio sam?
dormiam? Ne igitur pcā expirata et deleta p otricō em et confes=
sionem reiterem? dēt cordis nostrū desiderīū versus inferiora eē
clausū. sed ad superiora aptū. vt effcaciose semp queram? deo pla=
cere et de peccatis et offensis dei et pxim satisfacere. qꝫ potest fi
eri tāpliter. sicut prius habetur.

Tercia pars in qua ostenditur pietatis dei

Comendatio. ibi. Ille homo. Nā cecus a iudeis interrogat?
de illuminacōne oculoz. Primo vt eos certificaret de facto ostē=
dit rem q subiectum facti. s. seipsum illuminatum vt cognosceret
dicēs. Ego sum. Secundo ostendit facti autorem qz non dubita
rent dicēs. Ille homo qui dicitur Thesus. Tercō indicauit modū
dicēs. Lutū fecit dominus ex sputo. et liniuit oculos meos et vi
deo. Judei autē indurati malicia. volentes miraculum amchilare

dicunt esse xp̃m peccatorem · quia sabbatum nón custodit et ihc
mos in eo errat · Sed ceus veritatē testificans dicit Christū esse
pphetam ppter miraculum · ¶ · Moraliter homo fide illumina-
tus constanter veritatem · tam verbis q̃ factis attestari debet · Et
nullo metu nec terrore a veritate discedere: que est moneta dei p
qua iusta ꝺmutatione datur homīi premiū eternum · Nam qui
monetam alicuius prīncipis falsificaret: peccaret grauiter · et fm
leges esset dignus adustiom · C · de falsarijs monetaꝝ · l · j · Sic
grauius peccat et dignus est eterñ igñis pena · qui veritatis mo
netam dei falsificat · et per mendaciū occultat · Unde Aug⁹ · et re
citatur · xj · q · iij · Quisquis metu alicuius ptātis veritatez occultat:
iram dei super se puocat · qz magis timet hominem q̃ deū · et ita
vterq; reus est · et qui veritatem occultat · et mendaciū pfert · q:
ille pdesse ñ vult · et iste nocere desiderat · Sed q̃d si aliqs coacte?
negat xp̃m ore: sed corde non negat · videtur q nō peccet · quia
ex corde pœdunt virtutes · Et deus cor interrogat et nō manū
xxij · q · v · Si quid inueniſti · Bar · bap · Dicit in apparatu super
illo verbo negauit · xj · q · iij · non soluz · q mortaliter peccat · quia
nulla condītione debet ad hoc adduci · ¶ Unde Crisp · Non
solum est proditor veritatis ille · qui transgrediens veritatez · me
dacium loquitur · sed etiam ille qui non libere veritatem pronun-
at: quam libere pronunciare oportet · Veritas ergo ab omnibo ē
Inquirenda cum studio · Deferenda cum odio · Proponen
da forti animo · De primo Ecclesiast · ij · Pius est misericors
deus et remittit in tempore tribulacōis peccata · et protector est
omnibus inquirentibus se in veritate · Nam sicut videmus q q
libet volens contrahere matrimoniū · potius eligit sponsam pul
crā · potentē a nobilē · q̃ in hijs ꝺdicōmb⁹ deficientē · Sic voles
copulare virtutē poti⁹ eligere debet veritatē q̃ est pulcerrima di-
lectissima et nobilissima filia eterni regis excellēs oīa · Hanc em
sapientissim⁹ Salomō sibi despōsauit sponsā di · Sap · viij · Hāc
amaui a iuuētute mea · et q̃siui eā mihi sponsā assumē · et fāctus sū
amator forme illi⁹ · Hāc ēc intuit? fuit zorobabel adolescēs · Et
cogñta ei⁹ pulcritudīe et fortitudīe et nobilitate ptulit eā dulcedi
ñi vim · fortitudinis reg⁹ · et nobilitate oīm mulierū pri pis i ei⁹lau
dē dixit · O viri nōne fortes sūt mulieres · magñ ē tra · et exalta
ne magnificē ē q̃ hī fac · a veritas magñ et fortior p oibo · Oīs terra
ritatē invocat · celū ec ipm bñdicat · et oīa opa mouēt · et tremūt eā
et ñ ē cū ea q̃cq̃ iniquū · Iniqua rex · iniq; mlieres · iniq oēs filij ho

minū et miq̄ enim illoz opa et ñ ē in ipsis veritas et i sua iniq̄tate
pibūt et veritas manz et ualescit inetnū et viuet et obtinz i scla
seculoz iñ. Cſs. iiij. R Secūdo veritas differēda ē cū odio qz
m Salustiū Veritas parit odiū obseq̄ū vero amicicā nlomin?
phabit. In cuius figura legitur de Jona q multipliciter fuit tribu
latus: etiā multipliciter liberatus. Dicitur em Jonas filius Ama
chi. i. filius veritatis. nō q pater suus esset ipse Amachi. vel fic vo
cabat: sed q Helyas eum suscitauit a mortuis et restituerat eū
matri sue q̄ p filio resuscitato regraciando dixit Helye. Nunc vi
deo q vir dei es et verbū eius in ore tuo verū est. iij. Regū. xvij.
Et ex illa hora et deinceps vocatus est Jonas filius Amachi. i.
filius veritatis. Modo fic est q de nullo alio legim? q̄ tot pericula
euaserit ficut Jonas. Primo em fuit filius illius vidue saraptane
De q̄ dicitur cuius filiū matrisfamilias egrotauit et erat langu
fortissimus eo q in eo non remaneret alitus: qui post mortuū fu
it et resuscitatus ab Helya. Ite adultus fact? est pheta et mis
sus fuit ad predicandū niniuitis et volens fugere in Tharsis p
mare facta tempestate maris et sorte cadente super euz: eiectus ē
de nauī et piectus in mare deuoratus est a cete. Tercio conseruа
tus est in vētre ceti tribus diebꝰ et tribus noctibus. Quarto euo
mitus est de ventre ceti in aridā. Quinto adustus est tāto feruo
re solis q petiuit a mme sue vt moreret: dicens Melius est mihi
mori q̄ viuere. Ecce quantas aduersitates et tribulacōes susti
nuit filius veritatis. In signū q quicūq veritatem constanter te
net persecucōes a tribulationes patiē. sed finaliter liberabitur.
Unde Joh. viij. Si manseritis in sermone meo vere discipuli mei e
ritis. et cognoscetis veritatē et veritas liberabit vos. S Nō
ne hic ceus pter veritatem expulsus atq̄ maledict̄us est a iudeis
sed tandē a Christo susceptus et discipul? eius factus ab omni
b? mal? liberatus est Modo de hominib? est sicut de pylato qui q̄
fuit a xpo quid est veritas. ꝑ responsū noluit expectare. sic etiaz
multi hodie querūt veritatē. sed eam audire oteminūt. Dñ apl's
Thi. A veritate quidem auditum auertent. ad fabulas autem
auertētur. Aūd? operat hodie cuidā valli. de q̄ loquit Gerua
sius dicēs eundo versus ptaliā via estatis ē breuioꝛ. ꝑ periculosioꝛ.
qz ē ibi vallis dicta Deletuscula in cui? apicē si q̄s clamauerit vel
tusserit vel aliq̄d dixerit. statī ex altis rupib? mx coagulata desce
dit. et descendēdo aliā niuem secū trahit magno cumulo et priā
sunt? clamantes obruit et inuoluit et suffocat. Sic mundꝰ ꝑ

fundus est in malicijs. et habet altōs montes .i. psonas potentes. diuites. plātos. pnāpes omunitates plenī iniquitate et iniustiā: contra quos si aliqs clamaret vel clamauerit veritatē dicēdo: statim mouent dicentes. Ecce hic homo seditiosus est: vult omnes contra nos exātare. expellatur a nob. Sic qui veritatem loquitur caput ei? ꝺterit. sicut dicebat qdam ydolum vome. de quo quidam thaurum abstulit cū minis si eum accusaret coram senatoribus malleo vellet caput eius pautere. Et qū ei? respondit. Quiveritatē loquitur ꝛc. Unde ꝑs. Tange montes et fumigabunt. Tercio ē veritas forti animo preponenda in bona cōfidentia et pacientia. Iux illud apli .j. Thi. iij. Argue. obsecra. increpa in omm pacientia et doctrina. Nam sicut cōtinuata gutta solet tādem durum filicem cauare. sic frequens correctō veritatis instillata et audita. qnqz grauissimū peccatorem penetrat. et cauat a peccatis in dulcedine ⁊ humilitate. verbum em dulce frāgit iram. puer. T Unde legitur de quodaz rege babilonie qui nomen ewalmaradach qui multum malicioſus. tādem p quēdam sapientez humiliter informatus fuit ad viam veritatis reductus. hic em valde malicioſus fuit. nam prēm suum in trecentas ptes fecit diuidi. ⁊ has partes trecētis vulturibus iussit dari. nec iterato resurgeret. Insup increpationes de sua vita puersa a nullo audire potuit. imo correctores suos maletractauit et occidit. Qs quidam pbus nomine xerses egregiū poetās ludū scholarum. excogitauit vt p hunc ludū ipm reducēret ad veritatem vite qui milites ꝓdicti regis informans de ludo in ꝓsentia regis frequenter insimul ludebant. ⁊ placuit ludus regi ⁊ ipm ludū addiscere desiderans cum predicto pho ludendo bellare texit. a pbus ad eum ait. hoc regem non posse facere. nisi formaz addiscens assumeret. Et respondit hoc rex ē conuenies ⁊ tunc pbus ꝓpter ratem schacarij ⁊ mores regis et regine. militū ac ceteroꝝ officioruz sibi descripsit. Et tunc rex ommatorio precepto ipm interrogauit quare hunc ludum inuenisset. ⁊ respondit pbus. O domine mi rex. tuam vitā gloriosam desidero videre. quam tamen possum nisi iustitia et bonis moribus sis infigmitus a puero. Ideo diligentius. opto ergo fore te alterum vt tibi prius dominetis. qui non imperiture hac violentia dñatus aliis Iustū est em q aliis ipares vis tibi ipi ipare possis. et memēto violenta imperia non diu durare possunt. se. et p hec verba et similia reduxit eū ad bonos mores et adquisitatē vite et disciplīe. Sic etiam vita nostra est q̄si ludus. scholaris. cor. in q̄ frequēter contingit. qꝺ q̄ lucrari credit ludū ꝓditio qꝺ q

tem familie sibi spōte sūbtrahi permittit et finaliter ab adūsario in angulo quodā mactatur. ¶ Sic moraliter ad ꝓpositum rex ille est spūs humanus: qui hz regere omnia regina est caro nostra et familia regis sunt sēsus nostri bō naturalia et fortuita. mō omnia illa paulatim auferūtur ab hoīe. qz nunc pdit oculū. nunc manum. nūc tes. ſ. tēporales. nunc honores. et tandē ꝓpriā carnē et autem licet spūs nonduz auferatur. in fine tñ mortis ducitur ad angulū angustie et ibi mactatur. et vtinā non in medio tabule. i. iuuētutis. et tūc omnis via euadēdi sibi precluditur. qñ in infernū religatur. vt sibi omnis possibilitas pemtēdi et remā sequendi denegatur. Et sic homines moraliter ludūt cū dyabolo nostro adūsario ad schaxos in hoc mūdo tanqꝫ cum inexperto qui tñ expertissimus est i ludo prędcō. Sed qđ faciat pctōr homo fatuus permittit sibi auferri totā familiam suam. hoc est manuz ad bene operandū. presumens qꝫ tandē dyabolum mactare possit in angulo vite sue: ꝫ potiꝰ econtra mactatur a dyabolo. qñ eū arripit per mortē: vt sibi nulla via pemtendi pateat. qua penā eternē damnacōis euadat. in saculū ꝓfertur et clauditur dū indifferenter rex nobilis et ignobilis in ꝓfundo inferni ad vltimam cōfusionem ponit. et iuxta demerita perpetue puniūtur et inuentabili ter seruatur et clauditur. Ibi em nullus ordo ꝫ sempiternꝰ horroꝛ inhabitat. Hec quilibet attēdat tā nobilis qꝫ ignobilis et mores malos et miqtates per ludū schacoꝝ corrigat et emendat priusꝙ ad saculum infernū claudatur ꝛc.

Feria quinta post letare.

Ibat Ihesus in ciuitatem que vocatur Naym et ibant cū eo discipuli eius et turba co ꝓsa. Luce. vij. ca. ¶ Secōm ysid. xij. libro ethimologiarum. Dicit qꝫ pantheram omniū animalium est amicus. excepto draconē quem valde odit ꝓpter venenum. et draco ipsum fugit. De quo dicit Plinius libro. viij. capitu. xviij. Qꝫ maxima colorum et maculaꝝ varietate decoratur: quod cum comederit et saturatus fuerit se recondit in speluncam. et per tres dies fere continue dormit. Post triduuz vero a somno surgens emittit vocem et ab ore eius exit odoꝛ aromaticus super modum suauis. propter quus suauitatem omnia animalia ipsum sequuntur. Ad propositum Christus Ihesus saluatoꝛ noster conuenienter designat. qui potest per pantheram. Ipse enim omnez hominem diligit. sed draconem dyabolum ꝓpter venenum iniquitatis.

et peccati odit etiā peccatorem qui peccando eum fugit. Iuxta illd
Ps. Perfecto odio oderā illos. quia inimici facti sunt mihi. Hic
enim variis virtutibus ꝓpter plenitudinē redundantis gratie fu
it depictus. quia sicut varij colores corpus decorant. sic virtutes
sunt quasi picture ad anime ornamentū. Unde Ambro. in exame
ron. et alle. de pen. di. q. s. romanos. Ista anima a deo tingit.
que habet virtutum gratiā intentem. Hic enī ab instanti conce
ptionis celesti dulcedine saturatus. pro homine mori voluit. et p
triduū in sepulcro quiescere. et tercia die resurgere. vt emissione
suauissime vocis et paterne vocationis omnes post eum currerēt
et paratū regnum possiderent. Unde Bernh. super cāti. Quis ni
post illū libēter atq; alacriter curratur: qui et ab erroe liberat et re
rata dissipat: q deide merita viuēdi tradit. et ꝑmia moriēdo ꝓpo
Currem? g post eū p deuocōnē ficut illa turba copiosa et discipu
li. qñ ibus ibat in ciuitatē q dicebat Nay vt verba thomatis ꝓpo
nūt. ¶ Queritur vtr si Adā peccādo mūdū ñ emouisset an de
filio? per incarnacōem in ciuitatē naym. i. mundū emotū remisset
Et videt q ñ. Gal. iiij. Misit deus filiū suū vt eos q sb lege erat
redimeret. Sz si ñ fuisset pcm: ñ fuisset redēptio fca p eū. qz vbi ñ e
infirmitas: ibi ñ oz ponere medicū. Sz si hō ñ peccasset: ñ fuisset in
firmatus. g nec medicus remissz. In oppositū e apls ad Ro. j. di
Xps est p̄destinatus ab eterno. peccatū autē est tēporale. ergo
si hō non peccasset: deus adhuc incarnatus fuisset. Ad hoc rñdē
do sunt due opiniones doctoꝝ. Una est sci Tho. scz q si hō nō
peccasset: deus incarnatus non fuisset. Alia est doctoris subtilis.
Frācisci de Maronis et aliorum. q si homo non peccasset adhuc
deꝰ incarnatus fuisset. quia ꝓpter nimium amorem et caritatē
quam habuit ad humanū genus voluit incarnari. sed deꝰ ñ tm
nus dilexisset hominē si in statu innocētie permānisset. imo plꝰ q
post transgressionē ergo eciam istum amorem ondisset in paradi
so per suam incarnationem. Hoc idem probatur per glosā Bern
hardi super illo verbo Jone. iij. Propter me facta est tempestas
dicēs sic. Dyabolus vidit humanam naturam debere assumi a
deo. et ergo exitauit hominem ad peccandum. vt deus carnem
vitio infectam non assumeret. Z. Nam deo conueniebat om
ma perficere. et nobilitare per suam incarnationem. non obstan
te peccato. Per suam enim incarnationem figuram circularem q
sūmauit. q scdm geometros sola est perfecta. quando scilicet fi
nem coniunxit principio in vna persona. que deus fuit et homo.
Eciam ipse deus nobilitauit et perfecit humanam speciem no

bilissimo indiuiduo et genus corporeum nobilissimo corporeo
ri spuale nobilissiā aīa q̄ oīa fca non fuissent xpo nō incarna
to oīa elemēta p xpm dedicata sunt et sanctificata sūt tā i vm
one nature ad naturā q̄ etiā per singularē eius opacōem. Nam
nunc terra sanctificata est in grano frumenti in eucaristia vinū
et aqua in preciosō sanguīe. Aqua etiā in baptismate in quo sā
ctificauit oēm creaturā. Aer in exaltacōne filij dei in cruce ymns
in dacōe spūssancti. Ite decuit vt ipse vmaz sapiam et potētiam
magis mūdo oīderet q̄ mō reluceret in ordine statuū diuersoz et
inequaliū in qua magna dēcia et decor vniuersi approbari dino
scitur hec et multa alia pficiendo et se et prem et spūscm mundo
manifestādo decuit filiū dei incarnari et nobiscū conuersari igitur
ad opiones sancti tho. rñdendū dicūt hij doctores q̄ ō
incarnacōne dei loqui possum? dupl'r. vel q̄tum ad sbam incar
nacōis. vel q̄tum ad finē q̄ est redēptio. Vñ si homo nō peccasset
deus adhuc incarnatus fuisset q̄ ad sbam incarnacōis licz in se ñ
fuisset incarnatus vt redēptor. nec vt medicus. ꝛ vt caritatiuz a
magis amator et pr filioz. Quātum nunc ad ptinuacōez euāgelij
hm habuim? quo xps oñdit suam deitatē in cea illūinacōe. hodi
e quo oñdit humanā pietatē ex passione. Et hm hoc tres sunt
ptes pīcis euāgelij. In prima oñditur xpi pietas assistens xpim
mortis? ibi. Erat ihs. In secūda caritas affligens amari? ibi. Ecce
defunctus. In tercia ptās opans virtuosius ibi. Adolescens tibi
dico surge.

A.

Quantum ad primam partem naim inter
pretatur motio et est sciz Bedā ciuitas galilee sita in xpi
milliāo a thabor in qua regione xps sepe et frequēter cōuersabat
aut docēdo aut predicādo aut miracula faciendo et c. Moraliter p
ciuitatē naym q̄s dicit motio designatur mūdus plen? cō
motionibus et turbacōibus ad quē saluator noster carnē sumendo
et nascendo ibat vt omocōes istas et turbacōes mundi sedaret
et quietaret. Et ideo nascēte dño pastores audiebāt āgelos col
laudare dīm dicētes. Gl'a in excelsis deo et in terra pax hoīb
Est em pax et quies vbiq̄ necaria. Et ergo vt in ciuitatib? et cō
munitatibus pax habeat datur prefect? qui p pace tuenda cri
mina puniat et iusta iuxta merita remunerz. Dū dicit. ff. de offi
cio prefecti vrbis oia. ff. Quies. Quies quoq̄ populariū et disci
plina spectaculoz ad prefecti vrbis curā pertinere videt. Et sane
debet etiā dispositos milites stationarios habere ad tuendū po

pulatiã q̃etẽ ad referendũ sibi quid vbiq; agatur. Spectat etiã spũaliter ad regem p pace curã gerere Vñ cassiodorus epla. xxij Decet regalis apicis curã generaliter cuncta dirigere. Secundã qm ad laudẽ regnãtis trahitur si ab oĩbus pax ametur. Quid em̃ ẽ qđ principẽ melius p̃dicz. q̃ quietus populꝰ. Tercius senatus. et tota respublica moꝝ honestate vestita. hec ille Propter hoc fridericꝰ romanoꝝ impatoꝝ scribens ommĩbo principibo. comitibus. ducibo marchionibus dicit. Nos tã diuinas q̃ hũanas leges in suo vigore manere cupiẽtes. et eccãs seu eccãrum psonas subleuare et ab incursu et inuasione quorũlibz defensare intendẽtes quibuscz psonis iuis suum oseruare volumus et pacẽ diu desiderata tota terre per vniuersas regni partes hũdaz regia auctoritate indicimus de vsu feu. de pace tenenda in princo. Xps igiẽ qui non solũ pfectus est vrbis mũdi. imo rex pacificus veniens in hũc mũdum. vt omocões et perturbacões sedaret et inq̃etaret. docuit pacẽ. dedit pacem. et reliquit pacẽ. xxiij. q. i. in fi. B. Nã añ q̃ xps ibat p natiuitatẽ in naym. habebat tripler omotio. scz ter carnẽ et spm̃. deũ et hoiem. inter angelũ et angelũ. Et ideo qñ venit pacẽ docuit. vt omotionẽ carnis et spũs sedaret. Pacẽ dedit vt hoiem deo aduersantiũ reconciliaret. Pacẽ reliquit vt pacem angelorꝝ reparet. Dico primo q̃ magna fuit omotio carnis et spũs. nam intellectꝰ est sicut mat dirigens. volũtas sicut dña impans in aĩa cõnali sm Anselm. Ipsa est regina in regno dei et aĩe. Intellectus ergo dicebat volũtati q̃ deo obediret. et sibi sicut dño suo se hũiliaret. ꝙ volũtas reputans se dñam nolebat se domino hũiliare. et se reputãs liberam nolebat obedire. et inde nascebantur oẽs trãsgressiones veteris testamenti. et ideo intellectꝰ repugnat volũtati et voluntas intellectui. Ideo xps ibat pugnãdo formã serui acapiẽs factus obediens deo patri. Ad phil. ij. vt sic faceret pacem dicit per hoc volũtati exemplũ hũilitatis. Aĩa etiã sensitiua q̃ habet vires sicut bruta. et intellectiua que habz vires vt angeli semper repugnauerunt. qm̃ in veteri testamento dum viuebant carnaliter totũ regnũ aĩe dabat viribus sensitiuis iniuste. vt si quis suos constituerent principari et principes a natura seruire. naturaliter intellectiua sensitiue dñari debz. ideo tunc non erat pax. sed cristo veniente per vnionẽ in aĩma. fuerunt vires sensitiue redacte vt intellectiue ad suum dñium et facta est pax in ciuitate illa in qua ante cõmouebantur. Epb. ij. Ipse est pax nostra qui fecit vtraq; vnum. C Sed hãc pacẽ perturbãt q̃ carnaliter viuũt.

De quibus apls. Caro concupiscit aduersus spm. De pace illa ad Eph. Soliciti seruare vnitatē pacis. Sed di quō hortamur seruare vnitatē inter carnē & spm cū xps dicit in euāgelio. Nō ue ni pacem mittere sed gladiū. spūs em non debz cōsentire carni sed ei cōsentire. Spūs autem resistere debet carni que semper contraria querit saluti. Unde apls. si scdm carnem vixeritis mori te moriemi. Hoc potest declarari per quandā narracōnem Qui dij de leandro et hero Erat em leander iuuenis pulcerrimꝰ. qui ab vna parte hellespontis in villa abidos morabat. Hero do micella pulcerrima in opposito maris manebat litore i villa q sex ta tunc dicebatur. Cum ergo isti duo sūmo amore se diligerent leander de nocte surgebat et depositis vestibꝰ mare sine nau tando ptransibat. Puella vero facem ardentez de turtis pugna culo sibi p directōe mōstrabat. et sic occulte ad amice sue solacia veniebat. Cum quadā die tempestas et ventus horribil viguisset multis diebus. ita q nec nauis p illud mare transiret. leander amore succensus in fluctibꝰ se mictat. sed p portum non potens attingere tristi sūmergio vitā finiunt. Hero vero dilecti amore la gnis ad portū perat et corpus fluctuātis amici in mari respicit quo successa rabie ptinus in mare saltat. et dilectū suuz amplexan do fluctibꝰ obrui. et sic p ipso et cum ipso morit. Moraliter lea der designat spm rationalē pulcerrimū ad imaguē et similitudinez dei creatū. Hero dña delicatam carnē. qui duo piuncti in vno sine sūmo amore se diligūt. sed p oppositū habitāt per eoꝝ cōcu piscētiam. q. caro cōcupiscit aduersus spm. Et ideo alliciendo eaz facem delectacōis accendit et spū ostendit. Spūs vero amore i ordinato excecatus quasi in tenebris surgit et iudiciū et rationis deponit. et vtendo in vanis opibꝰ periculis multis hic in mundo se exponit. In quibꝰ tandem miserabiliter obruit. et in peis ternis. quasi in fluctibus hincinde voluit. donec caro eiꝰ ami ca dormiente in terra. post iudicium ei coniungitur et ambo ad mortem eternam et penam interminabilem deputantur. ¶ Se quitur de commotio fuit inter et hominē. quādo em homo cibum feti dum contra dei voluntatem rapuerat et se transgressorem fecit tantam cōmotionem pauerunt q deus etiaz tactus dolore cordis intrinseci. d. Penitet me fecisse hominē. Quā commotionem i quinq milibus annorum nemo sedare et pacificare potuit. donec trecentis dei filius pter hoiem carnem assumpsit. et morīdo

in cruce deo patri hominem reconciliauit Quare dicat apostol? Cum inimici essemus reconciliati sumus deo per mortem filij eius. Nā xps sufficiens precium fuit redemptionis nre. p. pe. p. Nō cor ruptibilibus auro vel argento. sed preciosо sanguie agni immaculati ihu xpi. Dicitur igitur in gestis romanorum q̄ talis contentio erat q̄ cum ibi deberz fieri pax inter aliquos magnos inter quos erat magna discordia ascendebāt montē magnū et altum. et ducebat agnus et occidebatur et in cōspectu eoz sanguis eius effundebat in pacis reformatōe. In signū q̄ quicūq; illoz pacem dissipaz maxima de eo vindicta reapetur et sanguis eius effunderet. Carissimi magn dñi fuerunt deus pat et homo. De deo dicit in psal. et magnitudinis eius non est finis. De hoie q ad imaginem dei factus est Dia subiecisti sub pedib? eius. Inter illos magnos erat magna discordia intātum q̄ quotq̄t moriebā tur ad infernū descenderunt Postea facta est pax magna inter deum et hoiem. In cuius pacis reformacōe ducebat agnus. s. xps sup montē altum in monte caluarie vbi occidebat et sanguis effundebatur. In signū q̄ quicūq; illoz pacem dissiparet maxima de eo vindicta reapetur et sanguis eius effunderet. Et ideo si pactum cū deo per pctm fregimus grauis vindicta sequet. Et Terria promotio erat in cuitate supnali inter angelos. qn michael pugnauit otra luciferū. de qua promotione habet Apoc. xn. Factum est preliū magnū in celo. michael et angeli eius preliaban tur cū dracone etc. Sed racōnabiliter pōt arcta hoc queri an bellum istud angeloz fuit reale. Et videt q̄ non qz angeli n̄ habent corpa nec manus nec pedes. ergo realit preliare non potuit In op positū ibi est bellum reale qn aliquis expellitur de loco suo. sed angeli mali violenter de loco suo expulsi sunt p auctoritatē. Ad q̄d respondendū nota q̄ in potenciis aīe quadruplex est bellū. Primus est appetitus sensitiui otra voluntatem. verbi gra. appetitus sensitiuus vult fornicari. voluntas autez non vult consentire. et sic de alijs. Secundū est intellect? otra voluntatē in eodē subiecto. sic intellect? meus iudicat non mechari. volūtas vero vult. Tercium ē otra volūtatē et volūtatē in diuersis subiectis. sic ego volo vnū et tu vis aliud. Quartū ē int̄ intellectū et intellectū in diuersis subiectis. sic intellectus me? intelligit vna propositōez ee vera. intellectus autu? falsā. Ad propositū illa bella int̄ āgelos n̄ cīa fuit. p̄mo. qz in ālis n̄ est appetit? sensitiu? s̄ solū in sbis corpeis. nec 2m qz āgeli non pugnat otra se. sed tercium bene erat bellū ibi. qz bom angeli volebāt bitudinē merito p̄decte. mali vero n̄ merito p̄decte. qz

tum bellum etiã fuit ibi · qz intellectꝰ bonoꝝ iudicabat velle be a
titudinẽ merito precedẽte intellectus vero malorũ merito nõ precedente · Dico ꝙ ad questionẽ · qz bellũ angelorꝝ erat realissimũ : qz
boni angeli ꝯgregauerũt se ad expellendũ malos de celo · Illi bo
q fortissimi erãt in naturalibꝰ · resistebãt fortissime : ℏ itez boni
congregauerũt se et mali nõ poterant resistere · et sic fuerunt expul
si · Imaginat enim Frãciscus maronis · Qz sicut angelus mouet ce
lum · ita vnus angelꝰ potest mouere aliũ · ℱ · Sed restat dubiũ
quo Lucifer q est pfectissimus in naturalibꝰ · pmisit se vinci ab
alijs minus pfectis · Dico qz hoc fuit qz deus nõ influxit ad vir
tutem et fortitudinẽ sicã · bñ tñ ad fortitudinẽ bonoꝝ · Vñ magi
ster · q · dis · v · Queres vtrũ post creationẽ quercis aliquid colla-
tum fit · z qs conuerterent · i · diligerent deũ · Dicit qz eis collata
fuerit grã coopans · z quã cõuersi sunt · que grã alijs q ceciderunt
opposita nõ fuit · Sed cur malis nõ erat collata grã · sicut bonis
in cõuersione · Dico qz rectitudine naturali nõ conuerterũt volũ
tatem in deũ sicut bonꝰ · et iõ non coopabat grã · Vñ dns bona-
uen · in · q · sup magistrũ dis · v · dicit · loquẽs de cõuersione bono
num oportet ponere · qz conuersionẽ illã inchoauerit voluntas libera
sed cõseruauit grã · et iõ fuit ibi grã subsequẽs · nõ precedẽs vel p
ueniens · sed grã coopans non opans sm mgrm · Vnde licz ℏ cõ
motio angelorꝝ cooperãte deo statim facta fuerit · defideriũ tamẽ
triphatorꝝ angelorum quietatũ non fuit donec ascendente xpo
extractis electis ab inferis loca vacua lapsorũ et ciuitas illa iheru
sale ꝑmota incepit reparꝝ z eos · Tunc bñ dicebat qz ihs in ciui-
tate nayn ibat · et ibant cũ eo discipuli eius · s · oes electi · Cõ · In
celo em̃ ppterea sunt · xij · mansiones subordinate que figuran
tur z xij fundamenta q̃ vidit ioh̃es in apoc · xxj · et i qualibz sic
dicit aliq · ascẽdendo xps per diẽ mãsit vsqz ad pentℏ · ita qz pri
ma die q ascendit fuit i ordine sanctorꝝ q̃ sunt citra ãgelos q nõ
xpis meritis sic angeli sed solũ virtute passionis xpi sunt salua-
ti · sicut paruuli fidelitꝰ qualitercũqz renati · et isto die z reparacõe
instituit decimũ ordiem et addidit eũ ãgeloruz ordinibꝰ · de dra
gma perdita et de decimã recupata · Secũda die fuisse i ordine
angelorũ et ibi dimisisse scos qs secũ adduxerat qui meruerũt ad
illũ ordiem assum̃ et dedisse suas mansiones · Tercia in ordie ar-
changelorũ modo fiti · Quarta in ordine virtutũ · Quinta i or-
dine principatuum · Sexta in ordine potestatum · Septima i or-
dine dominacõnum · Octaua in ordine thronorum · Nona i or-
dine cherubyn · Decima in ordine seraphyn · In sabbato ante

pénthecosten in dextera dei patris · Et sic âdimpleuit illã parã-
bolam in singulis cœdinibus predictis distribuens p repacõe sũ
as manſiones · Juxta illud Joh̃ sunt serui illi · Lu · xij · Faciet illos
discũbere ꝛc · ℍ ¶ Et tunc remanẽt due mãſiões · vna in qua ma
ter dñi nũc stat sup choros angelorũ exaltata et in illa stetisset
si matrẽ secum adduxisset · ℏ qz eam dimisit · ideo ibi non stetit ·
Undecãa die · Die autẽ penthecostes 8z ascendisse supra cœlestes
ierarchiã ad dexterã dei patris Juxta illud ad ℏeb · j · Sedet ad
dexteram maiestatis in excelsis · De reparacõne ergo facta pcc
xp̃i angeli gaudent et letãtur qñ vident hoiem se disponere ad
eorũ societatẽ per pñiam · quare 8z lu · xv · Gaudiũ est angelis 8ꝛ
etc̃ · Tristanẽ autẽ otra pctores hanc pacẽ perturbãtes et cõem
eorum impediẽtes · ysaie · xxxiij° · Angeli pacis amare flebant ·
¶ Sed queritur vtrum ex damnacõne hominis angelus custos
eius aliquod detrimentum incurrat · Et videtur qz sic ex aucto
ritate predicta Lucæ decimoquinto ·

Secunda pars in qua notatur calamitas

affligens · qz vnicũ filium hec vidua amare flebat Tria ei
in ea causabant fletũ et grauabãt dolorẽ · s · matnalis affãs · vi-
dualis defãs · et vnicus fructꝰ · Mater em̃ naturaliter plus dolz
de morte filij q̃z pz̃ · tum ꝓpter dãnum · qz maius damnũ matꝛ in
curruit q̃z pater · tum ꝓpt̃ defectũ · qz plus indigeat sustẽtacõne fi
lij ꝓpter sexus odicõem · tum ꝓpter affcm̃ · qz naturaliter mr̃ plꝰ
diligit ac̃ sit maioris pietatis · qz etiã plus laborat portãdo · pien
do · educando · et ideo magis diligit · tum etiã qz est certa de filio
quã certitudinẽ pater non habz · Tesa causa doloris fuit defãs
vidualis · Ipse em̃ vidue ex legibꝰ dicunt miserabiles persone ·
qz faciliter seducũtur p fraudulẽtiã · sepius affligunt violenti
am · Tercia causa doloris est qz vnicus fructus ventris sui erat il
le adolescens · Si em̃ plures habuiss dolor eius mitigari potuis-
set p alios Moraliter hic ostendit clemẽtia saluatoris huiꝰ vidue
revelans calamitatẽ ad innuendũ quãto amore eos diligat qui
ex amore sui in viduitate permanẽt · ℍ ¶ Est em̃ viduitas sta-
tus valde cõmendabilis ℏm qz natura ostendit et scriptura · Naz
ℏm Ambr̃ · in exameron · legit̃ de turture aue q̃ amisso pare suo al
terius copulã non requirit · Solitaria em̃ incedit memor societatis
perdite semp gemit · loca solitaria querit · hominũ consortia val
de fugit · Sic vidua in omnibus viuere debet · vnde in auten · de
non eligendo secũdo · nubentes · ſ · Cum igitur optimũ est atꝛ au
dabile dignum racõne · vt mulieres ita honeste se tractnet qua-

tenus que semel ad viz venerint seruent imiolatū morientium
bonum. Has em mulieres miramur pariter et laudamus et nō
post a virginitate ponimus. Unde quedā vidua noīe valeria p
hoc multum commendatur. De qua narrat Jhero. contra iouī-
nianū. Cum interrogata fuerit post obitū mariti. quare nō ali-
um copularet. Respondit se non posse. qz vir suus nō erat mor
tuus cum eum in corde quasi viuentē haberet. ℣. Vera igit vi
dua volens deo placere et ex statu suo mereri vitā eternā. debz
Fugere malam societatem.
Querere loca honestatem.
Abhorrere ornatus vanitatem.
Gaudi fugiens. Auicule em terrā fugientes sunt tute qz laqueis
non capiuntur. et penne earum manent apposite et mūde vbi mo
rantes in terra capiunt et pennis destruunt. Sic vidue lōge mo
rantes a terrenis et lasciuis hoibus. laqueis immundaz cogita
tionum et operacionum viz capiūtur. nec mentes eaz quibus al
te volare debent sicut aues pennis maculant. Debent ergo fuge
re lasciuia et consorcia lasciuoz. vnde Jhero. in epistola. lxxxv.
Quid facit vidua inter familie multitudinem. et inter ministro
rum greges. Et sequitur. Caueas quicquid de te fingi potest.
non ambulet iuxta te calamistratus psaltor. non hystrio fra-
grans. non cantoris dyaboli venenata dulcedo. non mitidus iuuenis
michil artium semicaz. michil tibi in obsequijs molle iungat. Ha
beto tu sex solatia. Et sequit. semp in manibus tuis sit diuina
lectio. et crebre orōnes vt omniū cogitacōnum sagitte quib? ado
lescencia percuti solet: huīi clipeo repellant. ℣. Hanc fugaz
non habuit quedā nympha dicta psalmatis. De qua ouidius fa
bulose narrat. qz hermofroditus fuit filius mercurij et veneris.
nutritus in siluis indeis adriadibus in antris. qui cum esset puer
pulcerrimus patriam deliquit et ignotas siluas et flumia delcā-
tus videre vsqz ad quoddā stagnum iuxta ciuitatē tharasis ab ī
dia in lidiam. cuius aqua erat limpidissima. in quo nympha illa
psalmatis sepissime balneabat: peruenit. Volens igitur puer se
balneare in stagno vidit eū occisa nympha et ī eius exarsit amo
rem illumqz rogando alloquitur dicens. O puer inquit dignis-
sime. credo esse thalamum meamus eundem. Ille vero quid es-
set amor nesciens amorem nymphe penitus refutauit. sed ipsa
eum nudum et balneantem se aspiciens ad ipsum nudum salnt-
et eum amplexata et osculata fuit. doos rogans qz perpetuo nō
disiungerent. cuius dij annuantes fecerit qz duo piter vnirētur

in vna psona et sic fūs est hermofodritus. q̄ est ex natura et se-
xu duplia ostitutus. Per illā nyphā que ē dea aque intelligere
possum? viduā delicatā q̄ soli deo vacare debz. vacat delicijs āi
lasciuis et leuibus persoīs q̄ fluūt et fluctuāt. in delicijs mun
di habitat. Hec frequēter balnea visitat. spectacula hoīm nō vi
tat. quibus se immiscet. et ideo non euadet quin laqueo male cō
cupie et delectacōis q̄nq̄ capiatur. et carnali amore ad aliquē
liget. hec em̄ ꝑpter lucz licz non fugiat. veritamen amore spe
culat. viduāq̄ mfatuat q̄ die noctuq̄ orat q̄ ab ipsa non rece
dat. O fatua audias Jhere. ix. In oī fratre tuo nō hēas fiduciā
q̄ omnis frat supplātans supplātabit te. q̄ omnis amicus frau
dulenter imœdet. Hoc bene considerabat illa honorabilis vidua
martia cathonis. de qua etiā narrat Jhero. q̄ ai a pluribꝰ petere
tur q̄ diues. licz turpis fuerat. oēs recusauit. dicens se non iue
nire viz qui eā vellet ꝑpter seipsā sed ꝑpter sua. Nouerat em̄ q̄
illa amicicia non poterat ee ꝓmanēs et vera. q̄ cessante bono vti
li cessat etiam amicicia. ix. ethi. Secūdo vidua debz querere ho
nesta loca sicut ecclias vbi semp manere debeat et orare deuote.
missas a sermones audire et huiōi. vñ ps. postq̄ dixit. Elōga
ui fugiens. subiugit et mansi in solitudine. i. in tēplo vel in ecclia
Ecclia em̄ est locus aptus p oracōe. quare dixit xps. domus mea
domus orōis vocabit. Lu. xix. Turtur nāq̄ loca solitaria queri
et ibi gemit. vñ Jhero. volumus scire quales debent ee vidue le
gamus euāgeliū luce. Erat inq̄t anna vidua ab adolescētia vsq̄
ad. lxxxiiij. ānos. q̄ non recedebat de templo diebo et noctibus
ibi ieuniis. vigilijs et orōibus vacabat. Sic vidua i magna ab
stimentia ābi et potus. vigilijs et orōibus se castigare debz. Dñs
apls. j. thy. v. Arcētes dyaboli sagitte ieuniorꝫ et vigiliarū siue
fugore restringende. Sed q̄d dicā de viduis nris tēpibus q̄ nō
vigilijs et ieuniis corpa sua castigāt. imo potiꝰ crapulis et pcu
lis supfluis grauāt vētrē et caput. dicūt se fore debiles a frigide
nature. et ideo subuenēdo nature. bñ comedūt et bibūt licz na
turā destruāt. q̄ frigide amisse calore naturali vel stuba mueto
rata et deficcata nō bñ digerunt et ideo repleto stomacho fumo
sitates ad cerebꝝ ascēdunt. et caput et oīa membra grauāt. imo
et mentem ad luxuriā puocant. Quare apostolꝰ dicit. Nolite i
ebriari vino in quo est luxuria. Eph. v. et ecclī. xxxvij. In mltis
escis erit infirmitas. Talis em̄ vidua non meretur premiū vidu
arum imo mortua est cōtā deo. j. thy. v. Vidua in delicijs viuēs
mortua est Albertus in sūma de quatuoꝛ oēquis. q. lxij. d. q

nomē vidue multipl'r. Vidua solo corpe ꝟ ꝓpstituta mente De
q̄ apls vbi s. vidua corpe sed nupta mente· hec oputaē mē oū=
tus mālonio· q castitas magis ofistit in mente q̄ corpe· vidua
mente· et hec vidua vocaē vera vidua ab apl'o vbi dicit· viduas
honora q̄ vere vidue sunt· Quarto° etiā r vidua corpe et mente
et auxilio terreno. fic bone vidue paupes· De hac dicit apls q̄
qs fidel hz viduas sūministret illis vt nō graueē eccā· vt hys q̄
vere vidue sunt sufficiat· Et sic 3° et 4° mō vidua dcā in statu vi
duitatis ponit votū et ꝓpositū fic manendi ꝓpe deū et nō ꝓpter iu
ra mundi q̄ duitanda· et illa est cui daē fructꝰ· fic fuerūt anti=
quus vidue Judit· de q̄ Judith· 8° dr· Et illa paupcula q̄ misit
duo minuta in gazophilacū· Lu· xxj· et vidua sareptana q̄ sue et
filioꝝ et helie pstitit famē· in· re· xvij°· Et in nouo testamento
Elizabeth filia regis vngarie· et anna mr dei gemitibus etc· N·
Terento vidua debet abiicere vanitatē ornatus· Dñ hester· xiij·
hester vidua cū depositisset vestes regias fletibo et luctui apta i
dumēta suscepit· et p vnguētis varijs unere et sterc̄re caput im
pleuit ieiunijs· oīaq̄ loca in quibo antea letari ꝟsueuerat· crinū
laceratōe opleuit· fic etiā verā viduā oz ornamēta vestiū pri° cūcta
abiicē et oia q̄ oculos vitioꝝ abiicē pūt offendē· fic colores appen
tes facei a corpis et mollia capitis et manuū· vñ eze· xx· vnus=
quisq̄ offēsiones oculoꝝ suorū abiiciat et in ydol· i· in ornamentis
egipti nolite pollui· Ihero· in epla· cxvij· alloquens vidue ait·
Quid facit in facie xpiane purpurissim? et ceruſa· q̄ altey ru=
borē genay labioꝝq̄ mentiē· altey cādorē oris et colli· ignis iu=
uenūq̄ fomenta libidinū ipudice mentis indicat· q̄d aliud polli
cemur· aliud oñdim? · lingua psonat castitatē· et totū corp? pro
fert impudicāā· vix em vidua colorib? ornari pōt· q̄n oculos vi
cinū alliciat et offendat· Poti? igiē oz appetere facei et toti? cor
pis turpitudinē vt euadat· q̄ vt sic q̄si rethe dyaboli multos ca
piat· Sic q̄dā domicella fert valde pulcra· de q̄ Ouidi? li· ij· nar=
rat· Ista erat domicella dee palladis· que cū spaciaret arca mare
deus maris neptunus adamauit eam et voluit eā rapere· ꝟ ipa
implorauit auxilium dei oū· et statim affuit deus pallas qui mu
tauit eā in cornicē et habitū migy sibi dedit et fic euasit· Sic et
am virgo vel vidua pulcra facie ornataq̄ veste· ambulans appa
rens coram viris in seculo· allicit aspectu et incendit corda eo=
rum· Ideo sapiens docuit filium suum dicens· fili mi auerte fa=
ciem tuā a mulere compta et non circūspicias spēm alienā· q̄ pro
pter speciem mulieris mlti pierunt· et ex hoc cupia quasi ignis

exardescit Eccī·ix·/Mulierē sic alliciētē deus neptunus·i·dya-
bolus·dē? Huiꝰ seculi adamauit et rape conatur eā ad perdicōē
eternā·nisi deū inuocꝫ et pñiam agat·tunc dē? talē in cornicem
mutat·qñ peracta pñia facē tegit et demigrat et migꝫ et humlē
et honestū habitū induit·sursū volat p otemplatōem·vocē cla
moro sā emittit per solicitatā oracōem·tunc talis euadit dyabolum
et eternam damnationem·

O.

Tercia pars in qua notatur potestas dei

Operans·et hoc in suscitatione adolescētis di·Adolescēs ti-
bi dico surge·quasi di·Tu non vales virtute naturali surgere de
morte·preapio ergo tibi in virtute deitatis·surge de morte adui
tam·Moraliter videmus qꝫ in omñ re aliquod est prīnapale qđ
regit et ordinat·alia autem obediūt ei·sic ptz in apibus que se-
quunt regem obediunt ei et in gruibus que recto ordine sequū
tur vnam·Ideo phs·nñ·phisi·c·de tempore dicit·In quolibet
genere entium est aliquod prīnapale quod est metrū a mensura
illius·vt vnitas in numero·instans in tempe·Et·x·metha·In
vno quoqꝫ genere erit dare aliquod primū qđ sit metrū et men-
sura aliorum que sunt in illo genere·Dic etiā in tpalibus impe-
rator romanorū primus est cui habent omnes obedire·Ipse emꝫ
est dñs terre·vñ·q·ſ·in apibus·Roma em̄ odita duos regna sib
habere non potuit·ff·de rerū diuisione·l·vl·In spūalibus·Po
pa primus est etiā ordinarius oīm ecclesiarꝫ et clericorꝫ de foro
opetenti·c·liczꝫ·Cum ergo sint duo quib? tam spiritualiter qꝫ tē
poraliter omnes hoies sunt subiecti·et quorꝫ imperium habent
obtēperare·necesse est etiā qꝫ reducantur ad aliquod vnū·quod
est eis prīnapiū·et qꝫ non solū habeant tempalia regere et spūa
lia·imo tam viua qꝫ mortua et qꝫ omnia obediant sue iussi dictō
ri·Illud prīnapiū et vnum est deus altissim?·in cuius cōditione
cuncta sunt posita et non est qui possit resistere sue voluntati·hic
sustet·xiñ·Hic em̄ habz potestatem quā nemo habz scꝫ mortuos
suscitare et aīas separatas a corpore reumre soloverbo·vtz in illo
adolescēte cui imperauit dicēs·adolescēs surge·ꝛc·P. Debet ꝙ
adolescēs impanti xpo a rebus surgē q̄ vt plurimū ei nocet·
Ab insolētia ad moralitatē·Ab mōtinētia ad castitatē·Ab in-
tpantia ad sobrietatē· Dico pri°·ꝛc·Dūt em̄ iuuenes lascui
et repidi ad virtutes·quia vt inexpti nescientes fructum et vtili
tatem laborare in prīncipio pro adquisitione eorum pertinescunt
Ideo parentes eos informare debent et inducere ad virtutes et

mores puer · rij · qui odit filium suū parat virge · Unde plinius de capitre dicit · q̄ qñ pulli eius sunt apti ad volandū · eos ex̄ ndum pisat et alis verberat · cauēs q̄ in etate tenera ne pigritēt et oio marcescāt et vt ad p̄dam adaptent̄ · Sic cōuenit oio arca adolescentes et iuuenes ordinari · vt primo extra ꝑrias domos ad alienas ptes emittātur ad hōestos et pitos vivos q̄ tales iux̄ dōcm status et nature instruāt · Si dispositus ad lras pona tur ad studiū lrārum · si nobilis ad exercicia pugne vt in balistis fundis et gladiis exercitent̄ · Si ciuis vel burgensis etiā sm odi ones patris habilitet̄ · Q Sic fecerūt senes gentiles pueis su ios · et ꝫ in tribus · sculpturis librorū · picturis gestorum · a figuris ꝫ exploraueṙ ei nobiles antiqui q̄ meliores erāt phia ill̄ pu eros suos tam lris q̄ moribꝰ imbuendos dederunt · Un̄ trayanꝰ plutarcū · Nero senecā · Alexander aristotelē mgros habuerūt · et ne a talibꝰ imgris aliq̄d dissolucōis vel lubrice leuitatis addisceret sume cauerunt · Sicut salomō de se dicit · sap̄ · viij · Hāc amaui et exq̄siui a iuuētute mea · Ide docuerūt pueros picturis gestorum vñ sic narrat quidā expositor sup iuuenalē li · j · Satira nobiles romanā sic disposuerūt actōes suas p singulos dies q̄ sūmo ma ne oēs simul adibant aras triūphales in q̄bus añcessores sui pi gebanē ei armis et cautelis q̄bus deuicerāt hostes suos · sic iu uenes illis visis accēderētur ad virtutes p imaginē gestorū · De inde templū appollinis petebāt q̄ erant dom⁹ sapie · postea iudi es ad foꝝ · senatores ad capitoliū descendebant · iudices vt cās tractaret · senatores vt de cōi vtilitate reipublice deliberaret · et sic ergo suū vsq̄ ad horam nonā expenderunt · Et ne iuuenes a bo nis occupacōnibus impedirent̄ · per totum tempus ante nonaꝫ ordinati erat q̄ meretrices nullo sensu sua ꝑstibula egrederen ture ante nonam · ne iuuenes a suis informacōibus · et viri a con filijs reipublice per declinacōnes vel per delectacōnes libidino sas aliquatenus turbarentur · Item docebantur iuuenes ad bo nos mores figuris signorum Unde narrat Macrobius · j · saturna lij · q̄ apud romanos pueri nobiliū q̄dā vtebantur veste q̄ dicit pretexta · et inde pueri nobiles vocabātur pretextati et habebant cōa pectoꝛ suo bullam quandā auream habentem figuram coꝛ dis humanī · Bulla autem fuit sementum figure quasi medietas sperē ad similitudinem bullarum que fuit in aqua · pretexta erat de purpura que est rubei coloris · vt pudore sue nobilitatis a vi ens se subtraherent · et coꝛdis imaginem ante pectus suum poꝛ tabant · vt semuicem intuentes ita se fore homines cogitarent ·

si cor de prestarẽt. hec Macrobius. Sic ḡ iuuentus moribus est informanda Eccĩs. xij. Memẽto creatoris tui in diebꝰ iuuẽtutis tue. Sed heu multi dicere pñt illud pſ. Dauꝫ sum ego et in laboribus a iuuẽtute mea: qr cũ in iuuẽtute ꝗs a parentibus negligitur. tandẽ incorrigibilis efficit. et nunq̃ nisi gladio vl patibulo emendat. Hij sunt filius pullis azini q̃ primo generat melior et fœtior. q̃ quanto seniores tãto turpiores. Vñ. v. de aialibus. Fetus azini q̃ primo generat melior et fœtior. et posteriores deteriores et peiores generat. sic etiã ẽ. Secũdo resurgere debent a luxuria et ab incõtinentia ad castitatẽ Nã ſm pñm. j. etꝫ. Eras adolescentie siue iuuẽtus inclinat ad libidinẽ. et ideo dicit q̃ sunt incõtinentes qr vigor corporis habũdantia caloris a vehementia cupiscibilitatis hoc vitiũ generat. q̃uis ecriã saepie cito satientur. Vñ cõtra hoc vitiũ oportet eos multũ laborare p abstinentiã et subtractionẽ. et tũc puenit ad magnũ meritũ. qr castitas in iuuentute reputat quodãmodo impossibilis. Sed ꝗd dicemus de quibus dã sembus. qui in hoc vitio inueniunt corruptiores iuuenibus certe q̃ de illis verificatur dictũ pñi. j. etꝫ. q̃ non differt iuuenis etate et moribus. ysa. lxv. Puer centũ annorũ morietur. Si em vicũ carnis in iuuembus est castigandũ. multoplus in senibus est odemnanduz. qr ſm pñs. Nequaq̃ in senectute castitatem sunt. qui in iuuentute luxuriose vixerunt. quia tunc eligunt seruire castitati. quando eos libido seruos habere contempnit. Et Ambrosius ad Valentinum. Erubescat senectus que se emẽdare non potest. non em canicies emendata est annorũ sed morum. Sunt em quidam senes in malo habituati in voluptatibus q̃ delent vt videtur q̃ non sunt vt solent ad voluptatẽ potentes, delectantur audire et fabulari de turpibus. delectantur imaginari de vilibus et sic nõ rescẽtes carnibus. delectãtur in brodio. sic illi qui priuãtur operacõe: fruũtur imaginacõe. Sed queritꝰ in quo illud vicium piaulosius sit in iuuene vel in sene. Dico in sene. Cuius ratio est qr mirabilius et grauiꝰ. S. Queritꝰ em pñs i de pbleumatibꝰ parte. j. c. xxviij. Vpter quod in hyeme pauciores sunt egritudines q̃ in estate. mortifere vero magis in hyeme. Et respondet q̃ in estate parua quidem occasione fiũt egritudines. in hyeme vero non. qr parue occasiones citius digerunt in hyeme. Vnde illa que fiunt a maiori occasione. merito peiora sunt et magis destructa. huiꝰi autẽ sunt que in hyeme eueniunt. Et ypoc. in affor. suis Senes iuuembus freqnter mingunt egrotant. Cũ qz in eis crebrius egritudines fiant multotiens cõ

moriuntur. Moraliter sicut sanitas corpalis est qualitas humo
rum ita sanitas spūalis est tempantia passionū et distempantia
earum infirmitas spiritualis. Estas est iuuentus. Hyems senect⁹
Verum est igitur q̄ plures et freqntiores acidunt spūales infir
mitates in iuuene q̄ in sene. quia multo plures sunt occasiones tā
ex cōplexione calida q̄ ex iuuenili inexpientia. Sed certe ille im
firmitates non sunt ita periculose et graues. grauiꝰ em̄ peccat qui
minori occasione q̄ qui maiori. et plurimū peccāt sicut iuuenes et
ideo sunt multo curabiliores in iuuenibꝰ q̄ sunt in senibus. ḡa
si acidant senibꝰ vix curanē. Exemplū de salomone. iij. reg̃. xj.
vbi dicē. Cum esset senex damnatū est cor eius p mulieres. cau
sa est q⁹ tales infirmitates p̄cedunt ex magna malicia et non na
turali. Tales etiā fuerunt isti senes de quib⁹ dan. xiij. dicē. Q̄z e
gressa est iniquitas de senib⁹ iudicibus qui videbant regere po
pulū. Et ideo est notandū q̄ habitus bene vtuendi adquirend⁹
est in iuuentute si homo velit sancte viuere in senectute. nec alī
quis de etate nimis confidat. quia quidā qui in iuuentute euaserūt
in senectute turpiter ceciderunt. sicut ille qui. xl. annis virgo vi
xerat. et in. xl. anno corruptus obḡt isto anno. et ideo signanter
dicit psal. Ne p̄jcias me in tempe senectutis. T. Ter⁹ sue
tus debent ad sobrietatē. thy. ij. Iuuenes simē hortare vt sobrij
sint. Nichil em̄ decent iuuenibus sobrietate. p hanc em̄ luxuria
domatur et sapientia adquirē. Et ideo merito sobrietas cōparatur
amethisto. De quo dicitur in lapidario ca. xvj. Hic facilis est scul
pi. gratus ebrietati. et carus habetur qui ratior est. Et dicē etī
am q̄ preseruat equū gestantis a crapitacōe et infirmitate. Isto
modo moraliter sobrietas est facilis sculpi. q⁹ sobrij facillime do
cent. Sunt em̄ docles vt exemplū habem⁹ Dan. j. Q̄z damel et
socij sui pueri qui nolebāt comedere de cibis regis Nabuchodono
sor. nec bibere de vino eius. sed comederunt legumia et biberūt
aquam. honestiores fuerūt ceteris pueris caldeorum. ibi post de
cem dies mutati sunt vultus eorū meliores et corpulētiores. pre
omnibus pueris qui vescebant de cibo regio. et pueis illis dedit
dns sciam et disciplinā in omni sapiencia et libro. Et aug⁹. ix.
confessi. ca. viij. narrat de quadā bona matrona. que curā quarun
dam filiarū nobilium habebat. e rat q⁹ in eis coherendis cū op⁹
esset fā severitate vehemens. atq⁹ in docendis sobria sapia. Nā
eas preter illas horas quibo ad mensā parentum moderatissime
alebantur si erant discrete siti. neq⁹ aquā bibere sinebat. p̄cauens
consuetudinem malā et addens verbū sanū. modo aquā bibitis.

quia in potestate vinum non habetis · alm ad maritos ventritis facte dñe apothecarum et celatioꝝ · aqua soꝛdebit · sed mos portandi pmanebit · Dicit etiã q preseruat equũ gestantis a cespitatione · Anima adolescentis est fiait eques · caro fiait equꝰ ysa · xxxj · Equi eoꝝ caro · Anima iustũ equũ debꝫ regere et cefrenare et interdũ vrgere calcaribus · Si vero eques · i · aia illã gẽmam sobrietatis portauerit · caro que est equꝰ non pdet sensũ · nec cespitabit in via moꝝ · nec cadet p pctm̃ · imo etiã coꝛpalem infirmitatem euadet · Vnde sene · x · declamationũ di · q ideo subito morimur · q de mortuis viuimus · q̃quid auiũ volitat · quicq̃d piscũ natat · quicq̃d feraꝝ discurrit · nostris sepelieñ ventribꝰ · quere nunc subito moriamur · q mortuis viuim? De illo dicit etiã Innocentius humane · Imoũ inquit vite hois aq et pais de vtilitate odicõnis humane · Gulosis autẽ non sufficiũt fructus arboꝛis seu arboꝛum · nõ granaꝝ legumiñ · nõ radices herbaꝝ · non pisces maris · non bestie terre · non aues celi · sed querunt pigmenta · pãntur aromata · capiuntur obesa que studiose coquũtur et laute pantur officio mistrorum · alius otõdit · alius colat · alius cõfundit et cõficit · sbam convertit in acadens · naturã mutat in artẽ · vt saturitas transeat in esuriem · reuocet appetitum ad irritandũ gulã · non ad sustẽtandũ naturã · non ad necẽsitatem supplendaꝝ · sed ad cupiditatẽ explẽdã

¶ Feria sexta post letare.

Erat quidam langueñs lazarus de bethania Io · xj. ¶ Phs · ij · de generacõe dicit · q motus solis in obliquo circulo est cã generacõis et coꝛruptionis Cuiꝰ cõ est · q si sp directe lucꝛet sup emispeꝛium nostrũ suo feruore terrã tantũ deficcaꝛet q sterilis efficꝛetꝛ Quare ad viuentiũ cõseruacõem necẽsarium est vt qñq sol oblique splendeat Sic spualiter si deus qui est sol iustitie semp lumẽ prosperitatis emitteret · multis esset causa sterilitatis et infructuositatis q opa virtutũ non facꝛent · Aduersitas em̃ iustoꝝ non est signũ reprobacõis · sed exercitiũ virtutis · vñ · q · j · aduersitas · Deus ergo qñq bonos et iustos oblique per subtractõeꝫ psperitatis respicit · et in tenebris aduersitatis stare permittit · vt si mortalia non habeant · venialia tñ hic abluant · vel si tepidi sunt · exercentur et ad deũ ire cõpellant Gre · Mala que nos hic premũt ad deum ire cõpellunt · vel vt laus dei augeatur et potẽtia virtutis eius ab hoĩbus cognoscatur Sic etiã xp̃us animã suum infirmis

bat mori voluit vt eum miraculose suscitando a morte: potentiã
et gl'am pris manifestaret· quare dicit infirmitas hec non ẽ ad
mortẽ· sed vt manifestentẽ opa dei in illo·s·lazaro qui erat lan=
guens de bethania· ℣ Queritẽ an mors et infirmitas et huiõi
penalitates et aduersitates sint nobis a natura siue a pctõ primo
num pentũ in penã inflicta· et videt̃ q̃ a natura innata· q: secũm
phm de gene· et corrup· Omne oppositũ ex contrarijs naturaliter dis=
soluit̃ et debilitat̃ Prz hoc in oibus aialibus et bestijs que natu
raliter moriũtur que tñ non peccauerũt· Rñdet btũs aug⁹· in·
de qui· dei. Deus de lege nature nullã mortẽ fecit hoi· sed merito
inflicta est pctis· qñ pctm vindicãs deus dixit hoi· in quo tũc ta
dialiter oẽs eramus· terra es in terrã ibis· Erat eñ creatura hu
mana creata cũ dono originalis iustitie p quã aia habz pfectm dñi
um sup corpus· viuificare et regere sine lesione vel quacũqz infir
mitate· et ideo hz potẽtiã non moriendi· Istud autẽ dñitum fuisset
traductũ in plem· q: fuit sibi datũ p se et suis heredibus q̃diu es
sent deo subiecti· Qñ ergo peccauit perdidit merito illud bonuz
et ideo deserẽbe voluntate volũtarie deum creatorẽ suum aiã in
duxit necẽtatem deserẽdi corpus suum· Vñ magr̃ in·ij·sentẽ·di·
xit· allegans aug· di· Creatus est hõ immortalis qs erat ei de li
gno vite non de condicõe nature· mortalis autẽ erat ꝓdicõne cor
pore aialis· immortalis bñficio cõditoris· Et augus· hoc expli=
mit exẽplo dicẽs· Q̃z sicut pscitũ fuit filijs israhel q̃ in·xl·annis
vestimẽta eorũ nõ veterascẽnt· ita prescitũ fuit ade vt nõ morere
tur si comederz de ligno vite· Non q̃ illud lignũ vite ꝑpria vir=
tute posset corpus hois facere incorruptibile· cũ hoc sit solius po
tentie dñe· sed q: virtute sibi data habebat ad hoc disponẽ· Et
dma virtus ligno illo tanq̃ sacrõ assisterz q̃ immortalitatẽ ꝑfi
ceret· Hoc etiã ptz in multis exemplis· nam musta sunt aroma
ta vt mirra· balsamus· que corpus hois diu a putrefactiõe ꝑser
uãt· Quo vero dme virtutis vẽe assistentis diceret̃ corpibus illis
immortalitatẽ prebere· Sic habet̃ in sacris q̃ dicunt̃ offerre gra
dã q̃us ipsa grãm nõ creãt sed dma virtus ipsis assistẽs· ℣
Ad argumentũ in prin° dicẽdum· q̃ licz hõ oppositus sit ex otra=
rijs tñ p donũ supadditum nature fuisset ꝑseruatus a morte· Vñ
verũ est q̃ omne oppositũ ex otrarijs corrumpit̃ naturaliter· põt tñ
aliqs ꝑter donũ supadditũ eẽ incorruptibile sicut patebit postre
surrectionẽ· Nec est similitudo de bestijs que illud donũ nunq̃ ha=
buerunt vt aie eorũ nunq̃ essent deo obedientes· Jõ in eis mors
nõ est pena sed in natura· In hoie autẽ licz natura in se ꝑsiderata

fit mortalis · Habuit tamen donū quo morte cartere potuit · et iō
in nobis est pena qđ in animalibus ē natura · Quātum ad pscau
tionē euāgelij · heri saluator ostendit pemtēti posse subuemi sus
stentacōe adolescētis · Hodie ꝓpomit grauitatē mansuetudis insti
tucōem ferētis · Et ꝑm hoc tria notātur specialiter in euāgelio ·
Primo calamitas periculi affligentis · ibi Erat quidā languens
lazarus · Secūdo felicitas remedij exigentis ibi Lazarus amicus
noster dormit · Tercō claritas miraculi extollentis ibi Jhesus ergo vt vidit ·

Quantum ad primam partem sicut ibi im
mediate premittit Cum semel audissent iudei xpm dicere
Ego et pater vnū sum? · voluerunt eū lapidare · et volētes eum
capere exiuit de manibus eorū · et abijt trans iordanē vbi stabat
iohes ad baptisandū et ibi morabat dns cum discipulis suis · lo
cus autē ille distabat a bethania per vnā dietā · Bethania vero
distabat ab ihrlz p duo miliaria · s · xv · stadia · et stadiū est pars
viij · miliaris Dum ergo ibi dns esset lazarus frat marthe et ma
gdalene ad mortē infirmatur · et isti tres singulariter amabant
a xpo · Sorores ergo lazari de amore dni plene cōfidētes · num
cium ei miserunt dicētes · Ecce quē amas infirmat · q · dicerēt · Ad
subueniendū non solū mouere te debz nostra ꝓpassio sed etiā ipsi
us amici tui languētis firma dilectio · Dns autē nuncio rndit In
firmitas hec non est ad mortē · et credendū est · q sorores ex ista
responsione nescientes intēcōem dni sunt plurimū admirate · ac
eodē die qua ab eis recessit nunti? lazarus obijt · licet aūt xps sin
gulariter diligerz eas · tamē audita lazari infirmitate expectauit
duob? diebus · et die quarta ad sepulcꝛ eius versus bethaniam
iuit · Expectauit autē ꝓpter tria · ꝓpter honorē dei vt miraculum
fiendū magis patescerz · ꝓpter vtilitatē lazari vt ꝓbata condicōe
vite alteri? reuocatus ad vitā magis ꝓficeret in cōtēptu mundi
in desiderio celestis pmij · timore futuri iudicij · et amore xpi · ꝓ
salutem populi · vt viso miraculo infideles crederēt · et credentes
firmarētur · Z. ¶ Moraliter per istū lazarū languentē et ami
cum cuius infirmitas non fuit ad mortē potest notari quilibz ho
mo aduersitate vel infirmitate flagellatus · Hic em est amicus di
specialis · cui de mensa sua hanc scutellam misit · Nam sicut pat
carnalis filium quem magis diligit plus corrigit · vt bene disci
plinatus hereditatem iuste possideat Juxta illud in Cano · xxiij
q · v · non putes · Filius non diligitur qui non disciplinatur · Sic

deus celestis pater·hic aduersitatibꝰ filios suos corrigit et casti=
gat vt exercitẽtur in virtutib⁹ et tandẽ habeant hereditatẽ eter=
nam·Unde aug⁹·ad vincen·donatistã et alle·v·q·v· Non oẽs
ere suauiter verũetiam salubriter terrere non cessat·fomentis le
tribulacõis adiungit·Exercet fame pr̃iarchas·s·iacob et fili=
os eius qui fame coacti fuerunt in egiptũ·etiã pios et religiosos
populũ dumacẽ grauioribus agitat·Non aufert apostolo sti=
mulũ carnis tercio rogatus·vt in infirmitate pficiat et regnũ cẽ=
num possideat·In signum huiꝰ posuit deus añ paradisum flam
meũ gladiũ vt figmificaret tribulatões et aduersitates huiꝰ mũ=
di sine quibꝰ nemo potest intrare regnũ celoꝝ·testãte aposto
lo·Per multas tribulacõnes oportz nos intrare regnũ cælorum
Nam per tribulationes aduersitatum·
Culpa et pena dimittitur·
Gracia dei tribuitur·
Gla celestis adquiritur·

¶ Ad quoꝝ singula pmerenda non sufficit omnis tribulatio vite presentis·Unde bern·ad
positum sic mq̃t·Nõ sunt odigne passiones huiꝰ tpis ad prete
rã culpã que dimittit·ad presentẽ cõsolacõis gratiã que immittit
ad eternã penam que remittit·et ad futurã gl̃am que pmittitur
Primo em̃ pbatur qꝙ õnes tribulacõnes huiꝰ vite per se sufficiẽ
tes non sunt ad dimissiõez culpe et pene·Culpa em̃ est letalevul
nus aie cuius lesio infinitũ est magisqꝙ lesio corpalis imq̃ tũ spi=
tualis est dignior cope·sed pter vulnus corpale curandũ necẽ est
frequẽter masiones et adustiones sustinere·Iuxta illud dñi po
tat pter añie vulnera tolerare·quante vero difficultatis sit ei
ei⁹ eius oñdit dñs Nume·xiij·vbi punit filios israhel·xl·ãis
iuxta numez·xl·diez quibus exploraverunt terrã pmissionis·
et hoc pter peccata eorum·homo em̃ merebatur penã eternaz
nec immerito·cum quotidiez pctm̃ maxime mortale exhonerz de
um·Quid ergo erit omnis pena tpalis ad illam·a licz in cõtri
bone cõmutetur pena eterna in tempalem penam·non tamen
possz homo soluere si punirer fm demeritũ culpe·qz punitur citra
demeritũ culpe ex pietate dine misericordie·Itẽ remittit ex ea inꝰ
tum ex vi clauium mĩsterio sacerdotũ·fm illud Job·xx·quoꝝ re
misertis·rc̃·Et·ij·cor·ij·Cui autẽ aliquid donastis et ego Nã
et ego qđ donaui si quid donaui pter vos in persona xp̃i vt nõ
circumueniamur·vbi dicit glo·Idem est ac si xp̃us donaret·Itez

remittitur multum de penā ex vi passionis xp̄i. qui seipsum pur
uit p nobis ex adiutorio ecclesie que p peccatoribus orat. Unde
ij. corint. v. Xi xp̄s p omnibus mortuus est. ergo et nos omnes
mortui sum⁹. Cū ergo tribulacōes p̄ntes non sunt sufficientes
ad remissionē pene eterne ratiōe improportionabilitatis finiti ad
infinitū. pinde sancti viri optabant pati penas tpales etiā acer-
bissimas vt euaderent eternas Unde abac. iij. Ingrediat putre
do in ossibus meis et subter me scateat vt requiescā in die tribu
lacōnis. Sic⁹ a Job. vj. Hec michi consolatio sit vt affligēs me
dolore. non parcat nec ꝺtradictā sermonibꝰ sancti. Et racōem ha
but et loquebat ex instinctu sp̄ussancti illūinatus. eo q passiones
huius tempis transitorie sunt et quasi in modico affligentes.
Omnes autē tribulacōes. aut sunt leues et portari p̄nt. aut sūt
graues et ato aīam deficiunt. Et ideo si pene tpales sunt time
de. multomagis timende sūt et ille que durabiliores sunt et sine fi
ne. imo sine p̄portione magis affligentes. Unde ysa. lxvj. scribit.
Ad punctū in modico dereliqui te. et in magnis miseracōnib⁹ co
gregabo te. et in momēto indignacōis mee abscondi faciē meaꝫ
paulisper a te et in miserico⁹dia sempiterna misertus sum tui. Ar
p̄sum pumꝛ hic. qꝺ et fcm̄ est fiat predictum est supra. xxiij. al
pha. z. in fi. Secundo p̄batur q non sunt sufficientes tpales tribu
lationes ad grām ꝺsolacōnis interne que oēs passiones transce
dit. vnde ipsas amaritudines in dulcedinē virtutū vertit. fiat p̄
de quibꝰ sc̄ā martiribꝰ. De q̄bus dicitur deut. xxiij. imolabāt vi
ctimas iustitie qui mundacōem maris quasi lac sugent qꝺ dulce
est et nutrimentū pueroꝝ. Sic tribulatio et pscutio pabulū est
electoꝝ. et hoc facit vnificatio pacliti et p̄ntia ihu xp̄i. Sicut de
theodoro martire p̄ꝛ. qui q̄ diu tormentatus est supplicijs semp
gaudebat Et cum ab eo peteret Oty sensum ex integro habue
rit et quales dolores. Ille dixit q parum de doloribꝰ senfisset. sed
a quodā iuuene sudē aspersō et aqua frigida p̄fusus. ita delecta
tum fuisse vt nunc mestior fac̄s sit q̄ de pomo de cauliō iussus fue
rit. Unde bern. sic inq̄t. Multi vident nr̄as punctōes qui non vi
dent nr̄as ꝺsolationes. q ille sanctos suos vngit interi⁹ in corde
qui dicit. cū ipso sum in tribulacōe. Et talit̄r in sua tribulacōe da
vid a deo fuit ꝺfortatus q dixit p̄m multitudinē ꝺlorꝫ meoꝝ in
corde meo consolacōes tue letificauerunt aīam meā. q spūs sc̄s
erit sup mel dulcis Ecc. xxiij. imo p̄m bern. Ado dulcis est vr qui
dem dulcedinis eius prevalere nō valeat amarissima mortis ama

tudo·Quid ergo non tempet illa dulcedo qué mortem quidez
faat dulcissimā·Que eñ pſperitas reſiſtere poteſt vnctōi· que
mortez faat dulcissimā·ij·cor·j. Quomā ſicut abundant paſſi
ones xpi in nob ita et p xpm ꝺsolatio noſtra·Unde ionas ait Jo
ne·j. Tollite me et mittite in mari et ceſſabit mare a nobis·Hoc
est lignum qđ ipſas aquas in marath per moyſen dulcorauit Ex
odi·xv·Hec eſt facula que pulmentū pphetarum per heliſeuz ſa
poraut·nij·regū·nij· Quia meditatio paſſionis dñice dulcorat
et ſaporat auſteritatē pñie nrē·vñ Job·vj. Que prius nolebat
tangere aīa mea·nunc pre āguſtia ībi mei ſunt·hoc eſt ſal feſ
tos qđ nullo ſacrificio deeſſe iubet pter eius ſuauitatem Leui·ij
Unde Job·vj· Nunqnd pōt comedi inſulsū quod nō eſt ſale cō
dimū·aut quis pōt guſtare qđ guſtatū aufert mortē· Hec conſo
latio eſt māna qđ datum eſt filijs iſrahel in deſerto donec terrā p
miſſionis intrarent·de quo Exo·xvj. Mane iacuit ros per ācūitū
caſtrorum qz gracie ꝺine ꝺſolacōis·feruorē concupie carnal ex
tinguit et vndiqz ab aduerſarijs defendit·Cūqz opuſſet ſupficē
terre·qz gaudū conſcientie nō reſultat in facie. apparuit in ſoli
tudine·i·i contemplacōe·minutū pter ſubtilitatē cōtemplacōis
et quaſi pila contuſū pter ſuauitatē contricōis in ſimilitudie pru
ine·qz candorē habz pter mundiciā et ſanctitatem a impugnat
aſpectū pietatis·reſtringit rigorē diſcipline·et incendit incentiua
concupiſcēde·qđ cum vidiſſent filij iſrahel dixerūt ad inuicē man
hu quod ſignat·qđ eſt hoc·Ait moyſes·Iſte eſt panis quē
dedit vobis dñs ad veſcendū vt laborem et labōris tediū ſuſtiere
poſſitis Ideo dixit Matb·xj·Uenite omnes qui laboratis et one
rati eſtis et ego refi· vos Nuncqđ ſub ſole placet·quicqđ in mun
do cōpiſcitur·non poterit hanc p hoc ſibi copulare Hec eſt mi
nus·ſtipendiū mundie·refugium huiz vite Tercio pbatur
qđ non ſunt ſufficientes pene tēpales ad eternā gloriā pmeren
dam·Primo qz modica iſta·illa autē ſunt eterna·Unde ſapi·iij
In pacis vexati in multis bene diſponentur·Secundo qz iſta i
loco calamitatis·i·in mundo·illa in loco amenitatis·i·in celo·vñ
pſal·Hec recordatus ſum et effudi in me aīam meā qñ tranſi
bo in locū tabnaculi vſqz ad domū dei Nullz eñ qđ amat nō cor
rigat vel ſaltem pbat· Sic artifex probat aurum et argentum·
et fornax probat figuli vaſa et rex milites vtrum ei ſint fideles
Sic deus diuerſis tribulationibus probat virum inſtum vt ſi cū
conſtantem in pacientia inueniat·regnum ſibi pro mercede con

cēdāt · Unde pfidor? de sūmo bono Tunc iustis gaudia disponū
tur eterna · cum in presenti tribulatione pbantur · Quāto enī h̄
seculo tribulacōnibus magis atteramur · tāto melius purgati do
in iudicio merebimur pītari Et ideo tribulacōes et mala huius
mundi debemus in pacia et cum gaudio sustinere · H · Ter
cio quia pena illa defacili tolerabilis est · sed gla in dilectōe icom
prehensibilis · qr in se tanta est qp homo p se sustinere non possit
nisi hoc deo faciente · quia fm bern · In patria merces sanctoꝝ
tam magna est qp non pōt mensurari · tam multa qp non pōt nūe
rari · tam copiosa qp non pōt estimari · Et hoc sancti quidā pīde
rantes sustiuerunt passiones · fm illud gre · Consideratio premn
minuit vim flagelli · Econtra quidā hoc minie psiderantes · imo
onus leue graue putant Unde crīs · Non video qp aliquis nostr
vera et perfecta cupiditate celestiū teneat · alioquin omia que vi
dem esse grauia vmbrā putaremus et risū · Et sic bīus Ignatius
pīderās istam penā esse leue et velociter transeuntē · desiderabat
non solū a bestys deuorari sed et carnē ferreis pectinibus discer
ptari tm vt posset xp̄m hys supplicys adipisci Etiā beatus paul?
pīderans suauitatē et dulcedinem visioms beatifice in xp̄o cupie
bat dissolui et esse cum xp̄o · Nec mirū quia vt ait pīs · qui fidus
re vite p̄mia diligenter excogitat · pītis vite mala eqmimē ptar

Secunda pars in qua notatur facilitas re

medij exigentis · ibi · Lazarus amicus noster dormit · cē · qm
eī discipuli audierunt xp̄m dicentē · Eamus in iudeā · iterum ti
mere ceperunt mimis quare cogitauerūt eum reuocare pter odie
tium psecucōem vt qr eum volebant occidere · non expediret se
iterū morti exponere · Merito em magistri sui etiā priam vehemē
ter formidabant · Dīs autē rndit Nonne · xij · hore sunt diei · q
si di · fiat hore diei non sunt stabiles sic nec affectus hoim · Et
ideo non credatis iudeos semp in tali perfidia perseuerare · ma
xime illi qui ambulant in die · i · in veritate sine malicia fiat vo
nemimē offendit nec scandalisat · sed qui ambulat in tenebris et
in dolo ille debet timere · Post hoc addit Lazarus amicus noster
dormit qđ audientes discipuli iterum cepnant eum retrahere pro
nentes languoris facilitatē di · Dīne si dormit salu? erit · i · curabit
statim · qr bonum est signū qñ infirmus p̄ sopue frenetici dor
mit · quia vt quidā dicunt Lazarus ex infirmitate in frenesim ve
nit cuius remediū est somnus Intendūt ergo dicere · si dormit si
gnum est qp sanabit · et ideo non necē ē vt vadas illuc · Xp̄s vero

dicebat de morte· q̃ hm phm sõn? est mortis imago· et iõ mor
tem vocabat dormiõem· Facilius em̃ poterat mortuũ suscitare·
q̃ quis valeat dormiente excitare. Tunc dixit eis aperte· Laza-
rus mortuus est· sed gaudeo ꝓpter vos q̃ fides vr̃a ex tanto cõ-
trahere ꝓponentes ei sui amoris insepabilem vnionem· dicente
thoma· eamus et nos et moriamur cũ ipso· q· d· Si de tua mor
te non curas· saltem de nostra curare debes· qui potiꝰ volumꝰ mo
riendum q̃ viuere sine te· ꝛc· ¶ Moraliter per discipulos istos
formidulosos mortis a de factis xp̃i ignaros· notatur simplicitas
hoim mundanoꝝ et fatuitas qui mortẽ formidãt et pauent quã
tamẽ euadere ñ põt· De quoꝝ fatuitate loquit̃ Seneca de reme
dijs fortuitoꝝ dicens· Stultũ est timere qs euitare non potest
Rõ vt naturaliter habetur ex· j· phiſi· Vnũquodq; in id resoluitur
a quo ꝯponitur· Entia em̃ naturalia resoluunt̃ in materiã et for
mam ex quibꝰ etiã ꝯponunt̃ ¶ Corpus etiã hois nascitur ex terra
et in terrã resolui tur Iuxta illud gen̄· iij· terra es et in terrã ibis
Et homo ex corpe et aĩa compositur· etiã necãrio per mortem
ab eisdẽ resolui tur· Quia vt habet̃ de pomo et morte· Aristote·
Mors michil aliud est q̃ recessus aĩe a corpe· Cum ergo necã
dus fieri oporteat· stultũ est illud formidare et reluctare· Vñ Cy
prianꝰ vt allegatur· q· ij· q̃ prepostere· phibet lugere i· tristia
ip nostra morte di· q̃ prepostere est q̃q; peruersum vt cum dei
voluntatẽ fieri postulemus qñ euocat nos et acquirit de hoc mũ
do· non statim volũtatis eius impio pareamus obtimitur et relu
ctamur et p vicarium more seruoꝝ ad aspectũ dñi cum tristicia a
merore pducimur· exeuntes istius ncãtatis vinculo non volũta-
tis obsequio et volumꝰ ab eo premijs honorati· ad quẽ venimꝰ
immũ. hec ille· ¶ Nõ sic timuit mortẽ vas electõis paulꝰ· sed suspi
rio mortẽ anhelabat dicẽs· q̃s liberabit me de carcere mortis hu
ius· cupio dissolui et esse cum xp̃o Unde etiã de sancto Iacobo· q̃
cognomento gr̃ inc̃isus· legit̃ talem habuisse cũ pnãpe psalꝰ dpa
cem· Noli imprudẽter agẽ ne graui morte peas Cui iacobus h̃
non mos est ꝙ potiꝰ somnus ẽ dicẽdus cũ post modicũ resurre-
cturꝰ habuat̃· Cui princeps Nõ te seducant nazareni dicẽtes mortẽ
esse somnũ qñ magni imperatores timuerunt eam Cui iacobus
mortem non timemus q̃ de morte ad vitã transire speramus Cõ
grue ergo mors somno comparatur· De quo etiam xp̃us lazaro
dixit inimico suo· Lazarus amicus nr̃ dormit· ¶ Est em̃ notãdũ

Q̃ mors est triplex · scilicet ·
Corporalis et meditanda ·
Spiritualis et fugienda ·
Gehennalis et timenda ·

¶ Prima eñ mors est meditanda que meditatio valet ad mꝫ ta videlicz ad cõtemptū mundi · ad humiliacõem sui · ad fugã peccati · ad regendum vitam · ad faciendū penitẽtiam · et ad appetendū vitam eternã · Primo dico q̃ contemptus mundi p memoriã mortis habẽ · Nam mundus trãsit et cupiscencia eius et morte terminaẽ omis delectacõ mũdi · Sicut ergo poma in arboribꝰ scindunẽ et vi auelluntur · et fi natura decocta decidũt · sic vis adolescentibꝰ vitam aufert · semibꝰ maturitas · Unde tullius de senectute · Mors cõtingit adolescẽtibus natura aduersante · et ideo grauis · sembꝰ vero vemit tanquã sponte nulla vi adhibita et ideo leuis · Et augꝰ · sic inquit · Vita presens michil aliud est q̃ ad mortẽ currere · Per oppositũ igit homies laborant vt diu viuant ne puemant ad terminũ vite sue vie · vnde studia eoꝝ sunt valde otiosa · ambulare eñ volunt · et puenire nolunt · currunt ad terminũ voluntarii · quẽ tamẽ apprehendere non cupiũt · Quos tullius in li · prec̃õ redarguit dicẽs Tanta est in hoibus stultitia · mõstantia atq; puersitas q̃ oẽs senectutẽ p quã morti appropinquam? vt adipiscãtur adoptant · et eandẽ adepti accusant · Et Unde antiq̃ vt mortis pretatem plene exprimerent ipsã in forma virginea depinxerunt · facie velatã · absinthio coronatã · sanguine maculatã Primo depingit virgo q̃ sicut virgo debz cẽ incorrupta corpe et mente · ita nec mors corrumpitur minis nec precẽ · sed equaliter muadit · iuuenes senes · virgines · senes · paupes et diuites · nobiles et degeneres · sic q̃ nec est q̃ se abscondat a calore eius · ꝛ · Est necẽ mori iuuenili sed atq; minori · Mors non cedit maiori nec parat honori · Unde ex hystoria allexandri et etiã bragmanoꝝ · Q̃ ipsi bragmani quasi pbi existentes in deserto omnia mundana contemnebant · cuius allexãdro nũcios missis mãdauit vt peterent ab eo quicquid vellent · At illi rescripserunt dicẽtes · da nobis immortalitatẽ quã sume a sidera? · At ille rescribẽs ait · Ego sum mortalis et quãvoro bis immortalitatẽ dare potero · Illi vero dixerũt ei · tu ergo ai fis mortalis quare tot mala faciendo discurris? Justum est esse deo subditum · et mortalia non parua de deo sentire · Secundo imago absinthii coronatur · quia sicut absinthium est herba amarissima · ita et mors · Unde philosophus tercio ethicorum dicit · Q̃ mors est finis omnium terribilium · Et in ecclesia · O mors q̃ amara est memoria tua homini iniusto · Item mors sanguinea

maculatur·q; peccatorū multitudine frequēter deformat·Cōtra
qđ ps·peccā·Libera me de sanguibus·F·¶ Secundo memoria
mortis valet ad hūiliationem suiipsi? Unde antiqui volētes se hu
miliare posuerunt cineres sup capita sua in memoriā mortis· qa
cinis essent futuri·ideo hoī dictū est·Memento q; cinis es et i ci
nerē reuerteris· Eccī·x·quid superbis terra et cinis·Unde legitur
de dyogene pho·Q; quadāvicē stetit in canali pleno ossibo mor
tuorū et vertebat ossa hincinde·q; cum alexander inspexisset·di
xit ei·quid facis·ille respondit·nō possum inuenire qđ volo·pu
tabā em inuenire differentiam inter ossa et cadauera diuitū et no
bilū necnō pauperū·sed nullam reperio q; sunt omnes vnius
forme et mors eos omnes equauit·Et in hystoriis romanoꝝ le
gitur·q; octauiano fuit facta statua et in fronte statue fuit scri=
ptum nomē imperatoris cesar·et post statim fulgur percussit statuā
Et abstulit ab illo vocabulo.c.ita q; q; prius dicebat cesar futu
rum erat esar dicere de eo Cesar em derivat a cedo is ere·esar ab
edo is ere·ad denotandū q; cito erat esus a vermib?·q; ergo sane
mentis cōsideraret finē suum q; erit terra et esca vermiū: merito se
humiliat·Tertio memoria mortis valet ad fugā pcti·Eccl·vij
Memorare nouissima tua et in eternū non peccabis·q; em recolit
mortē debz cogitare q; pctm est causa mortis Gen·iij·Quacun=
q; em die comederitis morte moriemini·Unde aug?· Nihil fic
revocat a pctō q; frequens mortis cogitatio· Nam pauo visis
pennis superbit et caudā extendit totā·sed visis pedibus caudam
deponit Sic hō non cōsiderans finē mortis multis peccatis se ex
ponit sine timore·sed cōsiderato fine erubescit et peccare cessat·q;re
plat·Quant gentes qm hoies sunt·s· mortales·Quarto valet
ad regendū vitam suā·aues pisces regūt se cauda·iumēta et bo=
ues cauda se defendunt a muscis·sic hoies vitā suam dirigūt et
tempꝰ tacō bus resistunt mortis m moria Job·xij·Interroga iu=
menta et docebunt te et volatilia cēli indicabunt tibi et pisces ma
ris. Ad modū gubernatoris debz se regere hō·Nam gubernator
q; bene vult regere nauem ponit se in finē nauis·et nauē ante se
dirigit et pericula cuntat· Sic homo ponat se meditatione ad fi=
nem vite sue vt possit ad bonum exitū nauē·i·vitam suaz dirige
re· Seneca Cōsidera q; pulcra sit res ante mortē vitā consūmare
deinde secure expectare reliq; ptē tpis sui·G¶ Quito vz ad pe
nitētiā faciēdā·Cū audisset rex ezechias q; mori debebat: fleuit·
Isa·xxxviij·Et rex ninive audita cōminatione ione·adhuc qua
draginta dies sunt et c̄·Indutus est sacco Jone·iij·Un̄ legit de

quòdã milite flagitiosoꝙ qui ꝓfessus nullã pẽitentiã a papa Alle
randro iniũctã vellet facere · dedit ei papa anulũ suũ ꝙ ꝑ penitẽ
tia portaret tali condicione · ꝙ eũ respiceret et cogitaret de morte
sua · qđ cum plurib⁹ diebus fecisset rediens ad papã dixit ꝙ pa
tus esset omnẽ penitẽtiam adimplere · Dexto valet ad appetend
dum vitã eternam · vnde paul⁹ concupiebat dissolui et eẽ cum ch
sto · Phil · j. Dic etiã multi sancti ꝓpter vitã eternam ꝙsequendã
tradiderunt se sponte morti · de quibꝰ psal · Preciosa in cõspectu
dñi mors sanctoꝝ eius · Secũda mors spũalis est duplex sci
bona et mala · Bona quidẽ est qñ quis siue per baptismũ siue p
pñiam moritꝫ peccato · vt habetur de ꝙse · di · nj · c · vt ostenderet
et c · seqñti · Mala autẽ mors cum ꝗs moritur per peccatũ · xxvj ·
q · ij · qui sine · Et hec est fugienda · Mors spũalis bona est cũ ꝗs
per pñiam moritꝫ pctõ · vnde infra · vj · c · scribitur · Nos mortui su
mus pctõ qm̃ in terra viuem⁹ cum illo · Vnde narratur · ꝙ quidã
pctõr transiens per siluam inuenit centenariũ heremitã ibi degẽ
tem a quo quesiuit quid ibi faceret · rñdit heremita · disco mori et
mercator que ncãtas cũ sis senex · qr alias oportz te cito mori ·
heremita · hoc est qđ timeo · qr scio me moriturꝫ · et nescio mori ·
Et mercator · quid est scire moriꝫ heremita · vitã dimittere et ope
ra bona facere · Juxta illud psal · Declina a malo et fac bonum ·
Vnde macrobius · de somnio ãpiõis li · j · de platone sic ĩquit Pla
to in phedrone dicit homĩ · non est sua sponte moriendũ Sed in
eodẽ dyalogo dicit mortẽ philosophãtibus appetendã et ipsam
pbiam esse mediciną moriendi · Hec em̃ ostrauit videtur sibi esse ·
sed non est ita · qr plato duas mortes hoĩs nouit · quaꝝ vna na
tura altera virtutes prestant · Homo em̃ moritꝫ cum ania corp⁹
relinquit solutũ lege nature · mori etiã dicitꝫ cũ anima adhuc in
corpore hospitata corporis illecebras pbia dictante ostẽnit et cu
piditatũ dulces insidias · reliquas omnes exuit passiones · Et
hanc mortẽ dicit plato sapientib⁹ appetendã · hec macrobius · ¶
¶ Mors autẽ spũalis mala fit spẽaliter omissione · omissionis et
opis opletione · ꝓ° em̃ cũ ꝗs facit qđ ñ tenetꝫ facere et obmittit ·
qđ est faciendũ · Apoc · iij · Scio opa tua qr nomẽ habes ꝙ vivas
et mortuꝰ es · vñ · b · augꝰ · xiij · de ci · dei sic ĩqt Tãta grã dei presti
tit vt mors quã ostat vite eẽ ostrauit instim fierꝫ p qđ trãsiremꝰ
ad vitã Mors mala fit etiã omissiõe dũ hõ facit qđ phibitũ e et fa
cere non deberet · Jhere · xxxj° · Vnusquisqꝫ in iniquitate sua sci
ꝓpria actus morietur · et non in peccato alieno moritur homo ·
sed delicto ꝓpio · Et sapiencie · xvj · Homo per maliciam occidit

animam suam. Jcirco dñs dixit iudeis. Cauete ne ascendatis in montem nec tangetis finem illius. quia ōmis qui tetigerit mor te morte. Et taliter saul otra dei preceptū monte superbie et ā = biōnis ascendit. Ideo in bello qz primo omissione in aīa mor= tuus fuit. etiā corpaliter interijt et mortuꝰ est. j. re. vlt. Tertio morītur homo opis oplecōe Jacob. j. Pctm cum cōsūmatum fue= rit generat mortē. L Sed queritꝰ Potest ne homo spūaliter mortuus vere dici homo. Dico qꝺ non. sed tm eq̄uoce est homo scz ꝑm nomen. sicut homo depictꝰ dicitꝰ homo. qa solum nomen sibi retinet et non rem. Et diffinitio hois est diuersa. qꝺ sic patet quia hō perdidit diffinitionem ꝓpriaz in qua oditus erat talis. hō est animal cōnale immortale. Constat em hominē a deo immor talitatem accepisse. quia poterat non mori. Sed homo peccan do duas differentias amisit. necnon fine causa duplex mors fu= it sibi ominata. Nam primā drām. s. racōnalitatē amisit qñ itel lectum pdidit. a solum sensū quo vtunt bestie se habere ostēdit. a hoc erat qñ peccauit visu. tactu. et gustu. quare in psal. dicit homo cū in honore esset non intellexit rc. Et eccl. iij°. Nichil habz homo iumēto amplius. Secundā etiā differentiā perdidit scz immortalitatē qñ necessitatē moriendi incurrit. nec mirū. quia ablata prima drā aufertur secūda. quia secūda presuppomit primā in diffinitōe bene data. qz ergo pdidit racōnabilitatē etiam pdi dit immortalitatē et factus ē mortalis. Dñs sap. vij. Sum quidē et ego mortal homo filis ōmbus. Ergo non remansit sibi misi genus. viz aīal de vera diffinitione homis. sed qz gen? non pōt esse in rez natura misi in aliqua specie. oportuit qꝺ in aliqua spe cie aīalis remaneret. a rez est qꝺ in vilissimā spē. s. in spē vermis Et ille pz ex duobꝰ. Primo° ex pte sue gnacōis passiue. nā maxime ꝓpriū est vermis ex putredine generari. sic et hō ex vilissimā putre dine. qz ex cupia viciosa a in pctō que est putredo pessima psal. Ecce em in iniq̄. con. sum etc. vnde Job. xxv. homo putredo est et filius hois vermis. et Gre. filiꝰ hois vermis dr. qz ex mortali um corpoꝝ corrupcōe ꝓpagat. Secdo pz h idē ex sua gnacōe acti ua. Generatō ei hois actiua ostat qꝺ est vniuoca. et i tali generās est filē in spē gnato. ꝙ generatū ex hoie vermis ē. iux illud Ecc. x. cū mortuꝰ fuerit hō hereditabit serpētes et be. ꝙ dicitꝰ hō qdē vermis et non hō. Iux illud psal. Ego sū vermis et non hō. ptz ꝙ qꝺ non fine cā dicit ps. deū hē memoriā hois cū dicit. qd ē hō qꝺ mēores eius. qz mēoria ē respectu ptēritoꝝ et ñ pñtiū vt di. phs ꝙ ps. innuit qꝺ hō fuit i ptērito et ñ i pñti. vñ idē di. Mēorare q

mea ſba etc. K. Iſta em̄ memoria eſt hoī multū vtilis. quia homo peccando dupliē dām̄ perdidit ſue diffimiōis et dupliē mortē incurrit ꝓpter qđ non eſt verꝰ hō. Ideo duplicē gr̄am̄ ſpū ali prius dat hoī qua nascit vt ſuā diffimiōem recipet. prima quā eſt in baptiſmo De qua Io. iij. Oportz vos nasci denuo. et ideo recupet homo primā differētiam. ſ. cōnabilitatē et hoc in re. Secūdam vero immortalitatē in ſpe ꝓpē qđ recupat q̄ nascit̄ vrā quo dā° hūanitatē. Et hoc eſt qđ mirat. Nicodem? dicit. Quō pt homo nasci denuo cū ſit senex. ſ. vetuſtate pcti. Secūda autē necessitas eſt in finali iudicio De qua dr mat. xix. In regeneratiōe cū ſederit filius hoīs. etc. Et in illa recupet hō secundā differētiam. ſ. immortalitatē. nō in ſpe ſed in re. vt ſic hoīe nato quemat vra diffinitio. vt iam nō ſit quaſi vermis reptās in terra. ſed ſiat angelus dei in cœlis Mat. xxij. vt verificet illud. Apoc. xxj°. Ecce tabernaculū dei cū hoībus et habitabit cū eis. et hoc de secūdo ꝓximum eſt atqz stipendiū pcti mortalis Apls. stipendia pcti mors eſt. Et sap. xvj. Tu es dñe q̄ vite et mortis hēs ptātem et deducis ad portas mortis et reducis q̄ ſupple voluerit. Iuxta illd eze. Nolo mortē pctōris. etc. Qui autē impenitēs permāserit vt habeat de pe. di. vlt. in fi. oīo mortis et cruciat et ſi ſp viueret ſp peccaret. ac dei eſt miserētis qđ patur finē pcti. et obiurgās ſine fine torquebit. qr nunq̄ virtute ditat. ſemp plenus iniqtate. ſp sine caritate. ſine fine torquebit. a qua mortē cuſtodiat nos chriſtus qui regnat etc.

Quarta pars in qua narratur claritas mira

culi excellētis ibi. Ihs ergo. Nota dr in euāgelio q̄ ihesus fremuit ſpū qui gemitus surgebat ex indignaciōne ītra dyabolū p cuius ſuggestionē mors intrauit i mundū quē erat ito ꝓ mortem expellaturus in cruce. fremuit. i. cū quodā strepitu intra ſe gemuit. et gemitū quodā stupēdo ſono vocis expſſit̄ turbauit ſeipſū. i. turbatū ſe oñdit ex ꝓpassiōe ad lazar̄ et ſorōes eius et vidēs locū ſepulture lacrimatus ē. Iuſſit tollere lapidē et clamauit. vem foras lazare. etc. Moraliſ in hac pte notare xpi magnā pietatē poſſum? q̄ nō fetidiſſimū pctōrem ſpernit visitare ꝓ ſuam gr̄am̄ imo eū vocat et ſuſcitat dū ſorores lacrimātes reſpiat. ſ. intelligētiā et volūtatē. qñ em̄ hō cognoſcit et intelligit qđ ītra deum feat̄ et deſiderat et vult peitē de pctis tūc xps ex cōpassione peccatoris lacrimatur et pietatis affectum oſtendit. Dz ḡ peccatoris illas ſorōes ad ipſum mittere dicens. dñe ſi fuiſſes hic ꝓ gr̄am

frater meus·s·spūs non esset mortuꝰ peccatis·Est nāqꝫ presen
tia gē preseruatio culpe·sicut pūtia radij solaris ꝺseruatio fertili
tatis et expulsio frigoris· Nā vt dicit pbs·ij·methe·Sol ꝓpter
suam elongacōem et approximacōem est causa generacōis et cor
ruptōis eorum que fiūt naturaliter et corrumpunt in rebꝰ inferi
oribus Quare etiā·ij·de genera·dicit·Q aduemēte sole aialia
debunt·recedēte vero sole flebunt· Sic etiā absente xpō et eiꝰ
gra illumināte et conseruante·aia peccatis marcescit et moritur·
nullūqꝫ bonum deo ad meritū acceptū opatur·sed eo aduemēte
gra tenebras vitiorū illuminat·vicia expellit·naturā anime con
fortat·et animā ad ōia pficienda dispomt·Unde aug?·et de cō
se·di·nij·Gra que per xpm datur non solū remissionē pctōrum
facit·sed etiā vt lex impleat natura liberet·et ne pctm·i·fomes
dñetur·Hoc ostendit in lazaro qui absente xpo mortuꝰ est·sed
ad aduemente eū a morte suscitauit·naturā ꝺfortauit·et ei gres
sum tribuit·quare sorores eius xpo dixerūt·dñe si fuisses h frat
meus nō fuisset mortuus·M·(In quibꝰ verbis tria notantur·
Saluatiua gubernatio·ibi·Dñe·Cōmunicatiua habitatio·ibi·
si fuisses hic·Ptātiua ꝺseruatio·ibi·frater nō fuisset·ꝛc·Quātū
vero ad primū sciendū·qꝫ differētia est inter dñium et guberna
tōem xpi·q alterius cuiuscūqꝫ tempalis dñi·Omis em guberna
tio dñi tempalis se ad subditos tm extendit inqꝫtum cōmodū ꝓ
pium inquirit·Dñs talis dñs alios gubernans est vt ab eis ꝺser
uetur·Nō sic xps nos gubernat qꝫ nrā custodia non indigz·nec
bonis nostris·sed econtra nos eius bonis et ꝺseruatiua gubernati
one·xpi·attestante qui eū inuocādo sic ait·Conserua me domie
qm speraui in te·Dñs narrat in li·de naturis lapidū·de quodam
lapide qꝫ vocat epistites qꝫ illas duas virtutes hꝫ hrē·viz qꝫ di
scordia sedat·filꝫ et tutū ꝺseruat gestātē in qūcūqꝫ sorte ec dubi
us ēs fuerit·Hoc tm ꝺsiderādū est qꝫ si pdcōs effūs effūere ꝺz
regat qꝫ portet ex ea pte hoīs in qꝫ iacz cor·Moralit lapis ille e
xps qꝫ est lapis angularis qꝫ discordiā int deū et hoiem filꝫ et se
dicōes int hoiez et hoiez ꝓpa morte mtigauit·qꝫ fm aplꝫ Ipe e
pax nrā qꝫ fecit vtraqꝫ vnū·et medū paietē macie soluēs inimi
cias in carne sua·Ad eph·ij·Iste em lapis in quacūqꝫ sorte dubi
a sortē ꝺseruat gestantē·Nō vita tota in pūtu e sp in qdā dubia
ōingētia p sortes Nō vt aliqd finalit euenat ignorat p sortes
Sicut etiā videmus aliqtiens qꝫ de manu fuit sortes·tenet em i
manu vnus festucas vel paleas·et omnes alij trahunt quilibet
sortē suam Isti autē sic trahentes vidēt principia non autē finez

Vnde interdū qui se putat trahere festucā longiorem trahit bres
moꝛem· Isto modo imaginādum est ꝙ vita cuiuslibꝫ quasi line
aliter est in manu dei· et de manu dei iterū trahitur· et qui se cre
dit trahere longā lineam qua sperat forsan diuicturū antequā
cogitet moꝛiē et trahere cogitur lineā breuiorē· et sic ex impou
so linea multotiēs terminatur ad punctū Juxta illud Job· xxi· in
puncto ad inferna descendūt· Illaꝫ em lineaꝝ videm? prima
pia· fines autē ignoram? Et hoc est qđ eccles· ix· dicit· Nescit
homo finem suū· Et pauci sunt iusti atqꝫ sapiētes et opera eoꝝ
in manu dei· et cum hoc nescit vtꝫ odio vel amoꝛe dign? fit· sed
omnia in futurū seruant incerta· Ex hoc habet ꝙ tota vita nra
consistit in quadā dubietate et cōtingentia per soꝛtes trahendas
de manu dñi terminānda· et ideo qui vult in illa cōtingentia ma
xima securitatē habere· poꝛtet secum lapidē istum videlicꝫ xpm·
dicens ei deuote illud psal· Ego autē in te speraui dñe dixi de?
meus es tu· in manibus tuis soꝛtes mee· Sed aduertent ꝙ eius
poꝛtent ex ea parte qua coꝛ iacet et non sint de numeꝛo eoꝝ·
quib? ꝛqueritur ꝓpheta Jhere· xij· ꝓpe es tu oꝛi eoꝝ et longe a re
nibus eorum· Sed debent memoꝛes esse et ex coꝛde tractare qđ
dñs maximus cœli et terre indignis seruulis fecerit qui ex miseri
coꝛdia eos omnes quātum ad sufficientiā redemit· et de penis i
ferni sua amaꝛissima moꝛte liberauit· de quib? recolēdis benefi
cijs loquit Bern· ad frēs de monte di· fic· Quicūqꝫ habꝫ sensum
xpi· quātum xpiane pietati expediat· quātum seruū dei seruū de
ptionis xpi deceat et vtile sit ei hora saltē hora dei· hora passio
nis ipsius et redemptionis· attenti? recolligere beneficia ad fruc
dum suauiter in ꝛscientia et recolendū fideliter in memoꝛia benes
ficioꝝ actoꝝ· M· Secūdo cōmunicatiua habitatio xpifideliu
bus amicis multū ꝛfert· Ideo martha dixit ad dñm· si fuisses hi
frater meus nō fuisset moꝛtuus· Diat em pbs· nnj· ethy· ꝙ michil
est ita ꝓprie amicicie sicut ꝛnemoꝛari et cohabitare· Unde cōmu
ter vidēmus ꝙ illi qui simul cohabitant moꝛe et vestitu et hoc
de se plus confidunt et maioꝛē ad mutuum habent confidentiaꝫ Re
fert Justinus de abꝛemotione coꝛgi pompei li· xij· Qꝛ cum Alle
xander magn? obtinuisset regnum psarum· cogitauit posset ipos
psas sibi familiarius copulare· et quid fecit? Certe ille qui mos
bus et natione macedo fuit in psarum leges transmisit· sperialit
quo ad moꝛes et habitum· et moꝛe et habitu macedonico relicto
Sic xps dei filius volens nos omnes facere familiares· nobis
dignatus est sui gracia et habitu confirmari ex eo ꝙ semetipsum

Post lectare

exinanivit formam serui accipiens. et habitu inventus est vt hō
Phil. ij. Et non solum homo: sed etiam quasi legibus humanis
se subiciens. cuius ꝓprium est esse vbiq; nobiscum. et in habitu
nostro voluit habitare. De quo Joh. p. Verbum caro factū est
et habitabit in nobis. Hinc ꝑm iura q vir et mulier ꝓpter bonū
coniugii: nisi carnale fortasse occurrat obstaculum. cohabitare te
nentur simul. et si vxor sponte et sine causa a viro se separauerit
seipsam merito facit suspectam. Spiritualiter ad ꝓpositum q̄li
bet anima fidelis Christo desponsata est: et cum eo debet cōmora
ri. ꝓ multiplicacōne filiorum scz operū meritoriorū. De qua despō
satione loquitur apls. ij. Corinth. xj. di. cuilibet anime. Despō
di enim vos vni viro virginem castam exhibere Christo. Ab hac
ergo vxore ꝓducitur proles. i. opus bonum et meritorium: sed
non sine cohabitatōne viri: per quem non solum opus ꝓductum
dicitur sanctū. sed etiaz totus homo. Unde ait Ps. Tu autem in
sancto habitas ꝛc. Ex quo ergo Christus non solum nobis coha
bitat. sed etiam nos inhabitat: mirum non est q de mal multis
nos liberat et conseruat. Si enim fuisset cum lazaro ipse mortuꝰ
non fuisset. Tertio Christus habuit potestatiuā liberationem
et conseruacōem. Exo. xv. Quis simil tui in fortib? domine ma
gnificus in sanctitate. et faciens mirabilia. ꝑm pbm. ij. et h. Ma
xima fortitudo consistit in voluntaria perpessione mortis ꝓ maxi
mo bono consequendo. Mors autem victoriosa xpi que est libera
tio nostra: fuit sume voluntaria ꝓ bono maximo consequendo. a
ꝓ totius humani generis redempcōne complenda. ergo fuit ma
xima fortitudo. Unde in Ps scribitur. Quis est iste rex glorie do
minus fortis ꝛc. ℣ Pro hac fortitudine a grata fortitudine
et regratiari sume tenemur Videtur em de Christo et de homine
fieri de duobus germanis: de quibus inter gratas fabulas repe
ritur. s. castore et polluce. De quibus fingitur q fuerunt germa
ni: quorum castor qui fuit filius iouis immortalitatem a patre re
cepit. i. posse non mori. Pollux autem in necessitate moriendi ꝓ
manfit. Cui frater suus grate compatiens cogitauit qualiter etiā
sibi immortalitatem cōmunicare posset: ipsamq; mortem sponte
subiit et ad tempus mortuus permansit ꝓ germano suo: vt eius
diuinitatis iam particeps immortalitatē reciperet. Ipseq; factꝰ
est vnus occasus ortusq; perpetuus vterq;: ꝓpter qs ad celum
translati sunt. et in signum positi qs gemini vocantur. Morali-
ter pistos duos germanos Christū intellige ex vna parte. ho
minem autem pur ex alia parte. Christus autem qui fuit fili?

iouis·i·dei patris omnipotentis habuit naturaliter nō posse mo
ri·si sue bemuolentie placuisset· Homo autē per pctm̄ mererat
mortalitatē nature et culpe· Christ? ℊ hoī opaciens volēs immo
talitatis priuilegiū germano communicare·subijt mortez nature
passus in cruce·suaqz morte simpla·nostra q̄ duplex erat crea
uit·sicut pulcre deducit btūs Aug?·in quibusdam dictis suis·et
sic maximā suam fortitudinem in nrā liberacōne demonstrauit
Sed queritur qs est maius miraculum·resuscitatio a morte
corporali·an iustificatio ipij:que dicatur suscitatio a morte spūali·
Rñdet magister Rich̄·in·nij·suo super sentētias di·xvij·ar·nij
q·ix· Qz ad hoc q̄ aliquid dicatur miraculose factum tria requi
runtur· Primo q̄ fiat non operacōne naturali·sed operacōne su
pernaturali· Qs enim ex naturali operacōne fit ignorata causa·
licet q̄nqz mirabile videatur·non tamen est miraculū fm Aug̃m
de ciu·dei· Secundo q̄ in materia non fit aliqua dispositio mi so
lum pura potentia obedientie ad hoc q̄ in ipsa fiat illud opz? qs
est miraculū· Tertio q̄ fit preter modū ꝺsuetum· Unde dicit Au
gustin? in li·retractacōnū ca·xiij· Qz si solita essent:mira non es
sent·q̄uis autē non omne mirum vel mirabile sit miraculū·tamē
omne miraculū est mirabile·et est mirū inquantum fiat a potētia
diuina et quantū ad hoc et ꝓter illa tria dicatur q̄ miraculū est
opus arduū preter spem nature et insolitum· Unde in auten·de
consulibꝰ·ff·vltō·colla·nij· Qs ratio accidit miraculum· Cum er
go iustificatio impij non sit insolita·et de lege ꝺmuni requiratur
aliqua dispositio in adulto qui iustificatur· Iustificacō impij que
sic fit de lege cōmuni non est miraculosa:q̄uis effectiue fiat per
potentiam supernaturalis agentis Iustificatio autē impij preter
legem ꝺmunem:que fit si deus iustificat adultum aliquez qui pri
us se non disposuit miraculosa ē·quia in tali iustificacōe sunt om
nia illa tria que ad miraculum requiruntur· Modo ad propositū
et ad quesitum respondendum est· Qz q̄uis vterqz effectus resu
scitationis fiat a potentia diuina·et quantuz ad hoc neutrum sit
miraculosius altero·tamen duo alia que requiruntur ad miracu
lum:etiam inueniuntur in resuscitatione corporaliter mortui:que
non inueniuntur in resuscitatione mortui spiritualiter loquendo
de illa que fit de lege communi·

Sabbato post Letare·

Ego sum lux mundi· Johannis octauo
Q Dm̄ naturā videm⁹ q̄ unūq̄z queūt fili tudo seu
ppietas alterius q̄ etiā ei attribui potest eius nomē
Unde quia imago seu similitudo hominis in pariete
per lineamenta depingitur· equiuoce eadē pictura homo appella-
tur· et iō pueri videntes alios viros patribus suis siles ex imitā
tes nabiē appellant omnes viros patres· et omnes femīas ma
tres· ꝙ⁹ phisi· ꝓbus in predicamē· ca· de ql̄itate· Queūq̄z tuan
guli vel aculi diffimīonem seu ppietatem reāpiunt· aculi ł tri
anguli non indigne appellantur· Sic de⁹ ppter infinitas pfectō
nes et varios effūs siles effectibus creaturarū quos in creatuis
operatur ex tempore· multis denominacōibꝫ nominatur· vt cre
ator dīs· refugiū· que sm magistꝝ di· xxx· primi solū ex tempo
re de eo dicūtur· Et ei temporaliter duemunt sine sui cōmutacōe
Sic etiam sm Boecū pri⁹ de osol· metro· ij· dicitur sol· q̄ sol⁹
omnia videt· et licet omnis qui male agit odiat lucē a querat te
nebras· tñ oculos uncta psp icientis latere nō potest· xviii· q· ij·
permixtaz· Christ⁹ ergo qui est filius dei naturalī cum pater om
nem pfectōem omunicaut ppter eandē causam et filitudinē cre
aturaꝝ· potest etiā appellari filitudinarie multis noībus· vt lux
sol· ē· Unde Cyprian⁹ de osecra· di· nij· nec quenq̄· Si dies om
nibus equaliter nascitur· et si sol sup omnes· ptz a equa lucē dif
fundit· q̄ntomagis xp̄us sol sup omnes ptz· et equa lucē et di
es vens in ecclesia sua· lumen vite eterne pari equalitate largit̄·
dīnt ergo bene· Ego sum lux mūdi· Queritur an magnificare
et dignificare nomen ppriū sit viciosum et peccatū· Et vide tur q̄
sic· Prou· xxvij· Laudet te os alienū· et non os tuū· In oppositū
Eccl· xlj· Curam habe de bono noīe· q̄ melius est nomen bonū
q̄ diuitie multe Prou· xxij· Et Christus laudat se dicēs· Ego
sum lux mundi· Dico q̄ ad dignificacōnez noīs· homines aliter
et aliter se hñt· Nam quidā nomen suū ambitiose magnificant
ad ppriam ostentionē· Quidam nomen vilificāt scandalose ī de
testacōnem· Quidā virtuose dignificant ad edificacōnez· Primi
sunt hoīes vani mūdani· q̄ nichil aliud in suis opibꝫ appetunt nec ī
tendūt· nisi q̄ sint magni noīs· et famose opinionis apud hoīes·
Hi oparant̄ scriptorib⁹ noīa sua scribentib⁹ in pamīto· q̄ leuit̄
dulcant̄· et de ęra delent̄· De qb⁹ loquit̄ Grego· xxvij· moral·
ca· xxv· di· Oēs q̄ī cogitacōe trena huic seculo affirmant̄· p oē qđ
agūt huic mūdo relinq̄re sui noīs memoriā volūt et conant̄· aliq̄

bellor̄ titulis·aliqui edificior̄ membus·alij deſertis hāc doctri
nar̄ ſeculariū libris inſtant elaborant·ſibiq; memorie nomen edifi
cant·Hec ille Qñ fatue aūt hȳ faciāt oñdit Paulo poſt dicēs Ti
cet quiſq; faciēdo gl'iam ſui noīs laborat-memoriā ſuā q̄ſi aneret
poſuit·q; hāc ato vēre? mōrtalitatis rapit·Ps· Nomē eor̄ deleſti
in eternū:et in ſeculū ſeculi· Tales eā fuerūt filij Noe poſt dilu
uiū dicētes·Celebrem? nomen noſtr̄ añq̄ dimdamur i vniuſas
terras·et cœperūt edificare turrim cuius acumē attingeret celum·
Gen·xi· Ex q̄d acādit ipſis? volebant facere nomē honoris·et fe
cerūt ſibi nomē ꝑ noīs·iō vocatū ē nomē eius babel·i·cōfusio·De
talib? etiā habem? exēplū·p·Mach·v·vbi dr· Q̄ Joseph? et Aza
rias ꝓncipes iude or̄ dixer̄t Faciam? et ipſi nob nomen:et ea
m? pugnaē ꝑtra gētes· Et ſequit̄ q̄ cæderūt in alia die de ꝓpo
ad duo mīlia viror̄· R Q Secūdo ſunt aliq̄ qui nomē ſuū ſcan
daloſe vilificāt;cuiuſmodi ſunt notor̄ pctōres q̄ relicta vrecun
dia ingerūt alijs malū exēplū·male viuēdo·peccātes ſine freno
q̄r hodie creuit magn? nūerus q̄ gloriant̄ cū male fecerint·q̄i
diant̄ a mūdanis bonī socij:q̄ ſunt puerſiſſimi tibaldi q̄ſic ma
leficijs ſe exaltāt et multor̄ viror̄ et mulier̄ honorē·et famā dif
famant·gloriant̄ de carnib? :q̄r tñ brodium nūq̄ ſenſit eor̄ gu
ſtus· De quibus ps· Quid gl'iaris i malicia q̄ potens es iniq̄tate
etc· Iſti ſunt filꝭ pomis putridis vel dentib? infamis:q̄ niſi ab a
lijs expellant̄:etiā alios inficiūt· Sic iſti corrumpūt bonos moēs
hoīm ſimpliciū·p eloqua eor̄ mala et ſcandaloſa ꝙuerſacōnem·
De q̄bus Jacō·in cano·ca·ij· Ipi inq̄t blaſphemant nomē bonū
q̄d inuocatū ē ſup nos· Tales notor̄ tibaldi vt dr de pen·di·j·
In actōne pñie ſunt publice puniēdi·vt ſiant eor̄ mal exēplis a
lios ſcādalo pauſſerunt·ita ꝙ eor̄ apertam pnitentiā reducant̄
ad emendam·et peccator̄ cautionem· Tercio ſunt quidā qui no
men ſuum virtuoſe dignificāt ad edificacōnem·et ſunt tales qui
honeſte et laudabiliter in exteriori homine ꝙuerſantur·et etiam
interiori·prebentes alijs exempluz bene viuendi·De quibus dici
poteſt illud Heſter·ix· Fama nominis eius creſcebat quotidie·
Talis etiam fuit ſaluator noſter qui nomen ſuum et ſeipſum di
gnificauit ad proximi vtilitatē·et dei patris honorem et rofita
tem ad reuelandum veritatem·et refutandum falſitatem mendaci
ram· Ideo ſibi congruit et decuit nomen ſuum dignificare·aliter
lias non potuiſſet veritatem ſue perfectōnis et dignitatem dica
tis reuelare· Ad argumentū dicendum·Q̄ ſapiens loquit̄ de
laude·qua quis ſe ex vanitate et ꝑpria gloria iactat et laudat:q̄

ssperitū in quolibet ꝛc̄· ℣ Quantū nunc ad expoſitōnem
continuacōnez euangelij·heri oſtenſū fuit fœditatē peccati fore fu
giendum et flendū·hodie prepoñt claritatē honeſtatis et virtu
tis eſſe aſſequendū· Et ſm hoc ſunt tres partes euangelij hui⁹
In p̄ma notat̄ claritas lumis illuſtrātis i p̄na° Ego ſū lux mūdi
In ſecūda vilitas hoīs imitātis ibi·q̄ ſeq̄tur me ñ ābulat i tēbris
In tercia veritas noīs teſtificātis·ibi· Et ſi ego teſtimoñ phi·ꝛc̄·

Quantū ad primā partem eſt notandum·

Q̄ iudei ſcā dilizati fuerunt de hoc q̄ Ihesus mulieri adul
tere peper·quaſi ipſe haberet poteſtatē peccata dimittēdi·vt di
citur Joh̄·viij· Et eſt factum die ſabbati ante dominicaz Letare·
Ideo Chriſt⁹ ſtatim poſt liberacōnem illius mulieris·volens oñ
dere autoritatē habere expellendi tenebras peccatoꝝ dicit·Ego
ſum lux mundi·non tantū galilee vel iudee·ſed totius mūdi et ꝛ·

Qualiter eſt notandū ſm p̄m· Q̄ corpus quanto eſt nobi
lius tantomagis extendit naturā ſuam· Et ideo lux cū ſit corp⁹
talū·ſe per totū extendit et ꝺmunicat faciliter·qua etiam vnus
nobiliſſimū vel ſaltem res nobiliſſima in genere formaꝝ corpo·
punctus lucis ſufficeret ad totū aerem illuminandū·propter ſu
am maximam actualitatem· Unde Auguſtinus· Lux eſt corpus
quo nihil velocius·nihil impaſſibilius·nihil virtuoſius inuenit·
nam ipſa inviſibiliter magna operatur·ſenſum et motum in ani
malibus facit·terram ſubintrat et fecundat·aurum et argentū
lapides preciosos generat et producit·decoremq̄ cunctis rebus
tribuit· Et ideo Baſilius dicit·Q̄ lux eſt creaturarum omnium
pulcritudo· Sicut Chriſtus qui eſt candor lucis eterne· Sap̄·vij
Et de celebra·miſſe·ca·cum marthe·ſ·ſane· Eſt velociſſimus et
nobiliſſimus et cunctis nobilibus nobilior· Qui ad fecundandū
corda hominum:vt virtutes producant caritatis·caſtitatis ꝛc̄·ſe
per lumen gratie diffundit equaliter ad omnes·et tenebras pec
catorum remittit· Unde Auguſtin⁹ et allegatur de conſecra·diſ·
iij·gratia· Gratia que per Chriſtum datur·non ſolum remiſſio
nem peccatorum facit·ſed etiam vt lex·ſcilicet virtutum impleat⁹
nec mirum·quia ipſe eſt dei virtus·et dei ſapientia que in vtero
virginis edificauit ſibi domum·lvj·di·naſa· Dicit ergo merito· E
go ſū lux ꝛc̄· Et merito x̄ps aſſimilatur luci ꝓpter tria·ſcilicet·

Mirabilem productōnem·
Inſeparabilem vnionem·
Delectabilem ſeparacōem·

¶ Dicitur eñ p̄mo x̄ps lux
racōe mirabil⁹ ꝓductōis
Lux ſi ē materia puriſſiā

-que nec cōinquinari potest · nec alteri cōmisceri · Unde sol et ꝑ
stra ꝑm ōmentatorē in de ſba cōbis sunt de natura cœli et differē
ter lucent ꝑm q̄ in eis magis et minus ꝯdensat̄ natura cœlestis ·
Unde si dicatur vñ sol iste fit factus · ostat q̄ de materia purissi ·
ma · q̄ de purissimo sanguine purissime virginis Marie eius ma
Et sicut natura lucis nō potest alteri ōmisceri · sic etiā xp̄s dei filius
conceptus ē de v̄gine matre: absq̄ paterni seminis mixtione · Et si
cut lux cōinquinari nō potest · ita et xp̄us nullo mō potest vitiari · i ·
Petri · ij · Peccatū non fecit nec inuentus est dolus in ore eius · Si
militer quantū ad naturā diuinam habuit se ad modū lucis · q̄
sumendo naturam humanaz diuina incōinquinabilis: et impolluta
in sua cōmoda puritate ꝑmansit · Unde Leo papa in quodā ſmo
ne · In vtraq̄ natura idem est dei filius · nostra suscipiēs et ꝑpria
non amittens · in homine hominē renouans · in se incōmutabile
ꝑseuerās · Diuinitas em̄ que illi cū patre ōmunis est: nullū de tri
mentū cōtrahit · nec dei formaz serui forma violauit ·
¶ Sed dicetis licet xp̄us in forma serui in hūanitate de facto
deitatē peccando nō violauerit · quero tamen an potuit peccare ·
et sic deitatē cōinquinare · Et videtur q̄ sic · Aug⁹ dicit · Qz me
liores iudicant deus homines si ei liberaliter deseruirent · Et vo
cat liberaliter debitum: si cum possent eum offendere nollent · Si et
go xp̄m optimū fecit: a optimū iudicant · videtur q̄ potuerit pec
care · In oppositū Christ⁹ ab instanti ꝯceptōnis gratiā tantam su
scepit q̄ maiorem illa habere nō potuit · ergo ab instanti ꝯceptōnis
habuit gratiā ꝯfirmatōnis · sed nullus potest peccare qui illam
gratiā habet · ergo idem xp̄us ab instanti ꝯceptōnis fuit compre
hensor et bt̄us · sed de esse beatitudinis est q̄ sit bonū im amissibi
le · ergo xp̄us nūq̄ illā beatitudinē potuit pdere · nec anima ipsi⁹
peccare · Ad hoc respondet bt̄us Augustin⁹ · et allegat̄ de sūma
tri · et fi · ca · m glo · sup illo verbo ommipotēs · Qz deus oīa potest
que decet eius potentiā: sed peccare non potest · qz peccare nō est
aliquid posse · de pen · di · ij · ss · caritas · Cuz ergo xp̄s sit filius dei
eius dē potētie cū eo · ex eadē rōne arguitur eū non potuisse pec
care · Bonauentura autē in · iii · sup magistz dist · xij · plem⁹ tñdet
q̄ absq̄ dubio aīa xp̄i nō potuit deprauari aliq̄ culpa · ¶ Et
rō assignatur p eū triplex · s · plenitudo grē · ꝯsummatio glie · et v
nio ōme et hūane nature · Plenitudo grē facit q̄ ipse xp̄s ꝑm hu
manā naturā habuit grāz ꝯfirmatōnis · ꝑ illa grā adeo liberat ar
bitrium firmat vt nullo modo possit infirmari per culpam · hoc
etiam facit cōsummatio glorie · que quidē fuit in Christo a suo cō

ppōmo primordio· statim em̄ fuit beatus et comprehensor· et si
qt bēs non pt damnari· sic etiam nō pt peccare· Ac per hoc
in xpo nulla potuit esse fm aiam̄ macula peccati· Postremo h̄
efficacissime facit vnio diuine nature et hūane in vnitate persone
que vnio facit vt pdēomata omunicētur· et ipsa nō potest frangi
Si ergo dr̄ ñ potest esse peccator· et nō potest ñ esse homo pla
nū est qz nullatenus illa vnio sustinet xpm fm humanā naturā
peccare nō potuisse· ¶ Ad tōnez autē contrariā qñ dicitur qz me
liores iudicauit deus homines· Rr̄ dicendū est· Qz hoc est verū
de toto genere humano fm aliquā melioracōnē· q attenditur in
ordine vniuersalis· sic em̄ decebat hominē in vniuersitate ostitui
vt in prima sui ostitucōne haberet vertibilitatē arbitrij fm legem
comunē· Sed xpus habuit aliquid supra hominē· ideo dicit qz
sibi fieret aliqd priuilegiū speciale· vt esset in eo libertas obsequij
sine vertibilitate arbitrij· sic in diuina volūtate videm̄ qz libera
liter nobis impendit et facit· nullā tn̄ est in eo pon ere vertibili
tatē· Et ppter hoc verbū Augustini fm qz liberaliē vocat vertibi
litatē ad contrariū· non se extendit ad melioritatē q attendit fm
priuilegiū speciale· sed fm legem comunē· Si quis autē velit dice
re qz ibi intelligit liberaliter· i· volūtarie obuiat ei ira sequens et
ratio ponendi verbū· qz Aug? hoc verbū dicit vt reddat ratio=
nem quare dr̄ talem fecit hominē vt posset male facere Secun
do xpus dicitur lux racōne vnionis Lux em̄ sicut emanat a sole qz
tamen separari non possit ab eo· qz si ab eo posset separari· posset
sol patiter obfuscari· si em̄ separaretur minueret lux solis· et cū
sit finita posset ex toto deficere· Per hunc modum dei filius ita ad
nos per carnis assumpcōem descendit qz a prē nunqz recessit· qz
ita venit in mundū· vt tn̄ semp maneret in celo· Et xps dicit de
scendisse de celo· qz humanitatē nostrā assumpsit· dicitur ascēdis
se in celū· quia humanitatē quā assumpserat sup celos altitudinē
celo fm diuinitatē fm quam vbiqz est· a nullo loco deesse potest
Vñ Aug? in sermone de natiuitate beati Johis baptiste· Verbū
dei ita ad nos de illa sede descendit· vt in finu· i· in pfundo pater
ni pectoris pmaneret· terrena visitās· et celestia ñ relinqns·
¶ Sed queriē quo verbū dei ad nos descendē potuit et carnē
assumere sine sui mutacōe· Dico qz licz h̄ excedat nr̄m itellectū· tn̄
oñdi pt naturali filitudie Nā qñ ram? iserit truncō· nulla fit mu=
tatō i truncō· h̄ tota mutatō fit in ramo· Sic hūana natura vnita ē
diuine psone qz nulla ē facta mutacō i diuina psona· h̄ tota mutatio

facta est in ñatura humana. Tertio dicitur lux rōne opacitis
Nam sicut lux ē delatiua et vehiculū oīm celestiū virtutū. q me
diāte luce ad terrā deferūtur celestes vtutes. q i tra gñant fīlo
lū q nccria sūt ad hoīs nutrimētū: ꝯ etiā aur et argētū et lapides
pciosi Per hūc modū dei filiꝰ vemēs i mūdū oēs vtutes celestes
dulit secū Nā dulit secū dei potētiā p quā cecos illūinauit lepro
sos mūdauit. mortuos suscitauit. dēmones effugauit: vt oīcent
gꝰ virtus dei essꝫ in eo ēntialiter: cuius impio solo verbo illas mi
rabiles operacōes et vtutes operabat. Dñs Job. xvij. loqūr pa
tri dicēs. Oīa tua mea sunt: et clarificatus sū in eis. Attulit etiaꝫ
et sapiam p quā quilibet culpe et infirmitati debitā adhibuit medi
cinam. Contra auariciā docuit pietatē. Contra luxuriam abstinē
tiaz. Contra gulā temperantiā. Contra supbiā: humilitatē. Cō
tra inuidiā: caritatē. Contra irā: māsuetudinē. Contra acidiā: fo
titudinē. Contra originale baptismū. Contra mōle: penitentiā.
Contra venale: extremā vnctōem. et oīs omnia mala grām et
veritatē. Dñs Job. j. De plenitudine eius oēs nos accepimꝰ grāz
siue iustificatōis liberacōis a ofirmatōis. Itē dtulit secū miaz
a pietatez. Naz ante aduentū eius ostendebat rigorem iustitie
deus. qꝫ ꝓpter quālibet culpam sine expectatōne inferebat vindi
ctam. Propter luxuriā totum mundum deleuit. Gen. vij. Et so
domam et gomorā: pluens ignem et sulphur de celo subuertit.
Gen. xix. Propter superbiā linguas diuisit. Gen. xj. Pharaonē
cū omni exercitu suo in mari rubro sūmersit. Exo. xiiij. Itē ꝓpter
gulam percussit dominus et ocidit magnā multitudinē filiorum
yſrahel: qui murmurabant oīs deum. fastidientes manna et con
cupiscentes carnes. Numeri. xj. Adhuc erant carnes in dentibꝰ
eoruz. nec defecerat huiōi ābus. Et ecce furor dñi concitatus in
populū et percussit eum plaga magna nimis. Itē ꝓpter peccatū
inuidie precepit deglutiri a terra: que aperta est Thoe Dathan a
Abiron. Numeri. xvj. Et ideo vocatus est dominus deus vlto
num. Juxta illud Ps. Deus vltōnum dominus. Sed post ad
uentum Christi vocatus est deus misericordiaruz. et deus totius
consolatōis. ij. Corinth. pri. Sanguis enim Christi in auribus
dei patris misericordiam pro nobis postulat non vindictam. qꝫ
pter quod dicit apostolus ad Hebr. xij. Accessisti ad testamenti
novi mediatorem Jhesum. et sanguinis asperſionem melius lo
quentem ꝙꝫ Abel Hoc dicit. quia vox sanguinis Abel fuit petitio
vindicte. ꝫ vox sanguinis Christi est petitio misericordie.

Secunda pars in qua notatur vtilitas ho
minis xp̃m imitantis ibi· Qui sequitur me· s. p viã saluti·
non ambulat in tenebris· i· pctis ꝛc· ¶ Moraliter notandũ ꝑm
q̃ ait Seneca· Dic bonus eligend? ẽ nob· et semp añ oculos ha
bend? vt speculũ· vt semp post eũ viuamus et faciam?: sicut vi
demus in naturalib?· Nã apes vnũ regem hñt quẽ sp respiciunt
et sequũtur· Pulli colũbaꝝ domestic̃ sequũtur columbã· exeũdo
siue redeũdo columbariũ· De quib? ex lege habetur q̃ eas nemo
apprehendere debet q̃diu ꝓsuetudinẽ hñt redeundi· q? includen
tis sunt: et est dñs eaꝝ· vt dicit Instit· de rer? diuisione· Apium·
Ideo quãcũq; eas apprehenderit reus erit furti· ff· de fami· hercis·
scendę colũbas· Vnde accidit casus· Qz duo erant viam· diues a
pauper· diues habuit octũ florib? fulgentiũ· pauper apes: q̃ octum
diuitis ingredientes flores arãi deserũt· et inde more solito dul
cedinẽ suxerunt· Diues inuidia motus flores veneno sparsit et a
pes extinxit· ꝓmit̃ coram iudice· et diues ad satisfaciendũ dã=
n̄ adiudicatur· ¶ Ad ꝓpositũ dñs cuius ẽ terra et plenitudo eiꝰ
colũbariũ siue alueariũ sanctã ecclam fecit in quã virtuosos xp̃ia
nos sine felle iniq̃tatis· sine cauleo malicie congregauit: hñtes ar
bitriũ exeũdi et sepandi se p pctm̃ ec̃ p pñiaz redeũdi· q̃diu g̃ sũt
i ꝓposito redeũdi et reuertẽdi p pñiaz· sũt ipi? dei q̃ ẽ dei? oim· ꝑ si
p desperacõez exĩ ecclam manent: a redire nolunt· erunt occupan
tes dyaboli· Hoc ꝓsiderans dyabolus ex inuidia flores mũdi· ho
nores· diuitias· veneno delectacõis spargit· et oĩs ex eis gustã
tes interemit et eternaliter occidit· ✠ ¶ Deus ergo vt nos ab
hys mortiferis retraheret· regez ductorẽ filium eius nobis adhi
buit· vt imitantes vestigia eius· lumẽ vite adquiram?· Dñ Gre
go· Christi vestigia imitari debemus· ne ab ipius corpore sepa
remur· cuius p fidem mẽbra sum? qđ fit quando ambulam?·

Decenter post deum viam gloriosam·
Prudẽter ad nosipsos viã plenosam
Eminẽter ante ꝓximos viã fructuosã·

¶ Viam glorio
sam ambula
mus qñ di=
gne et decẽter post deum ambulam?· De q̃ ambulacõe hortatur
nos apl̃us· Non cessam? p vobis orantes etc̃· vt digne ambule
tis· deo p oĩa placentes· Hõ deo placẽ ñ pt: misi i virtutib?· ideo
de virtute in virtutẽ ambulem? vt fim? de numero illoꝝ· de q̃b?
ꝓpheta dicit· Ibũt de virtute in virtutẽ· et videbit̃ de? deoꝝ i syõ
Nã sicut sol delectabiliter videri ñ pt ab imsanis et defectuosis ocu
lis· sed clarioribus dulciter et delectabiliter clari? se imiscet· vt pz de

aquila· Sic candor lucis eterne ab immundis mentibus non cernit nec delectabiliter sentit: nisi ab omni culpabili defectu purgent Unde Math· v· Beati mundo corde qm ipsi deū videbunt· Tali puritate pollebat Job qui dicebat· Nō me reprehendit oculꝰ nec cor meū in tota vita mea· O q̄ felix foret ille qui illud verbū pura cōscientia dicere posset· De tali puritate videtur etiā gloriari ille aplus· qui raptus in terciū celū archana dei scrutatus fuit: dicēs ij· ad Corinth· p· Gloria nostra hec est testimoniū cōscientie nre q̄ scz in simplicitate et plena mentis puritate sumus cōuersati in mundo· Hec enim puritas conuenienter dicitur puritas necessitatis· qz sine hac coram deo decenter ambulare nō potest· nec deū in se sulapere· nec videre· A Sed q̄ritur An homo talis de nullo sibi conscius ad aliquod aliud etiam obligetur· Et videtur q̄ non· qz habent deum in quo omne bonū habent· ergo non videtur necessariū p maiori bono laborandum· In oppositum est Paulus qui dicit· Nihil mihi conscius sum· sed non in hoc iustificatus sum· Non em̄ sufficit abstinere a malo nisi faciat qd bonum est· ar· lxxxvj·· di· ca· Non satis· Dico q̄ quantūcunqz homo perfectus sit et irreprehensibilꝭ· adhuc tenetur otinue in virtutibꝰ ambulare· quia scōm Gregoriū· In via dei stare ē retrocedere· Nisi Augustin?· Summa perfectō religionis xp̄iane est· vt quātūcunqz homo in hac vita p̄ficiat: semper putat sibi superesse qd̄ queratur Cuius causaz assignat Leo papa dicens· Qui se existimat ad hoc peruenisse qd̄ cupit· non q̄rita reppetit· sed in inquisitōe deficit· Et quibus euidenter eligatur error dicentiū q̄ homo in p̄nti vita potuerit tantum culmen pfectōnis attingere q̄ amplius in gra et caritate p̄fficere nō possit· alias inuenietur aliquis in mūdo perfectior Christo· De quo p̄? habituz est· B Sz q̄ris an homini sit necessarium ad salutē semp p̄fficere· Et videtur q̄ non· qz p̄m hoc multi homines damnarent̄ qui in vno statu bone consuetudinis· puta in eisdem oracōmbus ieiuniis ve aliis bonis operibus vitā finiunt et otinuant· C Ad qd̄ dicendū q̄ otinuus pfectus est homini necessariꝰ quantū ad desiderium· non quantū ad effectum· Quilibet em̄ in hac vita quantūcunqz sanctus debet semp cū p̄pheta dicē Nūc cepi· qz cū osumauerit hō tūc incipiet· Eccl· xviij· Dñs Gre· Hec ē pfectio q̄ suma iustitia· vt se nunq̄ pfectos esse credāt ne ibi deficiēdi iadāt piculū· vbi p̄ficiēdi deponūt appetitū signant· dic appetitū p̄ficiēdi· inues p hoc otinuꝰ p̄fectis sp habendus ē in desiderio· n̄ in exercicio· De tali ambulacōe iustoz habē· Prou· nij· et de pe· di· ij· Nō reuertebant· Iustoz semita· i· cō

uersatio virtuosa est lux splendens et crescens vsq; ad pfectum dem ꝛc. ¶ Secūdo quo ad nos debem? caute et prudenter ambulare · qz habemus viā valde periculosā · Ad qđ hortatur nos apūs ad Eph̄. v. Videte itaq; fratres quo caute ambuletis: nō quasi insipientes · ꝫ sicut sapientes · qm̄ dies mali sunt Homo em̄ caute solet ire in via lubrica fossata et illaqata · Talis via huiꝰ mūdi est primo lubrica per luxuriā: et vix otinere possum? pedes affectōis · quos actū ñ exerceamus · De illa via dicit Iere · xxiij · Via illoꝝ erit quasi lubricum in tenebris · Est secundo fossata p auariā · de q̄ dicit Ps̄. Fodерūt añ faciem meā foueā · et incidерunt in eā · Tertio est illaqueata p superbiā · Vñ ps̄ In via hac qua ambulabā: absconderūt superbi laqueū mihi · et funes extenderūt in laqueū · et iuxta iter scandalū posuerūt mihi · Ad cauendū aūt illa mala debem? caute ambulare et simpl'r · qz q̄ caute ambulat vel simpliciter ambulat ofidēter · Prou · x · Sed hec simplicitas i via dei ñ suffiat · ꝫ necessaria est prudentia sine qua caute ambula re ñ possum? · Que ꝫm Tullū tres habet spēs · s · intelligentiam prudentiā · et memoriā · Intelligentia est per quā prudēs anim? pspicit presentia · Prouidētia ē virtus p quaz prudentur futura · Memoria p quā pntantur preterita · Et qui has ptes diligent inspicit: prudens est et falli nō potest · Sed qz sine prudentia mō ambulam? · q̄si cēa pnīa mala non curando · et q̄si insensati prete ita ñ recolendo · nec prudendo nobis de futuro · ideo multis tribu lacōibo et periculis plagamur · de quo ꝙqueritur dñs dicēs. Gēs absq; consilio est et sine prudētia · vtinā saperēt · s · pnīa · et intelli gerent preterita ac nouissima · s · futura prideret · ¶ Tertio debem? ambulare viam fructuosaz eminent̄, quo ad primū · et ꝫ in tribus · Primo p bonū exemplū primo phibendo · 1 · Thessal · iij · Unū negotiū agatis vt honeste ambuletis ad eos q̄ foris sūt Secūdo desolatos ofortādo · Eccl · vij · Non defis plorantibo in solacōne · et cū lugentibus ambula: exēplo xp̄i qui post resurre ctōnem turbatis discipulis euntibus apparuit vt eos cōsolaret Tertio male morigeratos informando · ad Colo · iij · In sapien tia ambulate ad eos qui foris sunt ·

Quia pax in qua notatur veritas filii dei testificantis · ibi · Sic ego testimonium perhibeo et cetera · Pro quo notandum ē qz philosophi ex ignorantia ce citatis Christum Ihesum purum hominem existimabant · et ideo non debere seip̄m laudare · nec bonum de se testificare · ¶ Juxta

illud Prou.xxvij. Laudet te alienus et non os tuū. Non enim qui seipm ꝺmendat ille ꝓbatus est.q. Corinth.x. Christꝰ vere qui erat vera lux omnē hominē illuminās in mūdo: potuit seipm ꝺmendare. vt testimoniū phiberet veritati. Non aūt dixit manifeste q̄ esset filius dei. qz ꝑm Crucē. Demp humilia misceat altis. Ideo dixit eis. Vos ꝑm carnē iudicatis. i. exteriorez apparentiam qđ non facio ego. sed iudico ꝑm interiora. q̄ nemo nosset a me. q̄ iudiciū meū verum est. E Moraliter est notandū q̄ aī aliqđ ꝓmittit humanā exœdēs racōnem non statim creditur. nisi a pſonis fidedignis et autētīcis testificetur. Vñ Seneca in puerbiis Nō statim affirmes. qz non oē verisile e statim veȝ ē. Et. nij. q. nij. ff. si testes. ab illis requirēda est veritas quibꝰ lux veritatis assistit. ꝓ ampliores em̄ hominꝫ pfectissima veritas revelatur. C. de fide ꝺmiss. l. vlti. Vel nisi per certa signa affirmetur et testificetur. qz q̄ꝫ quedā vera sint. nō tamen credēda nisi certis signis demonstrentē. xj. q. iij. q̄ꝫ. Cū ergo dei filius modis varijs venturus fuerat ꝓmissus. nulli tñ fuit creditū. ꝫ multoȝ testimonijs refutatū et negatū. donec pſonis autētīcis ꝑ certa signa et varia fuerat demonstratū, et testificatū. Dūt ergo signa ostensa.

Patriarchis aduentum Christi prefiguran tia.

Prophetis sunt data signa preconizantia.

Persons autentīcis signa demonstrantia.

Nam patriarche plura signa accꝑerūt q̄ prefigurabant et oīde bant xp̄i aduentū. Nā noe signū accꝑit in archa federis q̄ hō deberet deo reconciliari. Moyses in serpente eneo qs veneno ifecti possent sanari. Hester in virga aurea q̄ mardochē deberet reuocari. Hec aūt omnia in figura ꝺtingebant illis. ꝑ. Corinth. x. et ꝑ xp̄m ad ꝛām deberet impleri. E Primo dico q̄ noe signuꝫ accꝑit in archa federis ꝛc. qđ sic patet. Nā homo deū offenderat tantū q̄ pentuit eū fecisse hominē. Gen. vj. et de facto totus mundꝰ periit diluuio. Gen. vij. Exceptis octo aīabus q̄ saluate sūt in archa. ꝫ deus misericordia motus sup eū dixit. Nō ego q̄ ciciam vltra omnē animam viuentem. sicut Genes. viij. dicitur sed statuam pactum meum vobiscum. et nequaq̄ vltra inundatur omnis caro aquis diluuij. et in signum arcum meum ponam in nubibus celi. et erit signum federis inter me et terraz. Iste arcus a philosophis pris vocatur. et generatur secm Aristotelem iij. methe. ex reflectōne radiorum ad aquā rondā et sp fit i occidēte. vel in oriēte dū pluit et sol stat ex opposito. Sz ꝫ ītāliter q̄ tur qūo pris sit signuz federis cū pœdat ex cā naturali. Dicit

aliqui q̄ vsq; ad diluuiū nō fuerat pluuia nec prius apparuerat·
Sed hoc nō videt racōnabiliter dictū cum pluuia fiat ex dispositione aeris et motu stellaꝝ· et ille cause multo tēpore p̄cesserant: propter qđ non est verisile· quin effectus fuisset multis viciibus. Dimissis ergo aliis opiniomb? dicit Nicolaus de lyra· q̄ arcus est signū magis ad placitū· sed ex ordinacōne diuina inquantū deus ordinauit q̄ apparicō p̄dis deceteto esset signū rememoratiuum pacti vel federis ipius dei facti ad noe q̄ diluuiuz de cetero nō inducerentur generaliter disperdēs terrā· sicut dr in textu· Erit arcus meus in nubib? et videbo illū et recordabor federis etc· Exq̄ p̄ q̄re añ diluuiū ñ fuit in signum huius licet apparuerit· q̄ tale pactū vel fedus non erat institutū· sed pacto facto deus instituit apparicōnem p̄dis· siue ipam p̄dē de nouo in signū huius pacti vel federis· licet prius sit res naturalis: et ante diluuiū fuerit· sicut aliqñ cōtingit q̄ lapis magnus qui diu stetit in aliquo loco imoreditatū vel regnoꝝ ꝛc· ¶ Moraliter ad p̄positū: Arcus iste bilis· de nouo statuitur in signū alicuius distinctōis· vtpote hest filius dei bñdictus q̄ in sua incarnacōne quasi arcus refulgēs inter nebulas glorie· Eccl·l· qui deo nos reconciliauit p xp̄m: et dedit nob? misteriū reconciliacōnis· ij· Corinth· v· Verificat qđ seq̄tur· videlicet q̄ deus erat in xp̄o mūdū reconciliās sibi: nō reputans illis delicta ipsoꝝ· et posuit in nob? verbū reconciliacōnis· et ex infinita eius caritate· q̄ impetuuz dilexit nos· Iere· xxxj· et ideo deus suā caritatē in nobis emendat· Ro· v· Et racōnez assignat ibidem· qñ adhuc cū peccatores essemus xp̄s p nob? mortuus ē· multomagis iustificati nūc ip̄ius sanguine· saluabimur ab ira p ip̄m· et ipse est arcus supcelestis· nobis oñdens signū clemencie et pietatis q̄ a peccatis sum? mūdati· deo reconciliati: et ad gratiam vocati· Et sic verificatur illud qđ dixit deus pat̄ in figura de cain filio et generi hūano· videlicet q̄ nequaq̄ vltra interficiet oīs caro aquis diluuij· arcū meū ponam in nubibus· et erit signū federis inter me et terrā· ¶ Secūdo moyses signū accepit in serpente eneo ꝛc· Nam hic xp̄ens eneus figura ē et typum gerit p̄sone xp̄i dum pēdebat in cruce ip̄omet attestāte cū dicit· Sicut Moyses exaltauit serpentē in deserto ita exaltari oz filiuz hominis· Joh· iij· Proprie ergo serpētis ē habere venenū· q̄ xp̄s ñ peccm cū assumatū fuerit· non habuit· sic et xp̄s venenū· i· peccm non habuit· q̄ differt· q̄ venenū infert mortē tēporalē· peccm āt mortē eternā et spū alez· xp̄s igit licz venenū ñ habuit peccī sic xp̄s eneus· filius

dimem tamen peccati et effectū hui⁹ enei serpētis habuit· et i em
ce ꝓduxit hunc effectū potēter· ita vt qui ipm ꝑ fidem videāt nō
pereāt· ꝫ habeāt vitā eternā· Vñ Aug⁹ de baptismo puuloꝝ sic
inqt· Dicit tūc q̄ in deserto fuerūt inspiciebant ꝫpentē exaltatū·
et a veneno saluabant· et liberabant a morte tēpali· sic nunc q̄
ꝟortant misterio mortis xpi per fidē baptismi a peccato iustificā
tur et a morte liberant eterna· et hoc est qđ Christ⁹ de se dixit· q̄
credit in me etiā si mortu⁹ fuerit viuet· Ioh· xj· Et sic ptz q̄ Moy
ses a deo fignuz accepit de serpente eneo· figura xpi fuit· vt qui
a serpentib⁹· i· spiritib⁹ immūdis pcussi sunt sanant omnes·
Tertio Hester fignū accepit clementie· Nam ꝑ Mardocheū in
telligitur gen⁹ humanū· qđ a paradiso erat expulsū· et egebat i
hac lacrimaꝝ valle· Sed Hester· s· dei mater inuenit grām coꝝ
dño· Iuxta· p°· Et fignū accepit clemētie a xpo· nō tm ꝑ se· sed
ꝑ toto genere humano· ita q̄ in figura ei dixit· Pete mater qđ
vis· neq; em phas est vt auertā facē tuam· inj· Hegū· ij· Et tāq̄
ibidez assignatur· qr ei nō potest quicq̄ negari· ꝓpter qđ in ps
cantādo taliter ipaz iploram⁹· Audi nos nā te filius nil negās ho
norat· Et ad filiū Salua nos Jhu ꝑ q̄ b⁹ virgo mater te orat·
Vñ ad ꝓpositū adducendo narrat Valeri⁹ li°· suo· v· ca· nij· Q⁹
Cornelius sapiens et prudēs· postq̄ rem publicā gracōse amm
multis rexit tome:racōne malicie de ciuitate expulsus est· q̄ se tūc
ferens ad vallenses· sic fecit q̄ ad impiū puenit· volēs itaq; de i
gratis romanis se vindicare· ciuitatē romanā maxio exercitu am
biuit· Cives vero coacti pacē facere legatos miserūt· q̄ vacui et fi
ne expedicōne reuerti sūt· Secūdo miserunt sacerdotes stol· alb
et alijs ornamentis indutos sacris· q̄s etiaz audire ꝺcēpit· Tr
cio ꝺfilio sapientū matrē suam q̄ ventura dicebat quaz in ciuitate
reliquerat miserūt· vt filiū ꝑ pace deprecaret· qui matri pacē co
cedēs· ait vicisti me et expugnasti me· Moraliter ad ꝓpositum
Cornelius iste est xp̄us filius dei bn̄dictus· cui gen⁹ humanum
erat offensum· et plures legatos miserunt· puta patriarchas pro
phetas· et cum nihil proficerent· tandem eius matrem dulcissi nā
miserunt qui pacem populo obtinuit· et mardocheum salicet ho
minem ad statum pristimum reuocauit· Et hoc de primo pnta
pali· K Secundus modus ꝓmissionis describitur· quia ꝑ
phetis est pcomzatus· Nā pluēs prophete modū incarnacōis q̄
ad aliq̄d exp̄sserit· et maxie gedeō a ysayas· Iudi· vj· Nā gedeō
fignū accepit i madefactōe velleis· q̄ de vgie xp̄s dēret icarnā
qr sic vos descēdit in vell⁹ sine lesiōe velleris· ita xp̄s i vtez vgis

Post letare

fine lesione virginitatis ꝙs est mir̃ et vnū de dei mirabilib⁹. Pñ
lucg⁹ in quodā sermone de annūciacōne sic inquit. Quid em̃ sunt
dei mirabilia nisi que sunt hoibus ipossibilia. qui ergo lapideas
incepit tabulas fine stilo ferreo. ipe grauidauit mariā spūsancto
qui pduxit panes in heremo fine nacōne. ipse virginem ipregna
uit fine corrupcōne. qui fecit virgaz fine pluuia germinare. ipe fe
cundauerat ysayas dicēs. Ecce virgo cipiet et pariet filiū. ysay. vij.
Qd verbū pertractantes hebraicā veritatis expositores. Dicūt qꝫ
virgo in hebraico dr halma. Halma igit et alma differunt. Tū
quia halma scriptū p h est virgo iuuencula: semp manens virgo.
Sed alma sine h virgo iuuencula nubil dr. Iccirco Egisipp⁹ in
libro de supplemento euāgelice veritatis. super illo verbo. Rūsuz
acepit symeon a spūsancto refert qꝫ symeon erat rabi inter iude
os. Et dū semel in scol exponeret predcām pphetiam. ecce vgo
concipiet: inuenit ibi scriptū halma. i. virgo semper manens. vir
go concipiet et pariet filiuz. deleut h vt essz sensus. Ecce alma. i.
virgo nubil concipiet. et hoc quidē ipugnat Crisp. super Math
omel. ix. dicens. Judei non dicūt virgo: sed puellaz. ac si puella
idem sit qꝫ virgo. et habetur positū. Si vero puella communi le
ge coniugij esset in vtero filium habitura. iam nō esset signum.
quia signū excedere debet ordinē. Non ergo tali sen
su dixit ysayas. Ecce virgo ꝛc. Unde symeon taliter predictum ver
bū intelligens. qꝫ alia vice ipm repetens. inuenit ibi fieri prius scri
ptum halma. et itez h delens vt esset prior sensus. imo et in ter
cia vice sic factū est. et sic in spū cognouit puerū de virgine nasci
turū. et ipsum deū tūc vngauit ne ipm mori permitteret. nisi pue
rū taliter natū prius videret. et tunc rūsum acepit a spūsancto ñ
visuꝝ. se moriē nisi videret Christū dominū. ¶ Tercō declara
tur qūo puer promissus descriptus est et a persenis autentias de
monstratus. Nam Johannes euāgelista venit in testimonium
vt testimonium perhiberet de lumine. et testimonium eius vez
est et cetera. Johannis vltimo. Hic videns qꝫ ortum erat signuz
virginis. scilicet virgo Maria. que Christum lumen mundi et
solez iustitie nobis portauit. Et prorumpit in hec verba. Signū
apparuit i celo mulier amicta sole. Apocal. xij. Et sequitur qui
busdam interpositis: et peperit masculum. De ortu istius sol in
signoꝝ regnis prophetauit Malach. dicens. Timentibus nomē
meū id ē existentibus in lege gratie: orietur sol iustitie. Malach
iij. Qz existēs i lege nature qꝫ scripte pistolauerit ortū illi⁹ signi

in quo sol iustitie apparere debuit· Totum nanq; tempus a principio vsq; in finem mūdi p die naturali computatur· et qui xpm precesserunt in nocte fuerunt ignorantie et culpabilitatis quibus in principio noctis· puta patriarchis ortuz fuit signum aquarii· quia tunc tantuz pluebat q totam terrā aqua operiebat· nec patres tunc temporis diffisi fuerunt de sole iustitie: q oriri debuit in signo virginis· Et ideo Jacob patriarcha plene confidens· et alios confirmans dixit· Non auferetur sceptrum de iuda ꝛc· do nec venerit qui mittendus est· s· sol iustitie· et ipse erit expectatio gentiū· Gen· xlix· Quod verbum pertractans Aug⁹· xvii· de ciuita· dei· ca· xlv· Annumerant omnes reges et principes iudeoꝝ dicit q non deficit princeps in domino ꝛ tribu iuda vsq; ad xpm dem aschalomitam alienigenā sub quo natus est Christus vt adimpleretur pphecia Jacob· M Itez circa mediū hui⁹ noctis diei naturalis· pphetis qui sub lege erant signum sagittarij oriebatur· quia varie et multis annis tribulabantur sagitta gladij et diuersis vicibus· Nam pter pctm̄ ydolatrie interfecti sūt gladio· xxiij· milia· Exo· xxxij· Item quando iniciatus est bellum gog puocantibus mulieribus moabitarū· interfecti sūt gladio xxuij· milia· Numeri· xxv· Item Phazee filius Romelie occidit de iuda centumuiginti milia vno die· omnes viros trllatores eo q dereliquissent dīm deum patrum suorum· ij· Paral· xxviij· Item pter peccatum Dauid ex quo numerauit pl'm ysrahel· a iuda· licet non gladio tamen dei vindicta mortui sunt· lxx· milia· ij· Regū· xxiij· Secundo tribulabantur sagitta· famis a penurie· Nam cum Benedab rex syrie obsedisset samariam q caput asini· lxxx· argenteis vendebatur et quarta pars stabij sterquilinij columbarum· quinq; argenteis· ij· Regū· vj· imo tanta fuit inedia fames et penuria q mulieres pprios filios suos coquerēt vt eos comederent· Terāo sagitta erat captiuitatis et in serie· Nazregnante Ezechia in iudea et Asie ri ysrahel· et Romulo rome primo rege romanoz· xvj· tribus debellate sunt a caldeis et captiue posite iuxta fluuiū gosam· Item regnāte Ezechia apud iudeos et apud romanos tarquino prisco ex rege romanoz ductus est in babilonem pplus iudeorum· euerso prius Jherusalem et templo illo nobilissimo a Salomone constructo Jere· xxxix· Cum ergo sagittarentur tot sagittis· videntes clare signū sagittarij aserentes dixisse concluserunt q esset medium noctis diei naturalis predicti· Et ergo vehementissime Christū solem deiderare cepernnt vt illuminaret sedentes in tenebris· et ab hijs sagittis liberaret· Ideo

ysayas clamauit ad deuz dicẽns. Vtinam celos diſrumperes et deſcenderes. yſa. lxnj. quaſi. d. Domine mimis tardas. nonne vi des q tot ſagittis affligmur. rem et libera nos de? noſter. Huc pulcre ad ꝓpoſitum noſtꝝ conſolatur Abacuck di. Apparebit dñs in fine et non mencietꝫ. ſi moram fecerit expecta eũ. qꝛ veniens ve niet. quaſi diceret. yſaya mirabile eſt de te? Dño eñ te eſſe aſtro logum. qꝛ dixit. ſol iuſtitie manifeſtabit ſe in ſigno virginis. qꝛ dixiſti. Ecce virgo conꝯpiet. qñ ergo hoc erit q ſignum virgis aſcendat. talis querela deducebatur vſqꝫ ad aduentum Chriſti. Et Johannes ſignũ magnum vidit in celo. hoc idem ſignum vi dit Sibilla in die natiuitatis. qꝰ imperatori etiã oñdit. Vidit eñ in quodã circulo aureo qui in celo arcta ſolem apparuit. in cuius medio virgo erat pulcerima puerꝫ geſtans gremio. Per illa er go ſigna certificamur q Chriſtus ſol iuſtitie eſt lux mũdi illumi nans oẽm hominẽ. et q verꝫ eſt teſtimoniũ eius ꝛc.

¶ Dominica Judica.

QUIS ex vobis arguet me de peccato Joh. viij. ℣ Videmus q manus inq̃nata. qꝰ tangit non mũdat ſed magis maculat. Volens g aliquid manibus lauare. neceſſaio prius manus la uat. ſic vicioſus difficulter aliquem peccatorez delinquentẽ cozri gendo emendat. niſi primo ſeipſum iuſtificet et emendet. Quia ſi fuit habetur. ff. ſi fundus vendicetur. qui tenetur de alijs iuſticiam facere multomagis debet iuſticiam facere de ſe. hoc expreſſe etiã Ambroſius declarat ſuper Beati immaculati. Et habetur. iij. q. vij. Judicet. ſic inquiens. Judicet ille de alterius errore. qui nõ habet qꝰ in ſeipſum condemnet. Judicet iſte qui non agit eadez que in alio putauerit punienda ne cum eum de aliquo iudicat in ſe ſententiam ferat. ℣ Chriſtus igitur verus iudex volens alioꝝ errores corrigere ſuam innocentiam et iuſticiam premonſtrat di cens. Quis ex vobis ꝛc. quaſi diceret nullus. ℣ Queritur vtrum deus qui cuncta gubernat potentia ſit arguendus in ſuo regimine aliqua negligentia. Et videtur q ſic. quia cum ſit ſume potens. poſſet omnia mala phibere quod non facit. ergo de hoc arguẽdus eſt. Dico q deus omnia bene gubernat. cum enim ſit cauſa efficiens omnium. et etiam finis. omnia effect propter ſe. a fiant ad honorem ſuum congruit omnia in ſe dirigit fiant in finem

Est tamen sic gubernator oīm ꝙ gubernat mediātibꝫ cāusis seā
dis. Uñ corpora grossiora et corruptibilia gubernat p corpora ce
lestia. et incorruptibilia et corpa cælestia p angelos siue intelligē
tias. Huiꝰ ratō ē qꝛ maioris bonitatis ē cōmunicāō. si gubernās
et efficiens causalitatē efficiendi. et gubernandi alijs subordinate
cōmunicet ꝙ si supiora ꝓpria sīb inferiorꝫ gubernatōe. et omnia
immediate p seipm gubernaret. et oīa ad oñdendū suam pfectō
nez in causando et cōmunicādo pfectōnem sue creature cōmunicat
quibusdam gubernacōnez alioꝫ. ¶ Ad cōnez factā in oppositū re
spondet Bonauētura di. lxvij. primi. ꝙ licet deꝰ possit omnia tñ
permittit mala fieri. et hoc ordinatissime. Duplex em̄ est ordo rerū
Unus est in vniuerso. alter in finem. et vterqꝫ exigit ꝙ deus p
mittit mala fieri. Ordo quippe in vniuerso exigit. qua ad pfectō
nem vniuersitatis necesse fuit fieri creaturā arbitrio liberā a pec
care potentē. Sed ministratō vniuersitatis: vt deus sic conditis
āministret. vt eos agere ꝓprios motus sinat. sicut dicit Aug⁹ de
ciui. dei. Nō debuit dare potentiā peccandi. etiā debuit regere sal
uo ordine sue conditōis. si voluit peccaē debuit permittere. et si no
luit peccare debuit cōseruare. et ita permittere mala. Ordo etiā ad
finem hoc exigit. qꝛ duplicem finez cōtingit reperire in vniuerso.
Unus est salus electorum. alius diuina laus. quā ergo permissio
malorꝫ reddet electos gloriosiores p occasionem et deꝰ nō curat
vtꝫ per cām vel occasionem electorꝫ gloria augeatur. Ideo deus
permittit recte. Unde Aug⁹. xj. de ciui. dei dicit. ꝙ nullum face
ret quem præsciret malū. nisi qualiter posset et quibus beatorꝫvi
bus accomodaret. Prosunt autē eis exercitando. et ideo dicit de
lapsu mundi. ꝙ permisit plures esse malos. quia si pauci eēnt non
auderent exercere bonos. Diuina etiā laus hoc exigit. quia occa
sione mali summe manifestatur diuina mia in electis. in filꝫ sui
vnigeniti donatōne p inimicis sīm tempus. Sūme etiam mani
festatur dei iustitia in eterna pumcōne reprobꝫ. Uñ Aug⁹ xj.
de ciui. dei. Si omnes remanerent in pena in nullo appareret mi
sericordis gratia redimentis. Rursus si omnes trāsferentur in lu
cem in nullo appareret seueritas vltionis. ¶ Sz dicetes for
te arguend⁹ est deus er eo ꝙ permittit malum. quia videt cōsen
tire. et consentiens et faciens pari pena puniūtur. ad hoc. p. Nō
solū qui talia agūt digni sūt morte. ꝫ qui cōsentiunt. glo. Consē
tire est facere cum possit arguere. ¶ Cū deus possit arguere et cor
rigere malum: si permittit et tacet cōsentit. sed qui consentiunt
digni sunt morte. Respondet Bonauentura vbi supra. ꝙ pec-

mittere malū est duplex. Aut non cohibendo malū vel animum nec in facto nec in retributione. & sic dicitur quemt deo. Vel nō cohibendo malū sed tū puniendo transgressorē et arguendo continue. et sic non dicitur. hoc mō solus deus permittit et non dicitur. Sed dicitur. Ex quo concurrit ad effectuz malum q̄ sine eo fieri non potest videtur q̄ sit arguendus. Dico q̄ ex eo q̄ idē effectus fit a deo sicut a causa partiali. & a creatura rationali concurrente sicut ab alia causa partiali. Ideo idē effectus fit a deo bene & ab homine male. iuste a deo. & iniuste ab homine. Ut potest notari ex implū. vt si dñs dicat seruo. trahamus leuiter cordā illam. sic q̄ eaz non frangamus. & seruus trahit ruditer & frangit eam. ista fractō est a dño & a seruo. & tamen seruus peccat & male facit. & non dñs. Sic deus statuit q̄ creature rationali vult cooperari in suis operationib? vt cursus nature maneat quez instituit sine quo nulla res potest aliquid agere. imo nec etiā esse p momentū nisi ipse conseruaret. Cū ergo creatura rōnalis facit contra legem dei sibi presumtā a deo. q̄uis a deo gubernet & conseruetur. & deus idē generaliter cooperetur. sicut cooperatur igni comburēdo. vel soli lucendo. tū creatura male facit. legez transgrediēdo. nō autem deus qui sic facit. sicut lex sua statuit. nec ad contrariū obligatur &c. Quantū nunc ad cōmunicationem euangelij. In prioribus? sancti euangeliste et mater ecclesia filios ad virtutes imitauit xp̄i imitatione. ab hinc animant? saluatoris amara passione. Et notantur tres partes. In prima innocentia saluatoris potens peccantē imcreparē. ibi. Quis ex vob? &c. In secunda patientia redēptoris dorens iniuriantē tolerare ibi. Ego demonū &c. In tercia dementia peruersoz conantes innocentez lapidare ibi. Tuleruntergo &c.

Quantum ad primam partem est sciendū

q̄ q̄ homo eterne mortis debitor ex pctō satisfactionis debitum exoluere nō potuit: nec aliqs vnq̄ potuisset nisi expers esset cunis Christ? igit̄ dei filius? sol? innocēs a peccatis. p. Pet. ij. Peccatū non fecit &c. p mortē et sanguinis effusionē p pctis satisfacere. et hominē saluare ponens corā oibus ad hoc missum et habilē se ondit di. Quis ex vobis Moraliter ē notandū sm pbm. nij. metth. Quarea ea q̄ oēs ignorāt. oēs deripiunt. nā egro tus ignorans facultatē medicā et medicine vtilitatē. ambo reprobat. sicut si medicus accederet litargicū p vulgariter schlaffsuchtū et eum excitet. vel freneticum. hiernwutig. vt eum liget ambo cū moleste susciptunt. et q̄si aduersariū et inimicū depellūt

sic aī mediatis aīmaꝝ ihc̄us ex pietate in hunc mūdū venit
curare vulnera peccatoꝝ et mediana virtutū: quibs anime vigut
prestare q̄si litargia dormientes in pctis et frenetia contra eū in
sanierunt. et q̄si peccatorē exprobrauerunt. nec hodie xp̄iana sua
medicamina pie suscipiunt. qđ peius est: im factis suis deū de q̄b?
ignorant q̄si frenetia eū inculpant et arguūt. Quib? eximi? pdi-
cator paulus loquit di. j. Corinth. nij. Nolite aī temp? iudicare
re quousq; veniat dñs. qui fortasse. vt dr xj. q. j. sacerdotib?. que
vos laudatis: ille reprehendit. et q̄ vos reprehenditis: ille lauda
bit etc. ¶ Arguitur enim deus a tribus generibus.
A pauperibus de inequali distributione. ¶ primo nāq; indigentib?
A diuitibus de rara prolis procreacōne. pauperib? vi
A prudētib? de improuida gubernacōne.
detur q deus inequaliter bō temporalia distribuat. vni superabū
dantia et alteri maxima penuria. Nam sicut sol stās in medio e
qualiter lumē suū diffundit ad alios planetas. Sic de? pater sol
iustice equaliter deberet res tēporales diffundere. Dico q pau
peres debent esse patientes in eoꝝ penuria. Et hoc ꝓpter duo.
Primo ꝓpter dilectōnis dei certitudinē. Secundo ꝓpter imitatio
nis dei celeritatē. Nā primo hūt signum certū maioris dilectōnis
dei. q; sicut medicus expertus egro de quo desperat. oia indiffer
ter cōcedit quecūq; desiderat. egro vero de cuius salute spez habz
multa negat. dietas et abstinentias ordinat. et potōnes acetosas
sas salubres sibi frequenter ꝓpinat. Isto modo deus reprobis in
hac vita q̄s etiā odit abundanter bō temporalia tribuit. et ꝓ pau
cis forte bonis q̄ fecerunt. hic temporaliter p̄mientur. et postea et
naliter ꝓ malis cruciēt. Nullū em̄ bonū remanet irremunera-
tū. nij. de consol. Quapropter arguit bt̄us Aug? sic. Ex q̄ de?
nullū opus bonū pmittit irremuneratū. et mala bona opera q̄q;
exercent. vt videant ab hoīb?. vt puta dare elemosinam. orare
vel ieiunare et ofa. ꝓ illis operibus recipiunt hic mercedē tem
poralem et ꝓsperitatē et nō mercedē eternaꝝ quemadmodū bonī
facūt: qui metunt fructū centuplū. ¶ Dñ Innocēti? de vi-
litate oditōnis humane. Deus ideo pmittit ꝓsperitatē malorum
in hoc statu. vt letiā humane trīstitia repentina succedat. et q̄
male incipiūt cū gaudio. desinūt in merore. Hoc ptz in diuite e
pulone de q̄ dicit l. cas q epulabatur q̄tidie splēdide. Et statim
seq̄tur. mortuus? ē et sepult? i inferno. Et Gre. recitat i dyalogo
suo de q̄dā hospite ad quē ipe aī discipul? suis venit. Cui? domꝰ ple
na et oia abūdātia splēdēs. quē aī de huiꝰi bonis merogasset. dixit

hospes se nunq̃ aliq̃s diffortunium habuisse. Et Grego. vocatis discipulis dixit. Exeamus ato ne nos vlio diuina cū hijs opprehendat. et vix ad iactū lapidis exeuntibus et videntibus. domus totaliter incēsa a terra absorpta est. Fortuna ergo huius mūdi meto est despicienda: que talē malū finem pmittit. Ideo scūs Gregorius in quadā oratiõe petit dicēs. Fac nos pspera mūdi despicere. et nulla eius aduersa formidare. Sicut scūs Job qui in oī aduersitate dicebat. Dñs dedit dñs abstulit. sicut dño placuit ita factū est. sit nomē dñi benedictū. Secūdo celeriter xpm paupes imitanē ad regnū celoz. nam paup scolaris deficientib? pecuniis plus appetit repatriare q̃ qui abundat Et peregrinus interra aliena deficiēti pecunia magnas facit dietas. Et falco fame deficerat ad manū volat ab ānis. Sic reuera paup auidius ad qua volatur ato ad celū Qui ei pauper ē nihil cogitat nisi quo dicetur in cel. et ideo orat. ecclesias frequētat. Diues vero in terris occupatus: coz habet in archa vel bursa. nō in ecca. fine coz de orat. q̃ coz est vbi thezaurus oputat. Iux illud. Vbi em thezaurus meus: ibi erit et coz vestr. ¶ Refert cesarius q̃ qdā pauper faber fuerat qui de laboribus manuū magnas fecit elemosinas. De quo quidā heremita deuotus audiens cogitauit si plures diuitias haberet plura bona imoparabiliter faceret qui cepit rogare dñm vt fabro dignaretur plures diuitias mīstrare. Cui angelus apparens ait. Vis inq̃r animā tuam p anima eius perdere. q. non damnet diuitijs affluentibus Qui sensit fidem proeo politicens. Cū aut faber mane surrexisset. aurū et argentum in copia inuenit. quare ab illo die ab opere cessauit. et nullā elemosinam fecit. sed tota die q̃d de hoc faceret cogitauit. Surgēs igitur nocte vomam abijt et familiaris imperatoris est factus. et tē pore. postea factus ē eius senescalcus. Heremita vero cupiēs scire tandē iudicē iracundū. dicēs ei. Vbi est ille p quem amisi animaz fabri. adducat. et pnus suspendat ad patibulū. a sic adiudicat? suspensus ē. vt videbatur. et vidēs btam virginem transeuntem et inuocauit eam adiutricē. que deuote filiū exoraut. et de suspēdio eū liberauit. et angelus alloquitur eum dicens. Elige tibi vnum ex hijs. aut faber manet diues et damnabitur. aut pauper a salnationem. Hoc considerans sapiens deprecatur dicens Diuitias et paupertates ne dederis mihi. sed tantum victui me tribuas

neēssaria · Prou · xxx · ¶ Secūdo magnati potentes et no-
biles arguūt deum de plis rara pcreacōne · qr pauperibs et nihil
habentib? dat deus plem · eis autē nullā vel ratissime qui possi-
ant hereditatē. Hj cogitaē dñt qp deus hoc bene et ordinatissime
disponit · non eī debēt esse fautor malorum sed destructor · Faci
eī ad modū agricole qui cauet in agro de malo semine · vt nō zi-
zania multiplicata destruant triticum · et ipse frustrē suo labore ·
Sic subtrahit quibusdā potentibus fertilitatē et feunditatē · ne
pcreati multi raptores pauper · oppressores viduar augeant
Nam lupus lupum pcreat · nec ples est melior patre · Dicit eī
pbus · ij · de aīa · qp vnūquodq natū est alter facere quale ipsum
est sic raptores et mali quāto plures haberent filios · tanto crude
liores paūperib? · ¶ Ideo euemet talib? hoc qd stingit aui
bus bubones deplumantibus · vt eī ait pbus · vij · de animalib?
Aues volant et deplumant ipm · Et pter hoc venatores depre
hendūt multas aues cum illo qd euemet predictis Dū eī iuste
ipsi spoliant paupeiores · iuste ipsi spoliantē a superioribus · et sic
ipsi alios spoliant bonis temporalibus · sic et ipsi priuantē natura
libus filijs a spūalibus bonis · Psa · xxxij · De qui pdatis nonne
ipsi predaberis · Unde Ambro · tales potētes predones et oppres-
sores paupez alloquitē primo de offic · di · Diues eras qua causa
aliena rapiebas · egestas non opellit · Ideo te feci diuitem vt eras
ctōnem non haberes · Cur nō affuisti iniuriā paciētibus · Jō te
feci potentez vt non inferres violentiam · sed repelleres · Cripie
inquit egenū et pauperē · de manu peccatoris liberate · Quot eī
bona isti iniuste abstulerunt · tot contra eos clamabūt · tot lacri-
me pauperum · tot suspiria · quasi tot legiste cōi eos aduocabūt ·
Eccl · xxxv · Lacrime vidue ad maxillas descendūt · Et sequitur
A maxilla ascendūt vsqz ad celum · et deus exauditor nō delecta
bitur in illis · Un narrat Damian? in tractatu suo de quodam in
firmato ad mortē et clamante et vlulante · qr sex numos a paup
cula vidua acceperat · verberabatē de maibus sanctoz · scilicet An
dree et Gregorij vt videbatē · et quot inquit ille passus fuit in la
borando · tot ictus a sanctoz manibus pertulit · Nec mir si sup
nus iudex seuerus sit talibus · qr dicitur Eccl · xxxiij · qui offert
sacrificium ex substantia pauperum quasi qui victimat filiū in co
spectu patris · si talis est dum sacrificium offert · qualis erit dum
spoliat Qui ergo sunt presidi consiliarij siue ministri · cauant ne
sint raptores pauperum · siue consultores alios ad spoliandum ·
¶ Tertio prudentes huius seculi deum arguunt de improu

da gubernacõne. Nam iuuenes et fortes: prudentes et dispoſi
tos tollit a terra. et ſenes et fatuos et claudos et huiõi miſerabi
les pſoãs i vita ꝛſeruat. q̃ nec deo nec mũdo ſũt vtiles. Quibꝰ re
ſpondet ꝙ deus hoc facit aut qꝛ iſti iuuenes ſunt boni et virtu
oſi et ſtatim p malicia pmutandi. tales ſtatim tollit de mũdo. ne
victis maculentur: fortis ſua fortitudine ne abutatur. pulcer pul
critudine. prudens prudẽtia. et ſic de ſingul. Sapie. nij. Raptus
eſt ne malicia mutaret intellectũ eius. aut ne fictõ deciperet aiam
eius. Aut huiõi iuuenes fortes ꝛc. mali ſunt et vicioſi tũc tollun
tur de terra ne peiores fiant. vel vt altius ꝓpter eoꝝ demerita ad
damnacõnem pergãt. Dñ ps. lnj. Viri ſanguinũ et doloſi nõ di
midiabunt dies ſuos. ſm Nico. de lyra. i. non viuũt ſm medieta
tem vite ſue naturalis. qꝛ mores talium cõmuniter acceleratur et c̃.
Sed queritur vtrum homo ſemper moriatur in optimo ſtatu
Dicit ꝓius habetur et c̃. ℣

Secunda pars in qua notatur magna pacientia ſaluatoris. Nam pharizei ex correctõne xp̃i moti. ma
gnã ſibi intulerũt ꝛtumeliã. dicentes. nõne benedicimꝰ et c̃. ſcõm
Grãge. Quia xp̃us docebat doctrinã tranſcendentẽ capacitatem
eoꝝ. dicebant ip̃m loqui per artẽ demonũ. Chriſtꝰ autẽ cõtume
lia patienter ſuſcepta. nec turbatus ira more mundanoꝝ. tacuit
de eo ꝙ dicebant eũ ſamaritanũ. qꝛ fuit ſamaritanus. i. cuſtos ſi
gnificacõne. Ad aliud autẽ rñdet racõnabiliter ꝓbando ſe ñ ha
bere demonũ dupliciter. Primo demonioꝝ ꝓpriũ eſt q̃rere in ſu
is ſermonibꝰ ꝓpriam gloriã et oſtenſionẽ ſue ſcie. Ego autem in
ſermonibꝰ meis ñ q̃ro gloriã meã. ſed p̃is celeſtis: dicẽdo me ab eo
eſſe. et ſciam meã ab eo habere. ꝯ non habeo demonũ. Hoc dic
ibi. Ego gloriã meã ñ quero. ſ honorifico p̃rem meũ quẽ. ſ. vos ñ
honoraſtis ſicut dictis. qꝛ inhonoraſtis me q̃ filius eius ſũ. De
inde obſeruatõ legis mee et ſermonũ meoꝝ liberat a morte a
ꝓpriꝰ ad vitaꝫ. ſ obſeruatõ legis demonũ non liberat a morte.
imo ducit ad mortez. ergo demonium in me mihil habet. Auditis
hijs ſmonibꝰ dicunt xp̃m arrogantẽ loq̃. Et iõ arguũt contra eũ
ſic. Obſeruatõ mãdatoꝝ tuoꝝ liberat p te a morte. ſ obſeruatõ
mãdatoꝝ dei ñ. ꝯ maior es deo quẽ teip̃m facis. Et ſ quicunqꝫ
facit ſeip̃m eq̃lez deo. facit ſe maiorẽ p̃re ntõ abraã. ſ dicis teip̃m
eq̃lẽ cẽ deo. imo maiorẽ dicẽdo. Si q̃s ſmo. me. ſ. ua. ꝛc. Abrahã
mortuꝰ eſt et ꝓphe mortui ſunt. q̃ tñ ſuauerũt mãdatũ dei ℣
Rñdit Ihus ad ꝓmum oñdendo ſe non arrogãter locutũ fuiſſe.

superbor. est q̄rere gloriam ꝑpriā et seipsos glorificare. ego āt ñ
glorifico meipm. qr si glorifico meipm gloria mea nihil est. ꝯ pa
ter meus glorificat me. s. me manifestando in baptismo p spūsā
cti immissionē. in monte p transfiguracōem. di. hic est filius me
us dilectus. tēpore passionis p clarificatōem. d. clarificaui et ite
rum clarificabo. s. in resurrectōne et ascensione. Secūdo ad scam
dū oñdit se nō falsū dixisse: dicēs se maiorē Abrahā. quicūq; spe
ctat bonū ab altero videtur eē minor eo a q̄ illud bo^m expectat. ꝯ
Abrahā expectauit illud bonū a me q̄ scz videret diē meum scz i
carnacōnis per fidē. Ideo qr vidit et gauisus est. Contra qđ ite
rum obiiciūt dicentes. quinquaginta ānos nondū habes et Abra
ham vidisti. q. d. hoc est impossibile a falsō. qr ab Abrahā vsq;
ad xp̄m fluxerūt plus q̄ tria milia annor. Dz xp̄s oñdit ꝯ non
eē impossibile nec falsū p suam eternitatē: dicēs. Amē amen di
co vob. añq̄ et̄. ego sum. Et notāter dicit fieret et ñ essz. vt Abra
ham factū monstraret: nec dicit fui. sed ego sū. vt oñderet q̄ p
sens eternitatis nullā preteritōem nec futuritōem hz. imo presen
tialiter attingit ꝑterita et futura sicut ꝑnīa et̄. ¶ Moraliter
p patientiā xp̄i. non vindicans obprobriosa ꝯ patienter tolerans
instruit quilibet miles xp̄i q̄ in bello hui? mūdi patienter etiam
sustineat ꝓpter xp̄m dñm suum omnia mala. Nā sicut videmus
q̄ q̄n rex vel ꝑnceps ad bellū psonaliter ꝓgreditur. milites suos
animari et voluntarie seq̄. qr qui de bello publico dño fugeret in
famis esset. mō dñm defendere nō posset. vj. q. j. infames. Et ꝯ
intelligitur de militibus qui iurauerunt se ñ euitaturos mortē pro
republica Tales etiā si fugiunt ꝑm leges sunt rei lese maiestatis
ff. ad legez iuliam maiestatis. l. iij. Ad ꝓpositū xp̄us rex et sal
uator noster: volens cōtra aduersariū generis hūani in ara crucis
bellare: precedēs omnes. arma patientie induit vt nos sequamur
Vñ Aug? de puero cēturiois: et habetur. xxiij. q. i. paratus. Do
minus Ihesus exemplū singulare fuit patiētie: cū peraltereē in fa
ciem. rñdit. si male locutus sum exprobra de malo. Et sequitur.
Paratus aduenerat non in facie ꝓuti. verūetiā ꝑ hijs q̄z a quib?
ber patiebatur crucifixus occidi: ꝑ quibus ait in cruce pendens.
Pater ignosce illis qr nesciūt quid faciūt. Paratus q̄ debet esse
q̄libet hō iustus a xp̄ianus. xp̄m armis patientie seq̄ contra adū
sarios bellandū. quia exēplo ei iurati sumus. ab eo ñ debemus disce
dere vsq; ad mortem. infames efficiamur si fugimus. et normam
christiane legis abiiamus. vj. q. j. infames In signum huius ho
die in sancta ecclesia vexillum passionis christi erigitur. et elevā

sanguinis eius in casul rubeis monstratur et chorus camit. Vexil
la regis pdeunt ℣ ¶ Debet ergo miles xpi vt triumphet de ad
uersario instar Christi patientis
Contuma non reluctare. sed tolerare patienter. ¶ Dico pmo
Verbera non vindicare. sed indulgere leuiter. etc. Vnde
Pro hostibus orare eosq amare pariter. Bene. li. x
epiay. epla. iij. Equo animo audiēda sunt iperitoruz conuicia.
Maz vt narratur in li. de nugis phoz. q semel multis phis cō
gregatis. reperūt conferre ad miracē. quo vir patiens posset pro
bari q bonus agnosci. Dixit eoz vnus. q cognoscere ad modū
vitri. qz vitrū maxime cognoscitur quo ad sonū acutū. quia si acu
tum sonū hz est integz. ℏ si raucū tuc fractū est etc. Sic hō pa
tiens si tangatur verb contumelioz. si murmurat et ipatiēter rndit
signū est q pacia eius est fracta et non integra. Si aut dulciē
se exquisset. signū est eius patientie comitatis et integritatis. Nec
aliquis pt se estimare perfectū amicū xpi. misi contuma nō reluctz
Dñi narratur de quadā monali inclusa q magne estimacois qñ
beata venerabatur. Cōfessor vero eius vir magne lrāture. cupiēs
de eius perfectōne certificari. de multis vitā eius inquisiuit. Cā
dem sibebatur q nullo verbo vel facto ad impatientiā possz ymo
uen. Sacerdos volens hoc experiri. post trēs dies. loquitur ei
di. O soror karissima quid hoc audio de te. vicina tua inclusa te
diffamando dicit te fuisse publicā peccatricē. et hoc celasti mihi
Ipsa statim ymota ipatientia dixit. mentitur in collū eius. Cui sa
cerdos. vbi nunc est patiētia tua quā presūpsisti. scriptū est. tan
ge montes et fumigabunt. si tri? conuicio tacta fuisses. impacien
tiam tuā oñdisses. ¶ Sic etiā est de multis qui virtuosi ap
parent et patientes. qui si in modico verbo tangantur fumigant
ira. Talis nō erat ille magnus imperator Tyberi?. de quo dicit
Suetonius li. iij. de. xij. cesarib?. q ipse aduersus omnia malos
qz rumores et fama de se ac suis carmina firmus ac patiens sub
inde iactabat in ciuitate libera linguā mētēqz liberas eē debere.
Et de iperatore Theodosio legitur q statuit hanc legez. Si qs
moleste nescius et pudoris ignarus noia nra crediderit lacesce
da. i. maledicēda. ac temulēta. i. eb etate turbulēt? obtrectoz fu
erit tpm meoz. eū pene nolum? sbiacē. neqz duz aliqd nec aspe
ri sustinē. qñ si id ex leuitate pcessit otēnēdū ē. si ex isaia inuera
tione dignū. si ab iuuia emittēdū Dñi ātiq phi pditi erat hac pacia
omnia ñ eluctaē. sic ei narrat i li. d nug? phoz Aristipp? phs quida
sibi ipropria dicēti erit. vana tue lingue sicq ego auriū meaz dñs su

q̃si dicæret · Sicut tu potes loqui mala lingua tua · sic ego possu
audire auribus meis · Ibidem etiã narrat q̃ Xenephon audaj
maledicẽti sibi sic rñdit Tu didicisti maledicere · et ego didici to
ste cõscia maledicta contemnere · ¶ Sed q̃ritur vtr̃ qu
libet teneatur omnia et cõtumelias sibi illatas pacienter sustinere
Et videtur q̃ nõ: q̃ qui sustinet contumeliã sibi illatam · audaci
am nutrit conuiciantis · sed hoc non est faciendũ · ergo non debet
otumeliam pacienter sustinere · imo conuiciãti rñdere · Contra
in p̃s dr · Qui inquirebant mihi mala: locuti sunt vanitates · tb
dens · Ego autẽ tanq̃ surdus non audiebã · et sicut mutus nõ · Et
dicit Tho · in · ij · ij · q · lxxij · Que sicut pacientia necessaria ẽ in hijs q̃
cõi nos fiunt · ita etiã in hijs q̃ contra nos dicũtur · Preceptum aũt
pacientie q̃ contra nos fiũt · sunt in p̃paracõne amme habenda · sic
dicit Aug? in libro de Smone dñi in monte · vbi exponit illud p̃
ceptum domini · Si q̃s pulserit te in vnã maxillam prebe ei et a
liam · vt · s · homo sit paratus hoc facere si op? fuerit · hoc tamẽ n
tenetur semper facere actu · q̃ nec ipse dominus hoc fecit · sed aum
suscepisset alapã: dixit · Quid me cedis · Joh · xviij · Et ideo dicta
verba otumelioſa q̃ otra nos dicũtur · est idẽ intelligendũ · Tene
mini ei habere paratũ animũ ad otumelias tollẽdas si expedies
fuerit · q̃nq̃ tamen oz q̃ otumeliã illatam expellam? · maxime p̃t
duo · Primo p̃pter bonũ eius q̃ contumeliã infert · vtvidelicz ali?
audacia reprimat · et de cetero talia nõ attendat · Jux illud puer
xxvj · Rñde stulto iuxta stulticiã suam: ne sibi sapiens videatis · A
lio mõ p̃pter bonũ multorũ quorũ effectus impeditur p̃pter con
tumelias nobis illatas · Vñ Grego · sup Ezech · omel · ix · Hij q̃
vita in exemplo imitacõnis est posita · debent si possent detrahen
tiũ sibi verba opescere · ne cor̃ predicacõem nõ audiant q̃ audire
poterant · et ita in prauis moribꝰ remanentes · bñ viuere otinũt
¶ Ad racõnem contrariã dicendũ q̃ audacia inuiciantis contume
liosi debet aliq̃s moderate reprimere · s · p̃pter officiũ caritatis · nõ
p̃pter cupiditatẽ priuati honoris · Ideo dicitur pueri · xxvj · Ne
respondeas stulto iuxta stulticiam suam · ne similis ei efficeris ·
¶ Secundo miles Christi verbera non debet vindicare · nam
per pacientiam omnis tribulatio et aduersitas leuiter supportat
Unde Quintilia · ca · x · Nulla pena misi mutꝰ: nullum habemus
misi ab impacientia dolorẽ · Et Ouidius · nij · ii · tristiũ · Fert sapiẽs
omnes casus pacienter amaros · frena · nec indomiti more reuellat
equi · Sicut enim aur̃ nobilissimũ inter oia metalla mini? sonat si
malleo · et q̃nto ipm ẽ dulci? tãto melius · sic vir dei cõi iugũ dei

non vocalitatē nec de persecutoribus murmurat et vindicat sed
quāto plus aduersitatibus malleatur et pertunditur tanto plus in
laudē et honorem omnipotentis conatatur et deo approximatur
Dñ Seneca epla lxxvi. Vir bonus quicqd ei acciderit equo ani-
mo sustinebit sciat em illud accidisse lege diuina: qua vniuersa p
misit deus pater filiū suum vnigenitū in mundū ad pacendum
p nobis eodem amore adhuc deus suis dilectis mittit p eo pa
tribulacōnes et si pati nō esset maximus deus pater nunqm filio
illud iposuisset ex obedientia ergo vnum ex melioribus qd deus
dat in hac vita est p eo pati Hoc attendētes sci martires in nu
merabiles tribulacōnes fustigatōnes et plagas pro Christo pa
tienter susceperunt Vnde legitur de sancto Cristofero chananeo
qui erat pcerissime state in longitudine habebat xij cubitos
quo dum factus est xpianus alios qui dum torquebātur p fide
Christi confortabat Qua de re vnus ex iudicibus in faciez eum
percussit cui Cristoferus patienter vultum discooperiens: dixit
Nisi cristianus essem meam ptinus iniuriā vindicassem: ex eo au
tē q cristian? fuit fine vindicta voluit deo placere ¶ Que
ritur vtrum liceat vim vel iniuriam repellere et videtur q non p
illud Matth. v. Dico vobis nō resistere malo Respondet Allerā
der in. iij. sume sue sic distinguēdo q iniuria que infert aut ē per
sonal et priuata vel publica Si sit publica pulsāda est iussu pn
cipis vel manu militis Ad Ro. xiij Non em sine causa portat
gladiū Dei em minister est vindex in irā ei qui male agit cui eti
am pter hoc determinatur tributū Matth. xxij Reddite q sunt
cesaris cesari ce Et ipsis militibus stipendia Luce iij Estote cō
tenti stipendijs vestris: sed non nisi pter defensionē reipublice:
que fieri non potest fine repulsa hostil iniurie ¶ Si autez
fit iniuria psonal: de illa intelligitur illud Matth. v. Dico vobis
non resistere malo ꝛ cum distinctōne q iniuria personal repel-
li potest tripliciter. s. vno mō impediēdo sicut apl's actu. xxj. pro-
cepit milites a tribuno vt suaret illesus sic licz hoīb? iniuriā
repellē. Nec phibet ꝛ Matth. v. Hoc ei pcipie nō dz resistē. Alio°
verb arguēdo et sic dns paulus alapa paulo repphēdit nec al-
ter pōnit. Joh. xviij. Sic ec licz oīb?. Dñ ec dic glo. Ondit dns
pacie pcepta ꝛ nō ostēta cōe corpis ꝛ pparatōne cordis ee faciēda
et sic intelligitur illud Matth. v. Si qs te pulserit in dexterā pte
ei et alterā i. pat? sis aliā sustinere paciēs. Tertio° repugnādo
et ꝛ dupler. Uno mō necessitate cogēte vt cū lesio alr vitai nō pt q

hōc aut fine armis et sic ꝑmittitur clericis et layćs. et ꝯ flagitie
malefićo cū moderamine inculpate tutele et incontinenti. et sic i
telligitur illa lex canonizata. Dim vi repellere licet in instāti. q
nequaq̄ facto interuallo. Aut cū armis: a hoc modo ꝑmittē lay
cis: non clericis. et hoc cū ćraīstantijs predictis. nō aut̄ est mo
deramen si inferetur vis fine armis et repelleretur cū armis. Alio
modo vlascendi libidine. qñ scz post illatam iniuriā quelcūq; vel
recedente iniuriante q̄s iniuriā repelleret. pacićndo. hoc esset vl
tionem repetere. nō iniuriā repellere. tali modo nulli licet. sic ꝑt
ligitur illud Ro. xij. Non vosmetipos defendentes karissim. si
date locū ire ꝛc. Dic ergo iniuriā repellere impediendo. vel verb
arguendo licet omnibo. repellere vero repugnādo necessitate ca
gente fine armis licet clericis et layćs. repugnando aut libidine
vindicte nulli licet. Et ex hijs ꝑz quō hoc intelligitur q̄s dićtur
non resistere malo. ℍ Terćio dico ꝙ miles xp̄i non tantu
debet omnia ꝓpter xp̄m tolerare: imo ꝑ psequentibus hostib? ora
re. et ꝑm facultatez operibus eis subuenire. Jux illud Matth. v.
Orate ꝑ persequentibus et calūnianbus vos: vt fitis filij patris
vestri q̄ solem suū oriri facit super bonos et malos. et pluit super
iustos et iniustos. Nā magna solicitudine q̄s oraret ꝑ aliquo
a quo nunum vel aliq̄s tale vile acāperet. multo magis ꝑ per
sequentibus orare debemus. qui nobis imprećabile premiū pa
rant. Ideo xp̄s ꝑ crucifixoribus suis: orauit dićs. Pater dimit
te illis. qz nesciūt q̄d faciūt. Luc. xxiij. Confixit btūs Stephan?
ꝑ lapidantibus oraut di. Domine ne statuas illis hoc peccatū.
Actuū. vij. ℍ Sed queritur vtrum de necessitate caritatis ho
mo teneatur inimićis persecutoribus signa vel effectus dilectōis
exhibere. vel an faciens peccet mortaliter. Rñdet Tho. in. ij. ij.
q. xxv. ꝙ sicut homo in ꝯmuni tenetur ꝓximū diligere. nō i spe
ciali. misi ꝑm preparacōnem animi. Ita signa vel effectus dilectio
nis qui in ꝯmuni consueuerunt ꝓximo exhiberi: tenetur etiam
inimićis et persecutoribus exhibere. puta cū aliquis orat pro om
nibus fidelibus. vel pro toto populo. vel cum aliquod benefićium
impendit toti communitati. Et hoc inimićis exhiberi est de neces
sitate preceptī. et si non exhibetur inimićis. hoc pertinet ad tuo
rem vindicte. Contra illud quod dićtur Leuitić decimo nono.
Non queras vltionem: nec memor eris iniurie ćiuium tuorum.
talis etiā peccat mortaliter. Alia vero sunt benefića vel dilectōis sig
que exhibet aliq̄s ꝓticulariē aliquib? psonis. et talia exhibē inimi
cis nō est de necessitate salutis. misi ꝑm preparacōnem animi. vt sci

subueniatur ei in ārticulo necessitatis. Sm illud Prou. xxv. Si e
ssurierit inimicus tuꝰ? aba illū. si sitit potū da illi. Sed q̄ preꝯ ne
cessitatis articulū huiōi beneficia aliquis inimicis exhibeat. pūnet
ad pfectōnem caritatis. per quā aliquis nō solū cauet vinci a ma
lo. sed etiaz vult in bono vincere malū qđ etiam pfectōmis est. et
hoc duz. s. nō solū cauet ꝓpter iniuriā sibi illatā detrahi ad odiū
sed etiā per sua beneficia inimicū intendit ad suū amorem ptrahe
re. fiant sci et pfecti fecerūt orādo p inimicis et bñfaciēdo eis ꝛc.

Curia pars in qua notatur magna demen
tia obstinatoꝝ peccatoꝝ. Naz q̄ phariseꝰ xp̄m vincere nō
poterant verbis tanq̄ obstinati malicia. intendebant eū vincere tor
mentis et lapidare. Sed xp̄s contra seuitiā suam exhibuit miram
cum occultatōem se abscondendo. nō quidē in angulo tēpli qua
sibilem reddens p medium illoꝝ ibat. ℟ Moraliter phariseꝰ
denotant mūdanos lasciuos puellaruꝫ corruptores. qui primo a
Christo et felicitate eterna sunt diuisi etiam inter se corde et ore.
nā ore ꝓmittunt bō. corde mala intendūt. hꝰ tot lapides ꝓtra
xp̄m iacūt. q̄t tēptationes suis mendacijs puellē castis transmit
tunt et immittūt. Habent eīm huiōi trophatores quadruplicem
modū allicendi puellas et mulieres. Primo exhortādo blandis
verbis et amatorijs. Secundo si p dulcedinē verborum nō ꝓficiāt
ad amaritudinē minaꝝ accedunt. et puellas minis coangustāt
De illis duobus modis habet Daniel. xiij. De illis inueteratis
dieꝫ malorꝝ. qui primo blande susannā pulsant di. cōmiscere no
bis. q̄ si concupiscentia tui sum? Que cū nollet. eam minis ter
ruerunt. dicētes. Dicem? coīi te testimoniū ꝛc. Tercō persuadūt
ꝓdesse tibi potero q̄ alteri qui nūq̄ bene tibi facit. Et quarto ꝓ
mittit aliquis tumeā qui inuitus daret cyrotecā. Sic hꝰ modis plu
res ad amorē mortalitatū trahuntur. et in sensib? decipūtur. De
quo habetur. iij. q. v. Accusatores amor carnalis et timor atq̄ a
uaritia. plerūq̄ sensus ebetant humanos et peruertūt opiniones
ab hꝰ puella se cauere debet. nec p sensū se inclinare. sed redar
guere. Augustinus vicesimatercia questōne quarta. A malis du
obus modis te nō maculat malus. si ei non consentias. q si redar
guas. et per medium virtutis debet cum Christo Jhesu ire et ille
sa pertransiet.

℣ Contra enim has quatuor inuasiones

sunt quatuor virtutes cardinales · mediantibus quibus quilibet cauere potest ne succumbat · Prima est Temperantia refrenãs blandam exhortationẽ · Fortitudo firmans otra duram minationem · Prudentia ofiderans falsam psuasionem · Justicia regnans otra iniustã pmissionẽ · Nam quãlibz a lapidatoribo siue huiõi malis inuasoribus cupit saluari: p mediũ hay virtutũ transeat. Tenent eñ mediũ et extrema eay sunt viciosa · ij · et · iij · et · h · Primo nanqz tẽpantia habet corpus refrenare · qñto eñ quis blandis exhortacõibus carnis inuadit · vtputa delectatione comedẽdi · bibendi · dormiendi · luxuriandi et huiõi · statũ spũs assessor corpus q̃si equũ p ptãtẽ ascendit · et freno tẽperantie stringit et dirigit in medio · q̃ nec p excessuz ad intẽperantiã · nec per defectum ad insensualitatẽ cadere pt · Dñ ps · In chamo et freno maxillas eoz astringe · qui · s · in medio virtutis sed p excessum et defectuz non approximãt ad te · Temperãtia eñ a Tullio sic describitur Q ẽ virtus ammã regens arcta delectacões corporales: siue arcta delectationes sensuũ · Sicut eñ deus omnia creauit in mesura et mõ et nihil esse voluit sine modo · nũq̃ eñ fecit vnũ contrariorum quin et alterum faceret · et sic vnuz esset alterius frenatiuũ · Propter qs diuersa sunt anni tempora · vt fiat quedam temporis temperantia · Si eñ semper esset estas · calor immoderatus vniuersa adureret · Et si sp foret hyems frigz stringens nihil nasci permitteret: propter qs dies succesit nocti: et noz diei · vt vnum alium temperet · Sic etiam temperantia est omnium virtutum et omnium actuũ humanorum et passionum modificatiua · Debet ergo quilibet hanc virtutem tenere: ne per intemperantiam excedat vel insensibilitatem deficiat · quia vtrunqz esset vicosum q vituperabile · M Sed diceret aliquis ergo sanctissimi viri qui cinere aquam miscuerunt et aquam: vicioſi et vituperabiles fuerunt · Respondet Tho · ij · ij · q · cxlij · q̃ omne illud quod otrariatur ordini naturali est vicosum · Natura autem delectationem apposuit operationibus necessariis ad vitam hominis · et ideo naturalis ordo requirit · vt homo intantũ huiusmodi delectationibus vtatur · quantum est necessariuz saluti humane: vel quantum ad conseruationem individui · vel quãtum ad conseruationem speciei · Si quis ergo intantum delectationes refugeret · q̃ pretermitteret ea que sunt necessaria ad conseruationem nature peccaret · quasi ordini naturali repugnans · et hoc pertinet ad vicium insensibilitatis · Sciendum tamen q̃ ab huiusmodi delectationibus consequẽtibus huiõi operationes quãdoq̃

laudabile · vel etiã est necessariũ abstinere ꝓpter aliquẽ finem · sic ꝓpter sanitatẽ corporalez aliqui abstinent a quibusdaz delectacõ nibus ãbi et potus et veneris · et etiã ꝓpter execucõnem alicuius officij · sicut etiã athletas et milites necesse ẽ a multis delectacõm bus abstinere vt officiũ ꝓriũ exequantur · et filr pententes ad recuperandã aie sanitatẽ · abstinentia delectabiliũ quasi quadam dicta vocatur · et hoies volẽtes ostẽplacõm et reb? diuinis vacare oportet q magis se a carnalib? abstrahunt · nec aliqs ꝓdictoz q sancti viri illa abstinentia et delectatõmb? vtebant̃ · ponẽtes ad insensualitatis viciũ ptinet q sũt ꝑm rectã racõem · Dico ergo aneres et huiõi in ãbũ · non q̃si ꝓpter se abhorrẽtes delectatões vt ꝑm se malas · ꝙ ꝓpter aliquez finem laudabilẽ · vt · s · carnẽ subdẽt spiritui · motus carnis repmerẽt · et se ydoneos ad altitudi ñẽ ostẽplatõis redderẽt · Sicut etiã Damel · x · 8z de Daniele · q lugebat tuũ ebdomodaz tẽpus · panem desiderabilẽ nõ comedit et caro et vinũ nõ intrauerũt in os eius · et de? dedit illi sciam et disciplinã in oi libro et sapia · ¶ Secũda virtus · s · fortitudo hz hoiez firmare in bono coñ minas et terrores · Sicut em bõ lo tor militẽ facit securz aggrediendo ardua · et sustinere plagas a ria · Sic fortitudo militẽ xpi inclinat ad faciendũ magna tole rare pdent̃ aduersa · nec timere minas hoim · Dñ pbs · iij · eth · Fortitudo est aggressus terribiliũ · vbi mors imineat ꝓpter bonuz commune saluandũ · Debet etiã hõ cauere ne a medio discedat · dẽt esse em ita fortis q potiꝰ omnẽ penã corpalez sustineret · etiã dã num cum rez · q̃ in vmco actu coñ deũ faciat · Sz quidã sũt ita ti midi · q potiꝰ decẽ mẽlia omitterent pctã: q̃ q vmꝰ digitũ lesio nẽ · vel qd minꝰ est vmꝰ denariꝰ dãnificatõnem paterẽtur · Contra qs 8z Matth · x · Nolite timere eos q occidũt corpa? · Et Ezech · ij Ne timeas eos · neqz ꝑmones eoruz metuas · ¶ Sz q̃ris an timor huiõi human? aliq̃liter timẽtẽ excuset a pctõ · Et videt q sic · In decretis · p · q · j · 8z · Vim passus et inuitus ab hereticis or dinatus · colorem habet excusationis · Dicit Tho · in · ij · ij · q · clxij · arti · iij · q timor intantũ habet rationem peccati inquantũ est con tra ordinem rationis Ratio autem iudicat quedam mala magis fugienda alijs · Et ideo quicunqz est vt fugiat mala que sunt sedm rationem magis fugienda · non refugit mala que sunt mi nus fugienda non est peccatum · sicut magis fugienda est mors corporalis q̃ amissio rerum · Vnde si quis propter timorem mor tis latrombus aliquid promitteret aut daret: excusaret̃ a pctõ qd mittereꝰ · si sine causa legitima pretermissis bonis quibꝰ esset

magis dandū peccatoribus largiretur. Qui autē per timorem a
liquis fugiens mortē. mala que scdm racōem sunt minus fugie
da. incurrat mala que scdm rationem sunt magis fugienda. non
posset totaliter a peccato excusari; quia timor talis inordinatus es
set. Sunt autem magis timenda mala anime q̄ mala corpo
et mala corporis q̄ exteriora rerum. Et ideo si quis incurrat ma
la anime. i. peccata. fugiens mala corporis puta flagella vel mor
tem. aut mala exteriora rerum. puta damnū pecunie. nō excusat
totaliter a pctō. diminuit tamen fm aliquos pctm eius. qz pctm
minus voluntariū est qđ ex timore agitur. Imponitur em̄ homi
quedam necessitas aliquid faciendi contra racōem ꝓpter immine
tem timorem. Hic autem inordinatus timor qñqz consistit in sola
appetitu sensitiuo. nō superueniente assensu rationalis appetitus.
et sic nō est peccatum mortale. sed soluz venīale. Quandoqz vero
huiōi inordinatus timor pertingit vsqz ad appetitum racōnalem.
qui dicitur voluntas. que ex libero arbitrio refugit aliquid. non
fm racōnem. et talis inordinatio timoris qñqz est peccatū mor
le. qñqz venīale. Si em̄ quis ꝓpter timorem quo refugit periculū
mortis. vel quorūcūqz aliud temporale maluz sic dispositus est ve
faciat aliqđ ꝓhibitum. vel pretermittit aliqđ qđ est cōm̄ preceptū
in lege diuina. talis timor est pctm̄ mortale. alioquin erit venia
le. ¶ Tercia virtus cardinal' est prudentia que cauet fallas
persuasiones. Ipsa em̄ fm Boe. rem̄ exitus metitur. Nam sicut
galea militis caput defendit ab ictibus. sic prudentia racōem q̄
caput est anime. dirigit recte. a cauet ne malicia vulneret. Sicut
em̄ homo per istam. quid eligendū. quid ostēnendū. quid exercē
dum. quid iudicandū. qñ loquendum. quando tacendū. et sic de
aliis. Prouerb. xv. Vir prudens dirigit gressus suos. Sed quare
liter hoc fiat docet Seneca de copia verborum. Si inquit prudens
est animꝰ tuus. tribꝰ temporibo dispensetur. pūtia. ordinatiua
ra preuide. ptērita recordare. Nā qui nihil de ptēritis cogitat vi
tā perdit. qui nil de futuro premeditat'. incautus incidit. Horatius
ergo ad prudentiā q̄libet fidel' Matth. x. Estote prudētes sicut ser
pentes. Triplex em̄ ē prudentia quā nos cōm̄ mūdi iudias p qui
tādis picul' debemꝰ imitari. Primo fm Ihero. Totū corpꝰ p salute
capitis exponit q̄ caput inuoluit. Querūt em̄ incātatores venenū
qui sūt in capitibꝰ hpentis ad medicamenta vite. ofertia. hpens
bona hec presētiens caput suū int̄ hpimas corpis tuolutū ablcōdit
Isto mō nos p xp̄o capite nrō nos a nrā debemꝰ exponē. et ꝓ
honorē dei iniuriā sustinē. tā i corpib? q̄ i rebꝰ. Secūda prudētia

q̄ obturāt aures suas ne audiat incantatorem. Nam vnam au=
rē applicat ad petram et aliam cum cauda obturat. Sic nos face
re debemus cōtra corruptores hoiem allicientes. sub specie am=
icicie ad vita mundi vel carnis. malis suggestionibus et exempl
peruersis. Quando ergo tales incantāt. supiores partes mēis
tanq̄ aurem xp̄o qui est petra iungamus. j. cor. x. Et inferio
rem obturemus cogitacōe finis nostre. q. cauda corporis vite no
stre. ne illi qui blande nobis voluptates suggerunt ptrahunt ad
consensū. Tercia prudentia pellē veterem deponit. qñ em̄ senescit
prurigine corpus suum grauari sentit. transit ad angustū fora=
men alterius petre vbi pellem veterem omnino relinqnit. et sic
renouatur et sanatur. Petra est xp̄s. foramina multa sunt ipsi?
plurima vulnera. Cum ergo veterem pellem. i. nostrā conuersati
onem corruptam et abhominabilē deponere volum?. deuota con
templacōe et recordacōe passionis xp̄i per illa foramina transea
mus. Exo. xxxiij. Ponam te in foramen petre et pregam te dex=
tra me. Et cañ. q. Vem̄ columba mea in foraminibus petre. Q̄
q̄ ducter et amicabiliter xp̄s animā deuotam ad sue recorda
cōnem passionis inuitat. Est em̄ de xp̄o et anima cōpassionata si
cut de pyramo et tysbe. De quibo narrat ouidius li. iij. metha.
Fuit em̄ pyramus iuuenis pulcerrimus. tysbe iuuencula pulcerri
ma qui in ciuitate babilonica in vicinis et cōiunctis habitabant
domibus. dilexerunt ergo se mirabiliter et per timā et fixurā pa
rietis sibimuicem colloqntes cōceptus suos exprimebant vt inui
cem possent coniungi. dixerunt inter se q̄ de paternis domibus
nocte exirent et extra ciuitatē ad siluam sub quadā moro arbore
cōuenirent et iuxta fontem qui erat ibi amoris suorum negocium
adimplerēt. Puella em̄ succensa amore pri° venit ad fontē. sed cū
leenā vidisset fitibundā ad fontem venendā et timore eius fuge
ret et lateret. pepulū eius sibi cecidit. quā inuentaz leena ore sā
guinolento cruentauit et recessit. postea venit pyramus ad fon=
tem sub moro. et pepulū tysbe cruentatum inueniens. estimauit
eam deuoratam a feris. et sic occasione sui mortuā et consumptā
condolens igitur et plangens gladio p̄prio se interfecit a latera
sua p̄ ensem p̄prium transuerberauit ita q̄ sanguis morientis exi
liens fructus mori qui primitus erāt albi in nigredinem trāsmu
tauit et sic extunc morus fructus nigros et rubeos deportauit.
Tandem vero tysbe excusso timore leene: que iam recesserat: ad
fontē veniens fructus arboris in nigros mutatos admirans. et
pyramum transfossum p̄prio gladio repiens et hoc amore sui fa

ctum fuisse ꝓpiens ense eius ꝓpio se etiam interfecit· et sic cum amico vitam ꝓpriam terminauit· ℟· ¶ Quid pyramus est nisi dei filius· tysbe vero anima deuota que se a principio mirabiliter dilexerūt· per caritatē et amorem coniugi munde decreuerunt· dato tamen qꝺ esset ad imaginē dei factus homo· quidā tñ paries· id est pctm̄ a dē cōiunctōem impediebat· et ipsas ab mundē diuisi guebat· Ipsi tamen sibi ꝓphetas sepissime colloqñtes· dixerūt per btām incarnacōem simul cōuenire· et sub moro arbore· i· sb crucē ad fōtem baptismi et grē mundē consentire· Sic ergo fem̄ē qꝺ illa puella aīa ꝓpter leenam dyabolū ad fontem grē ire non potuit· sed aduentū amici sui dei filij sub silētio expectauit· Aggrei ij· Qui morā fecerūt expecta eū qꝺ veniet et non tardabit· Iste igitur iuxta cōdictum venit finaliter et sub arbore crucis amore ysope· id est aīe se morti exposuit· ita qꝺ arborem ipsā crucis ꝓpio sanguine cruentauit et colorem ipsius demigrauit· Anima ergo fidelis instar tysbe debz per ꝓpassionē eodem passionis gladio se transfigere et iuxta sponsū insepabiliter permanere· ℣· ¶ Qñ ta virtus est iustiaa regina ommū virtutū· patrona vite· et gladius defensionis et correctōis· qnia facit miles per gladium defendit se et custodit et aduersarios inuadit et corrigit· sic homo per iusticiā se defendit a pctis et aduersarios demōes inuadit et expellit· vñ ps̄· Gladij anapites in ma· eius· et iustiaa bene dz anceps qꝺ ex vna pte dz āputare noxia· in altera insevere bonaꝫ vtilia· declinare faciēs a malo et facere bona· vñ ps̄· v· etb· Justiaa ē virtus p quā singuli iuñt que sua sunt· nō acceptans psonas hoīm· equaliter omnes iudicat· paupem sicut diuitē· diuem sicut extraneū· Deut· j· Ita paruū audietis vt magnū· nec accipietis cuiusq̄ personā· qꝺ dei iudicium est· Antiq̄ em̄ tante equitatis fuerūt qꝺ non solū potentib⁹ et diuitib⁹ non pepcerunt· imo nec ꝓprijs filijs· sed omnib⁹ equalit iusticiā fecerunt· Nam trayan⁹ impator filio suo non pepcit· Dū em̄ quendā equū indomitū ēq tacet· a casu cuiusdā vidue filiū pedibus equi conculcando interfecit· et trapano conquerēti vidue filium suum ꝓ filio mortuo dedit· Et alter quidē ꝓ transgressione legis ꝓprij filij sibi vnū oculum erui fecit· et alterum filio vt ex eo legi satisfaceret de amissione duoꝝ oculoꝝ qui legem otrairet· Sed hodie iustiaa comparatur tele aranearum solum muscas paruas capiens· et non magnas· ꝛc̄·

Feria secunda post Judica.

Quesierunt principes et pharisei ministros vt capent ihesū Jo. vij. T. Secōm phm. iij. politi. Omnis diuersitas videt facere sedicōem et discordiam. nam elemēta ꝓpter diuersas qualitates se impugnant. sicut ignis ꝓpter caliditatē repugnat aque ꝓpter frigiditatē possessionis discordant. vt hētur. ij. polit. Sic etiā diuersitas cultus inter spūales plurimū est materia discordie. di. lxxxv in. c. platum. Sicut habem? genē. xxvij. de esau iacob et ysaac et ysmahel. ysmahel em volunt seducere ysaac. et facies imagies ut eas cogebat eū eas adorare. xxxij. q. nij. recurrat ī glo. Discordi a em mentiū tam int? frēs carnales q̄ spūales frequēter sepationē corporū induit di. lvj. ysmahel. Cuz ergo int? xp̄m et pncipes pharisēos fuerit diuersitas non solū cultus. imo vite et doctrine omantes eū a se repellere et quasi cōtrariū eis occidere: miserit ministros vt euz capent. P. ¶ Queritē vtz ulste pncipes vl ciuitates terraz mimstros mittāt capere et spoliare aduersarios tempe guerrarum. Ad qs rndendū premitto q̄ duplex est bellū iustū et iniustū. Bellū iustū hec requirit scz q̄ psona sit ogrua. Clericis em bellare non licz. etiā otra saracenos. et si aliquem ibi occiderint irregulares fiunt. ex de homi. petito. Intentio equa ita q̄ non sit peruersa. Aug?. nocendi cupiditas vel vlciscēdi crudelitas impacatus atq; implacabilis anim?. feritas rebellandi. libido dñandi. et osimilia in bello iure culpātur. xxiij. q. j. qd cul patur. Intentio bona. Unde aug?. ad bonifa. Hoc primū cogita qñ armatis ad pugnā q̄ virtus tua etiā corpalis donum dei est. Sic etiā cogitabis de dono dei non facere cōtra deū. Fides etiam qñ pmittitur etiā hosti seruāda est otra quē bellū geritur. quāto magis amico p quo ꝓpugnat q̄ pax habeat? Nam bellum semp de bz esse necitatis vt deus liberet a necitate et conseruet in pace. Non ergo pax queritē vt bellū exerceat. sed bellum geritē vt pax adquiratur. Esto ergo bellādo pacificus vt eos quos expugnas ad pacis vnitatē vincendo ducas et ita hostem pugnātem necī tas deprimat non voluntas. sicut bellāti et resistēti violencia reddi tur. ita victo et capto mia debetur maxime in quo pacis pertur batio non timet. xxiij. q. j. noli. Superioris autoritas. belli nāq; autoritas et consiliū penes pncipes est. xxiij. q. j. qd culpatur.

Vnde bellum debet fieri auctoritate pape vt cum bellatur p fide p
p principe iusta causa bellandi. ℣ ¶ Sunt autē iuste cause ma
lorum coherctia. bonorū subleuatio. verum ablatarū repetitio. iniu
rie ppulsatio. a se et ab alijs patrie defensio. infirmorū protectio. de
bitus modus vtendi vt tm acquiat. vt reputet sibi satisfactū. Ni
les em habens iustū bellum ptra aliū licite facit quicqd ab hoste
capit vel in adiutoribus suis. siue suis subditis seu alijs quousq
intra conscientiam suam sciat sibi satisfactum de omni dāno labore
et opere tam seruis q̄ suorū hoīz vel donec ipse hostis offerat ius
ppter immanitatē vicij meruerit omnibus bonis priuari vel ꝑpe
hęresim vel aliud vicium simile. non ledat illos q̄ in nullo bello pre
stant auxilium vel fauorem si aliquod istorū defuerit iniustū ē bel
lum. Dico ergo ad questionē si principes vel cōmunitates iustū
habeant bellum possunt ptra aduersarios ministros suos mittere
laias non. ℣. ¶ Sed queritur an bellantes ex iusta causa si fe
cerint incendia seu effracturas siue ar boz siue cimearum extirpati
ones in tra ppria aduersariorū. nunquid tenebunt̄ p hijs inhijs
in aliquo? Dicunt doctores q̄ p hijs dāmis que p bona fide inule
runt. a quib⁹ cōmode abstinere non poterunt ꝑm iniustriam vel
consuetudinē bona fide pugnantia non tenētur. Si autē grassan
di anio et maliciose ea inferunt. cū alias pnt sibi cōsulere omode
tenentur et cōpensabunt̄ illa damna cum dammis ipsis datis et
hoibus suis vsq; ad quātitates occurrentes et de eo qd superce
uerit. tenentur satisfacere illis quos dāmificauerunt. Qui autem
iniustā habz causā tenebit̄ de ōmbo dammis que ipse vel sui in
tulerunt aduersario vel aduersarijs mis et ipsi mala fide tuuerint
eum in quo casu nō habebūt cōtra eum actōem. Sed queri. an
ministri vel subditi alicuius nō habentis iustā causam ptra alios
teneant̄ ad preceptū dñi alios innocētes spoliare siue damnare.
Dicunt doctores q̄ non. nota de hoc. Sed nunqd talis inobedi
ens minister ex eo q̄ pmisit dño fidelitatem effiat̄ ꝑiurus. Dico
q̄ non. q̄ per tale iuramentū dño factum non restringit̄ ad illd
quod vergit in dispendium salutis anime sue. Si autem fuerit de
intentione cōpromittētis fidem q̄ quecunq; dns precipiet iustū
aut iniustum in omnibus obedie ptrauenies non peccat. h̄ pec
cauit pmittendo. patz hoc. xi. q. iii. c. i. Quātum ad euangelij
cōtinuationem. hęri dictum fuit quomō nolente domino iudei eū
non ceperunt. hodie quomō mag⁹ cōnatati eum capiendum mini
stros miserunt. Et sunt tres partes principales.

In prima notatur pnāpium iniquitas contrā chūstum innocē
tem·in pnāpio.
In secunda cristi libertas·potens cauere nocentē·ibi Quaeretis·
In tertia eiusdem largitas se exhibens clementem ibi·In nouis
simo.

Quantum ad primam partem est sciendū
q̄ inuidorū natura est de bono alterius tristari·et quāto ali
qn plura bona succedunt et pspera tanto āplius ptristant. Talē
inuidiā pter bonum xpi pnāpes phariseoꝝ habuerunt Et ideo
matt̄. xxj·facientes sibi questionē de tributo dando cesari an n
Aliqñ iudicio·vt ptz Io·viij·Adducentes sibi adulterā·Aliqñ
operatione·vt ptz Mar·iij·de habente manū aridam qñ obserua
bant si sabbato curaret·Aliqñ in persona vt hic·qñ sibi miserūt
ministros vt eum apprehenderēt·Z· Moraliter pnāpes te
nebrarum ihesū·i·ustum·innocētem et sanctū hoīem verbo. co
gitatione aut facto cupientes capere malas immissiones quasi mini
stros suos immittūt·passiones omouent et carnis delectacōes ī
cendunt·et tandē de pctis quasi laqueis vinculeā et in seruitutem
perpetuā eis subiungeā· Nam sicut inter alia dona data hoīm
libertas quasi maximū et digmssimū reputat·sic seruitus per cō
trarium vilissimū estimatur et morti oparur·ff·de donacōibus i·
ter virū et vxorem·l·ū hoc·ff·si donator Ideo iure ciuili serui p
nullos habent icz iure naturali oēs hoīnes equales sint·ff· de re
gu·iuris·l·ū seruis· Vñ sm phū·li·v·ethy·ca·xxvij· Seruus a
seruando vocatur· Et apud antiquos qui a morte in bello preb=
uabant seruī vocabant a seruādo sic dicti· Et ideo inter malorū
omniū omniq; supplicio grauior est hec pena liberis· pterea q̄
dam intantū dolent ei captūtur ab inimicis q̄ magis volunt mo
ri q̄ libertatē amittere et seruire· Sicut ptz de carthagimensi vbi
regina et meliores eiusdē ciuitatis ipsā ciuitatē igne succenderunt
sponte se precipitantes in ignē ne romanis subessent et seruirent
sicut refert Orosius li·viij·Ad pposituꝫ cum homo a natura li
ber fuerit ab inceptione·nec homi dñaretur vt bestijs vt pz di
xxv·sexto die·pctm fecit eum seruum Iuxta illud Io·viij·qui fa
cit pctm seruꝰ est peccati· A qua seruitute dei filius p suā mortez
nos liberauit et pristine libertati nos restituit·xpi·q·ij·ū redem
ptor· Quotiēs igitur adhuc peccam? et ingrati de manumissione
qua xps nos liberauit sumus·totiens iterum in seruitutem redu

camur et tot dñis erimus subiecti quot vicia in nobis regnant.

¶ Debemus ergo cauere ne vltra seruiam⁹ peccato· quia
In bonis gratuitis nos spoliat·post se relinqns egestatem·
In bonis naturalibus nos vulnerat minues famā et honestatē·
In bonis moralibus nos deordinat imprimens malum et iniqui
tatem·

¶ Dico primo q̄ pctm bonis gratuitis nos spoliat·ꝛc· Nam sīm aug⁹·de laude caritatis· In caritate paup quilibz diues est·sine qua tate omnis diues paup est· Et ratio est·qr si homo totū mundū possiderz et caritatem non haberz· cū diuite epulone sepeliaret in inferno· In oppositū autez si quis mīmū gradū caritatis hē ret·supposito q̄ esset debilis et nichil aliud possideret cū lazaro paupere in sinum abrahe deportaret vbi est plenitudo gaudij et fruitio incōmutabilis bonī· In inferno autē nichil mi strideꝛ tium·pena intolerabilis·et miseria sine fine· Cui⁹ figuram hēm⁹ in filio p̄digo. qui cōsumpta tota substancia eius luxurioseviuēdo cepit egere et filiqus porcorū cupiebat ventrē suum implere a ne mo illi dabat Lu·xv· Unde ad p̄positum adducēdo· antiqui sīm sulgentium ipsū pctm sub imagine mulieris depingebāt hoc mō Stabat āt q̄dā regina cōtinue timens et vocabat dea infernal·et in circuitu eius stabant tres imagines·vna dei·alia hoīs·alia dyaboli· Et imago pctī tribus hijs imaginib⁹ tres cartas por gebat· In quaꝝ prima ad imaginē dei cōtinebatur sic·deum sal uatorē meum misera perdidi et ōnes angelos eius· Deꝛe mihi vt quid nata sum⁹ In secūda ad imaginē demonis habebat· In pfundum inferni detracta sū·qr misericordia dei me abiecit Ps in tercia ad imaginē hoīs cōtinebatur sic· Omnia mala·ōnis hoꝛ roꝛ a ōnis tribulatio finis meus est et ōnis pena· Solū cupio vt si quis me diligit seu dilexit hoc sibi innotescat·q̄ qui sibi p̄dis se non vult·pfectum et liberacōem ab alijs non expectet qr dēa pientur·sic et diues i iferno vt status eius superbus nunciarē·ex auditus non est·Lu·xvj. Ex quibus dictis omnib⁹ apparz·q̄ is psum pctm est adeo malū et nociuū q̄ bonis gratuitis nos spoli at post se relinquēs egestatem Secdo peccatū adeo malū ē q̄ i bo nis naturalibus nos vulnerat·ꝛc· Nam ipse homo in honoꝛe cū gitur qr in naturalib⁹ tantū lesus est et spatus est iumentis insi pientibus·et simil factus est illis·psal·xlviij· ℣ Unde ad īra ipse nabuchodonosoꝛ pluribus diebus iumentū se esse credidit· peccati gladio sic vulneratus· Et merito quia quilibet faciēs pec catum iumentum efficitur et animal cum ceteris animalibus vo

cui debz eō q̄ ꝓpriam diffimōem amisit. Nam ante peccātum dum homo scōm rōem viuebat: dicebatur aīal rōnale immor-tale. Post pctm vero dum ꝓtra racōem tm sensualiter viuit diffi-mē. Homo est aīal irracōnale mortale. Et hec diffimtio ꝓueīt dicē serra fm pōm. nec nauis lapidea dicitur nauis. eo q̄ vsuz et actum ꝓprie operacōis non habent. sic et homo dū fm racōem et actum ꝓprie actionis non opatur. non dicē hō n̄ equiuoce et impropie. noīa eīm sunt ꝓsequentia rebus. Insti. de dona. ſ. Est et aliud. Tunc etiā sibi cōuenit mortale q̄ tunc spūaliter mortu-us est. Et hoc est quod creator oīm in pncipio mundi hoī di-xit. Quocūq̄ die peccaueris morte morieris. Gen. ij. Homo aūt spūaliter mortuus fetet et abhoīabilis redditur deotis hoī-bus. dum est auz eis i aliqua ꝯgregacōe q̄ sicut candela ardens hoines delectat et illuminat. et extincta fetor est nocuus quem relinquit. partū eīm impregnantis mulieris potens est destruere sic homo viuens omnes delectat et illumīat. C. Sed quan-do pecando lumen racōis extinguit. post se relinquit fetorē ma-le fame et bonos cōceptus aliorum deotorū impedit et intercī-mit. De homīe sic mortuo spūaliter et sepulto in terra aliena et vaste solitudinis. vermes multaz cogitacōnum de ipso surgunt et se publice ostendūt. ita q̄ quilibz talis dicere possit cū ps. Ego sum vermis et non hō. obprobriū hominū et abiectio plebis psal-mo. xxj. Unde et in Job. xxv. c. scribit. Homo putredo est et fili-us hominis vermis Et grego. i mora. li. xvj. c. xxvj. Quid nāq̄z caro nisi putredo et vermis est. Et quicūq̄ carnalib? desideriis ā helat, quid aliud q̄ vermem amat. que eīm fit carnis sua testat sepultura. vnde sicut ex homīe filius hominis. sic ex verme vermis generatur et vocatur qs est despectio magna et inhonestas hūa-ne nature que subsecuta est ex lesione pcti mortalis. nec illa suffi-cit q̄ nihilo reputat. Et habet ex verbis aug?. sup Jo. sic dicētis pctm nichil est et nichil fiunt hoies dum peccāt. Qs quidē ofi derans dauid dixit. Quia inflammatū est cor meū et renes mei mutati sunt. et ego ad nichilū redactus sū. psal. lxxij. Unde et beatus bern. in meditacōnibus suis sic inquit. Multi multa sciūt et seipsos nesciunt. qui si aduerterent seipsos minus q̄ nihil re-putarēt seu meminerēt. Qs quidē faciliter pōt perpēdi arguēdo sic. Qis qui facit pctm serui? est peccati Jo. viij. Sed serui? non est maior dño Jo. xiij. ergo qui pctm facit non est maior pctō Sed

ꝑm beatum aug⁹. ꝑctm̄ est michil. ergo faciens ꝑctm̄ facit seipsū parem michil vel mim⁹ Et ideo Iob. xxx. de seipso sic inqt. In michilū redactus sum et velut nubes salus mea Hoc totū facit peccatū. ergo vltra non seruiamus pctō. Tercio peccatū est tam malū et nociuū q̄ in bonis moralibus nos deordinat Nā michil est homī adeo gratū a salubre qđ ꝑctm̄ non deordinet et noxiū facit et penale. ipsū nāq; benigníssimū amicū et prēm nostrū xp̄m tam furibundū facit q̄ nos filios suos creaturā ad imaginem dei creatā in ignem ꝓnāt eternum Propē qđ dauid ne eū in tali furore arguat alloquitur eum sic. Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Psalmo sexto. ¶ Ipse enim deus nunquam tam bonum amicum habuit in cælo et in terra quē odio non haberet si in eo ꝑctm̄ inuenīret. vnde petrus quāuis ceteris aplis ardentius xp̄m amasset. ipsū tn̄ dānasset si in eo ꝑctm̄ tūc negacōis muemsset post mortē. Et p oppositū ipsū luciferū i cælo premiasset. si ꝑctm̄ eius nō fuisset Vñ de⁹ solū ꝑctm̄ ergo sum hz et omnē creaturā amat et diligit. Iuxt illud Sap. xj. diligis omnia que fecisti et michil eorū que fecisti odisti. Deus enim ꝑctm̄ non fecit q̄ ꝑctm̄ vt dictū est michil est. Iuxta illud Io. j. Sine ipso factū est michil. i. ꝑctm̄ homī in mundo. nec aliqđ nocere pōt nisi ꝑctm̄. D. ¶ Decedente em̄ hoīe in ꝑctō in iudicio iustícia dei cōtra eum concludit. a regno sibi ordinato excludit et in ferno includit Nā ꝑctōr ꝓpter ꝑctm̄ concludit in iudicio. nā fiat fur reus reputat dum in furto ꝓprehendit. sic ꝑctōr cum in ꝑctō inuenit. Ideo accusatrix dei iustícia ꝓtra ꝑctōrem in iudicio alleg̃ans dicit. In opibus manuū suaꝝ ꝓprehensus est ꝑctōr. tunc de⁹ dictat sñiam dicēs Igit conuertātur ꝑctōres in infernū. pō. ix. Secūdo ꝑctōrem a regno excludit. q̄ sic lepra excludit a sanorum cōsortio. sic ꝑctm̄ ꝑctōrem a regno dei. Et ideo ꝑctm̄ ꝓprie assimilatur lepre que est morbꝰ abois̄nabilis et ꝓtagiosus. Et ideo de cōsuetudine generali habet vt a cōmunione hoīm sepeliatur leprosi. ex de diuicio leprosoꝝ c. j. Et hoc idē dñs per moysen precepit fieri in populo suo. Nume. v. Et sic maria soror aaron lepra percussa excluſa est ex castris Nume. xij. Sic simili mō si qs lepre ꝑcti insistit a cōsortio bt̄orū et a regno dei excludit. Vñ ad ꝓpositum āsel. Cur de⁹ homo li. i. c. xix. sic inquit. Videat nullam margaritam luto deturpatam ponere ad thesaurū suum nisi prius est mūdata. ita nec ꝑctōres angelis et aīabus sanctis sunt associandi nisi prius sunt mundati. Tercio ꝑctōrem in inferno includit. q̄ sicut debitor in turri ponitur et inde exire non permittitur nisi de

toto debito satisfecerit prius. Sic et pctōr nisi debitis hic satisfe
cerit in inferno in vinculis ponitur eternaliter inde nunq̄ exitū
nis. de quo pctōr non modicum debet turbari et sibi timere de
pctis et ministris principum tenebraꝝ q̄ eum non capiant et in
solubiliter ligant. ꝛ ad carcerem perpetui ignis includāt. Dicat
ergo quilibz ad deū. Peccantē me quotidie et non me penitētez
timor mortis turbat me. Quia in inferno nulla est redemptio
miserere mei deus et salua me.

Secunda pars in qua notatur christi li=
bertas. etc. quereris me ꝛc. Pro quo notādum q̄ xp̄s mira
bilis tendendo tria proposuit. Primo q̄ eum capere vel occidere nō
possent nisi qñ ipse vellet et tpe determinato qđ nondū aduene=
rat sed in breui futurū. Ideo dixit adhuc modicum tps vobiscū
sum. s. extra vrām voluntatē docendo populū et miracula faciēdo
Secūdo q̄ michil boni intēti ab eo possent impedire imo eū p̄mo
uere eos oportebat extra eoꝝ voluntatē qñ ihesū ad eius gloriā
ceciderunt quod oñdit dicens. Vado post illud modicū tempus
postq̄ me occideritis ad eum scz patrez qui me misit. ꝛ ad regnū
et ad gloriam quā non poteritis impedire. Tercio q̄ sibi mala ī
ferenda et illata redundarent in eos quia auxilium et salutem ve
stram per hoc alienabitis a vobis. Itaqz q̄ quādo temp? tribu=
lacōnis et vindicte occurrerit in destructione ihrlm. per romānos
propter mortem meā. non potestis me inuenire scz ad defensionē
et protectionem. ℭ Moraliter per phariseos ihesū quieren=
tes sed non valentes inuenire assignantur oppressores misero=
rum pauperum ꝛ pupillorum. officiorum suorum abusores quib⁹
deus magna dona dedit. prudentiam. potentiam. facundiam et ī
telligentiam mediantib? quibus subditos regere et defendere pos
sent. salutem p̄priam et aliorum querere et finaliter inuenire Ex
quo his donis abutunt: dum finaliter confidunt ihesum que=
rere. raro vel nunq̄ potēr eū inuenire Videmus enī q̄ naturali
ter bonum vniuersi in ordine obstitit et q̄ inferiora per superiora
regunt et defēdū ur. Inferiora ei corpora a celestibus corpo=
ribus et celestia ab intelligentijs. Intelligentie a primo primā
pio quod est deus reguntur. Quia cōmentator. xp̄i. metha. fit
ait. Natura non agit nisi rememorata a causis superioribus que
sunt deus et intelligentie. ℭ Sic etiam omnia membra corpo=
ris humani per voluntatem capitis ꝛ subtilitatē ei? regunt Sic

omnia membra corporis politici per superiorem magistratuum. sculptetū vel ciuiscūq; nois obstat seu existat regi et defēdi dēt. Dñ. C. de defen. ciuitatū dicat. l. defensores Defensores ciuitatū michil sibi insolēter michil indebitū iudicantes: nois sui tamē fungantur officio. plebs vel decuriones ab oī improborū isolentia et temeritate tueantē. vt id tm quod esse dicūtur esse non desināt. Si em bene regant et defendāt dicūtur rectores et defensores. si autē male desertores et destructores. q; noia sunt quementia rebus Insti. de donacōibus. ff. est et aliud. Nam totū corpus morbo inuadit si languor in capite curatus non fuerit. ij. q. vij. fiait in. quit. ff Tota nāq; causa malorū subditorū puenit ab iniquitate et malicia rectorū. Sunt enim quidam rectorum qui.

Exemplo malo alios inficiunt.

Qui superbo animo pauperes despiciunt.

Qui simplices fallaci corde decipiunt.

Rectores innocentes inficiunt. qui malo exemplo delinquūt. Et ideo tales gallo cōparantur. De quo dicunt naturales q; in vltima etate sua facit ouа pua et rotunda et qñ liuida. et si talia ouа vt nenosa ab aliquo verme puta buffone vel huiōi in dieb? carnaula ribo foueāt: basiliscus procreatur. q; tante venenositatis existit quo lo aspectu vel visu hoies inficit et occidit. Ad propositum ille gallus senex est quilibz antiquus et superior in reuerentia hois habitus. ciuus venenosa ouа sunt eius opa praua ex quibus basiliscus oritur qui hoies suo aspectu inficiens. i. exemplo pestifero subditos corrumpit. precipue si foueantē aliquo verme venenoso. si suadētur sibi ab aliquo pestifero et maligno suggestore et adulatore quorum hodie magnus habet numerus de quo verificatur Si quis honorari desiderat atq; ditari. discat adulari q; tales sunt modo cari. Hij fouent et cōmendant multorū delicta que merito essent corrigenda et ideo enormia non verentur perpetrare. quinimo licet iustos scandalisent et occidant malo exemplo. volunt tamē inde gloriari. Unde beatus aug?. in li. de pastoribus ecclesie sic dicit. Omnis prelatus qui male viuit in conspectu eorū quorum positus est. quantum in ipso est ipsos occidit Unde. xj. q. tercia ca. precipue. Dare debent prelati q; si peruersa vnquam perpetrant. tot mortibus digni sunt quot ad subditos perdicōnis exempla transmittunt. Unde necesse est vt tanto cautius se a culpa custodiant. quanto per praua que faciūt non soli moriunt. Cuius rō est q; qđ a prelatis agit facile trahit a subditis in exemplū ex de voto et voti redem. c. magne. et ideo speculum rectitudinis

et iustitias debz in eis lucerevt non solū sibi ꝓficiant sed etiā subdi
tos bono exemplo emēdent. ¶ Secūdo sunt quidā qui ex do
mis datis aio superbo despiciunt paupes. Et ꝓpter hoc iusta et re
ligiōsa faciendo siue iudicando puertūt ne alioꝝ sana cōsilia locum
habeāt. Isti ceteros despiciunt et deridēt qui tandē oēs confundun
tur a mala morte morituri. Dic ꝑz de hambale duce carthagi
nense. qui ex quadā victoria contra romanos adeo elatus est fas
vt nec quēq; amicum suoꝝ in castris admisit. nec cōsum vlli nisi p
interptem dedit vt Valerius dicit. Et habet in speculo vincencii
li. vj. c. xlv. qui tñ miserabiliter postea interiit. Et idē apparz in
anthiocho magno. qui nimis superbe intonās currum suū agitā
fecit.

cere possent queretis et nō inuenietis. Sunt enī ita fraudulosi q̄
vix paupem quē non inueniant capiāt et spoliant qui assil'antur
vulpibus q̄s est aīal fraudulentū et decepcōibus assuetū. et ideo
tortuosū semp incedit vicijs. et ideo dicitur vulpis quasi volubi
lis pedibus. q̄s aīmal dum esca indigz mortuum se fingit. et sic
aues ad cadauer descēdētes rapit et deuorat. vt dicit ysi. xij. li
bro ethi. c. ij. Item pellem habz pilosā et caudā quā more canuz
ab eis artata pnāt. q̄ inuementes pilosos reputantes se delusos
sibi spaciū tribuūt fugiendi. loca subterranea habitant. et testi
as domesticas plus infestant q̄ siluestres. et est amica corui. et
ideo corvus pugnat p eo otra taxū. Item vulpis qñ a canibus pso
sequit et artatur ipse mingit in caudā suam pilosā et vrinā fetē
tem cōtra canes pnāt. q̄s abhorrens multitudo canū ab eo aliq̄n
tulum se elongat et fugiendo sibi spaciū prestant fm phm. Hoc
callissimi tales sunt vsurarij viri fraudulenti. malicioſi. auari. qui
in suis otractibus et actibus non recte sed tortuose. fallaciter et
cautelose incedunt. dexter enī pes. i. intentio semp claudicat. sp
enī claudicant per falsitatē. qz loquēdo. opando. pmittendo. sp
vnum ostendūt et aliud intendūt. Exemplifica de paupibus q̄
modo ab eis decipiunt per falsas pmissiones. Isti sunt ministri
et seruitores potentū diuitum. qz simile applaudat suo filij sedm
phm. Pellis autē illoz sba tempalis est multū pilosa. i. pilis re
rum diuitiaz circūsepta et maxime cauda. qz in fine vite sue p?
se ea relinquūt. qui qñ persequūtur a canibus. i. mundi prīncipi
bus. iudicibo replent ora eoz pilis. i. muneribus atq; domis. qui
bus inuentis statim eos deserunt et dimittūt. De qui iustificatis
impiū pro muneribo. ysa. v. Isti loca subterranea inhabitāt. qa
vere in terra. i. amore terrenoz totalit se inuoluerunt. et bestias
domesticas sicut paupes et agricolas plus q̄ silueſtres. i. pl? q̄
alios raptores odiūt et infestant. qz viri impij oderūt simplicez
prouer. xxix. Corui autē. i. iudices mundi clamorosi. cauſidici.
et aduocati talium sunt amici. s. ꝓpter dona que ꝓcipiunt ab eis
et pro eisdem pugnāt otra taxū. i. otra paupem. Et ideo eorum
auxilio prevalent cōtra omnes. Abac. j. Impius prevalet aduer
sus iustum. Exemplifica bene quomodo tales aduocati et iudi
ces tales fouent. Hij enim quando a canibus id est a predica
toribus pseqūtur otra eos pdicātes. tūc ꝓperto otra eos pncīūt
vrinā suā. i. mala vba et detractoria. fetida et diffamatoria. nō
eī amat pestilens eū q̄ se corrupit prou. xv. Et ideo tales nemo
habet redarguere qua ministri sunt et seruitores potentum. quia

ex pilis eorum subducunt tunicas suas. Ideo nullus ausus est eos tangere saltem volens vuere in pace.

Quarta pars in qua xpi largitas notatur exhibentis se ductis clementer ibi. In nouissimo cc. Nouissima dies festo tabernaculorum fuit. vij. dies. quia festū illud durabat. vij. diebus quorū p mediis. Sicut patz Leui. xxiij. Ultima ergo die huius festi. stabat ibus qui vt seipsum exhiberz omnibus pūtem a clamabat ppter mk audiendum ppli tanq̄ nullum formidās et vt audireē ab omnib? me. s. p fidem formatā et pedibus mentis et affectos in me cre= dendo et bibat. non solū ad sufficientiā. sed etiā ad redundantiā Quia qui credit in me sicut dicit scriptura. sup. in me credēduz. de ventre eius. s. interiori homīe fluent flumina. s. bone affectō nis ad eum. deuocōnis ad me. et benuolentie ad pximū que sūt fluminā aque viue. s. spūssancti et dona que donanē a spiritusan cto omnibus credentibus. cc. ¶ Moraliter est notandū arca illam partē q̄ iuxta illud qs ius ciuile docet. vt habeē. ff. de ser= uitu. rusti. pred. l. iij. ſ. vlt. q̄ q̄ditu quis habz iter. etiam haustū habere debet. i. q̄ditu quis habz iter et ius eundi ad fontem vici in fun. habz etiā ius hauriendi aquā. Sed si quis illam seruitutē ad tempus hz in quo non ierit ad fontez nec aquā hauserit. iter amittit. ff. quēadmodum seruitu. amit. l. pompa ait. Vel si quis alia aqua vsus fuerit q̄ de seruitute imponenda actū est. seruitu tem etiā amittit. ff. l. si quis alia. quēadmodū seruitu. Idē est de eo qui in certis horis aqueductum hz si alijs vsus fuerit. nec vlla parte horarum vsus est. seruitutē amittit. ff. e. l. si cōmunē fun= dum. ſ. idem in eo. Hec ptanto dixi. nam q̄ dei filius in predio sancte ecclesie fontē aque viue habz. s. deitatem omnis grē. ple nam nobis xpiams in hac vita solum iter liberū et securum dedit et ius aquā gracie hauriendi. et post hanc vitā non. Qui ergo neglexerit illud temp? grē. nec pīiam egerit. nec aquam gracie hauserit sed hauserit aquā delectacōnis in peccatis et sic decesse= rit amittit seruitutem. Nec post hanc vitā aliquis sanctorū hoc sibi impetrare poterit q̄ gram inueniat. Unde Ihero. vt habeē xiij. q. ij. in presenti sic ait. In presenti seculo scimus siue oracōni bus siue conciliis inuicem nos posse iuuare Cum autem ante tri bunal xpi venerimus. nec Job. nec danel. neq; noe rogare pos= sep quoq̄. sed vnusquēq; portare onus suum. Et leo de pen. di. i. multiplex. Qui indulgentiam in presenti vita manens in

corpore non acceperit consequi exutus carne nō potuit. H. Ne
ergo seruitutē nostram perdamus ad fontem misericordie et grē
celeriter accedam? vocante saluatore nrō in verbis cē Ipse nāq;
saluator dei filius instar fontis iugiter emanantis habz.

Perpetuitatem preciosam.
Suauitatem saporosam.
Communitatem copiosam.

¶ Est em̄ in fonte primo perpe
tuitas et scaturitio ōtinua Nā
vt pbus dicit. j. metha. Fon
tes generātur in altis montibus qz huiōi loca sūt montosa poro
sa sicut spongia. et habent latera spissa ꝓpter naturā lapideam et
ꝑter ne vacuū cōmittatur habent vapores cōtinue ingredientes
et qz talia loca per naturā frigida sunt. per huiōi frigiditatē va
porem eleuatū inexistentē infra latera vel arca in partibus spon
giosis cōprimunt et in aquas cōuertūt. Et qz ōtinue vapores
sic in aquam ꝓuertūtur. in diuersis partibus parue partes aque
sic collecte cōfluunt et ad alīū locum inferiorem vbi opportunitas
occurrit exeunt. et inde principiū fontis faciunt. Ad ꝓpositum dei
filius in monte alto saluatie in cruce eleuatus. est fons viuus cō
tinue grām et misericordiā scaturiens. qui cum in hūanitate vn
dique vulneratus quasi terra porosa et spongiosa freqnter vapo
res ascendētes de cordibus fideliū. s. oracōes et preces supplican
tium benigne suscipit. et calore caritatis attrahit et frigiditatem
quā in morte et passionis acerbitate ꝓ nobis suscepit. in grām a
misericordiā cōuertit. L. Hic est fons quē iacob deus pat̄ pro
omni familia sua ordinauit et fodit vt ōnes fideles hanc aquam
grē hauirent. Dz g̃ q̄libz fidelis freqnter exire per ydeaciōem
a seipso. et accedere ad hunc fontem hauire aquā grē cum fama
ritana De qua Jo. nj. Hanc aquā grē sitiuit sanctus ꝓpha dicēs
psal. xlj. Sitiuit aīa mea ad deum fontē viuū Nā ceruus hau
sto serpente misi ātius attingat aquā morit̄. Desiderat em̄ natu
raliter vitā plongare. Vnde dicit glo. sup illud ps̄. Quēadmodū
desiderat ceruus ad fon. cē. Ceruus semo grauatus excrescēti
bus pilis atq; cornibus explorat serpentē ipsū naribus haurit. q
hausto veneno estuat quare fontem ad bibendū ardētissime de
siderat. a quo si defiāt: morit̄. et inde vitam abbreuiat quo ꝓ
longasse putauit. Sic homo serpentem hauriit quando dyaboli
suggestionibus adquiescit et noxias delectationes sibi incorpo
rat per pctm̄. sed tunc veneno estuat. quando tamen facta dele
ctatione feditatem peccati considerat. tunc vero fontem misericor
die desiderat. cum deo reconciliari per pnie sacramentuz affectat
Si autē contingat q̄ p̄ hausti ꝑ. i. omissiōez pcti fōtē grē

non attingat damnū perpetue mortis incurrit. Cum igit̄ ꝺtinue
peccata omittimus et grā eius indigemus: cum deuocōne cordis
ad fontē hunc currere debem⁹. Juxta illud ysa. xij. Hauietis a-
quas in gaudio de fontibus saluatoris. Figuratur Exo. xvij. In
populo israhel q̄ sitibundi in deserto clamabāt ad deū ꝓ aqua vi
dit et dixit moysi. Percute bis silicē et egrediūtur aque largissimē
Sic si in deserto huius mundi ꝓp̄lm xp̄ianum sitis malorū ardo-
rum et temptacōnū penuriaq; bonorum spūalium affligat. non
nisi q; ad petrā xp̄i currat. ipsāq; cum virga ois bisyl
ter pulsat q; veteva aquas gr̄e et deuotionis aquāq; benefico-
rum spūaliū et tpalium fundet. ita q; hoīes et iumenta. i. sapientes
et simplices doms a graciis imbuet et infundet. psal. Percussit
petrā et fluxerunt aque et torrentes inundauerūt. ℣. Sed
do in fonte est suauitas saporosa. dulcor ei est aqua in fonte q̄
in riuulo. et illo modo dulcor est delectatio in xp̄o q̄ in creatura
quāq; Dulcedo em̄ fontis est ꝑm ꝺditionē terre. de qua ema-
nat sic dicit aug⁹. in li. de sensu et sensato. Et aqua currens per
terram amaā et sulphureā sic emanās est etiam naturaliē ama
ra. Sed aqua emanans de terra pura et fabulosa fit dulcis et cla
ra. Sic fons sapiencie qui de terra humili et purissima virgine e
manauit. s. benedicta maria michil austeritatis vel amaritudinis
vel luteose feditatis ꝺtrahere potuit. imo fons ille erat omnis cla
ritatis et fecunditatis. De quo gen̄. q. Fons egrediebatur de loco
voluptatis ad irrigandū paradisū. Paradisus ille figm̄ificat vir
ginis gloſam mariā. que paludubio in oriente luxus gr̄e fuit fita-
ta ad celestia p affectum a ꝺtemplacōem erecta. a mundo p
ꝺtemptum duisa. puritate amenissima. aq̄s grārum irrigata. a
virtutū arboribus fecūdata. In cuius medio vteū fōs fecūdissi-
mus dei filius effluxit totūq; paradisum irrigans. et non solum
virginē. sed et totā ecc̄iam fecundauit. floreseq; virtutū germina
uit quos virtutū flores aīa deuota colligere debz. et spōso xp̄o
seruū roseum et floridū parare. si a fonte illo viuo vult aquā sa-
pientie potare. Ecc̄. xv. Aqua sapientie saluatoris potabit illuz
Sed vrpchdolor plures sunt in sancta ecclesia colligētes spinas
et tabulos viciorū. potantes potius de paludibus more porcorū
sordes immundicias q̄ claram aquā virtutis et sapientie. De q̄-
bus conqueritur dñs ꝑ Jhere. di. Dereliquerunt fontem aquarum viuē
tium et foderunt sibi cisternas dissipatas que continē non valēt
aquas. ℣ Hȳ assiliant achione de q̄ oui. li. iij. narrat q̄ ille

Achion fuit quidam nobilis venator de genere regis agenoris qui cum in quadā silua fessus venacōne spaciaret casu venit ad fontem pulcerrimū vbi dea venacōis dyana solebat se aliquotiens balneare. Cum igitur casu venisset ad fontem inuenit deam cum nymphis et ancillis suis nudā in fonte se balneantes que cum nudas vereundate de nuditate et nymphe incēperunt dee corpi suis corporibus contegere. Dea vero volens q achion de nuditate michil posset dicere mutauit eū in cervum et sic factus est cornutus et velox et locacōem suam pdidit et figuram. Ille autem a suis cānibus incognitus fuit cum ipsum cervū cernerent eum invasert et occiderunt. Rei ār veritas fuit q ille fuit qdā nobilis qui canū multitudinem nutriebat a quibus depauperatus est et ō qz iste sp m filuis volebat esse ipsum poete in cervū mutatum finxerunt qz vero a cānibus depauperatus est fictum est q eius sui canes comederunt. O. Ad ppositum achion nobilis figuraficat hominē nobilem qui in silua huiꝰ mundi venare debererit tutes sed venatur feras crudeles vicia que crudeliter animā vulnerant et hoiem spualiter occidunt. De quo lamentabatur deꝰ pater di. Fera pessima deuorauit filium meum Gen. xxxvij. hic venit ad fontem ambulando i ad delectacōem per exercicia vitaorum. In quo dyana i iniqtatis genus et regina cum nymphis et ancillis i speciebus s luxuria superbia ꝛc. se frequenter ostendunt exterius in falsa dulcedie sed interiꝰ videri et cognosci vecundantur in vilitate et amaritudine Ezech. xvij. Eras nuda et ofusione plena. Cum ergo homo lasciuus relicta racōne et discretione se iniquitati cungit statim spargitur aqua delectacōis qs in cervum cornutum. i bestiam brutalem et mente alienatis cōmutatur. psal. Homo cum in honore esset ꝛc. compatus est iumentis insipientibꝫ. Et tunc accidit q canes ppri. i opera i quibus delectatus est eum inuadūt coram iudice comprehendunt et eternaliter puniunt. Ideo psal. ix. In opibus manuū suarum comprehensus est peccator ꝛc. Tercio in fonte fugiter emanante inuenitur cōmunitas copiosa. Est em fons omnibus omnibus diuitibus paupibus et tumentis se omnibꝫ volētibus bibere indifferenter exhibet. Sic xps iustis et peccatoribus et generaliter omnibus clemens inuenitur et ppicius patens est sanctis et nulli se subtrahit. De quo zacha. xiij. In die illa erit fons patens domui dauid et omnibus habitātibus iherusalem in ablucione pctorum. D. Queritur an deus omnibus petentibus facat misericordiam. Et videtur q non in damnatis eternaliter.

Dicit dñs bonauē·in·nj·super mḡm·di.xlvj.q mitigatio pene damnatoꝝ dupliciē pōt intelligi. Aut q̄tū ad taxatōez et inflictionē pene·et sic absq; dubio est ibi mitigatio et misericordia quia diuina iustitia nō totū exigit p eo q eius pietate interueniente aliquā partem pene infligendo remittit. Alio modo pōt intelligi mitigatio post pene tationem et inflictionē. Et hoc modo nulla cadit mitigatio a diuina misericordia· quia extunc claudit eis dñs viscera pietatis Item videt q paruulis non baptisatis nullam faciat misericordiam cū eos puniat pro originali eternaliter. Dico q deus pro peccato originali nō solum pōt inflixisse carētiā visionis diuine sed posset omnes annihilare si vellet. Et ideo cum eis hoc agit misericorditer q esse humanū habent et viuunt sine pena sensus Isa. Misericordia dñi q non sumus consumpti

num·sed nō eodem·quia quodam maiori quoddam minori· Nam sol certo numero et tempore splendet super terraz postea abscondit se sub terrā· Sic oēs planete arbores et flores certo tempore ostendunt ornatū suū et vigorem sicut in estate et vere In hyeme autē subtrahunt se et abscondunt· Ideo dicit marcianus pbus q que sunt in tempore in hyeme senescunt et in vere iuuenescunt· Sic homo perfectus suū vigorem sanctitatis ad tempus ostendere debet et apparē·ad tempus abscondere et fugere·quando em̄ putat se fructum honestatis inter malos facere debet lucere coram eis et nō discedere. sed quando nō sperat fructū facere debet fugere· sicut dauid fugit saul vt dicatur p̄mo regum·xxnj.Et abscondit se in monte solitudinis· Unde psal·lnj·di·Ecce elon·fugi·et mansi in solitudine· Sic etiam apl's vt habetur·ij.cor.xj. Quando post conuersionem in damasco iudeos cōfundebat scz docendo prepositi ciuitatis custodire fecerunt ciuitatem per homines armatos vt eum caperent et tradent iudeis ad occidendum Ipse per frēs xp̄ianos per quandam fenestram domus adixerētis muro ciuitatis in sporta dimissus fuit et sic euasit manꝰ eoꝝ· Hinc etiā Ihus abscondit se et exiuit de templo quando iudei tulerūt lapides vt iacerent in eum P

Feria tertia post Judica·

Ambulabat Ihesus in galilea. Non em̄ volebat in iudea ambulare quia querebant eum iudei interficere· Joh.vij. Q Pbs·nj.de generatione ait· q omne tempus et vita mensuratur periodo id est numero determinato reuolutio-

Aug· ait vt allegat· vij· q· j. adú
sitas· fugiat mimster xpi sic xps
in egiptum fugit· Hinc etiaz do
minus ait discipulis· Si vos p-
secuti fuerint in vna ciuitate fu
gite in aliam. Christus ergo sci
ens tps p sua morte ordinatuz
a deo patre nondū aduemsse a
furentibus iudeis p tūc discessit
docendo galileam. nec in iudeaz
ambulare voluit qi eū qrebant
interficere ꝛc ¶ Queritꝰ vtrū
prelat? ꝓpter psecutionē maloꝝ
debeat fugere a mambo inimico
rū? Et videt q non quia mer-
narius cui? non sunt oues ꝓprie
qui nō est pastor si videt lupum
vementez dimittit oues et fugit
sed bonus pastor dat aimā suā
pro ouibus suis· Ioh. x· Ad hoc
respondendum Bar· bux· i glo
super illo verbo· hoc seruandum
vij· q· j. adúsitas· distingunt qd
iuris sit duas ponendo psecutio-
nes extrinseca et intrinsecam Ex
trinseca persecutio cōsistit in ma
nifestis inimicicijs ecie Intrin
seca in eis quis qui nō sūt adhuc
precisi in exteriori psecutione Di
stinnguit aut solus prelatus qū
tum· aut totus clerus· si solus· a
eo recedente tuta est salus ecie
et tūc fugiet Et hoc ꝓbat exem
plo christi et pauli et autoritate
aug· vt prehabitū est· si non est
tuta tunc ponat aimā suaz pro
ouibo suis et hostibus se oppo-
nat et ex aduerso ostendat· Ex
aduerso em ondere est vt habet
nj. dist· si rector p' defensione
gregis· voce libera huiꝰ mundi
ptātibo straire a in die dn̄i pre
lio stare et prauis detractoribus
ex iustitie amore resistere ¶
Sed de quibus dā oqueritꝰ dns
p ezechi· di Non ascendistis ex
aduso neqz appossuistis vos mu
rū p domo israhel· vt staretis in
prelio in die dn̄i· Si aūt alias
potest consuli ecclesie totus cle-
rus fugiet cū prelato· si non pōt
remanet cū prelato vel oēs vel
quidā ex eis· Circa intrinsecam
etiā distinguit· aut oēs sūt ma
li aut quidā Si boni sunt omixti
malis eos nō deserer· Aug· Tu
bonus tolera malū· Nam et xps
cū sciret iudaz furē esse tolerauit
ad predicandū misit· etqz cū ali-
is eucaristiaz tradidit· Si autez
oēs mali sunt· aut spes est de
correctōne aut non· si est nō sūt
deserendi· si non est spes tūc sūt
deserendi etiā corpore ne et illo
rū nequicia semp in deteri? ꝓfi
at· et iusti quidā fructū amittāt
quē de alioꝝ ꝓfectu possent in-
uenire· Sic beat? bñdict? dese
ruisse legit q̄s in necē suā vna-
nimiter viderat aspirasse· Hinc
etiaz btūs greg· petro dyacono
interroganti an liceat ꝓlato gre
gem semel deserere· in· ij· ḧ· dya
log· rndit di· Ubi adunati equa
nimiter portandi sunt mali vbi
inuenimt aliqui quibo adiuuā-
tur boni· Nam vbi ommino fru
ctus de bonis deest fit etiā aligi
de malis labor supuacuus mar-
me si eiusne cause suppetāt q̄ fru

ūt deo valeāt ferre meliorē Et sequit. nunquid paulū mortem diam? timuisse quā se ipsū p ihu amore testat appetere. ꝟ cum in eodem loco mimorem fructū adesse conspiceret et grauē laborez se alibi cū fructu seruaut. Foris ñi platon. dei teneri infra clau stra voluit. certamins campum qsuit. p hoc ptz qd fit eūdendū ad questionē ꝛc. Quantū nunc ad trālez ōtinuatōz euāgelij he ū dictū fuit quo ꝓnceps otra iu sua ministros mittēdi abusi sūt sua ptāte. hodie ꝓponit ptātem fugere dñon ptātis periculosita tē. Et quantū ad hoc sunt tres patres huius euangelii

In prima notat xpi exemplaris trāsmutatio ibi. ambulabat ihs

In secunda festiuitatis cōnabil celebratio ibi. erat aūt.

In tertia populi detestabilis detractio ibi et murmur multus.

¶ Quantuz ad primaz partē est notandū qd iudea erat puincia notabilior totij regni. Galilea vero fuit puincia mins notabilis et multum distans ab ihrlm Dimissa ego maiori a no tabiliori prouincia peregrinabat per prouinciam galilee vt ostenderet in loco humilitatis magis fore habitandum qd in loco honoris et ambitionis ꝛc. ¶ Moraliter in illa parte instruimur honores et ambitiones huius mundi fugere Nam sicut ho mo debilis capitis et vertiginosi non alta debet scandere si cupit persistere et non damnose cadere. sic qui fragilis est nature nō debet ambire statum honoris ne alte ascendendo a deficiendo profundius in infernum et damnabilius ruat. Unde claudian? de pen. distin. nj. quid ergo. in glo. Aligm tolluntur in altuz vt lapsu grauiori ruant. Et. j. q. j. principatus habetur. Principatus quem aut seditio extorsit aut ambitio occupauit. et iam si moribus non offendit. ipsius tamen vicij sui est permitiosus exemplo. et difficile est vt bono pagantur exitu que malo sunt inchoata principio Nonne lucifer super astra celi ascēdere voluit et in profundum cecidit abysli. Adam de paradiso Nabugodonasor de regno. Qui ergo diligenter cōsiderat honoris periculū paul fugit nec sibi adoptat honoris statum ¶ Qui ergo sine damno aīme sue preesse voluerit

Ad se recte viuat
Subditos bene regat.
Bona ꝓssa iuste expendat

Primo enim superiores in honore cōstituti debēt esse luminosi vita et doctrina Matb. v. Sic luceat lux vestra coram hoibus vt videant opa vestra bona. naz sicut videm? quando candela mūda fulget et ardet delectabilis est et vtilis. tenebras fugat. et totum illustrat. Sed quando

extinguiē post se intolerabilē re linquit fetorē in locum arctū stan tem qui multū nocet. Dñ phus ḡnto de aīmalibo dicit q ille fe tor valde nociuus est mulieri pre gnanti quia si vehemens fuerit facit abortire et occidit fructum Isto modo est de quolibet viro ecclesiastico q̄ quasi cādela ardēs et lucēs in ecclia ostituit sup cā delabz vt luceat oīibo p claritatē vite et exemplo bone fame. et q̄diu sic lucet vtilis et delecta bilis est oīi videnti. Si aūt extinguat vento tēptatōis a dimittit aliqs pccm publicū statim re linquit arca se locū tenebrosū et fetere incipit p infamiā et fetuz bonoz dceptuū ab alijs occidit. ¶ Ut ergo simplices et deuo tos dceptus varijz virtutū faci at cōdere et operi actione pare re. exemplaria relucentia virtu tum ante oculos eoz instat Ia cob debet preponere. nam vt di cit Gen. xxx. Cum iacob socero suo seruisset aliquibo annis pro rachel et bene ei successisset ꝓt eū petiit p mercede vt cunctas oues varias separaret a sparso vellere. et quotcūq varū rufum et maculosum esset p mercede ei daret. qđ laban gratū accepit. Tollens ergo iacob virgas po puleas virides et amigdalinas. et ex platanis et ex parte decor ticauit eas. detractisq cortic̄ab? in hijs que expoliata fuerāt can dor apparuit. illa vero q̄ integra fuerāt virida pmanserūt atq; in hunc modū factus est color va rius. posuitq; eas in canalibus vbi effundebat aqua. Et dū ve nissent greges ad bibendū ante oculos haberent virgas et in a spectu eaz dcaperent. Factūq; est vt in ipso calore cōitus oues intuerent virgas et parerēt ma culosa et varia et diuerso colore reperta. sic ditat? est vitra mo dū Laban typū gerit dei qui est dñs vniuerse terre cui iacob ser uire debz. s. p rachel vitā eterna. hic si bñ seruit in sanctitate et iu stitia ditat deū in aīabus subdi toz. Debet ergo talis vt p mercē de vitā hēat sepiternā dū oues. i. simplices sunt in calore caritatis et fortitudinis. virgas varias. i. diuersas vtutes et exempla ho nestatis ad eoz aspectū ponere vt aqua deuotōis fluat sup eas ad quarū aspectū oues varias fe tus et dceptus suscipiunt sancta desideria recta dsilia. et bonoz operum fetus multiplicat. Sed vere hodie qui coram alijs lucere deberent vt sol firmamenti vir tutibus fulgent nequicijs quasi sacaus obūbrāt? Quod dqueaz de mirus p Johelem. Sol et luna tenebrati sunt et stelle retraxe runt lumen suū. i. sapiores. tam in statu spūali q̄ seculari etiaz in feriores extraxerūt lumen hone statis et malicijs fornicationum auaritiaz et huiōi obtenebrati sunt. Quare baruth. vj. Nisi a quis extersetis rubiginem non fulgebis ad propositū qui extat

scit rubiginē peccatoruz · fulge
bit in cōspectu dei ꝛc · ℣ ℟ De
inde dīt subditos bene regere
qz malicia subditoꝝ vertitur p
maḡ pte i caput superiozz Dap
nis Et miqs omnes filij q nascū
tur testes sūt nequicie aduersus
pentes interrogatōe sua · tā pa
trū qz filioꝝ et inferioꝝ Et ideo
beatus aug · notabiliter non solū
prelatos ecclesiasticos ꝫ etiā lai
cos admonet vt tuo se curā hrē
di · In domo tua a mimmo vsqz
ad maximū amorem et dulcedi=
nem regni celestis amaritudinez
et timorē gehenne annuncies et
de eoꝝ salute solicite ac michil
exultas · qz de omnibo tibi subie=
ctis in domo tua ratōm dño red
das · hec aug · Dñi greg · j · dr ꝺ su
per nobo · dñami piscibo maris a
volatilibo celi et bestijs terre oi
aq reptilij que mouentur super ē
ram · Pisces maris sunt lasciui
carnales qui in voluptatibo mū
di solēt natare Volatilia celi sūt
superbi et ambitōsi alte volātes
et alios despicientes Bestie terre
auari et pecunōsi qui viuunt ex
rapinis et vsuris et huiusmodi
fraudulencijs Reptilia lubrici et
luxuriosi quos omnes superior
tenetur de commissis corrigere
et pm sanctiones ecclesie ad vir=
tutes reducere ℣ ℟ Sed qz
plat⁹ vel superior qlibz insuffi
ciens inuenitur · aut iuuentute à
inexperiencia et huōi regendi
subditos · ideo cōtingit eum plz

destruere qz cōstruere · auertere
qz cōuertere · vñ de illis fit hic ac
dit phetom filio sol · vides aur
ū patris sui auro et argēto sma
ragdis gēmis rutilantē · ipsi? eē
auriga volut et eius regimen o
cupiunt Cui pater cum infirmita p
poneret pericula et eius presum
ptionem argueret · ipsuz ab inœ
ptis retrahere nequiuit Capiti ḡ
eius radios suos imposuit · cur=
rum et equos flammigeros sibi
tradidit habenas sibi in manu
teneudas tribuit · a qz radios p
mundum deferat et diem faciat
et qz mundum illuminat iforma
uit Dans sibi tria singularia do=
cumenta seruanda Primo qz pce
ret se stimulis et qz equos ire vo
luntarios non pungeret ꝙquo°
Secundo qz habenas equoruz in
manu sua solicite teneret et con
tra firmamentū pergeret nec e=
quos vbi vellent discurrere dīt
teret Tercō qz in medio se tene=
ret et qz nec ad finistram nec ad
dexteram declinaret · et qz nec
nimis alte nec nimis basse inœ
deret Iuuenis ergo officium qꝺ
mortalem non decebat hominē
gaudens accepit Et cum curum
et equos regere nesciret ruptis
habenis proprio lumine quod fe
rebat cecatus · ipsos vndiqz per
mittens currere ita actum est qz
quasi totus mundus fuit ꝓpter
malum suum in regimine iflam
matus Arbores montes cōbusti
fontes flumina exiccati · ipsū ec
mare crematū celū et stelle iflā

mate · et terra igne est adusta ·
Qñ em basse descendebat terre
stria cremabat qñ mimis alte ce
lesti a Tunc em libia fuit ficcata
humore et sabulosa effecta. tūc
ppli ethiopie perpetue migredie
sunt fuscati Hijs igitur fic actis
terra q̄ tot grauabatur imēdijs
qu e sta est ioui de isto insipien
te auriga · a iupiter flumina sua
et equos aurum et aurigam pre
cipitauit in mare · et fic cessantibo
igmbo combustuz similiter repa
uit · Carissimi Ille sol figmficat
chūstum solem iustice · pheton
filius suus quemlibet prelatū vel
superiorē Jo · inj · Videte q̄lem g̃
ciam dedit vob deus · vt filij dei
nominemur · suus aurus figmfi
cat officium prelatōmis dig̃tatis
quod licet interius infimitis ocu
patōmbo et periculis sit plenum
qz tamen exterius gl'osū lucrati-
uū fplendet · q̄libet habere et ẽge
re sufficiens et insufficiens presu
mit Attendat ergo bene regere
volens tria · primo qz ipse parcat
stimulis · i · qz nō fit vindicatiuz
et pumtiuus · et qz equos · i · sub-
ditos immoderate ñ pumat · nez
pungat qz scz immoderata auste
ritas et correctō summe reprehē
ditur in prelatis et superiorib⁹ ·
Vnde Hugo Nobile genus vin
dicte est ignoscere · et Bene · in
decla · ad neronez · pietatis suos
gladius est in hostes Secūdo ne
esse est qz rigide tenet habenas
· i · obseruāciā regularis discipli
ne qz cū laxis iustice equorum · i ·
subditorum lasciuiam oppescat ·
Vnde Eccī · xxxiij · iugum et lorā
curuant collū durū · terco qz ẽque
in medio se teneat · i · qz huat me
diū equitatis et iustice et verita
tis · tempancia autez partire me
diocritatis et qz limites debitos
non ttanscendat per odiū vel fa
uorem · et qz nez ad dextrā inq-
uendo · nez ad simistrā p odium
detrahendo vel grauando aliqua
liter se transfert qz nez etiā mimis
alte non ascendat per superbiaz
et elatōnem · qz et mimis basse ñ
descendat per sue auctoritatis de
iectōnem · medium autem tenue
re beati · Vnde Luc · xxij · ego in
medio vestrum sum Et ysa · xxx ·
Hec via ambulate in ea nez ad
dexteram nez ad simistraz Sed
certe qñ insipiens et leuis regit
statum ecīe seu reipublice omit
titur multa malaz Nam equi ei?
carnales familiarij · cōiharij ba
lium q̄ flāmigeri dicūtur · flāmas
auaricie et rapine semp spirant ·
Et ideo si a tali insipiēti · auriga
scz superiore non refrenanē · nec
eorum iniustice a impetus cohi
bentur · ꝑ ruptis statutoz habe-
mis p libito currere · malū facere
et subditos ledere permittūē to
tus mundus · i · tota sba prima in
flammatur et rapis et exactōm
bo pregrauatur · ab eis em ledū-
tur et cōburuntur montes · i · viri
alti et nobiles · terra · i · infima
pauperes · fōtes · i · miserico:des
mare · i · amici et religiosi · flūia

ib est diues et delitiosi · celum et stellas sancti et illuminosi · nec ē qui euadat maliciam eoz qz om nem sexū et ꝺditōnez grauare m uentur · Dañ · xj · nec quēq ꝺeoz verebitur · sed aduersus vniuer sa ꝓsurget Et breuiē ꝓ eo qꝺ nō tenet medii nunc mimis alte vo lant per superbiam · sic altos et celestes hoies ledunt · nec mmis basse per auariciam et sic solent inferiores rapinis et iniurijs af fligere Hinc est qꝺ aliqs qui pus erant onerosi ad arenas steriles paupertatis ꝺeducunt tollendo humorem sue tpalis facultatis si cut libiā · alios per tristiciam pal lore et ingredine fuscant · sic et hi opiam alios fugere de patria fa ciunt Et non est qui abscondat se a calore eius · psalmista Quid ergo istis accidit audiatis Jupiē ꝺeus mittit in tales aurigas · id ē inīquos prelatos iudices et tiranos fulmine sue sententie et ipsos vna cū curru · i · eminentia et gla et eqs suis · i · malis familia ribus et baliis in mare · i · ama ritudinē infernalē pāpitat et pro sternit et eos etiam qñqꝫ tpaliē per infortunia amarificat Cante m? eiñ dño gloriose · Curr? pha ronis et exercitū eius ꝓiecit i ma re · Exo · xv · H · ℣ Terao debēt bona tēporalia eis cōcessa iuste expendere · Nam prelatus a su perior ē spūalis senescalcus xp̄i · qui de patrimonio crucifixi et bo nis ecē pauperes sustentare te nentur Dñi xxxv · li · nij · c · v · Res

pauperꝫ nō pauperibꝫ dare par sacrilegij crimen esse dinoscitur · Vane patrimonia sunt pauperꝫ facultates ecclesiarꝫ et sacrilega eis crudelitate surripitur · q̄cq̄ꝺ si bi ministri et dispensatores vltra victum acāpiunt Et · c · nij · ꝺicat sic · Dignum est vt q̄ altari deser uit de altari viuat · Viuat inquaꝫ de altari et nō superbiat · nō luxu rietur · non in clericatu diues ex paupere fiat · nō ex ignobili glo riosus nō sibi de bonis ecclē āpla palacia fabricet · nec loculos ide cōgreget · nec i vanitate vel sup fluitate disgreget nō extollat de facultatibus ecclē ꝺsanguineos su os aut nepotes · nec filias diti o ri nuptui tradat · Cōcꝺitur igit tibi vt si bene deseruies altari vt de altari viuas · Hec bern · Figura tur ille seneschalcus christi hodie per angelum q̄ thobiā tumorem duxit in regionem medorū · et in struxit quō sibi vxorē copulaē de bebat et sanum reduxit Cui thobias regrādo dixit Si meipsuꝫ seruum tradam tibi · nō ero cōdig nꝰ meritis tuis Sic certe plat ꝺz ducere sua prouidentia subdi tos per viam eqtatis et iustitie ad cumtatē letitie · b Subditi ve ro tenentur ei exhibere reueren tiam honorem et retributionez q̄ retributio per maxime stat in fi deli per solutione ꝺecimarum que ex iure q̄libet layc? ꝺare tenetur vt hēt ꝺe ꝺcīs · c · a nob · Quas si fideliē ꝓsolut tāto magis abū dat · aug? xvj · q · vij · maiores no

ſtri ido copijs ōmbs abūdabāt
qr decimas deo dabant et cesari
cēsum/Ō āt discessit deuotō di
accessit inductio fisci/Solum? cū
deo partiū decimas·mō āt tollit
totū·ꝫ tollit fiscus quod non ac
cepit christus·De illa retributōe
debiti gloriabatur quasi ex singu
lari bono pharis in tēplo di·dec
mas dō·oīm q̄ possideo Luxxviij
De illo autem hodie pauā glori
ari possunt christiam pmo ne rn
q̄ confitentur·ꝫ fit maxinum
peccatū mortale et sacrilegiū·cū
ecclesie subtrahant rez suā ꝛc·C

Secūda pars in qua

notatur festiuitatis ꝛc·Pro quo
sciendum q̄ imminēte die festo
iudeorum scz scenophegie vel ta
bernaculoꝝ·quod dicitur a sce
nos quod est vmbracula a phy
gyn quod est comedere·qr tunc
iudei septem diebus comedebāt
in vmbraculis in memoriam q̄
post exitum ipsorum de egipto i
heremo in vmbraculis recreaban
tur In illo festo tabernaculoꝝ·
fratres christi scz q̄dam consan
guinei eius non illi q̄ iā ad apla
tum erant vocati·ꝫ alij q̄ xpum
i corde suo adhuc de amore glo
rie mulsabant et ergo tanq̄ vo=
lentes xpm gloriaz reportare hu
manam ex suis factis dixerūt ad
eum Transeas hinc a galilea et
vade in iudeam in hierusalez qō
est metropolis iudee qu·d. tu si
gna facis et pauā vident ea trau
seas ergo ad vrbē regiam vbi
plures cōueniant vt ab eis vide
ris et laudēris·et vt discipuli
tui non scz apli·ꝫ turba et iudei
q̄ iam sunt hierosolis credant a
fic visis tuis opibo possis ab eis
honorari Deo em̄ querit in pal=
esse s·apparere cora pho et in oc
culto opari·ꝫ oz vt palam et ap
te operetur vt sic publice gloriā
acapiat·et si ꝫ facis manifestas
teipsū mundo Et qr isti cognati
xpi·xpo q̄si humano hoī glaz cō
sipienti alloquebantur Deo euā
gelista dicit q̄ fratres isti ñ cre
debant in xpm qr suspicabātur
miracula sua ñ esse vera·xps aūt
suggerentibo vanā glam eos re
prehendēdo dicit Tps meus·i·tē
p? glorie mee vel manifestando
glam meā ñdū aduenit qr p? re
surrectōz suam fuit glia sua ma
nifestanda·tps āt vr ñ s·manis
glie quod q̄tūs sp est patū·i·p
sens in ꝫ mundo Et qr ego tale
glam mundi non q̄to ꝫ cōtēno
a vt dar quo iō mundus me odit
qr ostendo q̄ eius opera mala
sunt·mundus autez vos ñ odit
qr glam mundi vt alij mundā
ñ queritis Et ideo qr cupitis ap=
parere glorioſi fm mundū·ascē
dite ad diē s·pmū festi·in qua i
tabnaculis suis iudei epulis a so
lacijs vacabant·et iō dicit ascen
dite non q̄ imuter eos ad talia
ꝫ oñdit q̄ talia querebant Ego
āt non ascendam s· ad primum
hunc diem ad quē vos ascendē
tis et ea intentōe q̄ vos s· apti

vanitatē. xp̄s autē ascēdit ī me
dio festi s. q̄rta die scz qñ iudeo-
rū corda a crapul' et vanitatibo
sunt sepata et ad doctrinā magis
apta ꝛc. ¶ Moralit̄ p fratres
istos xp̄m cōtantes p applausū
ad vanā inducere gl'iam oñden
tes discipuli eius eē et credere in
eū exterius lz inte⁹ius aliud cre
derent et essent designantur mē
daces et hȳ mundi fallaces verb
et factis aliū emētes p̄rios p
mendacia q̄ ex vnū oñdunt in
corde. abintra tñ aliud p̄tēdūt.
sic hi q̄ se imgrīt insignijs mlitū
mēdacit̄ q̄ tñ milites ñ sūt. quia
sunt puniendi p q̄litate omissi fā
vt habetur ff. ad l. corneliam de
falsis. l. eos q̄. ff. fi. ¶ Sic eē mēda
ces q̄ exterius vtūtur insignijs
dei s. vritatis q̄z tñ corda vera
ñ pretendunt. sūt digni morte
eterna. q̄re p̄s. dicat ad deū cōtra
tales. Perdes oēs q̄ lo. men. vñ
aug. vt alle. xxij. q. ij. primum mē
tiri ē ora illud qđ animo sentit
loq̄tur siue dicendo verū siue fal
sū voluntate fallendi. Mentiri ei
ē ḡ animo. nois. ē cōtra mentē
ire qđ fit p̄ glo. qñ aliquid di-
cis vel facis cōtra illud qđ est in
cōscia. Hoc autem vt dicat beat⁹
Augustinus. potest fieri tripliciter videlicet

Pernicīose et damnabiliter
Officīose et vtiliter
Jocose et socialiter

¶ Primo⁰ mendaciū ē multū dā
nosum q̄z mortale peccatum cū

sit cōtra deū et p̄rimū. Et hȳ com
mittitur qñ quis dānificādo p̄xi
mū in rebo tpalibo falsē loquit'
iurat vel testificat' qđ hodie val
de cōe negociatoribo ē in vēditō
ribo et ēptoribo. In quibo mēda
cijs iuramētis fallacijs res vēdūt
et p̄rimū grauit' deāpiūt. hi em
ptores et vēditores et qualescūq;
alij negociatores q̄ cā dāpiēdi iu
rāt aut falsū dicūt l' periurāt sci
enē mortaliter peccant ꝑm rap-
et tenentur ad restitutōm. ¶
P eccant eē in isto mendacō fal
si testes et grauius q̄z testificā
do quis falsū scienē peccat cōtra
deū quē ofēnit. contra iudicem
quē deāpit. contra inocentē quē
ledit ꝑm p̄fid. de summo bono li
ij. Est em lingua hȳ mendacis
et falsi testis mortifera sicut lin-
gua aspidis et draconis. dicit e
nim Lincenna libro de venenos
animalibus. Q̄z quedam anima
lia habent linguas mortiferas
propter malic̄iam et venenosita
tem humoris in eis dñantis sic
lingua serpentis draconis et ra-
bidi canis cuius morsus est sum
me venenosus. lingua autē aspi
dis q̄uis in corpe viuentis ꝑpen
tis plena sit veneno mortifero.
sepata tamen a corpe et ꝺsiccata
venenū si p̄ns fuerit p̄dit. Vñ im
pīa a venenū i sudorē p̄rūpere con
sueuit. Vñ talis vtilis et p̄ficua ī
thesauros regios reputatur. Sic
ad p̄positum lingua mendax te
stis falsi p̄t mortifera malic̄iaz

in ea latentē et dñantē plures in fiūt · moꝛdet q occidit Hec enim maledicta lingua · instrumentum dyaboli · gladius iniquitatis hūs venenū aspidum insanabile · si p iudicem iusta pena extraheretur et amputaretur a viuente teste et adustione exiccaretur ꝓpt exē plum iuste vindicte multis esꝫ sa natiua Sedq modo regentes ta les mendaces fouent q defendūt ꝓpter paruum munusculuz exhe re et deficcare negligūt · ideo tot moꝛtifera insanabilia vulnera in nocentibus infligere nō metuūt et ꝛsueuerunt · Et licet hic quan=doq pumātur ab homine · deus tū vltoꝛ multoꝝ eos nō pmittit impunitos · ¶ Unde puer · xxv Jaculum · gladius et sagitta ho=minū q falsa loqtur testimonia · Per iaculū acceleratio moꝛtis sb ꝛtanee · Per gladium sepatio aie a deo · per sagittam omnium pe narum acerbitas designatur Dñ narraē li · v j. ecclastice hystoꝛie · qꝫ tres falsi testes insurrexerunt contra naboth epm hieroso=limitanum · ꝛfirmātes sub sacrām to iuramenti de eo notā infamie quoꝝ vn? dixit · q si ita non ē vt dico igne consumoꝛ Alius ita eē dixit sub irremediabili moꝛbo Tercius ita ait · q si non oꝛba=retur luminibus · Sanctus vero cuius pudicicia et vita ab omnib⁹ noscebatur in desertis locis ām⁹ plurib⁹ mansit · sed vindicta dei super mendaces testes statim ve nit · quoꝝ primus cuius dom? parua ignis scintilla succesa cum omm familia omniqꝫ pecoꝛe cō= flagrauit Secund? a pedibo⁹ vs qꝫ ad verticē moꝛbo regio quo fu erat ꝑcatus repletur et cōsumit Tercius videns socios damū pemtuit et in lacrimas prupit et luminibus oꝛbatus est et natas= sus rediit et cum honoꝛe est rece ptus · puer · xxj. · testis mendax peribit Item illo autem mendā cio pessimo peccāt etiam periuri et grauissime · qꝛ deum veꝝ mali ciose diffamant et inuoluunt eu mme falsitatis · qū eum mendose pro teste inuocant et assumunt · Malach iij · Ero testis velox ma leficis adulteris et periuris · ¶ Periurium autē fit tribo mo dis · Primo cum quis iurādo lo=quitur falsū cū intentōe fallendi vel falsum sine intentōe fallendi quod declarat aug? · sic · Primo cum quis fallitur puta credit re rum esse quod est falsum et teme re et indiscrete iurat · Secūdo cū scit vel putat falsum esse et tū p vero iurat · Tercō cum putat ali qd esse falsum qd tū est veꝝ Ex quibo elicitur documentū · q ad iuramentū vt debite fiat tria re quirūt · s · veritas · iudicū · et iu sticia et si aliqs illoꝝ defuerit ē p iuriū · xxij · q · ij · aiadūtēd Deū i sp dz eē in oscia · i · vt firmit sciat ita eē ꝫ qd iurat alꝫ si tū credat ñ dz d oscia ꝫ d credulitate iuraē Judicū · i · discreta dliba vt ñ iu rat eē veꝝ nisi propter necessita

habem Justicia vero q̄ sez illud ñ
iuratuz sit bñtumq honestū Est
ergo sensus iurantis iuramti .s.
nisi verum sit quod modo iuro q
infallibiliť scio de? celestis quē
digitis surstī erectis p testimōio
inuoco me nunq̄ saluet nec sā
ctoz suoz precibo et suffragnis
adiuuet priuet eť na beatitudine
et associet eternaliter demonibo
in inferno qs digitis inclinatis
monstrat et descendat sup me
maledictō reproborū Ite maledi
ctī in ignē eternum ℣ Que
ritur an cartans aliquem ad p
iurandum q̄ scit eū falsē iurādū
inducat aliqs delictū Dicit aug
in sermone johā bap Ille q̄ ho
minē puocat ad iuranduz et scit
eū falsū esse iurandū vidēt hōi
cidaz q homicida occāsurus est
corpus ille vero aiam pmo du
as animas s eius quē puratī p
uocauit et suā ppriam Dñi narra
tur ď q̄dam q̄ alīū puocauit ad
iurandum q̄ nocte ad iudicē ex
celsum et admirabilem in visiōe
fuit adductus a quo interroga
tus q̄re hoiem puocasset ad iurā
dum rñdit q negauit michi rē
meā cui iudex nonne melī? rez
tuā deberes q̄ aiam illius hōis
falsa periuratōe perimeres q̄ p
stratus iussus est edi a tā grauī
verbī dorso eius custodis ve
stigia plagaz apparerēt dictuz
q̄ est et de cetero caueas ne fic
cias ℣ Secundū mendaci
um est officiosum et vtile qs sez
fit ad vtilitatē p̄rimj et amjci vt

cū aliq̄s alium interficere vellet
euaginato gladio querens eum
et quo euenerit interrogat obui
antes Et tunc qui dicat se nescīre
ipsū quē tamen scit quo fugerit
mentitur officiōse et ñ ē delictū
magne culpe qz omittit ex bñ
gnitate et sic mendaciū obstet
cum excusať ipsuz ñ fore magm
xxti q ij si quelibet Unde de illis
obstetricibo hētur Exo j qm
tuo joseph in egipto cū ōmbo fra
tribo ommq̄z cognatōne illa filii
israel ibi creuerunt et ipleuerunt t
rā et quantomagē egipcios oppri
mebant tantomagē multiplica
bantur Dixitq̄z rex egipti obste
tricibo hebreoz qñ obstetricabi
tis hebreos et tempus ptus ad
uenerit si masculus fuerit inter
fiāte illum si femina reseruate ti
muerunt autem obstetrices deuz
et non fecerunt iux preceptū regis
egipti ℔ conseruabant mares q
bo accersitis ad se rex ait q̄dnaz
est hoc qđ facere noluistis vt pue
ros reseruaretis q rñderunt n ō
sunt hebree sicut egipcie mulieres
Ipse obstetricādi habent sciam
et pusq̄ veniam? pariunt Deus ḡ
de? fec obstetricibo istis et edifica
uit illis domos Sup q̄ dic scūs
tho q obstetrices supradicte nō
fuerunt remunerate p mendacio
℔ p timore dei et benuolencia ex
q̄ processit mendaciū illud ℣ R
Sic ec mēdebat officiōse pastor
ouiū quē dposterus pī sce Bar
bare interrogans si filiā eius vi
derit volēs barbarā saluaī ea vi

disse negauit· Dic eē menēbaē pipimus puer matri sue reusans reuelare secretū senatus vrb̄ ro man e De quo retātat/ Macro· in li· de saturnalibus · q̄ hic puer more romano cū patre quondā intrauit senatū sapientum roma norum vbi secretissimū est habi tum consilū quod nulli sub pēa capitis licebat reuelare· Cunq; domū rediss et puer· et mater in terrogass de mora patris et q̄d in cōsilio tractatū foret et mins impelleret eum ad dicēndu· pu er festinus cōsilij· mendacū di xit vt penā effugeret· et ne sec tum reuelaret dixit matri· actu est in senatu vtru melius sit q̄ vir habeat duas vxores an q̄ plurib viris vna tm̄ sit nupta· Illa autē hoc audiens statim re tulit alijs matronis que sequēti die ad senatū cōfluunt orātes vt vna potius duob nupta foret· q̄ vn̄ viro due senatus quid h̄ esset mirabatur et repta veritate puerum cōmendabant et excluß alijs pueris eum postea ad cona lium semper susceperunt ¶ Quer̄itur vtru oē mendacū sit mōle pctm· Et astex· in sū· q̄ a liq̄s est mortale aliquod venale Mendacū em̄ esse peccatū mor tale dupliciter pōt intelligi· scz aut per se rōe sui speciei· aut per accidēs· scz rōe alic? circūstantie Primo modo illud mēdacū est peccatū mortale quod est p̄m su am specē rōtra charitatē dei vt ē mendacū in doctrina religionis et mendacū q̄s est in nocūmen tū p̄rimi siue p̄iit alicui alij seu nulli· Et sic tres sūt spēs q̄ ptinē tur sub mendacio pni dicto q̄ sūt peccata mortalia p̄m spēm Pria scz mendacū in doctrina religio nis Et p̄m alex· i· ij· vo· religio sumitur hic cōmunit p̄m q̄ nos religat ad tenendū non tm̄ ea q̄ sunt arca fidem sed etiam ea que sunt arca mores bonos· in hijs em̄ duobus consistit summa xp̄ia ne seu religionis perfectio· Se cunda vt aliquem ledat iniuste q̄s scz est tale· q̄s nulli p̄dest et alicui obē vt mēdacū detractō nis et falsi testis in causa crimi li· Tercia quod vn̄ p̄dest et alte ri obest· vt testimonium in cā pe cuniaria et de huiōi intelligitur il lud psal· Perdes oēs q̄ loquūtur mendacium Et illud Sap̄· j· Os quod mentitur occidit animam· Illud autem mendacium quod p̄m suam spēm non est cōtra cha ritatem· non est peccatum mor tale h̄ venale· vt mendacium in q̄ nō supra sed infra deū intē di tur aliq̄ leuis delectatio vel etiam vtilitas p̄rimi et sic mendacium cōtinens duas differentias scz q̄ fit sola mētiendi fallendiq; libidi ne· vt cum q̄s delectatur in astu cia mendacij cōponendi vel quod fit placendi cupiditate vt mēdaci um adulatōis et mendacū offi ciosum continēs tres scz q̄ nulli obest et alicui p̄dest scilicet ne si bi pecunia auferat· vel quod li obest et alicui p̄dest· s· vt mor

em tuadat vel quod nulli obest
et ad hoc pdest vt castitas non
violet. hec nō sunt mortalia ꝑm
suā speciē sed venialia. vnde augꝰ
super illud ꝑs Perdes oēs qui
loq̄mini mendaciū Duo sūt in
quit genera mendaciorū in q̄bo
nō est magna culpa ꝙ nō sūt fine
culpa sed q̄ aut iocam? aut ꝓfio
cuiusdo mētimur M Sed q̄
docet modo per accidens etiā mē
dacium iocosum et officiosum po
test esse mortale Et hoc contin
gere potest quadrupliciter. Pri
mo ratione nocumenti. vt cū mē
dacio alicui imminere aliqs
notabile nocumentū licet illud
mendaciū nō esset ad hoc ordi-
natū. Alio mō rōne nimie libidi
nis siue ꝓplacētie siue delectatio
nis qđ tangit in mendacio ioco
so. puta ꝑm Rodū. cū aliqs suā
vel alterius ꝓplacentiā seu delecta
tionē in suo mendacio dilectionē
dei et mandatorū eius preponēt
sic in tali mendacio mortaliter
peccaret. vnde augꝰ. Nullum pec
catum adeo est veniale quod nō
fiat criminale dū placet. Tercius
est si delectatio illa esset sub deo
Tertio rōne intēmpti? etiā in mē
dacio iocoso vt quis ꝓ indifferē
ti ex ꝓ nihilo habet dicē ꝓ tota
die mēdacia iocosa q̄si vera sint si
ut faciunt mimi et ioculatores.
et histriones ꝑm hos. Hec? est de ali
is quibus hoc raro accidit forte
vel ex euentu. Quarto rōne scā
dali Scandalum autē ex multis
causis tangere pōt et tangit fre
quenter rōne circūstantie psone
vt cū mentiēs est pfecta? et quo
ad vite statū et q̄ ad reputatōez
hōim. In tali em̄ si scientia sibi
dicter ꝓbabiliter q̄ ex suo mēda
cio sequat scandalū mendacū ē
pccm mortale. secū est si fit pfec-
tus nō tn̄ in opinione hōim licz
em̄ in tali sit grauis pccm q̄ in
hōie impfecto nō tn̄ ē mōle q̄
nō subiacet scādalo. Et sic intel
ligi pōt qđ dicit augꝰ. sup illꝫ ps̄
Perdes oēs q̄ lo. mē. Diq̄s iq̄t
nō vult hōiez pdē ad mortē vez
tacat. ꝙ falsū nō dicat ne ꝓ cor
pe alterius? aiaz suā occidat ¶ N
Qz queritꝰ an liceat alicui mētiri
ꝓ seruanda alterius? vita Rndz
petr? q̄ nō. neq; etiā impfecto
licet veritatē celare ꝙ nō falsitatē
dicē ꝑm augꝰ. Impfect? g̃ de q̄si
to ad mortē dz celare veritatē ꝙ
sophistice vel figuratie q̄rentes
vel deludēdo vel oīno tacēdo vel
exp̄sse se nō iudicaturū asserēdo
sz nō dz falsū dicē. sic abrahā vt
dz gen̄. xij. et. xx. fert dī. q̄ sa
ra esset soror sua. q̄ vt dicit augꝰ
in q̄s. sup gen̄. hec dicēs. voluit
veritatē celare nō mēdacio dicere
Soror em̄ sua dicebat q̄ filia
fratris ei? erat. Dn̄ ipse dixit ge
nes. xx. Vere soror mea est filia
patris mei. q̄ scz et attinebat ex
parte patris. Sic etiā xp̄s non
mentitus est dicens in nō ascen
surum ad diem festi hunc quem
scz fratres sui setendebant sed
alium diem non negauit ¶ O

Tertiū mendaciū dicit ioculum et est quod fit solatij aut solacij modo · nō respectu alicuiuscūq; rei ioculose nec illud est sine pcō qz si dicetur aliqua falsitas · aut ytra dñm aut ytra mores vel in damnū primi ytra caritatē esset nec ioculum sed damnosū Tale mēdaciū ferē fecisse ioseph fratribus suis cū dixit In ignoratis qz nō sit similis mei augurandi scientia · et furati estis aphuz meū in quo auguriari vsueu Geñ · xlnj Hec em̄ ioseph ioculose dixit nō seriose vt erit? rei dcet euent? et ideo p vero mendacio nō reputatur · xxij · q · ij · qz ait Sed in vetri testamento multa pmittebantur quoz exemplis hodie vti nō licet ¶ Queritur ex dictis an sit equale pcm̄ tacere veritatē quale sit loqui mendaciū · Ad qđ tñ det aug̃ · li · j · de verbis dñi dicēs reus est qui mendaciū loquit̄ et qui veritatē tacet · ille qz nocere cupit · iste qz pdesse nō vult · Exemplū · in cōcilio audis ponere aliquod instrūm sup quo vt deliberetur fiendū · multi multa mendacia dicunt · alij vero ne displiceant tacent veritatē quaz dicere possent ne effectus debitus frustrarēt Dico qz in illo et in quolibet simili casu offendit ille qui tacet veritatem sicut ille qui loq̃tur mendaciū · vnde Inno · papa vt habetur di · lxxxij · Error cui non resistitur approbatur et veritas cū minime defensatur opprimitur · Et moralis tragedie? in hercule faciente dicit · qz q̃ nō vetat peccare cū possit iubet ire

¶ Tertia pars in qua notatur populi detestabilis detractio · Pro quo notandū qz fratribus xpi prima die ascendentibus ad festuz remanente ibu in galilea iudei querebant eum in die festo et erat inter eos multus murmur ptez varias opiniones · Quidam em̄ dicebant qz bonus est approbantes doctrinā eius et miracula · Alij detrahentes ei dicebant non: sed seducit turbam · Nemo tñ coz qui diebant bonum palam loquebatur ptez metum iudeoz · id est illorum de tribu iuda qui magis et grauiꝰ mouebātur contra xp̄m cū in scripturis messias esset de tribu eoz pmissus et xp̄m galileū et extraneum putarent ¶ Moraliter etiam detractores plures habentur similes iudeis murmurantes et negantes bonos mores iustorum · Unde plures detractio est corruptō vel diminutio fame alteriꝰ arcta bonos mores · nā inter alia necessaria reipublice est pax et cōcordia ciuiū · Pro hac em̄ seruanda imperatores romani leges ciuiles dederūt et priuilegia malos et pturbātores pacis posse extirpare et qz amicicias habeant inter se phibēt ne alt̄ alteri noceat et vt vicin? vicinū nō pt̄et · vñ ff de re · iu · do mū Nihil hēs in domo tua facē qđ vicino tuo noceat

nam si qs in domo tua fumo fō apes alienas fugauerit vel etiaz ac̄auerit · causam mortis p̄stitiſſe videtur et tenetur actiom · ad l. ad quilam · l. Si quis · Sic ad positū cum nihil magis rem publicam perturbet · amicicia cuiuz destruat · a vicinū a vicino diuitias fugat et occidit · si p̄pter hoc det · q̄ detractio · imo fumus detractiones simplices et innocentes fugat et occidit · si p̄pter hoc hoīcida et fur a cōmunitate amouet · multomagis talis detractor q̄ peior ē homicida et fure · vñ allegat papa · vj · q · j · Summa iniq̄tas est detrahere · q̄ omnis q̄ detrahit fratri suo homicida ē Cuius ratio ē vt dt barth · brix · sup illo verbo detrahit · q̄ quantū in eis est pereant animā q̄ melior pars hominis ē vita dum negāt virtutes q̄o anima viuit Sunt etiaz deteriores furibo · vnde Anaclet? vj · q · j · deteriores Deteriores sūt qui detrahendo alioz vitā moresq̄ corrumpunt hijs q̄ substātias a lioz diripiunt · Et gre · delatori lingua copuletur · aut Omitto caput amputetur Nā si mēbz ve nenatū ē ab aspide oz abscindi si deberet curari · bonū foret q̄ etiā fieret de lingua detractoris Quare p̄s · di · Sepulcz patens est gutt eoz lin · su · dolo · age · ve · as pi · ze · Ex q̄ p̄z q̄ detractoēs sūt

Receptores iniustitie

Actores iniustitie

Infectores omnis nequitie

Primo p̄z q̄ sepulcrū est patēs guttur eoz · Videmus em̄ q̄ sepulcz patens recipit corpus cū iuscūq̄z mortuum et quia nō est clausum fetorem suum oīmibus ostendit · omnes accedentes inficit et illo modo est de detractoribo qui sunt exploratores crimiū p̄ximoz qui cū eis viuūt siue iusti siue iniusti · et q̄ carēt oculo ergo michil celare possunt · Vnde in lege vt habet Numerix · Vas quod nō habebat operculū immundū erat · Sic os qđ p loquēdi moderantiā nō fuerit ligatū · nec p custodiā nō fuerit coopt̄ū anhelitū habebit fetiduz detractiōis et immundū erat cō rā deo q hōie · ne ergo lingua hominis nimis p̄na esset ad loquēdum et detrahendū · posuit dentes quasi mnrū · et labia oris q̄si murale ad ei? custodiaz · p̄s Dixi custodiam vias meas vt non delinquā in lingua mea posui oi meo custodiam Q q Sed pro certo hanc custodiam male seruant detractores relatores et adulatores factorū hominum · De quibus puer · xxv · Si cut vrbs patens et absq̄z muro rum ambitu sic homo qui nescit in loquēdo cohibē spm suū · tales frequenter q̄ creduīt placē suis relatoribo maxie displicēt et ofusiōnē et damnū quā procurare putāt alijs ipsi se inuoluūt · accidit eis frequenter vt coruo de quo ouidius fabulat̄ li · ij · metha · d Qz coruus in principio fuit albissia q pulcrima q̄ soli potissie erat dedicata q tādē a sole muta

ta fuit in mgrūz ꝯlorē· Et huiꝰ rei causa fuit illa· Sol enim seu phebus habebat vnam pulcrā mā amicam que dicebatur coro= nides que cum quadā die adul teraret ⁊ cum quodā iuuene co= uus hoc videns cucurrit ad dñm suum et denunciauit ei· Ille autē inatissimus accepto orto ocidit suam amicaz que pregnans erat cum eo· Qui videns eam mor tuam de tam precipiti sententia summe doluit et coruū qui ei nū ciauerat ortū quē tetēderat ma nu hec operata fuerat sume odi uit· Et iō ipsū de alba in mgrū mutauit· Et vt de cetero essz re lator rumorū maloꝝ ipsum per petue condemnauit· Et inde est ꝙ ꝑm augures coruus semp suo cantu denunciat et presagiat ma la scz infirmitates mortalitates et infortuniū alioꝝ ·recte carissi mi talis coruus est detractor et relator maloꝝ qui cupiens pla= cere semper refert audita et visa que ꝛmittunt ab alijs vt referē do placeat et gratiam habeat ita ꝙ quandoqz fit causa ꝙ maritus vxorem ꝑriaz repudiat· frater fratrem ocidat et multa alia cō mittant mala·et sic ꝑ certo fit ꝙ quādoqz detractor et relator pe naz reportat vnde putabat pre miū habere·vnde contingit ꝙ ta lis qui primo diligebatur quasi iustus et mundus·postea ꝑ talē detractionē odio habeat quasi infamis tibaldus· Vnde Ouidi us dicit Lingua fuit damno·lin gua faciente loquaā· Qui color albus erat nunc est contrarius albo· Nam sicut dicit puerbiū cōmune· Displices imprudēs vi placere putas· Ad hoc facit id quod habetur·ij· regū·j· de illo qui nunciauit dauid ꝙ saul occi derat et abstulit ei caput eiꝰ cre dens ei placere· qui tū ob hanc causam ab eo fuit interfectꝰ· et ij·regū·iij· de duobꝰ latronibꝰ qui regez israhel ysboseth dormi entem occiderunt caput eiꝰ ad dauid portantes premiū ab eo reportare crediderūt· qui tū ab ipso ꝑter cōmissum homicidiū occisi sunt· Ideo de talibus bilin guibus et relatoribus dicitur in psal· Vir linguosus non dirige tur in terra ℞ Secundo de tractores sunt actores inusitās quia linguis suis dolose agebāt quia cōmuniter sub specie pieta tis et cōpassionis propinant ve nenum male intentionis· vnde scorpio in anteriorib? brachijs blanditur·sed dispomit caudam ad vulnus cum qua pugit et ve nenum mortiferuz infundit· sic lingua detractoris aliqua lauda bilia et laudatoria premittit vt non videatur illum odio habere Et sic demulcet aures audienti um ad credendum et tunc vene num detractionis infundit· si guratur Iudicū· v· in iahel que primo prebuit lac ysare sed po stea dormiente in tympora ca pitis eius clauū infixit et ipsum interfecit Sic in ꝓposito· vñ bern

Post Judi

in quodam sermone. Nunquid non lancea est lingua detracto
ris. Profecto acutissima que penetrat. et vno ictu detrahentē audi
torem et qui detrahitur interficit. ¶ Sed queritur quis maioris cul
pe sit an detractor vel libenter audiens detractorez. Ad qđ respō
dent docto. Thomas et etiaz alij. Qz homo potest esse causa pec
cati alterius dupliciter. Uno modo directe quando quis inducit a
liū ad peccandū. vel eius peccatum ei placet. Alio modo indirec
te quando non resistit cum tamen resistere possit. Sic est in ꝓposito
de quo audiens detractorem potest ei assentire. a quodāmodo sibi fa
uere. quia detractō sibi placet. Alio modo autem indirecte pecca
tur se. non resistendo ipsi detractori cum posset. Primo modo po
test audiens ad detractionem tantam ꝙplacentiā habere in verb
detrahentis ꝙ plus peccat ꝙm detrahens. Ideo dicit apls Ro.
i. Digni sunt morte. nō solū q̄ peccata faciunt. sed etiā qui consen
tiunt peccata facientibus. Ad istum finez dicit etiā beatus Ber.
Detrahere aut detrahentem audire: quid eoꝝ. damnabilius sit
non facile dixerim. Potest ec̄ alijs modis eq̄liter vel minꝰ peccare
sem maiorē ꝙplacētiā ꝙ minorē resistētiā ita tñ ꝙ nullo mō sine pec
cato euadit audiens. nisi resistat detractōm. ¶ Tercō sunt inter
fectores omnes nequiae quia venenum aspidū sub labijs eorum
Istud venenum est valde nociuū. nam sic intoxicat ꝙ difficulter
potest curari. lesus enim i fama. vix vel aliz magna difficultate sa
natur. Unde Ps. Venenum aspidum insanabile. ¶ Nam
detractor simile est cuidam aspidi siue serpenti qui dicebatur mar
fusseo ꝙ deo marthi fuerat consecratus. De quo dicit Ouidius
in iij. meth. Et ille serpens erat maximus et horribil. latens in
quodam antro. ille tres ordines dentium habebat. i. tres liguas
et desuper tres cristas aureas deferebat: quibus multos occide
bat et continue occidebat. Dicitur tamen ꝙ catbimus filius regis
Agenoꝝ ꝓ eo ꝙ interfecit seruos suos eum occidit a dentes eiꝰ
seminauit qui seminati in terra et eius milites armati et galeati
quorum alter alterꝝ occidit sunt nati. Carissimi ille serpens de di
catus marthi. designat inundum detractorē. qui bellis et seditio
nibus est dedicatus. Iste dicitur serpens ꝓpt̄ tortuosaz fallacitatē
marthus ꝓpter litigiosam iniquitatem. venenosus ꝓpter famosaz lo
quacitatem. Et sic figurari potest per istum draconem ingruz et
nuffum mulieri insidiantem. Apocal. xij. Dicitur etiam tres lin
guas habere. id est tria genera blandientiū verborum. quia liguа
est mollis. adulacōms significat blandimentum. quia vere ille so
let hommes quantum ad tria diffamare. ledere et mordere. ob

loquendo scz de vita et de scīa et de fama. Et tripliciter. s. bona q̄ aliquis facit diminuendo et dicere q̄ mala sint intētione fac̄. vel q̄ non sint ita bñ facta sicut decerebat. Secūdo de fāis vero et occultos et alios ignotos q̄ de lege caritatis sunt ælandi publicare et alterū revelare. sub intencōe famaz eius denigrādi. Tertio modus est falsa crimina fingere et innocētī ponere. Iste detractor designat̄ in illa bestia De qua Dan. vij. q̄ habebat tres ordines dentiū et simil erat vrso. Cui dictū est surge comede carnes plurimas. q̄ breuiter detractor hirsut? fallax q̄ illos tres modos detractōnū multos lacerat. diffamat et vulnerat. p verb. vij. Multos em̄ vulneratos deiect. et fortissimi q̄nq; ab eo interfecti sūt. et quid finaliter. vere dz q̄ de dētibz istoz nascuntur milites seimuicē occidētes. q̄n paul dubio sepe fit q̄ dentes illorū. i. verba illoz detractoria semināt. sepe pinde fit q̄ homines sic diffamati. arma sumētes ad lites et occasiones aciter inuadunt. q̄ sic dentes illi milites fiunt. imāntū verba detractorus hoies in lites cōtēdictōnes ouertunt Ideo bñ dz Eccl. xxvij. Susurro et bilinguis maledict̄us. multos em̄ turbauit: pace habētes. et ibidē de illa tercia lingua dz. Lingua tertia multos emouet.

¶ Feria quarta post Judica.

Facta sunt encenia Jherosolimis et hyems erat. Johannis. x. ¶ Commentator Ptholome? sup centiloquio. Impōsiones et imaginacōes facte sb certis cēli astel lacōmbz. mirabiles aurandi reapūt virtutes. Nam dicit se habuisse anulū habentē virtutē aurandi omnes morsus venenosos scorpionis siue serpentis. q̄ factus in signo scorpionis auz signis eius ipressus. hanc virtutē habuit aurādi. Sic certis temporibus anni. scilicet in dedicationibus ecclesiarum et patrociniis. opera virtutum facta per deuotum populū. magnam aurandi virtutem reaptunt ex influentia singulari solis iustitie. Nam si signa eius scilicet crux: corona spinea. lancea. claui fuerint mente per apprehensionem et deuotam recordacōem impressa: virtutem suscipiunt aurandi omnem morsum peccati mortalis et venialis. per serpentis diabolum peccatori illatum. Unde Augustin? super Johannem. Fratres vt a peccato sanemur. Christum crucifixum intueamur. quoniam qui intuebant̄ serpentē eneum in deserto non peribāt

morsibus serpentū. Hic qui intuentur fide xpi mortez. sanantur a mortiferis pctōz. Et Liberius papa. vij. q. j. suggestū. Fratres carissimi nō vos afflictōnis amaritudo a pie mentis vestre ppō= to obtenebrare recedere. ꝯsiderantes ānta p absolucōne nostraq; li beracōne creator dūsq; redēptor noster ptulerit. quibusue contu melijs se afficiendo tradiderit. vt nos a vinculo ptātis dyabolice seruitutis liberaret. Uñ igitur vt quieti? hec possimus contēplari. arca ea sanctificacōnis et ordinata tēpora dedicacōnū et patrocinioz sunt ad hꝰ instituta. vt popul? deuote ouemat ad ea. a abundanti? diuine gratie et miē influentiā et largitatē adquirat. Unde Gre. de cō stituerunt sunt celebrāde. ipso dño exēplo dāte. qui ad festū dedicati onis tēpli. omnib? illud faciendi dans formā. cū reliqs ppl'is ea= dem festiuitatē celebraturus aduenit sic scriptū est. Facta sūt en cenia et hyems erat q̄ fuerunt verba ppōsita zc. Q Queriē vez pctōz frigid? ñ hñs ignē caritatis p meritū scōz et indulgentia em ecclesiaz liberet a peccatis. Et videt qz sic p illud Mat. xj. Quecūq; orantes petitis credite qz acāpietis. Contra Joh. ix. Scimus qz deus pctōres ñ exaudit. Rñdetur qz indulgentia dr remissio pene. s. quo ad illud qd remanz post susceptū pentīe sacramentū de pctis. et ñ ē culpa peccati quaz pentīa lauat sed peccati pena. Ex quo sequit qz indulgentia nō tollit actualē cul= paz. nec habitualē maculaz. nec diuinā offensam que oīa p otriti onem et confessionē tollūtur. ḡre dator indulgentiaz dicit qz ve te otritis et confessis indulgentia dat. i. pena remittitur que cōre spondet culpe. nec pena eterna p indulgentias remittit. sz tēpo= ralis. qz per otricōem et confessionez pena eterna prius pmuta ta est p diuinam clementiaz in tēporalez penam et transitoriam quā penam tēporalē viator si sic bene essz dispositus totalr posset euacuare. vt si in tali puncto decederet sine oi purgatorio et pena statim ad celū euolaret. In hijs debet homo acāpe doctrinaliter qz habita otricōne et confessione ecclesias deuote frēntare debeat. vt magnaz dilectōnem ad deum adquirat p exhortacōnem verbi dei et alioz bonoz opez q̄ p ceteris diebus accumulati? in festi= uitatibus fieri solet. vt ei dicat illud qd magdalene ppter dilectō nez fuerit dictū sc̄z. dimissa sūt ei pcta multa. qm̄ dilexit multum Luce septimo. Unde Bernhard? super cantica. Omnino ppter mansuetudinē que in te predicatur audimus post te domine Jhe su vt nobis indulgeas audientes qz non spernis pauperes. nec latronem non abhorreas. non horruisti confitentem latronem. ñ

lacrimantē peccatrīcē·non chananeam supplicantem·ñ leprosum
sam in adulterio·non sedentē in theoloneo·non supplicantē pu
blicanū·non negantez discipulum·non pseutorem discipulo
nō ipsos crucifixores·et dicas ad omnes hoīes·Cū qui venit ad
me non ejectā foras. Ad auctoritatē dōm q loquitur de iustis exi
stentib? in gratia:q̄ omnia petita ad salutem anime necessaria a
deo acāpiunt et nō peccatoribus ñ penitentib?. Dz aut in vete
testamento·ñ dabant indulgentie in dedicacōmb? temploz sic
in nouo. Dicendū ꝑm doctō·q sacerdotibus veteris testamēti nō
erat concessa ptās ligādi et soluēdi·sicut btō petro claues eccle
sunt a christo tradite et eius successorib?·et in hoc dignitas ec
clesie excedit·sicut etiā in oībus alijs omnes dignitates veteris te
stamēti. Sed aut nō dabantur indulgentie tēpe apl̄oz. Dicunt
q ipsis apl̄is maiora erant cessa·puta sanare infirmos·suscita
re mortuos ꝛc. Tū in primitiua ecclesia xp̄iam pfecti erant et in
dulgentijs ñ indigebant. Tū etiam q credendū ē q añ·b·Gre
go·indulgentie dabant·licet ñ ita frequent·q ante temp? Gre
gorij rato poterant fieri ita solēnes·sicut postea qñ eas ꝓmo ist
tuit fieri solēnes. De hijs loquitur sic Bern·Anno·Post·et om
nīter oēs docto·iuris· ℣ ℟ Dz queritur vñ puenīt ille indul
gentie. Rñdetur q ex thezauro sancte matris ecāe recondite ex
supabundantia meritī xp̄i passiois:cuius minima gutta sangui
nis vel sudoris ad expiacōnem oīm peccatoz que vnq̄ fuerunt v
petrata sufficeret·q eius respectū nichil sunt·ex̄ de sū·tri·c·fiunt
Itē puenit ex meritis scīssime dei genitricis q̄ nec mortaliter nec ve
nialiter vnq̄ peccauit·et tñ multa meruit suis virtutibus·et vita
actiua cū filio eius a spectaculo in amara ꝑpassione·qñ gladius do
loris in filij passione virgineū ipius ptrāfiuit coz. Quib? ommib?
nob meruit·et thezauz ecclesie auxit. Itē ex abundātia meritoz
oīm sanctoz:et sāctaz apl̄oz martiz·confessoz virginū et oīm
xp̄ianoz deuotoz qui vltra mensurā delictoz vel debitoz suoruz
p tribulacōnes afflictōnes supero gauerunt·etiā augmentādo ec
clesie thezauz nobis meruerūt. Item ieiunia·oratōes·elemosine
et castigatōnes quibus deo placuerunt·hec oīa p diuinā clementiā
in scrinio scē ecclesie recondita scō petro et eius successorib? sunt
collata et commissa·fidelibus in caritate vtilis dispensanda et di
stribuenda·dicente Christo ad Petruz·Tibi dabo claues regni
celorum·et quotcunqz ligaueris super terram·erit ligatum et in
celis·et quotcunqz solueris super terram·erit solutum et in celis
Hunc thezaurum ecclesie ministri prelati·papa·episcopus late

aperiunt·in dedicacōmbus festiuitatib?·et patrocinijs·vt quilibet ꝑm suā dispoſicōem acūpiat·Jō prelati assilantur stomacho qui post suſcepcōnem ubi materiaľ omnib? mēbris alijs ꝑm dispoſicōem ꝓpriā eun dē sibi admiſtrat·Sic prelati auctoritate xpi fidelibus·indulgentias ꝛcedūt· ℣ Quantū nūc ad consecracōem euangelij heri est dcm quo iudei xpm querebāt occidere generaľ·hodie quo volebant eū opprimere lapidibus magis ſpecialiter et ꝑm hoc tres sunt ptes· In prima oīndit tēporis dedicacōms facte reprehenſionē·ibi·Loquar vobis ꝛc· In tercia iudeorum persecucōem·ibi·Sustulerunt lapides·

Quantum ad primam partem est sciendū

Hec encenia dr festū dedicacōms·Et dicitur ab en qd est in et cenion qđ est nouū·Et inde encēniare dr innouare vel inciare aliquid·et sumit hic encema ꝑ innouacōne seu dedicacōne templi in ihrlm·et qr eius dē multe erant innouacōnes seu dedicationes Una nāq facta fuit a salomōe·vt dr·iii·Re·viij·in autūno decima die mens septembris·Secūda sub zorobabel in vere·xij· die mēsis marcij·post reditū eorū de captiuitate babilonica·De q habetur Esdre·nij·Tercia sub iuda machabeo in hyeme·xxv· die mensis casleu·i·nouembris facta post ꝓphanacōnem templi per antiochū·de qua dr·j·Mach·nij·In illa dedicacōe tēpli Jhesus venit iherusalē ꝑm legez et ambulabat in tēplo in porticu salomonis.Et ideo euangelista tēp? hyemis exꝑssit·vt daret differencias inter alias dedicacōnes tēpli·et vt iudeorū corda immundicie et miqtatis frigidissima fuisse monstraret ꝛc· Moraliter· In hac pte fit mencō de tribus factis que ad ſpūalem sensum dedicatione·Secūdo qr Jhus ambulauit in tēplo·Tercio qr iudei postulabāt certificari de xpo·Sic anima deuota templū dei viui habens caritatē et dilectōem dei facit magnā dedicacōnem·et festū Christo in hyeme otēptus terrenor·amenū et ambulatorium vitiū aie interior·et mentē erigit ad desiderū eternor·Nā vt videm? naturaliter inter alia elemēta·igms nobilius ē et magis actiuū·Inter alia etiā elementa agit et assumit ea et in suaz querit formā et filituidmē·fic appa ret in ferro igmto carbone et alijs metall· ℣ Jō tōe sue actiuitatis et ſbtilitatis dic ꝑbs ij celi et mūdi· Nihil est nobilius igne·Sic int oīa hūana mhil est maioris actiuitatis amoe qui in oībus operat·Quilibet em

querit amicicias et amorem et nullus eligeret viuere sine amicis
vitij·etc. Ideo dr in autē. Quibus modis naturales filij legitimi
efficiūtur·ſ·illud colla·vitij· Nihil amore vehementius· Oñ non
solū habet reijcere et ꝺsumere sibi cōtria impedientia·imo inflā
mare cꝛda·vt dura et aspera ñ sentiātur· Viaut ptz Geñ·xxix·
In Jacob q̄ septē annis seruiunt p rachel·et itez septē et videban
tur sibi dies pauci p mmio amore ad eā· Si igit amoꝛ de re trā
sitoꝛia vili est tā vehemens·quāto magis de re nobilissima stabi
li et omni delectacōne plena·ſ·deo· Qui em deum diligeret·om
nia blandimenta seculi ꝺtēneret et vilissima reputaret· Oñ pro
ſper i li·de ꝺtēplatiua vita· Et recitatur de pe·di·j· Diquis semel
·ſ·ergo· Si caritatem deo exhibeamus:seculi blandimenta ꝺtēmi
mus·et omnia q̄ difficilia sunt hūane fragilitati·vel aspera videā
tiā cū dilectōne pficiamus· Valida em est vt moꝛs dilectō·virtu
ti em moꝛtis dilectō ꝺparatur·q̄ mmiz mentē quam semel cepit·
a dilectōe mūdi fundit? ocidit Caritas em fm eundē in loco pal
legato est recta volūtas ab ommibus terrenis atqz presentibus
pꝛorsus auersa·iuncta vero deo inseparabil'r·et ignita quodam
igne spūssancti a quo est et ad quē refertur incēsa sup omnia que
carnaliter diligūtur excelsa affectōnū ommiū potētissima et ꝺtē
templacōnis auida· ¶ In quib? verb singulariter tres ef
fectus notantur ipsius caritatis amoris siue dilectōnis:qui enim
per caritatem deum diligit·

Totaliter cuncta transitoria contemmit·

Integraliter se deo coniungit·

Et cꝛdial'r supna desiderat et appetit·

¶ Dico pmo q̄ q̄ per caritatem to taliter deū dili git et c̄· Hoc em notatur in hoc q̄ tēpus dedicacōnis fuit in hye me· Nam q̄n ignis subtrahit suā virtutem a terra·et sol splēdo rem:nihil aliud restat nisi frigus et deficcatō terreno; fructuū Sic q̄n homo suum amoꝛē total'r vertit in deū sibi magnū festū facit:et cuncta alia a deo amara·frigida et insipida putat· Siaut qui mel gustat omnia alia desipiunt· Sic qui dulcoꝛē diuine dilectōnis semel gustaut·omnia terrena reꝺduntur sibi insipida· Quare dicit Gregoꝛ·Gustato spū desipit omnis caro·Exemplū im paulo qui raptus in tercium cēlū·gustans scintillā diuine dul cedinis p amoꝛe mmio omnia exteriora ꝺtēpsit·et arbitratus est vt stercora:vt xp̄m lucrifaceret· Sic sancti martires seipsos om mib? tozmētis sbiecerūt vt tādē relicto cꝛpe ad deū quē toto cꝛ de dilexerāt i mūdo:puenirēt ad fruendū i cēlo· Reuera ista hyēs erat i h̄ mūdo:qꝛ total'r caloꝛe dilectōis i deū fundētes·q̄si frigidi

ne dilectōnis calore oīa extrema deū ptempserunt. Q ānctus ardor dilectōnis Laurentiū Agnetē inflāmauerat: qui dum exteri? flā mis corpalibus vrerent· refugerūt frigoris putantes: pre nimio amore· dolorem corporalē dulcedini comparauerūt. Caritas em̄ omnia facilia reddit· quia q̄ amat non laborat· p· Corinth· xiij· ca. Caritas oīa suffert omnia sustinet· est em̄ ignis qui ñ dicit sufficit omnis dolor modicus eē videtur et q̄si nihil· Sicut de Jacob habetur: cui ptter amorem rachel videbant dies pauci p amoris magnitudine.

¶ Ō amor ſm Ouidiū de arte amandi ¶ Non amor ſm Ouidiū de arte amandi requisat p eo laborare· excutit fastidiū et induat solatiū· Et sēm illas q̄tuor ptietates ipse tyrannus helenā deprimit· q̄ dea amoris appellabatur circūrotatā quatuor rotis· In prima rota scriptū erat honore· In circuitu ille versus· Est amor fulsus ī honore lau dis repulsus· In secūda rota scriptū erat labore· et in circuitu eius ille versus· Balnea mille mei· labor et zelus pharizei· i· diuisi· In tertia rota delector· In circuitu ille versus· Amor egregius l' dul cor inceduus· In quarta rota consolor· In circuitu ille versus· Dum mens os visus amantis carmina risus· Ad ptfitū homo quanto deū plus amat· maiorē ei honorē vbiq; signis ipendit· et ille amor quo ad sīam primi versus pt dia fulsus· qua q deus hic amat eū signis honorando· ipse de? reamando eū sibi gloriā ptmittit et honorē comunicat· Mar· vij· Qui me ofessus fuerit co ram hoibus· i· p signa verboy me glorificādo corā hoib?· ofitebor et ego eū glorificando corā prē meo· In secūda rota scriptus erat labor· et in circuitu eius balnea etc· Per hoc intelligit q̄n to de? ab homine magis diligitur· tanto mīn? omnē laborē quē ptter eū facit etiaz nec mortē sentit· Jhero· in quodā ſmone Ni hil amantibus duy· nullus labor difficilis· amemus et nos xp̄m· et facile videbitur omne difficile· Hec Jhero· Q autē in tertia ro ta scriptū est· delector· et in circuitu amor egregius etc· Nā vi qs quanto magis diligamus deū· tanto maiorē dulcorē in eo sē amus· et amantissimē huius mundi fugim?· Exemplū de beato Bernh· qui in li· de amore dei sic dicit· Saporē quidē sentio dul cē adeo confortantē· vt si ptficeret in me vltra mihil quererē· Q autē in quarta rota scriptū erat· consolor· et in circuitu Sūt mēs etc· Hic reuera qui alterū diligit· quicqd est ī eo sibi placet et cō solacōem inde accipit· placet sibi visus risus· verba et facta· Sic qui deum amat: quicquid deus circa eum agit· in nullo tristatur

ꝫ sp ꝺsolaꝺ inteꝛiꝰ. Hugꝰ de moꝛibꝰ ecc̃e cōꝰ maincheos. Nihil tā durum atqꝫ ferreū qꝺ amoꝛis igne non vincaꝺ ꝓpter qꝺ et ide dicit. xiij. ꝺfessi. Verus amoꝛ ñ sentit amaritudinē: sed dulcedinē qꝛ soꝛoꝛ amoꝛis est dulcedo. fiaut soꝛoꝛ odij est amaritudo. ¶ Dico ſcō Qꝫ qui deū recte diligit: integraliter se deo coniungit. Nam in eo qꝺ hō coꝛ suū deo totaliter aperit ꝙ affectōem ipſe se infundit oībus viribus anime ⁊ q̃ſi ambulando in eis eas trāſformat ꝙ dilectōnem in ſuiipſi⁹ ſimilitudinē et deiformitatē. Exēplū respice ferꝝ aiz ígni appꝛopiquat fiaut dicit Ariſ. in natura ſua pmanens per applicacōnē ad ignē: fic liqueſat in igne vt nihil ſenſibus de eius natura ꝓpiatur. ſed totū in igneaz qualitatē ꝺuitē Sic anime amāti ꝺingit ſpūaliter qꝺ in ſua natura integra pmanens ꝙ influentiā ſui amati qñ perābulādo iteꝛiora eius illūinat vni⁹ fiat ſpiꝛitꝰ cum eo vt dicit aplus. Qui adheret deo: vn⁹ eſt ſpūs cum eo. Et Hugo. Qꝫ amoꝛ eſt talis vigoris ꝙ amantē in eius ſimilitudinē quem amat trāſformat. Exemplū in deuotiſſimo pꝛē noſtro Franciſco qui ex diuino amore et coꝛdis deſiderio etiā rub⁹ anime tantū ebulliebat in deū. qꝺ terrena nihil ſibi ſapiebāt et ſic vnitus fuit cū deo et deiformis fact⁹: et in deū tranſformatus ꝙ fiaut in paſſione xp̃us vere plagis in pedib⁹. manib⁹ et latere dextro fuit vulneratus. Ita coꝛp⁹ beati p̃ris fuit vere plagis inſignitū. Hñ de eo doct. egregi⁹ Bonaue. ſcribit dicēs. Qꝫ quemodū latus ſaluatoris dextꝝ fuit lancea tranſfixū. fic et latus huiꝰ ſancti fuit rubꝝ cicatꝛice obductū. et fiaut de latere xp̃i exiuit ſanguis et aq̃ noſtre regeneracōnis. ita de ſancti hui⁹ latere ſepe exiunt ſanguis miſtificē. Similitudo clauoꝝ erat in manib⁹ et pedibus. ſ. nigra q̃ſi ferrea. Ipſa vero clauoꝝ acumina oblōga et rotunda. et quaſi repaiſſa a ſupioꝛi parte manuū. et in inferioꝛi pedū. q̃ de ipſa carne ſurgentia carnez reliquam exꝛedebant. Claui etiam erant q̃ſi nerui ꝺinun et duꝛi fiaut carnē imati ꝙ dū a parte q̃libet premerent ad ptē ꝓximus oppoſitā reſultabāt: qꝺ vero operabaꝰ hec miracula. ꝛerte ille in cuius amore tantū erat fit. vt in eius ſimilitudinē tranſformaretꝰ. ¶ Tercō dico Qꝫ q deū vere diligit totis viſceribus ad deū affectat eleuari. et in eū conſolacōne inſeparabiliter vniri. Siciut igniis ardens ñ quieſcit inferi⁹: ſed ſemp ſurſū mouetur vſqꝫquo ꝺſequatur oꝛizōntalia. ita. Sic caritate incēſus hic inferi⁹ quieſcē nequit q̃ pie ⁊ ſuauiter deus inhabitat etiam ipſas vires anime perambulando ꝺulcedinis gratie conſoletur. donec facto ciraulo vltimo ſanctuo ⁊ vero ꝓpio firmiter ſanctetur. Unde Auguſtin⁹. Inquietum eſt coꝛ nr̃m

domine donec veniat ad te. Et apls ad Phil. j. Cupio dissolui et esse cū xpo. Et Ro. vij. Quis liberabit me de carcere mortis huius. Sed cur deus creaturā tam nobilē spm̄ limo et fimo socia uit in amore tanto. vt etiā ipsa anima exuta fm̄ Aug^m̄ ꝓpter ap petitū ad corpus tetardē vt nō sic totalr in summū tendatis ce lum feratur. Nūdt magister in sētencys. Q ꝓpter hoc animā limo sociauit. vt oñderetur ꝗlis cōtūctō erit vbi spūs spiritui di uino ꝯiungitur. si tanta contūctō et emanacō est inter lutūm spm̄ Sic inseparabiliter ꝯiungi deo sūmo bono fim̄ ordinato et vltimo anima mea cōrata corpe sume desiderat. et post delictū sponsuz marabilr languet. et in omni re fastidiat donec ad deū veniat. Dicunt eīm oēs vites amme xpo quousqz animā nostrā tollis ꝛč q. d. ꝙ vita et tota consolacō nostra xpe: quousqz animā nostrā ꝗbus vites sumus tollis. i. ꝓmittis sic post te clamare. suspirare et languore insatiabili cruciari. Di tu es xps. si es saluator. si es amator. si pius. si misericors. oñde nobis palā facē tuā. fine vela mine. non in enigmate ſ te. et loqre nob clarē de tua imarcessibi li gloria. et salui erimz. In nullo enim alio consolari possumz nisi in te. Unde post resurrectōnem ille amorose et dilecte filie ma gdalene querenti sponsum et dominuz et magistrum suum. non est satisfactum per angelicā responsionem et visionem. vt recipe ret consolationez. Et ideo cum paululū pertransisset: spiritus an geliais muenit quem diligebat anima sua. iocundus est transi tionem simplicis essentie. cognoscere perpetuitatez existentie. ꝓ funditatem sapientie Inuenī ait quem diligit anima mea Non exprimit quis ille sit. quia in cantico amoris imo in amore dilige tis. non tantum verba pensantur quantum effectus. Unde Au gustinus. O iugum sancti amoris ꝙ feliciter oneras. ꝙ dulciter illaqueas. ꝙ suauiter stringis. ꝙ viriliter vis. ꝙ subtiliter vul neras. et ꝙ salubriter sanas. ¶ Hec est enim regina alia rum virtutum. et alias quasi ancillas regit. Unde quidam doctor per modum dyaboli recitat dicens. ꝙ omnes virtutes erant con gregate volentes inter se regiā eligere que preesset eis. et eas regeret in ommbus. In electōne discordabant hinc inde dātes vota sua. ita ꝙ quedam elegerunt humilitatez eo ꝙ radix sit om niū virtutū. Alie iustitiam. eo ꝙ vnicuqz dat qđ suū est. Alie ār patientiam cum soli perfecti exercent se in hac virtute. Aliq̄ ꝛogi tatē que soror est angelorz. Alique prudentiā. ex eo ꝙ salomon sup salutē et omnez pulcritudinē dilexit eaz. Aliqz ipis vtutib⁹

discordantibus ꝓmiserunt in raōem et quicqd faceret ratio
ab oībus gratū haberi deberet: q̄ surrexit et de electōne seu ꝓmo
missione se ꝓmittēs · ipsasqz virtutes prī? multiplr cōmendādo
ex eo q̄ plures regali honore iudicabat eē dignas. Implicatā
autē assciphit q̄ illam q̄ ꝑ ommb? eminet prī? ñ nouerunt · ideo
qz subiunxit · nūc ergo q̄ sit · q̄ regina a nobis facienda ē · intentū
meū audite in hac pte · Amor dei merito ommb? bonis virtutib?
añfertur · Incaluscūqz hoīs cor ille aduenerit · cetere virtutes tā
q̄ pedisseque ꝓueniunt · et ipsā vt reginā sequūtur · ipsa vero tan
q̄ qddam eis contrariū fugiunt: q̄ statim ab ea tanq̄ ligna aris
da ab igne ꝓsumūtur · Peccata ꝑterita atqz grauia et multa i cl?
aduentu delentur · Iuxta illud qd̄ saluator de maria magdalena
ait · Remittūtur ei peccata multa qm̄ dilexit multū · Item ipse a
mor dei in hoīe nō potest esse ociosus · non vacuus · non infructu
osus · Alie autē virtutes quas vos regali honore dignas ē iu
dicastis · etiaz viciose seu male operari pūt qd̄ sic patere potest ·
Et primo de humilitate q̄ est qui se neq̄ter humiliat: et intrio
ra eius plena sunt dolo · Eccl · xix · Dilr et de prudētia patet · q̄a
est quedā prudentia ſpūs · alia aūt carnis · et hec viciosa est · Ho
riq · Unde virginitas · alieqz virtutes si caritate ꝓueniūt · etiaz si
vsqz in finez durauerint mihil ꝓsunt · Sic et apl's de quibusdaz
virtutibus declarat · j · Corinth · xiij · di · Si habuero tantaz fidem
vt montes trāsferam · et si caritatē nō habuero mihil mihi ꝓdest ·
Hijs motiuis auditis virtutibus placuit qd̄ fecerat raōi et appro
bauerunt omnes eius electōem · et sic regina seu iperatrix inter
omnes virtutes facta est · quia quicquid ab ipsa imperatur · do
gratū ē · et a se reputat esse factū · eo q̄ et dei caritas ē · j · Joh · iij ·

Secunda pars in qua notatur exercitiū

obiectōis ibi · Loquar vobis et ē · quasi di · satis aperte lo
quor vobis frequent sez quis ego sum · et tamen nō creditis mi
hi · Et ideo dico vobis certū testimoniū patris · Quaz opera que
ego facio in nomine prīs facio: cuius gloriaz et laudem quero · et
non meam ꝓpriam hec imq̄ testimonium perhibent de me · quis
vel qualis ego sum · Nam multa talia fecā opera que nulla creā
tura facere potest: adhuc tamen nec factis nec vbis vultis credē
et racō ē · qz ñ estis ex ouib? meis · sez innocētēs et hūles · Et q
vocē meaz nō auditis credēdo ī me · nec obediēdo · sequūtur me
mee · nā oues mee vocē meaz audiūt obꝑuādo mea mādata · et nō
tāq̄ pastor bonus cognosco eas et sequūtur me gressib? meritoq̄

ñs ad pascua vite eterne qlle dabo eis. nec rapiet eas q̃sqũ de manu mea. i. ptate et custodia. ꝓbatur qꝫ habeo a p̃re qꝫ dedit mihi pater scz deitatem originalr qꝫ manus oĩbo est. a q̃ oĩa ꝓce dunt. omnis ptas in celo et in terra. Et p oñs mihi nec meis ꝑt quis violentiã inferre. qꝫ ego et pater qui est deus omnipotẽs deitate et ptate vnũ sumus. ¶ Moraliter vox cuiuslibet p̃dicantis verbũ dei: est vox xp̃i quã quilibet volens anumerari ouibus xp̃i in pascuis celorum libenter audire debet et hũiliter imitando obedire. qꝫ beati qui audiunt verbũ dei et custodiunt illũ Luce. xj. Dicit Alb. li. j. de animalib? Oꝫ philamena cãtat quando ouis incubat. Et cãm aliqui platonici assignauerũt dicẽtes qꝫ ova non vivificarẽtur. nisi philamena cantaret sup ea. Et alb. dicit puto hoc esse verꝫ qꝫ cantus ille ofert ad vivificacõem ꝑ tã to qꝫ spũs leuis et calor eleuans sanguinẽ in eis facit cantus iocunditatẽ et desiderii gaudij et talis est magis vivificans. Sic impositio homo ouis incubat. qui hz im ꝓpositum vt aliqꝫ opus bonum faciat et ꝑfat. ad cuius vivificatõem vt scz tale opus ad vitam et effectũ ꝓcedat. multũ cõfert cantus deuotus p̃dicantis et exhortãtis populũ per verbũ dei. qꝫ per hoc spũs leuis per devotionem sursũ erigitur et calor diuine caritatis incẽditur. vt ꝓpositum bonũ operis actus ad effectũ meritorie ꝓducatur. Est igitur verbũ dei cum omni diligentia audiendum. et ne inutiliter evanescat in corde semper seruandũ. Quia ẽim Aug^m vt recitatur ꝑ. q. j. Interrogo. Verbũ dei non est minus q̃ corp? xp̃i. ideo quanta solicitudine seruam? qñ nobis corpus xp̃i ministratur vt nihil ex ipso de manib? nostris in terrã cadat. tanta solicitudine obseruemus. vt verbum dei qꝫ erogat dum aliud aut cogitam? aut loquimur de corde puro pereat. qꝫ non minus reus erat. qui verbũ dei negligenter audierit. q̃ ille qui corp? xp̃i sua negligentia in terrã cadere ꝑmiserit. Hoc attendebat illa deuota xp̃i filia Magdalena que vt verba melliflua magistri sui integralr et perfecte caperet retineret et vt perficeret. sedebat secus pedes eius vt audiret verbũ illius. In quo notare debemus qualiter verbum dei sit fructuose audiendum. scilicet cum

Discreta auium attentione.
Sincera cordis meditacõne.
Plena corpis et opis execucõe

¶ Primo verbũ dei debet discrete attẽdi qꝫ nota tur ī eo qd̃ dz. magdalena audiebat verbũ illi? Nã hõ sapiẽs et prudẽs ñ q̃rãtq̃ vbũ dz mẽorie cõmẽdare. ꝫ tm vbũ illi? scz xp̃i. Audit? ei in aĩa ẽ sic os in corpe. Nam sicut os oẽs ãbos recipit. bonos autẽ et sapidos

in ventrē mittit · malos āutē et insipidos reiçit et repellit · Si auditus hoīs qui omnia habet recipere · nihil debet retinere nec memorie ꝯmendare · nisi sit edificatorium et vtile · Fictōnes autem fabulaꝝ que qñqꝫ immiscūtur exēplariter ad exātādū homines siue animos attētos reddendū · siue ꝓpter alia dñt repellere · et i de extracto nucleo veritatis : paleam fictōis exautere Cuius beu oppositū in multis expitur : qui paleaz fictōis retinent et seriāt diligenē · sed nucleū doctrine veritatis non adūtunt · Cū em̄ aliqs ab eis inquirit q̄d p̄dicator dixerit : nihil nisi fabulas recitare sā unt · Plures hodie fabulas sequūtur et huiōi vanis q̄ doctrinā sinceram xpi · De q̄ p̄dictū fuit p̄ · Thi · nj · A veritate quidē audi tum auertent · ad fabulas autē conuertētur : cuius raō est · qua exquo interi? m corde plem sūt mūdi insipientia et vanitate · erte rius nihil eis sapit : nisi vana · Sicut stomach? ꝑm doctrinā Aui cēne · Si in se ꝯtinet materiā peccantē · decipit appetitū vt qđ hoi sanū est non desideret · sed qđ sanitati est contrariū plus concupi sat · Sic peccatori et mūdano nihil sapit : nisi conuenies Eccl. xxj · Audiet luxuriosus verbū prudentie et sapientie et displicebit ei · et p̄jçiet illud post dorsū suum · ¶ Qđ ostendit in fabu la quadam Ouidij : quā narrat Augustin? primo de ciuitate dei de Allexandro paridi filio priamidis regis troyanoꝝ · Hic aiz se mel ꝓpe troyam in silua iuxta quendā fontem dormiret · fibi ap paruerunt tres dee · scz dea sapie dicta pallas · dea fortitudinis di cta iuno · dea pulcritudinis et luxurie scz ven? ad fontē sedentes · Ad quas quarta supueniens dea discordie pomū aureuz litteris aureis inscriptū grece detur pulcriori : in fontē p̄iecit · Hac autē occasione tres dee ꝯmote certauerunt q̄ pulcritudie alijs deberet p̄ferri eligentes paridē sibi iudicē · Cui dea sapien te ait · Si iudi cauerīs vt mihi pomū detur : faciē te sapientiorez mundi · Et dea fortitudinis · Si mihi eum dabis faciā te fortiorem terre mundi Sed dea luxurie et pulcritudinis · si mihi eū adiudicaueris habe bis pulcriorem in tota troya et in orbe · Et tunc paris valde defi ciens verba veneris suscepit · cui et pomū p̄ vita voluptuosa ad iudicauit · Per Allexā · paridez mūdam luxuriosi et vām designā tur · qui quandoqz licet raro in siluam id est ecclesiam · in qua ho mines sunt arbores florentes facientes fructum bonorum operꝫ veniunt non causa deuotionis sed visionis · accedunt etiam fontē id est sermonem veritatis · Juxta quem non diu vigilanter attēn dūt · sed somno deprimuntur · aut vanis fantasijs mulierum ra · piuntur : quibus tunc tres dee apparent · ¶ Prima gratia de i

que est dea sapie que stimulat hominē in verba dei vt attēte au
diat: qđ si fecerit facit eū sapiētiorē mūdi. Secūda est scīa ꝓpria
dea fortitudinis: q̄ stimulat vt mundē et pulcrior iudicetur: qđ
hō si fecerit. erit potentior et fortior terre. Vñ Grego. in collā
Nulla ūmē aduersitas. si nulla dñetur iniq̄tas. Tercia luxurie
dea est vanitas mūdi: hec stimulat vt adametur et pulcrior iudi
cetur. ꝓmittit eñ dare omnez voluptatē huiꝰ mūdi huius vocē
cōs audiunt. sapiam spernentes et fortitudinē easq̄ predicātes
nobiles. p salute animaꝝ otēnunt. et vanitati se subiūgūt. Coñ
qđ dr Sap. iij. Sapientiā et intelligentiā quis abiūgat infelix ē et
vana est spes illoꝝ et labores sine fructu. Hoc considerās Ec-
clesiastes dixit. Ego ecclesiastes fui rex ihēlm et ꝓposui ī animo
meo q̄rere et inuestigare sapienter de oībus q̄ sunt sb sole. Et vi
di cuncta que sub sole sūt. et ecce vniuersa vanitas et afflictō spi-
ritus. puerū difficile corrigūtur. et stultoꝝ infinitus est numerus
Eccl. j. et. ij

H Secūdo verbum dei debet deuote meditari.
Debet eñ hō ab omñ exterior strepitu esse abstractus et recolle
ctus q̄ omnibus sensibus. tā exteriorib? q̄ interioib? in domo
mentis ibi quiescere et sedere. et verba audita medullitus cordis
meditari. sedendo et quiescendo anima fit prudens. vij. phi. Dic
magdalena sedebat secus pedes dñi et meditabatur. iuxta illud
ps. Meditabar in mandatis tuis q̄ dilexi nimis. Vñ Crisp. Quē
admodū non ꝓdest cibus: nisi fuerit masticatus et in stomachū
descenderit. sic non ꝓfuit ad salutē verbū dei solū audire. nisi auz
fuerit intellectus q̄ memorie traditū. Et sequitur. cibus qui in sto
macho ruatur ille exortat. q̄ sermo qui in memoria manet ille la
uat. Exquo patet q̄ sicut materialis cibꝰ nō potest habere suū ef
fectū nisi est corpus confortare. nisi intrinseus in stomacho con
seruatur. vsq̄ ad eius digestionem. sic nec cibus spiritualē anime
qui est verbū dei non potest saluare. nec viuificare animā q̄ ē ef
fectus eius. nisi verbū auditum in anima custodiatur. q̄ bñ ma
stigetur vsq̄ ad operis explecōnem. Quare dicitur Luce. xj. Be
ati qui audiunt verbum dei q̄ custodiunt illud. In signum huius
Maria mater domini verba eius filij diligenter audiuit q̄ memo
rie tradidit. Sicut habetur Luce. ij. q̄ conseruabat omnia verba
hec salicet Christi conferens ea in corde suo. Quare quia sicut ci-
bo materiali corpus refiatur q̄ sustētatē. sic verbo xpi anima vi gi-
nis q̄ cuilibet fidel refiatē. roboratē q̄ in vita seruatur. Vñ In-
no. iij. vt habet ex de offi. iudi. ordin. c. Inter cetera q̄ ad salutē
spectant ppli xpiani. pabulū verbi dei pmaxime sibi nosatur esse

neceſſariū·quia ſicut corpus mãteriali·ſic anima ſpũali alo nutri
tur·eo q̃ non m ſolo pane viuit hõ ſed in omni verbo qđ p̃cedit
de ore dei· In hunc igitur finẽ vt ſancte anime ñ fame pereãt
tur·ſed frequenter verbo dei refiããtur·ſtatuit predict⁹ papa vt
epi viros ydoneos ad ſancte predicacõis officiũ aſſumant:qui ſi
bi plebes omiſſas vice ipſorum verbo ediſicent et exemplo· Vnde
q̃ verbũ dei ſit ãbus anime·patet ex eo q̃ a iq̃ ſancti partes riũ
ex verbo dei fuerunt recreati·q̃ in tribus vel in plurib⁹ diebꝰ no
potalez ãbum non ſumpſerũt·vt habetur in viiſpatr̃. in multis
exempl̃· Ideo homo debet audire verbũ dei et ꝑ̃ poſſe o
pere adimplere· Nihil em̃ valet verbũ dei audire·ꝛde medita
ri·niſi etiã opere ipleatur· Jacob·j· Eſtote factores verbi et ñ au
ditores tantũ:fallentes voſmetipſos· Preꝛcepta em̃ diuina vt in
plurib⁹ ſunt de operabilibus·et ideo nõ ſufficit auditus nec me
ditatio:niſi opere ipleatur· Jacob·j· ꝑter qđ ꝺꝛ p̃·etħ·q̃ illi q̃ ſũ
contẽti conſcia morali abſq̃ opere·ſunt ſil̃es illis qui artẽ me
dicos audiunt·ſed nihil faciũt eoꝝ que dicunt· Et ſicut iſti non
habent ꝛcorpus bñ curatũ·ſic nec illi animas·et ſic vtiq̃ vtuſquiq̃
q̃ fallitur et ſeipm̃ deꝛcipit·ſi credit q̃ ad vitaz eternam ſuffiat
verbũ dei audiẽ·et opere non adiplere· Vñ apl̃us ad Ro·ij· Nõ
auditores legis·ſed factores iuſtificabunt̃· Ergo ſi aipim⁹ non
falli:nec deꝛcipi opere adimpleamus:qđ ore prediem⁹·vel aure
audim⁹ Matħ·v· Qui fecerit et docuerit:hic magn⁹ vocabit̃ in
regno celoꝝ· Ex q̃ ſit cã vel rõ q̃ tot bõm predicatorũ
viri illuminati in ſcia et doctrina tã paucos cõuertũt· Dico q̃ illa
eſt potiſſima rõ·q̃ ſicut ipſi dicunt:docent et non faciunt·ſic alꝯ
audiũt·attẽdunt et nõ credũt· Vñ de pem·di·niſſ· Oppomit̃ Jn
felix eſt p̃dicator qui alios illuminando·ipſe tenebroſ⁹ reprob⁹
efficitur· Et q̃ tales ita ſunt reprobi et tenebroſi.ideo ꝛcos illu
minare nequeũt· Nec eis creditur nec fides dãs eoꝝ adhibetur
Vñ de ipſis eſt quẽadmodũ de caſſandra· De q̃ reatat Ouidius
q̃ erat filia regis priami·ſororꝛ allexandri paridis:q̃ petiit a phe
bo deo ſapie:ſapiam ſibi dari qua poſſet prenoſticari futura· A
pollo poſt multas inſtantias annuit iſto pacto·vt ipſa ſibi poſt
acceptam ſapiam contugio inſeparabili iungeretur· Caſſandra
vero libens annuit voto dei·ſed accepta ſapientia redere q̃ pro
miſit contempſit·nec voluit cum eo amplius conuerſari· Ideo
ergo ob crimis deteſtacõnem hac eam pena adiudicauit vt q̃
tũcunq̃ vera ꝑphetauerit·eadem tamen a nemine credere poſſet.
Vñ ũi paulopoſt vrb̃ troiãe exãdiũ ꝑbaet·ñ potuit tñ a ciuib⁹

Post Judi

credi. Hñ sequebatur non solū ipius moꝛs sed etiā totius popu
li ciuitatis. Reuera fic istis dieb? multū petūt sapientiā i verbuz
dei vt libenter audiant dicētes illud qđ scribitur Judith ix. Da
verbū in ore meo. Appetunt em̄ alijs prenosticare celi premiū et
tartaꝛi supplicia. Hec em̄ sunt terrentia et attrahentia. Dec? igitur
multoꝝ preces admittūt et concedit sed cūctis eo pacto q̄ cum
fuerint sāentes et verbū dei habentes q̄ animas suas deo copu
lent et opera virtuosa agant fm q̄ ipse Joh hortatur dicens
Diligentes eū non soluz nomine sed opere et virtute i Joh iij
Sed multi tales sūt minus ingrati q̄ cū fuerint de inscijs facti sā
entes et verbū dei gracioſe in ore habentes ex hoc fastu supbie
mumescunt pulcras et gracioſas mulieres visitāt curias magna
toꝝ frequentāt et hac racōne se a deo separāt quare si multa bo
na predicēt miracula faciūt eis tamen non creditur q̄ qđ verbis
predicāt moꝛib? expugnāt. Job vj. Vētū pfertis ad credendū ꝛc

Quia pax in qua notatur et cetera. Ubi
nota q̄ iudei audientes doctrinā xp̄i q̄si obstinati nō valen
tes audire veritatē per sentenciaz lapides sustulerunt vt Christum
lapidarent sed prius Jhesus vt eoꝝ reprimeret sentiam dulciter
eis dixit multa bona opera. Et dicit ex patre ne illa videatur sibi
arroganter ascribere ad qđ iudei dixerūt De bono ope nō lapida
mꝰ te ꝛ de blasphemia coñ deū dicta cū sis purus hō et creatura
usurpatorie facis teipm deuz q̄ dixisti p̄ tuus ē deus et mō di
cis. ego et paꝛ vnū sum? Et etiā q̄ sis equal virtutis a potentie
deo p̄i et sic usurpas tibi illud qđ est ꝓpriū dei a p oēs blasp he
mas. q̄e fm legem nob datan vt scribit Leui xxiiij debes lapi
dari. Ihc xp̄s excludit a se crimē blasphemie sibi ipositū dupliciꝫ
Primo p scripturā d. Nōne scriptū ē i lege vra dij estis qđ ē dcm
de cib? scis q̄ ꝓphis q̄ptūpatiue dicūtur dii nō eēntialit a si illos
hoies scriptura noīat deos ptūpatiue ad qs fmo dei fact ē a tn
nō blasphemat q̄ min? ego quē p̄ misit i mūdū a scificauit nō bla
sphemo dicēdo me cē filiū dei. Secūdo pbat q̄ idē ex testimonio o
peꝝ di. Ille q̄ fec opa q̄ nēo facē pt nō dc? nō blasphemat dicēdo
se eē deū q̄ ego sū talꝭ q̄ de me potestis cognoscē q̄t ego sū. Jō si
nō vultis verb meis credē opib? credite q̄ me oñdūt i p̄e a p̄e i
me eē an? vtute opa facō. Et vt q̄ miraculo oñdēt de maīb? eoꝝ
erunt deitatis vtute licz vellēt eū tenē. Moralit illa pte spe
cialit tractaꝫ de blasphēia ex lege et p̄cepto xp̄i phibita a puniti
one moꝛtis corrigēda. Ito q̄ notādū q̄ q̄ blasphēare ē aliq̄d

dicere vel negare · qđ diuino honori derogat · et maledicere siue
periurare nomen dei · est etiam diuino honori derogare · Ideo in
differenter vnum pro reliquo hic accipitur iurare et blasphema
re · Naz vt videmus illud est vulgare ꝓbleuma siue enigma qđ
est optimū et pessimum · Et communiter respondetur q lingua et
p.n q expomitur est optimū ad comedendum · sed pessimū ad de
trahendum vel obloquendū · Sed illud aliter declarari potest q
est optimum qñ bene vtitur · sed pessimum qñ male vtitur · Deus
em illud priuilegiū homini dedit pre ceteris animalibus vt p lin
guam mentis conceptū exponeret · et in ommibus deū laudaret ·
sed illo abutitur homo quando deum lingua blasphemat per no
men sanctum eius frustole iurat et maledicit · Et ideo lingua tale
abutentes · digñ sunt puniōne q priuilegio loquendi amissione
qua vt habetur ex̄ de regula · licet dist · Ixxnij · c · vbi · et C · de iu
deis · l · iudeos · Priuilegiū meretur amittere qui concessa sibi ab
utitur ptāte · In signū huiꝰ multi in articulo mortis loquelaz amit
tunt periculose · qua dum deum glorificare et laudare potuerunt
eum ignominiose blasphemauerūt · In eo enim quo quis peccat
in eodē punitur · sicut patet in diuite · qui blasphemando et ma
le iurando lingua peccauerat · in lingua cruciebatur in inferno ·

¶ Debz nāqz q̄libet hō cauere blasphemiā · q̄ ꝟ pctū blasphemie
Ommibus aliis peccatis ē grauius ·
Hic et in inferno punitur acrius ·
Damnatione eterna certius ·

¶ Primo nanqz ē
oibus aliis pec
catis grauiꝰ · qđ
quidem patere potest · Nam in illo peccato infertur contume
lia deo in ꝑpria persona · cui alij peccatores inferunt contumeliā
in rebus suis · Nam fur vel raptor infert deo tantum contumeli
am in rebus suis · et in rebus seruorum suorum · Etiam homi
cida in seruis suis · Sed blasphemus infert ei contumeliam in p
pria persona · et ideo non pauꝛ displicet principi deo blasphemia
multum enim displicet principi · quando ei contumelia infertur in
subditis suis · sed amplius displicet quando in eo qui est de fami
lia ꝑpria · sed longe amplius quando in filio vel filia · et super illa
qñ īfertur ei in ꝑpria persona · Et ex simili causa potest argui sic
Si conuitium dicatur alicui burgensi · magna est offensa · sed ma
ior militi · sed longe maior si dicatur principi · Ergo in infinitum
maior et maxima si in infinito maiori q maxime · peccatuꝛ enim
a persona grauatur · Extra de excessi · prelo · tanta · Ad ¶ Vnde
cum in peccato blasphemie conuitiū dicatur de eo qui in infinitū
ē maior omni alio domino terreno · ita blasphemia ſ vt ita dicā ·

infinitum excedit alia peccata. ratio. quia offensa intendit et committitur secm sublimitatem persone. Item blasphemus peior est ydolatra. ex eo q ydolatra honorem suum aufert do ex igno rantia. blasphemus autē non solum honorem aufert. sed etiā co tumelias infert et scienter. Item peior est iudeis. qr iudei obtu derunt aures suas audita blasphemia et signa doloris ostendunt. xpiam autē blasphemiante blasphemā tident et iocundā tur. Item peior hereticis. qr hereticus loquitur ea que credit esse vera. blasphemus vero cōtra oscīam suā de deo dicit. qđ scit non ei dicendū. Item etiā peior cane. qr canis non mordet dīm suum et benefactorem suum. Ipse vero blasphemans dīm et benefactorem suum dilacerat mordet et flagellat et etiam vulnerat. De quo loquitur aug⁹. in quadam omel. d. Xps flagellatus est flagellis iudeorum. flagellatur et blasphemus falsorum xpianorum. nec quis cogitare debz q cōsuetudo illa pessima hominū aliquē a gravitate excusat. imo magis aggravat. quia tanto sunt graviora peccata. quāto diutius infelicem aīmā detinent alligatā. Extra de consue. cum tanto. Peruersa em cōsuetudo ex diuturnitate temporis non alleviat crimen. sed potius auget. xxxij. q. j. scisma. Et de spmo. non satis. N. ¶ Secūdo blasphemia hic et in futuro acrius punitur. Unde leui. xxiij. dicit. q egressus filius mulieris israhelitis que peperat de viro egiptio iurgatus est cum viro israhelitico. Cunq blasphemasset nomē dīni et maledixisset ei ductus est ad moysen. qui misit eum in carcerem donec nosceret quid iuberet dom⁹. Qui locutus est ad moysen. Educ blasphemum extra castra et ponent omnes qui audierunt manus suas super caput eius et lapidabunt eum omnes populi. Et deinde dicit. loquere ad filios israhel. homo qui maledixerit deo portabit pctm suum. et q blasphemauerit nomen dīni morte moriatur et lapidibus obruet eum tot⁹ cetus populi. Unde pius papa statuit. vt habet. xxij. q. i. Si quis. q si quis per capillū vel caput iurauerit. vel alio modo blasphemia usus fuerit ctra deum. si est in ecclesiastico ordine debz deponi. si est laicus anathematisari. Et si per creaturas quis iurauerit. qđ acerrime debet castigari. et secūz leges talis iurans vltimo supplicio debet puniri. In auten. vt non luxurientur circa medium. Et extra de maledi. c. statuimus. habetur q si quis cōtra deum vel aliquē sanctum maxime beatam virginem blasphemare presumpserit. debet septem diebus dīnicis pre foribus ecclesie manifeste stare dum missa dicitur. nec pallio nec vestimentis vestiri. sed cor

ūgiam circa collum habere et septem precedentibus feriis septis
ieunare in pane et aqua · nec debz ingredi ecclesiam · sed ingrauz
p̄r diebus q̄bo ieunat · debz tres reficere paupes · plures vel pau
tiores ꝑm eius abundantiā · ¶ Unde refert gre · in li · dyalo ·
Qz quidā habens puerū quinqz annoz quē tenerrime dilexit et
nimis delicate nutriens ꝺsuetus erat nomē dñi blasphemare · qua
dam die cum pater eius teneret eum in brachijs clamauit puer ·
Mauū hoīes · i · ingruerunt et volunt me tollere · qs cum dixisset
nomē dñi vt solitus erat blasphemauit et statim extinctus est · Si igit
deus in puero quinqz annoz sic se vindicauit de blasphemia nūqd
pcet adultis inueteratis in hoc pctō? certe non · qz si sic hic non
tamen in futuro punīet tales · Unde cum quidā miles per oculos
dñi in ludo iurasset · p̄rius oculus ex capite exilijt et in aleam ce
cidit · Recitat etiā damascē · qz in bonomie partibus duo quidam
patres fuerunt et amici · quib? simul in cōuiuio discumbentibus ·
allatus est gallus coctus quē vnus in frusta cōcidit · et piper cum
legumine supfudit · quo facto dixit vnus eoz sic diuidas ipsum ·
qz si sanctus petrus velit eum reintegrare non possit · Cui alter etiā
am respondit · etiā si x̄ps iuberet non in perpetuū resurgeret · Ad
hanc vocē repente gallus viuus surrexit et plumis exiluit alas
more solito percussit et cecinit · excussit plumas · totūqz sup ipos
aspersit · et ilico sacrilegi et blasphemi in aspersione piperis lepra
percussi sunt et in posteros eoz permansit hereditaria cē · ꝑ ¶
Tercio blasphemia inter cē · Nam blasphemia est pctm̄ in spm̄sanctū
scz quod nec hic nec in futuro remittit̄ · Math · xij · Dpūs blasphe
mie non remittet̄ · Sed contra hoc ibidem dī · Omne peccatum
blasphemie remittet̄ hominibz · Rñdet aster · in sūma · qz si bla
sphemia fiat ex coactōe peccat ōtra prēm · Si ex deceptōe 3 filiū
Si ex certa malicia ōtra spm̄sanctum · ꝑm emz veritatē omne pec
catum est contra trinitatē · appropate tñ peccatū ōmissum ex ig
norantia ōtra patrem cui potentia appropriat̄ · cōmissum
ex ignorantia cōtra filium cui sapia · cōmissum vero ex certa ma
licia cōtra spm̄sanctum cui bonitas appropriatur · qs etiā dicit̄ ir
remissibile · Sed hoc est tripliciter · Uno modo negatiue scz qz
nullo modo potest remitti vt peccata demonū et damnatoz · Ali
o modo cōtrarie scz qz habz ōtrariam dispositōem ad remissiōez
vt peccata que fiunt ex certa malicia que dicuntur irremissibilia ·
id est valde de difficili remissibilia · Tercio modo priuatiue · s · qs
in se non est aptum natum vel dignum remitti vt quodlibet pec
catum mortale · Si ergo blasphemia fiat ex coactione vel decepti

ens dicitur remissibilis qz secum habz causam annexam diuine misericordie puocatiuam ad remissionē. Si autē blasphemia cō mittatur ex certa malicia. tunc dicit esse irremissibilis non qz nō possit remitti. vel quia non remittatur. sed quia non habz secum causā motiuā ad remissionē. Et de hac dicitur in auctoritate alle gata. spūs blasphemie. i. blasphemia illata ex certa malicia. Et quotlibz aliud pctm factum ex certa malicia est irremissibile. id ē vix vel difficulter remissibile. qz nullam excusacōem habz. Cum igitur difficulter remittatur et directius agat ptra deum et a con suetudine quasi innatū qz pauci ponderant eius grauitatē. nec d eo pniteant vel ofiteantur. videtur ceteris esse de dānacōne De hoc igit homo cauere ab illa damnosa et periculosa cōsuetudine ipsum moderate et alios crebre facientes. qz in hijs scz male dicendo vel blasphemando. datur vera et infallibil ostensio filio rum dyaboli qui in loquela illa distinguūtur a filijs dei. ab here dibus inferni et celi. vt declarari potest tali exemplo Fuit quidā vir habens vxorem ex qua vt putauit tres filios habuit. Cuz ād quadam die cum eo vxor contenderet passionibus mota ei īpro perauit dicens. Tu credis ex me tres filios habere. vnus tamen tm est tuus. nec voluit sibi quis ille legitimus esset indicare. ¶ Nunc vxore defuncta pater ad mortem cepit egrotare. faciens qz testamentum filio suo legitimo omnia dimisit post mortem. Inter filios contencio fuit facta quis inter eos heres essz. et cau sa deducta est ad iudicem. qui precepit vt pater eorum mortuus ad arborem ligaretur. et ille qui directius in eum sagittam mitte ret hereditatem esset possessurus. Duo vero illegitimi sagittaue runt et ceteris sagittare noluit. et offensus alijs duobus dixit se non posse pm suum sagittare hoc cognitum erat qz ille erat le gitimus filius et data est ei hereditas etc. Simile iudicium fecit salomon. nj. Ue. nj. Sic filij dyaboli non dei. non curant cristuz patrem omnū nostrum. nec matrem misericordie verbis contu meliosis vulnerare vel sagittare verbis blasphemys. In signum hereditatem nunquā habebunt glorie celestis qz heu ē maior numerus. Tercius filius scz qui deum blasphemare pertimescit honorem deo et sanctis tribuit. hic verus heres est cristi. et vitā eternam possidebit.

¶ Feria quinta post iudica.

Rogabat ihesum quidam phariseus
vt manducaret cum illo · Lu · vii · Q̄ Deōm plinii
et ysi8 · Lupus est aial vorax et magne astucie ad p̄
dandum · quādo em̄ noctu prede grā ad ouile pergit
ne canes eius sentiant odorem cōtra ventum leuiter vadit · Et
si aliquo casu pes eius calcando sup aliquod strepitū facit ipsum
pedem duro mœsu castigat · De quo narrat ouidius li · j · meth ·
q̄ iupiter deus celi post q̄ attenta corruptiōe totius humani ge
neris · cum dijs vniuersis cōsilium celebrasset · q̄ totū genus huma
num diluuio sūmergi deberet · p̄imo voluit personaliter ad mū
dum descendere · et tertiā sub alia specie circūire · si crimina que de
hoibus dicebant̄ essent vera videret · Iste ergo humana indutus
imagine descendit in terrā vbi cum lichaone nequissimū quen̄
tyrānum visitaret · qui quidē lychaon pato sibi quodā lecto indo
mo sua ipsum occulte occidere attēptauit · Pter quod dictus ly
chaon ab ipso mutatus est in lupū et vt lupus vlulare cepit et
vagabund? per nemora circuire · Dei autem veritas fuit illa · q̄s
cum multi essent cōfederati ad bellandū ctra iouem · credit? qui se
deum a suis subditis faciebat credi · et vtens magicis artibus a
doraui p explorando exercitu mimico mutato habitu vsq; ad ar
chadiam tandē venit · vbi fraudulent̄ a lychaone receptus no
ctepatis insidijs lychaon ipsum occidere attemptauit · Pt̄ quod
iupiter terraz suā sibi abstulit · sed et mortē prudenter precauēs
ipsum in mortē et in siluā fugere coegit · vbi diu rapinis et latro
cinijs vixit · et sic mutatus in lupū non immerito dict? fuit · Fecte
catissimi talis lychaon lupus videtur fuisse popul? iudeor̄ peri
sus Constat em̄ q̄ sumus iupiter filius dei assumpta hūana ima
gine per incarnacōem ad terrā noscitur descendisse · Juxta illud
Baruth · iij · Postea in terris visus est et cum hoibus conuersa
tus est · Domū etiam lychaonis · i · iudeorum populū voluit per
sonaliter visitare · Judei vero lupino more fraudulenter deuora
re eum a occidere eum semper quesierunt lente sub specie pietatis
nunc verbis · nunc factis inuadentes · ne eorum fraudulentiam
agnosceret · et in lecto crucis parato intento moreretur · H · q̄
In hunc finem etiā phariseus de q̄ presens textus loquitur eum
ad mensā suam inuitat · vt qui alias de nullo reprehendi vel capi
poterat · saltē in mensa vbi maior est familiaritas in cibo sumēdo
a colloqūdo capetur · Barth · brix · in glo · sup illo verbo omnes ·
xxvnj · q · j · oēs · dic̄ q̄ facilius q̄s decipit̄ inē epulas sicut herodes

ceptus in mensa amputari fert caput Joh. bap. xxij. q. iij. vn?
quisq; Xps igitur filius dei noscens omnia etiã corda eorũ puer
sa falli non poterat. i. mortẽ quã ipsi in lecto crudis sibi parauerũt
scivit et potuit per resurrectionem euadere et in penã eos dispe-
gere vt quasi lupi egentes miserabiliter p orbem vagarentur.
Hanc penã eis Ozeas predixit. ix. c. d. Abjecit eos deus meus
qr non audierunt eum. et erunt vagi in nationibus. notanter di
cit qr non audierunt eum. Ipse nãq; xps vt omnes saluaret ad õ
nes docendo accessit pctores. vt eos ad penitẽtiam vocaret. ad
amicos vt ad deuocionem eos excitaret. ad pauperes vt inopiam eo
rum subleuaret. ad diuites et pharisceos vt superbiam eorũ confuta-
ret et viam veritatis docerct. Hec em est ratio quare rogatus a
pharisco domũ eius intrauit vt dr in themate. Querit cũ cri
minosis diuersis pctoribus et pharisceis comedendo cõmunicauerit et
bibendo. an etiã xpianis liceat excõicatis et ab ecclesia diuisis co-
medendo et etiã huiõi participando. Et videt qr sic exemplo xpi.
In oppositũ est illud qd habetur in cañ. xj. q. nj. c. sicut. a in tribo
ca. sequentibus. qr cum excõmunicato nullus debz participare.
nec sequendo. nec orando. salutando. bibendo et comedendo. Do
ctor quo notãdum qr duplex habetur excõmunicacio. s. maior et
minor. Maior excõmunicatio est que dicit anathema. que hoi-
nes sepat a sacramentis. ab ingressu ecclesie. et a cõmunione fi
delũ. ita qr omnia bona que fidelibus a sacramentis ecclesie. siue
merito passionis xpi. siue meritis omniũ sanctorũ. siue deuotorũ
fidelium fiunt. tali excõmunicato non prsunt ad salutẽ. nec eti-
am opa bona. quia sicut ramus aridus et putridus in viridi ar-
bore q fructuosa non est susceptibilis humiditatis radicis. qũs
sit alijs coniunctus in arbore. sic excõmunicatus licz conuersetur
hominibus in ecclesia. qr caret gra que est vita spualis. talis est
mortuus aridus et putridus. nec susceptibil meritorũ nec quorũ
cũq; bonorum ecclesie. Talis ergo vt cognoscat se sepatum ab
omnib? bonis et etiam a societate fidelium et cõmunione sanctorum
in celis. non debet intrare ecclesiaz que sibi interdicitur. nec ad o
randũ. nec diuina audiendũ. nec in valuis ecclesie occulte. nec
manifeste stare. qr sp pticulariter faciens cõtra peccat mortaliter
Cõcedit tñ sibi vt eo actus satisfaciat et illuietur. qr i ecclia isto tẽ
pe interdicto verbũ dei audiat. dũmodo diuina nõ celebrãtur et
qr simpliciter p ecclesiam trãsire possit. Ceteri etiã xpiani tenen
tur talẽ excõicatum vitare qr nec osculo. nec salutacõne simplici-
nec i mensa vt predictũ est debent sibi cõmunicare et cõtra faciens

incurrat ipso iure in mnorē excōicacōem et ꝑccat ētiā mortaliē
Ex consequenti priuat etiam omniū bonis ecclesie vsqꝫ ad ab-
solucōem. Hoc attendere debent hoīes q̄ iudeos secum ꝓmittūt
stare in diuinis. ludendo. loqñdo. qui grauiter peccāt mortaliē.
quotiēscunqꝫ hoc fecerint. ¶ Sed queritur an aliquo casu li
cet excōicato tali participare Dicunt doctores ꝙ sic. sm ꝙ notat
in isto versu. s. Vtile lex humile res ignorata necesse. Vtile ꝓpter
vtilitatem meā et ne ipse omodū hēat posset ptcipare excōicato
loqñdo. Itē ꝓpter humilitatē aīe eius eum exhortādo possum ei
am ei loqui. Lex ꝓpter eandem legē que est vita et vxori. Vxor
em̄ potest cōmunicare viro et econuerso. Humile sicut est in filijs
seruis ancillis et mercennarijs. Res ignorata. Ignorātia enim
ibi excusat nisi sit ignorantia crassa. Necē. Necessitas excusat vt
in peregrinis et viatoribus et huiōi. ¶ Sed queritē. qñ quis in
illam excōicationem incidat. Dico ꝙ qñ quis incidit in hereſim
damnatā. vel nouā sectam fingit. et de sacramentis aliter sentit.
ꝙ romana ecclā predicat et obseruat. vel si quis esset defensator.
vel fautor hereticoꝝ. Item qui perturbat personā ecclāsticam. p
iectōe manuū violentaꝝ. vel qui exactōnaret eos ꝺtra libertā-
tem ecclesiasticā. Item qui incendit vel frāgit ecclām. vel aliquid
enormē intus ꝺmittit. rapiendo forte de altari corpus cristi. alta
re destruendo. frangēdo crucem et huiōi. Item cū quis p se l̄ per
aliū falsificat lras pape cū fautorit̄ suis. vel cum qs vtitur scient
literis aplicis etiam ab alijs falsatis. In hijs em̄ casibus excōica
tur tam cito perpetrat delictū. et dicit̄ ipso iure excōicatus. Ite
illa excōmunicatio etiā infligitur a iudice qñ iudex aliquē excōmu
nicat vel facit denunciare de ꝺtumacia. vtputa non veniendo ad
iudiciū. vl̄ recepta citacōe pentoria et venire ꝺtēnit. siue q̄ mali
ciose seipsū occultat. siue alias impedit. ne citatio ad ipsū veniat.
Vetāda excōicatio est que dicitur minor. Illa tm̄ sepat a sacrām
tis. s. ꝙ hoīes excōicati minori excōmunicacōe non debent suscipe
sacramenta q illa infligitur ipso iure homi qñqꝫ quo ad deū tm̄
aliquādo quo ad deum. et quo ad eccām. Quo ad deum tm̄ in-
fligit̄ ꝙ cito potm̄ mortale ꝺmittitur. etiā sola cogitacōe. Pap. j.
Peruerse cogitacōes sepant a deo. qui em̄ peccat mortaliter sepa
tus est a deo q traditus sathane. xj. q. nj. audi. Et si talis rece-
pit sacramentū eucaristie vl̄ cetera sacramenta ecclē. recipit ea ad
damnacōem suam et non ad salutē. de cōha. cle. et mulie. c. fi. h
quo ad deum et ecclesiam infligitur ipso iure quando quis cōicat
excōmunicato. sacrilegium cōmittit. notorius fōmicatoꝝ. symoni

rius · paupez oppressor · raptor manifestus · publicus vsurarius
mechatrix et omnes notorij pctōres · hec Jnno · de sen · exō · i glo ·
sup · c · j · Patz ad hec quid sit ad argumentū ptrarīm dicendū scz i
his que ad salutē aie pertinent vt reductōis · informacōis · et
correctionis causa pōt quis excōicato cōicare · sicut xps cōicauit cū
phariseis et pctōribus comedendo et loqndo · ꝛc · Quātum nūc ad
euangelicā prosecutōem est sciendū · qꝫ sancta mater ecclā cupiēs
filios suos salutare per totā quadragesimā tam verb qꝫ factis xpi
ani et ncātia · Et qz ātius et facilius credim? exemplis qꝫ dictis
deo hodie ponitur exemplū apertissimū vnius peccatrīs q pei
tentiā agens suoz pctōrum · a xpo misericorditer venīā obtinuit
et grām · Et scdm hoc sunt tres partes ·
Jn prima notatur mulieris exēplaris cōuersio ibi · Ecce mulier ꝛc
Jn secunda peculiaris amoris oñsio · ibi · Vides hanc mulierē ꝛc
Jn tercia saluatoris remuneratio · ibi · Propt qđ dico tibi · ꝛc ·

Quantum ad primam partem dicitur qꝫ
quidā phariseus · i · diuisus moribus ab alijs et vita · ꝛc · Mo
raliter p hoc qꝫ dz hic · Maria sup ꝺuiuantes venit ad querēduz
ihsū notatur fructuosa ꝺuersio et exemplaris peccatrīs aie per
ptām a deo longe elongate Videm? enī naturaliter mihil quiescē
sed cōtinue moueri donec ad principiū et vez originem et locū p
priū pueniat · nq · phi · Jn hunc finē lapis petit deorsum terrā
Jgnis sursū speram igneā · flos solem · Sicut igit in aduentu pa
tris puer ridet et letatur · quasi de formali principio suo · sic ōma
aiāta aduemente sole ridere dicunt et gaudere trāssumptiue
qz vegetabilia, arbores · flores et plante oēs se extendūt florent
et sursum se eleuant · et soli quasi formali principio se inclinant ·
quod maxime in solsequio apparz · qꝫ sole oriente se apit · et ver=
sus solē vertit · sed occidente iterū claudit · et ideo dz sponsa solis
De qua narrat ouī · li · nq · qꝫ fuit quedā nynpha dicta elisia quā
multū dilexit qđ elysia patri lenthocre reuelauit · qui ipsā puellaz
viuam in terram fodit · et sic ipsa elysia recupasse amorem solis
perdite estimauit · Verūtamen sole ptra eam irato · noluit ipsaz
amplius diligere · Ipsa vero solem immoderate diligens non cessa
sat ipsum omn die respicere et vbiaunqz se vertit · oculos ad ipz
inclinare cepit · sed quia sol sibi non miserabatur · ideo ipsa in se ·
metipsa emarcuit et defecit · et in florē qui dz solsequium mutata
fuit · Hec ptanto apposui quia deus omniū tam visibilium qꝫ inui

fibiliuin rerum extat principiū Ex magro·ij·sententiarū·di·j. Aq
sunt oīa et ī quē reducuntur·xij·metho· ℣ ¶ Anima sponsa xpi
magis dilecta q etiā singularē boitatis sue influentiā accepit·de
bet solum in eo letari·nec in alio quescere terreno·ipsū toto cor·
de diligere·nec vnq̄ mentis oculū ab eo vertere· Si autē contin
gat ipsā per pctm̄ zelotipam fieri q̄ sol iusticie dedignatur eaz p
miserico2diā vltra respicere·sed potiꝰ vilipendere et vitare· Ecce
xij· Altissimus odio habz pctōres Debz statim se ad xpm̄ solem
iusticie per deuocōem et amarā contritionem conuertere p ipsius
imitationem eum sequi·et ad omnia virtutū puncta ad que diz
ipse sol iusticie ouertit mentaliter meditare et in flotē honeste cō
uersationis finaliter se mutare· Et paldubio si anima peccatrix
taliter se ad sponsum suū conuertit et mutatur·ipse versaticē ad
animā se miserico2diter conuertit·et indulgentiā et veniam ei cō
cedit·zacha·j. Conuertimi ad me in toto corde vestro·et ego cō
uertar ad vos· Sup quo dicit gracianꝰ·de pe·di·j. Conuertimi
¶ Conuersio dicit quasi cor2dis vndiq̄ versio· Si autē cor no
strum vndiq̄ a malo ad deū conuertitur·mox sue ouersionis fru
ctum meretꝰ vt deus ab ira ad miaz ouersus·peccati prestet indul
gentiam cuius primo prepauit vindictam· ¶ Volens igit
se fructose cum magdalena ad deū cōuertere et xpm̄ misericor·
diter inuenire debz·

Cor ab exteriorib? totaliter abstrahere·
Affectum in deū et post deum dirigere
Effectum amoris in opib? oīdere·

¶ Primo debet qui
libz cor suum ab
exteriorib? abstra
here·et michil de eis otra deum amare· Hoc docet forma cor2dis
que superius est latum et apertū et inferius strictū et clausū· Ad i
nuendū q̄ solum ea que sursū sunt debet amare et desiderare et i
feriora non admittere nisi ad necessitatem·et alia refutare vt ster
cora· Iuxta exhortacōem apli Col·iij· Que sursum sunt sapite·
non que sup terram· Cuius ratio est·q̄ oīa que sunt in mundo t
in terra vana falsa et instabilia sunt et peruersa· Malignitas mū
humilis sed malignosus·paup non amatur·sed pecuniosus·qui
etus et pacificus spernitur·sed brigosus clamorosus exauditur·
castus et spatus non queritꝰ·sed venereus et gulosus et sic modo
perverso ōma fiunt. Et est in mundo quodāmodo fiat in aiijs
dñorum fieri consuevit. Vn q̄ de quodaz gartione recitatur·q̄ di
cebat tria fieri in aiijs que si bene fierent se modo opposito habe
rent· Primū qui pcius sunt vestiti remotius ab igne locātur· Se

dñō qui plus esuriunt debilius ꝓ manantur. B Terdum qui posterius ponunt citius de mensa vocantur. et sic de mundo isto scz in seculo nequā vt cōmuniter omnia aliter fiunt cꝫ fieri debe rent seu debent. Ideo oꝛ nostrū abstrahere debem? a mundo et eum nō diligere Iuxta illud. j. Jo. ij. Nolite diligere mundum. neqꝫ ea que in mundo sunt. Nam ea que in mundo sunt diligū tur. aut ꝓpter delectationē. aut ꝓpter vtilitatē. Si ꝓpter delectati onem experimur cꝫ dilectio illa vana falsa infidelis et instabilis est. Dilectio nāqꝫ inordinata siue carnalis viri a mulieris videt maximū delectabile esse que nequaꝯ terminari absqꝫ maxīa de ceptione et amaritudine pōt. Dum enī mulier putat se solā ama ri a dilecto latent decē vel plures diminuentes eius amorē et e conuerso cꝫ vir mutuē. vbi amoꝛ solūmodo maneat impmixt? Ex quo sequit maxima dissensio et oꝛdis amaritudo. Sicut i si mili patz per ouidiū li. iij. metha. de elysia sponsa solis q dū so lem ardenter amaret. ipse aliam puellā lenthoeue pulcꝛrimaz ita ardenter amabat cꝫ mundū qñqꝫ illuminare obliuiscebatur q qñqꝫ tardius cꝫ consueuerat surgēs. qñqꝫ horam sui ꝛtus an ꝛe h mirabiliter turbabat. Quo facto elysia zelotipa fcā: solis adulterium pāi filie lenthoeue reuelauit qui eā viuam in terrā fodit. ad quam sol radios suos vertens. sed ipsam moꝛtuam nō valens resuscitare eam in virgam thuream transmutauit et thꝰ eius ad sacrificandum sibi et alijs muneribus oꝛdinauit Ecce ca ssimi finem amoris et falsitatem. elysia estimant se pre cunctis amari a sole qui tamen aliaz magis dilexit et sic ipsa pre dolore e marcuit. lenthoeue viua sepelitur. et nichil nisi fimum. id est fa mam post se reliquit. Sol amicum se ostendit qui falsē amicā az cusauit. Hanc falsitatem et finis amaritudinem attendere de bent viri et mulieres dum solem splendere respiciunt. Attenda tur instabilitas a falsitas amoris. dum thurem ascendere vel sol sequm vident marcere considerent finis amaritudinem. quan to enim amoꝛ intensioꝛ est duorum in sociacōne. tanto maioꝛ est finis in separatione extrema enim gaudꝫ luctus occupat. Prou bioꝝ. xiij. Unde Jacob. xiij°. Adulteri nescitis quia amicicia hu ius mundi inimica est deo. zc Qui ergo voluerit esse amicus huius seculi inimicus dei constituitur. C. Secūdum quod in hoc mundo diligitur ē honoꝛ et gloria et hoc propter vtilitatez et lucrum. Quante autem instabilitatis hec fuerint omnia et falsitatis decepciuaqꝫ patet in nostris ꝑdecessoribus fere oīb

qui omnes miserabiliter relinquentes potentiaz honorē et glaz
siue abundantiam grārum pauperes mortui sunt · nec quicq̄ se
cum detulerunt · ps · Ne timueris cū diues factus fuerit homo et
cum multiplicata fuerit gl'a domus eius · Cm̄ cum introierit non
sumet oīa neq; descendet cū eo gl'a domus eius · Et sequit · Intro
ibit vsq; in p̄genies patrū suorum · et vsq; in eternū et nonvi
debit lumē · psal · xlviij · Volens igit' eternaliter lumē gl'e delectā
biliter videre · necessario cor suū ab hijs ommb? abstrahit cum sa
piente · Qui cū omnia sub sole inuestigatus esset dixisset q; i cor
de suo · vadā et affluam diuitijs · fruar bonis · et vidit q; hec va
nitas · dixit · quid frustra decipieris? cogitauit in corde suo abstra
here a vino · id est a delectatione mundi · carnē suam · i · animum
suum trāsferre ad sapientiā · s · deum altissimū Eccles · j · et · ij · Sic
etiā ista benedicta et gl'osa maria magdalena que more mundā
nox invanitate dies suas miserabiliter dsūpsit · quādo illuminata
grā iterū? dīma vitam fedam dsideraut fallacem et detestabilē · p
dīsplicentiā abstraxit cor suum et ad fontem misericordie mox la
uando cucurrit · Vnde gre · in omel · Quia turpitudinis sue mā
culas aspexit lauando ad fontē mie cucurrit · conuitiātes nō erubu
buit · Nam semetipsā grauiter erubescebat intus · michil esse cre
didit qđ verecundarē foris · Cur? enim tam saxeum pectus ille
huius peccatrīs lacrime ad exemplū pemtendi nō emollunt
et abstrahendi cor ab huius mundi vanitatib? nō inducunt · D.
Secūdo debz affectū in deum et post dū infatigabiliter dia
gere qđ fit quādo continuū habz volatuz per desideriū in deū sine
oī impedimento · Quare psa · xl · Qui sperant in dño mutabunt
fortitudinē suam · assumēt pennas vt aq̄le · volabunt et nō defi
ent · i · q̄ de seipsis et rebus tranſitorijs non p̄sumūt · sed solū spe
rabunt in dño · mutabunt fortitudinē p̄priam q̄ pigra et tarda et
debilis est ad sustinendū grauia · sed grā diuina efficiunt fortes
et veloces in deum p̄ contemplacōem · sicut aquila · que p̄m vīdo · ab
acumine oculoz dicitur · q̄ tam limpidi visus dicit' esse vt cum in
aere sup̄ maria immobili penna deferatur · solē irreuerberatis ocu
lis in sue tote circūferentia intuetur · nec sui visus acies obtundit'
nec claritate solaris luminis disgregat' vt dicit amb · Est etiā su
pra aliarum auium vires fortis et eius fortitudo maxime viget
in alis et pennis · Et ideo leuiter sursum altissime volat · Dic ergo
nerati ab istis tranſitorijs per grām cooperantem per affectum
leuissime alte in deum tolluntur · In quo fine impedimēto deum
dulcissime contemplantur · Dic etiam magnes quadam

occulte virtute ferrum ad se trahit. sic deus occulta virtute hominis sue affectum mentis vltra vires naturales ad se trahit suum et suauitate ita inebriat. q de nullo alio deinde misi in solo deo quietari possit. Vnde aug⁹. j. confessi. Fecisti nos dñe a te: inquietum est cor meū donec quiescat in te. et ps. Dabo cū apparuerit gla tua. figuratur et exēplificatur in trib⁹ discipulis qs ipse secum assumpsit in montē. vbi transfiguratus est ante eos obdens eis glam resurrectois et secreta sue cogmois. Petrus obdies Iacobus supplantator et mundi otēptor Johes in quo ē gra. assumuntur a xpo ad altitudinē contēplacois. vbi xps aīa eos transfiguraē et apparent cum eo loqntes moyses et helyas. sed eleuantes oculos neminē vident misi solum ihm. Quia aīa in excessu mentis et alienacōe virtute occulta diuine bontatis super ipsam eleuata. sic in xpm transformatē. vt michil cogitet misi ihesū. michil videt misi ihm: michil sapit misi ihesum. Vnde dyonisius ad tyū ipm vnam trāslatōem. qū teipsum et oia per mētis excessum nullo inferiori retinaculo prepeditus transcēdens ab omi supia aīa absolutus et purgatus. tunc tandē cuncta sic auferēs et ab omnib⁹ expeditus sursū ageris ad sup ssalem radiū diuine incomphensibilitatis. Vnde qñ deuota magdalena se p displicenti am omniū pcōr totaliter purgaut. q ab ōm mala supie se liberauit et absoluit. tracta fuit ōna virtute et mia sursum in xpm tā vigorose vt nullo obstaculo ofusioms. vl muliebris erubescētie et pudoris posset impediri. quin trahentē ihesum et ducentē eam quereret et videret. lacrimis lauarē. osculareē et tergeret. Quare dicit Cre. in omel. Consideraut nāq qs fecit. et nolunt modera ri quod faceret. sup conuiuātes ingressa non tussa venit. inter epulas lacrimas obtulit. q. mimi. ipse eā p miaz traxit intus. q per māsuetudinem suscepit foris. Discite ergo quo dolore ardet qui flere inter epulas nō erubescit. Cogitanti igit michi de marie penia flere magis libet q aliquid dicere. E. Vnde legit de e? quertione. q quadā vice post q se talib⁹ voluptatibus dedit. cō uertere eam volēs xps ex sua mia et ad viam reducere veritatis. ea dormiente talem habuit visionem. q mulierem quandaz pulcerrimam in vlnis suis speciosissimum puerum baiulantem visum. que ante eam stans ait. Dis filium meum pulcerrimum dilectissimum et potentissimum habere in sponsum. Magdalena euz studiose intuens in eius mox amorem succensa vehementissime rñdit. sic. Et dña nō hēbis eum. misi vitā quā nūc hēs relinqs et vita seqs quā ihs pdicat. q eugilata q̄si amoe feruēs n̄ stetit ꝑ me

dullitus cordis omota auaritia vbi ihesum inuenit stans retro
seus pedes eius lacrimis rigauit pedes eius. ꝛc. Tertio debet
homo amoris affectū ostendere in effectu operū bonorum. j. Jo.
nj. Filioli mei non diligam⁹ verbo neq; lingua sed opere et ve-
tate. Sicut enī ignis nutritur per ligna roborata et continuatur.
sic dilectio dei per opera virtutū roboratur et firmatur et ꝯtinua
tur. Debent autē huiōi opera virtutū esse ꝯtraria viciorū. Qua
ꝑm ypocra. in amphorismis. Contraria ꝯtrariis curari oportet.
Nam morb⁹ causatus ex frigiditate curatur per calidum. et ecō
uerso. Sic et vicia si curari debēt. oportz hoc fieri per cōtrarias vir
tutes vt luxuria causata per calorē curetur per frigiditatē ꝯtinen
cie. gula per tpantiam. loquacitas p silentiū. Sic etiā deuota ma
gdalena fecit a sua vicia curauit. Nam man⁹ eius que ante ope
ra pietatis abhorrebant. post ouersionem pedib⁹ xp̄i pium obse
quium exhibebant. os eius qđ prius vana et mundana loquebat
fuit. pium osculū xp̄o infixit. oculis quib⁹ terrena videbat. et nub
bus vanis deliquerat. xp̄m tam dulciter intuetur. et amaras fu
dit lacrimas. vnde gre. Quot oblectamenta in se habuit tot e
loca usta de se fecit. ꝛc. ¶ Sed queritur an magdalena omnes
sa ꝯtinentia mentis et cōrpis seruiens xp̄o ante ouersionē actu
ali incontinentia displicuerit eo. i. queritur an ꝑbari possit q; actu
aliter peccauerit ope. sicut forte voluntate et ꝯsensu. Et videtur
q; opere peccauerit. et de facto lapsa fuerit. Quia mar. vj. dicit
q; xp̄s septem demonia ab ea eiecit. glo. plena vniuersis vicijs
fuit. i. septem peccatis criminalib⁹. luxuria est etiā vnū de illis.
ergo. Item lu. hic eā nominat peccatricē. sed ꝑm cōmunem ꝯ
sum publice peccantes appellari solent peccatrices. ergo. In op-
positū q; non peccauit ope ꝑbatur sic. Nam vt videm⁹ illud pec
catum cōiter ꝓpter pauptatem et defectum ꝓpetratur. sed ipa di
ues fuit de stirpe regia. frēm lazarū militē habuit et sororē mar
thā. q; dividentes hereditatē p̄is magdalū castrū vn magdale
na dicta ē sibi cecidit. bethania marthe. et magdalene simul et la
zaro ibidem. Et iō si magdalena nichil habuisset. lazarus fr eius et
martha soror eius subuenissent. nec eā ita ꝯfusibiliter meretricari ꝓmisi
sent. ꝯcluditur igitur ꝓpositū. Secundo vbicūq; in sacra scriptu
ra aliqua persona legitur peccasse. nominatur locus persona et
tēpus. sed hoc de magdalēa nusq; habet. Dz lu. solū noīnat eā
peccatricē. qđ mitig⁹ intꝛpretari dz. ex regula iuris. igit Ter. ex eua
iohā. Nā sex dies pa. vbi hēt. q; dns discūbebat cū discipulis a
lijs martha vo mīstrabat et ꝯsta fuit d sorore q̄ eā ñ adiuuaīt

Dicit quedam glo. Q2 apud iudeos mos erat q virgines nō ad
prandā mensam comedebant. sed seruiebāt. Modo magdalena n
ipsa non fuit. vsurpare noluit qđ nō fecit. nec seruiebat ꝓpter hu
militatē. quia exquo forte consensu cœpit. castam virginē ex hu
militate per ministeriū se ostendere noluit. Et ergo martha nō
sic. quidā famosus doctor cōparat eam paulo. q sicut paulus ꝓpē
nimiam superbiam castus permansit. sic etiā magdalena cui ex sup
bia nemo placuit. Quinto sup illo verbo. nuptie fōe sunt. Dicūt
quidā docto. magdalenā fuisse sponsā a iohānez sponsū quē ihe
sus de nuptijs vocauit. et ideo dicunt magdalenā indignatam
ꝓtra xpm. et quicqđ potuit ꝓtra eius doctrinā fecit. et more dña
num nobilium omnibus voluptatibus se immiscuit. Xpus ergo oc
casione sue culpe fuisset vocando sponsū qđ non videtur ognium. si
aut nec in simili licet sponsum a sponsa recedere nec religionē im
trare. nec ecōuerso sine licencia alterius partis sez ꝓsumato mri
monio. xxvij. q. ij. sunt qui dicunt ꝛc. Ad illa rndendo lector hꝫ
quā partem voluerit teneat. cum vtrarūqz partiū racōes sine te
merāria assertione nec ꝓtradictōe sanctorū concedi vel solui pos
sint fauens tamē parti mtiori. Dico ad glo. illam. s. vniuersis vi
cijs plena fuit. q illa plenitudo non arguit ōnimodam execuū
oem opis. sed bñ ostēdit multitudinē male affectōis Ad secū
dū. peccatrix poterat diu exvana uersacōne et mollitate. ex
ignotoia fā forte etiā plures ad fornicacōis suspicōez induxit

Secunda pars in qua notatur peculiaris

amoris ostēsio. ibi Videns phariseus murmurabat de chri
sto intra se dicens. Aut ille cognoscit hanc esse peccatricem. aut
si non tunc non est ꝓpheta. nec filius dei vt ipse asserit
Si autem sic. non est bonus nec sanctus. cum se permittit tā fa
mosa peccatrice tangere. q sic de pietatis ope quo xpm debebat
emendare: temerarie reprehendit Rz xps sua clemētia tā se q̄ etiā
ipsa seruitricē p similitudinē duoz debitorū excusauit di. Duo debi
tores. s. pctores. s. notori? vt magdalēa q debebat denarios qn
gentos. alt vero occultus vt pheus q mim? debebat qz nō p scā
penā eternā. et p gracias datas. nō hūtibus vñ redderent qz non
ex nob. s. grāz p quā debitū dimittit. qs g eū. s. creditorē pl? dili
git Illā qōem ꝓposuit xps pheo voles eū de iudicio malo redar

guere q̄ sez se innocentē et magdalenaz peccātricem estimabat
Respondit phariseus · estimo · et c̄ · Ignorāter otra se sentētiam
dedit · q̄ magdalena plusq̄ ipse deum dilexit · Et xp̄s ait · recte
iudicasti · q · d · Non solum cōrde pl⁹ me diligit q̄ tu · sed etiā opi
bus maiorem dilectōem ostendit · Et vt amboꝝ opera ponderis
ret ꝙuersus ad mulierē dixit symoni vides hanc mulierē · ic · G.

¶ Moraliter in hac nobili muliere ac glorioso pietatis exercitio
non immerito oēs mulieres repetant honorē et gloriam · qa
vt videmus naturaliter arbor bona bonos fructus facit et lauda
biles et filij senatorꝝ et omnes qui generātur ab eis liberi sunt et
nobiles dicunt̄ · ff · de senato · l · liberos · Sic etiā psona nobilis in
aliqua genealogia per aliquē insignē virtutis actū nobilitata · nō
solum ipsa est ꝙmendabilis et digna · verūetiam omnes de eadem
pentela pœdentes dignificant̄ et ꝙmendant̄ · qr virtutū premia
meretūbus tribuꝝ ꝙuenit · C · de statuis et imaginib⁹ · l · et virtutū
honor autē est premiū virtutis · nij · eth · Exemplū huius habe
mus Exo · xnij · In amnadab qui i exitu filiorū isrl̄ de egipto qñ
do dñs in persecuōe pharaonis siccauit viam per medū maris
rubri et aque ex vtraq; parte alte ad modū muri stabant · tūc
tribus filijs israhel intrare ipse ꝙfidens in dño prius post moysen
intrauit cum tribu sua · Ex quo facto illa tribus iuda dignitatem
regni meruit · ℞ ¶ Sic in ꝓposito cum in sexu muliebri exclusa
dignissima matre dei p quā omnes mulieres bene et merito dig-
ficant̄ et honorant̄ et venerantur · Etiā tam sancta spes aulū hūa-
ne salutis habeatur mulier · que aduersariū humani generis fugi
ens solum ꝙfidens in xp̄o viā amare pūie intrauit et nobis seqñ
di audaciam tribuit · Gloriari ergo dñt omnes femine et avitis
honorari · quia puer · xxxj · paul et de vltimis fimb⁹ pretiū eius ·
Et hoc ꝓpter tria · sez ꝓp̄ ·

Promptitudinē clementie et benuolentie
Solicitudinē diligentie et prudentie ·
Certitudinē ꝙfidentie et ꝙplacentie ·

¶ Est em primo mu
lier cara et commē
danda ꝓpter ꝓmp-
ptitudinem ꝛc · Nam sicut aqua ꝙgelata facliter liquescit modi
co calore · sic mulier caritate humana statim ꝙpatitur alteri indi-
genti et clementiam et benuolentiā ostendit · qr naturaliter fm
p̄m · vij · de aialibus · mulier est maioris pietatis q̄ vir · Est ergo
go solacium p̄mū imbecillitatis humane · nutrimentū hūane qui
titatis Ipsa est medicamentū oīs infirmitatis et supplementum
cuiuslibz egestatis Ecc · xxxvj · vbi nō est mulier ibi egescit egere In
signū aūt h⁹ q̄ in muliere ē ois clemēcia naturalū filiꝰ dei cū p̄.

humane redemptōnis totaliter a muliere decreuit accipe Ecc̄. x.
Non est creata in tota mundia natiōi mulieri. Vn de licz xp̄us quos-
dam dum hic viueret vivos gratos inuenirz. nunc̄ tamē tam cō-
stantē temulentiā et pietatem in petro iohāne vel iacobo reppit
aliter in mulieribus sibi deuotis reppterit et inuenit. sicut pz spe
cialiter in magdalena que xp̄m clementer munxit. lauit. oscula-
batur. Quare dixit symoni. Intraui domū tuam aquā pedibus
ei⁹ Martha eum pio hospitio suscepit. solicite seruiuit. et miseri
corditer nutriuit. Hee em̄ sunt que ex pietate in crucē pendentez
fugientibus discipulis comitabant Mar. xv. Hee sunt que cūctū
pte patrias predicantē sequebant ministrantes ei de facultatibz
suis Lu. viij. Hee sunt que mortuo corpore et sepulto vngenta a
romatica pauerunt. Hee sunt que nec tenebrose noctis caligine
nec vllum militū armatorū furiosa seuicia terrebantur. vt xp̄s de
eis dicat. ipse bonecq Vas saltē null? poterat peruincere terror. ne no
strīs comites psequerētur et c̄. Et ideo racōnabiliter primitus om
nib⁹ xp̄s isti sexui sue resurrectōis nunciauit triumphū. scicns
eam super omnē gratiā est gracia mulieris Ecc̄. xxvj. Gracia sup
gratiam mulier sancta et pudorata. Iste sunt aque que sup celos
esse dicuntur. quia mulieres sup apostolos dilexerunt. In psal.
aque que sup celos sunt laudent nomen dñi. Q Hanc gratitu
do non solū in fidelibus elucet mulieribus sed etiam in gentilib?
fidēs. que em̄ gracie esse potuit pudica penolope que vlixis absē
tem annis. xxvij. expers cuiuslibz virilis amoris alterius expe
riebatur que quantis affectōmbus interim angebatur. explicat ipa
sas in epistola sua dicens. Hāc tua penolope lente mittit vlixe
Nil tibi restabas attamen ipse vem Que gratitudie flagrāte esse
potuit porcia filia catholis et vxore bruti que viro interfecto su
peruiuere noluit. sed arma quibus se statim interimeret postula
uit. famulis autē arma negantibus prunas ardentes trāsgluti-
uit. De qua sic scribit Martialis epigra. li°. nij. Coniugis audis
set fatū cū' porcia bruti. a subtracta sibi quereret arma dolor. nō
dum satis ait mortē non posse negari. Crediderim hoc satis do-
uisse patrem. dixit: et ardentes auide bibit in ore fauillas. et nūc
et feerum turba molesta negauit. Que gracie esse potuit aria p
sti coniuge que se simul interfecerunt. Illa tamen prius semeti-
psam gladio aria percussit. De qua idem martialis libro secun-
do scribit sic. Casta suum gladium cum trahēt aria pusto Quē
de viscerib? traxerat ipsa suis. si q̄ fides vulni? qs fea nō dolet mār
Hoc qs tu facies hō mi pce dolēt Que pidone gracie eē potuit De q̄

Jhero ·cōtra iouīanū li·i· Et virgilius eneyd·li·nij· Lido sonor
pigrau leonis cum carthaginē cōdidisset et ab hyarca rege libie
in cōiugium peteretur·nuptias distulit cautelose·et tandē condi
ta ciuitate·piram quodā marito sui in memoriā fichei ostrū fit·et
semetipsam eiecit in medium·et ardere q̄ nubere maluit· Ille
cūdo mulier est cara ꝑmendabilis ꝛc· Nam sicut apis diligens
est colligendi disponendi et regi seruiendi· sic solicitudo et diligē
tia mulieris magna est in regēdo familiā circūspecta ꝓuidendo
et ī oīmbus artificiosa·et oīmis domus est sine cōdigne que mu
lieris caret regimine· Et ideo vir et mulier non solū causa ꝓlis c
iunguntur·sed etiam ꝓpter ammīstrationem yconomicā que sine
muliere ꝑfici non potest· Sicut docz aristo·in yconomicis ꝓbat fi
gnum cuius dictum est signanē greī·ij· Faciamus ei adiutorium
simile sibi· De illa mulieris ꝓuidentia dz ꝓuer·xij· Mulier diligēs
corona est viro· Et ecc̄·xxvj· Gracia mulieris delectabit virū su
um· Et certe bonam cōfidentiā potest vir habere in mulierē bo
nam·q̄ infirmum hominē non detestatur·pauperē non aspernā
tur·delitis et sembus famulatur·quis fetidū tergit·quis im
mundum purgat·quis lacerati refīcit·quis ebriosum opit·quis
furiosum patitur· Hec omnia bona mulier· Beatus ergo vir qui
habitat cū muliere sensata Ecc̄·xxv· ꝓpter quod dicit apostol9
j.corīn·vij· Saluatus est vir infidelis per mulierē fidelem· Ra
cio mulier est cōmendanda ꝓpter certitudinē cōfidencie· Sunt ho
die mulieres stabiliores et certiores viris·q̄ natura virorū effe
minata est ꝓpter intemperantiam· mulierū vero natura ꝓpter tem
perantiam mīmā reducta est in soliditatem· Et fiunt quondā mu
lieres erant brigose a litigiose·modo ecōtra·viri contra bonas mu
lieres et sanctas cōtendūt· Unde ecā·xxvi· In duobus est con
tristatum cor meū· s in tercio iracundia michi aduenit· Vir bel
lator deficiens per mopiam·et vir sensatus oēmptus·et qui tri
greditur a iustitia ad peccatū· Hic tria notantur mala·et de tercio
maxime irascitur deus· Primū est contendere cū muliere honesta
et eam blasphemare·vel iniurijs a contumelijs irritare·quod mō
cōmune est virorum qui ebrietate obcecati quādoq̄ amore alicui
rum mulierum infatuati·non considerāt bona reperta fidelitatem
et sinceritatē ꝓpriarum de quo Eccia·xxix· Contricia a maledicta
reddat illi et ꝓ honore et beneficio reddet illi contumeliam· Se
cundū malū quod odit deus cū mulier contemnit virū suum·
Vir nāq̄ secōm apostolū est caput mulieris· Et ideo fiat emēda
membra capiti obediunt et seruiunt· sic mulier viro suo obedire

Post Judi

dñet et ei fidelit̃ seruire. Sed de quibusdam mulieribꝫ est sicut de lupis Isido. dicit. Q̃ lupus diligit valde ludere. etsi potest ra pere puer aliquantulū ludit cum eo sed post hoc lacerat eū: oc uenes sunt. famulantur cū eis ad placitū. sed si senescant vel ali quam patiãtur infirmitatẽ vel defectum. statim amorẽ et seruitu tem subtrahunt. eos verbis ledunt et lacerant. et assodando se per adulteriū alteri viro ꝓ uios contemnunt et interficiunt. Q̃ nanq̃ quis nō diligit: statim contemnit. Sic em̃ venus deorum pulcerrima maritū suū vulcanū turpez et claudū ꝓcepit. et ideo martez diligens cum ipso pluries adulterabat. Sol autẽ qui est deus omnia vidẽs: istud vulcano reuelauit. q̃ vulcan? explorãs manĩa tenuissima in lecto inuicẽ colligauit. et eos ita q̃ se de il lo statu mouere nõ poterant copulans. et patefactis ianuis om nes deos ad iudicatū et spectaculū cõuocauit. ita q̃ in toto cœlo fu it notū. Ad preces autẽ Neptun? vulcan? eos solut. et ven? cõi solẽ q̃ hoc vulcano marito suo reuelauerat indignata. meretri ces omnes filias suas fecit. Dicunt quidaz ad irã q̃ ven? fuit quedã pulcerrima domicella: que maritū habuit turpissimū in ar te bellicosum. sed armigez amauit. Sed q̃ quadã die plus soli to moe mulicẽ dormierunt. ita q̃ sole lucẽte ipsos fil̃ maritus rep perit. q confudit. Fictum est q̃ sol h̃ adulteriū reuelauit. Hic no tare debem? q̃ non est bonū turpes maritos seu senes copulare iuuenibus et pulcris mulieribꝫ: nec econuerso. q̃ solent se ꝓtẽne re et adulteria omittere. et nullaz fidẽ seruare. Et ideo equalitas attendẽda est in condicõne: etate. q̃ dsparibus bobus non bene trahit̃ aurus. Juxt̃ illud Deute. xxii. ¶ Non arabis in boue et azi no. Debent etiã cauere mulieres iuuenes ab amore tali mordima to. q̃ cathena male delectacõis et ꝓsuetudinis ita tenaciter ligã tur q̃ non soluũtur. donec viamis ommb?. hoĩbus. deo et ange lis ad confusionẽ veniunt et eternam penã. ¶ Tertiũ malũ per q̃ deus ad iracundiã ꝓuocatur. est adulteriũ virorum mulieruz q̃. et maxime in viro. quia fortioris nature est et maioris prudẽ tie. posset se a laculis cauere incontinentie. quia qui trãsgreditur iusticiam. mulieri dat occasionem frequenter etiam delinquẽdi. Unde Aristoteles libro ꝓconomicorum. Si mulier cognouit virũ fidelem esse. ipsa etiam certa et fidelis erga ipsum erat et iusta ¶ Sed q̃itur vtrum in actu adulterij grauius peccet vir q̃ mulier. Et videtur q̃ no n. quia ad penã diuorcij propter adul

tenūm ad paria iudicantur. ergo a pari rac̄one aūz pena debeat
adequari peccato. Habetur ergo q̄ eq̄liter peccant. añs habetur
in canone. xxxij. q. v. p̄cepit. Vñ dicitur apud nos qđ non licet
femīs. eque non licet viris et eadē seruitus pari c̄ondic̄one con
setur. Itē magister. nij. sñaz. di. xxxv. c. ij. dic̄. Christiana re
ligio adulteriū in vtroq; sexu pari c̄odic̄one c̄tenat. ergo pari
rac̄one peccant. ¶ Ad hoc tñdendū. Notandū q̄ quantū ad to
nū fidei quo vterq; alteri obligatur equaliter peccant. q; equali
ter obligantur. Sed vlterius quantū ad bonū ꝓlis plus peccat
mulier. quia causat incertitudinē prolis. Vñ simpliciter loquēdo
plus peccat mulier adulterando q̄ vir. ¶ Ad argumentū p̄mū
dicendū. concedendo q̄ ad paria iudicantur in causa diuorcij. q;
illud ꝓpter qđ faciendū est diuorciū: est fractō fidei. quantuz ad
hoc equaliter peccant in actu adulterij: nō tamē simpliciter. Vñ
dom est. Q̄z ad equalem penā iudicantur. sed nō ex equalib? cau
sis Dic̄ duo fures quoz vnus in duplo peior est altero. ad equa
lem penā: puta suspendij iudicātur. Vnde licet ad equalez penaz
iudicentur. nō sequitur tamen q̄ equaliter peccēt: q; mulier con
tra bonū fidei et contra bonū ꝓlis. vir autem solū contra bonū fi
dei. Et ideo causa diuorcij in muliere est maior causa. licet vtro
bi; sit causa sufficiens. ¶ Secundo queritur vtz formi
dolosus ceteris paribus: plus peccet vir q̄ mulier. Tñdet Tho. nij.
super sñas. di. ij. q. ij. ar. nij. q̄ vir plus peccat: quia plus habet
de bono rac̄onis. licet mulier plus habeat de materia c̄ceptac̄onis
q; est magis fragilis. Sed c̄ñ videtur eē btūs Aug?. de adulte
rio c̄oniugatoz. et ponitur in canone. xxxij. q. vj. Indignantur.
Indignanē inquit maritū si audiant adulteros vicos pendere si
miles adulteris femīs penas. cum tāto eos grauius punire de
beat. quāto magis ad eos ptinet et virtute vincere. et exem
plo regere femīas. ¶ Ad hoc argumentū tñdet Holkot. q; li
cet vir quantū ad vnam circūstantiā grauī? peccet. puta ad hoc q̄
magis tenetur vigere rac̄one et virtute. tñ ꝑpensando oēs circū
stantias. mulier magis peccat. Aug? aūt nō loquitur in dicta au
ctoritate. nisi de sola circūstantia et virtute rac̄onis q̄ cēt p̄minē

Quercia pars in qua notatur salutatoris re

munerac̄o. ibi. ꝓpter qđ dico tibi. remittēt̄ ic̄. ¶ Moralit
ter in secūda pte ꝛmēdat magdalena de fincera et feruēti dilectō
ne xp̄i p quā multū meruit. Ad qđ deducēdū dic̄ Aristo. ij. p̄bico
rū. q; ars imitat naturā in q̄ntū p̄t. Nā sicut videm? q; in cōdi

nature et conditoris ōmiū dispositione · sol qui est luminis prin
cipium a quo ceteri planete illuminant: appellatur dignior ceteris et rex nature · et luna que post maioris est influentie: ra cōe p=
pinquitatis et maioritatis secunda post solē dr · et dignior etiam
alijs esse dr · Et sic ōnter vnusquisq; sm maiorē vel minorē influ
entiam etiā acquirit nomen dignitatis · Ignis qui est primum elementū dicitur alijs seqntib? dignius et
nobilius · post aer · post aq̄ · et vilissimus terra · Sic ars qdāmō
imitatur naturā q; artifices metallor · s · alchimiste · ex eo q; aur
nobilissimū et splendidissimū inter alia metalla inueniatur · no =
minant eū solem · et ōnter argentū lunā · ferr̄ martē · cupr̄ ve=
nerem ⁊c̄ · ¶ Sic etiā doctores legū distinguentes colores
ab inuicē: quibus arma nobilū depinguntur · Dicit q; color au
reus sit nobilior: q; per eum repntatur lux · Siquis em figurare
vellet radios solares: congruentiꝰ nō posset q; per radios aureos
Ex quo aūt nihil clarius lucet sole · C · de sū · trim · l · inter claros
Nihil est luce nobilius · et pter hanc nobilitatē non licet alicui
homi portare vestes aureas: nisi soli principi · C · de vestib? olim
tertis et deauratis · l · j · et · ij · li · xj · Sequens color nobil: est color
purpureus seu rubeꝰ q; signatur p ignem q̄ est supra alia elemē
ta · et est corpus post solem secūdario luminosū ⁊c̄ · pter hanc no
bilitatē nulli licet vestes coopertas dicto colore portare nisi prin
cipi · vt · C · vbi supra · l · iij · et · nij · et · v · Hūc sequens est lazureꝰ
i · blaueus · et p eū designatur aer q̄ est corpꝰ transparēs et dya
phanū · et luās maxime receptiuū · a sequens elementū post ignē
Ōn hȳ colores sm q; representāt dicūtur alijs nobiliores · Inter
alios tamen colores sm se albus est nobilior · q; magis approp in
quat luā Color niger infimus · q; magis approprinquat tenebris
Colores autē medij sunt nobiliores vel minꝰ nobiles sm q; ap=
propinquant albedini · vel plus vel minus migredini · Sic etiam
loquēdo de virtutib? alique assimlant migredini · sicut humilitas
aliq albedini · sicut castitas · alie lazureo · sicut fir mitas vel ostantia
Alique igni sicut caritas · q̄ inter alias vtutes regina predicatur
q; pt ea oēs alie viles sūt et ignobiles · et si q̄d nobilitatis hnt · so
lū hnt ex caritate · Justicia em ex sola caritate est: et vbi caritas n̄
est · iustitia eē n̄ potest · xxnij · q · j · vbi · Et io apls p · ad Corith
xiij · dicit Si habuero pphiaz: et nouerim msteria oia et oēz sciaz
si habuero oēm fidē ita vt mōtes trāsferā · caritatē aūt n̄ habuero nil
sū · Etsi distribuero in ābos paupes oēs facultates meas · etsi tra
didero corpꝰ meū ita vt ardeā · caritatē aūt n̄ habuero: mihil mihi

prodest. Caritas est illud vnū solum per qđ peruenitur ad optimū. De quo xp̄us dixit Luce. x. martha. Porro vnū est necessarium. qđ vnū maria magdalena pfectissime habuit. Ideo ad optimum puenit: dicente xp̄o. Maria optimā partem elegit etiam optimā partē caritatis habuit. ideo optimū eius affectum impetrauit: remissionis culpe et acceptacōnis sine gratie

¶ Est autē pfectō caritatis triplex. scz infima: media et suprema.

Prima consistit in preceptorum obseruacōne

Secunda in consiliorum dei impletōne.

Tercia in omnis perturbacōis exclusione.

¶ Infima ēt perfectio caritatis cō fistit in obseruacōne ommū preceptorz. et adimpletionem eorz. Joh. xv. Si diligitis me: mandata mea seruate. Sed qđ iubent mandata de diligendo. Primo qz deus super omnia et etiā sipra se diligatur. Secundo seipm diligere. Tercō primuz. Ad hanc caritatem omnes tenentur xp̄iam. siue religiosus siue secularis. nec aliquis trāsgrediens de peccato mortali excusatur. Vt ergo hanc infimam caritatē quilibet plenius intelligat. ipsi? tres dī attendere articulos. Prim? qz nō preferat se qsqz deo p aliquo cōmodo. et sic nullo mō debet quis deū offendere per aliqs ptm̄ patet hoc. Nam prudens et discretus ꝑpter minus bonū. nō debet refutare maius. Fatuus ēm esset qui oblato obulo et floreno ex hys vnū eligendum: obulū eligeret. et florenū refutaret. Sic cum quotcūqz cōmodū corporale. infinitum mim? sit bonum deo. Fatuus est et irracōnalis qui peccando modicū cōmodum queret corporis. et deum infinitū bonum despicat. Hoc considerans illa pulcra a sancta susanna. De qua habet Dañ. xiij. Potius corp? et vitam voluit perdere qz deū peccato offendere. Jō iudiab? in ueteratis diez malorz temptātibus eā trūdit. Melius est absqz opere mihi inuidere in man? vestras qz peccare in cōspcū domini. Consilie habetur. ij. Nach. vij. in septē fratribus q cū ab anthyocho opellerent flagris et thauris coīi phas ad carnes porcinas etiam aliis multis pcis dixerunt. Parati sumus mori magis qz ꝑtias ac dei leges preuaricari. Secūdus arti. Qz non debet quis corp? suū aie preponere. et ideo si opcō dabitur. qz inter illa duo vnū fieri oporteret. aut vitā pdere aut deum negare. poti? deberet corpus suū dare in mortē qz negare deū: p qđ aīa eternaliter damnaret. Mo. x. Oris confessio fit ad salutez. Nam martires inter tormēta inimicia. fidē quā corde tenebant. ore confessi sūt. plēnē tes aīaz pdē qz corp? tormētis subjcē. Et iō fidē quā corde būerāt eē ore intrepidi confessi sūt. Vñ glo. sup illo vbo. oris confessio. dic qz

pene ōmnes qui xp̄m cōram persecutoribo negauerunt q̄ de illo
credebant et corde tenuerunt ore nō confitendo perierunt. Simi illi q̄
petrus ter resurrexerūt. vt petrus qui in illa negatōne intus veri-
tatem tenebat. et foris mendacū p̄ferebat. Cur em̄ lacrimis di
luit q̄s ore negauerat. si saluti faciebat: q̄d corde tenebat? Nihil
em̄ p̄dest hoc esse in corde q̄s verum est si hoc dr voce q̄s falsum
est. q̄ veritas credēda est et loquenda. Tercius articul? est. Q̄
nullus preferat corp? suū. nec quecūq; tēporalia p̄mo. et ideo
p nulla re mūdi debeo scandalizare frēm. et filz vbi sarem frēm
meū posse liberare a morte anime p mortē corporis mei fine peri
culo anime mee. teneor corpus p̄priū tradere p fratre: et multo
magis res tēporales. Sicut xp̄us mortuus est pro nobis. q nos
debemus p fratrib? animas ponere. Vñ Aug? sup Joh. Et re
citatur de pem. di. ij. Si q̄s tantā habuerit caritatez vt paratus
sit etiā p fratrib? mori: perfecta est in illo caritas. Hanc ergo p
fectōnis caritatē magdalena habuit. nec verbo nec facto post cō
uersionez domini et magistri sui p̄teriit. In signū huj? quasi pa
rata omia adimplere humiliter sedēs ad pedes dñi et magistri
sui audiebat attēte et ardenter verbū eius. ibi tunc studuit illas
tres lectōnes. s. deū omnibo preferre animā corpori: et p̄mum
vite sue. Naz post q̄ deum intra se cognoscere desiderabat. sta-
tim amore intantū ardebat. q̄ nec mortē nec iudeos sub cruce q
sepultura formidabat nec timuit: quia multū dilexit. Vñ stans
iuxta crucē vt dicit Orige. Desiderabat corrupcōem suūpsi? vt in
sepulcro dñi posset sepelirī. vbi viderat dñm suum anteposituz.
Tanto em̄ desiderio ardebat. q̄ nec solaciū angelorz. imo nec pre
sentia sui dilecti aduertebat. quousq; eā alloqueret: dicens maia
Quia em̄ eius tantū amorē habebat intra se q̄ ratōe amoris fuit
illo priuata. et tota a seipo alienata q fixa quo ad oēs vires in eū
quē amabat. dilexit em̄ ardentius q̄ discipuli. q̄ recedentib? di-
sepulis non recedebat. q̄ amore eius igne succensa ardebat de-
siderio. Nuncians ergo discipul xp̄i resurrectōnem. cucurrerūt
duo simul. sed ñ manserūt. Illa vero pseuerauit quousq; dilectuz
inuenit etc. Q. Tantū etiā dilexit p̄mū suum et salutem
anime eius vt q̄ et ipa eū conuerteret. constanter et intrepide xp̄m
predicauit. p̄l'm instruxit et ab ydoloz cultura reuocauit. Vñ dr i
eius legenda. Q̄ post ascensionem domini anno nono a passio
ne stephano iam lapidato a iudeis. et eiectis discipulis a finib
iudee. Beatus maximinus vnus de septuagintaduobus dil apu
lis dñi cui a. b. Petro ōmēdati maria magdalena. lazarus frater

eius mattha et marcella pedisequa martheꝫ a ceteris illuminā-
tus a dño et pluēs alq xp̄iam nauī ab infidelibus impositū ex pe-
lago sine aliquo gubernatore expositū vt omnes summergerentur
Diuino tamen nutu marsiliā venerūt. vbi cū nullos qui eos ho-
spicio reciperet; inuenissent. sub quodā porticu que phano gentis
illius terre p̄eat morabant. Cū autē magdalena videret p̄m
ad phanū confluere vt ydolis īmolaret: assurgens vultu placa-
serena facie lingua dissertā: eos ab ydolorū cultura reuocabat: et
xp̄m constantissime predicabat. et principem cū vxore sua ad xp̄m
cōuertebat. De q̄ nota in passionali. Ite ammā etiā preterebat
corpori in eo q̄ nullam corporis delectacōnem admittebat. sed
vt animā puram et illesā a peccatis custodiret. corpus p acerbi-
tatem abstinentie macerabat. transiens ad quendā heremū. vbi
nec aqua nec herbe nec arbores erant. ꝫ ꝑter innocentie purita
tem et sanctitatez ibi septem viab⁹ in die ab angel⁹ fuit rapta et
cibo celesti refecta. xxxviij. annis vt patet in legenda sua. ℟
Merito igitur dilect⁹ magister et cogmitor cordis sui: eam ab oi
specie peccatorū excusat. Primo nanq; eā xp̄us excusauit a vicio
fuso super caput ihesu di. Quid molesti estis huic mulieri: bonū
em opus operata est in me. Ite a vicio auaricie dū dixit ipsam ha
bere tantū necessariū di. Porro vnum est necessariū. Ite a vicio
luxurie. dū xp̄us dixit eam multū dilexisse. qz dei dilectō ñ com-
patitur secū amore carnis q̄ maxie viget in luxuria. Itez a vicio
ire eam excusat: di. Vade in pace. Ite a vicio gule. quia non festi-
nauit ad cibi et potus sumptionem. sed ad lacrimaruz effusionem
cōuiuii potū. et pedum osculacōnem extra cibū. Dū xp̄us dixit symo
ni habeo tibi aliq̄d dicere ꝛc. Ite a vicio inuidie eo q̄ habuit fidē
Fides autē est sba sperandaꝝ rez. spes autem de bono eterno e
Cui repugnat malū inuidie Vnde docemur q̄ anteq̄ offers mu
nus tuū etc. Reconciliacō autem impletur in rācoris et inuidie di-
missione. Munus autē altaris maximū signum fidei est. Item ac
cidie tempore illo q̄ sorori sua eam accusabat dicēdo. optimā par
tem elegit. Itez excusatur a xp̄o de ommibus vitijs in generali.
Nam cū pharizeus accusauit eā: dicens peccatrix est. Dixit xp̄s
excusando eam. Dimissa sunt ei peccata multa: qm̄ dilexit multuz
¶ Secunda perfectō caritatis et media cōsistit in obseruantia cō
filiorum vel ommū vel aliquorum. scōm q̄ se quis ex voto p̄fes
sioīs. vel officō prelacōnis lectōnis vel p̄dicacōis ad ipsa obliga
uit. De hac Matꝫ dixonono. Si vis perfect⁹ esse: vade et vē

omnia que habes et da pauperibus. Ad hanc autē nullus obli-
gatur. nisi ille qui se volūtarie ad eā seruandā astrinxit. et ōnet
tiam tres articulos. Primus est abdicare oīa tēporalia p pau
pertatē. Secūdus a bdicare omnia cōporalia per castitatē Ter
cōis habetur de pem. di. ij. Tūc caritas est in homine qñ nihil
aliud q̄ xp̄m querit. hoc fit per ommimodaz abrenūciacōnez. vt
plemus dictū est dñica. nij. q̄dragesime. Hanc etiā caritatem ma
gdalena habuit. Ip̄ē primū omnia bō sua distraxit. et ad pedes
apl̄oz posuit pauperbo distribuendo. Ipter secundū modū to
taliter reliquit et in heremū se transtulit. ab oībus incognita ho
minibus vt predictū est. Ipter tercium dum xp̄us eam multis et
maudiis miraculis sublimaret: putans se indignaz lacrimis hu
militer susapiens cōp? dñi ab ep̄o: sanctissima illa anima ad de
um migrauit. De exitu et de morte eius nota in legenda Ter
cia perfectō caritatis est et suprema in paciētia et extrema tran
quillitate. De qua caritate loquitur btūs Johā. j. c. nij. Perfecta
caritas foris mittit timorē: qui hanc habet nō tantū cū est neces-
rat qñ periculū fidei imūbit. imo p nomine Jhesu desiderat otu-
melia et morte pati. Sicut apli de quibo act. v. Ibant apli gau
dentes a conspectu conciliū qm digni habiti sūt p nomine Jhesu
otumelia pati. Illa caritas etiā tres habet articulos. Primū timo
rem omnē excludit. qz caritas foris mittit timorē. j. Joh. iij. Se
cundo omnē amorē priuatū excludit: desiderans p xp̄o patia mo
rtat etē. Maiorē hanc dilectōnem nemo hz vt aiam suā po
nat etē.

¶ Terō omnez errorē vel duplicitatem verbo vel
facto excludit. De quo Jaco. iij. Si qs in verbo ñ offendit hic per
fectus est vir. Ad hanc nullꝰ tenetur q̄ntūcunqz perfāis. nec e
tiam aliqs potest se ad eā obligare. Ad apicē hui? caritatis ma-
gdalena etiā puenit. vt patet clarius ex vita eius: Ipter qđ cum
oibus sanctis in sanctitate omunicat Nā cū angelis cōicat et cō
uenit in vite puitate: qđ potest euidēter etiā ex acceptōne et gra
tuidine coraz paterna facie. In qua oplacentia puritas vite eius
post pententiā videtur excedere innocentiā oīm virginū. Itez
omunicat cū patriarchis in mansuetudine. cū vituperatōnem au
ta Pclamatur qz peccatrix est. et non inuitata intrauit. Itē com
diut ouuantiū in circuitu in domo symonis. vbi tanq̄ diffama-
municat cū pphis aduentū xp̄i i galileam p̄nūciando. Et iō sicut
Jobes p̄nūciauit aduentū Christi in carnē mortalē. ita ipa aduētū

xpi in carnem Christi clarificatā et immortalem. Itē cum aplis et primo cū petro in contritōne. cū Johanne in dilectōne. cū Jacobo in carnis supplantacōne. cū Paulo in vasis electōne. cū aliis aplis in rerū refignatiōe. Cū martiribus in voluntatis exhibitōne et corporis castigatōne. Cuz confessoribus in fidei assertione: qđ pbatur ex verbis xpi dicentis. Fides tua saluam te feat. Cū doctoribus qz aplos docuit et eos de resurrectōne informauit: propter qđ fieri meruit et nominari aplorz aplā. Item cōicat cum virginibus. qz vt pbabiliter dici potest. preseruata est ab omni carnis et operis corruptōne. Itē cōmunicat finaliter cū ommibz pueris et innocentibz. et ideo in eam oīm sanctorz merita abundātissime confluerunt. De hac igitur dilectissima filia xpi bene predixerat Isa. xlviij. dicens. Justicia tua sicut gurgites maris. Gurges est congregatio aquarz. Et ideo iustica huius mulieris est sicut gurges in mari qz in ea est congregatio oīm virtutum et multorum meritorum.

Feria sexta post Judica.

Collegerunt pontifices et phariſei concilium aduersus Ihm. Joh. xj. ¶ Philaretus in tractatu de natura liquorz seu morborū dicit. Qz vernās rosa sano olfactu apposita. caput vehementer inficit et corrūpit. Cuj medelā Joh. mesue in prima practica pomit di. Reumatico et languenti capiti nō odor dulcis. sed fetor armarus et sulphureus applicetur. Sic ptingit de inuidiosis quādo odorem bonū bone fame de primo sentiūt. inficiūtur inuidia. et amaricātur contra eū. qz vt habetur. xxiij. q. iij. Hec autez ex hijs. Omnis iniquj bonorz est inimicus. Hoc patuit i Cayn de quo Gen. iiij. habetur. Qz qñ Abel frater suus deo obtulit de primogenitis gregis sui et adipibus eorz. et Cayn etiā offerret de fructibz terre munera dño. et dñs respexisset ad Abel et ad munera eius et munera Cayn despexisset. Abel em ex bonitate de mentionibus animalibus deo obtulit. Cayn de peioribus et corrosis ex malignitate. ideo respexit ad munera Abel propter qđ iratus Cayn et inuidia motus occidit Abel. tales inuidiosi plures habentur qui de bonis alioz tristant. Vz si malj odor apponit. i. fama malū audiūt de prio. gaudēt et in malo primorz aurāt. Huiusmodi etiā inuidiosi erāt capita iudeorz scribe et phariſei a pōtificis. qđ ne non poterāt famā odoris fetē rose xpi audire. sine infectōne inuidie. Corrupti em inuidia et iniqtatibz suis. vt eū morti traderēt. Col

gerunt aduersus eū cōsiliū etc. ℣ Queritur vtꝝ lapsus
pulꝰ releuari debebat p xpm vt Cayphas dicebat. Et videtur
ꝙ non. Nobilior creatura ē angelus qꝫ hō. et ꝓpter beatitudinē
ctus fuit hō. sed ñ decuit xpm releuare angelū a suo lapsu. ꝙ
ec decuit reparare lapsū ꝓpli. Dico ꝑm doctores vt habetur. ij.
Debetur digna sanctificatiō p culpa. Nam cōgruit et expediebat
hominē lapsū reparari: ꝓpter eius dignitatē q̄ tāta fuit. vt ꝓpt̄
ipm facta sint vniuersa. Iux illud Ps. Quia subiecisti sub pedibus
ius. Io magister sñtax. ij. di. j. dicit vt dñs oīm in fine et post
ia factus est hō. Cū ergo tota hūana natura in primis pntib?
lapsa fuit. si hō ñ fuisset reparatus. fuisset suo fine frustratus que
st beatitudo. q̄ ꝑ dns omnia qs̄āmō frustrarētur que sunt facta
ꝓpter hominē. qsi āmiculatiua. vt posset ad beatitudinē puenire
Et io Ansel. ij. Cur deus hō. nj. c. dicit. Aut de humana natura
deus pficit hoc qs̄ incepit. aut inuanū fecit tā sublimē naturaꝫ
ad tantū bonū. s. ad beatitudinē. Nihil enī preciosi? cognoscitur
deus fecisse qꝫ rōnalem creaturā ad gaudendū de se. Ideo valde
alienū est ab eo vt illam racōnalez creaturā finat penitus perire.
Hoc Ansel. Secūdo qꝫ ondebat p quanto deū offendere non de-
beret. et vt quantū hominē diligeret manifestaret. Nihil enim
efficacius ad amorē dei allicit qꝫ amor qui in xpi passione reluce-
at. Maiorem enī hac dilectōem nemo habet etc. ℣ Psal.
Pelicanus parat pellicano qui vt dz dum pullos suos a ꝙpente
ecutit et pullos suos ꝓpio sanguine viuificet. Sic et xpus fe-
er. Ñ tanta fuit originalis peccati grauitas qꝫ infra quinqꝫ mi-
lia annoꝝ nūqꝫ potuit expiari donec filius dei veniens in mūdū
ipm deo patri in cruce obtulit. Ñ Grego. O ineffabilis dilectō
entatis. vt seruū redimeres: filium tradidisti. Hoc quilibet pē-
sare debet in corde. Bern. Homo cognosce vulnera tua qꝫ gra
ia fuerunt. pro quibus necesse fuit xpm dominū vulnerari. Ter
o congruit vt moreretur. vt contraria contrarijs curarentur.
Quia sicut primus homo peccauit per superbiam et inobedienti-
am respectu dei ad quem astringebatur. sic secundus homo sali
et xpus satisfecit per humiliationem et diuine voluntatis adiple
tionem respectu dei ad quē non tenebat. Cā ipe cū esset hō inno-
ens nullatenus erat debitor mortis. et ideo dum se eximauit
fectus obediens vsqꝫ ad mortem. sponte et innocenter extūc in
ligno soluit: que ñ rapuit: per obsequiū satisfactōis pfectē obtulit

deō sacrificiū suauitatis sume ad placandū deum. Unde Anselm. ij. Cur deus homo etc. c. xvij. Expedit ergo vt fiat genꝰ humanū ipse qui per verbum increatū. et in culpaꝫ ceciderat descendēdo verbū inspiratū: sic a culpa resurgeret per verbū iam natū. ¶ Ad argumentū in oppositum dicendo q̄ ⁊ angelus fuit nobilioꝛ creatura: nō tamen est adeo ad reparacōnem ꝑdoneus sicut hō ꝓpter modū labendi et statum homis lapsi. hō em̄ peccauit. angelus vero obstinatus fuit. homo totaliter. angelus particulariter ceciderit. homo p angelū: angelus per seipm. que omnia faciunt angelū minus ꝑdoneū. Bonauen. sen. ij. di. ij. ¶ Queritur secundo an illa sentēcia a cayphā ꝓlata et a spiritu sancto inspirata. fuit iusta vel iniusta. Dico q̄ q̄ms sm veritatē expediret xp̄m mori. illa tamen sentēcia fuit iniusta a iniqua ex circūstantijs. Primo quia nō ꝓcedebat ex amore iusticiae sed ex uore vindicte. imo ex odio et inuidia quaꝫ habebant omnes contra xp̄m. Matth. xxvij. Sciebat em̄ pylatus q̄ ex inuidia tradidissent eum sūmi sacerdotes. Secūdo fuit ista sīa iniusta ex causa q̄ nulla iusta causa suberat. vt ptꝫ Luce. xxiij. Ubi dr q̄ pylatus dixit principibus sacerdotū. Obtulistis mihi hunc hoiem quasi auertentem populū. et ecce ego coram vobis interrogans nō inuenio causam in eo. Quia autē sine culpa nemo est ꝺdemnandus nec puniendus. vt de regula iuris li. vj. Et principes eum iudicabant sine culpa et causa ad mortē. ergo sīa eoꝝ fuit iniusta. Tertiō fuit iniusta ex ordine. q̄ in eius damnacōe non fuit ordo iuris seruatus cū eum dānarent. nec sponte confessuꝫ nec legitime per testes ꝺuctū. Marc. xiij. Eoꝝ testimonia contra eū non fuerūt ꝺuemencia ⁊ ¶ Queritur te cō. An cayphas testimoniū ne sentēcie habuerit: dicēs hoc q̄ spūssanctus inspirauerit. et deꝰ fieri voluit. Dicunt quidā scz Brawardin doctor anglicus in quoddā beto suo. Oꝝ non ois qui vult qđ deus vult. nec etiaꝫ omnis qui vult qđ deus vult eū velle semper necessario bñ et recte vult. misi scienter sciencia saltē in moralibus requisita et intendēter hoc velit vt credat deum sic velle. et finaliter sm intencōnem ⁊ ꝓfectum suum sic velit. vt diuinam nō suam ꝑficiat voluntatem. Iste ꝓbatur in cayphā qui voluit qđ deus voluit. Et racō est quia oꝝ in operibus moralibus habere circūstantias debitas. et maxime circumstantias finis vt videatur qua intencōne. et cuius finis intentione perficiat: q̄ intēcio ñ finalis dirigat ad rectitudinē et iusticiaꝫ ipa iusticia ñ ē recta nec iusta. nec oꝝ ex tali intēcōe ꝓcedens est rectū nec iustū. q̄ si seruat in opere suo rectitudinē ꝓpter

aliūd q̄ ipsam rectitudinē · non diligit rectitudinem ꝓpter se · sed illud ꝓpter qđ illam seruat. Et ideo talis non est dicend⁹ iustus nec talis rectitudo est iustitia nominanda · Oportet g̃ esse opus rectum et iustū fieri ſaenter a te · sic saltē vt absq; errore vinabi li credas deum sic velle · et maxime oportet vt fiat intendēter · s. vt finaliter velis vt durimā ñ tuaz perfiaas voluntatez · q; omnia sunt volenda et amāda ꝓpter deū actualiē et finaliter · Sic dico q̄ consilū cayphe fuit bonuz quia dixit · Expedit xp̄m mori. et fuit rectū et iustum quantuz fuit ex parte spūssancti illud inspirantis et nostram salutē p hoc intendentis · Sz erat malū et iniustum ex parte cayphe ex mala intencōe eius · q; aliter intēdebat q̄ de no male vtitur. sicut ille qui hac ꝓpria male vsus fuit ad interfi gis ex aio et intencōne nocendi et libidine vindicandi seipsum · In precedentibus visum est de miraculis xp̄i et specialiter sexta feria · quo lazaz quadriduanū mortuum a sōno mortis exitauit hodie quo ex hoc iudei ex inuidia ꝑmoti consilū inierunt · et cayphas eum morte dignū sentenciauit qđ factum fuit dominica de passione. Et scđm hoc presentis euangelii notantur tres ptes · s. In prima iudeorum principalis congregatio ibi · Collegerūt et c̄ · In secunda peruersoz irracōnalis occasio ibi Quid faimus · In tercia eorum presularis exultacio · ibi · Unus autem ipsorum ·

Quantum ad primā partē notandū q̄ post q̄ Ihesus suscitauit lazaz a mortuis in bethania · multi iudei videntes hoc miraculum abierunt ad phariseos aliq̄ forte bono zelo moti dicentes que Ihesus fecit · vt sic ira phariseoz mitigarent ex miraculis et specialiter lazari suscitatōne · Aliqui inuidiavit eos magis ꝛitarent contra xp̄m · et tūc pontifices pharisei habentes inter alios digniorem statum et graduz · moti inuidia collegerunt iniquum concilium ad tractandum de morte Christi

B Moraliter circa primam partem illam tractatur de consilio habendo in omni re · Nam sicut videmus nauem variis fluctibus et ventis concuti · expositam mari sine regimine gubernatoris et tandem submergi · sic ciuitas sine consilio diuersis expomitur periculis et damnis · a quibus sano consilio eripitur et libera tur · Quare reipublice nihil vtilius est bono consilio · Unde Ec-clesiastici · Nihil est q̄ tam bñ deceat q̄ in oi re vti cō-silio · Cui? cō dat̄ i lege auili · C · de repudijs et iudicō de moib⁹

sublato·l·dubiū· Omnia que dē cōsilio recte gerūntur·tuē mi
rito qz affectu et firmitate mituntur· Debet ergo consiliuz esse de
tribus vt in tractatu de dogmatib? phariseoz habet primo de
honesto tantū· Secūdo de vtili· Tercio de pflictu vtriusqz· Dubi
tamus em Vtrz honestum aut turpe fit factū· Deinde de duob?
honestis: quid est honestius? Sic de duobus vtilib? quid ē uti
lius· Similiter de pugna vtili et honesta· In qua examinacōne
honestum est vtili preferendū· et bonum commune ppio· et sum
me qđ est ad honorē dei: cōmodo humano· semp em honestuz ē
preferendū vtili ꝑm doctrinam Tullij· in· de officijs· c· xv· et bre
uiter concludendo: nihil consulendū est qđ est iniustū dicit Vale
rius li· vj· c· v· Sed qui dat bonum consiliū ad iustum et hone-
stum: presentis vite habet subsidū· et eterne remuneratōis ha
bet premiū· xp̄· q· ū· Bone· ¶ Debent ergo cōsules hre scr
Vite veritatatem de primo Ambro· li· j· de
Experientie pficuitatē· officijs· In adquirendis cō
Animi stabilitatē et soliditatē· filijs plurimū adiungit vi
te ꝑbabilitas· virtutum prerogatiua· benuolentie vsus facilita
tis gratia· Et pmt exemplū· Quis i sceno fontē requirit· quis
ex turbida aqua potat: vbi luxuria est· vbi intemperantia· vbi vi
cioz· pfusio· quis nō horendā existimet: qs non despiciet collua
onē et infectōem· quis vtilē aliene cause iudicat quē inutilē videt
sue vite· Hec ille· Qui em vult vt sibi credatur· in pfiando dēt
hrē rectitudinē et ꝑbitatē vite· alias sibi nō credit· ¶ Hoc
patet etiā ex pbo· j· poli· in principio· Patet etiā ex fabula Oui
dij de cassandra· Nota prius· xxxv· ¶ Secundo dñr habere
et c· Nam senect? ē maioris expientie· Jō senes experti eligūtur·
Dñs in cano· j· q· j· Estote· Experti graueqz moribz ꝑ pfilio sūt re
quirēdi· In exameron omel· j· Senectus est in pfilijs vtilior· q·
hij mature et honeste deliberare pñt· quid cauendū: quid faciē
dū? Quia vt 8· l· di· ponderet· Non precipitandū est consiliuz
tēpore em indigem? vt aliquid maturius agamus· Quia scōm
Senecā· Qui ato facit ad pñiam ꝑperat: ad maturius ergo deli
berandū sunt senes habiliores· Ideo dñs precepit Moysi· Voca
te semores ad consilium: et vt audirent mandata dei dicē· Con
grega sciores ysrahel· Exodi tercio· Et Rumeri vndecimo· Jō
roboam vt diatur tercio Regum· xij· quia dereliquit pfiliū senū
et adhesit consilio adolescentum· a populo est derelictus· Unde
habetur ibi· Qz mortuo salomone: patre roboā ipse audito mor
te patris sui reuersus de egypto in Jherusalem· et oīq multitudo

ples hel locuti sunt ad roboam dicentes. Pater tuus durissimum
ui/ jum imposuit nobis· Tu itaq; nunc imminue paululū de ipe=
ro patris tui durissimo· et de iugo grauissimo et seruiemus tibi·
Qui at eis· Ite vsq; in teraz diem et reuertimī ad me· Cunq;
abisset ppls mist consiliū rex roboam cum semb? qui assistebāt
oraz patre eius salomone· Qui dixerunt ei· Si hodie obedieris
pplo huic et petitōm eoz· cesseris· locutusq; fueris verba lenia· e
runt tibi seruū cunctis diebus· Qui dereliquit consiliū senū et ad
hibuit adolescētes qui nutriti fuerant cum eo· dixitq; ad eos· qd
mihi datis consiliū vt respondeā populo huic q̄ dixerunt· Sic lo
quere ppło Minimus digitus meus grossior est dorso patris mei
et nunc pater meus posuit sup vos iugū graue· ego autē addā
sup iugū vestrum· pater meus cecidit vos flagellis· ego autē ce
dam vos scorpionibus· Ad quem aūt roboam consilio adolescen=
tum· et derelicto cōsilio senioz· dura ppło illi rndit· et ergo ppls
ab eo recessit· et alīū regem istī super se constituit· Sic etiā mō
et uribus pungit qui relicto consilio senū adolescentū consiliis ad
quescūt· qui ab honoribus et diuitijs confestibiliter reiciuntur·

Debent ergo senes in ciuitatibus ad consiliū vocari et ex om
tribus eligi· Eccl· vi· Consiliarius sit tibi vnus de mille· Vñ legi=
tur in hist̄oijs romanoz q romulus condita vrbe quā ex nomi
ne suo romam vocauit· centū ex senibus elegit· quorum consilio
omnia ageret· qs senatores pter senectutē et patres ob eare si
militudinē noiauit· Et iō Tulli? in poli· li· v· c· viii· dicit· Quod
nobilius cetu senū· qui empti a vulgaribus officijs ad consilij et
maximis officiū transeunt· et in maratho reperēt mentis vires
eo sapie magis apti negocijs· q̄ in exercicijs corporis mim? pñt:
roz vnq; tantus honor extitit apud grecos· vt duces reipublice
nisi p̄ eēt· nec egregiū ageret· qd senes īstituti nō īducerēt
approbarēt· et qd magis ē ab initio vrb odite noīa eoz aureis
ris scripta sunt· ipsi q; patres oscripti ab oibus appellati sūt: qui
alios sapia et etate et affectu paterno p̄cedebant· penes istos cō
filioz erat auctoritas et oīm publice gerendorum· hec ille·

Terio debent habere stabilitatem animi et soliditatem· vt ñ
moueantur timore vel cupiditate in dandis consilijs· Ecclesia·
xxxij· Ante omnem actum consilium stabile· et maxime requi
rit q; sint stabiles in iustitia diuina· ab ea nullo modo decli=
nantes· Narratur de Constantino patre Constantini libro pri
mo hysto· tripartī· ca· vij· Terraz orbe cepisset xp̄ianis licent ī sua
regione ofistē his p̄bae volēs q; dā ī palatō suo xp̄ianos si ēent

solidi præcepit ꝙ si q̄ uenirent ad sacrificandū dijs suis bij essent
arca eum in pallatō suo. si qui autē nollent sacrificare de pallatio
exirent. Et cū essent aliqui preponentes religionem xp̄ianam p
missis regis. alq; vero essent ꝓmpti ad sacrificandū dijs suis. spe
rantes amicāz regis. deliberauit rex vt consiliarijs. qui in mei
oribus fideles n ostantes essent. alios autē effeminatos expulit
credens nūq̄ arcā p̄nāpez esse deuotos qui fuerūt sic dei sui per
tissimi ꝓditores. Illi em̄ sunt stabiles consiliarij hois qui sūt v
ri amatores veritatis. ¶ Eccl. xxxvij. A malo cōsiliario se
ua aiam̄ tuam. Q̄ dupl̄r potest intelligi. Uno° ille dr malꝰ
consiliarius qui cōmodū tēporale ꝓpōit vtilitati omni. vel factuj
hois facto dei. talꝰ semp instabil̄ est in cōsilijs dandis. sm ꝙ va
riantur cōmoda que intēdit. ab illis non est requirendū consiliū
Alio mō dr malus consiliarius. s. emulus et inimicus a q̄ nō est re
quirendū consiliū. Eccā. xxxvij. A zelantib? te absconde cōsiliū
ne credas si amicabil̄r ad temp? se oñdant. q; dum poterāt ad
vindictā ꝓperant. Dicit Ulixes. de quo Ouidius li. nij. metha.
narrat ꝙ erat inter grecos sapientissim? et fortis. ꝓ cum quodā
die prelio magno instante otra troyanos ire nollet. imo stultuj
se esse simularet et in argumentū stultitie seminaēt. Palamides
quidē filiū dēi vlixis ante boues pom̄ frāt. a quo cū pater atarꝫ
diuerteret. cognitus est ꝙ insan? non esꝫ. quare auꝫ alijs ducꝫ
fuit ad troyanū prelium̄ per violentiā. Pro quo ergo ꝙ ipm̄ vli
xem sic dēphendat palamides. semper ei vlixes exosus fuit. Et
ideo volens se vindicare aurū multū sub lecto eius abscondit. et
tandem falsas quasdam līas scripsit. vbi ex parte regis ꝑami pa
lamidi mādauit. ꝙ l̄ grecos ꝓderet. l̄ auꝫ qđ erat sub lecto suo
restitueret. et dcās līas interfecto troyano suppositi. que inuen
te ad p̄nāpes deferuntur et palamides quasi ꝓditor accusatur
qui cum ab vlixe consilium peteret. consulunt sibi ꝙ fortiter nega
ret. et ꝙ mori se obligaret. si illud aurum sub lecto eius repertū
vnq̄ esset. Quo facto aurum queritur et sub lecto palamidis in
uenitur. qui statim a proceribus condemnatur. et sic per vlixem
proditorie morti datur. ¶ Ad propositum. Patuum est ꝙ
homo illi cui nocuit se committat et ꝙ ab eo cōsilium petat. Sic
etiam in fabula serpentis dicitur: quem rusticus pertusisꝫ et ille
locutus misericordiam petisset. rusticus ab eo pecut si bonū erat
ei seminare. Respondit ꝙ sic. Verūtñ mālt cui male feceris ñ credas
Seminauit g̃ rusticus et ꝓspere succesꝫ. ꝙpter ꝓpētē duxit ad
domū et lacte eum̄ pauit. Alio ār anno et alius rusticus a serpēte

dem petebat · et in ommib⁹ que consulebat serpens · lucr̃ et p̃ro
speratõe inuenebat · serpẽs tñ semper cui male fecerat nõ crede
re petebat · Accidit ergo ꝙ tandẽ serpens q̃si domesticus fa̅s
inuenta occasione filiũ rustici occidit · et tũc rustico dixit ꝙ nullo
modo consiliatus · qñq̃ tamẽ si locũ inuenerit i vindictam p̃rupit · Iõ
bonũ est puerbiũ qd dicitur · a muliere repudiata et inimico reco
ciliato libera nos dñe · Qd aduertebat sapiens dicẽs · Ecce · rj ·
Non credes inimico tuo in eternũ · etsi humiliatus vadat curuꝰ ·
abiꝯ eũ et custodi te ab ipso Sequitur · oculis suis lacrimabitur
inimicus · etsi inuenerit tempꝰ non satiabitur sanguine et c̃ ·

Secũda pars in qua notatur pernersorum
tracõnalis occasio ad perdendũ Christũ · Quia hic homo
multa signa faciẽt · Nam de quo eũ laudare debebant : eum vitu
perabant · et seipsos iniquos esse confessi sunt · Sequitur · Qui di=
mittimus eũ sic c̃ · Aug⁹ in omel · Tempalia quidem perdere ti
mueñt : et vitã eternã non cogitaueñt · et sic vtrũq̃ amiserunt ·
Nam a vomam post dñi passionẽ et glorificacõnem tulerunt eis
loquẽs et gentem · Mentes terrena pdere · etiam celestia et eterna pariter amiserit
notãtur insipientes et vani xp̃iani q̃ tẽpus suũ amisisse est innãt
ꝙs in dei fucõ expendũt · Et iõ timentes tẽp⁹ illud amittere · pe
rdere et bñ operari postponũt vsq̃ in finez q̃dragesime · imo ad
ultimũ vite · hoꝛ timoꝛ vanꝰ est · et nõ excusat ab indignacõe ꝛ
ira dei · Iux illud · ff · de regu · iur̃ · l · vam · Dñ timoris nulla ẽ ex=
cusacõ · Timẽt nanq̃ p̃dere tẽpus ꝯ miser timũ ꝛ etiã amittit vi
tã eternã · Dñ Job · vj · Quã timent pruinã cadet sup eos mix · Qd
exponens Nico de lyra dicit · Quia p̃pter timorẽ mioris periculi
a iustitia ꝛ mia discedit · in maiora pericula deducẽt · Dicit patz
in fabua quadã muliere que ab incensa domo vix cũ suo camaulo
illesa abscessit · sed regrediente domũ camaulo ipsa timẽs de mor=
te eius grã liberandi eũ regressa ẽ ꝛ cũ camaulo igne claudtur ꝛ
concremat · Sic vanus ꝛ mũdanus ob modicã mũdi delectacõnẽ
quã hꝫ in tẽpore · tẽp⁹ hui⁹ miserie amare cordialr ãplectit ꝛ eo
tñ subito post sequitur · ꝛ tandẽ rpus ꝛ vitã amittit · ꝛ flãmis infer
nalibꝰ deputatur · Nolite g̃ timere eos · s · act⁹ virtuosos q̃bꝰ cor
pus castigat ꝛ occidit · et tps vtr expendit · hꝫ potꝰ timete eũ q̃ pt
corp⁹ et aiaz pdẽ in gehennã · Mat : x · Lu · xij · Et · xj · q · iij · Noli
te timere

Ad hꝫ ei vt timeam⁹ et ne exigẽte iustitia ad iferales

flammas damnemur. sed hic in tempore gratie de amissis pec
tis satisfaciam?: non cessat multomagis nobis signa ostendere
que si non attenderim? paldubio in mortis articulo veniant ad
mam. i. demones et tollant animam et post iudiciū corpus ad
eternam damnacōnem Dicamus ergo frequenter in corde. Ihc
Homo multa signa facit.

Nam facit signum caritatis et amicitie in passione. ¶ Primo
Facit signū pietatis a misericordie in conseruacōne nāq; fe
Facit signum seueritatis et iusticie in damnatione. cit sig
maxime caritatis qñ in cruce exaltari voluit et in ea penaliter pe
homine mori. De quo signo dicitur ysa. xlv. Exaltabo ad ppm
signū meum. Sed quare hoc? Primo vt nos exaltatū eundē
intueamur ac per hoc eius caritatem melius cognoscam?: et fre
uenti? cognitū imitemur. Ad h̄ facit qđ dicitur Joh. viij. Cū exal
taueritis in cruce quem nunc ignoratis in tra positū. tūc cogno
scetis in cruce exaltatū Christo. s. moriente. Christo ascendē
spiritusancto vemente. predicacōne euangelij coruscante. qui ego
sum via qua debetis incedere. veritas cui debetis credere. vita quā
debetis appetere. Exaltatus autem Jhesus ꝓponit tibi se signū
vie. veritatis speculum. vite libꝝ. Dum em̄ video Christū in cru
ce exaltatū. tunc intueor quodd̄ signum quo dirigor in viā pau
pertatis. quia nudus pependit. in viam humilitatis. quia volun
tarie se obtulit. in viam benignitatis. quia ꝓ crucifixoibus exora
uit. in viam innocentie: quia peccatum non fecit. obedientie: quia
patri obtemperauit. patientie: quia passus obmutuit. perseueran
tie: quia de cruce descendere noluit Positus est ergo in signū cui
contradicetur. vt predixit symeon. Luce. ij. Ecce positus est hic
et c̄. Contradicant ergo auari paupertati. superbi humilitati. im
undi caritati. luxuriantes innocentie. contumaces obedientie. im
patientie. impenitentes perseuerantie. Dū etiam video cru
cifixū. intueor veritatis speculum: in quo relucet exemplar omniū
perfectōnū. Juxta qđ dicit b̄tus Aug? in de vera religi. Totaui
ta Christi in terris disciplina mor̄ fuit. vide etiam omnia et fac
ꝑm exemplar qđ tibi monstratū est in monte. s. caluarie. Deb.
viij. Quid ergam quid loquar quid retribuam? domine fecisti mi
hi de corpore tuo speculum. ¶ Nec tantum respicio veritatis spec
lum cum respicio xp̄m. imo etiam vite librum. Pō. In libro tuo
omnes scribentur. Glo. j. Qui sine forma viuendi sunt. Sequa
te ergo diligenter in li. dñi et legite Ysay. xxxiij. ¶ Secūdo ex
altatus est vt pendentē feruentius attendamus. vt per hoc ad

eum fiducialius timore accedamus· Qui enī ex mimio amore po
suit p nobis aīmā suā: qui p nobis semetipsum obtulit hostiā
non potest peccatori pentēti veniam negare· Dñs patienter ex-
pectat· vt clementer indulgeat· Isa·xxx· Preterea expectat do
minus et misereat̄· et iō exaltabitur pœns nobis· Glo· Exalta-
batur in cruce· Perī sup canti· sermone· vj· Peccau peccatū grā
de· turbatur conscīa mea: sed nō oturbatur· quia vulnerum dñi
recordabor· Quia autē aliqñ deus non parat sed punit· hoc est·
quia non est q̄ miam adeat· non est qui irascentē tenet· Indul-
get istis temporibꝫ etiam criminosis· si esset alter ꝯ Moyses seq-
ster et medius inē deū q populū· Ex·xxxij· Dimitte me ait dñs
Moysi· et si irascatur furor meus super eos: vt deleam eos· Mix
valde tenebat homo precibus deum· nec dimittebat irasci otra
ipm Vellet dñs hodie aliquē hīe q̄ teneret eū nec irasci pmitte
ret· quem querendo nec inuenīet· Ezechꝫ·xxij· Quesiui de eis vi-
rum qui interponeret pacē et staret ex aduerso contra me ne dis-
sipacem eos· nec inueni· et effudi sup eos indignacōem meam· q
ignē ire mee osumpsi eos· ¶ Tercio est exaltatus vt ad ipsuz
efficacius attrahamur· q̄nto enī p nobis passus est atrocius· tā-
to trahit nos ad se efficacius· Joh̄·xij· Ego cū exaltatus fuero a
terra oia trahā ad meipm· Exaltatus autē sum in cruce vt ego
sum caput et vos membra· Que ergo est tanta transgressio· q̄
tam pnīa obstinacō· que tā pfunda desperacō: quam xpī pas-
sio et mors deuote considerata ñ trahat et hominē non extrahat
de lacu miserie: et de luto fecis· imo de pfundo desperacōis: cari
tatis vinculū et mors xpī· vt caritas sūma summū peccatorē tra-
hat· Osee·xj· Trahā eos in vinculo caritatis· In cuius signuz
xpus in cruce caput dimittit vt recipiat pententes ad pacis oscu
lum· et extendit brachia vt infixos in limo pfundi trahat· et re
cipientes ad amplexū recipiat· Sed multi sic sunt infixi in limo p
fundi q̄ renuunt trahi· et mittūtur xpm trahere· et iterū crucifige
re eū imprudenter non cessant peccare· Hebr·vj· Rursum crucifi
gentes filium dei: qui grām eius vilipendentes in peccatis iacēt
Contra tales xpus clamat Trenī·iij· Tota die expandi manus
meas ad pplm non credentem et contradicentem mihi· Proū·j·
Vocauī et renuistis· extendi manus meas et non fuit qui me a-
spernaret etc· ¶ Secundum signum salicet pietatis q̄ misericor
die Christus homini multipliciter ostendit: parcendo et expectā
do et non subito vlciscendo· Isa·septimo· Ipse dabit vobis signū
Ecce virgo concipiet et pariet filium: et vocabitur nomen eius

emanuel·i·nobiscum deus· Ipse nanqz nobiscum est alm ōmm
clemētia·nec cum seuēitate iudicat xp̄ianos sicut fecit in prim
ápio·qñ ꝓpter peccata hominū per diluuiū dissipauit terraz·q
nobiscū fcit pactū· In cuius signū arcum posuit in nubib? vt cū
signū federis·Gen·ix· Sicut em arcus est signū pluuie·sic xp̄s
incarnatus signū clemētie et miseric?die: qō tribus effectib? qñ
die ostendit·s·dissimulacōnis·receptōnis: ꝛ preseruacōnis·Pri
mus effectus huius sign mīe dei est tam magnus et gratuitus·
q̄ non potest sermone applicari· Dñs Bernh· Ego inquit pecca
bam et tu dissimulabas·non cōtinebā a scelere·et tu abstinebas a
verbere·plongabam ego multo tēpore iniquitatē·et tu domine
plongabas tuaz benignitatē· Secūdus effectus miseric?die est re
ceptōnis· Quantūcunqz em peccator recesserit in regionem lon
ginquā·etiam ad extremū deserti ad p̄fundum maris·imo si ad
portas inferni inferioz·p̄sto est miseric?dia dei eū reduere·et
redeuntē miseric?diter recipere· Bern· Me filiū p̄digum peni
tentē reuertentem miseric?diter suscepisti·vt in eoz numero i
uenier De quibus ꝺr Beati quoz remiss· sūt iniqui·cē· Ter
tius effectus miseric?die est preseruacōnis· Quis em dubi
tat: quin fiant homo in multa peccata cecidit·sic et in alia infini
ta ceciderit·nisi omnipotentis pietas eum conseruasset· Bern· Mi
seric?dia dñi a multis peccatis hominē custodit· Et ergo quic
quid mali nō habem? totū ex mīa dei est·imo nec malū corpis
nec amme intrinsecū vel extrinsecuz· fine eius miseric?dia vitare
possumus· Nullus ergo hoīm debet cogitare q̄ non deo multū
obligetur·aut de miseric?dia releuantē·aut preseruantē· Sed
vtz plus obligatur deo releuatus aut p̄seruatus? Et vis? q̄ in
nocens·q̄ beneficiū gratuitū magis est ꝺtinuatū in innocente q̄
in pentēte· ℊ magis tenetur referre gratiarū actōnes innocens
p̄seruatus q̄ pentens releuatus ptz·q̄ de maiori beneficio· ma
ior debet fieri gratiarum actō· In oppositū arguitur sic· Pen
tēti maior fit grā q̄ innocēti·ergo plus tenet·ptz assumptū·q
abslq omm merito·et gratis pentēti datur gratia·cui innocens
mereatur ꝺtinuatōnem siue innocētie dū est in grā·ℊ pono tres
ꝺclusiones· Prima conclusio q̄ q̄libet tenetur de beneficiis sibi
pensis grārū actōnes referre deo et hoībus· Ptz expresse in decre
tis·xxj.q·j.c·reuertimī·vbi pomit exemplū tale· Si quis doct?
et eruditus lege dñi p̄t alios erudire: nō debet siue assignare pru
dentie ingenioqz qd possidet. ℊ grās agat Primū deo q̄
cūcta largiē·deide sacerdotib? eis ac mīstris a qb? doct? e si em nō

egerit gratiás. ꝟ sciam sibi vendicáuerút in penuria máledicetur. Sic etiã cui largiẽ dñs bona terre. debet dare ei grã rumactõe de cimas. Vñ Aug⁹. xvj. q. j. deáme. Cũ si decimã dederis. non solũ abundantiã fructuũ recipies. ꝟ etiã sanitatẽ corporis et aie conse queris. Nõ eñ dñs deus premiũ postulat ꝟ honorẽ. Dñs enim deus noster q̃ dignatus ẽ totũ dare. decimã a nob dignatus est recipere. non sibi. ꝟ nobis sine dubio pfuturã. Vñ Malach. iij. Mihi nõ reddidistis decimas et primicias. icárco in fame et pe nuria maledicti estis. In gratiarũactione deus magis appreciat affectũ hominis q̃ effectũ. i. opus: etiã q̃ntũcunq; magnũ. Patz per istã paupcula mulierẽ q̃ duo era minuta misit in gazophilatiũ Luc. xxj. De q̃ dñs ait. Vidua hec paupcula plusq̃ omes misit. Sup quo Beda dicit. Acceptabile deo est q̃cquid bono aio obtu leris: qui cor et nõ sbam pensat: nec perpendit q̃ntũ in ei⁹ sacrifi cio. sed ex q̃nto pferas. Vñ Cirill⁹. Non pauptatẽ oblati ꝟ co= piam affectus intuetur deus. Seneca li. j. de bñficijs dicit. Bñficiũ non pt manu tãgi. ꝟ aiio geriẽ. nec aurũ nec argentũ nec aliqd talũ est beneficiũ. ꝟ ipsa tribuẽtis volũtas. Non eñ refert quid aut q̃ntũ deẽ. ꝟ q̃ aio deẽ. qr bñficiũ ñ consistit in eo qd datur: ꝟ in ipo dantis aio. ficut recitat ibidẽ de Eschine oratoꝛ. Et hẽtur in speculo Vincẽtij li. xij. c. xcij. Cũ Socrati ceteri discipli plura offerrẽt Eschines seipm paup obtulit dicens. Melius qd hẽbat se illi obtulisse. ceteros eñ pauca ei deerunt. plura sibi et meliora recepisse. Vñ ait. Te obsecro vt hoc munusculũ pauptatis mee excolas. et tua delicia et securitate melius et ornati⁹ reddas. Cui rñdet Socrates. se ab illo minis magnũ recepisse. misi p seipsum paruũ estimaret. et libẽter daturã operaz vt ipsaz faceret melio= rem. Secũda cclusio Magis hz deo referre grãrũactões pentẽs q̃ innocẽs. quia pentẽti culpa gratis remittit̃ p qua sibi debeba tur pena eterna. et in eodẽ instanti sibi gracia infundit̃. cui cor re spõdet vita eterna. q̃ magis habet referre grãrũactiões pentẽs q̃ innocẽs. quia q̃ntũ bonũ est eẽ in grã. tantũ malũ est eẽ in cul= pa. et pentẽti aufertur malũ culpe. et ofertur malũ gracie. Cor relatiũ q̃ btus Paulus magis habet referre deo gratiarũactões q̃ alius innocens quia magn⁹ pct̃or et persecutor fuit xpi et fa= ct⁹ ẽ vas electõis. Hoc etiam de magdalena et alijs qui pecca uerunt. ¶ Tercia cclusio ꝟm quantitatem dom ⁊ ceteris paribus et absolute loquendo ⁊ innocens maiora benefica reci= pit q̃ pentens. quia recipit melius bonum entitatiue magis cõ tinuatum. Patet exemplo de cadente in foueaz: cui maioꝛ gratia

cōcēditur · si a casu ꝓtesēuatur q̄ si post casum releuetur. Ex h
plus virgo gloriosa deo tenebatur ex ꝑseuacōe culpe originalis
q̄ si post lapsū fuit releuata a culpa · Corelarium · Quilibet po
test se reputare quātū est ex se maximū peccatorē · q̄ nisi ab ipo
deo ꝑseuatus fuisset · ad omnia pcā et maxima inclinasset · et illic
tantū peccasset quantū poterat peccare ¶ De hoc loquitur
Aug⁹ in li · de baptismo puulor̄ sic · Si queratur a me vtrū ho
mo sine peccato possit eē in hac vita · Cōfiteor q̄ ex dei grām pos
fit eē et per liber̄ eius arbitrium · Et Grego · in moral · li · xxiij ·
Quid sumus si oditoris nostri ꝓtectōne non muniamur · in eiꝰ
defensione desolamur. Ex quo sequitur documentū · Q̄ presenia
tus ex misericordia a fornicacōne vel alio peccato debet deo mul
tum regraciari · nec ꝓmū suum contemnere: et de se superbire ·
q̄ permittente deo talis q̄libz ꝓfundius solet cadere. Sicut ac
cidit phebo de quo narrat Ouidius libro · j · methᵒ · Q̄ cū diluuiū
cessasset · et terra humida multa enormia animalia creasset · Acci
dit q̄ phitonez maximū serpentē creauit: quem phebo suis sagit
tis occidit: ꝓpter q̄s dum superbus gloriet̄ eo · s · q̄ serpentem
illū maximum occiderat et sagittauerat · qui ita erat magnus q̄
tria terre iugera occupabat · incepit contēnere cupidinē filiuz
neris et eū inuidere de hoc q̄ sagittam et arcū portabat · dicens ·
q̄ ad hoc nullus preter eū dignus erat qui tantū serpentē occa
derat. Idem cupido aduertens q̄ phebo dyanā pulcerrimā vir
ginez amabat · duas sagittas suas accepit · vnam cū thelo aureo
quā in corde phebi infixit · q̄ · s · amorem accendebat · alteram cuz
thelo plūbeo qua dyanā percussit · et illa amorē fugere faciebat
Et sic factū est q̄ extunc dyana non cessauit phebū fugere · ita q̄
quanto phebus virginem magis sequebatur et exorabat · tanto
virgo ipsum magis fugiebat et contēnebat · ¶ Iste enim
virginitatē vouerat et virum perpetuo habere nō volebat · Iste
phebus karissimi significat quos dā de virtutibus gloriantes qui
sunt in seculo · Serpens ille significat carnem que veneno delicia
rum suaz premit et occupat mundū · q̄ pro certo multi sunt ho
die qui q̄n pñt prevalere contra serpentē · i · carnem venenosam
exinde superbiūt et tantū q̄ cupidinem deū amoris · i · amorē car
nis · et sectatores ipsius abhorret et vilipendūt · nō ꝑsiderantes
ꝓpriam fragilitatez sed gloriantes se habere castitatem · abomi
nantes omnē alienā societatē · Sed ꝓ certo dico q̄ deꝰ tales vo
lens humiliare sagittis illis id est carnalis amoris pūctura vul
nerari pmittit · et ad amandū mulierū delicias eos laxat vt sic sue

carnis condicōnem cognoscāt ne peccatores alios cōtēnant·vt
sic de virtute castitatis non superbiāt nec presumant· Exēplo be
ati petri qui alios ptemnens et nimis de se presumēs: dixerat Et
si oēs scandalizati fuerint in te nūq̄ scādalizabor q̄ tamen deo p
mittēte vilius ceēdit q̄ aliquis alioz· Dec̄ em̄ ꝙ sic dr Judith
vj. ¶ Psumentes de se et sua virtute humiliat· Dñ Aug? in li. de
sancta virginitate· Oia pcta sūt hīda tāq̄ tibi dimittātur a deo
a quib? te de? custodit ne omittantur· Quicq̄d em̄ mali ipo cu
stodiente ñ omittis·tāq̄ tibi dimissuz deputa cē· ¶ Tertiū sigm
seueritatis ē et iustice· Per hoc signuz mīat dñs peccatorib? vt
conuertātur ad deū: qđ signū est signū cruis: qđ in celo erit cū dñs
ad iudicandū venerit· Dñ quēadmodū milites dispti familie ꝑn
cipis ad exaltacōem vexilli congregātur·sic ad eleuacōez cruis xpi
in die iudicij: congregabūtur cruce signati q̄ sunt de familia eius·
Et tūc adīpletur illud ysa·xj. Leuabit signū in natiōnib? et congre
gabit dispersos ysrl· R ¶ Illud nanq̄ signū p cordialē com
passionē dēt quilibet mēti sue īprimere·et ne passio xpi amara in
eo frustretur pcta lugere·vt cū electis valeat seueritatē iudicis e
uadere et mortē eternam· Dñ Ezech·in visione quadā vidit mlt
tas abominacōnes peccatoz in templo dñi factas: quas omēs
sibi angelus dñi oñdit et vidit q̄ sex viri·i·angeli venieb̄t·ha
bentes gladios in manib? coz: vir vestitus lineis habuit atra
mentariū scriptoris ad renes eius·et templū ingressi sunt et ste=
terunt iuxta altare· Et dñs vocauit virum qui indutus erat line
is et attramentariū scriptoris habebat dicens ei· Transi per me
dia ciuitatem in medio ihrusalē·et signa thau super frontes vi=
roꝝ gementiū et dolentiū super cunctis abominacōnibus que fi
unt in medio eius·et sex viris habentibus gladios: dixit· Tran
site per ciuitatē sequentes eum et percutite: non parcat oculꝰ ve=
ster neq̄ miseretur· senē·adolescentulū·q virginem·paruulum
et mulieres interfiite vsq̄ ad interminōnem·omnem autem sup
quem videritis thau non occidatis·qui egressi sunt interfecerunt
omnes qui erāt in ciuitate preter eos q̄ thau signati fuerāt· Eze
ch·ix· ¶ Moraliter per signū thau qđ factū est ad modū cruis
signatur crux seu memoria dñice passionis·Per indutū lineis ꝑ
dicator qui verbis et exemplis īprimit in frontibus·i·in menti
bus hominū signum illud qui per castitatem·s·lineis est indut?
et per scientiam est scriptorum attramētario communitus· Iste
enim est angelus qui portat signum vite vel dei viui· Apo·xnij·
Per angelos autem cum gladijs·intelliguntur angeli vindices

parati exequi diuinā vlcōnem cōtrā peccatorēs. Quando ergo dñs videt in fine mundi eciam plenā iniquitatibus: tunc mittet angelos suos vt gladios iusticie. i. vindictam eterne damnacionis exerceant in eisdem: et sic fiet q nulli penitus parcāt. imo senes et iuuenes et virgines qui male fecerunt interficient. Verum tamen soli viri gementes et dolentes sup peccatis suis et alioꝝ. signū thau. i. crucis xpi memoriam in cordis frontib? deferētes tūc temporis sanabūtur. q ab angel' patientibus nō lesentur. ab angelis ipsis defendentur diuino munere. Iux illud Apoca. vij. Nolite nocere terre neq; arboribus. quousq; signem? seruos dei in frontibus eoꝝ. Volens ergo mortem eternā euadē imprimat crucē menti cordis sui fiat signaculū. Iux illud Canti. viij. Pone me fiat signaculū super cor tuū.

Tercia pars in qua notatur et reteza notā

Dum q Capphas qui erat pontifex anni illius et suprem? iudeoꝝ. audita alioꝝ perturbacōne consuluit: dicens. Expedit quasi diceret. racōm consonū est. et est conueniens magis vnuꝫ seductorem mori. vel etiam si non est talis. q tamen contrarius est nobis in ommb ns: deceat vt auferatur a nobis per mortē q? ex lege habemus q si inter nos apparet Apheta qui seducat populū vel voluerit retrahere. ex lege debet lapidari. alias de? vult se vīdicare in populo. Sed quia ille talis seductor est. expedit vt ipse moriatur. ¶ Moraliter est notanduꝫ quia enim homo exterior. s. corpus. homini interiori. s. spiritui contrarius est i omnibus operibus. vt spiritus pficiat. et ad finem suum debitum p ueniat. expedit vt corpus destruatur et moriatur. quia quantū cūq; duo inuemuntur in vna natura cōpulata. quoꝝ vnū habet racōnem seminis. aliud vero hz vim semen ꝛseruandi. tunc semē nunq; consueuit ad fructum pcedere. misi cōseruatiuū seminis in apiat in se deficere et mortificari. Exemplū de pomo i quo nuclei in medio inclusi racōnem habent seminis. caro autē circumposita locum habet conseruātis. Modo videmus q? diu pomum quo ad carnem est integrum. tamdiu semen est infructuosum. Sed pt? q? pomum in terra positum mortificatur et semen terre de qua o rigmaliter fuit ortum immediate coniungitur. incipit crescere et fructificare. Sic spiritualiter est de homine in quo corpus habet locum conseruantis. et spiritus locum seminis. Si ergo spiritualiter quis debet crescere. et ad fructum vite eterne pertingere. oportet q corpus circumpositum prius mortificetur. quasi impedi

mentum impium ipsius ãmĩe · et statim assistat gratia spiritui cooperans ad fructum vite eterne · Quare dicitur in Cano · xv q · j · c · nec is · Cum interficitur impius scilicet corpus · Christ? infunditur · et vbi abominatio id est peccatum aboletur de terra · i · tollitur de corpore terreno · sanctificatio consecratur: expedit ergo vt homo moriatur · ¶ Volẽs ergo expedite et bene moriri · vt sit de numero illorum De quibus Apocal · xiij · dicitur · Beati mortui qui in domino moriuntur · Debet mori mundo vt possit viuere Christo · Hoc autem fit instar naturaliter morientis: habet enim

Membrorum et virium destitutionem ·
Spiritus exalacõnem et separacõnem
Corporis sepelicõem et quietationem

¶ Nam primo arca morientẽ naturaliẽ accurrit ex discrepacõne et contrarietate quatuor qualitatuz seu cõplexionum vicium destitutio dicitur ⸢ krafftlos ⸣ Quia scõm naturales ex quatuor qualitatibus seu elementis causatur in homine iuxta eorum proportõnem vel iproportõnem samtas vel infirmitas · Si ei debite sunt ꝓportionate homo sanus ẽ · si autẽ non etyna superabundat · tunc in corrupcõnem alterius operatur · Si aut si caliditas humidum naturale minium consumat · vel si humiditas vel fragilitas minium extinguat calorem naturalem · sequitur semper vicium destitutio et infirmitas · Sicut patet quãdo ex aliqua plenitudine stomachi vel vaporum ascendentiũ ad cerebrum · cor impeditur ꝙ calore naturali non potest temperare frigiditatem cerebri · vel cerebrum sua frigiditate cordis calorẽ tunc sepet sequtur ⸢ das der menntsch blod vnd krafftlos wirt ⸣ id est destitutio in ommbus membris · Sic etiaz spiritualiter anima ex quatuor affectõmibus · scilicet pudore · dolore · et amore destituitur · et incipit mori mundo · Et hoc fit · quando nanqz diuina inspiratio peccatori peccata sua statuit ante faciem sue consciẽtie · ita ꝙ conscientia iudicans repetit animam plenam pessimis peccatis · et tam difformem et inutilem factam ex vilitate peccatoruz primo pudore confunditur · deinde vlterius considerans reatum pene eterne reportatis culpis timore tunc percutitur · Deinde vlterius considerans offensam diuine maiestatis · statim dolore concutitur · Et tandem considerans perditionem celestis patrie · languescit amore pro sponsi reconciliatione · Deinde langue- scit id est ⸢ fahet sy an fichen d welt · vnde smeckt ir vbel alles das in der welt ist ⸣ dicens magno suspirio cum Paulo · Quis me separabit a carcere muudi huius? et tũc iubet viribus anime

dicens· Nunciate dilecto meo· quia amore langueo· Canti ij·
Anima tunc deuota sic amore xpi languida· debet ad modum
firmi querere consolacōnem· nec curare an corpori sit contrarius
vel destructiuū· quia oportet q̄ corpus peccati destruatur secm
apl'm· Et expedit q̄ homo moriatur· s· per opera virtutū· Fa-
at ergo primo sibi balneū rosaceū memoriā passionis et sangui-
nis Jhesu Christi· nec cesset in istis· donec emperint ex mima co
passione sudores capitis· s· lacrime oculoz· et sine dubio liberat
et curatur ab infirmitate· Nam secm Plinium· Si plorare lan
guidus potest· signū est eius conualescentie· et significat humi-
dum radicale non esse totaliter consumptuz· Sic anima signum
habet conualescentie et deuocōnis· si oculi perfundere possint la
crimas· Dicat ergo anima deuota illud Jhere· ix· Feruēti animo
Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontē lacrimarum
sez iuxta desideriū vt plorabo die ac nocte· Secundo debet quere
re deliciositatē mentalium refectōnum· qd̄ fit in sumpcōne corpo-
ris et sanguinis xpi· Psal· Cibauit eos ex adipe frumenti· Ter
cio amicoz singulariū confortacōnem et consolacōnem· in ver
bis dei que habent animā confortare· p· Thessa· nij· Consolami-
ni in verbis istis· s· Christi· Quarto debet querere mollicem le
cti quo ad quietē contemplacōnis· Canti· j· Lectulus noster flo
ridus· vobis· s· martirum· violis confessoz· et liliis virginum· O
q̄ felix est amma que sic in domino et societate sanctoz̄um qui
ete pausat· ¶ Secundo homo spiritualiter moriens debet habe-
re spiritus exalacōnē· s· ſ eyn auffgeben des geyſtes ⸗ qd̄ fit quā
do homim non solum terrena et corporalia despiciunt: imo quās
do odit animā et vitam propriam· et solū in deo delectatur· Iux
ta illud Johannis· xij· Qui odit animam suaz in hoc mundo· in
vitam custodit eam· Glo· Qui odit vitam suam· licet em vita p
se sit delectabilis· potest tamen per accidens tristabilis et odibi
lis esse· Et hoc dupliciter· Uno modo quia multis ⁊ graūb⁹ ma
lis est adiuncta: propter qd̄ aliqui se interimunt exp̄dii vole-
tes a malis q̄ sentiunt Alio modo· quia melioris ē retardatiua· s·
vite glorie· Et sic apostol⁹ dicebat Cupio dissolui esse cū Chri
sto· Et sanctus Job qui dicebat· Tedet animam meā vite mee
Tali modo debet homo odire vitam suam· inquantum eum re-
tardat a vita beata· primo autem modo non· ¶ Circa illaz
queruntur duo· Primo an liceat seipsum occidere propter incom
modum aliquod· et videtur q̄ sic· Matb· x· Qui perdiderit ani

nam suam propter me saluam faciet eam. Unde etiam Sāpson cum hostibus suis se occidit. Et habetur Judicum. xvi. Quanta men nominatur inter sanctos ad Hebre. xi. Quia vt dicit Augustinus primo de ciuita. dei. hoc sibi spiritus dei latēter suggessit. Et eandem racōnem reddit de quibusdam feminis sanctis: quarum memoria ab ecclesia celebratur. ¶ In oppositum est sancta mater ecclesia. Unde Augustinus primo de ciuita. dei. qd dicit. Non occides. intelligitur de homine. nec ergo alterum. nec te. nec enim aliud q̄ hominem occidit qui se occidit. Est autem hoc illiatum. Primo quia peccat contra seipsum facit em cōtra naturalem inclinacōnem et legem. et etiam contra caritatez qua quilibet diligere seipsum tenetur. Et ideo semper est peccatum mortale. Secundo quia peccat in deum: sicut qui seruum occidit alienum peccat in eius dominum et etiaz vsurpat sibi iudicium diuinum: pertinet enim ad deum solum mortis et vite iudicium. secōm illud Deute. xxxii. Ego occidam et ego viuere faciā. ¶ Nec obstat quod dicitur Math. x. Qui perdiderit. quia secōm sanctos anima dicitur ibi vita animalis que debet vno modo interimi. alio modo saluari. Secōm enim Platonē duplex est mors una nature scilicet cum anima egreditur. Alia virtutum. scilicet cum homo virtutibo vicijs et voluptatibus moriatur. Prima est expectanda. Secunda procuranda. Perdenda est igitur vita animalis secūda morte: non prima. Si tamen illa prima pro Christo inferatur. patienter est sustinenda. Nec obstat de Sāpsone. quia non proprio motu. sed suggestione spiritussancti fecit vt dictū est. Ideo excusatur sicut alie sancte mulieres. ¶ Sed quere aut vtruz liceat mulieri se occidere ne ab alio corrumpatur. Respondent doctores q̄ non. quia non debet in se committere crimen maximum. quod est suiipsius occisio. vt vitetur minus crimen alienum. Non enim est crimen mulieris per violentiaz violata: si consensus non assistit. quia nō inquinatur corpus nisi de consensu mentis. vt sancta Lucia dixit. Si mutam me defloraue as duplicabitur mihi castitas in coronā. Fornicacō autez seu adultrium est minus peccatum q̄ homicidium precipue suiipsius. Est etiam periculosissimum occidere se: quia non restat tempus vt illud peccatum per penitentiaz expietur. ¶ Tercō spiritualiter moriens debet habere corporis sepelicōnē. Nā postq̄ corpus est sepultum: quesat. nihil sentit. et si vermibus vidi non impacientie vel inobedientie ostendit signum. Sic ipsa

anima mortua mundo quiescere debet et sepeliri in Christo·ita
q extra Christum nihil sentiat·nec verbum iniuriosum·nec fa
ctum remurmuret·sed quasi simulacrum oculos habeat et nō vi
deat·aures et nihil audiat·os et non loquatur·omnia pacīter
sustineat exteriora·vt interius conscientia sine murmure cum deo
veram pacem et quietem habeat·De qua pace dicit aplus ad Ē
phe·iij·Pax dei que exuperat omnem sensuz custodiat corda ve
stra·et intelligentias vestras in Christo Ihesu·In tali pace qe
uit sanctus pphēta dicens·In pace in idipsum:dormiam a requi
escam·Talem etiam mentis pacem saluator noster nobis imitā
dam pertulit·De qua dicitur p·Petri·ij·Christus pro nob pas
sus est:vobis relinquens exemplum·vt sequamini vestigia ei9·
Et sequitur·Cum maledicēretur non maledicebat·Sic etiaz ve
rus imitator Christi:speculum vere humilitatis franciscus pater
noster·dum semel feruēte xpi amore in quodam speciu corporis
macerationem gemitibus inenarrabilibus lateret irruente in eū
spiritu domini facie lacrimis facta squalida assisy ciuitatem itra
uit·sed pueris visus in sensibus mutatus et alienatus eum qua
si fatuum luto et saxis impellebant·Ipse vero iam mundo mor=
tuus et interius corde pacificus pacienter quasi nihil exterius se=
tiens pro amore xpi vt surdus in omnibus transibat· ¶ Q
Hanc igitur salutis viam karissimi quemlibet cū sancto viro tra
sire oportet·qui cum eo Christum sequi ad celuz anhelat·docēte
veritatis magistro Luce·ix·Qui vult venire post me abneget se
metip·et tollat crucem suam quotidie et sequatur me·Glo·Ni
si quis a seipso deficiat ad eum qui super se est·non appropinqt
et nouitatem ad quam vocatur non apprehendat·misi vetustatē
mutet in qua natus fuit·In cuius signum iacob vidit scalam:cu
ius cacumitas celos tangebat·Gene·xxviij·Jacob dicitur supplā
tator et significat hominem qui pter Christū carnem suam de
spicit et omnes persecutiones et aduersitates carnis libenter suf
fert vt tranquillitatem spiritus faciat·et corpus spiritui subiciat
Hic vidit scalam ducentem ad regnum celorum:quia quotiens
in carne pacienter aliquam persecutionem sustinet·totiens vir=
tus anime magis ac magis roboratur·quousqz gradatim tandē
ad celum rapitur et ab ommibus malis liberatur· ¶ Ad hoc fa=
bulose adduci potest illud quod narrat Ouidius de quodaz qui
vocabatur antheus:qui fuit filius terre:cum Hercules miles for=
tis aliqñ luctatus:quotiens ipsū ad terrā psternebat eo q terrā
mrēz suā tāgebat fortior resurgebat·Virtute eī tre fortificabat

t vbi ipsum victum ꝛtrahens fortior leuabatur. Hercules ꝙ cum hoc ꝓpisset eleuauit eū in aere. a ipsum mē brachia tādiu com pressit q̄ eū exanauit. et sic ipm quē in tra vincē ñ poterat i aere superauit. Illud litteraliter expomitur de quodā rege Libie q̄ in patria sua ab hercule sepe victus fuerat. et tamen recollecto exer citu iterꝝ contra herculem fortior venit. qđ videns ipm in aere. i. extra terrā ꝓpriā ad bella vocauit. et sic recollectōne cessante ipsum penitus superauit. Sed quia non est intētio mea sequi litteralez expositōnem. Dico moraliter q̄ per antheū intelligo hominē hu milez qui quasi terra ab ommbo spernitur et aduersitatibus cal catur. Per herculem fortē dyabolum vel malū hominē torquen tem iustū hominem et humilē. Hic homo iust? si q̄nq̄ per for tē temptacōnem dyaboli vel tyranni dem mali hois victus fuerit et in impacientiā ceciderit. si tunc tetigerit per consideracōnem ter ram. s. corpus. et q̄ vile et fragile et nouuū est plene in mēte tra ctat. ipsumq̄ spernit et otēnit. Quotiens hoc fecerit. virtus spi ritualis fortificatur et semp fortior surgit. Siue q̄n inquit. infir mor. i. q̄n infirmitatem meam considero scōm Bern. ¶ Magna ē infirmitas apud deum. infirmitatez ꝓpriam cognoscere. Sed q̄d ꝓ certo hercules dyabolus vel tyrannus putantes humiliter vi cerē. cum ad meritū et coronam eterne glorie eleuant ꝓprijs bra chijs et eripiunt a penis corporalibus. Prou. xxix. Humilez spi ritum suscipiet gloria. Caueat tamen humil patiens mundo. ne spiritu superbie in altū eleuetur. et de domis et gratijs superbiet. ꝙ tunc dyabolus a gloria sibi parata eum ejceret. et alte vento glorie eleuatus periculosius caderet in imum. Job. xxx. Eleuasti me et quasi super ventū ponens elisisti me valide. Quia ꝓ certo spiritualis fortitudo pditur. cum quis a terra illa per supbiam e leuatur. Ps. Deiecisti eos dum eleuarentur etc.

¶ Sabbato ante palmaꝝ.

Cogitauerunt principes sacerdotū vt Lazarum interficerent. Joh. xij. ¶ Nota scōm leges. vt habetur. C. ad legem cornelia. de sicca. l. si quis cum telo ambulauerit inter homines necādi cau sa. fiunt is qui hominem occiderit vel cuius dolo factum fuerit cō missum. legis cornelie de sicariis pena coherceatur. Cuius ra tio dabit. ff. eadem lege diuimus. quia voluntas et non exitus

inſpiatur. Sed contra ff. ea. l. j. in fi. dicitur Quid enī obſtit conatus cum inuita nulluz habuit effectum: quaſi diceret mihil ſ̄ diſtinguendo: q; aut cogitacō adeo eſt nuda vt non tranſ erit in aliqđ conamen et tunc nō puniſur. Aut tranſiuit in conamen licet nō venerit ad effectū et hoc dupliciter. Aut in grauio ribus a magnis crimimbo. vt ſunt crimina leſe maieſtatis vel q̄ violenter confugientē ad eccleſiam expelleret. traheret vel trahi faceret. Aut ſaltē cogitacōne aut tractatu hoc attēptaret. gra uiter peccaret etiam ſola cogitatōne. niſi forte homicida. raptor virginū et adulter. qui. ſ. non haberent emunitatē. Etiam ſecm canō. publicus latro. nec nocturnus pphanator agroꝝ. de emu ni. eccl. inter alia. C. de hijs qui ad eccle. confug. l. pūti. Unde notanter raptor virginū ſm leges non habet emunitatē. quia vt dr. C. de epis et cle. l. Si quis non dicam rapere qđ. ſ. maius ē ſed attēptare. ſ. per aliquem actū pcedendo. qđ ſcz min? eſt tā tum matrimonij cōtrahendi cauſa. ſacratiſſimas virgines auſus fu erit. capitali pena feriatur. i. capite puniatur. vel dignitatem amit tat. In hijs nanq; magnis et grauioribus voluntas p facto re putatur. in minoribus autem oportet ſequi effectum. vt dicē in argumento contrario. Ad pōſitum phariſei digni fuerūt mor te eterna: cum fine cā racōnabili hominem innocentē voluerunt occidere pter miracula que faciebat. et ſpecialiter miraculū Laza ri. et q; reſuſcitato Lazaro. multi in eum credebant videntes La zaz: vt eis fama extingueret: et miracl'm amichilarēt. Cogitauerūt principes ſacerdotū vt Lazarum interficerēt. Queritur an pec catum voluntatis et op? ſint vnū vel duo peccata? Rndet doctor deuotus Bonauentura ſup magiſtz. ij. ſentē. di. xlij. q; volun tas interior poteſt dupliciter conſiderari. Uno modo ſm q; eſt ac tui exteriori connexa. et ſic idem eſt peccatuz voluntas interior et actus exterior racōne cuius cum ex hoc conſequatur q; eſt vo luntarius. Unde Auguſtinus. Omne peccatum adeo eſt volun tarium: qđ ſi non eſt voluntarium non eſt peccatum. xv. q. j. c. j. Alio modo poteſt cōſiderari ſecm q; eſt ab actu diſtincta vt ſi a liquis primo m peccatū conſentiat. et poſtea eam actu exerce at. et ſic ſunt diuerſa peccata. Oportet enim quando actus exte rior voluntatis iteretur. et ſic ſunt duo peccata ſic ſūt duo act? voluntatis. etiam diſtincte confitenda dicendo confeſſori ſic. Cō fiteor me hūiſſe malū pōſitū et volūtatē p horā. diē l' ānū. nec deſtitū donec actū iplerez. et iudei interficiēdo Chriſtū habebant

duos actus voluntatis. vnum consentiendo. alium postea per oc
casionem exequendo etc. ¶ Sed queritur an ille tantum pec
cet qui peccat voluntate fine actu quantum ille qui simul volutate
et opere. Dicit Bonauen. vbi s. Qz qui actu et voluntate simul
peccat: grauius peccat qz iste qui tantum voluntate peccat. ¶ Pro
quo notandum qz vnum peccatum dicatur grauius altero tripliciter.
Aut racione maioris contemptus dei. aut racione libidinis siue de
lectationis. aut ratione maioris damnificationis. Primo loquen
do opus non addit aliquam grauitatem ad iniquitatez voluntatis.
qz voluntas plene a deo vertitur per se sicut est operi coniuncta
Quantum vero ad delectationem siue libidinez addit et aggrauat
maxime quantum ad genus peccati mortalis carnalis. quo quida
homo peccat in seipso. Silr quantum ad damnificationem ad
dit. et ꝯ maxie ꝯntuz ad genus peccati ꝙ quis peccat in primuz
Silr quantumcunqz aliquis velit alterꝝ occidere. non facit tantuz
damnum quantum si actu occideret. Cum autem deus est iudex iustus
in puniendo. non tantum considerat in peccato ingratitudinem con
temptus. sed etiam magnificationem damnationis. hinc est qz aliquo
mo opus aggrauat. et addit ad nequitiam voluntatis. Sicut ferꝝ
non vrit absqz igne. ignis tamen cum ferro plus vrit et plus pene
trat qz faceret per seipm. Quantum nunc ad continuationem euā
gelii hui dictum fuit quomodo principes conuenerunt Christum oc
cidere. hodie quomodo occidendo Lazarum eius famam possent
tollere. et secm hoc tres sunt partes eius.
In prima notatur maligmitas seue machinationis iudeorum.
In secunda sedulitas grate visitationis ex pte paganoꝝ ibi. Dñe.
In tercia sublimitas clare commendationis ex parte supernoꝝ
ibi. Clarificauit.

Quantum ad primam partem iudei cogita
uerunt lazarum occidere. s. occulte forte veneno vt hoibus
non posset suadere sequi Christum. Quia multi iudei ex audito mi
raculo ipsum sequebantur credendo. ¶ Moraliter est no
tandum qz ex scriptura habemus qz mors prouenit ex triplici cau
sa. Aut ex deo per predestinationem eternam. Aut ex natura i
terna propter aliquam de ordinationem. Aut ex homine pervio
lentam percussionem. Nam vno modo mors prouenit homini
ex eterna predestinatione arcta tempꝝ determinatum. qd xps hō ptenè n
pt. sicut Job dic. Breues dies hois sut a nūerꝝ mensiū eiꝝ apd te e
ostituisti terminos eiꝝ q ptrn n poterit Qd fm e ait gre. pj. moꝝ vt

homō melioꝛ fiat & semp sit dispositus respectu mꝛtis. Horaꝫ inquit vltimā deus nobis voluit occultare. vt semp esset nob suꝑ specta. et dū horam mꝛtis ignoramus: ad eam fine intermissione nos preparamus. Nā vt dicit Sapꝫ. Nescit homo finem suum. sed sicut aues capiūtur laqueo et pisces hamo. ita capiuntur homines tēpore iniquo. Secūda causa ē mors naturalis et itrinseca. et est vt dicit phūs. j. de generacōne ex defectu virtutis uitalis: que consistit in humido et calido ꝓpꝛcōnatis. Et quia q̄ tidie defluit humidū naturale: q̄uis restauretur per humidum alimentale ordinatū a natura. non tamen sufficit. quia non est eius debita quantitatis humoꝛ in lampade. non tamen manet tantū de oleo sicut fuerit a principio. et tantū posset multiplicari aq̄ et oleū defluere vt finaliter lumen extingueretur. Sic etiā in coꝛpore hominis q̄uis humidū abale restaurat quantū deperditur in humido naturali. q̄ tamen est humidū extraneū. et non transit in naturam illius humidi naturalis. iō deficiente hūido naturali assumpto calido: extinguitur lumen vite. Et dicit Augꝰ in liº de q̄stio. veteris et noui testamēti. q̄ in statu innocētie coꝛpus de se fuisset mōle ex sua natura. sed ñ fuisset mortuū q̄diu ñ peccasset. q̄ ex dono iustitie originali īmōlitate viguisset. Terria cā mortis extrinseca ꝫ est p hoīs violentiā: qđ ꝓprie diꝛ homicidiū. q̄ mors eī diꝛ violēta q̄ violent et p oppositōez infligit. Et differūt ab pfido. sicut homicidiū ē hoīs fallio. nec solū hꝫ q̄ mamb? occidit: sūt hoīa diꝛ xp̄m hora tercia crucifixū. alē hora sexta. q̄ iudei crucifixerūt eū hora tercia ligua. milites vero mamb? hora sexta. de pdi. picaloſe. Et q̄ diꝛ q̄ns an iudex vel cōsul dās mortis sīnam: dicat hoīcida. Dico q̄ ñ peccat nec diꝛ hoīcida. si ꝫ faciat zelo iustitie a ꝓprie vindicte. Vñ Augꝰ de ꝓprio arbitrio li. j. Et habet. xiij. q. v. Qui homicidiū. Nā et milites. s. hostē in iusto bello. et iudex vel minister eius nocentē occidē ꝓsit. nec videt peccare cū hoiem occiderit. ꝫ neq̄ homicide isti appellari solēt. q̄ vt dicit idē in q̄sti. ombus leuitias. Cum hō iuste occiditur: lex eum occidit non tu. Et tale homicidiū tangit ꝫm Ouidiū in quodā plogo tripliciter

Eterna scilicet lege disponente.
Humana scilicet lege ordinante.
Peruersa mente patrante

Nam homicidiũ ꝯtingit quando ꝙz disponente deo · qñ scz ab eꝫ
no in consortio eterne deitatis est sententiatũ de morte violẽta
rimus vel plurũ et etiam de spẽ mortis · Ideo talꝭ iudex verus a co
mbor cordiũ dicit p ꝓphetã · Ego percuciaz et interficiaz · et ego
uere faciam: plagam et sanabo · et nõ est qui de manu mea pos
fit eruere · Deute · xxxij · Et ideo si aliquis cito et repente moritur
vulgor celesti · aut sũmergitur · aut gladio occidit ĩprecogitate ·
aut subito suffocatur · ñ mi efficis hui⁹ legis eterne putandꝰ ẽ ·
Ad quãdam Aug⁹ fatetur de diuꝭ dei · ¶ Et hoc ex triplici
fine potest ꝯtingere · Quia qñdoꝙz fit ad iudicandũ rebelles · sicut
dns vindicauit se de ydolatris infidelib⁹ : ꝙs diuersis stragibus
fecit occidi · vt ptz in numeri · Josue · Judicũ a in libris regũ · Et
hãc cãz assignat Aug⁹ etiã fuisse ꝗre deꝰ dedit ptãtẽ racõnis subꝫ
uendo sibi orbem terre · qui tot occasiones · tot asperciones sãgui
nis fecerunt · quia per eas tanꝯ per executores sue iustitie · volu
it rebelles et impios punire · sic etiam ꝓpter infinita mala hoĩm
nobilium et potentũ atꝙz vbanoꝝ deus pmittit bella · vt vnus
per alĩũ gladio iustificetur a malã corrigantẽ · Sicut etiã legitur
ij · Macꝫ · v · q ꝓpter mortẽ adonie et homicidia de ipso facta et
multa mala · mduxit deus antiochum regem syrie contra ciuitatẽ
ierusalem · et ante eius aduentum per ꝙdraginta dies ostendit
ꝙs ꝺlebat ciuitati contingere · qꝫ per aera videbantur publice ab
omni populo equites discurrentes hastas deauratas hãtes et
ensiuz equoꝝ per ordinẽ et congressiones fieri · et scutoꝝ motus
et galeatoꝝ multitudinem galeis districtis · et teloruꝫ iactus · ad
monitõem eaꝝ que ventura erant · Postꝯ hec monstrata fuerũt
dictus antiochus obsedit ciuitatẽ · et finaliter obtinuit eam · et p
cepit milibus interficere accurrentes et per domos ascendẽtes
trucidare · vnde facta est cedes omnium in tribus diebus octua
ginta milia hominum · et non minus venundatorum · Secundus
finis quare deus vult mortez aliquoꝝ violentam est ad pumen
dum peccantes vt sit mors illa ad satisfactõnem · et sic permittit
multos innocentes mori et crudeliter occidi · vt nulla sit eis pe =
na purgatorij · vt dicit beatus Augustinus contra faustũ de illis
qui in captiuitatibus a tyrannis mortui fuerunt · ideo etiam si me
rentur illam mortem violentã · credi debet q in satisfactõem pec
catoꝝ · et in bonũ illius hois q moritur deꝰ illã mortẽ ordinauit ·
Qui ei hoies ꝓfessi a bñ dispositi mortui sũt violenẽ · forte fuisset
mortui desperati sine ꝓfessiõe · Jõ dicit Basilius q magnũ bñficiũ
ꝓcẽdit a deoꝫ q in quocũqz vite statu p mortẽ violẽtã a deo vocat

Et sicut Tho. dicit. q̄ mors talium patienter tolerata q̄ penalis et vltimū terribilium in magnam satisfactōem imputatur. Ter aus finis quare talis mors a deo ordinatur. quia per talem mor tem meruerunt accēptare coronā glorie. Ideo dicit apl'us Heb. xj. Lapidati sunt. secti sunt. in occisione gladij mortui sunt. Et hij oēs testimonio fidei p̄bati inuenti sunt. Per mortē em talū factoꝝ et tustoꝝ. non solū sancti. sed etiam alij fideles adiuuā tur et coronantur. inquantum merita ipsorum transfundūtur in alios. dicit Aug⁹ in Encheridion. q̄ tam bonus est deus q̄ non sineret aliquē peccare. nisi ita esset omnipotens vt ex illo eliceret magnū bonum. ¶ Secundo homicidiū causatur ex ordina tione legis humane que ordinat homicidium fieri ad ꝑseruacōem totius corporis cōmunis. Q̄ una sicut membrorum aliquod dicit membrum putridū a corpore vt non residuum sanū destruat a corrupat. sed vt reseruetur in sanitate. Ita oportet iudicem a ministrum legis abscindere putridū a nocentem a corpore poli tico id est ciuili. ne residuum corporis etiam destruat. Ideo dicit sanctus Tho. in libro de regimine principū q̄ magnū meritum iudex cōsequitur reū occidere. sed magnū supplicium meretur in nocentē damnare. Et ideo vbi tustitia hec seruata est. commune corpus ciuile semp fuit sanatū a vbi relaxatur est. dedit infirmū finaliter corruptū. sicut patet de roma que tādiu vigunt. q̄diu iu stitia ibi ꝑmansit. vt dicit btūs Aug⁹. ¶ Tercō homicidiū causatur a puersitate hois qui ex odio vel ira occidit violenter p ximū. a illō cōiter oīb⁹ ꝓhibitū est a deo. Exo. xx. Non occides Etiam ex lege nature q̄ nullus debet facere alteri. q̄ sibi mini me vult fieri. In cano. di. j. Ius naturale. Prohibitum est etiaꝫ ex lege ciuili. a puniuntur pena capitis. ff. ad. l. corneliam de sicca rijs. l. iij. Et necesse q̄ sic corrigatur cū maxime sit perturbatiuū omunis bōi. Est etiam seuissimū peccatum a ꝑm̄ crudelitatem potest ee grauissimū ommū peccatoꝝ. q̄ per homicidiū non so lum priuatur ipa corporis vita. sed etiā frequenter dānat in in fernū anima. Iō vt bene caueatur in prima parte secreti secreto rū dicit Iusto. O homo quantū potes caue effundere sanguinē humanū. Et Hermogenes dicit. q̄ homo hoiem interfiat. vir tutes celoꝝ clamant ad diuinā maiestatē dic. O dñe seruꝰ vult tibi esse similis. q̄ si iniuste interficitur. respondet creator ꝑmit te. quia interficiens interficietur in vindicta. Unde quando Cayn fratrem suum Abel interfecit dixit dominus deus ad Cayn. Ec ce vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra ꝑ vindicta.

Nunc ergo maledictus eris super terram que aperuit os suum
et suscepit sanguinē frīs tui de manu tua Cum operatus fueris
eam non dabit fructus suos · vagus et pfugus eris · Dixit qz ad
dñm · maior est iniquitas mea q̄ vt veniam merear. Ecce pīnū
malum homicidii · qz chayn in desperacōem cecidit · putabat enī
q̄ peccatum suū essz tante grauitatis q̄ non posset mereri veniaz
Aug⁹ · mentis chayn⁹ Maior est dei mia q̄ omniū peccatorum
misericordia · Et adiecit · Ejcis me hodie a facie terre et a facie tua ab
scondar et ero vagus et pfugus in terra · Omnis ergo qui iue
nerit me · siue homo siue bestia occidet me · q · d · Chayn videns se a
deo derelictum et in tanta miseria ostitutum considerās potius q̄
to mori vt miseria terminaret mortem petijt a dño · Omnis igi
tur qui inuenit ꝛc · Et dominꝰ ad eum · nequaq̄ ita fiet vt tu pe
nas · sed omnis qui occiderit chayn septuplū punietur · id est cha
yn post multas miserias in fine septime generacōnis morietꝰ · qđ
et factum est · qz in fine · vij · generacōnum post multas miserias
interfectus est a lamech in vltionem sanguinis fratris sui · G
Ecce secundū malum et dei vindicta · quia qui gladiū acceperit
ibit interficiendo hominē sine iustitia ad priam vindictam · gladi
o etiā pibit · id est deus vindicabit se in illo et permittit eum ma
la morte perire · Qui effuderit sanguinē humanū effundetur san
guis illius · genē · ix · apoc · vj · dicitur · q̄ iohānes audiuit voces
occisorum · cla · et dicen · vindica dñe sanguinem nostrū · Dicit igi
tur textus q̄ dominꝰ posuit in cayn signum scz tremorē horribi
lem omniū membroz et in faciem eius impressit signum quo co
gnoscebatur ab omnibꝰ fratrem suum innocentē occidisse · et sic
abominabil ab omnibꝰ habebatur · ne quis eum occideret · H
Hoc factuz ē non solū ad cayn diuturnā punicōem · sed etiaz pro
pter aliorum correctōem · Ecce hic tercium malū q̄ adhuc manz
signum · habz enī omis homicida qz pallidus est facie et distor
ti et mali visus in signū malicie facte · In signum etiā male dictio
nis occisoris et repente vindicte iusto dei decreto hoc accidit q̄
vulnus interfecti in pñtia interfectoris refundat sanguinē vt hī
oram hoibus et iudicibus manifestetur ne manus impia inter
fectoris maneat impunita · sed vindicetur · Sed an aliqua natu
ralis ratio possit assignari diunt quidā q̄ sic · qz cum aliquis ho
minē interficit vehementi ira in eum furit vnde eius spūs infecti
a motu sanguinē commouent a inficiunt · quibus sic infectis hu
mor exit fetidus et corruptiuus · qui vulnus attingens interfecti
simili infectōne inficit · Sed etiaz videmus ad sensū · q̄ oculus in

fectus inficit et mulier menstruosa fpeculū. a ideo si transeat in terficiens attrahit et commouet sanguinē interfecti vulneris sibi similē in vulnerante cū simile attrahat simile et ex cursu duaꝝ infectōnum exuberantis immundicie generatur vehementia quam amplius natura sustiere non valēs. statim resudat sanguinē Et signū ad hoc est. ꝙ lingua serpentina venenū attrahit in mensp̄ncipum et magnatorum. ꝛc.

Secunda pars in qua notatur sedulitas grate visitacōnis vōe paganoꝝ Nam multi gentiles et pagani qui ad festū pasche cōuenerant ihr̄m vt vnū deum adorarent. licet nō ad esum agm admitterētur. nisi prius dimisso ritu gentilitatis essent circūscisi. Hi ꝓpter famā et miraculū de lazaro videre xp̄z cupiebāt. Q Moraliē p gentiles et pagāos ihesuꝝ cupientes videre. qui ꝓpter hoc ihr̄m cōuenerant et vt vnū deum adorarent. informant omnes hoīes. qui si ihesū saluatorem in celis voluerint beatifice videre necēario primo sācta debent intrare ecclesiam p fidem et lumīe fidei illuminati ih̄m deuote cōtemplari vnum deū in duabꝰ naturis qui ꝓpter hoīem venit in carnez vt per carnē hominē redimeret. Nam sicut videmꝰ ꝙ naturaliter visibile nō pōt ab oculo corpali videri nisi lumīe naturali mediante et medio illustrāte. etiā non obstāte ꝙ oculus sit clarissimꝰ et visibile optime coloratū. sicut ptz intuenti nocte picturā. vñ phs ij. de aīa. color non est visibilis sine lumīe. Sic nec ihs nec hic nec in futuro videt sine lumine fidei. lumē em cōis non est tante acuitatis ꝙ possit excedere naturalia a supnaturalia illustrare. misi quātum lumine fidei adiuuat. Facit em fides credere nō visa. quia fides est de rebus nō visis. de pe. di. nij. In domo. Illustrat em non solū p̄tita vez etiam preterita. et futura. ꝑm bernh. de sū. tri. et fi. ca. firmiter m glo. Eleuat intellectū ad credēdū p̄terita scz ih̄m xp̄m fuisse ex virgine natum et passum Ad p̄tita quia credendum est. ꝙ ipse sit qui in altari quotidie ꝛficitur. Et ad futura quia credere debemus xp̄m venturū et iudicaturū viuos et mortuos. Cum hec ratio nostra non possit attingere rationis defectū fides supplet. de conse. di. ij. Reuera. Et merito lux fidei defectū luminis naturalis supplet. ꝙ nulla lux clarioꝝ recta fide. C. de summa tri. et fi. ca. l. Inter claros. Ibi dicitur ꝙ michil est quod lumine clariore p̄fulgeat q̄ recta fides i p̄nāpe. R Q Qui ergo rex et p̄nceps esse cupit in regno celoꝝ et ih̄m in claritate videre. oportz ꝙ lucē fidei hic eum primo videat et diligenter

diuoꝛe attendãt quomodo fuit
in presepio mirabiliter vagiens
in patibulo specialiter moriens
in celo sublimiter presidens
Nam viso stabuli
in exemplũ est et fu
it artissime pauperta
viso supplicij latissime cruciatus sed viso solij in signũ altissiẽ
potestatis. Debemus ergo primo ihm videre in presepio mira
biliter vagientẽ in signum artissime pauptatis carissimi flecta?
oculos cordis nostri ad videndũ xpi paupertatẽ. Qui hm apl'm
ii. corint. viij. Cum esset diues ꝓpter nos egenus factus est vt il
los inopia nos diuites essemus. O deus eterne quid fuit videre
filium tuum vnigenitũ regem a factorẽ celoꝝ et celestiũ omniũ
angelorũ in vna cuntate non inuenisse domũ sed ꝓ domo elegisse
stabulũ iumentorũ. Quid etiam videre fuit regem regũ et deuꝝ
dominum in stabulo nõ habuisse locũ extra breue vileqꝫ presepiũ
Quid dñe videre fuit dñm vniuersa continentẽ stricta fascia eẽ
inctum et inuolutũ. Quid videre fuit gl'am et leticiam angelorũ
omniũ sic viliter ꝛmanentẽ inẽ bouem et asinũ. Et ergo si hui?
regis queris palacium tibi ostendit stabulũ si thronũ vel solium
non est aureum vel eburneũ sed monstrat tibi presepiũ. Si que
os lectum regiũ pãnis purpureis ornatũ ostenditur tibi fenum
asperum. Si queris regiũ vestimentũ auro et argento ꝛtextum
ostenditur tibi pãniculi viles. Si queris regalẽ exercitũ et turbam
sequentiũ famuloꝝ bouem a asinũ attende. O pauptas sũma
videre. Vnde et pastores admirantes dicebant. Transeam? vi
ad bethleem et videam? hoc verbũ. Et sequitur qꝫ venerũt fe
stinantes et muenerunt mariã et puerum positũ in presepio Lu
ii. Tunc verificatur illud Lu. ix. scriptũ. Vulpes foueas habent.
et volucres celi nidos. filius autẽ hominis non habet vbi caput su
um reclinet. Vere nulla sunt aialia q̃ntũcũqꝫ modica et vilia q̃
non habeãt sua latibula. Et sunt valde magna palacia sectis la
pidibꝰ fabricata. preciosa valde sunt vestimenta stramentaqꝫ le
ꝛ delicata. et exquisita cibaria cum tamẽ diuina sapientia sit ꝓ
pter nos bonis tꝛalibus omnibꝰ destituta. Quis eñ hodie ꝓpter
xpi desiderat pauper esse imo quis non anhelat ad diuitias toto
posse. o humana auaricia que sic es congregatione soluta quom
am non congregant aialia bruta. non prouident in terra semina
sua. nulla fabricant horrea. nulla celaria. sed sibi labore cõtinuo
querunt escam. Ad hanc ꝛsideratõem inuitat nos dñs mat. vj.
Respice volatila celi. Si enim nos vt ibidem docet sumus maio

ús precii q̄ sint illa. si ipse illis alimēta tribuit. quāto magis da-
bit nobis. ergo congregare signum est auaritie et defectus fidei cri-
stiane. ¶ Sed obijces nonne formice et apes et mures in-
stinctu nature etiā congregant in estate vt in hyeme possint viue
re. Et si hoc natura dictat in irracōnabilibus. magis homo rati
onalis p̄uidere se habz et congregare. Dico q̄ animalia illa ex ne
cessitate nature hoc faciunt non ex libidine auaritie. Nam apes
et formice corpe et viribus debiles sunt. Ideo si nō in estate pui
derent. deficerent in hyeme fame Natura igitur non deficiens i
nccārijs dictat p necessitate ea colligere et recollecta reponunt et
comedūt michil p̄prie possidentes. Sed hoīes ex libidine auaritie
congregant et illiate. q̄q̄z ex rapinis. q̄q̄z ex furtu. q̄q̄z ex dece
ptione. q̄q̄z mendacijs et huiōi illicitis. Etiā non solum ad ne-
cessitatē sed supfluitatē nec de supfluitate et supabūdāīa indige
tibus cōicant. imo potius multis modis perire permittunt. miaz
nulli paupi faciunt nec indigēti. Isti sunt similes rusticis. de qui
bus ouidi. li. metħ. narrat. q̄ fuit quedam mulier dicta lachona
mat̄ phebi et dyane. i. solis et lune. que a ioue cepat. de quo iu-
no vxor iouis zelotipa fcā ipsā lachonā pregnātem persequebat̄
eāq̄z permanere in toto mundo non patiebat̄ nullaq̄z regio au-
debat eā recipe. et sic in terra vndiq̄z vagebat̄. Illa ergo tandez
venit ad insulā delos. que per mare vagabunda natabat. Insu
la ergo errans in aquis miserta lachonā que errabat in terris et
ranſq̄z errātem recepit. et pariendi sibi spaciū dedit. que scz inter
duos arbores palmā et oliuam ipsas tenens in manibus partu
ruit et inde tam cito post recessit. Illa ergo insula virtute solisq
lune qui ibi nati sunt facta est stabilis et firma. que a principio
fuit mobilis atq̄z vaga. Cum igit̄ lachona iunonis iram fugez
appollinem et dyanā in manibus teneret et portaret. accidit q̄
vltra modū sitiens de aqua cuiusdā lacus libye bibere voluit Bz
quidam rustici qui in littore lacus vluam et iuncum colligebant
ipsam ne biberz impediebant. nec eam implorantē amore pueto
rum et dicentem vsum communem force aquarum bibere perm
serunt Lachona igitur irata rogauit iouem q̄ illi rustici nunquā
perpetuo recederent. et sic factum est. q̄ iupiter rusticos muta-
ret in ranas. vt in stagno illo perpetuo coaxarent. Delos insu-
la designat homines hospitales et clementes qui opera miseri-
cordie exercent. egenos et vagos recipiunt. et maxime quando
ipsas esse pregnantes de sole et luna. id est quādo cum ipsis chri
stum et beatam virginem esse per deuocōem recognoscūt Tales

igitur exinde spualiter premiatur·s·in fide et gracia stabiles et
fiunt et in dño solidantur ¶ Ideo bene dicitur ysa·lviij· Frange
esurienti panem tuū et egenos vagosq; mdue in domū tuam De
quitur· Tunc erumpet quasi mane lumē tuum· Sed quidā sunt
tam magni rustici et fixi in terram diuitiaz p auaritiā·q; etiā qñ
q; aquā que omnib? est cōmunis nolunt cōcedere indigenti Qua
re sepefit q; iupiter id ē deus de lacu anxietatis non sinit eos re
cedere·imo ibi in ranas vertunt imōtum semp viles et miseri so
lent esse in anxietate de diuitijs loquūtur·nec p se nec pro alijs
ad sufficientiā et saturitatē lucrant imo semp in defectibilitate et
penuria manebunt·tam hic q; in inferno· ¶ Sicut tantulus de
quo dicit ouidius q; tātalus in inferno semper sitit et famescit·
et tamē est in aqua vsq; ad labiū inferius·et hñs pomum pen
dens vsq; ad labium supius·habz tamē collum ita rigidū q; ipsū
non potest cūgere vt comedat·nec deprimere vt bibat·et sic est
necesse vt famē et sitim perpetuo sustineat· Sic pcerto auari ita
miseri sunt et parci·q; dato q; habeant bladū vel vinum vel diui
tias tempales inde tamen non audent bibere et comedere· vel i
psas in aliquo facto liberalitatis expendere·imo semper com=
probantur famescere et sitire·et famē et sitim parcendo diuitijs
in anxietate multotiens sustinere·de hoc dicit Eccēs·vj. Deq? de
dit diuitias et substātiam et honorē et ml deest aīe eius·de oi
bus que cōcupierant·nec tribuit ei potestatē vt comedat ex eo·h;
homo extraneus vorabit illud·sm ¶ Secūdo videre debemus
hic ihm in patibulo penaliter p nobis morientē in exemplū latis
sime caritatis·Ad cuius caritatis visionē inuitat nos dñs Treñ·j.
dicens·O vos omnes qui transitis per viā attendite et videte si
ē dolor simil dolori meo Et ysa·lnj. Vidimus eum despectum et
nouissimū virorum·viz dolorum et scientē infirmitatē·Quis eī
potest exprimere verbis quātum saluator in patiendo doluit qa
rex magnificus·rex nobilis·rex sapiens·rex delicatissimus·rex
carne tenerrim? et famissimus·Quia ergo talis anima in illo sa
nissimo corpore perfectissime cōplexionata habitabat·separi ab
eo penitus renuebat·Qi enim quāto membrū est delicatius et cō
plexione nobilius tanto plus dolet si patitur·ergo cum aīa ī cor
pore delicatissimo puta de sola virgine nato·sūme nobilissimo·
quia de purissimis sanguinis virginis de spiritusācto collecto et
optime complexionato·vulnera tam dura arca membra neruosa
et tenera sustinebat·supra humanum modum dolebat·et maxi
me cum se a suo amantissimo diuidebat· Item attende pro q

bus christus patiebatur qui eum cœperant·qui eũm ligauerunt· qui eius oculos latronis more velauerant·et in eum spuerunt et eius caput percusserunt a vulnerauerunt·et ad mortẽ iudicaue- runt et ad vilissimũ mortis genꝰ·ff·de interdictis et deportatis ·l· capitalũ· ¶ Supremũ supplicium videtur esse ad furta damnatio· ¶ Ergo dum ihs suam caritatẽ eis tam sume monstrauit et ipsoꝝ ingratitudinẽ taꝫ magnã esse cernebat·dum prẽm amantissimuꝫ redemptorẽ pissimũ et defensorem verissimũ occidebant·indias- biles dolores eius animã vulnerabant·ysa·lnj· ¶ Vere languores nostros ipse portauit·ecce amoris magnitudo ¶ Et nos reputauꝰ eum quasi leprosũ et percussum et hũiliatum·ecce ingratitudo· ¶ Unde cancellarius philippus in quadã ꝓsula valde notabili et de uota ait sic in persona xpi·¶ homo vide quep te patior·ad te cla mo quip te morior·vide penas quibꝰ afficior·vide manꝰ quibꝰ confodior·cum sit tãtus dolor exterior·interior tũ planctus est grauior·tam ingratũ dum te experior ℞ ¶ Sed circa hoc queri tur an in xpo fuit vera passio doloris·Et videtur qp non· Nam moyses ieiunauit·xl·diebus et·xl·noctibꝰ sine aliqua corpis le fione ꝓpter diuinam cõtemplacõem·Si igitur perfectio cõtẽ- platiois aufert passionẽ et sensum famis·pari ratione videt qp auferat sensum doloris in carne passibili·Sed in xpo fuit conti- nua cõtẽplatio et perfectissima·ergo videtur qp nulla fuit in eo doloris experientia·Item si ania petri poneretur in infernũ·ab igmibus non cruciareꝫ·qꝫ non habet in se causã ꝓpter quam debe at dolere·Si ergo ania xpi nullam causã passionis in se habebat videtur qp nullum dolorẽ in se sentiebat in carne quãtumcũqꝫ pas sibili·Si ergo dolor est passio ipsius anie potius qꝫ carnis ficut dicit augꝰ·videtur qp in xpo non fuerit dolor verus·Contra ysa ie·Vere languores ꝛc̃·℣· ¶ Item ania iuncta corpori passibili vere dolet corpore patiente·sed anima xpi iuncta fuit carni·que non tm̃ fuit passibilis imo etiam passa·ergo vꝫ dolorẽ fuit per pessa·Respondet dns bonauentu.in·iij·sup magistrũ di·xvj·qp absqꝫ dubio ficut euangeliũ dicit et fides catholica sentit vera do loris passio fuit in xpo·In ipso eim̃ fuit caro passibilis et perfom bilis·fuit eim̃ virtus sentiendi ꝑm quam anima compatit corpori leso·quoniam ergo hec duo verum dolorem faciunt·videlicet ve ra lesio et verus lesionis sensus·et hec duo vere fuerunt in cristo indubitanter tenendum est qp in cristo fuit vera doloris passio· Nam si quis aliter dicat scdm qp quidam heretici dicunt·et est error antiquus saracenorum·qp christus si videretur pati et do

lere. non tamen veraciter habuit dolorꝭ et passionis sensum. nō
solum euacuat fidem xp̄i et xp̄i euangeliū. sed etiā euacuat redē=
ptionē nostrā et qui dicit xp̄m nō veraciter fuisse passum. dicit cri
stum nō satisfecisse ac per ꝫ nec genus humanū esse redemptū dū
vero dicit filiasse se pati xp̄m dicit ipsum esse mendacē ita nec vere
fuisse filium dei nec dei nuncii et iterate nec mediatorē. sed poti
us deceptorem. Tenenduꝫ igitur est q̄ vere passus et verum do
lorem habuit. Ad raciones autē ꝛrarias. Ad primā de moyse di
cendū q̄ si dulcedo ꝛemplacionis quodāmodo ipsū reficeret et a sē
sibus exteriorꝭbus abstraheret adeo vt naturales virtutes quoꝫ
modo consopiret. ita vt non consumerēt et cibum requirerēt tam
q̄ tanto tempore ieiunaut sine aliqua sui lesione. hoc fuerit per
speciale beneficium et diuinū miraculum. Et ideo hic locum hēt
impositio q̄ xp̄us in passione sua non exercuit miracula potētie.
Quod autē dicit in inferno dicendū q̄ non est sile quia aīa post glo
rificacionem et purificationē perfectam non est passibilis ex causa pro
pria nec ex dispensatiōe diuina ꝓpter salutem aliena Non sic ād
est de aīma xp̄i. que dispensatiue et voluntarie passibilitatē ha=
buit cum carne passibili iuncta fuit. ℣ ℟ Sed forte dicis hua=
nitas quia vnita deitati potuit ꝛsolari in aliquo. dico q̄ potuiss;
si deuisset. sed non decuit et ideo deitas suam ꝓtectiōem ab hua=
nitate totaliter subtraxit. Ideo cristus in cruce clamauit. Deus
meus vt quid dereliquisti me. Super quo verbo dicit magister.
Sententia. tercia. Sepauit se diuinitas q̄ subtraxit ꝓtectionē. sed
non soluit vnionē. sepauit se foris. vt non adesset ad defensionē
sed non intus defuit ad vnionem. Tercio videre debemus ihesū
in supremo solio sublimatū in signum amplissime potestatis Ibi
etiā videre debemus a timere q̄ iudicaturus est viuos et mortuos
ipsa. xxxvij. Regem in decore suo videbunt. Quid eiū ibm in deco
re suo videre est. nisi in maiestatis sue gl̄a. q̄ iudicaturus est cer
nere. Nam illi modo fugiunt dñi paupertatem qui contemnūt
ipsius hūilitatem. qui hic non attendunt eius caritatem. necessa
rio eis euenit q̄ cadant sub eius iustissima pietate. quā nemo po
terit peruertere ꝓcio siue prece. ℣ ℟ Bernhardus. Venēt
dies in qua plus valebunt pura corda q̄ magna et plena marsu
pia. q̄ iudex noster nec falletur verbis. nec vllis poterit flecti do
nis. michil tunc sua potentia cesari. michil aurum nerom. nec re
thorica ciceron. michil ꝓbia platom. michil argumenta aristotel
Quia vt dicit leo papa. Tunc non valebunt munera reguꝫ. ad

uocationes iudicum · non sophismata loycorū · non ꝑdesse poterit prudentissima eloquia oratoꝝ · nec insuper astucia versutorum · Quare hec omnia qꝝ ꝑm cursosto · iudex noster non flectet timore · qꝝ omnipotens est · non fallet sermone · qꝝ sapientissimus et habz omnia · Item · Quanti in illa die elingues et muti felicio res loquacibus erunt · quanti pastores pbis preerunt · quanti rustica preferendis rethoricis · quanti ebetes argumimis acerrimis · Ergo fratres carissimi si tanta volumus vitare mala · ihm cū gloria in iubilo videre debemus · hic imitādo in paupertate et humilitate ꝓius videre ·

Tercia pars in qua notatur preconium alte nomendationis racōe supnoꝝ ibi · Clarificaui · Nam qñ xps petiuit et rogauit patrez dicens · pater clarifica me · formata fuit vox in aere a tota trinitate dī · in persona patris Clarificaui · s · qꝝ tum ad deitatem · qꝝ pater filium ab eterno clarificauit et euz ab eterno clarum genuit · Etiā quantum ad humanitatē eum clarificauit variis signis · testimoniis · miraculis et domis · Et sequit iterū clarificabo te · s · in passione per miracula tue potestatis · in resurrectōe per dotem claritatis · in ascensione ꝑ gl'am felicitatis · insup et in gentibus ꝑ ofessionē fidei veritatis per meritū eī sue passionis gl'a sui nomis diffusa est in gentibus · R · Moraliter illa verba applicando virgini glorioſe ꝓpter sabbatū · est notandū ꝑm qꝝ colligi potest ex scriptura tria sunt que habent feiam glorificare et nobilitare · Primo ꝑgemes clara Nam filia que ex rēga liꝑgemē nascitur regalis dicitur · qđ nomen retinet etiā si nubet alteri nobilitatis minoris · nō plebeio Ut si filia regis nubit comiti non ex hoc amittit nomē · sed regina dicit non comitissa · vel si comitissa filia comitis nupserit vī inferioris dignitatis · debz appellari comitissa · et non iuxta dignitatē mariti · C · de dignitatibus l · j · Unde accidit casus qꝝ due sorōes in quodā conuiuio fuerunt indignate · quia non fuerunt posite inter consulares et pretores accesserunt principem ꝓponentes qꝝ alberetum consulē et patrez p totem habuerit et qꝝ nupte sunt viris nobilibus non tante dignitatis · Queritur an debeant in mensa inter nobiles respectu nobilitatis poni · aut inter nobilitatem maritoꝝ pomi · Respondet imperator qꝝ retinent nobilitatē generis et dignitatem · a sic posset in debuissent inter consulares ī mensa et pretores · Secundo clarificantur et nobilitantur ex virtutibꝫ et sic que maioribus virtutibus

bus valget clarior et nobilior dicitur. De illa claritate nobilitatis
dicit phus .j. politicoꝝ .nij. ca. q̄ michil aliud q̄ virtus et malicia
determinant seruum et liberum nobilem et ignobilē. vnde in
añ. loj. di. nunq̄ in glosa et textu. virtus aiam nobilitat. virtu-
te remota migrat in exilium nobilitatis honor. Vnde impator cō
stantinus. C. de dignitatibus .l. ij. neq̄ famosis et notatis. aut
quos zelus aut vite turpitudo inquinat. et quos infamia ab ho
nestorum cetu segregat. dignitatis parte patebunt. Tertio cla-
rificantur a clarissimis viris .ff. de senatoribus .l. femine. femi-
clarissimā dignitatē marito tribuūt. Si em femina clarissimo viro
nubit. clarissima erit. si marītus est rex dicē regina. si comes co-
mitissa. quotiscq̄ alteri nupserit minoris siue inferioris dignitatis
tunc amittit nomen prioris. nam femine coruscāt radijs maritoꝝ
In auten. de consulibus hoc itaq̄. Sic ¶ Ad ꝓpositum dicit de
us rex vniuersorū volens filium suum vnigenitū mittere in terrā
negociū humane redemptionis exequendū quod fine virgie no-
bili et clarissima fieri non debuit. Juxta ꝓphēticum dictū ysa. vij.
Ecce virgo conapiet et pariet filium. Que virgo non solum essꝫ
mater dei corpaliter. imo ꝑm aiam spiritualiter sponsa regis p
clarissimi et nobilissimi ab eterno ex omnibus mulieribus fiēdis
et factis pnā preclarissimā a nobilissimā preordinauit mariam-
que ex regali clarissima ꝑgenie nasci debuit. Orta em est maria ex
regali stirpe dauitica. vt math. j. c. plane deducit. quare eccleſi
a in eius laudē camt in anē. Natiuitas gloriose virginis marie
ex semine abrahe orta de tribu iuda clara ex stirpe dauid. Decū°
ē virtutib? eā clarissimā fecit vt esset hītatio vt dom? regis. Ideo
esdras scriba regem celorum laudabat dicens .ij. esdre. viij. Be
nedictus deus patrum nostrorum qui dedit voluntatem in cor re
gis sez filij dei clarificare domum suam. Tertio excellentissime eā
clarificauit in copulatione. Apocalip? vicesimoprimo. Claritas dī
illuminauit eam. Nam claritas lucis intenditur in materia per
spicua atq̄ pura et remittitur in materia obscura et condensa. ¶
Cum autem virgo maria fuerit tota pulcra fine macula Cantico
rum quarto capitulo. et lux diuina clarissima interiora eius tota
liter infundens eam clariorem fecit. Quia vt dicitur .j. questio
ne prima. Si iustus fuerit. purum lumen ab illuminatis a dispo
nēs excipitur. Quare ysaias bene predixit virgini glorioseviden
in spū filium dei sibi copulandum di. Orie? lux tua et dñs splēdo
rab? implebit aiam tuā. Merito ergo dixit ei deus pat? in natiui

tate. Clarificau et iterum clarificabo in annunciatione et assum-
ptione. T. ¶ Nam de⁹ pater regiā celoꝝ cultu regio in trib⁹
clarificauit.

Corona aurea in signum excellentis potestatis. ¶ Nam cōōs
Veste purpurea in signū mentis puritatis est signuꝝ ex
Sede eburnea in signū pmanētis iocunditatis cellentis ptā
tis Ecc. xlv. Corona aurea super caput eius Nullus autē coro
natur nisi de potenti victoria Quare maximus in pmone de vno
martire dicit. Corona victorib⁹ datur. In signū huius rex corone
nam portat in capite. ad designādum q̄ seipsum et populū sibi
subiectum regere debꝝ in iustitia et equitate et potenē iniquitatē
vincere et expugnare et maxime passiones et illicitos motus i se
ipso qui militant aduersus animā. vnde gre. xj. mora. Qui mem
broꝝ suorum motus bene regunt reges non immerito vocantur
Ideo aug⁹. tractat. v. de ciui. dei. c. xij. q̄ oratius in carmine lu
ce ad reprimendū dñandi libidinem ita cecinit Latius regnes a
unde domādo spm̄ q̄ si libiam remotis gradibus iungas Vnde et
valerius impator octogenarius et adhuc virgo. die fati sui pre-
mia triūphoꝝ suorum recolit quib⁹ ipse fuerat feliciss̄imus: ait se
tamen vna victoria gloriari. et requisitus q̄. rndit q̄ inimicoꝝ
nequissimaꝝ domui carnē meā. Propter hoc seneca loquēs de al
lexandro epla. xxxviij. si vis omnia subijcere subijce te racōi mi
tos reges si te rexerit racio. Dic regina celoꝝ plenum dñiuꝝ ha
buit dominandi et regendi omnes motus et passiones ne ratio
m̄ in aliquo resisterent. imo caput serpentis. id ē omnes malas
suggestiones cōtriuit. Data em̄ fuit marie in prima sanctificacōe
et gracia preseruans. q̄ nec venialiter nec mortaliter vnq̄ pec-
cauit. Et ideo in signum potētis victorie rex celorum digne dya
dēa et coronam regni. i. excellentē dignitatem et glam qua om
nes angelos et mulieres excedit. in capite eius posuit. iuxta illd
hester. ij. Amauit eam rex plus q̄ omnes mulieres. et ideo po-
suit dyadema regni in capite eius. fecitq̄ eam regnare in celo va
sci. D ¶ Sed queritur vtꝝ in secunda sanctificatione ablata fue
rit etiam ab ea peccandi potentia. et videtur q̄ non. Quia da
mascenus tractans illud verbum luce primo. Tuam ipsius ani
mam pertransibit gladius. dicit dolores q̄s virgo effugit piens
hos in xp̄i passiōe sustinuit ita q̄ gladius doloris et perturbacōis
e⁹ aiaꝝ pertransiuit. Sed ḡ eius aīma poterat perturbari videtur q̄
potuit ad venale pertrahi. ¶ In oppositum dignū est fuit mater
cristi ad hoc q̄ mater dei effecta est. q̄ sit aliquis angelorū i ce

lo. Si ergo angeli bñi sunt in grãda confirmati: multo magis
mater dei. Respondet bonauen. m. nj. sup magistrũ dis. nj. q in
secunda sanctificacõe non tñ fuit data virgini grã in bono perse
uerans sed et ofirmans. et hoc quia filio suo ado fuit coniuncta
vt nullo modo permitteret eam a seipso sequestrari Propter qd
notandi sunt gradus duinoz beneficioz. Christus ei q fuit san
ctussanctoz facultatem habuit vitandi oñe peccatum et impossi
bilitatem cõmittendi aliquod peccatum. Alij vero filij hominum
difficultatem habent ad vitandũ peccatũ. et necessitatem habẽt
ad omittendum. et hoc quidem cõpetit ommiboz generatis de mas
sa peccati. Ab hac igitur massa liberata fuit virgo maria in pri
ma sanctificatione. liberata etiam fuit in secunda. Sed in prima
fuit conformis aliis sanctificatis. in secunda est cõformis facta
filio quẽ genuit. In prima nãqz sanctificatione data est ei pote
stas et facultas vitandi oñe peccatũ mortale. data est etiam facul
tas vitãdi frequentiũ venialium. data est nichilominꝰ facultas vi
tandi omne pctũ. non tñ particulariter. sed etiã vniuersaliter.
Et in his tribus gradibus patent tres gradꝰ sanctificacõnũ viz
Ioh. bap. Jheremie et marie. Nam prima conditio fuit Jhereie
secunda vero iohis. sed illa triplex virginis marie que plus ad si
li accessit puritatem per vite meritũ. sed cum sanctũsanctorũ ge
stauit in vtero suo tunc sanctificata fuit oformiter filio suo. nõ tã
tum quãtum ad potentiã peccandi. sed etiã quantum ad impos
sibilitatem labendi in aliquod pctũ. Vnde sicut impossibile fuit
propter honorem filij sui vt alium haberet filium. sic impossibile
fuit vt casus virgĩtas violaretur. in qua filius dei habitauerat.
Ad argumentũ dicendũ q immensitas illa doloris non refertur
ad ptem anime rõnalem sed sensualẽ. vnde anima stat ibi pro il
la parte fm quã uertit ad corpus. vnde nõ fuit perturbata fm
q perturbatio dicit deordinacõem in parte rationali. ℟. ¶ De
cumbo rex colorum clarificauit regimã veste purpurea Prouer. xx
xj. Purpura indumentũ eius. purpura eñ a puritate lucis est di
cta. q. gignit̃ i his regionibꝰ materia eius qs solis cursus ppri
us illuiat et illustrat. Est vestis regal quã nulli licz portare q
regi. vt. C. de vestibꝰ oleabetis. l. purpure. vñ glo. sup cañ. vnj°.
In purpura regum gl̃a declarat Hec vestis regalis signat men
tis puritatẽ marie regine celoz q̃ induta est a filio q̃ est cãdor lu
cis et ne hic nãqz dei filius sicut sol in meridie trãsfũdẽdo radios
aeẽ illuiat et clarificat. ita regimã mrẽz suã digñiãz splẽdore grẽ

Alphabetum

clarificauit· vt de ea dicí possit illud ysa·xvnj· Dicit lux meridia
na clara est scz maria· Nã ꝓpter claritatem vultus eius vt vult
bern· Ioseph vir eius non fuit ausus eam respicere· Quare etiã
in historia grecoꝝ legitur· qꝫ btūs dyonisi? supplicauit beato Jo
hãni euange· qui erat custos virginis vt eam videre possz· qui
cum esset ad eam introduct? visa ea cecidit in terrã quasi mortu
ius dicens· Nisi solidatus essez in fide non aliū deum crederē quã
ipsam· qz tantus radius claritatis ab ea recessit· Licz tamen ma
xia claussima fuerit et delectabilis virgo nulli tamē vnq occasio
nem male delectationis dedit· Quia ꝑm dyo· iudei fatebantur
qꝫ nunq per eam fuerunt temptati qꝫtis pulcerrima mulierū fue
rit· Sed que cã illa cum pulcritudo mulierꝝ iam multos viros ꝺ
ripit· Ecc· ix· Auerte faciem tuã a muliere compta· et non circū
spicias speciē alienam ꝓpter speciē mulieris multi perierunt et ex
hoc concupia quasi ignis exardescit ¶ Dicendo qꝫ hec virgo
pulcerrima duas habuit puellas custodientes et seruantes veltē
hanc ab illicita occasione quas etiã si q virgo vel mulier hrēt etiã
eam preseruarēt ab illicita occasione· Prima est honestas verecū
da que mariã in omnib? sensibus custodiuit et moꝝb? qꝫ nec p il
licitum visū auditū verbum nec factū alicui occasionē malā ꝺdit
Vnde bernhar· ꝓpter mirã et nobilem honestatez morū et ge
stuum que in facie et in toto corpe eam contuētibus apparebant
nullaten? potuit ad fedum aliquē inclinare· qz erat dedicata et
deitatis habitaculū speciale· Sed heu virgines nrē hanc puellaz
longe a se fugauerunt· nulla verecundia vel honestas mō relucz
in eis· Nam visu assimilanē capris· loquacitate picis· gestu sy
meis· a vestitu scortis· Et ideo castitas eaꝝ libidinose a viris im
petitur· cum absqz omni verecūdia a honestate sic foris venale ꝓ
grediantur· Sic etiã dyna filia iacob rapta fuit per sychem geñ·
xxxnj· Secūda puella est humilitas Hec virgo puritatē seruaz
uit· nec aliquē illicitum motū accedere permisit· Vnde ambro· in
omel· Didicistis virgines pudorem· discite marie humilitatem
Et sequitur· Decz enī vt quāto virgo castior tanto sit humlior
Nã cū ab angelo salutaret et in matrē dei et in reginam celoruz
eligeret· et benedicta sup omnes mulieres ꝓdicaret· nō se dñaz
angelorꝝ reginã celorum iactabat· sed hūiliter rndit· Ecce ancil
la dñi Aug? virginitas non solū predicanda ē vt amet? amo
nendo ne inflet ur Volēt nanqz virgines modo fatue ꝓpter mun
dicam carnis ornatum exteriorem vult? claritatē vēto supbie cū
cuti et iflati· et ꝑ oseqñs more phariseī alios spnē seipas decipe

aīmas eternaliter damnare. Accidit illis sicut cuidam puero q̄
omniū erat pulcerrimus dictus naraścus. De quo ouidi? Qui
cum a tyresia: que verissima dedit responsa de futuris ꝓtingentibꝰ
peteret q̄ diu esset victurus. Rñdit tyresias quousq; se non vide
rit. ac si diceret. taz diu viueret q̄ diu foemā et pulcritudinē suaz
non esset visurus. Cum igitur idem naraścus plures ꝓtemneret
et de pulcritudine sua superbiret. factū est q̄ fatigatus ad quend̄
clarissimū fontē vt biberet venit. Qui cū bibere incepisset umbrā
suam pulcerrimā in aqua respexit. et eam imaginē cepit taz fer=
venter amare q̄ pre amore umbre cedere nollet. eā sume ample
tari et osculari pecnt. qt eo ridente ridebat. et osculari volēti oscu
lum porrigebat. Sic actum est q̄ pre amore et desiderio umbre
sue perijt. et in florem corp?ipsius versum est in floꝛē purpureū
Ima autem eius descendens in infernū se adhuc i aquis stigis
speculatur. Reuera talis sentētia thyresie quotidie verificatur in
multis. qt scz multi sunt qui spūaliter viuerent si se vel suā pul=
critudinem nunq̄ attenderent vel viderēt. sed quia plerq; acci
dit q̄ quidā pulcritudine suma vigent. ita q̄ pulcritudinē corpo
ris ꝓtum ad foemam. pulcritudinē aīmi quātum ad scientiā. pl̄
critudinē rerum quātum ad opulentiā habent magnā. Ideo isti i
superbiā elati omnes alios despiciunt et vilipendūt. Quid igit̄ ꝓ
ꝓcerto isti in fonte mundane ꝓsperitatis vident umbram et ima
ginem et eminentiā status sui que ōia trānsierunt sicut umbra.
sap̄. v. Ita ferventer ipsū diligunt et se in ea ita glorificant q̄ aī
me vite perdunt. Tales possunt dicere illud sap̄. xv. In errorē
duxit nos umbra picture et labor fine fructu. effigies sculpta per
varios colores cuius aspectus insensato dat concupiscentiā et di
cit mortue imagīis effigiem fine anima Qui ergo pulcritudi
nem et claritatem anime voluerit cum virgine gloriosa seruare
has duas puellas associare debet et accepta erit regi celorum Si
aut figuratur in hester que cum ad placandum regem vellet ac=
cedere assuerum. induta regalibus assumpsit duas puellas secuz
unam scz cui innitebatur et alteram que defluenta in terra vesti=
menta portaret. et ferocem et iratum regem in mansuetudinem
conuertit. Sic quecunq; christiana persona imitatur honestati et
associat humilitatem potest deum in ommbus petitiombus pla=
care. ℣ ¶ Tercio deus pater reginam celorum clarificauit.
ponendo eam ad dexteram filij in sede eburnea. Nam salomon
ad magnificentiam regni dicitur fecisse thronum eburneum. ter
tio regum decimo. ¶ Sic rex pacificus deus pater marie thro=

nū eburneum·scilicet statum glorioſum perpetue iocunditatis
parauit et eaz ſuper omnes choros angelorz ad dexteraꝫ filij ſui
locauit·nj.Re·ij·Poſitus eſt thronus matri regis que ſedet ad
dexteram eius· Hec eñ regina celorum qz ratione excellentis
meriti xp̄i originalis glorie iocunditatis eſt prima·que etiam ſu
ſceptam menarrabilē gloriam a iocunditatem copioſe in omnes
celoz ciues transfūdit·Vnde Ihero·in ſermone de aſſumptione
Talibus nāqz decebat obpignorare muneribꝰ vt eſſet gracia ple
na que dedit celis gloriā·terris dñium·pacēqz refundit·fidem
gentibus·finem vicijs·vite ordinem·moribus diſciplinā·figu
ratur virgo glorioſa in Iudith que holoferne decollauit·et toti
populo iſrahel pacem fecit et gaudiū·Judith·xv·Et ideo ſicut
iudith glorificauerunt de victoria·ſic et reginam hanc glorificare
debemus et dicere· Tu gloria iheruſalē·tu letitia iſrahel·tu hono
rificentia populi noſtri·quia feciſti viriliter et confortatuz eſt cor
tuum eo qꝫ caſtitatem amaueris·Benedicta es tu filia a domino
deo excelſo pre ommibus mulieribus ſuper terram· et benedict?
domnus qui hodie nomen tuum ita glorificauit·vt non recedat
laus hominū de ore hominū quaſi dicereмus· O glorioſa do
mina imperatrix celi et terre digne a cunctis laudaris·magna
mo maxima·quia non ſolum in hoc ſeculo viuentibus·etiam in
purgatorio degentibus·et in patria fruentibus·de tua immarceſ
ſibili et inacceſſibili gloria gaudium contuliſti· Nam ſanctis in
celo gloriam·animabus in purgatorio letitiā·et nobis in mūdo
perpetuam confidentiaz te inuocandi tribuiſti· Sed pōt queri aut
regina ad tam excellentē glām ordinata non cum filio vel ſaltez
ſtatim poſt ſuā gloriam ſit exaltata·Ad qđ reſpondendū Nota
ſm aug?·de mirabilib? ſacre ſcripture·ca·xj·qꝫ etas virginis fu
it·lnq·annoz·in aſſumpcōe·habuit eñ·xij·annos qñ xp̄s incar
natus eſt·probatur·nam xp̄s ita cito ſicut potuit feſtinauit ad vir
ginis optatum·vnde clamabant demones ad xp̄m·Demiſti ante
tempus perdere nos· Sed etas in qua mulieres ſolent parere ē
a xij·annis uſqz ad·xlnj·igitur duodecimo fuit incarnatus Cō
firmatur·nā plus feſtinauit poſt natiuitatē ad mortē qꝫ ad miſ
ſionem angeli ad incarnacōem que fuit dignius ſacramentū· ꝫ
poſt ſuum ortum ad mortem feſtinabat quantum poterat·vnō
luce duodecimo·baptiſmo habeo baptiſari et coartoz donec perfi
ciatur· Die ergo credendum eſt vt ita cito ſicut naturam ad ge
nerandum habuit·qꝫ chriſtus in eam venerit·Hoc ſuppoſito in
feruntur quatuor concluſiones· ¶ Prima qꝫ mater dei habuit

xpiãj annos quãdo xp̃m parumper amisit et in tẽplo reppit qa tunc xp̃us habuit xij annos. Secunda conclusio q xlij annos habuit quando xp̃s primũ miraculũ fecit in chana galilee quia tunc xp̃s de nouo predicare cepit post suum baptismũ in quo ha bite xxx annos. Terna conclusio q habuit xlv annos quãdo xp̃s mortuus est qr xp̃s tm̃modo triennio docuit. Quarta ꝯclu sio q habuit lxij annos qñ assumpta fuit qr vt dicunt eius hy storie post passionẽ tm̃ per xx annos vixit. Dicũt tñ aliqui q i= pa habuit xviij annos qñ xp̃m conceperit qr tunc mulieres sũt perfectõis etatis ad perfectõ rem plem gignendũ qualis fuit ei sus. Istud tñ non impedit qr spũssanctus ei tribuit perfectissi= miũ adiutoriũ. Ad quesitũ igitur rñdet anselꝰ li de excellentia vir ginis. c. vij sic dicens. O bone ihu istus dulcissime fili quo pa pa potuisti vt te in regnũ glorie remanente illam quasi cebatam i miseriis mundi relinqueres? Et assignat causã dicens. Fortassis dño ne tue celesti curie veniret in dubiũ cui potius occurreret ti= qr videlicz dño suo tunc primo regnum suum in assumpta carne petenti an ipsi dño in ipsum regnum iam suum materno iure ef fectũ ascendenti. Naz vt in partes suo occursu diuidereꝰ vt ps sibi pars illi obsequereꝰ non dicere existimo presertim cuz tota sit tua totaq per te celestis curia sit sua prudẽtiori et digniori o alio vsus precedere illã volebas quatenꝰ ei locum immortalita= is in regno tuo preparares. Et quidẽ absurdum non est credere ipsũ ideo matrẽ suam p̃cessisse cum ipse idẽ vngentus hui? bea= tissime virginis p̃miserit discipulis si abiret eis locũ in celestib? preparaturum. Si ergo locus ab eo prepabatur ad honorẽ et glo riam discipulorũ quo non preparetur ad honorẽ z gl'am matris sue dñe et regine angelorꝫ hec ille. Quare vero eam tamdiu in hoc seculo reliquit hanc rõem etiam assignat ibidẽ dicens. Erat vt michi videtur vtilis ac necãria fidei nostre ouersatio sua post ascensionẽ dñi inter apostolos eius qr licz ipsi per spm̃sanctuz e docti fuerint omnẽ veritatẽ incompabiliter tñ manifestius z eni dentius ipsa per eundẽ spm̃ ipsius veritatis intelligebat pfundita tem ac per hoc multa eis per illam reuelabantur qui in se non simplicia scientia sed ipso effectu et experimento didicerat de mi steriis christi hec ille. ¶ Sed queritur an dilatio sue as sumptionis fuerit aliqua causa diminutionis sui gaudij cum dila tio sit tediosa amanti et tedium diminuit de gaudio. Respondꝫ anselꝰ vbi s Nec dilatio sue assũptois imẽsitati amoris et gaudij sui aliqꝫ iacturã iferre valebat ꝯ ipa pfectõ aõis et gaudij qr se

illic esse videbat · vbi deum quē pre cunctis amabat : magis velle sciebat. Igitur vbicunqz erat ipsa in deo et deus in ea iocunda batur · qua ipsa iocunditate felix pre cetris vbiqz fieri cupiebat quo sapientie dei potissimū placere intelligebat · Hac inestima bilis amoris et gaudij magnitudine predita fuit · hec sacratissima virgo q̄diu eam in mortali carne manē placuit sanctissimo · hec ille · ¶ Sed queritur an aliquando rapta fuerit ad visionē clarā dei · Rndet limoniens angelice ierarchie li · nij · c · vj. q fic nec i quit hesitandū existimo · quin ei beatissime contigerit in hac vita pluries manifesta et non p enigmata seu figuras diuine essentie Etsi obijcitur · non videbit me homo et viuet · Respondet in mo mento visionis huius quo videt ñ viuet vt homo · quia non pre grauatus nec prepeditus mole carnis ab actu supreme potētie humane nature · quā aggrauacōem et retardacōem impertat i se hoc nomē homo cōiter dictiū · sed magis viuit sup hoiez · ḥ ille ·

¶ In die palmarum ·

Cum appropinquasset ihesus iherosolimis et venisset bethfage ad montez oliueti misit duos discipulos dicens · Ite in castellū q̄s otra vos est · Mat thei · xxj. Ubi lex docet vt habetur · C · vt armor̄ vsus li · j. li · xj. q. nullus bellare debz nec potest sine principis vel superioris autoritate · Possunt em̄ principes bellū indicere ꝺ rebus ablatis repetendis · aut causa ꝓpulsandorū hominū defensionē sua vel patrie vel legum paternar̄ · xxiij. q. ij · Justū est bellū · Cui em̄ tali a immineant principes voce precomzari facit vt arma habeanē primo vt vexillum extendatur. secundo a tercio vt otra rebelles hostes ꝓcedatur Sic princeps regū terre saluator noster hoiez considerans per hostem iniuste ablatū quē ipse sibi creauerat et patriam paradisi tam violenter conturbatā amore iustitie vt istū pessimū hostem humani generis sibi otrarium expugnet a tpel let suis subiectis voce precomia indixit bellū per preconē iheremiam · xlvj · c · di · Prepate scutum et clipeū et ꝓcedite ad bellum · Ephe · vj. Induite vos armatura dei vt possitis resistere i die malo · Nunc pclamatis armis per totā quadragesimā vsqꝫ ad dñicam de passione popul? dei se virtutibus armauit otra omnes infidias hostis maligni · et dñica de passione vexillum rubeum in signum innocētis mortis christi fuit extensum · in casulis rubris

et cantico confortatiuo et hortatiuo. ſ. Vexilla regis ꝓdeūnt. ſul
get. ⁊c. Hodie oſtenditur locus vbi princeps bellare intendit.
ad quē ſuos ſubditos dirigit dñs. Ite in caſtellum quod con
tra vos eſt. ⁊c. Cum hodie in offiᵒ miſſe verbis et factis taꝫ ꝑ
paſſione ꝙ paſſione populus ſanctus ⁊tra omnes aduerſarios et
principalis armatura defenſiua et confortatiua ſit eucariſtia. C. ſ
Queritur quando miles xp̄i debeat cōrpus chriſti ſumere.
anſ. cena domini die ſancto vel paraſceue Et videtur aliquibus
ꝙ in cena dñi. ex eo ꝙ xp̄us exemplar noſtrum etiam ſuos diſci
pulos in cena cōmunicauit. videtur tamen aliis magis conuenī
ens in die ſancto paſche. quia ex precepto eccleſie extra de pe. et
re. Omnis quilibꝫ fidelis adultus tenetur ſub pena excōmunica
tionis in paſcha ſacramentū ſumere. Reſpondet egidius de ro
mam. nſi. ſuper magiſtꝝ indifferenter hoc habendū quo ad ꝑ
ceptum eccleſie. ſiue quis cōmunicet in cena domini ſiue ī die pa
ſche. quia quod ob reuerētiam diuine reſurrectōis omittitur. ī
paſcha factum videtur. ſiue fit in cena ſiue in paraſceue. D. ſ
Eſt autē differētia quo ad intentionē cōmunicantis. quod decla
ratur per ſimile. Nam vt habetur. ff. ad municipales per totū.
In ciuitatibus tria genera ciuiū habentur. alio ⁊ alio modo victū
habentes. Nam quidā ſunt nobiles qui de ſuis cēnſibus ⁊ pro
prijs victum habent quod conceditur eis a principib? et regibus
vt fideliter ipſis ꝺfederati militent et rēpublicam in pace conſer
uent et defendant contra aduerſa. hīꝺmittunt etſi non explicā
te tamen implicite ratione bonoꝝ conceſſorum ꝙ vbicūqꝫ dñm ſu
um nouerint periclitari. ad ꝓhibendum inſidias debent vſqꝫ ad
mortem occurrere et militare ꝑ domino. C. quib? vt indignis. l.
tali. hīꝫ vt nobiles fideles xp̄o domino in confeſſione coram ſacer
dote confederati et in ſumptione ubi ſacramentalis confirmati de
bent intendere et opere explere vſqꝫ ad mortem pro chriſto fide=
liter virtutibus militare et inſidiantibus peccatis quibus xp̄s ſū
ptis de poſſeſſione expellitur ⁊ iniuriatur maxima reſiſtentia ꝺm
poſſibilitatem occurrere. Ad hoc etiā dominus noſter ihēſus cū
ſtus in cena milites ſuos ſcz diſcipulos. corpore et precioſo ſan
guine ſuo cōmunicauit. vt in bello tam corꝑali ꝙ ſpirituali immi
nente huiuſmodi vtiliſſima refectōne roborati. fortiores eſſent re
ſiſtendo temptationibus et ad reſurgendum de peccatis negati
onis et aliis negligentijs ꝓmptiores. quare petrus cōmunicatus
a domino vt iuramenti firmi ꝓpoſiti confederatus dixit domino.

tecum sum paratus in carcerem et in mortem ire. Sic et milites
xpi in cena communicati et voluntati debent firmo ꝓposito vsq; ad
mortē cum xpo militare et omnia aduersa ꝓpter xpm patienter
portare. Sed vt plerique nonnulli ad hanc intencionem in cena do
mini non cōmunicant. sed vt pessimi ꝓditores citius post resur-
rectionem ad crapulas et ad lasciuias redeant. et xpm dñm suum
ciuibus ad mortē tradant. Secundum genus ciuium sunt viuētes
de suis laboribus sicut mercatores et mechanici qui vt victū ha-
beant meliorem forte querunt vt sua opera ad meliora commutent
et pro isto magnis exponunt se periculis in mari et in terra. qui
bus ex iure conceditur q vilius emptū ꝓpter labores possint cari
us vendere. ita tamen q non fiat ex cupiditate. vt hētur. xnq. q.
nq. quicūq;. Hijs assimilari debent communicandi in die pascheues
Qui sez tali intencōne ad mensā xpi accedere debent vt q; mors
et passio xpi tunc xpifidelibus amplius et liberius venalis ex-
ponitur et tractatur. q etiā cristi maiori et feruentiori labore com
passionis et recordacōis passionis dñice. magis mereantur et p
ciores efficiantur copiosioris fructꝰ. et q; eadez die passionis cri
sti omnia elementa xpo signa compassionis ostēderunt. sic ipsi cō-
cantes vt corda eorum compassione facilius emollire possint. eodez
die cōmunicari dñt. Tercium genus ciuium est qui ex officijs suis ine
cessarijs ꝓuidētur sicut sunt preconis ꝓclamatores dñorum hui
vt honorē et magnificentiā dñorum ꝓclament et ꝓnuncient pui
dent. Et ob hoc predicatores verbi dei preconis xpi quasi ex de
bito puideri debent in nocturnis. xlij. di. Quiescamus. Hijs assimi
lari debent cōmunicandi in die pasce. vt ideo in die resurrectōis
eucaristiam accipiāt. ob honorē et gl'am. vt illa die gloriosior ꝓ
dicetur et signis et virtutibus manifestet. Sic xps eodem die di
scipulos euntes in emaus cōicauit de pane benedicto in cena. Mu
lieres in visione angelorum. et apostolos spūsancto omnes inenar
rabili letitia. vt loquerētur magnalia dei Actu. ij. Audiuimꝰ eos
loquentes nostris linguis magnalia dei. ¶ Quātum nunc ad
ꝓsecucōem euangelii sicut die hesterna dictū est. qualiter ad dei
famā xpi extinguere cupiebant. in hodierna lectōe dicitur quō
nolentes deo volente famam eius augebant. Et sunt tres par
tes. et notatur.

In prima ciuitatis vituperabilis detestatio. ibi. Ite in castellū.
In secunda turbarum laudabilis veneracō. ibi ꝓlurima autē.
In tercia puerorum notabil' obsecratio ibi. osanna filio dauid.

Quantum ad primum est notandum q̄
xps acepta vnctōne pedum in bethania a magdalena sab
bato scz ante palmaz cum venisset bethfage in villā sitam in la
tere montis oliueti ꝓpe ihrm qō dns despectiue vocat ca
stellū licz esset ciuitas regalis q̄ nomē ciuitatis iam amisit cū in
ea non esset ciuū vnio sed multiplex scisma et diuisio scdm iose
phū quod otra vos est i otrarium per obstinacōem vite euan
gelice et aplice perfectōis ¶ Moraliter est notandū q̄ ꝑm
phm ij ethicorum nomina sunt ad placitū Et ido ꝑm q̄ res est lau
dabilis vel vituperabilis nom accipit Sunt em noīa conuentia ē
bus vt dicitur Insti de donacōibus ss Est et aliud Sicut igitur
res diuersarū terrarum varie se habuerunt in qualitatibus et cō
donacōmbus suis Ita ciuitates et castra diuersa noīa honoris a
vituperij sumpserunt vt patz in diuersis cronicis et histoīs vñ
roma a romulo est dicta qui eā edificauit Babilonia ꝓpter cōfu
sionem linguarū ibi factam dicta est babel i confusio sic etiam ihe
rusalē q̄ diu habebat pacem et ciuitū vnionem et concordiā dice
batur ciuitas regalis ex cōdicōne reipublice sed mutata re et vni
one ciuium in discordiā et diuisionem mutatū ē ec nomē et dictū
est a xpo despectiue castellū Sic etiā multe sunt ciuitates hodie
que ex virtuosis opibus dignis noibus sunt appellate quorū no
mina ꝓpter oppositā et vitiosa opa despectiue merito essent ptur
banda ¶ Sunt em scdm senecā in policrato tria que roma a
nos in fama a bono nomie seruauerunt a etiā quālibz ciuitatē fa
mosa et laudabilē faciunt s scientia exercitatio a fides Nam
Scientia liālis conseruat equalitatē ¶ Debent nāq; rectos
Exercitatio manualis phibz prauitatē res et consules polle
Fides vicinalis prebet stabilitatem re in scientia vnde p
uer vij Et allegatur C de sūma trinitate l Inter claros Per
me reges i regentes regnant et potentes scribant iusticiam Et
sap vj Si delectamini in sedibus et sceptris O reges populi di
ligite sapiam vt in perpetuum regnetis Dicit phus q̄ ceruus non
ꝑcurrit in publicum nisi habeant cornua sua loco armoz Cor
nua sapientium et regnantiū sunt scientia et sapientia ad regend
et potestas ad ꝓmendum Time istis cornibus nullus debet
se intromittere nec exercere facta publica a maxime iudicia que
requirunt actualem discretionem et literarum instructōem Vñ

pbs·ij·politicorum·Melius est iudicare sm̄ litteram et leges·q̄
sm̄ ꝓriam sententiā· Nam vbi pbi fuerunt presides felix fuit ci
uitas·ij·rethoricē· Naz sicut habetur in quadā hystoria alexā
dri magni·Qui dum orbem occuparet et etiam athenas vbi phi
losophi presidebant·Quē cum sapientes ciuitatis quererent qre
pacem eoz̄ ꝓturbaret·dixit eum paceꝫ habere velle si pbos sibi
tradere permitterent·Cui vn⁹ prudentū per fabulam respondit
Quomō ortrauerſia inter lupum et pastorē exorta est· oqueren
te pastore de lupo·quare eum infestaret et oues raperz·Ait lu
pus canem esse in culpa·q̄ si canē sibi daret de cetero pacem p̄
mitteret·Qui lupo datus est a custode derelicto postea fine mo
pedimēto oues lupus inuasit·et grauiora dāna prioribus intulit
Sic sapientes literati diligendi sunt q̄ in eis latet salus et pax·
nec ꝓ quocūqz ꝛmodo relinqndi q̄ latrant ꝛtra lupos et falsos
et iniquos·qui si relicti fuerint pax et salus perit·¶ Hoc at
tendentes reges et impatores romanoz̄·filios suos vt post se
pacifice regere possent artibus liberalibus imbuendos tradiderit
et scolas artium priuilegijs magnis munierūt·Vnde fridericus i
perator vt hētur·C·de scolaribus a eoz̄ priuile·eos et eorū nū
tios in locis vbi habitant securauit mandans omnib⁹ q̄ nullus
eis iniuriam inferre presumat·et si rectores iniurias eis factas
non vindicauerint damna eis illata de suis rebus in quadruplū
restituere tenentur infames efficiunt·et dignitate sua in perpe
tuum carere debent·nec eos aliquis ꝛuenire debeꝫ·nisi cora ma
gistro suo vel ciuitatis epō·qui solum sup eos iurisdictionē hīt·
Vnde dicit Dignū nāqz existimam⁹ vt cum bona facientes nāz
laudem et ꝓfessionem omnes mereant·q̄m scientia mundū illu
minat ad obediendū deo et nobis eius mistris vita subiectorum
informat·quadā speciali dilectione ab ōni iniuria defendam⁹·
Et sequit quis eoz̄ non misereatur cum amore scie facti exules·
de diuitibus paupes semetipsos exemūt·vitam suam omnib⁹ pe
riculis exponunt et a vilissimis sepe hoīb⁹ qs grauissime feren
dum est·corpales iniurias perferunt. Ecce quātum amore ipa
tores ad sciam habuerunt· Vnde ꝓpter hoc rex romanorū hono
rius fuit regem francorū vt filios qui deberent regere tradert ar
tibus dicens· Rex illiteratus est quasi asinus coronatus· Ideo
iulianus impator dixit·si vnū pedem in sepulcro haberē adhuc
addiscere vellē·¶ Secundo debent habere exercitacōem mān
alem q̄phibet prauitatē·Nā vt dicit pbs i ꝓbleumatibus eo an
no quo aer quietus fuerit et null⁹ ventus multi hoīm motūē C?

ratio est quia ventus depurat aerem & per motionē renouat ae
tis regionē sm ostantinū. Hoc videmus p experientiam in flumi
bus in quib⁹ non est cōtinuꝰ fluxus. ibi putredies et vermes ge
nerantur. Sic tpe pacis et tranq̄llitatis q̄ in ciuitatibus nō sunt
debita exercitia. mlta fedа et iniqua ab ociosis generātur luxuria
ebrietates. ꝛc. Exemplū habemus in dauid. ij. re. xj. Qui cum
ociaret in domo ioab existente in bello adulterium ꝑmisit. et salo
mon cū habuisset pacem et req̄em per ciuitū regni sui statim la
psus est per mulieres in ydolatriā. vt dicit. iij. re. xj. Unde ouid.
Otia si tollas pire cupidinis arcus. Nam cū ciuitas romana bel
lis et discordijs otra carthaginenses vexaretur. colebatur virtuo
sis exercicijs. sed postq̄ carthago subuersa fuit otio libidi et gu
le; roma se dedit et grauiter peccauerunt. vnde carthago ciuitas
secūda erat post romā et quelibz illarum volunt per se esse mater
mundi. qd erat causa discordie magne inter eas. Cum autez ro
mani multis exercicijs bellorum turbarētur vt liberius possent li
bidini vacare petebant pacē q̄ sapiens scipio non assensit. Poti
us em volunt q̄ romani haberent aduersitates q̄ q̄ otio in perca
ta caderent. qd factum est carthagine destructa. Quare aug⁹.
in. de ciui. dei ca. xix. dicit. Plus nocuit rome euersa carthago q̄
prius nocebat aduersa. Quia postq̄ euersa carthagine darent
se libidini et vanitatibus et grauissimis peccatis. deus vindicās
peccata eoꝝ regnum romanoꝝ destruxit vt preostendit tali mō.
¶ Nam inuente sunt in quadā porta ciuitatis hec litere scri
pte. p. p. p. s. s. s. r. r. r. f. f. f. nec in tota ciuitate romana inuenie
batur qui sciret quid hoc figmificaret. sed illo tempore fuit beda
venerabilis valde famosus inter sapientes ad quē miserunt roga
tes vt huiōi hras interpretaret. Qui sic exposuit. pater pīie p fe
ctus est. Sapientia secū sublata est. Ruet regnū rome. Ferro flā
ma fame. Et indignati romani eruerūt sibi oculos ꝓpter veritatē
quā dixit. sed tamen eis cōtigit sicut beda predixit. Patz ergo q̄n
tum malū causat otiū. Debet ergo in ciuitate esse manualis exer
citatio tam nobiliū q̄ ignobiliū iuxta cōditionem status vniuscu
iusq; et nemo otiari debet preapue et nobiles informare debent
pueros suos et assuere in virtutibus. nec verecūdari eos oz. cū no
bilius et dignius sit manualiter opari q̄ furari. rapere. pauperes
spoliare. Nā vt dz in policrato li. vj. Statuim⁹ vt cū filijs suis
possent sufficere ad gl'am bona hereditaria tam instructi sunt ac
si sua retinere vel aliena adquirere nequaq̄ possent nisi p virtutē
vnde eos ad gradū militarē ascendere volens prius eos ad cursū

saltum · vsum natandi · iaçendi informauit · et filias suas lanificō
· i · im ommbꝫ que acu et lana opari pñt instruxit · vt vitam posset
p artē sustentare nendi · texendi · filandi · vestes scindendi non tā
tum artē · sed etiā vsum habebant vt dicit supra Sed qz hoc mō
deficit ſend vyel edler sint end bluet arm vt vulgariz at ido oēb
raptoribus · latrombus a oppressoribus abundat · Debēt ergo bur
genses et alij ciuiscūqz extiterint oditionis se exercitare ne penu
ria cogantur furari et alia mala opari · Vnde psal · Labores ma-
nuum tuarū man · beatus es et be · ti · erit · ℟ Tercio debz ciui
tas habē fidem vt · s · fides et fidelitas sit inter ciuē et ciuem · fiat
est in membris corpis humani · Nā vnūquodqz membꝝ in nēā
tate alteri subuenit vt non ledat Sic quilibz alteri subuenire dz
puer · xviij · frater q adiuuat a frē est quasi ciuitas firma · q · d ·
Illa ciuitas firma et fortis est in qua ciues fraternali amore co-
pulati · vnꝰ alterū iuuat sicut frater frēm · Sed vere hodie sic nō
est vt Ihere · ix · dz · vnusquisqz a proximo suo se custodiat · et in ō
mi frē non habeat iducā · qz omnis fr supplantans supplantabit
Sunt nāqz ciues similes panthere que bm phi · ex ore emittūt dl
cissimū · per quē animalia ad se trahunt ꝫ sunt plene ma-
culis et quicqd respiciunt in suā similitudinem vertūt a faciunt ma
culose apparere · Sic mō ciues inter se dulcia verba proferunt · sed
plena dolositate et fraude · et spēaliter negociatores mercatores
qui multis dolis et fraudibus prios decipiunt · Et reuera quot
maculas colorū habz panthera tot maculas doli habēt et modos
decipiendi hoies · quare cuilibz dici potest illud Ihere · ix · Habi-
tatio tua in medio doli · sic p certo esse non debz · sed vnusquisqz p
ximū suum diligere sicut seipsū · Leui · xix · non facias calumniā p
ximo tuo nec vi opprimes eum · et sequit · nō maledices surdo nec
facias qđ iniquū est · Ille em ciuis vtilis est ciuitati qui ommbꝫ e
innocens nulli malū facit et ommbꝫ vicinis benefaciens et fidem
firmā habz · vnde augꝰ · nij · de ci · dei · c · nj · Felicitas maior est vi
ciuiz decorē habere cp malū subiugare bellantē Debz igitē vicinꝰ
esse talis vt ille homo de quo narrat in vitasparz · cp abbas pa
funtius supplicauit deo vt ondēret ei cui esset similis in tercio · ad
quē venit vox cp erat simil primario illius viri · Qđ audiens vit
ad domū illiꝰ Atille cui moris erat suscipe hospites occurrit et in
troduxit in domū A quo inter epulas quesiuit ille qđ erat studi
um eius dicens sibi revelatū esse a deo cp erat dignꝰ ysoztio mo
nachorū At ille minora de se di · cit · Nulꝰ bonꝰ michi consci us
sum · Tñ qz verbū dñi ad te factū est dico tibi · qz · xxx · sunt anni

ex quo sum continens et vxor filr. suscepi em̄ trēs filios horum cā
solūmodo a me cognita fuit. hospites suscipere nunq̄ cessaui nec
alicui ante me habere pmisi in villa. nullū de domo mea dimisi si
ne viatico. paup̄em non despexi que erant necāria ei tribui. cōtra
iusticiā psonā non accepi. alienū fetus non intrabant domū me
am. lutē si vidi non pterij quin pacificarē. nullus dep̄hendit famu
los meos in culpa. greges mei nō leserūt alienos. volentē scia=
re in agro meo p̄hibui. quantū in me fuit non permisi vt potēti=
or infirmū premerz. studui vt neminē contristarē. iudiciū si apud
me fuit neminē odēnaui. Hec sanct? audiens osculās eū benedi=
xit ei et ait. q̄ hec implesti tibi deest vt obmittēs cuncta seq̄ris
sapiam et statim secutus est eū. pergēs ad heremū. et ventes
ad fluuiū nec habentes naungiū. dixit ei sāctus vt intraret aquā
pedibus siccī et vix vsq; ad latera venit. et collocauit eū in cellu
la iuxta monasteriū. formā viuendi ei tradens. qui labores prio
res paruos deputās viriliter se exercuit et mortuus est. cuius aī=
mā vidit inter choros angelor̄ dicentiuz. beatus quē elegisti et
assumpsisti.

Secunda pars in qua notatur turbarū lau
dabilis veneratio Nota fm mgr̄m histo. Asin? ille omnis
erat paupib? q̄ p̄pria iumenta nō hēbant et qui eo vtebant. eodē
die mistrabāt sibi pabulū Soluite. ꝛc. Qđ fcm̄ est vt impleret
illud zach. ix. dicite filie syon. i. ciuitati ihr̄lm que filia syon dr p
pter montē syon iuxta quē sita est. Nam in monte syon q̄ tunc
erat in ihr̄lm erat arx siue turris dauid et fortaliciū quo p̄tege=
batur cuntas illa sicut filia a mr̄e ꝛc. Venit igitur ihs p̄pter festū
pasce in ihr̄lm. Et turba plurima q̄ p̄pter eandē causā venerunt.
p̄pter famā xp̄i de stupendo miraculo suscitacōnis lazari. p̄cesse=
runt ei obuiā prauscp̄ intrarz. et asello in q̄ sederat in signū reuerē
tie strauerunt vestimenta sua in via ne pedes offenderz spinis vel
lapidib? Alij autē ramos de arboribus. in signū q̄ esset rex victo
rialis. q̄ sic eū cū magno honore receperūt. ꝛc. M Moraliter
in illa parte instruimur vestes vitior̄ deponere et arborē sanctita
tis ascendere et ramos virtutū in ope portare. q̄ desideram? xp̄m
regem digne et honorifice suscipe. Nā vt hētur. ff. de aqua quo
tidiana et estiua. l. j ff. Illud labeo. Qđ vnū a reliquo separi n̄t
tunc sepetur mutle. a qđ vtile ē in suo statu et firmitate permāe
at Cū em̄ vir tus et vitiū sint duo oīno icōpassibilia q̄ i nullo fimł
et semel eē p̄nt. bon? et mal? alīqs ee nō p̄ōt. de pe. dis. iij. Qui

natus est · Et quāto nunc virtus vtilior · vitiū inutilius et dānā
bilius · Ideo separe debem⁹ vicia a pctā et a nobis repellere et v
tutes carpere et in eis permanere · Sic etiā dyabolū potent ex=
pellim⁹ et regem crist̄ū cū honore suscipimus · Hoc oñdit̄ in
euangelio in turbis in susceptione xp̄i · Volut nāqz rex celorum
xp̄s hunc honorē sue susceptōis hodie habere · non gratis · ꝟ p
nostra īformacōe vt nos doceret per suam gl'az · s·

Virtutes amare et vicia spernere ¶ Docz nāqz primo nos
Mūdi gl'az refutare et celestē appetere virtutes amare · Cum
Amorē suū desiderare et se diligere · eīm naturalit̄ quilibz bo
num appetat ex · j · ethi · et michil in mundo meli⁹ virtute · sic nec
auro nec argento nec lapidibus preciosis possit appreciari · qa
spūale est cui nullū corpale equipari potest · Ideo sume ab homī
bus appeti debz · Unde sap · vij · Omne aurū in cōpatione huiꝰ ar=
rena est exigua et tanq̄ lutū est īmabit̄ argentū in conspcū illius
Preciosior est eīm cunctis opib⁹ et oīa que desiderātur huic cō=
parari non valet · puer · nj · Nam illa mestos letificat · pauperes
ad honores exaltat · et ōnem voluptatē prestat · ꝟz īcōpabilit̄
virtus maiora pstat · licz eīm abundans in auro et argento mul
tū gaudeat · gaudiū tñ illud raptim trāsit Job · xx · Gaudiū ypo
crite · i · diuitis īstar puncti Est eīm multis amaritudinib⁹ mixtū
et in hoc facit deus sicut nutrix que amaz pomū circa māmillam
qñ vult puerū ablactare · vnde aug⁹ · ij · confess · c · ij · tu sp aderas
misericorditer seuiens et amarissimis offēsionib⁹ aspergens · ō
nes illicitas iocūditates meas ita vt quererē sine offensiōe iocun=
dari · et mīsi hoc possez nō inuenirē quicq̄ pter te dñe · Ite aug⁹
qd est mundi gaudiū breuit̄ dico seculi leticia est īpūrita neqaa
scz luxuriari · in spectaculis ebrietate īmurgitari · turpitudine fe=
tere · et michil mali pati · hoc gaudiū deterius est dolore ¶ Pe
ius est eīm gaudere de iniq̄tate q̄ dolere de corruptione · ꝟz gau
diū virtutis est cōtinuū et secuz nec amaritudine admixtū puer ·
xv · Secura mens · s · virtuosi quasi iuge conuiuiū · vnde sene · epla ·
lxxx · vnū est homīs bonū ipsa virtus q̄ inter pspera fortunata a
aduersa īcedit cū mag̃ vtriusqz rectore ducē ducereqz desiderat ·
Illa continuitas et ppetuitas gaudij virtutis exp̄mit̄ in palma q̄
sp viridis est et nunq̄ arescit · Sic virtuosoꝝ gaudiū sp manet ·
Jo · xvj · gaudiū ve · ne · tol · a vobis · Una ꝥm pb̄m · nj · eth · ꝥm
veritatē nemo honorādus est mīsi sol⁹ virtuosus · Honor eīm est
premiū virtutis In cuiꝰ signū vt narrat aug · v · de ci · dei · cōi co

lebāt virtutē et honorē q̄si deū et fecerūt ād honorē virtutis du
as edes siue templa sic ordinata · q̄ nemo poterat ad templū ho
noris accedere · nisi p templū virtutis pr̄o trāsiret · et quare dr de ex
cessi · prelatis inē dilectos · psonis vilib⁹ et indignis porte dignita
tis patere non dñt · ¶ Hoc etiā designatur p palmā que infe
rius rudis et aspa est · superius autē pulcra et folia eius magnam
hñt venustatem · de quib⁹ ramulis solebant romam victores co=
ronare in signū q̄ null⁹ honorē et gl̄am appetere debz · nisi hanc
aspectatē virtutum primo pmeruerit · q̄ ſm apostolū · ij · thymo
thei · ij · Non coronabit̄ nisi qui legitime certauerit · Sed vere q̄
multi sunt ydentes in celo premijs coronari et honorari · qui ta
men nolūt hic virtuosis operib⁹ certare · sed eis nichil dabit̄ Xp̄c
patz in exemplo duoz militū qui sibimutuē iurauerūt q̄ sicut fra
tres vterim omnia lucra condiuiderent · Profecti igit̄ venerunt
ad villam vbi torneamentū fuerat publicatū · Alter eoruz vocat
didicit · q̄ pars aduersa potentior erat et cepit timere · vnde lan
guore simulato quieuit in lecto · altero ad torneamentū constan
ter procedente · equos multos et clinodia lucratus est · et domū re
dijt · vocat autē intelligens torneamentū fem · et q̄ socio bene cō
digisset caput cepit erigere dicens · socie care spero q̄ statim meli⁹
habeam et post triduū conualuit · Redeuntes igit̄ pariter versus
patriā cū venissent ad quandā viam vbi iter suum debebāt diui=
dere · vocat dixit nobili · frater nosti iuramentū inter me et te
statutum · tempus est igitur vt hic lucrum de torneamento meū
diuidas · Cui nobilis · volo tibi esse fidus nec pacto otraire · sed
sine debes q̄ in torneamento duo lucratus sum · scz grauia ver=
bera et bonos equos et ideo in vtroq̄ tibi teneor · Si ergo meū
equos diuidere volueris primo oportet diuidere verbera · et extra
cto gladio cepit eum valde grauiter verberare · ¶ A quo vocat
statim misericordiam pecijt dicens · vade frater quocunq̄ volue
ris cum equis tuis ego autem vacuus vadam viam meā Sic ad
propositum filius dei christus et nos fratres sumus · Caro enī
et frater noster est Ipse enī nos intantū dilexit q̄ quicq̄d lucra
tus est in vita illa per torneamentū durissimū mortis et passiōis
pmisit nobiscū diuidere · lucratus est igitur gl̄am corporis et ho
norem per virtutes et grauia verbera quam gloriam nulli dabit
nisi prius etiam virtutibus et tribulationibus secuz partiāpet · et
hoc certamine virtutum laboret · ¶ Sic sancti fecerunt quare a
postol⁹ · ij · thi · iij · dicit · bonū certamē certaui · cursū cōsumaui · fi

seruauī · in reliquo reposita est mihi corona iustitiae quam reddet
mihi dñs in illa die iustus iudex · non solū autē mihi: sed etiaz
alīs qui diligunt aduentū eius. ¶ Secundo xpus docet nos
mundi gloriā refutare · et hoc ꝑpter periculosū et tristabilē finem
Unde puer · xnj · Risus dolore miscebitur · et extrema gaudij lu
ctus occupat · Est ei de illis ꝯstitutis in honorib? et dignitatib?
fiunt qui de diuitijs et dignitatib? sommāt · Quāto emm magis
gaudent in somno cum se huiōi habere putant · tanto magis ēā
tristantur cū euigilati michil de huiōi habeant nec reperiant · post
breue gaudiū longa seqtur miseria · Q ō oñditur hodie in pcessu
misse Primo ante pcessionē dr breue euangeliū in quo notaē ho
nor et gla xpo factus · et post sequtē passio plixa in qua tractaē
de longa miseria et magna ignominia · Sic ex modico honorea
breui gaudio sequtē magnus dolor et plixa pena vtinā non esset
na miseria · Hoc ꝯsiderans quidā noīe gotfrid? · q cum esset ele
ctus in epm tornacēn · et ab eugemio papa et abbate suo brenhar
do cogeretur onus subire epatus pādit ad pedes abbatis et cleri
corum in modū crucis qui eū elegerant dicens. ¶ Monach? fugiti
uus si me ejatis potero esse: eps vero nunq̄ · Cui postea laboran
ti in extremis quidā monach? ei carus assistens ei supplicauit di
cens · Care mi frater in corpe sepamur · oro te si potes ꝛsalua di
una voluntate Statum tuū post mortē michi renuncia Cui orā
ti post mortē eius corā altarī apparuit ei in visione gotfrid? dicēs
Ecce assum frater tuus gotfrid? · Quomō est tibi frater mi inqt
Rñdit bene · Et addidit · Verūtamen michi reuelatū fuit a sanc
cta trinitate q̄ si ꝑmotus fuissem in epm fuisse? de numero repro
bor. · Crīb · et allegatē · xl · di · c · multi · Quicūq; desideraverit pri
matum in terra inuenīet ꝯfusionē in celo · nec inter seruos christi
computabitē qui de primatu tractauerit · Quid em paradiso iocūi
di? quid celo securius? vbi · s · fuit magna gla · et tamē ex paradi
so homo · et ex celo angelus peccādo · s · ꝑpter appetitū gle cecidit
e · di · c · quid em · Q ¶ Sed queris · sunt autē oēs qui appetūt di
gnitates · ꝑmocōes · honores · vel gla m in statu dānatoz vel dā
nandorū · Et dr q̄ sic ex predictis · In oppositū est · b · aug? · et al
lega · in cañ · viij · q · j · c · Qui epatū · i · pesse desiderat bonū op? de
siderat · Dico q̄ aliquis pōt desiderare primatū siue gla z honō
rē dupliter No° non tm vt qs possit pesse ꝑ ea possit ꝑesse · hoc de
siderare bonū ea sn pctō · imo cū merito de q̄ di · aug? · vbi ō · Illo°
vt tm qs pfit ꝑpter manē gla m sic hodie cōiē fit talē peccat mōr
liē et ē in statu dānacōis de quo loqtur crīb. ¶ Decordiat tamē

appetitus glorie et honoris tripliciter ad pctm. Primo p̄ quē aliq̄s appetit testimoniū vel laudem de excellentia quā non habz vtpote de scia cum sit ydeota. de nobilitate cū sit ignobilis. de iustitia cū iustus. de pbitate improbus. ⁊c. Hoc est appetere honorem supra suam pportionē. Alio modo q̄ honorē sibi aupit non referēdo i deum cui soli debetur honor et gloria Juxta illud apostoli. Regi seculorū immortali invisibili soli deo honor a gloria. Tercio modo per hoc q̄ appetitus eius in ipso honore quiescit. non referēs honorē ad vtilitatem alioz. Et quocūq̄z illoz modorum q̄s honorem appetit semp peccat mortaliter. Est ergo merito talis appetitus glorie fugiendus cum dyabolus plures per huiōi appetitū cepit et dānauit. Secundo debemus considerare xp̄i amorē et eum diligere et hoc p passionē que nobis pponitur. Nam hodie duo contraria simul ponunt. s. gloria et ignominia vt vtrūq̄z magis claream. q̄ ex. ij. celi. Opposita iuxta se posita magis elucescunt. Quātum nāq̄z hodie suscepit honorem tantā in passione ferenti amore ofusionem. nam hodie xp̄m vt regem honorifice susceperunt. in passione vt latronē ofusibiliter de ihr̄m eduxerunt. Hodie vestimenta sua straverunt. in passione vestibus suis xp̄m spoliaverunt. Hodie ramos palmarū quibus reges coronabantur obviam portaverunt. in passione acutissimas spinas i de spectum capiti eius infixerunt. Hodie cū regem israhel appellauerunt. in passione eū regem esse negauerunt. Hodie dixerunt eum esse saluatorē. in passione seductorē. Hodie benedictū in nomine patris. i passione maledictū in patibulo crucis. Ecce carissimi q̄n ta contrarietas quāta instabilitas in iudeis fuit quē hodie tantū honorauerunt intervallo modico eum tam ignominiose tractauerūt Apoc. xviij. Quātum glorificavit se et in delicijs fuit. tantū date ei tormentum et luctum. Hec quanta fuerunt quilibz ofiderare debz. gloriam transitoriam fugere et viam vt per virtutes cū cristo gloriam eternam possit possidere.

Secunda pars in qua notatur notabilis

obsecratio puerorum clamantium osanna. Nam osanna est dictio hebrayca. composita ex oh quod dicitur salua. et anna quod est interiectio obsecrantis quasi obsecro salua. Clamabāt ergo deprecatorie osanna ex instinctu spūssancti non intelligentes quid dicerent. deinde laudabant eum dicentes. Benedictus sūpple est et gloriosus. qui a deo missus venit rex israhel. Moraliter est notandum secm q̄ dicit phūs. ij. ethicorum. Qz

medium in ommib⁹ est laudabile q⁹ in medio consistit virtus. et ideo difficulter attingi potest. quāto em̄ quis magis accedit ad medū tanto melius. quanto autē magis distat tanto peius est nij. politū. Hoc simile claret in sagittantib⁹ ad metā. qui nāq⁹ directe metā tangit brauium acāpit. qui autē nimis alte vel basse indirecte nichil acāpit. imo perdit. Ideo diligenter ōsiderant et varia attendunt q⁹ p̄cise tangatur. ne per excessum vel defectū deficiant qđ vtq; q⁹ vitiosum est. Sunt etem̄. viij. ōsideranda ne cessaria ad medium virtutis quorū si vnum defecerit medū non attingitur. vndevet. Quis quidvbi cora quibus auxilijs aut quo rum fit benefactuz et virtuosū attendat personam faciente. an ō quāndo. Volens igitur experiri an opus quod est de genere bono fuerit eam. an opus factū fuerit ouiens. locus opetens. coraz quibus an liceat. an iustis auxilijs vel malis. ad finem bonuz vel malum. quo bene vel male. debito vel indebito tempe. Ad ꝓpoſi tum q⁹ sine medio virtutis saluari nemo potest. Deus pat̄ me dium virtutis et salutis dignatus est ponere in medio nostri sez filium suū vmgenitum Juxta illud sap. iij. Rex israhel dñs i me dio tui. vt qui est media persona inter p̄em et sp̄m sem̄. medius sive mediator esset inter deū et hoīem. j. thy. ij. Et. xj. q. iij. ergo mediator dei et hoīm xp̄s ihs. Hoc igitur medium primo cona ti sunt iudei attingere. sed nimis alte volantes. deum non vēnisse nec de virgine natū dixerunt. nec medū attingerunt. Job. j. Medius vr̄m stetit quē vos nescitis. Secundo pagani etiam co nati sunt medū virtutis et salutis attingere. sed nimis basse i sē sibilib⁹ ernātes. ydola p medio et vero deo adorauerūt. nec medū salutis attingerunt. Quare dicit immolauerunt demonijs et nō deo dijs quos ignorabant. Cuius ratio fuit. quia arcāuistantias de bitas p quas potuerunt cognoscere ipsū medū dei filiū non adū terunt. Sed postq̄ pueri hebreoz sunt a spūsancto edocti viden tes xp̄m medū salutis in medio turbaz aduertētes arcāuistātias q̄s in p:rsona. quid ferat. arca quos. quib⁹ auxilijs. aut. ad quem finē. quo. et quādo venit nouerunt q⁹ fuit rex israhel dei filius. q tpe predō p ꝓphas ad ipsos venit ipsos virtute deitatis et auxi lio angelorū volēs saluare Ideo ibu in medio eoz exīte. q ipsū preibant et q̄ sequebant eundē canticū in eius honorē p sonabāt dicētes. osāna. ꝛc. Venit nāq; filius dei saluare hoīem De primo mathei. j. Ipse em̄ saluum faciet populū suū a peccatis eorum.

A culpa per remissionē.
A pugna per defensionē.
Ab ira per sui traditionem

Nam sicut morbus q̄ ñ expellitur trahit ad mortē. sic culpa que non dimittit occidit aiam Quare dauid mersus peccatis timēs mori in aiam inuocauit dominū deum dicens Saluū me fac deus qm intrauerunt aque. s. pctōrum aiam meā. Infixus sum in limo pfundi. Sed queritur an per passionē xpi facta fit plena remissio culpe. Et videtur q non q nichil corpale influit iustitiaz in rem spūalem. sed passio xpi fuit corpalis. ergo non potuit aiam iustificare nec p ōsequens culpā remittere. In oppositū ē apostolus ad heb. ix. omnia pene mundant in sanguine fine sanguinis effusione non fit remissio pctōrum Respondet Bonauē. dix. tercij. sup magistrū q passiom xpi non potest ptūe attribui aliqua causalitas iustificacōis vel ēmissionis culpe. non em causalitas materialis q passio non est materia iustificationis. nec formalis q illud est gracia. nec effitientis. quia illud est de?. nec finalis q illud est gloria eterna. Habz em passio xpi nichilominꝰ aliquā causalitatem in hoc q habz aliquale cause ptūetatē. Attribuitur tamē huic iustificatio nrā per modū meriti interuenētis. quod quidē habet racōem dispositōnis et habz reduci ad causam materialē. per modū exemplipuocantis et excitantis quod q̄dē hz reduci ad causā formalē per modū termi quietantis. quod q dem habz reduci ad causā finalem. et ita passiom et etiā sic resurrectōm fm aliquā ptūetatem cuius cause iustificatio attribuitur. Attribuit em soli passiom rōe merēdi iustificacōez. rō vero terminandi et quietandi attribuitur resurrectōm. ad quā ordinatur iustificatio. non passiom. duo vero intermedia. s. excitatio et regulatio attribuitur vtriqz. nam passio excitat nos ad dei dilectiōem q insinuat qualiter debem? mori p pctis et ita est exemplū puocans. j. pe. ij. Christ? passus est p no. no. relinquēs exemplū. a est exemplū dirigens. to. vj. Si ꝯplantati fā sumus simlitudini mortis ipsi? ꝛc. Similit et resurrectō puocat nos ad iustitiā per quā adquiram? resurrectōnis glam. quā credim? xpm habuisse i sua resurrectōne et sic est exemplū prouocans. Dirigit etiā nos dū ad exemplū eius conamur ambulare in nouitate vite. sicut dicit ad roma. vj. quomō christus resurrexit ad glam dei patris. ita et nos in nouitate vite ambulem? et sic est exemplar dirigens. Ad argumentū contrarium dicit q nullū corpale influit iustitiā in spirituale. sed quēadmodum christi caro per se non est cibus anime. in se tamen est cibus ex vnione ipsius ad diuinam naturam. sic et passio christi. Et sic non habz potentiā iustificandi imq̄tū est passio corpalis. hz tamē imq̄ tū a voluntate optia ꝓcedebat

eius extolerantiam et habebat fieri sm personam dignissimā que est omnis iustitie et sanctitatis principiū et causa. De. ii°. psal. xl iij. Saluasti em nos de affligentib⁹. et odientes nos confudisti. ¶ Sicut em strenuus miles seruos suos defendit et seruat in prelio. sic saluabit nos xps preliando ctra dyabolū. Hoc potest per talem fabulā Ouidij ondi in hercule. Nam cū ceres dea frugum pserpinā filiam suā in domo quadā minutissima claudaret et q iamficio vacaret preciperj. Dea autē venus ipsā quadā die seam ad colligendū flores duxit. quā vt pluto deus infernalis vidit. eam capiscens rapuit et in domū suam deferens deflorauit. Theseus vero miles fortissim⁹ vna cum pyrotheo socio suo oia monstra viassent et omnia pericula attēptassent. Contigit q hij duo quadā die ociosi essent. dolentes q. s. michil ampli⁹ mouerent cogitare qūo dudū pluto rex infernū pserpinā filiam ceres rapuerat. quā iniuste in regno tenebraꝝ captiuatā tenebat. Amore igit⁹ pserpine pyrotheus inflāmabatur et theseū q in infernū p ipsa liberāda et p viribus suis exercēdis descēderet. plurimum admonet et hortat⁹. Quo cōsso statim inceptū viā tortuosam i gredi ita q ad infernī ianuā venientes cerberuz et trapitem in ianua inuenerunt cuius cathenā statim sciderunt et eum per ifernum fugere compulerūt. Isti ergo cunctos infernales statim inuadere. sed q pyrotheus a socio se diuisit. et ideo a pluto nis exercitu captus fuit etiā incarceratus nō cathenis ferreis. sed venenosis anguibus ligatus. Cum igitur theseus cū socio liberādo pugnaret nec eū arripere valeret. victus cū socio permansit. Quare ad herculē socium suum strenuissimū mittētes p liberacō ne otinuo ad infernū descendit. ianuam fregit. cerberꝝ cepit. et socios suos et pserpinā liberauit et gaudēs victoriosus redit. Ei veritas fuit vt aiunt q in cassalia fuit qdā crudelissim⁹ puncepscuius dom⁹ ad iram diceb⁹ infernus. Qui etiā vnū terribilē canē ad ianuā suam habuit qui hoīes et bestias deuorabat. Istū igit⁹ pter crudelitatem plutonē noiabant. Et quia ille quadā die pserpinam quandā domicellā filiam cuiusdā dñe patrie que dicit⁹ ceres rapuerat. Idem theseus et pyrotheus sibi guerram mouerūt quoꝝ vnus ab eo iam captus a alijs in arce positus erat. tam⁹ hercules in adiutoriū eoꝝ venit. qui domum tyranni confregit. socios a filiam eripuit. et canem eius secum duxit. et sic infernum spoliare fingitur. pro eo q per ipsum tyrannus dñs castri q⁹ infern⁹ dicebat⁹ supatus ē. Allegorice. Cū pluto rex īferni dyabol⁹ a

pīnāpio in adam et euam proserpinam .i. humanā naturā colli
gentem flores .id est ꝑpter collectōem pomi fetidi rapuisset . fa
ctum est q duo fortissimi mlites scz abraham et moyses per sa
cra per eos data istam eripere voluerunt q eam saluare a dyabo
li domo temptauerunt. Abraham em̄ circūcisionē tradidit. Moy
ses autē leges et ceremonias dedit Veruntamē istam nequiuerūt
eripere .imo postq̄ diu per bona opa cum infernī custodibus scz
demonibus pugnassent .necesse habuerunt succūbere et in infer
no cū alijs remanere Hij ergo ꝑ adiutorio habendo precēs et sū
plicia ad hercule .i. ad fortem gygantē xp̄m dei filium mittunt.
Qui ꝑcerto ad eos carnem sumendo benigniter et mortē patien
do descendit ad infernū dyabolum potēter inuasit et vicit et in=
fernum fregit .sotios .i. sanctos patres eripuit .et ꝑserpinam .i.
humanam naturā de seruitute inferi liberauit .ps. Verūtamē de
us redimet aiam .me .de mānu inferi .psal .xlviij .et .xxix .dñe eduxi
sti ab inferno aiam meā saluasti me a descendentib? in lacū De
tercio toma .viij. Qui ꝑprio filio suo non peperct de? .sed pro no
bis om .tra .illuz .quomō non salui etim? ab ira ꝑ ipsū? Qui em̄
dat talentū non est desperādum quin etiam det denariū .Et qui
pro nobis dedit filium .credentib? non negabit eternū brauium
¶ Sed racōnabiliter queritf si pater dedit nobis filiū in redē
ptōem .an pater posset dici redemptor noster? Et videtur q sic.
q illius est redimere cuius est preciū dare .sed pater dedit vni=
genitū suum ꝑ salute generis humani .sicut in autoritate premitti
tur .Et iohan .nj. Sic deus dilexit mundū vt filium suum vnige
nitum daret. Pater igitur nos redemit potest ergo dici redem=
ptor noster .Contra apoc .nj. de filio dicit Redemisti nos deus ī
sanguine tuo .Rūdet bonauē .di .xix. tercij sup magistrū .q op?
redempcōnis dupliciter ꝑ aliqd attribui .aut sicut principali au
tori .aut sicut ex osequenti .Si primo modo sic non solum conue
nit filio sed patri et spūisancto .cum scz indiuisa sint opa trinita=
tis ad extra Si secundo mō sic solū conuenit filio fm hūanā naturā
q fm hanc passus est Et hoc est qd magister in hā dicit. Redē
ptor aliquando pater et filius dicitur .sed hoc ꝑpter vsū potesta
tis nō ꝑpter exhibitōem hūilitatis . Nam fm potestatis simul et
obedientie vsū. filius ꝑprie redemptor dicitur et paulo post cōclu
dit .Est igitur redemptor inquātum deus :ptātis vsu .inq̄tuz ho
mo .humilitas effectu. Per hoc ꝑtz quid dicendū est ad argum
tum in contrariuz Ex hijs pōt elici doctrina .q in nulla bona ope
ratione .siue laudis .siue gratiarumactōnis qd facim? do ꝑsonas

sequestrare debemus per nostrum intellectum. Sed sicut tota trinitas effectiue nostram salutē operata est indiuisibiliter. totam trinitatem laudare et glorificare tenemur et ei gracias agere. Īo in fine cuiuslibz psalmi toti trinitati gracias agimus dicendo Gloria patri a filio. ꝛc.

Feria secunda post palmarum

Ante sex dies pasce venit ihesus bethaniam Io. xii. ℣ Phs primo celi dicit. ꝙ nullus violentū perpetuum esse potest quod ostendit. ij. celi in motu naturali et violento. Nam vt dicit naturalis motus in principio debilis. sed in fine fortior. Motus autē violentus econuerso se habz qui in principio fortis est sed in fine debilis et in nichilū redigitur. sicut ptz Si quis violenter lapidem sursum contra naturā suam iaceat. qui primo fortiter impulsus motum fortem habz. sed vltimo intantū debilitatur ꝙ vltra moueri non possit. et tūc motu naturali et ꝓprio decidit cadere. prīo debilit et quanto plus terre approximat. tanto motus eius fortior erit. sic ecclīa nis operacōibus. Operatio nāqz hominis violenta ad quā quis atrahitur cogitur et necessitatur de die in diem remittitur. et sic in principio studiosa ostendatur diu tamen non pmanet. Sed quod voluntate libere operatur quasi naturalis operatio magis ac magis delectatur perseueratur et terminatur. Ideo dicitur de consecratione. v. Quicquid necessitate fit. cito solvitur. quod voluntate utrūpitur perseverat. Ex quo notare debemus ꝙ hij qui ex timore re sclī seruili vel necessitate bona faciunt. et si mereantur minus tamen ꝙ hij qui libere et ex amore faciunt quia ex regula iuris Qui ex timore facit preceptum aliter ꝙ debeat facit. et ideo iam non facit. extra de re. iu. Qui ex timore. Coacta enim seruicia non placent deo ꝛc. Ad ꝓpositum saluator noster ex voluntate patris et lestis que fm magistrū senten. di. xvij. eadem est in patre et filio in hunc mundū veniens hominē perditū redimere. vt redempti omis opus mere voluntarium ostenderet et nulla violentia coactum. Primo in infantia modicā pietatis motū facit. quasi ꝓ arram nostre redemptionis sanguinē in circūcisione fundendo. deinde fortius. verba dura et duriora verbera sustinendo. tandem qī in fine moriendo totum precium psoluere iuxta tempus ordinatum a patre debuit. et vt fortissime manifestaret se voluntarie oblatum. non quasi timidus latens et mortez fugiens. sed quasi

leo audax venatoribus tempus preueniens locum planum aptū obuiam venit scz bethaniam. Ideo dicit euangelista. Q̄ ante sex dies etc. ¶ Queritur an q̄libet miles sine timore ardua aggrediens ꝓpter suam salutē reipublice. sicut qui pugnant sub pena mortis p cōmunitate. sint virtuosi: et vt virtuosi laudandi Et videtur q̄ sic. Quia tales exercent actum fortitudinis que ē vna de quatuor virtutibus cardinalibus. ¶ In oppositum quidam non pugnant zelo iustitie. sed vindicte. Sed qui taliter pugnant: peccant igitur. Dico scdm sanctū Tho. in. ij. ij. Q quidā quandoq; actum exteriorem virtutis faciunt ex alia causa q̄ ex virtute. qui ideo solum similitudinarie dicuntur fortes quasi exercētes actus fortitudinis preter virtutem. Sicut etiam homo depictus: dicitur similitudinarie homo. et tamen nō est hō Et hoc fit tripliciter. Primo cum quis aggreditur difficilia et terribilia vbi mors immineat: eo tamen ignorante. quia si sciret forte mortem imminere magis fugeret timore mortis q̄ aggrederetur. Sic multis accidit qui in aggressu belli quasi inexperti terribilium oc currentium. rident. letantur et triphāt. Sed dum ictos sentiunt tristantur. et si possunt fugiunt. Sicut accidit semel dum quidā expertus in aggressu multū timeret et alijs ridentibus tristaret ipse deinsus ob hoc ab alijs. et quesitus quare tristis esset. Ipse dixit Vos ridetis et gaudetis quasi mortem non timentes: nec periculā belli scientes: quia fugere ꝓhibitis. Ego autem belli pericula cōsiderans quasi expertus pertimesco. quia ꝓ iustitia hodie mori ꝓponor. Hoc etiaz accidit. dum homo bone spei aggreditur ad pericula vincenda. puta cum expertus est pericula euasisse. si enī talis non haberet spem iterū euadendi: bonum cōmune vel iustitiam nō tantum zelaret. q̄ amore iustitie se morti exponeret. hec etiam nō exercent virtutem fortitudinis. Quandoq; hoc etiam accidit ꝓpter sciam et artem quandam. sicut contigit militibus qui propter peritiam armorum et vsitatuz exercitiuz. non reputant periculosa bellī grauiaze stimantes se per suam artem posse defendi. sicut dicit Vegetius de re militari. Nemo facere metuit qđ se bene didicisse confidit. Secundo modo exercet quis actum fortitudinis sine virtute. ꝓpter impulsum passionis tristitie vel ire quam vult repellere. hoc valde periculosum est et viciosū. Terciō ꝓpter electionem non quidem debiti finis. sed alicuius cōmodi temporalis adquirendi. puta honoris. voluptatis. lucri. vel alicuius incōmodi vitandi. puta improperij vituperij afflictionis diffamie et huiusmodi. Qui enim ꝓpter hoc militat et ardua aggreditur peccat

xxiij·q·j· ¶ Quid culpatur·et si occāditur periculose morit̄·Volēs igitur virtuose bellare et actū fortitudinis exercere·debet volūtatem suam tueri ne retrahatur a bono racōis ꝓpter cōem mali cor poris·sed fortiter bonū racōnis teneat contra quoscūq; maluz: etiam contra mortē ¶ Sed quer̄itur cuz spūalib⁹ non cōueniat armis militaribus pugnare·nec sanguinē fundere·vt patz xxiij·q·viij·cleric̄· ¶ Carent ergo tales virtute fortitudinis etc· Dicēdū q̄ nō·q: licet eis non ꝺuemat armis militarib⁹ pugnare nec sanguinē fundere:decet tñ eos armis spūalibus·vt sūt lacrime et oracōes contra spūales aduersarios insudare·iux̄ preceptū magistri militie dicentis militib⁹ suis·Eph̄·vj· Induite vos armatura dei·vt possitis stare aduersus insidias dyaboli·Unde bt̄us ¶ Grego·vij·moral̄· Justoz fortitudo est carnē vincere·prauis voluptatibus contraire·delectacōnē presentis vite extīgue re· ¶ Et quia illo sacro tēpore plus ac fortius impugnamur ab aduersarijs et impedimur·ne bona faciamus q̄ alio tēpore· Ideo tutius et certius debemus custodire et armis virtutuz pugnare· ¶ Quantū nunc ad expositōem euangelij est sciendū q̄ sicut hr̄ ꝓpositū fuit qualiter rex celoz a deuotis receptus fuit magno honore·sic hodie hētur quō pie receptꝰ est·et tractat⁹ a suis deuotis sincero amore· Et scd̄m hoc tria notantur·

Primo caritatiua xp̄i receptō· In principio ante sex dies·

Secundo deuota Marie veneratio:ibi· Maria·

Tertio murmuratiua iude detractō:ibi· Dixit ergo vnus·

¶ Quantum ad primum est notandū q̄ Jhesus ascendēs de iherycho venit bethaniā vt miraculum prestactum memorie hoim magis cōmendaret·venit ergo añ sex dies pasche·i·sabbato añ diem palmaz in bethaniā ad cenandū in domo symonis leprosi:quem prius curauit a lepra· Et q̄ forte symon attinebat marthe in aliq̄:et ideo martha vt amica et nota ministrabat et lazarus frater eius etiā fuit vn⁹ de discūbentib⁹·vt ex h̄ veritas miraculi magis oñderet̄ ei⁹ suscitacōis loquebatur et epulabat̄· ¶ Moraliter est notandū q̄ inter alia signa amoris:magnū signū est cōmunicacō mense·q: videm⁹ q̄ inimici simul nec comedūt nec bibūt·in signū huiꝰ habemus Joh̄·iiij· ¶ Q: mulier samaritana noluit cū Christo bibere·q: pro tunc samaritani erant iudeoruz inimici· Et iō q̄n xp̄s potū petijt a samaritana dixit· quō tu cum iudeus sis a me bibere poscis·q: sū mulier samaritana·ñ enī coutūtur iudei samaritanis· Sic etiā

xp̄iam ꝓpter odiū iudeorū et eoꝝ malicias et obstinacōem cum eis nec comedere nec bibere dīt· imo eos vt manifestos inimicos xp̄i et xp̄ianoꝝ vitare debent· q; cū eis nullam familiaritatem habeant nec comedendo nec bibendo· vt dr· xxvij· q· j· Omnes· Querit glo· quare loquimur cū eis· cū nec comedamus nec bibamus cum eis· Redditur ad hoc cō· quia maior familiaritas est in cibo sumendo q; in colloquio· et facilius decipitur quis inter epulas· Nam herodes inter epulas deceptus est ꝓpter eius iuſſurā dum amputare fecit caput Johannis baptiste· xxj· q· nj· Vnusquisq; ¶ Ad ꝓpositū cū maior amicus deuote persone nō sit xp̄o qui feruenti colloquio et occulta inspiracōne eam ꝛsolat· dicens· Audi filia et vide et inclina aure tuam· q· d· filia mea· i· inspiracōne et predicatione· mea mihi gemita· audi intus et vide deum ip̄m p fidem quez viderunt iudei per carnē· Audi ꝓphetas que meā incarnacōem predixerūt· et vide impletas et inclina aurem tuaz vt humiliter audias et me ad coꝛ suscipias· Apocal· iij· Ego sto ad hostū et pulso· si quis audierit vocem meā· et aperuerit mihi ianuam: introibo ad illū et cenabo cum illo et ipse mecū· q̄si diceret· Ego sto quasi paratus ad ingressum ad hostū· i· ad cordis habitaculū et pulso p predicacōnis verbū· Si quis audierit vocē meam recipiendo predicacōem· et aperuerit mihi ianuaz per veram fidē credendo: introibo ad illum p gratie spūalis influxionem· et cenabo cū illo p eiusdem sanctificacōez et ipse mecū p iocūditatē conscie· per augmentū gratie· et spem future glorie ¶ Ad hunc igitur sincerissimū amicū anime recipiendū ad pulsacōnem eius statim sine mora persona deuota debet anullas tres scz·

Fidem mittere vt ianuam cordis aperiat·
Spem substituē vt cenā q locū disponat
Caritatem dirigere vt ferula apponat·

¶ Nam primo fides aīcos q spōso anime salicz xp̄o ianuam cordis aperit· s· fides caritate formata· Nā postq; xp̄us per verbum hortacōnis predicantis ad cordis ianuam pulsat· fides q̄ habitat in intellectū q̄si in prima pte cordis· pulsātē aperit· q humiliter q reuerēter suscipit· ducēdo eam ad secundā portā cordis scz voluntatem· vbi caritas custodit: vocans caritatem dicens· Aperi mihi soror mea· Cant· v· Que cum Christuz prospexerit q summū bonum q summum delectabile iudicauerit: statim cor aperit: dicens· Ingredere benedicte aut foris stas domum preparaui· Geneb· xxxij· Caritas igitur sponsum cito precedens dominam suam salutat animam amore sponsi languidaz

iocūnde salutat et excitat dī. Domina carissima ecce spōsus venit exite obuiam e. Que cū languida et debilis sit nec ꝓpria virtute te valens surgere: hortatur ceteras ancillas. s. virtutem castitatem humilitatē et patientiam etc. dī. Adiuro vos vt ānuncietis dilecto meo. qꝛ amore langueo Tanti. ij. Qui statim accedit eā tactu benignitatis tangit et sanat dicens ei Surge et vade quia fides tua te saluam fecit. ℣ Math. ix. et Luce. viij. ℟ Ecce qꝛ bona et potens est fides nostra. valens sola aīmā ornare et cā xpō sponso inseparabiliter copulare. Quare dicitur ad Heb. vj Sine fide impossibile est deo placere. Quis enī dubitat mora les phos multas virtutes habuisse. s. temperantiā. castitatem. voluntariā paupertatē etc. non tamen xpm habuerūt. qꝛ fide ca ruerunt. Nonne plures iudei pagani deum amant. magis olo castis honorant in multis virtutū exercicijs xpianis prevalent sed qꝛ fidem non hnt labores amittūt: et vitam eternā nō possi debūt. Hec enī sola est fecunda filia dei: vtuam plej ꝓcreans. si ne qua omnes alie virtutes steriles sunt: et aboꝛtiua ꝓducunt. Habacuck. ij. Justus meꝰ ex fide viuit. et fons viuus cui nō com municat alienus. s. a fide. ex de regu. et transl. licet in fi. et de pe dī. j. ℣ Item vt xpus. Pñ qñ Sara vxoꝛ Abrahe sterilis fuit. et Abrahā plem a dño peteret. et ꝓmisit sibi dñs qꝛ vellet multi plicare semen suū sicut stellas celi: qđ Abrahā credidit Ideo dñs vt ei ꝓmissit fecit. Quare dr Gen. xv. Credidit Abraham deo et reputatū est ei ad iustitiam. Et virgo gloriosa xpm per fidē con cepit et peperit. duz enī angelus gabriel diceret. Ecce concipies in vtero et paries filium Adhibuit fidē et consensū et ideo statim concepit. Quare beata Elyzabeth spūsancto repleta beatā virginē a fide specialiter commendauit dī. Beata q̄ credidisti qm̄ perficient in te xc. Luce. p. Patet igitur qꝛ vtilis et potens est fides carita te formata. sicut fides nostra esse debet. alias inutil⁹ a infructuosa q̄ ad vitā n eternā iudicatur. nec hñs eā mi⁹ qꝛ pagan⁹ vel iu deus non baptisatus dānatur. imo periculosius et grauius. ℣ Sed circa predicta occurrunt duo dubia mouenda. Primo iuxꝰ illud vbi dixi fidem esse in intellcū. et poꝛtam suam xpo pri mo aperire. Quero an fides ordine nature precedat caritatez. Et videtur qꝛ non. Nam caritas est forma fidei. ꝯ sm Aug. ij. me thꝰ. c. vl. Forma prior est materia. g̃ caritas prior ē fide. Contra apl's. j. Corinthꝰ. iij. Fundamentū aliud nemo ꝑt ponere ꝓter illd qd positū ē qd ē xps ihs. glo. i. fides ihu. ꝯ fundamtū ꝓcedit totū illd qd ē i edificō. g̃ fides ꝓcedit spē q̄ ē i edificio spūali sicut

paries et caritatē q̄ est sicut tectū. Rñdet Rich. in. iij. sup magi. fra sen. di. xxiij. q̄ possum? loqn̄ de fide im̄q̄ntū ē iformis. aut im̄q̄ntū caritate formata Loq̄ndo de fide iformi Dico q̄ fides p̄or ordine nature ē caritate in via generatōnis q̄ ipfectū p̄cedit pfectum. cū em̄ caritas sit in affectu ñ ferē in suū obiectum nisi p̄mo fiat p intellectū sibi oñsū: q̄ oñsio ē p fidē. q: nulla virtus intellectualis exñs infra facultatē nature. attingit ad cognitionē dei. sub illa speciali ratione q̄ est obiectū beatitudinis perfē sb̄ q̄ rōe est caritatis obiectū. Loquendo autē de fide formata sic dico q̄ ordine nature caritas est p̄ior fide. q: formatio fidei est p caritatē. vñ cū fidei formatio p̄ior sit ordie nature q̄ fides formata. quia sm̄ ph̄m. v. meth. Acādēs est p̄ius toto. vt musicum hoīe musico sequit̄ q̄ caritas p̄ior sit ordine nature q̄ fides formata. sicut p fectō materie p̄ior est ordine nature q̄ materiā eē pfectā ¶ Ad argumentū cōtrariū dico q̄ forma dr̄ p̄ior esse materia ordine perfectōnis. qm̄ forma est pfectōr per eēntiam. materia autē pficit̄ p participationem forme. in via autem origīnis ē econtrario. ¶ Secūdo quero an p illo p̄iori p quo fides caritatē p̄cedit. fides p̄tunc dicatur virtus et meritoria vite eterne. Et vidr̄ q̄ sic. Cā ille habitus p quē spūaliter viuitur est virtus. sed vt dicitur Habacuc. ij. Justus ex fide sua viuit. Dico sm̄ Rich. q̄ p illo p̄iori fides non est virtus p̄prie dicta. q: cū sit informis ñ attingit ad plenā rationē virtutis q̄ est habentē perficere et actū eius et ipm in vltimum finem debito mō referre: qđ fidei informi ñ cōuenit. Perfectū em̄ actū credendi nō eliciat. Credere em̄ actus est intellectus ad imperium volūtatis. Qñ autē vnus actus est a duob? motoribus: ad hoc vt sit pfectus oportet vtrūq; motorē esse pfectū. voluntas autē sine caritate non est pfecta. et ideo actus credendi eliciatus ab intellectu p fidem non formatā caritate. nō p̄t esse actus pfectus. q: informis. etiā cū adiutorio volūtatis actū suū referre ñ p̄t i finē debitū mō. debito ad h̄ ei vt volūtas mō. debito aliquē actū referat i finē vltimū. oz q̄ fit ad ipm p caritatē ordinata summū em̄ bonū qđ ēvltimus finis. obiectū ē ipsius caritatis. Sed sm̄ q̄ virtus large acapitur. s. p quocūq; habitu determinante potentiā ad aliquē actū respectu obiecti debiti. Sic fides illa informis potest dici virtus. Credere em̄ qđ ē volūtarie assentire summe veritati p̄pter se actus ē respectu obiecti. ¶ Ad auctoritatem est dicendū q̄ loquitur de fide caritate formata. ¶ Secundo debet deuota persona Christo obuiam mittere se cū iam anullam salicet spem vt eum reuerenter suscipiat. secum et

cenā disponat· Nam postq̄ xp̄us dulcis hospes aīmie p fidem
et caritatē cenaculum cordis est introductus· q̄ iam homo firm
ter omia dicta xp̄i credit vera· et vt bona et optima adimplere de
fiderat vltra hoc sperare debet q̄ quicq̄d ꝓpter xp̄m faciat· totū
premio inestimabili retribuetur· Sic anima p spem xp̄m reuerē
ter suscipit· ās retributorē humiliter inclinando dicēs· O dñe
saluū me fac· O dñe bene ꝓsperare b̄ndictus qui venis in nomi
ne dñi· sed hic bene dr Jacob· ij· Homo igitur p spem volens pe
des xp̄i lauare instar magdalene considerat tūc· quid aī ingres
sum hui? hospitis perpetrauit· q̄ per peccata hunc hospitē aīa
tissimū turpiter reppulit et exclusit q̄ participacōne ommiū bono
rum et inestimabili premio se priuauit· et q̄ se angelor̄ ministe
rio· ecīe suffragio· beator̄ patrocinio· et celesti beatitudine indignū
fecit· Vltra hoc considerat q̄ peccando se fecit hostem dei· exu
lē oīs bonī· manuāptū dyaboli· latronē mūdi· hereditz ifernī· q̄bo
sideratis prūpit i cordis dolorē· et i lacrimar̄ effusionē· q̄bo tūc
lacrimis caritate calefactis· icipit rigare pedes ihu lauare et tergē
pt? ih ās illa hec dñam admonz q̄ si certā expectacōez ipreciabil
bonī habere desiderat· q̄ de cōmissis et omissis contra deum satis
faciat Tunc anima ad monicōem spei· opera pietatis pauperib?
incipit impendere· nudos vestire· esurientes et sitientes reficere·
mensam nulli indigenti negare· sic hospiti xp̄o mensam parat· a
eum cibis et potibus satiat· dicente xp̄o Matth· xxv· Quicquid
vnī ex fratribus meis minimis fecistis mihi feastis· ¶ Ex
hys verbis notabile trahitur documentū· scilicet q̄ nullus debz
sperare nec expectare eternam beatitudinē possidere· qui nō hic
bonis operibus insistit· quibus meretur de cōgruo beatitudo· Di
cit heu plures sunt qui nūq̄ vel raro bona faciūt sed semper ma
la· et tamen vitam eternā possidere confidunt· De quib? Sapie
ij· Vana est spes illor̄ et labores sine fructu· Et puer· x· Expe
ctatio iustor̄ letīa· spes impior̄ peribit· Quare magister sen
iij· describens spem dicit Q̄ spes est certa expectatō eterne beati
tudinis veniens ex dei gracia et ex meritis precedentibus· Et no
tanter dicit ex meritis precedentibus· vbi enim non precedūt me
rita ibi non sequūtur premia· Nam qui non deseruit mihil rece
pere debet· de cleri· non resi· conquerente· ¶ Tercio persona de
uota caritatem que est tercia ancilla anime ad hoc ordinare debz
vt cenante Jhesu oīa fercula sibi preparet et ministret· quia tan
tum hanc amat· q̄ misi ipsa fercula offerat· nullum ei sapiat sed
odiat· Augustinus et allegatur de pen· di· ij· Tolle caritatem a

odium tenet·q·d·Omne opus odium habet:qđ ex caritate mihi ñ ministratur· Debet ergo caritas xp̄o primo offerre·
Greſſibilia·per ſedulitatem operatōnis· Aquatica per ſinceritatem religionis· Alilia per ſuauitatem contemplatōnis· ¶ Nam primuz feraulū qđ caritas offert xp̄o dulā ſponſo anime·ſedente humiliter ſeruis pedes eius eſt ſem ex greſſibilib?·ſ·omnimbo animalibs et ſignificat opa cōia omnibus xp̄ianis in dec̄ preceptis tradita·q: ſicut illo feraulo omnibus omnes diuites et pauper vtūtur·ſic etiam nemo ab operib? mandatoz dei excuſatur·ħ omnibus cōia eſſe dñt qui volunt ſaluari·dicēte xp̄o Matħ·xix· Si vis ad vitā.ſ.eternā ingredi:ſerua mandata dei· Cui feraulo aſſociari debet vinū clay et purum·ſcz pura intētio·ſ·q illa opera preceptoz impleantur filiali tīore·non timore ſeruili· Dñi ps̄· Beatus vir qui timet dominū i mādatis eius volet nimis· Anima deuota inſtar magdalene ſedēs ad pedes ihu·i·plena affectōne ad mandatorum obſeruantiam collatiue querit· magiſter amantiſſime·poſſum ne ad vitam eternam ingredi implendo omnia mādata ſecluſa anxia mea fide? Magiſter dicit q non:quia quicūq vult ſaluus eſſe·ante omnia opus eſt vt teneat catholicā fidem· Anaſta·in ſymbolo· ¶ Que to ergo a te magiſter dulcis·ſunt ne Abraham ysaac ceteriq ſancti patres amici tui ſeruantes mandata anteq̄ fides expreſſa fuit p te damnati:dicit non·quia fidem per ſpm̄ infuſum habuerūt et me venturum crediderunt ſcd̄m magiſtz·in·ſen·di·xxv·c·j· Hac collatōe facta caritas ſecūdū feraulū offert qđ eſt aquatici ſcz piſces· Illud feraulū non eſt omne omnib? ħ bñ habentib? et notat opera pacie quibus dñs bene refiatur·quia ſicut piſces ſemper mouētur in aquis delectabiliter·ſic iſti pfecti quoztamē pauci ſunt in aqua aduerſitatis·de multis exercitijs delectari debent·q: deus ſolum illos quos amat caſtigat ps̄· xij· Et Apoca·in· Hunc feraulo ſociandū eſt vinū rubeū·i·memoria paſſionis xp̄i et abundantis effuſionis ſanguinis xp̄i roſei· Vinū enim rubeū ſecd̄m Dyaſco·in dictis·ſi fuerit aqua temperatum·eſt ſolutiuū viſcoſi humoris·lenitiuum et immundicie abſterſiuū· Sic ſi effuſio ſanguinis Chriſti fuerit conſiderata et quomodo de latere exiuit ſanguis et aqua·et memorie tradita:mundat cōnem delectacōem peccati·et lenificat omnem aduerſitatem et impacīē ti m̄ abſtergat·Gregorius in quadam omelia· Nihil adeo graue quod non equanimiter toleratur·ſi Chriſti paſſio ad memoriam reducatur· ¶ Querit iterum anima ſitiens fontē ſapiente·

O bone magiſter poſſuz ne ſine aduerſitate peruenire ad te in tu
um regnum? Reſpōdit veritas infallibilis non. ſ per magnas tri
bulacōnes oportet intrare regnū celoz Actu. xiiij. Dz aut amātiſ
ſime dñe ſic te diligentes caſtigas? Dicit vt p̄bem eos an me di
ligant. et v. fideles inuenti coronam digniorē acapiant Beatus
eī qui ſuffert temptacōem. qm cum p̄batus fuerit acapiat coro
nā vite ꝛc. Jacob. j. Tūc caritas accedit. et teraū ferculū Chriſto
apponit. ſ. altilia nobiliſſima quibus ſolū modo in magnis oſti
tuti fruuntur. et ſignificat opera ſupererogacōnis et conſilia xpi
que nō ſūt communia oībo ſed ſolū digniſſimis et pfectis homi
nibus. Hij ſicut altilia et vltra alia aialia alte volant ſicut p̄mio
per huiōi conſilia et exercicia cōtinuo altius exaltātur Hos. lxxiij
Exultabuntur cornua iuſti. i. merita vel dignitates Cū quo fer
culo vnū aromatiū. ſ. claretum Chriſto infundi debet. ſ. cubili?
cordis. Quia ſicut claretū ex odoriferis cōficitur ſpeciel? et cor
letificat et confortat. ſic iubilus ex xpo et domo ſuis et meritis cō
ficitur. quem hō pre mimio gaudio explicare nō poteſt. Confor
tat autē ſpm̄ et letificat q̄ ſine intermiſſione affatis cordis ſe i de
uz eleuat et ſaltat. et inexplicabiles conſonantias et melodias can
tat. Hij eī affectus dulciſonātes in auribus xpi ſunt cythariſte
rā eius collocantes aſſunt tres ancille. quaz prima. ſ. caritas
potum offerat dño dicens. Bibe dñe naz et camel tuis. i. anima
bus ſanctis potū tribuā. Geñ. xxiiij. Iſte eſt potus eterne iocun
ditatis et ſalutis cū quo etiā potu aiam ſanctā inebriat. et per iſe
parabilē vnionē ad ſponſū xpm̄ q̄ieſcendū collocat.

Pretiōſa pax in qua notatur et certeza. recti

bente nanq; ihesu cū diſcipul' in cena: venit magdalena cē
Nardus eſt herba odorifera cuius flores ramuſculi et radices
ſūt pretioſi ad vnguentū: et ſpicati. quia de precioſiori materia
nardi. Sed aut hoc fecit dicit Aug? in li. de verbis dñi. q̄ iudei
qui venerant ad videndū lazarum interrogabant eū in menſa de
alia vita. et de mortis grauitate et ſeparacōnis anie a corpore.
Ad que tñdens dicebat. creaturā viuentem ñ poſſe hanc grauī
tatē imaginari. quia quanto maior eſt dilectō. tanto eſt ſepara
tionis dolor grauior. Hunc ergo dolorem xpus conſiderans per
fecte: quem ſtatim humanitus erat paſſurus: anxietate tantum
turbabat q̄ toto corpore ſudauit. Hoc cū ait tñ dicit magdalena
credens eum mimio calore preſſum labore itineris: vnguentum

illud refrigeratiuū attulit et cāput eius vnxit. ℟ Et sic ter legitur vnguentū preparasse ad vnguendū dñm suum. ¶ Mora licet est notandū in hoc qꝫ magdalena dñm ter vnxit. qꝫ de bñficijs dño acceptis gratissima fuit. Nam sm Senecā in li. de beneficijs. Illud beneficiū est iocundū qđ alicui obuium venit sicut patet Genes. xxxiij. in Iacob. qui noscens fratrē suū Esau contra eum omotū. voluit eum placare et venit ei obuiā cum muneribus et placatus est. Dñs ex de cele. mis. Cū martha. dando placando cōn nos deū concitamus ad iā. debemus venire obuiam et muneribus contricōnis et doloris eum placare. Quia puer. xxj. Munus absconditū extinguit iram: et donū in sinu mitigat indignatōnem maximā. Munus absconditū est dolor de omissis absconditus in corde: vel compassio proximi et dilectō dei. Donū in sinu est elemosina. vel aliud opus pietatis factuz ꝓpter deū paupeū. Illa omnia deū placant. et maximā eius indignatōnez mitigant. Hoc ondit dilecta magdalena que noscens Christuz delictis et peccatis suis multū offendisse. multis domis non solū contritione. sed maxīa cordis dilectōe et pietatis operibꝰ eius iā mitigauit et placauit. ℣ De quibus opeibus pietatis hodie ꝓponit vnū de vnctōne. Debemus et nos xpm de receptis bnficijs spiritualiter iungere triplia nobili vnguento. s.

Dolentis contritionis.
Gemētis compassiois.
Feruentis deuotionis.

¶ Primum vnguentū qđ est dolēs contritō. Omnia letalia et fetētia vulnera sanat ipsius egrotātis aīe s. omnia crimina mortalia. Confiatur autē hoc ex herbis immūdis et vilissimis. s. peccatis ex voluntate mala natis sed recollectis in conscia quasi in orto ꝓprio. Vade ergo in ortum tue consciētie per considerācōem. et attende qꝫ vil fās es. et qꝫ immūdas viles et fetidas congregasti herbas. Considera etiaz circūstantias quō contra deū. contra ꝓximū. et contra teipsuz et contra salutē et sanctitatem aīe tue. tibi nocue sunt. Radicitus igitur colligē et extra hoc ita simul. ita qꝫ nec radix. i. mala voluntas. nec herbe. s. opera permaneant. sed omnia contunde in mortariolo cordis. et ex his sucū male delectacōis exhe totaliter vt nil delectatōis ibi remaneat. et quantum delectatus fuisti tantum doleas amarissime. Lucas enī delectatōis extractus et dolor his herbis petōrum additus. confiat vnguentū vtilissimū cum vulnez mortū curati uū quo aīa peccatrix mūdatur. et de? de iniuria otētat. pē. l. La cānaū deo spi. otri. cor otri. Nā sicut vnguentū ex fectū ex mirra

naturaliter cōrpus a corruptōne et putrefactōne conseruat. Sic amarus dolor de peccatis animam purgat et conseruat ab ipuri tate peccati et a corrupcōne. In cuius figura dr Iudith. x. Iaut iudith) corpus suū et vnxit se mirra optima et holofernē iugula uit. Iudith confitens interpretat. et designat animā penitentē que confitetur se dño fore peccatricem. Illa si mirra penitētie et contricōnis fuerit uncta: dyabolū expellit et peccatū interfiat. et ad mhilū redigit cum hoc deo sacrificiū suauissimuz faat. Eccl. xlvij. Quasi mirra electa dedit suauitatē odoris. ¶ Sed q̄ ritur an confessio sit admittēda sine amara penitētia et ꝓposito vlterius non peccandi. Et videtur q̄ non. qr talis non est fructi fera magister in. iij. di. xvij. Q̄ confessio non ꝓficit sine vera pñia inanis. In oppositū est de pe. et re. q̄ q̄da hēt q̄ confessio sine ꝓposito non peccandi licet non sit fructifera. est tamen admittē da. Dico em q̄ est admittenda vt attribuatur consilū de pecca tis. i. ñ tñ dabitur vera absolucō cū penitētia nō sit vera. ¶ Que ritur secundo an p contricōem ꝓ quantocūq̄ magno peccato suf ficiat quantocūq̄ parua contritio. Dicit Rich. in. iij. sup mgīm di. xvij. Q̄ cum contricō dicat actū penitēdi caritate formatū et quantūcunq̄ modica caritas sufficiat ad remissionez quorūcunq̄ peccatoꝝ mortalitū. quantacūq̄ parua contritō sufficit ꝓ quan tocunq̄ magno peccato. Non sic autē dicendū est de attritione scz pñia non formata. Cū em recogitantur in speciali necessaria ē maior attricō de maiori pctō q̄ minori: q̄ pus in penitēdo de om nibus simul nō fit maior displicentia in actu de vno q̄ de alio ne cessaria ē tñ in habitu. vñ ꝓ quantocūq̄ magno pctō quātacūq̄ parua attricō nō formatur grā de lege cōi ꝓ quā grām attricō fi eret contritio. ¶ Sed queritur vtr̄ possit eē mimis magnus dolor in contritione. Rñdit ibidem vbi supra q̄ in actu penitēdi duplex est dolor. vnus essentialis penitētie. et hic est in volunta te racōna li q̄est quedam voluntatis displicentia qua sibi displicz peccatuz. inquantum est transgressio legis diuine. Et qua hec displicentia directa causatur ex caritatiua dei dilectōne que mimis intendi non potest. Ideo hec displicentia ñ ꝑt eē mimis magna. Est et alius dolor non essentialis pñie. et ē ꝑ duplex. Vn? in corpe q̄ homo corpus suū affligit ꝓ peccatis suis. a ꝑ dolor hū possz eē mimis magn?. qr cū tali tēpamento debet hō affligē corpus suū vt nō mterimat sibi natura. Vñ a. plus ad Ro. xij. Rōnabile sit obsequiū vestr̄. Est ali? dolor ītrior qui ē passio appetit? sēsiti u. et ꝑ ē duplex. Quīq̄ em cātur tal ex cōsideracōe alicui? aūlcis

honestatis seu glorie acāde talis per peccatum· sicut est dolor in mulieribus ex hoc q amiserunt sui corporis integritatē·et talis dolor posset esse etiam mimis magnus· Quandoq; cātur directe per quandā redundantiā ex displicentia volūtatis qua sibi displi cet peccatū·inquantū est legis diuine transgressio·Et sic adhuc dicunt quidam q dolor posset esse mimis magn?·q; penitentia virtus moral corrūpi potest per supabundantiā a defectū· Illis videtur q hic dolor nō possit esse mimis magn?:q; si non posset esse excessus in causa·ī possz eē excessus in effectu· Huiōi autem doloris causa est supra dcā displicentia peccati·de q̄ concessuz est q non potest eē mimis magna· Dñ si penitēs ex vehementissimo dei amore tā vehementer doleret de peccato suo·q ex hoc causa= retur in appetitu sensitiuo tam vehemens dolor q corrumperet ar moniā corporis necessariā ad vitā·non posset dici excessiuus ī ge nere mortis·nec pfectōm pñie derogans sed cordans·misi for te hoīs voluntas directe et ex intencōne ferretur ad pauranduz talem passionē ad hoc vt ipse moreret·et sic credo q intelligūr illi qui dicunt q in dolore q̄ est in appetitu sēsitiuo p̄t eē excessus

Q Secundū vnguentū qd est gemens opassio cōficitur ex spe cebus amaris miseris et angustis primoz et maxime ex acer bissima xp̄i passione Iste species colliguntur in orto sancte eccle sie vbi in abundantia defectus hūtur plures paupez xp̄ianoz Hos eīm defectus paupez quilibet per memoriā colligere debet et figillatim ad mortariolū cordis recondere et retorquere. et vt inde succū compassionis acapiat·q ex opassione quantū possibi le est q substantia suffragatur defectibus eorum subleuet· Illud vn= guentū magne virtutis est·non solū sanare animā cōpacientis· verūetiam gratiā solet parare et hominē in bono confirmare· Ta li vnguento samaritanus sauciatū vnxit· De quo Luce·x· Hic e tiam Joseph ab aromathia xp̄m tollens de cruce munxit· Hic q libet nostz ad proximū suū debet habere compassionem·et cum samaritano vulnera defectibilitatis per subleuacōnem mungere Apl̄us·ī·Corinthz·xj·Quis infirmatur et ego non infirmor·q· di·nullus·quia omnibus compatior· Hoc docet natura· Nam oculus sanus et clarus si intuetur infirmū etiam lacrimatur· De ne ergo cōfunditur humana impietas quorūdā diu tū q̄ in supa bundantia vtuntur·nec pauperib? indigentib? subueniunt·Hij as similantur salicib? que iuxt fluenta plantantur·et tñ sp infructuo= se remanent·Hic diuites in delicijs videntes defectus paupez nullum opus pietatis producunt·imo potius destruūt et imut.le

expendunt·hȳ assimilantur rusticis· Nota pīus· Vt Vere
cium vnguentū scz feruens deuocō confiatur ex speciebus salutife
ris et nobilibus que sunt opera pietatis dei: a maxime opus ama
re mortis xpī Hee species quales sint vel fuerint clare oīdunt li
bri mediānales·sententia euangelistaꝝ et eplaꝝ q̄ꝝ operatio-
num quedā sunt creacōnis: quedaꝝ conseruacōnis·quedā refor
macōnis· Nam si considerare velimus opus creacōnis immensa
hilo omnia creauit nulli dubium quin eadem potestate omnia
possȝ annihilare et in nihilū redigere·omnia eī sunt sub potētia
eius· Capi·xvi· Tu es dñe qui vite et mortis habes potestatē·
Cū igitur homo deuote cogitat q̄ nobiliter pre ceteris aīalib?
fit creatus·et dnis naturalib? fit insignitus·et q̄ clementer in
esse non obstante quocūqȝ malo vel peccato eū conseruat·nutrit
et diligenter custodit· Ex hȳs factis bōtatis quasi speciebo di
gnissimis confiatur subtilissimū et odoriferum vnguentū deo·s·
quedam naturalis inclinatio filialis obedientie·q̄ se tota mente
et spiritu ad beneplacita offert ad iplendum · De quo auctor de
spū et anima prumpit in personā dulciter deum in vnguentis ·
Sic dulce inquit mihi pater est semper de te loqui·de te cogitare
te laudare·semper amare·semper gratias agere·meipm vilipē-
dere·semper te timere·semp mea tibi deputare·semper audire te
docentem· Ecce q̄ dulce et odoriferum vnguentum deuocōnis·
Quando autē homo considerat opus reformatōnis et reconcilia-
tionis·q̄ misericorditer per dei filium a morte eterna a pena sit
sine ꝓpriis meritis redemptus: sentit dominū maximuꝝ fore ami
cum cū tota mente et affectu se confederat: et quem primo osue
unt formidare: tam incipit feruenter amare· Sic bm Richȝ·aīa
deuota secum tacēs loquitur·fiant que amore omnino inflāmat·
dicens·O q̄ bonus q̄ benignus q̄ misericors es dñe·totus am
plectendus·totus amabilis·totus desiderabilis·O me felicem si
eum possidere contingat· Hec cū et alia magna opera dei·si per
considerācōnem recollecta fuerint·et in mortariolo cordis p fre
quentem meditacōnem trita·de maximo ad minimuꝝ procaldu
bio sucus magne deuocōnis extrahitur·vnde xpūs suauiter in
ungitur et anima languida ab oī languore spūali curat· Dicit·
Est vnguentū tribulacōnis·ē vnguētū deuocōnis·ē et vnguētū pieta
tis· Primū pūgitiuū dolorē facēs· Secūdū tpatiuū dolorē lenās·
Terciū sanatiuū morbū expellēs· Istud vnguētū deuocōnis desi
gnat p vnguentū qđ magdalena fuderat ex deuotōe sup caput

Ihesu cuius odore tota domus repleta erat: sic ex vngento deuotionis tota aīa in ombo potēcijs et virtūbus recreatur spūali cōsolacōe. Ps. lxxxiij. Cōsolacōes tue letificauerūt aīaz meā ¶ Q

Quarta pars scilicet Jude proditoris murmuratio. Nā iudas hoc nō ex pietate sed infidelitate q auaricia dixit. Nitebatur em infidelitatē suam et auariciam sub specie pietatis occultare. Nam ſm mgīm hystoz. fur erat. et q pō et discipulis tradebantur semper de ama3 partem furabatur p vxore et filijs suis. ¶ Moraliter instat iude proditoris et furis nostris temporibo plures hītur falsi murmuratores et detracto ds deuotaz personarum: qui furantur honorem et bonā famaz hominū: et que per eos fiunt cordē sincero. deturpant et amchilant ex malicia et infidelitate sua quā cordē ad omnes portāt: volentes sic sb specie pietatis priam maliciā detegere De quibus Math. vii. Attendite a falsis pphetis qui veniūt ad vos in vestimentis ouīū intrinsecus autē sunt lupi rapaces. Et merito infideles lupis rapacib? assimilantur. q: sicut lup? se amicū fidelem ostēdit in pelle. in opere autē rapacem et mendacē. sic etiam infideles verbis plura vt amicus promittūt. factis autē multa mala. puta furta. adulteria. homicidia. q huiōi committūt. Hȳ em verē fidē data pmittere q ad sancta dei euangelia iurare. nec tamen opa adimplere. de quibo habetur ex de exc̄ssi. pla. ca. illud. qđ si super hoc in iure confessi sunt vel convicti: tanq̄ falsarij et priuri dēt de toto ēpatu expelli. q: periurus et infamis ē. ex de fide iusso. c. Peruenit. Studiose igitur agenduz vt ea que pmittūtur opere opleantur. ex de pactis ālicer. Quia turpe est aliquē otra factū priū venire. Ps. que pcedunt de labijs meis non faciam irrita. ¶ Infidelitas autē vt in plurimū in trib? solet cōmitti. f.

Fractōne promissionis.
Deceptōne cōmissionis.
Suppleōne omissionis.

¶ De primo Eccl. v. Displicet deo infidelis et stulta promissio. Nam quanto morbus ē grauior et periculosior. tanto maiori cautela indiget et medela. Sed cū infidelitas humana a principio tam valida et periculosa fuerit. q: nisi cautela sinceritatis et fidelitatis esset inuenta. fraude et dolo mimio. dudum respublica periisset. nullus em posset alteri

 Et ideo ad tollendū impietatē et infidelitatē hominū et pacē et concordiā introducēdū: varia sint inuēta remedia. puta figilla instrumēta cū qbs hīt hoies se curare. Vñ dz? vt dz Deut. vi. pcepit di. Dñm deū tuū time et illi soli seruies. ac p nomē

eius iurabis· Et hoc ad ostendēdū immobilitatez eius qđ dī
et ad certificandū homines ad fiiendū contrauerſias· vt dī ad
Heb· vj· ℔ ¶ Dolo enim iuramento creditur qñ de constan-
tia alicuius dubitatur· ex de sen· exco· Si vero aliquis· Debet igi
tur quilibet cauere ne contra huiōi caucōes vel pmissiones ven
at· sed fideliter compleat non solum amico sed hosti et inimico·
Dñ Aug⁹ ad Bomfacū· et allegatur· xxiij· q· j· Noli· Fides qñ
pmittitur etiā hosti seruanda est contra quem bellū geritur· quā
to magis amico· Legitur q Damon a Phyſias fic voca· ſ iuenit
nobiles milites et Pitagore diſcipuli· hij inter se tā fidelem iuxe-
runt amicicā et confederacōnem· vt cum alterz Dyomſi⁹ rex fici
lie apud ſyracuſam constitutus interficere vellet· et eis temp⁹ ab
eo quo prius peteret domū pfectus vt cōdimarent res suas im-
petraret· vodense· i· securitatem p eius reditu tyranno dare non
dubitauit· Appropinquante autez priuata die nec illo redeunte·
vnuſquiſqz ſtultitie tam temerarii ſponsorez damnabat· at is de
amici constantia nihil metuere predicabat· Eodē itaqz momēto
et hora a Dyomſio constituta· qui eū accperat superuenit· et ad
miratus rex ambox animū a fidelitatem· ſupplicū remiſit· eoſqz
insuper q et ipm in societatē amicicie· et in tercium ſodalicij gra
dum reciperent rogauit· ecce quanta fidelitas compromiſſioms
Hic em non solū ſocio liberare venit· ſed ſeipm hoſti tradidit· et
potius mori voluit q contra fidē viuere· ¶ Sed vere dole-
dum est q modo nulla regnat fidelitas· imo oīs falſitas· Falſifi-
cantur ſigilla· infringātur inſtrumenta· cōmittūtur furtia et in oī
actōe humana inuenit fallacia· Quis em hodie fidelis xp̄o· qui
ſua exhortacōem Eccīaſ· v· Si quid vouiſti dño deo· ne more-
ris reddere zc· Diſplicet em deo ſtulta et infidelis pmiſſio· mul-
toqz melius est nō vouere q nō reddere Sunt multi q aliqua an
guſtia neceſſitati· ſtatim deū et ſanctos iuocāt· multa vouēt et p
mittunt· ſed de periculo liberati voti nec pmiſſioms recordantur
Hij aſſimilantur lupo· De quo rectificator quidā dixit· Dū lupus lā
guebat monachus esse volebat· dū autē conualebat plus pei⁹
q ante erat· Dum fero languorē· fero religioms amorē· Unde
Ouidius narrat q cum Laomedon rex frigū vellet edificare tro
pam· phebo et neptuno hūanā induētes imaginē· pacto sibi auri
modio muros eius edificaueīt· ℔ fō ope laōedon pactū negauit·
a auz qđ iurauerat reddē recuſauit· xp̄ē qđ neptun⁹ aqs maris
ſqz ad muros vrb adducēs· terrā adiacentē opuit et agricolas

fructibus prevaluit: ad qđ pianduz oportuit q̄ Esione filio Laomedontis monstris maximis deuoranda daretur. et sup rupē deuoranda a beluis ligaretur. Sed laomedon cum p̄missiz hercules equos vento velocōres et candidiores si filiā a monstris liberaret et hercules hoc fecisset. negauit laomedon p̄missuz. q̄re hercules ocalue troyam ingrediens: ipsam destruxit. laomedontē bis p̄ dictū occidit. et Esionem thelamoni socio suo p̄ premio vxorē dedit. Sic hodie hoies q̄n indigent auxilio dei vel hominum solēt multa p̄mittere. sed q̄n negocia eoz facta sunt et ab angustijs liberati. nihil volunt soluere. quapropter deꝰ et mundus ipos solet quasi ingratos affligere. Eccā. xxix. Donec acāpiāt osculā pedes manus dantis. et in p̄missionibus humiliant vocē suam. sed in tēpe reddicōnis postulabit tempus vt loquat verba tedij.

¶ Queritur vtz maioꝛ sit obligatō iuramenti vel voti. Rñdz scūs Tho. ij. ij. q. lxxxviij. Votū ex sua racōne magis est obligatoꝛiū. Rā obligacō voti causatur ex fidelitate quā deo debem? scz vt ei p̄missuz soluamus. Obligatō autē iuramenti causat ex reuerentia quā debemus ei ex qua tenemur q̄ verificem? illud qđ per nomen eius p̄mittim?. Cui autē infidelitas irreuerentiā continet. sed ñ econuerso videtur cū infidelitas subiecti ad dñm esse maxima irreuerentia. et ideo votū ex sua racōne magis est obligatoꝛium q̄ iuramentū. ¶ Secunda infidelitas committitur in commissione. Sapien. xvij. omnia commixta sūt sanguis. homicidium furtum. fictō. coꝛruptō et infidelitas. Scit nanq̄ diffidens se est aliquem cum igne laborare et ab igne q̄nq̄ non ledi. Sic certe raro accidit aliquem in aliena substantia sibi omissa fideliter operari sine lesione infidelitatis. Quare Lucē. xvj. dꝛ. Quispiam est fidelis dispensatoꝛ &c. ¶ Notat enim hic difficultatez quasi diceret q̄ rarus est ille dispensatoꝛ. qui substantiam domini fideliter sine lucro et commodo priuato expendat. Sunt nanq̄ dispensatoꝛum siue seruoꝛum infidelitū multa genera. Primuz est quoꝛundam seruoꝛum et ancillaꝛum. qui si non contenti sunt de precio conductōnis sibi iuxta estimacōnem propriam vsurpāt de bonis dominoꝛum recuperatōnem. hoc non licet et furtum ē. qua talis vsurpacio est contrectatio rei aliene ignorante dñino contra suam voluntatem. Secundum genus est tutoꝛum et curatoꝛum. hꝫ sub colore conseruandi res pupillorum et vidua rum bō coꝛsuscipiunt. et in finez proprie vtilitatis hꝫ negociātur vtilitatē ātq̄ pupillis vel viduis iuste debitē sibi retinēt. nec eis aliqđ lucri participāt. Consiles etiam sūt p̄curatoꝛes ecclāarum a

monasterioꝝ etiam collectores fiscū: et omnītēr omnes plus ꝑ-
uatum bonū et ꝑprium cōmodum querunt q̄ reipublice vtilitatē
¶ Et hec est causa potissima quare omunitates vel congregacōnes
cuiuscunq; condicōnis decrescunt: et officiales vel dispensatoēs
harum crescunt et ditantur. Dñ plato opulentia priuata: est rei-
publice egestas. Vnde Aug⁹ de ciuita: dei: li: v: narrat de Lutio
valerio consule: qui in officō suo per fidelitatem romam multum
ditabat: oblitus ꝑprij cōmodi: hic tantū ꝑ publica re laborabat
q̄ ad paupertatem et inopiam vemens: numis a ꝑl'o collectis
sepeliebatur. Pro honore eīm et gloria habebant: qui in officō re-
publicam eleuabant: et seipsos non de aliemis bonis ditatos co-
gnoscebant. ¶ Talis dispensator fidelis erat etiam Joseph
De q̄ habetur Gen: xxxj. Cui cum rex egypti domū et terraz suā
omitteret fidelis fuit: et in tribus fidelitatem suam ostendit. Pri
mo dominū suum āmonuit et vtile consiliū prebuit sue prouiden
tie. Secūdo vxorem eius tangere noluit sed potius incarcerari ꝑ
spe clementie. Tercio tempore fertilitatis et abundantie fruges
terre congregauit: et post aduemēte sterilitate: dispensauit pre
cio conuemētie. O si hec tua vbilibet seruarentur: quanta sal⁹:
pax et concordia omunitatibus et domibus succresceret. Nam
modo famuli dominis dissuadent bene agere: non verentur omi
ges separare: cōmiscentur vxoribus ancillis et filiabus et dñoꝝ
fraudulenter rebus. De illis serius infidelibus dicitur Luce: xij:
In die qua non sperat: a hora qua nescit diuidet eum: s: domin⁹
per mortem ab electis partemq; eius: id est animaz ponet: i: dā
net cum infidelibus scz demonijs. ¶ Sed quid de tercō: di-
co certe qđ de omunitatibus foret vtilissimum: factū est per frau
dulētiā pessimū: dispensatoēs seu collectores frugū sunt omuni
ter rigatterij ſ furkefer ⊥ non attendentes vtilitatem cōmunita
tis: sed faciunt sterilitatem in granarijs a celarijs Nam vt ait
Aug⁹: xiij: de trin: c: iij: Omnes volunt vile emere a care vende
re. Introduat eīm ibi facetissimam vbanitatem ciuisdam mimi
dicentis in theatro se scire quid vellent omnes. Et cū die constitu
to conflueret magna multitudo silentibus omnibus a suspensis
dixisse perhibetur. Vile vultis emere a care vendere: q̄s omnes
inuenerunt in suis conscientijs: a quia sic est q̄ multe fraudulen
tie in mercaturis cōmittuntur et per populares defraudantur.
¶ Sed queritur an licet aliqui negociando carius aliquid vende-
re q̄ emit? Rñdet Astexa: in sū: q̄ negociari est commutacōnibus
rerū insistere. Commutacō vero rerum est duplex vt dic ꝑbus: i:

polit̄. Una est que pertinet ad yc̄nōmicos vel politicos. habentes curam de rebus necessarijs ad vitam domui vel ciuitati vel etiam pumcie. et hec est laudabilis. q̄ deseruit naturali necessitati. Alia vituperabilis. quia quātum est de se deseruit cupiditati lucri. lucrum rn̄ q̄s est talis negociac̄ois finis ordinat̄ potest ad aliquē finem necessariū vel etiam honestū. et sic negotiatio licita redderetur. vt q̄ quis lucrum moderatū negociando querit ordinat ad sue domus sustentationē. vel etiam paup̄z subuentionē. vel etiā cum quis intendit negotiac̄om̄ ꝓpter publicam vtilitatem. ne sc̄z necessaria ad vitam ꝓpriam desint. et lucrum cōstituit non quasi finem. sed quasi laboris stipendiū. Qui q̄s etiā aliquid pse emat et postea ꝓpter aliquam causā vendat. licite potest id carius vendere vel quia illud melioraut. vel quia precium rei est mutatum ꝑm diuersitatem loci vel temporis. vel ꝓpter periculū cui se exponit et laborem quē habet in transferendo rem de loco ad locum. Hz obijcitur q̄. cr̄ super math. xxj. dicit. Quicūq; rem comparat vt integram et immutatā vendendo lucretur ille est mercator qui de templo dei ejicitur. Respondet alexā. q̄ faciendum est vis in hoc q̄ dicit rem integram et immutatā. et in hoc q̄ dicit lucret̄ loquitur em̄ de illo negociatore qui in negociando intendit lucz. tanq̄ finem vltimum. et cupit sine labore et solicitudine ex auaricia diuitias ogregare. Vn̄ predictū verbū non hz locū in eo qui negociat ꝓpter ꝓpriam necessitatē l̄ reipublice vtilitatē. l̄ ꝓximi pietatem. nec etiā in eo qui vendit rem immutatā quātū ad substātiam. mutatam tamen quantū ad locum. q̄ talis ratione laboris vel periculi licite potest querere mercedem. nec etiā in eo qui in emendo ofiderat empte rei periculū in seruando q̄ potest deteriorari vel cremari vel furto perdi. Talis em̄ potest mercedē querere ratione incertitudinis euentus futuri et susceptionis periculi. ¶ Vnde in emendo non est certus vt integrā et immutatam vendendo lucretur. Obijcitur iterum q̄ super illud psal. Quoniam non cognoui litteraturam ꝛc̄. dicit Cassio. q̄ negociatio est vilius comparare et distrahe carius quod xp̄s reprobauit dum hoc facientes de templo eiecit. sententia eius est ibi. Respondet ad hoc alter. q̄ intelligit de hijs diuitibus cupidis qui sibi totum forum rerum venalium acaptunt vt postea ad libitum suum carius alijs vendant q̄ in foro venderentur. et hoc faciunt de frumento et alijs rebus humane vite necessarijs. Tales em̄ sunt deo abominabiles et exemplo christi essent ab ecclesia ejiciendi. Predictis omnibus consonat thomas in summa. Ad hoc nota ꝑm rap. q̄ illi qui

tempore messium bladum· vel qui tempore vindemievinū emūt vilius et vendunt carius· cōmittit pctm et turpe lucr· et hoc vt postea dicit intelligitur de illo q̄ hoc faciunt nulla pensata necessitate l' vtilitate p̄ ex sola cupiditate· ¶ Tertio infidelitas omittit in omissione et hoc precipue in restitucōe rerum iniuste ablatarū vel eīm restitutio totaliter omittit vel infideliter impletur Est eīm restitutio actus iustitie ꝑmutatiue per quē quis aliquem iterato statuit in possessionē vel dñium rei sue et ita attendit ibi equalitas iustitie ꝑm recōpensacōem rei ad rez· que pertinet ad iustitiam et cōmutationem ad quē actuz omnes tenentur· quilibz enim tenetur ad restitucōem rei ablate iniuste Unde aug?· epla· ij· ad macedonē· et habetur· xiij· q· vj· c· j· Non dimittit pctm nisi restituatur ablatū· si restitui pōt· hec aug?· Etsi non pōt idem esti tui debet restitutio fieri in equiualenti si fit possibile· extra ne lite pen· aliquid inno· eccā· Si vero equiualens reddi non pōt· tenetur qui dānum intulit restituere q̄s potest ad arbitriū bonorum viroz· Sed queritt vtrum dāmificans alium in bonis corporis· teneatur ad restitutionē· Respondeo ꝑm scotū li· iij· di· xv· damnificans altū in corpe· aut infert vltimū dānum scz mortem· aut aliquod damnū arcta vltimū· et hoc dupliciter· vel irremediabile vt in mutilatione· aut remediabile vt in vulneracōe vel in alia lesione curabili Si in mutilatione hoc pōt esse dupliciter· vel quia est enormis que ex toto impedit aliquē actum humanū qui operetur homī ꝑm illam partem ꝑputatam· vt in amputacōne manus dextre auferetur ōmino actus human? natus operere ꝑm illā manum· vel non est enormis· i· non impediēs actū humanū· vt est amputatio digiti vel alicuius pārtis eius De istis ommib? dāmis videndū est primo quid possit iuste statui· secundo quid statuti est De primo dicunt docto· q̄ si statueret lex taliōis in ommibus dāmis iuista esset· q̄ non est facile vt ꝑ tali damno illato fiat ꝓmpēsatio equal' per aliqua bona fortune q̄ non equipollet De secūdo dicunt q̄ ꝑ primo dāno et maxime scz vite ablatiōe regulariter in multis cōmunitatibus statuta est lex taliōis· vt homicida moriatur et rāconabiliter· q̄ hoc non solum opetit legi mosayce et rationi naturali· sed etiam approbatum et confirmatum est in lege euangelica a xpō· Math· xxvj· Omnis qui gladio ocidit gladio peribit· Et per consequens vbi lex talis de vita rddenda pro vita statuta est· iuste statuta ē· et debet homo patienter soluere illam· quia si aliquis ocidisset bouem vel canem ꝓximi non absolueretur sine restitutione· teneretur ergo magis ad

restitutionem spiritualem faciendam equipollentem vite quam abstulit sicut pōt esse equualentia in talibo· nec hoc solū · Sed si interfectus sustentabat aliquos puta prēm vel matrē vel pr̄ios: tenetur interficiens ommbz illis ad tantā restitucōem quātā eis abstulit per interfectōem illius persone· Et qua vix posset aliquis digne recompensare p actiones illud qd̄ abstulit homicida Ideo expediret simpliciter anime cuiuslibz talis perseuere p passiones voluntarias vel patienter susceptas· vt scz occideretur pro homicidio· Et ideo optime puisum est cōmunitati vbi statuitur lex taliōis in causa homicidij· De alia dāmificatione enormi ·scz mutilatione et non enormi cōmuniter in ecclesia non est statuta restitutio nisi penalia· et illa debet correspondere non solū dā no quod quis incurrit per mutilacōem· p toto tempore futuro q̄ vsurus erat membro abscisso sed etiam expensis appositis in cura tione et vltra placacōem ipsius lesi afflicti que requireretur etiam si non esset talis mutilatio· et consolacōnem ipsius sic afflicti· qa perpetua desolatio est sibi de tali mutilacōne· plus em̄ ponderan da est mutilatio paupis q̄ diuitis· qa magis indigebat parte ab scisa ad victum necessarium acquirēdum· Et ideo plus fuisset vsus parte illa ad necessaria procuranda· licz ex alia parte sit alia condi tio preponderās· s· dignitas persone· sed hoc parum est respectu prime cōditionis· hec omnia scotus· Si vero percussus mortuus vel mutilatus non fuerit in lecto tamen iacuerit· opationes eius amissas q expensas in medicos et medicinas: restituet qui percussit· extra de iniurijs c· j. ¶ Et qd̄ de dāmificante alium in bonis anime· Dico q̄ multo magis teneat ad restitutionē q̄ dāmificans in bonis corporis vel in bonis exteriorib̄· qz bona aīme sunt multo meliora illis· vj· q· j· sunt plurimi· Multū damna mo rum distant a damnis rerum tēporalium· Nullus autem dāmificare potest in bonis anime nisi dispositiue scz eū inclinādo verbo vel exemplo ad peccandū· et ideo etiam tenetur ad restituendum quantū potest· eum disponendo ad bonum bono exemplo vel verbo· p eo orādo vel orationes pro eo impetrando Sed dammificās aliquis aliquem diffamare· Uno modo falsum crimē imponēdo alicui in fama quo debet restituere· ¶ Scotus· tripliciter pt sic debet restituere famam simpliciter retractando verbū suū· vel quod sibi imposuit· quia alias non seruat iustitiam in reddendo proximo quod suum ē· Secundo modo vz tamen occultū nō ser uato ordine iuris scz in publico apponendo· sic non tenetur retra ctare verbum suum quod proposuit in publico· qua hoc faciendo

mentiretur · tamē sciat illud quod ꝓposuit esse verū et non tene
tur mentiri ꝓpter quotcunqz bonum reddendū alteri · Ex tenet
alio modo liāte reddere sibi famam · puta per huiꝯi verba · non
credatis cū esse talem male sibi dixi vel fatue · qz non seruato or
dine iuris ꝓposui em̄ in publico qđ non est verū publicē · et illa per
suasio sz non reputetis eum talē bona est · qz quilibet presumēdo
est bonus donec ꝓbetur otrarium · extra de sent · in ordi · faci · ca ·
vnico · Tertio modo vez crimen sed occultū sibi in publico impo
tum negando · qz negans in hoc notat imponentē de calumnia
Ille similiter non tenetur retractare negationē suam qua negauit
in publico vez sibi crimen impositū · qz n̄ teneꝫ aliqs statim iudi
cio ꝓfiteri se reū nondū conuictus · tamen tenetur p quedā verba
sobria sicut dictum est in · xj · articulo restituere famā illi acusan
ti quē indirecte notauit de calūnia · dicendo non habeatis cū pro
calumniatore · qz forte habuit bonam intentionem in proponen
do · vel forte credebat posse ꝓbare intentum suū et deceptus est ·

¶ Feria tercia post palmarum ·

Domine demonstrasti michi et cognoui

Here · xj · C ¶ Videmus inferiora a superioribus illu
minari vel naqz omnia de die illuminat · Ideo · vj · co
pie ꝓphs dicit · dies est latio solis super terram · Et hō litera
tus sapiens illumiat scientia ignorātē · Ideo nescienti sciens et er
ranti nō errās recta ratione preponitur · di · xxxviij · c · q̄us · sic
etiam superiores angeli inferiores illuminat · Unde Egidius de
cognicione angelorz · q · xnn · dicit · qz superiores angeli inferiores
reducunt in deū faciendo eos aliquos effectus cognoscere quos
prius non cognouerunt · Sicut quādo vnus homo docz alū ꝓpo
nit ei aliquos effectus et facit ipsum eos cognoscere in illa eadz
causa in qua ipse cognouit · Sic angelus superior ꝓpter nimis p
fspicax lumen glorie dicitur illuminari immediate ab ipso deo qa
ipsi per lumen quod habent vident in deo multos effectus futuros
in ipso deo quos angeli inferiores per lumē quod habent debili
us videre non possunt · Et ideo angeli superiores ꝓponunt infe
rioribus effectus illos quos ipsi in deo vident · Talibus igitur ef
fectibus sic propositis fortificatur eorum lumen per auxiliū su
periorum · et maꝑtūt videre in deo effectus illos quos prius non
viderunt · Sed queris posset ne deus angelos inferiores immo

diate ſine angelis ſupioribus illuminare · dicit Egidius · q̄ ſic ſi
vellet · Sed deus vult ordinatiſſime agere et ideo vult inferiores
angelos reducere in ſeipſū per ſupiores · q̄ lex diuinitatis ē ꝑm
dyon · inferiora in ſup̄ma per media reducere · Vult em̄ ex ſua
benignitate non indigentia vt angeli non ſint otioſi · ſed vt habēt
actionē aliquā ad ſua inferiora inferiores reducēdo in eū Sic aut
xp̄s dei filius ꝑm humanitatē deo fuerit inferior deus aui omia
certa ſunt · ff · de iudicijs · l · et ſi reſtituatur · ſ̄ · vltimo · eum de futu
ris malis ab inſtanti conceptois inſeruauit que pati debuit qꝺ
exp̄ſſit ꝓpha in perſona xp̄i dicens · ꝛc · D ſ Queret an anima
xp̄i cognoſcat omnia que cognoſcit verbū. Et videtur q̄ ſic Nā
anima xp̄i beata habuit ſp̄m non ad menſurā ꝑm q̄ dicit · j · Jo ·
iij · Sed ſp̄us eſt ad cognoſcendū et diligendū · ergo habuit ſpi
tum ad cognoſcendū ſine menſura · Et ſi hoc · ergo deus illi am
me michil celat · Cognoſcit ergo omnia in verbo que cognoſcit de
us · Contra aug⁹ · in · xj · de ciui · dei · Quicquid ſcitur ſcientis com
prehenſione finit̄ · Sed anima xp̄i cum ſit finita non poteſt cōp=
hendere infinita · ita q̄ illa infinita ſint ſibi finita · q̄ impoſſibile ē
infinitum eſſe finitū finito · ſed verbum eternū cognoſcit infinita
ſicut ſibi finita · ergo impoſſibile ē q̄ anima xp̄i omnia cognoſcat
in verbo que cognoſcit ipſū verbū · Ad illam queſtionē ꝓpter ſui
difficultatē a diuerſis diuerſimode reſpondet Sed omiſſis diuer
ſorum doctorum rñſionibus · Dico ꝑm bonauen · ſuper magiſtꝝ
di · xuij · tercij · q̄ contingit aliquid cognoſci agnitione habituali
et cognitōe actuali · ſiue cognitōe que eſt ſicut ſcia a cognitione q̄
eſt ſicut conſiderare · Si ergo loquimur de cognitione quantum
ad actū ꝓſiderationis ſic dicendū eſt · q̄ anima xp̄i nunq̄ tot co=
gnoſcit quot ipſum verbum · Per nullam em̄ gl̄am p̄t a deo ſub
leuari creatura · vt ſimul et in actu iudicet de infinitis · cum hoc i
ſinite ſit virtutis · ſi vero loquamur de cognitione habituali ſic cō
uenit poteſt q̄ ſcit omnia que cognoſcit ipſū verbū ſibi vnitum ·
et hoc patet ſic · quia cum anima xp̄i cognoſcat ipſum verbū ha
bitu glorioſo ita perfecte q̄ non poteſt ipſum perfectius cogno
ſcere · et ipſum verbum eternum promptam habeat voluntatem
ad aperiendum illi anime oīa que i ipſo reluceant nec aliquid i
ipſo reluceat quod non ſit natum cognoſci ab anima xp̄i habet
aliquid q̄ facilis eſt ad cognoſcendum omnia que verbuz cogno
ſcit et huiuſmodi ſignum eſt quia ad hoc q̄ cognoſcat aliquid
qꝺ verbū cognoſcit quicquid illud ſit non oportet q̄ detur ei no=
uus habitus cognoſcendi. ſed omne quod vult poteſt in eo lege

re. Si ergo tu queras de illo habitu vtrum sit finitus habitus vel infinitus. Respondeo q̄ est finitus. habz tamen respectum ad infinitum actualē. nec hoc est impossibile ponere in creatura sic nō ponit compositionem realē. ¶ Sed si iterum queras vnde venit ei q̄ habz omnia ꝓpalandi que relucent in se. hoc autē non facit alicui alie aīme. Et ideo de sola aīma xp̄i concedi potest et debz q̄ scit omne sciens quātum ad cognitionez habituale. Ad illud quod adducitur in oppositum. q̄ quicq̄d scitur scientis apprehensione finitē actuali apprehensione q̄ minuitur in ipsa auctoritate. De habitu ali autē non oportz q̄ habeat veritatem. nec oportz adhuc q̄ habeat veritatem de omni actuali. sed de ea que est per apprehensionem. cuius eīm deus cognoscatur ab aīma non oportet tamen q̄ sit finitus ipsi aīme cognoscenti. imo est simpliciter infinitus ¶ Quātum nunc ad psecutionem hālem epistole est sciendū q̄ quia concedente deo laudabili consuetudine die veneris de xp̄i passione tractabitur. que vt prius dictum est per iudeos fuit determinata. Ideo obmissa de passione dicendū est hodie de iheremie lectione. In qua dicitur quomō xp̄i passio prophetice est pronunciata.

Et sunt tres partes principales quod ostenditur.

In prima diuina cognitio concepte prauitatis. ibi. ¶ Domine demonstrasti.

In secunda xp̄i passio humane fragilitatis ibi. Et ego q̄si agnus

In tercia iudeorum machinatio peruerse iniquitatis. ibi. Venite mittamus.

Quantum ad primam partem dicitur in diebus illis quādo. s. iudei ꝓpter ydolatriam eorū erant per Nabucho. captiuati et in babilonia translati. et per lxx. annos detenti et post quos annos ydolatrie motuis filij eorum innocentes ad ꝓpria sunt reuersi et ciuitatem ihr̄lm et templum reformare ceperunt. tunc iheremias figuraliter in persona xp̄i ꝓphetauit dī. domine. s. pater eterne. tu demonstrasti michi supple ex tempore per reuelationem quādo aīam creasti a corpore meo infudisti in vtero matris mee in primo instanti infusionis aīme notitiam omniū et ōm maxime eorū que passurus fui p humanā generis redemptione et cognoui q̄ ad hoc me misisti. Tu etiā tunc michi ostendisti per reuelationem studia. i. malicias eorū et adinuentiones

insidiam et persecuciones quibz debebant otra me mouere· et me ad interficiendū querere·sed ego implebo voluntatē tuam ero obediens· ¶ Moraliter sicut apparet inter noctē et preclaram diem magnā fore drām·sic inter ignorātiam et sciam Nam nox peruerbat offendit et errare facit· Dies vero defendit letificat et recte dirigit volentes laborare· Et ideo astrologi dicūt·et plmiz. in suis natural hist orie ca·xvij·narrat·q terra illa que per dimidiū annū habz noctem cōtinuam et p aliū anum dimidiū cōtinuam diem·non agruit humane habitacōi· Et Albumasar in introductorio maioꝝ dicit ypocratē docuisse q nisi stellaz lux de nocte deitatē aeis subtiliaet·oē corpz aimatū piret·nec artifices possent sine errore in tenebris artes perficere Ideo pictor quidā de quo Macrobius in saturnalibz se excusabat de turpitudine filiorum suorū·qui cū diceretur·cur melius pingeret q hoīes facerz etiam dixisse fertur· Non debz miz videri·pingo die claro·nocte vero ad errorem ducit· Ideo phus·nis·metha· dicit arca ea q ignorā tur deputatur omnes Et in cañ·di·xxxviij· Ignorantia· dicit q ignorātia est mater cunctorū errorum· Per oppositū vero scia homines subiectum de quo aliqua scia versatur est dignius et nobilius quanto nobilior etiam ē scia primo de aia· Cum igitur ante aduē tum xpi hoīes periculose errauerunt in cogitacōnibus suis dicēte psal· Errauerunt ab vtero locuti sunt falsa·nec aliquis possz cer tam sciam habere de deo ꝓpter suam infinitam et inaccessibilem perfectōem· ¶ Deꝰ ex sua benignitate dignatus est ad nos descendere et docere doctrinam veritatis· Legit em̄ otra tres errores notabiles tres lectōnes·primo·

Contra errorē affectōnis demonstrauit legē nature·

Contra errorē cognitionis·declarauit legem scripture·

Contra errorem electōnis·notauit legem figure·

Nam primo homines errabant in hoc q quilibet voluit sibi bene fieri sed non curabat bene facere alteri maliā em̄ erat sup terram Omnis caro corrupuerat viam suam· Gen·vj· Sed xps contra hunc errorem peruerse affectōis demonstrauit legem nature dicens·Omnia quecunqz vultis vt faciant vobis homines et vos eadem facite illis· Hec enim est lex et prophete Mathei vij· Ex hoc enim docet et iubet quelibet alteri facere qđ sibi vult fieri et prohibet alij inferre quod sibi non affectat fieri· Scientia enim huius lectōnis inclinat hominem ad bonum et facit malū

declinare et virtuose agere. Et istud ignorare est valde dānabile. qz sic ignorans ignorabitur tpe retribuōis. Instruimur enz in hac lectōne de duobus precipue. Primo q̄ cognoscere debem⁹ dei dilectōem quā in multis demonstrauit. et eum ex toaffectōne cordis reamare. Secūdo ex amore ipsius recipientis pximū diligere. Quisq; nāq; deum toto corde non amaret cognoscens e⁹ feruentissimū amorē. Alijs em̄ operibus dilectōis omissis pensate caritatis opus. q̄ nos pctōres tantū dilexit q̄ pter nos egenus fāus est et tradidit semetipsū in mortez et durissimā passionem vt nos saluaret. Ecc. xxix. Fideiussoris graciā ne obliuiscaris. dedit em̄ p te aiam̄ suam. licz em̄ multū posset inflāmare cor ad amandū deuz q̄ ipse nos fecit. multo tamen amplius debz nos mutare q̄ nos reficit nascendo moriendo et celum in resurrectōe et ascensione apiendo. ℣ Nam sm̄ alios assignantes causā quare vna regio calidior est alia. est ex solis appropinquatōe que est ex breuitate dyametri. Est em̄ zodiacus circulus excentricus. et ideo vbi terre magis appropinq̄t. ceteris paribus: ibi plaga calidior est alia. Sic et xp̄s sol iustitie per incarnatōem nobis appropinquans. calorē intensiue caritatis adduxit. eo q̄ maxima distantia abbreuiata fuit que erat inter nos et deum. et ibi apparuit breuitas dyametri. q̄ verbū incarnatum fuit abbreuiatū in carne. et hec appropinquitas solis iustitie multū debet nos ad eius amorē inflāmare. vñ crisō. Non enz quisq̄ qui nos ita aliquādo dilexerit quēadmodū ipse fecit. Deinda cā ē ex solis mansione vt in princ° capitoz̄m̄ i p̄n° cācri vbi pter reuruationē zodiaci sol videt stare in eode loco. pter q̄d calor ꝺfortatur in locis suppositis in terra. Et hec causa refertur ad xp̄i passionē. Tunc em̄ verus sol. s. xp̄s stetit immobilis cruci. s. affixus. Et hec xp̄i mansio fuit in duobus solsticijs. q̄. scz ei⁹ affixio et mansio cristi in cruce sup omnia debz in nobis amoris calorem accendere. ita vt aīma liquefiat in lacrimis opassionis. Exo. xvj. Cum incaluisset sol liquefiebat manna. id est mens deuocōmis plena. vnde bernh. in sermonib⁹. O duri et indurati et obdurati filij adam quos non emollit tanta benignitas tanta flamma. tam ingens ardor. tam vehemens amor. qui pretiosas merces expendit. Tercia causa est ex solis oppositione scz quādo est oppositio solis ad caput nostrū vt sub cancro existentibus. sol non declinat a capitibus eoz̄ dū est in illo signo et maxime in principio sigm. Et hec refertur ad

xpi resurrectōnem vel ascensionem vbi xps sol iusticie superposi
tus omnibus capitibus nostris per potestatem et auctoritatem
bene dixit. data est michi omnis potestas in celo et in terra. Et
in ascensione exaltatus est sup omnes celos. Hec omnia xps no
bis demonstrauit. Debemȝ igitur ea cognoscere et amore inflā
mari gracias agere. Vnde bern. super cant. sermone .ij. ad ppos
tum sic inquit. Dilexit nos deus dulciter sapienter et fortiter.
Dulciter nempe dixerim quia carnem induit. Sapienter qua cu
ram curauit. Fortiter qua mortem sustinuit. Disce igitur o chri
stiane a christo. quēadmodum diligas ipsum. Disce amare dul
citer ne illecti. prudenter ne decepti. fortiter ne oppressi deficiaȝ.
sed vsqȝ in finem diligamus. Ecce prima pars prime lectionis.
¶ Secundo debemus primū diligere. Nam quilibȝ vult ab
alterō diligi et non ledi ex lege nature Ergo etiā primū diligas
nec eum offendas. hoc docet nos xps Jo. xv. Hoc est preceptū
meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. nam xps dilexit nos
multipliciter. Primo amore gratuito scz gratis dato non prece
dentibus nostris meritis Joh. xnij. In hoc est caritas non quasi
nos dilexerimus deum. sed quoniā prior ipse dilexit nos. Sic et
amare debemus proximum non ratione vtilitatis sed causa virtutis
sc̄m Ambro. vera amicicia virtutis est et non queste. vnde tul
lius de amicicia. Si vtilitas glutinaret amicicias eadem mutata dis
solueret. Et boecius libro de conso. Que felicitas facit amicaȝ in
fortunium facit inimicum. Secundo nos amauit christus amore
discreto. Amor discretus est qui personas et vicia prosequitur.
nec sic personis descendit qȝ vicijs implicetur. Bern. christus
in carnis assumptione condescendit nobis. in culpe vitatione con
tempsit sibi. Sic et amare debemus proximum. ad roma. xnj. Di
lectio proximi malum non operatur. Hinc est quod ait tullius
libro de amicicia. nulla est excusatio si amicicie causa peccaueris.
Nam consiliatrix amicicie virtutis opinio fuit. Difficile est ma
nere amicitiam si virtute defeceris. Hac sortiatur lex amicicie. vt
nec rogemus nos turpia faciamus ne rogati. ¶ Tercio nos
amat christus amore fructuoso. sic a proximus a nobis est dili
gendus. Vnde pr̄e Johannis tercio scribitur. Filioli non dili
gamus verbo neqȝ lingua. sed opere et veritate. in quibusdam
caritas linguam habet magnam manum autem nullam. Vnde
Gregorius in moralibus. Dilectō vestra semp exhibenda est et
veneracōe sermonis et misterio largitoris Sz reuera quidā sūt q

tantum felicem diligunt q solum verbo · qz occurrente infelicita
te opere fugiunt · Unde grego · Cum quis in psperitate diligit
incertū valde est vtrū psperitas vel persona diligatur · amissio at
felicitatis vim interrogat amoris · qui in aduersitate primū dilexi
at aperte conuincit q ipsum in psperis nō amauit · Quare de
neca in remedijs fortuitorū · multi illū comitantur · mel muscę se
quūtur · cadauera lupi · frumenta formicę · predā non hoiem seq
tur illa turba · Huiōi hoies non sunt discipuli xpi · sed amici mēn
se et disci · Juxta illud Eccī · vj · Amicus socius mense · et non p
manebit in die necessitatis · R ¶ Secundus error erat in ogni
tione · nam singularis populꝰ dñi noluit deum intelligere vt bene
ageret · Quare dns de errore eorū conqueritur per ysaiam dicēs
Here · nij · Stultus populꝰ meus me non cognouit · filij insipien
tes et vecordes · sapientes sunt vt faciant mala · bene autē facere
nesciunt · Hunc igitur errorē deus volens tollere et viam veri
tatis ostendere · misit filiū suum magistrū veritatis vt non solū ver
bo sed etiam exemplo erudiret et errorē falsitatis tolleret · quare
audientes eius doctrinam et videntes eius opa dicebant · Mat ·
xxij · Magister scimus q verax es et viam dei in veritate doces ·
Docuit eī breuissima lectōne duo que lex scripture expōsit scilz
Declina a malo et fac bonum · Non eī sufficit abstinere a ma
lo · misi faciat qđ bonum est · ar · lxxxvj · di · c · non satis · glo · Cum
facultas adest et necessitas instat · alias suffiat bona voluntas Hec
eī vera via dei est quā sine intermissiōe ambulare debem⁹ Sed
notare debemus in illa via tria scz ·

Terminū a quo est recedendū ·
Medium per quod est transeundū ·
Et terminū ad quē est accedendū ·

¶ Primus eī terminꝰ a q
est recedendū est ipsum
peccatū quod quidē gra
uat hoiem et lassum facit in via · de quo conqueritur ipse salomō
sap̄ · v · di · lassati sumus in via miq̄tatis · Et statim subinfert las
situdinis hui⁹ causā di · Quid eī nobis supbia · aut quid
diuitiarum iactātia contulit nobis tanq̄ vmbra transierunt ōnia
hec · Secundo aduertere debemus medium per quod est transe
undum et est penitentia equitas et iusticia · Primum medium osten
dit xps peccatoribus dicens · Penitentiam agite et appropinq̄ ·
bit in vos regnum dei · Math · nj · Secūdum medium ponit me
chanicis et negotiatoribus · Prouerbio · nij · Ducam te per semi
tas equitatis · quas cum ingressus fueris : non artabuntur gres
sus tui · et occurrēs non habebis offendiculum · Medium iusticie
ad iudices ciuiliacos et plateos pertinet · De quo ysa · xxxij · dr Qui

ambulat in iustic̃ijs et loquit̃ur veritatẽs qui ꝓijcit auariciã ex
cutit manus suas ab omni mũere · qui obturat aures suas ne au
diat sanguinẽ · a claudit oculos suos ne videat malũ ille in excel
sis habitat · ¶ Sed vere pauci per uia media ambulant directe · ¶
Tercio aduertere debemus terminũ ad quẽ est accedendũ
Ipse eñ terminꝰ est ipsemet deus a doctor nr̃ xp̃s · qui vocat nos
quasi dilectos discipulos suos di · Venite benedicti patris mei p
cipite regnum qđ vobis patum est ¶ Math · xxv · Sed c̃uis xp̃us
p scripturã nos omnes vocet ad cenam eterne beatitudinis pau
ci tamen eius voc̃e audiunt sed potius carne reuocante in medio
damnabiliter errant · Istis ꝺñgit sicut cam̃ de quo narratur qꝺ
xp̃s in quodã agro inter duo castra audiens duo cornua vocan
tia homines ad mensam sicut in aliquibꝰ castris dñorum fieri cõsue=
uit · qui modo secutus vnũ cornu modo aliud · et sic tota die ciuit
cit quousq; hominẽ prandij trãsiuit · sic nullum prandiũ habuit sed
vtrq; neglexit · Sic stamus in agro huiꝰ mundi inter duo ca=
stra vbi duo sunt parata prandia vel conuiuia Vnũ est xp̃i ad qđ
nos vocat p cornu sacre scripture · p voces predicatorum · Aliud
prandiũ est carnis patum in delectac̃ionibus ad qđ etiã cornu ma
lefic̃iac̃ionis ad pctã vocat et ad suũ prãdiũ inuitat dicens · sapi=
te · venite fruamur bonis · ¶ Hũc multi sunt q̃ audiẽtes predicatorẽ
vocare ad pñiam et ad prandiũ paradisi relinquũt vitia et ad vir
tutes quertũtur · sed modico tempe perseuerãtes dũ carnis dele
ctac̃ionibus vocant · dimisso primo prãdio iterꝫ ad vitia redeunt a
toto tempe prandio sue vite duplicia vitia incẽdũt quousq; in mor
tem incẽdũt · tunc ambo prandia tam beatitudinis eterne qꝫ carnis
amittunt · Debemꝰ igit̃ lectõnes xp̃i audire · viã directã post eum
sequi · sicut iacob qui dixit · precedat dñs ante seruũ et ego seq̃r
paulatim vestigia eius Gen̄ · xxxiij · Et Job · xxij · Vestigia eius
secutus est pes meus · ¶ Error est in electõe qñ q̃s
scit illud qđ melius est ꝺẽmt et illud qđ vilius appetit et eligit ·
de quo errore dr in can̄ · de ose · di · v · non mediocriter errat q̃ ma
gno bono preferunt mediocre bonũ · sic vident errasse filij isrl̃ pe
pones · porros · et allea et ollas carnũ affectantes elegerunt · et
mãna dulcissimũ abhorrẽtes ꝺẽpserunt di · Quis dabit nobis
carnes ad vescendũ · recordamur piscium quos comedebam̃ in e=
gipto gratis · in mẽte nobis venũt cucumeres et pepones · porri
cepe et allea · aia nr̃a anda ẽ · nil aliꝰ ꝺspiciũt oculi nri n̄ mãhu Nu
me · xj · Sic reuera multi fuerunt añ aduentũ xp̃i q̃ꝫ plures ꝺñes
mõ sũt qbꝫ p scripturas et scõs ꝓphas vtutes et dei dono vite etne

ꝓmíttur· qui per incredulitatē cōtemnentes scripturē dulcedi
nem et figure veritatez potius delicias carnis et mūdi delicias ap
petere et eligere solent· q̄ virtutes et delicias paradisi· puer· xp
vj· Anima saturata calcabit fauū· Anima esuriens et amarum p
dulci sumet· i· homo mundanis delicijs deditus et saturatus vic
tutes que dulces ubi sunt aīe despiciat· Et qz saturari non pōt ex
sei ea que amara sunt anime et dānosa admittit ꝓ salutiferis N
¶ Contra hunc errorē xp̄s nos vocauit et apuit rem figure dā
do seipsū in cibum et vt oēm nauseam figure tolleret quā antiq
habuerunt in māna· corpus et sanguinē ꝓprium tradidit veraciť i
eucaristia· Qz aute corpus xp̄i sit figuratū per māna· ptz pri
macōe nomis in manhu qs interp̄tatur quid est hoc· qz scz fiunt
dicatur in lrā Nume· xj. Hebrei videntes māna de cœlo cadere di
xerunt manhu· i· quid est hoc admiratiue loqñdo· Sic vere qui
cunqz ꝯsiderat cibū istū scz xp̄m in sacramento altaris merito pōt
mirari et dicere manhu· i· quid hoc ē· qz ibi sunt tot mirabilia q
merito potest fieri q̄stio de eodē· Unde in ps· dicit· A dño factū
est istud et est mirabile in oculis nr̄is· Itē per māna intelligit
eucaristia cōne loci· qz sursum de cœlo venit a potētia diuina nō
humana· Joh· vj. Pater meꝰ dat vobis de cœlo panē verum Itē
cōne modi qz tantū habebat qui multū fecit q̄ parū colligebat· qz
scz in qualibz particula est totū corpus xp̄i· et in omnibꝰ non est
mi vnū Ecc· xviij· Neqz adiectum est neqz minuitur q̄ eīm plu
res hostias cōsecratas recipit· non magis habz de xp̄o q̄ ille qui
solūmodo habz vnā· Unus eīm recipit sicut centū· et econuerso Et
ideo de eo camť· Sumit unus sumit mille q̄tum isti tantū ille·
ꝛc· Item cōne virtutis qz sicut manna omnē saporē habebat· et qc
quid volebat cōmedens sapiebat· Sic eucaristia omnē virtutez
ad omnia queūqz voluerit homo pōt valere· dum tamē hō sciat
ipsū debite et digne recipere et tractare· Exp· j. omnē habēs vir
tutem omnia ꝓspiciens· unde illud est simula cū melle· i· cato cū
diuinitate vel panis species cū xp̄i corpore et hūanitate Ezech·
xvj· Simulā et mel et oleum cōmedisti· Item cōne finis qz tātū
durauit q̄diu fuerunt in via· i· in deserto et defecit in termino·
Sic vere sacramentū altaris est institutū ꝓ via huiꝰ vite et ꝓ tran
situ deserti huiꝰ mundi qz reuera qñ veniemꝰ ad terrā huiꝰ vie ad
terrā ꝓmissionis et ad habitacula paradisi tunc deficiet nobis nu
bes et manna· i· ignorantie obscuritas et sacri huiꝰ velati ꝛcritas
notificabitur qz tunc gustabimus suauitatez glorie et sapientie
per rem quā modo videmus ꝓ fidē Aplus· Nunc videmꝰ p speculū

lum in enigmate · tunc autē facie ad faciem · Sed queritur aut cri
stus rem figuratā · i · corpus suum non apparēter oñdat vt quili
bet quid credat certius cognoscat · Dico q ppter tria no · xliij · J

Secunda pars in qua notatur magna cristi passio ad patiendū in hoc q acerbissimā mortē tam pia mansuete sicut agnus sustinere voluit · Uñ ysaie · liij · Sicut ouis ad occisionē ducitur et quasi agn? coram tondente se obmutescz et non aperiet os suum · Sequitur et ego non agnoui malū · s · a liquod qđ otra aliquē feci · nullū lesi · nulli nocui · j · Pet · ij · Non ē inuentus dolus in ore eius · ꝛc · O ¶ Moraliter pbus dicit · j · po steriorū · q omnis nrā cognitio ortū habz a sensib? Qđ non senti mus naturaliter non cognoscim? · Cum igit insensibilia sint in gnita nobis · necessario signis sensibilib? vtimur vt ducant nos i cognitionē · Sicut videmus q qñqz nomina qñqz insignia solēt rerum cognitiones et ꝓprietates monstrare · sunt em nomia inuē ta ad cognoscendū · C · de ingenuis et manumissis · l · ad cognoscē dum · Ita etiā insignia nobilia inuenta sunt · vt cognoscant in di gnitatibus et in nobilitatib? · ff · de rerū diuisione · l · sanctū · Rex regum dei filius qui ex sua dignitate et nobilitate ignotus est et hominibus incognitus volens se notificare mundo et cognitionem eius ostendere qualit ꝓpter hoiem venerit et mortē sustinuerit · ꝓclamare fecit arma siue insignia sua pacām et innocentiā signi cantia · inst? agni immaculati patient sine reluctacōe mortez et occisionē suscipientis · Uñ ysa · liij · et de pe · di · ij · Si em ingt xps tanq agnus cora tondente se non aperit os suum · Et hic Iheremie · Ego quasi agnus ꝛc · ꝑ ¶ Compatur autē xps agno · racōe

Mansuetudinis et innocentie · ¶ Nam agnus est māsuetus et innocens nullū em
Agnicōnis et scientie · lesit · qz non habz cornua
Nobilitatis a quientie · ad ventilandum sicut bos · nec dentes ad mordendū sicut canis · nec vngues ad lacerādum sicut vrsus · nec pedes ad calcandum sicut equ? · sed in ombus innocens a mansuetus · Quare dicit ysi do · Cetera aialia armant natura solū agnū dimisit inermē · sic xps vere dici potest agn? cōe mansuetudis et innocētie qz nunq alicui nocuit sed ombus ꝓfuit Quare iohes baptista digitis eū demonstrando ait Ecce agnus dei qui tollit peccata mundi · vbi augustin? infert · ergo innocens fuit · quia nec corde nec ore nec opere alicui nocuit · Vere etem dicere potuit illud Iheremie secū do · Absqz peccato et innocens ego sū · Dic quilibet nostrum volens per eius innocentem passionem saluari et a pcto liberari

debēt esse vt agnus innocēs vt nō dentibus mordeat blasphe
mando · detrahendo · nec oībus supbie et potētie inuīando · vi
olentiam inferēdo · nec manibus rem alienā subtrahendo · nec pe
dibus calcet primum despiciendo · vt de se possit dicere illud ps̄.
Innocēs manibus et mundo corde · ℟. ¶ Sed quis hoc dicere
potest vt de pñti audimus · innocens ego sum et nulli nocui · cer
te pauci · imo nulli · quia omnes quasi lupi rapaces agnos innocē
tes strangulant · Unde recitat Esopus fabulā q̄ quondā lupꝰ
et agnus comedebant in pascuis ambo ad torrentem aurētes bi
berunt · lupus superiori parte aque bibens pede aquā turbauit di
cens agno · Quare turbasti aquā · Agnus respondit · Inferior te
sum et quō turbare aquā potui · imo et pater tuus hoc idem fe
cit tu patris malicia imitaris me infestando · et sic occasione inue
nta lupus agnum occidit et deuorauit · quare Esopus dicit · Sic
nocet nocuus innocuo causaq̄ nocendi querit · Sic reuera hodie
multi lupis rapacibus ꝓantur qui paupes viduas et aduenas
ledunt et eoꝝ bona surripiunt et violenter sine iusticia possidēt ·
Sed quid talibus in pumcōem peccati euemiat notare possunt in
figura achab regis samarie achab · De quo habet · iij · Re · xxj
q̄ quidā dictus naboth iuxta palacium regis habebat vineā ad
quē rex achab dixit · da michi vineam tuā vt faciā michi ortum
olerum · q. vicina est et ꝑpe domū meam · Cui cū nollet eum essꝫ
hereditas patrꝫ suorum indignatus est rex otra eum · Ad quē Je
zabel vxor ait · Grandis auctoritatis es · et bene regis regnum is
rahel Ego dabo tibi vineam naboth Scripsitq̄ ita literas ex no
mine achab et signauit eos anulo regis · et misit ad maiores na
tu et optimates q̄ erant in ciuitate eius · vt otra naboth sumitte
rent falsū testimonū dicentes · q. naboth maledixit deum et re
gem et eū extra ciuitatem lapidibus interficerent · Q̄s et factū
est de ꝑsequ regis · Cum autē audisset rex achab naboth mortu
um surrexit et descendit in vineā vt possideret eā · ℟. ¶ Ad quē
dñs per helyam ait · In loco hoc in quo linxerunt canes sangui
nem naboth lambent quoq̄ tuum sanguinē · Si mortuus fuerit
achab in ciuitate cōedent eū canes · Si autē mortuus fuerit in a
gro · comedent eum volucres celi et canes comedent iezabel i agro
Per vineam naboth potest intelligi possessio vl̄ aliud bonū viri
tusti · Per achab regem hanc vineam cupientem homo quidam
q̄ et maxime potens qui cupidus est boni alieni · Per vxorē at
achab q̄ viā pessimam inuenit habendi vineā predictā · scz per in
nocentis mortem figmificantur homines mali qui sunt potentes

& potentibus coniuncti et dant eis filia pessima rapiendi simpli
tum et innocentū bona. hꝝ occasionē querunt falsū testimoniuꝫ
ferunt et innocentes occidunt. Sed qualis vindicta talibus ac
dat aduertere debent. Nam vltio sanguinis sequitur et pena
ꝯrapient et crudeliter laniabunt. ysa. xxxiij. Ve qui predaris
nonne ipse predaberis? Et abuc. ij. Ve ei qui multiplicat non sua
quousq aggrauat otra se densum lutū. nunquid non repente o
gent qui mordeant te et suscitabunt laceratꝫ te? et eis in rapi
nas eis. quia tu spoliasti gentes multas. S Secundo agn?
est agnoscens. Et ideo dicit agnus fm ysi. ab agnoscendo. qꝛ
agnus inter innumerabiles greges solo balatu mrem agnoscit
Eodem modo xps in cruce positus ꝯgnouit tria genera perso=
narum. s. prem matrem et crucifixores. nam patrem ꝯgnouit ai
am suā sibi ꝯmendando di. Pater in manus tuas commendo spi
tum meū. Matrē etiā agnouit de ea cuā specialē habendo dic.
Johāni ecce mater tua. Agnouit etiā crucifixores p eis orando
dicens. Pater dimitte illis quia nesciunt quid faciunt. Et quia
xps in cruce moriēs horum trium generꝫ homim noticiaꝫ habu
it. Ideo ad huiꝰ repntationē in fine cuiuslibꝫ misse ordinacōne ter
dicitur Agnus dei. quasi diceret in primo. O agn? dei qui agno
visti pcm tuum spm tuum scm in suis manib? recōmendando ro
gamus p tuā innocentē morte vt duꝫ dies vltima vite nostre ad
meat miserere nobis. et spm nostꝝ ad tuuꝫ acipias refugium.
O agnus dei qui dilectissimā tuam matrē agnouisti de ea specia
lem curā habendo et Johām recōmendando miserere nob. et fac
vt dulcissime matris tue precibus adiuuemur. atqꝫ ab aduersa=
tis pdamo eius liberemur O agnus dei qui inimicos crucifigen
tes te agnouisti benigne ꝑ eis deprecādo miserere nobis pctōꝝ
bus inimicis tuis vt per te recōciliati patri tuo nobis tribuat pa
cem et requiē sempiternā. T Terdo agnus totus vtilis est
cuo. s. ad cibum. pellis ad vsum vestiū. lanā ad vestimentuꝫ. cor
nua aut vnguꝫ ad medicamentū. Sic xps fuit per totū nob vti
lis. per eius aiam ad viam salutis eterne ostendendū. per sāgui
nem ad genus humanū redimendū. per corpus et ammas fideli
um sub consecrato pane nutriendum. per deitatem ad sanctos et
electos in celis perfruendū et glorificandū. Dñs dns moysi depre
canti vt se ondēret dicens. ostende faciē tuaz et salui erim?. rndit
Exo. xxxiij. ostendā tibi omne bonū. i. mittā filiū meū vob in q̄ e
omne bonuꝫ. q̄ etiā ꝑ passiōem oē bonū et necariū ad salutē mūdo

communicauit Nā ipse per passionē suā generaliter omnib⁹ bo=
nus vtilis et necessarius fuit ad salutem. Nam bonum comple
ctitur in tribus differencijs. videlicz in mali ammotione. gracie
assecutione. assecute grē pmotione. Nec est bonū qđ in hijs trib⁹
differencijs non ineludatur nec est bonum qđ extra il⁹ habeatur
qz omnia abundantissime et copiosissime fluunt de vulneribꝰ sal
uatoris. ita tamen si sequamur vestigia eius et ad partū panduz
eadem bona habiles inueniamur. De primo bono scz mali
āmotione dicit Cryso. Omne genus venenate malicie et nequicie
cordis habitaculo pellitur et fugatur. si per deuotas meditatio=
nes in cordibus nostris. serpens ille non eneus sed vere deus ere
ctus fuerit. si enim peccatis profundatus fueris. si vicijs impulsa
tus. si ad desperacōem impugnatus fueris. si carnis fragilitas in
clinauerit. demqz quicquid mali acciderit. erige serpentem in cru
ce cruentatū totum. et cōtinuo te senties liberatuz. Nam si adver
tutem vnius verbi plati serpens virus euomit et emittit. nonne
magis ad fortem imaginacōem dñice passionis virus peccati e=
uomatur et penitus expellatur. vnde bern. Nichil adeo medici
nale est pctōrum. michil ita interficit pctm. crucifigit vicium. ex
tinguit temptamenta. depellit omne genus mali. sicut memoria
dñice passionis. Secundū bonum consistit in grē assecutione De
quo dicit ille egregius et deuotus doctor Bonauen. Nichil ita
illuminat ad cognitionē. michil ita dilatat ad gratiaz actōnem.
michil ita accendit ad dilectōem. michil ita cogit ad imitationem
michil ita eleuat ad contemplatōem. michil ita in anima opatur
vniuersalem sanctificacōez. sicut meditatio dñice passiōis Bern.
Quid tam efficax ad curādum vulnera necnō ad purgandū men
tis aciem qꝫ vulnerū ipsa xpi sedula meditatio. nec quicquid tam
infirmum ad mortem qđ non morte xpi sanetur. De tercio asse
cute gracie promocōne Dicit itez Bonauen. Si vis o homo ve
de virtute in virtutē. de gracia in graciam. de amore in amorem
de desiderio in desiderium. de luce in lucem. de bono in melius pfi
cias et ascendas quotidie nullo fractus impedimēto. quanta po
tes deuotione percurras et mediteris dñi passionē Potissimū au
tem quod in cōsideratione dñice passionis cor nostrū inflammat
penitus et exurit. et in gaudiū spūale potenter nos rapit et affi
cit. est illud cum deuote meditamur qꝫ illa vehementissima dolo=
ris acerbitas quā dulcis ihesus amarissimā sentiebat. trāsijt abijt
a recessit. et fructum eius dulcissimum possidemus. fruemur me
ternum. sic etiā ait apostolus. Cristus resurgens ex mortuis iam

non morit̃ mors illi vltra non dominabitur. ¶ Vnde legitur in speculo hysto. vincē. li. xxxj. c. xvj. xvij. a xviij. qd fuit in episcopatu Leodij iuuencula quedam vita et noīe gratiosa Mari a. que propter amorē dom̃i omnem conatū contēpsit: cuius primitie dilectōis dei memoria cruis et dominice passionis fuit. q̃ dum quadam die beneficia que Christus in carne humano gene ri clemens exhibuit consideraret tantā compunctōis gratiā tan tasq; lacrimaz copiam torrentes eius cruis expressa in passionis eius memoria adinueīt qd vestigia eius per ecclesiā lacrime desuper pauimentū copiose defluentis ostendebant. vnde nō lō go tempoe post hanc eius visitatōnem. nec cruis imaginem in ecclia. nec etiā loqui. nec alios loquentes audire poterat de passione Christi q̃n ex defectu cordis in extasim laberetur. vnde vt dolorē aliquando temperaret et fluuiū lacrimaz cohiberet. velebat vt in eius impassibilitate reperiret consolacōnem. Sed vñ lacrimaz impetū restringere conabatur. inde mirabiliter maior fluminis impetus oriebatur. Cum eñ quadam die ante parasceue: cū iam imminente passione xp̃i. maiori lacrimaz imbre cū suspiriis et singultibus se cum dño mactare inchoasset. Quidam de sacerdotibus ecclesie vt oraret cū silentio et lacrimas cohiberet quasi blande increpando hortabatur. Illa vero verecundia ipassibilitatis sue confusa egressa clamans ab ecclesia in loco secreto a domino cū lacrimis impetrauit. vt predicto sacerdoti ostenderet q̃ non est in homine lacrimaz ipetum cohibere seu retinere. q̃n flante spiritu vehementi fluunt aque. Cum igitur sacerdos ille eodem die missam celebraret. tanto lacrimaz diluuio sumersus ē q̃ spūs eius fere suffocatus est. vt librum et linteamina altaris rigaret. ¶ Cū post aliquā xp̃i reuertens ac si presens fuisset: quecunq; acciderant sacerdoti retulit dicens. Hūc inquit p experientiā didicistis q̃ nō est in homine impetuz spiritus astro flante retinere. Hee inquit lacrime sunt refectō mea. hee sūt mihi panes die ac nocte. qua caput non affligunt. sed mentez pascunt: nullo dolore torquent. sed aliquā serenitate exhilarant. dū scz per violentiā non extorquēt ꝑ spōte a deo ꝓmanāt.

Tertia pars in qua tractatur de insidiosa machinacōne iudeoz ibi. Venite mittamus lignum ꝛc. Sedm Nicolaū de Lyra in illis partibus. s. oriente est quedam arbor dicta taxus cuius lignū si minutim mālsum fuerit: vel i pul

ueres redactum in abo: ocidit cōmedentē et inde dicitūr toxicus quasi venenū·et intoxicare·i·veneno inficere· Et de ligno huius arboris intendebant ponere in panem et in cibū Jheremie qui ē figura xp̄i vt eū occiderent ne eos amplius argueret de iniquitate Et congrue exponitur de xp̄o·quia lignū crucis iudei volebant mittere in xp̄m·qui est panis vite eterne· Cogitauerūt ergo q̄ si xp̄m crucifigerent·penitus eum de memoria hoīm tollerent p supplicij contēptibilitatē·et doctrinā eius raderent de terra p supplicij vilitatem· Unus tamen contrariū patet·q̄ ipse crucifixus et mortuus·surgens a mortē in populo fideli attulit fructū multiplicem sicut predixit Joh·xij· Nisi granum frumenti cadens in terram mortuū fuerit etc· ℣ Deq̄tur· Tu autē dñe sabbaoth hebraice princeps exercituū·qui potens es iudicare iuste ppbas renes·i·malas affectiones et corruptas concupias·et corda·id est cogitacōnes·videā vltionē tuā in eis Sed aut xp̄us hic querit vindictā aut alias p eis rogauerit·Luce·xxiij·di· Pater dimitte eis: quia nesciunt etc· Dico q̄ hic querit vindictā de obstinatis et non pentētibus·alias rogat p penitentibꝰ·nec hic loquitur de appetitu vindicte·ℏ zelo iustice etc· ℟ Aliter Omaliter per illud lignū mortiferū·s·taxi designatur lignū sācte crucis qd dyabolo mortiferū fuit: cum xp̄us in eo moriendo dyabolū vincendo occiderit·et hominē mortuū reuiificauerit· Quare Dapi·xxij·dr Benedictum lignū per qd fit iustitia· Justū enim est·vt iuxta qlitatez et quantitatem delicti dilecti satisfactō fiat·xij·q·j·Fraternitas· Iniuste autē homo fructū fetidum ab arbore accepit: sed xp̄us homo factus est ꝓpter hominē·iuste arbori fructū vite restituit·homo delectatus est in omni sensu illicite et xp̄us ꝓpter hominē punitus est in omni sensu licite· De illa iustitia habetur ad Ro·v· Sicut per vnius delictū omnes hoies in ꝺdemnacōez etiā congruū·vt q̄ dyabolus hominē in ligno deceperat et vicerat per lignū falleretur et vinceret·ꝑm illud Qui· Justus vterq̄ fuit nec est lex eq̄or vlla· Qm̄ nedis artificem arte perire sua Hoc dicit Ouidius ad ꝺmendacōnem iustitie duoꝝ regū: quoꝝ vter q̄ tyrannus seui tormentū ex cogitacōne in ꝓprio artifice primo ocidit· Unus ꝓ pumcōne hoīm excogitauit thaurū ereū qui ignitus hominem immissum torqueret ex cuius clamore miserabilem mugitū daret·ac si thaurus viueret· Quo facto rex vt artificis op̄ ꝓbaret·ꝑmo eū imisit· Secūdo rex q̄ndā hospitez i magna sterilitate ocidit q̄ vt sua sol̄ caꝛ vēderet·aslulit vt iom

hospes vianus mactaretur: sic iupiter per illud olocaustū posset placari quē rex primo mactaunt. et ioui obtulit. Sic iustū fuit vt dyabolus excogitator male decepcōis in ligno primo. ipse arte sua deciperet in ligno. De hac iustitia loquit magī in .iij. sīa= iustitia. Ō inquit potētia vincere nolunt. qz dyabol? vitio puer status sue amator est potētie. et desertor oppugnatorqz iustitie i quo hoīes eū magis imitātur: q neglecta iustitia potētie magis placuit. eiusqz acceptōne letātur. vel cupiditate inflāmant. Ōqz placuit deo. non potentia. sed iustitia vincens hominē erueret. in quo homo imitari eum disceret. Hūc Joh. papa .xxij. in clem de reli. q vene. c. si dīm. dicit. O digna et nūqz intermittēda me moria: in qua morte nostrā recolimus mortuā. nostrāqz interitū isse. ac lignū viuificū ligno crucis affixū. fructuz nobis attu rbi donator venit i donū. et datū est idē penitus cum datore: qz larga et prodiga largitas: cum tribuit quis seipsum. dedit igit se nobis in patibulū. vt qua hō per cibū in mortez corruerat. per cibū ipse releuaretur ad vitā. cecidit homo p cibū ligni mortiferi sto vite pependit alimentū. Illius esus merut lesionē. illius gu stus intulit suauitatē. gustus sauciauit. et gustus sanauit. vide qz vnde vulnꝰ est curatū. prodiit et medela. vbi mors subrat. exinde vita venit. Dyabolus nanqz hominē cupiens secū eternaliter mo ri et damnari. fructū ligni vetiti torsit: vt gustantez inficeret. et ad mortē vulneraret. gustato etenim ab homine fructu ligni vi te. mortē inuenit. dei clementiā et miaz perdidit. amisit potētiā et creaturarꝝ oīm dñacōnem a presidentiā. que oīa fructus ligni sancte crucis restituit. et perfecte sanauit. O quaz Christ? in cruce moriens tua prouocaunt. Quia

Patrem pacificauit reformans eius clementiam

Dyabolum reprobauit. anmhilans eius potentiam.

Hominem nobilitauit dans plenam confidentiam.

Procurante nāqz dyabolo homo ex inobedientia de ligno fetido fructū suspit. et deū oīm se amaricauit. in tantū q fontē mie a cle mentie oīno clausit. maledictōs hoī et terre. et serpenti ex cuius suggestione homo peccauerat. Josue vndecimo. Dominum enim sententia fuerat vt pugnarēt. scilicet demones contra yſrahel. i. hominem ordinatum ad beatitudinem et visionem dei. a nō me rerentur vllam clementiam: sed Christus in cruce moriens pa

tūs amaritudinē placauit·priorē et maiorē clementiā ipetrauit
Exo·xxx·Deprecabitur Aaron sup cornua eius altaris·s.semel
per annū in sanguine qui oblatus est p pctō et placabit sup eo
in generacōnibus vestris:expone· Deus pater p filiū suum ex-
pansis brachijs semel moriendo:et sanguinē in redempcōnē po
puli fundendo in ligno crucis oblatū·deprecatus est p pctō po
puli et placatus est sup pplo fideli·Figuratur illa placatio facta
per lignū crucis·Exo.xv·Per lignū missum in aquaz amaram
et dulcoratā·Ibi em dr q filij yſrahel egressi de mari ambulaue
runt per desertū:et venerunt in marath·vbi aque erāt ita ama
re q ipsas bibere p amaritudine nō valebant·de quo pplus mur
murauit·orauit Moyses ad dūm qui ondit eis lignū qđ cū
mississent in aquas in dulcedinē sunt mutate Crimde autē venerūt
in helim vbi·xij·fontes·et·lxx:palme erant· Sic reuera genus
humanū per pctm lapsum et egressuz de paradiso in amaritudi
ne laborauit·et ambulauit per desertū huius mūdi et aque dine
gratie et clementie·ita amaricate erant plene q nemo ex hys gra
tiam exhaurire poterat·donec lignum sancte crucis ūmissum ē in
dei filium·et ipse p peccatis pplī precaretur tunc viscera miseri
cordie dei patris dulcorata sunt·aquas dulcissimas siue misericor
die et grē in redempcōnem pplī effudit· Judith·v· A ligno ob
dulcata est aqua amara· In signum etiā dulcoracōnis q pietatis
per lignū crucis affluentis·fertur vna pars crucis fuisse de oliua
et forte potius racōe fignificacōis q necessitatis· Q una oliua ra
dicem hz amarā et corticem filr:fructus tū eius dulcis est atq;
pinguis·de quo oleū fit qđ est ūbus et medicina·nā vulnera nī
tigat et sanat· Sic passio et mors xpi in cruce suscepta·in radice
·i·causa ppter quā et per quos·et p quibo sustinuit amara fuit
Fuit etiam amara in corticē·i·toto corpore·fructus tū crucis dul
cis et vtilis·q nostra vulnera sanauit·et oleū misericordie nobis
largissime ipetrauit·psa·liij·Liuore eius sanati sumus·a sequit
Ipse pctm multoruz tulit et pro transgressoribo ipse orauit·vt ñ
perirent· Ex hys trahitur documentū q omnis qui cupit dulce
dinē crucis gustare interius in aīa·necessario prius exterius i cor
pore patitur amara· Gal·v· Q ui sūt xpi carnē suā crucifixerunt
cū vitijs et concupiscētijs·Et hm glo·h q dicit cū vitijs referē ad
opa·q aūt sbdit cū concupiscētijs:referē ad desideria·Hec āt cru
cifixio nil aliud est q mortuū et concupiscētiaz carnalū repssio·ut
tm q p eas caro et sēsitiue passiones talr cordimenē q nūq vsuz
et iudiciū rōnis impediūt· C Secūdo p lignū crucis dyabolū

et cetera. Dyabolus nanq3 tã potens erat ante xp̃i mortẽ q̃ ho
minẽ temptare poterat et vincere. Quia perpetrato peccato ho
mo se fecit seruum dyaboli. seruus aũt est in potestate dñi sui: a
ligatur vinculis eius. Sed xp̃us in ligno crucis moriendo homi
nem a vinculis dyaboli liberauit. Vñ magister. inj. sentẽ. di. xix.
Inquibam? eñ in pnãpem huius seculi. qui seduxit Adam et
seruũ fecit. cepit q3 nos quasi vernaculos. i. emptiõs possidere.
sed redemptor captiuatori nostro tetẽdit musipulã crucem suaz.
posuit ei quasi escam sanguinẽ suũ. vnde ergo dyabolus nos te
nebat deletũ est sanguine suo. non eñ tenebat nos nisi vinculis
peccatoz nostroz illa erant cathena captiuoz. Dñs fecit nã
q3 deus aduersariũ ita timidũ et imbellem p lignũ crucis q̃ mo
tuo passionis nullo modo crucis signũ audebit appropinquare.
nec signatum ledere. Figuratur Ezech. ix. vbi dr. Q2 Ezechielvi
dit septẽ viros habentes gladios in manibus suis q̃ transierunt
p mediũ Jherusalem et oẽs quos inuenerũt non signatos signo
thau interfecerunt. sed signatos non leserũt. Viri isti signant de
monẽs q̃ pmittente deo non signatos xp̃i signo. habent et pñr
tãptare. et ledere gladijs temptacõnũ et peccatoz. sed signatos
fugiunt et timent. Vñ Aug9 super Job. Signũ crucis a nobis
expellit exẽminatorẽ. si tm̃ cor nostrũ xp̃m habeat inhabitatorẽ
Racõne hui9 virtutis fertur vna pars crucis fuisse d cedro q3 est
lignũ magne soliditatis et duricie. ita q̃ a vermibus nũq̃ corro
ditur vel cassatur. Est arbor etiã ceteris altissima. odore iocũdis=
sima cuius odor fugat omnia venenosa. est pulcerrima q3 virorẽ
nũq̃ pdit. fructu suauissima: et in medicina vtilissima. et in liba
no p̃m pfid. reperiẽ. Hec arbor est crux que vere est altissima q̃ ex
cellentissima dignitate. altitudo cedroz arboris eius. Amos. ij.
Est pulcerrima. quia. s. sanguine xp̃i picturata. et illa fructum
dulcẽ. s. dei filium portauit. qui triplicis est saporis. s. anime cor
poris et deitatis. qui dulcis deuotis q̃ sapid9 inuenitur. fruis ei9
dulcis guttur meo. Cant. vij. Ista etiam distillauit g umi preci
osũ. i. sanguinẽ ipius Jhesu xp̃i. quo p certo si liber cõscientie
nostre vnctus et linitus fuerit: nũq̃ a tineis viaoz et peccatoruz
corrodereẽ. nec vetustate male psuetudinis cõsumetur. q3 liquor
istius sanguinis sume est medicinal contra infirmitates ommium
peccatoz. Illã odor eius. i. memoria vel etiã vmbra fugat veneno
sa q̃a. i. signatõ et inuocatõ ei9 fugat demones. Vñ p̃s. virtutez
huius sign pfidenãs. inuocauit deũ vt mereret ei9 virtutis ptãceps si
cut dicit. Fac mecũ signũ i bono vt videãt q̃ oderũt me. i. demones

et confundantur. Dñ de mlẽñcõne sancte cruc̃s legitur. Q̃dum
crux ab Helena quesita Jherusalẽ fuerat. et per iudā iudeū mon
strata. dyabolus in aere vociferauit: dicens. O iuda quid fecisti
contrariū tibi? Ille em̃ me suadẽte xp̃m tradidit. tu vero dñi cru
cẽ ostendisti. per illū multoz aias lucratus eram. p te aũt mul
tas amittã. Per illū in pp̃lo regnabam. p crucez vero quã oñdi
sti eijciar ab ommibo pp̃lis. Qualiter aũt dẽmones crucẽ fugiant
et odiant diuersis ptz exempl. Debet ergo se hõ semp signare si
gno crucis. firma fide in memoria passiois: et securus ab aduer
sario stabit. ¶ Terciõ xp̃us hominẽ p crucem nobilitauit: dans
hoi plenam ofidentiã. In statu nanq; innocẽtie homi data fu
it dñatio et presidentia: sup omnia viuentia sup terrã. Gen. pri.
Dñamini pisc̃ibus maris. Hodie xp̃us in ligno crucis in huma
nitate moriẽs. et coñ dyabolũ triũphãs. naturã humanã dignifi
cauit. et vltra angelicam locauit in plenam presidentiã. quia tu
stum est vt quanto xp̃us se in humana natura humiliauit. tan
to etiam exaltaretur in dignitate. sed ipse inclinauit se in cruce.
vltra omnez differentiã entis in maximã miseriam. licet nõ i cul
pa. Ideo dignũ fuit vt etiam vltra oẽm differentiã entis etiã an
gelicam naturã exaltaretur ad gloriã: ad plenaz oĩm presidentiã
Dñi Matth. xxviij. Data est mihi oĩs potestas in cælo et in terra
Nec solum naturã humanã susceptã mira gratia vniois subli
mauit. sed etiã in specie omnem hoiem in grãm meriti et cõprehẽ
sionis exaltauit. Hoc patet in virgine gloriosa: que grã cõpr̃e
hensionis etiã precellit omnes choros angelorz. Quare in eius
laudẽ canit ecclesia. Exaltata est sancta dei genitrix sup choros
angelorz. Est etiam regina et dña angelorz. In signũ huius ex
cellentis dignitatis humane nature. angelus qui añ aduentum
xp̃i se ptulit ab homine adorari. vt ptz Gen. xviij. post xp̃i in
carnacõnem non permisit. et volentem eum adorare increpauit
dicẽs. Vide ne feceris conseruus tuus sum et fratrũ tuorz. habenti
um testimoniũ Jhesu. Apoca. xix. Quia ergo hec potẽtia et di
gnitas operata est in ligno crucis p xp̃m. merito dicitur Apoca.
Potestas eorz est à lignovite. ¶ Sed occurrit hic duo q̃
sita merito mouenda. Primo an homo angelũ dignitate precel
lat vel econuerso. Et videtur q̃ h omo sit nobilior ex iam dictis
Etiam autoritate beati Augusti. q̃ dicat. Q̃ mẽte hũana sol? deus
ẽ maior. Itez rõne p̃bat. In oi genere id qd̃ tenet põnem finis
est melius. sed in genere creaturarum homo tenet põnem finis: a
igitur non angelus. Nam reuigius et p̃bus dicit q̃ nos sum?

finis omniū quodāmodo que sunt. qs non dicatur de angelo. Confirmatur. maior est qui recipit qm qui ministrat teste dño. Luce. xxij. Sed angel? ministrat hoi. Heb. xj. Oēs sunt administratorēs spūs. ¶ Cōtra spūale nobilius et dignius ē corpali et incorruptibile: et imōle corruptibili et mortali. ꝫ angel? ē spiritual' incorruptibilis et imortalis. homo autē non. ergo ꝛc. Posset tamen in .q. di. j. rndet qm de angelo et homine possum? loq dupl'r. vel per compatōnem ad finem ad quez sūt. vel quantum ad nature dignitatē. Si primo modo sic sūt partes. qr ad eundē finem. s. ad eternā beatitudinē imediate ordinant. nec sic angel? propter hominē: nec econuerso. tamen sicut lex caritatis facit ī mēbris corporalibus et concaub? ciuitatis. qm vnū membꝝ ferunt alterū. vt pes portat se et oculū. et oculus vidit sibi et pedi. et in ciuitatibus terrene ciuitatis sic' ctingit. Ita intelligendū est de homine et angelo qui sūt ciues supne ciuitatis. qr em homo hz labilitatem ad labendū. et possibilitatez ad resurgenduz. angelus vero stans perpetuitatē in stando: cadens impossibilitatē in resurgendo. Jō et angelus stans sustentat hoīs infirmitatē. et homo resurgens reparat ruinā angelicā. Jō quodāmō angelus propter hominē. et quodāmō econuerso. et ideo ad hoc partes sunt. Si velimus loquamur quantū ad nature dignitatē. sic angel? melior hoīe et superior in gradu ostitit. Si obijceres qm xp̄us et btā virgo qui sunt optimi in genere hūano. meliores sūt optimis in genere angelico. ergo hō simpl'r melior est. Dicendū qm hoc nō est rationē nature. sed multiplicis grē superadditē. Ad auctoritatē contrariā qm nihil cadit medium inter mentē et deum. Dicenduz est qm hoc ē medium sm dignitatē nature. vel scōm causalitatem influentie. Primo mō cadit medium. secūdo mō non. Nā deus imediate influit in mentē: et ipsa mens imediate a prima veritate informat. De secūdo ratione finis. Dicendū qm aliqd est propter qd res ē. aut ad supplendā indigentiā: sicut domus propter hominē. et calceus propter pedē. Aut ad susapiendū eius influentiā. sicut hō propter deum: qd vltimo mō habet ratōez finis nobilius ē: qd primo mō non. Quia em homo omnib? indiget. angel? nullo mō deo. Jō omnia propter hominē. nō omnia propter angelū. In cuius rei signū angelus additus est m prima°. hō vero in die sexto. Qd obijcitur de misterio intelligit' dupl'r. Aut propter se alicui ministrat. sic' regi et dño. et tal' nobilior ē. Aut propē alīū sicut si ministrat miles garcioni regis. talis nō est nobilior. Sic angel? ministrat hoī propē deuz: sic diues pauperi. et fortis egrotāti. ff

¶ Quēritur secūdō vtr deus magis diligat hoīnez q̄ angelum. fr̄ ꝑm Bonauenturam di·xxxiij·tercij· Q̄ deum diligere magis vel minus creaturā rac̄onalem est ꝑm duplicē effectum· Duplex em̄ est effūs·s· odic̄oīs et effūs reparationis· Primo naturalib? odidit· Secūdo vero effectu magis dilexit hominem q̄ redemit hoīez: angelū vero n̄· Si āt vltrius queritr̄ q̄ istez dilectōnū magis exc̄edat· Dicendum ē q̄ de exc̄essu dilectōis dupliciter est loquendū· aut vt nūc· vel simplr siue ꝑm statū finalem· Si primo mō· sic dilectō ad āgelos magis exc̄edit· Si secūdo mō· tūc exc̄edit dilectō ad homines· de pluribus em̄ habebit homo in futuro· vñ magis gratus erit deo q̄ angelus· tū ꝓpter beneficiū incarnac̄oīs· tum ꝓpter beneficiū eminentis glorificatiōis in vtroq; sexu· s· xp̄o· et beata virgine quos super omnes angelos exaltauit·

¶ Feria quārta post Palmay·

Domine quis credit auditui nostro. Ysa. liij· ¶ Ꝓbus primo metha·dicit q̄ ad sapientē et ad docere volentē pertinet omnia scire· et posse causas reddere eoz que sāt· Quia·j·phi· q̄ ·q· metha·dicitur· Tunc scire arbitramur cū causas cognoscimus· Quia autē fides xp̄iane religiōis est taz ardua sublimis et dif ficilis· q̄ per causas· et rationes pfecte nequeat ꝓbari· vel oīdi· Ideo firmiter credenda· et simpliciter confitenda est· Et vt habetur· ex̄ de sū·trin·c· Firmiter in textu et glo· Nullꝰ nanq; mimis curiose causas et rac̄ones pquirere debet fidei· quia nō omnium rac̄o reddi potest·ff· de legib? l· non omnū· Ideo imperator Justinianus· vt habetur· C· de sū·tri·lege Nemo Prohibuit q̄ deinceps nemo cuiuscunq; condic̄oīs exiterit· publice nec etiā priuate de fide c̄ontrectet et disputet· vel in dubium reuocet que a sanctis patribus iuxta aplicas expositiōnes institūta sācto rum patrū diffinita noscuntur· nisi fiat cā addiscendi· in scolis· quia d̄ singulis non est inutile dubitare ꝑm Aristo· vel etiā causa vincēdi hereticos· Vnde Maximus in sermone pluriū martiruz dicit· Nouerim? itaq; q̄ n̄ sine magno discrimine de religiōis veritate disputamus quam tantorum sanguine confirmatam videmus· ysaias ergo in spū cogitans altitudinem et ꝓfun

ditatem fidei xp̃iane religionis · fragilitatẽq; humane capacita-
tis et de reuelatis sibi · et non ꝓphetizandis dixit dño · Dñe quis
credit auditui ꝛc · ¶ Sed queritur vtr̃ fides xp̃ianorum sit
nobilior et certior omniũ sectarum ? Ad qd̃ respõdendũ notare de
bemus ſm ph̃m · ij · poli · in principio · q̃ tria sũt q̃ faciũt dictũ ali
cuius credibile · q̃uis non demonstratiue loquatur · s · prudentia
virtus et beniuolentia · Cui? raco̅ est ſm eum · qr ꝓpter opposita
illorum discredimus alicui nõ demonstratiue loquenti videlicet
aut ꝓpter prudẽciam · qr reputam? eũ ignaꝝ · aut propt̃ malicaz
quia q̃uis verum sciat et non est amicus veritatis et iustiçe · ei ñ
creditur · aut ꝓpter defectum beniuolentie · quia in casu licet sit
prudens et virtuosus · non tñ reputamus eũ beniuolũ q̃ velit cõ
silere id qd̃ nobis conueniens iudicabit · Sed qñ illa tria cõcur-
runt in aliquo · q̃ · s · eum reputamus prudentẽ · virtuosum et no
bis beniuolũ · tunc absq; dubio credimus dictis eius · q̃uis ea ñ
demonstret · Sic doctor noster Christus veniens in hunc mun
dum persuadere : predicare : et fidem docere · dicta sua sciẽtissime
demonstrauit · q ideo doctrina sua non vocatur scientia · sed fides
Dunt tamen dicta sua mhilominus credibilia per tres predcas
raciones · Tũ quia viguit in eo prudentia : cum esset sapientia dei
patris · Lucẽ · ij · Mirabantur super prudentia q responsis eius ·
Virtus quia doctrina eius in virtutibus moralibus transcendit
omnem aliam secta · Nam dato q̃ aliqua secta alia contineat a
liquid honestatis · fides tamen nostra hoc idẽ continet q ampli?
et qd̃ docuit fecit Actuũ · j · Ihesus cepit facere q docere · Et ideo
Mar · vij · dicitur · Bene omnia fecit · Beniuolentia ad nos · qr
dilexit nos · et lauit nos a peccatis nostris i sanguine suo · Apo
cal · j · Et ideo signanter dicit de xp̃o ꝓ̃s · Testimonia tua credi
bilia facta sunt nimis · ¶ De honestate etiam fidei nostre dicit
Albumasar libro primo coniunctõnũ differẽtia · nn · Q̃ lex xp̃ia-
norum veritates affirmat difficiles ad imaginandũ · et super hu
mana noticam transgredientes · Ipse nanq; Albumasar descri-
bit omnes sectas vbi supra · ſm cursum planetaruz et ꝓpietates
eoz · Nam cum sint quinq; planete preter luminaria magna ·
et inter eos quidã sunt boni et fortunati · vt iupiter q venus · q̃
dã maluoli et infortunati vt saturn? q mars · q̃dã medij · vt bo
nus cũ bono · malus cũ malo · vt mercuri? · Mõ inter bonos iupi
ter ꝓcellit cũ vtrũq; sint fortũati · Et fortũa duplex ẽ · Una p̃ñtis
vite que ẽ transitoria · q illã significat ven? cui? ꝓpriũ est signifi-
care sup ludos letiçam : delectatõnẽ · q ꝓsperitatẽ tẽporalẽ i p̃ñti

Alia est fortuna futuri seculi que est eterna·et super illā habet si
gnificare iupiter·sicut sup prelacōnes et regna religionis et se
ctas ad futurū disponentes· ¶ Quia igitur sex sunt plane
te preter iouem:quibꝰ contigit ipm cōiungi·iō sunt sex secte pn
cipales in mūdo:quaꝝ figmfer est iupiter·eoꝙ cum diuerb pla
netis ꝺiungitur·Primo ergo ꝑm Albumasar vbi prī?·si iupiter
ꝺplectatur saturno·figmficat sectā hebreoꝝ:quam ipe vocat iu
daismū cuius cām assignat·qr sic saturn? ꝑm? est in ordine pla
netaꝝ·ita secta hebreoꝝ superior est et prima oim aliaꝝ·Et si
cut saturn? non ꝺplectitur nec cōiungitur cū aliquo planeta·sed
omnes cū ipso·et hoc ꝓpter tarditatē sui motus respectu alioꝝ
ipsa em omnes precedit phos·vt ꝓbat Aug? li.xviij·de ci.dei·
qr ꝓphete precesserunt et caldeoꝝ·et egipcōrum phos· Et sicut
omms planeta ꝺiungitur ei·s.saturno·ita omnis secta posteri
or aliquid vestigium capit de ea·et ipsa de nulla. ¶ Si vero iupit
cōiungitur cum marte·et si mars applicatur ei·tunc figmficat se
ctam caldeorum adorantiū ignem·de cuius natura est mars effe
ctiue·De qua secta est Abraham ereptus:dicente dño ad eum·
Gen̄.xv·Qui eduxi te de vr caldeoꝝ· ¶ Si vero iupiter ꝺiūgatur
soli·figmficat sectam egipcōrum solem adorantiū Unde ille phu
tifar cuius filiam duxit Ioseph erat sacerdos elyopoleos·id est
solis· ¶ Si vero iupiter coniungitur veneri·figmficat sectam sara
cenoꝝ·vel magis agarenorum·quia ab agar et ysmahele quam
sectam colit machametus·anno ab incarnatōne dñi·ccccxxj.
Et illa secta tota dicitur venerea et voluptuosa:in tantū ꝙ ille li
centiauit zodomiticū contra naturā·sicut dicit Eustachius·vij·e
thicoꝝ·ꝺmento·ix· Et licet machametus hāc legem reliquerit
in scriptis·in libro qui dicitur alcoꝛanus·tamen illa secta longe
ante Christi aduentū habebatur in vsu hominum·sicut dicit o
uidius qui fuit ante Christum et in tempore Christi·in·ij·libo
de vetula·Unde sicut in hac lege ait in qua si liberat quecunqꝫ li
cere putentur scripta·licet nondum super hoc lex inuematur·et
hoc machimetus longe post ad·ccccccxxj·annos ꝓdicaut· ¶ Si
vero iupiter coniungitur mercurio figmficat sectam xp̄ianā· In
qua scdm eum occultacō est grauitas et labor· Cui? cā est· Naz
mercurī? qui inter ceteros hz figmficatōnē sup liberos ꝺmos et
ora ꝓpaꝝ·q̄ꝝ vestimomo h̄ lex confirmat· Itē respū alioꝝ pla
netaꝝ hz motū tā variū·et tam difficilē ad imagmandū· Et ideo
merito figmficat illā legem:q̄ veritates affirmet difficiles ad ima
ginandū·et sup hūanaꝫ notiāā exñtes ꝺtinꝫ·sicut lex xp̄i facit·et

huius figm̄ficator est mercurius ꝓpter huiōi causas et p̄cipue in virgine exn̄s cum ioue. In virgine em̄ habet mercurī omnes dignitatē. s. domū exaltacōnē tripliceꝫ facieꝫ et terminū. et ideo hec lex nasc̄atur. Dn̄ Albumasar. v. li. maioris introductorij dic̄ Q omnes antiqui iudei. caldei et babilonij dixerūt q̄ in prima facie virginis ascendet virgo mūdissima nutritura puerū in terra hebreoꝝ Si iūgatur iupiter cū luna: erit lex vltima q̄ omnes leges alias p̄terabit. Dn̄ dic̄t q̄ erit mutacō et corruptio fidei ex illa lege. et maxīe per artem magicā et nigromantiā quas luna figm̄ficat. Sed quia luna mirū mō in zodiaco et festinanter p̄mutatur ꝫ tripliciatate in tripliciatatē. iō non permanebit lex illa nec durabit diu. sicut dic̄t Albu. et estimatur a sapientib? et erit lex antixp̄i. Secm ergo predicta potest determinari aduentus xp̄i sub Albu. Unde ipse determinat temp? cuiuslibet secte. Secta machimeti p̄bat non posse durare vltra. ccccclxxxxiij. annos solares. et sic finis istius secte fuisset anno dn̄i. ꝫ Mccclxvij.

Secundo nota ꝑm Oui. in. iij. li. de vetula. vel de mutacōne vite Quidq̄ q̄ magna et vere maxima coniunctō saturnī et iouis fuit anno. xxnij. augusti cesaris q̄ figm̄ficauit ꝓphetā esse nasciturū de virgine post annos sex a tēpore isto. Ita q̄ Chr̄isti natiuitas secm ipsum fuit anno. xxx. augusti. Nec obstat q̄ quā doq̄ legitur xp̄m natum. xlij. anno cesaris. ꝑm q̄ dic̄t Orosius de cometa mūdi li. vij. Nam controuersia illa soluitur ꝫputādo a morte filij. et tūc xp̄s natus. est. xxxxij. anno. ꝫ. xij. annis regnū adq̄siuit bellādo. Jō non dr ꝓprie regnasse sed bellasse. Habuit em̄ q̄nq̄ bella q̄q̄ vltimū fuit apud accon. ī quo deuicit cleopatrā et anthonīū. et q̄uit regnū suū in pace. et extūc ꝫputando cleopatrā a anthonīū. iij. anno nat? est xp̄s. dic̄t em̄ Oui. metrice sic. Una quidē talis felix tēpe nup. Absq̄ maris coitu de v̄gine cui habet. Dn̄ notandū q̄ prima facies virginis tūc ascēdebat ex quo fuit illa ꝫiunctō. vi. āno añ xp̄i natiuitatē. Dn̄ medius motus saturnī a iouis erat p. vj. ānos. v. dies a horas. x. lvj. minuta. Et petit Ouidius q̄ possit viuere a videre sectā illā. Et describit virginē et eius laudē sic. o virgo felix. o virgo signata p stellas. Ut spicaviret: quis det mihi viuery tm̄ q̄ possez laudum fore precō tuaꝝ Nā misi fores ibi n̄ eligeret te hic de? oīpotens vt carnem sumeret ex te. ¶ Quantū nunc ad continuacōem epistole seu lectōnis. heri dictū fuit q̄liter xp̄i passio ꝓphetice denunciatur. hodie magis ꝓprie de passionis ignominia et turpitudine tractatur. et ꝑm hoc tres sunt partes lectōnis.

In prima notatur passionis xpi altitudo virtuosa in principio.
In secunda passionis turpitudo ignominiosa ibi. Et ñ e ei spes
In tercia passionis plenitudo fructuosa ibi. Ipse aũ vulnerat? e

Quantũ ad primã partẽ dicitur. In diebus illis scz qñ ysaias ꝓphetauit dixit. Dñe deus eterne: qs cre dit auditui nostro. i. quis credit misterio incarnacõnis et maxi me passionis Christi: qđ nos spiritusancto reuelante audiuim? et intellexim⁹. et loquim⁹ in psona ommũ ꝓphetarum: loquẽ tium de xpi incarnacõne et passione. q. d. Negociũ illud erit ita arduũ ꝙ pauci credẽt qđ satis modo patet. quia pauci fideles cre dentes in comparatõne ad non credentes imo qđ magis ẽ flẽ dum pauci fideles auditui ꝓphetarum de misterio passionis tractã tium credunt: credulitate dilectõnis. compassionis: et operatio nis. Quare subinfert. Cui inquit brachium dominꝰ. i. eterni pa tris filius revelatum est. q. d. paucis eius virtus dignitas et po testas revelata est. ꝙ credant credulitate pfecta ipsumq; bra chium ascendit crucis patibulũ sicut virgultũ se dilatando per fi dei multiplicacõnem: vel brachio. i. in cruce extensionem. Et ascẽ dit sicut radix. quia licet radix in terra sit despecta. et in terra ab sconsa. tamẽ de ea tota altitudo et pulcritudo arboris surgit. Sic ex Christo surrexit tota pulcritudo. lõgitudo ⁊ latitudo sancte ec clesie. Hec etiam ascendit de terra siccenti. i. synagoga nudeorum que tunc erat sine humore gratie sitiens tantũmodo temporalia et terrena. ℟ Moraliter est notandum ꝙ vt videmus ꝙ q aliquid vult notificare incognitum per aliqđ magis notum mõ strat et probat. In cognicõne eñ nostra innata est via a notio ribus nobis ad notiora nature transire. a sensibilibus ad intelli gibilia primo phico. Que enim videmus et audiuimus sám? De hijs etiam quilibet testificari potest. vt habetur de testibus Cum causam. etiam si aliquis esset mutus. dum tamen audiat et scribere sciat. bene testatur. C. qui testamen. facere poss. vel nõ l. discretis. In signum huius discipuli Christi dixerunt prinapi bus et magistratibus templi. prohibentibus ne loquerentur ne qz docerent in nomine Jhesu. Non enim possumus ea que audi uimus et vidimus non loqui. Actuum quarto. ¶ Ad propositũ ysaias ait a teste infallibili scilicet spiritusancto audiuit miste ria incarnationis. et que dei filius in carne et per carnem operari deberet a principio vsqz in finem testificari potuit. et vt ea discre tius capemus. credendo sensibili. a magis noto exem° in scriptis

filis in virgulto et rãdice notificant. ¶ Christus em̃ iuxta tres status vite sue. s. in vtero virginis ex vter̃. et post passionẽ. virgulto ꝓparatur ꝓpter tres ptes eius. fuit em̃ quasi

Radix in vtero matris
Stipes in ligno crucis
Fructꝰ in vtute passionis

¶ De ꝑmo Apocal. xxij. Ego sũ radix et genꝰ dauid. Nã sicut radix occultat̃ in terra. nec cernitur aliq̃ pulcritudo eius donec egrediat̃. Sic dei filius in terra benedc̃ vteri virginal̃ nouem mensibꝰ latebat absconditus. nec oculꝭ humanis videbat̃. non minꝰ tamen pfc̃us deꝰ et verus hõ. et pfc̃is ab ipso momẽto cõceptõis et vnoms dei et hois. Et ꝑm magistr̃m. in. sm̃am. di. iij. c. v. Membrorꝫ illius do minica corꝑis distinctõ adeo tenuis erat et pua. vt humano visui vix posset subiacẽ. Sic em̃ puerulus tenerrimus. licet fuerit in vtero absconditus et puus in virtute. pulcritudine. sapia. et potestate tamen fuit pfc̃us. ¶ Sed quer̃t si paruulꝰ xp̃us habuit ab instanti cõceptõis omnem sapientiã et potentiã. Quare dicitur Luce. ij. Qꝫ puer Ihesus crescebat et confortabatur. et etiam ꝙ ꝑficiebat etate et sapientia Dico ꝑm doctores ꝙ in corꝑe xp̃i nõ fuit augmentũ reale gratie virtutis vel sapie. qua plenitudinẽ cẽm habuit ab instãti cõceptõis. sed quantũ ad oñionẽ in effectũ magis apparebat ꝑm ꝙ crescebat. et ꝑm ꝙ volebat. Quidã etiã dicunt quidam. ꝙ in xp̃o duplex erat sapientia. Una dina et hꝫ nõ potuit augeri l̃ diminui. cũ necessario sit infinita. Alia humana et hec ponitur duplex in xp̃o Una habitual̃ et illa in xp̃o non fuit augmentata. quia ab instãti cõceptõis habuit plenitudinẽ sapientie quanta potest conferri nature humane. Alia experimental̃. que acꝙritur ꝑ operacõem sensuũ. Et ꝑm hoc dicunt aliq̃ ꝙ in xp̃o fuit intellectus agens eiusdẽ nature cũ aliis hoibus. Et ideo cũ non sit ponendus ociosus in eo habuit operacõnem abstrahendi species intelligibiles a fantasmatibꝰ. q ille species acꝙrebãtur in intellectu possibili eius. q sic ꝑfecit in tali sapientia. Hunc ergo paruulũ potentissimum et sapientissimũ desiderabant sancti patres in terra apparere. dum in materno vtero clauderetur absconsus di. ysa. xlv. Rorate celi desuper q nubes pluant iustum. aperiatur terra et germinet saluatorẽ. id est virgo benedicta pariet q germinet saluatorem. Et sequitur statim post. Vere tu es deus absconditus. sed vbi in terra fidei. id est virgine caritate inflammata fine humore virilis seminis. vel carnalitatis. sed virtute spũssancti tacꝫ rore celesti fundata et c. M

Secũdo xp̃us compatur stipiti. qñ in ligno crucis expãbꝫ maib?

erigebatur·ysaie·lxv· Expandi manus meas tota die ad pplm incredulū· Nam vt dicat phūs in libro de plantis Due sunt cau se quare rami in arboribus extenduntur· Una materialis·salicz humor vnctuosus abundans in planta· Secunda formalis est calor solis fortiter trahens et constringens: quibus concurrentis bus in ligno raritatem habens·hincinde ramus causatur et pro ducatur· Sic ꝙ dei filius in arbore cruis in modū ramoruz bra chia expandit·fuit immensa pietas·et miserico:dia filij dei se vo luntarie offerentis: et patris celestis mimia caritas: que traxit fi lium ad hoc. vt patri obediret·Epb·ij· Propter nimiam caritā tem suā qua dilexit nos deus: cum essemus mortui peccatis: con uiuificauit nos xpo· Hec pietas filij et caritas patris ꝑmē no bis in figura Geneb·xxij·in īmolatione ysaac quem pater suus Abraham feruenti amore dilexit: cum esset vnigenitus filius ei? et in senectute genitus· Deus nanqz volens eū temptare an di ligeret eum: dixit ei· Tolle filiū tuum vnigenitum quem diligis ysaac et offer illum super vnū montium quez monstrauero tibi i olocaustuz· Cum hec figura consideratur mirabilem representat et stupendam temptacōnem·sed signatū multo mirabiliorē iuo mo representacōem·dicat igitur Tolle supple tu·non per alium sed per teipsū·filiū·non bouem vel azimum tuū·non alienum: nō vnum de multis·sed vnigenitū·non istū quem odis:sed quē dili gis ysaac·tanq̄ in senectute genitum et tibi ꝑ munere et ꝙ mira culū datum· Josephus dicat·ꝙ iste puer ad fauorē et amorē su os parentes ꝓuocabat·qz in omni virtute et religione parentū soliciudinē habebat ysaac· In quo bñdictōnis ꝓmissio vt si ille non oriderē tota spes ꝓmissionis frustraret· Et vade in terrā visionis·q̄si di· Nolo ꝙ impetu eū īmoles·sed paulatim filium tuū deducas· Quis eñ dolorē animi eius ad plenū posset enarra re·vnde per tres dies ipm ptinue videns·eiqz colloquitur·abū de ipso sumit·et in sinu suo dormit·et tamen illū offerre debebat Dñ dicatur Et offeres illū ibi in olocaustū:qđ dicatur totuz incen sū·vt nihil de eo remaneat·nec etiam os ad solacū patris· Sus pet vnū montiū quez monstrauero tibi· Q8 fecit Abrahā de no cte consurgens straunt azimuz suum et preparauit necessaria olo causti·nemim enim voluit indicare·ne·licet retrahere·et sic non pateret precepto dei·quod factum est· Tertiaueto die vidit mōtē ꝓcul: et relictis iuuenib? ꝗs secū duxerat cū azimo·ipe solus ligū sup ysaac acapiēs gladū·a igne ascēdit solū? cū eo·et cū sic ierēt ait ysaac ad ꝑrē Ecce ignis·a ligna·vbi ē victia olocaustica

post Palma

Dñs quomodo tunc fuit paterno cordi · quādo talis puer sic dul
cit ipm alloquitur quē im ꝓpio voluit īmolare · Cū pater ait ·
Deus pudebit tibi victimā fili mi · Et sic strauit arā et disponēs
ligna · ignem adhibuit · Et ꝑm Josephum ait ad puer · O puer
quem mnumeris votis optaui · susceptūq; diligentissime alui · in
quo me felicē arbitrabar cū me videre ad plenioꝝ etatem pueni
re · vt moriens mei relinquere successorem · Quia ḡ ex voluntate
dei factus sū pater tui? · ex voluntate filꝛ dei te deponā · eo q ipse
dignatur te accipe in odorē suauitatis · vt sicut fuit mirabil ingres
sus tuus in mundū · ita et mirabil sit egressus · Non em iudica
uit te deus egritudine seu bello vel passione hūana finire vitā tuā
sed sū oracōnibus et sacrificō ad se ammā tuā reuocare · Erit ipse
de cetero mei curā gerens · senectutēq; regens cuius grā maxie
te nutriebā · hec nūc dr? de te ꝑcepit Quid ad h̄ ysaac dixit: ait
Josephus · Qz libenter sermonē pris accepit · et ait · Quia inui =
me monstrasse amboy volūtatibo preparatū · qñ solo licuerit patre
sū esse vt natus fuissem si dei et patris iudiciū refutarē · aut nō
id volente · inutilis um esse ñ obedire · hec dicēs accessit ad arā pa
ter et ad mctē · Abrahā igitur accepto gladio vt filiū īmolaet
Reuocauit deus preceptū per angelū dicēs · Ne extēdas manū
tuam in puerū · nūc cognoui q timeas dñm · Non enim fiebat
dñs pueri sanguinē · sed vt sciret quo Abrahaz timeret dñm · Et
vidit post tergū arietē inter vepres herentē cornibus quē assu =
mens obtulit holocaustuz ꝑ filio · Hec hystoria congrue expemit
caritatē dei patris et pietatē eius filij · Nā per Abraham redēpio
dñi patrem · et ꝑ ysaac dei filiū Jhesum xp̄m quē innata caritas ñ
solū tēptauit · sed etiā compulit ꝑ salute hūani generis īmolari ·
et expansis manibo in cruce mori · Dñs super illo verbo. Misericor
dia et veritas obuiauerūt sibi et c̄ · Dicit Veritate et iusticia
in terra manentibo? · vt miserū homines flagellarent · pax et mise
ricordia successerūt ad deū · qui dedit illas et quodā pio susurro ·
patrna pulsantes viscera loquebant · Nūquid' in eternū proi
cict · aut nō apponet q complacitior sit adhuc? Nunquid obliui
scetur misereri deus aut otinebit in ira suas misericordias? ysaac
autē figmficat xp̄m qui reuera est gaudiū magnum qō erit om
ni populo Hūc pater singulariē diligit · et i senectute genuit qñ
in fine sc̄loz i carnari ostituit · Allegat ät caritas ꝑ hūano genē
dicēs Abrahā qō itercēdat pr̄ multaz gētiū · q · d · Tu q es pr̄ oim
gentiū pec creacōnem · succurre eis per filium tuū tibi ostantem
tui generis tū ꝑ naturā · et vade i trā viuoꝝ · i · i mūdū vbi videberis

per fidem: et offer eū in olocaūstū: vt totus īmoletur p homīe.
Bern. Totus mihi datus est. totus in meos vsus expensus est
Super vnū montiū. mons ille est locus caluarie: in quo redem-
ptionis nostre crucis misteriū est ostūmatū. Abraham ergo super
ysaac lignū posuit: quando dispositōne dei patris crucem xpi
baiulauit Etiaz ignē et gladium pertulit: quando feruentissima
caritate seuerissimā mortis sententiā accepit. Altare vero est crux
in qua xpus brachys expansus est: non solū ligatus sed manibus
durissime clauatus. Q; autē dicatur ne extendas manū tuam: in
nuitur q; caro xpi crucifigi potuit. sed diuinitas illesa a intacta p
manfit. Per arietē inter vepres herentē cornibus. signatur hu-
manitas xpi inter iudeos exasperantes suspensa. et ad modū ar
boris ad duo brachia crucis extensa Abacuck. iij. Cornua in ma
nibus eius. Ecce quo feruor caritatis patris. brachioriz ramos
expandit stipitis. i. filij. ℟ Terao xpus compatur fructu
per virtutē passionis. Nam sicut fructus solet delectare gustū
corporalem. sic memoria passionis recreare mentem. Canti. ij.
Fructus illius dulcis gutturi meo. i. menti. Fructus nanq; ligni
paradisi gustantes mortificauit. fructus vero crucis mortificatos
reuiuificauit. j. Corinth. xv. Sicut in Adā oēs moriuntur. ita et
in xpo oēs viuificabunt. Referunt quidā parabolice q; in ciuita-
te Jherusalē erant quidam preclari nomine et condicōne: qui in
superbia erecti romano imperatori subiecti resistebant: qui eos
vicit et in exiliū perpetuū damnauit. alios q; ad eoz dignitates
et officia ordinauit. Exules vero inuidia moti ptra illos electos
callide eos per quendā inter eos nobiliorez ad cōiuiū magnuz
inuitabant. In quo quinq; dulcia fercula parata. et malo vene-
no infecta: quemlibet gustātez singulari infirmitate occiderunt.
Ex quibus ipsi inuitati: et oēs ab eis gemti mortui sunt. Videns
hoc imperator romanoz. quia cunctas terras perlustrauit nouit
in quadā regione terrā nobilez illius virtutis q; aqua tāgens p
venas eius mortuos resuscitaret. misit filiū suū ad regionem illā
longinquā particulā illius terre afferre. ℣ Que a filio ipe
ratoris inuenta et recepta. Imperator quinq; fontes in ea fodit
cuius cuuli duz mortuos attigerunt. a morte sanī et incolumes
surrexerunt. Ciuitas hec est celestis Jherusalē que visio patris i-
terpretatur. Ibi em̄ residet Christus qui fecit pacem inter deuz
et hominē. Ihere. iij. Vocabunt Jherusalē solium dei preclari. In
illa ciuitate fuerunt angeli. et maxime lucifer preclarus nomine.
quia dicitur ferens lucez. et eius conditōne cum eius natura em̄

aliam creaturam excellet ac hic in superbiam erectus · summo imperatori restitit volens sibi esse filius dicens · In celum ascendam super astra exaltabo solium meum: a filiis ero altissimo · hunc deus spiritu et cum omnibus adherentibus eum ad perpetuū exilū condemnauit · genus humanū eligens vt ruinam angelorum restauraret · Juxta dictum ysa · lj. Consolabitur dominus syon · et consolabitur omnes ruinas eius · Super quo verbo lucifer et alij multi lucifer nobilioꝛ inter eos · missus ad primos parentes ad comestium et ad cibum phibitum eos incitauit · In quo quinq; feretra delectacōnum Cua gustauit scdm eius quinq; sensus · recepit enim delectacōnem et primū feraculum in auditu · quando ei dyabolus dixit · Nequaq; moriemini · sed eritis sicut dii · In visu · Genes · iij · Vidit mulier q; bonum esset lignum ad escendum et pulcrum oculis · aspectuq; delectabile · In tactu · gustu · et olfactu delectabile · Genes · iij · Tulit de fructu eius et comedit · dedit q; viro suo · Tulit · ecce tact? · comedit: ecce gustus et olfact? Ex hys quinq; feraculis mortuū est genus humanum · Particula terre i regione longinqua fuit virgo Maria · Virtus hui? terre fuit · q; aqua transiens per venas eius etc̄ · Istam igitur terrā filius imperatoris accepit in vtero virginis · et in ea fodit i cruce quinq; fontes vulnerum · Ps̄ · Foderunt manus meas et pedes meos · Istoꝝ fontium tui ad mortuos venerunt · et eos reuiuificarunt · Ecce fructus ligni crucis ·

Scūda pars lectōis in qua tractatur igno miniosa turpitudo passionis · q; mors Christi in cruce apud iudeos fuit turpissima · Juxta illud Sapiē · ij · Morte turpissima condemnemus eū · Nam ꝓpter turpitudinem nō erat ei species quantum ad debitā cōmensuratōnem membroꝝ: que ꝓpter miniam distensionem cruis nullam elegantiaz habuerunt Neq; erat ei decoꝛ ꝓpter nimium dolorem acerbissime passionis · Qua de ipheta dicit · Vidimꝰ eū supple oculis mentalibus ꝓ tempoe passionis · despectum et nouissimum · i · vilissimū virorum · ꝓpter vilissimū genus mortis · et tanq; virum dolorū et doloribus plenum: et sacientem infirmitatē · et quasi absconditus vultus eius · i passione non solum vultus diuinitatis: sed etiam humanitatis q; tunc sputo iudeoꝝ tegebatur · et despectus a iudeis habebatur · vnde nec reputauimus eum scz esse filium dei · qua vere non ficte languores nostros ipse tulit · Moraliter notandum q; quāto aliquid est subtilius et nobilius tāto grauius et molestius fert

dolorem et lesionem· sicut oculus qui est subtilis et aquee nature
ex pho in de sensu et sensato· ¶ Si modicum ledatur: grauatur mt
tum. et ideo ne ledatur· natura sibi palpebras dedit p oseruatio-
ne· quia sicut vagina defendit et oseruat gladium· ita palpebra
oculum defendit ab exteriorib? ·sm ormentatorē vbi supra· Ideo
qui alterꝫ in oculo ledit· atrocez sibi infert iniuriam· Iusti· de im
iurē· ſſ· nonnūq̄· qr nobilius et vilius hois membꝝ· Sic etiam
sm gradū dignitatis· vitecz honestatē· cresat aut minuit estia
tio iniurie· vbi supra· ſſ· Si plena· ¶ Ad ꝓpositū cum xpus dei et
homins sit dignissim? et subtilissimus fuerit in natura· et hone
stissimus in vita· atrocissima est imanda ē eius iniuria et contu-
melia a iudeis illata· Non solū in oculis verūetiam in tota facie
corpe accepta p peccatis nostris· Insel· o amantissime iuuenis
quid feastivt sic pateris? Et subdit· Ego certe causa doloris tui
Que verba revera causa doloris quilibet hodie recitare pt cū ver
tate· quia plura et maiora obprobria sustinet mō a falsis xpia-
nis spūaliter· q̄ vnq̄ passus fuerit a iudeis corporaliter· ¶
Nā tria obprobria accepit a iudeis que hodie sibi a multis xpi
anis inferuntur spiritualiter·

Fuit enim latronibus associatus in eductōne·
Cadaueribus collocatus in passione·
Contumelijs satiatus in crucifixione·

¶ Dico pri-
mo cū De
quo ysaias
in hodierna lectōne cū sceleratis reputatus est· Unde ad eiꝰ cō-
fusionem associatus erat duobꝰ latronib?: vt etiam ipse latro et
malefactor reputaret· qui sanct? et innocēs et iustus semp fuit
Deius faciunt xpiam: qui xpm sumunt sine otricōne debita et in-
tegra confessione et pnia· qr Christo volunt associare peccata q
sunt latrones aie: et peiores q̄ homicide· Cōmunicat eiꝰ xpus
bene latrocinijs et homicidijs: vt eos reducat ad pniam· peccatis
vero nō omunicat· qr peccatū non fecit· nec inuentus est dol? in
ore eius· vt hic dr in ysa· Nulla ſ vt ait apl'us ad Corinth· I
conuencō xpi ad belial· nulla partiapacō lucis ad tenebras· nul-
la omunicacō iustitie et iniquitatis Volens ergo xpm bene et fru
ctuose associare· latrones peccatorꝫ debet p otricōem et integrā
confessionē repellere· et virtutes inducere: que xpm reuerēter as
sociant· et de manu sacerdotis in cor quietū educāt Q. ¶ Sed
pono q aliqs otritus sit de oīb? pctis integral'r· pcaliter tn nō
ofiteat· forte verecundia duct? de aliq· de q maxie dolet· Si tal
contritus recipiat sacramentum· an peccet mortaliter? Videtur
q non· quia reconciliatus deo potest suscipere hoc sacramentū·

sed per veram cōtritōnem homo reconciliatur deo ante confessionem. Nam leprosi mundati fuerunt anteq̄ ostenderent se sacerdotibus. ergo extunc potest quis digne hoc sacramentū suscipere. ¶ In oppositum est Richā. de potestate ligandi et soluendi. ca. xxj. di. Si ante sacerdotis absolutōnem criminosus ad cōmunionem corporis xp̄i accedat. p certo sibi iudicium manducat. et bibit: etiam si eum iam multū peniteat. Respondet Richā. i. nij. super magistrū di. ix. ar. q. q. ij. q̄ contritus nō confessus intelligi potest dupliciter. Aut de peccato venali aut mortali. Primo modo suscipiendo sacramentū nō peccat mortaliter. quia de peccato venali non est necessaria confessio: nisi quando non hz peccatū mortale. tunc enim tantū teneatur semel in anno confiteri. et oportet q̄ de venialibus confiteatur. Secūdo modo distinguendū est. quia aut habet copiā confessoris ydonei et temp⁹ sufficiens ad confitendū: et loquelam liberā aut non. Primo modo dico q̄ suscipiendo hoc sacramētū peccat mortaliter. q. ad hō q̄ hō fit dignus hoc sacramentū suscipere: requiritur q̄ reconcilietur deo et ecclesie: que reconciliatō est per confessionē et absolucōnē. Secundo modo distinguendū est. quia aut imminet scandalum p̄sone sue: nisi cōmunicet. aut populi. aut q. iam incepit sacrum misteriū si sacerdos est. et in quolibet illorū trium licitum est sibi cōmunicare cum p̄posito confitendi. Si autē non adest aliqs p̄dictorum casuum tenetur expectare quousq̄ habeat copiam confessoris. ¶ Ad argumentū in contrariū dicendum q̄ cum illa reconciliatōne qua homo reconciliatur deo per interiorē contritionem requiritur q̄ reconcilietur ecclesie si potest ante hui⁹ sacramenti susceptōnem. ¶ Secūdo Christus crucifixus est in loco vilissimo vbi cadauera animaliū iacuerunt. Sed vere viliori loco locatur qui corp⁹ xp̄i suū a peccatoribus nō confessis: nec cōtritis. sed immundis et immundiciis plenis: quoz heu magnus ē numerus. Aliqui nolentes peccata dimittere. vel p̄xis indulgere. iniusta ablata restituere. vel adulterā vel adulterum repellere. vel opera pia et p̄hibita relinquere et huiōi. Tales ne excōmunicantur vel publicentur. solent se aliis cōmunicandis coniungere. et sine confessione et licentia confessoris cōmunicare. Hij non cum petro xp̄m sumunt. sed cū iuda perpetuū interitū. Vñ apls p. ad Corinth. xj. Quicūq̄ manducat hūc panē indigne. reus erit corporis et sāguinis dñi. p̄ñ sacmentū eukaristie licz sit sume bonū: obest tñ malis. Quēadmodū vinū licz sit bonū in se. et sanū sanis. febricitantibus tamen et infirmis infirmuz est et nocuum.

Quia autē sacrāmentū eukaristie sume est bonuz · nāturaliter in
sumente bonū effiat · accidentaliter autez malū quēadmoduz vi-
demus in q̄litatib? · q̄ caliditas naturaliter calefacit · accidentaliter āt
frigidat · Unde videmus puteos et fontes estiuo tēpore infrigi
dari · quia ex caliditate estatis multa fit porox · ac viscerum terre
aperō · Unde ex ea educūtur vapores calidi: quibus sublatis vi
scera terre et aque q̄ in ipsis viscerib? sunt infrigidantur · Simi-
liter et frigiditas naturaliter infrigidat · accidētaliter autem ca-
lefacit · vt videmus in calce: cui si aquā frigidā superinfundim?
fortissime calefit · Sic et corpus xp̄i in se bonū · naturaliter bonū
maximū in homine effiat · accidentaliter autē malū · Si enim hu
mores corruptos vicioz inuenit · videlicet superbiā · auariciā · in
uidiam · et huiōi · tunc multiplex malū in homine operatur · Nā
plerunqz homo ex indigna percepcōne corporis xp̄i corporalit
citius moritur: et quandoqz diutius et grauiz infirmatur · j. Co-
rinth · xj. Ideo inter vos multi infirmi: et imbecilles: et dormiunt
multi · glo · Infirm febribus · et aliis infirmitatib? et imbecilles
longa mualitudine · et dormiunt multi · i · morte corporali mortui
tur ad correctōnem alioz · Itē consciencia hois plus amaricatur
Job · Panis eius in vtero illius vertetur in fel · q · d · Cuptio pa
nis corporis Christi vertetur in fel male consciencie · Felle inter
ioribus · De illis qui plus diligūt tale fel q̄ mel · i · malā consci-
tiam delicentē · Itē homo plus induratur et obstinatur: sicut de
iuda dicit Johannes · Et post bucellam introiuit sathanas in eū
Nū et manus cruentas misit in dominū suū · s · xp̄m · et filium dei ·
et desperans demū misit manus nephandas in seipsū: et abiens
laqueo se suspendit · Sic eā videmus illos qui sepius in crimi-
nibus communicant: grauius et durius ceteris obstinati: quēadmo
dū patet in quibusdā cōminoris religiosis et clericis: in quoz cō
paracōne faciliis paganos dūtimus · iudeos et saracenos · Itez
grauiz eternaliter dānantur · Paul? ad Corinth · Qui indigne
manducat iudiciū māducat sibi et bibit ꝛc · Glo · i · damnacōnem
Quid mirz · si em Adam cū omni posteritate sua p̄ comestionem
mus pomi de? taz dure puniunt · q̄nto magis p̄ indigna sumpcōne
hui? cibi · Cū ergo dānosū sit cōmunicare indigne: monet apl's
volentem digne accedere sacramentum dicens · pri · ad Corinth ·
xj · Probet autem seipsum homo et cetera · Probet scilicet se i se
su · intellectu · et affectu · in operacōne a conuersione · De hijs p-
bationibus dicitur Jhere · vj · Probatorem dei te in populo meo

obustū. Nulla hijs pbationibus utilior. nulla melior. neq; tri-
nū. neq; quadrinū. neq; ierarchia in celis. neq; natura in ter-
ris. Probet se mqt videlicet. si sensus exterior sit modestus et mū
dus. si intellectus interius sit sobrius. si affectus anime sit ordi-
natus. si operatō sit sine fraude et desidia. si conuersatō sit luminosa
et honesta. et probatus sic de pane illo edat. et de calice bibat. et
tunc ille panis supercelestis cuius nō ē species ppria: sed aliena:
decor exterior ꝫ inferior: confert omnez utilitatē et suauitatē. Ju x
illud Dap. Panem de celo etc. ¶ Sz queritur utrū mali sic
non se pbantes. et in peccatis accedentes scienter: veraciter cor-
pus xpi sumāt? Et videtur q sic. Nā dns eque effugit pctm cō
fectantis vt manducātis. sed non se subtrahit ppter peccatū ce-
lebrantis. ergo nec ppter pctm manducātis. ¶ Contra. Sapi-
p. In malivolā ammam non introibit spūs sapientie. nec sapien
tia habitabit in corpore subdito peccatis. Si ergo corpus pecca
toris est tale. ergo non suscipit xpm. Hinc dicit Bonauen. in. iij. su
per magistrū di. ix. Q; sicut tangit magister in lrā. Aliqui volue
runt dicere q corpus xpi verum a mal non sumit. qz nō decet tā
tam maiestatē et carnem tam sanctā et puraz in corpus peccatis
subditum introire. Hi dixerunt corpus xpi verum a speciebꝰ ab-
scedere. exquo peccatoz labijs ipm et ore polluto attingeret. Sz
qm hoc in errorē ducit. et manifeste est cōi auctoritates sancto
rum. aliter tenent doctores fideles. tanq; certitudinaliter verū
q in re media que est corpus xpi vez. nō est differentia inter iu
stum et impiū. qz ipse dns vtriusq; se offert nunc sicut p omnibꝰ
se obtulit in cruce sed quantuz ad vltimam. s. vnionez in corpore
misticō multuz refert. qz boni inde reapiunt fructum. mali non.
imo potius damnū. vt dictum est. Et ergo concedendū est. q re-
apiunt rem sacramenti qđ est corpus xpi vez. quod natuz ē ex v̄
gine qđ pependit in cruce. qđ a mortuis resurrexit et est in celis
sed non corpus xpi misticū. ¶ Ad argumentū de sapientia dice-
dum. q intelligitur quantū ad effectum gratie gratum facientis.
non quantū ad substantiā. ¶ Terō Christus satiatus con
tumelijs. Here. xx. Audiui contumelias multoz et terrores in ci
cuitu. q. Sed vere hodie crucifixus per peccatores. maiores contume
lias sustinet et obprobria q ab inimicis. Ideo potest queri de
malis et fictis xpianis blasphemis. Si inimicus me maledixis-
set mihi. sustinuissem vtiq; et cetera. Tu vero homo vnanimus
dux meus q notus meus. qui simul mecum capiebas cibos in do
mo dei. Quid nanq; grauius q amarius. sustinere improperia q

iniuriaū a putato amicō cui maxima sunt ostensa signa charita
tis? certe nihil. Sic xps charitatis et amicicie maxima signa ostē
dit xpiano. puta eū vnanimē deo patri fecit p amarissimā mortē
ecce pmū Ducē omniū nationū et pncipē fecit nec est aliqua na
tio que saluari possit nisi sequat fidē nrāz. ecce secundū. Xpianū
quotidie vsqz ad consumationem seculi agit et reficit. nō carnibo
thaurinis aut capinis sed xpi eo corpore et dignissimo potat nos
suo sanguine. ecce tertiū. Que em natio q habeat deū appropin
quantes sibi sicut adest nobis dns deus noster? Tu autē maledi
cte xpiane ostumeliā infers deo et bñfactori tuo renouando per
blasphemiā vulnera xpi et cruciationē. Aug⁹. sup illū math. xxvj.
blasphemauit. Nō mirū peccat qui blasphemant xpm regnan
tē in celis q̄ qui crucifixerunt ambulantē in terris Ad hebre. vj.
Rursū crucifigentes in semetipsis filiū dei. vbi dicit glo. Non
q̄ crucifigant filiū dei sed q̄ similes sunt crucifixoribꝰ. Crucifi
gunt autē in semetipsis id est quantū in ipsis est. Sicut igit iu
dei audita blaphemia pre dolore scinderunt vestimenta sua. sic xpi
anus vt nō perdat meritū passionis debet scindere vestimenta
male consuetudinis a linguā refrenare a blasphemijs

Tertia pars in qua notatur fructuosa pleni tudo passionis xpi. ibi Ipse autē vulnerat? est ꝛc̄ Pro quo nō

tandū q̄ p passionē et vulnerationē xpi sum? osecuti pfectā libe
rati nē et omnis periculi euasionē. ideo dicit de angustia ꝛc̄ Et hȝ
p eū qui est filius dei cuius generatio nōne eternitatis nō hz finem
ideo dicit generationē eius quis enarrabit? quasi dicēt. nullus Et
ille dicit abscisus p mortē de terra viuentiū qui supple est patris
dei verbū. Et q̄re nō ꝓpter se q̄ innocens est. sed ꝓpt scelus po
puli mei id est generis humani percussi eū scz pmissiue: est vox
patris. Et q̄ ipsi iniuste eū scz ex inuidia percusserūt: dabit deus
pater p vindicta eos dē impios iudeos in manus rhomanoꝝ scz
vt ipsos capiant et teneant p sepultura sua id est ꝓpter mortez
xpi quē nudum et spoliatū mori fecerūt innocentē eo q̄ iniquita
tē nō fecerūt ꝛc̄. tamē illo nō obstante id est xpi innocentia dns
scz pater voluit eū cōterere supple p mortē et angustiā passionis
et infirmitate carnis assumpte. quia si xps id est filius dei posuit
animā suā id est vitā p pcco hōis. videbit semen longeuū. s. ad
finem mundi filios et filias congregabit. exemplū sicut granum
frumenti ꝛc̄. Joh. xij. Et voluntas dñi. i. dei patris in manu ei?
id est operatōe xpi diriget et totalit implebit p eo q̄ tradidit se

spontanee in mortē et ꝙ a iudeis cū sceleratis quasi reꝰ reputā-
tus est et tñ pcā multoꝝ tulit id est sanguine suo lauit. Insu-
per ꝙ transgressoribo id est crucifixoribo in cruce orauit dicens-
Pater dimitte illis vt nō pereant. Noraliter. videmꝰ ꝙ nullꝰ
vicinꝰ inter oīa domestica trāquillitatē et pacē pbat et īquietat
Jō volēs alteri malū imꝑare malū sibi optat vicinū Per otrariū
bonꝰ vicinꝰ est ps domꝰ qr vicinū sicut se ipsū defendit ab iniu-
rijs. Quare sapiens ꝑuer. xxvij. Melior est vicinꝰ scz bonꝰ iuxꝝ
ꝙ frater longe. Debet em̄ bonꝰ vicinꝰ vicinū nō pturbare et in-
urias si pōt ab eo repellere. qr ꝺm beatū amb. allegat. xxnj. q.
nij. nō inferenda. Qui nō repellit iniuriā a socio suo si pōt taz est
in vicio ꝙ ille qui facit. Ad ꝓpositū hō in paradiso cōstitutꝰ du-
os habuit vicinos. vnū malū scz dyabolū qui sibi grauia vulne-
ra intulit et varijs iniurijs eū pturbauit D Alter vicinꝰ deꝰ
qui tā bonꝰ fuit ꝙ vt ipse hōiez defenderet et iniuriantē dyabo
lū vi expelleret arma quibo posset bellare cōtra aduersariū assū-
pſit scz humanitatē et vulnera pccoꝝ nrōꝝ suis vulneribo cura
uit et remedia sacramentoꝝ efficacia dedit. Dñi mgr. nij. sen. in
ꝑn. dicit. Samaritanꝰ em̄ vulnerato appropians creationē eiꝰ sa
cramentoꝝ alligamenta adhibuit. qr contra pcci originalis et
actualis anime vulnera. sacramentoꝝ remedia deus instituit.
Nā ꝙ vulnerationē xpi nrā pccoꝝ D e ꝑmo habet hic ꝙ ysa.
Vulnera penitus sanantur. Liuore eius sanati sumus
Aduersa leuiꝰ portantur Refert mgr Jacobo in li-
Interiora plenius letificant de mirabilibo orientaliū re
gionū ꝙ pelicanꝰ est auis odiosa serpentibus. qui exiens mdū
ꝙ pastu statim serpens subintrat et pullos suos quos reperit
pungit et occidit. pelicanus vero rediens pullos suos mortuos
per triduū luget. percutiens rostro pectus suū sanguine pullos
reuiuificat. ex cuius fusione sanguinis multum debilitatus natu
rali affectu sibi compatientes in mdo retinet. ceteros vero quasi
degeneres de mdo eiat et expellit. Sic xps odit serpentem antiꝝ
quū scilicet dyabolum. Dum autem posuisset hominē in mdum
paradisi et abscederet scz hominē relinquendo liberum venit dya
bolus et hominē occidit. quo reperto filius dei per tres dies lu-
xit pullos suos. quia toto tempore legis scripte humano ge-
neri condoluit. Doleo super te fili mi absalon. ij. regum. xvnj.
Et ideo tertia die scz tempore legis noue tempore passionis ro
stro se percussit quando sine cōtradictione aliqua crucifixus. la-
tus suum permisit lancea perforari. et tunc sanguine suo pullos

suos occasos p̄fidit et vulnera peccatoꝝ curauit ¶ Tria nanq; vulnera homo a dyabolo serpente accepit. q̄ efficacia vul nerum xp̄i tribus remedijs possunt curari. Primū vulnꝰ est ori ginalis culpa. Illo vulnere omēs descendētes ab adam omnī lege patiunt vt dicat de conse. di. nij. c. firmissime. Contra quod est remediū aqua baptismatis cuius virtus et efficacia a latere xp̄i et vulneribꝰ eius effluxit: de qua predixit Ezech. dicens in p sona dei. Dabo vobis aquā mundaz et mundabimini ab oīb⁹ inquinamentis vestris. Et notanter dicit ab oīb⁹ q̄ non solū originale. verūetiam in adultis venialia et mortalia mundat. de cōse. di. nij. degenerante. Qñ em̄ minister xp̄i puerꝰ extraꝰ in aquā mittit baptismatis. xp̄s interiꝰ grāz infundit mediāte qua crimina ab anima tollunt. Sed aut remanent penalitates scilz esuries sitis. qua cessante causa cessare etiā deberet effectꝰ. Hñ dit mgr. nij. sen. di. nij. c. vltī. Qz hoc fieri ideo tradunt sancti doctores. q̄ si etiā homines p baptismū a pena liberarentur ipsaz putarent baptismi premiū non precium eterni regni. Ideo soluto reatu peccati temporalis pena manet vt illa vita studiosiꝰ quere tur que erit a penis oīb⁹ aliena. Et vt sic fideli certandi mate ria et vincēdi daret occasio q̄ nō vinceret si nō pugnaret nec pugnaret si in baptismo imortalis fieret ¶ Sz quō parētes in bapti smo purgati puerꝰ maculatū originali generāt? Dico q̄ fit gra nū purū absq; palea seminatū. non mirꝰ granū paleatū generat sic et hic. Secundū vulnꝰ est venialis culpa quod licet nō sit le tale. est tn̄ nouū quod quilibet acapit dū instinctu serpentis dyaboli contra consilia dei facit sm̄ doctorē subtilem in. nij. Hoc vulnere quis inficit sm̄ aug⁹. vt recitat in can. di. xxv. ſ. alias. Quotiens aliquis in cibo vel potu plus acapit q̄ necesse est vel plus loquit vel tacet q̄ expedit vel plus paupē petentē impor tune exasperat vel sanus corpore alijs ieiunantibꝰ prandere vo luit. aut somno deditus ad ecclesiam tardius surgit quotiens ex cepto filioꝝ desiderio vxorē cognouit et plura talia. Aduerten dū tn̄ sane q̄ huiōi venialia p̄nt interdū esse mortalia si minus sit eoꝝ excessꝰ. pro quoꝝ remedio q̄tū ad eoꝝ efficatiaz ex merito passionis de vulneribus xp̄i fluxerunt multa remedia scz eucha ristie digna sumptio aque benedicte aspersio elemosinaꝝ largi tio dominica oratio generalis cōfessio sacerdotalis benedictio cru cis signatio extrema vnctio pectoris tunsio et quodlibet opꝰ de notū Et q̄maxime passionis xp̄i deuota recordatio Tertiū vul nus est mortalis culpa quā quis incurrit qñ sm̄ statū contra dei

ꝓcepta facit In cuiꝰ remediū ex latere xp̄i efficacia pēitentie
effluxit sine qua adultus in mortalibus vulnerat? curari nec sal
uari pōt. Ecce quantū bonū vulnera xp̄i ꝓfuderunt in remediū
pcoꝝ et sceleꝝ nr̄oꝝ Debet ergo homo esse deo grat? et com=
passionē ad xp̄m habere de innocente morte quia quos in sāc a
ecclesia ingrat? repperit vt pelican? in die iudicij ab electis se
parabit et ad penā dēnciet eternā dicens Ite in ignez eternū ꝛc̄
2 Secundo ꝑ vulnerationē xp̄i nostra vulnera aduersitatis et
tribulationis leui? tolerant dū scz vulnera xp̄i ad memoriā redu
cunt Dñ greg Si passio xp̄i ad memoriaz reducat mihil est qđ
nō equo animo tolerat quia sicut medicus expertus vuln? suū
per se curatū alijs solet egrotis ostendere vt spem tribuat egro=
tanti posse suū etiaz curare Sic medicus ammaꝝ et corporum
ante oculos hominū sua profunda ponit vulnera vt confidamus
etiā nostra vulnera aduersitatis velle remediare dicens Treñ .j.
O vos omnes qui transitis per viam attendite et videte ꝛc̄ Tra=
cerata crudeliter Caput per spineā coronā cor per lanceā mā=
nus et pedes cū clauis totum corpus virgis et flagellis Atten=
dite igit et videte oculis o xp̄iam crudelissimā mortē quā inno=
cens xp̄s dei filius et virginis dilectissimus passus est In capi=
te ꝓpter spineam coronam in oculis ꝓpter lachrymas in face
ꝓpter alapas in manibus et pedibus ꝓpter plagas in brachijs
ꝓpter nimiam extensionem in tibijs ꝓpter insolitam complicati=
onem in toto corpore ꝓpter variam percussionem in auditu p
ꝓpter conuiciū clamoꝝ in visu ꝓpter contemptibilem derisionez
in olfactu abominabilium sputorum in gustu multarum ama
caterum in corde multarum tribulationum Respice ergo o ho
mo in faciem christi tui et liberator tuus pependit in cruce Myt
mynnender gothept myt verwunten hertzen myt verserter
menschept myt betrubten synnen myt krancken gelyderen
myt blutenden wunden myt zerspanten armen myt zerdēten
aderen myt ruffenden munde myt heyserer stymme myt bley
chem antlitz myt totlicher farbe myt weynenden augen myt
tonegetem heubt Ad quemlibet veniencem paternaliter suscī
piendum et osculandum augustinus Caro media factum est
medicamentum egroti attendite igit et videte vos omnes qui
transitis in tribulationibꝰ et aduersitatibꝰ per viam si est dolor si
milis quasi diceret non ergo sustinete pacient modicū ꝓpt̄ me

quia passus sū ꝓptēr vos multa. Tertio vulnera xp̄i et sanguis effusus nīā interiora letificat. Dum em̄ deuote recolaē singulas ris infusiois habere et deuotiois amma incipit iucūdari et dul ássimis vocibo exultatiois deo grās agere In quo amma deuo ta ꝯparaē agno que est auis albíssima. cui? ꝓprietas ē fm amb. in exameron q̄ appropinquans sue morti. ante tres dies voces emittit dulássimas et amenas. Cuius cō est fm Alber. sanguis agm̄ est dulássim? et purissim?. et in tali puncto currit ad cor vt ipsū cōfortet quo cōfortato ad tantā dulcedimē voces amenas amittit laudis Ans ista alba est amma sancta et deuota que añ mortē tertio die in statu gratie. ex ꝯpassione amarissime mortis xp̄i corde debilitaē. ad quod confortandum concurrit per influ sam meditationem sanguis xp̄i dulássim? et amore feruenti effu so. quo ꝯsiderato deuotus homo in voces laudis et exultatiois amenissimas ꝓrumpit Ass Vt igitur quilibet homo has lau dis voces plenius modulari possit attendat memoria passiois fructus ꝓcōm em̄ albertū tres quilibet consequitur fructus et vtilitates deuote recolens xp̄i passionem. Primus est q̄ tam maxima gratia et pene remissio q̄ vltius est homiń sic considera re passionem q̄ si per integrū annum sexta feria ieiunasset. Se cundus q̄ si semel in hebdomada acepisset disciplimam per in tegrum annum vsq; ad effusionem sanguiń. Tertius q̄ si per annum semel in hebdomada psalterium legeret. Ortenhard?. Quicunq; ex toto corde recordatur xp̄i passionez recipit tres vti litates. prima talis purgatur ab ommibus peccatis. secunda q̄ si non indigeat purgatione peccatorum valde parum est domino ob meritum illius homiń aliquas ammas a purgatorio libera re que alias ad magnum tempus essent purgande. tertia quoti ens spiramen ex ore illius homiń egreditur et aerem resumit totiens spiritualiter gratiam recipit. Ecce quantas vtilitates qs consequitur et interiores consolationes. debet igitur homo per istud sacr tps passiois se ab ommbo exterioribo occupatiombo separare et se deuote ad verbum dei et ad alia que representant christi passionem disponere. vt hos fructus consequi mereatur et vitam eternam.

In cena domiń

QVm dilexisset suos qui erant in mū do. in finē dilexit eos Joh. xiij. Ps phs vnj. etc.

uit q amicicia ex triplici bono cāt·s. vtili delectabili et honesto·
Sed amicicia tm ex vtili vel delectabili nō est pmanens ⁊ firma
q fundamentū vt sūt bona fortune vtputa diuitie passiones sa-
nitas pulcritudo: nō est stabile sed transitoriū· Ideo nec amici-
cia in huiōi bonis est pmanens nec stabil·q cessante cā cessat et
effect9·solūmodo ār amicicia otracta ꝑt honestū bonū ꝑm pꝑm
obi supᵖ firma et pmanens est·ideo periculosū et instabile q̄tuz
ad amicicā et pacē ⁊ esse mītionū ꝑt diuitias et pulcritudinez
otractū q vt habet ff·de dona·inter vi·et vxo·l·nj. Honestus
amor pendit ex aio nō ex lucro vel libidine Cū g̃ amicicia xpi ad
discipulos fuit de bono aīmi·s·virtutibo q̄ diunt honeste quia
honestatē factūt ideo fuit pmanens et firma et perfecta nec vn
q̄·ute fine charitate·h etiā attestant ꝺba thematis ¶ Que
aīdonat a saluatore. Ad qs rndend ū multiplex est nō ꝓria ē ois
oratō sacrop veteris testamti·Cū em ipsa essent in figura pas
sionis xpi et fiendop in passione·in passiōe aut debebant tmi
nari oia· Ideo in fine cessantibo antiqs sacmentis alia sacmenta
a xpo institui debebāt et maxie eucharistie sacramentū in q̄ oia
antiq tminant sic in fine pfectissimo Scdo in fine institutū pro
valete vt xps recessur9 pntia corporali sēper nobiscū esset: sup-
ple pntia sacramētali Tertio in memoriā passiōis et immolatōis
xpi q nōduz erat exhibita h instabat· Ideo nō añ h tūc institutū
est in solacū et in memoriā sue passiōis· Quarto vt op9 maxie
potētie et charitatis oñderet qñ magis putarent infirm9 et impo
tes vt fuit tēpore passiōis·nā magm op9 potētie fuit mortuos
suscitare·h maxime potētie ad qs creatura nullo modo pōt at-
tingere·s. subaz in subaz trāssubstanciare· Quinto vt cū saluator
noster vellet se tradere homiū ad omnem consolationem quia
se dederat apostolis in solatium pro consolatione corporali·se eti
am voluit dare in edulium pro refectione ⁊ consolatione spiritu
ali·et hoc magis conuenebat quando recessurus erat a mundo
quia hunc magis indigebamus ipso· Et sancti apostoli magis
indiguerunt tempore passionis quando christus ab eis auferen
dus fuit presentia corporali vt eo fortiores persisterent·vel si ca
derent citius resurgerent· quare passione imminente hoc ad re-
fectionē mentis et consolationē data est otra aduersitatē pellētē
D ¶ Oz q̄ē·fuit abo materialis otinue sumit ad sustentatōm

cōrpōris · an etiam ille ābus amme quotidie sit sumend? in figm amoris? Ad hoc rñdet sanctus Aug? quasi ignorans mentes simentiū · a habet de cōse · di · q · quotidie · dicens · Quotidie eukaristie cōmunionē sumere nec laudo nec vituperо · oīb tamē cōmunicās diebꝰ communicandū hortor · si tamē mēs in affectu peccandi nō sit · Nam hūtes adhuc voluntatē peccandi · grauari magis dicо q̄ purificari · Sed querit glosa sup illo verbo allegato: qñ diās q mens sit sine affectu peccandi? Rñdet credo q qñ ꝓpomit firmiter abstinere a quolibet mortali: msi ergo hoc sit in ꝓposito · nunq̄ debet accipere cōrp? xp̄i. Debet ergo quotidie se preparare habilem et dignū ad suscipiendum eukaristiā · Unde Amb · Cm semper peccо · debeo semper accipere medicinaz · et Rich̄ · in · nij · super sen · di · xij · Sicut in cōrpe fit quasi continua deperditiо naturalꝭ humiditatis per actōnem naturalis caloris · qua de causa oportet pluries sumere ad restauratiōem deperditi · ne perditiо cōtinua mortē inducat · Sic ā ex cōrruptiōe cōcupīe in nobis et occupatiōe circa exteriora fiat deperditiо devotiōis et caritatis: debemus pluries sumere hoc sacramentū: pcuius sumptiōnem causatur in amma spūale nutrimentū · Nam q tienscunq̄ quis bō fide et humilitate cōmunicauerit facit deo gloriam · angelis letitiā · animabus refrigeriū · et suipsius augmentum ¶ Sequitur cōtinuatiō et expositiо euangelij · hꝰi dicēba tur quō Christ? ꝓ nobis voluit vulnerari ex vera pietate · hodie discipulos informauit in humilitate · Et ꝑm hoc sūt tres partes euangelij ·

In prima notatur cōuiuiū sociale in quo fratrem amoris cōfirmauit ligamentum ibi · Ante diem festum ·

In secunda seruicium manuale: quo interni languoris indicium purgamentum · ibi · Surgit a cena ·

In tertia edulium salutare · in quo supernī valoris ordinauit sacramentum · ibi · Scitis quid fecerim vobis ·

Quantū ad primā partē dicit hic euangelista · Ān diē festū paschē · q̄ · s · totus fuit celebris · q̄ fuit decimus · xv · lūe q̄ ꝓcessit eiusdē lunationis: q̄ tūc fuit vespa q̄nte ferie ante diē passionis · In q̄ vespa debebat comedi agn? paschal' ꝑm legem Exo · xij · Hec fā sunt q̄ ptꝰ dicēt · Scīēs ihs · ñ tūc ꝓmo · q̄ ab isto tāti ordinis · Hoc āt q̄ exꝑmit' vt ostēdat' suam et voluntatis adpassionē venisse · q̄ vult et iā instabat hora eius a prē ordinata · ad hoc vt transeat p passionē et mortē ex hoc mundo miserabili ad

Patrem et gloriã. Cũ dilexisset suos supple vere qui erãt in mũ
do. i. in mundi statu sicut apl's. in finem dilexit eos. i. intantũ q̃
illa dilectõ eũ traxit ad mortẽ qui est finis ommiũ terribiliũ terõ
ethico. Et cena facta. i. iam parata et aliqualiter ꝺsũmata: quo
ad agnum paschalẽ: cũ dyabolus imisisset per suggestionẽ in cor
iude. qui erat filius symois scariothis vt traderet eũ. Et nota q̃
sexta die ante pascha qñ Maria effudit vnguentũ sup caput xp̃i
suggesserat dyabolus illã traditiõnẽ. et hodie fortiꝰ impressit vt
eũ traderet in manꝰ iudeoꝝ. sciens Ihus q̃ omnia dedit pat' in
manus. i. potestatẽ suã. et sciens quia a deo exiuit tãq̃ constãs
tialis filius. et ad deũ vadit vt ad suũ terminũ. exiuit a deo eum
non deserens. et ad deuz vadit non suos relinq̃ns. sed semp eos
ad bonũ finez dirigens. Et ¶ Moraliter saluatoꝛ noster tran
siturus de hoc mũdo ad pr̃em. sciens omnia. nouit etiã discipulo
rũ suorum fragilitatẽ et ommiũ seq̃ntiũ hui⁹ mũdi iter pergentiũ
Ideo more pn̄ patris filijs suis p̃uidit de viatico suí corpis pre
cioſi et sanguinis. mediãte quo roborati possent potẽter per iter
huius vemre ad eternã quietẽ et beatitudinẽ Nã vt dicit Iuicẽ.
p. cano. c. nij. in tractatu de regimine iter agentiũ. Necesse ẽ q̃
hi qui iter agunt in hyeme. q̃ non eant vacui. sed sint vino pre
cioſo potati. et assatis carnibus satiati. Cuius cãm assignat. quia
tempore magn frigoris calor naturalꝭ retrahitur ad interiora.
Si igitur stomachus esset vacuus. defacili calor naturalis posset
extingui. sicut acidit de lumine lucerne in qua ꝺficit oleũ. Et q̃
vinũ habet calefacere. et assate carnes magis nutriẽ. quia sapide
cum decoquũtur in humido p̃prio. Ideo predicta sunt optime am
bulantibus necessaria. Exemplũ huius habem⁹ Exo. xij. in filijs
ysrahel. qui cũ precipienti deo exire debebant egyptũ. precepit vt
renes suos accingerent p maiori expediõne vie. et baculos ha
berent in manibus vt peregrini. et agnũ anmalũ igne assarent
et festinanter comederent. Sic saluatoꝛ noster verus agnꝰ im=
maculatus. igne caritatis in cruce assatus ad nostrã roboracõem
et confortacõnez in hostia consecrata ministratur. cũ tota deitate
cõmunicantibus nec minus nec maius. sed totus Christꝰ natus
de virgine passus et sepultus. Dñi Amb. de con. di. ij. oĩa. In ho
stia consecrata est tota deitas. vere illud corpꝰ qd̃ suptũ ẽ de v̄gi
ne. qd̃ passuz. qd̃ sepultum. resurrexit et ascẽdit i celũ. et sedz ad
dexterã p̃is. cuꝰ v̄tute pagẽ possumꝰ viã huius vite. et expedite
exire de maibꝰ ĩmicoꝝ. ad celestẽ p̃riaz. ℣. Et iõ digne volẽs
ipm corpꝰ xp̃i sumẽ necc ẽ. vt hẽat spãliter tria requisita ad esũ

agm̄ ·i· im̄ cōrporis xp̄i que figurata sunt in alijs tūbus ·nēcessa·
ria p esu agm̄ paschalis ·s· renum accinctōne· baculi portacōne·
et pedum calciacōne· In quibus tūbus misticē tria signantur ·s·

¶ Mentis puritas·
¶ Fidei firmitas·
¶ Volūtatis caritas

¶ Nullus eī hominū hoc sanctissi·
mū accedere debet sacramentū nisi
fuerit primo bene purgatus ab om
mo tua ·i· im ecclesia vescetur cōrpore xp̄i· alias nullē Debet eī ho·
mo primo mentē purgare ab emn̄ praua affectōne· Here· nūq̄
laua a malicia cor tuum· Nam si agnus naturali instinctu pt̄
q̄ coiunt cum propria coniuge non capit cibū nisi prius lauerit
se tanq̄ rem fetidam fecerit· Quomō miser pct̄or qui vitiis ra
tione et multis peccatis se implicauit· etsi nō opere impleuit· m·
hilominꝰ affectōne mentē fedauit· audet cibum istū sacratissim
sumere· nisi primo fuerit aqua lacrimaꝝ pfluente ex amara pe·
nitentia purgat? Debet etiā quinq̄ sensus purgare· oculos ab
impudico aspectu ¶ illicito visu· Aug? Non dicatis vos habere
animos pudicos si habeatis oculos īpudicos ·i· vagos ·quia im
pudicus oculus ·impudici cordis est nuncius· Volentes igitē ac·
cedere ꝑm pfido ·non sint vagi oculi· nec effrem ligua aut petu·
lantia· fluido gestu non incedāt· sed pudorem atq̄ verecundiaꝝ
mentis simplicā habitu incessuq̄ ostendant· Dic etiā oēs nostri
sensus purgandi sūt: et omnia membra corpis. os. manꝰ· pedes
restringendi sunt· Et h oc signatur in figura in eo q̄ ꝑcipiebaē
volenti comedere agnū q̄ esset acinct? rembus ·i· castus et mū·
dus· Luce· xij· Sint lumbi vestri precincti· Qs exponit Grego·
dicēs· Lumbos em̄ precingimus· cum carnis luxuriā per cōtinē
tiam cōartamus· Figuratur eukaristia etiam in pane ꝑpiciacōis
qui consecratus dño a mundis solis comedebatur· Quare vt ha
betur· p· Regū· xxi· Cum dauid fugeret persecucōnem saul· ve
nit
in nobe cū pueris ·i· famul suis ad abimelech summū sacerdotē pe
tens panē· Qui quesiuit si mūdi eēnt pueri sui maxime a mulie
bus· Et rñdit equidē· si de mulieribus agit· cōtinuum? nos ab
heri et nudiustercius quando egrediebamur· et fuerunt vasa ·i·
cor da puerorū sancta· porro via illa est pollicta· ꝫ et ipsa sancti·
ficabitur ī vasis· et dedit eis sacerdos panez sanctificatū· Dic hō
volēs euadē morte etnā et fugē dyabolū· dz cū pueris ·i· recollās
oīb? scīpsa ītrare ecīaz et ofitēdo et dolēdo se purgaē de oīb? et
ꝑcipaliꝰ pct̄o caris· et etiā ob reuerētiā tāti sacrāmū abstinē p? ad
aliq̄t dies a ꝑpria vxoē· vt hēt de ose· di· ij· oīs hō· Et tūc cū oīa

fiebant munda. dz. manus. pedes. et omnes sensus: dicitur q re
uerenter debet petere a ꝑdto sacerdote panem ꝑpiationis. scz
eukaristiā qđ interpretatur bō gratia: quia grām nobis donat. et
ꝑpiationem nobis impetrat et remissionē oīm peccatoꝝ. s. rem=
alīū. Dñ Grego. in omel. paschali. Prouidens em nobis xp̄us
hoc sacramentū salutis. q nos quotidie peccam?. et ille i ā mo=
ri nō potest. p istud sacramentū remissionem pctōꝝ consequmur
Sed circa hanc figuram querūtur duo. Primo an sacerdos
dans hoc sacramentū petenti peccet. sciens cōmunicantē esse in
pctō mortali. Et videtur q sic. Nam mediatus mortaliter pecca=
ret. qui scienter daret mediatā infirmo q esset interficiēd?. ergo
cū grauius sit mors spūalis q̄ corporalis. multo fortius sacerdos
mortaliter peccat quando ponit ipsum in ore ipius: quem scit
se in mortali peccato. Cōtra de conse. di. ij. Non phibeat dispē
sator pingues terre. i. pctōres scōm glo. mensā domini mandu
care. Item. j. q. j. Christus qđ fecit nobis. qui traditorem suū tā
ta pacientia ptulit. vt ei primā eukaristiaz cōfectā manibus suis
et ore suo cōmendatam ficut ceteris aplis traderet. q. d. In hoc
exemplū nobis reliquit. Rndet Rich. in. mj. sup magistrum
di. ix. Distinguo q ille quez sacerdos scit eē in peccato mortali.
aut ñ petit sibi eukaristiā dari et tūc sacerdos dādo peccaret. aut
petit et tūc distinguit. Aut suū pctm mortale est occultū. aut ma=
nifestū. Si manifestū. tūc sacerdos sibi dādo peccaret. q legiti
mā cām eū hz exceptionem quā sibi publice obijcere pt. et accipit
hic manifestū ñ pro omni eo qđ pbari pt. qđ magis ꝑprie dz ma
nifestabile q̄ manifestū. Dñ si sacerdos sciret prochianū suū eē
in crimine. qđ legitime posset pbare. Ita q illud crimē si negaret
capiet cū ipso duos vel tres testes per qs hoc pbare posset. nō
ꝑtet hoc dēt eukaristiā illi negare in publico petēti. q iam in=
ferret sibi penā añ criminis pbacionem qđ fieri nō dz. xj. q. iij. eo
rū qui. Sz accipio ꝑ manifestū p notorio. Est aūt pctm
notoriū seu p famaz. seu p confessionē factā i iure. aut euidētia rei q
aliq̄ tergiuersacōe celari ñ pt. ex de cōha. cle. c. vlti. Si āt pctm su
um ē occultū. aut petit i occulto. et tūc sacdos sibi dādo peccaret
q hz actā eū legitimā exceptionē quā ei in publico obijcere posset
et ipm monere dz ne petat in publico. vt hētur de cōse. di. ij. ñ p
hibeat. Aut petit in publico. et tūc sacdos sibi dare tenet. q cō
tra eū non habet legitimā exceptionem quā ei in publico obijcere
possit. ex de offi. iudi. ordi. Si sacerdos Ad argu. dico q ñ ē
similē. quia talem mediatam negare infirmum non infirmaret.

nec populū scandalizaret · nec aliqs preiudiciū bono ꝯmuni faceret: qđ fierz si iudex licęret punire vel alium diffamare p̄ sua voluntate iudiciario ordine pretermisso. ¶ Quęritur secundo an p̄ter aliquid quod nō ē pctm̄ ꝺ alias naturaliꝝ īmundum teneat hō abstinere a suscepc̄one huius · vt puta immūdicia mēstruoꝝ aut semiflux: qui reputabantur immundi sc̄m legem. Et videt̄ q̄ non · Quia si p̄ter aliquid maxime p̄ter menstrua · sed hec non prohibent mulierem ab huius sacramenti suscepc̄one · di · v · ad eus · et a fili nec semifluxus Coñ iugal' ꝺebitus fine oi peccato fieri potest · sed ante eukaristie sumpc̄onem aliquot dies bus ab vxoribus p̄ceps est abstinenduz · de cōse · di · ij · Omnis homo · ergo est aliquid a peccato p̄hibens huius sacramenti susceptionem · Respondet magister Rich · in · nij · sup magistꝝ · d · ij ¶ p̄ter aliquid qđ non est peccatū tenetur aliquādo homo abstinere a suscepc̄one huius sacramenti p̄ter ordinatōnem ecīe que p̄ter sacramenti reuerentiam ordinauit hominem aliquā do debere abstinere p̄ter aliqua que non sunt peccata · eo q̄ imped̄iunt vel minuūt reuerentiam · que debet obseruari in huiꝰ suscep tione · cuiusmodi est nocturna pollutio puemens ex crapula · l ex immunda cogitatōne que precessit in vigilia · que crapula vel cogitatio si mortalia peccata fuerunt vel p̄babile dubium ē vtruz fuerunt · tunc polluc̄ ex eis puemens p̄hibet de necessitate huiꝰ sacramenti suscepc̄oem · Si autem certum est q̄ non fuerunt misi peccata venialia · tunc illa pollutō non prohibet misi de cogitatione · Si autem prouenat ex nature supfluitate vel infirmitate · in credo q̄ p̄hibeat · et hec probari possunt per hec que dicuntur di vj · Testamentū · Probabile etiam periculū vomendi etiam prohibet suscepc̄onem huius sacramenti · Et de filib? simile iudicium habetur · Et potest dici quasi per quandam appropriac̄oem q̄ predicta minuūt reuerentiam que debet obseruari in suscepti ne huiꝰ sacramenti racōne speciei consecrate Et quia reuerentia que debetur corpori x̄pi exigit vt ipse sumens sapiens diligenter recogitet quid accipiat · quod infantes et furiosi facere non p̄nt · iō talibus dari non debet · Si tamen furiosus quandoq; ad debitū sensum reuertatur · petens in tali statu sacramentum · sibi potest dari si non timeatur q̄ proijciat · ¶ Ad argumentum in oppositū q̄ īmūdicia mēstruoꝝ non prohibet mulierem cōmunicare quia ē īmundicia pure naturalis · Si aūt vt dicitur ibidem ex veneratione magis peccapere non presumit · laudanda est · sed si non peccapit non est iudicāda · Simili modo potest dici de illa infirmitate

que leuit. xv. dicitur fluxus seminis. ¶ Secundo volens accedere sacramentū debet habere firmam fidem et solidam nihil hesitans et deuote postulare Jacob. j. Postulet in fide nichil hesitās Licz enī sensus homis in susceptione huiꝰ sacramenti nichil aliud sentiant nisi spēs panis tamen decipiuntur omnes preter auditu qui vere assentit ei. q dicit hoc est corpus meum Hoc est pulcre figuratum in velamine iacob. et pia deceptione ysaac Genē. xxvij Nam Jacob gerit typum huius sacramenti in quo verum corpꝰ xpi sub panis accidentibus occultatur. Esau vero gerit typum sensus humani qui omnes stupore conatiuntur in hoc sacramēto. Quod etiam bene figuratur in stupore ysaac de quo dicitur. Expauit ysaac stupore vehementi et vltra q̄ credi potest. āmirans ait. Quis est ille qui iam dudum captam venationem attulit michi. et comedi ex omnibus priusq̄ tu venires. In quo mirifice exprimitur stupor et admiratio sensus humani. quia homo experiens merito ex hoc magno stupore conatitur q anima deuota prius per fidem inuisibilem et spūalem refectōem in isto sacramento per internam deuotionez reficitur q̄ gustus corporalis p formam speciei sensibilis immutetur. ¶ Sed queritur quare christus voluit sic specie aliena velari et a christianis manducari. Dico q potissima causa est meritum fidei. qz scōm gregoriū. Fides non habet meritū vbi humana ratio prebet experimentū. Nam sicut culpe demeritum cepit a falsa credulitate dyaboli; suggerens hominī cibum mortis. Ita decuit vt hominis meritū inciperet ex hoc q credit verbo xpi de cibo vite. cum dicit hoc est corpus meū In signum huius dixit dñs thome. Quia vidisti me. zc. Beati qui non zc. ¶ Legitur de sancto lodowyco rege francie qui dum quadam die missam audiret solēnia vocatus in ecclesia per quēdam militum suorum deuotū venire ad altare alterius sacerdotis. si vellet sicut idem miles videre christum in forma pueri. Dixit rex q non. Addens verbū maxime fidei ac relatione dignum. q si scirem retro me stantem dñm ihesū christum sicut fuit in patibulo cruce nollem me vertere vt eum carnaliter aspicerē Hoc ideo dixit. quia sacerdos cuius missam audierat etiam iam consecrauit. et propter hoc verum corpus christi ibidem esse non dubitauit. Et de hugo. san. victo. legitur qui longo tempore orauit vt posset videre christū in hostia consecrata Et dum quadā die missam diceret post agnus dei aperuit se hostia et exiuit puerulus formosissimus sedens ante eum in patena. cuius visione indicibiliter consolatus extra se rapiebatur. cum puero deliciose solatian-

do · Cui puer tandem ait · Hugo comede me · Cui hugo et quo au
sit amatissime dñe audeam te comedere a dentibus meis di-
lamare · Cui puer · nisi manducaueris me non habebis vitam in
te · ¶ Tunc hugo orauit dicens · O domine si sic fieri est ne-
esse bo te vt abscondas vultū tuum amātissimū a me · Et tunc
abscondit se sub forma panis dicens Hugo qz me videre nuduz
voluisti · extunc meritum fidei de illo sacrō in te euacuasti · Dicez
forte infidelis quō possum credere illā transubacōem, q panis
transubatur in corpus xpi cū sit otra naturā · Dico q licz sit con
tra naturā non tñ est otra diuimā ptātem que maior est natura-
le creaturā esse vel non esse · quare vnū in aliud pōt ouertere et
non eē in esse · et esse in non esse · Sed maius est de non esse ad eē
pduere aliquid q esse in esse conuertere · sed deꝰ fecit primū · qz
omnia de nichilo creauit · quare et zm potest facere · Hoc patz
naturali exemplo · Natura em in aialibus naturaliē ouertit · pti
culariter saltē · sbam in substātiam · sicut alimentū in subam ali-
ti · ij · de aia · Quare autē autor nature non possz · imo plꝰ et ma-
gis pōt · qs est totā subam vertere in totā subam · Ptz etiā hoc ex
emplo scripture · nam terra ouersa est in carnē in hois creatione ·
Gen · iij · Et vxor loth respiciens otra dei mandatū ouersa est in
statuā salis · gen · xix · Et virga moysi in serpentē et serpēs iterū
in virgam · Exo · vij · Et xps mutauit aquā in vinum in cuno ·
Jo · ij · Et plura alia exempla hoc posse fieri oñdunt · Quare nul
lo mō est negandū sed firmiter est credendū · ¶ Tercio vo-
lens accedere ad sacrm debz habere caritatē a desideriū ysa · xxvj
Memoriale tuū in desiderio anime tue · Dicunt media fastidium
p · i · vrdruez · lē signum male digestiōis priorꝰ nutrimenti · vnde
etiā plures causatur egritudines si abꝰ fine desiderio sumat · Vñ
Auicēna · j · can · fen · iij · c · vij · Omnes qui sanitatē hē volunt nec
comedant · nec bibant donec certū habuerint desideriū et stoma
chus et superiora intestina a primo nutriente euacuata fuerint ·
Hic certe maximū signum male dispoficōis homis est · q a mor
bosis nutrimentis criminū nō adhuc ē bene mundatus · si non ha
bet desideriū caritatis ad hunc cibū corporis xpi · sed fastidiū vñ
cauere debet ne panem illū suauissimū suscipiat nisi priꝰ bene inte
rius cor mundet a priorib? carnalib? cibis pcōrum q si bene pur
gatus fuerit cibus iste habebit iuxta desiderium saporem omnis
delectamenti Sap · xvj · Panem de celo dedisti eis domine · omne
delecta · zc · Quare merito in manna figuratur · de quo dicit Mo

laus de hyra. Nume. xj. q. habuit triplicem saporem. vnus erat naturalis et ille erat quasi sapor mellis Exo. xvj. Alius supnaturalis et hic duplex. q. homs sapiebat put volebant. Sapiebat enim vt pisces cum desiderabant pisces. vt carnes ei desiderabant carnes. et sic de alijs magis descendendo. Et hoc est qđ sap. xvj dicit. Dulcedinem tuã quã in filios hñs oñdebat deseruiens vni uscuiusq; voluntati. ad qđ quisq; volebat conuertebat. Et eadẽ manne malis erat insipidus qui de natura sua erat dulcis. Vnde legitur Nume. xxj. q. quãdo filij israhel pfecti sunt de monte hor per viam que ducit ad mare rubrum. tedere cepit itineris pter tribulationẽ magnam a recta via et cepit murmurare otra deuz et moysen dicens. Cur eduxisti nos de egipto vt moriemur in solitudine. deest panis non sunt aque et aia nostra iã nauseat super cibo illo. abolemissimo. qđobrem misit dñs in populũ ignitos serpentes qui fm aliquos volantes per aerem emittebant scintillas ardentes et populũ mordebant et mẽdebant. Pro quo orauit moyses ad deũ. et dñs misertus iussit serpentẽ fieri eneũ et erigi in signum quẽ cum percussi aspiciebãt sanarentur. Sic ad ppositum. populo xpiano in deserto hui? mundi vagãte et vtinã nõ a recta via mor. virtutis et iusticie errante dñs deus pandit de ãbo suauissimo et sapidissimo aie iuste et deuote qui hz aiam pl? oib? spiritualib? alimentis reficere et letificare. Magr. nrj. sen. di. viij. ca. vlt. Sicut panis pre ceteris ãbis corp? reficit et sustentat et vinũ letificat hoiem atq; inebriat. Sic caro xpi hoiem interiorẽ plus ceteris gracijs spũaliter reficit et saginat. hic autẽ ãbus mal nõ sapit. q. mali corruptiomb? pctõrum plem sape non pñt huius ãbi dulcedinem. j. cor. ij. Animalis homo non percipit que sũt dei. stultitia enim est illi. et nõ põt intelligere. spũalis autẽ omnia iudicat. Est de eis sicut de infirmis qui dulcia amara iudicant. Hij qñ precepto eccle arctantur semel dũtaxat cõicare. impatiẽtie et indeuocionis oñdunt signa murmurãtes otra ordinacionẽ cõtra sacerdotes. et sic qñq; indeuote et sine caritatis desiderio accedunt. qđobrem deus otra tales immittit igneos serpentes. multas corporis tribulacões vt etiam pretactũ est. et nisi precibus et potis deuotorum et specialiter merito passionis xpi saluarẽtur perirent eternaliter.

Secunda pars in qua notatur seruicium

manuale ibi. Surgit. rẽ. Vt enim saluator noster discipulis suis vere humilitatis traderet exemplum surgit a cena sedentib? di

scipulis et quia ministrare volebat· deposuit vestimenta sua non
omnia sed solum illa quorum depositio erat expedies p lotione fiende
da· Et cum accepisset linthеū prendit se vt esset expeditior ad la-
uandū· et linthеū accepit ad pedes tergendū· deinde misit aquam
in peluim· ꝛc· Venit ergo ihm aug⁹· ad petrū primū tanq̄ ad pn
cipem apl'orum· qui ad tam humile obsequiū a xpo suscipiendum
stupefact⁹ est· seruicū recusauit dicēs· dñe ꝛc· q· d· Dñe rex regū
tu qui es filius dei viui magister et doctor meus· michi miserō et
indigno famulo et discipulo vis lauare pedes immundos dignis
simis manib⁹ tuis· quibus oculos cecorum aperuisti· leprosos mū-
dasti· surdos curasti· ꝛc· quasi dicerez· Hoc nullo modo debz fieri·
¶ Moraliter qz presens statio annualis est hominū diuerso
rum statuū congregata spectantia ad debitā policiam ornamentis
tractabo· qz vt habet· C· de veteri iure enucleando· l· tanta· ff· cō
trariū autē· ¶ Multo vtilius est pauca ydonea effundere· q̄ mul
tis inutilibus homines pgrauari· Et hoc⁹ in de disci· scho· Luc
ancta vrtas licet voce sit tediosa non tamē ommino infructuo-
sa· Et ideo magni principes et peritissimi viri vt aliquid vtilitatis
colligerent: dignati sunt scientiā audire et doctrinā vt ex audiris
melius seipsos et alios regere possent· Quare quidā iurisperit⁹
vt dicit· ff· de fidei omis· lib· apud iulianū dixit· Si alterum pe-
dem in sepulcro haberem adhuc discere vellem· Et btūs aug⁹·
vt recitatur· xxxij· q· nj· si habes· Senex a iuuene et eps tot āno
rum a collega nōdum anniculo paratus sum docerī· nulla ei etas
sera ad discendū· ff· vbi supra· Ex hys datur doctrina cuilibz se-
ni et iuueni· inscio et prudenti· q̄ postposita omi iactātia magne
eloquentie· potētie· prudentie· senectutis experiētie· libenter ver-
bum dei etiā a mimo audiat patienter qui dūtaxat vera predicat
et erronea nō immiscet· qz vt dicitur Iu· r· Qui vos au-me au-
et qui vos spernit me spernit· Exemplū habem⁹ in discipulis cri
sti qui in cena attenti fuerunt doctrine xpi· et ōm cum reuerentia
ad effectū deduxerunt· ideo surgēte xpo· ipsi etiā surrexerunt· et
iubente ad lotionē sederunt· Et petrus vt xpi voluntatē ipleret
qui primo recusauit ꝓpter reuerentiā dominī lauare pedes· tandē
caput manus et pedes obtulit vt perfectam eius ostenderet obe
dientiam· ¶ Vbi xpiſideliū perfecta est obedientia dū in cor-
pore politico caput manus et pedes ab omni iniquitate sunt mū
dati· et per iusticiam deo subiecti· In corpore autem politico vt
singula singulis correspondeant· sunt
Consulares vt caput in regendo·

Militares vt manus in defendendo. Populares vt pedes in seruiendo. dictum eo q̄ ōnes sensus et nerui inde initiū capiant. ¶ Caput est sedes sensuū pncipalitū et origo omniū organoꝝ sensibiliū aiāl et erectum eorū. ¶ Quatuor nāq; in compositione capitis pncipaliter ponunt viz duoꝝ ossium fortitudo. medulle cerebri plenitudo. neruoꝝ et carniū exteriorum paucitudo. capilloꝝ etiā multitudo. Illa em̄ ponunt in repletōe et apositione capitis ꝑm ¶ Constā. Per caput licz generalit omnis superior signari possit ad presens signate cōsulare quelibz. qui tōe prudentie et discretōis pone cum aliis ad regimē totiꝰ corpis politici. In istis nāq; ōnis sensus et intellectus discretōnis ꝑ vtilitate cōmunitatis vt communitas bene et ordinate regat habere debz initiū. j. re. xv. ¶ Caput in trubuliꝰ is. nabel fūis es. Sed quia paucidubio ad hoc electiꝰ est. debz hrē ossa fortitudinis et constantie multā medullā mititudinis et clemen. tie. paucam carnem carnalitatis et lasciuie. neruos dilectōnis et amicicie. capillos exteriores hōestatis et decētie. ¶ Caput em̄ q̄ dum exterius appareat. multā tamen habz interius medullam. Sic consulatis dato q̄ apparenter pretendere debeat duriciā seueritatis et semp gerere ostantiā solide firmitatis in consiliando debz tamē intus affluere medulla mollis et tenē pietatis. indifferenter omnes accedentes eū in causis clementē audire. nec paupi nec inopi viam adeundi precludere. Dū. ff. de offi. presidis. l. obseruandū. Obseruādum est ius reddendi vt in adeundo q̄dez facilem se prebeat. sed extremis se non pariat. Unde Aristo. in epistola ad alex. docens qualiter quilibz regens debeat regere dicit. Rege sup eos cum bonitate et exaudi eos cū benignitate. quod si feceris omnes erunt tibi subiecti ad tuum bñplacitum et preceptū et p amorē quē habebūt in te dñaberis in eis pacifice cū triūpho. Debz etiā hrē capillaturā honestatis et paucitudinē carnalitatis i. hūs grauitatē in moribꝰ. nec verbis nec factis more iuuenis esse laxus. ne contemptibil habeat. Nimia em̄ familiaritas parit contemptū Unde. ff. vbi prius. ex conuersione equali contemptio dignitatis nascitur. Debz etiā esse durus in constantia et firmus. ne ira vel auaricia vel inordinata delectatiōe deinet a verita te. sed quod iustū est honestū et vtile dicat. nec amicū nec inimicum aliter q̄ debeat preferat Dñ augꝰ. et allega. xj. q. nj. Quicq; aut cōtra iustitiam aut amicicia vel hostili odio vel inimicicia in iudicando duxit. peruertit iudicium xpi q̄ est iustitia. et fructū illius vertit in amaritudinē dānacōis. ¶ Debz etiā esse constans

q firmꝰ ne secreta q̃lꝫ manifestet Ecc̃. xxix. In absconditis su
is q̃siliabitur. Unde vegetius li. j. de re militari. c. j. air. q̃ metel
lus interrogatus q̃d postrema die facturus esset. tumc̃ inquit
meã si eloqui posset cohercerem. s. ne dicerz alꝫs. Putant nãqz a
liqui posse celare in alꝫs. qđ in seipsis occultare non pñt Et ideo
occulta septius pandunt qđ cederet cõmunitati in detrimentũ Luce
xij. Nichil occultũ quod non reuelet. Unde isti assilantur Mi
de regi. de quo Ouidi. li. xj. meth. Midas em rex inter pan sati
rum deũqz pecudũ et phebum qui de musica disputabant. et phe
bꝰ cũ arthara. pan vero cũ pastorali instrumẽto canebat. fact? iu
dex fuit sed cum omes audiẽtes magis pbassent phebi melodiã
cytheredi. iste solꝰ pannẽ melius ceanisse iudicauit. ꝓpter quod
indignatus phebus aures asinas sibi dedit. quas cũ crimbꝰ mitris.
et pannis rubeis diu celasset. tandem ꝑfidens seruo suo hoc reue
lauit firmando iuramento q factũ dñi alteri non reuelarz. tamẽ
istud dicere sume appetens. foueaz ꝑfundã fecit. in cuius fundo
istud quasi murmurãdo dixit. et tandem terrã opuit et sic se cela
re secretũ dominꝫ estimauit. Sed quid ꝓderit de illa fouea arun
do oritur ex qua cũ quidã pastor fistulaz casu faceret. michil ali
ud canebat nisi q rex midas aures asinas haberz. et sic vñ istꝰ
fuit celandũ creditum factum est potiꝰ publicatum. Sic aliq ar
cepti ꝑ regimine reipublice et ad loca prudentiũ locati. q ex insi
pientia iudicẽt sepe asinine. bonũ malũ. et sinistꝝ dextrum. q cõ
uerso. ideo puniuntur a deo et mores eorꝝ azimin esse cõprobane
tur. Hij ꝓpria facta non celant neqz alia. et dum credũt dictum
ab eis non publicari et quasi sepultũ in terra publice cantatur et
publicatur in platea. Ecc̃. xxj. dicit. In auribus insipientiũ ne
loquaris. Non em potuerunt diligere nisi que eis placent Hec
omnia si non iuste et legitime facta sũt in cõsulatibus sunt q con
fessionẽ et contricõem abluenda. ꝛc. ¶ Secũdo in corpe polis
tico militares et nobiles in defendendo comparantur manibus.
Nam sicut manus in corpe humano sm omenta. j. eth. est ad ie
pellenda nociua. ad percutienda infestatiua. ad attrahenda nes
cessaria. q ad conseruanda et defendẽda omnia membra Sic mi
litares in republica vt rempublicã defendant. debent otra hos
stes pugnare. et p ecclã a salute principis se exponere mortis pe
culo. C. quibꝰ vt indignꝫs. l. vlt. Ad hoc em eligunt vt dicitur i
principio in histo. romana. Condita nãqz ciuitate a romulo quã
ex nomine romã vocant mille pugnatores elegit q̃s a numero
milites vocant. Miles em dictꝰ est q̃si vnꝰ ex mille electꝰ. sem

papiã. Tales inquã debent esse strenui audaces expti pudi-
moribus predti et venusti non ergo effeminati nec delicati vl
torpidi milites debent esse. sed tales qui pñt otra hostes ferre p
fidia agitare. nichil metuere mi turpem famã. hyemẽ vel estatẽ
mixta vel immixta pati. raro quiescere. eodẽ tẽpore laborẽ et ino
piam tolerare. De hoc etiã vegetius renatus testat dicens. In-
utilem cẽ nutritũ tenere. et in delicijs assuetum pferens apcorez
plebem rusticã que sub duro labore nutrit solem patiẽs. vmbraz
negligens. balneoz nescia. ignara deliciarum. simplicis animi.
parco ptenta cibo. duratis ad omnẽ tolerantiã laborum mẽbris.
qui gestare ferruz fossam ducere. onus ferre consuetudo est ꝺ iu
re. Sed hodie plures milites vacant lasciuijs et ocijs. aleis au
cupijs ꝛc. qui õnes sunt effeminati in malicia et inexperti. nec
respublica per tales defensatur sed pturbatur et subuertitur Ita
romanũ imperiũ uerone imperãte exhaustũ est et diuulsũ. cuiꝰ
gla fere omnes deuorauit. maculauit libido. exhausit auaicia. fre
git ignauia. luxuria cum supbia eximauit. Unde dicit in polic
to li. vj. Duci militari iure precauendũ est ne ventꝰ et vinũ pugnã
ga pectora frãgant. Nam regna assyriorũ legunt fuisse subuer
sa impulsu luxurie. Sed quãta vtilitas reipublicæ puenat a disci
plina et ꝓstantia militũ dicit Valeriꝰ. Disciplina militaris acrit
retenta. principalit italie romanoz imperio pepit. multaz vrbi
um. magnoz regum. validissimorũ gentiũ regnum largita est.
Ideo trogus pompeiꝰ li. ij. ait. ꝙ alexander exiguã manũ mili-
tarem suscepit a patre. sed doctã. qua assuefacta milicie orbez ter-
raz aggressus. innumeras hostiũ copias effudit. Dic milites p
dei amore honore et vtilitate eccle et ꝓmunitatis pace. fideliter
et viriliter militare debent. qꝺ designatur p angulũ deauratum.
Talis nãqꝫ consuetudo fuit ab antiquo vt die qua qs angulo
militari honorari debebat. eccl'am solẽniter adierat. audita solẽ-
nia missaz gladioqꝫ sup altari posito et oblato quasi celebri pfes
sione seipsũ obsequio altaris deuouebat. et officij sui iugẽ deo spõ
deret famulatũ. Unde vegetiꝰ de re mili. li. nij. c. j. dicit. Qui mili-
tes añqꝫ angulo militari decorant. iurant p deum et xpm eius et
spñsan. et principis maiestatẽ q ꝼm deũ humano generi diligẽ-
da est. strenue facturi õnia q precepit princeps. Jurãt etiã nun
qꝫ deserturos iusticiã. vel mortẽ recusaturos p republica cuiꝰ sũt
sacrati milicie. Ex quo iuramento licz non expliate facto. sunt
infecta. Ut ꝺz in policrato. li. vj. c. vij. ꝙ tenent tueri eccl'az. pfi
dia impugnare. sacerdotũ venerare. pauperꝫ iniuriã ꝓpulsare. pa

cem pueniae parare. p fribus vt dicat sanguinē fundare. a si oc
pus est animā ponere: Ex hijs trahere pñt milites quid per
fecerint et quid pmiserint et formare sibi oscientias de omissis et
obmissis et se lauare per pñiaz. ¶ Tercio populares mecha
nici sunt in corpore politico pedes. q. sicut in corpe humano est
opus vt ait omenta. j. eth. capiti obedire et corpus sustentare. sic
in corpe politico populares debent supioribus humiliter obedi
ap omunitate et vtilitate reipublice laborare. De obedictia hoc
tatur apostol? populū fidelē dicens Hebre. xiij. Obedite prepos
tis vestris. Hec obedia consistit in trib? In reuerētia exhibenda.
mandata suscipienda. et suscepta hūiliter exequēda. Nam infe
riores debent supiores suos reuereri in hoc q assurgant in pñtia
eorū. nec sedeant dū maiores stant. et cedāt eis in primo loco in
sedendo et eundo et in osimilib? Unde. j. petri. ij°. Adolescentes
subditi estote seniorib? Debent mādata ab eis humilit suscipe
et sine murmuracōe adimplere si in eoz iurisdictōe sunt. alias nō
tenent. Est em illa obedia maxime meritoria. q. magna virtus
est. vt dicit de re mili. ff. l. militū. ff. gesserit in glo. Nñ subditi q
non obediūt prelatis pene desertoris tenent. vbi supra. ff. ab exe
autore. ¶ Secūdo populares non dñt otiari sed laborare p vti
litate reipub. vnusquisq; iuxta artez suā et hoc fideliter ne alter
alterum decipiat. vñ psal. Labores ma. tu. man. Labor autē eoz
sm hugo. in dedidascol parte. nj. est septuplex. s. lanificium. ar
matura. naurig. agricl. venat. medi. theatrica. Laborantes aūt in
quibuscūq; debent esse immaculati a furtis. fraudib? mendacijs
voluptatibus. a alijs comitantib? laborent etiā ordinata intenti
one vt. s. malint manib? laborare q̄ otiose viuere vel mendicare
Laborent etiā non solū ad corpis sustentacōez. sed aie etiā oscla
tionem. In lanificio em continent omnia texendi. osuendi. retoz
quendi genera que fiunt manu. acu. fuso. subula siue alijs istru
mentis. Tales debent isto sacro tempe etiā anime facere vestim
tum spūale. Exemplo fortis mulieris q̄ que fiunt lanā et linum et
opata est manualio manuū suarum. et stragulatā vestem fecit sibi
puer. vlt. Et vt sic laborans indutus veste nuptiali ingrediat
regnū. que est caritas put ait grego. Illa texit duobus modis.
scz preceptis et dilectōe dei ad modū staminis et dilectōe proxi
subtegmis. Etiā laborantes in arte armature que fiunt vt pte
gamur et pautiam? debēt laborare vt habeant arma spūalia. ad
Epb. vj. Accipite armaturā dei ꝛc. Stulti sunt remanentes nudi o
tra tela hostis. prepantes arma materialia alijs. Sil it naui

gantes dñt sibi pare nauē pñie que est scāda tabula post nau=
fragū et appᵱhendant crucē xpi que est malus · vt salui poterīt
per maris hui⁹ mundi pericla ad portum salutis puenire · Silit̄
laborantes in agricultura in agris sationib⁹ · consitionib⁹ siue pa
scuis · floribus siue olerib⁹ debent colere ortum cordis · j. corin · nj
Dei agricultura estis · Est em magna dementia magno labore co
lere agr̄ exteriorem ꝑ fructu tpalē et interiorē non colere ꝑ eter
no · Silit̄ venatores siue ferarū siue aucupū siue piscium · q̄ mlt̄
gis laborib⁹ tps inutiliter amiserunt · debent mō venare aī sensib⁹
vt xpm capiant et temp⁹ redimant amissum Silit̄ laborātes
in mediana · debent aīas ꝓprias curare et vulnera pctōrum p̄ca =
uere · Juxta illud Lu · nj · Medice cura teipsum · Istez theatrā de=
bent cauere de ludis inhonestis et lasciuis Exo · xxxij · Sedit po=
pul⁹ bibere et manducare et surrexerūt ludere · Unde crys · super
math · omel · vj Deus ñ dat ludere sed dyabol⁹ · Ludus tamē ho
nestus ad recreatōem et laboris leuamē non nocet · q̄ fiunt som
nus recreacōm et refectōm est necārius · si tamē est cōtinu⁹ mos
est · sic ludus quādoq; honestus · Et ideo vt dicit Bene · in lib ·
de tranqllitate · Legū conditores festos dies cōstituerunt · vt ad
hilaritatē publice hoīes cogerētur · tanq̄ necārium laborātib⁹ in
terponētes tpamentū · Ut et de · b · Jobe apl̄o narrat Cassian⁹ li
bro · vij · collatōnū · q̄ cum ꝑdicem mollit̄ demulcet · vidit eū qui
dā iuuenis et miratus est tantū virū sic facere · Cui sanct⁹ sic ait ·
Quid gestas in manufact ille · arcum · cui sanct⁹ ait · Cur eū nō sē
per tecum arcūferes? At ille · ne iugi cruacōne depeat et molle=
scat · Sic ait scūs nō te offendat hec pua laxacō q̄ misi remissiōe
quadā q̄s relaxarz · non ꝑt obfecūdacōne siue iugiter fecūdare ·
Si queritur an lud⁹ alee ꝓpter recreatōez factus sit licitus · Re
spondet vt supra ꝛc̄ ·

Tercia pars in qua notatur eduliū salutā

re · Pro quo notādū sm q̄ videt mḡr hysto · sentire et alt⁹
multis hoc idem ꝓbabile videt · q̄ xps post lotionē pedū instītu=
it eucaristie sacramentum in quo seipsum sub specīebus pāis et
vini dedit discipulis suis dicens · Accipite a māducate hoc ē cor
pus meum ꝛc̄ · ℣ Moraliter signum est magne nobilitatis et
liberalitatis dare · Unde extra de donacōnibus ca · j · si nobil⁹ ho=
mo sponte donat aliquid alicui estīare debet se ad hoc teneri a
hanc legem debz sibi ponere q̄ misi āpli⁹ fecerit et creuerit ī būfi
tis · nl credat fecisse · q̄ g̃ vult cē nobilior pl⁹ dare dz Dñs ꝓuerb

q̄ donata ab imperatore largissime interpretatur. Nam vt dicā
tur. C. de bo. vacā. et de incorpacōe. l. si qñ. q̄ si impator alicui
donat donū aut aliā possessionē. interpretari debz cū omnib⁹ tu-
ribus et attinēcijs esse donatā. Idē etiā in testamentis. vt si aliqs
legat oleum vel vinū interp̄tatur etiā vasa vinaria esse legata.
Sic2 ambus legatis et auearea. ff. de lega. et fidei ōmissis. l. nj
Cum igit⁹ dei filius nobilissim⁹ sit omniū imperator⁊ et liberalis
sima dona dedit iuxta gradus diuine largitatis. Primo em̄ hoi
largitus est omnes creaturas irracōnales in vsū. nec in hoc cess
saunt. sed principes suos. s. angelos in eius mīsterijū deputauit
Et vltimo p valete melius q̄s habuit. s. corp⁹ suum largissime i
terpretādo. s. deitate vnitū cū anima et sanguine. cum ōni virtu
te et grā omunicauit dicens. accipite cē. ¶ Haz dñs noster
ibs xp̄s de hoc mundo transiturus ad prem̄ cū discipulis suis
cenauit et in ipsa cena sacrm̄ eucaristie instituit tribus. de cauß
In memoriā sue passionis. ¶ De primo aplus Quotiens
In figuū sincere dilectōis scunq; manducabitis panez
In pign⁹ hūane redēptōis hunc cē. Lu. xxij. hoc facite
in meā cōmemorationē. Q̄s facit sacerdos dū leuat corp⁹ dñi. re
presentans q̄ xp̄s in patibulo fuit leuatus. q. d. Ecce homo. q̄
p te incarnatus. de virgine natus. pānis inuolutus. est ad colū
nā ligatus. crucifixus. mortuus et sepultus. Noli perdere aiē
mā. ppter quā xp̄s tanta passus est. Vide ergo q̄ xp̄s ppter te
passus fit Tren. nj. Recordare pauptatis mee ōtra tuā auaritia-
am. ingressionis ōtra superbiaz. absinthei et fellis ōtra ocupiscen
tiā. q. d. Si tēptatis de iniustis reb⁹ attende q̄ nudus natus et
nudus mortu⁹ sum. Si de superbia. vide q̄ ego ancillā humilē in
matrez habui. et q̄ seruus ablu pedes. Si lasciuia te impugnat
in corpe. vide q̄ totū corpus meū penaz absinthio repletuz est
Sed vere pauā sunt m eleuacōe corp⁹ xp̄i hec considerātes. q̄
aliquoz oculi mentales ita pctis obnubilati sunt. q̄ hec videre
nec intelligere p̄nt. De quib⁹ Lu. xxnij. Oculi eorū tenebant. s.
pctis ne eū agnoscerēt. Ihn purgare dñt oculos mentis. q̄ peri
culosū est q̄tidie corp⁹ dñi corpalibus oculis inspicē et nūq̄ mē
talit. s. oculo mētali videre et ꝯsidē. Quia si dñs de⁹ passit beth
sanitas q̄ archā dñi inspexerit. vt hētur. j. re. vj. Multo grauiꝰ
puniet pctōres ingratos q̄ eū oculis mactatis ōtinue p̄sumūt inspicē
et nūq̄ studēt oculos mētales a pctis mūdare. ¶ Hz queritur
arca hec. an existens in peccato mortali videndo corpus christi
peccet. Et videtur q̄ sic ex dictis. Respondet Richardus

minj sup mgrm dicit ar minj in solucone ciusdam argumenti qd existens in peccato mortali videndo corpus xpi non peccat aspiciendo enim ipsum nullam irreuerentiam facit sacro Bethsamite aut ioh Passi sunt qr vt dicunt quidam et refert glo ibidem Nulli licebat videre archam detectam nisi pontifices Vel pot dicit etiam sm glosam qd passi sunt eo qd indigni essent vel indigni accessissent vel non digne custodiuissent nyco de ipsis Percussionis fuerunt quatuor causse scilicet mepta letitia precedens ex leuitate capitis et non ex debita reuerentia Secunda holocaustum indebite oblatum qr vaccas in holocaustum posuerunt sup archam dño in hoc male fecerunt qr fe mella non offerebat dño in holocaustum Tertia curiositas qua moti fuerunt ad videndum archam dni Quarta dimiserunt ea nimis diu sine luminaribus et cultu debito Ideo passit dominus scilicet mortes lxx et l milia plebis quod sic exponunt hebrei solum lxx viri sunt passi qui erant tante reputacionis qd equipabant l milibus de comuni et principales populi fuerunt passi eo qd debebant cohibere ppl'm et precauere de predictis offensis et non fecerunt Sic in xposito posset homo peccator talem irreuerentiam exhibere videndo sacrm qd forte mortalit peccat sicut mo ab aliquibus fit qui ex superbia videndo corpus xpi nec caput inclinant nec genua nec discoopertis capillis sacro exhibent reuerentiam et huiusmodi ex leuitatibus puenientia de quibus homo inculpatur ex irreuerentia licet non a visione Secunda causa institucionis fuit in figura sincere dilectionis vt nobiscum sp pns esset in era in carne relatus in q carne in celo p nos deo patri assistit ps zelus domus tue comedit me i comestibile me fecit nam vt exprimitur signum magne dilectionis est qui alteri parte bonorum tribuit maius qui oia sua dat maximum qui seipsum totum donat qd vtique xps fecit et facit quotidie Tristis autem longe plus hijs dilexit nos Dedit nanq ade fructum ligni vite in paradiso Iudeis xl annis manna in deserto nobis autem non solum dat totum nudum imo seipsum sub velamine sacrorum Sed ut certe qr nos multum amant ideo p cunctis natombus nobis cibum dedit nobile et electum carnem suam Habac j Iste est cibus electis Hunc cibum electum optauerunt degustare viri domestici Job dicentes Quis det nobis de carnibus eius vt saturemur Job tricesimoprimo quasi diceret Quis dabit nobis longitudinem vite vsq tristis veniet et corporaliter sit nobiscum semper et eius corpore et carne refocillamur Quis nanq hunc amorem filij altissimi quem ad nos habuit posset ad plenum enarrare qr qui dixit deliciae meae esse cum filijs hoim vt inseparabiliter intimis et delectabilis cum hoie esset

dedit se in cibum vt ficut ãb? corpalis fm phm se conuertit in sbaz
alitã·sic nos conuertez in corp? eius misticũ· Vnde aug?·de ose
cra·di·ij·q? passus est p nobis dñs·omendauit nobis in sacrõ
sanguinẽ suum et corp? et fecit nosipsos·et nos corp? ipsi? facti
sumus. q·d· Qui accipit digne corp? xpi verũ·efficitur per hoc
corp? xpi misticũ. cuius ipse xps est caput Sed posset aliqui vide
q? xps non debuisset corpus suũ p modũ manducacõis nobis de
disse·q? exquo sacrm ordinat ad refectõem spũalem mentis· fit
igitur refectõ mentis que erit in patria erit p visionẽ·sic xpi corp
pus deberet etiã dari ad videndũ·non ad manducandũ· Vnde
sãct? tho·in·nũ·sup mgr̃m di·ix·q? ad pfectõem sacrõm noue
legis exigit q? sit aliquod sacrm in quo xps nobis realiter ꝺiun
gatur a vniatur·nõ solum p ptãpacõez virtutis eius ficut est in
aliis sacramẽtis·et q? sacrm est sensibile signũ·ideo oportet q? a
licui sensui vsus sacri appropriet· In sensibilib? autẽ est triplex
diã·quedã enim sensibl neq; ꝺiunguntur neq; vniuntur sicut ea q̃
tu etiã et odoratu sed solum similitudines ad sensũ referuntur Que
dã autẽ sensibilia ꝺiunguntur sed non vniuntur realiter·sed fm alia
milacõez qualitatis trm sicut accidit in tactu·nec tamen ex tangen
te et tacto fit vnũ nisi fm quid· Quedã autẽ ꝺiunguntur et vniuntur
sicut accidit in cibis et potib?·et ideo sumptio huius sacri congrue
per modũ manducacõis fit· Alia vero sacra noue legis quib? p
virtutẽ sibi inditam xpo similamur fiunt in tangendo trm vt bapti
mus·figure autẽ veteris testamenti que solũ similitudinẽ xpi ventu
ri habebant·fignificabãt p modũ visionis: competit etiã manducã
catio passionis xpi in hoc sacramẽto ẽpntante p quã corpus xpi vul
neratũ fuit ꝺuemit etiã effectui qui est robur aie Ad argu·addu
ctum dicendũ q? res visa beatificans·p essentiã suam videnti ꝺiun
gitur in pria·q̃ quidẽ non accidit in visione corpali et q? opor
tebat hãc ꝺuctõez significari p aliq̃ sensibile signũ optuit illd sen
bile ad h assumi q̃ realiter ꝺungat et vnit·in pria ãt figns sacra
libus op? non erat·mhilominꝰ propter similitudinẽ ad hec q̃ nũc ge
runtur frequẽter·illa beata visio nobis p figurã manducacõis i si
gura exprimitur· Tercia causa fuit rc· Io·vj·qui manducat me·
digne·s·pemtendo·viuit propter me grãm dei muemendo· Quia
q; em peccat in deum·offendit intantũ quãtum ipse est magnus
et intãtum ei satisfacere debz·mq̃tum magnus est· Nam si ali
quis offendit seruũ vilem·nõ tanta ab eo requiritur emẽda·ac si eq̃
li iniuria offenditur pncipẽ vel regem·sed q? deꝰ infinite ẽ magnꝰ

dinis et nobilitatis offendentes ipsum deberent in infinitū. s. pu
nitū. Ne ergo oēs ꝑpter pcta nostra quib? heu freqūter offen
dim? damnemur. Ideo quotiēs peccam? xp̄m agnum nō legis ꝙ
gē quotidie immolam?. Vbern. eucaristie sacrm potēs est pecca
ta nostra cōsumere et debellare aereas ptates. inferre in celum in
teras reuertētes. oīa em hec contingunt ꝑpter hostie salutaris
immolacōem quā pater celestis pl? diligit ꝙ totius peccata mun
di odiat in vere pentētibus. Vnde apl's Heb. ix. Si sanguis
hyrcoꝝ et thauroꝝ et cinis vitule aspersus sanctificat ad emūda
tionē carnis. quāto magis sanguis xp̄i qui per sp̄m sanctum se
metipsū obtulit imaculatū deo. emundabit conscia mām ab o
peribus mortis. Hunc etiā filium deo patri ꝑ peccatis nostris q̄
tidie deo suo patri immolam?. ℣. ℣ Sed quer? vtꝝ sanguis
xp̄i fuerit oblatio acceptissima. Et videtur ꝙ nō qz effusio sāgui
nis innocētis est cora deo abominabilis. xp̄s autē fuit innocen
tissim? Contrariū habet per apl'm allegatū Rñdet Nico. de lyra
sup illo verbo apostoli. ꝙ hoc ñ ē intelligendū ꝙ sol? sanguis cū
sit fuerit oblatus ꝑ nobis imo tota hūanitas eius. Et hoc patz
ex auctoritate in qua dr obtulit semetipsum. Fit tamen mentio in
hac oblatione segregatim de sāguine mor̄tis fuit sepatuz a carne
tamē vtꝝ qz est de oblacōis integritate ꝑpter quod in sacramen
to altaris qđ est memoriale illi? oblacōnis cōsecratur simul caro
sanguis. tamen sub spēbus diuersis. sicut in illa oblatione fuit sā
guis sepatus a carne. Similiter aīa xp̄i fuit ꝑ nobis oblata in
quātum per passionē fuit a corpore separata ad sacrificiū pro no
bis Jo. x. Aiam meā pono pro ouib? meis. Et sic patz ꝙ tota
humanitas pertinet ad xp̄i oblacōem seu sacrificium. Qz autem ꝯ
habeat pfecte cōnem oblacōnis vel sacrificij ptz. qz sacrificiū in le
ge fiebat triplici causa. Primo ad tollendum peccatū ꝑpter quod
in lege dicebantur aliqua sacrificia ꝑ peccato. Secundo ad gracia
am conseruandā. propter quod in lege dicebantur alique hostie
pacifice. Tercio ad hoc ꝙ mens homis perfecte deo vniretur ꝑ
amorem. ꝑpter quod in lege offerebatur olocaustum quod tātū
incendebatur ad honorē dei Ista autē tria ꝓueniunt nobis a deo
mediante humanitate xp̄i ꝑ nobis oblata. Et quocienscunqz mi
sticē in altari immolatur peccata nostra delentur. Apoc. j. Dile
xit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo Gracia cō
fertur Johannis primo. Gracia et veritas per ihesum christuz fa
cta est Et porta glorie aperitur vbi fit hominis ad deum vnio
perfecta. ℣ Propter quod dicitur ad Hebreos decimo capitu-

Habemus fiduciam per sanguinē eius in introitu sanctorum. Et sic patet q̄ sacrificium christi fuit perfectissimū · q̄ tenet in se perfectissime virtutē omniū sacrificioꝝ · siue perfectio diuina continet in se vnite et euidentiꝰ pfectōes omniū creaturaꝝ. Ad ar gu. dōm q̄ effusio sanguis xp̄i pōt referri ad duplex principiuꝫ Uno modo ad ipsos effundētes et sic fuit deo aboiabilis et fuit pctm̄ grauissimū · Alio mō ad voluntatē ipsius cristi patentis q̄ voluntarie se obtulit passioni ex caritate maxia · et sic fuit deo ac ceptissima · et hoc secūdo modo habuit rōem oblacōnis et sacrifi cij · non autē primo mō · Dic etiā immolatio xp̄i in altari deo p̄t esse aboīnabilis quātum ad sacrificantē · in pctis mortalibus existē tes acceptissima tm̄ quo ad immolatū et sacrificatū deo sez sacrificiuꝫ cum nullius sacerdotis immundicia dīna polluat sacramenta. Quare Iutius · iij · extra de co · cleri · et mulie · c · vestra dicit · Nō potest aliquis quantūcunqꝫ pollutus diuina polluere sacrā · que purgatoria cunctarū contagionū existunt · Et sequitur · qualiscū q̄ enim sacerdos sit que sc̄a sūt cōmquinari non possunt · Omnī te ergo ab ōni sacerdote xp̄i misteria · quia omnia in fide christi purgantur ꝛc̄.

In die parasceues prima pars.

Tristis est anima mea vsq̄ ad mortem Math · xxvj. Passio dñi nostri ihu xp̄i quā p nob̄ ho die sustinuit pctōrum sit ablutio omniūqꝫ scelerum ad vite eterne meritū Amen · ℣ Carissimi quia de more et laudabili cōsuetudine p impetracōne gracie predican tes in principio sermonis solent ad pissimā virginē mariaꝫ que noscitur esse vas plenuꝫ gracie recurre re et eam pro impetratiōe gracie salutatione angelica suppliciter inuocare · Sed quia scōm philosophū primo ethico · sermones faciendi sunt ꝑm tempus et materiam · et cum tempus et materia nunc exigant loqui de a mara xp̄i passione et matris eius virginis cōpassione · gaudiosa ambasiata gabrielis hodie incōuenienter salutatur · quia salutan ti sic lamentabiliter posset obuiare cum dicerer primo · Aue ma ria · respondet quid loqueris · non enim fui sine ve · sed plena oīi dolore et cordis mestitia · vt merito dicta sum maria · id est valde amara · dū tam impie et crudeliter meū amātissimū filiuꝫ intuitu fueri mambꝰ inimicoꝝ et iniq̄ tractari · plena grā di · nō · ꝙ oī ā gustia et miseria plena · videndo vngentū meū et totū solaciū · tā

dure et aspere ligatum · vt nec grām libertacōis valuerim ei impē
dere · Domin? teaum · quomō meaum aum de mamb? meis violen
ter fit raptus? quasi latro pessim? ad pilatum · de pilato ad crucē
et ad mortē fit ductus · Benedicta tu in mulie · imo sup oēs mu
lieres obprobriose a iudeis maledicta · consputa et percussa · Bñ
dictus fruct? ventris tui ñ · sed vt maledict? et ꝺēnatus · conspu
tus · colaphis cesus · flagellatus · coronatus · et turpissima morte
crucifixus · Quid ergo o dulcissimi et deuotissimi fadendo · oculos
mentiū mestissiā aum matre ad dominicā leuam? crucem deuote
supplicantes · vt merito sue passionis amarissime nobis concedat
loqui de digna eius passione · et matris sue cōpassione ad hono=
rem et glaz totiꝰ trinitatis · ad augmentū grē et meritū vite eter
ne · Salutem? ergo ad hoc obtinendū crucē sanctā di · O crux a=
ue spes vnica ꝛc · Signet ergo quilibz seipsū signo sancte crucis
et dicat cū cristo · Tristis est aīa mea vsqz ad mortē · Auertois
mentatoꝛ plbi dicit de impressiombꝰ aeris · q qñ superiora coꝛ=
pora inferiora regencia aliquē defectū patiunt vel intemperiem
hunc defectū patiunt vniuersa · hoc patet quia quādo aer aliquā
intemperiē patitur vt tpe pluuiali vel nebuloso · magis pungunt
omnes dolores et nos magis tristamur · Hoc etiā patz in capite
Dum enī caput egrotat cetera membra dolent · vj · q · j · c · ex meri
to · capite languescente facili? mēbra coꝛpis inficiuntur · Sed qa
caput nostrū misticum xps dñs ōnium isto tempore passus pro
nobis multa sustinuit amara · et intēperiem obprobrioꝝ magnā
a iudeis accepit ꝓpter nostrā salutem · merito maledictū oñditur
coꝛ humanū · quod hodie cum capite nō dolet ex cōpassione · cuz
ōnia insensibilia elementa quasi creatori ꝓpatiendo · hodie osten
derunt signa anxietatis · turbacōnis et tristicie · queram? nāqz a so
le luna et stellis di · O sol ceteriqz planete quare hodie obumbra
tī estis · possunt rī dere ploram? turbacōem et anxietatē osten=
dimus de nostri creatoris morte · nam clamores eius audiuim?
p diuersos cruciatus · mrēzqz eius sub cruce perpēdim? doloribus
plenā lacrimantē qs sustinere nō possum? · Et ideo oēs iudeos
nīā luce et splendore priuam? in malicie sue detestacōem · et eter=
ne caligīis ad quam iudicati sunt attestationem · ergo volēte
conditore huiusmodi signa compatiētie dedim? in detestationez
iudeorum peruersorum et in signū eorum cecitatis et dānationis
eterne caliginis · O terra quare tremuisti · Ideo quia conditoris
et fundatoris mei crucē calidissim? me tetigit quare tremui · in e
oꝛ ꝛfusionem et in signū eē ne dānacōis · o lapides q̄re scissi q

re palmas percutitis · in signum reprobe cruz crudelis obdurac̃ois quoz corda saxis duriora nulla c̃passione mollita sunt · re similibus miserrimis iudeis · Ihero · super Math · Omis creatura c̃ patitur christo morienti · sol obscuratur · terra mouet̃ur · petre scinduntur · velum templi diuiditur · sepulcra aperiuntur · sol? miser homo non c̃patitur p quo solo christus patitur · Me igitur de tanta duricia im c̃passionis redarguamur · dicat quilibz in dolore cordis verba thematis scz Tristis est aĩa mea ꝛc̃ · ¶ Quantũ nunc ad continuationẽ literalẽ in precedentibus lectionibus sufficienter est tractatum de vocibus pphetaruz · qui domini passionẽ figuraliter predixerunt · hodie dicendũ est quomodo perfidi iudei figuras et enigmata dominice passionis ad effectuz crudelitez deduxerunt · Et scd̃m hoc more solito tres erunt partes principales huius declarande · nam narrabuntur

In prima aliqua gesta christi et mattis ad egressum de cenaculo · ibi · c̃ptum ergo · ꝛc̃ ·

In secunda in sex dietis terminabitur passionis et doloris consummatio · ibi · Egressus ·

In tercia miraculoz in morte sanctoruz chorusatio et reputatio ibi · Et tenebre · ꝛc̃ ·

Quantum ad primam partem est notandũ

scd̃m philo · j · phi · q tunc arbitramur vnũquodq scire cauz causas primas cognoscim? · Ut ergo magis cognoscamus passionis dignitatem et vtilitatẽ quo ad populũ inferentẽ tres causas pter quas xp̃us passus est considerare debemus · A · ¶ Prima causa fuit nostra miseria et culpa que mouit deuz ad miserandum · Secunda caritas dei que coegit christũ ad liberandum · Tercia iudeorum inuidia que mouit eos ad cristũ crucandum · Obmissis igitur primis duabus causis de quibus satis dictum e per illã ebdomadã · de tercia scz de inuidia iudeorũ notandum q sicut bubones et vespertiliones videre non possunt solẽ et lumẽ eius nec ex inuidia iudei christũ iustum et sanctuz videre · nec dictis eius audire voluerunt · Igitur de ommibus inuidentes maxime de miraculo suscitationis lazari · attendentes q pter hũ multi ex iudeis in eum crederent aduersus ihesũ · id est saluatorẽ collegerunt concilium vt eum possent occidere · quod factum fuit dominica que dicitur de passione · quando dicitur q cayphas prophetauit cons̃ilium dederat aliis di · Expedit vt vnus homo moriatur pro populo · ꝛc̃ · Voluit enim iustum et innocentem occidere · ne

iniusti et nocentes perirent. Sed vt dicitur .j.q.j. principatus difficile est vt bono peragant exitu que malo inchoata sunt ꝑ̄ op̄o ꝙ malum et iniquū habuerunt principū. malū accęperunt exitum. licz iustū .s. eoꝝ destructio Ihesus autē sciens hec omnia quia nondū venerat hora eius Job .xj. Iam non palā apud iudeos ambulabat. sed abiit in regionem iuxta desertū in ciuitatez que dicebatur Effrem et ibi morabat cum discipulis suis vsqꝫ ad sabbatum ante diem palmaꝝ. Die autē sabbati ante palmaruz scz sexta die ante diem paschę sciens ihs matrē dulcissimā multum turbatam doloribus etiam lacrimis fatigatam vt sua presē tia cordis eius dolorem aliqualiter alleuiaꝛ. venit sero Bethania vbi mater eius erat cum martha et magdalena. Et facta est cena in domo ꝙmoms quē dominꝰ a lepra mundauit. de quo habetur prius. Die autē palmaꝝ scz i crastio ihesus exiens de bethania venit in villam bethphage sitam in latere montis oliueti. et misit petꝝ et philippū vt prius. ꝛc. Et dum eodem die vsqꝫ ad vesperas populū pie docuisset. humana miserabili conditione esu rijt. circūspiciens si quis ex cō passione vel deuotione eū reficeret. Sed tunc ſ fiat etiam nunc de predicatorib? Ia nemine suscept? nec laboribus refocillatus. fame cogente cū discipulis bethaniaꝝ rediit. Quod mater pietatis oculis lacrimosis intuens. vt in libro de vita xp̄i legitur dixit. O fili mi. eccę iam video et ꝙsidero principes sacerdotū contra te conspirasse. nec tua verba valere in eis. nec miracula vt tibi ꝙpatiantur. Rogo ergo te tue matris honore que te nutriuit vt iherusalē de cętero non reuertaris Cui filius dulciter rñdit. Audi dulcissima mater mea iam per hoc ve ificari debz quod scriptū est de me p̄phetam. Odio habuerūt me gratis. ¶ Feria secūda post palmaꝝ rediens in iherusalē de mane in via esurijt. et videns arborez ficus sec? viā sterilē. ei maledixit di. Nunq̄ ex te fructus nascat in eternū. et ꝙtinuo aruit Scz aut hoc fecit. ad ostendendū populum iudayc̄ esse maledictum eternaliter ꝙ ingratitudine cremandū. ꝙ tam pīi et misericoꝛ dē visitatorem docendo. curando. miracula faciendo non suscepit. ꝛ desperit. Caueat ergo popul? xp̄ianus ne maledictio super eum descendat qui maiora accepit beneficia. et tamen ꝙ hoc dolore mim? gratus. Postea in templum transiit et more solito populū docere incepit. Quo audito phariseī mulierē deprehensā in adulterio adduxerunt quā a manibus eorū absolut Nota de adulteris ibi ¶ Feria tercia mane rediens ad templū accęsserunt ad eum p̄n cipes sacerdotum dicentes et increpantes eum de facto ꝙ emē-

tes et vendentes de templo in die palmaꝝ eiciat. In qua ptāte
enās vendentes et ementes de templo. Et rīndendo inter alia v
ba dixit iudeis. Amen dico vobis. āmodo non videbitis me do=
nec dicatis Benedcūs qui venit in noīe do. q. d. a tempe passio=
nis et mortis mee. non videbitis meā faciem vsqꝫ ad iudiciū. vbi
videbitis me venientē in gla dñantis. Et cum ihs isto die vltra
solitū morem loqñdo et disputando cū iudeis tardasset. venīs se
ro occurrit ei mater cum lacrimis di. O fili mi vbi tardasti tota
die. Et discipuli nunciant quo cum scribis et phariseis disputaue
rat. ꝓpter quod quesierunt eum tenere et lapidare. quo audito p
dolore cecidit quasi semimortua ad pedes dilecti filij. non valēs
ei quicqꝫ loqui. Sed dulcis ihs eam eleuans et confortans ꝓmi
sit per totā quartā feriam cum ea manere. Tunc mater dolore=
sa bene dicere poterat verba dauid flentis mortē filij sui absolon
Quis michi imꝫ det vt ꝓ te moriar fili mi. o fili mi dulcissime.
qr omnia tibi possibilia sunt et vis genus hūanum redimere. re
go vt si possibile est alio mō qꝫ per mortē eum salues. Dixit ihesus
matri cum digna reuerētia Concedo mater dilecta mihi omnia
fore possibilia sed oportz impleri scriptura de me. Et mater mi
fili Ecce mater tua dolorosa que multū in tua custodia laboraui
multas cordis amaritudines ꝓpter herodis pscucōem in egiptū
eundo et redeundo sustinui. Ecce vbera que suxisti. brachia que
te bajulauerunt. non deneges matri mestissime qs a te petit. Et
ihesus. quid petis mat. Dixit. Exquo vis vtiqꝫ mori et per tuā mor
tem genus hūanum saluare. rogo vt me permittas mori ante te
vt aspiciendo tuam mortē gladius doloris me nō interficiat Et
ihs. o benedicta mater cū te pre cunctis creaturis filiali amore di
ligam. qr de spūsancto me concepisti. grauissimis doloribꝰ alui=
sti. non deceret te mori ante me qr sic moriendo nō statim ad lo
cum honoris vt te decz ascenderes in celum sed necessario ad limbū
et ad locū horroris quod esset incōueniens cū sis mater filij dei i
maculata sed moriendo ante te ascendā in celū solus aperiā et in
morte tua cū tota curia celesti tibi honorificē veniam obuiā. ꝫ ad
locum paratū tibi ab eterno suscipiā. sustineas ergo patienter et o
fortetur cor tuum. ¶ Feria quarta iudei ex eo qꝫ pridie xpus in
templo dixit. āmodo non videbitis me. putantes eum velle ō ma
nibus eorū fugere. concilium iterꝫ inierunt quomō ipsū occiderent
prius eū habuerunt concilium vt eū posset occidere. hodie de mō
quomodo vel qualiter esset custodiendꝰ et occidendꝰ. Judas vero
audiens populū eum velle mori cepit instinctu dyabolj de eo ipse

tione peccatorū et earum corruptōe cōgitate· et currēs ad dōmū
caiphe ad principes sacerdotū congregatos et a nullo q̄situs ait·
Quid vultis mihi dare et ego vobis eum tradam? Illi q̄ fur in eo
rum voluntatem precium constituens vt eo cātius in negocio suo
finem faceret. Qui gaudentes constituerunt ei xxx· argenteos· nō
vilis bestia pro precio posset tam exiguo et vili appreciari q̄ sal-
uator mundi appreciatus venditus est. ¶ Dicunt doctores
q̄ q̄libet argenteus decem denarios vsuales valuit· et fuerunt de
nary ysmahelitici quibus Joseph p̄iarcha venditus fuit ante mil
lia annorū et iure hereditario ad illos iudeos venditores xp̄m
deuoluti· O quot similes iude habent q̄ iustitiā dei et veritatē ex
pecunijs vendunt et maxime mercatores q̄nq; mim? q̄ pro
obulo p deū obiurantes veritatē negant. Dñ beda· sup marcum
et habet xij· q· iij· Abijt iudas ¶ Multi hodie iude scelus qui dñm
ac mgm suū deūq; pecunia vendiderūt velut immane et nepha
rium exhorrent· nec tamen cauent· Nam cū p muneribo falsum
contra aliquem testimoniū dicūt profecto· qui veritatē p pecunia ne-
gant· deū p pecunia vendunt Ipse em dixit· ego sum veritas et
vita ꝛc. ¶ Feria quinta scz die azimorū in q̄ nece erat precepto le
gis occidi agnus paschalis. Accesserunt igitur discipuli ad ihe-
sum dicentes· Vbi vis parem? tibi pascha Non em p̄riam do
mū habebant cū oia propter xp̄m reliquissent· dicit lucas· q̄ misit pe
trū et iohannem dicēs· Ite in ciuitatem ꝛc· Diuersoriū est loc?
secret? Requitur· et ipse ondet vobis cenaculum magnū· hic nō ti
muit xp̄m in domū suam recipere metu iudeorum q̄ creditur q̄
sunt occultus discipul? xp̄i Euntes aut inuenerūt sicut dixit eis
iheſus· et parauerunt agnū paschalez imolando assando et cum
alijs necessarijs et circa vesperas qñ agn? paschal debebat imo
lari· videns mater pissima q̄ dilectus filius ire hierusalē dispo-
nebat cū lachrimis filiū amplexabatur di· Amātissime fili mi tu
go vt hic nobiscū pascha manducēs· q̄ si te iudei caperent q̄le
festū haberē Et magdalena· O magister mi dulcissime· ego que
su filia tua nō ne possum a te hre vnam gram vt hic nobiscū ma
neas Et solicita martha Ego mistra tua pmpta et semper pa-
rata vis fugere a me. Et xp̄s in secreto matri ait O mater dile-
cta tibi non est aliquid denegandū· sed q̄ in hijs q̄ patris mei
sunt oportet me esse· ideo vadam in hierm cenādum Hoc audi
ens mater temp? aduenisse mestis· incepit eū forti? stringere
cum lachrimis abūdātissimis pfluētibo dicēs ad filiuz sc̄m Au
gustinū in li· de verbis dñi· O fili mi dulcissime non te amplius

debeo audire·letiā plena padiſi·nōne te amplꝰ debeo tāgere?
cōſolatio mūdi·nunqꝯ te dimittā·ſi tu vadas et ego·ſi tu ſtas
et ego ſtabo Jħs audiens doloꝛē mris·a pturbatōez coꝛdis·cō-
ceſſit vt in via ſe aſſoꝯaret·ꝗ cum appꝛopinqꝛet hiꝛl'm diſceſſit
cum diſcipulis e? a comitatu mris·et intrauit hiꝛl'm p vnā poꝛ
tā·et mater cū alijs mulieꝛibꝰ per aliā ignoꝛans ad qꝰ hoſpicū
diuerteret·O qꝯ doloꝛoſa et lamentabiℓ ſepatio qñ virgo et ma
ter xpi dimittit vmgemitū tāto moꝛituꝛū·O qnt? luctus·o qn
tus doloꝛ tūc coꝛ virgineū acutioꝛ anapitevulnerabat? Intrauit
ergo iħs bñdict? cum diſcipulis ad cenaculū·vbi cena pata fue-
rat·lauantes manꝰ et aꝛcūſtantes bñdixit menſa·Et a diſcipu
lo quē diligebat iħs ſedente iuxꝛ iħm:afferē agn? paſchaℓ· quē
iħus diſtribuit et comedit·Als nunqꝯ legit iħm comediſſe car
nes Cenantibꝰ ſic diſcipulis·dixit Deſiderio deſide·hoc paſcha
mandu. vobiſcū añqꝯ pati·Et apti? patefaciēs factū traditoꝛis
q̄ ex hūilitate lauando eius pedes·eū a malicia reuocare ñ pote
rat·ſaltē verbis ſuis quibꝰ ſecreta coꝛdis ſui tegeꝛet ad pīam
emolliꝛet:ſubdit·vn? veſtrū me tradituꝛ? eſt ꝛc· Que voꝛ vt
gladius acut? coꝛda pauſſerat diſcipulorū·q̄bꝰ ſic ꝛtriſtatis et
comedere ceſſantibꝰ·ſigillatim q̄rebāt:dicentes? Nunqd ego ſū
dñe? Et iħs·Qui intingit mecū manū in cathino:qꝰ erat vas
fictile ad refugerādum vinū in q̄ erant lactuce agreſtes·q̄bꝰ ſo
lebat agn? paſchalis manducaꝛi·vt ꝛ Exo·xij·hic me tradet
Noluit em eū manifeſtare·vt ipſe occulte redaꝛgut? intra ſe
penſeret·et ne petrus feruētioꝛ ceteris eū occideret·qꝛ vt dicit
alīq̄·Si petr? nouiſſet iudam eſſe traditoꝛē·dentibꝰ eum decer-
piſſet· Nota hic q̄liter infirma hoīm ñ ſunt pandenda ſicut de
tractoꝛes faciunt·de quibꝰ nota·Ille autē pditoꝛ maledictus a
infelix·non emēdatus ſed induratus·ne ſuſpicaret? de eo:come-
dere nō ceſſauit·et ait? nunqd ego ſum·rabbi? Quia ab alijs ali
enam habuit intentionem·ideo etiam aliam ab alijs habuit q̄-
ſtionem·nominans dñm ſuum rabbi·cuius tamē noluit eſſe di
ſcipulus Et iheſus Tu dixiſti·Ac ſi diceret·non ego ſed tu di
cis Et adiecit Filius hominis vadit ſicut ſcriptum eſt de eo·ſcz
moriendo·ve autem illi per quem filius hominis tradetur. bonū
erat illi ſi natus non fuiſſet homo ille·Unde damnati cōuerten
do ſe ad ſuipſius eſſe nobilitatem potius volunt eſſe qꝯ non eſſe
Sed conuertendo ſe ad annexum ipſi eſſe ſcilicet ad penam
nollent potius non eſſe·qꝯ eſſe in pemis·Et ſic Chriſtus

ꝓditoꝛi loq̃tur · q̃ ꝓti⁹ eligẽꝫ nunq̃ fuisse natus · q̃ sustinere illam penam · quã eternal'r ꝓpter illã traditoꝛ innocẽtis xp̃i sustinebit Et ihs de mensa tũc surgens ad alũ locũ infer⁹ eius dem cenaculi fuit cum discipulis suis et eos sedere fecit Volẽs inde aliud signũ ostendere humilitatis · vt saltẽ viso eo se coꝛrigeret Et deponens vestimenta ad expeditõnem lotõis pedũ aquã misit in pelui vt heu dictum est plenius · hijs misterijs impleẽs · redijt ad discipulos ad locum cene di · Scitis quid fecerim vobis ꝛc̃ · Et tunc vt ostenderet quanto amoꝛe discipulos diligeꝫ moꝛe pij patris filios suis maximum clmodium in ppetuum memoriale a solacium dedit · s · coꝛpus suum sacratissimũ in ãbum · et sanguinem in cruce effundendum in potum Unde Aug⁹ · ⁊ ose · di · ij · liquido ꝑ ualeꝛ quo vehementi⁹ cõmendaret misterij illius altitudinem · vltimũ voluit hoc infigere coꝛdib⁹ et memorie discipuloꝝ · a quib⁹ ad passionem disgressurꝫ erat · Nã pacta nouissima hui debent misi primũ derogat vltimo · C · de pac · l · pactu Accepit ergo panem gratias agens fregit et dixit Accipite et manducate · hoc est coꝛp⁹ meum · qđ ꝓ vobis tradetur Similiter et calicem ꝛc̃ · Et notanter instituto sacramenti et cõmunicatio facta est post lotõeꝫ peduꝫ · ad nrãm doctrinam Qꝛ nemõ sumere debet hoc dignissimũ sacrm̃ · nisi prius fuerit penitentia lotus et purgatus · alⁱs iudiciũ ei⁹ne dã nationis manducat et bibit · ꝑm apostolũ · sicut iudas qui scꝛidida intentõe cum alijs discipulis cõmunicauit · aug⁹ · de vno pane petrus accepit et iudas · petrus ad vitã · iudas aũt ad ꝑditõem sic patet in ape et aranea eũdem floꝛem suggentibꝰ ꝛedentibus igit' sic discipulis cũ magna trũstitia · iohes reaubuit sup pect⁹ dñi de quo melliflua cõtẽplatiõne diuina secreta potauit · et petrus multum cõturbatus de verbis domini dicentis · vnus vr̃m me traditurus est iohannẽ fecit signum · q̃ peteret a christo q̃s esset traditoꝛ ille Et xp̃s submisse ei dixit Cui panem intinctũ porrexero · ipse est qui me traditurus est Et cũ panem intinxisset · iude porrexit · di · Iuda · qđ facis fac citi⁹ Hoc autẽ nemo discumbentiũ intellexit ad quid h̃ dicꝛet Putabant em̃ ex h̃ q̃ loculos hẽbat · q̃ emitteret sibi aliq̃d emere vel egẽis distribuere Et statim surrexit · q̃ dyabol⁹ q̃ ip̃z possedeat eũ ñ pmisit tarda re diuti⁹ vñ cũb · h̃ verbũ ñ fuit impatiuum nec indicatiuum · q̃ sibi preapet vel indicatz sed fuit mod⁹ loquendi quo hoies sepe vtunt · vel vt hoiem a malo retrahãt · vt si q̃s puer vel amicum peccantẽ inuemret · diceret sibi audaat vel fortit̃ age l' fac

magis non tñ ímpãndo·sed re
trahẽdo Ita etiam dñs vt iudã
retraheret dixit Quid facis·i·im
corde iam dispomis facere fac ú
to· Hz aut non pemtuit intelli
gens q xps eius malicã nouit
dicitur q induratus et desperā
tus correctõe non mollit· imo
quãtoplus corrigitur tãto ma
gis amaricatur et indurat Exẽ
plum in Pharaone Exod·vij·
de quo hẽtur q totaliter erat in
duratus·q nec vbis nec signis
credere voluit Moysi seruo dei
vt dimitteret israhel·sed plus
ac magis ex hijs signis iduratũ
cor eius erat·et ideo multis pla
gis a deo fuit punitus Dic·ho
die multũ inuemũtur idurati ma
licia·q nec correctõmbo nec si
gnis dei quottidiais·nec pesti
lentie·nec caristie·nec guerray
nec morboy alieõy et mõsueto
ruz credere velit deo Hñ veríssimũ
signum hñt cum iuda eterne dã
natõnis ¶ Postq autẽ pdixe
maledictus a discipulis et cõsor
tio xpi discesserat·pi? xpc et pa
ter amicabiliter allocut? est disci
pulos vt dilectos filios di·filio
li mei·pi? hoc non dixit· quia
iudas filius dyaboli fuit Modi
cum tps vobiscũ sum·et omes
vos scandalũ patiemini in me
in illa nocte Vulgariter·ir wer
dent alle treulos an mir·Quia
scriptum est·paciam pastorẽ·
et dispergẽtur oues gregis·q·
d·appropinqt mõ hora vt capi
ar·et vos fugaz capietis·et ego

vadam imolari p vobis Sed
postq mortu? fuero et de morte
surrexero·precedam vos in ga
lile·ibi me videbi·ẽ· Tunc pe
trus vt pnceps aplorum et feruen
tior magno ex corde·d· O dñe
quid dicis Et si omes scandali
zati fuerint in te·non ego Dice
de lyra Petrus non mentiebat
qz sic hẽbat in mente·sed presũ
ptuose loquebat· Et ait ihs pe
tro Amen dico tibi·qz hodie an
teq gallus bis vocem dederit·
ter me negabis Hoc reputãs pe
trus impossibile ait Et si oporte
tuerit me mori tecũ non te nega
bo Sicut et alij dixerũt Tunc di
xit illis Jhs Qñ misi vos sine
sacculo et pera·nunqd aliqd de
fuit vob Ñdixerũt mihil Et ihs
qui hz sacculũ tollat secũ sicut et
peram Hic pdicat xps magne ipie
tatis qd mõ est vbi homes aliqd
p sustentatõe hñt de se. qz cha
ritas extincta est in corde bo xpi
anoy Et qui non hz gladiũ·vẽ
dat tunicã suam et emat gladiũ
qz illa que de me scripta sunt sta
tim finẽ hñt Tũc dixit illi petr?
Dñe ecce duo gladij hic Cui so
fuerũt duo magni cultelli quibo
vtebantur forte p agno pasca
li·Et ihesus·satis est Per istos
duos gladios signati pñt sacti
tas clericonm et iustitia layconm·q
duo sufficerẽt p defensione eccie
Qñ em spuales p eccã pugnãt
scitate et suotõe·merito obuat
in pace et trãquillitate Hec em
sunt duo arma·quibꝰ cleric et

spiritūales hñt pugnarē cōtrā hostes inuisibiles De quibo loq̄t
bīus ambro. et recitatur xxiij. q. viij. dicēs Non pila querāt fer
rea. non arma xpi milites. ꝑ dolor fletus orationes lacme. fuer̄t
michi amara aduſus mlites tēbray Talia ei ſunt mumīnta ſa
cerdotis Et aug. vbi ſupra. ſ. de epis. ſpūalē gladium quod eſt
verbum dei in mactatione veteris vite exercē Gladius em tēpo
ralis modium ꝓfūdit. niſi etiam ſpiritualis aſſiſtat gladius Hic
figuratur Exo. xvij. in moyſe Qui cum leuaret manus ad deuz
et oraret. vincebat iſrahel. qñ autē paululum remiſit ſuperat a
malech Sed heu ille gladius eſt rubigine et erugine iniquitatis
valde maculatus vulgariter vodig q̄ non multum ſcindit nec t̄
ret hoſtes ꝛc̄. Gladius vero ſecundus. i. layco7 eſt iuſticia quā
in equitate pauperi ac diuiti vſitari debent. bonos remunerādo a
reprobos vindicando Hic gladius eſt anceps pſal. Gladij ana
pites in manibo eorum Debet ſcindere ex vtraq; ꝑte. pauperez
et potentem. et inopem ſicut diuitē Sed factus eſt modo ſic no
uacula acuta. molles crines ſicut pauperes et fragiles ſine alīq̄ r̄
ſiſtencia vulgariter wyderlegen acute ſcindit. fortes autē rebel
lantes diuit̄ ſuis fauore potencia non cōtra quo iuſticia repercuti
tur et violatur Facta igitur cena ihesus ſurrexit cū diſcipul' ſuis
et orando gracias egerunt Et credibile eſt q̄ tunc illa ꝓtulerunt
verba q̄ cōſueuerunt ſpūales p? refectionem dicere ſ. recbuere
dignare ꝛc̄. Et ille eſt ymnus de q̄ dicunt euāgeliſte Et ymno
dicto exierunt in montē oliuarum ꝛc̄. Hic patet prima ps hui?
dominice paſſionis

Sequitur ſecunda pars

EGreſſus. ſicut nāq; filius dei patris
egreſſus de vtero paterno ꝑ eternā generatōem in
ſex diebo vniuerſa creauit et formauit et i ſeptimo
requeuit. ſic in egreſſu ſuo quo mundū egreditur ad
patrem. ſex diebo mundum recōciliauit et in ſeptimo in pace q̄e
uit. In dicta nanq;
Prima vadit ad ortum vt ibi capiatur
Secunda ad annam pontificem et ibi negatur
Tercia ad caypham et ibi accuſatur
Quarta ad pilatum et ibi flagellatur
Quinta ad herodem vt ibi illudatur
Sexta iterum ad pylatum, et ad crucem cōdemnatur.

¶ Quantū ad primā dictā cū quilibz ā iure
posset testificarī de facto qđ vidit · et iohes dilectus discipulus
viderit ea oīa que circa suum mgrīm vsqz ad finem a pncipio p-
acta sunt · vt veritatē testificarē · ab eo posz iquiri Iohes q̄ pmo
abiit dilectus mgr̄ tuus · respondet · Egressus est cū discipulis
suis trās torrentē cedron · de cā cuius vbi fuit cenam Torrens
ille est inter montē syon · vbi mō sita est hierlm et montē oliueti
Inter qđs montes est vallis iosaphat · in q̄ est ille torrēs · q̄ non
ip hz acq̄ · z qñqz tpe pluuiali ex montibo circūiacētibo · in rupis
illius torrentis tunc cēporis multi cedri crescebant · et ideo dic-
tus torrens cedron Hunc torrētem transiuit ihs versus ortū in
pe de montis oliueti situm · ad denotandū q̄ torrentem passiōis
cito erat bibiturus · de quo hausit gustum mortis per ppham di-
centem De torrente in via bibet Et introiuit in ortū ipse et di-
scipuli eius ¶ Sed cur in orto capi voluit et non in cā cui-
lo Dico q̄ ortus erat aptus ad capiendū cū esset clausus · et nēo
intus vel ppe q̄ iuuare vel impedire posset · et eē notus iude pdito
ri Et iō cōstituit se in orto q̄si in carcere · ne videretur fugā appe
tere · z magis voluntarie se in mortē capientibo offerre Et hz cō
uenīebat in orto Quia sicut nrā pdītō ex petō primi parentis i
orto paradisi incepit · sic nostra repatio p passionem xpi fieda
in orto haberz initium Tunc relictis aliis discipulis in orto · pe
trū iacobū et iohannē secrsū assumpsit · vt hi qui pus viderant
gloriosa in suscitatione filij archisinagogi et in transfiguratōe
eē e? viderent infirma ex humana natura assumpta · vt sicut ex
pmis ppenderant ipsum esse verum dēū · sic ex hijs agnoscerēt
eum verū esse hoiem Et ait ad illos Tristis est aīa mea vsqz ad
mortē Et non dixit · tristis sū ego · vt oīderet illam tristicā non
tangere diuinitatē z solum humanitatē Sustinete hīc expectate
et vigilate mecū s · tanq̄ amīci mei speciales · q̄ debetis i āgustijs
michi assistere D Sed cur xps tristabatur et mest? fuit ō
mortē · cū multi sancti martires · et virgines letissīe sine timore
ad mortē irent Dico q̄ fuit ex virtute xpi pfectissīe attēdentis to-
tum pond? prelij · qđ sibi et suis membs vsqz ad diē iudicij im-
nebat Et pter hz certe oportebat · q̄ natura e? imāntū passibil
et passionbo subpabil · ineffabile pond? tribulū passionū rea-
peret Et hz specialē ex dolore cordis quē nouit esse in sua mestis
sima mrē · et discipulis eius ¶ Tunc pgressus de tribus illis q̄
tum est iactus lapidis · pādens in faciem suam orauit et dixit

Pater mi si possibile est ōt trāseat à me calix iste · i · passio q̄ a me ato est absorbenda ad modū calicis · h̄ dixit fm sensualitatē q̄ illa naturaliē respuit mortē · lz voluntas deliberatiua et recta ō h̄ dictaret et vellet In hoc instruimur q̄ nrā orō dz sp esse cō formis diuine voluntati Et iō ec̄ in orōe dīica dicim? · fiat volū tas tua Dicit enim si possibile est · q̄ voluntas patris aliud deꝫ mittet · q̄ s · sine passione mea oia bona pueniant q̄ p meā passi= onē sūt vētura · transeat a me calix iste et mund? saluetur Di āt hoc fieri non dz · non peto q̄ fiat sicut ego volo fm sensualitatez ḡ sicut tu vis Post · hanc orōm vēnt ad discipulos illos tres · et inuenit eos dormientes Nā ex verb xp̄i tantā tristiciā in cor su um sumpserunt · et ec̄q̄ hora tarda fuit · dū xp̄s sic ab eis discef fit ad orandū . q̄ grauabantur tā ex tristicia q̄ pfunditate noctis et inceperunt dormire Et Jhs dixit petro Simon petre · nō po tuisti vna hora vigilare mecum? q · d · O petre tantū feruorē ñ ostendis in facto q̄ntum in verbo Non potuisti vna hora vigi lare mecum · quō ergo mortē meam sustineb · cum tamen dixe= ris Si oportuerit me mori tecū ꝛc̄ · Et sic increpato petro singu= lariter · loquitur ad omnes d · Non potuistis · ac si dicat · simul cum petro elegistis meam mori · et tamen meam non potestis modicum vigilare Vigilate ergo et orate · ne intretis in tempta ōm carnis · q̄ spūs quidem pmpt? est · caro autem infirma sc̄z ad resistendū · tunc iterum secūdo abijt et orauit eundez sermo nem . vt nos informaret cōtinuare in oratione et pseuerare · et vt mente et corde simul orem? Et tunc apparuit ei angelus de celo confortans eum aliqua verba consolatoria d · Sed aut hoc? dico q̄ non propter eius indigenciam · sed propter discipulorum in= formationem et nostram est factum · q̄ sperare debemus q̄ de us adiutor et protector noster est in omni angustia et q̄ ange li semper assunt licet inuisibiliter orantibus et bene operantib? vt eos confortent et defendant · Nam postquaz angelus ab eo discessit per subtractionem visibilitatis quo ad illam formam sci ens voluntatem patris esse q̄ moreretur · considerans amaritu dinem et confusionem fiendam in passione et iam sentencialiter determinatam et deliberatam · cepit amplius tedere et mortem pauere . et voluntatem reluctare aduersus sensualitatem que ē luctatio dicitur agonia Et tunc factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram · nam inter sensualitatem fu= gientem mortem et voluntatem acceptantem et se diuine volun= tati conformantē · tam fortis pugna fuit · vt hūores fortiē ꝛmo

ti quasi in sudorē sanguinelz cōuēt terēte De quo sudore dicit beda Nemo hunc sudorem infirmitati deputet· qz contra natu rā est sudare sanguinem· ꝫ potius intelliget declaratū gd iā effe ctum redēptionis operabatur effusione sui sanguinis p̄cioſi· Et surgens ab oratione venit ad discipulos et inuenit eos dormi tes Erant em̄ oculi eoz grauati Et tunc sicut p̄us non exāstauit eos ꝫ vt p̄us p̄ p̄mittens cōpatiendo infirmitati eoz rediit ad oratōm Et orauit tertio eundē sermonē dicēs· pater mi· si pz aut ter replicat eundem sm̄onē· rabanus vt eius exēplo a peccatis preteritis veniam et a p̄sentibo malis tutelam· et a futuris periculi cautelam oremus et vt integer spūs noster et sciencia et corpꝰ seruetur Sequitur mar· xiij· Et venit tertio et inuenit eos dor mientes et cōpatiens ipsis dixit· dormite iam ac si diceret· non potestis modo diu dormire Et ad permissiz eos quescere dixit sufficit Ecce appropinquat hora filius hois tradetur i manꝰ pec catorum Et statim intulit· surgite eamus Ecce appropinquat qui me tradet Adhuc eo loquente ad alios discipulos relcōs in orto accedente venit iudas cum magno exercitu cum gladiis et fusti bus et lateribus vt si lateret in aliquo angulo eum quererēt vel eum a defendentibus si haberet violenter raperent· et de nocte ne tumultus fieret in turba q̄ eū defenderent Jhesus autē sciens omnia que ventura erant super ipsum p̄cessit eis obuiā dicens Quem queritis· qz autez diuina virtute excecati gd loqntē quez quotidie viderant et audierant tūc ignorabāt· ñ dixerunt· te q̄ri mus· ꝫ ihesū nazarenum· tanq̄ nescientes eundem ipsū esse Di xit ergo eis ihesus· ego sum Vt ergo eis dixit· ego sum tanta fu it virtus xp̄i et verboꝝ eius· q eoꝝ potenciam totaliē āmchila uit et non valentes stare p̄strati sunt et retrorsum ceciderunt in terram Crūc· et iudas cum eis Et modico interuallo qñ xp̄s vo luit p̄misit et omnes surrexerunt Et iterum eos interrogauit· quē queritis· qz adhuc post stupendā eoruꝫ p̄strationem et ine ratā rñsionem eum non cognouerunt nec cognoscere poterant donec ipse vellet Volens igitur ab eis cognosci subiunxit Dixi vo bis q· ego sum· vbi p̄mo receperunt lucenciam eum agnoscēdi et capiēdi. p̄pter quod sequitur. Si ergo me queritis simite hos abire s· discipulos· vt impleretur sermo quē dixit ihesus scz ad patrem Quos dedisti michi non p̄didi ex eis quē q̄ Ipse em̄ so lus voluit pati· torcular solus calcare Juxta dictum ysa· lxij· Vt e tiam ipsi soli gracias ageremus et amaremus qui solus p nob mortuus est· Tunc iudei timentes q alium q̄ ihesum caperent

q̄ vnus diſcipulorū ſcz iacobo
qui dicebatur frater dñi. ꝓpter
ſimilitudinē ei valde ſimil erat.
iudam veſpexerunt qui eis pro-
miſit ſignū dare ſue proditōis
Quencūq; oſculatus fuero ipe
eſt tenete eū et duāte caute. ne
forte ſicut multotiēs fecerat p me
diū illorum iret et euaderet.
Et ſic iudas proditor maledict⁹
magiſtrū ſuum accēſſit. et more
ſolito et conſueto eum ſalutaut
di. aue rabi. Et quia mos erat
diſcipulorū q̄ eū quando de fo
ris veniebant. dabāt ſibimutuo
oſculum pacis ꝓ ſigno amoris.
ideo vt ſuā proditōē peſſimā
palliaret. cōſueto ſigno amoris
et oſculo pacis eum amplexaba
tur. O traditor maledicte et mer
cator peſſime. oſculo ſigno amo
ris pulnus īfligis mortis. et pa
cis inſtrumento mortē irrogas
dei filio magiſtro et amātiſſimo
amico. E. O quot hodie ſim
les ꝓditoris iude ſunt. q̄ verbis
adulatoriis inferunt mortem
proximis. Hi habent vt ſerpē
tes venenum in corde. et ſignū
dulcedinis et amoris ī ore. ꝓbs
iii. ethi. Qui ſe aſſimilat eſſe āi
cum et non eſt. peior eſt q̄z qui
facit nouam id eſt falſam mone
tam. hic ꝑm leges cremat igne
temporali. ille autē igne eternali
Sūt tria ḡna hoīm xp̄m oſculā
tiū ſub ſimilitudīe amicoꝝ. Qui
dā aſſimilant eē amici xp̄i et ſūt
ſic hi q̄ ex amore et feruore cha
ritatis cōicāt. Hi oſculant ex ma
tria matre eius in ſignū vere dile
ctionis. Quidā mō ſunt ꝙ prius
non fuerūt. ſicut penitētes cōicā
tes. Hi oſculant xp̄m cū maria
magdalena in ſignū vere reconciliati
onis. Quidā ñ ſunt. ꝙ ī fās ſunt
ſiles amicis: tales ſūt q̄ cōicant
in pctis mortalibus ſcienter. vel ha
bētes adhuc malū ꝓpoſitū vlte
rius peccādi. vel q̄ nō reconciliati
ſunt cū fratribus. et in tali iudaica
cōicāt. Hi oſculantur cū iuda ꝓ
ditore et peiores ſunt. q̄ ꝙ cor
porali. tu vo ſpūali tradis xp̄z
Videat ḡ vnuſq̄ſq; cui ſimilis
ſit. Deq̄tur. xp̄s igit̄ bñ ſciebat
q̄ iudas eū tali ſigno tradidit.
q̄re ei ñ ē iniuriatus. ꝙ dulcit allo
cut⁹. ſi poſſet verb⁹ ꝓis reuoca
ri ad penitētiā di. Amice ad q̄d
veniſti? Unde. xp̄s appellauit iu
dā amicū. ñ q̄ fuit. ꝙ q̄ ſignū
amicē habebat. Iō dicit Juda oſcu
lo filiū hoīs tradis. Appellauit
eū amicū. q̄ patus erat adhuc
eū recipe ad amicitiā. q̄ xp̄s di-
cat. liceat me offendas. tñ para
tus ſum te recipe ad amicitiam
et diſcipulū meū. Dñ xp̄s mag
doluit q̄ venia ñ petiit q̄m ꝑ oī
bus corporis tormentis. O ka
riſſimi q̄m bonum eſt ita pio do
mino ſeruire. qui ita paratus ē
ſemper offendentibus parcere
Doleant ergo et peniteant qui
heri Chriſtum cum Juda ſuſce
perunt. qui omni anno emen-
dam promiſerunt. nec adhuc vi
tam emendauerunt. ¶ Poſt
hoc Judei armati tanquam lupi

lupi rapaces in agnū māsuetissimū irruerūt · q ad terrā prostrauerunt Et ꝑm Bernardū cathenam ferreā in collo eius posuerunt · vt eum certius et cautius tenere possent O quot tūc violētas percussiones plagas et ꝓcutiones manuū iudeoꝝ sustimuit? Quis enarrare posꝫ illatas sibi iniurias. q confusiones sputorum et aliarum iniuriarū? Hoc vidētes discipuli · conantes eū eripere de manibus iniquorum dixerunt magistro Dñe si percutim? in gladio? id est vis vt gladio te defendam? Et petr? q̄i furibundus ex iniuria dñi illata factus · non expectās xp̄i respōsum ipetu spūs sui eximit gladium et percussit seruum principis sacerdotū · cui nomen malchus ap̄utant auriculā e? dextrā. ꝑm Crys · Credidit ei eū magis ledere · q ad ip̄m caput ipetu feat · q · dicat · per medium caput eum mādere intēdebat · sed diuina ordinatōe eo capite declinante · percussit tm̄ auriculā ei? dextrā Sed xp̄s ad quesitū respōdit · et a facto reuocauit · dicens · sinite vsqꝫhuc · ꝑm Aug · id ē ꝓmittite vsqꝫhuc eos ꝓgredior · s · me capiāt · vt impleat scriptura de me · et ait petro Cōuerte gladiū tuū in vaginā · Omnes enim qui gladiū acceperint · id ē sine iustitia et iudicio in sui vltōnez et vindictā · occidēdo hominem · gladio · s · diuine vltionis perībunt O homicida execrabil

et dānabilis ap̄tēdē ta hic de homicidis · Caliē id ē passionem tanq̄ amarā mediam nam qnā dedit mihi pater · non vis vt bibā illum? et vis hoc impedire quod pater me? celestis ordinauit fiendum An putas q̄ nō possum rogare patrē meū · et exhibebit mihi pluſq̄ duodecim legiones angelorū Hiero · legio apud antiquos · vj · milibo cōplebatur · et sic duodecim legiones faciūt lxxij · milia · et in tot ptes lingua hominū fuit diuisa Tñ scōm modernos legio cōtinz vj milia sexcētas sexagintas ex · q̄ faciunt lxxix · milia et nongentanoagintaduo Et dicit notanter pluſq̄ xij · ne crederēt q̄ solū xij posset hrē et non plures · sufficere eñ vnus angelus ad occidendum omnes hoies mūdi · et subuertēdum totum mundum · q̄ vt dicitur xij · regum xix · In castris assirioꝝ vnus angel? q̄ fuit exeautor sententie dei inter feat et pausit clxxxv · milia hominū · q̄ enim tot angelos potuit habere ad suam defensionē nec voluit · ideo petrus cum vno gladio inuanum laborauit Et tunc Ihesus apprehendens auricaulam eius eum sanauit · In q̄ magna Christi pietas notatur q̄ iniuriantem tam ato miraculose curauit · dans nobis exemplum pēitentie · vt etiam inimicis nostris dimittamus si volumus q̄ deus dimittat nobis debita nostra · Ideo oram? ꝛe ·

in oõe dñica · dimitte nobis debita nrã Et ihs dixit turbis tu
doꝝ Tanq̃ ad latronẽ existis cũ gladijs ⁊ fustibꝫ et armis me
inermẽ q̃tidiẽ et ꝑhendẽ cum tñ q̃tidie apud vos erã in tẽplo do
cens · et non me tenuistis · ꝟ hec ẽ hora vestra et ptãs tenebraꝝ
Tunc cohors ⁊ tribun⁹ et mĩstri iudeorũ ligauerũt ihm Q dí
dentes discipuli · et q̃ noluit vt ꝑ eo pugrent et defenderẽt ipsũ
in manibꝫ iudeoꝝ relinq̃ntes fugierunt Et tũc ipletũ est qđ p
eũ dictũ est · Oẽs vos scandalũ patiemi ꝛc̃ · nam ex hꝟ q̃ apli fi=
dei ex arbore ꝓmiserãt se prius mori cum xp̃o · nũc timore fugiẽ
tes ĩmemores ꝓmissionis · designat hũana fragilitas · Et certe
sepe videm⁹ file in hijs qui ꝑ amore dei ꝓmittũt se magꝝ factu
ros vel oõe infirmitatis vel alicꝟ periculi in aq̃ vel terra vel alteri
us imõ modi: postmodũ vero ab huiõi liberati · ꝓmissa adiplere
non curãt ¶ Dñ vt habeẽ de pactis · q̃ẽ studiose agendũ
est · vt ea q̃ ꝓmittũtur · ope ꝺpleanẽ · q⁹ turpe est alıq̃ẽ contra
ꝓpriũ factum · l · ꝓmissum venire · ff · de adoptõe libertatis · l · post
mortẽ · vñ quondã lup⁹ mimia repletõe grauatus ꝓmisit carnes
nunq̃ deposit comedere · ꝟ instar monachi abstinẽ sed de egritu
dine curat⁹ maiora damna gregibꝫ intulit · nec pactũ seruauit ·
Quare de eo vsificator q̃dã dicit · Dum lup⁹ languebat · mona
chus esse volebat Sz dum cõualuit · peior q̃ añ fuit Sic etiam
est de multis · nam apli et discipuli in cena multa ꝓmiserunt et
mori cũ xp̃o · sed tribulatõe aduemẽte a xp̃o fugerũt · Quia tpe
felicꝭ multi numerãtur amici · Sz dum fortuna pit · nullus amic⁹
exit · Dñ bern · O mi bone ihũ · vbi est mõ discipulorꝝ societas ·
cum q̃bꝫ discubuisti · q̃bꝫ pedes lauasti et corp⁹ et sanguinem de
disti ? Heu vbi est mõ petri loquacitas · vbi ẽ Jobis familiaritas
qui in cena sup pectus dñi dei sui recubuit ? Vbi mõ sunt consan
guinei tui oẽs ? o bone ihu · heu heu oẽs te hodie reliquerunt Et
tũc adolescens q̃dã sequebatur xp̃m amict⁹ syndone · qui scõm
gregor · videẽ fuisse iobes euange · Et dicitur amictus syndone
super nudo id est sup veste illa · que nõ fuit specialis habit⁹ apo
stolorꝝ · sed cõmunis cũ vestibꝫ aliorꝝ hominũ · habitu illo relic=
to nudus fugisse dicitur Sic etiam plures sunt christianorum
qui est imant se singulares amicos christi · qui si modica tribula
tione tangantur · relinquũt pallium id est exteriorem conuersatio
nem honestis · blasphemando · iurando · murmurãdo contra deũ
habitum interiorem impatientie ostendunt et sic a christo fugi
unt · De quibus cõqueritur dominus Hiere · xix · noti mei qua
si alienẽ recesserunt a me Et sic patet prima dicta

Quæritur secūdo. o Johānes quo abijt dilectus magister tuꝰ. Respondet. duxerunt magistꝝ meum dilectum fortiter ligatū per vallem iosaphat. ꝓmo ad annā. qꝝ dominus eiꝰ erat prior in via q̄ erat socer cayphe qui illo anno fuit pontifex. Annas vero añ anno elapso et hoc fecerunt ad honorē eius. etiā ne per hirkm duceret cum luminaribus qꝝ nox erat et turba eū eriperet Et dicunt alique scripture qꝝ in porta ciuitatis erant ymagines sculpte et depicte ꝓphetarum in lapidibꝰ et patriacharū que oēs se inclinauerunt et xpo reuerētiam fecerunt sicut creatori suo. modo petrus et iohannes ex amore seqbantur sed a longe in tenebris ꝓpter timorem immiscentes se turbis vt viderent finem Johannes autē qui erat notus pontifici ex eo vt dicunt quidā qꝝ pater suꝰ piscator erat et ipse tempore iuuentutis pisces cōsueuit ad domum principis sacerdotis portare. et sic erat notus. Et intrauit cum alijs domū Petrus vero foris mansit pre timore Quo attendens iohannes rogauit ancillaz vt petrū introduceret Quem ancilla hostiaria videns timidū intrantez suspicans eū esse discipulū xpi et mansuete ex opassione dixit ei Nunquid tu ex discipulis es hois istius. petrus perterritꝰ negauit dicens. non sum Dic etiam multū p modicam temptatōez carnis facilius peccāt. et xpm p mala opa negāt Nōne tu xpm negas qñ contra statutum ecclesie ex leuitate a nulla necessitate lacticinia. butirꝝ. lac. caseum comedis et vtinā aliq̄ non carnes comederent sine necessitate Judei cōtra preceptū dei nullo° carnes porcinas comederet eē vsqꝝ ad mortē Christiam autē non timore mortis ꝛ leuitate mētis phibita comedūt. estimari potes q̄ peiores sunt Et cū petrus sic xpm negasꝛ statim gallꝰ cātauit licet ipse petrus ex strepitu vel forte stupore grauī nō perceperit Sed qꝝ tunc frigus erat mīstri iudeoꝝ stabant ad primas cale facientes se a petrus cum eis Qui aliquantulum calefactꝰ timuit se ꝑm Aug. ibi stare. volens exire in atrium foris. vidit eum alia ancilla ab illa ꝓxi. aduertēs eū esse timidū. a dixit hijs qui stabant ad ignem. a hic cum ihesu nazareno erat Ipse autem q̄ iam foris exire incipiebat hoc audiēs. rediit et iurauit nunquā fuisse cum eo. nec nouisse hoiez Tunc facto interuallo quasi vnꝰ us hore post secundam negationem. vnꝰ ex seruis pontificis cognatus eius cui petrus amputauit auriculam dixit Nonne ego vidi te in orto cū illo volens cū cōuincere ex loco qꝝ in orto vidi te Ex ꝑla qꝝ galileꝰ es. ex loq̄la. nā et loq̄la tu. ma. te. fa. Tuꝯ

petrus incepit detestari et iurare qꝝ nunqꝫ nouisset hoiem. Detestari q anathematizare est aliquid cū sue maledictōnis inuocatōne negare. q. d. per viuentē deum iuro et maledictū fim si mentiar. qꝝ nunqꝫ noui eū vel si eius vnqꝫ fuerim discipulus. o quot hodie periuri piurantes veritatem. nota de piuris Et cum ter petrus extitū negasset. secūda vice gallus cantauit. Et xp̄s petrū respexit supple oculis misericordie. ꝙmōuendo sibi inspirando sui sceleris et eum ad penitētiaz p gratiā puocando. Primo eī et secūdo petrus negauit q non fleuit. qꝝ eum dñs adhuc non respexit Sed qñ eum respexit: doluit et egressus fleuit amare. Petrꝰ ergo de facto negatōnis tantū doluit qꝫ vt legit postmodū ab illo tēpore vsqꝫ dū vixit. omni nocte surrexit illa hora in qua xp̄m primo negauit. et vsqꝫ ad diem flexis gembꝰ sup terram et coram deis amaritudine cū multis lacrimis penituit. Unde clemēs papa dixit. qꝫ in finu suo semp sudarium portauit quo flētes lacrimas quotidie deterfit. dum huiꝰ facti memor fuerat et qñ gallum audiuit cantare flere cepit. o tu miser peccator qñ tu ploras tua grauissima peccata Tu em non semel bis vel ter peccādo creaturaz vltra deum diligēdo. creatorē respuisti et abnegasti. sed milesies neqꝫ ex fragilitate peccas vt petrus. neqꝫ ex ignorātia vt paul⁹ hereta malicia vt iudas. qñ scient te aūtis a creatore tuo. Ecce ergo hodie cū petro pīniam de peccatis et veniaz obtinebis. Dūte autē sic ihu ante annā. interrogauit eū ānas de discipul⁹ suis et de doctrina eius. s. quare discipulos collegisset. et hoc fecit vt videret si posset eum reprehēdere qꝫ essent ab eo seducti. volētes eū fm cīs. ostendere nouaꝝ rerum inuentorē et quasi sediciosū arguere. Querit etiā de doctrina eius advidendum si inuenire posset falsitatē vel aliquid contra legē. non amore cognoscendi veritatem. sed fm Alchuinū vt eum in sermone capiat et causā mueat et eum traderet presidi romano ad damnādum. Et qꝫ pius ihesus p tunc nichil poterat de discipulis respondere cum omnes fugissent. et principaliorem audissent in sua presentia eum negare. Ideo respondit ad alterum quesitum di. Ego palam locutus sum mundo. ego semp docui in synagoga q in templo in quo oēs iudei conuenerant. et in occulto locutus sū nichil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt quid dixerim ego. ¶ Hic nota de conuenticularijs hereticis et predicatoribus occultis. Et cum ihus hoc dixisset vnus assistens ministrorum scilicz Malchus auris auricalam domin⁹ sanauit volēs captare benuolentiam anne dedit ei alapam dicens. Sic rūdes pontifici. q. d. ita

arroganter et presumptuose Hic nota de ministris presidū et ci-
uitatum et tortoribus captorum quomō impietate et crudelitate
xp̄m in pauperibus aliquando percutiunt Sed xp̄s humiliter re-
spondens ait· Si male locutus sum testimoniū perhibe de malo
quasi diceret· Si male docui in synagogis et non dixi modo ueri
tatem: perhibe hic coram pontifice· si autem bene· cur me tas gra
uiter cedis? Tunc principes sacerdotum et alij euntes dormitus
quia hora tarda fuit· reliquerant ihesum in mambꝰ ministroruꝫ
qui capiebant panniculū de camisia eius dā immundū et ligaue
runt oculos eius tanq̄ esset fur· ei per totā noctem illudentes spu
entes in facē eius et pausserunt eum dicētes· Prophetisa nobis cri
ste· qs est qui te percussit? Ecce nūc
implentur figure· Facies xp̄i velata figurata fuit in moyse qui ve
lata facie descendit de monte ad populū Exo· xxxiij· Facies vero
xp̄i ysputa figuratur per vr· qui fuit maritus marie sororis moy
si· qui dum nollet populo consentire peccatū ydolatrie ex sputis
populi fuit occisꝰ· ꝑm hebrayca glo· Facies x̄ pausa fuit figurata
p micheā quem sedechyas pausserat qz veritatem dixerat· mj· re-
xxij· Nam hodie natura peruersa fuit qz facies in qua angeli de
siderant prospicere abscondebatur sputis· sol iustitie velatur· lu
men veritatis absconditur· oculi qui sunt stelle celi vili panniculo clauduntur· O anima deuota considera quantas amaritudines
et turpitudines rex celorum· princeps angelorum· saluator mun
di· precium seculi· hodie pro te susceperit· Hec omnia pro te· vt
te de manibus crudelium inimicorum tuorum eripiat· et patri ce-
lesti ad gloriam eternam te presentet· Considera faciem consci-
entie tue an aliquo sputo peccati deturpata sit· et purgata aqua
lacrumarum·

Tercia dieta feria sexta mane ante

Coetum solis in crepusculo misit Annas ihesum ad Cay-
pham qui erat pontifex anni illius qui dederat iudeis consilium:
di· Expedit vobis· ꝛc· Et in pretorio cayphe erant scribe et pha-
risei a seniores populi congregati· ad quos ducebatur ibs liga-
tus· Cayphas autē pontifex coram quo stabat eum examinans
diligenter· nec inueniens causam mortis ne sic euaderet sed pres
di ad mortē traderet· quesiuit ar cūquaqz in multis contra eū fal
sum testimoniū et vt multi falsi testes multa falsa iniqua testi
ficantes q̄esset destructor legis· subuersor populi· nullum fuit in
uentum q̄uiens testimoniū· Nouissime vero duo falsi te stes

accesserunt: di. Audiuimus eum dicentem. Dissolute hoc templum manufactū: et in tribus diebus reedificabo illud. Ex hoc volebant inferre q̄ diceret se potestatē dei habere. Item testes fuerunt falsi. ex eo q̄ modum et formam verboꝝ mutauerunt. licet ei facile fuisset dicere et eē facē. quærens dē? et hō erat. attn̄ illa verba alio modo ptulit. et alia intenc̄one. Nam Christ? dixit. Soluite hoc templū. hoc referens ad corpus suum. nec dixit manufactum. qđ ipsi superaddunt et mutant sententiā. ptr? triduum reedificabo illud et sustatabo. O quot similes falsi testes hodie habentur inter christianos qui amore sodalium. odio v̄ā rorum. aut alia leuissima causa. iniquū et falsum contra veritatē ferunt testimonium. De quibus nota. Et quia illud testimoniū iudicio maioꝝ non erat sufficiens. ideo cayphas post multa adducta: videns q̄ Ihesus nihil responderet perturbac̄one motus dixit ad Ihesum. Non respondes quicq̄ ad ea que tibi obiciuntur ab hijs. Ihesus autem tacebat. Tum qua illa que contra eū dicebantur erant falsa nec responsione digna. Augustin? Aperta mendacia non sunt responsione digna. Tum secundo vt tacitumitas sua contra loquacitatē ade satisfaceret. qui post peccatum frivole se excusauit. Contraria eīm debent contrarijs curari. Tum terc̄o vt scriptura ysa. liij. impleretur. d. Quasi agnus coram tondente se obmutescet. tunc princeps sacerdotum volens Christū inducere ad respondendū surrexit cum indignatione: et ait illi. Adiuro te per deum viuū. vt dicas nobis si tu es Christ? filius dei viui. Ad hoc Ihesus ꝓpter reuerentiam diuini nominis inuocati rīdit dicens. tu dixisti. supple veritatem. et non dixit. ego sum expliate. quia non erat dignus doctrina x̄pi. Attamen ne videretur tacere omnino ex timore. sic obscure et semple ne subdit verbum expressiuū sue future glorie: dicens. Verumtamen dico vobis āmodo videbitis filium hominis sedentez a dextris virtutis dei. et venientem in nubibus celi. vt sit sensus. amodo. i. post passionem meā. quando tunc me videbitis. regnantem me videbitis cum deo patre. et venientem in nubibus celi. i. potestate diuina ad iudicium. Audito hoc verbo princeps sacerdotum scidit vestimēta sua quasi pre dolore. Ihero. Mos fuit iudeorum audita blasphemia scindere vestes. ac si tali signo ostenderent dolorem cordis. q. d. ipso facto. tantum doleo q̄ ille deus fic blasphemat. q̄ cor meū pre dolore posset scindi. Et qua cayphas imputant Christo crimen blasphemie. ideo scidit vestimēta dicens. blasphemauit quid adhuc egemus testibus? Audistis

blasphemiam·Quid vobis videtur? Qui omnes cōdemnaue-
runt eū esse reum mortis· ℣ Vos blasphemi attendite iu
dicū et sententiaz iudicis·reus est mortis eterne·Dñi Leui·xxiij
Qui blasphemauerit nomen dñi:morte morietur·Hiero·xxiij·
q·iij·Si igitur michael non fuit ausus dyabolo et certe maledi-
ctōnis dignissimo inferre iudiciū blasphemie·quāto magis nos
ab omni maledictōne puri esse debemus:maledictōnem mereba
tur dyabolus·sed per os archangeli blasphemia exire ñ debuit·
Naz vt habetur·xxiij·q·iij· Aplice·xxiij·q·iij· Qui peccat·q
blasphemātes exemplo apostoli ꝑpter excōmunicacōnem satha
ne debent tradi· Nota hic de blasphemis bene· Tunc iterū spue
runt in facie eius et colaphis eū cecederunt· Alij palmas in facie
eius miserunt dicentes·ꝓphetiza nobis xp̄e:et velauerūt oculos
eius·Sed cur hoc fecerunt? q quidam radii mirabiles ex oculis
eius ꝓcedebant qui intuentes in ipsum·occulte ad pietatē et ad
amorē traxerunt·Vt ergo non ad pietatem traherentur·et vt li-
berius malicia cordis possent explere ad libitum·ideo velauerunt
faciem eius· ℣ Anselmus interrogat Mariam:O virgo benedicta v
bi fuisti quando sic pacebatur filius tuꝰ dilectus? Ait mater Maria
In domo sororis mee matris Johanne euāgeliste· Et venerūt
discipuli lacrimabiliter currentes a clamātes·O dulcissima dña
filius tuus dulcissimus magister noster captus est et ligatus·a
nesam? quo ducatur·aut sit occasus vel quid factū sit de eo·et qui
vidimus eū tam horribiliter tractare fugimus ab eo· Audiuis nu
moribus licet prenoscerez q genus humanū per euz sic debebat
redimi·ꝓpter maternū cordis affectum gladius doloris symeo-
nis animā meam transfixit·Anselmus·Quid nūc fecisti Maria? Anse
lme amice kīe statim vt discipuli nunciant quid factuz fuerat
aiunt velociter ad domū Anne iuxta templū cum Maria magda
lena·et audiens tumultū volebam intrare·sed non fui permissa
Dñi foris stabā plorās a clamās·Heu dilecte mi fili·lumē oculoꝝ
meoꝝ·Quis dabit capiti meo aquam et oculi meis fontem lacri
marum et plorabo die ac nocte·Anselmus·o Maria habuisti aliquā
spem q filius sic captus posset liberari· Maria sic· Sciebam eū
q ita ingeniosus esset et facundus q sperabam q deberet se ex-
cusare si ad iudicū pueniret·Stabat cora eis tāq agnus mansuet?
innocens·nec aperuit os suum·nec respondit Fuit etiaz sic ama
bilis·q sperabam q sibi compati deberent·et modice tēpoe fuit
ita horribiliter cōsputus·q quasi leprosus apparebat·

Quarta dieta. nam hora prima mane cū iu
dei iam xp̄m per totam noctem fatigassent et conspuissent
q̄ se mouere vix poterat contra eū cōtauerunt pōtifices et pha
risei tumultū ꝑpl̄i cū magno strepitu clamātes. moriat seductor
ille. et duxerunt eū vinctū et ligatū tanq̄ ꝺdemnatū et reū mor
tis. et trad̄iderūt eū presidi pylato: qui preerat ciuitati ihe rusalez
ex pte romanoꝝ. ꝯz iudei non introierunt p̄torīū pylati. vt nō
ꝺtaminarēt̄ et macularent̄ ex ingressu dom⁹ gentil. vel forte
ob sanctitatē tāti festi paschal: in quo vitabāt p̄toria et domos
iudicatos in quib⁹ iudicabāt̄ rei ad mortē. Sic etiā apud nos
fieri debet precipue festiuitatib⁹ et certis alijs feriis. vt habetur
ex̄ de feriis. Conq̄stus ē. et. C. de feriis. l. oēs. Ecce miseri ui
dei timent ꝺtaminari ex ingressu dom⁹ gentil. et ñ ex p̄uaricōe
mortis innocētis et iusti hoīs. Aug⁹. O inopia cecitatis: habita
culo ꝺtaminabant̄ alieno. ꝯ nō scelere ꝓprio. Sic etiā aliq̄ fa
ciunt sibi ꝺscientiā de minimis. sed de magnis ñ curāt. trabē in p
prio oculo non vid̄et. ꝯ festucā in alieno grauāt. alienos agros
rigant. suos autē siccitate perire ñ curant. Nā vt ꝺz. C. de ser
uitu. l. preses. Agris tuis sitientib⁹. alij rigandi ñ sunt. Ex illo
sequitur argumentū. q̄ quilibet tenet̄ se plus diligere q̄ alīū.
Caritas incipit a seipso. Deduc illa cōia ypocritas seculares qui
omnes arguūt et omnibus peiores exist̄ūt. alios saluāt seipos
damnant. Iudei nanq̄ nolebant intrare vt māducarēt̄ pascha
sez panes azimos ſ vulgariter malezkuch ł quibus. vij. dieb⁹
azimoꝝ. ſ sic ab vsu illius panis dicti ł vescebant̄. nec alicui li
cebat nisi mūdo vesci. O xp̄iane. iudei cauent se ab oī īmundicia
vt comedere possint azimos panes qui non ꝺferunt grām. mul
to magis qui corpus xp̄i accipit. panē celestē. qui vel vitaz dat ł
mortē eternā. Iudei nō intrant p̄toria loca iudicaria in festo.
tu nō sanctatores et tabernas siue stubas ingredi debes: in q̄b⁹ fi
unt iudicia temeraria. in quibus effūditur sanguis innocentuz p
falsas obloquiōnes. detractiones. murmuracōes. Cū ergo iudei
non intrarēt domū pylati. ipse exiuit ad eos foras ꝺdescendēdo
eis. dicens viso Ihesu. Quā accusacōem affertis aduersus hominē
hūc. quē. s. ligatū et ꝺdemnatū adductis. Romanis em̄ erat ꝺsue
tudo. nullū ligare nisi sm̄atū q ꝺdemnatū ad mortē. Nec aliquē
ꝺdemnabant. nisi pri⁹ eēt per accusatores vel testes conuictus vt
fieri debet ex iure q lege. Ipe ei pylat⁹ p romanis locū tenuit. Et
ergo vidēs Ihm sic ligatū. mirat⁹ ē q̄s se de sua ptate intromiserit

Jhesum quasi sic ꝺemnatū et sentētiatū ab eo ligatē. Queritē
go quā acusatōem etc. Rñderunt iudei et dixerunt. Si non esset
hic malefactor. nō tibi tradidissemus eū. q. d. nos facta eius di-
ligenter examinauim? et inuenimus eum malefactorē manifestū
et dignū morte. quare ligauim? eum tibi presentandū et condē-
nandum. Sed pylatus querēs causā et malefacta de quibus eum
sententiare deberet. Responderunt malefactor est. q: hunc iue
nimus subuertentē gentem nostrā. supple p: falsam doctrinam
et phibentem tributū dare cesari: a dicentē seipsum xpm regez es
se. ¶ Cum ergo pylatus audisset has acusacōnes. quia paga-
nus erat. de prima acusacōne non curauit. s. de titu iudeoz. nec
etiam de secūda. quia sciebat hoc esse falsū. cum dixit. querentibꝫ
an cēsum deberent dare cesari. an non. Reddite que sunt cesa-
ris cesari. Considerans ergo pylatus inuidiā iudeoz. et q p in-
uidiam tradidissent eum. nolut se intromittere de eo dicēs eis
Acapite eum vos et scdm legem vestrā iudicate eū. q. d. Quia
in oculis vestris vobis sufficit vestra examinatō. etiam sententia
vestra quam habetis ex lege. Exo. xxiij. Insontē. i. innocentem
non occides. Qñuis em iudeis romam permiserunt aliqua delicta
corrigere et delinquentes iudicare. non tamen poterant p talib?
penam mortis. et specialr supplicium crucis infligere. qs tamē ius
dei maxime ad eius confusionem volebant. Romam em hoc sibi
reseruabant. et iō per hanc concessionē non poterant xpm ꝓpria
autoritate crucifige: nec morti tradere. Et ergo dicebant pyla-
to Nō licet nob interficē quenq; supple morte crucis. sm Beda
q;us alias bene ex lege ipm lapidassent. sicut fecerūt stephano
sed optabant ipm crucifigere. vt eius fama et doctrina eo citi? vi
lesceret. et per confusionē sue mortis extingueretur. Et q: iudei
cum tumultu magno et strepitu xpm petebant ad mortez. pyla-
tus vt minister et officialis imperatoris romanoz. incepit inqui-
rere de tercō in quo acusabant cum ꝺ regia potestate. de quo
solū ad eum spectabat. Et intrauit pretoriū qꝺ erat in domo sua
vt ibi xpm pacifice examinaret. Et dixit ei. Tu es rex iudeoruz?
q. d. Est hoc verum? qꝺ tibi imputatur q; tibi regnū vsurparis?
Respondit Jhesus. A temetipo hoc dicis: an alq dixerūt tibi de
me? hoc autē non dixit Jhesus quasi ignorās. quia sciebat q; ad
acusatōem iudeoz q̄reret. Sz iō dixit vt ī rñsione pylati de lege
ret maliciā iudeoz hoc sibi iponentiū. Et pylatus rñdit. Nūqꝺ
ego iude? sū? q. d. ex meipso hꝫ nō ꝺcepi. ex q iudeus ñ sum. nec ex
libris legis. qs ex lege ꝓmissus sit rex iudeoz. hꝫ hꝫ magis prīce

ad legisperitos · de quo genere tu es · q̄ etiā hoc parauerunt in terrogare · Et iō subdit · Gens tua et pōtifices tui · s · generis tra diderūt te mihi · Et qr hoc nō vidē fine cā factū: dic q̄d feāsti ? Et tunc Jhus ad primā questionē · q̄ interrogabat si eēt rex iu deoꝝ · vt etiā rīsio pateret secunde q̄stionis · q̄ mihi! male feāsti: et dixit · Regnū meū non est de hoc mūdo · si eñ esset de hoc mū do ministri mei vtiq; decertarēt · vt nō traderer iudeis · Dixit ḡ pylatus · ergo rex es tu ? q · d · liceat non sis hic rex in mūdo · tñ vi deris intēdere q̄ aliud regnū habeas · Qualis igitur rex es tu ? Rñdit Jhus · Ego in hoc natus sū vt testimoniū perhibeā veri tati · q · d · In hac regia dignitate natus sum ab eterno ex deo prē et ad suadendū hoibus vt veniant ad illud regnū · veni in mun dum p incarnacōem vt testimoniū perhibeā veritati dei · s · pīs · Et omnis qui est ex veritate · p fidē ipsius regnaturus in deo · au dit vocē meam · i · obedit mihi tanq̄ illi qui ē veritas p essentiaz · Et qr xp̄us p illa verba oñdit se manifeste veritatē et regez filio rū veritatis q̄rat pylatus · Quid est veritas ? nō querens diffinicō nem veritatis in re · sed que sit illa veritas · cuius virtute et pactiōne homines efficiūtur de regno dei · Huius questōnis so lucōnem pylatus nō expectauit · qr anim non esset de regno xp̄i · nec se de temporalibus intromitteret · iō nō curauit de pfectō ne questōnis · qr iam nouit xp̄i innocentiā et iudeoꝝ malitiam · Jō cogitando de xp̄i liberatōe · sibi sepe occurrebat consuetudo iudeoꝝ · de dimissione vnius ex vinctis pter solemnitatez festi · et memoriā exitus de egypto · Et sic dimissa questōne et eius re sponsione · mox exiuit ad iudeos vt eū eriperet de manibus eoꝝ di · Ego nullā inuenio causam supple dignā morte · Est autē vo bis consuetudo vt vnū dimittā in pascha · vultis dimittam vob regem iudeoꝝ · vel barrabā qui erat pessimus latro et sedicōsus in pplo · Sciebat eñ pylatus q̄ iudei ꝓsuetudinē nullo modo di mitterent · nec sperabat q̄ liberacōnem barrabē admitterent · q p ꝓsequens in liberacōem xp̄i ꝓsentirēt · Pr sacerdotes decepit pplm · iubentes q̄ barrabā peterēt · Et ergo clamauerūt · nō hūc sed barrabā · Tūc pylatus ait illis · nō inuenio causā in illo homi ne · Et ideo statim principes sacerdotū et turba inualescebāt · d · cōmouit · i · dcepit populū docens per vniuersam iudeā · ma piens a galilea vsq; huc · s · Jherusalē · ¶ Hic attendere de bent iudices · qliter pylatus debito ordine nō impetrāe ad petitō nē iudeoꝝ xp̄m sīmant · ꝑ diligētiā iq̄sicōne sīmaz distulit · Nullū nāq; reū p̄t iudex sīmare · nisi prius conuictus fuerit aut īstrumētis · testib?

innocentibꝰ. aut facti euidētia. aut spōte sine tormentis confessus fuerit. vel si post tormenta in confone psueret. ff. de qōnibꝰ. l. nij. ff. si qs vltro et. ff. qstioi Dñ Aug⁹. et hētur. ij. q. j. nos in quēcp Nos in quencp sīaz ferre non possum⁹. nīsi aut conuictū. aut sponte confessū Et constantin⁹ impatoꝛ Judex cāminosus discutiēs non vite sīam proferat. cp aut se reum ipm confiteatur. aut p innocentes testes conuincatur Dēt igitur quilibet iudex diligenti inquisitōne causam discutere. nec nimis precipitāter in negocijs sententiare. sicut pilatus fecit cptum ad hoc Unde. ij. q. j. de⁹ oi potens habetur Deus omnipotens cui nihil est absconditū. iō p se dignatus est inquirere. vtrum clamoꝛ sodomoꝝ opere cōpletus sit. non q hoc ignorauerit. sed vt nobis exemplū daret. ne precipites in iudicandis et discutiendis essemus negocijs. et ne mala pꝛioꝝ pus qscp psumat credere. cp pbare. i. examinare

¶ Quinta dicta est quō pilatus misit ihesum

ad herodem. Nam q⁹ pilatus iuntus intromisit se de ihu. cognoscens eius innocentiam qñ audiuit a iudeis nominare galileā. et q ihs ibi predicasset et populum commouisset Interrogauit si galileus esset Ut autem cognouit q de herodis ptāte erat. q⁹ de nazareth ciuitate galilee fuit conceptus. a ptim educatus. excogitauit se subtrahere de eius sīa. et remisit eū ad herodē. cuius erat ista tetrarcha galilee. qui tunc etiaz ꝓpē festum erat hierlīmis Et cum essz iudeus ex pte matris. et pater eius fuit circūcisus ꝓm Joseph⁹ ꝓpter amorem vxoris Tunc herodes viso ihesu gauisus est valde. q⁹ cupiebat eum multo tpe videre. eo q multa audierat p famam de eo et de miraculis. sperās aliqd signum de eo videre. suam prudentiam audire. et expiri eius potētiam Sz q⁹ noluit addiscere. ꝛ timmō curiose inuestigare. iō xp̄s de qstiōs nihil rndit Hic informant pdicatores verbi dei. cp curiosꝰ et alta querentibꝰ ad vanam gloriam. non ad anime vtilitatem. non debēt predicare Unde qualitas audientium est attendenda Nam sapientibus et doctis alta et profunda possunt predicari. j. corinthꝰ. ij. Sapientiam loquimur inter pfectos. simplicibus vero et ī carnalibꝰ pauca. plana et vtilia. ꝛc. Et hoc docuit xp̄c cū in plano turbis et in monte discipulis loquebatur Matth. v. ꝛc.

¶ Sexta dicta state Jhū coꝝ herode nec rndit

te ad qsita. indignē? herodes qi stultū et ignauū eū spreuit. et cū exercitu suo ei illusit Induta alba tunica qi fatuū eū ad pilatū remisit Et tūc fc̄a sūt amīa pilat⁹ et herodes Nā herodes ꝓpē illaz

uerētiam ei p pilatū exhibitā scz missionis xpi fact? ē amic? pi
lati· q̄ prius inimic? fuerat· ex nece quorundam galileor̄ de q̄
bus se intromisit pilat? · Tunc pilatus iterū cōuocatis principi
b? sacerdotū et magistratibo ppli a plebis dixit Obtulistis mihi
hunc hoiem q̄si auertentē pplm·i·seductorē pplī·et ecce coram
vobis interrogans: nullam cām inuenio in hijs in q̄bo eū accu
satis ꝺ neq; herodes Nam remisi ad illū·et ecce nihil dignū est
morte actū ei Emendatū·i·disciplinatū eum dimittā·s·liberum
recedere·q·d·flagris et ludibrijs q̄ntū volueritis eum affligam
dūmō sanguinē innoxiū non effundatis Dic iudices p conami
ne laborare dñt p liberatione et defensione pauper̄ et oppresso
rum·salua tñ veritate et iustitia Et pilat? fecit tunicas marinos
acutissimos accipi et coronā parari·quam milites et ministri capi
tibu ponebant percutientes cū baculis·ad penetrādum cerebel
lum·Vñ bern· Os capitis pforauit·et vsq; ad cerebr̄ peruenit
Ex q̄ mpssione caput mirabiliter vulneratū per torā facē san
guinē fundebat Cris·s Mille punctuis caput e? ipleuit Postea
fecit eū vestibo suis spoliari et ligari ad statuā·et durissime fla
gellari·ita q̄ a planta pedis vsq; ad verticē non essꝫ in eo sanitas
Hec statua vt dr fuit ita spissa·q̄ arca duas palmas vna ma
nus ad alterā attingere non valeret Et acceperunt corrigias et
manu? eius colligabant Et postq̄ eum durissime flagellarēt·i·
duerunt eum veste purpurea antiq̄·nō ad honorē sed ad ꝺfusio
nē et derisionē·dantes ei harundinē p sceptro in manu e? et sic
fecit eum duci ad ꝺēm plateam corā iudeis Exijt autē pilat?
iterū foras·et dixit eis·Ecce adducā eum vobis foras·vt cog=
noscatis·q̄ in eo nullam inuenio cām Exijt autē ihs portās spine
am coronā et purpureū vestimentū Et dixit eis pilat? · Ecce hō
Cum ꝺ vidissent eū pncipes·pontifices et ministri·non mitigati·ꝺ
magis cōmoti ad irā clamabant alta voce dicētes Aue rex iude
orū Et dabant ei alapas·alij harundinē de manu e? accipiebāt
percusserunt caput e? · Alij genua sua flectebant·eū derisorie sa
lutabant Alij in facē ei? ꝺspuebant et sic saluatorē nostr̄ multi=
formiter deriserunt ·Pilatus em̄ ex illis credebat satisfacere cru
delitati iudeorū·et eos ad ꝺpassionē inducere Ipsi autē oblīti na
turalī cōpassione·tumultuose clamabant Crucifige crucifige eū
q·d·hec castigatio nullo modo suffitit·sed mori dr morte crucis
Tunc·dixit illis pilatus·Accipite eum vos a crucifigite eū Hoc
em̄ dixit derisorie et indignanter·q̄ non habebant ptātem iu=
dicandi aliquē ad crucē·volut igitur dicere Si haberetis ptātē

crucifigendi·ato faceretis etiam finè legitima cā·sed ego h mā-
lum agere nolo·q non inuemo causam in eo·vt·s·taliter pum
am eum Responderunt iudei·Nos legem habem?·q·d·Non
ꝓpꝛijs motibo hoc petim?·sed dictante lege nostra·debet in cru
ce morī·q filium dei se fecit Nam ex eo q pilatus non adq̄eunt
clamorī eorum ꝓpter allegationes factas cōtra xpm·ideo ali-
am cām nunc allegant·ptores em̄ non audebāt resumere quia
pilatus eas euacuauerat Et ideo allegant legez·Leui·xxiij·vbi
ptipitur·q qui blasphemauerit nomen dn̄ occidatur·Et tale
crimen blasphemie iponebant xpo·q filium dei se fecit·i·noia
uit· Cum autē pilatus audisset hos sermones magis timuit ñ
ꝓpter legem iudeorum quā allegebant sed q ihs sibi oblat? et
flagellatus forte esset filius dei Et ideo ingressus pretoriū extra
tumultū iudeorū·incepit veritatez de hoc inq̄rere·di·Vñ es tu·
q·d·es tu ne natus vel genitus a deo·vel dei filius Ihs non
respōdit ꝓpter tria·Primo q supra de hoc pilato satis dixerat
q̄ dixit·regnum suū non esse de hoc mundo· Secundo ne ipe-
diret passionem eius·Tertio q opa que faciebat vt illuminatō
cē·suscitatio mortuoꝝ·sue deitati testimonium perhibebant
Sed pilatus reprehendēs eius taciturnitatē·dixit Mihi non loq̄
ris·nescis q ptātez habeo crucifigere te et dimittere te·q·d·me
rito deberes mihi loq̄·cum habeam plenā ptātem super te In q̄
bus verbis pilatus seipsum ex ꝓpꝛijs verbis condēnauit Et tūc
ihs respondit ad reprimendam pilati iactantiam·d· Non hrēs
aduersus me vllam potestatē·misi tibi datū esset desuper·i·a deo
Ro·v· Non est potestas misi a deo Cum ergo hec potestas sit
tibi a deo concessa·videas et bn̄ caueas ne abutaris ea· Ihs q pi
latus timore humano hac ptāte abuti non debebat·et iudei ex i
uidia crucifigendo xpm peccarent·et magis sit peccare ex inui-
dia et grauius q̄ ex timore·Ideo dicit christ?·ppls iudaic? qui
me tibi tradet maius peccatū habet·Et pilatus audiēs hanc rn̄
sionem·exinde·i·ex hac cā·q̄si rationabiliter cōuict? de peccato
ꝓposuit eū dimittere plus q̄ prius In contrarium aūt iudei clama
bant dicentes Si hunc dimittis·non es amicus cesaris Omnis
em̄ qui seipsum regem facit·contradicit cesari Nam romani pro
tunc abstulerunt a iudeis dignitatem regiam·ne haberent occa
sionem rebellandi·et ideo quicunq̄ inter iudeos dicebat se esse
regem·ille videbatur contra ordinationez romani cesaris facere
Sed christus concesserat se regem esse·vt patet superius· ergo
iudei apparenter arguebant q ex hoc se opponeret cesari·Vole

bꝰ ex hoc pilato: qui erat officialis iperatoris timorem a terro
rem mutere: ne eum ipumtum contra ordinationem imperato
ris dimitteret abscedere Sed cum pilatus audisset hos sermo-
nes timens eorum accusationem · adduxit Jhesum foras extra
pretoriū vt coram iudeis de facto euidenti? inquireret et sentē-
tiam ferret · aut liberationis aut crucifixionis quam omnino vel
lent · et sedit pro tribunali id est sede iudicaria in loco qui dicē
lieostratos id est structura lapidum quia locus ille fuit pauimē
tatus variis lapidibus · gabata vero dicitur collis alta Beda lo
cus ille erat sublimis et eminens · sicut iudices solent in sublimi
sedere · vt videantur et audiantur · Et ille locus fuit ante domū
pilati Erat autem parasceue id est preparatio latine · quia sexta
feria iudei parant cibaria pro sabbato · in quo nihil operantur
nec decoquūt · Et hoc ortum habet ex eo quod dicitur · Exodi
xvj. de manna quod in die sexta colligebant pro sabbato · quia
sabbato non inueniebatur Et erat hora quasi sexta illius diei ·
quando pilatus sic sedit pro tribunali quia hora fuit iam incho
ata · et nondum perfecta · et apud nos hora nona ante meridiē

Tunc eo sic sedente pro tribunali · misit ad eum vxor sua p
nuncium: d. Nihil tibi et iusto illi · quasi diceret Ille homo qui
traditus tibi est ad iudicandum iustus est et innocens · quod ex
perta sum per hec · quia multa passa sum hodie per visum ꝓpter
eum · et igitur non te intromittas de eo · Augustin? et Crisosti?
videntur sentire ꝙ hec mulier in illa visione valde fuerit afflicta
et territa cōminationibus terribilibus contra eum · et virum suuz
si christo aliquid mali inferrent · Et ideo festinanter denuncia
uit hoc viro suo · reuocando eum a condemnatione christi · raba
nus dicit · ꝙ hec visio prouenerit a dyabolo · intelligente se per chri
sti passionem spoliandum · quia sicut prius per mulierem mor-
tem humano generi intulerat · ita voluit per mulierem ipsum
de manu iudeorum eripere · ne per mortem eius mortis imperi-
um amitteret · Et pilatus sedens fecit ihesum adduci · dicens
iudeis · Ecce rex vester? quasi diceret · Ecce qualem hominem ·
despectum · flagellatum et abiectum: dicitis velle vsurpare re-
gnum iudeorum a vestrum contra romanum imperium · videtis
enim ꝙ nichil talium potest attemptare hoc totum allegauit
pro liberatione eius · Sed ipsi inundia commoti multomagis cla
mabant · Tolle · tolle · quia grauis est nobis ad videndum et cru
cifige vt scilicet memoria eius propter turpitudinem mortis de

medio ꝓpli deleatur Et pilat⁹ Regem vestr̄ crucifigam·q·d· cōfusio est si hunc facitis crucifigi·de q̄ apud vos est fama q⁹ sit rex vester Et rn̄derūt pontifices Non habem⁹ regē nisi cesarez Exq̄ autē xp̄m regē celestē negauerunt·iusto dei iudicio factuz est·vt regno celesti ꝓuarent⁹·et huitutī perpetue regi romano= rū subderētur· Per ꝟ etiam plane ꝓz aduemsse tēp⁹ messie exq̄ fatent⁹ ex se n̄ hīe regem de sua gente·qz illi q̄ erāt ex pte he= wdis n̄ erāt ꝓtie reges ꝟ tetrarche vt de eis fuit ꝓphetatū·gen penul·per Iacob patriarchā·q̄ in extremo posit⁹ cōuocauit ō= nes filios suos et dixit eis Congregami vt annūciē vobis q̄cn tura sunt et bn̄dicens iudam dixit Non aufe·scep·de iu- rc· Tunc pilat⁹ videns q⁹ mhil ꝓficeret ꝟ magis tumult⁹ fieret: allegando xp̄i innocēciam:accepta aqua laut man⁹ suas coram ꝓplo Mos em̄ erat illis vt cum q̄s vellet se oñdē ab aliquo facto innocentē vel dissentientē-laut man⁹ in signū innocētie:sic pila tus man⁹ suas laut:d· Innocēs ego sum a sanguine iusti h⁹ vos videritis·q·d· Caueatis bn̄ ne malū vobis euemat de ma= lo q̄ facitis interficiēdo innocentē·ego sum mīster legis·g̃ nō ego sed vos·q̄ crimē rebellionis otra cesarem ei iputatis·sāgui nē effunditis e⁹ Et tūc rn̄dit vniuersus ꝓpls:d· Sanguis eius sup nos.et sup filios.i.sucessores nr̄os· O pilate tota manis aq̄ tibi n̄ satisfaceret ad lauandū culpam·qz lz iudei totū illud pon= dus et factū sup se susceperint·imumis tn̄ esse nō poteris: cū vt iudex ex tuo officio facere iusticiā tenebaris quā n̄ fecisti·ꝟ tio= re hūano et t̄rem cōmodi amore puertisti Tradidit g̃ eis xp̄m per sīnam diffinitiuam vt crucifigeret⁹ O vos iudices attēdatis quoties innocētē sanguinē effunditis Quotiēscūq; nanqz iudi cium puertitis. iudicādo ex amore·odio·cupiditate totiēs iustū et innocētez xp̄m ad mortē iudicatis·et vosipsos ad eternā cru ciatōez· Aug·xj.·q·iij· Quicūq; aut ꝺsāguinitate aut amicicia· vel hostilu odio vel inimicijs in iudicādo puertit iudicium xp̄i q̄ est iusticia fructū e⁹ vertit in amaritudinē damnatōis· Petīa igr̄ data signa fiebant ꝟm ꝺsuetudinē in iudicio sanguinis ꝓ tu bas vel cornua·sicut in aliqbo ciuitatibo fit p cāpanā vt hoibus patefieret Et tūc iudas videns q⁹ xp̄s sīnat⁹ et damnatus esꝫ ad mortē·cognitōe ꝓpriꝫ sceleris et dānatōis pīna duct⁹·retu= lit xxx·argenteos ꝓnapibs sacerdotū:d· Peccaui trades sāgui nē iustū Sup q̄ dt Leo papa sīnalit⁹ q⁹ iudas xp̄m nō deū nec dei filium·sed tantūmō nr̄ē conditōis hoiez licet innocētem cre didit Et ideo miseriecordiam eius non flexit·nec veniam meruit

quia eius oīpotentiam non credidit · Ex quo patet q eius pēna non fuit vera · qr solum quandam displiēētiam habuit absq; spe De quo nota prius At illi dixerunt · quid ad nos tu videris · i · o pus tuum manifestabitur quale sit · nos autem non curamus si peccasti vel nō Et proiectis in templo argenteis · abijt a laqueo se suspendit ex desperatōne In quo plus peccauit vt dīc Hiero · ꝙ q christum vendidit · quia in traditione et venditōne directe peccaut contra christi humanitatem · ex desperatione autem cō tra eius diuinitatem · qr contra eius misēdiam Et iudei nolebāt illud precium ponere in corbanan · id est in bursaz ad quam po nebant oblationes templi pro repatione et alijs necessarijs Cor ban ēm hebraice · dicitur oblatio latine Et īnito cōsilio · emerūt ex eo agrum figuli Quia ille homo cuius fuit ager erat figulus et illa terra erat apta ad fictilia vasa · et in sepulturam · Et quia ex precio sanguinis emptus est · vocatur ager ille acheldemach · i · ager sanguinis in hodiernum diem · Quod prophetizatum fuit p Hiere · Acceperūt triginta argenteos precium appreciati · i · precium christi venditi quem appreciauerunt a filijs israhel · qr istud precium fuit institutū inter iudam et sacerdotes qui erant de filijs israhel · et dederunt eos in agrum figuli · i · p agro Hic nota de raptoribus · vsurarijs et alijs · qui ex illicitis adquisitis fa unt elemosinas Et cum ihesus esset ad mortem ꝺdemnatus · et p sonitum tubarum vel aliorum instrumentoꝝ innotuerat Marie mestissime · cucurrit cum magdalena ūto ad audiendum et vidē dum quō essꝫ de filio · Et sēm quosdam puementibus ad quā dam plateam · preco quidam tuba sonuit Et maria ad magdale nam O dilecta magdalena quid tuba illa velit · forte reuocata ē sententia mortis filij mei Et ipse clamauit ex pte capphe et pila ti et oīm principum sacerdotū · D Precipio omnibus magnis et paruis · vt statiz vadant ad montē caluarie · videndū crucifigere pessimum seductorē filiū Marie O quantus dolor in corde virgi nis tunc exiterat · quem certe nullus pre magnitudine posset enarrare · Tunc iudei et ministri pilati acceperūt ihm tanq; malefa ctorem cōdemnatum · et crucem magnam ad hoc paratam de ce dro āpresso et palma · in longitudine · xv · pedum · enormi crude litate sup scapulas eius posuerunt et funem in collo · et ad maio rem confusionem alios etiam duos latrones associatos extra ci uitatem eduxerunt · Ihesus autem propter multas tribulatio nes et plagas quas tota nocte sustinuit intantum debilitatus est · q crucem ponderosam portare nequit Quare sēm lucam ·

apprehenderūt quendā symonem de cuntate syron natiū. pa-
trē ducꝝ discipulorꝝ. s. Alexandri et ruffi. Et hunc cōpulerunt
crucem portare post Jhesū nō causa compassionis. sed ut eoꝝ
ad locū passionis venirent. et suam malicia cōplerent. Aus.
O Maria quid tunc factū est cum filio tuo bñdicto? Maria dixit
Cū educeretur filius meus dilectus cū duobus latronib? ex por-
tam ciuitatis. cū ingenti pressura: volui etiā sequi et videre filiū
meū: nec valui pre magnitudine ppli: qui oēs ad obprobriū filij
mei dilecti conuenerūt. Tandē vna cum magdalena deliberata
per quandā viam adiacentis platee circa quendā fontē cucurri
mus. vt illi obuiam veniremus. Tūc venit dilectus filius me?
consputus: deformatus et oppressus maximo dolore: qui me in-
tuens benigne sub graui cruce inclinauit dicēs. Aue mater. Et
ego estimanter accurrēs: amplexando et osculando. Dn? de mi
nistus qui prius in domo anne ihm pausit. manū leuauit et me
in maxillā percussit vt in terrā caderem. et statim manus pera-
cientis arui quā filius meus curauit. Sequebatur autē eum tur
ba multa. aliqui ad videndum. aliqui ad plangendū. quidaꝝ ad
deridendū. Et mulieribus eum plangentibus: dixit. Filie Jheru
salem nolite flere sup me. s. mortem meā. quasi. d. cito resurgā
sed flete super vos. s. pter multa mala que cito venient vob: et
sup filios vestros gentos et generandos pter peccata vestra
qm venient dies scz obsidionis Jherusalē pter mortē meaꝝ in re
scilicet post. xlij. annos. in quibus dicetis. beate sterriles q tūc
scz agiliores alijs fugere melius pnt qz grauide. et ventres q nō
genuerunt. q minus anxietate erunt. quia mulieres hūtes pue
ros in obsidione multū dolebunt. nō tm pter se. ꝫ etiā pter pue
ros. Josephus Post passionē xpi ad vindicandū mortem eius ī-
fra. xlij. āos venit exercitus romanoꝝ. s. Tytus et Vespasian?
et subito circūdederūt Jherusalē. ad quā pter festū ex diuersis
regionibus decies centena milia hominū conuenerāt. et ob hoc sta
tim fames pter multitudinē ppli facta in ciuitate Jhem salē qñ
in carcere detinebantur. Vñ idē Josephꝰ refert. q multū de po
puli magna extincta est fame. imo angulos circumcta et corri-
gias de scutis tractas cōederunt. nec pudor fuit tūc hominū so
leam pedis ore susapere et lingua lambere. Ibi mulieres virgen
te fama pprios pueros comederunt. et qui hmōi habere nō po-
terāt: fame mortui sunt. et clades ienarrabiles pter cadauera
et aeris corrupcōem patiebant. Erat diat nonagitasteptē milia
vēdia sūt iudeoꝝ. xxx. ꝙ denario. hic ihs xpm vendidit. ꝙ xxx

Et vndecies cētena milia perierunt famē et gladio· Et tūc imple batur ꝓphetia xp̄i de angustijs ciuitatis Jherusalē· Tūc poterāt dicere montibus cadite sup nos ad opprimendū: et collibus ope rite nos· et prebete nobis latibulū· Sed huic fletus et angustie scribit racōnem sanct? Lucas· s· q̄ si in viridi ligno hoc faciūt· in arido quid fiet? q̄si Christus di· Si contra me qui suz quasi lignū viride et fructifer· et non dignū ad abscindendū ꝓlata est sentē tia mortis cōi iustitiā vt crucifigar et sic p̄scindar a terra· Quid ergo fiet de vobis aridis iudeis: qui estis quasi aridū lignū q̄ in fructuosuz· dignū ad prescindenduz et cremandum· nisi q̄ iuste cōi vos dictabitur sententia seuere pumcōnis· et amare presūsi ons ab hac vita: et tandē prescindamini ab arbore vite q̄ est do min? deus· et in ignē eternū mittemi· ¶ Postq̄ venerūt ad locū caluarie qui est locus fetid?· cadaueribꝰ plenus nudauerūt Jhm totalr vestibus suis cuz violētia· vt pellis sua pri? vulneribus cru entata· et pil vestimentoz ꝑplicata· renouatis vulneribus grauio rem dolorē priori tūc pateretur· Bern̄· Heu heu qui cēlū vestiu t diuersis luminib?· ante crucē exuitur nudus· Post hoc ad crucē in terra iacentē prostratus· sua dignissima membra funibus ex tenderunt· Juxta illud p̄s· Funes extēderunt in laqueū· Et cla uum grossuz in manū eius percutiebant adeo spissum q̄ sanguis emanare non potuit· ita vulnus clauo ꝑplebatur· Et tunc aliud brachiū extenderunt q̄ extraxerunt· q̄ consimilē clauū infixerunt· Postea ad pedes quos fortiter traxerunt· quia foramina pedū vt dicitur ad tres pedes q̄ manus distabant q̄ etiam clauo cōli gebant· Et sic ꝑplebatur illud p̄s· Foderunt manus meas q̄ pe des meos· s· mimia extensione membroz· q̄ dinumeraueīt omnia ossa mea· Post hoc crucē erexerunt q̄ violēta intrusione foramī ni lapidis ꝑposuerunt· ex q̄ violentia vulnera tūc rupta de mani bus q̄ pedib? riuuli sanguinis abūdanter efflurerunt· Jhs ergo sic clauatus et leuatus· corpus ponderabat· plicabātur tibie· bra chia extendebantur· caro frangebatur· caput inclinabatur et to tum corpus affligebatur· Unde Bern̄· in quodam sermone lo quitur in persona Christi di· O hō vide que p te patior· Est ne dolor sic? q̄ crucior· ad te clamo q̄ p te morior· Vide penas q̄bus affligor· vide clauos q̄bus fodeor· cū sit dolor tātus exterior· itus ē tñ plāct? grauior: cū te tā ingratū experior· Pēde te ih̄u sic i cruce scripsit pylatus titulū ḡcis grecis· hebrayis et latinis· Jhesus na zarenus rex iudeoz· vt ab oibus de diuersis mūdi ptibus illuc p pter festū paschē venētibus possit legi· De q̄ pōtifices indignati

pylato dixerūt Noli scribe rex iudeoꝝ. ꝫ qꝫ dixit rex sū iudeoꝝ
ꝫ pylat? dixit. Qđ scripsi scripsi. q.d. fēm ē et st bit. Milites
g.s. ministri et appanitoes pfidis pylati: q̄bus imāibebat exeq̄ se
tentiam iudicis: quoꝝ omuniter sunt vestes damnatoꝝ. cum
xpm crucifixerunt tanq̄ cupidi acceperunt sibi vestimenta et fe
cerūt q̄tuor partes vnicuiq; militi ptē scz de tunica alia ab illa
tunica mōsutili. Christus em duas tunicas habuit. vnam quā
diuiserūt in quatuor ptes vnicuiq; militi partē. scz de tunica. a
liam vero mconsutilē mtegrā relinquentes: dixerūt ad inuicem
Non scindam? eam sed sortiamur cuius sit. Inconsutile ē qđ ñ
est ex partibus consutū. sed otextū per totū ad modū cyrothe
ce fuit illa tunica. et tali vestimento tunc vtebant palestini. Et
diunt quidā matrē dñi eam fecisse. que creuit iuxta mensuram
xpi. De hac veste miserunt sortē. vt impleretur scriptura. parti
ti sunt sibi vestimenta mea: et sup vestem meā miserunt sortē.
Hic nota de lusoribus qui ludunt dolose cū simplicibus. spoliā
tes eos vestibus et alijs. et specialr de illis qui in sacratissima
nocte vigilie natiuitatis nostri saluatoris ludunt. hij ludūt sup
vestes xpi. et spoliant Christū honore et gloria. quib? a Chri
stianis specialiter in eadem nocte vestiri deberet. hij sunt peio
res dyabolo: iudeis vel pagans qui deum suū honorant et ve
nerantur. Stāte igitur Jhesū in cruce quatuor genera hominū
suis blasphemijs eum inuaserunt. Primo turbe et populares ca
pita sua mouentes in eius derisionē dicentes. Vah qui destruis
templū dei. Vah est interiectō insultantis seu deridentes ꝙ sicut
vulgariter dr pfu dich. Es tu ille qui destruis templū dei q.
d. dicis de teipso q̄ possis destruere templū dei et virtute ppria
reedificare illud in tribus diebus. Salua teipm si tante potētie
es et descende de cruce et credimus tibi. Mentiūtur. quia maio
ra viderunt et tamen nō crediderunt. Secundo principes derisо
rie dixerunt. Alios saluos fecit: seipsū non potest saluū facere.
q.d. non est verum q̄ aliquē saluū fecerit. quia si posset talia fa
cere: etiam seipsum saluaret. Si nunc rex ysrahel est et messias
ppmissus vt dixit descendat de cruce: confidit in deum quasi ami
cus amico. vel filius patri. si ergo est amicus vel filius dei. libe
ret eū si vult. Tercō milites pylati dixerunt. Si tu es rex iudeo
rū saluū te fac. s. a morte. Christ? autē ꝫ obprobria oia patiēter
sustinuit. et qđ magis est patrē p eis orauit di. Pr dimitte illi
q̄ nesciūt quid faciūt. Qđ erat primū verbū xpi i q̄ docemur i
uurias veltrere. si q̄s voluerit q̄ de? remittat sibi petā sua. Mat.

Dimittite et dimittetur vobis. In oratione petimus. Dimitte nobis debita nostra: sicut et nos dimittimꝰ ⁊c. Insuper Christꝰ qui a latrone qui ad latus eius sinistr ypependit blasphemaꝫ dixit. Si tu es xp̄us qꝫ non credo. salua teipsū et nos. s. corporaliter. Hunc latronez socius suus dexter increpauit: dicens. Neqꝫ tu times deum: sicut nec iudei nec milites romani. Tu ergo in eadem damnatione es tu cum eis. Nos quidem qui sumus malefici et latrones. iusta supple sumus in hac damnatione. hic aūt iniuste ꝫ patitur. quia nihil male gessit. Et vertebat se ad Ihesum meliꝰ quo poterat dicens. Memento mei dñe dum veneris in regnū tuum. Quis enī hunc docuit? quis informauit vt compendentē cognosceret. et eum p salute eterna inuocaret? Certe doctor pietatis. qui neminē vult damnare. sed omnez hominē se ad eum per penitentiā et inuocacōnem quertentē vult saluare. hic enī instruxit interius. quem taz pacienter viderat pati exterius. Ideo respondens ei Ihesus loquens secundū verbū dicens. Amē dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. o qꝫ pius et misericors est dñs noster omnibꝫ inuocantibus eum in veritate. omnes exaudit nullū despicit. latronē pie suscepit et peccata ei dimisit. Noli ergo o peccator tardare. noli desperare. si cupis cuz Christo saluari. clama cum latrone. Memento mei domine et ⁊c. ¶ Stantibus ergo iuxta crucē Maria mater domini. Maria cleophe et Maria magdalena. mater dolorosa dum vocē suauissimaz filij audierat pro peccatoribus orantē et crucifixoribus et latroni remittentē gladius doloris maternū cor ipsius scindebat qꝫ ei nihil dicebat. Quod dilect? Ihesus in cruce aduertēs vt eius dolorē mitigaret: dicit ei teraū verbū. Mulier ecce filius tuꝰ. O bone Ihesu cur dulcissimā matrē tuā sic rudē alloqris sic dicēs. mulier. cur n̄ dias mater dilecta. cū cor maternū ibi vehementi? vulnere doloris pateret. vere qꝫ tunc nō erat temp? dulciter loqndi. nec nomē matris expo nendi. qꝫ si virginis nomē materni aoris āmomisꝫ. forte cor virgineū et maternū crepuisꝫ. Dicat ḡ mulier ecce filiꝰ tuꝰ. q. d. vꝫ nūc fui tibi in obsequiū ꝫ de cetero Iob es tibi debuiat. Deīde dixit Johām. ecce mat tua. q. d. mī mea sit mater tua. honorādo. amādo. et curā hūdo. Et ex illa hora accepit eā discipul? i suā. s. mrēz et curā. O aīa fidel cogita ānis singultibꝫ tūc idē pect? virgineū fuit passionatū. Nā tūc sine dubio passionis gladio āpli? qꝫ si i corpe pateret ꝓprio fuit trāsfixū dicē bn potuit. O ql omu tā dimittere regē glorie et acāpe filiū piscatoris ℟ Hic i struim ut qliter de parentib? nris a. rā bīe debeam? n̄ solū i vita

verūetiam in morte et post mōrtem· et tamen aliqui minus fa-
unt· qui maiora a parentibus vœperunt Considerans ergo Ihe
sus maximū sui cordis et sue matris dolorem· et q passio sua in
multis deberet frustrari: que sufficiens fuisset pro mfinitis mun-
dis: salutem ommū hominū desiderans· dixit quartum verbum
Sitio· hoc tamen non solū naturali motu· sed etiam spūali sensu
naturaliter· Naturaliter em sitiuit· qua tantū per totam noctem
sustinuit et laborauit· et tantū de sanguine effudit q ꝓpter de-
fectum humdi naturalis multum sitiebat· Maxime tamen sitim
exprimebat spūalem: vt ostenderet quantū nostram fidē et am-
may nostray salutem sitiret· O verbum meffabile et ōctis se-
culis admirabile· creator celi et terre atq mais· fons ortoy· pu
teus aquarum viuentiū· qui ommum gratiay fluentia redūdat
clamat hodie sitio· O virgo mater clementissima: que olim ifan
tiam filij ita lactasti vbere de celo pleno quo sustinere potes q
vmgemitus tuus clamat et di· Sitō· O pie domine· O ihesu be-
migne: quid sitis aut ad quid sitis? Sitio inquā ad prēm sitio ad
matrē· et ad omnes qui in arcuitu meo sunt· Sitō inquaz ad te
prēm vt hodie respicias de excelso glorie tue in me filiū tuum· ci
rcumbus morte turpissima condemnatuz· vt sanguine et aqua
de latere meo ꝓfluentibus extinguere dignetis flāmeū gladiuz
quem collocasti ad custodiendū viam ligni vite· vt ommib? i me
credentibus et penitentib?· pateat liber introitus in regnū meū
O bone Ihesu sitis ne ampli? Sitō amplius ad te· o mater dul-
cissima· o fili mi precordialissime quid sitis ad me: vñ te saluare
potero· de cellario· an de torcular· si suffiat anime tue de torcula
ri cordis mei potum dabo tibi in lacrimis sine mensura· Ihesus·
Sitio ad te mater vt spes resurrectōnis mee que in cordib? om
nū fideliū meoy hesitatōnis turbine quatitur: saltez in corde tuo
anchora sola certitudinis solidetur· Sitio etiam ad vos omnes
qui transitis per viam· vt attendatis et videatis si est dolor sicut
dolor meus· vt per compassionem corda vestra scindatis· q ho-
die factum est cor meuz et corpus meum· q a planta pedis vsqz
ad verticē non est sanitas in me· Fundite ergo ex vase cordis la
crimas· ne frustra laborauerim· ex quibus me delectabiliter po-
tatis· Et tunc vas erat ibi positum aceto plenuz· Nam vt dicit
nicola· de Lyra super illo verbo Prouer· xxxj· Date sicerā i po
tum inebriatiuū merentibus· et vinū his qui amaro sunt animo
vt bibant et obliuiscantur egestatis sue· Qs occasione horū ver
borum semores iudeorum statuerūt· vt condemnatus ad mortem

daretur vinum aromaticū ad bibendū· vt eo facilius tolerarēt passionem· Sed tūc in hierusalē matrone deuote erāt que hm vinum dabant ex deuotione· Iudei autē bestialitate et crudelitate moti illud vinum datū pro xpo et alijs duobo crucifigēdis biberunt· et loco huius posuerunt aceti felle mixtū· et spongiā plenam illo aceto mixto· ysopo· i· ligno seu stipiti ysopi circūponētes obtulerunt oi eius Et dū modicum gustasset vt prophetia impleret· noluit bibere· Et dum cognouisset omnia facta esse que ad opus redemptionis necessaria fuerant· subiunxit quintū verbum· dicēs· Consummatū est· supple omne quod scriptū est de mea passione Vt ergo nobis monstraret eius dolorē q non ficte hm vere hm humanā naturā doluisset· nec aliquā cōsolationē deitatis interim q̄tum ad sensualitatē habuisset· exclamauit voce magna ad patrē dicēs sextū verbum· heli heli lamazabathani· quod est interpretatū deus meus· deus meus· vt quid derelinquisti me ꝛc· Sed dicis· quo hoc esse potuit· vt deus pater filium dereliquerit in cruce passionatū taliter· Dico hm magistrū iij· sententiarū· q̄ non reliquit eum p separatōem deitatis ab hūanitate· q̄ q8 xps semel assumpsit nunq̄ dimisit· derelict autez filiū p subtractionem refrigerij et consolatōis in sensualitate sue portione inferioi· Fuit em sensualitas et portio inferior taliter derelicta· sine omni consolatione· et ergo amarissime doluit et in omnibo mēbris dolorē sensit· Unde dic magister sup illo verbo deus meꝰ ꝛc· Separauit se diuinitas· quia subtraxit protectionem· sed non soluit vnionem· separauit se foris vt nō adesset ad defensionē sed non intus defuit ad vnionem· dist· xviij· Xps igitur in oibo membris amarissime dolens· clamauit helyq8 verbū q̄dam de circūstantibus non intelligebant· Ideo dicebant Ecce helyam vocat ille· finite videam? si veniat helyas ad deponendum eū· Ihesus autē vt moriens testamentū p pte in septum· legata pia matre dilecto discipulo et vestibo crucifixoribus· concludendo animaz suā omnibus digniorē deo patri legatur· dicēs septimum verbū· Pater in manꝰ tuas ꝯmendo spiritū meum· Et inclinato capite emisit spiritum· Dicat quilibet pater noster· Et tm̄ de secūda pte·

Sequitur tercia pars

Et tenebre facte sunt ī· Sicut enim saluator noster in sex diebus nostrā compleuit redēptōez· sic sex signis oñdit deitatis veritatē· et ommū creaturarū subiectōem et oim factoꝛ ꝓstatōem· Dicitur igit

q̄ moriente dño tenebre facte sūt ā sexta horā vsq; ad horā no
nam per vniuersam terrā· sc; iude· Et non alibi scdm mcolauz
de lira· quia eclipsis nō potest fic vniuersalis esse· et acāpiē hic
pars pro toto· de quo habet Luce Congruū nanq; fuit q̄ sole
tustiae patiente· materialis pderet lumen suum· vt predictuz fu
ut Amos viij· In die illa occidet sol in meridie et tenebrescere fa
ciam terram iude lumins· Tūc em̄ sol factus est mger tāq̄ sac
cus fi[illegible]anus Apoc· vj· Sed que fit causa illius eclipsis· Dicitur
q̄ non fuerit naturalis cū luna illo tempore fuerit plena· Sed se
cundum dyomsiuz in epistola ad policarpū Tenebre ille fuerūt
facte per interpositionē lune inter terrā et solem di· Q̄ vidit h̄
tunc tēporis in egypto existens· vbi est tāta aeris puritas· q̄ ra
tissime fiunt ibi nubes et plnue· propter qs talem cōiunctionem
solis et lune ibi melius potuit videre Vidit ergo vt scribit lunā
liter soli· et sic eum eclipsare Et magister hystoriaz dic· q̄ athe
menses vbi tunc viguit studium· querentes causam harum tene
brarum et non inuenientes q̄rebant a dyomsio valētiae doctō-
ta mentiunē aut deus nature patitur Qua ratione moti· ad ho-
rem ipsius dei ignoti ārā fecerūt· de qua habē actuū xvj· De
illo deo ignoto loquitur bar· bux· di· xxxvij· c· Turbat in glo· di
cit· legit̄ q̄ cū paul? venisset athenas vidit araz ignoti dei· in q̄
erat scriptū· hec est ara dei ignoti in quo viuim?· mouemur a su
mus· A qua scriptura aplus incepit predicationem suam· et ape
ruit illis a hemenibus sensum scripture et p consequns de deo no
stro et dño di· Quem vos dicitis ignotū ego pdico· Et ideo tūc
dyomsius ariopagita videns quendā cecū trāseuntē dixit illi· Si
illuminaueris hunc cecū cora me· credā in deū· Et statim iuocā-
to nomine crucifixi est illuminat?· Et ille credidit· ic· Ypūalr
omis xpian? in signū vere opassioms illo die obscurare debet· a
pdere lumen exterioris cenat? et vanitatis· et humilitatis vestē
aliquā hodie oñdat xpo· honestatē et cōpassionē· Ad qs hortat
aplus ad eph· iij· Jā non ambuletis sicut gentes ambulāt in va
nitatibo sensus sui Secundū signum ē velū tēpli diruptio De q̄
habetur Matḥ· xxvij· Velum tēpli scissum est Duo em̄ fuerunt
vela in tabnaculo mūda scdm p̄ceptū dei. Exo· xxvj· Unū iteri?
qs velabat sanctasāctoz Aliud exteri? qs distinguebat it̄ popu
lū et sacdotes· et illos fm orig· passionis tpe fuit scissuz· p qs mi
stice designabat scripturaz occulta reseratō· et pplm admitti ad

spūalia ca pascendā. ℣ Spūaliter velum illud verecūdiam in hoie designat. que moderno tpe est scīndēda. vt null? decetero erubescat pctā sacerdoti detegere a ofiteri. sed quilz cū ps. dicat. ℟ lictū meum cognitū tibi feci ꝛc. ¶ Terāum fuit terremotus et omotio matħ. xxvij. terra mota est. preuiderat se eīm receptura quē celi capere non poterāt. de quo ꝓpha dic Cōmota est et tremuit terra Spiritualit terra est cor peccatoris. instar terre ficū et aridum sine humore gratie. frigidū sine calore charitatis. tardū et grossum ad bene volēdum Illud debēt cōsiderare amaritudinem passionis christi et cōtremere p contritōnem ne amaritudo xpi in amaritudinem eius anime et eternam damnatōnem cōmutetur Paueat igitur et cōtremiscat cor peccatoris et dicat illud hiere. xxiij. cōtritum est cor meum. et in medio mei contremuerūt omnia ossa mea. ¶ Quartū fuit petrarum scissio. matħ. xxvij. Petre scisse sunt Nec mirum cū petra firmissima hodie pateret In quo verificatū est illud. ij. reg. xix. Ecce dns trāsit. s. p mortem et spūs grādis et fortis subuertēs montes et oterēs petras Spū alt petre sunt pctōres obstinati et indurati malicia. qui saltē illo tēpore scīdi debent et pēitere. qua si sanguis calid? hirci durū lapidem mollificat et frangit. multo forti? sanguis xpi calidissimus feruentissimo amore pro peccatorib? effusus hodie p aures instillatus corda debet emollire obstinatorū et frāgere. et conscientiam eorū mūdare De quo. j. ioh. j. Sāguis ihu xpi emundabit conscientias nras ab oi pctō. ¶ Quintū fuit monumentorū apto matħ. xxvij. Moūmenta apta sunt In signū q̄ sancti prēs a carcere limbi erant passione xpi liberati De quo dicebat ezechi. xxxvij Ecce ego apiam tumulos vestros et adducā vos de sepulcris vestris pple me? et inducam vos in terrā israhel. i. visionis beatifice Sic monumēta cōscientiarum vbi cadauera peccatorū latent p ofessionem aperiri debent. hiere. iij. laua a malicia cor tuum israhel vt salua fias. ¶ Sextum fuit mortuorū resurrectio et eorū apparitio. matħ. xxvij. Multa corpa sanctorū qui dormierunt. surrexerunt ꝛc. et appuerunt multis. vt ostenderet vt sua mors esset causa nostre resurrectōnis. j. thes. iij. si eīm credim? q ihesus mortu? est et resurrexit ꝛc. Spūaliter sic. qui mō virtute passionis xpi p pēitētiam de peccatis resurrexerūt. se debēt manifestare. et apparere in conuersatōne honesta inter xpianos nec celidiare. j. petri. ij. conuersatōnem vestram inter gentes hītes bonam ꝛc. Digns nanq; istis factis et visis. multi ex iudeis ad fidē sunt cōuersi. quorū vnus centurio. videns illa miracla glificauit

eum dicens Vere filij dei erat iste. Et omnis turba que aderat
ad spectaculum illud videtes miracula que fiebant. in signum cō
passionis pcusserunt pectora sua quod repsentat post missam.
quando post memoriā dominice passionis tōditur pectus. et di
citur Nobis quoq; peccatorib? ℣ Anℏ. O carissima domina ha
buit tunc dolor filij tui finem. Respōdit maria Audi qs est sup
omne lamētabile. quid post acādit? Judei cum pasceue esset. ne
corpora eorū remanerent sabbato in cruce. rogauerūt pylatum
vt frangerētur eorūz crura Venerūt ergo milites. et pmo frege
runt crura eor qui cum eo crucifixi erāt. et forte pmo illis. vt p?
diutius et quieti? possent morā trahere cum ihesu. et eorum ma
lam volūtatē explere Ad ihesum autē cum peruenissent. et vidis
sent eum iam mortuū. non fregerūt eius crura et hoc prefigura
batur in agno paschali qs ꝺmedebat fine fractura ossium Juxta
illud exo. xij Os non ꝺminuetis ex eo Sz vn? militū videlz lon
ginus lancea apuit latus eius. et tam grāde vuln? fecit. q̄ conti
nuo exiuit sanguis et aq̄ Et dr q̄ hic longin? ceus erat. et gut
ta sanguis xp̄i in oculo tact? lumē virtute ipius accepit Exiuit
sanguis et aqua scdm mcolaū de lyra Sanguis ad nrām rdem
ptōem Aqua ad pctōz ablutōem Dicendū tn̄ q̄ illa aq̄ mirabi=
liter exuit. qr non erat hūoꝛ fleumaticis. vt dicūt aliq̄ sz aqua
pura. ad oñdendū q̄ corp? xp̄i erat ex veris elemētis ꝯpositū. cō
tra errorē eor qui dixerūt eū hēre corp? celeste sic dixit valenti
nus et seq̄ces sui Et eor qui dixerūt eum hēre corp? fantasticū
sic manichei Pt? h vemt ioseph ab arimathia oriund?. et roga
uit pilatum. qr eius familiaris fuit. cū esz nobilis decurio. vt di
citur mar. xv. Et ideo securi? ipsum rogauit vt posz tollere cor
pus ihesu et sepelire. Hic fuit discipul? christi. fideliter credēs
doctrine eius. occultus autē ꝓpter metum iudeor. Ante em pas
sionem ex imp fectōe timebat de synagoga expelli. qs erat igno
minioſum si confiteretur christū. tam post passiōem feruenter fa
ctus exemplo xp̄i aimatus. manifestauit se volens xp̄m honori
fice et glorioſe sepelire Juxta illud predictū ysa. xj. Et erat sepl
crum eius glorioſum Tunc pylatus quesiuit si iam mortuus esz
et informatus de oibs q̄ acādederāt pmisit. tū ꝓpter reuerētiam pe
tētis. tū ꝓpter innocētiam xp̄i passi quam ille cognouerat Tulit
g corp? ihu de cruce Venit ec nichodem? q̄ venerat ad ihm nocte
vt dr ioh. iij. ferēs mixturā mirre et aloes q̄si libras centū ad un
guendū corp? ihu. q̄ posz pseruari a corruptōe Et lz illa fecerit
ex deuotōe. videt tamē q̄ plenam noticiā de resurrectōe xp̄i non

habęret· quia de eo erat scriptū in ps· Non dabis sanctum tuū videre corruptionez Propter qđ nō indigebat unctione cōseruāte contra putrefactionem· Accęperunt ergo corp? Jhesu et ligauerūt in linteis·i·pānis lineis inuoluerūt· ppter qđ statutū est ꝙ corpora lia sup q̄ officiatur corp? xp̄i·nō fiant de panno serico ꝫ tm̄ lineo· ut habet de ose·di·pma· Consulto omnū Erat em̄ in orto ppe locū ubi crucifix? est Jhesus monumentū nouū· In quo nōduz q̄s q̄ posit? fuerat qđ Joseph pro se ex petra sciderat· In quod posuerūt Jhesuz: et cū adiutorio multorz aduoluerūt lapidē magnū et ponderosū ad ostiū monumēti·ut de facili ñ posset ab aliquo āmoueri· Ibi erat maria magdalena et altera maria assistētes· ut viderēt q̄liter redire possent ad unguēdū eū Altera vo die scz sabbato post pascheuen uenerunt pncipes sacdotuz et phariseī ad pylatū dicētes· Dñe recordati sum?· ꝙ seductor ille adhuc uiuēs dixit· Post tres dies resurgaz Jube ergo custodire sepulcrum in terciū diem·ne forte ueniant discipuli eius et furētur eū et dicāt populo ꝙ surrexit a mortuis· et erit nouissim? error pe ior priori· Tunc ait illis pylat? habetis custodiā Ite custodite sicut scitis·q·d· Sufficiat vob ꝙ cōsensi in necē eius·de cetero mihil me intromitto Et illi abeūtes munierunt sepulcrū cū militibus armatis·signantes lapidē sigillo·ne aliqs posset ingredi sine scitu eorum Et sic usq; ad terciū diem illesū pmānsit usq; xp̄s in nocte resurrectōis dñice surrexit· Rogemus deum

Sabbato In vigilia paschę·

Et requieuit die septimo ab ōni ope qđ patrarat· Gen̄ pmo· phs viij· phi· dicit ꝙ ois actio et omne agens habet tēpus determinatū· qđ nō pmānsit Nam corpora celestia sol·luna·et oīs planete suos pficiunt cursus certo spacio et tpe determinato Arbores certis temporibz fructificāt·certo tēpore quiescunt Ideo dic sapiēs ꝙ ōnia tēpus habent·et suis spacijs trāseunt·ecc̄s·iij· Saluator igit dñs noster ab eterno disponens mundū pditū p singularē actionem et passionem sue mortis saluare tpe illo quo peccatū incepit·s·sexta feria·passione sua de peccatis satisfacere uoluit·et finem dare sue opationi·ut die vij·recēscere posset In qñ ut dicatur lxxv·di·ꝙ die· Dñica die dñs incepit facere mūdū· et sexto die bestie create sunt·et cum bestijs orta est edendi potestas et usus escarum·in quā etiam edendi preuaricati sunt· Die eñaz sexta die opera xp̄i q̄ tū ad salutē necessaria determinata fuerūt

Quare dicatur .xxxvj. di. sexto die. vbi homo icepit sua increme
ta nescire. ibi incperūt diuina ara eū opera terminari Cōsuma
tis ergo sex dieb? ab ommbus operib? septimo requieuit .:
Queritur an xps semo moriendo naturaliter requieuisz .s. si vio
lenter crucifixione ocasus non fuisz Et videtur qnō. quia quāto
complexio est nobilioz. tanto pmanentioz. sed complexio xpi fu
it nobilissiā Ideo semp durasset eius vita Cōtra primo celi Om
ne corruptibile necitate corrūpitur Sz xps erat corruptibilis. er
go . Respondet domin? bonauētura in. iij. sup magistrū. qd hec
questio aliter soluitur. si osideretur gratia vnois et aliter si que
stio ārat de natura hūana in xpo p se osiderata et suis sollis na
turalr derelicta Primo mō loqndo. si querit qstio de xpo put ē
scda psona in trinitate et verus de? et hō Hoc mō loqndo si qrit
questio. si xps semo qeuisz et mortu? fuisset. si alis violent mor
tuus vel passus nō fuisz dico qd non. qr psona filij dei in q hūa-
nitas assumpta predicatur. que omia cōtraria recōciliauit et om
nia entia inesse cōseruat. posset elemēta cōtraria recōciliare i xpo
homine et actōnem elementoz suspēdere. et ipam humanitatē
in suo esse cōseruare. sic qd consumptō non esset. nec calidū in hu
midum ageret. et sic p consequens in xpo semū non appareret.
Sic etiam tres pueros in fornace nō ledit incēdium Sic etiam
adā ñ poterat mori p ligm vite esuz. vtutē ei ligni vite poterat
de? hūanitati xpi iprimē Sco mō loqndi si qrit qstio de hūanita
te christi in se et absolute cōsiderata. et vt consideratur vt verbo
non vnita Et hoc modo si xpc violenter crucifix? non fuisset.
semo quieuisset et mortu? fuisz. quātum ptinebat ad condition
nē humane nature in se cōsiderate fine vnione. sed in potestate
nature vnite fuit. sic deficere vel nō deficere Ex hoc patet qd na
tura christi hominis mortalis erat et in ea virtus contraria ele-
mentorum agebat. et calidum naturale. humidum radicale cōsu
mebat que omnia ad senium faciūt. et defectum naturaliter in
ducunt. et sic intelligitur eē ppositio philosophi Ad argumentū
de nobilitate complexioīs dico Quātus christi complexio fuerit
nobilissima. quia autem nō fuit simplicis nature. sed composite
ex contrarijs elementis. necessario deficit ꝛc. ¶ Queri-
tur vtrum in morte fuerit anima xpi separata a deitate ꝛc Respō
det bonauētura. qd anima xpi in triduo non fuerit separata a ver-
bo triplici vōe Prima est qr deū non deserebat. qr humanā naturā
indissolubili mriomo vnixerat. vñ sic nō derz viz dimittē vxorē
sic nec verbū dei ab aia separatur Secda est qr nob nō expedisbat

quia ſi facta fuiſſet ſeparatio· anima illa nec habuiſſet pōtiā ad gen⁹ humanū eripiendū de captiuitate· nec mediatricis ha buiſſet officiū ad reco ciliandū· q̄ duo nob ñ expediuiſſent ꝯ nocu iſſent Terna q⁹ illi amme ñ congruebat· erat em̄ inocētiſſima et beatiſſima· ideo non poterat velle ſeparari a verbo· quia inno cē= tiſſima non poterat cōtra voluntatē ſuam ſeparari ꝛc· Qiitum igi tur ad cōſummatōem litteralē hui dictū eſt quomō xp̄s acerbiſſi= mā mortē et paſſionem p nob tolerauit· Hodie quo morte ſua miltos gl'oſe triūphādo tbl'atos liberauit Et ꝺm ꝺ ſūt ēs ptes In prima tractatur de victoria triūphi generalis ibi Et req̄eunt In ſecunda de excellentia numeri figuralis· ibi· die ſeptima· In tertia de magnificentia exercitꝰ integralis· ibi· Ab omni o= pere quod patrarat ¶

Quantum ad primam partem eſt notāduz

op pax ſiue quies quodāmodo finis eſt omnis laboris· Quia ſi queritur a bellatore quare pugnando ſe expōat mortis periculo⁹ Reſpondet vt perturbatorē pacis et quietis vincat· et vt pacem et quietē habeat Et bene· Quia vt dicit beatus Auguſtin⁹· ad bonifaciū· et tractat⁹ xpiij· q· p̄ma· Non em̄ pax geritur vt bellū exerceatur· ſed bellum geritꝰ vt pax adquiratꝰ· Eſt nanq̄ q̄es et pax medicina triſticie: que cōſiſtit in labore· vitj· politic· Dolēs ergo quietē et pacē habere ſempitnā· quā humana generis ad= uerſarius perturbauit· virtutū armis infatigabiliter debet eum impugnare· et clipeo patientie laborare· Qua vt dicit⁹ de cōſe= di· v· Jeiunū· Labori boni operis addit⁹ felicitatis q quietis de= natius· i· merces Et req̄es fructus habere ſui laboris· C· de fer= lomēs· in glo· Hoc oſtēdit ſaluator· qui armis patientie et vir tutū· in ara crucis dyabolū triūphādo laberauit· et habita victo ria in pace quieuit· ps· nij· In pace in idipſum dormiā et requi eſcam ¶ Pro quiete nanq̄ et pace hominibus p̄parand a ſaluator noſter req̄eſcere dignatus eſt

In virginali vtero
In materiali tumulo
In ſpūali habitaculo

¶ De primo ecclī xpnij· Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo· Nam vt videmus quāto artifex eſt in arte ſua pfectior· tāto pfecti⁹ facit op⁹ ſuū et nobili⁹ Cū g̃ deus ſit p fectiſſim⁹ artifex· oēz hītem virtutē· et omnia pſpicāes ꝺm ſapi= entem cui⁹ op⁹ impfectōez non nouit· ex ꝺ bap· c· maiores· qd ab eo eſt ceptū impfectū ñ relinq̄tur C· de emēdatōe iuſtiniani codicis in p̄ncipio· Incepit ergo a principio totū vniuerſuz· per=

fectíſſima figurarū. ſ. ſpherica formāte Nā cēlū eſt ſphericū. ſtel-
le. elemēta. ẽra. oīa ſpheræ ſe hñt ad modū ouī. vt dicē in ij.
cēli. et in ſpera materiali p̄mū et vltimū tāgunt ſe in pūcto. De
ruit ergo vt deus q̄ in hoīe duo extrema. ſ. ſpūalem et cōporā
lem naturā q̄ſi ſpheræ copulauit. ad cōplemētū pfectōis vniuer-
ſi ſcīlīcet ex hūilitate ĩclinaret. vt primū. i. naturā humanam ſua
potētia et miſcōia releuaret ad ſe. ad vmendū q̄i vltimū. vt in v
no ſuppoſito ſpicē duo vltima vnirētur extrema. dei et hō. creā-
tor et creatura. mortalis et īmortalis ¶ Hoc āt aliē fieri ñ
debuit. q̄ vt filius dei ad vterū virginis ſe inclinaret. et aſſum-
pta natura in ea q̄eſceret. Quare in laudē hui? dignīſſime virgi
nis canit eccā Quē cēli capere non poterāt. tuo gremio cōtuliſti.
Vnde Bernh. in q̄dam ſermone. O venē capacior cēlis. diſtēti-
or terris. latior elementis. q̄ illū continere valuit. quē tot? mun
dus oprehendere ñ potuit. Cōparauē em virgo gloriosa virginē p
quā vnicornis ad gremiū capiē. de quo nota pri? Figuratē p tha
lamū darij regis. de quo habeē ij. Eſdre. iij. q̄ rex perſarū dari-
us fecit cēnam magnā oīibo vernaculis ſuis et mgrātibus me-
us fecit cēnam magnā oīibo vernaculis ſuis et mgrātibus me-
die. et pſis ab india vſq̄ ad ethiopiaz. cxxvij. prouintijs. et aiz
manducaſſent et bibiſſent et ſaciati fuiſſent. darius aſcēdit in ta
bernacula ſua et requeuit Tunc tres iuuenes cuſtodes taberna
culi et regis. dixerūt alter alteri. Dicam? vnuſquiſq̄ ſermonez
noſtrum qui precellat. et cuiuſcūq̄ ſermo apparuerit ſapientior
alteris. dabit illi rex dona magna. Tunc ſcribentes ſinguli ſua
verba vel ſuum verbū ſignauerūt q̄ poſuerūt ſubt? cerucal regis
vt cū rex ſurgeret. iudicaret cuiꝰ verbū ſapientius eſſet. Vnus
ſcripſit fortis eſt rex. Alter. fortius eſt vinū Terti?. fortiores
ſunt mulieres. Et cū ſurrexiſſet rex. dederunt ei ſcripta. mittens
vocauit oīs magiſtratus perſarum ad cōſiliuz. et etiam vocati
ſunt adoleſcentes. vt indicarēt verba ſua Et dixit q̄ de fortitudi
ne regis dixerat O viri non p̄ellent homines qui terram mare
obtinent. et omnia que in eis ſunt. Rex autē ſup oīa preeſ-
let. et dñatur eoz. et q̄cunq̄ dixerit illis facīt. et ōmis plebs
et virtutes eū obaudīt Etſi dixerit occidere. occidunt. remitte-
re. remittūt. ſi dixerit percutite. percutiunt ꝛc. Et alter de forti-
tudine vini dixit. Viri prevalet vinū ommbo hoībo qui bibunt il
lud. ſeduāt mentes. regis et cepham et ſeruī ac liberi. diuitis ac
pauperis. et omnium mentez conuertit in ſecuritatē et iucūdita-
tem. et non memīnt omnem triſtitiā et debitū. q omnia precor
dia faciat honeſta. et non meminīt regem nec magiſtratum. ſed

omnia per talenta facit loqui·nonne ergo precellit vinuz qd hec facit? Et tercius dictus zorobabel de mulieribo dixit Diri nō magnus rex·nec vinum precellet· Quis est ergo qui dominat eaꝝ? Nonne mulieres genuerunt regē et omnē populuz qui dominatur mari et terre. et ex illis nati sūt·et ipse educauerūt eos qui plantant vineas ex quibus vinū fit? Ipse faciunt stolas omnium hominū gloriā et honorem·nec homines possunt separari a mulieribus·si cōgregauerint aurum et argentū a omnē rem preciosam. et viderint mulierez bono habitu et bona specie·oīa hec relinquētes in eam intēdunt· Hō patrē suum relinquit qui enutrit illum·et suam regionem·et ad mulierem cōiungit· et cū muliere remittit animaz·et neqz patrē memīnit· neqz matrē ne qz regionem· Et nunc credite mihi· quia magnus est rex quem oīs hoies verenē tāgere· videbā tñ apemē filiaz beratis mirifici· dubimaz regis·sedentē iuxta regē ad dexterā·i·nobiliori loco·a auferentē dyadema de capite regis·et īponentē sibi·p hoc s·insinuantē se rege dignmorē·et palmis cedebat regē tanqꝫ sibi sub a ditum et seruū·et super hoc aperto ore intuebatur eam· sicut homo stupidus·et sic eius amore captus vt non auderet sibi in aliquo cōtradicere· et si arrideret sibi arridet· et si indignata fuerit ei blanditur·donec reconciliet ei in gratiam· Ideo o viri aut nō fortiores sunt mulieres·Hic a rege et a cunctis sapiētior iudicabatur et domis honorabatur Per darū regem qui fertil' interpretatur· signati pōt rex celorum omni suauitate et bonitate fertilis·Hic oīs hoies maxima fertilitate·liberalitate ad epulas eternā cōuiuiū non ad tēpus·sed eternaliter fruendas inuitat di· Venite ad me oīs q laboratis a onerati estis a ego reficiam vos·math·xj. Qui pietate a misericordia inebriatus et amor? decreuit ostendere p sue charitatis a pietatis maximā apparitōez et ostensionē in thalamo virginalis vteri quiescere In q Super quo facto tres custodes spūsancto illumīati deū attēdunt a mira eius opa laudātes cōscribūt· Prim? est moyses q describens regis potēciam a sapientiā di· In principio creauit de? celuz a terram·gen·j·Hic tā potēs ē· cp qcunqz voluit fecit. dixit et facta sunt·ipse viuificat et occidit et oīa subiecta sunt ei· deut·xxxij· Ego occidā quia ego viuere faciam·percutiam et sanabo·et non est qui de manu mea possit eruere· Secund? est Dauid qui cōsiderās regis miām q per vinū describit subdit ps cxlvj.di· Magnus ē dñs noster a magna virt? eius et sapiētie eius ñ est nūerus·ℏ miſatōes ei? sup oīa opera eius ps·cxliij· q Tercius de

statū gratie attēdēs dei charitatē q̄ pēr mulierē describit: est
augustin⁹ de doctrina xp̄iana loquens sic Sola charitas est que
vincit oīa: et sine qua nihil valent omnia: et que vbiq̄ fuerit
trahit ad se oīa Hec em̄ dei filiū traxit in vterū virginis: cola
phis cēdit vt prī⁹ haberetur Quare etiā Hugo de laude charita
tis dic̄: Nescio siq̄d magis in laude tua dicere possum: q̄ vt de-
um de celo traheres: et hoiem de tra ad celū eleuares: magn̄ vir-
tus tua: vt per te vsq̄ ad hoc exaltaretur homo Ps Beatus
do saluator noster q̄euit in tumulo Vñ in symbolo: passus: mor
tuus et sepultus est: Et ysa: xnij: Dabit tibi dñs: scz pater req̄
em a labore tuo: et a conquassatione et a seruitute dura Mortuo nā
q̄z dño cū corpore a quo deitas nunq̄ separabat: req̄euit p tridu
um in sepulcro separata tm̄ anima q̄ statim ad limbū patrū p eo
rum liberatōe descendit: et claritate magna aias eoz q̄ in quin
q̄z milibus annoz detinebant in tenebris cōsolabatur: vt lōge
ante p ysayā dictū fuit: c: ix: popul⁹ qui ambulabat in tenebris
vidit lucē magnā: et bñ lucē magnā viderāt dū animā xp̄i dei-
tate vnitā et glorificatā perspexerūt: Habebant nāq̄z sancti prēs
in limbo tres penas: s: limbi obscuritates: diuine visioīs carēti-
am et demonū obsidionē: quas oīs xp̄i aīa glorificata et deitate
vnita abstulit Quia primo totū libū lumine deitatis plustraut
sua visione delectabili animas eorum beatificauit: et sua potētia
demones qui in obsidione vallauerāt: cōtristauit et fugauit Qs
bene pphetatum fuit per ezech: xxxj: In persona anime xp̄i loqn
tem: et in die illa qua descendi ad infernos induxi luctu⁹ ad eos
qui descenderāt in lacū: Induxit nanq̄z luctū magnū demomb⁹
ꝫ gaudiū et ysolatōem sanctis patribus: Nā vt habetur ex aug: in
quodam sermone et euāgelio michodemi: Mox vt spūs xp̄s
tradidit: vnita deitati anima ad infernoz profunda descēdit cū
q̄z tenebrarum terminum: quasi quidam depredator splendid⁹
et terribilis attigisset: aspicientes eā impij et tartari legiones tū
ti inquirere cœperunt di: Quis est ille qui sic intrepid⁹ nostros
fines ingreditur: et non solū nostra supplicia non veretur: verūet
am et alios de vinculis nostris absoluit: vñ est ille tā fortis⁹ mū
dus qui semp nobis subdit⁹ fuit nunq̄ nob talez morte inflit:
Et clamantes dixerunt O princeps nūc pertt omnis letitia tua
Post illas crudelū voces infernalū: facta est vox vt tonitruū
di: Attollite portas pncipes vras: et eleuamini porte eternales et
introibit rex gl'e Ad quā voce stupefacti et dubitantes dinones q̄
erunt: Quis est iste rex glorie? Quibꝰ Dauid pphēta rndit di-

Dñs fortis et potens in ptelio · ipe est rex glorie · Vt ergo vox
pphete impleret di · Cōtriuit portas ereas et vectes ferreos cō-
fregit Ad impiū domini omnes vectes ferrei confracti sunt ·
et rex glorie intrauit · et tenebras limbi illustrauit Et ecce innu
merabiles populi sanctoꝝ genubꝰ prouoluti · lacrimabili voce
dicebāt Aduenisti redēptor nr · aduenisti quē desiderātes diu expe
ctauimus · descendisti ppt nos ad inferos · noli nobis deee auz re
uersus fueris ad supos Statim adā pater humanī generis exal
tauit di · lux illa autoris luminis est sempiternī · qui nobis ppri
fit mittere eternum lumē suū Et ysa · clamauit di · Hec est lux
patris filius dei · sicut predixi dū essem in terris · populus q̄ am-
bulabat in tenebris ꝛc̄ Tunc symeon exultās dixit Glorificate
deum · qr ego xpm infātem natum in manibꝰ suscepi in templo
et cōpulsus spūsancto dixi · nūc videruī oculi mei salutare tuuz ·
qd̄ parasti ante faciē oīm populoꝝ Post hec venit quidā vt here-
mita iohā · baptista di · Ecce agnꝰ dei ꝛc̄ · Et domin? extendēs
manū tenēs dexteram ade dixit · pax tibi cū ommbꝰ filiis tuis ·
et electis meis Et ascendēs ab inferis oīes sancti secuti sunt eū
T. ¶ Sed occurrūt hic aliqua dubia mouēda · vtrum anima
xpi sepata · siue quecūqz alia hēat vsum potētie sensitiue Et vidz
q̄ sic · quia dictuz ē q̄ domin? extendēs manū suam tenēs dexte-
ram ade ꝛc̄ · Certum tamē etiam ex predictis est · q̄ corp? xpi in
triduo quieuit in sepulcro Videtur em̄ q̄ solum xpi aīma sepata
habuerit potētie sensitiue vsum Ite luce · xvj · Eleuans diues oc̄u
los videns lazarum ꝛc̄ · Omnia autem illa que ibi tangūtur · dicūt
cognitōnem sensitiuam p modum sensus Cōtra sentire vt vult
phs est operatio coniuncti · ergo cum facta separatōne iam non
sit animal · alias non erit operacō sensus · hꝰ videtur experimento
Quia ceci hz potētiā videndi · et amisso oculo non ꝑt videre · nec
frenetici recordari · ergo si pdit organū potētia sensitiua · qñ aīa
opat magis pdit opatōem q̄ qñ organū solum ledit · ergo aīa
sepata magis pdit oēm opatōez sensitiuā Ad hꝰ rndendū adducit
boēi · i · nic · sup mgīm di · l · tres opiones Quidā nanqz dixerūt q̄
aīa sepata secū trahit oēs potētias et ommbꝰ vtitur tanq̄ substā
tia liberior vel vberior · nec dicūt credēdum esse phis in hac pte
di · q̄ sentire sit operacō coniūcti quia nec recte intellexerunt cog-
nitōnem post separatōem aīe · nec vnitatē ꝓpter quam in vna
anima sunt tres potētie · s · rōnalis · sensibilis a vegetatiua · et in
eade substantia ppetuo radicant auz q̄ncārio sepant · qd̄ phi nō
cognouerunt sed sancti · Et quomā fides nra dicit aias cruciari

ignibo Et Cassiodorus dicit · q̄ aliis sensibus efficacius valet · iō posuerunt aiam vsum omnium potentiaꝝ habere · Secunda opinio est q̄ anima habet potentias sensitiuas · illaz inquā que rationalis est · sed quoniā omnes sensitiue exteriores vniūtur in origine et sensu cōmuni · et distinguunt in organis · Ideo necessario cum separatur anima a corpore recurrunt oēs potentie ad vnā originem ad sensū cōmunem · et per illuz sensum potest anima libera quod poterat per oēs alios exteriores ratōne alligationis cum corpore · et illo vtitur ad actus omniū sensuuz · et ita vtitur sensu interiori · non solum intellectu Et ille sensus est qui trahit secū fantasmata · Hanc opinionē cōfirmat Augustinus de spiritu et anima · Et xij · super Gen̄ · ad litterā · vbi dicit q̄ anima secum trahit ymagines reruz corporaliū · et per illas ymaginatur et cognoscitur · Tertia opinio est · q̄ anima ratōnalis separata nihil cognoscit nisi mediante potētia intellectua · Per illam autē cognoscit ꝓpter sui libertatē quod cognoscebat p̄ alias potētias · sicut patet in angelo q̄ nihil opat̄ per potētias sensitiuas nec vegetatiuas · quoniā dependēt ab organo corporali sicut manifestum est intuenti · ergo sicut corpore corrupto nihil operatur per potētias que respiciūt sensibile · per intellectū autē cognoscit res sub conditōnibus materialibus presente materia · et hoc est sensus exteriorꝭ et res sub cōditōnibus materialibus absente materia · et hoc est ymaginatiōis · q̄ illas etiaz res cognoscit abstractis omnib? materialib? · et hec omnia vere facit · Et ideo recte dicitur anima separata sentire ymaginari et intelligere non per diuersas potētias · sed per vnā que potēs est oībus hijs modis cognoscere · sicut potētia que est in āgelo · vt patet in ij · li · di · inj · probleu · ix · Hec opinio videt Bonauēture magis rationi consona · Ad obiectōnes dicendū · q̄ tact? siue visio talis est intellectualis · prout habet modū cōprehendēdi ipsoꝝ sensuum patet D Querit autē vtruz anima xp̄i oēs aīas ex inferno liberauit? Rndet Bonauētura · di · xxij · tercij · q̄ non · sed tātuz animas electorū suorum · quia si passio ipsi? omnibus posset valere q̄tū ad sufficientiā non tamē influit nisi in eius mēbra · Et quia multi erant in inferno · q̄ non erāt eius membra: nec futuri erāt · quia extra statū merēdi ꝑ deo illos nō liberauit ꝑ tantū electos · Unde Gregori? sup illud Ego si exaltatus fuero a tra · omnia traham ad meipm dic̄ · Omnia traxit q̄ de electis suis nullū reliq̄t Et Osee O mors ero mors tua · morsus tui? ero iferne q̄ i cel suis fundit? ocidit mortē · mors mortis extitit · q̄ vo in

inferno partē abstulit et ptē reliqt · ñ occidit fūditus. ꝟ momor
dit infernū Tercio q̄ritur vtꝝ statiz p̄ mortē ereptos de iferno introduxerit in cēlū? Dicit bonauētura · q̄ nō · ꝟ q̄tū ad locū statim in descēsu xp̄i ad iferos induerūt · lumen eternuz et beate facte sunt · et patuit eis cēlū q̄tum ad p̄mium · et ñ q̄tum ad locum · et hec est ratio q̄ xp̄s in omnib⁹ debuit primatū habere l̄ tenere · et p̄mogenitus esse in multis fratrib⁹ · igitur añ oīs ipe ascendere debuit · vnde omnium ascensio differri debuit vsqz ad ascensionem xp̄i · Sua autem dilata fuit p multos dies · vt per multa argumenta ostēderet vere resurrexisse · Actuum p̄mo Pre buit seipsum viuum per dies q̄draginta apparēs eis · Si autez obiceret quis illud Luce xxiij · Hodie meū eris in paradiso · Dicendum q̄ paradisus ibi non dicit̄ locus paradisi terrestris nec celi empirei · sed ipsa aperta visio dicitur · rē · Tercio requies xp̄i est in aīa munda vt in spirituali et singulari habitaculo De quo p̄s · Hec requies mea in seculum seculi: hic habitabo quoniā elegi eam · Nam videm⁹ locū aptum esse pro requie si mund⁹ est · vndiqz clausus · et custodia munitus · sic anima apta est vt xp̄s in ea requiescat · si mūda · sine omni reprehensione culpabili · si clausa ab extrinseco turbabili · et munita custodia notabili In signū huius xp̄s in triduo q̄escere voluit · in sepulcro nouo propt̄ primum · in signato et clauso ꝓpter secundū · custodibus munitus ꝓpter tercium ¶ Quilibet ergo xp̄ianus · qui aīmā suam isto sacro tempore a febribus peccatorū per penitentiā mundauit · et xp̄m dei filium quasi preciosissimū depositū sumpsit: debet cameram cordis diligenter custodire · et fenestras corporis scz sensus claudere ne per illicitas illecebras carnis cor apiat̄ · depositum ammoueat̄ · inquietetur et rapiatur · ¶ Vna Augustin⁹ in sermone de virginib⁹ · Continend⁹ est animi appetitus a voluptate oculorū · auriū · olfaciendi: tāgendi · gustādi · Et certe meritoꝝ · q̄ sicut in tpalibus rebus qui rē sibi depositā per negligentiam perdiderit · puta · quia scistā vel cameram vel domuz nō claudit et fur intrās rapit · tenetur depositanti de dāno satisfacere · vt habetur ff · depositi · l · p̄ma · Habetur eē ibi · q̄ si aliq̄s alteri cistā fignatā depositauerit · et ei species rerum seu thesaurū mōstrauerit et p negligentiā p̄diderit · teneat alteri de dāno · ¶ Cui si vestimēta balneatori data ad seruandū perierint · fiq̄dem nulla mercede seruandorū vestimētorū accepit · depositū eū teneri et dolū dūtaxat ꝓstare debere ꝟ putat ipator q̄s si acc̄pit ex conducto Debet igit̄ q̄libet depositor l locato talē diligentiā adhibē eē maiorē q̄ si res

esſ̄ sibi ꝓpria·qđ si non fecerit: tenet semp de damno satisfacere
Hec ꝓtāto dicta sunt ad spiritualē doctrinam· vt qui corp? xp̄i
thesaurum incompabilez hodie vel heri quasi depositatū· sumpse
runt a manib? sacerdotū·diligenti custodia caueant·omes sen
sus claudant·ne eum amittāt p peccatū mortale·alīs de damno
dato quis se obligat ad penam eternā·nulla em̄ subest excusatio
qr quāuis in specie aliena quasi in ast̄a occulte xp̄iano det·mo
stratus tamen est clare p sacerdotē in cena dn̄i et in pascue·qs
q̄lis vel q̄tus sit et q̄ta p nobis sustinuerit in cruce moriēdo·V

Secunda ps in qua tractatur de excellentia

numeri figuralis·ibi·die septimo Nam dies septim? est dies re
quiei exo·xx· Sex dies operaberis septimo requiesces ab opere
Nam sm̄ pythagorā et alios antiquos sapientes·septenarius
nūerus dicit̄ esse pfectus qr ex primo īpari et pari primo cōsum
matur Primus em̄ impar ternari? primusq; par quaternari?·ex
quibo duobus septen? cōstat·qui eisdem suis ptibus multiplica
tus ī duodenarīū surgit Nam si tres p quatuor seu quatuor p
tres ducimus ad duodenarīū puenim? Dicitur etiā pfectus ex
eo quo mā in recipiendo a binario vsq; ad denarium omes alīa
septenario producunt alios·a producūtur ab alīs multiplicādo
exceptō solo septēario·vt bis duo sunt quatuor·bis ter sunt sex
quater duo sunt octo·sic multiplicati producunt alios numeros
infra denarium·sed sic non est de septenario·qui infra denariō a
nullo produc̄t nec producit Et ideo pythagorici dicēbāt septe
narium mineruam et virginē·et pfectū· de? igitur qui solis mul
lam nouit impfectōez·vt dicitur ex̄ de bap·capit·maiores·om
nia breue et pfecte ordinās in septenario nūero multa condidit
Nam totū vite presentis tēpus in vij·diebo voluit̄ vij·planetis
quibo corpa īferiora natural̄r regunt̄ celū ornat̄· Septio die
pletis omnibo opibo facture sue de? bñdixit· xp̄s ecclām suam
sponsā vn̄·virtutibo·s·tubo theologicis·et vij·cardinalibo·septē
sacrmētis·septē spūssancti domis·septez ꝓnapalionbo fidei artic
lis·s·icarnatōis·baptismi·passionis·mortis·ad īferos descēsus·
resurrectōis·ascēsiōis et aduēt? ei? ad iudiciū dotauit Hic septe
nari? deduct? ē ad duodeā qñ p xij·apl̄os ē tradit? a declarat?
fine q̄ nemo viuit hominū·ſ mortu? manz·nisi septēario nūero
a xp̄o rectificet̄ Vnde q̄ Joh·in apoc·v·fleuisse legit̄·dū vidiſſ̄ li
brū sigtū septē sigillis formā impmentibo in celo et in terra et sa
pud īferos·et nemo esset dign? apire eū et soluere signacula ei?

miſit leo de tribu iuda·i· xp̄s dei filius·hic em̄ aperuit librū deitatis et veritatis·et formā septē fidei articulorū·donorū siue virtutū nob impressit·docendo quid est in celo·quid fiat in terra·a qd in limbo Quod etiam figuratur nrj reg·nrj·in helyseo qui sup puerum mortuum septies inspirasse describit Et xp̄s expānis manibus in cruce sup populū extinctū septies ispirat·i· qñ i cruce mortiendo os suum aperuit suauissimum· et septies loquendo spiritum spāli dono reuiuificat·et defect? p peccatū acceptos expellit·pro quo orat sapiēs eccs·xj·dicēs Da partes septē·i· dona per que anima reficiat

Donantur septem dona

Intellectiua p quā cognoscim?

Volitiua p quam appetimus

Optatiua p quā cūcta facim?

Q Nam spūs human? p peccatū in potentijs suis recepit iacturā magnaz triplicē defectū· contra q̄

Q Defectus nāq; potētie intellectiue fuerūt tres scz vilitas in essendo· ōbilitas in cognoscendo·et ambiguitas in eligendo· Nā intellectus human? añ pctm̄ erat valde clarus·nobilis et subtilis·multo plus sole·ꝫ peccato hois rubiginat? ē et turpis effect? et vilis·De quo cōquerebatur dns hiere·xj·di·aie Quomam vilis facta es mihi· Sed dominus noster hunc defectuz attendēs in passione sua remedium vilitati adhibuit·et dōnū intellectus p̄stitit·mediāte quo posset ꝑriam vilitatez cognoscere·et opportunum remediū impetrare·In signuz huius latro dono intellectus reductus in cruce ad vilitatez ꝑriam se recognoscens dixit ad socū· Nos q̄dem iuste·nam digna factis recepimus Cōuertens autē intellectū ad eum qui secū pendebat xp̄m nouit eum innocentem et saluatorē· quare inuocauit eum dicēs Memento mei dne dum veneris in regnum tuū·luce xxiij· Ihs autē dixit ei· Amē dico tibi·q: hodie mecuz eris in padiso·q·dqua dono tibi īmisso et infuso non restitisti·ꝫ vilitatē ꝑriam cognoscēdo·meā grāz inuocasti·remā ipetrasti·et padisū meruisti Illud donū petijt sibi dari p̄s di·Da mihi intellectū vt discā mādata tua Hz vere illis donū spnunt brutales viuētes sm sensualitatē in gulositate·de q̄bo dic apl's phil·iij· Ambulant vt inimici crucis xp̄i quorum finis interit? ·quoz deus venter est·qui terrena sapiunt·Vñ p̄s longmon dixit·q̄ filij duo sunt ex hominibo h? mundi solicit·vnus est cui altitudinem et nobilitatē animi deus·et ipse nihil omin? ad alterius mūdi sublimitatē a nobilitatē conat Alt est victū hūs exiguū· et sustinet donec vrita tem ppendit·et bene ad modum sunt dco·et null? istoruz errat q; vere sapit que dei sunt Hz illi q̄ terrena sapiūt et ñ q̄ dei sūt

multiplicater p intellectuñ errāt Contrā qđ dātur donum intel
lect? vt intelligat homo quis sit · qualis vel quātus et vbi · et cū
intelligat in omnib? vilitatem se sursum ad creatorē erigat · in q
solo poterit habere nobilitatē · Quare apostolus ammonet ·
Que sursum sunt sapite · nō que sup terram · col · iij · ¶ Secun
dus defect? est debilitas in cognoscendo Intellectus ēm huma
nus scdm phm · iij · de anima · infimū tenet gradum in genere in
telligibilium propter qđ ad cognitōnem altissimarum causaꝝ
ita est elongatus et debilitatus q se habet ad cognitōnem ve
tatis sicut oculꝰ noctue ad radiū solis · j. metha · De quo defectū
aduertēs christus in cruce · rogauit patrē vt hūc defectum aspt
ceret · et crucifixorubꝰ indulgeret · quia nesciūt quid faciūt Sed
contra hunc defectum deus ex sua liberalitate impmit anime fi
gillum et donum sapiētie · p qđ eleuatur intellectus humanꝰ in
tanta altitudine · vt nō solum intellectus doctorum et magnoꝝ
sed etiam iuuēcularum et puerorꝝ · altissimas irreuerberatis oc
lis possunt cognoscere causas · imo talia scire que humanitus in
attingibilia sunt acumine ratōnis · hoc prouenit singulariter ex
dono sapiētie Quare aresto · pmo metha · dicit · Sapientis est co
gnoscere altissimas causas Qui ēm illud donum habet tantū ele
uatur p desideriū ad celestia q sibi vilescūt omnia terrena et iō
volens scire an illud donū habeat · attēdat ibi duo signa Primū
si delectatur audire verbū dei bonitatis · iucunditatis et bītudis
eterne Secundū si te turbet audire vana et terrena Vernh · Inue
nisti plane sapiam : si priorīs vite defleas pcta · si hꝰ vite despe
rabilia pupendas · si eternam beatitudinē toto cordē affectas ·
¶ Tercio intellectus habz ambiguitatē siue prolixitatē in eligē
do Nam qz in oibz melius est eligendū · hō ad tantā deuenit de
mentiā q p ñ ofideret bonū a malo et maiꝰ bonum a minori · et p
ons errando sepe vnū p alio eligit Cōtra quē defēm dicit deꝰ
donū scie Que scia non est astuoꝝ nec talium · ꝯ scia q hō oditoꝝ
suū et seipm pfecte cognoscit · siue q iudicat de creaturis vt eis
dimus honorē non tribuat sed deꝰ iuste adoret · Iudicat pcta et
lamentāda et virtutes amplectendas Pro isto dono rogauit p
pheta · di · Bonitatem et disciplinam · et scientiam doce me · psal ·
Illud donū xpc in cruce omendabat in eius dignissima mrē die
cens Mulier ecce filius tuus · q · d · Ecce tu qui naturale et mino
affectu opateris mihi · eligēdo tñ melius scia tibi a spūsancto in
spirata · s · potiꝰ hoīs redēptōez et prīs celestis ac mee volūtatis
adimpletionē q̄ ꝑ ꝑtā · dono tibi aliū filiū qui tibi seruiat et loco

mei tuis votis obediat ¶ Qz queritˢ an virgo gloriosa scien
tia diuinit? inspirata cognoscens p mortē crucis velle redimē ge
nus humanū in passione xp̄i habuit sūmū gaudiū et videt̄ q nō
qr Lu ij. dicit Tuā ipsi? aiam ptransibit gladi?. Quod per
tractans damas. dic. Dolores quos virgo effugit patiens hos
xp̄o patiente sustinuit ita q gladi? ipi? aiam ptransiunt Et au
gustī. Cū vsura accepit in passione dolores quos non habuit in
xp̄i natiuitate Cōtrariū ptz oparādo statū ei? ad oīa ad q̄ cō=
parati pōr. et primo cōpando ad deū sic. quia mens ei? ordina
ta ad deū diuinā voluntatē prefert voluntati sue et pl? incōpara
biliter gaudet de dei honore q̄ de sua ꝓpria vtilitate. sed xp̄i pas
sio adeo erat volita et diuine voluntati acceptissima ergo et vir=
gini gratissima. vel nō erat in mente ordinata. vel qr ignorabat
passionis efficaciā. vel qr nolebat diuini honoris emendā. quod
nullo modo verū est. Secundo cōpando eā ad mentez filij. quia
mens eius vna erat et sume cōformis in volita mente filij. aliter
nō sume eū diligeret sed mēs filij suā mortē fugiebat. vñ et dixit
filio. ergo et ipsa filr. oīnis em voluntas tūis vel plene cōformata ē
cōformis deo in volito absolute Tertio cōpando eā ad gen? hu
manū qr ipsa se sciebat mrēz esse ꝓpter gen? humanū et summe
se gaudebat esse matrē. ergo sume diligebat salutē generis hūa
ni p qua materm imperij obtinuerat dignitatē. Quarto cōpan
do eā ad mortē sanctoz qr sancti amore xp̄i passionis se libenti?
sime tradebant morti. Ideo matres sanctissime ꝓpter xp̄i amorē
filios ꝓrios videtes occidi summe gaudebant. ergo multo ma
gis ipsa cū esset charitatis feruentioris. Quinto cōpando eā ad cō
mune bonū. qr nulla est mens ordinata que nō prefert cōmune
bonū vtilitati ꝓprie maxie qñ ex hoc nullū sue saluti fit preiudi=
ciū. Sed xp̄i passio cōmune bonū erat expediens oībus. g̃ ipsa
illud sume diligebat. Sexto cōpando eā ad desideria patr̄ q̄bus
sume cōpatiebat ipsa. et quoz liberationē sume desiderabat. qs
sciebat nō posse assequi nisi p filij passionē. Septimo cōpando
eā ad se ipsā. sumo em desiderio flagrabat deū videre et suā ꝓpriā
salutē obtinere qs tñ sciebat obtinere non posse nisi p ꝓprij filij
passionē pmo etiā ipsa cū filio parata erat morī. Rñdet Alco. de
lpr. im. nj. sup mgrm qr sume gaudebat Ad cui? intelligentiā est
sciendū q beata vgo erat mater. erat et nihilominꝰ virgo bea
tissima. qr mater ferebat ad filiū materno affectu et teneritudi
ne intīm etiā q ipsi? aiam passionis gladi? ptransibat. Moue
bat em affectu naturali quo mens fert in bonū suū et bom nate

et naturalē bonū Et ideo naturalē de eius oblatōe scz vite xpi naturaliē bom sume dolebat. Erat mihilomin? et virgo sanctissima et prudētissima habēs plenissime donū scientie et ideo volūta te libera et electia que vt ratio mouet sume cōformabaē duime volūtati et salutē humanī generis sūmo desiderio fitiebat et ꝓpte rea etiā filiū ad passionez offerebat: vñ parte illa scz voluntate cōmis in bonū finale ferebaē ita ꝙ ficut xps ꝟm partē supiorem erat ꝛphensor ⁊ sume letabaē m hoc ēmino scz gaudio supnatu ralē tenebaē tñ ad partē inferiorē erat viator et sumuz dolorez patiebaē. ꝙ natura vt natura in bonū ꝟuemens ferebaē. Ita vo lūtas virginis charitate informata volebat et gaudebat ō xpi passione. et sic supnaturaliē in illo ēmino tenebaē et naturaliē in obiectū sibi ꝟuemēs ferebaē scz in vitā xpi. ārē et sume letabaē et dolebat mater de xpi passione Per ꝟ ptz ad argumēta ꝙ ꝛce dendū est ꝙ sume dolebat nec tñ erat ꝓpter ꝟ ān gauderet ꝟm iaz dicta B Secūdo dico ꝙ potētia volitiua est etiā ꝑ pcim infecta. et spāliter in tribo. Primo ꝙ nō in omnibo orib⁹ suis vir tuis ꝟcupiscibilis regulaē ab intellectu ꝟ qñqz quodā impetu a gitur ficut equ? et mul? sine freno et directore sic ipsa sine intellā ārē frequenē ad vilissima et sceleratissima viās festine se curuat impetū sui desiderij et modicū et mihil quod desiderat sibi negat Eccī. xx. Oīa que desiderauerūt oculi mei nō negaui eis nec phi bui cor meū ān omi voluptate frueret Cōtra istū defectū et im petū dānosū daē nobis donū cōsilij c? est cognoscere et ꝑuidere ea que sūt ad finē ad denotandū ꝙ omnia sūt fienda a cōsilio ne di missō ꝟsilio ās in opatione sua reportat inutilē pnāz. ꝓuer. vnj Sapientia habitat in cōsilijs. Et sen. in quadā epla dicit Tunc cōsilia salubria siue salutaria notanē cū alludit ꝓsperitas. tūc w lut ī lubrico nec retinebis nec dabis ei impetū ꝟ respicies ꝙ eūdu; fit et ꝗlsqz. hec ille De illo dono docuit nos saluator in cruce in quarto verbo dī. Sitio. i. voluntate consilio regulata qua patior Fructū etiā et vtilitatē passionis omnibo ꝓuenire affecto. Secūdo volūtas nō est regulata in irascibili vtute et iō qñqz hz ipietatē et crudelitatē otra dictamē recte cōis Nā natura dictat pietatē ad ꝓxim ficut mēbz ad mēbz. voluntas vero in ottatiū otra le gē nature et dictamē recte cōis. qñqz exercet inhūanitatē et cru delitatē qō magnū nephas est. ff. de iusti. et iu. l. vt vim. dicē Cū natura inter nos qōdaz ius cognitionis ostituerit hōiez hōi insidiari. i. cōtra cōez irasci nephas est. Et igiē cōtra hunc defe ctū ꝓuisū est hōi de dono pietatis qō nos recte ordinat et docet.

qualem reuerentiã debeam? haberè ad deũ et pietatẽ ad ꝓximũ
Vñ-j.petri.j. Grã vobis et pax impleat̃ que ad vitã et pietatem
donata nobis sunt De isto etiã dono instruxit nos saluator in cru
ce dicens Consũmatũ est.q.d.oĩa que ex pietate ordinau pa
tienda ꝓ saluatione humani generis iam cõsũmaui et in nullo
me difficilẽ reddidi. Hic etiã ex pietate alter alteri? onera porta
te dz. Iuxt̃ apl'm Alter alteri? onera portate ꝛc̃. Tertio volun=
tas hz timorositatẽ seruilẽ.timet eñ malũ et dimittit nõ ꝓpt̃ dei
amorẽ sed ꝓpter timorẽ pene.timor ille nõ est meritorii? sed ser=
lis. Et dicit̃ seruilis qr fiat seruus timore premij amissionis et
castigationis dñi cauet malũ.ne suspendat̃ cauet furtũ ꝛc̃.licz ta
lis timor sit ꝙdãmodo bon? qr disponit ad filialẽ timorẽ sic ac?
trahit filũ lz ipsa nõ cõiungat tñ inducit ad id qd̃ cõiungere hz
Sic timor seruilis nõ est meritorii? ꝑm se.nec cõiungit hominẽ
deo sed disponit et iducit timorẽ filialẽ que ꝓ dilectionẽ copulat
deũ et hõiez.De illo timore seruili dicit̃ ex̃ de re.iuris.Qui ex ti
more facit preceptũ alis q̃ debeat facit et iam nõ facit. Ne ideo
tãt?labor nẽ fit cassus et inutilis ꝓuidit de? nobis de dono timo
ris filialis qui est timor dei et fons oĩs meriti.puer.xpi. Ti=
mor dñi fons vite.Hic eñ dicit̃ filialis qr fiat filiꝰ naturali im=
stinctu diligit prẽm et eius volũtatẽ humilit̃ facit et ex amore.
fic isto dono q̃libet dei voluntatẽ ex amore sine cõtradictione ad
implet.Hunc timorẽ filialẽ xps se oĩdit habuisse qñ nimio amo
re patris voluntatẽ in cruce fecit.quare dixit.de? de? me? ꝛc̃.q.
d.O de? pater cui? voluntatẽ filiali amore semp adimplere de=
sideraui.iam ꝓ salute hõis paciendo.vt debueras me nõ defendi
sti.sed vt voluisti et ergo me in mambo ocãdentiũ dereliquisti.
Sic quilibet timore filiali et nõ seruili conformare dz se diuine
voluntati et eius mandata adimplere ¶ Dz queritt̃ an timore
seruilis sit donũ dei vel nõ?Rñdet bonauen.in scripto suo super
ñgem di.xxxnij.tertij. Qr est donũ spũssancti.qr fiat donũ dei
est credere penas futuras ꝓ eo q̃ est ibi quedã cordis illumina=
tio et directio.ita penas eternas fugere et timere est donũ dei.
ꝓ eo q̃ ex tali dono est cordis emotiõ et fluct? cõcupiscibilis re
straictio.et hec est q̃daz rectificatio Qr autẽ emotiõ fit ibi dicit
Ihero.Induxisti dñe cor nr̃m necnõ timerem? te Qr autẽ ibi fit
cõcupiscentie restrictio innuit ps.Cõfige timore tuo carnes me
as.qs q̃dz fit nõ timore casto solũ ꝫ etiã seruili quo timent̃ eter
na supplicia et diuina iudicia et ꝓpt̃ illoꝝ timorẽ cessat hõ a pec
cato.Qr petratione lz nõ cesset a voluntate fiat dicit glo. et hoc

totū est a diuino munere. Qui obiect qꝫ spūssanctꝰ cōpatit̄ scāz
domꝰ suis · ꝯ cū timore humi se nō cōpatit̄ · Dicendū qꝫ est qsdaz
donū a · s · s · et cū · s · s · qsdaz qs ē a · s · s · et qñqz stat cū · s · s · qñqz ñ
Est etiā aliud donū a · s · s · ꝯ nō cū · s · s · primū ē donū charitatis qs
est a spūsancto et sēp cū spūsancto qꝛ p ipsū est aīa habitaculuz
spūssancti · secundū est donū ppbie qs est a spūsancto nō tñ sp cū
spūsancto · s · qꝛ qñqz etiā ē in malis · tertiū est donū timoris hui
us qs est a spūsancto ꝯ nō cū spūsancto qꝛ ppārat ad spūmsanctū
et de hoc dono nō est verū qꝫ spūssanctꝰ se cōpatit̄ cū domꝰ suis
Tertio dico qꝫ virtꝰ opatiua ē imtm debilitata · qꝫ ex puris naturali
bus nullū bonū opꝰ inceptū pōt ad finē eterne beatitudinis pro
duci · ps · Ois declinauerūt simul inutiles facti sūt · nō ē qui faciat
bonū nō est vsqz ad vnū Ideo dñs noster puidit nobis de septi
mo dono scz de donō fortitudinis · cuiꝰ virtꝰ est tanta vt bonuz
opus inceptū deducet ab bonū finē vt q̄libet hīns ꝯ donū dicere
possit illud ps · Fortitudo mea et laus mea dñs et factꝰ est mihi
in salutē · Hoc oñdit saluator in vltimo verbo qñ in cruce omen
dauit spm̄ suū deo patri dicēs · In manꝰ tuas omendo spm̄ meū
q · d · qꝛ in fortitudine tua opꝰ humane saluationis inceptī et ad
finē ꝺsūmaui spm̄ quē semper in fortitudine tua habui omendo
vt valeat miserabilē limbū destruere et captiuos electos tuos li
berare et ad ptectionē tuā dirigere D Sed circa illud donū
fortitudinis queritꝰ quo differat a virtute cardinali et an virtu-
tes dona et beatitudines sint idē Innidet bonauē · di · xxxnj · tertij ·
qꝫ dra inter illa assignat penes actꝰ ppos · Nā hoz quidā actꝰ
sūt pmi q̄daz medij · quidā vltimi siue pfecti sicut videre possumꝰ
in actu ogmtionis siue cognoscendi vbi primꝰ actꝰ est credere
secundꝰ intelligere · tertiꝰ corde videre · Secdm hanc triplicē draz
actuū sūt in nobis tres differētie habituū gratuitoz · s · virtutuz
donoz et beatitudinū · Ita qꝫ virtutes sūt ad actꝰ primos vt fi-
des ad credendū · dona ad actꝰ medios vt intellectꝰ est ad intel
ligendū · beatitudines ad actꝰ vltimos et pfectos sicut mundicia
cordis ad deū videndū · et qm̄ in primis actibꝰ potētie rectificant
in secundis expediunt · in tercijs pficiunt Hinc est qꝫ habitus
virtutū sunt ad agendū recte · habitus donoz ad agendū expe-
dite · habitus beatitudinū ad agendū et patiendū pfecte · postqm̄
autē isti habitus fuerint in anima · cōsequi t̄ in ea statꝰ quidē
quietationis et delectationis · In qua duo cōcurrūt · s · quedā spū
alis refectio et ipsiꝰ refectōis pceptio · ideo ad predictos habitꝰ
addunt fructꝰ et spūales sensus qui nō dicūt nouos habitus · sed

habituū pfectū statū et vsū. Itē ad hec oīa habēda p nos nō sufficiam? ideo data sūt nobis āmimcula septē sacramentoꝝ in q̄bo ꝑm diuersitatē effectuū gradiat ad inchoationē ꝑfectū a ꝯsūmationē oīm habituū ꝓdictoꝝ. Ex his apparet nō solū dra imē virtutes et dona ꝫ etiā imē oīa que ꝯputātur inter munera grē. s. beatitudines brītudines fructꝰ sensus spūales et sacmenta. Nota fructꝰ sūt. xij. scz charitas gaudiū pax patientia longanimitas bonitas benignitas mansuetudo fides modestia cōtinentia et castitas. Sēē sus vero spūales dicūtur ꝓceptiones mentales q̄ p speculationez est. et incipit a sensu et peruenit ad ymaginē. ab illa ad rōnez. ab illa ad intellectū. ab illo ad intelligentiam

Tertia ps in q̄ tractatur de magnificentia ex

ercicij integraliter ibi. ab oīni opere. Pro quo moraliter notandū est q̄ sicut dicit Aristo. nj. metꝫ questionē non pōt soluere q̄ nescit eius ligamentū. Quis eīm ꝑfecte pōt euadere egritudinē nisi ꝑus nouerit egritudinis laborē. Et quis in amissione boni filij mris posset pōderare dolorē nisi ꝑus vel ꝑmo senserit matris ad filiū amorē. Cū igit nulli dubiū q̄n virgo clemens mater xp̄i maiorē affectū ad suū vnigenitū habuerit q̄ aliqua mater mundi habere pōt ad suū natū q̄ etiā grauiorē amaritudinē et dolorē cordis susceperit in eius morte et corporali sepatione. Pōt g̃ bñ respondere et questionē oīni inquirēti soluere. qz igit inquisitio veritatis facienda est cū q̄bo est ꝯuersat? et notꝰ. ex. de elec. postq̄ etiā siue vir siue mulier. amicꝰ siue inimicꝰ cū quibo q̄s vitā pegisse dicit pōt inquisitōi rñdere et rectificari veritati vt dr in aut. de heredibo et falcidia cōstitutis. l. qm̄ aliqua. Queram? g̃ a pia matre cui notū est cū qua cōuersat? est et vitā pegit. Quo abijt dilect? tuus o pulcrima mulierū? soluit. q. d. Abijt ab oīni opere q̄ patraret. sed ꝑius abijt

Ad extremā ingratitudinē iudeoꝝ
Ad sepulcri latibulū a visione oculoꝝ
Ad īcredulitatē p infidelitatē discipl'oꝝ.

Abijt nāq; ꝑmo dilectus filius marie ad extremam ingratitudinē iudeorum Nam vt dr. C. de apostatis. hij q̄. grauior pena est ꝯseruari imē hoīes et hoīm suffragijs q̄ pati ab hoībo solatiū nō sentire. Dñ leuior est pena alicui remotū esse ab amicis et ꝑpē ꝫ carere suffragio amicoꝝ q̄ iuxē eē et eoꝝ suffragia non hrē. Dic ꝑ dubio q̄ fuit xp̄m in terra iudeoꝝ. q̄i cū peculiari ꝑplo et singulariter electo cōuersari. bñfaciēdo sanādo infirmos. oppressos a dyabolo liberādo. et nō solū carere eoꝝ suffragijs ymo etiā videre eorū maxiaz ingratitudinez

vr eū qui xpm̄t ꝓpt̄ eoz salutē et ex eis nasci volunt ad eoz glo
riā et honorē nō essent otēti morte seua extinguere· ymo morte
turpissima ꝺemnare et ꝓfūdere nec sufficit interficere ꝫ infimis
tis torturis clauis flagellis et spinis afficere et vulnerare ¶ E
Scribit em̄ doctor deuot⁹ bonauē· in q̄daz opusculo a viris fide
dignis opto· q̄ marie filiꝰ habuit vulnera· vj· milia· cccccclxvj
q̄tū hz legio· Ecce· j· ꝓluuie guttas q̄s dinumerauit et ꝓfundū
abissi q̄s dimēsus est? ꝓluuie guttas q̄s pluit ipsū cēlū· ihs xp̄s
stillans vberrimis stillis sanguinis q̄s enumerauit· q· d· difficile
fuit ꝫ scire humanit⁹ nisi fuisset reuelatū diuinit⁹? ¶ O q̄ doloro
sus fuit aspect⁹ marie in corpe filij tā vulnerosi· o q̄ lamētabil⁹
aspect⁹ in vtroq; q· nunq̄ fidelior mater ad puez et ecōuerso·
o qualis sepatio vbi tāta charitas· de quo nō inuenit similit inter
mrēz et filiū ꝫ nō orig· ¶ Q· maria sic lamentat filiū suū q̄ tāta di
scretione q· oīnes induxit ad lachrimandū q̄ videbant eā ¶ F
ꝫ iuxt iaz dicta queritꝫ· vtz dolor quē habuit maria in xp̄i pas
sione· excessit dolorē cuiuslibet martiris? Et videt q· nō· ꝓmo
ex suppositō q· nullus tm̄ dolet de malo alteri⁹ sicut de malo ꝓ
prio sicut nec tm̄ diligit alterꝫ sicut se ipsū· sed dolor virgis erat
de alio scz xp̄o dolor autē martiris de se ipso igit maior erat do
lor cuiuslibet martiris ¶ Itē leuior est dolor quanto gaudio pmi
xtior· ꝫ in virgine erat gaudiū sūmū g̊ dolor minor ¶ Itē vbi est
lesio interior et exterior· i· mente q· carne est maior tristitia q· do
lor q̄ vbi alterꝫ tm̄· ꝫ in virgine nulla erat lesio in carne ꝫ tm̄
in mente· ¶ In martiribꝰ vero interi⁹ g̊ plus dolebant· ¶ Sed otra
ꝫ· q· ¶ Tuā ipsi⁹ aiaz pt rāsibit gladi⁹· Ex q̄nqz cōibꝰ sumptis·
¶ Primo q· dicit tuā Argumento sic· q· virgo nō fuit passa aliud
martiriū misi in xp̄i passione· g̊ si nō pl⁹ doluit q̄ alīqs martir nō
pl⁹ meruit· ꝫ nec martiriū fuit pl⁹ meritoriū· et sic in gl̄ia habet
minorē aureolā que debet martiribꝰ q̄ alij martires vel haberet
nullā et q̄ habet est incōueniens· Secūdo q· dicit ipsi⁹ Argumē
to sic· q· acerbior fuit gladi⁹ passionis xp̄i q̄ cuiuscūqz martir
tis ꝫ gladi⁹ ipsi⁹ scz passionis xp̄i ei⁹ aiaz ptrāsiuit g̊ acerbior
fuit gladi⁹ passiōis ei⁹ q̄ alic⁹ martiris· Tertio q· dicit amimā
Argumento sic q· maior est affluctio penetrās aiaz scindendo q̄
q̄ carnē ꝫ in alīs penetrauit carnē· in virgine mentē· igit maior
fuit affluctio virgis q̄ alic⁹ martiris ¶ Ideo dz q· maria mēte pas
sa est pl⁹ q̄ martir fuit· Quarto q· dicit trāsibit ¶ Pertī⁹ em̄ per
trāsit aīa in amissione quē sūme diligit q̄ in amissione quē odit
ꝫ virgo beata sūme diligebat vitā corpalē xp̄i· martires vero suā

ꝑtiã odiebãt ꝙ plus doluit virgo amittẽdo vitã xp̃i ꝙm martires amittẽdo vitã ꝑtiã. Quinto qr dicit gladi? qr magis est pene trans gladi? cõpassionis ꝙm gladi? passionis. Vñ bern̄ dicit. Fu gientibꝰ aplis in faciẽ filij se opposuerat mater et gladio doloris aĩe ei? infixo vulnerabat̃ spũ et cruciabat̃ effectu et qđ in carne xp̃i agebant clauꝰ et lancea h̄ in ei? mente ꝓpassio naturalis a affectionis materne angustia. hec ille Dicendũ igit̃ ꝑm Nico. de lyra. in. nj. sup sñas ꝙ virgo sustinuit in passione xp̃i maius martirũ ꝙm aliq̃s martir. Vñ hec q̃stio querit an dolor cõpassionis quẽ virgo sustinuit fuerit maior ꝙm dolor passionis q̃ martir passus est. Et ideo intelligendũ qr dolor passionis oriẽ a lesiõe carnis cũ pceptione sensus et redũdat in aĩa. Dolor vero cõpassionis oriẽ et incipit in aĩa et redũdat in sensũ et carnẽ. q̃nto igit̃ aĩa ẽ potẽtior et magis dñans sup carnẽ et caro delicatior et magis sbiecta aĩe tãto fit maior redũdãcia et maior dolor ẽ q̃ incipit ab aĩa ꝙm ille q̃ iãpit a carne. qr igit̃ ita erat ĩ btã vgine ideo maior fuit dolor ꝓpassionis in ipsa ꝙm dolor passionis q̃ ẽ ex pte nature corruptibilis cũ magis sit exterminatiua? corpalis vite ꝙm dolor ꝓpassionis qui ꝑncipaliter est ex parte aĩe. Aliqñ tñ hõ absorbeẽ in illo dolore qñ taliter est pturbat? et nõ ꝓsistit solũ in naturali voluntate. Ad ꝑmũ dicendũ ꝙ verꝫ est de dolore passionis non cõpassionis. de alio põt esse maior eo ꝙ ordinat? exq̃ est ꝓpassionis et in mente ordinata charitate nullũ hꝫ retinaculũ qñ toto impetu et efficacia habit? ad cõpassionẽ ferat̃ Ad secundũ qr voluntas in virgine quantũ ad vtrãqꝫ faciẽ ferũ in totũ actũ totaliter finebat̃. Ad tertiũ dicendũ ꝙ in martiribꝰ paꝫ erat lesiõis in mente sed tota ꝓsistebat ãi in carne. vñ et pãpiebant cõsolati oñe aliqñ. in virgine vero erat econuerso Deciũdo marie filꝰ abijt ad sepulcrũ latibulũ a desiderio oculoꝫ maternoꝫ. iuxt̃ illud qđ matũ dignissime longe fuit ꝓdictũ Ezech. xxiij. Ecce ego tollo a te desiderabile oculoꝫ tuoꝫ. Qã eũ quẽ heri vidit viuũ. mox vidit mortuũ ymo hodie nõ licuit videre nec viuũ nec mortuũ. et qđ maius est tangẽ qr tumulũ clauserũt et clausũ signauerunt Sed quo iure abstulerũt matri vnicũ filiũ quẽ amat̃. xxxmj. ãnis legitime possidẽdo prescripsit? certe iure nullo. qr vt habet̃ ex de pscrip. c. sanctoꝫ. possessiones possesse. p. xxx. annos q̃ete et sine pturbatione. Dic mater vnicũ filiũ vltra ẽmimũ assignatũ in quete possederat et sincera mente eũ cõapiendo et in vtero eum diu gerẽdo et alendo et tñ cõtra iuris ordinẽ est ab ea rapt? vt nõ ei liceret nec dũ videre sed qđ lamẽtabile est nec eũ tangere

Ideo cuminosa mater accepit iniuriā a phidis iudeis ¶ Et
ꝙ maria mater assimilat pauperi cui diues abstulit vnicā ouem
quā nathan pphā sub enigmate proposuit dauid · ij · regū · xij · vbi
dr ꝙ nathan missus a dño ad dauid de occasione vrie dixit · sed
de iudicio · Duo viri erāt in ciuitate vna · vn⁹ diues alter paup ·
diues habebat oues et boues plimas valde · paup aūt nihil ha-
bebat omino pter ouē vnā paruulā quā emerat et nutrebat ꝺ pa
ne illi⁹ comedēs et de calice ei⁹ bibēs et in sinu ei⁹ dormiuit q̄i fi
lia · Cū autē peginꝰ q̄daz venisset ad diuitē petens illū sumere de
ouibꝫ et de bobꝫ suis vt exhiberet cōuiuiū peginno illi q̄ ad se ve-
nerat tulit ouē viri paupis et pparauit cibos illi peregino · Iratus
autē dauid aduersus hoiez illi dixit ad nathan · viuit dns qm fi-
li⁹ mortis est ille qui fecit hoc · Adapta ad mariā et ymaī filiū ei⁹
agnū innocentē quē nutrebat quē pplus iudaic⁹ cui dr⁹ milta bn
facta fecit et ditauit · vt peregino diabolo omniū pararet pter
sui instinctū agnū pauperis hois et matris xpi mactauit · Quare
digt⁹ē pplus ille nō solū pumtōe tpali vt mimia calamitatez mise
tia hic corporalit vel tpalit q̄tidie moriat · ꝯ etiā vt morte perpe
tua dānet · Tertio q̄ram⁹ o maria q̄ abnt dilect⁹ tuus · dicit ad
incredulitatē discipulorꝫ suorꝫ p infidelitatē · Sola em stante
virgine in fide ceteri p infidelitatē ceciderūt · nā naturalit natura
femínea est fragilis ad resistendū · mobilis ad pseuerandū · pui
iudicij ad cōsulendū · Vñ sen · in de remedijs · imbil tā mobile tam
vagū q̄ femine volūtas · Dicit etiā vulgo ꝙ femina cito con
sulit et raro melꝰ eligit ¶ Hunc autē triplicē defectū maria
virgo btā abstulit a natura feminea cū eā sup virile pfectionem
discipulorꝫ xpi singularit sublimauerit · vt ptz tā in tolerātia pas
sionis · ostantia fidei et dilectionis et etiā pspicacia iudicij a actio
nis ipsos discipulos a xpo dilecto imōpabilit excesserit · qđ patz
ex eo ꝙ discipulis p timore mortis fugientibꝫ a in fide facillātibꝫ
melꝰ elegit · qđ ptz ex hoc ꝙ salutē hūam generis acerbitate passi
onis sui filij pelegit magis xpm filiū ei⁹ penā pati acerbissimaz
q̄ gen⁹ humanū nō redemisse ꝛc · Anselm · Debet ꝯ merito laudari
qr est dom⁹ firma quā nec flumia nec venti nec ymbres · i · varia
genera passionū xpi q̄ ceruerunt et ipsā subuertere nō potuerunt
a fide subuertis omibꝫ alijs q̄ ipsū puꝰ hoiez esse crediderunt · cū
tot et tanta alacriter pateret · Et hoc ostendebat in his tribꝫ nocti
bus in matutinis in · xnj · cādelis accensis q̄ꝝ vna post aliā extin-
guebat · sola vltima altior alijs immensa vsqz ad finē fuit seruata

¶ Sed queritꝰ vtꝝ fides in virgine sola remāserit in sabbato sancto. Et videtꝰ q nō q Johes etiā secutꝰ fuerit xp̄m vsqꝫ ad crucē sicut et ipsa. ꝑ videtꝰ q etiā crediderit. Itē sicut petrus negando fuit mortuus. sic plorādo resurrexit et reuixit vt dic̄ augꝰ super Joh. ij. parte. ome. v. Itē alie sancte mulieres semp xp̄m fuerunt secute ꝑ videtꝰ q crediderint. vñ et vngere eū volebant iam mortuū. Hec questio q̄rit an oēs peccauerunt mortaliter peccato infidelitatis ipsa sola excepta? Et q sic sunt autoritates vnde super illud Joh. xxi. vt cum factū fuerit credatis. di. glo. Item in aplis. nulla fides remansit in passione dn̄i. Item dicit augꝰ super Joh. parte. ij. c. xii. q aplī nō tm̄ carne xp̄m deliquerant sed etiā mente fidem ¶ Dicendū ꝑ sm̄ Nico. de ly. sup sentē. li. iij. Q tota fides in sola virgine remansit in die sabbati sancto. Et inde est q dies sabbati est dedicata specialiter ad honorē virginis matris dei et nostre fidei conseruatricis. q in die sabbati sancto tota fides in eius pectore remāsit. Inde est q ꝓmisceꝰ tractus id est dolor cū alleluia id est cū gaudio. q dolor est de aplorꝝ incredulitate et nihilomin? gaudiū de resurrectione xp̄i. Inde est etiā q omittitur offerenda q aplī nō erant cōuersi vt ꝑ verā fidem dño se offerrent. Et breuiter in illa missa omnia sunt admixta sicut tunc erat de facto. Ad primum dicendū q triplex fuit grad? in negatione passiua discipulorꝝ. Primus q oēs fugerunt Secund? q aliqui cordis vigore assumpto eū secuti sunt Tertius q mortuo eo oēs incredulꝰ fuerunt sola matre in fide inuiolabili et cōstantissima perfistente. In medio gradu fuit iohannes et mulieres.

¶ In die sancto paschę.

Maria magdalena et maria Jacobi et salome emerunt aromata vt venientes vngerēt ih̄m Mar. vlt. ¶ philozophi querunt que causa sit q aqua potest recipere contrariam qualitatem scilꝫ caliditatemꝫ et potest calefieri. et ignis calidus per contrarium nō potest frigefieri. Ad quod respondet q causa est illa quia inter elementa ignis est elementum formalius. maxime actiuum maioris fortitudinis et vigoris et per consequens potest agere in aquam et ratione sue actiuitatis potest agere in frigidum et frigiditatem aque expellere sed econuerso aqua non pōt agere

in calidítatē ignis qz ignis ita sume et formalē ē calid? et agens
q aqua p suā frigidítatē n pōt agere tm in ignē qn adhuc semp
calíditas ignis resistat. Sic spualiter ignis diuine charitatis si
inapit ardere in corde hōis est tā actiu? et fortis q nunq? ociaē
in hōie semp agit aut cōsumendo mala aut resistendo nec aliqua
aqua tribulatōis et timoris extingu pōt ymo foris mittit timo-
rē. j. Iob. mj. vñ pfper. in li. de otemplatiua vita. et allegaē de
pe. di. ij. charitas Charitas est vt mihi videē recta volūtas. i. ex
charitate recta voluntas p̄cedit ab oīnibo terrenis atq; p̄ūib?
p̄rsus aduersa. iuncta vero deo insepabiliē et igníta igne q̄dam
spūssancti quo est et in quē referē incensa. inq̄nameti oīnis extra
nea corruptōis nescia. nulli vicio mutabilitatis obnoxia sup oīa
que carnaliē diligunt excelsa affectionū oīm potētissima dīnce
cōtemplatōis auida in oīnibo semp inuicta sūma actionū bonaz
salus moz finis celestiū p̄ceptoz mors crimiū vita virtutū vir
tus pugnantiū palma victoz arma sanctaz mentiū causa meri-
torū bonorū premiū pfectorū fine qua nullus deo placuit nū qua
nec aliq̄s potuit peccare nec poterit. fructuosa in penitentibus
gloriosa in pseuerātibo leta in p̄ficientibo victoriosa in martiribo?
operosa in oīnibo oīnino fidelibo. ex qua quicq̄d ē bon operis vi-
uit. Hac charitate ille sancte mulieres fuerūt inflāmate et accēse
Ideo nullo terrore concusse angustia impedite nullo delectabili
auerse quē in vita puro corde dilexerūt in morte nō neglexerunt
sed ei aromatibo vngere quesierunt vt dicit in thēmate M
Querit vtrū xp̄s ver? messias p̄missus in lege hm scripturā de-
buit a morte resurgere? Et videē q nō. qz messias in scriptura
p̄mitiē vt caput et p̄nceps felicitatis eterne. vñ et pacis eiq nō
erit finis. sed hec fuissent inē polata si fuiss? mortuq? qs est iste
uemens. nō potuit autē resurgere nisi mortuq? quare nec eterne?
Itē nullus resurgit nisi qui est debitor mortis sed xp̄s non erat
debitor mortis zē. qz debitū mortis nō inest nisi ex pecō Dicen-
dū hm Rico. de lyra in. nj. sup sniās q suppolita morte xp̄i quaz
et ipsū ex scriptura in supioribo oñsuz est. nccio cōcludit q resur
gere debuerit Primo ex p̄sone cōditione qz p̄mitiē vt rex et sa-
cerdos in eternū qs nō esset nisi resurrexisset Dñ resurrexit necessa
rio in eternū victurus. Secūdo ex scripture assertione Isopho
et Ysa. et sepulcrum eius gloriosum. Et p̄s. quoniam non dere-
linques animam meā. Tertio ex nature perfectione quia am
ma et corpus sunt partes nature humane. Anima enim pars
est imperfecta respectu totius. vnde nec corpi sine aīa nec aīe sine

cōpē pt messe ois pfectō quā cōuenit in natura reperire xpō at
nō pōt negari qđ est de pfectione hūane nature. et hꝫ est anmaz
vnitā esse carni. Nunqꝫ em esset aliqs pfectꝰ btūs et ita angelis
sp inferior ab eis tm odorat? xps Qz vero nō fuerit vnita ad tps
breuis dispensatōis fuit ppē nrāz redēptionē. Quarta ex pmissi
impletione. qz pmissiones facte sūt pribo q̄ mortui erāt. ꝫ si xps
nō resurrexisset neqz prēs. eqūter em incōuemens et difficultas
de vtroqz em eadē est rō. Ipe em est pmogenit? mortuoz et sic
nō fuissent implete pmissiones in eis. Ad primū argumentū di
cendū qđ spāliť intelligit paās nō fuit finis pmo passiōe pax
fuit in eternū dēterminata. Ad secundū dicendū q pma est falsa
qz eā nō debitor mortis per se pt resurgere qz volūtarie et dis
pensatiue mortē assūpsit Nō Queritť secūdo vtꝫ xps primo
apparuerit btē virgini p? resurrectionē Et videť q nō ꝟ Mar. vl.
Surgens iħus pmo mane sabbati apparuit marie magdalene
Ipse aplis numerās oīes xpi apparitiones nō enumerat q btē
virgini apparuerat. Itē ille mulieres q̄bo xpūs apparebat nūcia
bant aplis. ꝫ ipsa nō legitť eis aliqđ nunciasse Cōtra. bernī. in ser
mone de resurrectōe dī. q pmo apparuit ei. pbans q̄nqz rōibo
breuiter Ōn dicit nulla fuit in fruitōis grā dignior. nulla expe
tatōis deuotio feruentior. nulla deprecādi instantia vehemen
tior. nulla apparētī interior. apparuit autē q̄bo nō tm tenebať. g
et ei cui pl? attinebat. nulla in discurrēdo diligentior. nō em an
gelorꝫ testimonū q̄rebat nec iuit ad videndū. nō āt se posset cō
tinere q̄n ad sepulcꝝ curreret audita ei? resurrectione misi omnia
sciret nulla in toto innotatior. Et ideo si dicať pmo ei non appa
ruisse qz in euangelio nō dr. eadē rōne credendū est q nunqꝫ sibi
apparuisset. qz nec hoc euangelīū dicit. Ex his sentētiat bernī. q
pmo apparuit ei licz nō in illo modo et genere apparitōis de quo
loquūtur euangeliste. Quare autē euangelīū nō loquitť est rō
qdruplex Primo qz q̄libet sanc? mētis pōt credere q illa pmo vi
dere debuit q̄ prē cēteris dilexit et qz mater quā sūme diligebat
et venerabať. Secūdo qz frīuolū est matris testimoniū de q̄ fa
cile presumeretť q vellet filiū celebrē reddere mundo apparebat
qz ad testificandū. Tertio qz apparitōes de quibo euangelīū lo
quitť nō fiebant misi incredulis. nec ipse gloriose virgini in spe
cie gloriosa apparebat vt dicit ibidē bernī. et non ad confirmatio
nem dubij. sed ad allationem solacij Quarto quia ipsa contī
nue videbat quicquid fiebat circa filium quare non oportuit
euangelium de apparitionibo sibi factis facere mentionē. et p hoc

ptz tñsio ad obiectā ❡ ¶ Queritē tertio aut xp̄s tertia die re-
surrexerit et nō añ vel postē ostendēt vt oim nostrē affectū infla
maret·credulitatē firmaret et vere resurrexisse oñderet·vñ si sta
tim resurrexisset nō fuisset creditū q vere mortu? fuisset·q igitē
p̄m pp̄m·j.celi·nihil est pfectū nisi trinitas·et pfectio vere consistit
in ternario· Voluit igitē tres dies stare in sepulcro et tertia die
resurgere vt pfecte mortu? noscereē·Vñ aug̃·nij·ō tri·vnj.kal
aprīl·xxv·die mensis marcij resurrexit Nō em statim vt mortu?
est resurrexit vt vere stando tribo diebo et tribo noctibo in sepul
cro mortuū se fuisse cōdeclararet·nō em cōtingit infra ḧ tps ho
minē in terra stare q mortu? videt qn appareāt aliq̄ signa vt tu
dida vite·et ꝓpter ḧ tertia die resurrexit· Et hoc tps predixit
Math·xij·p figurā ione di· Sicut fuit ionas in ventre ceti tribo
diebo et tribo noctibo·sic erit filꝰ hōis in cor de terre· Sed dicēs
vel diceret qs·cū ex scptura habeat q ipsa die veneris xp̄s de se
pulcro fuerit sepult?·et dñco de mane resuscitat? cū inter vnā die et
aliā n̄ sint nisi due noctes a vna dies quo ēs dies sē a xp̄i sepulca
tue scz artificialis et natural· Dies artificial est tranſit? solis de
oriente in occidēs·et hz·xij·horas q solū trāsit medietatē zodia
ci in qua immediate sunt sex sig̃ celi·et in q̄libet signo stat sol p
duas horas· Dies vero natural est tranſit? solis p totū zodiacū
in quo sūt·xij·sig̃·et apphendit die et nocte·et hz·xxiij·horas
Nō qn queritē quo xp̄s stetit tribo diebo in sepulcro respondet de di
ebo artificialibo et nō naturalibo q stetit·xxxvj.horis q faciūt tres
dies artificiales Vel ꝑm magistꝝ hysto·hic accipiunt dies p
figurā synodochen in q̄ accipitē ps p toto·vñ illa ps q̄ remansit
sexta feria postq̄ fuit sepult?·accipitē p vna die totū sabbatū p
alio die·et aurora diei dñce in qua resurrexit pro tertia die· De
istis tribo diebo xp̄s añ mortē pphauit dicēs Joh·ij· Solute tē
plū hoc·et in tribo diebo reedificabo illud qs hodie impletum est
¶ Quātum ad prosecutōem et cōtinuationem notandum scdm phūm·ij·celi·q oppositā iuxta se posita magis
eluescunt Et quia in precedentibus tactum est de ignominiosa
et confusibili passione·hodie et hijs sequētibus diebus annecte
dum est de gloriosa victoria et laudabili resurrectione scdm hoc
tres sunt partes eius
In prima notatur auditas inquisitionis amorosa in principio
In scda sublimitas resurrectionis gliosa·ibi·surrexit nō est hic
In tercia celeritas legationis gaudiosa·ibi·ꝫ ite dicte cē. p

Quantū ad primā partē est sciēdū q̄ maria magdalena fuit soror lazari · alie due marie fuerunt filie anne et sorores marie virginis · Pro quo notādum p illas tres marias q̄ anna habuit tres viros successiue scz ioachim cleophā et salome · Et de istis tribo viris genuit tres filias dicte marie q̄ ognomine q̄q̄ noiant̄ a prē · q̄q̄ a mrē · q̄q̄ a filijs q̄q̄ a viris · Quia illas tres filias duxerūt tres viri · s · Joseph · alphe? et zebede? · q̄ genuerūt etiā filios ꝑ̄ā ꝑma maria scz vgo gloriosa nupta fuit Joseph q̄ solū xp̄m habuit filiū Altera nupta fuerat alpheo q̄ genuit iacobū symonē iudā et ioseph iustū · dicit̄ igit̄ maria iacobi · i · mater iacobi · maria salome · i · maria filia salome patris · bis? Anna tribo ioachim cleophe salomeq̄ marias tres pariit has · Tūc ioseph alphe? zebede? xp̄m ꝑma ioseph · s · iustū iacobū cū simone iudā · Altera q̄ sequit̄ iacobū parit atq̄ ioh̄em dñm? hec mater hec q̄tuor illa duor̄ · Dicit̄ igit̄ maria magdalena altera scz ab hijs dās ꝫ soror lazari · dicta magdalena a magdalo castro suo · a maria iacobi scz mater · a salome scz filia emerūt aromata sepulto dño · f · feria sexta in q̄ lucit opari vsq̄ ad solis occasū · et ꝑm lucā parauerūt vnguenta et q̄ ꝑ angustia tpis nō poterāt explere · mox transacto sabbato qñ parādi licētia redijt venerūt vngē ih̄m · Nos em̄ erat iudeor̄ vngē corpa defunctor̄ vt nō feterēt · Ille āt sācte mulieres nondū pfecte xp̄m cognoscentes cuiꝰ corpꝰ corrūpi nō poterat q̄ deitati ꝺiunctū credētes ipm filez alijs hoibo mortuis vt ipsū ꝑm ꝺsuetudinē ex deuotione vngerent vnguēta parauerūt · et valde mane vna sabbator̄ · i · ꝑma diei septimane q̄ est dñica · nā hic sabbatū sumit̄ pro quolibet die septimane · Et ꝑma dies sabbati 8z dñica · ij · sabbati ꝑ feria secūda · et sic de alijs · Dicit̄ igit̄ et valde mane · s · diluculo inceperūt mulieres parare vnguentū · ꝫ cū iam ad monumentū venerunt ortus fuit sol ꝛc · ¶ ꝑ Moraliter Ita deuota q̄ his diebo ex amaritudine ꝺpassionis cū hijs deuotis et amaris et tristibo mlieribo xp̄m vnguēto tristitie et lamētatois inūxit · horatois · ñ apls rho · xij Gaudere cū gaudētibo flere cū flētibo Dei em̄? em̄ q̄ dies illa in q̄ aliq̄s accidit magnū bo^m vt puta q̄ forte ꝑnceps victoriā obtinuit et hostes subiugauit cum letitia celebrāt et venerāt · tales em̄ ferias ꝑncipes indicē pūt · vt habet̄ · C · de feriis · l · a nllo · sic ec̄ dās p̄cepit filijs isrl̄ oī anno pasca solenniter celebrāē in memoriā q̄ dās eos de seruitute egipciaca liberauit

vt dicit Exo. xij. Multo magis xpiam gaudere et iubilare debet
illa die a pascha solennit celebrare qua nos saluator noster a ca
ptiuitate dyabolica liberauit dyabolu triuphauit et libertate pdi
ta hūano generi restituit. Dñi aug. i qdaz pmone de festo pasce
pupit sic. Pascha xpi frēs kmi regnū est celoz sal? mūdi occa
sus mferni gloria supnoz vita credentiū resurrectio mortuoz
testimoniū miseratois dine oratio mortis abolite pciū redētois
hūane. Et subiugit hic ē dies dilūssimi que fec dñs vt audistis
excelsior auctis et dulcior vniuersis. in qua dñs resurrexit. i qua
noua plem sibi vt ipsi videtis generatois spū aqsiuit. in qua sin
gulozum mentes gaudio et exultatione pfudit. ¶ Quia igit
dñs noster illa die surrexit pter ihu xpi reuerentia et sue resur
rectionis memoria vocata est dies dnica q ante vocabat dies so
lis. vt habet. C. de feriis. l. ij. Et vocabat dies sol qr sol in pris
ma hora ipsi? diei dicit dnatu. sic luna in pncipio secūde diei et sic
sequent. Letamm in dño et exul. tusti. et glo. omes rec. corde

Quia christus hodie primo
A morte gloriose est resuscitat?
Corpore copiose clarificat?
In anima virtuose letificat?

¶ Primo eim xps e a mor
te gloriose resuscitatus
hyemps em naturaliter
pter sol elongationez
ab emisperio nostro terra mortificat a infructuosa facit qr no pt
frondere manente tm vita occulte in radice in terra. Qz sole ap
propinquate in tpe veris terra dispomit et radix occulta vigorat
ad florem suscitat ad fructificandu. Ita corp? xpi extreme in hyeme
me. i. tpe sue passionis fuit mortificatu et destructu qr sol deita
tis fuit elongat? p vtute ptectionis q no vnionis. Un mgr. nj.
sen di. xvnj. Sepauit se deitas qr subtraxit ptectonez q non sol
uit vnionem. occulta tu latebat deitas in huamtate in qua tota vi
tus dispondi et vigorādi corp? pmansit. Et sic manens vsq
ad die resurrectois qua die. i. die vernali sol deitatis qui sp pns
fuit p nouā [illegible]ationē appropinquauit et omez dissolutōez corru
ptonez et pditionē factā in isto corpe reformauit iuncturas os
siu et neruoz p imoderatā crucis extensionē diuuctas reiunxit et
reposuit. et vnuquēqz neruu et os ad iunctura suā adaptauit. ca
lorē qz naturalē extinctu in corpe reformauit. sanguinē ex vul
neribo fluxu et sparsu in terra collegit et refudit et corp? ad am
a suscipiendā p oia adaptauit. Et tuc illā aiaz p mortē ab illo
corpore separatā in corpore dispositio et reiunxit et soauit mor
tuu etiam hominem in triduo viuum et perfectum resuscitauit.
Unde feliussima membra corporis christi poterant dicere illud.

Oze. vi. ſuſcitabit nos ſcilz deitas poſt duos dies. et tertia die
viuificabit nos ℣ Pot cuementer illud corpꝰ xpi figurari
p virgā aaron. de qua dicit numeri. xvij. Qz dns deꝰ voles eligē
pmo ſumū ſacerdotē in ppl'o dei precepit pncipibꝫ. xij. tribuum
iſrahel q̄ qnlibet portaret virgā vnā in qua ſcriptū erat nomē
ppriū et aaron ſimilit portaret. et fuerunt. xij. virge abſqꝫ virga
aaron. quas cū moiſes poſuiſſet cora dño in tabernaculo teſtimo
nij ſequenti die muenit germinaſſe floruiſſe et fructū feciſſe vgaꝫ
aaron cūctis alijs aridis exnūbo. Quo viſo ille cꝰ virga floruit
in ſummū ſacerdotē eſt electꝰ. ℣pualiter p. xij. virgas corpo
ra. xij. apl'oꝝ et oīm nationū intelligunt que in paſſione xpi ſine
humore credulitatis et fidei arida inuenta ſunt per virgā aaron
corpꝰ xpi qđ erat magis aridū q̄ abſqꝫ aīa erat vere mortuū q
in tabernaculo ſepulcri p vnionē diuinitatis cora dño iacebat qđ
floruit et renatū fuit p nouā deitatis opationē et reſuſcitationem
p quā fronduit et floruit et fructū vere creduhtatis et firmitatis
ꝓtulit qđ a deo patre in ſummū ſacerdotē et pncipē oīm fide-
liū eſt electꝰ. De hoc loquens gregꝰ. nj. mozꝫ. dicit. Ecce vga
leui viruit. Et q̄d viriditas virge aaron innuere hꝫ niſi q̄ oēs
qui vſqꝫ ad finē mundi iacem⁹ in morte quaſi virge aride reli-
cte remanem⁹. ꝫ cunctis virgis in ariditate remanentibꝫ. virga
leui ad florē redit q̄ corpꝰ dñi veri ſacerdotis noſtri in mortis
ariditate poſitū in flore reſurrectionis erumpit. quo flore recte
aaron ſacerdos eſſe cognoſcitur ℣ Sed queritꝫ. ſi virga aa
ron nō floruiſſet et corpꝰ dñi non ſurrexiſſet an corpora noſtra
ſemp arida pmaniſſent et nunq̄ reſurrexiſſent. dicit q̄ ſic quia
pncipiū in vno q̄qꝫ genere eſt cauſa oīm eoꝝ que ſunt poſt. ij.
metb. Cū igit primꝰ qui reſurrexit ad vitā immortalē fuerit xps
. j. coꝝ. xv. Surrexit primitie dormientiū. ſequit q̄ ipſe ſit cauſa
ſa future noſtre reſurrectionis in vitā immortalem In ſignum
huiꝰ q̄ xps reſurrexit multa corpora ſanctoꝝ reſurrexerunt cū
eo et intrauerūt in ſanctam ciuitatē et apparuerunt multis et red
diderunt teſtimoniū reſurrectionis ihu xpi. Unde ſanctꝰ augu.
et q̄ multi alij doctores tenent q̄ vere reſurrexerunt corpore et
anima ꝑm q̄ ipſis prenunciatum erat a ſpirituſancto. Quare in
morte deſiderabant et poſtulabant ſepeliri in ſepulcris patrum
eoꝝ in terra promiſſionis vt habet de abrahā. gen. xxiij. q̄
dixit ſeniori ſeruo. pone manū ſuper femur meū. ſuper quo dic
Ni. de lyra q̄ antiq̄ prēs nō ſolū deſiderabāt ſepeliri in ſepulcris
patrū in terra ꝓmiſſiōis ꝓpter abrahā yſaac et iacob ꝫ ex eo q̄

in eadē terra debebat fieri redemptio humani generis p xpm·q
ibi nat? et uersat? mortuus sepult? est et resurrexit· clarifica
tus uerus de? et homo·et ascendit in cēlū· Et ista oīa fuerunt
iacob et alijs patribo oraculo ꝓnunciata·et specialiter Iacob q
multi ex mortuis cū xpo uero messia deberent resurgere sperans
unus illoꝝ esse·Dñ augē·in sermone de resurrectione· Quotiēs
cunqz resurrectione eius festa cēlebram? totiens resurgere cre-
dam? sanctos nē dico scdo q xps in resurrectione copiose fuit
clarificat?· Sicut nanqz virtute solis que in vere appropinquat
et ex nobilitate radiās que in terra est fixa pulcritudo floris na-
scitur·ita ex efficacia solis deitatis et redundantia beatitudinis q
erat in anima xpi qñ anima resumpsit corpus oriebat in corpore
xpi quedā pulcritudo splēdidior et clarior sole et oīi flore· Ista
pulcritudo fuit corporis puritas sublimitas· etiaz impassibilitas
et agilitas ¶ Dñ ꝑm sanctū tho·nij·otra gentiles·Claritas
et pulcritudo corporis xpi et cuiuscūqz alteri? corporis clarifica
ti resultat ex gloria ipsi? amme que est subtilissima absqz vlla ma
teria corporali·Et quanto gloria amme fuerit maior tanto cla-
ritas corporis erit maior·Cū igit gloria amme xpi excedat glo
riā cuiuscūqz anime ita claritas et pulcritudo cuiuscunqz alterius
corporis·quare recte assimilat flori campi et lilio cōuallīū Can·
ij·Ego flos campi et liliū cōuallīū·De isto flore pōt adduci illō
quod dicit in li·de emigmatibo id est de questiombo regine saba
ad regem salomonē·Hec regina volens experiri sapientiaz salo
monis·inter alia fecit illud·et habuit duos flores p oīa siles
et in nullo differentes nisi q vnus per artē humanā fact? erat
alter p naturā·qs fecit añ regē salomonē aliquantulū lōge per
famulū ostendi dicens·Notifico dominationi tue o rex· q vn?
de floribo his est naturalis et alter artificialis·Respiciens rex ꝺ
sus flores nullo modo poterat vnū ab altero discernere dicens
famulo occulte q in vna manu muscas in alia portaret apes qꝺ
factū est·apes ad naturalē florē·musce ad artificialē florē vola
uerunt·et tunc rex regine ait·Iste est flos ver? in quo apes sūt
et alter artificialis depict? in quo musce sūt· Spūaliter regina
saba denotat ecclesiā que hodie ꝓponit sapienti hominī duos flo
res·vnū naturalem scz xpm in opatione spūssancti in vtero virgi-
nis·de guttulis purissimis sanguinis ei? formatum et de domi
spūssancti donatū glorificatū·et vltra terrā id est oīez pulcritu
dinē corpoꝝ glorificatoꝝ et subtilitatū eleuatū et resuscitatū qui
discerni nec cognosci pōt nisi apes mentis scilz potentie anime

intellectus voluntas et memoria ei adhereant· sugentes e? dul-
cedinē pietatis et nobilitatis· q̄ mel iocūditatis interioris hōis a
deuotōnis generatur Alterū āt hoiem artificialem s·ornatum se
cūdū ꝓmit fugiendum et non eligendum· cui insident muscę·i·
demones vel mentes pctōrum p? festum ꝯto per readiuatōm
non curantes claritatē quā ipsi per pnam sumpserunt·nec cla
ritatē corporis xpi cuius ptāpes facti sunt Hi cōpantur filijs is
rahel. qui postq̄ eos dns eduxit de terra egipti per mare rubꝝ
ascendente moyse in vertice montis sinay ad deum. fecerunt vi
tulū in oreb et eū adorauerunt Quare ps· Cito fecerunt hoc s·
q̄ obli sunt opm e? ·et nō cōtinuerunt cōsiliū e? ·sequtur a mu
tauerunt gloriam suā in similitudinem vituli comedentis fenuz
Sic pctōres statim post hanc diem obliuiscuntur oīz operꝝ xpi
quō eos p effusionē sanguinis rubri eduxit de statu dānatōnis
et cōfusiōis ꝑpetue mutātes gloriā dei·et glorificatōz e? in glori
ficatōz corpis exteriorꝭ hōis·et i delectatōz q̄ sic vitul? delcāt
i feno·sic isti delcānt delcātōe et voluptate carnis: sic decepti a
dyabolo·claritatē aie et ogtōz i bestialitatē et igrāciā et turpitu
dinē ℣ Et ideo tales pnt assimilati iou de q̄ narrat Ouidi.
li·j.meth·po·fuit filia pulcerrima e? dā flumis qs dicebatur y-
machus quā ꝓpter suam pulcritudinem iupiter adamauit. q̄ re
fugiente amorem eius·clara die iupiter mundū nebulis ne de
prehenderetur implevit et corrupit et tandē eam in vaccā muta-
uit Dum igitur yo sic mutata iret ad fluuiū ymachi patris sui·i
q̄ videns se cornua hre et pulcritudinem suam amisisse·et vocē
in mugitū cōmutasse: horuit seipsā·et ideo finaliē iuit ad fluui
um nili·vbi ad iouem oculos erexit·et q̄ in femineam puellaz
mutaretur preabo et fletibo ipetrauit Spualiter talis est dyabo
lus qui ad hoc q̄ po·i·animā possit decipere solet ꝓmo nebulis
ignorancie ipsā includere·ne cogitet suam claritatē et nobilita-
tē·sic multis viciis corrumpit et maculat eam·et mutat eam in
vaccā et carnalē·et ab omni spiritualitate alienam· Tunc a ioue
sez deo non cognoscitur Debet ergo anima talis deformitatē su
am et statū criminosū et horendum horrere·qn̄ flūie sacre scptu
re·q̄ est flum dei patris·reflectitur ad recordatōem pctōꝝ·q̄
habet cornua superbie et elatōnis·mugitū turpis locutōis·for
mā vaccinā bestialitatis et male cōuersatōnis: et nili fluuiū lac-
teꝝ querere·et ioue ꝑabo inuocare·et sic restitutōm ꝓris cla
ritatis et mnocēcie pristine potuit impetrare·tren j. Ipsa āt ge
nens conuersa est retrorsum ℣ Terao dico q̄ xps hodie in

cc f.

aīa est virtuose letificatus· Sicut em̄ in diebo vernalibo apes et oēs aues letificanť de nouī pastus vbtate· qr tunc flores a tra erumpunt· visū delectant gustū saciant· odoratuz letificant· mel colligitur· et nutrimentū nouū hētur Sic aīa xp̄i qñ nouo cōrpi fic glorificato fuit reuīta· in resurrectōe assumpsit nouā dulcēdinē et letiā magnā· cognoscendo ipsius cōrporis gloriosā renouatōm· et sm̄ cū cōrpe īdissolubilēvmonē· et humanī generis in cōrpe fcām redemptōm· q̄us em̄ aīa xp̄i sp gauderet et frue retur deo nec eius gaudiū minueret· noua tm̄ gaudia ex illis considerationibo in ea pfluxerunt· sicut p̄dcm̄ fuit Joel· iij· In illa die s· resurrectōnis stillabunt montes dulcedinē· i· alte cōsidera tionis ipsius amime· de claritate subtilitate imortalitate et agilitate cōporisq; cōsiderationes generāt infitā dulcēdinē iubilationem et letiam Hec em̄ cōsiderationes nobilitatis aīe xp̄i· etiam ommbo sanctis et angelis impresserunt letiā et iucunditatem· Tunc em̄ sancti angeli ex iubilo mentis ad congratulandum aīabo sanctoz prm̄ poterant precomisare· et dicere illud cantiEgredimī filie sion· et videte regē salomonē in diadēate suo· q̄ coronauit eū mater sua in die despōsatōis et letiāe cordis sui q· d· O sancte aīe filie dei altissimi nunc egredimī & omm̄ tristicia et videte in letiāa xp̄m regē in diademate claritatis humane et glorificate carnis q̄ induit eū mater sua virgo maria in die despōsationis· i· vnionis· et mō virtute deitatis īsepabiliter desponsata et glorificata De illo ienarrabili sanctoz gaudio in celis qō i resurrectōe susceperunt Dicit j· Nach· Egerunt illū diem in letiacia Debet etiā q̄libet aīa deuota hodierna die cōgtulari aīe xp̄i et iubilare In figm̄ hr vt ad cōsolatōm excitetur· mr ecclesia statuit ad omnes horas p totā octauā illam gaudiosā antiphonā cantū solennē Hec dies quā fecit dns ꝛc· Et etiā Alleluia frequēter replicatur· q̄ ē dictio hebraica q̄ n̄ habuit dictionibo latinis· est vox incogīta· magis affcm̄ mentis q̄ cōceptū exp̄mens Et pm̄ hr apud latinos dr eē inclectio· significans affcm̄ gaudij· sic ach affectū pturbatōnis vel doloris Sunt em̄ q̄dā voces incogīte de se hr dū erūpunt affectū gaudij et iubilatōnis repntant Sicut iuues volentes mentis gaudiū exp̄mere exaudiunt brachia dicētes· iuhaya· iuhaya Sic eē alleluia est vox celestis· et angelica ab angel ānunciata apoc· xix· q̄ enunciat ad gloriā dñice resurrectōis q· d· laus ineffabilis· vel laus sit tibi xp̄e Z

¶ Secūda ps in q̄ notatur sublitas resurcōis

ibi surrexit Nā p? q̄ xp̄s sepulcro clauso resurrexit·angel? dñi descendit et lapidē reuoluit ab ostio monumtī·vt videri posset sepulcr̄ vacuum·et p oīs crederent xp̄m resurrexisse Et intro euntes in monumtū·viderunt iuuenem s·angelum in forma iuuenis sedentē Math·dicit angelu sedere super lapidē Mar·vero in monumento in dextris·in q̄ nulla ē cōtrarietas· q̄ potuit esse q̄ idē angelus p̄mo visus est sedere super lapidē·p? modū vero in monumento·vel p̄m Aug·de cōcordia euangelistar̄ forte fuerunt duo·et Math·loq̄tur de vno·et Mar·de altero Iste ā gelus erat coopertus stola candida Deuerian? Ista vestis non fuit corporea ꝫ q̄dā splendēcia ex virtute spūali angeli ad similitudinē vestis·et q̄ mulieres insolitū viderunt angelum s splendentē·q̄rentes xp̄m mortuu obstupuerunt Qui vt bonus āgelus eas cōfortaut dicens Nolite timere Moraliē est sciendum q̄ vt experimur·agens maioris virtutis et ptātis·ēē effect? maiores et mrabiliores faāt Nam natura est tante efficacie et virtutis·q̄ lignum mortuum p̄t viuificare et facere germinare·et quod maius est·hoiem virtute deitatis mortuum suscitare·sic legiē Actuū·ix·de s cō petro·q̄ suscitauit q̄ndā mulierem nomie tabitā Legimus eē q̄ hō mortuus suscitauit mortuum·sicut corpus helisei cū essē sepultū in q̄dam sepultura·q̄dā volens q̄ndā alīū mortuum sepelire. apperuit ex ī.puiso sepulcrū helisei·non putans esse sepulcrū pphete·et piecit cadauer intus·qđ cum tetigisset corpus helisei·reuixit hō vt hētur nij·reg·xiii At Q̄ at suscitauerit q̄s seipsū ꝑpa virtute·ñ legimus de aliq̄ ñ de xp̄o q̄ est agens fortissmū hñs virtutē sup omnia·ꝫ eē habuit ptātem resurgendi·Joh·x·et de cele·mss·in q̄dam·ptātē habeo ponendi aiam meā·et iterū sumendi eam·in q̄bo verb notat Exaltatio potestatis ibi ptātē habeo Transformatio venustatis ibi·po·aiam Certificatio nouitatis ibi Et iterū su· Dico nanq̄ p̄mo q̄ in xp̄o fuit sūma exaltatio Justū nanq̄ et congruu ē·vt dignitate q̄ honore iste alios anteced̄at·q̄ labore plurior ceteros añ esset Hñ C·de offi·mgri officiorū l·nēo Is gradu ceteros añcedat. quē stipendia meliora vel labor plurior fecerit añire Et C· de re militari l: cōtra polliatū hōris augmtū·ñ ambitōe ꝫ labore ad vnūquēq̄ cōuenit euenire Cum ḡ saluator nr̄ maxia humilitate se vltra oēm hōiez humiliando nec q̄ete ꝫ ḡuissio labore pugnando in cruce fortē gygantē dyabolū superauit. digne et iuste stipendiū excellentissime potestatis et honoris sumpsit resurgendo Math. vl· Data ē michi oīs ptās in celo et in tra· q̄ sup

machinā infernalē mūndialē et cēlestē residet · et oēs creāturē eius imperio subiugantur · qm iurisdictionem vniuersalem sue exaltatōis hodie sibi collatū · n̄ oīdit vsqz ad iudicīū tunc iudicabit viuos et mortuos · et inimica eius ponent scabellum pedū e? · roma · xnj In hoc christus mortuus est et resurrexit · vt mortuoz et viuoz dñetur Hanc ec exaltatōm oīdit paulus expressius Ad philipē · ij · Deus mqt exaltauit illum · et dedit illi nomē qđ est super oē ec · vsqz dei patris ℣ Figuratur xps p suaz potenciā et ptātem per herculē militē fortē · de q narrat Ouidi? li. j. q̄ sua virtute et fortitudine atheolum deū fluminum trium phauit Hic em atheolus voluit sibi desponsari filiam pulcerrimā regis calidamē · ꝫ hercules nolut hꝫ cōsentire · q̄nymo sibiipsam volut in matrimoniū copulare Qua ꝓpter cū de verbis atheol? et hercules venerunt ad verbera · diu pugnatū est inter eos hz cū atheolus fortitudim herculis pualere n̄ posset · ꝫ pressus sub ipso iaceret · cōuertit se ad artes · et sub ipso mutauit se in agnū et sic super herculem est colapsus · q nec dū hercul potenciā superaret · mutauit se in thaurum · c? cornua hercules fortiter tenens ipsum ad terram pressit et vnum cornu sibi fregit · eum superauit et puellam copulauit · et eam secū ducens venit ad flum qđ trāsire n̄ potuit · venit gygas cū thaurus qui ad portandum deianirā scz puellam vltra aquam se obtulit · et sic hercules facilius post transiret · gygas vero cū iam transisset puellam cognoscere voluit · sed hercules emissa sagitta venenata q̄ scz ionā ꝺpē tem occiderat cū thaurum occidit Qui dum moriebatur · camisiam quandam in suo sanguine · iam p sagittā venenatam intinxit · et deianire q̄si inūtamentū amoris dedit · et gꝫ quicūqz camisiam induceret · ipsam dantē summe diligeret asseruit et iratū maritū reconciliare posset Que post zelotipa facta · virum ad amorem trahere volens · camisiam sibi obtulit · et statim venenū carnes eius incendit Ipse ergo cum ineuntabiliter vreretur mortē acceleraut · magnas arbores fregit · et struem lignorum parit · et pre dolore in ignem ponitur Ibiqz mortalitate cōsumpta a ioue pē suo in cēlū vehitur et stellificatur Sic cōtingit qñqz i fatuis mulieribo · putantibo in escis q̄busdam vel herbis vitis dare incitamētū amoris · ꝓpinantes toxicum mortis Ad ꝓpositū iste hercules fortissimus s · xp̄s vt animam desponsaret sibi · dyabolum fallacem habentem duo cornua s · astuciam et fortitudinem subiugauit et triumphauit et copulata anima · eam per flumen labilitatis et vanitatis hj? mundi vehere non potuit · quin p dya-

dolū gygantē ſeduceretur et corrūperetur viciis· et camisia do-
taretur penalitatis et infirmitatis· hanc camisiā ſ. carnis penali
tate infectām· xp̄s amore aīe induens· vulneratus est ad cor. et
struem lignoꝝ crucis colligens in mōtē caluarie ardentissimo a
more inflāmatus et accēsus deo patri se obtulit· q̄ eū stellifica-
uit claritate· et super oīa potestate et virtute exaltauit ¶ ¶
Dz q̄ritur q̄ potestas xp̄i maior fuit· creatōis vel resurrectōis
an ipi iustificatiōis Dico q̄ iustificat ipm̄ est maioris virtutis
et ptātis· q̄ posse creare celuz· et suscitare mortuū Qđ p̄batur p
b. Aug· ēplia tōe primo sic q̄ creando mundū xp̄s adiutorio n̄
indiguit· cum sit verus deus q̄ creando adiutoriū n̄ habuit· nec
etiam resurgendo Juxt illud ysa· xl· q̄s adiuuit spiritū domin· ā
quis cōsiliarius eius fuit Sed in iustificādo impm̄ requiritur li-
berū arbitrium ipi tanq̄ adiutorium· sine cuius cōsensu gracia
sanctispūs cooperans non infunditur Dñ Aug· q̄ creauit te sine
te· n̄ iustificabit te sine te Et ideo dicit ap?· j. Coz· iij· dei adiu
tores sumus s· per liberū arbitrium Secundo q̄ deus creauit oīa
solo verbo Juxt illud p̄s· Dixit a fcā sunt Etiam resuscitauit se a
morte p̄pria virtute· ꝫ ad iustificādum impm̄ necessarius fuit sā
guis xp̄i ad roma· v· Justificati in sanguine suo salui erim? ab
ira per ipsū Tertio in creando vel resurgendo nulla est resisten
cia· iustificando āt hōies freq̄nter resistunt sicut dr Actu· vij Vē
per spiritumsancto restitutis rē· Patet g̃ p̄mum Dico secundo q̄
in xp̄o fuit venustissima transformatio in eo q̄ moriendo aīam
deposuit passibilē et itez impassibilē et clarificatā assumpsit· et c
liam corpus clarificauit· qđ ex mortali factū est immortale passi
bili ipassibile· opaco clarum· tardo agile et grosso subtile Et hec
transformatio fuit tante virtutis et efficacie· q̄ hanc cōditōem
omnia corpora beatorum partiāpabunt· et transformabuntur i
omnibo sensibo sic q̄ hi sensus q̄ in h̄ mundo i multis pigtāt· in
patria sine omni tedio erūt in omni voluptate respectu obiecto
rum suorum Auditus in sono dulcissimo Visus in gratissimo visi
bili Gustus in dulcissimo ōbo et sic de aliis ¶ ¶ Dicunt enim
doctores q̄ status beatitudinis multum excedat innocencie· sed
in statu innocēcie tanta fuisset delectatio in visione vnius stelle
quanta nunc in visione solis Et in auditu in sono vnius venti sic
modo de sono melodie optime· quanta igitur delectatio erit bea
titudinis in visione corporis xp̄i glorificati· et quinq̄ cicatricum
que super omnem pulcritudinem sicut gemme preciosissime ruti
lant atq̄ mentē delectant Unde sicut dicunt aliqui· si vnū corp?

glorificatum staret in celo · et tot essent soles quot stelle sunt in celo adhuc millesies clarius vnius corpis glorificati fulgeret et delectaret aspectus · et sua claritate omnes extingueret soles · sic nunc sol omnes stellas ¶ Nath · xiij · fulgebunt iusti sicut sol i cō spectu dei Et multo clarius et delectabilius corpus xpi glorifica tū · quod tantā hz claritatem a pulcritudinem q̄ntam hñt omnes similr̄ btā vgo i aureola et spāali decore ceteros oēs excedit Itē corpus clarificatū ē tam agile sicut angelus Unde Aug⁹ · de ciu · dei xx · vbi vult spūs ibi protinus erit et corpus Sed queriē an glorificati in celis vnq̄ exeant ad videndum penam damna torum ht̄ · magister nij · senten · dist · xxxv · Qz electi egrediunt non loco sed intellectu et manifesta visione ad videndum cruciatus eorum · nec in hoc afficientur dolore · sed saturati letitia gratias agunt de sua liberatione · visa inenarrabili calamitate impiorum Dico tertio q̄ in xp̄o fuit recta et ordinata certificatō nouitatis scz sue resurrectionis quia christus hodie resurrexit et apparuit · ñ fantastice sicut euthitius patriarcha cōstantinopoli tanus asserut · sed vere · dixit enim idem patriarcha q̄ christus corpus fantasticum resumpserit Contra quem beatus Gre · missus vt habetur xnij · mora · duo fert argumenta primo contra p̄mum quo dixit · q̄ christus sumpsit corpus fantasticum · arguit sic Impossibile est q̄ certitudo adquirat̄ ex dubia · quia oportet premissas magis esse veras · q̄ conclusiones cum veritas conclusionis dependeat ex premissis Sed tu dicis q̄ ostendebat corpus illud ad declarandam veritatem fidei · ergo si corpus nō fuit verū nec palpatio fuit veri corporis Quomodo ergo potest probari ex tali re incerta · res certissima Secunda ratio quando cunq̄ quis probat aliquod certum ex aliquo falso · illa probatio est fallax et sophistica Sed xp̄s per te probat ex falso suam resurrectionem · ergo si illa probatio et ostensio fuit fallax · quod non est dicendum Euthitius conuictus et in morte ab errore ad fidem conuersus dixit · sumens carnem suam vere illa resurget · et sic decessit in fide ¶ Ordo enim certificationis resurrecti onis fuit talis · q̄ primo apparuit matri vt sedulius et eudentissime manifestatur et expresse ponit Beatus Ambrosius lib° ij · de virginitate Cuius ratio est quia ipsa fuit que sola materialiter passa secum fuit · et spiritualiter omnia que ipse passus est · ipsa etiam corde et anima patiebatur Unde Bernhardus Sicut maiori gaudio sequitur maior tristicia et conuersio: Sic maximum gaudium christo hodieq̄ post suam amaram passionem primo

ostenderet se sue matri et alijs electis Hoc etiam fuit maximuz
gaudiū virginis in presenti tempore Quapropter angeli pro
pter illud gaudium āmonent mariam· et laudant notabili can
tico· non humanitus· sed angelice inuento et cōposito s· Regīa
celi letare alleluia ꝛc̄ Secundo apparuit ioseph ab arcomathia in
carcere q̄ uidei ipsum incluserant die veneris in sero· et ipsuz oc
idere ꝓponebant· sed ꝓpter sabbatum obmittebant· q̄ nocte
xp̄m tradidit sepulture· Unde dum ioseph oraret media nocte
seu post mediam noctem suspensa domus a· nij· angulis· vidit
ihesum in fulgure lucis et pre timore cadens in terrā· ihus euz le
uauit dicens Noli timere Joseph· vide q̄ ego sum· respiciens in
eum putauit eum esse heliaz· rn̄dit ihs Non sum helyas· sed ihe
sus cuius corpus sepelisti· et eduens eū de carcere ostio clauso
duxit eū ad locum sepulture· oñdens sibi sindonē et fazile in q̄ ca
put eius inuoluerat et tunc cognouit· q̄ ihs erat et adductꝰ im
domum suam in arcomathiā ihs disparuit· vt patet ex euange
lio Nycodemi Tercio apparuit magdalene· licet marcus dicat
xp̄m sibi primo apparuisse· qs intelligendum est de apparitōnbo·
duabus· q̄ alie due fuerunt nocturne s· ante diluculū· postq̄ eī
magdalena cū alijs mulieribo ad monumentū venit· et rediret
nunciauit discipulis q̄ vidit dn̄m redijt iterum cum Johanne et
Petro Et istis tunc recedētibo Maria non recedebat de monu
to ibi plorans· et tunc iterum apparuit sibi xp̄s in specie ortula
ni Quarto apparuit mulieribus alijs· q̄ postq̄ magdalena vide
rat dn̄m· statim iuit et nunciauit mulieribus alijs q̄ secum p̄mo
venerant ad monumentū et crediderunt oēs Et dum omnes si
mularent nunciare discipulis in via apparuit eis xp̄s Math di
cens Auete Quinto apparuit Petro q̄ mulieres dixerunt disci
pulis se vidisse dn̄m suū Surrexit petrus solus et redijt ad mo
numentū· qui prius iuerat cum Johanne et tunc creditur q̄ sibi
xp̄s apparuerit· licet lucas taceat horā· asserit tam apitiones die
Sexto apparuit iacobo minori· q̄ feria sexta deuouerat se nō co
mesturum· donec xp̄m viuum videret Hanc apparitionē n̄ poit
euangelium· sed ap̄· eam recitat j· Cor· xv· Et etiam ordinem
q̄ primo dicit apparuisse se Petro· postea Iacobo Septimo ap
paruit duobo discipulis euntibo in emaus sicut eras in euange
lio dicetur Octauo apparuit x· discipul absente Thoma

Tercia ps in q̄ notatur celebritas gaudiosa

Sed ite dicit discip· Notandum q̄ sicut fuit ꝓgressus in p̄ma

temptatione mortis in mulierem. et a muliere in virum. sic in p
ma anunciatone vite glorioſe. fuit pgreſſ? ab angelo in mulie
rem. et a muliere in viru. ſicut collegium apoſtolicum Et vt ce
lebritas oſtendatur dicitur. et ito euntes ꝛc. Dicte & diſcipulis
eius. non amatoribus mundi. et Petro. quod dicit principaliter
propter principalitatem inter diſcipulos. tum qz euidentius ce
cidit timore paſſionis. vt prius reſurgat per fidem et ſpem reſur
rectionis. tum qz ne deſperet de reconciliatione propter magni
tudinem apoſtaſie. quia ſurrexit a morte ad vitam a limbo ad
mundum. ab inferis ad ſuperos. a ſepulcro tenebroſo ad lucez
ſempiternam Et precedet vos ſ. corporaliter in galileam ſcz lo
caliter. ſicut ſcz eis predixit ſupra Poſtq̃ reſurrexero precedaz
vos in galileam ¶ Moraliter ſta verba thematis que
ritur. an illa legatio reſurrectionis. conuenienter fuerit mulieri
bus commiſſa ab angelo Et videtur qz nō di. pxiꝫ Mulier q̃uis
docta et ſancta. viros docere in conuentu non preſumat. ex cona
lio carthaginenſi arto. Quia ſemel mulier docuit et mundum
ſubuertit ꝑm ap?. In oppoſitum. ite dicte diſcipulis eius Dico
qz decuit Primo qz vt mulier fuit nuncia delicti Gen. iij. Vbi te
ptatio ſerpentis tranſiuit ad virum per mulierem. ſic et fieret nu
cia gaudij Hanc rationem tangit Crip. Secundo propter hono
rem femine ſexus Nam ſexus virilis decoratur in xpo reſurge
do. femineus in mulieribus nunciantibus Niſi ergo mulier nu
ciaſſet. a poena obiti honoris in dominica reſurrectione exclu
ſa fuiſſ quod non conueniebat diuine iuſtice. que non accipit
perſonas Actuum decimo. Tercio hoc voluit dominus. vt qd
precelſerat in merito precederet in premio. et quoniam mulie
res plus amauerant. quia diſcipulis recedentibus non recedebāt
ſed conſtantiores fuerant. quia eum non negabant minus pec
cauerant. et quia viri non mulieres eum occiderant. ideo domi
nus in legatione reſurrectionis eas pretulerat viris. Ad autori
tatem contrariam dicit Ambroſius. qz licet mulier non permitta
tur in eccleſia docere in publico. non tamen prohibetur a docti
na domeſtica que fit per filialem allocutionem. et priuatā exhor
tationem Et hoc modo commiſſa eſt mulieribus denunciatō do
minice reſurrectionis ſcilicet vt apoſtolis earum domeſticis eā
referrent priuata et domeſtica allocutione. eius ad populum re
ſeruata diffamatione apoſtolis Dixit ergo angelus Ite dicte di
ſcipulis eius In quibus verbis tria dantur documenta. per que

christum gloriose resurrexisse hodie dum mulieribus predicam? et videre cum discipulis meremur si ea monitione angelica adimpleamus ¶ Debemus igitur primo
Ire viam virtutis mentis integritate ibi Ite
Dicere verbum salutis ibi Surrexit vere
Adherere christo et discipulis veritate ibi dicte discipulis
De primo ꝛc nam ꝑm Galienum et alios medicos loquentes de regimine sanitatis Cupiens esse sanus post cenam factam ambulare quis debet Quare philosophus secundo phisicorum dicit post cenam ambulare est causa sanitatis Sic etiam spiritualiter qui sanitatem anime habere conatur refectus cibo celesti scz corpore christi cena facta ambulare debet in virtutib? que est via solaciosa floribus cenata et omni delectatione plena Hec via est recta via dei in qua inuocantes eum exaudit Hie remie xxix Ibitis et adorabitis me et exaudiam vos Qui enim hodie in medio vie virtutum ambulant habentes corpus xpi secum nec propter prospera nec aduersa declinant ibunt dircam viam ad eternam beatitudinem vbi omnia que desiderant habebunt Figuratur j regum vj vbi dicitur qꝑ philistim tollentes duas vaccas que lactabant vitulos iunxerunt ad plaustrum nouum supra quod archa domini posita erat vitulosqꝫ eorum domi recluserunt et archam domini apud bethsames ducere dereuerunt Ibant ergo in directum vacce per viam que ducit bethsames et itinere vno pergebant nec enim ad finistram declinabant nec etiam propter vitulos qui domi remanserant accepto itinere deuiabant sed solum propter eos mugiebant et plaustrum arche domini recto itinere deferebant Per bethsames que interpretatur domus solis paradisum intelligo vbi sol iustice id est christus regnat psaie dcmonono Ciuitas solis vocatur Per vaccas deuotas personas que iugo domini sunt suppposite et ad plaustrum christiane religionis corrigꝫs promissionum per manus sacerdotum et ministrorum dei sunt ligate Per vitulos eorum delectationes carnis et vanitates mundi assumo que vsqꝫ adhuc enutrite hodie et post separari debent et claudi ne reassum antur Super has deuotas personas posita est archa domini id est corpus christi archa totius deitatis quod enim reuerenter sicut charitate et gracia combinate ducere debent per viam virtutis vsqꝫ ad terminum vite ad domum videlicet

solus iustitie·i·celum vel paradisum nec per recidiuam ad posa
mala declinare ad dexteram delectabilū·nec fimstraz ſ·nec ex
cedere nec deficere mmū·qz ꝑm philosophum extrema sunt vi
tiosa·sed solum in medio vbi cōsistit virtus ire vt quilibet dicet
posset cum psal·Pes meus stetit in directo ℣ Sed heu
licet hodie multi pedem affectōis fixerunt ad iter rectum·tam
eras pedem retrahunt·et post vanitates mugiunt·quod valō
periculosum est·Unde legitur qꝫ quidam post festum paschę et
sumptionem corporis christi lasciuijs q ebrietatibus sunt relapsi
quos dei protinus punuit·et ex ore eorum fetidissimi sangui=
nis fluuius emanauit·ad quoruz interiora retrorsus illos suffo
cabat·subito etiam tanta pluuia inundabat·vt eorum possessio
nes cum ommbus fructibus et segetibus penitus perirent·vnō
etiam exorti sunt dracones pestiferi·qui homines ad eorū pos
sessiones nec ingredi nec egredi finebant vsqz ad mortem Cuꝫ
quo vir deuotus exorauit Cui angelus domini respondit dicēs
Quero te·si quis filium imperatoris in fetidissimo·et obscuro
carcere concluderet quid de eo fieri deberet·respondit vir dei·de
beret delamari·Cui angelus Et quid de illo qui archam corpo
ris christi in luto fetidissimo coram hominibus inuoluit? Cui
vir·vt hereticus et sacrilegus debet cremari Et angelus Cum
quid tales sunt et talia commiserunt pro quibus oras qui in die
paschę sacramentum sumpserunt·et postea se vanitatibus·et e
brietatibus immiscentes dominum suum spreuerunt et reli=
querunt ℣ Dico secundo ꝛc· Dignum manqz est·vt ei ho
norem laudis impendamus·qui glorioſe triumphando hodie
est ab inferis ad nos reuersus Est enim regula iuris libro sexto
et ff·eodem l·scōm naturam·Qui sentit onus·sentire debet et
commodum·Unde et romani victoribus magnum honorem
psallando cantando fecerunt·qui hostibus superatis romam re=
dierunt·Sic etiam j·regum·decimooctauo·legitur de Dauid·
qui postqꝫ Goliam tribus lapidibus occidit·et populum eius·
viam·reuersus mulieres in eius laudem cecinerunt et dixerunt·
Saul percussit mille et Dauid decem milia·Et exod·decimoqn
to dicitur qꝫ quando dominus liberauit israhel de manu egiptio
rum·et viderunt egiptios super litus maris·tunc enim Moy=
ses cecinit carmen hoc ad laudem·et honorem domini dicens·
Cantemus domino·glorioſe enim honorificatus est et cetera·
Et Maria soror Aaron sumpsit tympanū in manu·egresseqz sun

omnes mulieres post eam cū tympanis et choris quibꝰ precine
bat dicens. Cantemus dño gloriose. Cum ergo hodie dñs et
saluator noster hostibus nostris superatis surrexit dicere et can
tare debemus. Surrexit xp̄s hodie humano p solamine Christ ist
estanden ꝛc. Psalmus Gloriam regni tui dicent. et potenciam
tuam loquentur Vt notam faciant filiis hoim potenciam tuam.
et gloriā magnificencie regni tui ℟ Dico tercio qꝫ debe=
mus christo cum discipulis fideliter et firmiter adherere Inutile
namqꝫ est aliquod magnum negocium inchoare. et anteqꝫ per
ficiatur ab eo cessare Nonne qui castrū vel domū cepit edificare
nec vult consumare. laberes et expensas amittit Sic qui in aliq
sacro tempore deo seruiuit. ieiunando orando. elemosinas fre
quentando et huiōi. vt sibi sedē et locum in celo cōstrueret. sup
hoc confessus cōmunicatus nichil sibi proderit nisi in dei seruicio
perseuerauerit Vnde Greg: in moralibꝰ. et recitatur de pen̄i. di
ij. Incassum qppe bonum agitur. si ante vite finimuz desinat qꝫ
et frustra veloat̄ currit. q̄ pusqꝫ ad metas puēiat deficit Nulli du
bium qn plures deiōte p sone sint habentes ꝓpositū de cetero fir=
miter deo seruire. et in eius seruicio vitā finire. ꝙ dyabolus p su
am astuciā tales impedit. vnam p diuicias aliam per delicias l'ho
nores. qꝫ pauce ad finem debitū perueniant ℣ Quod oñ
ditur in fabula Ouidij li. x. metth. In athlante cenei filia pulcer=
rima. q̄ a responso deoꝝ habuit qꝫ sevita caritura esset. si alicui
nuberet Que territa virginū fugiebat. et siluas freqntabat. vez
qꝫ velocissima erat cursu. statuit vt quamqꝫ ipsam in cōiugē hre
cellet. pus cū ipsa cursu cōtenderet. et si eam possꝫ superare eius
cōnubio frueretur Si vero superatus ab ipsa existeret. capite trū
caretur Cū igitur plures sub hac lege eius cōnubia petissent. et
victi capita p̄diderent. affuit ypomenes thebanꝰ iuuenis q̄ lege cō
tentus. cursu contendit cum virgine. et eius motus speciē. spe=
rat insuperabilem superare Virgo autem audacie compatiens si
bi dissuadebat coniugium. ypomenes vero ad veneris fugit ora
culum. et eius in hoc negocio petit opem. Venus ergo miserta
iuuenis. tria ei poma largitur. et qualiter vteretur eisdem in=
struit Ambo igitur cursum simul arripiunt. sed cito post virgo
preterit fatigatum. qui vitā metuens primum pomum proiecit i
obliquum. quod ad miraus virgo ad pomum euertitur de sta=
dio. et sic spacium transeundi sibi ommimode dedit. Cum igi=
tur hoc iam virgo ter fecisset. et propter poma aurea adquiren
da virgo de semita declinasset. ponduscꝫ pomorum ipsa mcꝫ

non modicū onerassent · inuenis primo venit ad eminum · et sic optatū assecutus est cōnubiū Virgo illa est aia siue deuota psōa virtutibo ornata · q̄ velocissia et multa ꝓmittēdo et ꝓpositio faciendi · q̄ hijs tēporibo frequenter auisata · ne peccādo dyabolo cōsentiat alias vitā amittat et nam hanc ꝑ ypomenes · i · dyabolus · ne iuxta ꝓpositū currat · et terminum vite et ne pungat · ñ celsat tēptatoibo ꝓsequi · et specialiter ipso tēpore vt s. ipsa p malos cōsensus capiat · et pudicicā grē sibi tollat Ipsa tñ qñ mō p dissensum peccati fugit · et talē per bō opera currit · ꝙ dyabolus ipsa ñ attingit Tunc paulo dubio tria poma aurea · i · ea mundi bona s. diuitias delicias et honores sibi solet offerre · et cum sic arcta illa anima solet vacare · nec hz a cursu bono operū cessare · et a termino vite eterne retardare Sic ꝑ fit ꝙ mediante isti ꝑpicia pomo · i · ꝑpicia mundi bono · istā vel p auaricā q̄ntū ad diuitias vel luxuriā q̄ntū ad delicias · seu per superbiā q̄ntū ad eminencias cōsequit et eadē per vicia cōiugatur · et sic sua virginitas spūal violat Quare de dyabolo ꝑt dici illud puer · j. Pedes ei ad malū currunt · et festinant vt effundant sanguinē · Debet igit hō a cursu iustic ñ cessare nec dyabolo cōsentire · ꝑ firmit et fideliter vsq; ad terminū vite deo adherere · ꝙ q̄ pomit ꝓmptū · dz vsq; ad finē supple pseuerare de cōse · di j. Nullus presbr Mag ei de lmāt qui inceptā ruptā cām dimittit ꝙ q̄ nunq̄ ad cām venit Jn autē · de litigiosis coll viij · Ne ec ipediatur · dz cauere ab oib · et ab stinere j. Cor · ix · Sic currite vt cōprehendatis · ois eī q̄ in ago ne cōtendit · ab oib se abstinet · et illi q̄dē vt corruptibile coronā acipiant · nos autem incorruptā ꝛc̄.

Feria secunda Pasche

DVo ex discipulis ihesu ibant ipsa die in castellū emaus Luc · xxiij M Autor de cau sis dicit · ꝙ virtus vnita fortior est seipsa disperta Nā aues vnita · aues cordes · plus vnamms ut eta noscunt vincere pericula et euadere Sicut legimus iudi · vlti de filijs isrl · qui quociescunq; fuerunt vnammes et cōgregati nū ꝙ fuerunt ab inimicis seperati · ꝑ disperti perierunt · Hoc ec ptz in romanis Et io ve gecius de re militari docet bellatores stare cōiunctos · et spāliter in acie Sic spiritualiter cū omnes sumus ab vno prē · natura docet nos hrēvmonem xxiij · q vlt Hec yma go Et vnum baptisma · vna fides · vnus pan̄s corpus christi · vnum precū redemptionis omnium · vnū premiū · docet oīa nos

vnanimes eē et cōcordare ¶ Nec alliqs volens xp̄m fructuose sue
rexisse. dz per pctm̄ se ab vnitate eccīe separe. qz vt dr xxiij. q.
iij. ¶ Ipsa. cōiuiū est xp̄i vnitas fideliū in vinculo pacis ¶ Nec mł
studiosē ꝑ vnitatē deprecanciū audit deus xxiij. q. j. alienus ¶ Hec
vmo et cōcordia ꝓponitur nob in verb thematis. In quibo dicit
q duo ex discipul ¶ Quer̄itur an xp̄s hr̄s discipulis. vt pe
grinus debuerit apparere cū nulla fide. ꝑ spē solā habuerint ō e?
resurrectōe Et videt qz nō. qz in illa forma debuit apparē. q ma
gis fidē faceret de eius glorificatōe et resurrectōe. ꝑ talis fuisset
corpus glorificatū et clarū. pz igit ¶ In oppositū xp̄s debuit se oīn
dere in eadē forma q̄ erat susceptibil ij. de aia Dē qđ recipit. reci
pit ꝑm naturā recipientis et nō rei recepte. q̄ntū em̄ vas hz in mē
sura tm̄ recipit ꝑm formā sigilli Dz hi discipuli erant in fide pegri
ni. et solā spē hēbant di. Nos āt sperabam? qz resurgeret. et ē
dēpturus essz isrł. iō nō manifeste debuit se oīndere in corpe glo
rificato. ꝑ in specie pegrīni Dico qz exq̄ mulieres et discipuli diuīsi
modē se ad eius resurrectōm hēbant. sic xp̄s ꝑm cōditōm vni?
cuiusq; apparebat. q̄busdā em̄ videbat vere surrexisse. excluso o
nī velamine dubietatis. sic virginī gl'ose et sās ap'lis. iō vere et
clare eis apparuit. q̄bz? dā vero q eius resurrectōm dubitabant
et nō firmit credeb āt. sic magdalena. q ex eoqz nōdū ad pfectū ascē
dit nō putabat eū patri eē eq̄lē. iō in specie ortulanī ei apparuit vt
cognosceret velle in ea verā fidē plantare. et oēm dubietatē eradica
re. q̄busdā vero dubitantibo. putantes eū eē pur viatorē. sb fōr
ma viatoris et pegrīni foris apparuit. manifestans p suā resurrectōz
se eē cōprehensorē. sicut his discipul euntibo in emaus ꝛc. Quare
Greg. dicit in omel. In eadē specie eis foris apparuit. in q̄ apli
eos intus fuit Ex his dat doctrina. qz volentes xp̄m clare in eē
glorificato in cel speculari. dnt ꝑ firmiter sine dubietate. oia spe
tancia ad fidē firmit credere. qz qui in his dubitat infidel ē ex
de hereticis c. dubius. nec vnq̄ xp̄m clare videbit Ad pmā cōm
p hec dicta pz qđ sit dicendum. Quantum nunc ad continuatōz
sciendum qz hystoria hodierna euāgelij facta est in die resurrecti
onis. in ea apparitione. et qz hodie vome statio ē ad sanctū Pe
trū. iō legit illud euangelīū cū in eo fiat spāalis mencō de cōsi
Petro Et ꝑm hoc sunt tres partes euangelij.
In prima notatur discipulorum charitatiua associatio. in prīa
pio
In secunda xp̄i pegrīna apparitio ibi. Tu solus pegrīnus es.
In tia sanctoz fructuosa inuitatio ibi mane nobiscum.

Quantū ad primam ptem dicunt doctores vnū illoꝝ discipulorꝝ fuisse cleophā. quē noie eē lucas exprimit Aliū vero lucā q̄ more scriptorꝝ nomen suum nō exprimit ne videre tur ex eo se iactare Castellū q̄ ibant dr emaus. alio noie mopo l'. et fuit a hierusalē lx. stadiorꝝ Stadiū dr a stando. et continet cxxv. passus Et hercules gigas legit vno anhelitu tm cucurisse et stetisse. et iō illud spaciū dr stadiū Octo āt stadia faciūt vnū miliare. et sic lx. stadia cōpleta. faciunt vij. miliaria cōpleta. et octauū semiplenū Moraliter notandū sic videmus q̄ oia q̄ sunt in mundo ncētate mutari. iō et hō q̄ dr minor mundo cōtinue mu tatur Nā celuz et oia astra et elementa q̄ sūt in cōtinuo motu a fm naturā si firmamentū ad vnū minutū q̄escceret. et si nō mutare tur. tota vniuersal machina destrueretur Quare phs in de sba cob dicit Si destrueret motus destrueret mundū Vñ de cōse. di v. ne tales Manere in vno statu nō ē corpor natura ꝫ sp q̄escet et decrescere. q̄tidie de corpe nrō recedunt aliq̄ ptiale et alique statim succedunt ff. de iudicijs l. Apponebatur Et in autē. de ali enatōe aut permutatōe ecclesiastica. ret. coll. j. ff. vt nō Quid e rit stabile inter hoīes et imobile vt nullam paret imutatōz oīs nī status sub perpetuo motu cōsistat Dz vtinaz ille motus spiri tualit vtil esz nob et pficuꝰ ad etnam dulcedinē. q̄ nō retrogradē do de via virtutis ad viam iniq̄tatis declinaremꝰ Est em vt dr xx. q. iij. c. ij. Deursus nō pcliuus ad voluptatē Q Jō si vo luerimꝰ in emaus qđ inchoatur mī dulcedīs. et significat beatitu dinē puenire. oz q̄ cōcordit vanitate mundi relcā predam viaz recām iaz a nob inceptā in emaus qđ fit q̄n imꝰ Dico p̄ q̄ vo Pupp mūdi vanitatē et eā ostemmimꝰ Ies venire in emaus. dz Propriaz nobilitatē et sp pficimus per cōsideratōz ite sz mūdi Diuimam bonitatē et ibi quiescamꝰ vanitatē et eā cōtenē. q̄ qđ vanuz ē trāsitorīū. instabile relinq̄nduz ē. mundꝰ āt vanꝰ ē zcc Eccs. j. Vanitas vanitatū Cꝰ vanitas ex ebo cognoscit q̄ ī se mo dicū ē. q̄ inq̄etū ē. et q̄ impedimentū felicitatis ē. pmuz sic apparet. q̄ creatura respū dei modicū ē Nā eternitas caret pncipio fini no Cē autē tēporale minutū qđ ē mimū incipit et desinit Itē gau dīū mundi respū felicitatis eternē modicuz ē Hoc em nullū pt faci are In illo āt totū est qđ cor pōt desiderare Dz tur ea q̄ in mūdo sunt. cum parua sint. multis apparent tā magna. q̄ volunt potius peti dere infinitū bonū q̄ mimū obuluz Dico q̄ paruz in corpo re est oculo apparet magnum. temporalia autē quibusdam

sunt intima cordi · et diuina remota · io hec apparet pua · ꝫ mag
deuotis hoibo Secundo transitoria sut vana · qz inquieta et inq̃eti
ua · qd ex hoc cõtingit qz sunt mutabilia · q̃ato em̃ inq̃ut esse
deficere inq̃uit et ad finẽ tendere · Tercio sut ipedimentũ felica=
talis · q̃ in h̃ cõsistit s · videre deũ fine medio · amare fine mõ · pos
sidere fine t̃mino Sed ecce ois creatura mediat cogtõm · delcãt
onẽ modificat · et defcm̃ ire ad terminũ ordinat Sed diceret q̃s
fine creatura ẽ filitudo qz ymago deitatis · et ita ñ ipedit ꝫ mag̃ p
mouet felicitatẽ Dico qz cõditio filitudis et ymagis in h̃ cõsistit
vt referatur et ordinetur ad ymaginẽ ymaginatã · Et io eoipso
qz creatura ab hoie ad deũ ñ referẽ · cadit a sua nobilitate adva
nitatẽ Q Secundo volens ire in emaus Debet cõsiderare
suã nobilitatẽ et sp in via dei pficere qz ymago dei est Tria emz
sunt in hoie q̃bo natura finẽ ñ dedit · ad h̃ vt hõ semp in ordine
ad deũ possit pficere s · libtas spũs · feruor dilectõis et ãplitudo ĩ
limitatis Per libertatem em̃ spiritus sui pt homo in omne quod
creatũ est · qz ꝫm libtatẽ nõ soli deo subẽ Per feruorẽ charitatis
pt sp pficere · qd em̃ essendo operaẽ operando crescit · augeẽ sep
et nunq̃ lassatur · ꝫ semp potest operari et pficere · h̃ ãt est ꝓpuz
charitatis Nunq̃ em̃ amor dei ẽ ociosus · ꝫ operatur mag̃ si est
Item ãplitudine intimitatis potest hõ in se deũ capere q̃ est m
limitus Hec g̃ homo dz aduertere et semp pficere · Sed heu si sic
hõ pt libtate spũs oẽ creatum transcendere · charitatis feruore
semp apud deũ pficere intimitatis ãplitudine · deũ intra se capeẽ
quõ sue obliuiscitur nobilitatis · q̃ irratõnabilit̃ ad transitoria
uertitur Tercõ volens ire in emaus dz per cõsideratõz ire super
diuinã bonitatẽ et ibi quiescere · qz emaus est scz magister dul
cedis et ciuitas iucunda ad quã pergimus Ibi em̃ finis et termi
nus nostre mutabilitatis est In hac nanqz ciuitate tria sut q̃ de
bent hoiem facere quiescere scz perfectõ diuinitatis · q̃ in se cõti
net q̃cquid appetibile est · et io mens deuz videns ñ potest se ab
eo auertere Secundo infinitas et mutabilitas et eternitas · q̃ ni=
chil que in se est extra se cadere permittat · tercõ naturalitas ap
petitꝰ nrẽ iritatis respcũ dim̃ eẽ · q̃ facit m̃tẽ deo sp adherẽ Oia eĩ
ꝫm pbz appetũt eẽ dimũ Dz reuera h̃ mag̃ iucũda ac sanatiua · hõ
stolidꝰ asino ñ desiderat · ad non festinat · sed propter pauca
transitoria et falsa se retardat Nam asinus stolidus ciusum ad
pte sepe accelerat ꝓpt paleas · hõ ãt retardat aduertere ꝓpter dece
ptorias mundi delicias ad etnas epulas Quare ps · bñ dic hõ
q̃ in hõre esset non intellexit · cõpatus est iumentis insipientib⁹

Et bñ qz ficut iumenta multo labore laborant · et lassitudine eū
do tomā · portādo onera grauia · trahendo aurigas et huiōi · nec
aliqd mercedis nisi vilissimū pabulū hūt. Sic hoies oi āno labo
rant ieiunādo ecclīas frequntādo vigilādo · qz tñ ñ otinuāt et ōlcā
tōibo se imiscēt · inde michil britudis merēt · ꝫ pdūt labores · et
sola fallaa spe cōsolantur. Sap · iij · q̄ sapiam et disciplinā abyat
infelix est et vacua ē spes eius. ℟ Est em̄ de tali ficut de qdā
studente seruitore mgri albi magm · de q̄ narrat · q mgr̄ suo
fuit multū dilectus et mag̃ solitudine ab eo informatus a nu
tritus. Qui mgr̄ tandē e? dem discipuli volens ꝓbare fidē dixit
Ecce kime multa bō feci tibi vt nosti · Vi nunc esset dei voluntas
vt in papā vel in magm prelatū ecclesie te tua disciplina sublia
ret et scienaa qd de me faceres. ℟ · disci · d · ℣ Mgr̄ reuerē de vos
nunq̄ dittere · vob honorem illū relignare · et sp vob seruirem
vel ad minus faceremvos dñm et mgrm curie mee. Bene inquit
mgr̄ · et sic insil̄ euntes per viam · mgr̄ per artē magicā equites
multos cū fistulis a tub auriga aurea iocūdantes pauamt a pi
pinquantes: quos dū mgr̄ quereret que essz causa solennitatis a
letiae vel quo pgerent. Dicunt epūs ratisponensis defunctus ē a
alter ad locum eius sublimatus et electus nomine talis · a noia
bant discipulū magistri. Et ait magister · o dñi discipulus meus
est · quem gloriose a honorifice suscipientes · in aurigam locaue
runt · a cum magna solennitate versus ratisponam reduxerunt ·
Magister albertus pedes eum p lutum sequens eum inuocauit
dicens · o dñe episcope memento mei. Ipse autē ingratus oblit?
beneficioz sedens in spe magni honoris exorantē mgrm et iuo
cantē non audiuit. Et iō ꝓter ingratitudinē dū sic in spe sederz
cōsolatōis cessauit illusio et iacuit in luto confusionis. Sic reue
ra hodie de multis est qui deo seruire fidelit̄ pmiserūt · nec vnq̄
ab eo se per pctm velle separare · ꝫ dū vna delusione e? mūdi ad
auriga hōris cōsolatōis · et huiōi locantē · obliti beneficioz pmis
sor deū inuocātē ñ exaudiūt · nec eū in luto · i · in ęra hūamtatis
assūpte secū ꝓt̄ nr̄z salutē adūtūt · momta e? despiciūt · a inag
spe emēdatōis de āno in ānū · i delicijs vehūt̄ ꝫ tandē duz sp spe
rant vitā emēdare et ñ faciūt · cessāte delusiōe i mōte spē pdunt
et in luto pctōz cōfusibilit̄ sedentes dānabunt̄ ꝓuer · Expecta
tio iustoz letiaa · spes āt impioz peribit. De spe em̄ incassuz p̄
sumit · q̄ timere deū i suis operibo renuit. Greg · li · vj · moral · dic

¶ Secunda ps in q̄notatur xp̄i pegrina appa
ritio · ibi tu sol? es pegrin? ℣ro q̄ notādum fm mac̄laū de lyra · q

hꝝ ſolus non fuit excluſio aliorꝝ pegrinorū cū multi valde pere-
grini · q de diuerſis ptibo venissent in hirlm ad diē festū paſche
vt hꝫ Job · xij · Sed notat excluſionē cogmtōis ab isto fic appa-
rente scz notitia mortis ihu · vt sit sensus · Cum multi peregrini
hijs diebo venerunt in hirlm · mirū est q'tu solus inter alios pe
regrinos nescis ea q̄ sint nota oīb Moraliē est notādū
ſicut dicitur ex̄ de sta · mo · c · recolētes Dignū est vt q̄ filez cum
alijs vitā ſuſcipiūt · filez sentiant in legibo diſciplinā Cum ꝯ vi-
ta nrā sit filis peregrinatōi · in q̄ etiam dñs nr · vt peregrin? ap-
paruit · in glo · sup verbo pegrinatōis · xxxij · q · nij · ſ · hijs · Et ps
aduena sum ego et pegrin? · ſicut oēs prēs mei Dignū est vt ec
lām regulā et leges pegrinorꝝ vitaꝫ Ex regula nanqꝫ obmissis
Societatē malā q̄ntū pōt euitāt alijs q̄tidie tria facit · ſ ·
Sumptus et expēsas diligenter pputāt Primo nanqꝫ pegri-
Terminū ad quem vadunt cogitant nꝰ imq̄ntū pōt dz vita
re peruersam et malam societatē cum summe periculosum sit pe-
grino · cū tali societate stare · Quare catho vtilē doctrinam oīb?
dat viatoribo dī. Cum bonis ambula · Quia ſm hermetē pbm ·
Mali socij sunt ſicut arbor ignea · cui? vnus ram? alium cōburit ·
qꝫ experiē hodie et cras in multis: q̄ p malos socios trahunt a
diuino huitio et deuotōe · ad lasciuiā · ad tabernas et huiōi q̄bo n̄
est ꝟsentiendū · ꝫ paul fugiendū Dñ lognon pbs · docuit filiū ſu
um · dicēs fili mi associa te illis q̄s dilxit de? · et q̄bo gratū oīdit
vultū · et associaberis illis q̄ de moribo bonorꝝ fuerint caput Dz
vere quaſi oēs pmores sunt · sequi vitia malorꝝ q̄ virtutes et
mores bonorꝝ · vn? lasciu? trusator · facili? mille trahēt ad ſpe
culū · q̄ mille p̄dicatores conuerterēt prauū · ē em natura imita
trix vitiorꝝ · xx · q · ij · c · ij · Et ideo ꝟparatur pagano cuidā regi q̄
cum aliq̄liter instruct? fuiſſ in fide · et baptizari debuiſſ · posito
vno pede in fontē di · an pat suus et mater sua eēnt in celo · aut i
inferno · Et rñsum fuit · qz nō baptizati eēnt in inferno Item q̄
essent vbi oēs alij p̄decessores essent · et hꝰ idcz fuit rñsum · tūc ipse
retrahēs pedē · dicēs · Potiꝰ volo esse cū multis meis p̄decessori-
bꝰ in inferno · q̄ cum paucis ignotis in celo Quid p? triduū mor
tuꝰ dānat? ē · et sepult? in inferno cum pribo suis · Sic pterto
plres sunt deteriores pagānis vel iudeis · q̄ timore seruili coacti
ex censura eccāstica ꝟfessi sunt a correctōe et informatōe sacerdo
tū · tñ vnū pedē · i · ptē affectōis habuerunt in eccā · ſ · ad tēp? bñ
faciēdi et tm̄ ꝟformitatē habuerūt xp̄ianorꝝ in moribo · affectum
tñ foris hēbāt i fordo Hij leuit a ꝟione fideliū trahunt · et cum

dd j.

multitudine ꝑuoꝝ dānabūnt ¶ Secundo pegrin? dz qtū die expēsas ꝓputare: et dies itinerationes · Sic qlibz nim dies su os · et opa ꝓputare dz q̄ lic̄ vixit · et ꝯ in corde pēsare · Quare se neca li · iij · de ira · qttidie anim? nr̄ ad rōez reddēdū vocat̄ · ꝯ se rotin? nr̄ act? vt ꝓsūmato die cum se ad nocturnā q̄etē dispō · interrogatz aim suū q̄d hodie mali fecisti: cui vitio abstitisti · q̄ pte melior es fact? ? Dñ es dze iij · 8z Qz angel? dñi elōze tres p posuit ꝓditōes di · pōdera in statera pōd? ignis · mensura venti flatū · reuoca die q̄ ꝑterūt Per p̄m intelligit̄ · q̄ in statera con dis hō pōderare dz pond? ignis · i: amorē dei · an deū plus q̄ mū d ū dilexerit: ſi nim? ? pondera bñ q̄ntū te dilexit dñs exalsus q̄ ꝓt̄ te passibil̄ mortalis ē factus: cum esſ ꝛ imortalis: et morte tur pissima te redemit · Per secundū mēsura flatū venti · i · vitā tuaz q̄ vento ꝓpat̄ Job memēto · q̄ ventus ē vita mea · Mensura ig vitā tuā breuissimā et miserabilē: vt sic viuas sic̄ mori vel · qua ſm Hiero · q̄ nō sic viuit sic̄ mori vult non viuit sic̄ xp̄ian? · ¶ Tertiū reuoca die q̄ ꝑteriit · i · singula mometa diey et noctiū reuolue in mēte · q̄lē exposueris · an plus in huitio dei q̄ ꝓpabo lic̄ Et ſi ꝓspexeris plus expēdi in supbia · luxuria · et voluptatib⁹ secuh reuoca illa p dolorē cordis et amaritudinē flet? · Sic̄ rex ezechias q̄ dixit · Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritu dine aie mee Isaie xxxiij · Putat nanq̄ fatu? hō de multis gra uissimis mortalibz satisfacē vna die · vel vna salutatōe angelica · aī de leuissima supbia vetes ꝓgscam? pumtos pena grauissima neq̄q̄ · Dñ legit̄ dan · nij · Qz nabuchodonosor rex ditissim? victor multoꝝ regū · et regꝝ p? vnū hmonē superbū dicēs Nōne illa ē babilon ciuitas mag̃ · quā edificaui in potētia Statim eadē hora fuit a reg̃ eiect? vel abiectus · et tā paup effect? · et cū feris et bestijs e? esſ habitatio a fenum comedēt vt bos Et p? q̄ e ct? ē capilli senescētes in filitudinē aq̄lar creuerūt · et e? vngues q̄si auiū · et videbat̄ ei · q̄ bos esſ in anterioribz · et posterioribz leo · In rei autē veritate illā mutatōez ñ ē passus ꝯ mētis alienas tionē et ablat? ē ei vsus lingue ad loq̄ndum · et herba data ē ei ubo · multi q̄z egrediebant̄ · et videbant eū · solus autē daniel ñ egrediebat̄ · q̄ toto tpe alienatōis ꝓ eo orabat · Dz aī xl · dies insaniā pateret̄ · per alios xl · dies ad coz hois rediēs · flebat et supplicabat deo tm̄ · q̄ ex intimis fletibz oculi e? vt caro effci sunt et iterꝝ alios xl · dies reuertebat̄ i ſaniā donec octo mēses ple rent̄ p? q̄s reuocat̄ ñ tñ reg̃uit ꝯ statuti sc̄ ꝓ eo vij · iudices et vꝯ in finē vij · anoꝝ pmaz egit · panē a carnes ñ comedit · et ñ bibit

vinū-legumibꝫ vtebat̄ur et herbis iux̄ ꝺ̄ filiū Damelis·et tūc ite
rū regn̄t Et p? scripsit epl̄am oī regno suo·in q̄ p̄dicauit mira=
bilia q̄ fecerat apud eum dn̄s excelsus In hac hystoria de? vo=
luit figre·qꝫ ān̄tūcunqꝫ q̄s fit diues in virtutibꝫ magnis in vita
potēs ⁊tra vitia·altus in bonitate·et si hēt multa regna in cē=
lo·si peccat mortalit̄·statim oīa perdit et ejic̄tur ab hoībꝫ vt nō
sit p̄ticeps eoꝝ bonorū·nec ꝶ·nec in cēlo·et fit adeo pauper vt be
stia vel bos et asinus fiat·qꝫ sicut ille p oēs labores suos q̄s hn̄t
laborādo eūdo tomā·portādo onera trahēdo curtus fame·et pe
nuria·stimulatōe;et p̄ssura·captiuitate·et clausura·nihil meren
tur p̄mij in cēlo· Sic nec ille q̄ est in mortali laborib⁹ suis aliq̄d
mereat̄·imo tot? mund? videndo talē in tāta paupertate et mise
ria mirari posꝫ et e? misereri·tā diuīt̄ et glorioſū depauperatū
et subito īmutatū de bono in malū Quid g̃ faciēdū ē talī? faciat
certe sicut nabuchodonosor·et leuat oculos suos·s·interiores ⁊
reuocet ad memoriā q̄d p̄dideꝛat·q̄ periculose tēp? suū expēdi=
derat Sic vere videre poterat ālē regnū ⁊ ān̄tū·ālēs diuitias·et
honores·et delitias·q̄liū societat̄ p̄papuā p̄didit·et tūc ꝶ oīa re
uocādo et grāz·ifimtā hꝫ materiā de p̄teritis amarissim̄ deplorādi
et decefo cauēdi Si ei ille tm̄ fleat q̄ t̄renū reg^m p̄didit·et occi
e? ⁊c·et tādiu p vno mortali·multodigm? pctōꝛ et diuti? dole
re dꝫ et flere·qꝫ regnū cēleste amisit Quare ysaias āmonet pec
catores di·ysaie·xxxij· Plange sup regione desiderabili O deus
quid p̄dim? p pctm̄ st· Crib· Si oēs hītatores t̄re extollāt vo
cē suam·et lapides·et lig̃ et arbores·et bestie·et volatilia·et pi
sces·vt sil̄ dicā. tot? mund? vocē suam extollat ad lamentādū
nos q̄ ab illis bonis excedim?·nihil dignū lamētabunt̄·ꝶ reuo
ca ad memoriā·et caue ne iterū cadas· ℣ Tercio pegrin? q̄t
tidie de t̄mio cogitat vt ad t̄minū pueniat·oīa mala itineris to
lerat nec labores recusat Sic etiā q̄tidie de t̄mio beatitudis reco
gitare dēm? ān̄tū bonū sit·ān̄ta delectatio:ān̄ta iucūditas et q̄=
es·q̄ tm̄ fine labore pertingere ñ valem? Grego·ad mag̃ p̄mia
peruenīri ñ p̄t·nisi p magnos labores Assimlat̄ nanqꝫ status
beatitudis arbori amenissime·vtilis et spinis circūdate·c? stipi
tes rosis·et suauissimis floribꝫ sunt ornate·in c? cacumie puella
speciosissima residet:c? aspect? p cunctis clarior et delectabil̄ et
amabilis odor westmētoꝝ·sup oīa genera musicoꝝ cāt? auri
audiunt̄ Hanc arborē q̄dā ꝺ̄ sideras·a gl̄iosissimam puellā intu=
ens in amorē e? exarsit puelle·qꝺ nec spinarū punctōes nec vr=
ticarū adustiones curauit·et sic per spinas ad vrticas·de vrticis

ad frondes · de frondibꝫ ad flores · de floribus ad fructus et ad amantissimos vgis amplexꝰ peruenit · et inseparabilit cōpulatur Ad ꝓpositū ꝫ puella diuinitatē cū oi decore suauitate et delectatione plenā denotat · in q̄ est tota merces nrā · arca quā ē cātꝰ angelicus dulcore oī melodia · Hec em circūdata spinis magnis laboribꝫ · et amoris vtutū · fine q̄bꝫ nemo diuinitatē attingit ꝫ dum per spinas pungitiuas magꝝ virtutū appropinq̄mꝰ · statim assuefactōe grauitas laboris mitigat et lesione vrticē ꝓpat Oz tādē per exercitium labor virtutū in flores odoriferos · i · magnam delectatōez et osolatōez pmutat · n ī hꝭ beatitudo adq̄rit Oz tria hoim genera hanc btitudinē osiderāt q appetūt possidē ꝑmi beatitudinē et nā possidere affectant · cogitātes autē sine virtutiꝫ laborē ipossibilē aggressū : virtutes relinquūt · et beatitudinē ñ hēbūt Tales sunt oīno despati · Alq̄ imāpiunt tolerare labores ad tēpꝰ · ieiunando vigilando · caste viuēdo Oz dum hanꝫ amaritudinē et puuctōez sentiunt · et delectatōes carnis et vanitates mundi p otrariū aduertūt · a beatitudine dorsa vertūt · et horū ē magnꝰ numerꝰ xp̄ianorū · q̄ isto sacro tpe operibꝫ deuotōis beatitudinē mitebant rapē · ꝫ breuissimo tpe gr̄is oblatā dedignātur hrē · Dñ seneca epla li · Turpe ē cedere hoi luctare cū officio qs̄ semel recepisti · ñ ē vir fortis ac strenuus q̄ laborē fugit · mi crescat illi animꝰ ipsa rei difficultate Tercij sunt q̄ amore xp̄i ad virtutes accedūt et ꝫ ꝑ difficultas grauet · ñ tm retrocedūt sed feruētiores facti maiora aggrediunt · et tādē p assuefactōez nullū laborē nec difficultatē · ꝫ oēm dulcorē adq̄runt et suauitatē · q̄bꝫ ad illā dulcissimā visionē et iucunditatē attingunt cōpulatōez diuine gle Igit̄ bn Hiero · in q̄dā epla Nullꝰ labor durꝰ · nullū tēpꝰ lōgū videtꝝ dz q̄ gla et mitatis adquirit ·

¶ Tercia ps in q̄ notatur discipuloꝝ fructuosa inuitatio · ibi · mane nobiscum · Moralit̄ ē notādum · q̄ vt videm dñs castri isto tpe ad omorādū magis inuitat a subditis · dum castrꝝ ab hostibꝫ periculosi ꝛpugnat · cꝰ vō ē · q̄ defacte influentia causa ptialis ad resistēdū necāria inuocat influētia causē superioris · ꝑma em cā plꝰ influit q̄ secundaria Autor de causis Vbi em primāpiū deest · mhil sup edificari ꝑt · j · q · j · Cū paulꝰ Quia g̃ isto sacro tpe ad archā nī cordis thezaurꝝ dñi corporis q̄si ad castrꝝ magnū aust odiēdum reposuim · raptor aiarū · hostis generis humani · crudelis castro cordis variis mitit machinatōibꝫ ipugnare · vt thezaurꝝ rapiat : et spoliū diuidat

nō g sum? suffiāetes a nobis castr̄ ptēgē· et thezaur̄ reōdi-
tū refuare· sine auxilio cause supioris· s· dei· c? nomē q̄ūqz in-
uocauerit salu? erit Joel· ij· et de pe· di· inj· Adhuc instant· In
uocem? p adiutoriū dēū di· Mane nobiscū dñe Dñ· C· de reteri
iure enuchiando· l· j· ℣ ¶ Oēm spē mām ad solā referre dēm?
sume ēmitatis puidētiā· a q̄ mundi elemēta et eor̄ dispositio p-
cesserunt· sine q̄ ñ ē armis· vel ingemo ꝯfidendū Ipse nanqz ma
nens nobiscum dat anime

Cōtra dēmonia vigorē meuertibilē
Cōtra trāsitoria vivorē imarcessibilē
Contra carnalia dulcorē inexcessibilē

¶ Pūtia nanqz dñi aīa vigorat et firmat in tm̄ q nulla violentia nec deceptōe dyabolica pt euerti ℞ā ex influxu diuini lumis dei formis effecta et in ipsū chorusc antē radiū trāsformata· in imo bili diuino bono· ec imobil p adhesionē efficat· Est em̄ naturale exēplū· q qñ aliq̄d trāsformat in aliud· acapiat ppietates et condiciones illi? nature in quā trāsformat· sicut pz in ligno qđ in ignē trāsformat· qđ grauitate et frigiditate· ac ēē hūiditate deposita· acapiat leuitatē ficitatē et calīditatē ipsius ignis. Sic mēs deuota cū in lumē thearchicū trāsformat· pdit oēm fluxi-
bilitatē inclinatioms ad malū· et pt adeo se iungere in bono di-
uino q p feruentē affectū firmat et figurat· vt q̄dāmō imobil efficiat· Jux illud Eccle· xv· Firmabit in illo et ñ flectet· ¶ Z De hac imobilitate aie siue mētis scribit ips· Qui ꝯfidunt i dño sic mōs spon ñ ꝯmouebit in ēternū q hīt in hirlm· In qbo verbis solēniter rñdet ppha q̄druplā tacte q̄stiom· Primo nan qz posit q̄s q̄ sint illi spūs· q ad istā imobilitatē pueniunt· Secū do vbi tal imobilitas ꝯferat· Tercio q̄n det· Quarto quē fru ctū aīa x illa imobilitate ꝯsequat· Ad pm rñdet cū pmittit Qui cōfidunt in dño nā illi soli ad hanc imobilitatē ptingūt· q oēm spē suā in deo ponūt· oīa creata et trāsitoria ppt ipsū velut ster cora reputātes Ad secundā rñdet cū subdit· sic mōs spō Nā illa imobilitas ñ dat mīi i mōte spon· i· altitudine ptēplatōis dīne p quā aīa rapit in abissum diuine lucis· et i ipso bono dīno imobi lis reddit· q· vnū cū ipso efficit· Qui em̄ adhēt deo vnus spūs ē cū eo· Ad ter· Hanc vnitatē petebat xpus· Joh· xvij· rogo i quit te pr vt sint vnū in nobis sicut ego et tu vnū sum? Ad tāā rñdet cū ānectit Qui hīt in hirlm· nā tūc p° mēs deuota imo-
bilitatē ꝯsequit cum icipit ēē cuius celestis hirlm· h ē cū oēs mo
t? aī in pfecta pace et q̄ete possidet· ita q null? mot? inordina
t? erūpat in ipsa contra dictamen et iudiciū rationis· qđ optie-

figurātū ē in salomone: q̄ non p° secūdo. vel terāo āno regni sui
incepit edificare tēplū diuine maiestati: ꝫ in q̄rto anno Exq̄ da
tur intelligi. qp p° oportet hoiem vincere oēm carnis petulātiā
et oīm vitiū inferiorū repugnantiā. et oēm mundi vanitatē et
glaz. et tūc demū poterit in mēte deuota in bonū diuinū p feruēs
desideriū trāsformata. spūalit tēplum diuine pītie virtutū serie
fabricari. et h̄ signanter innuit Job. in apo. ij. cū dr. Qui vicerit
faciā illum colūnā in tēplo dei mei. hoc ē mentē e? imobiliter figā
in bono diuino. et foras nō egredietur amplius. Talis mēs nunq̄
retrahit a suauitate diuina. vt in rebo trāsitorijs terrenū aliqđ
cōcupiscat. sed clamat fugit cum ꝓpha Mihi adhērē deo bonuz
est ponere in dño spem meā. Ad q̄rtā rñdet cū interponit non
cōmouebit in eternū In q̄ innuit qp istū fructum aīa ex illa im
mobilitate ꝙsequitur qp mēs ipsa ex dulcedine diuine suauitatis adeo
in bono diuino firmatur qp nunq̄ ab eo pt diuelli: nec p aliquaz
decēptionē dyaboli ad aliqđ trāsitoriū delectabiliter iclinari Quia
sicut dr bern. Respectu illi? dulcedīs oīs aliena iucunditas me
ror amaz ē omne dulce et oē qđ trāsitorie delectat molestum.
Dñ talis mens bñ pt dicere cū apl̄o Mihi mund? crucifix? ē.
et ego mundo. Secundo dñs manēs in aīa dat ei vitē
imarcessibilē qđ patet Nam ex suauitate diuine pītie tant? fer
uor desiderij et ardor ꝓficiendi mēti deuote innascit. qp spretis
oīb trāsitorijs nullū op? virtuosum ē adeo gue et asperū. qđ nō
leue. et dulce reputet. ex nimio feruore diuini amoris Quia sm
aug. Dura a aspera leuia. et ꝓpe nulla facit amor diuinus.
Cui? exēplum hz in multis sanctis. q̄ poti? mori elegerūt ꝓpter
xp̄m. q̄p viuē in gl̄a sine xp̄o. Ex feruore nanq̄ charitatis. nul
la genera tormētoz gnia putauerūt. ꝫ vt dulcia recepit Qua
re btūs Laurenti? insultās dicebat cesari. Disce miser virtutem
dñi mei ihu xp̄i. q̄ carbones tui nō ardorē. sed refrigeriū mihi
prestant Nec mīz si tal mens in cōtinuo virtutū vigore pma-
neat: cum sit tāq̄ arbor plantata secus decursus aquarū q fluē
ta celestiū grāz ꝓpter qđ apte ꝓpheta in ps. mentē deuotā pdi
ctū fluxum ptūpantē. ꝙpat arbori plantate secus decursus aq̄-
rum q̄ semp viret et fructificat in operibo virtuosis. et foliū eius
non defluet nec marcessit Arbor illa est voluntas et feruens p
ficiendi desiderium. domis celestibo irrigatū. et fecundatū. q̄ sem
per in vigore pdurat qđ in grā semper ꝓficere desiderat. Cuius
etiam foliū non defluit. q̄ semper in decore. et virtutis vigo-
re perfisit. et omnia virtutū opera sm formam et mensuram re

cte ꝛōnis ꝯdinat et diſponit ſolū ec̄ illi? arboris ñ marceſcit· et ſine tedio et deſiderio opa ſua eliat· et ideo cōtinuo vivere pro ficiendi ſubſiſtit ¶ Tercio dñs manēs in aīa dat contra carnalia dulcorē inexcēſſibilē Cū enim ſpiritus in lumine thearchico primā veritatē· vt eſt viatorū poſſibile ſenſit limpida cōtēplatōne· tunc dulcore inexplicabili pereſtuans· deſiderū eius dilatatur ad ſūmum bonū amplexuz· ſpūalia brachia extēdendo et dulcedinē diuine pītie ſuauiſſime ꝺguſtando Gemina autē brachia pīt diā vigor intellect? a ardor affectus· quibus omnia dilectū dulciter aſtringit· qz ſolū per actus illaz potētiaz bonū diuinū capax et ꝓticeps eſſe pōt Tunc veraciter dicere poterit auz ſponſa Cañ· tenui eum nec dimittā donec introducā eū in domū matris mee· et in cubiculū genitricis mee Domum patris ſponſa vocat vbertatē a affluentiam diuine preſentie· a qua oīnis ſocietas et gratie fecūditas in aīam deriuat· Dez qz diuina eſſentia mentē non q̄tat· prout apprehendit ſub rōne bonī generalit ſed ſolū ſub rōne obiecti beatifici Ideo ad hoc inſinuandū· aīa ñ ſolū appetit introduci in domū matris· ꝫ in cubiculū genitricis· qō nihil aliud eſt q̄ ipſa diuina eſſentia ſub rōne obiecti beatifici· et vt exēplar et ydea rōnal creature· qz nec ſic habet mentē totalē ꝓprie q̄tare · Ad huuc dulcoroſū amplexum· apoſtolus aſpirabat cum dicebat Sequor autem ſi quō apprehendem a quo et comprehenſus ſum ¶ Sed circa illa verba ſpōnſe· tenui eum ꝛc̄· querit Gilbertus ſup cātica dicēs Q̄ñdu anima in hac vita eſt· mutabilis eſt naturalit· ita q̄ a ſuo cognoſcere et a ſuo velle poteſt ſe cōuertere ad quodcūq; ſibi conueniens et placēs Et eſt ita mutabilis· q̄ non habet ſecuritatē continue ꝑmanendi in grā· et quomō ꝑt tūc ita audacter et ita ſecure dicere· tenui eū ꝛc̄· Reſpondet Gilbertus· dicēs Verū eſt q̄ diu aīa eſt in hac vita non eſt in tuto poſita· nec ꝑt eſſe ſecura Vñ quādo dicit q̄ nūq̄ velit dimittere Hīm tantū eſt dictū · Omne ſtudiū meum et omnem ſolicitudinē meam ad hoc cōuertam q̄ Ihēſus ita penes me maneat q̄ ipſe a me· et ego ab ipſo nūq̄ recedam ꝛc̄ Deum do queritur circa illa verba pauli Sequor ꝛc̄· Cū em̄ paul? fuerit a xp̄o ꝓprehenſus totaliter· ſc̄m omnez modū quo cognoſcibilis erat· talis autē modus cōprehenſionis reſpectu diuine natute non cōpetit creature Quomodo ergo dicit q̄ ꝓphendam eū a quo et ꝓphenſus ſum Et alibi dicit· Tunc cognoſcam ſic̄ et cog̃ tus ſum Ad quod dicendū· q̄ hec ſimilitudo attēdit ñ q̄tū ad efficaciaz ꝓphēſionis· qz talis ipoſſibil ē creature· vt p; Job· p̄mo

Deū nemo vidit vnq̄. sed solū attēditur q̄tū ad īmediatōez cō-
gnitōis · de q̄ j. Joh · nj. Quām? autē aliz apparuerit similes ei erī
mus · quia videbim? eū sicuti est Et in ps̄. Et in lumine tuo vi
debimus lumen · diuinū subsistēs · vt dic̄ Aug? · Nam sic̄ lumen
diuinū seipsum et oīa alia in seipso et p seipsuz cōprehendit · ita bñ
verbū eē nū et oīa alia in ipso et p ipsum cōprehendent ꝛc̄ ·

¶ Feria tercia pasche

Tetit Jhesus in medio discipulorum

suorum · et dixit eis · pax vobis · Luce vlt · ¶ D
Sēm naturales ad verā cognitōem facti aliqui? ēa
requruntur · s. visus · tact? · et audit? Primo rē videdo · magnā su
scipim? drām vm? ab altero · qz dic̄ in de sensu et sēsato · visus
multas rez drās nob demōstrat Nā qs auris n̄ pt audire · nec
manus tāgere ocul? certificat Ideo testimoniū visus admittē ·
quod non fit de solo tactu vel auditu · ex̄ de test · et attesta · tā lit-
teris Sed visus eē qñqz decipitur · necess e est vt eciā tactu factū
notificet · sic bacul? in aq̄ curuēte videt fract? · q̄ tñ per tactū p
batur rect? Cōtingit etiā qñqz visuz decipi qs solū p auditū cer
tificatur · sic Gen̄ xxvij · dic̄ de ysaac q̄ p filiū suum decceptus tā
gendo · videdo · non decipiebat audiendo · dicens Vox q̄dem vox
iacob · sed man? sunt esau Ad ꝓpositū xp̄s volens suā resurrecti
onem certificare · et se surrexisse oñdere et probare · hijs tribo sen
sibus volunt sentiri a expiri Vt ergo eū perfecte videret stetit in
medio discipulorz · et ꝙ visu nō decipentur voluit eciā tactu pal
pari di · palpate Et vt eciaz voce auditū eorū certificaret loq̄t eis
dicēs · hec sunt verba Dic̄t ergo verbū thematis ¶ Querit
an argumēta fcā post xp̄i resurrectōem · fuerit efficacia ad resur
rectōis ꝓbatōem? Sñdet Richd · iij · sup sen · di · xxj · ꝙ sic Quia
exquo omnis nrā cognitō · i · posteriorz oric̄ a sensu · xp̄s ergo
volens ꝓbabilit̄ ostēdere suā resurrectōem sensibilit̄ visu · audi-
tu et tactu eam manifestauit · qz p̄bendo se palpabilē · ꝓbauit se
verū corpus hrē · cū nihil possit palpari nisi corp? Vñ dixit disci
pulis putantibo spm videre · palpate et videte · quia spūs carnem
et ossa non hz · sicut me videtis hrē Sed demōstrādo cicatrices ꝓ
bauit se idem corpus numero habere qs ante habuit · qz post ꝙ
thomas cicatrices vidit et tetigit statim credidit eius deitatē et
humanitatē · dicēs · dñs meus et deus me? Sed comedendo pro
bauit se viuere · cōtra mortua que cibum nō capiūt · sed clausis
ianuis mtrādo ꝓbauit illud corp? hrē dotē subtilitatis · q ꝓ ianuis

esse glorificatū Dic ergo pz p illa sensibilia ārgumēta q̄ xp̄s vere resurrexit Sed quo fuit corpus xp̄i palpabile·cū p̄m pp̄m·ne esse sit oīe palpabile esse corruptibile Alexander de ales dic·q̄ corpus glorificatū de sui natura habet posse palpari·nec sentiē·a hoc ostendit beat? Greg·xxj·mora·sup illud Job· rursum ār cūdabor pelle mea·contra eutichē cōstantinopolitanū ep̄m Dz q̄ modo comedit non indigens ābo vel potu ꝓpt̄ glorificatōez Respondetur q̄ in susceptōe ābi ātuor sunt scz masticatio· decoctō digestio· et in comedendo p ptē uersio Quātū ergo ad duo prima xp̄s comedit·p̄ non quo ad duo vltima Sed q̄d fiebat ō illo ābo? Aug·in li·lxxxij·q̄stionū·q̄ in naturā spūalem uersus ē scz in vaporē resolut?. sic aq̄ resoluit̄ p solis radiū p̄m alexandrum ¶ In p̄senti euāgelio tres notātur ptes p̄ncipales scz

In prima statio resurgentis ꝯrtificatiua In principio
In secunda increpatio docentis confortatiua·ibi·q̄d turbati·
In tercia īformatio sciētis sanatiua·ibi·qm̄ sic̄ scriptū est ¶

Quantū ad primā partē· Moraliter est scē dum p̄m pp̄m q̄·ethi·/ Medium in ommbo est laudabile Nā virtus cōsistit in medio·et extrema sunt vicōsa Xp̄s ergo dei filius media psona int̄ patrē et sp̄m sanctum·s·mediator dei et hoīs·xj·q·inj· Quid ergo? Volens in oibo tēre mediū·nat? est·dū medium silentiū teneret oia·et nox in suo cursu mediū it̄ pageret·scz media nocte·iacuit in medio duū aialiū·sedit in medio doctorū di·xxxvj·ss· Ecce Crucifixus est in medio t̄re· pepēdit in medio latronū·sp̄m patri tradidit in meridie·surrexit media nocte·apparuit in medio discipulorū Quare h̄? vt ostēderet se mediū esse virtutis·et inter homines·et propter homines

Ministratorē diligentē ¶ De primo Luc xxij·Ego in medio vestri sum sicut qui ministrat·
Liberatorem ꝑpatientem Nam cor nobilissimum mēbrū directiuū et ꝓfuatiuū hūane vite·in medio hominis pon̄t·vt medianbo vnis eo melius singulis mēbris efficaciā et vigorē tribuat· Sol rex planetarū i medio situat̄·vt planetas illuminz Rex
Doctorem prudentem vel dux ꝓpli in medio terre vel exercitu locat̄·vt subditos melius regat et ipsis iusticiā ministret· Sic saluator noster rex regum et dns dnantiū·in q̄ oēs thesauri sapie et scie sunt absc̄diti· q̄ celorū tinz thronos· q̄ ē cādor luās etne et vita aie Voluit stare i medio discipl̄orū vt nosceē eq̄l oibo·i mīstratōe mīstrādo·vt medic? eḡtis·vt redēptor vēditis·vt dns famul·vt pī filjs vt deē

hominibus ·vt sanct? pec̃atorib? ·vt diues pauperibus ·et vt nobilis vilibus ¶ Artendam? ergo vilitatē nostrā vt eo magis et clarius mīstratoris cognoscam? diligentiaz et pieta- tem Recitat nāqz Bernhar· de cōsideratōe li·ij· vilitatē nostrā di cens ·Homo nat? de muliere. breui viuens tpe· repletur multis miseriis ·tēporis ·corporis ·mentis ·Homo de humo ·lim? de li- mo ·terra viuens ·in terrā rediēs ·natus ad laborē ·nō ad hono- rem ·de muliere ·i· cū reatu ·breui viuēs tēpore ·i· cū metu ·reple- tur multis miseriis ·tēporis ·corporis ·mētis ·et pectoris ·miseri- is si vigilas ·si quiescas ·quocunqz te vertas Nam in sordibus es generatus ·in tenebris formatus ·in laboribo educat? Quid ergo superbis vilis cinis et pulis ·cuius cœptus culpa ·nasci mi seria ·viuere pena ·mori angustia? ¶ Ecce ānta vilitas hominis ·q̄ ta pietas saluatoris ·et humilitas ·qui stat in medio nostri ·nō vt dominus: sed vt seruus et mīster ·dicens Math Nō veni mi nistrari sed mīstrare Naz diligenter nobis seruuit maximis laboribo ·amarissimis doloribus ·xxxiij·annis ·esuriendo ·sitiēdo· et vltimo pro nobis moriendo Nec adhuc nobis deest in mīn strando ·cū absqz nostris meritis ·ꝫ vt proch dolor infinitis dome ritis oīa nobis necessaria amministret Quid ergo dabimus tali diligēti seruitori pmiꝫ? Certe q̄libet dicere poterit illud thob xij Si tradidero me tibi seruū ·non ero cōdign? prouidentie· pere ergo quid vis: ¶ Ipse nanqz cōsiderās nostrā nuditatē et miseriā p oīb? bōis collatis ·mhil aliud petit ·mi cor sibi dari· al loquēs quēlibet nostrū vt spālem filiū di·illō puer ·xxiij· Fili p- be mihi cor tuū Fac em hic nobilis auis q̄ de tota rapina mhil ali ud petit imi cor Crib· Si peter de? el'maz· posset se paup excusa re Si orōnes mut? Si pegrinatōes claud? Qz ꝫ qđ hō habet ꝫ solū q̄rit ·s· cor· nec ꝓpt̄ se ꝫ ꝓpt̄ nos ·vt nob salutē tribuat· qs si nō dederim? nūq̄ salui erim?ꝫ Qđ pz p exemplū cuiusdā he remite ·q̄ studiose deū exorās vt sibi oñderz vñ saluari posꝫ· Ad quē fic deuote orātē: venit dyabol? sb foꝛ āgeli lucis di· Exau- dita ē oratō tua et missus sū a deo te docere ·Si inqt vis saluari nec̄ria ta hēre oportet et p petis tuis deo offerre· s· lunā nouā sol' totūditatē ·et tote q̄rtā ptē· q̄b? dās dispuit Ille āt hēmita cū huiōi res se nō posse hrē estimaret ·tristis fcūs despare iꝯpit Qđ miserico? de? pspicēs ab alto· misit ei āgelū lucis di· Angel? q̄ te docuit verꝫ dixit· Sed aduersari? hoīs fuit dyabol? volēs te ad despatōez trahere Nam p nouam lunā intellexit hāc trāz ¶ ex eo q̄ cornuta ē ad modū lūe noue· p totūditatē solis litte

rā O. p quartā ptem vote lrām fi. que est prima lrā hȳ dictōis vota Contūge ḡ has lrās simul. et ostituant hanc dictōez cō: qs fideo in oī puritate a amore obtuleris saluaberis. alꝫ si nō dā habebis. ℣ Secundo deꝰ stetit in medio. vt ondēt se libera tōē patientē. Deu. vj. Non timebis eos. s. hostes q dns deus tuꝰ ī medio tui ē. nā fīc diligēs pfamilias ī area stans in medio pullorū suorū. custodit pullos ne miluꝰ rapiat et deuoret. imo si miluū a longe pspexerit appropinq̄re et velle rape nō filet ꝫ stre pitu manuū clamando. oe. oe. oe. et aduolantē īpedit. et pullos custodit Dic ihs et saluator nr̄ in medio ecc̄e. int̄ congregatos ī noie eꝰ stat. eos ab aduersario ptegendo. ne hos rapiat: quia pulli sunt et nouit̄ p pnāz venati Clamat ec̄ inspiratōne interio ri exhortatōe. dicēs illud Can. vl. Vigilate et state in fide. viri lit̄ agite et confortamī in dño. q. d. O vos xp̄iam ī fide et pna re nati. vigilate meā ōtra aduersarios. fugite eos q̄ vos insidio se q̄rūt. state firmit̄ in cōfideratōne et pmissione. et ero ptector vr̄. ℟ Facit em̄ xps liberator nr̄ sicut q̄dā pnceps dictꝰ cleomn̄ꝰ. de q narrat sextus Iulꝰ li. iij. c. vj. Qui cū ppls cuiusdā ciuitatis clauderet̄ obsessus. misit vnū militē fidelissimum ad eū confortādum. q cum aduersarijs ad obsidionē. q̄si immicus ma gnū fecit insultū. a telas īmisit cum scriptura tali. Cōfortamī et estote fideles ego cleomn̄ obsidionē vemo a vobis celeriter re mouē. qs factum ē. ppls confortatꝰ firmiter stetit ōtra aduersari os. et ptectione principis a malꝫ oīb liberatꝰ ē. Princeps ille spūalit̄ ē xps q ecc̄e scē ab aduersarijs scz maligms spiritib ob sesse et cōmunitate. militē suū fidelissimū scz p̄dicatorē vbi dei ho die mittit. q clamādo et insultādo q̄si immicꝰ cū sit amicꝰ fideliuz telas ignitas igne charitatis. i. exhortatōes et correctōes et elo q̄a exhortatōis hȳ fortiter īmittē. ysaie lviij. Clama ne cesses. q si tuba exalta voc̄e tuā. et ānūcia ppl̄o sceleꝝ eoꝝ et vt maneāt firmi ōtra aduersarios ne pac̄e cum eis faciant. hȳ denūciare. q pnceps nr̄. si pmāseritis nec ad osueta mala declinauitis liberabit vos Dñs dixit dns filijs isrl̄ qs introducē volui ī trā pmissiōis ī q habitabāt septē gētes pessīe q̄s expellē debebāt pauties eos vsq ad int̄mitōez ñ inīb cū eis fedꝰ nec miserebit eoꝝ neq sociab cū eis coniugio. filiā tuā ñ dab filio eiꝰ nec filiā eiꝰ accipies filio tuo q. seducet filiū tuū ne sequat̄ me q. te elegit dns. vt sis ei ppls peculiaris de cunctis pplis q̄ sunt sup terrā. eduxitq; vos ī manu forti. et redemit vos de domo seruitutis. de manu pha raonis regis egypti. Et scias quia dns deus tuus est fortis.

et fidel· custodies pactū et miam diligētibs se· et hijs q̄ custodiunt p̄cepta e? Deutro· vij· Moraliť isti septē ꝓpli signāt septem vitia· q̄ aduersanť deuotis xp̄iamis· et obsidēt aias eoꝝ· q̄ necāre quolibet volēs itrare in terrā beatitudis expellē hz de mēte nec cum eis pacē facē· nec affectū tuū ipsis delcationibo malē ꝺuigē q̄nymo aras eorū· i· malas cogitationes et ꝑdola eorū dz totali ter extirpare Gen· xxxv· Abiate deos alienos q̄ sunt in medio vestri et mundami et mutate vestimēta via· i· uersationē vrām ꝑuerē malā in bonam et honestā· qz em̄ veri xp̄iam facti estis ido dns elegit vos et diligit· et defendit vos ab oibo imicis· ¶ Tercio xp̄s stetit in medio vt oñderet se esse doctorē prudētem oim virtutū Docet nanq; mediū prudētie· math· x· Estote prudentes· s· otra hostis insidias ne decapiami· imundicias ne inficiā amini Prudētia em̄ carnis mors ē· ro· viij· Docet et mediū tpā tie q̄ cauere extrema· q̄ sunt lasciuia carnalitatis et seuicia mimanitatis· j· thes· v· Ab oi specie mala abstimete vos· Vñ gregorius· xxij· morali Corda athare si mimis parū extendiť rauce sonat si autē mimis extēditur subito rūpiť· Sic ꝺm bn· oportz carnē restringere ñ extinguē· p̄mē non opprimē· ꝺuiat ñ seuiat anallet ñ dñet· alioq̄n si q̄s ꝺm carnē vixerit moriet· tercio docet mediū iusticie· math· v· Nisi abūdauerit iusticia vestra pluscq̄ scē· nō intrabitis in regnū celorū Justicia em̄ tenet mediū imē passionē crudelitatis et remissionē eq̄tatis Vñ grego· xxviij· morali· Pietas ꝑ inordinatā miam errare solet si forte q̄nq; pcat vbi non dz· et plerūq; in vlāscēdis vitijs crudelitas agiē· et iusticia reputaē q̄q; a distortis moribo peccātes dirigi debeāt ne labant· q̄ recta inflectione frangant· baculus em̄ q̄ violent flecti tur· rumpiť ꝫ paulatim flectiť freq̄nti flectione ad ꝺsuetudinem ducē Quarto docet mediū fortitudinis· Act· xxiij· Constans esto Et j· petri· v· Dyabolus circuit q̄reus quē devoret cui resiste te fortes in fide· q̄t in pusillanimitate et temeritate vt decapiat tu autē tene mediū si nō vis ꝑdere modū· mediū em̄ sedes ē modi· modꝰ autē virtus in quo inuenies christum· bernhardꝰ li· de consideratione q̄ cetera· M

¶ Decūda ps in q̄ tractatur de increpatione fortatiua dcētis ibi· Quid turbati estis· nam materia resurrectionis· q̄ supnaturaliter ē facta· erat difficil ad credēdū· ideo varias habebant cogitationes q̄ admirationes· nec vōem inuemētes ꝺturbati ad dubitationez ceciderunt· quā xp̄s volēs tollē de

cordibꝰ eorū· et fidē inducē: increpauit eos di· Quid eſtis ebati et cogitatões ꝛc. ¶ Moraliē ē notādum qꝫ iā aliqꝫ pcā per pmaz ofeſſa ñ extincta ꝫ adhuc in corde latētia· malas cogitationes fumigare incipiunt· quo priora reiterēt· et xpm et grām colatā ocādant et extinguant Eſt em̄ de pctis illis ſic de cādela extincta ñ plene p flatū ceis q̄ fumū fetidū cauſat Hic em̄ fum? fetid? duos effect? hz diſpares vnū bonum alterꝫ malū Bon? qr caput reumaticū et fluidū exiccat· et reuma curat Teſtāte ioh̄e meſue i prima ꝑctica dicēs Reumatico et lāguēti capite· ñ odoꝛe dulcis ꝫ fetor amar? applicet Nā vt dr philaret? i tractatu de natura liq̄dorū ſeu morborū· vernās roſa olfactui appoſita· caput vehemēt inficit et corrūpit fetor ꝫ vt odor ſulphuris vel extincte cādele reumā curat Mal? effect? qr ptū p̄gnātis mulieris hz ocādē ꝫm ph̄m Hic ſuo mō pctm̄ latēs in corde· ñ pfē p pmaz extinctū. hz ſolo flatu ceis ofeſſum· caupīa ardēs fumū cogitatōnis ꝓduat q̄ cogitatio pcti ſi lāguēti vel dolēti aduenerit curat e? fluentē delectatōez· a intm̄ charitatē exūtat qꝫ deinceps fluē i pctā cauet· vñ grego· et allegat̄ de pe· di· iij· c· tudas· Nullum inuenit̄ delictoꝛ tale remedū· ſic eoꝛ otinua memoria· Si ār venerit p̄gnāti iſtabilis· i· ſuſcipiēti bonum ꝓpoſitū vitā emēdādi· qr tūc inſtabil ē· et adhuc de pctis delectat̄ ptū bonū ꝓpoſitū deſtruit et abortire facit De q̄ dr hié· ij· Oſq; eto rabunt̄ in te cogitatões noxie· ¶ Circa ꝫ dyabol? iā multū occupat̄ que

Suggeſtiones p̄uas ingerat
Cogitatões ſanas eiiciat
Occupationes bonas ocādat

/ reno quomodo

¶ Primo facit dyabol? de hoīe ſicut coru? in arbore· Nā coru? volēs nidificare in vere· Primo affert paleas· ſecūdo colligat ſtuto· deinde ouat· et cubando pullos p̄creat Sic mō dyabolus occupat̄ circa hoīez· Primo imittit prauas cogitatões p ſuggeſtionē p̄teritoꝛ pctōrū· et facit hoīez cogitare· q̄ ntā delectationez quantū gaudiū· q̄le cōmodum· q̄lē ſocietatē habuerit· q̄ omnia amittit ſi ea ñ itrauerit Sic motis illis cogitationibꝰ q̄ſi paleis appoſitis· lutū delectationis apponit et pctā colligat et cōmiſcet ne vnum ſine altero maneat ſed oīa delectēt· Deinde ouat dum aīm hoīs iterū pctā priora ofeſſa et otrita reſumere· tūc ꝓponit cras vel tali tpe dum fortuna occurrerit vis mecz am accedere· talē ſocium inuocare· tabernā frequentare et huiōi Deinde dyabolus conſenſum iſtum et malum ꝓpoſitum tamdiu cubat vſq; pullum operis noui peccati procreat Tunc mala iſtius hominis erunt peiora priorib⁹· Iuxe vndecimo· Quia diuturnitas

tēporis ñ diminuit ꝫ auget pctm· cum tantoꝝ uicioꝝ sint· quãto infelicē aiam diutiꝰ detinēt alligatã Ex de osue· e· cū tãto ·Qui em̄ dyabolū cupit fugare· ne possit pullos mali opis ꝓcreare· dz ꝓ° destruē mdū et expellere malas cogitatões: nec eis osenti re· ps· cxxxvj· Btūs q̄ allidet puulos suos ad petrã· i· felix qui cōcepꝰ malos añq̄ ad osensū et actū puemant· exuit et dimittit ꝓpē xpm Et hiero· in q̄dã epla Dū puꝰ ē hostis ocãde illuz vt malicia eliḋaṫ in semine Qz vere q̄dam vt vultures arca ca dauera· ita ipſi arca pctã p cogitationē voluãt· ala nanq̄ delcãtioms cupiunt: descẽdere ꝫ ala timoris pene retrahuntꝫ modicū et tãdē ad ꝓcia cadauera pctoꝝ descẽdunt· relicto oi timore Hꝭ opanṫ cuidã q̄ votū fecat visitare scm̄ Jacobū et cū itineris iam mediū prexiſſz· eꝰ cogitãs grauitatē et lõgitudinē· a ex op posito mulieris delcãtionē et pulcritudinē Qui extẽdẽs manꝰ vo lens vtriusq̄ expiri fortitudinē· vnã vsus scm̄ iacobū· alterã vſſ? mulierē· clamãs: zuch iacob zuch Qz q· motꝰ maiores expel lunt minores maior motꝰ delcãtiõis ad mulierē eū retraxit· et iē inceptū dimisit Sic heu multi hodie dicere pñt Sicut ferꝝ ma gnes attrahit sic attrahit me agnes Delectatio nãq̄ pcti mul tos trahit ad inferni nouissima ꝛc ꝓ q Secũdo dyabolꝰ q̄rit cogitationes sanas bom̄ ꝓpositi annihilare et ejcere· q· sic arbo res et plante· si ledanṫ in floribo· fructus perdũt· cū ex floribo solū fructꝰ ꝓducaṫ Sic in hūamis actibꝫ hꝫ iudiciū expimur q fructus bone operatiomis hūane nascunṫ ex bomis cepṫibo Se mimat eī in nob deꝰ per sacrã doctrinã bõs inspirationes q̄ sunt vt semia in nobis· flores ꝓducunt odoriferos: qñ capimus in voluntate bñfacere· q̄ semina si ledunṫ āplꝰ fructū ñ facit· sic si puer occidiṫ· perfectꝰ vir ñ erit Ideo dyabolus sciẽs leuiꝰ et facilius aiaz in floribo posse occidere et ꝑmordijs bomis· qñ cepṫus nõdū sunt roborati opere vel osuetudie totū suū conatū po mit ad hꝫ vt eū occidat Figuratur exodi j· vbi dz· q pharao rex egipti vidẽs multiplicari isrl· ne creſcerẽt et ppls eꝰ multiplica retur: ordinauit eorū paruulos oēs sūmergi · Sic dyabolus cepṫus bonos ꝑ operatõis aiẽ· ne creſcãt in fe: conaṫ extingue re et suffocare in fluie labẽtiū delcãtionū ne creſcãt · Vñ petrus rauanenſ· super matꝫ· Dyabolus inqt semper ꝑmordia bõ pul sat· et in ipso ortu festinat extinguere· sciẽs ea fundata subuer tere non posse Hoc idem ostendit ioꝫ· apoca· xij· Vbi dicitur· q signum magnum appariuit in celo· mulier amicta sole et luna sub pedibus eius· et ī capite eius corona stellarū xij· et erat illa

mlr pgnās masculo. et clamauit et eiulabat pturies et vis? ē
i celo qdā draco ruf? q ifidiabat mlieri vt deuoret filiū e? Dz fi
li? e? rapt? ē ad deū et mlr fugit i solitudinē et draco piect? ē i t
rā Hec mlr figt pfectz et scām psonā. q qfi mlr molle aer dr
co ppe oscie puritatē q mollis p pietatē et benignitatē. Illa sole
id ē clara et sagaci discretōe l' uersatōis honeste amictū vt lūa
id ē mutabil' pspitas sub pedibo e? vilipendet et calcatur et in
capite e? ē corona stellaz xij. i. xij. gaudia spūalia q̄bo ipsa do
tatur et coronatur q gaudia sūt illa q̄ ponit bn. in qdā hmōe ex
ponēs corō nā illi? mulieris dicēs. q corona xij. stellarū in pria-
erit meoria fine obliuiōe. rō fine deuiatōe. voluntas sñ pturba-
tione. ipassibilitas fine corruptōe. corpis claritas sñ obfuscatiōe
vel cordis charitas fine oblitione. carnis agilitas fine retardatō
ne. subtilitas sñ obuiatiōe Ite octauū erit diligē xpm fic seipm
nono videt xpm in oi ētūte se diligentē: deīo xpm pfecte diligē
pl? q̄ seipm. xj. diligē seipm ppt deum tm̄. xij. videt se deum di-
ligē s quē ipse hō se diligat Ista vlteri? ē pgnās q filiū mascu
lū. i. xpm hz in se p dilcōez et deuotionē. hz ec in se in vtero. s. cō
scie. bonum et firmū ppositū. qs sume cupiit parē p bonorū exe
cutionē et opletētū Dz qñ draco rufus et infamis dyabolus. vi
det talē psonā ppsito bono fic pgnatā p suggestiōes nititur de
uorare boni ppositi sui ptū. ne exeat aliqs bonum op? Mlr. i.
psona illa dz omittē ptū e? deo. ad c? hōrē oia facē dz. et fugē i
deptū. i. ab oi mala soietate et ad loca honesta et scē uersatōis
et dyabol? supat? ñ potit nocē. ps. Ecce elōgaui fugiēs q man
si in solitudine ꝛc. R Terīo dyabol? conatur occupatiōes bo
noz opm extinguē. nā tyrān? obtinēs ciuitatē vt eo liberi? dña
ri possit. conatur oēs nobiles et potētes occidē. p qs timet imi-
nē rebellionē. fic hz nj reg. xxv. et hiere. xxxix. q nabucho. rex
capta hierl'm et succensa. captoq sedechia rege. stati fecit mlr fia
pnapes iuda. et filios regis añ oculos pris imfecit Quo fō fe
cit oculos ec pris eruī. et fic ligat? duct? ē in babilonē. et posit?
in carcere vs ad die mortis si . Sic dyabol? q ē tyrān? maxim?
xpianoz. si p decepiōez pt capē sedechiā. q iterptat iust? dñi.
i. iustū mediāte aliq pctō. stati succedit hierl'm. s. visioz pacis
qñ de qete et trāq̄llitate oscie iustū papitat in malā cupiaz. et
occidit pnapes q ad regē venī cēt hierl'm. i. deū. ato eū libera rēt:
Ideo dyabolus quantocūq? potest eos occidere. occidit. Perdit
etiam filios regis. quia omnes fructus anime. et omnia bona
opera que in statu pemtentie viuebant. extinguit. Excecatur

rex: qz dyabol⁹ sibi obtenebrat oēz ducēs ipsū in babilonē id ē cōfusionē et miseriā. et ponit in domo carceris vinculis peccatorum ligat⁹ vsqz in diē mortis. qz quantū in se ē. nunqz de manibus dyaboli ꝓpria virtute pōt amplius fugere. treno. j. Misit hostis manū ad oia desiderabilia ei⁹. Facit em̄ dyabolus captō cathenā plutibo anulis. s. male voluntatis. malī operis. male ꝺsuetudis. et sic miser pctōr captiuat⁹ gemit. aug. in li. cōfessi. Spirabā imq̄t ligatus. non alieno ferro. sed mea ferrea voluntate. velle em̄ meū tenebat inimic⁹. et de illo michi cathenā fecerat et constrinxerat me. ex voluntate facta ē libido et ex libidine facta est ꝺsuetudo et ex ꝺsuetudine facta ē necessitas. sed sola grā liberat hoiez ¶ Sed q̄rit circa predicta an cogitatio mala nāe captiuitatis ꝑnapiū. semp̄ fit mortale pctm̄. Et videt gz sic. ꝓba Cogitatōes eoꝝ cogitatōes inutiles Et statim sequit̄. vastitas et ꝺtritio in vijs eorū. sed qđ vastitatē et ꝺtritōz induat est mortale. g̃ ꝛc. Contra aug. Non ē in ptāte nrā. q̄bo vijs tāgamur Dico gz cogitatio vel mala imissio. vulgariť ynfal. pōt se cordi humano imittere. i. insencken. tripl̄r Primo mō festinanter et cursorie et rapti trāsit tāqz ꝑm⁹ motus. q̄ ꝑmi motus nō subsunt libero arbitrio. sicut ꝺtingit qñqz. qñ hō se dat deuotiōi. oōi vel cōtēplatiōi. tūc dyabolus ei imittit turpes cogitationes de sacramēto. virgine gloriosa vel articulis fidei. vel de castis actibus et huiōi. de q̄bo hō quantomagis acūē mentis mitť auertē. tanto fortiꝰ arcta talia occupat. has cogitationes si hō inquantū pōt. reluctet. licet sint pessime. tñ non sunt ad mortē aīe. nec nocēt venialiť nec mortaliť ymo sunt meritorie. et q̄nto hois est maior pugna. tāto est ꝑmij gloriosior corona. quā dyabolus invit⁹ et ignorās hoi fabricat Secundo cogitatio imittitur cordi et tūc hō cum aliq̄li mora cū aio eius ibi aliq̄ntulū q̄escit. q̄rendo in ea alicuius voluptatis delectationem. sed ꝺsensus resistit nō stat cū deliberatione et delectatione q̄ hȳ est valde periculosum. qz talis delectatio faciliter ducit ad ꝺsensuz. et tūc ē veniale Tercio mō accidit hoīi cogitatio quā g̃ libera voluntatē et deliberatam assumit. sciens esse malam. in q̄ delectabiliter q̄escit nec resistit Quia delectatiōe ligatus ꝺgaudet. hec ē mortal. Quia ꝑm mg̃m ij. sen. di. xxv. Qñ ratio ꝺsentit addens plenā voluntatē perficiendi. mortale ē. si diu in delectatione cogitationis teneat. Si vero non diu sed statim reiciatur. veniale est. hec ille. Per hȳ patet quid sit dicendum ad argumentū in oppositū.

Tertia ps in q̃ tr̃actat̃ur ī. Oportebat xp̃m pati. Moralit̃ circa illā pt̃e loq̃ndo est notandū ꝑm pb̃m. nj. et h̃ Honor est premiū virtutis. q̃ em̃ se nō exerceat virtutibo nō est honore dign?. Hic p oppositū mereť honorari q̃s rōne virtutiū nā vt videm? lz q̃s clar? et nobilis sit genere dues et potēs. signa tñ militie q̃ sūt honoris deferre ñ pt nisi aliquē insignē actū fortitudis exerceat. p republica vitā exponēdo vel periculi sacr̄ sepulcr̄ visitādo. c? ex rōe tūc militie ascribiť. als nō. q. vt habeť C. de re militari. l. nj. otra publicā. honoris augmentū. nō ambitione. ꝗ labore ad vnūquēq; ouenit euenire Hic xp̃s rex regū lz ab eterno dign? fuerit oīm honore et gl'ia Jux illud. j. thi. j. Regi seculoꝝ immortali soli deo honor et gl'ia. Hūc tñ honorē et gl'iaz in assūpta carne nolunt hr̄e nisi p̄liando p republica. vincēdo serpentē antiquū legitie militaret. et sic nō ambitōe ꝗ hūilitate q passionis labore p̄miū honoris et claritatis acapet. Hñ m̄gr allegādo beatū aug̃. nj. sen. di. xvij. c. j. dic. Ut xp̃s resurrectōe clarificaret̃ pus hūiliat? est passione. Hūilitas claritatis est meritū. claritas hūilitatis est premiū. Merito ĝ dicebat. Oportebat xp̃m sic pati et ita intrare in gloriā suā. Et h̃ specialit̃ ꝓpter tria scz

Necessitatis indicū
Autoritatis exemplū
Utilitatis modū

Primo nāq; tria dñt hoiez ad volūtariā et patientē sufferentiā tribulationum et passionū inducē. Primo ꝓpt̃ inditā necessitatē. passio em̃ tribulationū est indita nobis a deo et natura. q. sicut dic̄ yſi. li. soliloq̃oꝝ. Impossibile est q̃ hō sit et tribulatōes nō patiať. Et iō bñ dicit. oportebat. q̃a videlz illud oz fieri qđ a deo et natura est inditū necio. nā sic sūt aliq̃ passiones q̃ a superioribo influentiis infligunt̃. sicut passio lunatica et oēs alis q̃s q̃s necio oz pati. cū media ī talibo modicū suffrageť. Hic p certo q. tribulatōes et passiones a cā supiori scz deo insūt ꝓpt̃ pcm̄ iō oz vt eas patiamur. mat. xvj. Oportet filiū hōis multa pati

Hñ señ. li. de puidētia. ex dispōne dei agit̃. vt nulla dies sine dolore trāseat. Exemplū hr̄ de q̃daz rege cui q̃daz phs h̃ diceret otrariū expiri volēs feč oīa genea solacioꝝ appom̄. vna die p̄cipiēs sb pena capitis q̃ illa die nihil tristē diceret̃ aut corā eo fieret Subito dū sic eēt ī palatio in sūma gl'ia et letitia. desup hyrūdo in oculū regis sterc? calidū pie uit et eū visu ꝓuauit de? āt nolunt vt lex sua frāgeret̃. Hñ igit̃ oz. oportebat pati. Hic occurit notabile documentū ex q̃ alit̃ eē ñ pt q̃n patiamur q̃ potiꝰ cū lucro et mēito suffragam? occurrētia mala patient̃. Oz q̃it̃. an patient̃ sufferēdo mala q̃libet mereat̃

Et vidē q̄ sic · q̄r pacīa est virtus et donū dei ꝟ virtute et dono dei q̄s meretur igit̄ · Contra · null? mal? merē ꝟ pacīa est i malis sic ꝓz ī auaris q̄ multa mala pacient̄ tolerāt vt pecūias cōgre gēt · ꝑm illud eccs · v · Cūctis diebꝫ vite sue cōmedit ī tenebris a in curis multis et in erumna atq; tristitia Etiā supbi qñq; tole rāt pacient̄ in capite pedibꝫ · et luxuriosi frigore et nuditate · ꝟ pa cīa eoꝝ mhil merē ymo demerē Dico ꝑm sanctū tho · ꝑa · 2e · q · c · xxxvj · q̄ pacīa est virt? moralis q̄r ordinat̄ ad bonū et ꝟ uat bonū cōtra ipet? passionū · Int̄ alias nāq; passiones tri stitia efficax est ad ipediendū bonū cōis · ꝑm illud · ij · Coꝝ · vij · Qui tristitia mortē opat̄ · Ne igit̄ cō tristicie sucūbat pacīa cōez ꝟbuat et tristitiā mitigat Ad argum̄ ꝧ dicēdū q̄ pacīa est virt? et donū dei imꝑtū nō repugt bono cōis ꝟ ꝟbuat · sic etiā ea q̄s ꝓt mereri · In malis āt est cōtra bonū cōis igit̄ nec virt? ne eoꝝ pacīa nec merent̄ ea · Vñ aug̃ · dic̄ in li · de pacīa Pacētes ꝓrie dicunt̄ q̄ mala malūt nō omittēdo ferre q̄ nō ferendo cō mittere · In illis aūt q̄ mala sustinēt vt facīūt mala · nec mirāda nec laudanda est pacīa q̄ nulla est ꝟ durāda duritia neganda pa cīa ℟ Secūdo dico q̄ oz pati ꝓpt̄ exēplū autoris · i · xpi ideo subdit̄ xpm Qui em̄ luna sol et cōrpa cēlestia defcm̄ luis et obscu ritatē pacūt̄ nō est mirꝫ si illa inferiora defectū pacant̄ Et iō si xps q̄ est sup oīa et alij sancti ꝑ tribulatōes ingressi sūt padisum multo forti? nos q̄ q̄tidie peccam? nec peccare desistere firmit̄ ꝓponim? si demeritis exigentibꝫ sustineam? tribulatōes Nō em̄ cognoscam? ꝑ nobis sustinuisse Delicat? nāq; miles q̄ de victibꝫ et laboribꝫ dolet · si regē suū secū pugre et laborare vidēt · Iō dic̄ bern̄ · q̄ ñ decz mēbꝝ delicatū esse sub capite spinato Et ꝧ petr? docz · j · pe · iij · xpo igit̄ in carne passo · et vos eadem cogitatōe ar mami · Et · j · pe · iij · xps ꝑ nobis passus est vobis relinquēs exem plū vt seq̄mini vestigia ei? Narrat̄ in gestis rhomanoꝝ q̄ q̄ dā rex medoꝝ erat vnicū filiū hēdē hūs · fili? deliq̄t in prēz ꝓpt̄ ꝟ eū pater fugauit · ꝟ facto fili? fugit ad regē psaꝝ inimicū et emulū pris sui et iurauit ei q̄ cū eo teneret fed? vsq; ad mortez oī tpe pat? etiā si necesse essz cōtra prēz suū ꝓpriū Tandē ortū ē bellū int̄ dictos reges p̄lūs aggdiūt̄ ex ascēsu mutuo duo reges soli simul pugnerūt · Accidit vt rex medoꝝ grauit̄ vulnerarēt vs qz ad sāguis effusionē · qd̄ vidēs fili? ei? ꝟsideras q̄ sāguis ꝓp? effūderet̄ statī cucurrit ad prēz pugnit ꝑ eo cōtra dñm suū et ac ceptis magnis plagis viāt eū Quo facto pt̄ eū ad grāz suscipiēs

veſtiuit ſibi totã hẽditatẽ Rñi iſti duõ reges ſignãt deũ et dya bolũ De deo ſcriptũ eſt Jhere. x Dñs ipſe de? viuẽs et rex ſempi tern? De dyabolo Job. xlj. Ipſe eſt rex ſup oẽs reges ſuperbie Oz ꝓm? rex ſez de? Hz vnũ filiũ. ſ. xp̃ianũ q̃ totiẽs recedit ab eo et obligat ſe dyabolo q̃tiens omittit aliqs pcẽm mõle. hic filiꝰ q̃ dz portare arma pris. ſ. paciaz ĩ aduerſis fugit ad dyabolũ et ſumit arma ĩpaciẽtie et ĩpietatis Hz certe ſi ille filꝰ miꝰt? ſui vo luerit recordare iſtiꝰ belli qs de? in carne paſſibili feat ꝓ eo cõ= tra dyabolũ vſqz ad ſãguis effuſionẽ ꝓ cto corp? ſuũ nõ ſubtra hit nec patiẽt cũ prẽ pati fugit ymo nakalu ꝯpaſſiõe mouẽte ad cãpuz certamis ꝓſilit. patiẽt vulnera et aduerſa ſuſcipit et cum prẽ dyabolũ vincit Hic poterit xp̃m placare et hẽditatẽ ĩpetrare celeſtẽ. Tertio dico q̃ oz pati ꝓpt̃ ꝓmꝝ vtilitatẽ. et iõ dr. ita oz in trare ĩ gloriã ſuã. nã ꝓpt̃ ſpẽ ꝓmiꝝ opartꝝ põd? tolerãt leui? ſic introit? regm̃ celeſtis tm̃ ꝓmiſſus eſt his q̃ ꝓpt̃ deũ ꝑſecutionẽ patiunt̃. matth v. Beati q̃ ꝑſecutõez patiũt̃ ꝓpt̃ iuſticiã qm̃ ipſoꝝ eſt regñ celoꝝ. Dẽm? em̃ libent̃ modica pati vt mag̃ bõ adq̃ra m? qr ad tho. vnꝭ. nõ ſũt ꝯdigne paſſiones hꝰ? tpis ad futuraz gloriã q̃ reuelabit̃ in nob. Hoc bñ ꝯſiderauit ſtrenuꝰ miles Che riꝰ? q̃ tãtas ſuſtinuit paſſiões ꝓpt̃ xp̃m. nã in caduleo leuat? cor= pꝰ? eiꝰ? mẽbratim lamatũ eſt Inſup ad latera faĩbo patẽtibꝰ vi= ſceriũ tuus. ſale plagas eiꝰ? fricari iubeb̃. venenũ bibit ſine leſione poſitꝰ? ẽ etiã in totã gladiꝰ bis acutis vndiqz ãrãiſeptã ꝗ ſtatiz vota frangit̃. Itẽ poſitꝰ? eſt in ſartagine plũbo liq̃facto plenã in q̃ virtute dei q̃i in balneo cepit refoueri Vltio ſentẽtiat? p totaz quitatẽ trahit̃ et decollat̃ Ecce q̃ntas paſſiones ſuſtinuit hic p xp̃i noie. vt mereret̃ pticeps fieri hẽditatis eẽ ne De q̃ exclamat amb. in pfatione di. Deoꝝ fideliſſim? miles xp̃i dũ xp̃iamtatis pfeſſio filẽtio tegeret̃. ſolꝰ? int xp̃icolos dei filiũ eſt pfeſſus Cui et tãte fidei ꝯſtantiã dina bonitas ꝯceſſit vt et tyrãnice ptãtis p= cepta ꝯtẽneret et innumerabiliũ nõ formidaret tormẽta penaꝝ.

Feria quarta paſche

Manifeſtauit ſe iteꝝ Jhũs diſcipulis ſuis Io. xxj. Plm pbm. v. thopicoꝝ. Oẽ inꝯſuetũ ẽ ob= ſcurũ. nã qs raro fit difficulẽ credit̃ niſi mãifeſta et clara ꝓba= tione oñdat̃. Deñ. in puer. Nõ ſtatim affirmes. qr nõ oẽ ve riſile verꝝ eſt. Et. mꝭ. metb. Nõ oẽ qs apparet eſt verꝝ. Quis em̃ crederet ſolẽ ſepties maiorẽ terre niſi clara ꝓbatione et certa ꝓbaret̃. In oibꝰ em̃ factis ꝓbatio clara dz eſſe certa et nõ dubia

ex de pbatōibo ·c· in pñtia. Xpi igit resurrectio qz supnaturalis et inōsueta obscura et difficilis fuit ad credendū discipulis ido xps eā multis argumentis et certis pbationibo verā oñdit· non solū ad oculū ꝫ etiā ad intellectū reiteratis apparitōibo : ꝙre dicit manifestauit se ꝛc· Queritur· cū xps post resurrectionē otinue nō apparuerit discipulis suis vbi añ vel post sui manifestatōez fuerit Rñdet qz fuerit discipulis pñs ꝫ nō q̄ ad corpalez manifestationē· Cui? vō fuit triplex· Primo vt discipulos nō impediret ō interioꝝ imq̄sitione veritatis tā resurrectionis qz forte etiā aliorz occultorz q̄ xps opabat Nā in pñtia vel amia p̄ gaudio et delectatione solet mens amātis multū eleuari qz nec loq̄ nec quicq̄ cogitari possit q̄ p? recessū sentit imq̄rit cogitat et loquit· vt q̄ discipuli certi? q̄rerēt et cogitarēt et audi? loquerent nō manifestauit se otinue· Secūdo vt oñderet se vere corp? glorificatū hrē qz corp? glorioſū subest sue volūtati· et q̄ pt se facē visibile vel nō palpabile vel nō si vult· Tertio qz adhuc aliqualit erat mū dam et nō in pace cōfirmati iō sua pax cū eis esse cōtinue nō debuit· vt in ꝫ informaret qz q̄ verā mentis trāquillitatē nō hnt· nec se totalit a mūdanis sepauerint qz deū secū nō hnt ꝛc· Quantū nūc ad expoſitionē euāgelij est sciendū· qz xps ad ꝫ vt clari? suā resurrectōnē manifestaret nō semel ꝫ pluries se discipul manifestauit· Et illa apparitio de q̄ hodie fit mētio fuit ꝑm euāgelistā tertia q̄ xps apparuit· et ꝑm ꝫ in pñti euāgelio p̄nāpalit sūt tres ptes· In ꝑma notat discipulorz oditio actual· ibi· vado piscari· In secūda salua assistentia psonalis· ibi· mane autē· In tertia eorz scientia rationalis· ibi· et nemo

¶ **Quantū ad primā partē est notādū· qz illa** verba· vado piscari· dixit symō petr? ad thomā q̄ dr didim? · et ad nathanael q̄ erat a chana galilee· et ad filios zebedei· s· iacobū et iohez· et ad q̄sdaz alios duos· Ex q̄bo notat bñ eos fuisse piscatores p? ouersionē Sz q̄rit aut petrus q̄ piscator añ oūsionē fuit et seq̄ndo xp̄m piscatōez dimisit di· xp̄o· Ecce nos reliq̄mus oia ad piscationē rediit· cū veritas dicat· Nemo mittēs manū ad aratrū et aspiciens retro ꝛc· Cur repetit qd relict di· vado piscari? Rñdet greg· in omel· Si virt? discretiōis inspicit cūcta? videt· qz nimiꝝ negociū qd añ cōuersionē fine pcco extinxit ꝫ etiā p? ouersionē repetē culpa nō fuit· Nā petrꝰ piscatorē matheū vero theolonariū scim? et p? ouersionē suā petr? rediit ad piscationē suā· mathe? vero ad theoloneī negociū nō resedit· qz

aliud eſt victū p piſcationē ꝙrere. aliud eſt p theolonei lucrū pe
cunias augē. Sūt em̄ pleraq; negocia q̄ ſine pccis exhiberi á vix
á nullatenꝰ pñt. q̄ ꝯ ad pccm̄ iplicāt ad hꝰ ncce ē vt aim̄ ñ recur
rat ꝛc Moraliť eſt notādū ſm̄ leges inſti. de rer̄ diuiſi
one q̄ ferar̄ beſtiar̄ et oīm aialiū ſiue in mari aere ſiue in terra
exiſtant q̄ nō ſūt in bono alterí? dñiuz adq̄ť p occupatōez ſiue
q̄s ea capiat in ſuo vel alieno. dñs āt fundi pt̄ phibere ingredi
tē venandi vel aucupandi grā. et q̄ phibit? intrauerit tenet iu=
tiar̄. dū aūt ſūt in bono alic? et cuſtodiā ei? effugerint et in lib=
tatē et in laxitatē naturalē venerūt nec ſūt in aīo redeūdi rurſus
occupantis fuīt. Dñ q̄s hz piſces in piſcina a cuſtodia ſua ſb pe
na furti nemo rape debeat. ſi aūt piſcinā cōtingit deſtrui et rupta
cuſtodia piſces ad aliud flumē in libertatē naturalē venerint ca=
pientis erūt. Ad ꝓpoſitū hō cuiuſcūq; ſtat? ꝺditōis vel ſāctitatis
exiſtat q̄ diu eſt mund? a pccis ē ſub dñio dñi cui? ē terra a ple
nitudo ei? null? ei rape pt̄ nec aliquā ei violentiā inferre. ſi autē
peccādo mōrliť cōionē ſācte eccleſie eū exire ꝺſtrinxerit q̄cunq; eū ra
puerit capientis erit. hōiez igiť ſic in libertate vagantē ex̄ eccīaz
tres piſcatores cape mituntť. ſcz Primꝰ piſcator eſt ipſe de? q̄
De? q̄ eſt ꝓp? et ſuprem? ē dñs ꝓpri? nā a principio de?
hō p̄dicator et medius pater p ſuā ſapiaz p̄noſcens
Dyabol? raptor et peſſim? nullū eſſe dñm̄ niſi habēt ſer=
uū Quia ſm̄ phm̄ in p̄dicamentis. c. de relatōe. dñs dicitur reſpū
alic? ſerui dñs. Vt igiť de? ſuā oñderet dñationez et ptātez ſuū
et ſingulatē familiā creare diſpoſuit et creaturā ſpūalez et corpa
lē de nihilo ꝓducē di. ad filiū et ad ſpm̄ſanctū. vado piſcari id ē
creare. et cū vna volūtas ſit triū pſonar̄ et opa eor̄ indiuiſa ad
ex̄ ſm̄ amb. dixerūt. Veniṁ? et nos tecū. Vadūt ꝯ potētialiť pi
ſcari in creatōe rer̄ et p retiz potētiaz trahūt multitudinez ma
gnā. ſ. noue chorꝰ angelor̄ et hōm. ab illa captura rupto rethe
ſine volūtatis euaſerunt lucifer et ſocij ei?. et tandē etiā peccādo
hō q̄buſdā tñ angelis remanētibꝰ Hꝰ ꝺditōis dānuz cōſi
derās de? pr̄ ruptura reſarcire cupiēs voluit mittē filiū ſuū in ca=
ptura alterā vt hamo deitatis piſcature q̄ hūanitate. als mpt ep
nē korder. tegit deitatē. cui q̄. xxxnj. annis hꝰ mūdi iuit piſcari
et cepit lucifer grādē cetū q̄ pr̄i euaſerat peccādo ꝺtra ꝺmaz vo=
lūtatē in pena piſcatōe quē fortť ad iferna reliquant ne piſcium
los alios puos. ſ. hōies deglutiat Magnū nāq; dānū hōibꝰ fec̄
et iō timētes eū deſiderabāt q̄ a dño capeť. ꝛre Job. Conſolatus
Nūq̄d capias leuathan hamo et funē ligabis linguā e? Job. xl.

Iste hamus ỽmitatis bñ latebat sub esca hūanitatis dēmbo
qñ mediantibo iudeis de xp̄o q̄rebāt · Si tu es xp̄s dic nobis pa
lā: Cet? ḡ ille grādis · s · luc̄fer vidēs escā sue carnis nō aduertit
hamū ỽmitatis vorauit hāc escā di · p ipios iudeos illud sapie ·
Deglutiā? eū sicut infern? viuētē · Cepit etiā dei filī? illo hamo
absc̄dito multos hoies q̄i piscic̄los puos q̄s de lacu inferni ex
traxit et sec̄ū ad c̄lū adduc̄s p̄i obtulit · quā vtilitatē nosc̄s p̄
et q filī? occulta piscatione tm̄ bo nū fecit · ordinauerūt tertium
modū piscādi · s · vt nō solū ham? deitatis tegeret ꝫ etiā hūani-
tas sub spēbo sac̄mentalibo · s · pānis et vini: q̄ mod? est optim? q
finalr q̄ in p° meruerūt c̄redētes sola ꝛuersione ꝫ in tertio mere
mur fide et charitate · et q̄nto pl? meremur suscepto̅e eucharistie
tāto magis demeremur irreuerenr nos exhibēdo et a o̅ione aũ-
tēdo p pec̄m · q̄re apl's ad c̄hor. Qui mād̄ucat hūc panē idigne
re? erit corpis et sanguis dn̄i · ¶ Decūd? piscator est hō · s ·
p̄dicator verbi dei · q̄bo dn̄s dixit · facā vos fieri piscatores hōim
Nauis h? piscatoris est ecc̄ia · rethe verbū dei q̄d fortr̄ dn̄t ad
capturā laxare iubēte xp̄o · Lu · v · Laxate rethia vrā in capturā
Sic apli laxatis retibo p̄dicatōis ꝛcluserūt piscīū multitudinē co
piosā · nos āt laxatis rethibo p totā noctē pūtis tpis laxātes m̄-
hil c̄epim? vel pan. Dz vñ hr. q̄ mō est de ecc̄ia fic̄ de arbore q̄
dū iuuenis est hz radices viuaces attrahētes de terra sufficiētē
hūorē hz ramos et fruct? de ea egrediētes in magna multitudie
ꝫ cū senuerit et radix indurata fuerit nec attrahit hūores et pau
cissimi remanēt in ea rami vel fruct? · Sic in p̄n° sancte ecc̄ie q̄
tūc hōies q̄i iuuenes feruētes fuerūt hntes radices · s · corda i cha
ritate inflāmata et mīmo ỽbo deuotōis extraxerūt fruct? et opa
sātatis Jō tūc tpis fuerūt pl'es tales sācti afferētes multū fructū
bonor opeꝝ · mō aūt ecc̄ia est antiq̄ta et corda hōim iniq̄tate aua
ric̄ie luxurie supbie rapine indurata iō nō attrahūt de verbo hūo
rē deuotōis ꝫ poti? derisionis · de q̄ dr deut. xxvnj. Dementē mt
tū iacēs in terrā et modicū ogregabis · q̄ locuste · i · pec̄a oia de-
uorabūt · Et sequit. remanebitis pauci i nūero q̄ p̄us fueratis fic
astra c̄li p multitudine qm̄ nō exaudisti voc̄ dn̄i dei tui ¶ D
. Nā fic̄ tria sūt q̄ artificialē piscatione ipediūt · sic tria spūalē scz
flat? vētor. claritas fluminū · et indispositio istrumētor. Nā qñ
vēt? est piscatores nhil capiūt q̄ pisces radūt ad fundū · sic fla
tus inspiratiōnū malor dēmonū et hōim inspirātes a ꝛsulentes
iniq̄tates et leuitates plures retrahit et ponit ad p̄fundū iferni
q̄i lapis · Iste vēt? valde validus et fortis esse exprr in multitudie

ꝓpli q̄ nō ſolū capita mulier̄ detexit ymo q̄ſdam totalit̄ auertit ab eccl̄ia. Vñ ꝑs. Flauit ſpūs ei⁹ et flu. aq̄. i. ſpūs malign⁹ inſpirauit et carnales vertibiles in malicia fluẽ fecit. Secūdo claritas aq̄ impedit q⁹ piſces videntes hamū ſtupēt et fugiūt. ſic claritas et apparētia eſtatis et flor̄ et ortor̄ et male ſocietatis multos impedit hoīes et abhorrēt de cetero audire verbū dei ymo fugiunt a vita ſancta. treñ. nj. Lapſa eſt i lacū. ſ. voluptatis vita mea. Ter⁹ indiſpoſitio inſtrumētor̄ qñ rethia ſūt nimis ſtricta vel ampla. piſcator modicū facit. Sic rethe verbi dei magnis potentibꝰ et diuitibꝰ vī nimis ſtrictū q⁹ veritatē de reſtitutōe vſure dānabilitatē luxurie et adulterij piculoſitatē ſupbie et huiōi audire abhorrēt et ꝓtēnunt Jō ab eccl̄ia dorſa vertūt. et ſic vulpes ad caudā mingūt et p̄dicatores aſpgūt Predicator ḡ his impedit⁹ q̄i inuanū laborās rethe retrahit et ceſſat a piſcatōe ¶ Tertio piſcator infim⁹. ſ. dyabol⁹ pl⁹ prioribꝰ pfitt et q̄i ture oēs q̄ a cuſtodis alior̄ euaſerūt capit. Iſte nāq⁹ multos hȝ modos capiēdi. q̄ſdā capit hamo gule Abac. j. totū in hamo ſuo leuabit. q̄ſdaȝ rethe puer. vij. Irretiunt eū multis ſmonibꝰ. q̄ſdam manu auaricie. ꝑs. Dextera ei⁹ repleta ē mūeribꝰ dextera mi q̄tatis. Hec em̄ man⁹ dyaboli q̄nq⁹ digitos hȝ. ſymoniā i clericis. rapinā i nobilibꝰ vſurā i burgēſibꝰ. furtū i latronibꝰ. et circūuentōeȝ i mercatoribꝰ

Secūda ꝑs in q̄ notatur ꝓſoralis aſſiſtētia

ſaluatoris ibi. mane āt facto ſtetit ih̄s i litore ꝛc. Moraliť notandū q̄ vt vidē⁹ i piculo maris naufragio nihil deſiderabiliꝰ eſt q̄ firmo ſuſtētaculo adhereꝫ. nā vt expiť q⁹ apprehēdūt retinēt nec dimittūt ꝑ anguſtia etiā i tali piculo nihil tā amatū nec ꝑciosum q⁹ nō poti⁹ ejiciat q̄ q̄ vita ꝓdat. et iō legiť. xij. q. nj. ſoctes. de ſocte pho thebano q̄ dū in mari ad athenas grā ſtudij ꝓgeret. piclitat⁹ a ſe ꝓiecit magnū pōd⁹ auri di. Poti⁹ volo ſumergē te q̄ tu ſumergas me Sic q̄ diu in h̄ mūdo vitam⁹ i ꝺtinuo naufragio piclitamur et dyabol⁹ multos mergit in pfundū infernī et nisi firmo ſuſtētaculo. ſ. xp̄o adhēam⁹ et nos a vicijs et delectatōibꝰ mūdi exonerauerim⁹ pibim⁹ dicēte ps. Ecce q̄ elōgant ſe a te pibūt. pdidiſti oēs qui formicāť abs te. Mihi āt adherere deo bonū eſt. ponē in dño ſpē meā Ipſe nāq⁹ firmū fundamentū et ſtabile eſt oibꝰ acadētibꝰ. Vñ augī. i li. de correctiōe et gra. et allegať de pe. di. nj. Firmū fūdamētū dei ſtat imobile habēs ſigillū h̄. glo. imp̄ſſū i ſignū amicis et ūmicis. amicis vt accedāt. ūmicis vt territi fugiāt Ipſe em̄ amicos ſuos amat et defendit. j. cor. nj. et j. q. j. cū paul⁹. Fūdamentū aliud nemo pt

ponere ꝑtez illō qđ positū est qđ est xp̄s ihs ¶ Adhēam? ꝙ illo firmo fundamento vt liberari possim? a naufragio et cru del pirato dyabolo · qz ihs stat añ nos in litore · ad dēsignandū qꝫ īmobiliter vult nobis adesse ꝑi Cordialiter eū diligam? Stabiliter in eū cōfidam? Firmiter in eū credam? Quid em̄ magis īmobilitate dilectione et charitate? Venit ꝙ vt copulat īsepabiliter amantē ad amatū Quare aristo · vnj. etħ · Dilectio siue amicicia bonorūqz ꝑmanēs ē et stabilis · Jō apl's rħo · vnj. Quis nos sepabit a charitate xp̄i Cū igit xp̄s stet ad nos īmobilit diligendū · debem? ꝙ nos qui sum? īstabiles vinculo amoris ad xp̄m ligare et stringe · qz fic videm? de vite q̄ rōe debilitatis ꝑ se stare nō pōt si ligeē ad rez stabilē et firmā puta palū vel arborē stabilitat et firmat · sic hō debilis stabilis efficit creſcens in fruitio dei qñ aī deo ꝑ amoris vinculū copulat · Ad hāc stabilitatē et copulatōez amoris hortat apl's · j. coz · xv · Frēs mei dilectissimi stabiles estote · Sed heu multi soluūt hꝫ vinculū amoris q̄ illo sacro tpe xp̄o colligati fuerūt et adhērēt fallaci dyabolo ꝑ otinuū et indefessū pctōz fruitū Hꝫ hꝫ aduertē dñt cui se tūxerūt · nā tyrān? seuer? est et soos suos fruitores male remunerat · nā tpaliť vnū strangulat · alterꝫ sūmergit · et tertiū p̄pitat · ꝙ q̄i oēs male tpaliť moriunť a eternaliť dānanť · facit em̄ socijs suis fiat leo lupo dē q̄ fabulat ꝙ lup? et vulpis se leom̄ associauerūt in venatione · et aī cepissēt thaurū faccā et ouē · leo dixit lupo ꝙ predaz diuidēt · et lup? rñ dit · Dñe vos debetis habē thaurꝫ et ego faccā · et vulpis soc? noster ouē, Indigt? leo pcussit lupū pede eleuato et pelle de capite ei? detraxit · Et tūc dixit vulpi ꝙ ꝑdaz diuidēr · Cui vulpis · Dñe iustū est vt vos q̄ rex noster estis habeatis thaurꝫ et dña mea regina habeat faccā et filij vr̄i leūculi habeāt ouē · Tūc leo optīe diuidisti · et q̄o te docuit? Et vulpis intuēs lupū ait · dñe il le cui pileū rubeū fecisti me docuit · ¶ Moraliť · leo dyabolū signat q̄ rugiens circūit q̄rēs quē deuoret · cui associanť et ad hēret pcō res · vn? rōe voracitatis alť auaricie a dolositatis a hui ōi q̄ ꝑ mis eis laboribꝫ diuidit ꝑdaz · ante iudiciū aiaz et p? vtrūqz sez aiaz et corp? · eis mħil aliud dādo ꝑ fruitio mīsi penā hic tpalem et p? eternā · de q̄ Ihere · xvj. Ecce vnusq̄sqz ambulat p? prauita tē cordis sui malī et nō exaudiat · Jō etiā vos de terra hac ſ. ma la morte moriēdo ī terrā quā igratis ſ. mfernū et ibi fruetis dns id est dēmonijs aliemis die ac nocte et nō dabūt vobis requiem

Jō inſtar vulpis docē nos dñt exēpla et malā que dyabol⁹ oīb⁹ ſuis ſeruientib⁹ fecit ne xp̄m dimittēdo ei adhereamus Q Quēādo xp̄o recte adherem⁹ ſi in eū ſtabilit⁹ confidam⁹ ·ps· cxxiiij· Qui confidit in domino ſicut mons ſyon nō cōmouebit⁹ ꝛc· Nauigantes nanq; in mari indigent confidentia et animoſitate ad anchorā que habet in periculis nauem firmiter cōſeruare· Sic nos in periculis hui⁹ mundi cōſtituti totā noſtrā confidentiam in anchorā xp̄m debem⁹ ponere ꝓpter charitatē adoptionis· veritatē p̄miſſionis· et poteſtatē reddition⁹ Nā xp̄s nos adoptauit et patrē noſtr̄ ſe conſtituit· Vnde quidā doctor ſup oīōnem dominicā· Mihi inquit dicat⁹ oratio cui⁹ principiū dulce nomen paternū ſequentiū petitionū obtinendar̄ preſtat pater fiduciam Et greg⁹ math· vj· ſup illo verbo pater inquit· In hoc dat⁹ fiducia quid negabit filijs q̄ quicq̄d iam dedit pater eſt· Exemplū de filio p̄digo· Luce· xv· vbi filius cōminoſus ad patrē rediēs cū amplexib⁹ et oſculis· cōuiuijs et melodijs a patre recipit⁹ rho· v· Gloriat⁹ in ſpe glorie filior̄ dei· Debet etiā monere ad confidentiā veritas p̄miſſionis Ipſe em̄ domin⁹ noſter verax eſt et non mentit⁹ quod p̄ ſacram ſcripturā nobis p̄miſit ps· Memor eſto verbi tui ſeruo tuo in quo mihi ſpem dediſti· Tertio debet mouere poteſtas reddition⁹· nō em̄ impotens eſt ad complendū p̄miſſa· et ideo null⁹ q̃ſperat in eo confundi pōt· ps· In te dñe ſperaui nō confundar in eternū· Tertio debem⁹ xp̄o adherere in eū firmiter credendo· ij· parab· xx· Credite in dño et ſecuri eritis· credite p̄phetis eius et cuncta venient proſpera· Nā ſicut arbor que p̄fundā et ſanaz hz radicē ſtabilior et fructuoſior eſt cōtra impetū ventor̄ ſic oīa opa noſtra in fide radicata firma ſūt et fructuoſa Dñ aug· et habet⁹ j· q· j· cū paulus · R Fides que p dilectionē opat⁹ eſt fundamentū oīm virtutū et radix toti⁹ ſpūalis edificij Et notant⁹ dicit que p dilectionē operat⁹ als ſi fides nō eſt formata charitate ſed informis nihil p̄fiat q̄ etiā demones et exiſtentes in mortali peccato hanc fidem habent ſed non eſt fructuoſa quia nec eſt virtus nec fundamentum virtutū nec habentes eam per eam ſaluantur nec diuinatores nec carminatrices et huiuſmodi mali hereticj· fide qua coniurant demones herbas bñdicunt· fide eor̄ ſaluant⁹ ymo graui⁹ paganis peccādo huiōi exercēdo dānabunt⁹· nec fatue vetule q̄ inſtigāte dyabolo eſtimāt ſe nocturnis rp̄ib⁹ ſup beſtias eq̃tare et creaturas poſſe in melius vel in deterius cōmutare vel in aliā ſp̄ez vel ſimilem tranſ-

formare fide eaz saluanē· qz vt habē xxvj.q.v.c. epi· Qui
cūqz talia ptinaciē credit vel asserit pauldubio infidelis est a pa
gano deterior·et ꝑm canones sūt excōicādi. et ꝑm leges cremari
dñt et bona eoz publicari. C. de maleficis·l·nullꝰ·l·nemo·et·l
culpa Dz qūs quo tales pñt hoies egrotos curare et sanare et sa
nis facē egtudines Rñdet aug·de doctrina xpiana·li·ij·q; h fit
ꝑmissu dei vt illi q̄ h audiūt et videt ꝓbent in q̄ fide sint erga
deū·nā qñ ho a ꝓncipio i istis obstuatoibo aliqd veri exptꝰ est ca
su acādit·h postq̄ iāpit huiōi obstuātis animū iplicare a firmi
ter credere euemūt multa p deceptōes demonū vt in his obser=
uatoibo iplicatꝰ curiosior fiat et se magis inserat multiplicabo la=
queis pmaosi erroris ¶ Sic̄ legit de q̄daz vetula dimatrice ad
quā mulier q̄daz hns virū iracundū et furiosū accessit querendo
remediū ne plagis ab eo deposit posset cedi·et dimatrix· optimū
tibi dabo remediū· Tu em hes in domo tua canapū spissū·vade
im̄t tribo dinus noctibo in crepusculo serotino ad canapū tuuz
et de meliori lardo acipe tecū in ꝓma nocte librā vel q̄tū potes
ad canapū dicēs hec verba· Alrun ich ruff dich an das du mynē
hartē man bringest dar zu das her mir kein leyt mer thu· Ter
tia q̄ nocte dū mulier hec replicaret·vetula q̄ omi nocte lardū ac
cepit i canapo rauca voce rñdit dicens· Frau wyltu eynē guten
man han·so saltu snell heym gan·schweyg·leyd vñ meyd also
vertreybestu dē man dē keyb·q; postea viz māsuetū repperit·
credēs h ex dimatōe habere quod deceptōe inuentū fuit·sic etiā
multis adhuc ctingit

¶ Tercia ps i q̄ notatur discipulorz scia rōnalis

ibi·scientes qz dñs est·tunica succīxit se mittēs se in mare ꝛc
Moraliē ꝑm sen̄·de moribo Dpes p̄mij solaciū pstat laboris Qui
libet em eo feruētior est ad laborandū q̄nto liberaliorē dñm hēat
et copiosiꝰ expectat p̄miū·labor em nō dz esse sine fructu qz cū qs
laborē suū sine fructu esse ꝛsiderat·i loco alio ad laborē cū fructu
migrat· Cū igit hs sit dñs liberalissimꝰ q̄ ꝑm ambro· nō reuo=
cat bñficia sua ymo cumulo liberalitatis amplificat debemꝰ expo
liare cū pcto veterē hoiez cū actibo suis et mittere in amaritudi
nē laboris virtutū et deo fidelit̄ seruire Jux illud deut̄·vj. Dñm
deū tuū adorabis et illi soli seruies M ¶ In q̄bo verbis tria no
tant ꝓpter que dño deo nrō libent fruire debemꝰ qz alio dño est
Conditionis liberalioris·ibi·dñm Est em illo dño voluntarie
Dilectionis vberioris·ibi·tuum· fruendū qz liberalioris ꝛdi
Prelationis maioris·ibi·deum· tōis ē qz dñs·ad dñm em

requrunt tria ſ. vt ſit liber. nō huius ꝺditiōe. diues in pecuniis et poſſeſſione. potēs virtute et opatione Dz eccē null? inuenit ī hmūdo adeo liber vt a pcō ſibi cauē valeat nec adeo fortis et potēs vt mortē euadat. Sol? āt ihs pt liberare hoīez. ſol? ihs deſiderio ſufficē et ipſū implē. ſol? ihs pt a morte erupe. g̃ ſol? ipſe eſt dñs. q̄re cant̄ in hymno euāgelico. Tu ſol? dñs tu ſol? altiſſim? ihu xpe. Dñ narrat̄ q̄ nūcij cuiuſdā regis ad pḣm q̄ndaz in hēmo degentē dixerūt. Dñs nr̄ rex vēnit? eſt. Et ipſe q̄s ē ille dñs? Et nūcij dixerūt ipſū eſſe nobilem liberū diuitē et potentē Et pḣs eſt ne liber a pcō? Eſt ne adeo diues vt ſufficiat ne pl? appetat? Eſt ne fortis vt nec mortē timeat nec inuenat? dixerunt nō Pḣs ait. g̃ dñs nō eſt. Et ſubintulit. ſi dñs eſt e? dñs eſt? Nūcij dixerūt nē dñs ē et nos hn eī? primo poti? ipſe hu? vī ē. vos huiꝰ ſibi corpe. ipſe āt vob huit ꝺtinua mētis occupatiōe Seruū Quis g̃ hm te eſt ver? dñs? Rndit pḣs. q̄ ſuā potēs eſt Medio tpe vēnit dñs rex alloquēs pḣm rogat vt ſecū vadat velit eū ditare multis diuitijs Pḣs rndit. ditior ſū te q̄ pl? poſſū ꝺtinere q̄ tu poſſes poſſidere Rex. quō diues es cū nichil oīno hēas? Pḣs pl? habeo q̄ tu. ſufficientiā habeo. nī ſuffiat. nec pl? appeto. tibi āt q̄ habes nō ſuffiat. q̄ pl? appetis. Secūdo ſibi huiendū eſt q̄ tu? eſt. nichil em̄ ita tu? eſt ſic ihs. q̄ ſine voluntate tua nō potes eū amittē. loc? em̄ eū nō elōgat. q̄ vbiq̄ eſt. nec tps aufert q̄ ſp eſt. nec inimic? ipedit q̄ intim? eſt Dñ amb. ſup Lu. nemo tibi xp̄m pt auferre niſi tu illi auferas Nō Dz queris q̄d dño meo ihu xpo faciā vel in q̄ ei huiā vt mecū ſp maneat? Ad q̄ rñdēdū adduco narratiōez in q̄ habet̄ modꝰ huiendi dño ihu Dicta hunt q̄daz impator p lege q̄ q̄cunq̄ vellet ei miſtrare primo tres ictꝰ in porta palacij faceꝫ p q̄ agnoſceret̄ q̄ huire deſideraret Et erat q̄daz paup rhome noīe guido q̄ volēs cōſulere pauptati acceſſit ad palaciū et hm legez tres ictus dedit et p iamtorē eſt introduct? ad impatorē Dñe mi rex huire deſidero. de ſex ſeruitijs exp̄r? ſū. Primo ſcio corp? magnī p̄ceptis die et nocte auſcultare. lectū ei? parare. cibaria p̄parare. pedes ei? lauare Secūdū huiuſ. ſcio vigilare q̄n alij dormiūt. et dormire q̄n alij vigilant Tertiū ſcio bonū potū guſtare et bn̄ imē q̄libet iudicare Quartū. ſcio mutare hōies ad virtutē ad honorē mutātis Quintum ſcio ignē facē ſine fumo Rex. ſcio docē hōies viā vit? tertiā ſactā q̄ ſanctā ibūt et redibūt Ait ipator illa ſūt pulcē huitia mecū mānas et p̄m g corpe meo p̄babis Guido oī nocte lēm honeſte pauit lithramia lauit et ſepi? mutauit. ſingul noctib? añ ianuā cami

armat? tacuit cū camículo paruo vt si ipse a casu dormiret et alie
q̄s veniret · canis latraret et eū excitaret ꝑmel oīi ebdomada
pedes dn̄ lauit et in oibo tā prudent' fec̄ q̄ in nullo rep̄hendi po
terat · Finito āno eū dn̄s senascalū suū fecit vt secundū impleret
fruitiū · s · vigilaret ꝛc · Cuido ꝯ p totā estatē vigilaut laborando
et oia nec̄ia p hyeme puidit · Cū ꝯ adessz hyemps et alti incepe
rūt vigilare ipse q̄erit sic de secūdo fruitio satisfec̄ · Impator gau
sus de duobo vocauit pincnaz di · pone in calicē meū acetū vinuz
optimū et mustū et des guidoni ad bibendū Cū āt gustasz ait ·
fuit bonū · est bonū · et erit bonū · i · mustū erit bonū vinū · et bonū
acetū fuit bonū vinū · Impator vidēs ei? prudētiā voluit facere
cuiuiū et fecit amicos suos imitare vt ꝓbaret q̄rtū fruitiū · Ipse
āt nō amicos ꝫ oēs inimicos imitauit et rex omot? ait · Dne imi
micos imitaui vt vultu hylari eos facias amicos · qđ factū ē Im
pator itez gauis? petijt q̄ntū fruitiū ipleri vt hospitibo suis fie
ret ignis sine fumo Et guido ligna p estatē collecta et ardore so
lis exiccata incēdit et oēs sine fumo calefec̄ · Et impator · adhuc
restat vltm̄ qđ si ꝓbauerit ad hōrez et diuitias te ꝓmouebo · Et
ipse sequētibo oibo pgē volētibo ad terrā sanctā trāsiuit ad litis
maris oīdēs rupē magnā i mari di · In illa rupe est quedā auis
cōtinue in mdo suo cubans oua in q̄ multū delectat' e? nata talis
est q̄ q̄ diu in pace residet in mdo trāquillū est mare si āt irrigit
eā mdū exire mare pturbat' qđ ptrāsire salu? nemo ꝑt nec vnq̄
auis illa mdū dimittit nisi ꝑpt' vnā cāz Est etiā alia auis inimica
h?q̄ sp laborat vt mdū ei? fedat · auis āt in mdo cū senserit oua
sua fedata aut mdū debatū stati ex mdū ꝑ dolore volat · et tūc
uēti exitant' vel ꝛitant' et mare turbat' · At ille dixit · q̄le reme
diū dabis vt auis iimica non appropinquet? Et ipse · nullū aliud
q̄ illud · cū sanguie agni mdū interi? et exteri? spgite · q̄diu vna
gutta manet iimica nō appropinq̄t · Hoc audiēs impator de sua
ꝑpta eū militē fecit O Rmi · impator est dns noster ihus
xps q̄ legē dedit et docuit volenti intrare regnū celoz · in porta
ecē militātis tres ict? daret · orādo · ieunādo · elemosinā dando
de vtero paup etiā vtutibo · hic cupiēs regm̄ intrare p sacrū rpus
tres ict? fecit · orauit · ieunauit · et hmones audiuit Et ꝛsidēdo
ad sex fruitia siue misteria se obtulit Primū velle custodiē corp?
ncipis · i · xpi · Et quo? certe sic guido dz esse armat? sp vtutibo
ne aliq̄ tēptatio itret camerā cordis sui et offēdat xpm · et camcu
lū latrātē heat et arrēdat · s · sciaz q̄ ꝛtinue ꝛtra vitia murmuāt

Debz etiã lectũ cordis bñ pare p opã mie· lintheamia mutare· i· vita in vtutes et ſordes pcoꝝ lauare et camerã cordis mundã cuſtodire ne corp? dñi nri ihu xpi offendat cui te obligaſti bis i ebdomada pedes dm lauare p confessionẽ et otationẽ vel bonã affectionẽ· ecce p̃mũ futuꝝ· Secũdũ qd p̃miſim? eſt vigilare ſcz in bonis opibo qñ alij dormiũt i pcis· mõ pcores itez inapiũt dormire· tu aũt vigila in omibo· labora in virtutibo· Tertiũ futuꝝ ẽ bonũ potũ guſtare· pot? ille eſt aduerſitas q̃ patient ſuſtinẽ dz ꝓpter xpm q̃ pot? fiet bon? corpori et aie in celis Quartũ eſt mutare ad ꝙuitũ· Dz em ſeru? xpi inimicos crucis xpi ſcilz pcores p bona exẽpla et opa inſtruẽ et deo reconciliare· Quintũ ignẽ facẽ ꝛc· i· charitatẽ hrẽ ſine fumo iracũdie a ex charitate bñ facẽ paupibo· Sextũ debes docẽ hoies viã verſus terrã ſanctã· i· ad celũ et notificare auẽ inimicã· i· dyabolũ· Auis em bona ẽ ihs xps q̃ tãdiu nobiſcũ manet q̃diu dyabol? nõ fedat corda nra et affectões· ipſe em cubat ſuos bonas affectões ntas vſqz opa ꝓducant· g̃ vt cõtra dyabolũ in trãquillitate maneam? p recentẽ memoriã· ſpergẽ dem? corda nra ſanguine ihu xpi agni imaculati ꝓ nobis effuſo et ſic ſecure ibim? ad terrã ſanctã· i· vitã eternã· Hec em futura fidelis fu? facat et dñm ihm nõ amittat· Tertio dño nrõ eſt bñ fruendũ q: eſt platõis maioris q: ſolus de? eſt· Eſt em ſolus de? bonitas a qua fluxerũt oia eternitas in ſe cõtinẽs oia ſuffitientia implẽs oia loca tpa et corda· Vñ in ps· Dixi dño de? meꝰes tu: qm̃ bonoꝝ meoꝝ nõ eges· Vbi alia lra habz qm̃ mihi nõ eſt bñ ſine te Eſſe em ſine te eſt ſine deo eſſe tanq̃ in maris piculo ſine gubernatore· in carcere ſine ꝛſolatore· in exilio ſine amico· inter hoſtes ſine adiutorio· in bello ſine duce· in tenebris ſine luce· Vnde ſine deo viuere eſt viuendo mori et decedere Fac g̃ o dñe ihu me ſemp viuere in te a ſine te nolẽ me derelinq̃re vt cũ dies aduenerit mei clamoris mea merces ſis h? laboris ac virgo beatiſſima aſſit ſemp precata vt cũ franciſco ſeraphico ſempiterno fruar premio· Amen

¶ Regiſtrũ de euangeliorũ ac epl'arũ thematibo atqz introductionibo· tã dmicaliũ q̃ et feſtorũ p anni circulũ iuxta rubricã thomanã Et primo de dmicis· ſecundo de feſtis incipit feliciter·

¶ De dmica p̃ma aduẽt? dm· de epl'a

Hora eſt iam nos de ſomno ſurgere· nunc enim propior eſt noſtra ſalus quam cum credidimus· nox p̃ceſſit dies autem appropinquauit· Abiciamꝰ opera tenebraꝝ et induamur arma lucis· rho· xnj· Albumaſar i li· ſuo 8 mobo planetarũ dic q̃ ſi corp? opacũ· ſ· luna inter nos et ſolẽ recto

dyametro tanq̄ qdaz obstaculū ponat defectū causabit nobis radiorū solis ī capite vel cauda draconis et fit eclipsis · recedente vero luna sol ad illa inferiora radios suos mittit · Et algasel hoc idez attestat in sua phia pte tertia de elementis dicens q̄ cum luna a sole remouet totat eclipsis remouet et lumē solis subito descendit sine differētia Sic pcm in aīa qdaz obstaculū ponit inter nos et deū · q̄ de? eā lumine sue grē illustrare neqat · naz lux pura · i · grā ab illūiandis · s · puris exapit · vt dz · j · q · j · Si iust? fuerit · Quare ysa · lvnj · peccatori dz · Si abstuleris de medio tuo cathenā · i · de corde pcm qd pcm ligat aīaz q̄i cathena et tenet dyabolo · sequit · oriet lux tua · i · grā · et dns splēdoribo · i · gratijs donoz iplebit aīaz tuā Ad aduentū ḡ filij dei et ei? grē abnaā? iuxta exhortatōez apli opera tenebraz · In qbo vbis hortamur spāliť ad duo nccia ad aduētū filij dei q dignā ei? susceptōz · s · vt Vicioꝝ sordes expurgemus cum dicatur · abijciamus · Virtutū vestes preparem? cū subdit · et induamur arma lucis Primo debem? lauare pccoz sordes · p aquā ortōis et scobaz confessionis · de qbo · xxvnj · H · J · K · L · Secundo debem? induere virtutū vestes · xxxix · M · xlvj · G · Et notanť apls noīat vtutes arma · q̄ sicut arma defendunt corp? a matis iaculis ne vulnerent sic virtutes cardinales defendunt hoīez ne succūbat · et sunt q̄tuor cōtra q̄tuor malas psuasiones · nota · xxxij · L ·

De euangelio

Erūt signa in sole et luna ⁊ stellis Lu · xxi

Habem? ex iure q̄ iudex ordinari? nō dz sniaz dictare diffinitiuā misi pus seu pmo re? fuerit legitime āmonit? et ātat? Est em ātatio fundamentū ordinis iudiciarij · ex de ostitu · eccia sancte · in glo · nam vt habet · ff · de re iudicata · l · de vnoq̄z · Sntia cōtra abnītez lata nulla est ipso iure · sec? si p otumaciā sit absēs Sic spūaliť iudex viuoz et mortuoz xps veniens ad iudiciū nō dictabit sniaz diffinitiuā vite vel mortis eterne misi pmo oēs natie p signa patētia et māifesta ad tribunal ei? maiestatis oēs citauerit que añ iudiciū erunt in sole et luna et stellis · vt testatur Lucas in verbis thematis · In quibo verbis pmittit nobis aduētus xpi formidabilis ad iudiciū vt qs exhortatiōe apli in epla hodierna · amor dei ad debitā prepationē nō exatat · saltē timor et tremor signoꝝ concutiat quo ad duo specialiter scilicet Vt iusti iudicis charitatē pensemus cum dicat · erunt signa · Eius immutabilē equitatē formidem? cū dicit · in sole et luna ·

Debemus nanq; primo pensare xpi iudicis magnam charitatem qui ad nostram ammonitionem multa signa fecit fecit et facit de quo .xxxvij. R. Debemus secundo eius equitatem formidare nam nulli parcit. diuitem et pauperem in equitate iudicabit. solē lunā et stellas .i. papā īpatorē spūales et seculares. nō solū opa etiā cogitata et locuta vra deū iudicabit. ꝺ qbo nō .xj. ¶

¶ Dñica secunda sermo de epistola.

Deus āt spei repleat vos oñi gaudio.

Rho .xv Naturalē vnū mēbꝝ cōpatit alteri mēbro leso sic hō tribulatōe iesus dz ab altēo cōsolari. Dñs. vij. q. j. cū passio afflictio nō est dāda afflicto ꝫ cōsolatio. et .ff. de offi. pfi. l. dius. afflictio nō est dāda afflicto ꝫ ponꝰ ei? miserie miserādū. exē plū hꝰ hēm? Job .c. ij. q dū affligēt in possessione et corpe q a plāta pedis vsqꝫ ad vticē samtas i eo nō essꝫ. venerūt tres amici ei? vt eū cōsolarent. q̄re augē. sup hūc passū loqē di. si pauptas angit. si luctꝰ mestificat. si dolor corpis inq̄etat. si vlla calamitas nos pturbat. assint bonī amici q nō solū gaudē cū gaudētibo sed etiā flere cū flētibo didicē et tūc aspera leuant. aduersa supant et grauia insup releuant. qꝺ aduertēs doctor eccie ad cōsolationez fidelitū in agro dñico afflictione laborātiū vt singularis amicus volēs nos cōsolari. dic. deꝰ āt spei. In qbo verb̄ pmittit duo in aduētu regis scz Debilibo sustētationē. cū dic. deꝰ āt spei. Secū do tristibo cōsolationē addēs repleat vos. Prio em̄ nos debiles totā cōfidētiā et spē dēm? ponē in deū q potēs est pmptꝰ et clemēs. de qbo nota .vj. A. Secūdo tristibo ē magna cōsolatio. nescere suos labores ñ perire sine fructu. sic et nos scire dēm? nros labores adq̄situros magnū gaudiū fructū cū oibo sāctis et electis dei. Ps. j. Jo. j. qꝺ audiuim? ¶ Nota .xxvj. a

¶ De euangelio sermo.

Ceci vidēt et claudi ambulant Math. xi

arist. o. dicit. j. metb. die et nocte a sole cāri. Die scz p ei? pñtiaz sup nostrū emisperiū. nocte dēmq; p remotionē solis Ideo vj. ethopi. c. v. dz q dies ē latio sol sup terrā Hic spūalit aī aduē tū solis iustitie hoies in tenebris ignorantie ābulabāt. ꝫ oriente lucē mētes illūiabat et affectꝰ rectificabat. q̄re apls ad epb. v. dic et de pe. di. nij. ss. hāc societatē Eratis aliqñ tenebre nūc aūt lux in dño Dicit igit bñ q illa lucē ceci vidēt In qbo vbis duo notātur scz ¶ Ignorantis illustratio cum dicitur ceci vident Errantis informatio cum additur claudi ambulant

Primo nāqz volēs dē? dēū illūiare et ad cognitōez veritatis ōēs dimare exagitat grā puemēdo expurgat et informat · de q̄ · xxvi

¶ Secūdo claudū errātē in tribo informat otra tres errores de quo · xlj · ¶ Dñica tertia sermo de epistola

Audete in dño sp Phili · vlti · Auicē · li · de

alchamia dicit q̄ si ferrū misceat auro nūq̄ ab eo sepat neq̄ decoctione nec aliq̄ re Sic spūaliē hōies q̄ sua natu ra ferrei frigidi et tardi sūt ad supiora ad diligendū dēū et appe tendū celestia si semel igne charitatis pfecte deo iuncti fuerint nulla vnq̄ aduersitatis vel mundane cōsolatōis decoctione pōt separi · figuraē ezech · j. in aialibo pēnatis q̄ nō imederēt vltra ñ reuertebant Sic q̄ a terremis actibo ad spūalia trāseūt et deo p dilectionē iūgunt ad ea que reliq̄rant nullaten? reflectunt · q̄re aplūs ad phili · nj. Que retro sūt oblit? ad ea que sūt anteriora extendēs me ipsū · ad destinatū pseq̄r b rauiū supne vocatiōis dei ihu xp̄o · de q̄ 8r · de pe · di · ij · pēnata: Que retro sūt oblit? fu erat · q̄ tpalia despiciēs q̄ sola sūt eterna req̄rebat Hic q̄ iunct? deo insepabili amore gaudebat · cupiēs et nos ad hanc puenire gloriam · hortat̄ terrena gaudia despicere et in solo deo gaude re · In q̄bo verbis duo specialiē notant̄ · s · mentis interna letitia cū 8r gaudere · letitia debita materia addēs in dño Debem? ꝑmo gaudere delectabili obiecto beatitudis ad qs nos dē? ordiauit fruendum eternaliter · de quo nota · x · p · Secundo debem? gau dere in dño · et hoc ꝓpter tria · xlvnj. ℳ

Sermo de euangelio

Dirigite viā dñi · Jo · i · Magister · iii · sen

tentiaz dist · xxxvnj. dicit Qz error maxima cura cauē dus est in adq̄sitione veritatis · q̄ vt habeat ex de hereti · Qui ali os ab errore nō reuocat se ipsū errare demōstrat · Et di · lxxxvi Cōsentire videt errāti q̄ ad resecāda q̄ corrigi dēt non occurrit · Doctor igit̄ melliflu? volēs se oīdere in nullo errare nec erro ribo falsitatis ꝙsētire viā sanctitatis docuit · di · dirigite viā dñi In q̄bo verbis duo spāliē notant̄ · scz · Pīne exhortatio ibi · dirigite xp̄i vite imitatio · ibi · viā dñi · Debem? ꝑmo corda nr̄a ad dēū dirigē et ad eū recurrere · xvj · H · Secūdo debem? xp̄m imitari et quantū possibile est viā ei? ambulare · xxx · p · Z

¶ Dñica quarta Sermo de epistola

Jhil mihi ꝙsciis sum · sed non in hoc iu

stificat? sū · j. Cor. · mj. Autor de disciplina scholariū dic

oportet q̄ magister ꝑ? addiscat q̄ doceat Et ff. in ꝓhēio. opꝫ pri? aias et postea liguas fieri eruditas Volēs igit̄ alīi de sāta te l̄ puritate docē. pri? dꝫ eā addiscē et eaz hrē exēplant̄. q. vt dꝫ ij. q. vij. Cū pastoris Vita doctoris l̄ pastoris dꝫ cē exēplaris malo em̄ exēplo multos trahūt ad iferos di. xl. si papa. Idcirco apl's volēs docere mūdiciā ꝑuare īmunitatē et exēplaritatē suā ꝑ mōstrant di. Nihil mihi oſci? ꝛc. In q̄b⁹ vbis duo notant̄. s. forma viuēdi saluatiua. ibi. mihi mihi oſci? Via merēdi dispositiua ibi. ꝑ nī in h̄ Dico ꝑ° q̄ debem? viuere in puritate oſcie. et ideo dēmus eā freq̄nter examinare. viij. I xviij O. Secūdo debem? grām petere ꝑ iustificatōe. q. sine grā iustificari nō possum? Nā ꝑm tuch. nij. sup mgīm Nota xxvj. post ℣. Dꝫ q̄ ritur vtrum infusio gratie sit prior ordine nature remissione culpe. xxvj. H

Sermo de euangelio

Qui debit oīs caro salutare dei nostri. Luce iij. Dic indr̄ns ē oē susceptibile illumīare et viuificare. sic sol iustitie dei filij? vult radio sue mie a q̄ tie oēs susceptibiles viuificare et saluare. vñ ꝺ pe. di. j. de? distī ctōez ñ facē. q. mīaz suā ōibꝰ ꝓmīsit. glo. De? distictōez vel exceptionem personaꝝ non facit q̄ misericordiam et remissionē peccatorum a se conferendā ommbꝰ vere pemtētibus promisit. nullum em̄ vere peimtētem a se excludit. vt habetur xxix. q. ij. ſ. j. Dic̄ g̃ bñ euāgelista. videbit oīs caro ꝛc. In q̄bus vbis duo notātur. s. ꝓfect? vtis ꝓmissiōis. ibi videbit oīs caro. Effect? totalis remissiōis. ibi. salutare dei nostri Nā cū peccāte ꝑmo hoīe oīs hō posteriore culpā cōtraxit a mortuꝰ est. sic pisorm̄ ꝑ xp̄z dei filiū solū inocētem. oīs caro redēpta ē. q. sol? potēs fuit ad liberādū. ꝓmpt? ad iuuādū. et clemēs ad idulgendū vj. post A Secūdo notat̄ effect? totalis remissiōis et saluatōmis nrē. q. hoīnē saluauit a culpa ꝑ remissionē. a pnā ꝑ defensiōem. a prīs ira ꝑ sui traditōem xxix. P

In die natiuitatis xp̄i

Habitātibꝰ i regiōe vmbre mortis lux orta ē eis ysa. ix. Queri? q̄re in hac nocte natiuitatis missa celebrat̄. cū alijs festiuitatibꝰ in die celebrare liceat: rñdet thelesforus a petro papa q̄rtus vt hētur de cōse. di. j. c. nocte sācta. q̄ nocte sancta natiuitatis dñi saluatoris missas celebrent p̄sbri et hymnū angelicū scz Gloria in excelsis in eis solenn̄ decātēt q̄n et eadem nocte ab angelo pastoribꝰ est nunciatus. et subito facta est cū angelo multitudo milicie celestis laudāciū a diciū

Gloria in excelsis do Sup q dic glo· ꝙ h verba tm dca sunt ab angelo· ꝫ alia. s· Et in ra pax hominb⁹· addidit hylari⁹· Que ritur secudo qre tres msse celebrat Rndet Bern in glo· ex de ce le msi· c· osuluisti· ꝙ celebrat ꝓpt misteriu· qm p illas tres mis sas repnat triplex stat⁹· s· stat⁹ an lege· sub lege· et status gre ꝫa illa q catat in nocte repntat statu illoꝝ q fuerut an lege· qm oms erat in tebris Et ideo in alqbus eccleslis dr in prima mis sa· ꝓlus q abulat in tenebris Secuda dr in aurora· et signifi cat tps sb lege· in q ia inapiebat ex pte scire xpm· ꝫ n plene· ꝓ pter dca legis ꝓpharum Et io catat int die et nocte· et introi tus dr Lux fulgebit Tercia dr in die· p qua designatur tps gre· scz pns· in quo orta est lux xps dns noster Et ideo i officio misse dr Puer nat⁹ est nob De illa sactissima nocte ꝓphamt psa· di· per verba thematis In qbus verb duo notat· s· Incosolabilis idige tia ex pte rei· cu dr habitatib⁹ i regioe· Inenarrabil clemetia ex pte dei cu addit lux orta e eis Na ex pte hois fuit magna indi gentia et meror incosolabilis· que sol⁹ deus poterat in gaudiuz pmutare· p egressuz ei⁹ in mundu De quo Abacuc inj· Egress⁹ es in salute populi tui Est em triplex egressus filij dei vij· O· Se cudo mo ex pte dei notat inenarrabilis ei⁹ clemetia· ꝙ habitati bus in tenebris p modu luis volut orbi· di· Joh· viij· Ego sum lux mundi Hoc etem quemenit dicebat ꝓpt mirabile ꝓductoem insepabile vnionez· et delectabilez opatoem Nota xxx· S

Dominica infra octauam natiuitatis de epistola

MJsit de⁹ filiu suu natu ex muliere⁹ factu⁹ sub lege· vt eos q sub lege erat redimeret Galath· nij· habet ex de offi· legati· c· excoicatis in glo· ꝙ legat⁹ a latere mis sus· s· cardialis q e ps corporis pape· ex eo ꝙ ad latus ei⁹ sp as sistit· officiado Hic in legatoe sua eudo et redeudo· pt excoicatos ꝓ violeta manuu iectoe in eccasticas psonas absoluere a bene ficia coferre Sic spualit dei filius q est cosubalis dei pris· sedes a dextris eius qsi legatus ab eo· q e in huc mudu missus· ad ab soluendu petorez excoicatu ꝓ violetia deo fca· otulit hoibo n so lum redeptois remediu· verum informatois bnficiu· a gre sue per enne subsidiu· qre apostol⁹ dixit· misit de⁹ ꝛc· In qbo verb du o tagunt· s· plasmatoris legalitas· cu dr misit de⁹· pectatoris ne cessitas addes· vt eos q sub lege ꝛc Dico primo ꝙ mag fuit lega litas dei pris· mittens filiu suu in mundu· et maxima filij pietas volentis nobiscum habitare nos gubernare et conseruare De q-

bus nota xxx· ℵ Dico secundo· q magna fuit necessitas pec catoris qui sub lege erat et in lege peccauerat· lege ec̄ redimere tur Nā vt dr̄ hoiem ertātem ad viam rectitudinis dirigeret· et eum redimeret· dedit ei scd̄m tres stat̄ tres leges· in statu in nocētie legē rōnis· de q̄bus nota xxvj· ℣ ℟ Sermo de euāgelio

ON discedebat de tēplo ieiunijs et obse crationibo seruiens die ac nocte Luce ij· Dum puerulus tenellus est· plus alio tēpore indiget solicita cura· quia si p ne gligentiam parētum periclitatur debent parentes grauiter pu ni Nam vt dicatur ex̄ de hijs qui fi· occid· c· de infantib̄ in glo· et textu Infans si oppressus vel suffocatus fuerit sponte a parē tibus debet eis grauissima pēnitētia impon· et maior q̄ p alio homicidio scd̄m Can· vij· vel ix· annor̄· scd̄m leges in foro con tentioso· vt C· e· l vna· debet insui culeo· i· sacco de corio· q̄ cu leus dicitur· cū cane et gallo gallinatio· i· castrato · vipera et sy mea· et inter ferales angustias· i· in siluam iter feras debet pon vt serpentū obtutibus misceatur· vel regionis qualitas tulerit· l in vicinum mare· vel in amnem p̄cipitatur Etsi neutrū proximum est subijcat bestijs vt omnū elementorum vsu carere incipiat· a vt ei celum supstiti terra mortuo auferatur Et dicunt doct· q ca tis fugat symeam· symea gallum· et gallus viperā· et vipera in uenit refugium· et intrat in corpus illius Si vero non spōte op pressus fuerit infans scd̄m canones· culpa graui precedente· pu ta quia in medio posuerunt infantē· tunc scd̄m canoñ pēnitētia ē imponenda vij· vel v· annorū Si vero leuis culpa precessit· quia forte in eo dē lecto. tamen longe posuerunt· possit impon pēnitentia trium annorum Si autē nulla culpa precesserit vel negli gentia a forte propria morte defunctus· licet de iure non sint pu niendi· quia tamen non sunt securi· ad cautelā propter ambigu um duplicatis· debet eis impon pēnitētia scd̄m discretōem pi etatis ad arbitriū imponentis Una vt dr̄ ex̄ de observa· ieiu· c consiliū· et v· di· ad eius vero Bonarum mentiū est ibi culpa ti mere vbi culpa non est Hec ad maiorē cautelam dicta ad p̄posi tum applicando Una em̄ paruulus Jhesus virginis filius natu ralis· in cordibus deuotorum p illud festū spūaliter cōceptus a na tus est· solicita vult habere curā· et virtutū exercitiū· quia si ne gligentes et audiosi ad delectatōes carnis non posuerim̄: in hijs sine timore obdormientes: natū in lecto cordis peccatis no stris opprimimus et suffocamus· et ad eternas penas grauissi

mas nos obligām? Quare ꝗlibet ſoliciā cūrā ad Ihesum pūulū
habeat · nec de eccleſia ieiunijs ⁊ oratoꝝbo diſcedat · ꝫ ei ſoliciꝰ ſe
uiat die ac nocte · cū hac vidua que non diſcedebat de tēplo ꝛc ·
In ꝗbus verb duo notātur ſcz Loā aptitudo aiz ðz · non diſcede-
bat Seruicij promptitudo addēs ieiunijs ꝛc · Debet nāqz primo
ꝗlibet vidua iſtar hui⁹ vidue · vt Ihesu digne ſeruat ꝫ habere
xpix I Secundo debet deo quilibet huiuſ xpo · M M · ppē ꝫ xpi-
uiij · M ꝛc ·

De aduentione domini Sermo

POſtq̄ ꝛſummati ſunt dies octo ut cir
cūcideret puer · vocatū eſt nomē ei⁹ Ihesus · luce ij · Ad
ro · ſ · de aia dic · q̄ accidētia maxima ptē ꝺferāt ad cognoſcēduz
ſbam Per accidētia em̄ res cognoſcim⁹ · io vt eaz melioꝛē cogni
onem habeam⁹ · tuꝛ earū ꝓpietates noia impomm⁹ Noia emiz
ſut oſeqntia rebo Inſti · de dona · ſſ · Eſt et ad Quare donat⁹ diſ
finēdo nomen dic Nomen ē ps oꝛonis ꝛc · In c⁹ ſignū dñs de
usvt ðz Gen · ij Postq̄ creauit et formauit oīa · duxit in ſpū cun
cta aiantia ad adā vt videret q̄d vocaret ea · qui tūc ſm ꝺditoꝝ
et ꝓpietatē vnicuiq̄ nomen ipoſuit · vt et rerū dra hrētur Dic
in baptiſmo cuilibet nomē ipomit ꝓprīū · vt ei⁹ cognitō imē ali
os habeat Dic ec in veteri lege iudei octaua die circūcidendo ifan
tē aliq̄ noie noiabāt vt noſceretur Dic pformit postq̄ ꝛſumma
ti ſūt In ꝗbus verb duo notāt · ſ · congruētia circūcionis · cū ðz po
ſtq̄ Reuerētia nois addēs · vocatū ē nomē ei⁹ Ihesus · De ꝑmo
videm⁹ q̄ quando hō vult emere caſtrū aguz vel aliq̄s tale · ꝺ eo
dem dat arrā · de q̄ ðbet eſſe pār · in firmitatē emptoꝝ ⁊ vnditō
ꝝ Dñ ðz · inſti · de emp · vel vē · Emptio · ſſ · nā Qđ arre noie da
tur · argumētū ē emptoꝝ vel venditoꝝ Ihs ergo volēs emē ho
minem captū a ſeruitute dyaboli p sāguinē ſuū preciosuz · in pri
cipio de eodē arrā dedit · tuꝛ illud Apli Empti em̄ eſtis ꝓcio ma
gno · ſ · xpi ſāguine pcioso Dz q̄ritur an in ſāguine ſim⁹ redēpti a
reatu pctoꝝ nroꝝ · nota xpiū · D Secūdo rōne purgatoꝝ Dic
em̄ ꝑi dicūt · ois hūoꝛ purgat⁹ p ſāguinē et p ſāguinis minutoꝝ
Et io ad purgādū pctā q̄ ex humoꝛe coꝛrupto ꝛeraxim⁹ volut
Ihs circūcidi et ſāguinē fundere · Sed queritur quo oēs homies
pūt purgari p ipſi⁹ ſāguinis effuſionem⁹ Rñdeō · q̄ fiat totum
coꝛpus purgat⁹ p vnam venā brachij aiz apiē · eo q̄ oīa mem-
bra ſint colligata adiuicē p neruos et p coꝛdas Dic per effuſioēz
ſāguinis noſtri redemptoꝛis et ſaluatoꝛis qui eſt caput oīm · fi
deles oīs q̄ ſunt ei ꝺiuncti p fidē et dilectōēz recipiūt purgatōēz

Tertio rone legis impletois Videmus enim q omnes q subsut impio legibus artatur impialibus. Sic ai totum genꝰ humanu subsit deo artabitur lege ipsius Sed quia nos insufficientes eramus. pius pater vt nobis subueniret misit filum suuz vt hoc onus reaperet. et pro nobis legem impleret. iuxta illud Mathei quinto Non veni soluere lege sed adimplere. Sed quomodo potuit ipse vnus pro nobis omnibus adimplere? Respondetur q sic adam peccate oms peccauimus quia in eo radicaliter eramus. sic saluatoris nostri satisfactone cui per charitate coiuncti sumꝰ legem eiam adimplemus. ita q vlterius super nos virtute coactiuam non habeat Quarto in signum vere incarnatois. nam multoruu hereticoru opinio erat. q Ihesus non habuisset veraz carnem sed fantasticā. vt manichei dicebant Aliqui aute q essz substantiale deitati sicut appollinaris Aliqui q detulisset de celo sicut valentiani. qui oms falsificantur per eius circumcisionem. qz si habuisset corpus tale fantasticū. non in carne circumcisus fuisz nec sanguine effudisset. ai spus carne et ossa n̄ hēat Nec fuit co substale deitati. qz illud eet impassibile sed illud gratuiter patieba tur. nec celeste fuit quia non sumpsisz peregrinas impssiones sicut illud in circumcisione. Sed queritur quare octauo die et no altero voluit circumcidi? Respondetur propter tria Primo modo vt dicit rabby moyses magnus philosophꝰ iudeorum. quia an diem octauum puer talem teneritudine habet sicut in ventre matris Ideo propter periculum non ante octauū diem circumcidi In octaua aute die consolidata sunt membra pueri. et ideo tunc potest circumcidi Secundo quia homo componitur ex quatuor elementis. et quatuor humoribus. ex quorum inclinatone homo multiplex peccatum incurrit Nam sanguis inclinat ad luxuriaz colera ad iracundiam. flegma ad pigriciaz. melancolia ad tristiciam. Cum ergo circumcisio data fuerit in remediu peccati et ex illis viij. homo incurrerat peccatuz. conueniens fuit vt in illaruz dierum numero circumideretur. ad demonstrandum se velle expellere effectus ab illis viij. causatos. Tertio ad significanduz q octaua etate resurgentium debet ab electis oms superfluitas resecari. Secundo notatur reuerentia nominatois. qz vocatum est nomen eius Ihesus. et bene. Ihesus enim saluatoz dicatur. et ille puer hodie circumcisus potens erat ad saluandum. vj. A. patrem placandum.

¶ In festo epiphanie domin Sermo.

Apertis thesauris suis obtulerūt ei mu
nera aurum thus et mirrā Math. ij. Ordo rationis exi
git vt scdm gradū dignitatis excellentie et valoris alicui ult?
exhibeatur hōris et reuerētie ex de maio et obe. ca. statuimus
Cum ergo magnus cultus honoris in munerum oblatōe ppen
datur magnis et dignis persōis non vilia sed nobilia et mag
donaria sunt offerenda Nā vt dicitur ex de symo. c Etsi questi
ones In accipiendis vel dandis muneribus persone dantis vel
accipiētis q̄litas attendēda est videlicet vt a quo et cui an pau
peri vel diuiti vel econuerso a diuite vel locupletāte datuz fuerit
nota xiij C Cum ergo qualitatē attēdimus pueri Jhesus fu
it altus in excellentia et dignitate qua rex regū et dūs dnantiū
Apoca xix Clarus in sapiētia qua in ipso omnes erāt thesau
ri sapientie et scientie abscōditi Colo. ij. Potēs in celo et in tra
Math. xxviij. Data est mihi oīs potestas in celo et in terra Es
tiam cōsiderata qualitate dantiū q offerētium reges fuerunt ps
Reges tharsis et insule munera offerēt reges arabuz et sabba
dona adducēt ps lxxj. Et sapiētes ideo dicitur magi venerunt
hierosolimā Congruit enim tā ex parte accipientis q̄ donantiū
magna reuerētia et digna munerum oblatio Et ideo aptis the
sauris suis In quibus verbis duo notātur scz ordinata regal
oblatio cū dicit apertis thesauris Mistica et doctrinalis signifi
catio addēs aurū thus et mirrā Dico primo illā oblatōem cō
uenienter factā diuina ordinatōne q illa tria optima q̄libz in
genere suo reges offerebāt Primo aurū quod est potioris va
loris inter metalla Secundo thus qd est potioris odoris inter
aromata Tertio mirrā que est potioris vigoris int vnguenta
Et illa tria munera obtulerūt ad releuandū triplicē iacturā ad
explanandū triplicē figurā Primo obtulerunt illa ad releuandū
triplicem iacturā occurrētez in illa sacra natiuitate scz matris pa
rientis necessitatē pro cuius releuatōe obtulerunt aurū Erat em
domina nostra valde pauper et indigens cū tamen esset mater
dei et regina celi et mundi Hic nota de superbia et ornatu mulie
rum Secundo fetoris occurrētis magnitudinem pro cuius rele
uatione obtulerunt thus bom et suauissimi odoris Erat em loc?
fetidus qua natus erat in stabulo et in presepio iuxta bouez et
azimum collocatus Tertio vagientis teneritudinē pro cuiz rele
uatōne obtulerunt mirrā ad vnguendū mēbra ulis debilia et te
nera et delicata pueri Jhesu qui nostras penalitates et infirmita

tes assumpsit Secundo tres obtulerunt ei tria illa munera ad explanandā triplicē figurā In hijs em tribus muneribo protestati sunt in puero Jhesu tria fidei nostre cōsona· scz in auro excelsā eius autoritatem· quia maiestatē regiam· fuit enim de genere regio dauitico· qz promissus erat in lege sup israhel regnaturus In thure vero deitatē· thus em in dei sacrificio iubebatur offerri Et ille puer verus deus erat· et deus erat verbuz· et verbū caro factū est Jo· j· In mirra nostrā humanitatē passibilem et mortalem assumptā pro nobis Nam cū mirra corpora condiunt mortuorum Patet igitur illa ordinate et regulariter esse oblata Secūdo notatur mistica figmificatio et doctrinalis· s· vt aperiam? corda nostra· et regi xpo munera offeram? Primo de corde dilectionem adhesionem in auro Secūdo de ore laudatōem et oratōem in thure Tercio de corpore afflictōem et macēratōem in mirra Primo instar regū de scrinio cordis offeramus deo cordialē dilectionē et charitatē Nam p aurum bene charitas designat· qz sicut aurum est valore maximū· vigore stupidū et tenore solidū Sic inter omnes virtutes charitas principatum tenet Et q̄ habet plus· plus valet· et qui mhil· mhil valet· imo mhil est· nec opera sua valent· teste apostolo j· Cor· xiij· Si linguis hominū loquar et angelorum· q̄si di· si linguis hominuz sapientū et āgelorum loquar· charitatē aūt non habeā· factus sum velut es sonās qđ iutilit sibi ptūditur· et alijs significat· aut ābalū tinnims qđ sibi ñ pdest et alios delectat Secūdo auz est restauratiuū đ perditi· et est ofortatiuū emortui cordis et debilis· quocirca ponit in electuarijs infirmoruz· et charitas aduemens restaurat omnia precedētia merita q̄ erāt dpdita· et cōseruat ia habita et cōfortat corda nra debiba ad opandū istanter opa virtuosa· ad resistēdū potēter et virilit tēptatōmbo malo· ad spandū ofidēter bōa pmissa Quarto Jo· apoca· iij· dic· qz dines sum et locupletat? et nullius egeo et nescis· qz tu miser es et miserabilis· pauper cecus et nudus· et subditur· suadeo tibi emere a me aurū ignitū vt locuples fias· et habeas qđ offeras deo tuo In q̄ iuste q̄ q̄ charitatē ñ hz est infirm? ceus et nud? Istud aurum charitatis emit sanctus paul? dū omnia detrena arbitrabatur vt stercora· vt xpm lucrifaceret Sicut em calor solis facit hominem se expoliare· sic feruor charitatis facit omnia relinquere· Tercio aurū in ratōne tenoris solidi multū durat Et charitas p fecta semel habita nūq̄ exūdit Hic em incipit et in patriā vadēs nun q̄ desinit Est em quasi vas auri solidū· Eccī· l· Sz q̄ritur si

charitas in via quo ad habentē possit amitti Circa quod respon-
dendum · recitat magister in · sentē · di · xxxj · opinionē quorūdaz
dicentium charitatē semel habitā non posse euadere · et ꝟ ꝓbat
p dcm apli dicētis Charitas nūq̄ excidet Dicēdū ꝑm Bonauē
turā vbi supra · q ꝟ positio ñ est opinio nec rationalis sententia
imo errōr et insania potius est dicēda · quia sacre scripture rati-
oni et experimēto fidei nostre repugnat Nā scribit j. Corint · x ·
Qui stat videat ne cadat Et apoc · iij Habeo aduersum te pau
ca q charitatē ꝓmā dereliquisti · ergo charitas semel habita pdi
potest et deleri Probat ēt rōne · q eā a rcā rōne dissonat fidēs
bene arrēdat · ꝑ eo q rcā ratō dictat · q charitas vie non tollit a
libero arbitrio vertibilitatē ad malū · sicut nec cupiditas tollit ha
bilitatē ad bonū Simul ergo stat ꝟtibilitas et charitas · ꝟ vbi est
vertibilitas · ibi ꝓt eē culpa · et vbi est culpa · ibi tā charitas q̄ grā
ñ pōt esse Restat igit̄ q scōm dictamē recte rōnis charitas pdi
ꝓt in via Pater ēt ex exēplis veteris et noue legis Cōstat q sa
ul charitatē habuit · cū ꝺ eo scribit q ñ erat vir in israhel melior
eo Sikr et dauid charitatez habuit cum de eo dñs dixit Inuem
eū ꝑm cor meū Et ostās ē q vr̄q mortalit̄ peccauit · saul in pse
quendo dauid · dauid vero in omittēdo adulteriū a homicidiū · ꝟ
ꝟ idem ondit̄ p exēpla noui testamēti · q discipuli dñi charitatē
habuerunt a apostoli · ꝟ multi de discipulis abierūt retrorsū ꝑm
q ꝺr Joh · vj. Et multi apostoli dubitauerūt de fide · math · vl ·
et ergo charitatē habitā pdiderūt · igit̄ ꝛc · Dr ꝟ ad argumen-
tū q aplūs ondit dignitatē charitatis di · q ñ excidet · q hic et i
futuro erit neccia ad btitudinē · ꝙ ad habitū et quo ad actū Nā
fides spes et scia euacuabunt̄ · et tāq̄ impfecta ñ req̄runt̄ ad sta
tū beatificū siue beatitudinē · in q̄ supma nature rōnalis ꝟfistit p-
fectio Cor charitas ñ euacuabit̄ · nec quo ad habitū · nec ꝙ ad a-
ctum · cū in eo ꝓncipalit̄ beatitudo existat · Dixi secūdo q instat
regū dēmus deo offerre thymvocalis laudatōis a oīonis · q scri
ptū ē ps xxxxix · Sacrificiū laudis honorificab me Et dirigatur
oratio mea sicut incēsum in ospū tuo · vt de quolibet nostrū dici
possit illud Eccls v · Quasi thus ardens in igne positus ꝟ primo
inflammatur · secundo eleuatur · tercio dilatat̄ · vltimo serenatur ·
Inflāmatur nanq̄ primo deuota psona et oratiua interius · duz
accēsis ꝑcordijs orat pro pctōribꝫ · et pctōr̄ remissiōe Postmo
dū eleuat̄ superius · dum orat ꝑ supnor̄ adeptōe Deide dilata
tur vlteriꝰ dū orat ꝑ primor̄ saluatōe · postremo serenat̄ et
osumit̄ ac ꝟfit̄ i grārū actōne ꝑ donor̄ et bnficior̄ collatōne

seipsum pusillipendens · dū nihil dignū apud se reputat qs dño re
tribuat · quēadmodū pphēta ait Quid retribuā dño p oībus q
retribuit mihi · vt sit de numero illoz · de qbus dr · oīs de saba
venīt · aurū et thus deferētes · et laudez dño ānunciātes · psa · Di
ri tercio qp istar ꝛc · mirrā carnalis afflictōis et macerātōis · mir-
rā pīie et mortificacōis · qz quēadmodū mirra materiał hz sapo
rem acidū et pungitiuū · vigorē placidū z electū vigorē intimum
et odoratiuū odorē optimū z diffusiuū Sic penitētia habet sapo
rē pūgitiuū et acidū · nā ē amara valde in pīti oīs disciplina · qz
non est gaudij ꝫ meroris Cant · nn Ibo ad montē mirre · omia
petā delet et reddit psonā pulcrā et placidā Fasciculus mirre di-
lectus meus mihi inter vbera mea omorabit Can · j. Habet ec vigorē
seruatiuū et intimuz · pseruat em a putrefactōe petōruz · ppē qs
dic sponsa Messui mirrā meā cū aromatibus Can · v · Et habet
nihilomin9 odorē diffusiuū et optimū Multū em redolet deo ā-
gelis et hoibus psona penitēs et mortificata · vt ia dicere possit
quasi mirra electa dedi suauitatē odoris Ecci · xxiiij ·

¶ Dominica infra octauas epiphanie · de epistola:

Nolite conformari huic seculo · ro · xii · sedm
phm̄ cōtraria non pīt simul stare · ꝫ mutuo se expellunt
et destruūt sicut nigrū albū · et frigidū calidū Sic ec ratōe otrari
etatis · vt habet xiij · q · j. ecclesias Mus in pera · ignis in sinu · ꝫ
pens in gremio · male suos remunerāt hospites · qre dr i puer ·
Qui serpentē in sinu suo nutrit patiet ab eo Hac ratōe ec xpia
nis prohibet sub pena excōicationis cum iudeis et alijs infideli-
bus habitare · nec sub aedorū pretoz suoruz obtentu · neqz pro
seruicio nec aliqua alia cā · ex de iudeis · c · iudei · Quia sepe ma-
lor9 astutia etiā bonos corrūpunt · xxvij · q · j. Sepe Quia autez
mundus malis plenus est ne homines iusti ab iniustis munda
nis corrūpant · pcipit aplūs omnibus : dicēs · Nolite ꝛc · In q
bus verbis duo notant scilicet Prohibitio retractiua · cum dici
tur · nolite conformari Explicatio infectiua · addēs huic seculo Pri
mo em phibitōe mali hortamur societatē et conuersatōem infecti
uam fugere · vj. N. Secūdo ne infīciamur in seculo mundū relin-
quere · propē hȳr · ꝫ G ¶ Sermo de euangelio ·

Hesus proficiebat sapientia et etate et
gratia apud deum et homines Luce ij · Sedz naturales
irrigatō aq pluuiał mag conuenit fructificatōi arboz z herbaz qp
aq fontis Cui rō ē qz aq pluuiał imediati procedit a celo qs ē cā

prima oīm̄is vbertatis in ifēriorib⁹ Secūdo qr ipsa est subtilior
et per consequens facilius a rēis arboris imbibit Sic spūaliter
grā q̄ est principiū oīs pfectus spūalis · subito puenies a lōgin
quo p solā mētis ad deū uersionē · subtilit totā aīam irrigat im-
plet et fecūdat · vñ dñs p ppha malch · iij · Et de pe · di · j · ſſ · por
to · ſſ · Nōtimini i glo · Cōuertimī ad me i toto corde vrō et ego cō
uertar ad vos · ſ · grām primā infundendo Talu pluuia gratie Ihe
sus ab instāti cœptōis fuit totalit irrigat? · q̄ pficiebat sapiētia
In quibus verb duo notātur · ſ · Singulatis augmētatō cū dr Ihe
sus proficiebat Virtualis fecūdatio · addēs · sapia etate et gratia
De primo est notandū qr sic radix in terra occulta irrigata pluuia
crescit · et tādez terrā apit · et germen pducit · sic Ihesus puul? in
utero virginis latebat nouē mensibo abscōditus? nota xlij · L · Se
cundo notat virtualis fecūdatio Nā grā puenies est principiū
oīs fecūdatōis hois Dū em̄ pctor arid? lōge est a deo · nec vllū
fructū meritorium facit pt · de? eū grā puenīte respicit · nota xxij ·
M · ¶ Dominica post octauas epiphanie De epistola

Odientes malū adherentes bono · Ro · xij ·

Aristo · vn · poli · dic · q̄ ānto aliq̄d est pei? tāto maiori
indiget cautela Quāto em̄ qs magis timet hostis gladiū · tāto
magis armat se in aduersis Sic cū malū culpe sit pei? oī gladio
anāpitū · cum hēat aīam occidere iux illud ezech · xviij · et j · q · qr
ta Nā itaqz · Anima q̄ peccauerit morietr Demus igit pctm̄ ca
uere et virtutibus adherere Ad qs hortat apl's in verb theātis
In quibo vbis duo notant · ſ · Mali detestatō · cū dr · odientes ma
lum Bom̄ affectatio · addēs · adherentes bono Demus nanqz p̄o
detestari malū peccati ppt h̄ · qr bonis gratuitis spoliat rō · xxm · A
Secūdo demus adherere bono virtutis · cū nihil virtute sit meli
us xxix post pn̄ ¶ De euangelio sermo ·

Nuptie facte sunt ī · Joh · ii · Hom̄ phm̄

ij · phi · Ad omnem factōem naturalē quatuor debēt cau
se occurrere · scz efficiēs · materialis · formalis et finalis · sic pater
in factione domus · vbi domificator est cā efficiens · ligna et lapi
des et huiusmodi causa materialis · dispositio longitudinis latitu
dinis et magnitudinis causa formalis · et habitatio siue defensio
cōseruatio causa finalis Sic cū informatōe et iunctione viri et
mulieris omnia illa concurrunt Primo causa efficiens · scz deus a
quo primo inapit · vt dr ex de frugi · et malefi · c · Inte · Deo? ē autor
et institutor mriom̄j Dixit em̄ deo? crescite et mltiplicamini geī j ·

Hoc aūt deus bīnā vicē dixit Primo in paradiso añ pctm· institu
ens matrimoniū ad officiū vt eſſ thorus īmaculatus et nuptie
honorabiles in quibus sine ardore cōpent a sine dolore parerēt
Secūdo post diluuiū exī paradisū· filijs noe de archa egrediētib?
vt dr Gen·ix·iterū dixit Crescite et multiplicamīm· ſ h scdm ī
dulgētiam· ad illūtū motū deuitāduz· et ñ scdm īpum Cā mate
rialis est vir et mulier De q ꝓbauit adam di· h nūc os ex ossi
bus meis· et erūt duo in carne vna In qbo verb scdm mgrm sen
tē· ī nj· di· xxvj· ꝓhetauit mrimoniū Cā formalis ē spōsi a spō
se fidelitas· iō mgr dic in nj· di. xxvij· Matrimoniū otinet īdiu
duā vite osuetudinē Cōcordat illud de p̄sump· c· illō vbi dr Ma
trimoniū ē maris et fēie legitima oīuictio· indiuiduā vite osuetu
dinē retinēs Causa finalis ꝑles et vitatio fornicatōis Et q ille
cause cōcurrunt in istitutōe mrimonij· iō bñ dr q nuptie facte
sunt In qbus verb duo notāt· primo quō· ſ· tēporaliť cōiugati
debēāt viuere· ibi· nuptie facte Spūaliť copulati xpō possint psi
stere addēs sūt Dico primo q tpaliť oiugati dñt sacmēta suu or
dinis inuiolabiliť ſuare ꝓpť tua· ſ· xxiij· ℟ Secūdo xpō spū
aliť copulati dñt se ꝑcipue a pctō cauere· q peccando sponsa xpi
aīa fidem p̄mit· nota xxnij M· ¶ Dñica secūda de epistola

Olite eē prudētes apud vosmetipos ro

ma· xij· hētur· C· Ne qs in sua cā iudicz· q null? pōt eſſ
se iudex in ꝓpa cā Cuius rō ꝑt eē· q amore et familiaritate quaz
qs hz ad se naturaliť· posſ trahi ad falsuz iudiciū Amicicia em a
familiaritas reddūt iudicē suspectū· exī de offi· iudi· dele· isinuā
te in glo· Nā familiaritatis affectio et amor carnalis· veritatē ī
pedire solent· plerunq sensus hebetāt hūanos· et puertūt opim
ones· inj· q· v· accusatores Dic ad ꝓpositū null? ꝓpria estimatō
ne se dz iudicare· a p̄sumptuose extollere· ne ꝓpria affectōe dāpi
atur Et h hortaťaplūs In qbo verb duo notāt· ſ· ne nos su
pbe iactemus· ibi· nolite esse· ne proximos temerarie iudicem?
addens apud vos De primo hoīes iactāt se supbe de tribo xp̄i D
E· F· vel de virtutibus· xxxvij· q· Secundo nō debem? temere
iudicare· xviij· post Z vel xxvij ℟ ¶ Sermo de euangelio

Filii regni eicientur ī tēbras exteriores

ibi erit fletus et strido dentiū math· viij Vocatus nj de
solatōe nullū malū impunitū· nec bonū irremuneratū Cū ergo
vnicuq iuxt merita vel demerita ius suū tribuať· siue pena sit af
flictiua? siue p̄mio remuneratiua? di· iij· c· vl· Dic bom et iusti asce

dūt ad etna tabernacula gaudij et ꝺsolatōis · a filij hꝰ mūdi pctō
res ꝓpt eorū de merita ejcient in tēbras exteriores In qbꝰ verb
duo notātur · s · Fatuitas mūdanoruz · cū ꝺr filij regm · penalitas
dānatoꝝ · ad dēs in tenebras exteriores · Dico ꝓmo q fatuitas
magna est mūdanorū · q mūdū vanū ꝓponūt celo Nā vanitas
mūdi pz in tubo · nota xlvj · P · Dēnt spnere mūdū ꝓpt hꝰ · x · f ·
C Secūdo patet penalitas dānatoꝝ quā cōsiderare debem? et
cauere · v · M · N · ¶ Dñica tercia · Sermo de epistola

NOn adulterabis Ro · xiij · Iacue i segeti
bus et agris erecte ẽrẽt volucres ne semia auferāt et ꝺ-
struāt · a patibula fures ẽrore ꝺcutiāt · sic pena dānatorū erecta i
nrā cogmcōe cohibere ꝺz a delectatoīb? carnis · ne semina virtu
tū nob ꝺstruam? · q? q̄s amoꝝ diuim? a malo n revocat · saltē pe
na tpalis cohibeat a peccato · ex de vi · et ho · cle · vt clericorū · Dz
nāqz tūl greshonis vltio hoībus pctoribus eē inꝺictio deliquē
di · cū pena vm? metus sit alteri? · ex de iudeis · ad liberādam in
glo · sic ꝺsideratōe pene quā minat deus adulteris · q eē eos gra
uissimē puniūt · dñt ꝺiugati ẽrei ne adulterētur · ad qs hortatur a
post ol? In qbus verb duo notāt · s · ois mali abnegatō · cū ꝺcit
n Adultery specificatio · addēs adulterab Dico ꝓmo q oē malū
est cauendū q? n manet impunitū · xnij · v · C Secūdo adulteri
um est spāliē hereticū ꝓpt hec xxnij D ¶ Dñica q̄rta ·

DOmine salua nos pim? Mat · viii · pla
to in thimeo suo in ommb? siue maxims siue mimis ꝺ
bz diuinū auxilū implorari · naz quōdam rome talis fuit lex · q
q metus cā ad simulacrū seu ymagiē impatoris cōfugeret hūit
emunitatē q nulla violēcia debuit iudicari · sic modo est de imu
nitate eccārum Dñ C · de hijs q ad stat · confug · Qui ad statuā
vitādi cā metus ꝺfugiunt · si certas habuerūt cās quibus cōfuge
re ad impatoriam simulacrā debuerunt · iure ac legibus vendicē
tur · i · defendant · sic q timore filiali in aliqua necessitate vel ad-
uersitate ad deū ꝺfugiūt · filij dei q est ymago patris · eū invocā
tes defendit et suscipit ad miserico?diaz · quare Crisostomus de
repatōe lapsi Et allegatur de pe · di · iij · Talis ē erga hoies pie
tas dei · q nunq̄ spernit pnām · si ei sincerē offerat Cū igiē su-
mus in periculis constituti ne pcā nrā nos gūtate summergāt
ad profunda inferni confugere debem? p cōtritōnez cordis ad dī
filiū · et eū p liberatōe invocare et dicere · dñe salua In qbꝰ verb
duo notant scz affluencia bonitatis qz ꝺr dñs salua · refluencia

tẽpestatis · addẽs pmus Dico ꝓmo ꝙ deus habet affluentiã bo
nitatis · iõ debem⁹ eũ iuocare · nota vj. A · vel xxij · B. Secũdo
mund⁹ hz refluentiã tẽpestatis · a ideo pim⁹. tribo piculis · iij · D
x · v ·

¶ Dñica quinta de epistola

Pax xpi exultet in cordib⁹ vestris Colo·
iij Autor de causis di · q vt⁹ vnita fortior ẽ ea dispsa Sic
apostolus pace vnit⁹ est fortissim⁹ et fortunatus a filiꝰ dei vo
catus · iux illud Math · v · et xxiij · q · j. noli · Beati pacifici qm filij
dei vocabunt Si ãt pax hũana tã dulcis ẽ ꝓ tpali salute · qnto
dulcior ẽ diuina ꝓ etna salute angelorum vbi supra Quã pacẽ
apostolus nob adoptat di · pax xpi · In qbo verb duo notãt · s ·
pax xpi amãda · ibi pax xpi · pacis federa obuanda · addẽs · i cor
dibus vestris Nã xps cõtra tres omotões triplicẽ pacez dedit ·
nota xxix · B · Secũdo triplicis pacis federa debem⁹ seruare no
ta xviij · j ·

¶ Sermo de euangelio

Seminauit semẽ bonuz i agro suo · Ma
thei xiij · Doctor deuotus bon · ij · sup sen · di · j · ꝓbat oĩa
a deo esse bene odita · et hꝰ sic Quãto ꝓducẽs ẽ prior et pfectius
tãto plus et pfectiꝰ iffluit in suũ effectũ · hꝰ deus ẽ pfectissimꝰ pro
ducẽs siue agens · q pfectissime ꝓduxit oĩa · et semen bonũ et p
fectũ seminauit in agro suo · ꝙre apls j · Cor · iij · et habet de deci
mis · c · Cũ non sit · neq; qui plãtat · neq; q rigat ẽ aliqd · hꝰ q incre
mentũ dat de⁹ Seminauit ergo semẽ bonũ · In qbo verb duo no
tantur · s · Abilitas agentis · cũ dz seminauit bonũ semen Mutabi
litas suscipiẽtis · addẽs · i agro suo Deus em ẽ agẽs habile ad spi
randũ semẽ bone ispiratõis · xvj · A · Primo · Secundo coz hemi
mis qd est ager · suscipit qñq; a dyabolo zizaniã male cogitatõis
ratione sue mutabilitatis xlvij · O · vel zizaniam hereticæ prauita
tis · xxvj · x ·

¶ Dñica in septuagesima de epistola

Castigo corp⁹ meũ ⁊ in seruitutẽ rediga
j · Corint · ix · Regula iuris est li · vj Qz qui semel ẽ ma
lus · presumit sp malꝰ Et ideo q semel malꝰ deliqt · videt ꝓpo
ex sp in eodẽ ad deliquendũ Cũ ergo latro pessim⁹ domesticus
noster inimic⁹ scz corpus · cõtra dei pceptũ in paradiso semel deliq
uit · et aiam occiderit gulositate: psumit semp inclinatũ et ꝓpro
esse · et ergo cauendũ ẽ ne iterũ aiam occidat Ad cuius rei mẽo
riam sancti patres septẽ dies vsq; ad pascha numerãt · in quib⁹
lugere debemus · et cãtica leticie deponere · et ade patris nostri et

ēue mātris ānnuleī sacriū fletū et ieiuniō celebrāte· vt sic ipsi gū
losītate de padiso fuerūt expulsi ēreno·ita nos abstinētia a casti
gatōne reuocemur ad paradisum cēlestē·vñ Gratianus di·xxxv
sexto die· Gula a pādiso regnantē expulit· ℔ abstinētia ad pa
radisum reuocat errātez In signū huius p̄ista septimanā legit
historia li· Geñ de creatōe mūdi et preuaricatōe primi parentis
vt eo cautiores fim? ad peccādū· et promōres ad carnis castiga
tionem Dicat igit? q̄libet Castigo rc̄· In q̄bus verb duo notan
tur·s·Quomō ē corpus castigandū macerātōe·cū dicitur Casti
go corpus meū Desiderīū anime eleuandū deuotōe·addēs·et in
seruitutē redigo· Debemus ergo corpus castigare ꝓpter tria I
E· F· fletu·xxviij· I Secundo debem? mentē ad deū eleuare
opatione ij·p· vel xxxix·A ¶ Sermo de euangelio

Voca opārios ⁊ redde illis mercedē Mat
xx· Est regula iuris q̄ qui sentit on?·sentire debz a cō
modum Et qui ad on? eligitur·non debet repelli a mercede· Di
gnum igitur et iustū est·vt qui in p̄senti vita in agro dñico la
borant virtutibo·in cēlis p̄ mercede eternaliter reficiant? diuinis
dapibus.pro quibo mittēs deus pater dicat filio·voca opārios·
In quibus verb duo notāt?.scz Dei magna curialitas iubens o
perarios vocare·ibi·voca operarios ¶ Filij dei eq̄tas volens p̄
miare·addens Et redde illis mercedem ¶ Dicat ergo primo·
voca operarios·quasi diceret Non expecta vt te rogent et infe
rent·operarios·non otiosos platearios tabernarios Tales em̄
non vocant? ad p̄miū beatitudinis sed dānatōis Vocāt autē cō
sulares qui bene laborant regendo·milites defendēdo· popula
res deo seruiendo·xlij· N· Vel deus vocat qui opantur terre
na abdicando·xp̄o seruiendo·et constanter deo adherendo·xxij
B· Secundo merces opātiū stat in visione beatitudinis·x P·

¶ Dominica in sexagesima de epistola

Jrtus in infirmitate pficitur·ii·cor·xii·
Querit magister nij·sen·di·nij· Quare post baptismuz
remaneat penalitas hominis·vt puta fames·esuries·sitis·et hu
iusmodi·cum tamen culpa originalis deleatur? Respondet dicens·
Ideo vt sit fideli certādi materia·a vincendi occasio·qui nō vin
ceret si non pugnaret Et dicit Aug·in libro de baptismo paruu
lorz·vt allegatur de conse·di·quarta·per baptismū xp̄i illud a
gitur vt caro peccati euacuetur·nō sic autē euacuatur·vt in car
ne concupiscentia innata scilicz anime non sit·sed ne obsit·glo

imo eā vt ꝓfit dē pe·di·iij·ille tex Vbi maior pugna· ibi ma
ior corona· bene igit dicitur· q virtus in infirmitate perficitur·
In quibus verbis duo notantur scz Possessio virtutis quā debe-
mus feruenter amare·cū dicitur virtus Afflictio carnis quā de-
bemus patienter portare·addēs·in infirmitate perfic Debem?
em primo virtutes amare·et vicia spernere·nota xxxix·M· De
cundo debemus aduersa patienter portare ꝓpter hec xxix T

Sermo de euangelio

Semen cecidit in terrā bonā·lu·viii·dē
conse·di·ij Qui bene· habetur Qz sacerdos qui nō bene
custodierit sacrificiū et mus vel aliquod aliud aīal illud comede-
rit debet xl·dies penitere Sed ne illud malū cōtingat ordinaut
ecclesia vt habet ex de cele·miss·c·sane·et de custo·eucaristie c·
primo Q eucharistia a sacerdotib? i loco singulari mūdo· et figto
fidelibus claubus honorifice et deuote seruetur Sic cum verbū
dei non sit min?·imo plus videt esse ex eo·q predicatio plures
conuertit et plus facit cōpungi hominē·ita q omnia peccata p e
am tolluntur·sed per corpus xpi tantū venialia tollunt·de con
se·di·ij· Iteratur Debet auz summa diligentia audiri et in corde
seruari ne cadat a corde·iuxta illud Luce xj Beati qui audiunt
verbum dei et custodiunt illud Unde aug·et recitatur j q·j· int
rogo vos fratres ꝛc·nota xxxv F Hoc quilibet artē dere debet
annuente xpo in euangelio Qui habet aures audiendi audiat·
et semen verbi dei sic suscipiat q vt bona terra fructū faciat·vt
de eo verificari possint verba thematis In quibus duo notant
scz Malorꝝ periculosa negligentia auz dicitur·semen cecidit Iu
storum fructuosa diligentia cū dicitur in terrā bonā Dico primo
q negligentia verbi dei est multū periculosa·ideo debet mastica
ri et in cor mitti Unde Crisos·Qui non masticat ꝛc·nota xxv·F Bea-
do diligentia iustorꝝ est bona audiendo verbuz dei Debet enim
talis esse·xxxv F Dominica in quinquagesima de epla

Dum ānt manēt fides spes charitas tria
hec·maior autē horum charitas est·j Corint·xiij· Sol
int planetas est maior·et ideo secdm ptm ij·meth·plus calefacit
et fecundat q alij· et propter sui elongatōem et approximatōez
est causa generatōnis eorum que fiunt naturaliter q corrūpunt
in rebus inferioribo Ideo phi dicūt q regio subiecta artico ē in-
habitabilis·et sub antartico ꝑ ē immum frigus· q sol semp ē re
motus ab illis regionbo·et per oēs ibi ñ est habitatō cum mhil

possit ibi generari nec cōseruari Sic spiritualiter inter omnia do
na dei que hominem feaundant in virtutibus · excellentius ē cha
ritas · sine qua homo viuere spūaliter non potest · ideo dicitur ra
dix omnium bonorum · de pe · di · ij · c · quia charitas Hec enim nū
q̄ exādet in futuro · ibi em̄ fides conuertetur in scientiam · spes
in rem: charitas autē augebitur. ideo bene dicitur hys maior
In quibus verbis duo notanḋ scilicet Virtutis ingressus · cū di-
citur Nunc autē manet Salutis progressus · cū additur Maior
autem horum · De primo notandū q̄ volens saluari debet hrē
p statu presenti ingressuz per fidem · que est ianua et fundamē-
tum totius bomi · nota ij · I Secundo volens habere pgressum a
cōplementū salutis · debet habere charitatē Hec em̄ facit homiez
cūcta transitoria contēnere · integraliter deo coniungere · et cor-
dialiter supna appetere · nota xxxv A ¶ Sermo de euāgelio

DOmine vt videā Luce xviij · Inter omnia
nociua pulueres terre solent oculū ledere · et hominē ex
cecare · propter quod natura prouidit palpebrā · que secūm omē
tatorem · in de sensu a sensato · est posita in oculis hominū ad cō
seruationē a rebus extrinsecis · sicut vagina gladij Vñ dicit Plu
nius li · quarto · q̄ quando aquila venatur ceruum · puluerez mul
tum colligit · a sedens super cornua ceruī · eum quē collegit per a
las ad oculū excutit. donec ipsum in rupē precipitat Sic oculum
cognitionis nihil plus solz ledere q̄ pulueres terrene affectōis
Volens igitur dyabolus capere hominē · primo oculum cogniti
onis terrenis affectionibus obnubilat · vt lumen veritatis non
consideret · et sic in rupem peccati cadat Sapi · ij · Excecauit eos
malicia sua: et talis merito dicitur cecus · quia vt dicit xlix · dis-
hinc etenim Cecus quippe est · qui superne contē plationis lucez
ignorat · qui presentis vite tenebris pressus · dum venturā lucez
nequaq̄ diligendo cōspicit · et quo gressus operis dirigat nescit
Hic igitur nisi per xp̄m illuminetur nunq̄ lumen eli a beatitudi
nis videbit Quem igitur xp̄s interrogat q̄d velit vt sibi faciat ·
merito respondet · dñe vt videam · In quibus verbis duo notā-
tur · scz Necessitas vocatōnis · cum dicitur dñe · Ignobilitas exce
cationis · cum additur vt videam Nam peccator cognitione ce-
cus · necessario deum inuocat pro illuminatione · quia dñs ingre-
diendo animam per gratiam proficientem eam informat et illus
strat · nota xxvj · G · Secundo notatur ignobilitas excecatōnis
Perdidit em̄ homo per peccatū triplicem visionem cognitionis

Nota xx viij. B ¶ Dominica prima post festum pasche

Hec ē victoria que vincit mūdū fides nō
stra j Joh. v. Miles de armatura qua cūcta tela trium-
phāt merito gloriatur ⁊ letatur. sicut in Cronicis frācorum legi
tur de carolo magno impatore. qui gladio sibi a deo per ange-
lum misso omnia vicit et superauit Dic mles xpi merito gloria
ri debet de fide. que est armatura potēs omnia tela nequissimi dy
aboli ignea extinguere Ephe. vj. Nā cū omne qđ nō ē est ex fide fit
peccatū. ex. de rescrip. qm omne Et xxviij. q. j. ¶. Aduersarij
humani generis princeps mundi huius. infinitis telis et iaculis
cōsueunt nos impugnare. gula. luxuria. et sic de alijs. quem nec
vincere nec superare possumus nisi fide resistam? Quia si sagit
ta gule quis patitur. fides vincit sobrietate. si iaculo luxurie: vi
cit fides humilitate. si auaricia. fides vincit largitate Ideo dic Ā
postolus heb. xj. Sancti per fidē vicerunt regna. operati sunt iu-
sticiam Quare Justinian? christianissim? virtutē cognoscens
fidei dicit C. de sūma trī. in prīa. Cunctos populos quos cle-
mentie nostre regit imperium. in tali volum? religione. scz fi-
dei versari. qm hec est vita et victoria que vincit mundū. In qui
bus verbis euāgelista xpi milites. duo spāliter oñdit. scz Tri
umphum victorum nobilissimū. cū dicitur hec est victoria que vi
cit mundū Genus armor secretissimuz. cū additur fides nostra
Primo em triumphamus quatuor virtutibus cardinalib?. xxxij
K. I. Secundo debem? induere armaturā fidei ꝓpter ḧ j. I.

¶ Sermo de euangelio.

Infer digitū tuū huc. ⁊ uide manꝰ meas
et affer manū tuā et mitte in latus meū. et noli esse incre
dulus. Jo. xx. Volens paruulū informare digito suo litteras li
bri ad oculū sibi demonstrat. vt certi? cognoscat. Quia ij. de a
nima Tactus in homine est perfectissimus sensus. qđ patet. qz
secdm hunc sensum cognoscunt ingenioſi Molles carne em ꝑm
ptm sunt apti mente. et duri carne inepti. quod em visu ignora-
tur. per tactū certificat Volēs igit dñs noster discipulo incredu
lo resurrectōem suā qi inscio puerulo mōstrare: digitis suis lias
vulnez libri dei viui applicuit. et nō solū tactu ḧ ec visu et auditu
quo testimoniū in iure admittit. ex de testi. cū cām Et ij. q. ix.
testes in glo. ꝓbauit di. ei. infer digitū In qbo verb duo notā
tur scz Liber vite int? et foris iscriptus litteris amoris. cū dr in-
fer digitū Dico iusticie signata ꝑ totū materia timoris. addēs q

noli esse incredulus Primo hunc librum debemus inspicere · et cōnatum nostrum infigere · et studeamus in eo litteras compassionis · amoris et tioris · et h qñ deuote attendim⁹ quo fuit in psepio mirabiliē vagiēs xxxviij · R · Secūdo hȳ digiti cōtinēt materiā tioris rōe nrē ingētitudinis vj · T · Dñica secūda ꝑ epl'a

ps pass⁹ ē p vobis uobis reliquēs exē

plum vt seqmim vestigiā ei⁹ · j · pe · ij · Viatores vbiāq; p viā ignotā vadūt · ductorē scientē dirigē sume desiderant In principio em vie pu⁹ error maximus fieret in fine · vt dr j · œli · spi rituales igiē platū hñt ductorē q dz eē pudic⁹ · vt moribo et verbis pudorē idefinent exhibeat · di · xlij c · pudic⁹ · seculares vo regem q dz ec eē opposit⁹ more et vita · qr vt dr xj · q · iij · papue dispomt' orb regis ad exēplū · xpiam vero generaliē oēs vnū hñt ductorē vite et ne q est xps · quē seq dēmus vt hortamur in verbis thematis In qbo duo notāt' · s · pcessoris nccia ymolato · auz dr xps passus ē : p nob Successoris volūtaria imitatio · cū addit' vt seqmim vestigia eius Dico primo qr xps nccio imolat⁹ ē vt scz crimia nrā expurgaret · ligamina dissolueret · et hereditatē et nā nob ipetraret xxij · Z D ebem⁹ g secūdo volūtarie seq i bis xxviij · x · xij · D · xxnij · P xxj · P Q R · Sermo de euāgelio

Ego sum pastor bon⁹ · et cognosco oues

meas · et cognoscūt me mee Job x Lex dictat ff · locati conducti · q mercedz · qr q mercedē acapit p custodia alic⁹ rei · is rei huius periculū a custodiā pstat · i · tētur diligētē custodiā adhibere · qđ si ñ fecerit et rē ex negligētia pdiderit · tētur satisfacere qre dr ex de re · iuris · qhuis · Qr si lup⁹ ouē reapiat ignorātia pastoris eū ñ excusat Sic pastor ecīe platus q mercedē suscipit tēporalē bonoz ecīe · q ec conductus ē p mercede vite et ne · aīa solicitā sup gregē xpi fidelū hrē dz · ne lup⁹ rapax · i · dyabol⁹ gregem sepet · et oues deuoret · als dabit aiam suā p subditis Dñs Hiero · ad nepotianū et allegat lxxxv · di · c · esto Pascite euz q vob omissus ē gregē dñi · ñ vt dñantes in clero · ꝫ forma fū gregis ex aio · vt cū appuerit princeps pastoz · papiatis imarcessibilē glorie coronā Qui em hoc facit merito dic Ego sū pastor bon⁹ In qbo verb duo notāt' · s · vita pastoris diligēs in regēdo · cū dr ego sū pastor bon⁹ Vita iferioris obediēs in seqndo · cū addit' cognoscūt me mee Prio em vita pastoris in regēdo dz esse talis xxxiij T D Secūdo vita iferioris dz esse tal' in obediendo xxv N O xj · T ·

Dominica tercia Sermo de epistola ·

Obsecro vos tāq; aduenas ⁊ pegrinos· abstinere vos a carnalibo desideriis q̄ mlitāt aduersus a mīmā j.pe·ij Qui alīū bñ dilugit·vie si nouit p̄dicat dispēdia et discrimia Cū g̃ i hac vita et mīrabili pegnatōe mhil pei? et dānabili? sit hoi et ipeditiuū pmij beatitudims q̄ carnalis delectatō·q̄ oēm carnis culpā adolet·i·nutrit·de pe·di·j.pt fieri Petr? sincere dilugēs nos p̄dicat e? malū·et hortat abstinere i verb theatris· In qbo duo admonet scz Ad hñdā mortis mēoriā ei dic·obsec° vos tāq; aduenas Ad domandū carnis lasciuiā·cū addit·abstinere vos a carnalibo desideriis Primo ei sic pegrin? sp cogitat ⁊ mino fic nos de morte cogitare dēmus xviij Exxx D Secūdo lasciuia carnis ē domāda p tria nota xxij K vel per abstinentiā tricesimo secundo·L·

¶ Sermo de euangelio

Odici ⁊ iā n uidebitis me Jo·xvi·p° se remitatē expectat tēpestas·et econuerso Dic p? pspitatē huius vite se q̄t tēpestas valida mortis etne·fic pz lu·xvj. i diui te epulone q̄ h̄ induebat purpura et byssо et q̄tidie epulabat splēdide·et se q̄t q; mortu? ē et sepult? i iferno Dic igit dines dic hēo h̄ oia solacia et mdi gaudia ·rñdz sibi xps. modicū·s·durabit·et n uidebitis me·s·et nat·r·vñ Claudian? d pe·di.inj·q̄d g i glo·Nalgm tollit i altū·s·statū pspitatis·vt lapsu grauori ruat nec timeat q̄ h̄ tbulāt qm ec xps dic·modicū·s·durabit et videbitis me p remūeratōe et nat·r Dēmus igr h̄ libēt adūsa sustime ne penā et nā videam? ·q; modicū durabit ꝛc·In qbo verb duo notāt·s·istabilitas pspitatis cū dic modicū Durabilitas penalitatis cū addit et n uidbitis me Primo ei stat? malor ē execbilis ppt istabilitatē ifidelitatē et anxietatē x·F G xlvj. P q; fatet piculose mori xiij·T Secūdo ē reprobabil ppt acbitatē pēarum ij·G v·P et durabilitatē xv·A B D

¶ Dñica nj d epla

Vigilēte oēs imūdicā ⁊ abūdātiā malicie·i māsuetudine suscipite ifitū verbū qd pōt saluare animas vestras Jacobi j.Hō soliatus est purgare vestes manus n facē ne mala scādalizet Dic soliate dz purgaē cor a mal affectoibo corp? a malis opib? vt d placeat q̄ ei hz suā grāz ifundē q; als n ifundit xv·q j.nec is Cū int fiat ipi? xps ifundit· et vbi aboiatō abolet·i·tollit d ēra·s·cord ērēo scificatō cōsecrat Figuratur Numeri tercio quando deus dixit filijs israhel in ea die q̄ interfecero omnez primogenitum egipti·i· vica sanctificabo

mihi oēm ꝓmogenitū isrl. ſ. virtutes ⁊c. vñ xxxij q. j. Cū rehū
tiat ꝑbitati. ſtatiz aſſiſtit virt? Egreſſus em̄ malicie vtutis o
perat igreſſuz Sic abnegēdo imundiā peccati. ſuſcipim? verbuz
qđ eſt xp̄s In qbo verb duo notāt ſcz quo neceſſario purgamur
a peccatis. cū dr. abnegētes ⁊c. Grā ſuſcipit a purgatis cū addit
ſuſcipite inſitū verbū Primo debem? nos a peccatis mundare
xvj. l et iij. A Secundo debemus grām poſtulare xiij. H

¶ Sermo de euangelio

Vado ad eū q̄ miſit me Jo. xvi. Legat?
viſitata prountia. recōciliata p̄ia. pacto negocō redire
ad curiā ꝺſueuit Nā vt dr de ꝺſe. di. j. Null? eps Qui pomit p̄n
ūpiū ſupplere dz vſqz ad finē Magis em̄ delict q̄ int̄ruptā cāz di
mittit q̄ q̄ nūq̄ ad cām puenit In aut̄. de litigioſ. ff. oīe coll
vij Dic dei filiꝰ a deo p̄r̄ miſſus inceptū negociū nr̄e redēptōis
ſine int̄ruptōe fidel r ꝺpleuit. pacto āt negocio reconciliatōis volēs
ad curiā celeſtis patrie redire. dixit diſcipul ſuis Vado ad eum
In qbo verb duo notāt ſcz quo. termin? a q̄ eſt delinquend? cū
dicitur. vado. termin? ad quē eſt appetēdus. addēs ad eū q̄ mi=
ſit me Dico primo q̄ mund? q̄ ē t̄min? a quo relinquēd? ē ꝑp̄ē
H. x f G Secūdo t̄min? ad quē ſcz btūdo ē appetend? xiij l.

¶ Dominica quinta ſermo de epiſtola

Huius vana eſt religio. Jac. p̄mo Dicit
videm? q̄ hō depictus n̄ ē hō ꝟ qđaz repntatiuuz hoīs
q̄ ſm̄ regulā capitalē et maximā Ariſto. cui n̄ ꝺuenit diffinitō
nec diffinitū. ꝟ hō depict? n̄ eſt aīal rōnale. g̃ nec hō. ſic nec ho=
mo ꝺr religioſus ꝑp̄ē habitū. ꝟ ꝑp̄ē regularē obſeruantiā habit?
em̄ n̄ facit monachū. ꝟ p̄feſſio. ex̄ de regu. cā. p̄orrectū Et C.
de ſacroſanctis eccleſijs l. q̄ ſub p̄textu Nec p̄feſſio oris facit x̄pi
anū. ꝟ opis executō fides em̄ ſine operibus mortua eſt. vt dicit
Jacobꝰ Nec cohabitatio ꝺiugez. niſi ſeruēt fidē. nec ꝺtinētia vi=
duam. ſine ꝓpoſito decetero m futurū abſtinēdi. nec corporis in
tegritas virginē niſi aſſiſtat mentis integritas Tolerabilius eſt
nanq̄ mentē virginē q̄ carnem hr̄e xxxij q. v Tolerabili? Hō
em̄ cuiuſcūq̄ ſtatus. vita. regula ſit. ſi ſacmenta ſui ſtat? nō ſer
uat. Huius vana eſt religio In qbo verb duo notātur ſ. laboris
fictio dānabilis cū dicitur huius vana eſt Honoris perditio me
ritabilis. addēs religio ⁊c Debemus enim in laboribus noſtris
cauere fictionem. ſed fic ordinari q̄ opera noſtra ſint ſuperius
eleuata. nota ij. p. vij. G H Secūdo dēm? ſacramēta religiōis

ſeruate cleric? hec q̄q̄ C· religioſus·h̄ xxxiij·X· Laic? h̄ xxv
R· Cōiugat? xxiij· V Vidua h̄ xxix·L ¶ Sermo de euāgelio
Etite t accipietis Joh·xvi Nebula aſcē
dente futura expectatur pluuia·ſic deuota aſcendēte ad
deū oratione ex cordis pfunditate mox ad nos deſcēdit pluuia
diuine gratie et miſerie Figuratur iq̄ regū xviij·in helya·q̄ q̄n
dominus propter achab regem filioꝝ iſrahel·eo q̄ pdoluz ado-
rauit baal clauſit cēlū q̄ tribus annis et ſex menſibus non plue
ret ſuper terrā Aſcendit helyas in montē carmeli et pron? in ter-
ra·dominuz adorabat· et dñs dedit pluuiaz ſuper terrā Sic q̄n
propter peccata hominū deus imittit ſteilitatē a huiuſmodi pla
gas debent iuſti aſcendere per deuotōnem ad deum.et ex pfun
do cordis clamare·et deus placatus ſtatim mittit pluuiam gra-
tie et miſericordie · Dignus enim eſt miſericordia qui ſpirituali
labore ſcz precibus querit gratiam·de pēnitē·diſtinct·p̄ma·quis
pēnitet Hortatur igitur ordinatione eccleſie illo tempore euan-
geliſta nos orare et petere dicens· petite· In quibus verb duo
notantur·ſcilicet Humane nature indigentia· ideo petere debe-
mus· Diuine nature clementia.quia acāpiemus· Dico primo
quia indigemus ex natura·ideo debem? tria petere·xiij· D Se
cundo quia deus eſt clemens· ideo acāpiemus clementiam· xvij
M· viij· B·vj· A·x· D ¶ In die ſancto aſcenſionis·

Aſſumpt' eſt in celū Mar·vltio c·Vide
mus q̄ rex vel dux habita victoria de prelio aduerſario
rum inimicoꝝ redeundo ad palatiuz. curia tota reſonat·familia
iubilat·organa concrepant a laude et gloria ſublimatur Dignū
namq̄ eſt a ratiom conſonū·q̄ qui onere ſubijātur q̄ eiā oneris
hōre coronetur Qui em̄ ad onus eligitur·ñ debet repelli a mer
cede C·de offi·magiſtri offi.l· Nemo Decē gradus ceteros an
tecellat quem ſtipendia meliora et labor prolixior fecerit antei-
re Vnde in geſtis romanoꝝ legitur victores honorificē per eos
introductos et glorioſe ſublimatos eſſe Sic ſpiritualiter ſalua-
tor noſter de terra pegrinatōis triūphando p multos labores a
prolixos tandē ſe humiliādo ad crucis mortez hoſte deuicto ad
cēli palatium rediens·digne tota cēleſtis curia in voce tube et iu
bilo ei obuiam venit· Juxta illud pſ̄·xlvj·Aſcendit deus in iubi
latione et dominus in voce tube· Vnde Aug·Aſcēdente xp̄o pa
uet omne cēlum· mirantur aſtra·plaudunt agmina· tube ſonāt
et letis omiſcentur blanda moduſamina chori Queriſ an regni

celorum porta p̃ peccatū hominis clausa · p̃ xp̃i ascēsionē nobis fuerit apta? Et videt̃ q̃ nō · glo · sup Geñ · v · dic̃ · q̃ enoch tpe legis nature assumpt? ē in cēlū · g̃ p̃ illo tpe cēlū fuit aptū · Et nj Re · q̃rto hēt̃ q̃ helyas tpe legis scripte · fuerit ī aerū igneo sur sū in cēlū vectus Ad illā q̃stionē respondendū notādum q̃ illa q̃ stio vnum presupponit · q̃ peccatū hois clauserit porta regni celestis Et h̄ probatur Geñ · iij vbi dicitur q̃ propter peccatū dñs collocauit ante padisum voluptatis cherubim et flameum gladium et versatilē · vt āgelus arceret dyabolū et ignis hoiem · qđ exponitur sic Deꝰ ministerio angelorū posuit ante padisum ignē qui nōie gladij non aliuslibet sed versatilis dicitur · i · vtrobiq̃ se cantis · q̃ iter clauderet et ingressu Ergo magister sen · di · xxix · quarto dicit · q̃ p̃ misteria angelorum ignea custodia ibi ostituta sunt ad denotāduz spūaliter q̃ nullus oīno poterat intrare in vitā eternā dūtaxat propter peccatū ppetratū Sed ad questum respondēdū dico Dato q̃ xp̃s passus mortuꝰ et sepultꝰ fuisset · et sanctorum patruz aīas de libo exisset adhuc celi porta fi nō ascēdisset et viam nobis feciss̃ cum sāctis aīabus patrū: nō fuiss̃ apta · quā ipse solꝰ p suam ascēsionē nobis aperuit Hoc ec̃ p̃batur exēplo Nam solus clauicularius · s · hūs clauē claudēdi et aperiendi solꝰ claudit et apit Sed xp̃s solus est et fuit clauicularius · qui habuit ptātem Apoc · iij · Habet clauē dauid · claudit et nemo aperit: aperit et nemo claudit Ideo xp̃s ascendēdo mundo nobis ianuā aperuit Ad argumentū dicitur q̃ enoch et helyas non in cēlū nec in paradisum etherenm sunt trāslati · sed virtute diuina ad paradisum terrestrē · quod cēlū quandoq̃ appellat̃ propter altitudinē magnitudinem et alias conditōnes · Sed q̃ritur an xp̃s subito ascēderit vel successiue? Respondet frāciscus de maronis q̃ successiue Et hoc probat sic · motus subitaneꝰ nō potest perāpi · sed apli viderunt xp̃i ascensionē vt dicitur Actuū p̃mo Videntibo illis eleuatus est · et nubes suscepit eum ab oculis eorum Dicit tn̄ alq̃ q̃ ascendendo montē motꝰ eius equaliter fuit successiuus · sed postq̃ susceptus est a nube in momento · et subito p̃ oēs vij · cēlos fuit assumptꝰ Tutū ēima · cꝰ tō ē q̃ q̃nto maior et fortior est potētia agētis · tāto minꝰ req̃rit de tpe in quo agit Quiq̃s em̄ alt̃ q̃d facit vel facere p̃t in vna die q̃ hz potētiaz duplicatā h̄ idem potest facere in media die Cum igitur deꝰ habeat potentiā infinitā et de virtute propria ascenderit · sic pz ysaie Gradiens in multitudine virtutis sue · videtur q̃ nō successiue · sed subito ascenderit septez cēlos · sup cēlos · scilicet lune martis

mestrisj ꝛc· Unde refert rabby moyses ꝙ quodlibet cælū habet latitudine trīm spaciū q̄tū otinue ptrāsiret hō de via plana in q̄n gētis annis· et distātia int̄ cælū et ſraz est fil'r vt dic· q̄ngentorū ānoꝝ· et iō cū sint xij· cæli· erūt ꝺm ipz a cētro ſre vsq; ad octauū cæli sac̄m· qs ē cælū septimū vij milia ānoꝝ q septigētoꝝ· i· trīm spaciū q̄tū de via plana aliq̄s iret i septē milibo septigētis ānis si trīm vtueret Ita trī q̄ libet annꝰ fit clxv· dierum· et ie cursu· bet diei quatuoꝛ miliariū· et q̄libet miliare lxij· miltū passuū si ue cubitoꝝ Hec raby moyses Utrum āt hoc verū sit· scit deꝰ q̄ omnia ꝯ hz in pōdere et mensura Sup hoc est opimo cuiusdaz astrologi· q opletis istis annis a creatōe mūdi· ſ· septē milibo sē ptingētis ānis· tūc mundꝰ deficiet· qr sic xps opleuit cursū suum dū fuit in celo p tātū spatiū trāseūdo· sic opletis p̄dictis ānis de ficiet mundꝰ Et ita a creatōe mūdi vsq; ad die ascēsionis fuerūt anni· q̄nq; milia ducēti trigintaduo Nā xps ascēdit tpe q̄ erat xxxiij· annoꝝ ꝺm Aug· de mirabilibo sacre scripture Hūc āt ꝺm Oros tū a creatōe mūdi vsq; ad vrbem odītā fuerūt anni q̄tuoꝛ milia q̄dringēti lxxxnij· Ab vrbe odita vsq; ad natiuitatem xp̄i anni septingēti q̄ndecim· qñ regnūt i iudea rex achab· et xps vixit xxxiij annos in quo scripsi hūc librū a creatōe mūdi· anno M· cccxlnj· sunt ām sex milia sexcēti et xxxj· ꝛc· In q̄bo verb duo magna p̄comizant· scz Potētia deitatis q assumptꝰ ē ¶ Cōgru entia moralitatis· addens in cælū ¶ Dico primo ꝙ magna p̄co nizatur potētia dei· q vltra omnē virtutē naturalē xp̄m sic exal tauit subito p xij mansiones cæli xxix· G· Cōgruit xp̄m sic i cæ lum ascēdere post labores· vt istrueret moral'r volētes pꝰ mo rtem celos ascendere q hic primo ascēdant ab iferioribo p affectū in deū xvj· Ey· ¶ Dominica infra ascēsionis De epistola·

Stote prudētes t vigilate i oronib' ·i·

petri· quarto Procuratoꝛ diligens qs vult citꝰ ipetrat q̄ desidiosus et pigeꝛ· qr vt dꝛ ex de osue· ex pte in glo· Vigilā tibus et nō dormiētibo subuemūt iura Cū igit̄ ignorantia simul et negligentia multis p̄stent ruinā hortat̄ aplūs nos esse prudētes et vigilare ꝛc· In quib' verb duo facit scz Iubet nos prudos in agēdis· cū dic Estote prudētes· Facit nos solūtos in cauē dis· addens· et vigilate in oratoibus Primo dēmus esse pru di in agēdis· Math· x· Estote prudētes sic ꝺpentes· nā prudē tia cauet falsas psuasiones xxxij· P· facit caute ābulare xxxj· C· Secūdo dēm? esse solūti in cauēdis xxxj· C· et fit vigilādo in· O

¶ Sermo de euangelio

Mittam vobis a patre spiritū veritatis
Joh. xv. Quibus bona vindemia ꝓmittitur maiori auz
diligentia mūdana parāt vasa ad vinum vasādum. Sic auz spi
ritussanctus fidelibus promittatur. qui dulciter solet inebriari d
uotos gratia. debent diligentius corda et habitacula spūssancti
mundare ad eius susceptōem. vñ de pe. di. porro. ſ. huic ecīa per
eundem Xpi cor nostrum vndiqz a malo quertitur. mox sue quer
sationis fructū meretur. scilicet spiritussancti quem dñs ꝓmittit
dicens. ¶ In quibus verbis duo notātur scilicet
Habilitas cōueniens ad spiritussancti susceptōniem cū dicit Mit
tam vobis a patre ¶ Utilitas proueniens per eius inhabitatō
nem. addens. spiritum veritatis. ¶ Primo debem⁹ nos dispone
re ad recipiendū spm̄sanctum. et cor purgare a sordibus. iij. A.
Secūdo debemus eius utilitatē considerare. dum em̄ sumus pur
gati recipimus grām spūssā. xvij. T. ¶ In die penthecostes

Paraclitus spiritussanct⁹ quē mittet pa
ter in nomine meo. ille vos docebit omnia Jo. xmj. Que
ritur vtrum spiritussanct⁹ solum a patre imittat⁹ tēporaliter. Et
videtur ꝙ sic. ex verbis thematis In oppositū et pro veritate est
magister senten. di. xv. qui sic inquit Cuz spiritussanctus detur
hominibo a patre et filio. quod est ipsuz tēporaliter procedere ab
vtroqz vel mitti. ecīa qz spūssanct⁹ est vnus deus cum patre a fi
lio dat se. et datur. siue mittit se et mittit. Dar q̄dem seipsū m̄p
tum donū Et rō magistri ꝑt sic formari Omnis operatio dei ad ex
tra cōmunis est tribus. ꝫ donatio siue datio spiritussancti est que
dā operatō ad extra. g̃ ē cōis tribo. maior pz p btūm Aug. qz opa
trinitatis ad extra sunt indiuisa Ad argumentū verbi thematis
Dico ꝙ missio pīs n̄ excludit missionē filij. lz filius dicat. quē pa
ter mittet in noīe meo. ꝫ significat solū principalitatē autoritatis
et origīs. In quib⁹ verb duo notari pñt. ſ. Pīs enim sine
ra dilectō. cū dr paclit⁹ quē pater mittet. Spiritussancti fru
ctifera receptio. cū additur. Ille vos docebit omnia Dico primo
ꝙ de⁹ pr̄ tā feruent̄ hominē diligit ꝙ spm̄sanctuz mittit ei. q̄ to
taliter cuncta trinitoria otēmit. nota xxxv. A. Dico secūdo ꝙ receptō
spūssancti ē fructifera ꝑt tria ix. J. R. ¶ De sctā trinitate

Quedite i dño z securi eritis. ij. palip. xx.
Nota introductōz ꝓmonis et ꝓsecutōz de sctā trin. viij. A

¶ Dominica prima post trinitatis

Diligamus dñm deum qm ipse prior di
lexit nos j. Joh. nij. Cicero pbus dicit. q vere amicus ē
bonis. non reddere vices suas benefactoribo. Dñ ānto
alicui plura bona cōicantur tanto magis diligere debet ar. ii. q nij
quanto Et de pen. di. iij. ſſ. q autē et infra sepaes Et pl? obse
qui tenetur et plus punit dz cui non fuerit obsequtus ar. C. de
cōducto et paurat l. cōducto in fi. lib xj. Cū igitur dilectōe q̄ de
us dilexit nos multa recepim⁹ puta bona creationis recreati
onis recōciliationis. merito vices reddere debem? et deū diligere
qm prior dilexit nos ¶ In qbo verb duo notantur scz ¶ Exercitī
um gratie sū. quod exprimitur in charitate cū dr Diligamus deū
Beneficiū copiosū qd colligitur ex amoris poritate addens. qm
prior ꝛc. Primo dem? hr̄e exercitiū grosū. t deū diligere xxxvj. O
P. Secdo ꝓsiderare dem? ex? bñficiū fructuosū q prior nos dilexit.
xlj.

¶ Sermo de euangelio

Estote misericordes sicut pater vester
misericors est Luc. vj. Omne agens qd in actōe sua pt
deficere indiget regula dirigente. qr g̃ nos in miserēdo
possumus deficere et compatiendo qr mimia mia ducit ad fatu
tatē. et nimis pua ad rigiditatē. ꝫ mediocris et discreta in veri-
tatē et sanctitatem Debemus igit inspicere regulā dirigentē q ē
deus q̄ libent ignoscit et pmpte indulget Dñ amb. in li. de pa-
diso. et allega. de pe. di j. libent Loquens in psona dei dicit. libē
ter ignosco pmpte indulgeo. miam volo q̄ sacrificiū. qr p sac
ficiū iustus cōmendatur. p miam. i. p opa mie peccator redimi
tur Estote ꝛc In qbo verb luc. duo oñdit Preceptū istructiū qd
fit exeq̄ndum. cum dicit Estote misericordes ¶ Exemplum dire
ctiuum qd est intuendum addes Sicut pater vester. Primo em̄
debemus esse misericordes. et vnus alteri compati ꝓpter tria xiij
O xxij. R. Secundo debēmus inspicere miaz dei. qui ex mia cle
ment indulget. nō vj. Dz q̄ritur an ommibo petētibo misere
atur xxxiij. p

¶ De corpe christi

Accipite et manducate. hoc est corpus
meum Math. xxvj. Introductōm et pcautōm toci? ꝑ-
moms de corpe xp̄i habes xlij. S T D x y

¶ Dominica secunda de epistola hh j.

QVi odit frātrē suum homicida ē. i. Joh
iij: ꝟm leges ff. ad legē cornelīam de sicarijs Non solū
homicida reputatur q̄ interficit gladio. sed etiam q̄ pa
rat potōm venenū Vt ēt hētur ex de homi. Vi aliqs. q̄ homicida
est qui dat mulieri sterilitatē. vel q̄ abortiuum pariat cā libidi-
nis vel odij Dicit io. an causa libidinis puta q̄ est mulier quā
non decet esse grauidam. et vt libidini liberius vacet Cā odij.
q̄ forte non vult illum vel illā habere filios vt sit ingrata cōiu-
gi. vel vt illa succedat ab intestata Sed q̄d de illo q̄ dedit mul
eri mala medicamenta amoris cā. non vt interficeret et mortua
est Dico q̄ punit̄ sicut ac si occidisset. q̄ dabat operā rei illicite ff.
de pēnis l. si aliquis Dic ad ꝓpositū cum odium sit venefica potō
vū omnia mala ꝓuenant. et frequent̄ mors spūalis et corpalis
Qui hanc potōm alicui pat. et frēm suum odit homicida ē. vt
ꝟ ōr In quibo verb duo aplus oñdit scz Inuidiā abhorrēdaz
ad modum venenū cū dicatur. Qui odit Homicidium execra
duz instar gladij. addens homicida est Primo dēm? inuidiā caue
ꝓpt̄ h̄ xix. T. Secūdo homicidiū abhorrere ꝓpt̄ h̄ xxxvij. ff.

Sermo de euangelio

HOmo quidam fecit cenam magnā et
vocauit multos luc: xnij. Magnū reg̃ et potentis est fa
cere liberabile cōuiuiū principibo et seruis suis. sicut le-
gimus Hester j. de rege medoꝝ. assuero. qui regnans ab india
vsq; ad ethiopiā sup centū vigintiseptē prouincias. ē cō anno ipe-
rij sui iussit parari in vestibulo orti sui qd̄ regio cultui et manu
cōfitū erat magnum cōuiuiū. principibo et seruis bibentes aure
is poculis et alijs vasis preciosis Dic dei filius rex celi et terre. ē
cto anno. i. tempore grē a deo ordinato. pauit in vtero virginis
ptim supernaturalit̄. ptim naturalit̄ conuiuium magnum om-
nibus seruis suis qd̄ durabat vsq; ad cenā domini In quo pocu
lis aureis. i. feruentis charitatis sanguine suo preciosi sunt po-
tati. q̄ poculo nichil preciosius de cōse: dicij Nichil in sacrificijs
maius esse potest q̄ corpus et sāguis xpi. nec vlla oblatō hac
potior est. sed hec omnes precellit q̄ pura cōscientia domino of
ferenda est. et pura mente sumenda atq; ab omnibo venerāda
Dicatur igitur merito. q̄ homo quidam scz christus fecit cē In
quibus verb duo specialiter notantur scz Conuiuij solēnitas
ex nobilitate ꝓparatis q̄ hō q̄dā Cōuiuij liberalitas ex curialita-
te inuitatis q̄ vocauit multos Dico nāz p° q̄ solēnitas h̄? cuiuij

ex eo q̄ q̄dā hō illud p̄auit nō cōmunis hō ꝫ singularis deꝰ hō
Iste homo carnē i ara crucis assatā igne charitatis · dedit ie agē
tibo xlnj · ℭ · Secundo notatur liberalitas ipsius muntātis q̄ vo-
cauit multos ñ omnes q̄ vos mundi estis ꝫ non omnes sed so
lum taliter dispositos xviij · ¶

¶ Dominica tercia de epistola

Humiliami sub potēti manu dei vt vos
exaltet j. Pet. vltī · Saltantes cōsueuerunt se auriarevt
altius saltent Sic q̄ surſū ad dignitates spūales et tem-
pales exaltari petunt · primo se per humilitatē inuenient Vnde go
gloriosa in cantico suo de hoc gloriatur ex humilitate dignificati
ua dicēs Respexit humilitatē ancille sue · ecce em̄ ex hoc btām me
dicent omnes generatōs Quare ec dr di · xl · c · multi sacerdotes
Quicūq; desiderauerit primatū in ecra inuenier ofusionē i celo nec
festimet q̄s quō appareat alijs maior · ꝫ primo quō omnibo infe
rior videatur Si igitur cupitis exaltari surſum ad celum hoc hūili
amī In quibus verb apostolus duo ostendit scz profundita
tis pfundam inclinationem cum dicit · humiliami sub potēti
Humilitatis iucundam eleuationem addens vt vos exaltet
Primo debemus nos tripliciter humiliare xij · R · I · Secundo
humilitas habet p hominis exaltatione tua parare ij · ¶

¶ Sermo de euangelio

Hic peccatores recipit Luc · xv · Medicus
debite infirmuz curare incipit qui morbum peccantez ex
pellit Nichil em̄ valeret medicina · cum gladius pfiste
ret in plaga Cuz igitur vt dicatur ex de pe · et remi · cū infirmitas
Cum corporalis infirmitas q̄nq; puenīat ex anime infirmitate
sicut ex peccato · Sic discipuli xpm interrogabant de ceco nato ·
Rabbi quis peccauit ꝫ aut parentes eius vt ceus nasceretur
putantes oem̄ infirmitatē corporalē ex peccato puenire Qui ei
infirmū recte vult medicari et curare debet incipere a cura anime
a q̄ ꝑpendiculariter pendet curavicij corpis et hoc statuit ecclesia
vt dr vbi supra Hz media corpoz ad infirmos vocati añ omnia de
bent illos ad cōfessionem inducere · nec debet p salute corporis
aliqs primo cōsū aie cōsulere Sic saluator nr medicus aiaz et cor
poz cepit primo petā ab infirmis petōrib expellere · curatis pec
catis corpus sanare · igit recepit petōres : vt eoz aias curaret si
cut ꝫ dr In q̄bo verb duo notant s · Saluatoris grata miserato
q̄ ꝫ s · filius dei Peccatoris magna consolatio quia eum recepit

Dico primo q̄ misericordia dei est magnā q̄ oc̄auerit āplexat et dotat pct̄ōrē vemētē xvij M· Secundo pct̄ōr dz gaudere q̄ deus ē ita misericors· et dz ad eū recurrere xvij· B: C·

¶ Dominica quarta de epistola

Existimo q̄ non sunt cōdigne passiōes h? temporis ad futurā gloriā q̄ revelabitur in vob ro· viij· cōsueuit hō p pte sua acūpere q̄s plus ponderat in statera Sic in statera eq̄tatis dei sunt posita duo scz aduersitas et pspēritas h? mundi Si ḡ volumus eligere q̄s plus ponderat debemus aduersitatē eligere· et postea hēbimus aliā pspēritatē et eternā q̄s plus ponderat Si āt h eligerimus pspēritatē q̄ modica est et nullius ponderis· p̄demus pspēritatem eternā Quat dicit Job· Crīs· et allegatur de pen̄. di. iij· q̄d ergo· nemo videns malignos pspēritate gaudere turbetur· q̄ sm claudianū i glo· sup illo verbo. malignū tollunt in altū vt lapsu grauori ruant· Debemus ḡ aduersitates et passiones h? temporis eligere· vt habeamus eternā gloriā et pspēritatē. q̄ non sunt cōdigne passiones ¶ In quib verb aplus in statera duo ꝓponit scz Presentem tribulationem sustinendo dicens existimo Eternam remuneratōm eligendo addens ad futuram gloriam· primo debemus pūtem tribulationem sustinere ꝓpter ea xxix Secundo debemus appetere beatitudinem xvij· I

¶ Sermo de euangelio

Relictis omnibus secuti sunt illum Luc· v· Ber· in floribo suis dicit q̄ sicut vmbra abscōdit hominem a lumine solis materialis· ita mundana et terrena abscondunt homini grām et dilectionem Et ideo q̄ vult deū diligere· necesse est vt diuitias et terrena odiat· Qui voluerit amare diuitias et terrena· necesse est vt deum odiat hec ille Cuius sentencie alludit necator vicōrū Seneca in epla liij· prūpens i h̄ verba ad lucillum Nemo alius dign? est deo nisi qui opes contemnit Cuius ratio assignatur di· xlvij c. omnes· q̄ dilectores diuitiarum fortes sunt in terremis et debiles in celestib: Hoc discipuli attendentes vt deum summe diligerent his terremis relictis secuti sunt eum ¶ In quibus verbis duo notantur necessaria volenti saluari vt scz relinquat superflua transitoria ibi· relictis ommibus Imitetur ommimoda penuria addens· secuti sunt illum Primo debemus diuitias superfluas abycere propter hec j· I M· temporalia spiritualibus postponere xvij K xviij

p. xxij. ¶ Secundo debemus seq̃ xp̃m in penuria ⁊ pauptate
xnj: p

¶ Dominica quinta. sermo de epistola.

In hoc uocati estis ut benedictionez he
reditate possideatis j. Pet. iij. loquitur clauiger celi ad
modum patrisfamilias. discernens liberos a seruis. na
turales a spuriis Illi em̃ vocantur ad offitium cõtumelie. isti ad
hereditatem glorie ¶ Nãvt habetur ex̃ de here. c si quis Ep̃s non
debet instituere hereticum heredem siue paganum siue excõmuni
catũ. misi penituerit Sic xp̃s pontifex futurorum bonorum. non
vult aliquem excommunicatum peccatorem habere heredem re
gni celestis. misi conuersus fuerit ⁊ penitenciam egerit de pecca
tis Debetis igitur peccatores deo reco̅ciliari per penitenciam vt
hereditetem regni eius capere possitis ad quod vocati estis
In quibus verbis duo ostendit Graciosam dei vocationem cuz
dicit In hoc vocati estis: Amorosam dei dilectionem addens vt
benedictionem ꝛc. primo em̃ deus nos vocat ad penitenciã xp̃i
Q. per tres nuncios xvj. ¶ Secundo deus penitentibus donat
benedictionem decimoseptimo ante p Sed queritur an deus ec̃
penitenti restituat virtutes amissas per peccatum xvj. Q.

¶ Sermo de euangelio

Nisi abundauerit iusticia uestra plusq̃
scribarum et phariseorum non intrabitis regnũ celoruz
Ma. v. ff. de pignoraticia actõe Queritur an q̃ re p̃bos soluerit cre
ditori nũmos habeat pignoraticã actõz q̃si soluta pecunia. dicit
imperator cõsta. neqz pignoratica actione agere neqz liberari eũ
posse qz reproba pecunia non liberat soluentem habetur ff. vbi
sup̃ l. eleganter. ss. qui reprobos. Sic ad ꝓpositum cum iusticia
sit moneta dei. que habet talem superscriptionem vt dr ff. de iu
stitia et iure. ss. j. honeste viuere. alteruz non ledere ⁊ cuiqz ius
suum tribuere. honeste viuere quantum ad se. alterum non lede
re quantum ad ꝓximum. et cuiqz ius suum tribuere s. deo sibiꝓ
si et ꝓximo Q. dunqz igit illoz. defuerit superscriptio non ẽ vera.
sed ficta et moneta dei falsa Non em̃ suffiat ꝓximũ non ledere. si
q̃s ec̃ q̃ntũ ad se honeste viuat. et deo ius suuz tribuat. q̃ odit
oem̃ fictoz Dap̃. j. Diligite iusticiã q̃ iudicatis terrã. sentite de do
mino in bonitate. et in simplicitate cordis querite illum Et seq̃t̃
sanctus em̃ spus disciplime effugiat fictum. ⁊ aufert se a cogita
tionibo q̃ sunt sine intellectu Quia autẽ phariseí in omnibo hijs
errauerunt q̃ntum ad se sine honestate viuebant. q̃ntũ autez ad

proximos ficte deuotos se ondérunt · nec qs deo debebant in sim
plicitate cordis faciebant Jo redarguit eos saluator in verb the
matis dicēs misi ꝛc · In qbo verb duo notantur s · Equitas p quā
iustitia seruatur cū dicit misi abundauerit iustitia Falsitas p quā
iustitia deprauat addens plus cp sctibaz · Primo nanqz eqtas
iustitie p hec seruatur xnij · p Secundo iustitia p hec depuat
xxxvj · p xxvj · p

¶ Dominica sexta de epistola

Destruatur corpus peccati · vt vltra nō
seruamus pcto Roman : vj · sm leges C · de emēdatoe
suoz l · si virgis ppter delictū cā emendatois pt dns p
uū suuz fremis vel virgis castigare et vinculare · dz tñ in pietate
potius cp in atrocitate · i · guitate ff · de pānādis l · diuꝰ Si āt i
moderata fustigatoe vel vulneratoe eū ocáderet cēt reus homicij
dij Sic hō dz corpus suum ppter inobediencáam et negligencáaz
abstinencáa castigare et macerare rōnabilit · non tñ seipsū inter
ficáat · qz sic esz reus homicádij · tali castigatoe restringit corpꝰ a
lasciuijs et a carnalibo desideris Sapientis em disciplina seruo
· i · corpori inobedienti et lasciuo Ad hoc hortat apl'us In qbus
bis duo oñdit s · Destē carnis mortificandā · cū dicit destruatur
Vitā sanctam acceptandā · addens vt vltra ꝛc · Debemꝰ igit pō
corpus mortificare tricesimoseptimo H · Secundo sanctam vitā
acceptare j · Q

¶ Sermo de euangelio

Misereor super turbam Marci · viii · tes
naturalis ab extrinseco ñ ipedita · statim prupit in opa
tōm sibi ppriā et naturalē · sicut leue statiz ascendit sursū
graue descendit de orsū · calidus calefacat · frigidū frigefacat · et sic
de alijs Cum igitur ppium hōis sit cōpati et misereri passiona
tis · ex eo cp est aial mansuetissimum viij · et hi · est omī homini
naturalit amicum Ideo hō dz cōpati et misereri alteri hoi · qz q
clemencáa non habet nec est indutus viscera misericordie cpuis
spūalis sit · i · facáat alia opa spūalia · legē tñ nō impleuit xpi di
lxxxvj · · q clemencáa Volens igitur legē xpi iplere cōpaciat mise
ris hōibo sicut xps dicit Misereor sup turbā · In quibo verb duo
notant s · Effectus visceroſus cōpacientis · cū dicit misereor De
fectꝰ ignominiosus indigentis · addēs sup turbā Dico primo cp de
us oñdit effcm visceroſū sue cōpacenáe In hꝰ cp tādiu expectat
pctōes xvij · R xviij · C vij · D Secūdo hō idigens dz suā infir
mitatē et ignominiam christo ostendere vicesimosecūndo J R

¶ Dominica septima de epistola

Finis illorum mors est Nō·vi: Anima
lia bruta instictu nature abhorrent loca periculosa·vbi
mors imminet Nam equus fortis paludem inuitus in-
trat: vbi per odorem sentit prioris casum Nec mus hac cā mu-
scipulam appropinquat·si cruoris per odorem prioris sentit pū
ctam Multomagis homo rationalis, abhorrere debet lutum pec
catī·in quo omnes priores capti lapsi male fimerunt vitam Pen
tencia em̄ lata contra vnum preiudicat alteri propter ꝯnexionē
causarum Sic sentencia lata contra peccatores Ezech.xviij·scz·
Anima que peccauerit morietur·debet sequentes terrere ꝓpter
cōnexionē petōꝝ·qz sicut ꝓres pecando mortez meruerunt et
nam·sic et posteriorꝝ eadem sentencia finis mors est·vt hic dici
tur In quibus verbis duo notantur scz Peccatorum fatua occu
patio·cum dicatur finis illoruz Criminum sana detestatio·addēs
mors est·Primo fatua occupatio gloriancium de transitorijs q̄
rum finis mors est Et sunt tria genera duodecimo D Secundo
peccatum merito est detestandum ꝓpter hec ꝟcēsimoctāo A ꝟcēsio
decimo O

¶ Sermo de euangelio

Fructibus eorum cognoscetis eos Na
vij·pirus aut pomus folijs et a fructibus ꝯgnoscit·sic
hō verb et operibꝰ cognoscitur·an sit bonus christianꝰ
vel hereticus nij·ethi Qualē vnusq̄sqz est talia dicit talia opat
et taliter viuit·sicut em̄ vnus bonꝰ christianus consideratur per
sinceritatē ꝓmonis·sic hereticus ꝓ falsitatē oris et doctrine sacre
detractionis Quare Hiero·hortatur vt cautatur xꝛ q̄ij·nolite
dicens Deprecor vos qui fideles estis vt ita vitam vestram et ꝯ
uersationem seructis·ne in aliquo vel ipsi scandalum cōpatiamī
vel alijs scandalum faciatis Et sequitur Qui indigne audiunt
verbum dei·et cum audierint neqz vt infideles discedunt neqz ꝑ
manent vt fideles·sed vt ministeriorum precepta licencia·et fidei
nostre secretionibus perscrutatis conuersi postmodū impugnāt
nos, et contraditionibus suis corda nostra dirumpunt conful-
cantes verbi de mimici margaritas et ornamenta fidei maculan
tes. Huiusmodi enim fructus facientes et repugnantes veritā
tem sunt hereticī quos a fructibus eorum cognoscetis In quibꝰ
verbis duo euangelista ostendit scilicet
¶ prauitatem puersoꝝ exprobrandā cū dicit a fructibꝰ eoꝝ.
¶ penalitatē peccatoꝝ cogitandā·addens cognoscetis eos
Debemus ergo peruersam prauitatem hereticorum exprobrare

q̄ ex tūbo malis generātur xxvj. E y. xviij. ℞ Secundo debe⁹ hereticoꝝ penalitatē cōsiderare que erit eterna quinto p

¶ Dominica octaua de epistola

Si scdm̄ carnem uixeritis moriemi Ro. viij. ꝟm leges ff. de offic̄o presidis illiātas. ff. fiatiꝰ Euē tus mortalitatis medico īputari non dz q̄ diligens fuit Debet em̄ medicus ee bene peritus et ꝟm artis traditionem hrē diligenciā vt caueat a repugnantibus infirmitati Alias si hoc nō facāt et non est vigil arca infirmum. si sequitur mors dicitur cā mortis et homicida Ex de homi. tua nos Medicus ergo anima rum aplus cōsiderans infirmitatem hominis. qua pmoe est ad sequendum delectationes carnis q̄ virtutes. que tamen anime maxime otrariantur et eam occidunt. se excusando a vicio negli gencie vt peritus medicus diligenter ammonet abstinere a car nalibus desideriis q̄ militant aduersus aiam di. si ꝟm carnē vixe ritis In q̄bo verb aplis oñdit specialiē duo scz Vitiz feblē carnis ōmno reprimēdā cū dicit Si ꝟm carnē Penā gehennalē mortis ōi no fugiendā addens moriemi. pmo em̄ debem⁹ desideria carnis reprimere et frenare quia impediunt penitentes terio Sᵒ Im pedit animam ab ingressu ad celum septimo Sᵗ Inebriat aiam et mergit in infernū xxix ¶ Secundo dem⁹ mortē gehennalē time. Est em̄ triplex mors nō xxx D

¶ Sermo de euangelio

Quid faciam q̄a dns meus aufert a me villificatoꝝ Lu. xvj. Communiter dicitur q̄ plus vz ars ingenij et prudencia animi. q̄ potencia et fortitudo. q ꝟm boetium ij. de conso. prudencia rerum exitus metitur Et ido vt dicitur de pen di. ij. Sapiens nunq̄ inanis est. sed semper i se habens amicum prudencie. potest dicere iusticiam induebam vestiebam iudicium. prudencia em̄z ꝟm senecā est caput regimi nis. salus anime conseruatrix virtutum. speculatrix vicioruꝝ. ori go virtutū et radix ommium bonorum. sic nō facit fortitudo nec potencia. q̄ fortis et potens multum de se confidens finem non conspicit. nec attēdit iusticiā. ꝫ impetu animi sui ad bonū siue ad malū prūpit Deuot⁹ igit̄ xpian⁹ dei villicus sī aiaz q̄ ē villa ēmi tatis cōstitutus prudēt respicē dz. nec rōe inuētutis cōfidē fortis tudiñ. nec potēcie q̄t de villa sibi omissa in extremo iudicio co rā dño rñdeat et rōz reddat Dicat g̃ sp intra se vba thēatis In q̄bo verb duo notāt s. Quō ē optādū ꝓbitatis exercitiū cū dr q̄d facā. Formidandū eq̄tatis iudiciū. addens q. dns meus ꝛc.

ꝑmo ẽxecutiuũ ꝑbitatis est cõsciẽciam quotidie exãmare vij. I xvij. O Est tripliciter defectuosa v. R. An faciens cõtra consciẽciam peccet mortaliter semp vj. S Secundo debem? eq̃ tatem iudicij formidare. q̃ rationem dabimus de his xj. I De omn̄ actu deliberatiuo vij. Y cleric de illa vita vicesimo q̃nto I M N Coniugati de his vicesimo terc̃o y

¶ Dominica nona de epistola

QVi se existimat stare videat ne cadat. i. Cor. x. Mundus ideo a motu dictus est. q̃ omnia q̃ in eo sunt transmutationem habent et mutabilitatẽ Dñi autẽ. de alienatione aut ꝑmutatione eccleſia. re. col j. ſ. vt nõ q̃d erit stabile inter homines et imobile vt nullã paciat mutatiõnẽ cũ oĩs nr̃ status sub ꝑpetuo motu cõsistat Cũ igitur nichil i mutabile sit nisi de? q̃ ẽ ꝑm? motor imutabil' vij. phisi. q̃ ꝑm boetiũ inj. de ꝑso. stabil' manens. dat cuncta moueri Null? q̃ntũcũq̃ sanct? fortis. prudẽs castus de sua firmitate et stabilitate cõfidẽdz. fic frequẽt cadit et multi ꝑores sancti et fortes ceciderit ita q̃ nunc ite. cadere ꝑt. de vita em̄ trãsacta ꝑsumit de subsequenti cõuersatiõe ex̄ de ꝑsup. c. mãdata Nã si sũ et viri fortissimi ceciderit q̃s vn̄ q̃ ꝑoterit eẽ secur? Dñus? Adã sapiẽtissimũ dõ regẽ salomonẽ Heia dicepit q̃s mõ tutus erit Qui g̃ se existimat ꝛc. In q̃bo verb duo notantur s. Aliq̃a vana presumptio. cũ dr qui se existimat stare. Hoc cauta ꝓuisio addẽs. videat ne cadat. ꝓmo nãq̃ videt magna eẽ ꝑsumptõ q̃rũdã spũalẽ q̃s dyabol? ad spũalẽ superbiã deiciat et ꝓuat bonis: nõ inj. y Vel illoc q̃ se iustos putãtes alios temerarie iudicãt xvij. z. Secundo homo debet esse in via cautus q̃ cauteabulet ꝛcesimo ꝓmo C

¶ De eadẽ dñica de euangelio

OMnis mea domus orationis vocabitur luce: decimono. ſm leges C. de palatiis vel palatiis sacrarum largitionum l. j. Domus imperatoris non potest conuerti ad alios vsus. specialiter inhonestos: sic nec domus summi imperatoris sc̃z ecclesia non debet ad alios vsus cõuerti q̃ ad honestos. vt est orare vel predicare et psallere Vnde de relig. domi. c. ad hec dicitur. q̃ locus religiosus non debet mundanis vsibus mancipari Quod em̄ semel deo dedicatum ẽ ad hũanos vsus ãplius redire nõ dz xij. q. j. nulli liceat In signũ h? xps intrans templũ eos q̃ hẽ ad mũdano vsus deputauerãt s. vẽditoc et huiõi expulit dicẽs Dom? mea In q̃bo verb duo notantẽ s. Quomodo christus in ecclesia vult habere dominiũ

amoris · cum dicit · domus mea eccle seruitiuz honoris addes
dom? orationis vocabitur Primo em vt xps in ecia pacifice do
minetur sanctificatur ix · q · Velut domu aie ingrediatur facit ea
xxvj. C · Secundo xps vult in ecclesia hre seruiciu honoris · et hz
in ebo x · Debet deuote frequentari viij · Est apta predicatoi
xxvj. T · orationi viij · Y

¶ Dominica decima de epistola

Diuisiones gracia sunt idem autem spi
ritus j. Cor. xij · Arest · in li de vegetabilibo dicit · q terra est principiu materiale plante · a qua sumit principiu sui nutrimenti. principiu vero efficiens in generatione fructuum e calor solis Quare phi · dicunt q terra est mater herbay et pla
tay et sol pater Sed q̄ritur cu idem sol et eade terra fit in alio e
ritorio vel orto · quo diuersi flores diuersoz colorū · et diuersay
virtutū generent Dicit q hz fit ide effectes et eade terra · qz tam
illa terra n est simplex z cōposita ex q̄tuor elementis · vn hz diu
sas q̄litates Hinc e q quelibet portio terre sm naturā et q̄litatez
predñantem · flore et fructu producit ptie virtutis et coloris · Sic
spiritualiter m productione florum virtutū · anima se habet quasi
materiale principium siue mater · et spiritus sicut efficiens · q sm
diuersitatem animarum dispositionum cooperatur per calorez
gracie · et sm merita vniuscui? qz diuersitatem florum virtutum
plus vel minus Quare de pen · dist · nij · In domo in glo · Quis
quis erit particeps eius scz diuisiones gracarum spiritus sunt ·
In quibus verbis duo notantur scilicet
Diuersitas gracie qua anima adornatur · cum dicit diuisiones
Equalitas benuolencie qua gracia presentatur · addens idem
autem spiritus Dico primo q donum
gracie est septuplex · quo anima decoratur contra vij · iacturas ·
xlnū · Z · Secundo benuolencia spūss ā e eql Nā q̄ntū e ad spm
scm singulariter oem aiam diligit ix · K

¶ Sermo de euangelio

Deus propicius esto michi peccatori Luc
xviij · Plus? in li · de mirabilibo mundi dic · q in india e
q̄dā petra mag · q nulla potencia vel fortitudie pt moueri · z si p
uo digito tangat statiz moueat · petra e xps, q nulla superbia aut
potencia ad pietate moueri pt · q si modica hūilitatis affectōe tā
gat stati ad grāz et pietate omouet Jacob · nij · dei? superbis resistit ·
hūilibo āt dat grāz Quare de pen · dist j · Importuna dicit Deo?

ipsē ē qui nullius intrā se superarī pt virūbo: publicani vero pābo motus ē s. deus ppiāus In quibo verb duo notant scz Inuocatō diuine pietatis cum dicat deus ppicius esto michi Allegatō vicij putatis. addens peccatori Dico primo q̄ volens diuinā miam impetrare. dz deum inuocare et ad eum recurrere xxij. C xxij. L. Secundo debet se peccatorē cognoscere xxxvij. Q iij. D

Dominica vndecima de epistola.

GRacia dei sum id quod sum ⁊ gracia ei⁹ in me vacua nō fuit j. cor. xv Autor in li. de causis. dic q̄ cā prima influit bonitatem suam ommbo vna influxione. ꝫ res non recipiunt illam bonitatem omnes eq̄liter. sed ꝫm capacitatem sue nature. sicut videm⁹ q̄ sol p eundē radiū sil et semel diuersos operatur effectus iuxta dispositionem materie Nam ceram et pinguedinem liquefacit. lutum humidum exiccat et indurat. sic gracia diuersos operatur effectus. iuxta cōditionem capientis Quosdam em̄ deus respicit ex gracia. sed malicia totaliter intenti gracam non recipiunt. sed excludunt q̄ obstimantur carencia gracie sicut cor pharaonis et iude Quidam vero pulsanti gracie cordis ianuam aperiunt et gram̄ suscipiunt. hos respicit deus sicut petrum Gracia em̄ primo intellectum illuminat ad cognitionem et affectum inflammat ad amorem quam dilectionem sequitur contritio vt dicatur de pen. dis. j. c. magua in glo. Quicquid igitur talis operatur merito fit q̄ ex gracia que omnia precedit. gracie em̄ omnia attribuenda sūt de pen. di. j. porro in glo. Dicat igitur merito talis in gracia existens cum apostolo. Gracia dei sum In quibus verbis apostolus duo facit

Ponit omnis pfectionis fundamentū cum dicat gracia dei sum

Ostendit fundamentū edificium addens. id quod sum

Dico primo q̄ gracia dei est fundamentum omnis perfectionis xvj. A. Sed queritur an requiratur in iustificatione xxvj f Secundo totum edificium virtutum consistit in gracia Nam xps ingrediendo animam tria facit vt eam perficiat xxvj. C

Sermo de euangelio

BEne omnia fecit. Math. vii. Ordo iuris exposcit. vt q̄ alii dat vitā. q̄ ei sibi de necariis advitā puideat. et q̄bo idigz Nā ide iuris ē cōnexoy j. q iij. si q̄s obierit fīc cui do cetū meū. necario do sibi scitā. ingressū ff. de fuitu sbo iusti. p̄di. l. si. q̄. hz actū hz amo ditatē itineris. cū igit de?

mgrm̄ ij·sm̄az di·j.hoiem ad istum finē creauerit vt summū
bonū intelligeret·intelligendo amaret·amādo possideret·pos
sidēdo eternaliť frueretť Jō nec ālio illis quibo indiget ad istum
finem puidit q̄ sūt ťa bō scz supiora eq̄lia et inferiora Supiora
q̄bo idigem? sūt p̄ filius et spūssāus·qui nos beatos faciunt hm
mgrm̄ j.sen·di·j.Eq̄lia sunt angeli q̄bo indigemus·vt nos ad
iuuent āmo nēdo custodiendo Inferiora sunt mund? et creaturť
q̄bo indigemus vt ea bñ vtamur·vt p illa emundemur·et adiu
uemur ad illos peruenire q̄ nos beatos faciunt elsqz inherē pos
sum? Jō merito dr·qp oia bene feāt In q̄bo verb duo notanť
scz ¶ Creatoris sapiencia in rez ordinatōe cum dr bñ omnia
Conditoris potencia in earum gubernatione addens·feāt·
Dico p̄mo qp creator mundi oia bñ ordinauit·ꝫ arguiť de ťbo
xxxj.Q·Secundo de? omnia bñ gubnat xxxj.o· Sed q̄re ñ gu
bernat hoiem sine pcō x·E Secundo q̄re hoiem ñ p se custodiat
absqz angelo nn̄·D

¶. Dominica duodecima de epistola·

Sufficiencia nostra ex deo est·ii·Coz·iii

Auctor de causis q̄ quid est cā cae·est cā causati Sol est
cā fertilitatis et vbtatis ťre·et terra fructus g̃ et sol ex
de regu·iu·li:vj.qs̄ q̄s facit p aliū est p̄ in de ac si faciat q̄s p se
ipsū Cum g̃ de? creauerit hoiem libez q̄ libtate ñ p̄t bonum fa
cere nisi adiuente grā Ngī ij·sen·di·xxnn·Liberū arbitrium
p̄t p se eligere malum:ꝫ bonū ñ n̄ grā adiuuante Et io cū michil
bom meritorij opemur sine grā que a solo deo datur·merito di
cimus·qp sufficiencia nra ex deo est In quibus verbis duo no
tantur scz ¶ Defectus humane infirmitatis·cum dicatur suffici
encia nostra ¶ Profectus diuine bonitatis·addens ex deo
est et cetera
Dico primo qp magnum defectum habemus infirmitatis ex ori
ginali vicesimo octauo B· Dico secundo qp noster profectus est
a solo deo et gracia·sine qua nullus resurgere potest vicesimo
secundo I M

¶ De eadem dominica Sermo de euangelio·

Beati oculi q̄ vident que vos videtis

luce·decimo Dicit commentator secundo de aia ad
visū ťa requirunť s·virtus visiua obiectū et medium
Et ꝫ autorē pspectiuaz li·ij·req̄ť obita dispo° orgāi s·oculi·ꝫ

bita distantia et ꝓportionabilis obiecti visibilis rāritas et illumi-
natio medij. Dic ad visionē spūalem qua deū videm⁹ requirit
conscientia pura que est oculus spūalis. illa dz esse absq; omni
remorsu qr alʒ nullus deū videre pōt nisi cuncta terrena vana a
mortalia deponat. de pe. di. j. sunt qui arbitrant. in glo. Obiec-
tū visibile est de⁹ qui est ꝓportionabilis ꝑm vnuscuiusq; dispo
sitionē. Medium illuminabile intellect⁹ possibilis qui hz triplicē lu
mine illuminari. scz naturali. spūali. et supnaturali. lumen natura
le est intellect⁹ agens qui solū habz illumnare fantasmata et spe
cies a sensibilibz abstractas et intellectu possibili impressas. Il-
la visione naturali nihil videm⁹ nisi naturalia sensitiua vel argui
tiue ex sensibilibz deū sub ratōne primi principij vel primi motoris
Dic etiā phs vidit deum qr tali modo deū cognouit. vt habet.
vnj. phicoꝝ. xij. metḥ. De illa visione loquit aristo. ij. metḥ. di
cens. Sicut se habet oculus noctuc̄oracis ad radiū solis. sic se ha
bet intellect⁹ noster ad manifestissima nature scz deum et alia
spūalia. Lumen spūale est fides qua clarius intellect⁹ possibilis
illustrat. illo lumine nō videm⁹ naturalia sed credita qr fides ē
de rebz nō visis. nj. sen. di. xxnj. Et extra de sum. trī. et fi. ca. c.
firmiter. Dic videm⁹ deū trinū et vnū incarnatū mortuū et in
celis regnantē. De qua visione dicit aplʒ. Videm⁹ enī eū nunc
p speculū in enigmate. Tertiū est lumen glorie quo sup omnia
nat̄alia et credita intellect⁹ illustrat et eleuat ad illa q̄ oculʒ nō vi
dit nec auris audiuit nec in cor hōis ascendit. De illo lumine di-
cit ps. In lumine tuo videbim⁹ lumen. i. xp̄m Et. j. petri. ij. De
tenebris vocauit nos in admirabile lumen suū. Christ⁹ ergo lo
quens de illa delectabili visione beatitudinis quā discipuli eius
habuerunt fide et spe et postea lumine glorie in re habituri erāt
dixit. beati oculi. In quibz verbis duo notant̄ scilicet
Stupendium causarum. cum dicit beati oculi
Exercitium clarum. addens. qui vident
Primo enī ꝓmittit meritū quod nos ꝓmouet ad beatitudinē qđ
est in opatione virtutū. nam quorundā phoꝝ opinio fuit quod
hōiez felicē faceret. nota. j. l. xxxix. l. M. Secundo subdit pre
mium quod consistit in visione dei clara. j. P.

Dnica tredecima sermo de epla

Ex propter transgressores posita est

Gal. nj. Varietas morboꝝ petit diuersitatē remedioꝝ.
Cū autē voluntates hōim varie sint nec velle vniant vno. ideo
nouis morbis noua quesiit antidota prepari In auten. quibus

mōdis naturales filij efficiēt le. ſ. fiḡs vēro. colt. vj. Vñ oūdi? de pecoribo. Mores tot ſūt ąt in orbe figure Ideoq; lex ꝓdit vt humana cohercēat audacia et tuta ſit inter improbos innocētia di. nij. c. facte ſūt. Nā p leges nemo bñfacere cogit ḡ male age phibet. xxnj. q. v. ad fidē. merito ḡ dicit lex ꝓpter transgressores ꝛc. In quibo verbis duo notant ſcz

Vt leges seruem? cū dicit lex
Mala vitem? addēs. ꝓpter transgressores

Debemus leges seruare qr fit cec? p baculū dirigit

Nota. xxvij. E. ſ. G. Secūdo debem? mala vitare. ſ. adulteriuj xxnj. D. homia diū. xxxvnj. C. rapinā. xx. A

Sermo de euangelio

Yhesu p̄ceptor miserere nr̄i. Luce. xvij.

Vox inuocantis auriū replicat vt aū exaudiat. Sic frequēti? diuinā miseri cordiā imploram? et inuocam? vt deus celeū? misereat. Quotiēs igit peccam? et in piculo eterne mortis cōstituti sum? totiēs in dolore cordis deū inuocare debem? et ei? miaz īplorare. de pe. di. j. Multiplex. mia dat hijs ąt tpe nōtatis et piculū vrgētis inst̄ātia p̄fidiū pnie a reconciliatōis implorāt nec satisfactio interdicēda est nec reconciliatio denegāda: qr misericordie dei nec mensuras possum? ponere nec tpa diffinire apud quē nullas patit veme moras quetio. Clamem? igit oēs i mortis piculo stituti Jhu p̄ceptor. In ąbo verb duo notāt. ſ. Peccatoris mūtatio ad inuocandum. cum dicit Jhu preceptor. Saluatoris emendatio ad miserandum. addēs. miserere nostri Debet pmo pccor deū semp inuocare p salute. vj. A. Secūdo dz emēdare deū qr nulli deneget suam miaz. x. D. Sed queri an ommibus misereatur. xxxnj. P.

Dominica de māḡrta. sermo de epistola

Piritu ambulate et desideria carnis nō

pficietis Gal. v. Si esset due semite vna leta a secura: tendens ad locū osolatōis. altera tediosa lutosa et litigiosa tendēs ad locū turbatōis et incarceratōis. null? sane mētis p pomo vel piro daret se periculose semite ḡ potiꝰ iret alia. Sic in hac vita sūt due semite Vna spūs tendēs ad beatitudinē solaciosa et secura est scz semita virtutū q̄ sp in infinitū crescit in solacijs nec obicē hz. de qua dr de pe. di. j. nō pōt. in glo. Justoꝝ semita q̄si lux splendēs crescit in ꝓpetuū die Alia aūt semita est carnis multū tediosa lutosa et piculis plena tendēs ad mortē. ſ. semita iniq̄tatū q̄ hz obicē. ſ. supiorē ptē tōmis q̄ semp resistit et murmurat.

otra peccantē Cuā habet obicē offensam creatoris que duo impe diunt ne transeat in infinitū Potest eī qs transire in infinitū in malo cū hic quis possit esse sūme malus · de pe · di · ij · ſſ · ecōtra tio · Sed nō sūme bonꝰ cū charitas crescat in infinitū · debemus eī eligere semitā spūs et nō semitā carnis Ad qđ hortat apl̄us In quibus verbis duo proponuntur nobis scilicet
Quomodo semita anime est ambulandū cū dicit · spū ambulate
Desideria corporis cassanda addens · et desideria carnis ·
Primo nanq; debemꝰ ambulare semitā virtutū · xlvj · G · Vel semita anime est vt vadamꝰ p cōsideratiōē sup hec · xlvj · p · Secundo debemꝰ carnis desideria cassare qđ fit qñ corpꝰ occidamꝰ nota · xxxvij · s · T

¶ Sermo de euangelio

NOn potestis deo seruire & mammone Matth · vj · Deꝛ leges · C · qui militare pūt vel nō · l · nij Nemo pōt duas milicias habere · qui eī vult esse miles xp̄i nō p̄t esse miles mūdi vel dyaboli cū ille milicie repugnāt Dñ · xxnj q · vl · dicit Qui sunt milites xp̄i nō dñt studere secularī milicie · sed oꝛōibꝰ vacare Dñ accidit casus Cū quondā nicola papa p̄ decepisset quibusdā epis vt rhomā venirent Karolus impator rescripsit ei qꝺ ire non poterāt qꝛ stra maritimos piratas die noctu qꝫ cū aliis fidelibꝰ militarēt qđ papa dicat esse reprehensibile cū hȳ tm̄ militibꝰ secularibꝰ conemat · et ad hoc pbandū adducit autoritatē apl̄i · ij · Thi · ij · di · Nemo militans deo implicat se negocijs secularibꝰ Sic cū dñs mūdi sit dyabolꝰ qui militiā oīmodā habeat stram xp̄i milicie · qui dyabolo vult seruire et militare non pōt xp̄o seruire et econuerso Et hoc oñdit verba thematis scilicꝫ non potestis In quibus verbis duo notantur scilicet
Dei seruitutis acceptatio cum dicitur · non potestis
Dyaboli seruitutis refutatio addens · et mammone
Primo debemꝰ deo seruire ꝓpter tria · xlvnj · M · xxv · L · M · R
Secūdo debemꝰ cauere seruitū dyaboli quia vt seruitores suos eternaliter damnet hec facit eis · xlvij · D

¶ Dominica decima q̄nta de epistola

ALter alteriꝰ onera portate: et sic adimplebitis legē xp̄i Gal · vj · Boues iungunt vt bigam vel aratrū facilī trahant Sic vt habet ex de p̄sum · c · vl · Mādata celestia efficaci gerim̄ si nostra cū fratribꝰ onera portamꝰ vel partiamur · vt igit legē et mandata xp̄i facilī ipleamꝰ Horta

mur p aplm·alter alteri? · In quib? verbis apls duo docet scz
Portare legem doloris cum dicit·alter alterius ꝛc·
Seruare legem amoris addens·Et sic adimplebitis
Pri no alter alteri? debet portare onera qđ fit p mutuā ꝯpassi=
onē·xxij·R.xnj.O. Secundo lex amoris et ꝯcordie est habēda
vt legem xp̄i adimpleam? ·ij·T·etiam cum inimicis·ij·T

Sermo de euangelio

Adolescens tibi dico surge·Luce·vii·Te
nera virga faciliter flectit et ad quācūqz partē inclinat
sed cū indurat veterata flecti nō pōt qn fractura patiat·Sic cū
omis etas ab adolescētia in malū pna sit·xij·q·j.c·j.Adolescēs
qui a iuuentute a malo retrahit et ad bonū inclinat·facilter sine
lesione et fractura laboris ad assuefactionē virtutū habilitat·sz
postq̄ in leuitatibo et malicijs inueterat? indurat ad aliud non
ducit nisi frangat·Est em̄ ꝯsuetudo altera natura·ij·phicoz·ḡ
sicut ꝯsueuim? ita dignamur facere dicē et opari·ij·metz·Qua
re ꝯmentator·nj.phicoz ad duat qđdaz exemplū q̄ qdaz hoīes
ita erant assueti comedere venenū qđ erat eis abo Et de quadaz
puella copulāda alexādro dicit q̄ veneno erat nutrita vt postq̄
ei ꝯiungeret venositate eā interimeret et venenū ei nihil nocuit
qr ꝯsueta ab infantia·sic difficile est ꝯsueta relinquere·Dñ ꝯsus
Qui nō assuescit virtutes dū iuuenescit Postq̄ senescit a vicijs
vacare nescit Vt igit adolescens iuuenis surgat a vicijs et vir=
tutibo deo seruiat hortat p euangelistā ī themate·In quibo ꝯbis
duo notant scz Quō status iuuenilis est pnus ad corporis cor
ruptionē cū dicit adolescens·Amor parentelis debet esse ad filio=
rum correctionem addens·tibi dico surge·
Prīo dico qstat? adolescētiū pn? est ad malū qđ ostendit in fi=
lio p̄digo in tribo in quibo malefecit·xvj.T·Secundo amor pa
rentū est necessariu? ad filioz informationē quo ad tria·xxix·P
Quo ad honorādū eos ī duobo·xxnij·T·q̄ ad nutritōez·xvj.p

Dominica sedecima de epistola

Flecto genua mea ad patrē dñi nr̄i ihū
xp̄i vt det vobis fm diuitias gle sue virtutē Eph·nj.
Prosequitur versus illā partē se inclinat qua solis influentia magis
suscipit·Sic cor hōis p affectū ad deū prēz inclinare se dz ī orōe
q̄ maiorē impetram? pietatē·Dñ ap̄an? de ose·di·j.qñ stam?
ad orōez frēs kārissimi iugilare a mānibere ad p̄ces toto corde debē?
Cogitatio carnalis et secularis abscedat nec quicq̄ tūc animo q̄

illud solū cogitat qđ peat Ideo sacerdos ān orōnē in pfatōe parat hōim mentes dicēdo sursū corda vt dū rñdet plebs. Habem? ad dñm admoneat mhil aliud q dñm se cogitare debere Claudat igit ostra aduersariū pect? et soli deo pateat nec se hostem dei tpe orōis vemre paciat. Hec ille Dic etiā apls p ppl'o orauit dans exemplū qualit et nos p inuicē orare debem? di. flecto zc In qbo verbis duo notant scz. Operis regulatio vt fine nō pueniat cū dicit flecto genua mea. Muneris impetratio si digne postulet addens. vt det vobis. zc. Primo op? recte regulat si intētionē ad deū dirigam? vnj. G. ij. P. Secūdo munere nō frustramur si hec postulem? xnj. D. sed qre nō sp exaudimur. vñ. x.

Sermo de euangelio.

Licet sabbato curare. Lu. xiiii. Dhūs de somno et vigilia Somn? reqes est data aīalibo ppt eox salutē. sic q multis vanis occupatōibo et pccis p ebdomadā inuolumur ad salutē datū est sabbatū. i. dñica vt ab illicitis opibus qescam? Quare etiā papit vt habet ex de feriis. oēs dies dñicas a vespa in vespaz cū oī veneratōe obseruem? et ab oī illicito ope abstineam? et mhil aliud i eo agendū est mi deo vacandū et cū hymnis et psalmis et cāticis spūalibo deo seruiendū. de ose. di. nj. Ieiuma. De his em opibo possum? deū in dñica placare. io vulgariť sundach dz. qi suyntag. Dic igit lz aīaz sabbato curare. In qbo verbis duo notant scz. Iusta occupatio bonoruz cū dz licet. Recta vitatio malox addens curare. Debem? igit primo diebo dñicis his opibo occupari. vnj. U Secūdo debem? hec vitare. xxv. D.

Dominica decima septima de epistola.

Obsecro uos ego uinctus in dño ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis Eph. nq. Vitis silvestris fit domestica p cultura et econuerso. sic hō q p negligentiā culture vertit in labruscā et pcōrez indiget diligēti cultura vt reducat in statū rectū et iustū anteq induret in culpa. qđ fieri dz p pdicatorē vel prelatū. de ose. di. v. c. nunq. Inserant infructuosē arbores vel gēmis vel suculis vt puo p? tpe laboris tui dulcia poma decerpas. Doctor igit ecīe h attendens vt labruscas in vites domesticas et arbores virtutū plantet inserat suculos virtutū vt inde dulcia poma virtutū colligat de pomerio cordis di. obsecro. In qbo verbis duo nos informat scz Viam veritatis ambulare cū dic. obsecro vos. Pericula mūdi vitare addens. vt

digñe ãbuletis ⁊c. Primꝰ debem⁹ viã veritatis ãbulare et virtutis. xlvj. G. xlj. K Secũdo debem⁹ picula mundi cauere. xxxj. C

Sermo de euangelio

Vid vobis uidetur de xp̃o Mat. xxi. Vidēs

p vitrũ coloratũ ꝯlũ clarũ eiusdē coloris diiudicat Et hñs palatũ vel linguã infectã hũore febrili ãbũ dulcẽ iudicat eẽ amarũ Sic infectꝰ malicia alios nõ bñ ꝓt iudicare Debet ꝑ iudicãs alios imunis esse a pcõ. nota. xxxj. M. Cũ igit̃ iudices ⁊ ꝯsules regẽtes alios oñi iniq̃tate sũt infecti. sũt adulteri vsurarij formicatores crapulosi lusores ambitiosi trãsgressores. huiõi non ꝑsũt nec audẽt corrigere nec iustificare qi talia mala nõ estimant cũ nec deũ timeant nec p̃cepta papalia nec impialia tenẽt his mihil videt̃ de xp̃o cũ interrogati fuerint scz. q̃d vobis videt̃ de xp̃o In q̃bo verb duo notant̃ scz pcõrũ iniq̃tas detestabil̃ cũ dicit̃ q̃d vobis videt̃ ? Saluatoris pietas mirabil̃ addẽs de xp̃o. ⁊c. Dico ꝓmo pcõrũ ꝗrundã magna est iniq̃tas q̃ de oñibo bñficijs a xp̃o receptis sũt ingũ ymo ꝺ xp̃o eis mihil videt̃. et sũt tria genera. vj. T. V. Secũdo notat̃ mirabil̃ pietas saluatoris q̃ sic dissimulat cũ pcõrũbo. xvj. B. vij. D.

Dominica decima octaua de epistola.

Gratias ago deo meo sp. i. coy. i. Phũs

dic̃. nij. et ꝯ. q̃ pl̃a bñficia recipim⁹ a deo ꝯ ex toto sibi nec̃ parẽtibo satisfacẽ possum⁹. ꝯ q̃tũ possibile est ei⁹ bñficia recognoscam⁹ si vltra⁹ aliq̃d expectare velim⁹ qi q̃ ꝓ huiõi bñficijs deo grãs nõ agit penuriã et maledictõez merẽt̃. qui vo grãs ei agit miaz ⁊ bñdictionẽ ꝺsequit̃ vt habet̃. xvj. q. j. reuertimini in fi. Jõ ꝓ bñficijs ipensis ei grãs referam⁹ di. Grãs ago deo meo In q̃bo verb apl̃s nos de duobo iformat scz Deo grãs agẽ cũ dic̃ grãs ago Bñficia dei recolẽ addẽs deo meo. Dico ꝓmo q̃ debem⁹ deo grãs agẽ de multis bñficijs collatis. vj. t. v. Et in iuuẽtute. xxv. p. Secũdo debem⁹ ei⁹ bñficia semp recolẽ. ad ꝯ finendũ mittit nob tres nũcios. xvj. A. Sermo de euangelio

Urge et ambula Mat. ix. Amic. dic. iii.

cañ. fen. nj. q̃ paliꝭ cãt̃ ex tribo. s. frigiditate ꝺstringẽte. hũore opilãte. aut vulnere ledẽte Ex his nanq; trãsit⁹ sanguis et virtus naturalis ipedit̃ ne trãseat ad instrumẽta sensuũ Oñ hic ꝑuat̃ sensus et mot⁹ naturalis. Sic cupiditas q̃ est radix oĩm malaꝝ affectionũ affectũ pietatis stringit. tõez opilat. et aiaz intrinsecũ vulnerat q̃ ꝑ instrumenta corpis nõ valeat exercẽ opa pietatis.

nrē deo p deuotōez adherē· Vñ greg· xlvij· di· Bonoꝝ autē inherē nō valem? nisi cupiditatē a nob q̄ oim maloꝝ radix ē abscindam?· debem? igit surgē a cupiditate et ambulare p affectū pietatis sm qs q̄libet hortat in verb thematis In q̄bo duo notāt scz Despect? cupiditatis cū dicat surge Affect? pietatis addens et ambula Debem? primo cupiditatē despicere· xnij· B· Secundo debem? opera pietatis exercere· nj· F· xxnij· ℔

Domimca deamanona de epistola

Eponētes mēdaciū loq̄mini ueritatez

vnusq̄sq; cū pximo suo Eph· nij· Solim? dicat q̄ seps q̄daz spens est cum? lingua ita venenosa q̄ si tangat hōiez tot? hō liquescit carne et ossibo ex fortitudine venem Sic lingua mēdax hōiez infirmat et resolut q̄ veritatē vite et fame adnihilat et diminut Ideo ysido· vt allegat· xxij· q· ij· Ome genus mendacij sūmope fuge nec casu nec studio loq̄tis falsū nec vt pfis mentiri studeas· qd etiā hortat apls In q̄bo verbis apls duo hortatur scz Mendaciū fugere cū dicat deponētes Veritatē amplectere ad dēs loq̄mini veritatē Dico prio q̄ mendaciū est cauendū· xxxnij D· Secūdo vez est dicendū· xxj· R· xxvnj· Q· Veritas parat aque benedicte· xix· B· facit credulitatē· xxvij· C· xxxnj· O·

Sermo de epistola·

Vlti sunt uocati pauci uero electi Mat

xxij· Sedm can· tria requrunt ad h vt aliq̄s sit ydoneus ad ecclesiasticā dignitatē scz etas mor grauitas a scia· ex de eleo et electi· cū in cānctis· Etas vt sit expert? nā puer inexpert? nō bñ regit· Ecc· x· Ve tibi terra cui? rex puer est Mor grauitas q̄ opositio mor et corpis inducit q̄litatē mētis· xlj· di· in fi· Sā entia· q̄ vilissim? oputād? est q̄ precellit dignitate nisi etiā pcellat aiositate et scia· j· q· j· vilissim? Sic null? est ydone? ad subtilitatē et dignitatē eterne bitudinis nisi hec tria habeat spūaliter Optet prio hrē etatē et diuturnitatē in virtutibo· honestatē et veritatē i moribo scie et itelligētiā seu intelligibilitatē i celestibo Et q̄ multi ad h vocāt et pauci habēt io dic multi sūt ꝛc· In q̄bo verbis duo notant scz· Vocātis benignitas cū dicat· multi sūt vocati Tardantis maligmitas addens pauci vero electi

Primo magna est dei benignitas q̄ multos ad gloriā vocauit· nec cessat vocare p tres nūcios· xvj· A· Vocat de? ad sequelam· xxvnj· x· Vocat de? et dyabol? · xlj· L· Secūdo notat prauitas tardantis pcōris q̄ prēz vocantē refutat obprobriose· xvj· T·

¶ Dominica vicesima de epistola.

NOlite inebriari uino in quo est luxuria.
Eph.v. Media phibet sume febricitanbo vinū. q? vō est
q? accēdit sume materiā febris. Hic medic? aiaz aplʼs phibet
vinū q? inatat luxuriā et oīe malū. Dñi Ihesu. in eplis suis. et
xxxv. di. luxuriosa res est vinū et cōtumeliosa ebrietas. vō est q?
hodie fuit? nō esset si ebrietas nō fuisset Dñi dz eadē di. sexto die
Q? in pnapio generis hūam ignorabat ebrietas. ꝫ qñ prim? hō
Noe vineā plātauit labruscas trāsplantādo dedit naturā ꝫ igno
rauit potētiaz ei?. itaq; vinū nec sui pepat autori. Fuit etiā ebrie
tas origo incest? pessime fic legim? q? prēz loth inebriauerūt fi
lie sue in monte ad quē timentes incendiū sodomoz ꝟfugerāt et
habitabāt in spelūca et dormiebāt cū prē. Itē ea. di. in. c. vinolē
tū dz Sponsa xpi vinū fugiat vt venenū q? ebrietas incendiū est
Ideo aplʼs etiā phibet di. nolite. In qbo verbis specialiē duo no
tanē. phibet vicū gule cū dicat nolite inebriari vino. predicat fe
brē luxurie addēs. in quo est luxuria. primo debem? cauere ebrie
tatē ꝓpter hec. xxxj. h. Queriē an ebrietas sp sit pcm mortale
xxxj. l. Secūdo debem? fugere luxuriā quia dissipat substantiā
corporis et anime. xvj. q. quia est filia dyaboli. ibidem

¶ Sermo de euangelio.

DOmine descende priusq; moriatur filiꝰ
me? Joh. iiij. Medic? tpe necītatis qñ de morte infir
mi timeē solet plus honorari et instanti? vocari ad infirmū Ecē.
xxxvnj. Honora medicū ꝓpter necītatē Hic qñ hō ꝓpendit ex ali
qua tēptatione pcm imalescē anteq; p ꝟsensū spūs rōnaē moria
tur vel etiā ne hō corpaliē ati? moriaē. ꝓpē pcm q? ati? moriē
xxxj. q. iij. c. ea vindicta. dz deū inuocare vt descēdat p suā grāz
pulsq; spūs moriaē In qbo verb duo ꝓponunē scz Mirabilis opa
tio charitatis cū dz. dñe descēde. Laudabiliē obuiatio calamitatis
addēs pulsq; moriaē Dico pº q? charitas dei fecē eū descendē vt
nos gubnaret nobiscū hītaret et ꝟbuaret. xxx. p?. l. Secundo
de? nrē calamitati et miserie obuiat et sua grā puemt. xvj. l. M

¶ Dominica vicesimaprima de epistola

INduite uos armatura dei ut possitis
resistē in die malo Eph. vj. Cassi. li. j. epla. ix. dic Ars
bellandi si non preludiē cum fuerit necessitatis non habetur Di
scat ergo miles in vico quod perficere possit in bello. animos
subito ad arma nō exigunt nisi qui seipsos ꝑdoneos ꝑmissa exer

·tatione disponunt·gestiunt vituli certamina que implent etate robusta·catuli etiã nouelli venationibo ludunt Sic mĩ homines pus fuerint leuiter imbuti·ad hoc qs intendũt ydonei nequeũt reperiri·pmordia cuncta pauda sunt aliter nõ tollẽ mĩ cũ rebo necessarijs nouitas abigatur Ex quibus verbis colligiẽ q inter alia que necessaria sunt bellatori est experientia armoꝝ et assuefactio a iuuentute fiat ꝓbat p exempiũ vitulorꝝ et catulorꝝ In cuiꝰ figura legiẽ·j.Reg·xvij·de dauid qui ñ habuit vsũ armorũ quẽ saul regubt quia armatus armis illiꝰ mœderi nõ potuit Sic etiã spũaliter mĩ armis virtutũ·vt sunt oriões dolor fletus et lachrime.xxxj.q·vj.nõ pila a iuuentute exerceamur in senectute hmõi virtutes exercere nõ valemꝰ·Hortat̃ g apls ad virtutũ exercitationẽ dicens·Induite·In quibo verbis hortat̃ specialiter duo scz Virtutis exercitationez cũ dicit induite·Salutis ꝓgressionem addens vt possitis

Primo eĩ debemus virtutibus armari contra dyabolum et sunt quatuor cõtra omnes inuasiones·xxxij·l· Secundo debemus p patientiã bellare·xxxij·B·vel ardua progredi ꝓpt̃ xpm·xij· T

Sermo de euangelio.

Iratus dominus tradidit eum tortoribus Matb·xviij. Queriẽ an spiritus malignj viaꝝ incentores·deducant animas morientiũ ad purgatoriũ et sunt eorum tortores:Et videt̃ q sic·p magistrũ·iij.sniarꝝ·di·xlvij·cvltũ·dicentez·demones habebunt tortores in pena quos habẽt incentores in culpa·In oppositũ demones nõ querũt vtilitatem animarũ sed purgatoriũ est ad vtilitatẽ animaꝝ ergo non purgant eas cũ sciant indubitãter hoc esse ad earꝝ salutẽ Respõdet Richb·iij·sup sniias di·ij·ar=ij·q·ij.Q pena purgatorij non fit ministerio demonũ sed solũ diuina iustitia·Cuiꝰ rõnez assignat q non decet istũ qui de aliquo triumphauit·iuste postea punirj p ipsũ·sed anime que sunt in purgatorio iustitie adherendo vicerũt dyabolũ g nõ esset ꝺuemẽs q punirẽt̃ ministerio eoꝝ·Ad magistrũ vero rñdet q illud verbũ magis intelligendũ est de dãnatis·et p tpe añ iudiciũ hij tradunt̃ tortoribo infernalibo Debet igiẽ qlibet cauere a pcãs ne dñs irascat̃ sup eũ et tradat tortoribo. In quibo verbis docet euangelista duo scz

Cauere diuinaz vindictam cum dicit·iratus dominus·

Recolere vindicte penam addens·tradidit eum ꝛc·

Primo debemꝰ dei vindictã fugere et ad eiꝰ misericordiã confugẽ

xvij· B· C· Secūdo debemus penā vindicte recolē· v· p· xo A·

¶ Dominica vicesima secūda· sermo de epistola

QOnfidimus in domino Jhesu christo: ph̄ilipenb· j. Viatori sūme cauendum est ne cadat in p= fundum precipiāū Sic homo fidelis ne cadat in desperationem de pe· di· j. serpens· in glo· Non debem? desperare ymo debem? moli inter duas molas spei et timoris Unde diaē non pignora superiorē molam nec inferiorem Ille superiorē pignorat qui non tim t· ille inferiorē q̄ ita timet q̄ in desperationē cadat quod est periculosissimū peccatū in sp̄m sanctum quod nec hic nec in eter nū remittiē Quare leo papa de pen̄· di· nj. c· sceleratior omnib iuda et infelicior extitisti· quē non penitentia reuocauit ad deum sed desperatio traxit ad laqueū· hoc maluz euadim? q̄n confidim? in dño ihu xp̄o In q̄b? verbis ondit q̄ cōfidere debem? in dño q̄ ad saluandum habet plenitudinem potestatis cum diatur cō fidimus· promptitudinem pietatis cum additur in domino ihu primo habet plenitudinem potestatis ad saluandū nos in trib? xxxix· D· Secundo hz promptitudinē pietatis p̄ter tria vj· A·

¶ Sermo de euangelio

REddite que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo· Math· xxij· ¶ Sm q̄ habet ex de cōmodato c· cū grā Ties quā aliquis cmodatā accepit de leuissima culpa te netur de dolo et lata culpa quia talem diligentiā qualem in suis rebus adhibere debet. ff· e· in rebus· ymo nō suffiat talem adhi= bere qualem in suis rebus si alius diligentiō custodire poterit· Et ideo cōmodatum diē alicuius rei ad aliquē specialem vsum gratuita facta concessio· Et notanter diē ad aliquez specialem vsum quia ad certum vsum cōmodatur Et ideo si tibi cōmodaui equū vt ad villam duceres et tu duxisti ad bellum mihi tenebe= ris· ff· eo· si vt certo· ff· si interdum· sic spiritualiter quia deō ho mini spiritum et carnem ad tempus vite cōmodauit ad certum vsum hoc fecit sez animam ad vsum virtutis et sanctitatis· car= nem ad vsum seruitutis et humilitatis vt spiritui quasi cesari obe diat et seruiat Ne igitur deo teneamur de damno rationem red dere de alio vsu immundie vel inobedientie debemus omni dili gentia cauere et reddere ¶ In quibus verbis de duobus instrui mur sez qualiter habeatur

Dño tēporali honor et obedientia cū diē· reddite q̄ sūt cesaris·

Domino eternali· amor et reuerentia addens· et que sūt dei deo

Primo debem? spūali dño scz sacerdoti honorē impēdere ·xxj. C xxnj. Z· Secundo debem? deo cor nostr reddere· xlvij· H· vel ex corde diligere· xxxvj. P· vel animā locatā reddere mundam· xvj. vel de hijs deo debemus

Dominica vicesimatertia· de epistola

Fratres carissimi et desiderātissimi gau

dium meum et corona mea· sic state in domino Philipp mj. Quanto ēm casus noscitur periculosior tanto a ductore pro clamatur ad cauendū· sed qz cū hoc in mundo mhil sit damnabi lius et periculosius peccato mortali quia qui cadit in ipsū morē spūaliter et quo ad se ab oīnibus bonis suspenditur· j. q· j. sacer dotes traditur etiā dyabolo· xj. q. nj. audi Ideo apostolus volēs nos ducere viam beatitudinis secure ne per fragilitatez carnis in foueam peccati cadamus hortatur nos firmiter in virtutibo sta re dicens· fratres zc· In quibus verbis hortatur nos ad
Digne merendum premium cum dicit fratres
Debite attingenduz terminū addens in domino
Debemus primo firmiter stare in seruitio dei· xlvnj· G· Secun do nō debemus deuiare a termino sed dño seruire· xlvnj. M·

Sermo de euangelio

Omis filia mea mō defūcta ē sed veni

et uuipone manum super eam et viuet Matb· ix· Videa mus qz homo viuens naturaliter moritur quando anima a cor pore separatur· quia phus de pomo et morte dicit Mors mhil aliud est qz recessus anime a corpore· sed impossibile est qz ho mo mortuus naturaliter reducatur ad vitam cum pm phm in p dicamentis in· c· de priuatione· a priuatione in habitum mutatio est impossibilis Si ergo debeat fieri mutatio talis de morte ad vitam oportet qz fiat supnaturaliter per potentiaz diuinā Sic spūaliter homo per se potest mori peccato sed resurgere nequit ad vitam spūalem insi per psentiam et potentiā dei· de pen· di pma· c· porro· ff· si anteqz Sicut corpus viuere non potest absen te anima· ita non nisi deo presente anima viuere potest Cū igit deus per infinitā suam potentiā solus possit tā naturaliter qz spi ritualit hominē reducē ad vitā sic hic p vita corpali filie sue sal uatorē exorauit· sic nos p spūali vita aie filie xpi exorare debe m? di· dñe zc Ju qbo verb instruimur de duobo. s· quo morimur Per absentiam dei penaliter cū dicit· domine filia mea
Per presentiam ipius spiritualiter addens· veni zc·

Dico primo q̄ ām̄a nostra penaliter moritur ex tribus · xxx
H · Secundo anima moriē spūaliter sic · tricesimo septimo D · T

Dominica vicesimaquarta de epistola

Eripuit nos de potestate tenebrarum
et transtulit in regnum filij dilectionis sue · coll · j · Ar
bor plantata in turpi et sterili terra si ad terram fertilem trans
plantaē si ibi debet fructificare necesse est vt terra sterilis ab ei?
radicibus totaliter deponaē Sic qui cū peccatoribus in mūdo fuē
multū conuersati per penitentiam transiati ad aliam vitam cum
pioribus vlterius non debent conuersari Cui? ratio habeē · xxxvi
q · j · sepe malorū consortia bonos corrumpunt · quanto ergo ma
gis eos qui ad viciа promti sunt In signū huius prohibet ecclesia
hebreis ad vitam translatis cum hijs qui in veteri ritu sunt ouer
sari ne forte eorū participatione subuertantur · vbi supra Debe
mus ergo vltra peccata et malam societatem cauere quia deus eri
puit nos In quibus verbis notantur specialiter duo scilicet
Cōuersatio damnosa a qua nos xp̄s liberauit cū dr · eripuit nos ·
Translatio glorioſa quā nobis ordinauit addens et transtulit ·
Primo christus nos a morte liberauit · vj · A · B
Secundo deus transfert iustum · vi · N

Sermo de euangelio

Videbunt filium hominis in nubibus
celi cum virtute magna Matħ · xxiij · Ratio naturalis
dictat et diuina iustitia hoc exigit malum puniendum fore et
bonum remunerandum quod si non: politica vniuersi periret · ergo
Sm senecā in libro de remedijs diffortuniorū · puniri malos iustū
est Et boeti? · iij · de consol · Nullū malū impunitū: nec bonū irre
muneratū Cū igiē hanc virtutē que est iustitia reddēs vnicuiq;
quod suū est siue sit pena afflictiua siue premio remunerandus ·
nullus hō habere possit perfecte ex eo q̄ homo nec peccati qua
litatem nec peccantis affectum neq; apposituni mentēq; alterius
videre aut cognoscere possit ideo vt mala puniantur et bona re
munerentē necesse est et rationi consonū habere iudicē vniuersa
lem scz deū quem Sm Aug̃ · xxxij · q · iij · Deus non fallit nec pec
cati qualitas nec peccātis affect? · cui? aures talia foris audiunt
qualia ex intimis proferunt · xxij · q · v · Humane · vt damnet malos
et saluet bonos Iustis apparebit vt pius et misericors pī · remu
nerator oīm bonorū Reprobis aūt Sm mgīm · iij · sen · di · xlvij ·
vt filius hōis nō in forma dei in qua habet sūmā dilectōez quā nō

meruerūt · ꝫ vt filius hoīs apparebit ad eoꝝ cōfusionē et terrorē
qs dicunt verba thematis · In quibꝫ verbis duo notāt · s · tēpo-
ris incertitudo · cum dicitur · tūc videbūt filiū hoīs · Judicis celsi
tudo addēs · in nubibꝫ celi Dico primo qꝫ de illo tpe qñ ille iudex
veneūt ñ est certitudo nij · y · Secūdo notāt celsitudo iudicis · et
ꝫ cognitādo et sepando nij · ante Z · et v · A B C Et tm̄ s tpe

Expedito primo aggrediar nūc ad secundū

videlicz ad sanctoꝝ et festiuitatū principaliū themata siue intro
ductōes · tuꝫ materiaꝝ exigētiā applicabiles · et ꝫ i spāli Et vlti
mo aliq̄ subiūgā thēata de cōibus sc̄oꝝ et ꝫ in generali Et primo

De natiuitate dñi

Lux orta est · psa · ix · hēt in directorio de tpe p? aduentū dñi ·
De eodem · Egrediebat foras et loquebatur Nota vij O p ·

De sancto stephano

Stephanus plenus grā et fortitudine · faciebat signa magna in
pplo Actuū vj · Nā scdm naturales fortitudo ē virt? que habz
hoiez fiemare · nota xij N · Stephan? nāqꝫ virtute fortitudinis
fert uag̃ · qꝫ aggressus ē arduа audacter · sustinuit aduersa pa
tienter · pfert aspa ostant̄ · de q̄bo nota xij · T ·

De sancto Johanne euāgelista ·

Calicē meū bibetis Ma · xx · expōe calicē p adūsi[e] nō xij · z · xlvij · v
de tpe

In die circumcisiōis domini

P?q̄ octuati sūt dies viij vt circūcidēt puer Lu · ij · nō in dirctorio
de tpe

In epiphania dñi

Aptis thesauris suis obtulerūt ei muñera · mat · ij · nota in directo

In purificatōe Marie virgis

Suscepimus de? miam tuā in medio tēpli tui ps̄ · xlvij · Sic ec
clesia ofugictes defendit vt notāt xxxviij Z Sic maria tēpluꝫ
seu tabernaculū xp̄i ofugictes defendit Introduc p q̄stionē ij · Il
Ut ꝫ maria essz mundū tēplū p filio dei · tota trinitas eā iscripsit
nota xxnij E

In ānunciatōe virginis

Ecce cōcipies et paries filiū et vocabis nomen eius ihesum · pmo
vij · Introductōem et prosecutionem quere xxxj · E F

De sancto Georio

Certa ſicut bonus miles ꝙ· ad thimotheum ij· Introductionem et proſecutionem nota ſxx A B C

In tranſlatione alicuius ſancti

Enoch placuit deo et trāſlat⁹ ē Eccā xlvij nota totū vj. M O

De ſancto anthonio ordinis minorum·

Dedi te ī lucē gētiū· hymno xlviij·ſm pḥm· nota xx S Deuc ſic Anthom⁹ q̄ alte tonās īterptat·q̄ grāz ꝓmōis ñ ſub modio occłtauit ꝫ mūdū illuīauit Dat⁹ ē a deo ī lucē gētiū Anthom⁹ nāqz luā opat ꝑ trīa·ꝑmo lux tēbras expellit·ſic ꝑmo e⁹ predicatōis dyabolū ⁊ vitiū nota xviij M·ſecūdo lux illumīat·ſic ipe uerſatōe hōeſta iuxt doctrīnā apłi·nota xxv· M Tercō lux letificat trībłatos·ſic ipſe miraculis q̄bz q̄tidie chorusc̄at nota ī e⁹

De ſancto iohanne baptiſta· legenda

Vīā dñi ꝑpauit ī heremo Vox ecc̄e Nā ab etrātibz ī mūdo vir bonus et prudēs ē eligēd⁹ nota xxx·y Applicat·de⁹ igī vt nos ab hys mœtiferis retrahat hoīez virū iuſtū autorē ī mūdū miſit q̄ nobis vīā dñi ꝑparz et patā oñderz·q̄re dic̄ ꝛc̄·nā Jo·ī vita ſua nobis oñdit qūo ī hēmo h⁹ſcłi ē ābulandū p⁹ deū·p⁹ noſipſos·et añ ꝓxios·de q̄bz nota xxx Z Vīā ꝑmā oñdit nob⁹ ſua puritate· Nā hēmū q̄ſiuit ab īfantia ne leui ſaltē macłare poſſit famie vitā. nota ī e⁹ legēda Secūdā vīā ec̄ ābulādo oñdit· iō iudei putabāt ipm eē meſſiā ꝓmiſſuz·mittētes ad eū ſac̄dotes a leuitas ad int̄rogādū math·xj in euāgelio Terciā vīā oñdit īcrepādo hz rodē ſi cęſtu· informādo milites qūo nemīi calūniam facerēt· a iuſtū ſtipēdiū acāpēt·de q̄bz Lucę tercio marci vj. et ī legēda

In feſto beatorū Petri ⁊ pauli

Ecce nos reliq̄m⁹ oia et ſecuti ſum⁹ te mat·xix nota totū ꝓceſſum x· ff G·

De maria magdalena

Maria uerſa eſt Jo·xx Nota xxxv ℣·y· De eode m·

Maria optimā ptē elegit Lu·decimo Nota xxxvj. O P·

De ſancto laurētio

Igne me examīaſti ⁊ ñ ē iuēta ī me īiq̄tas ps̄·xvj. nota nij D E·

De ſācta clara

łxxvij Z łxxx B

Clara eſt ꝓſa·xviij· Pro introductione nota q⁹ tria mulierem clariſicant·quibus beata clara fuit clara xxxviij· S Naz triplicem habuit claritatem ſez generis q⁹ in vtroqz genere parente

militaris fuit · nota ē? legendā In principio vtutis · nota ē? vitā Etiā despōsatōnis · qr ñ terreno · ꝫ regi altissimo copulata ē' In cuius signum mater regis cum cetu virginum ad eius obitum venientes · animam eius sanctissimam christo regi obtulerunt ·

De assumptōne beate virginis · ·

Astitit regia a dextris tuis ī vestito deaurato ꝛc̄ · Ps̄ · xlnj Nō to tum · xxxvij Ih

De sctō ludouico ordis minor

Rex israhel mutauit hītum suū et igress? ē bellū · j · Re · xxvij · Princeps h? terre vsqz sustieam? Nota xxij · T Ludouic? igit̄ fidelissim? vasallus sūmi reg̃ volēs cū dño vniuersor in h̄ sc̄lo ꝺn̄ aduersarios hūai gn̄is bellaē mutauit hī^m suū · sumēs p galea cap pā · p lorica hītuz siue aurtā · p balista brachia extēsa · ī modū · cor pā p galea · cruc̄ p hasta · et sic pugnā° ꝺtra aduersarū ingss? est bellū Viat nāz dyaboli superbiā p hūilitatē De q̄ nota · ij · k Et in legēda e? de hūli^e mūdi gl'iaz p pauptatē · xnj · S · Nō quo pauperib⁹ superflua distribuit · et quo gl'iaz mūdi spreuit in legēda Carnis neq̄ciam p castitatem et abstinentiam et corpus mace ratō em Nota · j · E · F · et in legenda quomodo corp? flagellauit

In natiuitate virginis gloriose ·

Egredi et̄ virga de radice esse ysay · xj · Nota · ix · E · Sic igit̄ nata ideo dict̄ ꝛc̄ Quer̄ vtrū maria habuit potētiam peccandi ꝺga sup macul a virtute scls progredit̄ · sic virgo gloriosa absq; macula peccati virtute spīritussancti sctīficata de stirpe regia est post natiuitatē · xxxviij · V · Maria cōperatur virge ꝫp tertia · quia est flexibilis clementia et pietate · expulsiua bestiarum · de monior ptāte directiua · prudētia et sapia de q̄bꝰ nota · xxij · E

De inuentione sancte crucis ·

Būdictū lignū p qs fit iustica Sap̄ · xnj · Totū q̄re · xlij · a · b ·

De exaltatione sancte crucis

Hoc sig^m erit in celo cū dns ad iudicādū venerit Vox ecc̄ Dux volēs ire ad bellū: erigit signū distictiuū · s · vexillū · qs hz sbditos suos ꝺfortare · ꝫ inimicos t̄rere et fugare Sic fili? dei in iudicio erīget signū crucis · seu vexillū ꝺtra oēs aduersarios Sūt nanqz ducis nr̄i ea sig̃ ꝺfortatiua ērecta et exaltata añ nos · q̄ si diligent̄ perspexerim? aduersarios superam? de quibus nota · xxxvij · Ih · ·

De angelis · ·

Angelis suis mandauit de te · vt custodiant te in oīmbus vijs

tuis Psal. xc. Nota totum .nij. P:Q:R.

De sancto frācisco patre nostro

Vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis .habentem signum dei viui Apocalipsis septimo Pro introductione nota vicesimonono E Et sic cum instar angeli vir angelicus Franāsc? deo in mūda puritate ministrauerit .a in eius contemplatione fuerit .merito alter angelus est nominatus .et hoc ꝓpter tria. P pter puritatem Nam angelus habet magnam puritatem et claritatem .de qua nota quarto Q. Sic franāscus mentis et corpo ris castitatem Ipse nanq; mandauit in regula fratribus se cauere a psortio suspectaꝝ mulieꝝ . Dū semel p dyabolū tēptatus fuisset proiecit se in foueam glaciem et niuium. vt habetur in legenda .Secundo angeli sunt obedientes .sic ipse mimmo fatri Nota de eius obedientia Sāebat enim obedientiam maxime ee se meritoriam .nota vicesimo O Tercio angel? est humilis Nā angeli superbi eiecti sunt .tantum humiles permanserunt . Sic franāscus vas sanctitatis propter humilitatē se viliorem et peiorem reputabat pessimo latrone .nota tercio .D duodecimo L .

De omnibus sanctis.

Beati sunt serui tui qui assistunt coram te omni tempore secūdi paralippomenon nono nota totum decimo P Q

De eodem

Gaudere cum gaudentibus Romanos duodecimo .nota quinto decimo T V X Y Z vicesimosexto A.

De animabus.

Miseremini mei miseremini mei saltē vos amici mei . Job xix . Sēm philosophum reamulari oportet .nota ij .A C D Miserendo debemus animabus subuenire ꝓpter tria .nota ij . B . cē.

De sancto martino

Oculis ac manibus semper in celum intentus Vox ecclesie Introductionem nota secūm . X . Hoc attendens Martinus ñ solum exterminata opa referebat in deum . verūetiam incessanter mentez Ideo dicitur cē. Nam instar huius sancti opera nostra debent esse taliter regulata secundo y

De cōceptiōe beate marie virginis

Tota pulcra es amica mea. et macula non ē in te Cañ .nij .nota totū D E F G H. Sz q̄re an virgo otraxerit pctm originale.

q̄d est pc̄m oūgiale · et q̄liter cōtrahit̄ xx viij C · D · E · Et respō dendo q̄ non · q̄ preseruata ab omni peccato · alias non fuisset tota pulcra sine macula vt dicunt verba thematis Et tantū de sā ctis in speciali

Vltimo incipit commune sanctorum Et primo De apostolis Sermo

Benedictio domini super caput iusti puer · x · Nam iustus debet virtutes a vicijs segregare · et hec tria facere nota tricesimo nono M · Exemplum tricesimo I · M

Alius sermo De vno apostolo ·

Vestigia eius secutus est pes meus Job xxiij · Nota introducti onem ij · M quadragesimo octauo · M · Nam hic ap'lus sequit̄ est christum in tribus · in quibus etiam christum sequi debem? vicesimoquarto · x ·

De duobus vel pluribus apostolis

Hoc est preceptum meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos Johannis · decimoquinto Introduc vt habetur secundo T · totum decimoterciō O · Christus nos multipliciter dilexit xlj · I

De eodem

Spiritus domini ornauit celos scilicet apostolos Job vicesimo sexto Introduc vt habetur ix · I Nam spiritussanctus ornauit apostolos in tribus nono · K · Vel in septem domis contra septem vicia quadragesimoquarto · Z ·

Alius sermo de eodem ·

Ecce nos reliquimus omnia Math · decimonono Prudens debet vtilia colligere · et nociua spernere que retrahunt · nota tricesimonono M · vel vicesimosecundo · A · Vel temporalia debemus spernere que etiam retrahunt a felicitate · nota primo · I · M vel xxij · Q Sed aut deus dat reprobis temporalia et iustis non · nota tricesimoprimo Q · Queritur an possessio temporalium sit a natura decimotercio T

Sermo de vno martire

Ad aliquem sanctorum cōuertere Job v · Introductionem hēs xiij · H · Dēm? nos cōuertē ad istū scm · et eū vērari in ebor inj O ·

De eodem

Iustus cor suū tradidit ad vigilandū diluculo ad dnm · qui fecit

illum Ecā·trīcesimōnono Introductionem q̄uere xxx v· X: nam
cor ipsi? q̄druplicem habuit vigiliā vt duo placet·fica nos inj O

Alius sermo de eodem

Cōusq? ē et abijt j. reg·xv·nō p ītō ductōe xxxv·nā ꝑ saīs ꝯusq? ē
ad dñm trīcesimo sexto A·certa ficut bonus miles·nota xlj. T V

De eodem

Dilexit deum qui fecit illum Ecā·xlvij·nam vt videmus·nota ē
cesimoquarto N·nam vt hic deum diligeret in tribus ostendit
de quibus nota trīcesimoquintō A vel trīcesimosexto P

De eodem

Justū deduxit dñs per vias rectas Sap·x Dominus em̄ do-
ctōr ipsius fuit vt nos etiam eius vestigia seq̄mur nota xxx·p·
Z Docuit em̄ nos de? ire p illam viā ꝛc·xlj. K quere ibidē

De pluribus martiribus

Viriliē agite et cōfortetur cor vestrū ps·trīcesimo· introductōz
quere xij S·naz hi viriliter sunt aggressi·nota xij· S T

De eodem

Gaudere cum gaudentibus·romanos xij· Introductionez hēs
xx v. t· Gaudere debemus cū sanctis q? p? se reliq̄uit ē a xx v· D

De eodem

Beati mortui q̄ in dño moriunt Apo·xiij·nō totū xxxvij· S t·

de confessoribus pontificabus

Ecce sacerdos magn? q̄ in diebo suis placuit deo Vox ecclie·no-
ta ꝓvicesimo E J

De eodem

Non est inuentus similis illi Eccl:xlvij· non enim sanctus est·
qui n habeat spedale donum·nota nono J K

de confessoribus non pontificabus

Btūs vir q̄ suffert tēptatōm jaco·j. quere totum nij· C D

De eodem

Vigilate et orate ne intretis in tēptatōz Ma·xxvi. nā hns cāz ad
duā corā iudice pēdē tēvigilat:nō ē cō D dēm? nāz tēptatōz cauē
nota xlj. K

De eodem

Euge huc bōe

n fidelma·xxvit° ductōz hēs xxxvij n·ā ꝯfessor ille nouerit de
ū vt habilissimū dñz·studuit ei fidelit huic ꝑpē ē a xlvij m

Sermo de doctoribus siue euangelistis

Sanctus qui vera es mat. xxiij. Dña est mē scientē et ignaz. nota xlj. F. Cum igit ecclesia nebule ignorācie obscurata fuerit ppter mīmā distācā sol iustīe. et opez suoz diuturnitatē. euangelistas et doctores misit qui lumīe doctrīne et veritatis eccīaz illuminarent et nebulā ignorācie fugarent. q̄z vnus fuit b q̄re &c. Hic em doctor breuissīa lectōe duo docuit. nota nij. R

De eisdem sermo

Via dei i vitate docēs ma. xxij. it. ductōz a psecutōz. nō xxvij p

Alius sermo

Qui vos odit me odit. lu x. introductōz a psecutōz applica xx vi. p q

Alius sermo de eodem

Qui fecerit et docuerit b magnus vocabit mat. v. nota introductōz vicesimo q̄rto Q. docuit nanq; in lectionibus suis legez rationis timoris et amoris vicesimo octauo. f

Sermo de virginibus

Inuenī quē dilexit aīa mea Can. iij vidēm? nichil q̄escere. nota e vesimoquinto x. Volēs igit ī stat h? virgis deū inuēire. dz cor abexteriorib totalit abstrahe. nota tricesimo sexto A

Alius sermo

Ommium dominus dilexit eā Sap. viij. sic igmis sp agit nūq; q̄escit sic amor nunq; est otiosus. amor em causatur ex triplici bono. nota xliij. B Cum igitur virgimtas sit maximū honestū q; fm aplm. virgo cogitat que domini sunt. ideo dominus ommium hanc virginem dilexit Sed nota q; propter tria eam dilexit. propter preceptorum suorum obseruanciam. consiliorum suorum implecionem Et ommis perturbacionis voluntariam acceptionem tricesimo sexto P

De eodem

O q; pulcra es casta generatio Sap. nij. nam inter omnia donata nature generatō e precipua. nota decimoq̄nto M O nā generatio virginalis pulcra et laudabil e ex ebo. nō vicesimoq̄nto b

De eodem

Aperi michi sponsa mea Can. v. introductionem habes viij. xx. prosecutionem ix. R

De eodem

Despondi enim vos vni vito virginem castam exhibere christo ij. Cor. xj. Quilibet potius vult habere virginem pulcram et nobilem in sponsam. q̄ his contrariam sicut etiam christ? Spō sa igitur christi virgo debet se christo exhibere in tribus ne fi= dem perimat. quam sponso suo promisit applica xxnij. M.

Sermo de viduis

Hec vidua erat luce. sexto. Nota introductionem et prosecutio nem vicesimonono. J R L.

In dedicatione ecclesie/

Hic habitabo quoniam elegi eam. Psal. cxxxj. Introductionē et prosecutionem nota vicesimosexto B C

De eodem Sermo

Sanctificauit tabernaculum suum altissimus Psal. quadragesio quinto Introductionem et prosecutionem nota nono P Q

De eodem

Domus mea domus orationis vocabitur. luce xix. introductio nem quere domicanona Penthecostē vel viij. h. pscutōz ix. Q

De eodem

Petite et accipietis Johannis xvj. Nota totum dominono B D. Et tantum de sanctis in communi.

Collegit ingemo Quadragesimale frater clarissimus ordinis sancti francisci. magister Johannes Grütsch de Basilea pfes= sor sacre theologie eximius. multis ex sacre theosis codiabo nu cleum quem in hoc volumine tanq̄ in agrum euangelice disci= pline cōseuit apis vti sagacissima exquisitos de floruz vartis ge neribus suaues in alueolum sucos congessit: demq̄ q̄ vigili cu ra hoc vtile admodum quadragesimale impressum sit et q̄ ce lebrioi digestione q̄ antea vnq̄ emendatum oculi quibus se obiecerit testabuntur Quod et procurante expendente q̄ Hen rico quentel aue oppidi Colomensis salubri fine consummatuz ē Anno xp̄i. Mcccclxxxj. xj. Julij Laus deo

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6